

Latvijas Ūniversitāte

1919—1929

Rīgā, 1929

Latvijas Ūniversitātes izdevums

Latvijas Ūniversitāte

1919—1929

Rīgā, 1929

Latvijas Ūniversitātes izdevums

Valtera un Rapas
akc. sab. grāmatpiestuve
Rīga, Brīvības ielā 129/133

I.

Latvijas Universitātes attīstība.

Latvijas Universitātes priekšvēsture, viņas nodibināšana un pirmie pieci gadi.

Prof. K. Kundziņš.

Kā neatkarīgas Latvijas valsts radišanā piepildījies latviešu tautas senais brīvības sapnis un viņas krietnāko dēlu nacionāli politiskie centieni, tā Latvijas Universitātes dibināšana un izveidošana, kas sekoja brīvības cīņām un valsts proklāmēšanai kā pirmais lielais miera darbs, ir rādījusi, ka arī tautas kultūras ideāls sāk piepildīties, ka viņa sāk tuvoties savai garīgai pilngadībai. Vaiņagodama vairāku paaudžu centienus pēc augstākās gara gaismas un izglītības, Augstskolas nodibināšanās mums nodrošinājusi līdztiesīgu vietu citu kultūras tautu starpā un devusi mums iespēju, nevien pacelt un izdaļot pašiem savu dzīvi, bet arī piedalīties starptautisko gara vērtību radišanā un apmaiņā, ievadīdama tādā kārtā jaunu, daudz apsolīšu laikmetu mūsu tautas vēsturē.

1. Latvijas Universitātes priekšvēsture.

a) Tieksmes pēc augstākās izglītības.

Pavirši skatoties, varētu likties, itkā Universitāte, pēc patstāvīgas Latvijas nodibināšanās, pārsteidzošā ātrumā, bez lielākiem priekšdarbiem izaugusi uz brīvības cīnītāju asinīm slācītās zemes. Iedziļinoties notikumu gaitā, būs jānāk pie atziņas, ka spēkiem, kas veidojuši mūsu augstāko izglītības iestādi, ir bijusi jau sava gaŗāka priekšvēsture, kas aptver ilgāku laikmetu, nekā tikai tos 2—3 gadus, kad viņas vārdu bieŗāk sāka cilāt atklātībā un konkrētākā veidā izvirzījās viņas celšanas prōjekts.

Aplūkojot Ūniversitātes tapšanu dziļākā sakarībā ar visu mūsu tautas kultūras vēsturi, tā tēlojas kā vairāku paaudžu centienu pēdējais loceklis, kā sasniegums, kuŗam sagatavojis ceļu pēdējo gadu desmitu attīstības virziens, cīņas un ieguvumi.

Vērotāja acij ir saskatāmi vairāki nozīmīgi faktori, kas tautas kultūrālo attīstību nemitīgi virzījuši pretīm šādam sasniegumam un kas likuši drošus pamatus mūsu augstākās izglītības iestādes pastāvēšanai.

Par galveno viņu starpā jāuzskata mūsu tautas dziļās slāpes un neatlaidīgā, visus šķēršļus pārvarošā trauksme pēc izglītības, kas it sevišķi raksturo pēdējo 2—3 paaudžu centienus.

Prasība pēc pilnvērtīgas cilvēciskas izglītības izceļas jau kā viena no raksturīgākām nacionālās atmosfēras kustības pazīmēm pagājušā gadsimteņa 60. un 70. gados. Atmodas laikmeta darbinieku cīņas vada doma, ka latviešu tautai pienācis laiks, kā saimnieciskā tā garīgā ziņā iekaŗot sev patstāvīgu vietu citu tautu starpā. Un galvenais ceļš uz šo mērķi — tiklab Valdemāram un Baronam, kā Allunānam un Kronvaldam, ir viens — izglītība. Pie tam šis vārds nav vienīgi vairāk vai mazāk skanīgs „lozungs“, bet aiz tā stāv jau noteikts nacionāls ideāls, kas izveidojas aizvien skaidrākās kontūrās. Šinī ideālā ietilpst nevien pirmizglītība mātes valodā, pie viņa pieder arī attiecīgā aroda izglītība, kas sagatavo saprātīgus un krietnus zemkopjus, jūrniekus un amatniekus; bet ar to vēl nepietiek: arī vidējā izglītība nedrīkst novērst latvieti no savas tautības, bet tā jāveido saskaņā ar nacionālās kultūras prasībām. Vēl vairāk: tā ka latviešu tautai vajadzīgi arī savī mācītī vīri, kas pēta tautas vēsturi, dzimto zemi, valodu un gara mantas un dara viņai pieejamus citu tautu bagātos zinību krājumus, tad viņa nedrīkst apstāties pusceļā, viņai ir tiesība pašai uz savu augstskolu.

Tā Kronvalds savos „Tautiskos centienos“ (1871.), pirmā vietā prasīdams pilnīgāku pirmizglītību mātes valodā, aizrāda, ka latviešiem tomēr nav nekāda iemesla pie tās apstāties, bet ka viņi turpinās censties arī pēc „nacionālām augstā-

kām skolām“, neizslēdzot pat pēdējo pakāpi — augstskolu. „Ar mācītu latviešu skaita pieaugšanu“ — viņš saka, „jāpaceļas arī latviešu izglītībai. Ir tiesa — viņš turpina — tagad mums latviešiem nav nekādas nācionālas augstskolas. Arī pa visiem tiem gadu simteņiem, kamēr latviešu tautā iesākts izplatīt civīlizāciju, neskatoties uz vairākkārtējiem mēģinājumiem, nav vēl nodibināta pat neviena nācionāla vidusskola...“ „Mēs latvieši, izpildīdami sava laika un savu vajadzību prasības, izlietojam sev par labu visas mums tagad pieejamās izglītības iestādes un visus izglītības līdzekļus, katrs pēc savieņu apstākļiem...“ „Bet kad nu, kā jau minēts, piedzīvojumi māca, ka tas vajadzīgais zināšanu un spēju daudzums, kas sasniedzams pilnīgi tikai nācionālās skolās, tagad pastāvošās skolās netiek pienācīgi izkopts, tad pats par sevi saprotams, ka mēs mācītie latvieši cenšamies un cīnamies arī pēc augstākām nācionālām skolām.“

Un lielais nācionālais romantiķis Auseklis, veltīdams „Latvju augstskolai“ īpašu dzejoli, garā sveicina viņas vēl mīglā tīto tēlu, to uzrunādams:

„Tu spožā debess zvaigzne, laidies zemē latvju lejā...“

Protams, šīs tālās perspektīves, kas sporadiski atveŗas pie Kronvalda, Allunāna, Ausekļa gara apvārķšņiem, nav vēl pielīdzināmas konkrētām nācionālās ūniversitātes prōjektam, kas dabiski varēja rasties tikai citos apstākļos, tomēr idejā nepārprotami uzstāda tādas augstskolas prasību.

Nākošā paaudze it kā nobijās šo gandrīz ūtopiski šķietošo, pārāk tālu ejošo nācionālo centienu. Baltiju pārņem visai spēcīgais pārkrievošanas vilnis, kas sāk apdraudēt nācionālo izglītības ideālu pašā saknē, sākot ar pirmizglītību, un pēc plašākām zināšanām slāpstošai jaumatnei atļauj šīs slāpes apmierināt vienīgi krieviskās vidusskolās un augstskolās. Tikai reālais šinī laikā var domāt par kādas Vakareuropas augstskolas apmeklēšanu. Tomēr pati tieksme pēc augstākas izglītības nevien paliek nesalauzta, bet šinī laikā vēl pastiprinājas un pieaug. Pagājušā gadusimteņa pēdējos un šī gadusimteņa pirmajos gadu desmitos ārkārtīgi strauji vairojas to latviešu jau-

nekļu skaits, kas neapmierinās vairs ar „tautskolu“, bet izglītības turpināšanai apmeklē nevien Rīgas, Jelgavas, Liepājas, bet arī Tērbatas, Pēterpils u. c. vidusskolas. Īsi pirms pasaules kara pat tādās vidusskolās, kā Rīgas pilsētas ģimnasijā un pilsētas reālskolā, kuŗās līdz tam laikam valdīja vāciskas audzināšanas tradīcijas un latviešu skolnieku skaits bija samērā niecīgs, latviešu audzēkņu kontingents pieaug līdz 50%, nemaz nerunājot par vietējo krievu valdības uzturētām vidusskolām, kuŗu audzēkņos noteikti dominē latvieši. Bet pēc vidusskolas „gatavības apliecības“ tīko nevien šie jaunekļi un jaunavas, bet arī liels skaits eksterņu, kas nāk no skolotāju, sēmināristu, pat pilsētas skolu un draudzes skolu aprindām.

Tāds straujums vidusskolu jaunatnes skaita pieaugumā nevar neatsaukties arī uz augstskolu apmeklēšanu. 1908. gadā F. Mühlenbach's ir reģistrējis 244 latviešus ar akadēmisku izglītību, kas jau miruši un 1834 tādus, kas vēl dzīvo, to starpā 633 studentus un studentes*). Nav šaubu, ka sevišķi pēdējie dati vēl neattēlo stāvokli visā pilnībā, jo studējošos ieskaitīti vienīgi Krievijas (Rīgas, Tērbatas, Pēterpils, Maskavas etc.) augstskolu audzēkņi un pie tam ne visi. Izejot no apstākļiem Rīgas Politechnikā, jāspriež, ka 6 gadus vēlāk, pasaules karā sākoties, latviešu studentu skaits jau pārsniedz tūkstoti un tuvojas 1500, tā tad jau tālu aizgājis priekšā studējošo Baltijas vāciešu skaitam, kuŗu starpā vēl 60. un 70. gados latviešu studentu uzskatīja par anomaliju!

Pavīrši skaitot, pasaules kara priekšvakarā uz katriem 250 latviešiem iznāk viens vidusskolas apmeklētājs un uz katriem 500—600 viens ar iesāktu vai pabeigtu augstskolas izglītību.

Augstākās izglītības valdzinošo spēku šīnī laikā varam vērot nevien no lielā studējošo skaita. Ievēribu pelna arī vēl tie daudzie jaunekļi, uz kuŗiem jau īsumā aizrādīts, kas augdami provinces īpatnējos apstākļos un dabūdami izglītību draudzes, apriņķa, pilsētas un citās zemākās skolās, neraugoties uz skolu programmu nesaskaņotību, izlauž sev visām grūtībām

*) Latvieši un latvietes Krievijas augstskolās. Jelgavā, 1908.

par spīti ceļu uz augšu, reālizēdami līdzīgi Plūdoņa atraitnes dēlam savus sapņus par augstāko gara gaismas iegūšanu. Mēs varam sacīt, ka šīs latviešu paaudzes ārkārtīgā dziņa pēc izglītības salauza pat krievu radītos tautskolas sistēmas rāmjus, kas nemaz nebija radīta tik straujai kāpšanai uz augšu.

b) Pirmie latviešu zinātnieki.

Fakti un skaitļi, kas raksturo jaunās paaudzes lielās slāpes pēc augstākās izglītības papildināmi vēl ar otru parādību, kam jau piešķirama tieša nozīme Latvijas Ūniversitātes ideāla pakāpeniskā reālizēšanā. Pieaugot latviešu akadēmiskās jaunatnes skaitam, rodas gadījumi, kad latviešu students vairs neapmierinājas ar augstākās izglītības iegūšanu, viņas izlietošanu dzīvē, ar to saistīto labāko sabiedrisko stāvokli etc., bet kad viņš ņem sev drosmi tiekties vēl tālāk un sprauž sev par mērķi, pašam kļūt par aktīvu zinātnes darbinieku un pētnieku, lai tādējādi vairotu cilvēces augstās atziņas vai sekmētu savas tautas un dzimtenes dzīves zinātnisko izpētīšanu.

Šādi gadījumi vairojās sākot ar 90. gadiem. Tomēr jāsaka, ka latviešiem visvieglāk pieejamo augstskolu, Rīgas Politehnikas un Tērbatas Ūniversitātes valdošais gars un izglītības politika šādām latviešu studentu tendencēm tanī laikā nebūt nebija sevišķi labvēlīga. Neskatoties uz to, rodas latviešu jaunekļi, kas studijas nobeiguši, nolemj ziedot sevi zinātnei un izvēlas savai dzīvei zinātnieka ērkšķaino ceļu.

Jau 60. gadu beigās iegūst maģistra gradu Eižens Z e m e r s (1876. g. profesors Tērbatas Veterinārinstitūtā † 1906.) Viņa laika biedrs K ā r l i s B e r g s, kāda Kurzemes galdnieka dēls, iegūst Dr. gradu, 1873. g. aiziet uz Dienvidameriku, kur ieņem docenta, tad profesoru vietu Buenos-Aires'as Ūniversitātē († 1902.). Astoņdesmitos gados zinātnes gradus iegūst Ludvigs K u n d z i ņ š (1882. mag. vet.), Jēkabs O s i s (1888. mag. phil., 1896. Dr. phil., † 1920.), Pēteris K a d i ķ i s (1885. mag. math.). 90. gados seko Pauls V a l d e n s (1893. g. mag. chem., 1911. g. Zinātņu akad. loceklis), Jēkabs L a u t e n b a c h s (mag. phil. 1896. g.), tautsaimnieks K ā r l i s B a l o d i s

(Dr. phil., privātdocents Berlīnē 1899. g.), mediķis Mārtiņš Zīle un citi, tad, pēc 1900. gada, valodnieki Pēteris Šmits un Jānis Endzelīns (mag. 1905., Dr. philol. 1912.), mediķis Jānis Ruberts (Dr. med. 1903.) un Rob. Krimbergs (Dr. med. 1907.), Ernsts Paukuls, Ernests Felsbergs (mag. phil. 1910.) un citi.

Mazs atslābums šinīs tieksmēs dabiski iestājas, kad kļūst redzams, ka latvietim nebūt tik viegli neatveras akadēmiskās karjēras un nodrošinātā zinātniskā darba perspektīves. Vienu daļu sānis no zinātniskā darba novirza arī plašie sabiedriskie laikmeta centieni un tā saucamā jaunā strāva. Tomēr jau priekš pasaules kara profesora vietu Krievijas un ārzemju augstskolās ieņēma sekoši latvieši: K. Balodis Bērlīnē, K. Bergs Buenos-Airesā († 1902.), J. Endzelīns — Čaŕkovā, E. Felsbergs — Tērbatā, L. Kundziņš — Tērbatā, R. Krimbergs — Čaŕkovā, E. Paukuls — Tērbatā, J. Osis — Tērbatā, J. Ruberts — Kijevā, P. Šmits — Vladivostokā, P. Valdēns — Rīgā un privātdocenta resp. docenta vietu Birkhāns — Rīgā, E. Laube — Rīgā, M. Zīle — Odesā, J. Lautenbachs — Tērbatā. Viņiem pasaules kara laikā pievienojās J. Plāķis — Kazanē, Fr. Balodis — Maskavā, A. Tentelis — Pēterpilī, K. Kundziņš — Tērbatā, E. Lejnieks — Maskavā, R. Putniņš — Vladivostokā, J. Sņķers — Tērbatā, E. Zariņš — Pēterpilī, P. Zālīte — Pēterpilī, K. Dišlers — Omskā un citi. Tanī pašā laikā savu krietno spēju un centības dēļ dažādās Krievijas augstskolās iegūst tiesības sagatavoties turpmākai akadēmiskajai darbībai lielāks skaits latv. kandidātu. Tā Latvijas valsts dibināšanas laikā dažādās augstskolās kā akadēmiski skolotāji darbojas jau apm. 25 latviešu zinātnieki un apmēram tik pat daudz gatavojas tādām pašām darbām.

Bet ne jau visi latvieši, kas zinātnē kaut ko spēja, bija saistīti pie augstskolām. Blakus šiem nebija mazums tādu, kas zinātnisku pētīšanas darbu strādāja privātā kārtā, ieņemdami skolotāju vietas, vai citādi darbodamies kā speciālisti savā arodā, kā publicisti un taml. Starp viņiem būtu mināmi daiņu kārtotājs Kr. Barons, valodnieks Kārlis Mūlenbachs, ārsts un

dabas zinātnieks K. Kasparsons, agron. Jānis Bergs, vēsturnieks Krīgers-Krodzinieks, statistiķis M. Skujenieks, jūrists un mākslas vēsturnieks M. Valters un citi.

Tieši praktiskā darbā, saskaņā ar sava aroda prasībām, gāja daudzi apdāvināti Rīgas Politehniskā Institūta absolventi. 80-os un 90-os gados latvietim iet akadēm. zinātnieka ceļu Rīgas Politehnikā nebij nekādas izredzes. Turpretīm rūpniecības, satiksmes līdzekļu un agrikultūras attīstība plašajā Krievijā un, mazākā mērā, arī dzimtenē solīja viņiem plašu darba lauku. Tas pats jāsaka par tiem, kas beidza radniecīgas iestādes Krievijā. Visi tie lielā skaitā, ar krietnām sekmēm beiguši augstskolu, atrod darbu vai nu Krievijas galvas pilsētās, vai provincē, pa retam tikai dzimtenē, ieņemdami atbildīgas vietas lielajos rūpniecības uzņēmumos, satiksmes resorā, valsts un privātās saimniecībās un citur, kur tie izved pa daļai ievērojamus tehniskus labierīcības darbus.

Protams, pa plašo Krieviju un viņas augstskolām izkaisīto latviešu mācīto vīru darbu viegli apēnoja zināma izolācija, dzīvāka kontakta trūkums pašu starpā, kā arī ar Latviju, viņas iedzīvotājiem un to vajadzībām. Tas viegli varēja novest un pa daļai arī noveda pie saišu pārtrūkšanas ar dzimteni. Šo trūkumu, kādu laiku ne bez sekmēm, centās novērst Rīgas Latviešu Biedrība, sevišķi viņas „Zinību komisija“ ar savām dažādām nodaļām un it īpaši ar savām „vasaras sapulcēm“, kas 80-os un 90-os gados bija sevišķi kupli apmeklētas un kuņās zinātniski nodarbinātie un ieinteresētie latvieši varēja sastapties tiklab savā starpā, kā ar plašākām klausītāju aprindām. Šeit bieži ir ņēmuši vārdu nevien mūsu zinātnieki speciālisti kā K. Mūlenbachs, J. Endzelīns, P. Šmits, J. Bergs, bet arī tautas darbinieki un audzinātāji plašākā nozīmē, kā K. Kundziņš sen., V. Olavs, V. Maldonis, L. Bērziņš un citi.

c) Latviešu vidusskolu izveidošanās.

Otrs nepieciešams priekšnoteikums nacionālas augstskolas iespējamībai bez zināma latviešu zinātnieku un akadēmisku skolotāju kontingenta bija — attiecīgs ar savu priekšizglītību nā-

cionālas augstskolas prasībām atbilstošs klausītāju kadrs, akad. studijām sagatavota jaunatne. Kodols augstskolas skolotāju kontingentam, kā mēs redzējām, pa daļai jau bija radies, pa daļai vēl veidojās, tikai nebija sakopots vienā vietā, bet izkaisīts no Rīgas un Tērbatas līdz Vladivostokai un no Pēterpils līdz Berlīnei un Odesai, pat Buenos-Airesai. No otras puses, kā jau redzējām, netrūka arī pēc akad. izglītības slāpstošu jaunekļu un jaunavu. Latviešu akadēmisko jaunatni pasaules karam izceļoties varēja sastapt gan organizētā gan neorganizētā veidā nevien Krievijas augstskolās, bet arī Šveicē, Francijā, Vācijā un citur. Tomēr izgājuši cauri krievu vidusskolām, augdami — Tērbatā zem vācu korporāciju, Pēterpili un Maskavā zem krievu studentu un viņu tradīciju iespaida, viņi bieži nevien valodā, bet arī sadzīves un gara centienos nemanot sāka padoties svešiem iespaidiem. It sevišķi tāda „pseudomorfoze“ draudēja Tērbatas un Rīgas korporeļiem no vienas un Iekš-krievijas, sevišķi Maskavas „proletāriskām“ studentu masām no otras puses. Šī iekšējā novirzīšanās no dzimtenes īpatnības un viņas gara un izglītības ideāla, kā arī defekti latviešu valodas, gara mantu, dzimtenes vēstures, ģeografijas un citās taml. zināšanās varēja tikt novērsti vienīgi ar latviskas vidusskolas palīdzību. Bet par tādu ne pārvācošanas, ne pārkrievošanas laikā nevarēja būt runas. Tāpēc ir skaidri saprotams, ka nacionālas augstskolas rašanās iespējamība lielā mērā atkarājās no nacion. vidusskolas jautājuma atrisināšanas. Gadu simteņu maiņā un vēl vēlāk krievu izglītības politika protams nevarēja pielaist pat domu par ģimnāziju vai reālskolu ar latviešu mācības valodu un no citām Krievijas vidusskolām atšķirīgu programmu. Tāpēc vienīgais, par ko šīnī laikā drīkstēja sapņot latviešu paidagōģi un patriōti, bija p r ī v ā t u v i d u s s k o l u dibināšana ar krievu mācības valodu, kuŗās vismaz dažas stundas nedēļā audzēkņi varēja kavēties pie latviešu valodas un literātūras jautājumiem un paidagōģu saimes sastāvs garantēja citu, latviešu dzīvei tuvāk stāvošu, audzināšanu. Šādas vidusskolas tad arī sākot ar jauno gadusimteni pieaugošā skaitā rodas Latvijas metropolē — Rīgā un vēlāk arī

provencē. Pirmās — meitenēm: 1901. g. Maldoņa 8 kl. meiteņu ģimnāzija, 1906. g. Olava komercskola, 1908. g. Kēniņa vidusskola, 1909. gadā — Šmitčena un Bērziņa vidusskolas jūrmalā (arī zēniem) ar internātiem, bez tam Draudziņas, Dzeņa, Klaustiņas un vēl citas privātas vidusskolas.

Iespēja spert pēdējo, vēl daudz atbildīgāko un sekām bagātāko soli, pārejot uz jaunu, Latvijas vajadzībām piemērtu programmu un līdz ar to uz latviešu mācības valodu varēja rasties vienīgi tad, kad jau karš un pirmie revolūcijas apakšzemes grūdieni bija sašķobījuši Latvijā Krievijas varu un līdz ar to arī viņas autoritāti. Šo soli uz pilnīgi latvisku vidusskolu atvēršanu, par spīti daudzām skeptiķu balsīm, kas atskanēja no visām pusēm, ar lielu drosmi pirmā spēra Latvīešu Izglītības Biedrība (priekšnieks Dr. A. Butuls). Kad 1916. gadā, valdības un privātas mācības iestādes, kara frontes tuvuma dēļ, atstāja Rīgu vai pavisam izbeidza savu darbību, Izglītības Biedrība, iedama palīgā Rīgā palikušas jaunatnes vajadzībām, atvēra savas vidusskolas zēniem un meitenēm (bij. Kēniņa skolas telpās). Sākot ar 1917. gadu viņās gandrīz visi priekšmeti tiek pasniegti latviešu valodā. Šīs skolas noturās, kaut arī cīnīdamās ar ārkārtīgām laika grūtībām, vācu okupācijas varas laikā (no 1917. g. augusta līdz 1918. g. novembrim). Kā viņu darbība atbilda nobriedušai laika prasībai, redzams no audzēkņu skaita straujā pieauguma — 1918. g. rudenī ap 1200, kā arī no līdzīgu vidusskolu atvēršanas Valmierā un Jelgavā un citu Vidzemes vidusskolu — Cēsīs, Smiltēnē, Limbažos, Madonā — pārveidošanas pēc viņu parauga. Lielinieku laikā, turpinoties latviešu pedagogu pārnākšanai Latvijā, šīs skolas veidojās tālāk, lai gan auglīgāks uzbūves darbs nebija iespējams.

Ar latviešu vidusskolu atvēršanu cješi saistīti citi augstākās izglītības priekšdarbi — mācības grāmatu sastādīšana latviešu valodā, rosība zinātnes terminoloģijas jautājumos un t. t. Ar viņu darbību būtiskā sakarā stāv arī pirmās Latv. Tautas Augstskolas (Valmierā) dibināšana, kurai sekoja vēl 1917./18. g. ziemā latviešu valodā noturēti priekšlasījumu cikli Tērbatas

Ūniversitātes telpās (lektori: prof. J. Osis, prof. E. Felsbergs, doc. K. Kundziņš, cand. phil. P. Dāle, cand. oec. J. Lapiņš, cand. theol. L. Adamovičs) un lekciju cikli Rīgā un citās pil-sētās.

Bet svarīgākais ieguvums bija — abiturientu kontingents, kas bija radies no latviešu ģimnasiņu un reālskolu absolventiem, un kam doma par augstākās izglītības iegūšanu latviešu va-lodā un pašu zemē, pretēji agrāko vidusskolu audzēkņiem, bija pārgājusi jau miesās un asinīs. 1918. gada pavasarī tādus abi-turientus bija izlaidušas vienīgi Rīgas L. Izgl. Biedrības vidus-skolas, kopskaitā ap 50. 1919. gada pavasarī šīm „pirmajām bezdelīgām“ pa visu Latviju pievienojās vēl kādas 400—500.

Par šīs latv. vidusskolu beigušās jaunatnes prasību un in-terešu aizstāvi un līdz ar to nākamās Latvijas Augstskolas ide-jas veidotāju Rīgā kļuva 1918. gadā L. Izgl. Biedrības A u g s t s k o l a s s e k c i j a ar Dr. A. Butuli priekšgalā. Ar savām apspriedēm, kuŗās viņa pulcināja skolu beigušo jaunatni un kuŗās dzīvu dalību jēma redzamākie Rīgā palikušās intelligences pārstāvji, kā Dr. Butulis, Dr. M. Valters, inž. Sp. Paegle, Ed. Mēklers, Fr. Bārda, E. Traubergs, E. Skubiņš, K. Adam-sons un vēlāk arī citi Rīgā iebraukušie kultūras darbinieki, tā uzturēja dzīvu Latvijas Augstskolas ideju un popularizēja to latviešu sabiedrībā. Vietējā okupācijas vara, kuŗai Izgl. Bie-drības darbība bija dadzis acī, 11. jūlijā 1918. gadā ar rupju ie-jaukšanos pārtrauca sekcijas darbību. Tikai pēc gada, ap-stākļiem radikāli grozoties, viņa varēja pārtrauktos darbus atkal atjaunot, tagad jau, lai piedalītos tieši Augstskolas or-ganizēšanā un pamatu likšanā.

d) Latvijas Augstskolas ideja Maskavā un Tērbatā.

Pasaules kara sākumā, kā mēs redzējām, latviešu tautas intelektuālais līmenis bija tiktāl cēlies un rosība izglītības lietās bija kļuvusi tik liela, ka neviens vairs nevarēja apšaubīt viņas tiesības un spējas, dalīties ar lielajām kultūras tautām viņu zi-nātniskos atradumos un atziņās un pašai pielikt roku pie savu inteliģento darbinieku sagatavošanas dažādiem dzīves aro-

diem. To viņa faktiski jau bija sākusi savās biedrībās un organizācijās, rīkodama dažādus aroda un vispārējās izglītības kursus, izdodama visādos jautājumos speciālu literatūru un t. t. Bija iets viens otrs solis vēl tālāk: Tērbatā bija nodibināta katedra praktiskā teoloģijā ar latv. mācības valodu, Rīgā, Pēterpilī un Tērbatā — pēdējā pat universitātes telpās — bija notikuši priekšlasījumu cikli, kas noteikti tuvojās akadēmisko prasību līmenim. Latviešu abiturientu un studentu masas pieauga, netrūka arī kodola nākamās augstskolas mācības spēku kontingentam. Tomēr, nevar teikt, ka līdz Latvijas valsts nodibināšanai un nostiprināšanai doma par nacionālas augstskolas iespējamību pašu zemē plašākās latv. zinātnieku aprindās jau būtu bijusi populāra. Daudziem tradīciju konservatīvismā augušiem latviešu intelligentiem, it sevišķi tā saucamai „vecajai paaudzei“, šī doma, miksti izteicoties, ilgi vēl šķita kā veltīgs sapnis.

Tā 1917. gada vasarā, kad Tērbatā nodibinātai Augstskolas komitejai jau notika šinī jautājumā sarakstīšanās ar Krievijā dzīvojošiem akadēmiskiem darbiniekiem, pat no viena, otra patriētiski noskaņota darbinieka puses atskanēja visai skeptiski jautājumi un iebildumi, kuŗu pamatdoma bija apm. šāda: „Viss jūsu prōjekts par Augstskolu jau ir ļoti jauks un lai Dievs dotu, ka viņš kādreiz piepildītos, bet kur gan Jūs ņemsiet līdzekļus, kaut vienas vienīgas fakultātes uzturēšanai? Kur latv. mācības grāmatas? Vai jūs patiesi domājat, ka savā stāvoklī nodrošinātie latviešu akadēmiskie darbinieki, gribēs apmainīt savu darbu Krievijā pret visai nedrošu darbu un eksistenci dzimtenē? Kamēr jūsu idejai nav reālāka pamata, neticiet, ka viņai radīsies vajadzīgā piekrišana!“

Un par tādu skepsi galu galā nav varbūt sevišķi ko brīnīties. Reālāki domājošiem cilvēkiem toreiz arī katra doma par latv. tautas pašnoteikšanos vēl šķita kā sapnis bez dziļāka pamata īstenībā. Un ar augstskolas ideju bija tas pats, kas ar Latvijas patstāvības ideju vispār. Viņas tēls visupirms dzima nevis reālpolitiķu, bet jaunās entuziasmētās intelligences, gara darbinieku, rakstnieku, dzejnieku intuitīvā paredzē.

Pirmais plašāk izstrādātais nacionālas augstskolas mets, kas neparedz vairs tikai kādas nacionālas profesūras Tērbatā vai Rīgā, bet pilnu augstskolu-ūniversitāti ar visām (humānītārām) fakultātēm Latvijas metropolē Rīgā, kuŗas uzdevums latviešu valodā sagatavot aroda darbiniekus dzimtenes īpatnējiem apstākļiem — pieder cand. phil. Paula Dāles spalvai. Tas 1916. g. februārī nolasīts kā referāts Maskavas Latv. Rakstnieku un Mākslinieku Biedrības sarīkotos „Intelligences vakaros“ — un pēc tam iespiests Maskavā iznākošā laikrakstā „Dzimtenes Atbals“. *)

Svarīgs bija moments, kad šī teorētiski skatīta iespējamība pirmo reiz dzīvāk skāra atzītus latviešu akadēmiskus darbiniekus, radīdama viņos pirmo reālo atbalsi un dziļāku savilņojumu. Tas notika Tērbatā 1917. gada jūnijā pirmajā latviešu skolotāju un izglītības darbinieku kongresā. Šinī kongresā, kuŗš, politiskās autonomijas idejas ierosināts, vilka tālu ejošas līnijas latviešu tautskolas un vidusskolas turpmākā izveidošanā, nodibinājās arī Augstskolas sekcija, kuŗā bez P. Dāles, kas šeit cēla priekšā savu prōjektu, jo dzīvu dalību jēma Tērbatas latviešu tautības akadēm. mācības spēki — profesori J. Osis, E. Felsbergs, J. Lautenbachs, E. Paukuls, docents K. Kundziņš un daži jaunāki darbinieki. Sekcija izstrādāja dziļi pārdomātu Augstskolas dibināšanas prōjektu, kas vēlāk tika pieņemts kongresa pilnsapulcē. Še pirmo reiz reālāk tiek novilkta nāc. Augstskolas kontūras. Pilnīgi konkrētā veidā šis prōjekts pirmo reiz runā par Rīgas Politehniskā Institūta pārveidošanu par pilnu apvienota tipa augstskolu ar visām ūniversitātes un tehniskās augstskolas fakultātēm, uzsverot lielo nozīmi, kāda augstskolas atvēršanā piekrīt reālajiem darba līdzekļiem — klausītavām, laboratorijām, institūtiem. Tērbatas akadēmiskie darbinieki, kuŗu eksistence līdz šim bija saistīta ar Tērbatas krievu ūniversitāti (un veter. institūtu), radīdami šo prōjektu, bija

*) Sk. P. Dāle, Vēsturisks pārskats par Latvijas Augstskolas nodibināšanu etc., Rīgā, 1921.

pierādījuši, ka viņi bija sapratuši vēstures balsi un Latvijas nākotnes sapņa piepildīšanu bija stādījuši augstāk par acumirkļa eksistences jautājumu. Priekšdarbu tālākvirzīšanai nodibinājās Augstskolas komiteja ar profesoriem Osi un Felsbergu prezidijā un Dāli un Kundziņu kā sekretāriem. Komiteja uzsāka sarakstīšanos ar latviešu akadēmiskiem darbiniekiem, propagandēja laikrakstos un sabiedrībā nāc. augstskolas ideju un izsūtīja uzaicinājumus uz latv. akadēmisko darbinieku konferenci t. gada augustā, kurās sanākšanu tomēr aizkavēja kara laika notikumi (Rīgas krišana augustā 1917. gadā).

e) *Rīgas politehniskais institūts.*

Tērbatā nodibinātā Augstskolas Komiteja pirmā noteikti saprata un novērtēja Rīgas augstākās mācības iestādes, viņas Politehniskā institūta (techniskās augstskolas) reālo nozīmi nacionālās Latvijas Augstskolas dibināšanās jautājumā. Šī doma, kas tagad, pēc notikušā fakta, liekas pati par sevi saprotama, toreiz nebūt nebija tik aksiomatiska. Rīgas Politehniskais Institūts, kuram vēstures gaitā bija lemts kļūt par jaunās Latvijas Augstskolas „potcelmu“, kā to zīmīgi savā Augstskolas atklāšanas runā teica 1. Latvijas Izglītības ministrs Dr. Kasparsons, faktiski visā savā pastāvēšanas laikā latviešu lietai bija stāvējis visai tālu (neraugoties uz lielo viņā studējošo latviešu skaitu).

Dibināts 1862. gadā, kā „Baltijas politehniskā skola“ (kurā sākumā varēja iestāties arī bez noapaļotas vidusskolas izglītības), tas sākumā bija privāta rakstura iestāde, kas radās uz Rīgas Pilsētas iniciatīvi, piedaloties bez Rīgas arī Rēveles pilsētai, Rīgas un Rēveles biržu komitejām, gildēm, Vidzemes, Igaunijas, Kurzemes un Sāmu salas bruņniecībām, kas arī sagādāja viņa uzturam vajadzīgos līdzekļus. Pēc ilgākiem pārkārtojumiem šī „Fachschule“ izveidojās par augstāku politehnisku institūtu, pirmo Krievijā, ar sešām nodaļām. To pārvaldīja augstāks pārvaldes orgāns — „Verwaltungsrat“, kurā bija reprezentētas mācības iestādes uzturētājas. Pārdarītiskā pusi vadīja „mācības komiteja“, kas sastāvēja galvenā kārtā no In-

stitūta profesoriem. Mācības valoda bija vācu. Tikai ar 1892. gadu sākās institūta reorganizācija Krievijas valsts politehnisko institūtu garā, kas beidzās ar jaunu statūtu ieviešanu un pāriešanu uz krievu mācības valodu. Tagad arī krievu valdība sāk piedalīties ar nelieliem pabalstiem mācības iestādes uzturēšanā. Uzņemšana bija saistīta ar pilnas krievu vidusskolas kursa beigšanu.

Īsi pirms pasaules kara mācības personāls sastāvēja no 91 mācības spēka, to starpā 22 profesoriem, 13 t. s. adjunkt-profesoriem, 34 docentiem un lektoriem un 22 asistentiem. Studentu skaits, kas bija pastāvīgi audzis, sasniedza 1860, to starpā ap 1100 vietējo (no Baltijas gubernām). Ne visas nodaļas stāvēja vienādos augstumos. Dažas, kā ķīmijas, mēchanikas, inženieru, bija sasniegušas ievērojamu attīstības pakāpi. It sevišķi ķīmijas nodaļa, pateicoties V. Ostvalda, K. A. Bišofa, M. Glazenapa un P. Valdena darbībai, bija ieguvusi vārdu, kas sniedzās pāri Baltijas un Krievijas robežām. Tomēr pēc visa sava gara Institūts bija palicis svešs latviešu tautas centieniem, par viņas tiesībām uz māc. iestādes līdznoteikšanu i nedomāja, bet rūpīgi sargāja savās sienās Baltijas vāciešu hegemoniju. Vajadzēja nākt lielajiem apvērsumiem, kuŗiem sekoja Latvijas brīvības rīts un valsts nodibināšana, lai šai ziņā ienestu kādu maiņu un darītu iespējamu jaunas plašākas un brīvākas, l a t v i s k a s zinātnes un mācības iestādes „uzpotēšanu“ uz vecā Politehniskā institūta celma.

Vēl īsi pirms likteņa stunda bija sītusi, vāciskais gars un vara arī šeit vēl svinēja savu augstāko triumfu. Vācu okupācijas vara pārvērta 1917. gadā šo iestādi par „Baltische Technische Hochschule“ restaurējot un nostiprinot viņā vācu pārvaldi un vācu mācības valodu. Zīmīgi, ka šī tehniskā augstskola liedzās uzņemt par studentiem l a t v i e š u Izglītības biedrības vidusskolu abiturientus, komplektējama savu studentu kontingentu no vācu augstākām skolām. Te maz ko nozīmēja, ka tika atvērta latviešu valodas un literatūras docentūra (pie tirdzniecības nodaļas), lai radītu iespaidu par it kā kādu pretimnākšanu lat-

viešu interesēm. Bet šīs iestādes mūžs nebija garāks par okupācijas varas dienām. Viņa darbojās ne daudz ilgāk par vienu mācības gadu. Iznīcinādama šo latviešu garam svešo iestādi un atvērda tās vietā jaunu ar latviešu nosaukumu, Latvijā ienākusē lielinieku vara cenšas sagraut vienu no bijušo varas nesēju cietokšņiem un atdot vietējai tautai viņai pienākošās tiesības. 1919. g. februārī ar Latvijas padomju valdības dekrētu vācu iestādes vietā tiek proklamēta „Latvijas Augstskola“, izsludinot par oficiālo mācības valodu latviešu un pieaicinot viņā par mācības spēkiem arī veselu rindu pazīstamu latviešu lietpratēju dažādos arodos. Tikai žēl, ka jaunā valdība, gribēdama atvērt „plašām masām“ ceļu uz augstāko izglītību, jaunajā augstskolā ieplūdina par klausītājiem arī vēl vidusskolu nenobeigušu jaunatni, ienesdama tādā kārtā vidusskolu un augstskolu darbā dezorganizācijas dīgļus.

Arī lielinieku vara krit. Bet daļa pie augstskolas darba pieaicināto mācības spēku — agronoms J. Bergs, F. Gulbis, A. Kirchenšteins, P. Lejiņš, E. Lejnieks, P. Nomalis, M. Vegners, intuitīvi nojauš, ka vecais stāvoklis vairs neatgriezīsies ne Latvijā, ne bij. Rīgas Politehniskā instiūta sienās un tāpēc, pa īso vācu „Landeswehr'a un Flečera“ valdīšanas laiku turpina turēties kopā, apspriežot nacionālas un brīvas Latvijas augstskolas dibināšanas plānus un iespējamības. *)

2. **Universitātes nodibināšana.**

a) Pamatu likšana.

Līdz ar pagaidu valdības atgriešanos no Liepājas atbrīvotā Rīgā un vēsturiskā valsts dzīves organizēšanas un uzbūves darba sākšanos kara lietuvēna, okupācijas varas un lielinieku terrora nomāktā, bet tagad atsvabinātā zemē, bija situsi arī Latvijas Universitātes dzimšanas stunda. Nenogurstošas ro-

*) Sk. sikāk P. Dāles Vēstur. pārskats par L. A. nodibināšanu etc., Rīgā, 1921., 11—14 lapp.

smes pilnais radīšanas darbs un dziļais entūziasms, kas raksturo šo pirmo darbu posmu no jūlija pirmajām dienām līdz augstskolas atklāšanai septembra beigās un pirmo augstskolas organizēšanas laikmetu, ir bez analogijas turpmākā Universitātes vēsturē. Daudzi, kuŗiem bija lemts viņā piedalīties, šo laiku ar pirmā augstskolas rektora vārdiem bez šaubīšanās apzīmēs par skaistāko laiku savā mūžā. Šim radīšanas laikmetam bez tam ir tā objektīva, vēsturiskā nozīme, ka viņš lielā mērā veidojis Universitātēs garīgo seju, dziļi guldīdams viņas pamatos tos principus, kuŗiem bija noteikt viņas turpmāko dzīvi un raksturu.

Neaizmirstamu un skaistu šo laikmetu visupirms padara latviešu jaunās akadēmiskās intelligences un līdz ar viņu visplašāko sabiedrības aprindu patiesi nesavtīgā kopdarbība sava dižāka sapņa realizēšanā — Latvijas gaišā zinātņu tempļa celšanā. Vēl valdība bija nodarbināta ar savu likumīgo funkciju pārņemšanu un steidzamākiem pārvaldes aparāta nostādīšanas darbiem, vēl Augstskolas lietā no „augšas“ nebija nācis neviens rikojums vai dekrēts, — te jau sakustējās sabiedriskie spēki, un latviešu intelligence, grupēdamās ap jaunatvērto Latv. Izgl. Biedrības Augstskolas sekciju, ar samērā nelielo bijušo Rīgas un Tērbatas augstskolu darbinieku pulciņu centrā, ar retu sajūsmu un vienprātību apvienojās kopīgā darbā. Latviešu intelligento profesiju pārstāvji, aroda apvienības, valsts iestādes, valsts darbinieki un pat kara vīri, kuŗu rindās atradās liela daļa mūsu akadēmiskās jaunatnes, uzskatīja par savu goda pienākumu, cik vien spēdami, atbalstīt lielo darbu. Savas šī laika vēsturiskās sēdes Augstskolas sekcija pārnes no biedrības telpām uz Augstskolas (vecās ēkas) 5. auditoriju. Principiēli vissvarīgākā no tām ir 11. jūlija sēde, kuŗā pieņem iniciātoru grupas ierosināto plašo Augstskolas organizēšanas resp. Rīgas Politehniskā institūta pārorganizēšanas prōjektu*), uzticot viņa redīgēšanu un iesniegšanu Izglītības ministrim 5 vīru komisijai, sastāvošai no agron. P. Le-

*) Sk. Dāles „Vēsturiskais pārskats“ etc., 6. lapp.

jiņa, inž. P. Nomaļa, batēriologa A. Ķirchenšteina, privātdocenta P. Sņķera un docenta K. Kundziņa. Plaši motivēto priekšlikumu ar Dr. med. P. Sņķera un inž. P. Nomaļa parakstiem, datētu 14. jūlijā 1919. gadā, nākamās dienās iesniedz Izgl. ministrim. Kā visai svarīgs jāatzīmē fakts, ka šinī vēsturiskā aktā ar prasību pēc pilnīgi jauna veida apvienotas Latvijas Augstskolas pirmo reiz kopīgi uzstājās Rīgas augstskolas un Tērbatas universitātēs, praktisko un teorētisko zinātņu pārstāvji.

Sabiedrības iniciāīvei tūdaļ sekoja valdības spertie soļi. Visai tuvu stāvēja augstskolas doma nevien izglītības ministrim, pazīstajam izglītības darbiniekam un privātzinātniekam Dr. Kasparsonam, bet arī citiem valdības locekļiem, kā iekšlietu ministrim Dr. M. Valteram, tirdzn. un rūpn. ministrim inženierim Sp. Paeglim un citiem. Augusta sākumā valdība spē pirmos konkrētos soļus prōjekta reālizēšanas labā. Ar 2. augusta valdības lēmumu bijušais Rīgas Polit. Institūts pāriet valdības rīcībā. Tiek radītas divas komisijas — viena Institūta pārņemšanai, otra, ar organizātoriskām funkcijām. Pēdējā sākumā saucās „bij. Polit. Institūta reorganizācijas komisija“. Tomēr prasība pēc pilnas augstskolas, kuŗā būtu reprezentētas arī Ūniversitātes fakultātes, bija tik nobriedusi un pārliecinoša — armijā un ārpus tās atradās daudzums medicīnas, tieslietu un citu fakultātu studentu — ka viņa pēc būtības jau tuvākās sēdēs un oficiāli ar 1. septembra valdības lēmumu pārveidojās, pieskaņojoties savam istajam uzdevumam par L. Augstskolas Organizācijas komisiju (vēlāk: p a d o m i). Komisijas sēžu vadību ministris sākumā uztic bijušam Rīgas Pol. Institūta un Techniskās Augstskolas direktoram profesoram akadēmiķim P. Valdenam. Pēdējais tomēr drīzumā dodas ārzemju ceļojumā, no kuŗa tas, acīm redzot nevarēdams iekšķīgi saaugt ar jaunajiem apstākļiem, vairs neatgriežas, pieņemdams profesora vietu Vācijā, Rostokas ūniversitātē. Faktiskā sēžu un līdz ar to arī organizēšanas darbu vadība līdz ar to pāriet Izgl. ministrijas augstskolas nodaļas vadītāja, pirmā L. Augstskolas prōjekta autora, cand. phil. P. D ā-

Ies rokās, kuŗš tad kopā ar komisijas ievēlēto pirmo prorektoru E. Laubi (vēlāk P. Lejiņu un K. Kundziņu) un organizējamo fakultāšu pag. dekāniem arī turpina izpildīt šīs funkcijas līdz 1920. gadam. Komisija pakāpeniski aizvien vairāk un vairāk izveidojas par pilnas „*universitas litterarum*“ — apvienota tipa augstskolas veidotāju organu, reprezentējama jau septembrī ar savu sastāvu nevien vecās pārveidojamās tehniskās fakultātes, bet arī jau medicīnas, valodniecības un filozofijas, jūridiski-oikonomisko, matemātikas-dabas zinātņu un veterinārmedicīnas fakultātes. Katras fakultātes pārstāvība sastāvēja no 3 locekļiem: valdības ieceltā pag. dekāna, attiecīgā resora sūtītās personas un attiecīgās aroda savienības resp. sabiedriskās organizācijas (J. B. augstskolas sekcijas) pilnvarotā pārstāvja.

Organizācijas komisija, protams, pat pirmā kārstākā organizēšanās stadijā nevarēja ne uz brīdi izlaist iz acīm mērķi — savākt ap dibināmo augstskolu kopējā saimē visus šim uzdevumam sagatavotos latviešu zinātniekus, pirmā kārtā piedzīvojušos, nopelniem bagātos profesorus, kas vēl atradās ārpus Latvijas, pa daļai vēl pilnīgā nezināšanā par jaunā zinātnes tempļa celšanu. Viņiem gan pa telegrafu gan pa pastu piesūtītie uzaicinājumi lielo satiksmes traucējumu dēļ tomēr nedeļa vēl tik ātri cerētos rezultātus. Tikai pamazām, pa daļai stipri izmociņi un novārguši Krievijas nenormālos apstākļos, viņi sāk pulcēties ap jauno dibināmo augstskolu vecajā dzimtenē.

Pirmie jau septembrī 1919. g. ieradās Rīgā sirmāis J. Lautenbachs no Tērbatas un K. Balodis no Berlīnes. Viņiem, pārcietuši vieglākus vai smagākus posta brīžus, 1920. gadā cits pēc cita sekoja: A. Dauge no Maskavas, J. Endzelīns no Čaņkovas, J. Plāķis no Kazanes, E. Felsbergs un A. Ķiķauka no Voronežas, L. Kundziņš un E. Paukulis no Tērbatas, M. Bīmanis no Maskavas, P. Šmits no Vladivostokas, R. Krimbergs no Čaņkovas, R. Putniņš un A. Janeks no Vladivostokas, tad, pēc maza pārtraukuma, A. Tentelis no Pēterpils, K. Dišlērs no Tomskas, J. Ruberts no Ķijevas, M. Zile no Odesas, Fr. Balodis no Saratovas un daži citi. Dzimtenes augstskolā vairs ne-

bija lemts līdzdarboties kādreizējam Tērbatas L. Augstskolas komitejas priekšsēdētājam, profesoram Jēkabam Osim, kas 1920. gada februārī Voronežā bija kritis par upuri tifam.

Rūpēdamās tādā kārtā par visu spēku sakoncentrēšanu dzimtenē, Organizācijas komisija resp. Padome pakāpeniski tuvojās sprautajam mērķim, izveidot topošo Augstskolu aizvien vairāk par Latvijas cienīgu augstāko izglītības iestādi, kuŗā nedrīkstēja trūkt neviena atbildīgajam darbam pienācīgi sagatavota latviešu zinātnes darbinieka. Septembra beigās organizācijas darbi bija tiktāl veikti, ka varēja domāt par darbības atklāšanu, pagaidām 9 fakultāšu sastāvā, kuŗām vēl rudenī sekoja veterinārmedicīnas, un februārī 1920. gadā, pēc apstiprināšanas ministru kabinetā, arī teoloģijas. Par fakultāšu pagaidu dekāniem un līdz ar to par viņu galvenajiem organizētājiem valdība bija iecēlusi: arhitektūras fakultātei — bijušo Rīgas Polit. Institūta docentu E. Laubi, inženierzinātņu — bijušo Institūta profesoru E. Jakobiju, mēchanikas — bijušo Institūta profesoru P. Denferu, chēmijas — bij. Institūta profesoru V. Fišeru, lauksaimniecības — agronomu J. Bergu, matemātikas un dabas zinātņu — Maskavas Ūniversitātes magistrdu E. Lejnieku, jūridiski-oikonomiskai — Dr. A. Lōberi, tad K. Puriņu, medicīnas — bij. Pēterpils profesoru E. Zariņu, veterinārmedicīnas — veterinārārstu E. Brencēnu, valodniecības-filosofijas (vēlākai filol. un filosofijas) — bij. Tērbatas Ūniversitātes docentu K. Kundziņu, teoloģijas — V. Maldoni. Rektora postenis Ūniversitātei nodibinoties palika neaizņemts. Rektora pienākumus izpildīja līdz oktōbŗa sākumam prorektors E. Laube, pēc tam prorektors P. Lejiņš un viņa biedrs K. Kundziņš. Saimniecības vadība atradās M. Prīmaņa rokās.

b) Ūniversitātes atklāšana 28. septembrī 1919. g.

Deviņu fakultāšu sastāvā ar apm. 110 mācības spēkiem — profesoriem, docentiem, asistentiem un lektoriem — un kādiem 940 studentiem Latvijas Augstskola — „Universitas Latviensis“, kā skanēja viņas starptautiskais nosaukums, uzsāka savu

darbību. Svinīgais atklāšanas akts, piedaloties Tautas Padomes prezidentam un locekļiem, valdībai, ārvalstu pārstāvjiem, augstāko valdības iestāžu, pilsētu un sabiedrisku organizāciju delegātiem un studentiem, notika 28. sept. divos posmos: plkst. 1/211 no r. Augstskolas svētku zālē ar izglītības ministra Dr. K. Kasparsona vēsturisko atklāšanas runu un prorektora E. Laubes svinīgo solījumu un, stundu vēlāk, Nacionālās Operas namā ar profesora K. Baloža akadēmisko runu par „mūžīgā miera ideju“, Tautas Padomes prezidenta J. Čakstes, valdības galvas K. Ulmaņa, Igaunijas un Lietavas valdību pārstāvju, Rīgas pilsētas galvas un citu pašvaldību un organizāciju apsveikumiem. Lielā skaitā bij ienākuši arī telegrafiski un rakstiski apsveikumi no ārzemju augstskolām, to starpā nevien no tuvākām kaimiņienēm — Tērbatas un Helsinku universitātēm, bet arī no vecāko kultūras tautu akadēmiskām iestādēm, to starpā Kēmbrižas, Parizes, Žeņevas, Bernas, Berlīnes, Leipcigas, Turinas un daudz citām Eiropas un pat dažām Jaunās pasaules universitātēm. Anglijas, Francijas, Šveices, Itālijas, Vācijas, Skandināvijas slaveno zinātnes iestāžu, kā arī Latvijas pirmo valsts vīru siltie novēlējumu vārdi dziļi atbalsojās Augstskolas organizētāju, darbinieku un studentu sirdīs, pastiprinādami tātās karsto apņemšanos, ziedot savus labākos spēkus jaunās zinātnes iestādes un līdz ar to visas dzimtenes labā, bet viena, otra nelabojama skeptiķa krūtīs aplklusināja neticības un šaubu balsis. Sirmā Tautas darbinieka, Augstskolas pirmā goda biedra Kr. Barona parādīšanās svētku sapulcē izsauca ovācijas un lika dziļi apzināties lielo sasniegumu, kam sagatavojuši ceļu ar savu celmlauža darbu tautiskā atmodas laikmeta lielie darbinieki. Bet visas latviešu tautas un sabiedrības dziļā līdzdalība, kas izteicās apsveikumos un šim notikumam veltītos, siltas līdzjūtības un gandarījuma pilnos preses rakstos un turpināja izpausties arī pēc atklāšanas pienākošos sveicinājumos un dāvinājumos, neizslēdzot pat tādus, kas nāca no frontē stāvošām kara vīru aprindām, — viss tas rādīja, ka Augstskolas atklāšana, pēc Latvijas valsts nodibināšanas, visas tautas izjūtā bija

pirmais lielā mēroga vēstures notikums neatkarīgās valsts dzīvē. *)

3. Latvijas Ūniversitātes pirmie pieci gadi.

a) *Vispārējā notikumu gaita.*

Ūniversitātes darbības sākums, tāpat kā viņas nodibināšana, cieši saaudzis ar jaunās Latvijas valsts likteņiem. Bermondta uzbrukums, kas apdraudēja Rīgu no 8. oktobra līdz 11. novembrim 1919. g., radija dziļu satricinājumu nevien valsts, bet arī jaunās izglītības iestādes dzīvē. Sākoties Rīgas apšaudīšanai, bija jāpārtrauc 29. septembrī uzsāktie mācību pasniegšanas darbi. Studējošās jaunatnes lielākā daļa nekavējoties stājās kara spēka rindās, arī mācības spēki nodeva sevi valdības rīcībā. Valdības iestādēm uz Cēsīm evakuējoties, Organizācijas Padome griežas ar dedzīgu uzsaukumu pie kultūras pasaules zinātnes iestādēm, kurā noskaidro ārvalstu kultūras sargiem Bermondta avantūras īsto dabu un protestē pret mierīgu iedzīvotāju un kultūras iestāžu apšaudīšanu.

Darbus atjaunot bij iespējams vienīgi pēc Bermondta padziļšanas no Rīgas un Kurzemes, 22. novembrī. Klausītāju sastāvs, protams, nevarēja būt pilns: kaŗavīriem-studentiem frontē cīnoties, auditōrijas galvenā kārtā piepildīja sievietes. Sakarā ar radušos darba pārtraukumu mācības gada pirmo sēstestri pagarina līdz 1. martam, bet otro sēstestri līdz 22. jūnijam.

Vienīgi jaunajam mācības gadam sākoties, 1920. g. rudenī, pēc miera noslēgšanas ar Padomju Krieviju, mācības gaita sāk ievirzīties daudz maz normālākās sliedēs. Stabilākas un pilnīgākas mācību gaitas nodibināšanos lielā mērā veicina piedzīvojošo mācības spēka pārnākšana no Krievijas 1920. g. vasarā un rudenī. (Sk. augšā 22. lp.) Vairākās fakultātēs, sakarā ar to notiek amatu personu pārvēlēšanas un pārgrupējumi.

*) Plašāku aprakstu sk. P. Dāles „Vēsturisks pārskats par L. Augstskolas nodibināšanu etc.“, 31—45 lapp.

Organizācijas Padome, īsi priekš pirmajiem gada svētkiem, var stāties pie pirmā rektora vēlēšanas. Par tādu izrauga no Voronežas pārnākušo, agrākās Tērbatas Ūniversitātes mākslas vēsturnieku, bijušo 1917. gada latv. Augstskolas Komitejas vice-priekšsēdētāju mag. phil. Ernestu Felsbergu. Felsbergs vada nevien Organizācijas Padomi turpmākos 2 gadus līdz 1922. g. vasarai, kad viņš noliek savas pilnvaras, bet pēc īsā profesora E. Laubes rektorāta (1922. g. jūlija un augusta mēnesī) un Augstskolas satversmes izsludināšanas, jaunā autonomās Ūniversitātes Padome 1922. gada septembrī viņam no jauna uzliek rektora pienākumus, kuŗus viņš ar dziļu lietpratību un uzupurēšanos pilda līdz 1923. g. vasarai, tādā kārtā iznesdams uz saviem pleciem jaunās Ūniversitātes izveidošanas darbu smagāko daļu. Viņa vietā ar 1923./24. mācības gadu nāk no Kijevas pārbraukušais profesors Dr. med. Jānis Ruberts, kas ieņem augsto amatu divus turpmākos gadus (VII. 1923.—VI. 1925.), ar sekmēm aizstāvēdams likumdošanas iestādē Ūniveritātes pieaugošās vajadzības un mācības spēku štātus un tādējādi veicinādams fakultāšu un institūtu izveidošanu līdz apmēriem, kādus prasīja Latvijas apstākļi. Nepārtrauktajā, atbildības pilnā Ūniversitātes veidošanas un vadīšanas darbā rektoru tuvākie darba biedri un līdzstrādnieki bija abi prōrektori, no kuŗiem viens vadīja studentu lietas, otrs Ūniversitātes saimniecību. No 1920. līdz 1929. g. vasarai, Felsberga, Laubes un Ruberta rektorāta laikā šos amatus ir iejēmis: studentu lietās — P. Nomalis, P. Šmits un J. Plāķis, saimniecības lietās — A. Rāzums un M. Bīmanis. Visus šos piecus pirmos gadus Ūniversitāte vēl pārdzīvo nepārtrauktu, pa daļai pat strauju augšanas, veidošanās un nostiprināšanās procesu, pārvarēdama ceļā daudz un dažādas grūtības, nemitīgi padziļinādama savu darbu, aizvien tiekdams pretim savam dabiskam apmēram, kuŗa nobežas noteica viņas rīcībā esošie spēki un Latvijas īpatnējie apstākļi.

b) Ārējā attistība.

Latvijas Ūniversitātes augšana pirmajos piecos pārskata gados uz ārieni izteicas sevišķi uzskatāmi un spilgti viņas lie-

tojamo telpu un īpašumu paplašināšanā, mācības personāla un studentu saimes straujā pieaugumā un attiecīgās iejēmumu un izdevumu budžetu summās.

Ūniversitāti atklājot, viņas rīcībā atradās divas agrākā Politehniskā Institūta ēkas, 1896. gadā celtā un vēlāk paplašinātā „galvenā ēka“ R a i ņ a b u l v ā r ī 19 un 1900. gadā uzceltā tā sauc. „laborātorijas ēka“ K r o n v a l d a b u l v ā r ī 4. Saimniecības komisijas kanceleja pirmajā laikā mitinājās visai šaurās un nepiemērotās telpās Torņa ielā 4.

Jaunatveramām humānitārām fakultātēm — tautsaimniecības un tiesību zinātņu, filoloģijas un filosofijas, teoloģijas un matemātikas nodaļai darbības sākumam vajadzīgās klausītavas un kabinetus ierādīja vecajā ēkā, kuŗas telpās ar viņām draudzīgi dalījās tur novietotās tehniskās fakultātes.

Jaunatveramās medicīnas un veterinārmedicīnas fakultātes un dabas zinātņu nodaļas vajadzībām valdība jau pirmajā Ūniversitātes pastāvēšanas gadā nodod bijušā pareizticīgā garīgā semināra ēkas K r o n v a l d a b u l v ā r ī 9, kuŗas steidzami pār-būvē, piemērojot tās „anatomicum”a un citu visai nepieciešamo institūtu iekārtošanai. Veterinārmedicīnas fakultātes rīcībā bez tam 1921. gadā, vienojoties ar kaŗa resoru, pāriet agrākā armijas veterinārā lazaretē P ē r n a v a s i e l ā 19 klīnikas vajadzībām. Trešajā pastāvēšanas gadā ministru kabinets nodod Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātes rīcībā bijušo Pēterā reālskolas ēku K r o n v a l d a b u l v ā r ī 1, kuŗās pār-būves un iekārtošanas darbi tomēr turpinājas līdz 1924. g. sākumam. Ceturtajā un piektajā pastāvēšanas gadā finanšu ministrija Ūniversitātes pieaugušo vajadzību apmierināšanai iegūst vēl 2 ēkas — bij. Mironova komercskolu A l b e r t a i e l ā 10 — matēm, un dabas zinātņu fakultātei un namu B a z n ī c a s i e l ā 5, Saimniecības padomes, tiesību zinātņu, filol.-filosofijas, teoloģijas un citu fakultāšu klausītavu un kabinetu ierīkošanai.

Lauksaimniecības fakultātes izmēģinājuma, pētīšanas un apmācības darbiem Ūniversitātes rīcībā bez tam atrodas ap 130 ha liela zemes platība Rīgas pilsētas R a m m a s (Rāmavas)

un Depkina miužās — sākot ar 1920. gadu, Vecauces muižas centrs — kopplatība 388,80 ha — un ap 2200 ha liela meža platība Vecauces mežniecībā — sākot ar 1921. resp. 1922. gadu. Medicīnas fakultātes klīnikas visus pirmos gadus dažādu apstākļu dēļ vēl bija spiestas mitināties I. Rīgas pilsētas slimnīcā, Sarkanā Krusta slimnīcā, Sarkankalnā un citur. Zobārstniecības institūtu iekārtoja Izgl. min. ēkā, Stabu ielā 9.

Tik liels lietojamo ēku un telpu pieaugums liecina par strauju zinātniski tehniskā un pedagogiskā darba pieaugumu, kabinetu un laboratoriju un institūtu jaunatvēršanu un paplašināšanu. Tādam darba pieaugumam tad arī atbilst progresīvā Universitātes mācības personāla palielināšanās, kuŗu illūstrē sekoši skaitļi:

1919./20. m. g. — 185 māc. sp., to starpā 42 prof., 82 doc., 61 pārējo. 1920./21. m. g. — 240 māc. sp., to starpā 49 prof., 100 doc., 91 pārējo. 1921./22. m. g. — 235 māc. sp., to starpā 53 prof., 103 doc., 79 pārējo. 1922./23. m. g. — 262 māc. sp., to starpā 59 prof., 99 doc., 104 pārējo. 1923./24. m. g. — 290 māc. sp., to starpā 66 prof., 95 doc., 129 pārējo.

Pieaugums mācības personālā pirmajos 5 gados tā tad iztaisa ap 60% un jau piektā pastāvēšanas gada beigās rāda, kā Latvijas Universitāte tiecas ievērojamā kārtā pāraugt tā saucamās „mazās“ universitātes, pretendēdama uz diezgan cienījamu vietu Eiropas augstskolu starpā.

Tomēr mācības personāla pastāvīgo pieaugumu pilnīgi aizēno studējošās jaunatnes pieaugums ar savu patiesi fainomenālo straujumu:

1919./20. m. g.	1920./21. m. g.	1921./22. m. g.	1922./23. m. g.	1923./24. m. g.
I. sēm.	I. sēm.	I. sēm.	I. sēm.	I. sēm.
1262	3472	4777	5440	6901

kas apskatāmā samērā īsā laika posmā ir gandrīz pieckārtīgs! Ja otrā un trešā pastāvēšanas gada pieaugumu vēl zināmā mērā var izskaidrot ar normālāku saimniecisku apstākļu nodibināšanos un kara vīru dēmobilizāciju, tad viņa pastāvīgā turpinā-

šānās liek meklēt citus, dziļākus iemeslus laika garā un latviešu tautas un jaunatnes īpatnējā psihikā. Salīdzinot apmeklētāju skaitu pēc fakultātēm*) nepārprotami novērojama zināma pārorientēšanās no tīri iekšējiem, idejiskiem studiju motīviem uz praktiskās dzīves un darba izredžu pusi. Kamēr sākumā visstiprāk apmēklētās fakultātēs pēc kārtas ir filol.-filosofijas, medicīnas, pēc tam tauts. un ties. zinātņu, ķīmijas u. t. t., apskatāmā posma beigās visām fakultātēm jau tālu priekšā aizgājuši tauts. un ties. zinātņu (1304 stud.), kurai lielākā atstatumā seko medicīnas (858), filoloģijas un filosofijas (716), lauksaimniecības (714), ķīmijas (547) un t. t.

Tik liels uzturamo un izveidojamu telpu un iestāžu, mācības personāla un studējošo skaita pieaugums nevar neatspoguļoties arī izdevumu budžeta summās, kuŗas illūstrē šādi skaitļi (tūkstošos latu):

1919./20.	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.
57,7	531,3	1226,5	1399,8	2142,9

Tiem pretim stāv šādi ieņākumi (galv. kārtā no mācības naudām):

1919./20.	1920./21.	1921./22.	1922./23.	1923./24.
7,99	60,0	376,7	413,8	593,5

Salīdzinot ar veicamo darbu un apmeklētāju skaitu Latv. Universitātes izdevumus tomēr šinī laikā nevar uzskatīt par pārmērīgi lieliem, bet drīzāk jāatzīst par maziem, kas viegli pierādāms, salīdzinot tos ar priekškaŗa Rīgas Pol. Institūta vai Tērbatas universitātes izdevumiem, kuŗu fakultāšu un studentu skaits bija nesalīdzināmi mazāks, vai arī ar attiecīgā gada Igaunijas valsts universitātes budžetu.

c) Iekšējās dzīves attīstība.

1. Universitātes satversme. Saistīdama 11 dažādas fakultātes vienā organiskā vienībā un apvienodama tādā kārtā „ūni-

*) Sk. Latvijas U-es piegādu darbības pārskats 1919.—1924. Rīgā 1925.

versitāti" vecajā nozīmē ar tehnisko augstskolu, klasisko humānisma principu ar dzelzsbetona un mašīnu laikmeta prasībām, Latv. Universitāte savā iekšējā uzbūvē bij gājusi jaunus patstāvīgus ceļus, kuŗus tai bija diktējuši tiklab reālie apstākļi, kā arī tas kopdarbības un nacionālās vienības gars, kas bija radījis Latviju. Pašiem organizātoriem itkā nemanot, bija izveidojies jauns, īpatnējs augstākas pētišanas un mācības iestādes tips, kas stipri atšķīrās no tradicionālajiem Eiropas augstskolu veidiem. Vienīgi „Jaunajā pasaulē“, pirmā kārtā Ziemeļamerikas Sav. Valstīs dzīves prasības, stiprā tendence pēc izglītības un garīgo vērtību centralizācijas, bija izveidojuši gluži analogas iestādes ar 10 un vairāk humānitārām un tehniskām fakultātēm, kamēr Eiropā, cik zināms, vienīgi Beļģijā kopš pag. gadusimtena 90-tiem gadiem pie dažām universitātēm atvērtas arī tehniskās fakultātes (Šveicē tikai veterinārās medicīnas fakultātes).

Kad vēl ievērojam, ka Latv. Universitāte arī citādi nevarēja un negribēja būt par veco Krievijas augstskolu kopiju, bet daudz tuvāk kā tās gribēja stāvēt patiesās dzīves un apkārtnes, šinī gadījumā Latvijas, prasībām un kalpot viņas vajadzībām, gribēja augsti turēt demokrātiskās un brīvās Latvijas ideju, tautas valodu un garu, audzinādama brīvu, aktīvu, garā modru un valstiski domājošu jaunatni, tad būs saprotams, ka jaunajai iestādei no pašām pirmajām dienām bija jādomā arī par to, kādos veidos ieliet, kā formulēt un izteikt tos vadošos principus un tās normas, saskaņā ar kuŗām šie mērķi varētu tikt veicināti un realizēti.

Šis Universitātes satversmes veidošanas darbs tad nu patiesībā sākās arī no pašām pirmajām dienām, principiēli atrisinot universitātes rakstura, mācības valodas, pārvaldes, studentu saimes pašvaldības un citus svarīgus jautājumus. Šo atrisinājumu pamatā aizvien atradās svarīgos gadījumos bieži atgādinātās atziņas, ka Latv. Universitātei jābūt **augstākai** izglītības nesējai valstī, n a c i o n ā l a i, a u t o n o m a i (brīvai) un

apvienotai pētišanas un mācības iestādei, kas varētu ieņemt cienīgu vietu labāko pasaules augstskolu starpā.*)

Liekot pamatā šos principus, attiecinot tos uz Ūniversitātes dzīves atsevišķām nozarēm un papildinot ar pašā darbā gūtām atziņām, kā arī mācoties, kur tas bija vajadzīgs, no vecām pārbaudītām akadēmiskām tradīcijām, — tā radās Latvijas Ūniversitātes satversmes projekts, kuŗš ceturtajā pastāvēšanas gadā ievēdot nelielus grozījumus, dabūja valdības un pēc tam Saeimas sankciju (galīgā veidā 1923. g. martā).

Projekta izstrādāšanai Organizācijas Padome jau pirmajā pastāvēšanas gadā iecēla īpašu komisiju, kuŗu vadīja toreizējais prorektora biedrs K. Kundziņš un kuŗā kā locekļi iegāja P. Denfers, V. Maldonis, P. Nomālis, K. Puriņš. Komisija vajadzības gadījumos kooptēja citus piedzīvojušus akadēmiskus darbiniekus, kā prof. K. Balodi un c. un projekta formāli-jurīdiskai rediģēšanai cand. jur. Purgali, bijušo Organ. komisijas locekli. Otrajā un trešajā Ūniversitātes pastāvēšanas gadā projekts trijos lasījumos skatīts cauri, pārlabots un pieņemts Organizācijas Padomes sēdēs. 1922. gada sākumā caur Izglītības ministriju iesniegts valdībai, noraidot Izglītības ministrijas priekšā liktos pārgrozījumus rektora, prorektoru un dekānu amatu ilguma un citos jautājumos.*)

Tādā veidā radītam projektam Ministru Kabinets 1922. g. vasarā, starpsesiju laikā, piešķīra pag. likuma spēku (publicēts Vald. Vēstn. 1922. g. Nr. 196, 2. septembrī). Rudens un pavasara sesijās ar to nodarbojās Saeimas komisijas, sevišķi Izglītības komisija, piedaloties rektoram, prorektoram un dekāniem ar saviem motīvējumiem un paskaidrojumiem. Samērā ātro un labvēlīgo satversmes likuma caurskatīšanu veicināja tas apstāklis, ka Ūniversitātes rektors E. Felsbergs tanī laikā bija arī Saeimas deputāts un Izglītības komisijas priekšsēdē-

*) Sk. P. Dāles „Vēsturisks pārskats etc.“, 46 lp. un rektora J. Ruberta runu 1923. g. gada aktā, Latv. Ūniversitātes rakstos, VIII, 415. lp. un c.

*) Sk. „Paskaidrojumi pie Latvijas Ūniversitātes satversmes projekta“ Rīgā, 1922. g. jānvārī.

tājs (sēkrētārs — K. Dēķens). No Saeimas komisijās izdarītiem papildinājumiem un pārlabojumiem viens no svarīgākiem bija ārštata mācības spēku un asistentu pārstāvju ieviešana Ūniversitātes pašvaldības aparātā, lai tādējādi arī „jaunākiem mācības spēkiem“ dotu iespēju līdzī lemt fakultāšu un Ūniversitātes padomē. Ne mazāk nozīmes bija otram papildinājumam — noteikumu ieviešanai par studentu padomi, viņas funkcijām un tiesībām, par ko sevišķi bija rūpējušies studentu saimes pilnvarotie pārstāvji un kam tie bija ieguvuši arī rektora un Organizācijas Padomes piekrišanu.

Saeimas komisijās caurskatīto un papildināto likuma projektu negrozītā veidā pieņēma Saeimas plēnums, pēc kam 28. martā 1923. gadā to kā likumu izsludināja Valsts prezidents J. Čakste. Ar to Ūniversitāte bija izbeigusi tiešo organizācijas stadiju, Organizācijas Padomes vietā varēja stāties autonomās Ūniversitātes vadošais orgāns — Ūniversitātes Padome un Ūniversitātes turpmākais liktenis ar to bija nodots pašas akadēmiskās saimes, pirmā kārtā mācības spēku un viņu ievēlēto uzticības personu rokās.

Tagad, kur pagājis jau garāks laika sprīdis, kopš Ūniversitātes dzīve rit un veidojas uz šī likuma pamata, ir iespējams arī jau zināmā mērā novērtēt viņa nozīmi un lietderību. Protams, kā katrs likums, kas radies kā neizbēgamu kompromisu gala iznākums, nevar visās savās daļās pilnīgi atspoguļot vadošo ideju, tā arī šis nav bez savām pretrunām un sīkākām trūkumiem.

Tomēr visumā, kā piedzīvojumi rādījuši, viņš atzīstams par dzīves spējīgu un atbilst Latvijas autonomās, augstākās izglītības iestādes cieņai un prasībām. Pro patria et scientia!

Ar satversmes likumu Latv. Ūniversitāte apzīmēta un atzīta par augstāko zinātnes un izglītības iestādi valstī, kuras uzdevums ir veicināt zinātnisko pētīšanu un zinātnes izplatīšanu tautā un gatavot Latvijas vajadzībām darbiniekus ar augstāko izglītību (1. §.) viņa ir autonoma iestāde, kas uz savas satversmes pamata patstāvīgi veido savu dzīvi un veic savus uzdevumus (4. §.). Mācības valodā viņā ir latviešu,

un tikai atsevišķos gadījumos mācības var tikt pasniegtas citās valodās (3. §.). Viņa aptver 11 fakultātes, un Universitātes padomei piekrit lemsana par šī skaita paplašināšanu vai samazināšanu (2. §. un 8. §. 6 c). Universitātes augstākais pārvaldes orgāns, viņas likumdošanas iestāde un virziena noteicēja ir Universitātes padome, jeb, kā Vakareuropā teiktu, viņas senāts. Padomē neietilpst visi (kārtējie) profesori, nedz arī vienīgi tādi, kā tas bija senāk Krievijas universitāšu padomēs — tāda kārtība būtu radījusi visai smagu aparātu, nebūtu atspoguļojusi fakultātes samērā ar viņu lielumu kā arī Universitātes saimi viņas dažādībā. L. Ū. Padome reprezentē fakultātes pēc viņu lieluma, skaitot savos locekļos bez rektora un prōrektoriem visu fakultāšu dekānus un bez tam pa vienam pārstāvim ik no desmit katras fakultātes pilntiesīgiem locekļiem. Ārštatu mācības spēku intereses padomē aizstāv viens delegāts un asistentu — divi. Beidzot arī studenti ir reprezentēti padomē ar 3 pārstāvjiem, kas tomēr nepiedalās ar savu balsi vēlēšanās un zinātn. gradu piešķiršanā. (6. §.)

Padomes sastāvs tādā kārtā aptver 36—40 locekļus un ir izrādījis par darba spējīgu, kas redzams no tā, ka normālos apstākļos viņa veic savus uzdevumus, sapulcējoties ik pa 2 vai 3 nedēļām reiz.

Protams liela daļa tekoša darba un reprezentatīvu pienākumu guļ uz rektora pleciem, kuŗš, pēc satversmes, ir Universitātes oficiālais pārstāvis visās Universitātes darīšanās un gādā Augstskolā par kārtību un pareizu darbības gaitu. (15. §. 18. §.), dalīdamies savos pienākumos ar diviem prōrektoriem, no kuŗiem viens pārzin studentu lietas un otrs Universitātes saimniecību (20. §.).

Bez tam centrālā orgāna darbību lielā mērā atviegļina arī Universitātes dzīvē plaši izvestais darba dalīšanās princips.

Dekānu padome izstrādā noteikumus par mācības gaitu un studentu uzņemšanu un tādējādi sagatavo daudz lietas Universitātes padomes izlemšanai.

Fakultātes padomēm ar dekāniem priekšgalā ir plaša rīcības brīvība fakultāšu dzīves vadīšanā, mācības spēku raudzīšanā, (ne galīgā ievēlēšanā), priekšmetu sadalīšanā etc.

Ievēribu pelna arī satversmē uzņemtie noteikumi par studentu pašvaldību (88.—93. §§.). Ar tiem L. Ū. šinī virzienā ir tālu priekšā daudzām vecākām augstskolām. Uz demokrātiskas bāzes ievētās Studentu padomes tiesības un funkcijas ir tik plašas, ka viņas patiesībā liek pamatu gandrīz pilnīgai studentu dzīves autonomijai saimnieciskā un kulturālā laukā, tiklab nacionālās kā starptautiskās akadēmiskās dzīves mērogā. Likumīgi ievēlētas Studentu padomes lēmumi, pēc viņu apstiprināšanas Ūniversitātes padomē, iegūst saistošu noteikumu spēku visiem Ūniversitātes studentiem (91. §). Ar to ir dota iespēja radīt lielus un vērtīgus pasākumus visas studentu saimes apjomā, izveidot, piem., zināmos gadījumos, ja tam piekrīt Ūniversitātes Padome, pat studentu pašaplikšanos un dodot tādējādi iespēju, ievērojami pacelt studentu dzīves līmeni. No pašiem studentiem turpmāk lielā mērā atkarājas, cik lietderīgi un svētīgi viņi šis likumā dotās iespējamības pratis izlietot.

Liela nozīme piešķirama arī tiem satversmes noteikumiem, ar kuriem domāts regulēt paīdagoģiskā personāla pienākumus un tiesības, viņu amatu pakāpes, vakanto vietu aizvietošanas kārtību, Ūniversitātē iegūstamos zinātniskos gradus un viņu piešķiršanas kārtību. Radot mācības spēku katēgorijas, likums izvairās no pārāk liela amata pakāpju un tituļa raibuma, kāds sastopams dažu vecāku kultūrvalstu augstskolās, kur tam, varbūt, savi vēsturiskie pamati (kārtējs, ārkārtējs profesors, adjunkta profesors, honorārprofesors un taml.), lai gan arī tur tos beidzamā laikā sāk kritizēt un apkarot.

Mācības spēku sadalīšanai pamatā liktas trīs amatu pakāpes: profesora, docenta un lektora, resp. asistenta, pie kam katrā pakāpē, skatoties pēc tam, cik cieši attiecīgie darbinieki saistīti ar Ūniversitāti, iespējami tiklab štāta kā ārštāta

darbinieki. Obligātorisko kursu papildināšanai ar speciāliem vai parallēliem kursiem un nākamo profesoru izaudzināšanai radīts, kā visur, p r ī v ā t d o c e n t u i n s t i t ū t s. Sarežģīts un grūts uzdevums bija atrast kopēju mērauklu mācības spēku nopelnu noteikšanai, amatu pakāpes un zinātniskā grada piešķiršanai. Šo grūtību pamatā bez šaubām atradās zināmas būtiskas īpašības un tradīcijas, kas lika tehniskām un universitāšu fakultātēm aizstāvēt katrai savu viedokli. Kamēr pēdējo pārstāvji vairāk vai mazāk noteikti centās pirmā vietā izvirzīt publicētos darbus, viņu skaitu un vērtību, kā arī zinātnisko gradu nozīmi, tehniskās fakultātes vislielāko svaru lika uz nopelniem praktiskā dzīvē. Šai ziņā tad arī satversme nevarēja pilnīgi ignorēt pastāvošās diferences, dodot katrai pusei iespēju, rīkoties saskaņā ar savu īpatnību.

Un tas pats sakāms arī par zinātniskajiem gradiem un viņu piešķiršanu. Arī šeit domu starpība pirmajās apspriedēs bija diezgan liela. Tomēr beidzot tika atrasta izeja, atzīstot no vienas puses par nepieņemamu un noraidāmu dažas Vakar-europas un sevišķi jaunās pasaules augstskolās ieviesušos praksi, vienīgo tur lietojamo zin. pakāpi — d o k t o r a g r a d u piešķirt samērā viegli, radot ar to ārkārtīgi lielu šī grada nesēju skaitu, un no otras puses par atmetamu arī otru ekstrēmu — vecajās Krievijas universitātēs ieviesušos gradu trijpakāpenību (kandidāts, maģistrs, doktors), kas arī Krievijas apstākļos nebija vairs piemērojama visos gadījumos un sāka radīt graduētu spēku trūkumu. Tika panākta vienošanās, Latv. Universitātes satversmē visās fakultātēs paredzēt divus gradus, atstājot pirmajam dažādus nosaukumus pēc fakultātēm: „kandidāts“, „ārsts“, „inženieris“, „architekts“, „agronoms“, bet otram, augstākajam paredzot visās fakultātēs vienu un to pašu d o k t o r a g r a d a apzīmējumu un uzstādot līdz ar to prasību, ka šāds doktora grads kārtīgi iegūstams vienīgi, iesniedzot disertāciju ar patstāvīga pētījuma raksturu un to publiski aizstāvojot.

Šāds grads (vai viņam līdzvērtīgs — ja tas iegūts ārzmēs) prasāms no visām personām, kas Latv. Universitātē vēlas ieņemt profesora vietu, tiklab humanitārās, kā tehniskās fakul-

tātēs; viņa iegūšanai uzstādītās prasības, būdamas stipri nopietnākas, nekā lielākā daļā Vācijas, Šveices, Amerikas un citās universitātēs, nostāda to apmēram vienādā augstumā ar veco Krievijas universitāšu maģistra gradu.

Ja noteikumi par grādiem un no docentiem un profesoriem prasāmiem zinātniskiem un zinātniski tehniskiem nopelniem liek pamatus mācības spēku izlasei, jaunu spēku sagatavošanai un viņu avansējumiem, tad beidzot nodaļa par *Ū n i v e r s i t ā t e s l ī d z e k ļ i e m* (108.—110. §.) atver tai iepriecinošas izredzes, attīstīt aizvien plašāk brīvo pētīšanas un starptautisko zin. atziņu apmaiņas darbu. Bez kārtējām budžeta summām, pēc šiem noteikumiem, Ūniversitātes rīcībā ir vēl speciālu līdzekļu fonds, kas sastādās no reģistrācijas, labrātōriju un eksāminācijas naudām, pētīšanas institūtu ienākumiem un sevišķiem dāvinājumiem un kuŗu tā var izlietot pati pēc saviem ieskatiem, saskaņā ar Ūniversitātes Padomes lēmumiem. Tas nodrošina Ūniversitātei iespēju nevien aizpildīt vienu otru budžetā atstātu robu, bet uzkrājoties šādiem līdzekļiem, domāt laiku pa laikam par lielāku pētīšanas darbu organizēšanu, institūtu atvēršanu un zinātniskās dzīves veicināšanu starptautiskas kopdarbības ceļā, apmainoties profesoriem, sarīkojot zinātniskus kongresus un t. t. Kā tāda iespēja, sevišķi mūsu valsts apstākļos, augstākai zinātnes iestādei ir tieši dzīvības jautājums, to sapratīs, katrs, kas zin, kādu burtisku saskaņojumu ar budžeta paragrafiem prasa kārtējais valsts budžeta izpildījums. No pašas Augstskolas un viņas turpmākās vadības lielā mērā atkarāsies, cik lietderīgi šī iespēja tiks izmantota un kādi būs viņas augļi.

Kā papildinājumu pie satversmes var uzskatīt mācības spēku štātu projektu, kuŗa izstrādāšanu arī vēl veica Organizācijas Padome, lai gan Saeimas apspriešanā tas nāca tikai vēlāk. Šis projekts ir interesants tai ziņā, ka viņš rāda, kādu mācības spēku skaitu attiecīgās kategorijās un kādas katedras atsevišķās fakultātēs Ūniversitāte uzskata par nepieciešamiem, lai apmierinoši veiktu savus darbus. Lai gan Saeima vēlāk

ienesusi vēl vienu otru sīkāku grozījumu, tomēr vispārējā aina ir palikusi tā pati.

Pēc šī projekta rāmji, kādi nosprausti katrai atsevišķai fakultātei, ir šādi:

	Profesoru.	Docentu.	Asistentu un lektoru vietu.
Architektūras	10	—	12
Inženieru	18	5	15
Mēchanikas	19	8	20
Chēmijas	11	10	24
Lauksaimniecības	19	12	21
Medicīnas	20	10	53
Vet. medicīnas	7	1	7
Mat. un dabas zinības	16	15	19
Tautsaimn. un ties. zinības	22	11	4
Filoloģijas un filosofijas	20	11	10
Teoloģijas	5	2	—
Kopā	167	85	185

Kopsummā par visu ūniversitāti — 437 štāta vietas, no kurām piektajā darbības gadā (ieskaitot arī ārštātu docentus) bija aizvietotas tikai 290. Šie rāmji tad Ūniversitātei visā visumā palikušas līdz šai dienai par normu, kas ievērojama darbinieku komplektēšanas gadījumos.

2. Fakultāšu un viņu institūtu izveidošana. Līdztekus savtversmes izstrādāšanai, kas vairāk nodarbina Ūniversitātes centrālos organus, visās fakultātēs bez pārtraukuma turpinājas iekšējais organizēšanas darbs. Pirmajos piecos gados tiek veikta nevien viņa teorētiskā puse, kā mācības plānu un studiju gaitas izstrādāšana, arī noteikumu sastādīšana par kandidāta un doktora grada iegūšanas kārtību, bet lielā merā radīti arī tehniskie, reālie priekšnoteikumi, bez kuriem nekāds normāls un sekmīgs paidaģoģijas darbs nav domājams, nerunājot nemaz par zinātnisko pētīšanu.

Ūniversitāte savas gaitas iesāka bez jebkādiem zinātniskiem institūtiem un palīgiestādēm, gandrīz pat bez mācības līdzekļiem.

Ja daudz, tad fakultāšu rīcībā bija kādas auditorijas un — kā mantojums no agrākās tehniskās augstskolas — kuŗa apstākļos noplicinātās laborātorijas un daži kabineti. Lielai daļai fakultāšu trūka pat tā. Centrālā bibliotēka, Polit. Institūta arhīvs un citi īpašumi bija evakuēti uz Krieviju, un garlaicīgās sarunas par šo mantu reevakuāciju (kas 1920. g. miera līgumā bija paredzēta) prasīja daudz laika un enerģijas, vairākkārtēju Ūniversitātes pārstāvja (prōrektora doc. Razuma) braukšanu uz Maskavu, un — gala rezultātā, izņemot archīva atdabūšanu, nedeva gandrīz nekādus panākumus. Ar lielu novēlošanos no bagātās bibliotēkas atpakaļ saņēmti kādi 800 sējumi (!), pa lielākai daļai ar mazvērtīgu saturu. No pārējā inventāra — nekas

Tādos apstākļos arī šinī virzienā darbs bij jāsāk no pašiem pamatiem. Vārds piederēja fakultātēm.

Tā kā Centrālās bibliotēkas atjaunošanai, resp. radīšanai bija vajadzīgas jo lielas summas, kuŗas valsts pirmajos gados nevarēja Ūniversitātei piešķirt, tad par praktiskāku un ātrāk realizējamu bija jāuzskata speciālu bibliotēku iekārtošana pie fakultātēm. Iegūstot par īpašumu vienu otru privātbibliotēku, kā arī izrakstot no ārzemēm visnepieciešamākos izdevumus, lielākai fakultāšu daļai arī daudz maz izdodas sagādāt mācību pasniegšanai visnepieciešamākās grāmatas, atstājot speciāliem pētījumiem vajadzīgās literātūras iegādāšanu turpmākam laikam. Visprāvāko bibliotēku uzstāda filoloģijas-filosofijas fakultāte, tad medicīnas (pie katedrām), matemātikas, dabas zinātņu (pie katedrām), teoloģijas u. c. Ap-skatāmā laika beigās katras fakultātes rīcībā atrodas rokas bibliotēka, kuŗas apmērs, skatoties pēc fakultātes, svārstās starp 2000 un 10.000 numuriem, kopskaitā ap 60.000 numuru.

Daudz gausāk, aiz aprādītiem iemesliem, virzās uz priekšu Centrālās Ūniversitātes bibliotēkas iekārtošana, kuŗas rīcībā piektā pastāvēšanas gada beigās ir vēl tikai

ap 40.000 sējumu, pie tam pa daļai mazvērtīga satura. Viņas pienācīgu izveidošana paliek vēl nākotnes uzdevums.

Ne mazāk svarīgi un pa daļai vēl svarīgākas par bibliotēkām, daudzām fakultātēm ir viņu institūti un palīgiestādes. Pirmajos piecos gados likti pamati gandrīz visiem svarīgākiem fakultāšu institūtiem, izveidojot lielu daļu no tiem līdz kārtējām prasībām piemērotam, pa daļai pat iepriecinošam stāvoklim.

Pirmajā vietā paveikto darbu apmēra ziņā (pirmajos 5 gados) laikam gan pieder medicīnas un lauksaimniecības fakultātēm, kuŗas, nevarēdamas atbalstīties gandrīz ne uz kādiem priekšdarbiem, bez šādu palīgiestāžu gādāšanas nemaz nedrīkstēja domāt par savu mācību daudz maz sekmīgu nostādīšanu.

Medicīnas fakultātei darbs šai ziņā bija jāsāk no nekā. Samērā visai īsā laikā viņa tomēr pratusi radīt un iekārtot apmācības vajadzībām veselu rindu institūtu, galvenā kārtā viņas rīcībā nodotā bij. garīgā semināra ēkā Kronvalda bulvārī 9. Izbūvējot ēku šīm vajadzībām, šeit visupirms pārsteidzoši īsā laikā iekārtots saviem uzdevumiem pilnīgi piemērots anatomiskums, kas jau pēc pāris gadiem bez klausītavas aptver apm. 200 studentiem piemērotu miroņu preparēšanas zāli, anatomijas mūseiju ar apm. 700 galvas kausiem, un 1500 mīksto audumu preparātiem, lielu skaitu pašizgatavoto mulāžu un tabeļu un ap 150.000 dažādu kaulu, tālāk laboratoriju, zīmētavu u. t. t. Anatomijas institūtam piekļaujas histoloģijas institūts, ar klausītavu, laboratoriju un pa lielai daļai turpat pagatavotiem apm. 15.000 histoloģiskiem un embrioloģiskiem mikroskopiem prēparātiem.

Tanī pašā ēkā, Kronvalda bulv. 9, apm. 1½ gada laikā iekārtots arī fizioloģijas un fizioloģiskās ķīmijas institūts, kas aptver, bez klausītavas, zāli ar darba vietām kādiem 48 studentiem, operācijas istabu, speciālu darba istabu zinātniskiem pētījumiem un laboratorijas vajadzībām iekārtotas pagraba telpas. Iesākts izveidot arī vispārējās patoloģijas un patoloģiskās anatomijas institūts, pirmais Kronvalda bulv. 9, otrs — pagaidām — I. pils.

slimnīcas telpās. Ne tik labi sākumā, telpu trūkuma dēļ, ir veicies ar farmakoloģijas, higiānas un medicīnas mikrobioloģijas institūtu iekārtošanu.

Bez paliginstitūtiem otrs medicīnas fakultātes dzīvības jautājums ir — apmācības vajadzībām piemērotas klīnikas. Plašās un ērtās, vēl pirms kara moderni izbūvētās Rīgas II. pilsētas slimnīcas telpas (Pārdaugavā), kas stāvēja tukšas un neizlietotas, dabīgi it kā pašas no sevis vērsa uz sevi Universitātes skatus un pamudināja viņu griezties pie Rīgas pilsētas, uzsākot sarunas par šīs slimnīcas pārņemšanu Universitātes vajadzībām. Tai pašā laikā tika izprasīta atļauja pagaidām izlietot I. pilsētas slimnīcas dažādās nodaļas. Tomēr dažādu apstākļu un radušos nesaskaņu dēļ II. pils. slimnīcas pārņemšana, kurai jau principiēla piekrišana bija dabūta, ieilga, un līdz ar to medicīnas fakultātes klīnikas pirmos gadus bija spiestas pavadīt pagaidu stāvoklī, mitinoties gan I. pilsētas slimnīcā (tur atradās cheirurgiskā propaideutiskā klinika, cheirurgiskā fakultātes klīnika, terapeutiskā klīnika, sieviešu slimību un dzemdniecības klīnika, oftalmoloģijas klīnika, ādas un venerisko slimību klīnika), gan Sarkanā krusta slimnīcā (Ērgļu ielā 3), gan Rīgas pilsētas (Armitstēda) bērnu slimnīcā un pat Sarkanā kalnā. Vēlēšanās tikt pie patstāvīgām un labāk iekārtotām klīniku telpām un līdz ar to novērst dažas labas nepatīkšanas un sarūgtinājumus, ko radīja pagaidu stāvoklis, pirmajos piecos pastāvēšanas gados paliek vēl nesasniegta.

Ceturtnā pastāvēšanas gadā, 1923. g. pavasarī, izdodas atklāt zobārstniecības institūtu speciāli šīm vajadzībām no Izglītības ministrijas dabūtās telpās — Stabu ielā 9, kur savu darbību ar sekmēm sāk izveidot zobārstniecības nodaļa.

Līdzīgos apstākļos kā medicīnas fakultāte, tikai mazākos apmēros veidojas veterinārmedicīnas fakultāte. Viņa apmierina pirmās vajadzības, izlietodama pa daļai kopīgas ar mediķiem telpas un mācības līdzekļus, pa daļai radīdama pati savus institūtus garīga semināra sētas ēkās un klīniku Pernavas ielā 19.

Ne mazākus darbus, kā medic. fakultātes izveidošana prasīja lauksaimniecības fakultātes (un mežkopības nodaļas) palīgiestāžu un katedru noorganizēšana. Pirmā vietā šē minamas izmēģinājuma un pētniecības saimniecības Rāmavā un Vecaucē.

Rāmava sāka darboties 1920. gadā. No stipri sapostītas saimniecības viņa 4 gadu laikā paguva izveidot paraugsaimniecību, kur studentiem var tikt demonstrēti panākumi laukopības, pļavkopības, dziedniecības augu un it sevišķi lopkopības nozarēs. Notecējušos 4. pastāvēšanas gados dzīvā inventāra vērtības pieaugums ir bijis no Ls 6738 uz Ls 15.557 un nedzīvā inventāra no Ls 2409 uz Ls 11.308, bet ēku no Ls 35.000 uz 62.000.

Vecauceš uzdevums blakus pētīšanas darbiem un viņu rezultātu demonstrēšanai ir it sevišķi studentu apmācīšana saimniekošanā un dažādos praktiskos darbos. Bijušo Rīgas Pol. Institūta Pētermuižas saimniecību kara postījumu dēļ atjaunot nebij iespējams. 1920. gadā visnepieciešamāko darbu iekārtošanai fakultāte pārņēma savā rīcībā Liel-Platonēs muižu, bet 1921. g. pēc agrārlikuma izdošanas, Vecauces muižas centru. Sākot ar 1922./23. gadu saimniecība tāpat kā Rāmava ir autonoma. Līdz 1923./24. gada beigām izvesti ar taustāmām sekmēm dažādi mēģinājumi sēklas uzlabošanā, meliorācijas un nosausināšanas darbi, kā arī lielāki darbi dārzkopībā un ierīkots zivju diķis. Uz 1. aprīli 1924. g. skaitījās dzīvs inventārs Ls 21.513 vērtībā, nedzīvs inventārs Ls 18,304 un materiāli un krājumi Ls 39.465 vērtībā.

Lauksaimniecības fakultātes katedras un institūtus sekmīgāk varēja sākt izveidot vienīgi sākot ar 1922. g. rudenī, kad fakultāte pēc lielām grūtībām tika pie savām sen pieprasītām telpām — Kronvalda bulvārī 4. Bijušās Pēterea reālskolas jaunbūvētās telpās kopš tā laika ar lielu rosību veidoti un pa daļai jau pilnīgi nostādīti uz kājām šādi kabineti, institūti un laborātorijas: aukopības kabinets, kuŗa uzdevums izvest sēklu kontroles darbu; izdarīto pārbaudījumu skaits 1923. g. — 210; biškopības kabinets, atklāts 1922.,

kuŗa zināšanā atrodas Vecauces fermas drava, fitopatoloģijas un entomoloģijas kabinets, lauksaimniecības mašīnu kabinets, lauku būvniecības kabinets, lopkopības un zivkopības kabineti. Daudz darba pielikts mikrobioloģijas, piensaimniecības, rūgšanas, kūdras, lauksaimniecības ķērijas un mežu tehnoloģijas labrātōriju iekārtošanai, kuŗās apskatamā laika beigās visās jau varēja notikt sekmīgi pētīšanas un apmācības darbi.

Arhitektūras fakultātē, stājoties pie fakultātes darba izveidošanas, no paša sākuma nolēma pārveidot pasniegšanas metodes (pēc Pēterpils mākslas akadēmijas parauga), grupējot pasniedzamos priekšmetus ap praktiskiem darbiem arhitektūras darbnīcās. Blakus mācības līdzekļu iegūšanai un vākšanai pirmajos gados galvenā uzmanība bij vērsta uz minēto darbnīcu izveidošanu, kuŗas iekārtoja glīti izbūvētā Augstskolas galvenās ēkas jumta stāvā Merķeļa ielas pusē.

Mēchanikas fakultātes labrātōriju starpā izceļas materiālu pārbaudīšanas labrātōrija (ar izmēģināšanas staciju), kuŗa kopš 1921./22. gada priekšzīmīgi iekārtota, uzstādot jauniegūtās modernās mašīnas. Izmēģināšanas stacijā jau pirmajos gados izpildīts liels skaits pasūtījumu.

No fakultātes pārējām palīgiestādēm 1923./24. māc. gada beigās bez tam sekmīgi darbojās tehnoloģijas mūseijs ar labrātōriju, fotografiskā labrātōrija, mēchanikas darbnīca un elektrotehnikas labrātōrija, kā arī bencinmotoru un automobiļu labrātōrija.

Inženierzinātņu fakultātē pirmajos piecos gados izveidots geodaisijs institūts, paceļot viņa zinātnisko nozīmi un piemērojot to jaunatvērtās kultūrtechnikas nodaļas vajadzībām. Eksperimentālai pētīšanai inženierzinātņu laukā nodibināta inženierzinātņu labrātōrija un sperti pirmie soļi materiālu un konstrukciju novērošanas mūzeja radīšanai.

Ķērijas fakultātei bija jāpārvar lielas grūtības, lai varētu atjaunot agrākā stāvoklī savas daudzās labrātōrijas. Apskatāmā laikā tas viss izdevies. Klāt ir pienākušas vēl vai-

rākas pilnīgi jaunas laboratorijas, sevišķi jaunatvērtās farmācijas nodaļas vajadzībām.

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte ziedojuši daudz pūļu savu institūtu noorganizēšanai. Taustāmi pānākumi saskatāmi fizikas laboratorijas, astronomijas observatorijas, meteoroloģijas institūta, fiziskās ģeografijas institūta, botaniskās laboratorijas, sistēmiskās zooloģijas un eksperimentālās zooloģijas institūta noorganizēšanā un darbībā. Botaniskam dārzam vēl nav izdevies iegūt savu paša zemes gabalu, kas nepieciešams viņa sistēmiskajai izveidošanai. Tas paliek vēl nākamo gadu mērķis. Tomēr dārzs pagaidām jau iekārtots pilsētas dārzniecībā — Dreiliņu muižā, kur uz 1924. g. augu skaits jau sasniedz 2500, bet apmeklētāju — ekskursantu un interesentu skaits — 2000.

Tautsaimn. un tiesību zinātņu, filoloģijas un filosofijas un teoloģijas fakultātes piegriezušas galveno vērību savu bibliotēku noorganizēšanai, gādājot pamazām arī citus mācības līdzekļus, kā diapozitīvus, kartes un taml. Pie filoloģijas un filosofijas fakultātes mākslas vēstures katedras likti pamati mākslas kabinetam, kuŗa vajadzībām jau iegūtas mākslas darbu reprodukcijas un speciāla bibliotēka, kuŗā jau diezgan pilnīgi sakopota galvenā literatūra par seno grieķu mākslu, un pie psiholoģijas katedras iekārtots mazs eksperimentālās psiholoģijas kabinets.

Šis svarīgais un plašais iekšējais izbūves darbs, kas nav noritējis plašākas atklātības priekšā, bet klusā, neatlaidīgā ikdienas gaitā, un kuŗa grūtības pazīst vienīgi paši organizētāji, veikts pa lielai daļai ar pašu spēkiem. Ūniversitātes organizēšanas laikā aizvien uzsvērts princips, ka visupirms Ūniversitātes izbūves darbam pieaicināmi pašu mācītie spēki, dodot iespēju arī centīgiem un apdāvinātiem jaunākiem darbiniekiem pamazām tikt uz augšu. Tomēr it dabīgi tas visos gadījumos nav bijis iespējams. Tādās reizēs Ūniversitāte bijusi spiesta vērēt savus skatus uz kaimiņu valstīm un no kaimiņu tautu augstskolām pieaicināt personas, kas varētu aizpildīt svarīgā-

kos robus. Šie ā r z e m n i e k i, protams, nevarēja būt latviešu dzīves apstākļu pazinēji, nedz arī latv. valodas pratēji. Tāpēc saistot viņus darbā bija jāizstrādā īpaši noteikumi. Šie noteikumi, kas tika pieņemti organizēšanas laikā, piešķīra viņiem tiesības, pirmajos gados — profesoriem piecus gadus, docentiem trīs — vadīt darbus un mācības ar vācu vai krievu valodas palīdzību (filol. un filos. fakultātē attiecīgās katēdrās arī ar franču un angļu). Ievērojot sevišķus pirmā laika apstākļus, ir bijuši arī nedaudzi izņēmumi. Jāatzīmē viens otrs gadījums, kad šurp pārnākušais ārzemnieks, pilnīgi piemērojoties uzstādītiem noteikumiem, paredzētā laikā patiesi tiktāl piesavinājies valsts valodu, kā sācis to lietot nevien satiksmē, bet arī semināros un pat lekcijās. Un tāpat ar atzinību jākonstatē, ka ārzemnieku starpā ir bijuši un ir tādi, kas augstskolas labā ziedojuši tik daudz darba enerģijas, ka viņu darbības pēdas vēl ilgi būs redzamas mūsu Universitātē.

Tāda atzinība nākas draudzīgās Zviedrijas dēlam profesoram Dr. B a k m a n i m, kas uzņēmdamies anatomā pienākumus pie medicīnas fakultātes, no 1920.—25. gadam ar apbrīnojamu organizatorisku talantu un dedzību licis pamatus anatomijas un histoloģijas institūtam, izgādādams viņu iekārtajā dāvinājumus no Zviedrijas, organizēdams uz vietas kaulu vākšanu, preparātu pagatavošanu un t. t. un publicēdams bez tam svarīgus antropoloģiskus pētījumus par Latvijas iedzīvotājiem. Lielus pakalpojumus kataloga uzstādīšanas un noteiktas sistēmas izvešanas ziņā Centrālajai bibliotēkai izdarījis Im. Bencingers, izpildīdams bez teol. fakultātes profesora pienākumiem arī tehniskā bibliotēkas vadītāja vietu.

Samērā visvairāk spiesti griezties pēc ārzemnieku palīdzības bija bez mediķiem filologi, galvenā kārtā romāņu, ģermāņu, slāvu filoloģijas katedru un lektorātu aizvietošanas labad. Bet arī citās fakultātēs — matēm.-dabas zinātņu, mēchanikas, juridiskā pirmos piecos darbības gados pieaicināti gan piedziwojuši bijušo Krievijas augstskolu mācības spēki, kā arī Vācijas, Austrijas, Šveices, Norveģijas vecāki un jaunāki akadēmiski darbinieki. Ārzemnieku kopskaits šinī laikā ir bijis 30,

no kuŗiem 7 atkal atstājuŗi savu darbu L. Ūniversitātē un viens miris (profesors Dr. V. Gribovskis).

Tuvā sakarā ar ārzemnieku pieaicināšanu stāvēja jautājums par jaunu latvieŗu kandidātu sagatavošanu zinātniskam darbam resp. profesūrai. Tādu paredz arī Ūniv. satversme un tas bez šaubām ir viens no svarīgākiem ceļiem, varbūt pats svarīgākais, kā turpmāk pacelt mūsu Augstskolas līmeni. Diemžēl pirmajos gados šis uzdevums visās fakultātēs nav dabūjis pienācīgu atrisinājumu un bijuŗi pat gadījumi, kad fakultātes sūdzējuŗās par attiecīgu kandidātu trūkumu, kas gribētu un varētu iet pašreizējai prasīto zinātnieka sagatavošanās ceļu. Bet galvenais — pirmajos gados vēl par maz bija domāts par attiecīgiem līdzekļiem un stipendijām. Šī jautājuma laimīgāka atrisināšana bija vēl jāatstāj nākotnei.

3. **Zinātniskā darbība, publicējumi un apmaiņa.** Pirmie pieci gadi ir bijuŗi pilni drudžaina radišanas un organisēšanas darba. Bija jāliek pamati turpmākai darbībai, jānosprauŗ mērķi un principi, jākomplektē mācības spēku kadrs, pār visām lietām jārada māteriālie un tehniskie priekšnoteikumi turpmākai auglīgai attīstībai. Liela daļa ŗo darbu veikta ar apmierinoŗām, pa daļai krietrnām sekmēm. Bet ŗie darbi prasījuŗi tik daudz enerģijas, pat upuru veselības ziņā un absorbējuŗi tik daudz radoŗa spēka, kā ir dabiski un saprotami, ka tieŗi zinātniskais pētīŗanas darbs un viņa izpaudumi uz ārieni — jaunu pētījumu publikācija — nav vēl varējuŗi attīstīties tādos apmēros, kā to varam prasīt no tik liela darbinieku skaita normālākos apstākļos. It seviŗķi tas sakāms par jaunajiem mācības spēkiem, kas pašreiz uzsāka savu akadēmisko darbu un kuŗiem bija jāziedo katra brīva stunda, lai pienācīgi gatavotos savam pirmajam uzdevumam — mācības kursu lasīŗanai un semināriem, un novērstu ŗai ziņā viņiem pašiem vislabāk sajūtamos daudzos trūkumus. Bet nav jāaizmirst, ka liels skaits vecāku un jaunāku mācības spēku pirmajos valsts uzbūves gados bija spiesti pildīt vēl citus pienākumus, kas bieŗi, visai bieŗi, neļāva viņiem tādā mērā ziedoties zinātnēi, kā tas būtu bijis vēlams. Organisācijas un pēc tam Ūniversitā-

tes Padome saprata šādu apstākļu ļauno iespaidu uz tiešo Augstskolas darbu. Lai novērstu visnevēlamākās parādības, viņa jau pašā sākumā pieņēma noteiktu lēmumu, kas noliedza mācības spēkiem štāta amata savienošānu ārpus augstskolas ar pamatvietu Universitātē. Vairākiem mācības spēkiem bija jāizšķiras, kur izvēlēties sev galveno darba vietu — Universitātē vai citā iestādē. Neapmierinādāmās ar visļauņāko gadījumu novēršanu, Universitātē noteica bez tam zināmu maksimālu darba normu, kas būtu pielaižama vispār citās iestādēs un paturēja šai ziņā sev kontroles tiesības.

Protams, pat ar tādiem līdzekļiem nevarēja uzreiz radīt zinātniskai produkcijai labvēlīgu atmosfēru, kad visapkārt vēl kūpēja organisēšanas darbs. Toties iepriecinošāk ir konstatēt, ka arī šinī organisēšanas laikā zinātniskā produkcija nebūt nebija apstājusies. Galvenie viņas veicinātāji dabiski bija vecākie, piedzīvojumiem bagātie mācības spēki ar akadēmisku pagātni, it sevišķi tādi starp viņiem, kas organisācijas darbam stāvēja tālāk, palikdami uzticīgi savām zinātnes tieksmēm. Tā, lai tikai dažus minētu, J. Endzelīns pabeidza un izdeva 1922. gadā savu kapitālo darbu „Lettische Grammatik“ un ķērās pie Mülenbacha atstātās plašās latviešu-vācu vārdnīcas rediģēšanas un papildināšanas. P. Šmits iesāka savu plašo latviešu pasaku un teiku kopojuuma izdošanu (Rīgā, Valters & Rapa, sākot ar 1925. gadu). V. Sinaiskis iesāka publicēt savu pētījumu par senās Romiešu pilsētas sākumiem, sakarā ar Romas agrāro un tiesību vēsturi. (L. Ūniv. rakstos 1923. un 1924.) R. Krimbergs jauniekārtotā laborātorijā turpināja savus agrākos pētījumus fizioloģijā, ķīmijā, publicēdams tos ārzemju periodikā. Mečeslavs Centneršvers raidījis klajā vairākus lielākus darbus vācu, poļu, krievu, spāņu un latviešu valodās un t. t. Un ar prieku jāatzīmē, kā arī no jaunāko mācības spēku spalvas, kas pa daļai savas gaitas sāka tikai L. Augstskolā, nāca jau viens otrs krietns publicējums, sevišķi ja pamati bija likti jau agrāk. Lielā nozīme pētnieciskā darba veicināšanā bija īpaša, centrāla izdevuma — Latvijas Ūni-

versitātes Rakstu (Annales Universitatis Latviensis) radīšanai, kuŗam valdība neliedza savu materiālu atbalstu un kuŗā tādā kārtā, nerēķinoties tik lielā mērā ar materiālām grūtībām, L. Ūniversitātes zinātnieku saime varēja reprezentēties ar saviem darbiem arī uz ārieni. (L. Ū. R. apmaiņas ceļā tiek izsūtīti 130 vecās un jaunās pasaules ievērojamākām augstskolām un organizācijām). Annāļi sāka iznākt 1921. gadā, sākumā J. Endzelīna, tad K. Baloŗa redakcijā. Līdz 1924. gadam jau bija iznākuŗi 10 sējumi, katrs 150—600 l. p. biezs. Viņos sastopami šādi rakstu autoru vārdi: K. Ābele, L. Āboliņš, G. Bakmans, K. Balodis, J. Bencingers, C. Blachers, M. Centneršvers, A. Dauvarte, S. Dils, E. Felsbergs, V. Fiŗers, V. Frosts, E. Jakobijs, A. Œeŗāns, A. Kirchenšteins, J. Krustiņsons, K. Kundziņš, N. G. Lebedinskis, O. Lutcs, J. Maizīts, V. Maldonis, N. Malta, A. Mēders, R. Meijers, Nusbergers, A. Petrikalns, J. Plāķis, J. Prīmanis, K. Rončevskis, E. Rozenšteins, V. Sinaiskis, H. Skuja, K. Straubergs, S. Svirlovskis, P. Šmits, A. Tramdachs, J. Vilde, A. Vītols, P. Zālite, E. Zariņš. Citos Ūniversitātes izdevumos bez tam iznākuŗi P. Dāles, E. Bleses, J. Berga un c. darbi.

Prasība pēc kopdarbības zinātnes laukā mācības spēku starpā, kā arī tuvināšanās zinātnes draugiem un veicinātājiem ārpus Ūniversitātes, izpaudusies zinātnisku biedrību nodibināšanās pie Ūniversitātes. Starp tādām jau pirmajos gados sāka darboties „Filologu biedrība“, „Biologu biedrība“, „Reliģijas zinātņu un filosofijas biedrība“, „Kanta biedrība“. Visās viņās periodiski lasīti referāti dažādās pētniecības nozarēs. Filologu biedrība bez tam seviŗķi rosīga bijusi sava „Rakstu krājuma“ izdošanās, no kuŗa parādījuŗies jau vairāki sējumi.

Arī sakari ar ārzemēm pamazām tiek ievadīti un nodibināti. Sava loma Œeit piekrīt jau minētai L. Ūniversitātes rakstu un citu izdevumu apmaiņai, kas ievadīta ar 130 ievērojamām ārzemju zinātnes iestādēm un kā pretvērtību L. Ūniversitātei dod ievērojamus ārzemju izdevumus. Ar grāmatu dāvinājumiem L. Ūniversitātei apliecinājuŗi savu draudzību

Šveices, Norveģijas, Londonas, Stokholmas iestādes un privātpersonas. Tiek sme apmeklēt starptautiskus kongresus mācības spēkiem aiz saprotamiem iemesliem bijusi dzīva no paša sākuma, tāpat vēlēšanās, ar zin. kommandējumu palīdzību gūt iespēju, papildināties savā speciālitātē un nobeigt savus iesāktos pētījumus ārzemēs. Šādas tieksmes varēja tikt apmierinātas no sākuma visai šauros apmēros, līdzekļu trūkuma dēļ. Tomēr jāatzīmē pretimnākšana, kādu kopš savas nodibināšanas šim vajadzībām pieaugošā mērā ir rādījis Kultūras Fonds, kas pēdējos gados nevien sācis pabalstīt dažus jaunākus zinātniekus ar lielākiem pabalstiem, bet arī kārtējiem kommandējumiem sācis piešķirt Ūniversitātes darbiniekiem vajadzīgos līdzekļus, ap Ls 10.000 gadā, sadalīdams šīs summas pēc Ūniversitātes Padomes priekšlikuma. Tas devis iespēju katru gadu 10—20 Ūniversitātes mācības spēkiem dažus mēnešus pavadīt ārzemēs studiju nolūkos, izlietojot šim nolūkam Ls 500—1200 lielos pabalstus. Ne mazumu L. Ūniversitātes populārizēšanai ārzemēs un viņas prestiža celšanai darījuši ar Ūniversitātes goda biedri, kas kā Latvijas sirsnīgi draugi un izcili zinātnieki, par tādiem iecelti Ūniversitātes gada svētkos. Josefs Mikkola, Helsinku Ūniversitātes profesors un Somu zinātņu akadēmijas prezidents, kā pirmais ārzemju viesis jau otrajā Ūniversitātes pastāvēšanas gadā apmeklēja L. Augstskolu, nolasīdams šeit divas lekcijas. Trešajā pastāvēšanas gadā Latvijas Ūniversitāte kā savus viesus apsveic divus citus savus goda biedrus, Sorbonnas profesoru vēsturnieku Henry Hauser'u un valodnieku A. Meillet, kas jau agrāk bijuši latviešu tautas un mūsu Ūniversitātes neliekuļoti labvēļi un tagad paši tuvāk iepazīstas ar mūsu zinātnes iestādi un viņas darbiniekiem, nolasīdami Augstskolā vairākas lekcijas. *) Bez minētiem labvēļiem pirmajos piecos gados ar viesu lekciju uzstājās vēl somu arhαιologs prof. Tallgrēns no Tērbatas 1922. gadā. Ar šo

*) Latvijas Ūniversitātes goda biedru pilnu sarakstu, kas iecelti pirmajos 5-os gados sk. L. Ū. piecgadu darbības pārskatā, Rīgā, 1925., 7. lapp.

pirmo ievērojamo ārzemnieku viesošanos likti pamati zinātniskai un kultūrēlai tuvināšanai, kas daudz plašākas izredzes sola turpmākos gados un kuŗai taisni jaunajās valstīs jāpiešķir liela un svētīga nozīme.

1923. un 1924. gadus Ūniversitātes īsajā mūžā var uzskatīt par pāreju no pamatu likšanas, organizēšanas un tehnisko priekšnoteikumu radīšanas uz normālāku zinātnisku darbu. Mācības spēku sastāvs bija sasniedzis daudz maz normālu apmēru, telpu jautājums bija pirmām vajadzībām nokārtots, visnepieciešamākās palīgiestādes (izņemot med. fak. klinikas, Centrālo bibliotēku un dažus institūtus) jau izveidotas. Bija izstrādāti mācību plāni un pārbaudīšanas kārtība, Ūniversitātes satversme bija ieguvusi likuma spēku. Mācības varēja ritēt jau normāli, varēja sākties daudz apsološs rosīgs darbs uz visas līnijas. Zināmas gatavības sasniegumu rāda tas apstāklis, ka šīnī laikā varēja notikt pirmās doktora promocijas pašu mājās. 1923. gada maijā kā pirmais aizstāvēja savu disertāciju („Baktēriju iekšējā izbūve un attīstības veids“), iegūdam L. Ūniversitātes agronomijas doktora gradu, baktēriologs docents A. Kirchenšteins un 1924. g. sākumā viņam sekoja docents A. Vītols ar savu disertāciju „Essai d'établissement d'une théorie de l'écoulement des eaux pluviales“, iegūdam Dr. ing gradu. Profesors E. Felsbergs, noliekot pēc trim smaga darba gadiem 1923. g. jūnijā savas rektora pilnvaras, varēja konstatēt, ka Ūniversitātes organizēšanas darbi, (izņemot dažas palīgiestādes, kā Centrālo bibliotēku un patstāvīgas medic. fak. klinikas) visumā ir sekmīgi atrisināti un rektors J. Ruberts nākamās gada svētkos savā runā varēja ar zināmu gandarījumu ziņot atklātībai, kā veikts un ar panākumiem vainagots liels radīšanas darbs. „Ūniversitātē savā īsajā pastāvēšanas laikā nemitīgi augusi un veidojusēs nevien plašumā, bet arī dziļumā, pilnībā un vienībā.“ Sekmes panāktas ciešā sadarbībā ar tautu, sabiedrību, valdību. *)

*) Sk. Fête annuelle de l'Université de Lettonie, Acta Univ. Latvien-sis (L. Ū. Raksti) VIII. s. 1923.

Tādā apziņā, beidzot savu pirmo mūža posmu, Ūniversitāte stiprā ticībā varēja raudzīties pretim nākotnei, zinādama, kā uzglabājot dibināšanas laika darba entuziāsmu, viņai arī turpmāk vēl gaidāms pilns darba mērs, bet arī daudz vērtīgu sasniegumu un skaistu augļu.

4. Latvijas Ūniversitātes otrie pieci gadi.

Prof. A. T e n t e l i s.

a) *Visparējā notikumu gaita.*

Pamati Latvijas Ūniversitātei bij likti, pirmos piecos gados nospraustas līnijas, ievilkti ceļi, nu vajadzēja viņai tālāk veidoties liktās robežās un pēc uzdevumu prasībām. Uzdevumi izrieta no pašas ūniversitātes darba spontāni, viņus uzstādīja reālā dzīve un sabiedrība. Visus šos uzstādījumus ūniversitāte visnotaļ ir centusies harmoniski saskaņot un izveidot, un visus otros piecus gadus turpinās šī izveidošanās, neatlaidīgi un ar lielu enerģiju. Bet še pat gribu piemetināt, ka nobeigta viņa nav un arī nevar būt: dzīva organisma pazīme jau ir, ka viņā pastāvīgi notiek pārmaiņas. Pārmaiņas it īpaši spēcīgas ir augošā organismā. Tāds augošs organisms ir Latvijas Ūniversitāte. Lai Dievs dotu, ka viņa tāda paliktu visos Latvijas nākošos laikos, lai viņa pastāvīgi savos spēkos un nodomos augtu.

Galvenais organs, Latvijas Ūniversitātes īstais vadītājs ir Ūniversitātes Padome. Lai gan viņa ikgadus mainās, un pēc jaunām vēlēšanām nāk klāt daļa gluži jaunu locekļu, bet viņas darbība bez šaubām uzskatāma kā viens vesels, bez pretrunām, bez svaidīšanās, vai nenoteiktības. Padomes locekļi pilnā mērā apzinās sava uzdevuma svarīgumu, kāpēc sēdes apmeklē ar vislielāko akurātību, ne mazāk kā 90% no visiem locekļiem piedalās sēdēs un katru sēdi ir bijis iespējams iesākt taisni noteiktā laikā, ne minūti vēlāk. Ar lielu nopietnību Padome apsver katru jautājumu un izšķir viņu pēc labākās sirdsapziņas, pilnīgi bezpartejiski; nekādas partejības, neobjektivitātes Ūniversitātes Padomē nav. Ar to arī izskaidrojama atzīmētā kon-

tinuitāte Padomes darbībā, jo katra locekļa doma ir celt mūsu universitāti un būt taisnam spriedumā. Padomes lēmumi parasti tiek pieņemti ar lielu majoritāti.

Universitātes Padomei cienīgi blakus mācības lietās nostājās Universitātes Dekānu Padome, kas tāpat lietišķi veido un vada mācības gaitu universitātē.

1924./25. m. g. universitātes rektora pienākumus izpilda prof. J. Ruberts, prorektora studentu lietās prof. A. Tentelis, prorektora saimniecības lietās prof. M. Bimanis. 1925./26. un 1926./27. m. g. par rektoru bija prof. A. Tentelis, par prorektoriem prof. J. Plāķis un doc. G. Klaustiņš, 1927./28. un 1928./29. m. g. rektors M. Zile, prorektori prof. A. Spekke un doc. P. Zilite.

b) Ārējā attīstība.

Likās, ka pirmos piecos gados universitātes studējošo skaits būs saniedzis savu maksimumu un ka nu iestāsies atplūdi, bet tā nebija, jau 1924./25. m. g. pirmais sēmēstrs uzrāda studējošo skaitu 6388, t. i. pieaugumu salīdzinot ar pag. m. g. par gandrīz 400 personām, 1925./26. m. g. I. s. 6746 stud., pieaugums ap 350; 1926./27. m. g. I. sēm. 7194; pieaugums ap 450; 1927./28. m. g. I. sēm. 7561; pieaugums atkal 350; 1928./29. m. g. I. sēm. 7974, pieaugums pāri par 400. Pieaugums gan nav tik straujš kā pirmā piecgadu posmā, bet tomēr liels. Studējošo % Latvijā pārsniedz tālu studentu procentu citās Eiropas valstīs un nebūt vēl neredzam tendenci viņam pazemināties, gan drīzāk paaugstināties, uz ko norāda lielais skaits to, kas vēlas iestāties universitātē un kas stipri pārsniedz esošo vakanču skaitu, gandrīz vai divkārti. Tādēļ fakultātēs bij jāievieš konkursa pārbaudījumi. Bez tam vēl daudzās fakultātēs pie iestāšanās jāiztura kontroles pārbaudījumi, lai paceltu studējošo izglītības līmeni. Jāatzīmē ir arī studenšu skaita puslīdz stablais stāvoklis: 1924./25. m. g. I. sēm. viņu bij 1909 jeb 30% no visa studējošo skaita, 1927./28. m. g. 1985 jeb 26,2%, tā tad nedaudz pieaudzis, lai gan procentuāli samazinājies; pirmā universitātes mācības gadā bij citādi: sieviešu 704, vīriešu 650. Visvairāk

sieviešu ir filoloģijas un filosofijas fakultātē, ap 73%, vismazāk mēchanikas, kur nenasniedz pat 1%, tāpat arī mežkopības nodaļā. Vislielākais studentu skaits ir tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, 1927./28. m. g. 2172 stud. Arī cittautibnieku studentu skaits ir pieaudzis tiklab absolūti, kā relatīvi, 1924./25. mac. g. bija 5356 latv., cittautu — 1032, t. i. 16,1%, 1926./27. māc. g. 5999 latv., cittautu — 1195 jeb 16,6%, 1928./29. māc. g. tautību nevarēja atzīmēt, jo jaunās pasēs nava tādas atzīmes. No cittautibniekiem visvairāk žīdu, tad nāk vācieši ar apmēram pusi no žīdu skaita un krievi ar apmēram $\frac{1}{5}$ no žīdu skaita. Studenti vēl tāpat ļoti trūcīgi; tie daudzkārt spiesti paši nopelnīt sev lekciju naudu un pārtiku, kas gribot negribot pagarina studiju laiku. Bet neraugoties uz to, beidzamo gadu absolventu skaits stipri tuvojas normālam, arī citās zemēs novērotam laika sprīdim. Tā 1924. g. beidza 182 (118 vīriešu un 64 sievietes), 1925. g. — 171 (114+57), 1926. g. — 289 (181+108), 1927. g. — 314 (210+104), 1928. g. — 363 (250+113). Te mēs novērojam, ka sievietes beidz daudz lielākā skaitā, nekā viņu samērs salīdzinot ar vīriešu skaitu, lai gan beidzamos gados redzam tendenci samazināties: 1925. g. 50%, 1929. g. 45%. Studentu zinātniskā darbība pirmos gados varēja izpausties diezgan ierobežotā veidā, kam par iemeslu bija daudzie trūkumi pašu studentu dzīvē un universitātes iekārtā, pilnīgs bibliotēku un grāmatu trūkums darbību uzsākot; gan ar laiku šie trūkumi pamazām tiek novērsti un studentu zinātniskā darbība arī manāmi pieaug. To starp citu pierāda arī godalgoto darbu pieaugums: 1924./25. māc. g. godalgoti 9, nākošā gadā 15, pārnākošā — 22 un 1928./29. māc. g. 16. Sevišķi jāatzīmē vēl tas, ka mūsu studenti jau iestājoties universitātē stingri apsvēruši savas spējas, novērojuši savas intereses un tieksmes, jo samērā maz pāriet uz citu fakultāti, 1926./27. māc. g. vēl 140, bet jau nākošā gadā tikai 99. Visvairāk pāriet no matemātikas un dabas zinātņu fakultātes. Pie tam vēl daudzi iestājas šai fakultātē, ar nodomu pēc gada pāriet citā, piem. medicīnas, jo viņiem trūkst latīņu valodas atzīmes. Gada laikā viņi dabū šo atzīmi un tad pāriet uz nodomāto fakultāti.

Universitāte nav slēgusi savas durvis arī brīvklausītājiem, kas vēlās noklausīties kādus speciālus kursus. Starp brīvklausītājiem daudzkārt sastopam redzamus un cienījamus sabiedriskus darbiniekus, visvairāk gan sirmām galvām. Apsveicama parādība.

Audzis arī Latvijas Universitātes mācības spēku skaits. 1924. g. rudenī bija pavisam 289; māc. gada beigās jau 301, 1925./26. māc. g. rāda atkal pieaugumu, proti kopskaits sasniedz 315, kas paliek arī nākošo gadu tāds pats. Šāda mācības spēku turēšanās vienā augstumā vedama atkarībā no Saeimas budžeta komisijas lēmuma; ierobežot mācības spēku skaita pieaugšanu. Beidzamos divi gados atkal konstatējams lielāks pieaugums, tā 1927./28. m. g. rāda 331, 1928./29. m. g. turpretim jau 350; attiecīgi audzis ir arī zinātniski paidagōgiskais papildu personāls. No 131 asistenta 18 ir arī privātdocenti. No 350 mācības spēkiem, štata profesoru ir 66, ārštata — 9, kopā 75; docentu: štata 80, ārštata — 11, kopā 91; privātdocentu 32, lektoru 18, prōsektoru 3, asistentu 131. 1927./28. m. g. profesoru bij 76, docentu 89, privātdocentu 28, lektoru 17, prōsektoru 3 un asistentu 118; no šiem skaitļiem redzam, ka pieauguma lielākā daļa krīt uz jaunākiem mācības spēkiem, tā 18 asistentu, 4 privātdocenti, kamēr no vecākiem klāt nākuši 1 profesors un 1 docents. Universitātes mācības spēku, it īpaši vecāko, rindas pie tam nāve ir retinājusi. 1924./25. m. g. miruši doc. J. Kalniņš, vec. asist. Hartmanis, doc. A. Pētersons, doc. L. Bērziņš; 1925./26. māc. g. — prof. Pšeniņins un prof. J. Jankovskis; 1926./27 m. g. — doc. A. Hedenštrēms; 1927./28 m. g. — prof. J. Bergs, prof. A. Starkovs un privātdocents J. Velme; 1928./29. māc. gadā prof. E. Felsbergs, prof. J. Lautenbachs, prof. Gr. Švarcs un doc. E. Ansons. Dažam labam no šiem nelaikā aizgājušiem universitāte nav atradusi vietas ieņēmēja. Daži mācības spēki arī atstājuši darbu mūsu universitātē aiz dažādiem un visvairāk gan aiz māteriāliem iemesliem, it īpaši jaunākie mācības spēki, jo privātā prakse dod vairāk. Par mācības spēku zinātnisku literārisko darbu sniegs šīs grāmatas tālākās lapas puses jo siku pārskatu, šeit jāatzīmē viņu tieksme pašiem per-

sonīgi iepazīties ar zinātnes un tehnikas sasniegumiem to rašanās vietās. Viņiem daudzkārt piešķirti ārzemju komandējumi gan ar pašu mācības spēku līdzekļiem, gan ar Kultūras Fonda pabalstu. Tā 1924./25. m. g. piešķirts 91 komandējums (34 profesoriem, 31 docentam, 8 ārštata docentiem un privātdocentiem, 16 asistentiem un 2 papildu mācības spēkiem), no tiem 24 ar Kultūras Fonda pabalstu 400—1500 latu apmērā; 1925./26. m. g. 87 komandējumi (39 prof., 25 doc., 5. privātdocentiem, 14 asistentiem un 4 papildu mācības spēkiem), no tiem 9 ar Kultūras Fonda pabalstu 500—1300 latu apmērā; 1926./27. m. g. 122 komandējumi (46 prof., 35 doc., 9 ārštata un privātdoc., 27 asist. un 5 atstātiem pie universitātes), no tiem 11 ar Kultūras Fonda pabalstu; 1927./28. m. g. 102 komandējumi (37 prof., 33 doc., 10 ārštata doc. un privātdoc., 22 asistentiem un citiem papildu mācības spēkiem), no tiem 7 ar Kultūras Fonda pabalstu; 1928./29. m. g. 124 komandējumi (51 prof., 31 doc., 16 privātdoc., 21 ārštata doc. un 5 papildu mācības spēkiem), no tiem 11 ar Kultūras Fonda pabalstu.

Telpu jautājums arī otros piecos gados nav atradis pienācīgu atrisinājumu. Studentiem tik strauji pieaugot telpas vienmēr par mazām, neraugoties uz to, ka iepriekšējās lapas pusēs atzīmēta vairāku īpašumu iegūšana no valdības puses un to nodošana universitātes rīcībā. Agrāk iegūtās telpas varēja tik beidzamos gados pienācīgi izmantot, jo dažas nebija tūlīt universitātes vajadzībām atbrīvojamas, kā vecā Mironova skola, arī nams Baznīcas ielā Nr. 5, pie tam visas telpas bija vēl iekārtojamas pēc mācības prasībām, kas prasīja laiku un līdzekļus; pēdējos valsts varēja tik pakāpeniski sniegt. Taču ar fakultāšu peticību un nekautrēšanos trūkstošo veikt pašu mācības spēku un studentu rokām iekārtas darbi ir daudz maz veikti.

Nākuši arī jauni īpašumi klāt: tā 1926. g. martā iegūts ļoti vērtīgs īpašums Kandavas ielā Nr. 2, kas nodots matēmatikas un dabas zinātņu fakultātei Botaniskā dārza ierīkošanai. Zemes platība sasniedz turpat 30 ha ar vairākām ēkām. Šīs ēkas un 5 pūrvieta zemes nodotas bērnu patversmes rīcībā. Mēcha-

nikas fakultātei Rīgas pilsēta atdevusi nomā par Ls 1.— vecā ūdensvada centrāles ēku, bet līdz šim fakultāte nav varējusi to izmantot.

Šādam mācības spēku un studentu skaita, kā arī uzturamo un iekārtojamo telpu un īpašumu pieaugumam atbilst arī budžeta summu pieaugums (tūkstošos latu):

1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.
2.567	3.398	3.478	3.637	3.424

Šai summā nav ieskaitīti Kultūras Fonda pabalsti, kas attiecīgajos gados sekoši:

Ls 45.200.— 72.500.— 61.500.— 77.000.— 75.000.—

Ap 60% no budžeta summām aiziet algu izmaksai, cits pārvaldes un saimniecības izdevumiem, mācības līdzekļu un inventāra iegādāšanai, zinātnisku darbu izdošanai, atsvabināšanai no mācības maksas un prēmijām (piecos gados atsvabināja 25% no visiem studentiem, ar 1927./28. g. uz Saeimas budžeta komisijas priekšlikumu tikai 20%), fermu pabalstiem un remontiem. 1926./27. un 1927./28. m. g. stipri augstās summas izskaidrojamas sakarā ar Rīgas II. pilsētas slimnīcas atjaunošanu, kas šos abos gados izmaksāja pa Ls 400.000.—. Visniecīgākā summa gan ir zinātnisko rakstu izdošanas summa, kas 1924./25. m. g. bij Ls 19.254.—, bet beidzamos gados sasniedza 35.000 latus, ievērojot lielo fakultāšu un mācības spēku skaitu šīs summas ir daudz par mazām.

Izdevumiem pretim stāv ieņēmumi, kas visā savā vairumā, pāri par 90%, sastādās no studentu mācības maksām (tūkstošos latu):

1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./28.
835	970	1025	1100	1140

No tā redzams, ka valsts piemaksa nav liela, beidzamā gadā nepilni 2 miljoni 300 tūkstošu latu, kas salīdzinot ar citu zemju pēckara universitāšu valsts piemaksām ir ļoti maza summa. Runājot par Latvijas Universitātes līdzekļiem neva-

ram paiet garām arī dāvinājumiem, kas nākotnē stipri pacels universitātes pabalstus studējošai jaunatnei. Pirmā vietā šē būtu mināms klusā darbinieka Kristapa Morberga lielais dāvinājums aprīlī 1928. g. Līdz šim gan universitāte nav varējusi šo mantojumu izlietāt, jo radušies pret novēlētāja gribu mantinieki, kas testamentu apstrīda. 1925. g. B. Glāzers dāvā 100 dollaru studentu stipendijām, M. Viksne Ls 2000.— stipendijai medicīnas fakultātei. Daudz ārzemju un iekšzemju firmu dāvājušas dažādiem universitātes institūtiem ļoti vērtīgas kolekcijas un aparātus. Tā ir liecība, ka universitāte atstājusi uz sabiedrību zināmu iespaidu un tā pati atsaucās. Laipa ir pārmesta, gan radīsies staigātāji.

c) Iekšējā attīstība.

Iekšējo attīstību otro piecu gadu laikā uzsākot, atkal jāiesāk ar Universitātes Padomi, kas arī šeit autoritātīvi sprauž vadošās līnijas, kuŗas tad citi organi izveido un realizē, parādīdami daudzkārt no savas puses iniciātīvi un sniegdami Padomei teicamus ierosinājumus un veikdami nepieciešamos priekšdarbus. Tā savstarpējā skaistā saskaņā ir noritējis viss laika posms.

Pie Latvijas Universitātes ir darbojušās sekošas permanentas komisijas:

1. Latvijas Universitātes Revīzijas komisija (prof. K. Balodis, doc. E. Birkhāns, nāk. gados doc. L. Ausējs un doc. P. Lejiņš).

2. Latvijas Universitātes Stipendiju komisija, kuŗas sastāvs ir vairākkārt mainījies, tikai doc. L. Adamovičs palicis visu laiku.

3. Latvijas Universitātes Goda tiesa (prof. K. Balodis, prof. A. Ķirčenšteins, prof. R. Krimbergs, prof. L. Kundziņš, prof. J. Plāķis, doc. R. Akmentiņš un doc. Fr. Gulbis), sastāvs visus gadus nav mainījies.

4. Latvijas Universitātes Studentu tiesa, kuŗā ietilpst 4 māc. spēki un 4 studenti; viņas sastāvs bieži mainījies.

5. Latvijas Universitātes Ārstniecības komisija ar prof. J. Alksni priekšgalā.

6. Latvijas Universitātes Statūtu komisija no 1925./26. māc. g. (prorektors stud. lietās, 1 mācības spēks un 1 Studentu Padomes pārstāvis).

7. Latvijas Universitātes Bibliotēkas komisija (profesors E. Lejnieks, prof. A. Tentelis, doc. R. Akmentiņš, doc. E. Štālbergs).

Bez tam universitātes pārstāvji uz likuma pamata ir darbojušies Pieminekļu valdē, Krišjāņa Barona prēmiju piešķiršanas komisijā u. c.

Atsevišķiem gadījumiem universitāte ir ievēlējusi dažādas komisijas, no kurām minēšu tikai dažas svarīgākās, atzīmējot arī viņu darbības rezultātu.

1924./25. māc. gadā. 1. Komisija jautājumam par amatu apvienošanu ārpus universitātes. Viņa izstrādāja „Noteikumus par amatu apvienošanu etc.“, ko Universitātes Padome arī piejēma un izveda universitātē dzīvē. Pēc šiem noteikumiem divi štata amati nebija apvienojami. Vēlāku gadu valsts ierēdņu likums šos noteikumus manāmi mīkstināja.

2. Komisija jautājumam par ārvalstu augstskolu absolventu aroda tiesībām Latvijā izstrādāja noteikumus, kas gan vēl nav likuma spēku dabūjuši.

3. Komisija jautājumiem sakarā ar Rīgas I. pilsētas slimnīcu.

4. Komisija jautājumam par lauksaimniecības fakultātes saimniecību, mācības mežniecības un Latvijas Universitātes aptiekas izslēgšanu no valsts uzņēmumu saraksta, kas izstrādāja iesniegumu valdībai, tikai jautājums vēl tagad nav izšķirts.

5. Komisija universitātes centrālās bibliotēkas telpu jautājumam. Universitātes Padome vēl ir izstrādājusi „Noteikumus par komandējumiem zinātniskā nolūkā ar Kultūras Fonda pabalstu“, „Noteikumus par zinātnisku darbu godalgošanu ar Kultūras Fonda prēmijām“, „Noteikumus par Latvijas Universitātes doktōru, Dr. hon. c. un goda biedru diplomiem“, „Vispā-

rīgus noteikumus par ūniversitātes speciāliem līdzekļiem“, „Noteikumus par doktōrandu eksāminēšanas maksu“. Šai gadā Ūniversitātes Padome skatījusi cauri un apstiprinājusi: 1) noteikumus par studiju gaitu un pārbaudījumu kārtību chēmijas fakultātē; 2) matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes eksāmenu programmas doktōra grada iegūšanai; 3) lauksaimniecības fakultātes mācības un izmēģināšanas mežniecības pārvaldes noteikumus; 4) matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes botanikas un zōoloģijas grupu mācības plānus; 5) veterinārmedicīniskās fakultātes patoloģiskā māteriāla un animālo uzturvielu izmeklēšanas labōrātōrijas tarifus; ikgadus uzņemšanas noteikumus nākošam mācības gadam. Ūniversitātes Padome atļāvusi chēmijas fakultātei organisēt kursus, kuŗos kara farmaceuti iepazītos ar sanitāri-chēmiskām analizēm; Ūniversitātes Padome ir griezusies pie Rīgas pilsētas valdes ar lūgumu piešķirt Brīvības Parkā 7 ha lielu zemes gabalu botaniskam dārzam. Pie valdības Ūniversitātes Padome ierosinājusi ieslēgt budžetā summas ārzemju zinātnieku aicinājumiem, kas arī nākošos gadu budžetos tiek ievietotas. Šai gadā uzaicinā Tokijas Ūniversitātes profesoru Katakami un krievu zinātnieku Čuprovu nolasīt atsevišķas lekcijas.

1925./26. m. g. Ūniversitātes Padome ievēlē komisiju jautājumiem, kas saistās ar vidusskolu, kā arī dēlēģējusi savus pārstāvjuš uz Saeimas izglītības komisiju tautas izglītības likumu caurskatīt, apspriedusi un apstiprinājusi chēmijas un mēchanikas fakultātes labōrātōriju maksu, mēchanikas un chēmijas fakultātes māteriālu izmēģinājumu stacijas tarifus, mēchanikas fakultātes ēlektriskās pārbaudes un graduēšanas instrukcijas un daudz citu. Lai gūtu līdzekļus studentu stipendijām, tad Padome pieņēmusi noteikumus par izsniegto pabalstu atmaksu un par pabalstu fonda pārvaldīšanu. Tad Ūniversitātes Padome griezusies pie valdības ar lūgumu botaniskā dārza vajadzībām iegūt īpašumu Kandavas ielā Nr. 2, ko valdība arī ievēro (skat. 18. marta 1926. g. Min. kab. lēmumu). Padome arī pieņēmusi 1. prōjektu līgumam starp Rīgas pilsētu un Latvijas Ūniversitāti par Rīgas II. pilsētas slimnīcas atjaunošanu un lietošanas

kārtību medicīnas fakultātes vajadzībām, 2. prōjektu noteikumiem par tās pašas slimnīcas saimnieciski administratīvā un medicīniskā direktora ievēlēšanas kārtību, viņu tiesībām, pienākumiem un savstarpējām attiecībām pie amatu izpildīšanas. Šai mācības gadā uz Padomes vēlēšanos uzaicinā nolasīt lekcijas sekošus ārzemju zinātniekus: prof. Launu, prof. Dollžalu, prof. Nevanlinnu, prof. Rutu, prof. Aleksejevu, prof. Šreiberu, prof. Zauerbruchu, Hirsu, prof. Konenu Göcu, Heču un Dr. Ekenneru.

1926./27. māc. g. Ūniversitātes Padome ņēmusi dzīvu dalību likumdošanas iestādēs; būtu jāmin pārstāvji Saeimas izglītības komisijā izglītības likumu caurskatot un Saeimas publisko tiesību un izglītības komisijā pie Herdera institūta likuma apspriešanas. Daudz uzmanības piegriezts arī Rīgas II. pilsētas slimnīcas izbūvei. Ūniversitātes Padome izstrādājusi un pieņēmusi habilitācijas noteikumus, noteikumus par instruktoru dienestu u. c.

Daudz laika arī veltīts dažu fakultāšu māc. plānu grozījumiem, kā: veterinār-medicīnas, matēmatikas un dabas zinātņu, tautsaimniecības un tiesību-zinātņu, inženieru zinātņu un mēchanikas fakultātē, kas visi izgāja uz studiju gaitas atvieglošanu un vienkāršošanu. Ņemot vērā, ka studenti iestājoties vairs nepārvalda krievu valodu, nolēma pirmā kursa priekšmetus, kas lasīti līdz šim krievu valodā, lasīt vācu valodā, ja mācības spēks pārvalda šo valodu. Šai gadā arī uzsāk sarunas ar pareizticīgās baznīcas sinodi par zemes gabala iegūšanu veterinār-medicīnas fakultātes vajadzībām.

Kā viesus Ūniversitātes Padome uzaicinājusi prof. Zarriju, prof. Meijeri-Lübki, prof. fon Bisingu un prof. A. Kizeveteru.

1927./28. m. g. starp komisijas atsevišķiem gadījumiem mināmas: komisijas kaŗa klausības likuma pārskatīšanai, komisijas disertācijas iespiešanas noteikumu apspriešanai, sporta komisija.

Lekcijas nolasīt uzaicināti prof. M. Rošs, doc. Pakšts un prof. V. Helpachs.

1928./29. ievēlētas 2 komisijas dažu pastāvošo likumu pantu grozīšanai un papildināšanai, kā ar 1 kom. Latvijas Ūniversitātes Rakstu reorganizācijai.

Ar Ū. P. lēmumu L. Ū. Rakstu izdošana tiek grozīta un uz priekšu katra fakultāte dabū savu budžeta daļu un par to izdod savus rakstus ar speciālas redakcijas komisijas piekrišanu. Šai mācības gadā Ū. P. piekritusi Karaļauču ūniversitātes uzaiicinājumam, lai 3 mūsu profesori nolasītu tur pa lekcijai. Par tādiem Ūniversitāte izraudzīja rektoru prof. M. Zili, prorektoru prof. A. Spekki un prof. P. Šmitu, kas arī nolasīja apsolītās lekcijas. Ka atbildi Latvijas Ūniversitāte lūdza ierasties šeit 3 Karaļauču profesoriem, kas arī tika pieteikti un savas lekcijas nolasīs rudenī.

Otrs Ūniversitātes vadošais institūts mācības lietās — Dekānu Padome savas sēdes notur tās nedēļas pirmdienā, kad paredzēta Ūniversitātes Padomes sēde, lai tos lēmumus, kas apstiprināmi Ūniversitātes Padomē, vēl tai pašā nedēļā izlemtu un lai daudzos gadījumos iepriekš apskatītu un apspriestu svarīgākos Ūniv. Padomei iesniedzamos ierosinājumus un projektus. Daudz debatu un laika ziedots medicīnas fakultātei sakarā ar Rīgas I. un II. pilsētas slimnīcu; daudzkārt apspriesti un pārdomāti mācības plāni, studiju gaitas, uzņemšanas noteikumi. Gala rezultātā sasniegta vislielākā saskaņa starp visām 11 fakultātēm, bez strīdiem un rīvēšanās; lietišķība, objektivitāte un ūniversitātes zelšana ir tās pazīmes, kas vadījušas visus Dekānu Padomes lēmumus un spriedumus. Glūži tādas pat attiecības ir starp abām Padomēm.

Trešā Padome ir Latvijas Ūniversitātes Saimniecības Padome, kuŗas gādībai jāpateicās par krietno budžeta izpildīšanu. Ar taupību un gudru ziņu ir diezgan nepilnīgie budžeta līdzekļi tā izmantoti, ka šais nedaudzos gados visas ēkas ir savestās kārtībā kā ārpusē, ta iekšpusē, apgādātas ar nepieciešamām mēbelēm un iekārtu. Saimniecības Padomi vada prorektors saimniecības lietās kopā ar 3 Ūniversitātes Padomes vēlētiem locekļiem; Saimniecības Padomes sēdēs piedalās arī rektors un prorektors studentu lietās.

Fakultāšu un viņu institūtu izveidošana turpinājusies arī šai laika sprīdī nepārtraukti, lai gan tagad nevar uzrādīt tik daudz dibinājumu, kā pirmā laika posmā, tomēr iekšējā organizācija norit ne mazāk intensīvi. Bibliotēkas stipri pieaugušas gan ar plašām periodisku rakstu seriņām, par kuŗām ziņo katra fakultāte savos gada pārskatos, gan ar speciālu darbu iegādāšanu. Grāmatu pieaugumā nomanāms daudz vairāk sistēmas, nekā tas bija pirmos gados, kad bij jāiegādā visnepieciešamākais studiju gaitai. Ar to daudzkārt atvieglo studējošiem studiju gaitu. Tā fakultāšu bibliotēkas par 10 notecējušiem gadiem kļuvušas par vērtīgiem institūtiem nevien studiju, bet arī materiālā ziņā.

Daudzi fakultāšu institūti, kas pirmos piecos gados tik nodibinājās un nozīmējās, otrā posmā dabū tālāko veidu. Visvairāk no jauna ierīkots un veidots ir lauksaimniecības un medicīnas fakultātē. **Lauksaimniecības fakultātes** fermās ir daudz darba veikts. Veikti vispirms lieli kapitāli būves darbi. Tā Rānavā: uzcelts rīku šķūnis, lopu kūts 70 slaucamām govīm, siltumnīca, stallis, putnu kūts, cūku kūts. Vecaucē izdarīti remontī gan pie saimniecības, gan dzīvojamām ēkām; uzcelti šķūņi, strādnieku paraugu mājas, ierīkota labrātōrija. Arī 1926. g. 5. oktōbrī piešķirto Lielauces pili izkopj un izremontē. Fermās izvesti arī lieli zemes meliorācijas darbi. Rānavā nosusinātas visas pļavas, Vecaucē 70 pūrvietu ganības pārvērstas pļavā, tāpat 15 pūrvietu purvāja. Mācības un izmēģinājuma mežniecībā taisīti ceļi, apsētas ap 40 ha kailcirsma. Tiklab Rānavā, kā Vecaucē iedēstīti jauni augļu, resp. ogulāju dārzi un ieviesta dziedniecības stādu kultivēšana. Vecaucē rādīts daudz labības šķirņu, kas piemērotas Latvijas dabas apstākļiem. Nav atstāta novārtā arī biškopība un zivkopība. Mūsu fermas jau tā izveidotas, ka turpu dodās desmitām ekskursiju ar tūkstošiem dalībnieku. Rānava piedalījusies arī dažās izstādēs ar lielām sekmēm, dabūdama pirmās godalgas. Fermās izvesti daudzi pētījumi un izmēģinājumi. Rānavas fermu vada doc. P. Lejiņš visu laiku; Vecauces fermu papriekš prof. J. Bergs, tad doc. Apsīts, pēc viņa doc. Vārsbergs un beidzot doc. Kreiš-

manis, Lielauces mežniecību doc. Teikmanis. Bez tam darbojās arī serumu stacija Kleista muižā.

Medicīnas fakultātē liels telpu pieaugums: II. pilsētas slimnīca. Jau 1924./25. m. g. Saeima piešķir ūniv. kreditu Ls 800.000.— apmērā II. pilsētas slimnīcas atjaunošanai, bet līgums ar Rīgas pilsētu kustas lēni uz priekšu; līgumu noslēdz tikai 1926. g. decembrī, lai gan to jau 1925./26. m. g. fakultāte un Rīgas pilsēta kopīgi izstrādāja. Pēc šī līguma pilsētas rīcībā paliek slimnīcas saimnieciskā daļa, bet fakultātei piešķirta pilnīga patstāvība slimnīcas medicīniskā pārvaldē. 1927./28. g. jaunierīkotā slimnīcā sāka darboties sieviešu slimību un nervu slimību klinikas un Rentgena institūts, kas ierīkots pēc visām šī laika prasībām. Anatomiskais institūts, kas pirmos gadus pārādīja tik strauju un plašu darbību, ticis savā attīstībā stipri traucēts ar to, ka 1925. g. aizgāja viņa radītājs prof. G. Bakmanis uz Stokholmu. Viņa vietā nāca arī pirmklasīgs anatoms A. Starkovs, bet tas pēkšņi nomira ceļā uz Ītaliju jau 1927. g.

Matēmatikas un dabaszinātņu fakultātei valdība piešķīra namu Alberta ielā, bet tā kā viņā bija ievietojusies Landava žīdu vidusskola, tad telpas galīgi atsvabinājās tikai 1927./28. m. g. un fakultāte tikai tad varēja iekārtot savus paredzētos institūtus: Augu fizioloģijas un anatomijas institūtu, Sistēmatisks zooloģijas un salīdzināmās anatomijas un eksperimentālās zooloģijas institūtu ar salīdzināmās dzīvnieku fizioloģijas nodaļu. Pēdējai nava pietiekošu telpu, kāpēc paceļās doma par viena stāva būvi bioloģijas ēkai (Alberta ielā Nr. 10) virs bēniņiem. Vislielākais šīs fakultātes ieguvums ir Botaniskais dārzs Kandavas ielā Nr. 2; viņa izveidošanai un saimniecības uzsākšanai gan sākumā bija maz līdzekļu, bet ar 1927./28. gadu budžetā paredzētas lielākas summas, kas ļauj izbūvēt kā katlu māju ar virsbūvi un palmu māju, tā pusi no siltumnīcām; otra puse paliek nākamiem gadiem.

Ar mājas iegūšanu Baznīcas ielā Nr. 5 daudz līdzēts vairākām fakultātēm, arī matēmatikas un dabaszinātņu, jo šie novietots ģeoloģijas un palaiontoģijas institūts ar hidrobioloģisko staciju. Bez tam šeit atradušas telpas tautsaimniecības un tie-

sību zinību fakultāte, chēmijas laborātōrija, chēmijas fakultāte, filoloģijas un filosofijas fakultāte, lauksaimnieku fakultāte, mežkopības nodaļa, teoloģijas fakultāte. Novietošana un iekārtošana pamazām notikusi apskatāmā laikā un novesta tik tālu, ka var netraucēti darbus vest. Šeit pat novietota arī Ūniversitātes Saimniecības padome, kuŗai līdz tam nebij sava kaktiņa.

Architektūras fakultāte izveidojusi un papildinājusi: 1. savu fotografisko darbnīcu (laborātōriju), 2. Kabinetu materiāliem par Latvijas būvniecību un būvniecības pieminēklīm, 3. Būvvielu un būvkonstrukciju paraugu kolekciju un 4. Ķipša modeļu kolekciju. Viņas mācības spēki jēmuši dzīvu dalību visos ūniversitātes ēku pārveidošanas darbos. Fakultātes vecākie studenti docentu vadībā krājuši materiālus par latviešu būvniecību, kas pa daļai arī izdoti „Materiālos par Latvijas būvniecību“, 4 kopojumos. Šo materiālu vākšanai sarīkotas vairākas ekskursijas, tāpat fakultātes studenti un docenti piedalījušies Pieminēkļu Valdes sarīkojamās etnografiskās ekspedīcijās, kas devušas bagātus rezultātus.

Inženierzinātņu fakultāte visu laiku strādājusi tai apziņā, ka viņai jābūt zinātniskam institūtam tehnisko zināšanu kopšanai un zinātniski izglītotu inženieru sagatavošanai praktiskai dzīvei. 1926./27. m. g. fakultāte izveda dažas pārmaiņas programmā un piejēmtā kursa iziešanas kārtībā. Inženierzinātņu mācības plānā priekšmets ūdensvadi un kanalizācija sadalīts tagad sastāvdaļās: 1) ūdens apgādāšana, 2) notekūdeņu novadīšana, 3) notekūdeņu tīrīšana un 4) pilsētu aptīrīšana, pie kam pirmās 3 daļas obligātoriskas visiem inženierzinātņu studentiem, bet ceturrtā daļa tikai pilsētas inženieriem. Atcelta „meliorācija“ ūdensbūvju nozares inženieriem kā atsevišķs priekšmets, un „ūdenstechnoloģija“ pilsētu būvju nozarē no obligātoriska pārvērsts fakultātīvā. Priekšmeti „dzelzsceļu ritošais sastāvs“, dzelzsceļu rīcība un organizācija“ un „satiksmes politika“ apvienoti „dzelzsceļu ekspluatācijā“. Kultūrtechnikas nodaļa sadalīta 2 nozarēs: kultūrtechnikas un ģeodaisijas. Šīm nozarēm izstrādāti un apstiprināti mācības plāni un kursa absolvēšanas kārtība, kā arī sastādīti praktisko darbu saraksti. Fa-

kultātē ir Inženierbūvju konstrukciju pētišanas institūts ar 4 laboratorijām, Ģeodaisijas institūts ar 2 kabinetiem un mūseiju, bez tam vēl 6 fakultātes kabineti. Laboratorijas apgādātas ar nepieciešamām ierīcēm, taču daudzkārt vēl sajūtami trūkumi it īpaši zinātniskā literatūrā, trūkst tehnisko žurnālu agrākie gada gājumi. Fakultāte rūpējas, ka vecāko kursu studenti tiktu nodarbināti vasaras praksē. Tā 1927. g. vasarā no valsts bija dota iespēja 103 studentus nodarbināt vasaras praksē, nākošā gadā 88 studentiem. No praksē nodarbinātiem prasa pārskatu, kuŗu cenzē kā parastu studiju priekšmetu.

Arī m ē c h a n i k a s fakultāte ir pārstrādājusi savus mācības plānus, ievedusi jaunus studiju gaitas noteikumus un grozījusi pārbaudīšanas kārtību. Šie pārgrozījumi stājas spēkā ar 1927./28. m. g. un viņu mērķis ir „atvieglot studentiem mēchanikas fakultātes kursa beigšanu, vairāk kā līdz šim pieskaņojot obligātoriskos priekšmetus, kā arī galvenos aroda priekšmetus izraudzītai speciālitātei un, no otras puses, sekmējot racionālu kursa izņemšanu ar jaunu studiju gaitas noteikumu ievēšanu. Piemērojoties laika prasībām līdzšinējā mašīnbūvniecības nozare sadalīta 3 virzienos: vispārējā, satiksmes un kuģubūvniecības nozarē.“*) Pie fakultātes, bez fakultātes laboratorijām, kabinetiem un institūtiem, skaitā 7, strādā Materiālu izmēģināšanas stacija un Elektriskā pārbaudes un graduēšanas laboratorija, kas abas veikušas valsts, komunālo iestāžu un privātpersonu un firmu uzdevumus: 1926./27. m. gadā 445 izmēģinājumu uzdevumu veikusi pirmā, 50 otrā, no tiem pusi ar ilgstošu pētišanas raksturu, 1927./28. g. pirmā 456 darbus, otrā 33. Mēchanikas fakultātes bibliotēkā atrodās pāri par 6000 grāmatām. Fakultāte sarīko ikgadus ap 20 ekskursiju Latvijā, 1926. g. augustā un 1929. g. vasarā sarīkotas ekskursijas uz Vāciju.

C h ģ m i j a s fakultāte arī turpinājusi savu daudzo, skaitā 26, laboratoriju papildināšanu un izveidošanu. Pie fakultātes pastāv izmēģinājumu un pētījumu laboratorija, kas veic lielu valstisku darbu. Tā 1926./27. budžeta g. izdarītas valsts un paš-

*) Sk. L. Ū. darbības pārskats 1926./27. ak. gads, p. 52.

valdības privātām personām un iestādēm kopā 863 analizes, 1927./28. budž. gadā 1103 analizes. Tāpat pie fakultātes atrodas aptieka, kas neilgā pastāvēšanas laikā izvērtusies par vienu no Rīgas lielākām aptiekām: 1926. g. izgatavotas 35.006 receptes, 1927. g. 38.742 receptes. Lai gan aptieka ir Ūniversitātes dibināta un ierikota un kalpo studentu apmācībai, tomēr Ūniversitāte veltīgi pūlējusies ievest viņu savu praktisko uzņēmumu skaitā; līdz šim viņa skaitās par autonomu valsts uzņēmumu.

Veterinārmedicīnas fakultātē sajūtams liels telpu trūkums, kuŗa novēršanai viņa vairāk gadus rauga iegūt zemes gabalu un dabūt līdzekļus jaunu piemērotu institūtu būvēšanai. Nav arī vēl visas vajadzīgās katedras izveidotas. Ar 2 mācības spēku nāvi arī radušās fakultātei grūtības, jo nevar aizvietot vakantās katedras. Gan fakultāte mēģinājusi viņas aizvietot ar ārzemju spēkiem, bet bez sekmēm. Beidzot fakultāte nolēma izaudzināt pati no fakultāti beigušo vidus jaunus mācības spēkus, kas aizpildītu vakantās vietas. Tas arī drīzumā varēs piepildīties.

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte arī sekojusi dzīves konkrētām prasībām un iekārtojusi kooperācijas apakšnodaļu, lai sagatavotu darbiniekus kooperatīvām organizācijām, kuŗām bija sajūtams liels krietni izglītotu darbinieku trūkums. Kooperatīvu kongresos vienumēr uz šo trūkumu ir ticis aizrādīts un 1926./27. m. g. fakultātei radās iespēja šo robu aizpildīt. Bez tam fakultātē ievada banku praktiku un rakstām- un kantormašīnu praktiku; tāpat nolēma ievest kursu par krimināltechniskās ekspertīzes metodēm un ievadu sabiedriskās zinātnēs. Baznīcas ielas namā fakultātei radās izdevība nodibināt arī ķēmiķas laboratoriju. Fakultātes bibliotēka ir vieno no lielākām ar 11.000 sējumiem 1928. g.

Filoloģijas un filosofijas fakultāte arī pārveidojusi savus mācības plānus, tos stipri vienkāršodama un saskaņodama ar praktiskām prasībām. Ģermāņu nodaļas mācības plāni pārstrādāti pat vairākkārt. Studiju gaitā zināmus traucējumus ienesa vairāku vecāku mācības spēku nāve un dažu mācības spēku aiziešana. Sevišķi smagi sajūtama prof. E. Fels-

berga un prof. J. Lautenbacha nāve. Fakultātei beidzamā gadā radās izdevība ar zviedru draugu palīdzību nodibināt zviedru valodas lektūru, tāpat priekš dažiem gadiem čechu valodas lektūru, kas gan tagad apstājusies. Vēl fakultātei trūkst igauņu valodas lektūras. Pēdējā sevišķi būtu vajadzīga, jo var pienākt laiks, kad mēs ar saviem tuvākiem kaimiņiem un dabiskiem sabiedrotiem nekādi nevarēsim sarunāties, jo drīzi vien izbeigsies krievu valodu runājošā paaudze un vāciski mēs tik daudz nebūsim iemācījušies. No fakultātes institūtiem sevišķi pieaudzis ir Mākslas kabinets, no jauna nācis klāt Austrumu filoloģijas kabinets, nodib. 1927./28. m. g. Viņā vienā gadā sakopoja nepieciešamo literātūru (420 sējumu), 70 fotogrāfiju, 63 ģipšu izlējumu un 1715 diapozitīvu, turpat tika novietoti arī 1050 arhaioloģijas diapozitīvu. Bet it sevišķi pieaugusi ir fakultātes bibliotēka, jo viņā ieplūda prof. Felsberga, prof. J. Lautenbacha un privātdocenta J. Velmes bibliotēka, tā kā pagājušo mācības gadu beidzot bibliotēka varēja skaitīt ap 30.000 (invent. Nr. 18.000) grāmatu, tā tad vislielākā fakultātes bibliotēka. Bibliotēkai kopā ar zviedru valodas lektūru ienāca arī prāvi grāmatu dāvinājumi zviedru valodā, pie kam šo grāmatu skaits nākotne vēl pieaugs.

T e o l o ģ i j a s fakultāte arī ar savas bibliotēkas, semināra un kabineta novietošanu mājā Baznīcas ielā Nr. 5, varēja ērtāk izveidot savus institūtus. Fakultāte semināra telpām iegādāja lielu harmoniju, tā kā baznīcas mūzikas kursu var arī illūstrēt. Beidzamos gados it īpaši pieaugusi fakultātes bibliotēka, kuņā skaitās turpat 9000 grāmatu.

Pie dažām fakultātēm nodibinājušās mācības spēku zinātniskās biedrības: Latvijas Bioloģijas biedrība, Filologu biedrība, Filosofijas un reliģijas zinātņu biedrība, L. Ū. Kanta biedrība, Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes zinātniskā biedrība, Akadēmiskā sabiedrisko zinātņu biedrība.

Pie katras fakultātes ir arī viņu studentu zinātniskās biedrības, kā arī vesela rinda citu organizāciju.

Studentu korporāciju ir 23, studenšu 6. Vienotņu 7, cita veida orgānizāciju 60.

Pie Ūniversitātes atstāto, lai sagatavotos mācības spēku pienākumiem, bija

1924./25.	1925./26.	1926./27.	1927./28.	1928./29.
9	11	14	20	27

Novērojumi mācīja, ka studenti maz ievēro fakultātēs noteikto studiju laika ilgumu un, it īpaši pirmos viņu studiju gados, parāda vāju aktivitāti. Lai tas nenotiktu, tad gandrīz visas fakultātes ir ievēdušas tā nosaukto minimumu un noteikušas, cik atzīmju studentam jāievāc pirmā, otrā un nākošos gados; protams, neierobežojot viņa brīvību noliekamo eksāmenu izvēlē. Ja kāds šo minimumu, kas nav augsts, nebūtu noteiktā laikā veicis, tad viņa studijas atzīst par nesekmīgām.

Ne tādos apmēros, ka fakultāšu bibliotēkas, augusi Centrālā bibliotēka, kur lielā daļa budžeta kārtībā piešķirto līdzekļu aiziet periodisko rakstu pasūtīšanai. Lai žurnāli un citi raksti netiktu divi un rairākkārtīgi iegādāti Centrālā un fakultāšu bibliotēkās, tad šo lietu regulēja tā, ka žurnālus izraksta Centrālā bibliotēka un, ja vajadzīgs, nodod fakultāšu rīcībā; fakultātes var ņemt eksemplāru izrakstīt tikai izņēmuma gadījumos un ar sevišķu atļauju. Taču arī Centrālā bibliotēka uzrāda lielu pieaugumu:

No I/IV 1924.	— 3 I/III 1925.	— 5.592 nummurs
„ „ 1925.	— „ 1926.	— 8.600 „
„ „ 1926.	— I/VII 1927.	— 7.194 „
„ I/VII 1927.	— „ 1928.	— 6.625 „

Tā 1. jūlijā 1928. g. Centrālā bibliotēkā skaitījās 68.701 gr.

Pieaugumu stipri vairojuši dāvinājumi, kas it sevišķi lieli 1925. g. kad ar mūsu ģenerālkonsula A. Vanaga kunga (Oslā) starpniecību ūniversitāte saņēma no Oslas Ūniversitātes bibliotēkas dubletiem ap 3000 dažādu ļoti vērtīgu grāmatu 23 kastes. Šai lietā lieli nopelni ir A. Vanaga un sevišķi Dr. V. Mumtes kungam, Oslas Ūniversitātes bibliotēkas direktoram. Francijas izglītības ministrija šai laikā piesūtījusi ap 7000 franču disertāciju un turpina sūtīt. Lai būtu pārskats par visām grāmatām, kas atrodas Ūniversitātes dažādās bibliotēkās, un lai visās

fakultāšu bibliotēkās būtu katalogi pēc vienas sistēmas, tad Ūniversitātes Padome nolēma izvest ar Centrālās bibliotēkas darbiniekiem visu ūniversitātes institūtu bibliotēku katalogu sastādīšanu un bez tam viņu ievietāšanu Centrālās bibliotēkas lielajā katalogā. 1926. g. šo darbu uzsāka, tagad šis darbs nobeigts; paliek vēl nobeigt kartiņu novietošanu alfabētiskā un sistematiskā katalogā. Tā īsā laikā ir veikts liels un komplikēts darbs. Visus jaunieguvumus arī fakultāšu institūtos uz priekšu katalogizēs Centrālā bibliotēkā, lai katalogos valdītu vienība.

II.

Latvijas Universitātes macības spēki.

1. Architektūras fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Eižens Laube** dzimis 25. maijā 1880. g. Rīgā, 1899. gadā turpat nobeidzis Pēterļa I. reālskolu un 1906. gadā absolvējis Rīgas Politehniskā Institutā architektūras nodaļu ar inženiera-architekta gradu. 1907. g. viņš iesācis darboties kā architektūras docents tai pašā augstskolā un reizē ar to atvēris arī savu architektūras biroju. Pēc Latvijas atbrīvošanas 1919. gadā tas uzaicināts architektūras fakultātes kodolā un Latvijas Universitātes atklāšanas brīdī bijis viņas prōrektors. No 1919. līdz 1922. g. Laube bijis architektūras fakultātes dekāns, 1920. g. iecelts par profesoru architektūras fakultātē, 1922. g. no jūlija līdz septembrim bijis Latvijas Universitātes rektors. Laube pieder pie Latvijas Hipotēku Bankas taksatoru kollēģijas, sākot no tās dibināšanas. Kopš 1928. g. viņš darbojas līdz Tehniskā Padomē pie Iekšlietu Ministrijas Būvniecības Pārvaldes.

Iespiestie darbi. Krāsu un formu loģika (Oikonomista apgādībā 1921. g.). Bez tam: 1) Par būvniecības stilu. Zalktis 1908., 4. 2) Latvijas architektūras radišana. Latvijas Vēstnesis 1922. 3) Nekustamo īpašumu vērtēšana Rīgā. Tehniskais Žurnāls 1923., 1. 4) Par skaistuma elementu mūsu jaunajā lauku būvniecībā 192č., 1. 5) Prof. Rončevska tēlniecības darbu izstāde pilsētas mākslas mūseijā. Latvijas Sargs 3. V. 1925. 6) Docenta architekta P. Kampes uzmetumu izstāde. Latvijas Sargs 3. X. 1925. 7) Mūsu tagadējā celtniecība. Latvī 7. XII. 28. 8) Nākamā monumentālā Rīga. Jaun. Ziņas 15. XII. 1928. 9) Mākslas iespaids uz reliģiskās un ētiskās dzīves izveidošanu. Jaunatnes Ceļš 1929., IV.

Sacensībās ieguvis godalgas un atzinības par šādiem prōjektiem: 1) 1903. g. R. P. I. architektūras studentu sacensībā par kapa pieminekļa prōjektu I. godalgu. 2) 1907. g. Par prōjektu strādnieku dzīvojamam namiņam „Strādnieku dzīvokļu un lauzu uzturas līdzekļu izstādei“ 1907.

gadā — I. godalgu. 3) 1907. g. Par prōjektu strādnieku namiņam Rīgas Architektu Biedrības sarīkotā sacensībā I. godalgu. 4) 1907. g. Par prōjektu vācu teātrim Rēvelē — godināmu atzinību. 5) 1909. g. Par prōjektu Tirgotāju Savstarpīgās Krāj-Aizdevu Kases namam Tērbatas ielā — III. godalgu. 6) 1910. g. Par prōjektu Ziemeļu Bankas namam lielās un mazās Smilšu ielas stūrī — III. godalgu. 7) 1911. g. Par pārbūves prōjektu Rīgas Namīpašnieku Savstarpīgās Krāj-Aizdevu Sabiedrības namam — I. godalgu. 8) 1911. g. Par prōjektu Rīgas Hipotēku Biedrības namam Valdemāra ielā — I. godalgu. 9) 1912. g. Par prōjektu V. Savstarpīgās Krēditbiedrības namam I. Smilšu ielā — I. godalgu. Otrs prōjekts šim pašam namam — nopirkts. 10) 1912. g. Par prōjektu Tirgotāju un Rūpnieku Savstarpīgās Krēditbiedrības namam Brīvības ielā 9 — I. godalgu.

Pēc viņa prōjektiem izpildīti: Kaujas piemiņeklis Nāves salā, Brāļu kapu piemiņekli Ķemerēs, Slokā un citur.

Prōjektējis un reālizējis: 1) Tirgotāju un Rūpnieku Savstarpīgās Krēditbiedrības namu Brīvības ielā 9. 2) Igaņu Izglītības Biedrības namu Nometņu ielā. 3) Saeimas nama pārbūvi pēc ugunsgrēka 1922. g. 4) Jāņa baznīcas restaurēšanas darbus 1924.—1926. g. 5) Mārtiņa baznīcas remontdarbus 1927. g. 6) Latvijas cukura fabrikas ēkas pie Jelgavas. 7) Latvijas Tirgotāju Savienības telpas Valdemāra ielā 35, 1926. 8) Latvijas Univ. svētku zāles pārveidojumu 1928. 9) Latviešu Savstarp. Apdrošināšanas Biedrības nama pārbūvi Jelgavā 1927. 10) A. S. Lateksim nama pārbūvi Marstaļu ielā 19. 11) „Jaun. Ziņu“ iekšējos pārveidošanas darbus, Audēju ielā. 12) L. L. Ekon. Sabiedr. Izstādes paviljonus 1921. un 1924. g. Lielu skaitu dzīvojamu un veikalu namu, kuŗu starpā atzīmējami: 13) Bij. Krastkalna nams Brīvības ielā 23. 14) Virsa nams Brīvības ielā 28. 15) Freija nams Brīvības ielā 13. 16) Niedres nams Brīvības ielā 75. 17) Niedres nams Valdemāra ielā 37. 18) Bij. Niedres nams Alberta ielā 11. 19) Ķempeļa nams Ķertrūdes un Akas ielas stūrī. 20) Ēku komplekts Avotu, Lāčplēša un Kurmanova ielas stūrī. 21) Bij. Beržinska nams Valdemāra un Bruņinieku ielas stūrī. 22) Romana nams Lāčplēša ielā 50. 23) Stalbova nams Bezdēlīgas un Kaktu ielas stūrī. 24) Laubes nams Baložu ielā 20a. 25) Tillnera nams Blaumaņa ielā 10. 26) Petkeviča nams Kr. Barona ielā 28a. 27) Prof. Sņķera nams Brīvības ielā 15. 28) Dr. Butuļa nama izbūve Baznīcas ielā 33. 29) Miljona nama pārbūve Valdemāra

ielā 41, 30) Esvariņa nama pārbūve Baznīcas ielā 18. 31) Graumaņa vasarnīca Ogrē. 32) Rudziša vasarnīca Edinburgā. 33) Doc. Kalniņa vasarnīca Bulduros. 34) Dāvja vasarnīca Bulduros. 35) Latvijas Tirdzniecības Rūpniecības Bankas telpu pārbūve u. t. t.

Prōjektējis: 1) 1914. g. Rīgas Latviešu Biedrības uzdevumā Latviešu Etnografiskā Mūzeija ēku, kuŗas celšanu pārtrauca karš. 2) 1922. g. Ministŗu Kabineta uzdevumā kŗitušo karavīru un uzvaras pieminekli Rīgā.

Darbojies līdzi: 1) Pie Rīgas Latviešu Biedrības nama būves, kopā ar nel. arch. Poli. 2) Pie Ņeniņa nama Tērbatas ielā 15/17, kopā ar arch. K. Pēkšenu. 3) Pie Rīteŗa nama Tērbatas ielā 35, kopā ar arch. Pēkšenu. 4) Pie strādnieku dzīvokļu namiņa celšanas izstādei 1907. gadā, kopā ar arch. Pēkšenu.

2. **Ārštata profesors Vilhelms Purvītis** dzimis 1872. gada 20. februārī (v. st.) Vidzemē Jaunpils draudzē, Jaužu mājās. Iesākumā viņš apmeklējis Jaunpils draudzes skolu, vēlāk nobeidzis aprīņķa skolu Drīsas pilsētā, Vitebskas gub., 18 gadu vecumā iestājies Krievijas Ņeizariskās Mākslas Akadēmijā Pēterpili, kuŗu beidzis 1897. g. ar ārzemes komandējumu (Prix de Roma). Studiju nolūkā Purvītis apmeklējis lielākos ārzemju centrus un no 1888. g. darbojies kā mākslinieks Rīgā, no 1906. līdz 1909. g. strādājis par zīmēšanas skolotāju Rēvelē (Pēteŗa I. reālskolā un Domes skolā), 1909. g. iecelts par direktoru zem Ņeizariskā galma stāvošā Rīgas pilsētas mākslas skolā, 1913. g. ievēlēts par Krievijas Ņeizariskās Mākslas Akadēmijas akadēmiķi, 1915. gadā evakuēts uz Pēterpili un atgriezies no turienes 1918. g. Lielinieku valdība prof. Purvīti iecel par Rīgas pilsētas mākslas mūzeija direktoru, un vēlāk pilsētas valde par tādu to tālāk apstiprina. 1919. gadā 20. novembrī Latvijas Ūniversitātes architektūras fakultāte ievēl Purvīti par profesoru (mākslas darbnīcas vadītāju), 1920. gadā 20. augustā Izglītības ministris to iecel par Latvijas Mākslas Akadēmijas direktoru un vēlāk par profesoru; pēdējā iestādē līdz šim viņš izpildījis arī rektora pienākumus. Purvītis sarīkojis vairākas savu darbu izstādes kā Latvijā, tā ārzemēs un

pedalījies dažādās starptautiskās mākslas izstādēs, kur ieguvis vairākas godalgas.

Daži Purviša darbi atrodami šādos mūseijos: Latvijas Valsts mākslas mūseijā, Rīgas pilsētas mākslas mūseijā, bij. ķeizara Aleksandra III. mūseijā Pēterpilī, bij. Krievijas mākslas Akadēmijas mūseijā Pēterpilī, Tretjakova galerijā Maskavā un Valsts mākslas mūseijā Stokholmā. Liels vairums agrāko darbu, starp tiem pat labākie, atrodas privātipašumā, bet autoram tagad vairs nav iespējams tos konstatēt, tāpēc ka viņš darbus pārdodams nav nekādas atzīmes taisījis un arī visi izstāžu katalogi, kuŗos vairums pārdoto darbu bija atzīmēti, ir pasaules kara laikā bojā gājuši. Apmēram jāpieņem, ka kādi 90 lielāki un 350 vidēja un mazāka formāta darbi atrodas privātipašumā dažādās ārvalstīs, bet Latvijā kādi 80—90 lielāki un ap 200 vidēji un mazāki darbi. Latvijā no privātipašumā atrodošiem darbiem kara laikā daudzi bojā gājuši un vēl lielāka daļa īpašnieku izvesti uz ārzemēm un tur tālāk pārdoti, tā ka šeit palikusi varbūt ne vairāk kā tikai $\frac{1}{3}$ daļa no uzdoto darbu skaita.

3. **Ārštata profesors Konstantīns Rončevskis** dzimis Pēterpilī 1874. gadā 3. decembrī, 1898. gadā beidzis Rīgas Politehnisko Institutu, 1899. gadā ievēlēts par arhitektūras vēstures docentu, bet 1903. gadā par adjunkta profesoru Rīgas Politehniskā Institutā. 1905. g. oktobrī viņš aiziet atvaļinājumā un līdz 1911. g. studē mākslas Minchenē un Parīzē. No 1912. līdz 1917. g. viņš ir mākslas vēstures docents Rīgas Politehniskā Institutā un Rīgas Pilsētas mākslas skolā, no 1917.—1918. g. ordin. profesors tai pašā institūtā. 1917. g. jūnijā Rončevskis ievēlēts par mākslas un arhitektūras vēstures ordin. profesoru Maskavas Techniskā Augstskolā un Maskavas Politehniskā Institutā; lasījis arī lekcijas Maskavas glezniecības, celtniecības un tēlniecības skolā, 1921. gadā ievēlēts par Latvijas Mākslas Akadēmijas profesoru un Latvijas Ūniversitātes ārštata profesoru; 1925. gadā Krakovas Mākslas Akadēmijā ieguvis arhitektūras doktora gradu, 1927. gadā ievēlēts par Vācijas Archaioloģiskā Institutā korespondējošo locekli.

Iespēstie darbi. 1) Gewölbenschmuck im römischen Altertum, Berlin 1903. 2) Художествен. мотивы въ римскомъ

зодчествъ, Рига 1905. 3) Tablinum im Hause der Livia. Schweiz. Bauzeitung 1905. 4) Die Stückgewölbe des Kolosseums. Schweiz. Bauzeit. 1906. 5) Значение Таблинума. Зодчий 1905. 6) Римскія триумфальныя арки. Москва 1916. 7) Образцы древнегреческихъ ордеровъ. Москва 1917. 8) О древне-римскихъ плафонахъ. Петроградъ 1921 г. 9) Die Karyatiden des Erechtheions. Jahrb. d. Deutsch. Archäolog. Institut. 1922 3/4. 10) Variantes des chapiteaux romains. Latv. Univers. Raksti 1923. 11) Deux chapiteaux du Musée de Nimes. Ibid. 1924. 12) Description des chapiteaux du Musée d'Alexandrie, Jb. 1926, Bulletin de la Société archéologique d'Alexandrie 1927. 13) Variantes libres des chapiteaux romains. L. Ū. R. 1927. 14) Kapitelle aus Tarent. Jahrbuch d. D. Archäol. Instituts 1927 — 8. 15) Kapitelle aus Tarent im Museum v. Bari Jahrb. d. D. Arch. Inst. 1928. 16) Seltene Kapitellformen. Jahrb. d. D. Arch. Inst. 1928.

Valsts iestādēs Rīgā atrodas šādi viņa mākslas darbi: 1) Latvijas Ūniversitātē — Kr. Barona krūšu tēls (marmors). 2) Rīgas pilsētas mūseijā — „Bruņinieks“ (bronza), akadēmiķa V. Purviša krūšu tēls (marmors), akadēmiķa P. Valdena portreja (bronza), mākslinieka māte (marmors), „Uzvarētais“ (bronza), K. Dēķena portreja (bronza). 3) Latvijas valsts mūseijā — akadēmiķa V. Purviša portreja (bronza). 4) Latvijas konservātōrijā — A. Jurjāna krūšu tēls (marmors). 5) Valsts operā — A. Jurjāna krūšu tēls (bronza).

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Roberts Ādamsons** dzimis 23. aprīlī 1880. gadā Vidzemē, nobeidzis pilsētas reālskolu Rīgā 1900. gadā, studējis Rīgas Politehniskā Institutā, kuŗa inženieru nodaļu nobeidzis 1911. g. ar pirmās šķiras būvinženiera gradu. No 1911.—1915. g. viņš strādājis Rīgas-Orlas dzelzsceļa virsvaldē par inženieri konstruktoru; kuŗa laikā no 1915. g. līdz 1918. g. bijis Daugavas rajonā par ceļu un tiltu būvju pārzini; 20. oktōbrī 1919. g. apstiprināts par L. Ū. architektūras fakultātes docentu, kur lasa tehniskās mēchanikas, būvstatikas un inženierzinību enķiklopaidijas kursus. Blakus docentūrai Ādamsons izpildījis Latvijas Ūniversitātē arī administrātīvus amatus: bijis 2 gadus Ūniversitātes Padomes loceklis un 3 gadus architektūras fakultātes sēkrētārs.

2. **Vecākais docents Jēkabs Kalniņš** (†) dzimis Rīgā 13. martā 1882. gadā, zvērināta advokāta, Rīgas Latviešu Biedrības priekšnieka, Krišjāņa Kalniņa ģimenē; 1908. g. nobeidzis Politechn. Institūta mēchan. nodaļu kā inženieris technologists. No 1908. līdz 1911. gadam J. Kalniņš strādājis par konstruktoru un bijis par tehniskās daļas pārzini dažās rūpniecības iestādēs Tiflisā un Pēterpilī; no 1911. līdz 1919. gadam darbojies pie Rīgas Politehniskā Institūta par asistentu pie mašīnu elementu katedras un par docentu prōjekciju mācībā. 1917./18. mācības gadā viņš lasījis tēlotāju ģeometriju Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas fakultātē Maskavā; 1918./19. mācības gadā turpat skaitījies par asistentu pie tēlotājas ģeometrijas katedras. No 1912. līdz 1915. gadam J. Kalniņš strādājis Rīgā arī par skolotāju prof. Berlova tehniskosursos un no 1915. līdz 1918. g. uz Maskavu evakuētā Rīgas amatnieku skolā. No 1919. g. septembrā līdz 1. aprīlim 1921. g. J. Kalniņš strādājis par docentu un vēlāk par vecāko docentu pie tēlotājas ģeometrijas katedras Latvijas Ūniversitātē. Viņš miris 22. septembrī 1924. g.

1917. g. Kalniņš izdevis litografētus priekšlasījumus krievu valodā par tēlotāju ģeometriju, un 1922. g. Rīgā latviešu valodā grāmatu „Tēlotājas ģeometrijas kurss“.

3. **Vecākais docents Pauls Kampe** dzimis 1885. gadā Korvā, Vidzemē; no 1897. līdz 1905. g. apmeklējis Rīgas pilsētas reālskolu; 1905. g. rudenī iestājies Rīgas Politehniskā Institūta architektūras nodaļā. No 1906. g. maijā līdz 1908. g. jūlijam P. Kampe studējis Techniskā Augstskolā Darmštatē; tur 1908. g. aprīlī izturējis diploma priekšpārbaudījumu. No 1908. g. septembrā viņš studējis atkal Rīgas Politehniskā Institūtā, kuŗu 1910. g. jūnijā beidzis ar inženiera architekta I. šķiras diplomu. 1910.—1911. g. tas bijis kara dienestā; pasaules karā mobilizēts 1914. g. jūlijā: līdz 1916. g. bijis kara ierēdņis Pēterpilī, pēc tam līdz 1918. g. maijam Vjatkas guberņā. Būvpraksē P. Kampe pirmo reizi nodarbojies 1907. g. Darmštatē, no 1909. līdz 1910. g. kādā architektūras birojā Rīgā, 1910.—1911. g. — Liepājā,

1911.—1914. g. Rīgā un turpat arī 1920.—1921. g. No 1918. g. līdz 1919. g. viņš nodarbojies Rīgas Technikumā par brīvrokzīmēšanas skolotāju; sākot ar 1920. g. līdz šim laikam par skolotāju būvkonstrukciju un ēku prōjektēšanā Rīgas Valsts Technikumā. Tos pašus priekšmetus, kā arī ēku iekārtu, viņš pāsniedzis arī dažos būvarodaursos. No 1912. g. līdz 1919. g. Kampe bijis asistents pie cīvilbūvniecības katedras Rīgas Politehniskā Institutā; reizē ar to arī docents brīvrokzīmēšanā no 1914. līdz 1919. g. Sākot no 1920. g. 1. decembra viņš ir docents būvformās un dārzu architektūrā pie Latvijas Universitātes; no 1915. g. vecākais docents. Universitātes komandēts, viņš bijis ārzemēs: 1922. g. vasarā, 1923. g. vasarā Polijā, Austrijā un Čehoslovākijā, 1924. g. vasarā Austrijā un Ītālijā, 1925. g. vasarā Francijā un Ītālijā, 1924. g. ziemā Igaunijā un Somijā, 1925. g. ziemā Igaunijā. Ceļojumu uz Franciju un Ītāliju vasarā 1925. g. tas veicis ar Kultūras Fonda piešķirtiem līdzekļiem. P. Kampe ir redakcijas loceklis architektūras fakultātes izdevumā: „Māteriāli par Latvijas būvniecību“; no 1911. g. ir Rīgas arhitektu biedrības biedrs; no 1924. g. Pieminekļu valdes līdzdarbinieks; no tā paša gada Rīgas senatnes pētītāju biedrības biedrs. 1925. gada otkōbrī Kampe sarīkojis Rīgas pilsētas mākslas mūseija grafiskā nodaļā ceļojumu uzmetu un citu grafisku darbu izstādi.

Godalgofie jeb sacensībās iegūtie darbi:
 1) Īres nama būvmets Rīgā (tagad Brīvības ielā Nr. 4) 1914. g.
 2) Būvmets kioskam Brīvības bulv. 1922. g. 3) Divas transformātōra mājiņas 1924. g. 4) Brīvības piemineklis Rīgā 1924. g.
 1926. gada vasarā izstrādājis Pieminekļu Valdes uzdevumā būvmetu Ikšķiles baznīcas atjaunošanai. Būvmets pa daļai reprōdūcēts Rīgas arhitektu biedrības gada grāmatā 1927. g. izdevumā.

Daļa reālizēto celtnu pēc P. Kampes būvmetiem: 1) Divas rūpniecības ēkas, kā arī strādnieku dzīvojamās ēkas pie tām, celtas Korvā 1912., 1918. un 1920. g. Būvmets pa daļai reprōdūcēts laikrakstā „Oikonomists“ 1922. g. Nr. 4/5. 2) Restorāna paviljons Vērmaņa dārzā Rīgā 1913. g. 3) Ķīmefotografa celtnē Majoros 1925. g. 4) Baznīcas torņa būve Apukalnā 1926.—1927. g.

Dažādi P. Kampes zīmējumi un būvmeti reproducēti sekošās grāmatās: 1) Э. Ю. Купферъ: „Жилой домъ“ 2) lauku māju būvmeti. 2) Jahrbuch der bildenden Kunst in den Ostseeprowinzen 1910., 1911. un 1912. gada gājumi (dažas būves Rīgā. 3) Jahrbuch der bildenden Kunst in den Ostseeprowinzen 1913. gada gājums (4 Vec-Cēsu skati). 4) Jahrbuch d. Rigaer Architekturvereins 1927. g. izdev. (6 Ītalijas torņu būvju skati). 5) H. Pirang: Das baltische Herrenhaus II. sēj. 1928. g. (3 lauku māju zīmējumi). 6) Illūstrēts Žurnāls 1928. g. Nr. 4. (iekštelas).

Iespējamie darbi: 1) Dažādo māteriālu arhitektoniskās formas 1922. g. 2) Arhitektoniskā ķermeņa pamatformas 1924. g. 3) Archit. Jānis Baumanis, viņa dzīve un mūža darbs. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts 1927. g. Nr. 1. 4) Ītalijas akas un viņu pamatveidi. Illūstrēts Žurnāls 1927. g. Nr. 6. 5) Viestūra dārzs, bij. Keizara dārzs Rīgā. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts 1928. g. Nr. 5. Vācu valodā Latvijas Universitātes Rakstos XIX. sēj. 6) Vec-Liepājas skatu serija 1911. g. (autotipijas). 7) Alūksnes baznīcas skats (litogrāfija).

4. Vecākais docents Arturs Krūmiņš dzimis 11. jūlijā 1879. gadā Vidzemē, nobeidzis Nikolāja I. ģimnāsiju Rīgā 1900. gadā, studējis arhitektūru Politehniskā Institutā Rīgā un Fridericiānā Karlsruhē (Vācijā), 1907. g. nobeidzis R. P. Institūta arhitektūras nodaļu ar inženiera arhitekta gradu. No 1907. līdz 1920. g. viņš nodarbojies par brīvi praktizējošu arhitektu Maskavā; 1920. g. novembrī atgriezies dzimtenē kā Latvijas kīlnieks, pēc kam darbojies pie Latvijas Universitātes arhitektūras fakultātes par arhitektūras vēstures docentu. Blakus zinātniskai darbībai Latvijas Universitātē A. Krūmiņš izpildījis dažus administratīvus amatus: bijis fakultātes sēkrētārs (2 g.), dekāns (2 g.), Universitātes Padomes loceklis (5 g.), Universitātes Padomes sēkrētārs (3 g.) un Universitātes Saimniecības Padomes loceklis (2¼ g.); bez tam darbojies par permanentu locekli fakultātes izdevuma „Māteriāli par Latvijas būvniecību“ redakcijas, kollēģijā.

Speciālu darbu sarakstā atzīmējami: 1) Arhitektūras vēsture kā mācības priekšmets augstskolā (nolasīts publiskā iestāžu lekcijā 1921. g.). 2) Apcerējums par Ītalijas un Austrijas

architektūru, iesniegts „Pārskatā par zinātnisko komandējumu uz ārzemēm 1913. g.“ 3) Baroko architektūras problēms, iesniegts universitātei kā darbs pro venia legendi (1925. g.).

Periodiskā presē ievietoti īsi apskati par Rundāles pili (Illūstrēts Žurnāls 1927. g.) un Jelgavas pili (1928. g.)

Sakarā ar Napoleona piemiņas svinībām universitātē nolasīts apcerējums „Napoleons un tēlotāja māksla“ 1921. gadā.

Starp celtām būvēm atzīmējamas: Patērētāju biedrības ēka Maskavā, Strādnieku teātra ēka Vladimiras gub. (Lemešinskaja manuf.) un dziedniecības ēka Baldonē, sv. Pāvila draudzes kapu baznīciņa Rīgā, Rīgas L. L. Biedrības bērnu vasaras kolonija Ropažos, sabiedrības „Māte un Bērns“ atpūtas nams Ropažos, tautas nams Stelpē u. c.

5. **Vecākais docents Pauls Kundziņš** dzimis 4. februārī 1888. gadā Smiltēnē — mācītāja Kārļa Kundziņa dēls; līdz 1902. gadam baudījis izglītību mājās, tad iestājies valsts ģimnasijā Tērbatā, kuŗu beidzis 1907. gadā. No 1907.—1911. un 1912.—1913. g. viņš studējis architektūru Rīgas Politehniskā Institutā; 1911./12. g. nokalpojis kara dienestu; 28. maijā 1913. g. Rīgas Politehniskā Institutā ieguvis inženiera architekta gradu; par diplomdarbu piešķirta Reinberga prēmija. 1913. g. vasaru un rudenī P. Kundziņš pavadījis ārzemēs, galvenā kārtā Itālijā un Minchenē, kur strādājis Debšica pielietojamās mākslas darbnīcā; 1913. g. beigās iestājies architekta E. Laubes birojā, kur darbojies līdz pasaules kara sākumam; 1914. g. rudenī iesaukts kara dienestā; no 1915. g. sākuma līdz 1918. g. sākumam kalpojis Krievijā par kara laika ierēdni; dažus mēnešus izpildījis architekta vietu Taškentas dzelzceļu virsvaldē. Atgriezies 1918. g. dzimtenē, Kundziņš bijis vienu gadu par Smiltēnes vidusskolas direktoru; 1919. g. 5. septembrī apstiprināts par Latvijas Universitātes architektūras fakultātes docentu; fakultātes uzdevumā lasījis šādus priekšmetus: „Latvijas tēlotāja māksla“ un „Pieminekļu uzturēšana“ un vadījis architektūras darbnīcu. Sākot ar 1921. g. P. Kundziņš piedalās fakultātes komisijā, kuŗa pārzina materiālu vākšanu par Latvijas būvniecību; viņa pārzinā atrodas fakultātes pieminekļu archīvs. No 1919. g. līdz 1920. g. viņš bijis fakultātes sēkrētārs un Universitātes Pado-

mes loceklis, no 1922.—1924. g. — dekāns. Citās valsts iestādēs tas darbojies: no 1921.—1926. g. par Zemkopības Ministrijas mērniecības daļas konsultantu pilsētu apbūves prōjektu sastādīšanā; no 1923. g. sākot, par Ūniversitātes Padomes ievēlēto Pieminekļu valdes locekli; Studiju nolūkā 1922. g. vasarā apceļojis Lietuvu un Austrumprūsiju; 1924. g. vasarā — Igauniju, Somiju, Zviedriju, Norvēģiju un Dāniju; 1928. g. oktobrī — Poliju, Austriju, Čehoslovākiju, piedaloties Izglītības Ministrijas uzdevumā arī Tautas mākslas kongresā Pragā, 1929. g. vasarā — Igauniju un Somiju.

Iespiestie darbi: 1) Mūsu sirmā lauku būvniecība. Jaunā Latvija 1918. g. Nr. 7. un 8. 2) Vec-Gulbenes kolōnijas ārējais tērps. Satiksmes un Darba Ministrijas Vēstnesis 1920. g. Nr. 30. 3) Vec-Gulbenes apbūve. Oikonomists 1921. g. 4) Mūsu lauku būvniecības trādicijas. II. Latvijas Inženieru un Techniķu Kongresa Darbi 1922. g. 5) Brīvdabas mūseijs. Latvijas Saule 1925. g. Nr. 27. 6) L' Architecture lettone. La Revue Belge d'importation et l' exportation. Mai 1926. Tas pats. L' Art letton. Édité par la section de la Presse au Ministère des Affaires Étrangères, Riga. Mai 1926. 7) Lauku tautas nami. Ārpusskolas Izglītība 1925. g. Nr. 1. 1926. g. Nr. 1. 8) Latviešu senceltnes. Latvijas Arhaioloģija, Fr. Baloža redakcijā 1926. g. 9) Brāļu draudzes saiešanas nami Latvijā. Illūstrēts Žurnāls 1927. g. Nr. 1. 10) Rūjienas baznīca. Illūstrēts Žurnāls 1928. g. Nr. 8. 11) Tanīsa kalnā atrastās celtnes. Pieminekļu valdes māteriālu krājumi IV. sēj. 1. daļa. 1928. 12) Senās latvju sētas celtnes. Latvju tautas dainas II. sēj. 1928. Par redakcijas komisijas locekli P. Kundziņš darbojies pie žurnāla „Oikonomista“ un vēl tagad darbojas par tādu pie architektūras fakultātes izdevuma „Māteriāli par Latvijas būvniecību“, Latvijas architektu biedrības izdojamiem rakstiem un Latvijas inženieru un techniķu kongresa biroja Techniskā Žurnālā.

Daži celtnieciski darbi, kuŗi no 1920. līdz 1929. gadam izpildīti pēc P. Kundziņa prōjektiem un viņa vadībā: Vec-Gulbenes dzelzsceļnieku kolōnija (kopā ar doc. E. Veisu), Valkas apbūves prōjekts, baznīcas jaunbūve Allažos; baznīcu atjaunošana Ērgemē, Mālpilī, Vec-Saulē un Nītaurē, Latvijas Ūniversitātes telpu izbūve architektūras fakultātes darbnīcām, inženierzinātņu u. c. fakultātēm un botaniskam dārzam, Skolas jaunbūves: pamatskola Valkā, valsts vidusskola Rēzeknē, pa-

matskolas Ādažu, Pēternieku, Upesgrīvas u. c. pag. Svētku būves uz Esplanādes Rīgā: I. Latviešu Jaunatnes svētkiem, Dziesmu dienām, 6. Latv. visp. dziesmu un mūzikas svētkiem. Pieminekļi: Limbažos, Cēsis un Maz-Salacē. Vairāku skolu un tautas namu izbūves prōvincē. Latvijas sporta biedrības tri-bīne. Dzīvojamās ēkas: kooperatīvam „Imantam“ un vairākām prīvātpersonām Rīgā un prōvincē.

6. Vecākais docents Arnolds Lamze dzimis 1889. gadā Iecavā, Zemgalē; beidzis 1909. gadā Mironova komercskolu Rīgā, iestājies tanī pašā gadā Rīgas Politehniskā Institutā ar-chitektūras fakultātē, kuŗā studijas noslēdzis 1914. gadā, aiz-stāvēdams diploma darbu aiz kaŗa apstākļiem tikai 1916. gadā Maskavā, iegūdams I. šķiras inženiera-architekta gradu. Kaŗa laikā viņš darbojies par darbu vadītāju pie dzelzsceļu un ēku būvēm Pēterpils gubernā, Veļikije-Lukos un Daugav-pils frontē. Pēc kaŗa izbeigšanās tas sabijis īsu laiku par gu-berņas inženiera palīgu Veļikije-Lukos, atgriezies 1918. gada beigās Rīgā; 1919. gadā iestājies Latvijas dzelzsceļu virs-valdes dienestā par tehniskās direkcijas cīvilbūvju noda-las vadītāju un šinī amatā sabijis līdz 1920. gada rudenim. Kad 1919. gadā nodibināja Latvijas Ūniversitāti, A. Lamze uzaicināts jemt dalību architektūras fakultātes organisēšanas darbā, pie kam viņam uzticēja architektūras fakultātē „ēku un pilsētu iekārtas“ katedru un inženierzinātņu fakultātē cīvil-būvniecības kursa lasīšanu un prōjektu vadību; no 1927. gada Lamze ir Ūniversitātes Padomes loceklis un fakultātes sē-krētārs. Ārpus Ūniversitātes A. Lamze nodarbojies prīvāti būvniecības praksē, galvenā kārtā pilsētas būvniecības laukā.

Darbi. Praktiskie: 1) Dažas dzīvojamās un fabri-kas celtnes Rīgā un uz laukiem. 2) Iecavas „dārzu pilsētas“ iz-būves prōjekts. 3) Vairāku rajonu izbūvju, rēgulācijas un sa-tiksmes tikla prōjekti Rīgas jaunizbūvei Rīgas pilsētas uzde-vumā.

Iespēstie: 1) „Gross-Rīga“. Zeitschr. f. Kommunal-wissenschaft, Nr. 10, 1926. 2) Pēckaŗa laikmeta dzīvokļu krise un viņas apkaŗošana Europas valstīs. Rīgas pilsētas dzīvokļu krises apkaŗošanas komisijas izdevumā. Rīgā, 1927. gadā. 3) Praktiski sniegumi mājokļu krises novēršanā Beļģijā un

Francijā. Rīgas pils. krises apkaņošanas komisijas izd. Rīgā, 1927. g. 4) Der Ausbau Rīgas. I. Baltijas valšku pilsētu savienības konferences rakstu krājumā. Rīgā, 1928. g. 5) Territorijas problēms Liel-Rīgas izbūvē, iesniegums fakultātei pro venia legendi — manuskriptā. 6) Pilsētu plānveidīgā izbūve un apbūve. Rīgā 1929.

7. **Vecākais docents Augusts Malvess** dzimis 1878. gadā 21. oktobrī (v. st.) Vec-Gulbenē; izglītību baudījis Rīgas pilsētas reālskolā; studējis architektūru Rīgas Politehniskā Institutā, kur studijas nobeidzis 1906. g., iegūdam inženiera architekta gradu. No 1908. līdz 1915. g. viņš darbojies Rīgā savā birojā, prōjektēdams un vadīdams dažāda veida būves: biedrību un banku namus, skolas, rūpniecības ēkas un dzīvojamās mājas. Jau studiju gados viņš sācis darboties Rīgas Daiļkrāsotāju Palīdzības Biedrības zīmēšanas un dekoratīvās gleznošanas kursos, kurus vadījis līdz 1915. gadam; pa kara laiku darbojies kā architekts Krievijā, papriekš Maskavā, vēlāk Kaukazā, prōjektēdams un vadīdams būves rūpniecības vajadzībām. Malvess atgriezies Latvijā 1918. gadā; vadījis un uzraudzījis būvdarbus Rīgas pilsētas elektriskās spēkstacijas 86 m augstā skursteņa celšanai. Sākot ar 1919. g. 5. septembri viņš ieskaitīts par docentu Latvijas Ūniversitātē pie architektūras fakultātes būvkonstrukciju un būvvielu tehnoloģijas katedrim; pašlaik fakultātes dekāns.

8. **Vecākais docents Ernests Štālbergs** dzimis 1883. gadā Liepājā; beidzis reālskolu Liepājā, mākslas skolu Kazaņā un studējis architektūru Pēterpils Mākslas Akadēmijā; diplomu ar mākslinieka-architekta gradu ieguvis 1914. gadā; akadēmijas komandējumā 1910.—11. g. vadījis būvdarbus pie bij. Krievijas paviljona celšanas Romā, starptautiskā mākslas izstādē; apbalvots ar Ītalijas „della corona“ ordeni. Štālbergs darbojies par paidagōgu Pēterpils augstākos sieviešu architektūras kursos no 1914.—1922. g., Pēterpils Mākslas Akadēmijas architektūras fakultātē no 1917.—1922. g. un Latvijas Ūniversitātes architektūras fakultātē, sākot ar 1923. g. Arhitektūras fakul-

tātes dekāna amatu viņš izpildījis no 1926.—1928. g.; tai pašā laikā bijis Ūniversitātes Padomes loceklis.

Darbi: 1) Pirrò Ligorio. Casino Pio IV. Uzmērojums 1912. g. 2) Senaustrumu — grieķu un romiešu architektūra. Priekšlasījumu kursi architektūras vēsturē, noturēti no 1916. līdz 1917. g. Arhitektūras kursos, Pēterpilī. Manuskripts. 3) Doles spēkstacijas ēku prōjekts. Illūstrēts Žurnāls 1919. g. 4) Latv. Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātes aula. Prōjekts 1923. g. — realizēts. 5) Valsts dziednieciskās iestādes atjaunošana Ķemerēs. Prōjekts 1924. g. — realizēta dūņu vannu ēka. 6) Rīgas pilsētas vidusskola. Prōjekts 1925. g. 7) Latvijas peldošais jachtklubs. Prōjekts 1925. gadā — realizēts. 8) Latvijas aktieŗu savienības sanātōrija, Ropaŗos. Prōjekts 1925. g. — realizēts. 9) Rīgas pilsētas II. slimnīcas atjaunošana medicīnas fakultātes klīnikām. Prōjekts 1926. g. — realizēts. 10) Valsts Prēsidenta J. Čakstes kapa vietas dekorācijas prōjekts apbēdīšanas gadījumam 1927. g. 11) Rīgas tautas nams. Prōjekts 1927. g.

9. **Vecākais docents Jēkabs Vītols** dzimis 30. augustā 1877. gadā Jaunjelgavā; nobeidzis Rīgas pilsētas reālskolu, 1897. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā inŗenieru nodaļā, kurŗu atstājis 1907. gadā kā būvinŗenieris. Tajā pašā gadā viņš īsu laiku strādājis Aizbaikalu dzelzsceļu valdē; no 1908. gada augusta līdz 1912. gada jānvārim darbojies par skolotāju vidusskolās Valkā un Tukumā; no 1912. gada februāŗa līdz pasaules karā sākumam strādājis par skolu un ceļu būvju inŗenierī Permas gubernā; pasaules karā piedalījies kā dzelzsceļu bataljona virsnieks. 1918. g. Vītols darbojies atkal par zemes ceļu un šoseju pārzini Permas apriņķī, 1919. g. Kolčaka armijas tehniskās daļās pie izpostīto tiltu atjaunošanas darbiem; no 1920. gada aprīļa līdz 1922. gada septembrim Irkutskas gubernā uz Baikala-Mongolijas ceļa; 1922. g. novembrī atgriezās Latvijā. No 15. jānvāŗa līdz 1. jūnijam un 1. septembra viņš atgriezies Latvijā. No 15. jānvāŗa līdz 1. jūnijam un 1. septembra līdz 1. novembrim 1923. g. J. Vītols bijis docenta vietas izpildītājs pie tēlotājas ģeometrijas katredras Latvijas Ūniversitātē; no 15. oktōbra 1924. g. līdz 1. jūlijam 1925. g. lektors, no 1. jūlija 1925. g. līdz 1. jūlijas 1927. g. docents un no 1. jūlija

1927. g. vecākais docēnts pie tās pašas katedras. *Pro venia legendi* tiesībām viņš iesniedzis darbu „Otrās kārtības cilindru un konu krustošanās“. 1928. gada pavasara sēmestrī viņš lasījis fakultātīvu papildu kursu „Tēlotāja ģeometrija II.“ (augstāku kārtību alģebraišku likņu veidošana un likņu radniecība).

C. Asistenti.

1. **Vecākais asistents Eižens Ādams** dzimis 24. jūnijā 1887. gadā Rīgā; pēc sagatavošanās iestājies Nikolāja I. ģimnāzijā Rīgā, kur kursu beidzis 1907. gadā; tai pašā gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā arhitektūras fakultātē, kur kursu beidzis 1914. g. ar I. šķiras diplomu. Pa studiju laiku viņš strādājis prof. E. Laubes un K. Vanaga birojos par praktikantu. Pēc augstskolas kursa beigšanas E. Ādams nodarbojies ar privātu praksi Rīgā; par kara laiku Krievijā iejēmis Osas apriņķa inženiera vietu, Permas gubernā; pēc tam bijis par Permas gubernas architekta palīgu un vēlāk par gubernas architektu. Krievijas revolūcijas laikā viņš strādājis pie Permas Universitātes par docentu un architektu, jo pie universitātes piebūvēja jaunu korpusu. 1920. g. rudenī E. Ādams pārbraucis dzimtenē un ieņēmis būvniecības nodaļas vadītāja vietu pie ceļu un būvju virsvaldes; pēc šīs iestādes likvidēšanas strādājis par asistentu pie augstskolas no 1. decembra 1920. g. un pasniedzis būvniecības priekšmetus Valsts Technikumā. Pašlaik viņš strādā tikai pie augstskolas un nodarbojas arī ar privātpraksi.

2. **Instruktors Jānis Ansons** dzimis 1888. gadā 8. aprīlī Rīgā, izglitojies Rīgas Katrinas II. pilsētas skolā, Rīgas pilsētas amatniecības skolā. Mākslinieka izglītību viņš ieguvis Rīgas pilsētas mākslas skolā, bez tam ceļojot pa Vāciju — Berlīnes akadēmijā un Minchenē. Pēc aroda J. Ansons ir gleznotājs-dekorātors. Šī aroda zināšanas tas ieguvis Rīgā, Rūdolfa Pētersona mākslas amatniecības darbnīcās (1909.—1912.). Pirms kara šo uzņēmumu arī J. Ansons vadījis (1912.—1914.). Pēc kara

(1918.—1921.) tas strādājis par tehniķi konstruktoru Zemkopības Ministrijas lauku būvniecības nodaļā; no 1921.—1926. g. iejēmis direktora palīga vietu Rīgas pilsētas mākslas mūzejā; no 1922. g. — instruktors pie arhitektūras fakultātes vispārējās mākslas darbnīcas.

3. Vecākais asistents Sergejs Antonovs dzimis Rīgā 13. augustā 1884. g.; beidzis Pēterļa I. reālskolu Rīgā 1902. g., Rīgas Politehniskā Institutā arhitektūras fakultātē ar inženiera arhitekta gradu 1909. gadā un Augstāko Mākslas skolu pie Mākslas Akadēmijas Pēterpilī ar arhitekta-mākslinieka gradu 1914. gadā. No 1914. līdz 1920. g. viņš nodevies pārdarītājam un būvniecības darbībai Pēterpilī, Pliskavā un Rēvelē. No 1920. g. S. Antonovs ir arhitektūras fakultātes asistents; 1926. un 1927. gadā bijis komandējumā Ītālijā un Francijā.

Ar komandējumā darītiem darbiem (zīmējumi, uzmērījumi, prōjēkti, kompozīcijas) piedalījies sekošās izstādēs: 1) Latvijas arhitektu biedrības 1926. g. 2) Rīgas grafiķu biedrības 1928. g. 3) Izstādē Latvijas Ūniversitātes arhitektūras fakultātes telpās decembrī 1927. g.

4. Vecākais asistents Kārlis Bikše dzimis 1887. gadā 9. decembrī; 1909. gadā beidzis Kazaņas mākslas skolas arhitektūras nodaļu ar pirmās šķiras atestātu; 1909. gadā iestājies Pēterpils Mākslas Akadēmijā un beidzis arhitektūras nodaļu 1916. g. 27. maijā ar māksl. arhitekta gradu. Studiju laikā viņš 3 gadus strādājis pie arhitektūras akadēmiķa Konstantīnoviča par palīgu pie kazarmu un katedrāles prōjēktēšanas un būvju realizēšanas darbiem Carskoje-Selā; no 1919. gada septembra darbojies par pārdarītāju Pēterpils mākslas skolā „Pooščrenije chudožestv”; no 1919. gada līdz 1922. gadam darbojies Pēterpils Arhitektūras Institutā par darbnīcas vadītāju klasiskā arhitektūrā un no 1921. gada līdz 1922. gadam Pēterpils Mākslas Akadēmijā par asistentu arhitektūras fakultātes arhitektūras darbnīcā. Pēc atgriešanās Latvijā no 1922. g. septembra līdz 1923. g. oktobrim K. Bikše strādājis Jelgavas apriņķa valdē par Zemkopības Ministrijas būvtehniķi. No 1. oktobra 1923. g. viņš

ievēlēts un apstiprināts par jaunāko asistentu L. Ū. arhitektūras fakultātē, no 1924. gada 1. septembra par asistentu un no 1927. gada — par vecāko asistentu. Sākot ar 1926./27. mācības gadu K. Bikše lasījis Rīgas Valsts Technikumā „Ēku iekārtu“.

Beidzamos četros gados pēc viņa prōjektiem padarīti sekoši darbi: 1) Liepājā — Pieminēklis atbrīvošanas cīņā kritušiem varoņiem. 2) Kalnciemā — 6-klasīgas pamatskolas ēka līdz ar saimniecības ēkām. 3) Ozolnieku pagastā — „Skuju“ skolas ēka. 4) Krustpilī — 10-klasīga skolas ēka. 5) Mežotnē — Mežotnes-Bērsteles nodedzinātās baznīcas atjaunošana. Bez tam K. Bikše bijis par docenta Štālberga līdzstrādnieku pie valsts Ķemeņu dziedināšanas iestādes prōjekta izstrādāšanas, pie otrās Rīgas pilsētas slimnīcas pārbūves prōjekta sastādīšanas L. Ū. medicīniskās fakultātes klīniku vajadzībām un pie Rīgas tautas nama prōjekta sastādīšanas.

5. **Vecākais asistents Aleksandrs Birznieks** dzimis Rīgā 1893. gadā; beidzis A. Millera reālskolu Rīgā, 1914. g. iestājies Rīgas Politehniskā Institutā, arhitektūras nodaļā; to beidzis 1922. g., iegūdam inženiera arhitekta gradu; atstāts par asistentu pie Latvijas Ūniversitātes arhitektūras fakultātes; paplašinājis savas zināšanas ceļojumos pa Itāliju un Franciju; cēlis pieminēklus Latvijas atbrīvošanas karā kritušiem kara vīriem Asarē, Krustpilī, Sērenē, Daugavpilī, un Tirzā. Kopš 1923. g. A. Birznieks vada Brāļu kapu celtniecisko izbūvi.

6. **Vecākais asistents Hermanis Hartmanis** (†) dzimis 1869. gadā 23. jānvāra mēneša dienā Rīgā; 1898. gadā, maijā beidzis studijas Rīgas Politehniskā Institutā ar pirmās šķiras diplomu. Sākot no 1898. g. septembra mēn. līdz 1918. g. viņš darbojies par asistentu Rīgas Politehniskā Institūta arhitektūras nodaļā; 1916/17. gadā arī izpildījis docenta vietu (ēku būvniecībā) uz Maskavu ēvakuētā Rīgas Politehniskā Institutā; 1918./19. māc. gada sākumā bijis par asistentu pie „Baltische Technische Hochschule“ Rīgā un vēlāk, lielinieku laikā, pie Latvijas Augstskolas. Sākot no 1919. g. 25. septembra līdz savas miršanas dienai (1925. g. jānvāra mēn. 22. d.) H. Hartmanis bijis asistents un bibliotēkārs pie Latvijas Ūniversitātes arhitektūras fakultātes.

Prīvātā būvniecības praksē izstrādājis prōjektus un vadījis būvdarbus: 1) dažām rūpniecības celtnēm „Felzera“ rūpniecībai. 2) dažām Rīgas un Orlas dzelzceļa ēkām. 3) dažām celtnēm Rīgas pilsētai, piem., Valdemāra ielā Nr. 20. 4) Daugavpilī, Valkā.

H. Hartmaņa prōjekti 7 reizes godalgoti archit. sacensībās, to starpā: 1) Tallinas teātra celtnē. 2) Tērbatas teātra celtnē. 3) Baznīcas skola Daugavpilī. 4) Jūbilejas izstādes celtnes Rīgā 1901. g.

Asistents Hartmanis no 1900. līdz 1903. g. bijis par līdzstrādnieku izdevumam „Riga und seine Bauten“ (1903.), kur iespiesti viņa darbi par dažām Rīgas celtnēm (rom. kat. baznīcām, baptistu kapličām, tiesas namiem, skolām, banku namiem, biedrību un sporta namiem, pirtīm u. t. t.). Pēdējais H. Hartmaņa lielākais darbs — Rīgas Sv. Pēteru baznīcas torņa uzmērojums, pastrādāts visos sīkumos no 1921. līdz 1923. g. (uzmērojums glabājas Latvijas Ūniversitātes architektūras fakultātes un Pieminekļu Valdes arhīvos).

7. **Vecākais asistents Vilhelms Rīmers** dzimis 15. novembrī 1884. gadā Jelgavā; apmeklējis reālskolu Tērbatā; 1903. g. ticis uzņemts Rīgas Politehniskā Institutā; kādu laiku studējis arī Drēsdenes Techniskajā augstskolā; 1911. g. nobeidzis Rīgas Politehniskā Institutā architektūras nodaļu ar inženiera-architekta gradu. Pēc brīvprātīgas karaklausības gada viņš strādājis praktiski par architektu Drēsdēnē, Maskavā un Rīgā. Pasaules karā V. Rīmers piedalījies par sapieņu virsnieku; pēc demobilizācijas 1918. g. palicis kādu laiku Latvijā; tad strādājis Lietuvā par dzelzceļu inženieri, piedalījies arī Latvijas atbrīvošanas cīņās pret lieliniekiem. 1920. gadā maijā V. Rīmers darbojies par pagaidu asistentu un no tā paša gada 1. jūlija par štata asistentu pie tēlotājas ģeometrijas katedras Latvijas Ūniversitātē. No 1924. gada viņš bijis par būvkonstrukciju un ēku prōjektēšanas skolotāju Valsts Rīgas Technikumā.

8. **Vecākais asistents Fridrihs Skujiņš** dzimis Rīgā 1890. g.; apmeklējis pilsētas reālskolu Rīgā, pēc tam iestājies Rīgas Politehniskā Institutā 1908. g., kurā architektūras nodaļu nobeidzis 1916. g. Pēc tam viņš nodarbojies dažādos architektūras birojos Rīgā, sākot no 1909. g.; 1915. g. Krievijā strādājis pie Richarda

Poles fabrikas jaunbūves Voronežā, pēc tam bijis kara ēku būvju pārvaldē līdz 1921. g. Sākot no 1921. g. līdz šim laikam Fr. Skujiņš nodarbojies ar privātpraksi un 1926. g. iestājies Latvijas Universitātē par asistentu arhitektūras fakultātes B. darbnīcā.

Personīgā uzraudzībā un pēc saviem prōjektiem F. Skujiņš izdarījis šādas būves: 1) Rīgas starptautiskās izstādes laukuma iekārtošanu un dažādas izstādes ēkas un paviljonus. 2) Ķinoteātri „Splendid Palace“ Rīgā, 1000 apmeklētājiem. 3) Jelgavas Valsts Skolotāju Institutu. 4) Ķinoteātri „Gloria Palace“ Tallinā, 900 apmeklētājiem. 5) Ķemeru sēravoļu iestādes komprešu ēku.

9. **Asistents Ērihs Videmanis** dzimis Rīgā 7. februārī 1890. gadā; no 1900. līdz 1907. gadam apmeklējis Rīgas pilsētas reālskolu un no 1907. līdz 1913. g. Rīgas Politehniskā Institutā arhitektūras fakultāti; no 1912. g. jūnija līdz augustam studiju nolūkā ceļojis pa Ītaliju; 1913. g. maijā ieguvis Rīgas Politehnikas arhitektūras fakultātes I. šķiras diplomu un inženiera-architekta tituli, No 1913. līdz 1915. g. viņš strādājis Rīgā pie architekta P. Mandelštama Rīgas Komerčbankas celšanas darbos; no 1916. g. jānvāra mēn. līdz 1918. g. marta mēn. bijis kara dienestā Krievijas armijā. No oktōbra mēn. līdz decembrim 1918. g. E. Videmanis bijis Rīgas Techniskās Augstskolas asistents tēlotāja ģeometrijā, pēc tam no jānvāra mēn. 1919. g. līdz marta mēn. 1921. g. cīnījies karā pret lieliniekiem, kalpodams landesvēra XIII. Tukuma kājnieku pulkā kā Latvijas armijas virsleitnants, par ko apbalvots ar Latvijas atbrīvošanas kara piemiņas zīmi. No 1. jūlija 1928. g. E. Videmanis ir Latvijas Augstskolas arhitektūras fakultātes asistents būvmēchanikā.

II. Chēmijas fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Kārlis Blachers** dzimis 1867. g. 8. decembrī Bobruiskā (Minskas gub., Krievijā) — Rēveles Dr. med. K. Blachera dēls. Pirmo izglītību viņš baudījis Rēveles guberņas ģimnasijā, speciālo Rīgas Politehniskā Institutā, kur beidzis 1894. g. ar inženiera chēmiķa gradu. Par studiju laiku un 1894./95. g. Blachers strādājis par asistentu pie profesora K. A. Bišofa organiskā chēmijā, no sākuma par privāt- un pēc tam par palīgasistentu. 1895. un 1897. gadā kā ministrijas stipendiāts viņš darbojies speciālās laboratorijās un praksē, lai sagatavotos profesūrai chēm. tehnoloģijā (tanī pašā laikā arī uzņēmuma vadītājs); 1897. g. ievēlēts par docentu chēm. tehnoloģijā (kurināmās vielās, siltumtechnikā, taukos, eļļās un speciālā mašīnmācībā) pie Politehniskā Institūta, 1897. g. par adjunkta profesoru un 1899. g. par ordināru profesoru. Šinī laikā Blachers nodarbojies arī par padomdevēju chēm. techn. izmēģināšanas stacijā un bijis par priekšsēdētāju dūmu apkarošanas komisijā. 1915. g. kopā ar institūtu viņš ēvakuējies uz Maskavu; 1918. g. ievēlēts par Maskavas Universitātes privātdocentu chēmijas termotchnikā. Šī nodarbošanās nebija reālizējama iestājušos nemieru dēļ. No 1918. līdz 1920. gadam Blachers piedalījies Ivanovo-Vozņesenskā kā dekāns pie tur esošā Politehniskā Institutā chēm. techniskās nodaļas organizēšanas. 1920. g. Blachers Latvijas valdības pieprasīts un apmainīts pret kommunistiem un no 1. aprīļa ievēlēts par ordināru profesoru pie Latvijas Augstskolas kurināmo vielu chēm. techn. un nozarē, kas pakāpeniski attīstījusies par priekšlasījumu „techniskie un oikonomiskie pamati chēm. rūpniecībā“.

No 1920. līdz 1921. gadam viņš bijis par Zemkopības Ministrijas ekspluatācijas nodaļas tehniskā biroja vadītāju — minētais birojs Blachera organisēts. 1924. gadā Latvijas Augstskola viņam piespriedusi Dr. chēm. techn. honoris causa. 1928. gadā viņš organizējis pēc savas idejas praktiskos darbus pie chēmijas fakultātes siltumtechnikā. 1906. un 1907. g. Blachers bijis par Rīgas Tehniskās Savienības priekšsēdētāju, no 1906. līdz 1910. g. — Vācu Liberālā Kluba priekšsēdētāju. Par uzturēšanās laiku Maskavā viņš bijis par kara Tehniskās Komitejas Chēmiskās Sekcijas priekšsēdētāju un par priekšsēdētāja biedru jaundibinātā Maskavas Chēmijas Savienībā; 1918. un 1919. g. par redaktoru pie Maskavas Ziņām chēm. techn. un pielietojamā chēmijā. Pēc kara Blachers darbojās līdz jautājumā „Grenzforschung“ (parapsicholoģijā un zinātniskā okultismā). No 1922. g. viņš ir par priekšsēdētāju Rīgas psihiskās pētišanas biedrībā un no 1927. g. par minētās biedrības periodiskā izdevuma „Seelenprobleme“ vadītāju. No 1924. g. viņš ir metapsichiskās pētišanas internacionālās organizācijas Latvijas komitejas biedrs. 1928. g. jānvārī Blachers uzņemts par Rīgas tehniskās savienības goda biedru.

Iespējamie darbi: A. Grāmatas un lielākas brošūras: 1) Über die Untersuchung des Kesselspeisewassers und die Controle der Wasserreinigung. Sonderdruck der Rigaschen Industrie Zeitung, Verlag N. Kymmell, Riga 1903. 2) Теплота въ заводскомъ дѣлѣ. Научно-техническое руководство для инженеровъ-практиковъ и студентовъ высшихъ учебныхъ заведеній. Составлено при участіи инженера-технолога В. А. Гродскаго. Рига, изданіе кн. магазина Г. Леффлера 1905 года. 3) Feuerungstechnisches, Sonderdruck aus der Rigaschen Industrie Zeitung 1907.—1909. Riga, Verlag, von N. Kymmell, 1909. 4) По вопросу о топкахъ. Извлечение изъ труда „Feuerungstechnisches“. Оттискъ изъ записокъ Императорск. Русск. Техн. Общества 1910. С-Петербургъ, изданіе И. Р. Т. О. 1910. 5) К. Бляхеръ и В. Гродскій, Практическія занятія по хим. технологіи. I. Технологія топлива. Рига, изд. Леффлера 1912. Оттиски изъ Вѣстника Химической Технологіи (Кіевъ). К. Бляхеръ и С. Фадеевъ, Сточныя воды, Иван.-Вознесенск. 1920. 6) Zemkopības Ministrijas kurināmā kommisijas biroja darbi.

Žurnāla „Oikonomista“ izdevums, Rīgā, 1920./21. g. Līdzstrādnieki: A Šmits, J Baumanis, E Blachers 7) Das Okkulte von der Naturwissenschaft aus betrachtet. Wiener parapsychische Bibliothek 7 (Die okkulte Welt 120 121), Johannes Baum Verlag, Pfullingen 1924. 8) Das Wasser in der Dampf- und Wärmetechnik. Ein Lehr- und Handbuch für Theorie und Praxis. Leipzig, Verlag O. Spamer, 1925. 9) Элементы топочной техники и тепло-силового хозяйства. Научно-техническое руководство для инженеровъ и студентовъ. По курсу, читанному инженерамъ въ Ревелѣ 1925 г. Изд. Вальтера и Рапы, Рига 1926 г. 10) Von Laboratoriumspraktikum zur praktischen Wärmetechnik. Eine Art Lehrbuch für technisches Experimentieren, Beobachten und Denken in der Energienutzung. Leipzig, Verlag Otto Spamer, 1928.

B. Sikāki raksti: 1) Synthesen mittels Natramidverbindungen. Ber. der Deutschen Chemischen Gesellschaft XXVIII, H. 5. 1895. 2) Dasselbe, Ber. XXVIII., H. 15. 1895. 3) Über chemisch-technische Laboratoriumsarbeit. Die chemische Industrie, 1898., Nr. 20. 4) Beiträge zu einem chemisch-technischen Praktikum. Die chem. Ind. 1899., Nr. 19. 5) Über Röstholz. Die chem. Ind. 1900. Balt. Wochenschr. 1900. 6) Über das Betrachten von Bildern. Prometheus 1899. 7) Die Praktischen Übungen in der chemischen Technologie. Zeitschrift für angewandte Chemie 1900, H. 45. 8) Welches sind die Vorzüge des überhitzten Dampfes und ist derselbe in landwirtschaftlichen Industriebetrieben mit Vorteil verwandbar? Balt. Wochenschrift für Landwirtschaft 1901., Nr. 24. 9) Die Jubiläums- und Gewerbeausstellung in Riga 1901. Balt. Wochenschrift 1901. 10) Wie soll man den Planrost beschicken? Rigasche Industrie Zeitung 1901. Nr. 11/12. 11) Über die Untersuchung des Kesselspeisewassers und die Kontrolle der Wasserreinigung. Rigasche Industrie Zeitung 1902. 12) Pseudoflüssigkeit und flüssiger Aggregatzustand. Prometheus 1902. 13) C. Blacher und U. Körper: Die maassanalytische Bestimmung der gebundenen Schwefelsäure. Chemiker Zeitung 1905. Nr. 53. 14) Gibt es bei Feuerungsanlagen Energieverluste durch endotherme Reaktionen? Rigasche Industrie Zeitung 1906. Nr. 23. 15) Verbrennungsverluste und endotherme Reaktionen. Zeitschrift für Dampfkessel und Maschinenbetrieb 1907. Nr. 32. 16) Über die Bestimmung der Härte der Gebrauchswässer durch Titration mit Kaliumstearat und Phenolphthalein. Rigasche Industrie Zeitung 1907. Nr. 24. 17) C. Blacher u. J. Jacoby:

Die maassanalytische Bestimmung der Erdalkalisalze durch Kaliumstearat und Phenolphthalein. Chem. Ztg. 1908., Nr. 63. 18) Das Eindringen von Seewasser in die Düna. Rig. Ind. Ztg. 1908. Nr. 13. 19) Die Kontrolle der Wasserreinigung und des Kesselwassers. Rig. Ind. Ztg. 1908. 20) C. Blacher, U. Körber und J. Jacoby: Die systematische Schnellanalyse der Gebrauchswässer. Zeitschr. für angew. Chemie 1909. H. 21 21) Verdampfungsversuche an Rigaschen Kesselanlagen. Rig. Ind. Ztg. 1905, 1907. 22) Über die in Riga gangbaren Sorten britischer Steinkohle. Rig. Ind. Ztg. 1908, 1909. 23) C. Blacher und J. Jacoby: Zur Frage der Entstehung der Anfrassungen an Kesselblechen. Rig. Ind. Ztg. 1909, Nr. 24. 24) Die Wasserreinigung und Kesselbetriebe und eine rationelle chemische Kontrolle derselben. Zeitschr. für Dampfkessel und Masch. 1910, Nr. 28, 29, 30. 25) Chemische Kontrolle der Wasserreinigung. Erwiderung. Zeitschr. für Dampfkessel und Masch. 1910, Nr. 47. 26) Über das Auftreten von Ätzlauge in Dampfkesseln. Chem. Ztg. 1910, Nr. 125. 27) Zur Frage des Studiums der Humussubstanzen. Chem. Ztg. 1910, Nr. 148. 28) Zur Frage der Kontrolle der Wasserreinigung und des Kesselwassers. Zeitschr. für angew. Chemie 1909. 29) Brennstoff und Feuerung. Ein Beitrag zur Rauchfrage, Rauch und Staub 1911, Nr. 4. 30) Neues aus der Chemie des Wassers. Eine kritische Studie. Chem. Ztg. 1911, Nr. 40 f. u. 95. 31) Gaskoks oder Giessereikoks für Zentralheizungen? Rig. Ind. Ztg. 1911, Nr. 19—21. 32) Theorie und Praxis. Eine Studie zum Thema: Die Aufgaben der angewandten Wissenschaften. Festschrift zum 50-jährigen Jubiläum des Rigaschen Polytechnischen Instituts Riga, 1912. 33) C. Blacher, P. Grünberg u. M. Kissa: Die Verwendung von Kaliumpalmitat bei der Wasseranalyse Ch. Z. 1913, Nr. 6. 34) Über die im Kesselwasser enthaltenen oder ihm zugesetzten schädlichen Bestandteile. Allgemein vorkommende Verbindungen. Protokoll der 43. Delegierten- und Ingenieur-Versammlung des Internat. Verbandes der Dampfkesselüberwachungsvereine Moskau 1913. 35) Попытка рациональной классификации топлива на основании анализа. Вѣстникъ Общ. Технологовъ 1914. 36) Ein Wasserprüfer für den Kesselbetrieb. Zeitschrift für Dampfkessel u. Masch. 1913, Nr. 24. 37) О борьбѣ съ дымомъ. Труды 11. Всероссійскаго водопроводнаго и санитарнотехническаго съѣзда въ Ригѣ 1913. 38) Theorie und Praxis der Brennstoffdarstellung aus Torf. Chem. Ztg. 1914, Nr. 46. 39) Машиноформованный торфъ и

способъ барона Траубенберга. Записки Имп. Рус. Техн. Общ. 1914, № 5. 40) Ближайшія задачи прикладной науки въ торфяномъ дѣлѣ. Торфян. дѣло 1914. 41) С. Blacher und W. Duglas: Beiträge zum Aufbau der wissenschaftlich-technischen Grundlagen für die Brenntorfindustrie. Feuerungstechnik Jahrg. II, H. 19. 1914. 42) Ein Wort zur Religion aus der Welt der Technik. Glaube und Leben. Mai 1914. 43) Gedanken zur Frage der Dampfkesel-Korrosionen. Zeitschrift des Bayer. Revisionsvereins 1914, Nr. 10. 44) Zur Klärung des Problems der Wünschelrute. Naturwissensch. Umschau der Chem. Ztg. 1914, Nr. 5. 45) Вода въ паровомъ хозяйствѣ. Вѣстникъ Общ. Технологовъ 1915. 46) Къ вопросу объ оцѣнкѣ работы торфяной машины. Извѣстія Моск. Общ. Изученія и Исползованія болотъ 1918. 47) Практическіе занятія по химической технологии. Вып. III. К. Блахер и С. Фадеев. Сточные воды и их очистка. Изданіе книжного Бюро Ивана-Вознесенского Политехн. Института. Иваново-Возн. 1920. 48) Rīgas atmosfairas temperatūra beidzamos desmit gados. Oikonomists. 1920. 49) K. Blachers un A. Šmits: Kurināmā apgādāšanas stāvoklis Latvijā, oktōbrī, 1920. gadā. Oikonomists. 1920. 50) K. Blachers un E. Blachers: Kurināmā patēriņa normas Latvijas apstākļos. Oikonomists. 1921. g. 51) K. Blachers un A. Šmits: Latvijas kurināmā balance. Oikonomists. 1921. 52) K. Blachers un J. Baumanis: Malka kā kurināmāis centrālapkurināšanai. Oikonomists. 1921. 53) Die Industrie während des Krieges und die Ziele der Technik. Rigaer Handels- und Industrie-Zeitung 1921, Nr. 47. 54) Die pädagogische Systematisierung der feuerungstechnischen Einrichtungen. Acta Universitatis Latviensis, Nr. 4, 1922. Feuerungstechnik, Jahrg. XII, Nr. 11, 1924. 55) Intuition und Naturforschung. Ein Nachtrag zum Thema „Antroposophie und Chemie“. Naturwiss. Umschau der Chem. Ztg. 1923, Nr. 7/8. 56) Die rationelle analytische Klassifizierung der Brennstoffe. Acta Univ. Latv. IX, 1924. Feuerungstechnik Jahrgang XII. Nr. 7—12, 1925. 57) Warschauer Erlebnisse und Eindrücke. Sitzungen mit dem Medium Jan Guzik. Psychische Studien 1924, H. 1. 58) Brennstoffanalytische Untersuchungen. I. С. Blacher und G. Girgensohn: Die Bestimmung des Wassergehaltes der Steinkohle für praktische Zwecke. Chem. Ztg. 1924, Nr. 65. 59) Zur Frage der Bestimmung des Vertorfungsgrades. Acta Univ. Latv. X, 1924. 60) Brennstoffkaufvertrag, Durchschnittsprobe und Analyse. Rīgasche Zeitschrift für Handel und

Industrie 1924, Nr. 9. 61) Zur Bestimmung des Vertorfungsgrades der Moorsubstanz. Brennstoff-Chemie 1925, Nr. 4 u. 6. 62) Die Dampfkesselfeuerungen und ihre praktische und prinzipielle Systematisierung. Rigaer Zeitschrift für Handel u. Industrie 1925, Nr. 6. 63) Die Dezimaltropfflasche als technischer Titrierapparat. Chem. Ztg. 1925, Nr. 136. 64) Der Kreislauf der Kesselspeise- und Kühlwässer im modernen Betriebe. Rig. Zeitschr. für Handel u. Industrie 1925, Nr. 10/11. 65) Das Wasser in der Dampf- und Wärmetechnik. Feuerungstechnik Jahrg. XIV. H. 13. 1926. 66) Ist der Mediumismus etwas Verklingendes oder etwas Kommendes? Ein Versuch einer Synthese. Zeitschrift für Parapsychologie 1927, H. 1. 67) Animismus oder Spiritismus? Vorbemerkungen 1927, Nr. 1. 68) Animismus oder Spiritismus? Ein Grundproblem des Wissenschaftlichen Okkultismus. Seelenprobleme 1927 Nr. 2. 69) Levitationsversuche mit dem Medium Frau Ideler. Zeitschrift für Parapsychologie 1927, H. 8. 70) C. Blacher und W. von Wrede: Nina, eine spiritistische Transpersönlichkeit. Seelenprobleme 1927, Nr. 2. u. 3. 71) Technik und Parapsychologie. Berichte des III. Internat. Kongresses 1927 für psychische Forschung. in Paris. 72) Die rigaschen Medien. Ber. des III. Internat. Kongresses 1927 für psychische Forschung in Paris. 73) Das Konvektionsmaximum, ein pädagogischer Hilfsbegriff für die Feuerungstechnik. Acta Univ. Latv. XV. 1926, Feuerungstechnik Jahrg. XV. H. 22, 1927. 74) Die Aufgaben und Ziele der chemischen Technologie und die philosophische Vertiefung der Technischen Wissenschaften. Nach einer gelegentlich der Überreichung des Diploms eines Dr. chem.-techn. h. c. in der chemischen Fakultät der lettländischen Universität am 21 Okt. 1925, gehaltenen Ansprache. Acta Univ. Latv. XVI. 1927. 75) Über die Organisierung des chemisch-technischen Unterrichts im Allgemeinen und über das Programm der chemischen Technologie an der lettländischen Universität im Besondern. Acta Univ. Latv. 1928. 76) C. Blacher und W. Rubuls: Kritische Untersuchung über die Verwendbarkeit der analytischen Tropfenmethode für Wasserprüfung. Chem. Ztg. 1928. 77) Kultur und Technik. Naturwissensch. Umschau der Chemiker Zeitung 1928. 78) Vertorfungsgradfund Standart. Brennstoff-Chemie 1928.

2. **Profesors Mečislavs Centneršvērs**, grāmatveikala īpašnieka Gabriela Centneršvēra dēls, dzimis 10. jūlijā 1874. gadā, Varšavā. Pabeidzis 5. Varšavas ģimnasiju, Centneršvērs 1891.

gadā dodas uz Leipcigu, kuŗas ūniversitātē sākumā studē bioloģiskās zinātnes. Sākot ar 1895. gadu viņš nododas ķēmijai un strādā prof. Vislicēnusa laborātorijā, pēc tam prof. Ostvalda fizikālās ķēmijas laborātorijā, kuŗā tanī laikā pulcējās darbinieki no visas zinātniskās pasaules. 1898. gadā Centneršvērs iegūst Leipcigas Ūniversitātē filosofijas doktora gradu par disertāciju „Dažādu gāžu un tvaiku katalitiskais iespaids uz fōsfora oksidāciju“. Tanī pašā gadā prof. Valdens to uzaicina par asistentu Rīgas Politehnikas fizikālās ķēmijas laborātorijā. 1904. gadā Centneršvērs iegūst ķēmijas maģistra gradu Pēterpils Ūniversitātē, aizstāvot disertāciju „Šķidumu kritiskā temperatūra“. Šajā gadā tas uzsāk lasīt fizikas lekcijas, Mācības Komitejas uzdevumā, Rīgas Politehnikas kommercnodaļai, bet 1907. gadā — pielietojamās fizikālās ķēmijas lekcijas ķēmijas nodaļā. 1908. gadā Centneršvērs ievēlēts par fizikālās ķēmijas docentu un 1917. gadā par ordināro ķēmijas profesoru Rīgas Politehnikā. Pēc Latvijas atbrīvošanas Centneršvērs, profesoram Valdenam aizejot, ieņem Latvijas Ūniversitātē neorganiskās un fizikālās ķēmijas katedru (1919. g.). 1928. gada marta mēnesī Centneršvērs sajēmis no Varšavas Ūniversitātes uzaicinājumu pieņemt tur ordinārā profesora vietu fizikālā ķēmijā.

Iespiestie darbi: A. Grāmatas. 1) Teorya jonów. Warszawa 1902, str. 64. 2) Szkice z historyi chemii. Warszawa 1909. 304 str. + 71 rys. 3) Tafeln und Tabellen zur physikalisch-chemischen Gleichgewichtslehre. Berlin, 1910. Verlag der Ver. Fabr. für Lab. Bedarf. 4) Очерки по истории химии. Научно-популярныя лекции. Одесса 1912. Изд. Матезисъ. 320 стр. + 83 рис. 5) Практическое введение въ физическую химию и электрохимию. Рига 1913, 190 стран. 6) Das Radium und die Radioaktivität. Leipzig, 1913. Sammlung „Aus Natur- und Geisteswelt“, Band 405. 96 Seiten. 7) Cours de manipulations de chimie physique et d'électrochimie. Paris 1914. Gauthier-Villars. pages. 182, fig. 67. 8) Die chemische Verwandtschaft und ihre Bedeutung für die Technik, auf Grund der neuesten Untersuchungen dargestellt. Vortrag gehalten im Technischen Verein zu Riga. Riga, 1914. Verlag von Jonck u. Poliewsky. 84 Seiten. 9) Химическое сродство и его значе

ніе для техники, перев. инженера -технолога М. А. Блохъ. Петроградъ 1915. Книгоиздательство „Физика“. 107 стран.

10) Radiumi, ja radioaktivisetilmiel. Helsingissä. Kustannusosakeyhtiö Otava. 1915. 111 p.

11) Практикумъ по химіи. Рига 1919. Издание Высшей Школы Латвіи. Литогр. 134 стр.

12) Das Radium und die Radioaktivität. 2. Aufl. „Aus Natur und Geisteswelt“. Bd. 405. Leipzig, 1921. 118. S.

13) Podręcznik do ćwiczeń z chemii fizycznej, termochemii i elektrochemii (ar Wojc. Świątoslawski). Warszawa, 1921. 206 p.

14) Практикумъ по химіи. Издание 2-ое. Рига 1922, 127 стр. литогр.

15) Практическое введение въ физическую химию и электрохимию. Рига 1922, 2-ое изд. 190 стр.

16) Neorganiskās chēmijas kurss. I. sējums. Vispārīgā daļa. (Ar J. Krustinsonu). Rīgā, 1922. 399 lpp.

17) Curso de manipulaciones de química, física y electroquímica. Trad. de J. J. Brocà. 244 p. 8° m. 67 Fig. Barcelona: Tal-Felin y Susanna. 1922.

18) Лекції по неорганической химіи. Томъ I. Общая часть. 483 стр. + XVI. 231 рис Рига 1923.

19) Neorganiskās chēmijas kurss. II. sējums. Speciālā daļa, kopā ar J. Krustinsonu. Rīgā, 1924. 485 lpp.

20) Лекції по неорганической химіи. Томъ II. Специальная часть. 517 стр., 149 рис. Рига 1924.

21) Радій и радиоактивность. 159 стр. 80. Перев. М. Снисаренко. Ленинград, изд. Сеятель 1925 г.

22) Очерки по истории химии. Научно-популярные лекции. II. изд., 328 стр. 83 рис., Ленинград 1927. г.

В. Sīkāki raksti: 1898. 1) Über den katalytischen Einfluss verschiedener Gase und Dämpfe auf die Phosphoroxydation. Doktora disertācija. Zeitschr. f. physikal. Chemie 26, 1—46. 1899. 2) Schmelzpunkte von Gemengen optischer Antipoden. Zeitschr. f. physikal. Chemie 28, 715—725. 1900. 3) Przyczynek do teoryi katalizy pary wodnej. Chemik. Pol. 1, 921—927. 1901. 4) Schwefeldioxyd als Lösungsmittel (ar P. Waldenu). Izw. Imp. Ak. N. SPb. (5) 15, 17—119; Zeitschr. f. physik. Chem. 39, 513—596; Zeitschr. f. anorg. Chemie. 30, 145—250; Wiadom. Matemat. 6, 1—31 (1902). 5) О нѣкоторыхъ свойствахъ жидкаго ціана. Журн. Р. Ф. Х. О. 33, 545—547. 6) О іонизирующей способности жидкаго ціанистаго водорода Журналъ Р. Ф. Х. О. 33, 547—549 стран. 1902. 7) Über die lösenden und dissoziierenden Eigenschaften des flüssigen Cyans und des flüssigen Cyanwasserstoffs. Zeitschr. f. physikal. Chem. 39, 217—224. 1903. 8) Über Verbindungen des Schwefeldioxyds mit Salzen (kopā ar P. Waldenu). Zeitschr.

- f. physik. Ch. 42, 432—468. 9) Критическая температура растворовъ. *Magistra disertacija*. Журналъ Русскаго Физ. Хим. Общества 35, 742—794; 898—936. 10) Kritische Temperaturen der Lösungen. *Zeitschr. f. physik. Chem.* 46, 427—502. 11) Löslichkeit fester Stoffe in der kritischen Gegend (kopā ar J. Teletovu). *Zeitschr. f. Elektroch.* 9, 799—802. 1904. 12) Вліяніе температуры на растворимость нѣкоторыхъ веществъ въ сѣрнистомъ ангидридѣ (kopā ar J. Teletovu). Журналъ Р. Ф. Х. О. 36, 62—71. 13) Über eine Anwendung der Methoden von Cailletet und Mathias zur Bestimmung des kritischen Volumens. *Zeitschr. f. physik. Chem.* 49, 199—207. 1906. 14) Krytyczne zjawiska w roztworach. *Chem. Pol.* 6, 161—169; 181—191; 201—208. 15) Über kritische Temperaturen der Lösungen II. Die Regel von Strauss und Pawlewski (kopā ar M. Zoppi). *Zeitschr. f. physik. Chem.* 54, 689—706. 16) Die kritischen Drucke der Lösungen (kopā ar Pakalniēti). *Zeitschr. f. physik. Chem.* 55, 303—314. 17) Über die Molekulargrößen einiger Salze in Pyridin (ar P. Valdenū) *Zeitschr. f. physik. Chem.* 55, 321—343. 18) Über die retrograde Mischung und Entmischung, (kopā ar J. Zawidzku) *Ann. d. Phys.* (4) 19, 426—431. 1907. 19) Die gemeinsame kritische Kurve der Lösungen in Pentan (kopā ar A. Kalniņu). *Zeitschr. f. physik. Chem.* 60, 441—450. 20) Über die kritischen Temperaturen der Lösungen. III. Lösungen in Methylchlorid, Äthyläther und Methylalkohol. *Zeitschr. f. physik. Chem.* 61, 356—365. 1909. 21) Kinetik der Umsetzung von Alkylsulfaten mit anorganischen Salzen (kopā ar P. Valdenū). *Zeitschr. f. Elektroch.* 15, 310—316. 22) Die kritischen Volume und die Dichtekurven der Lösungen. *Zeitschr. f. physik. Chem.* 69, 81—89. 1910. 23) Lösungslinie des Kaliumjodids in Methylalkohol. *Zeitschr. f. physik. Chem.* 72, 431—438. 24) Rozpuszczalność soli w podniesionej temperaturze. *Chem. Pol.* 10, 97—103. 25) Eine rationelle Temperatureinheit. *Zeitschr. f. physik. und chem. Unterr.* 23, 281—283. 26) Kilka doświadczeń nad biernością fosforu. *Kosmos* 35, 526—537. 27) Über den Gebrauch der Phosphorlösungen in der Gasanalyse. *Chem. Ztg.* 34, 494—495. 1912. 28) Über die Natur des Phosphorlichts (ar A. Petrikalnu). *Zeitschr. f. physik. Chem.* 80, 235—240. 1913. 29) Demonstration der chemischen Reaktionsgeschwindigkeit mittels des Galvanometers. *Zeitschr. f. physik. u. chem. Unterr.* 26, 344—349. 30) Die Verdampfung des Phosphors im Sauerstoff und in anderen Gasen. *Zeitschr. f. physik. Chem.* 85, 99—112. 1914.

- 31) Über die Lösungsgeschwindigkeit der Metalle in Säuren. I. Die Lösungsgeschwindigkeit des Zinks (kopā ar Is. Sachsu). Zeitschr. f. physik. Chem. 87, 692—762). (1915.) 32) Über die Lösungsgeschwindigkeit der Metalle in Säuren II. Die Lösungsgeschwindigkeit oder Zink-Kupferlegierungen in Salzsäure. Zeitschr. f. physik. Chem. 89, 213—229. (1918.) 33) Über die Lösungsgeschwindigkeit der Metalle in Säuren. III. Die Lösungsgeschwindigkeit der Legierungen des Zinks mit Blei, Arsen, Nickel, Platin und Gold. Zeitschr. f. physik. Chem. 92, 563—580. (1915.) 34) Периодъ индукціи и пассивность цинка (kopā ar Jul. Drukeru). Журн. Русск. Хим. Общ. 47, 439—469. 35) Вытѣсненіе цинкомъ металловъ изъ растворовъ ихъ солей (kopā ar Jul. Drukeru). Журн. Русск. Хим. Общ. 47, 528—536. 36) Мобилизація металловъ. Нѣсколько замѣчаній по поводу статьи г. Тиля. Журн. Русск. Хим. Общ. 47, 537—539. 37) Скорость растворенія металловъ. Обзоръ литературы. Журн. Русск. Физ.-Химич. Ожщ. 47, 1064—1086. 38) La période d'induction et la passivité du zinc. (avec J. Drucker). Journ. de chim. physique 13, 162—195. 39) Substitution des métaux dans les solutions de leurs sels par le zinc. Journ. de chim. physique 13, 196—206. 1916. 40) Скорость растворенія металловъ. II. Скорость растворенія цинка въ кислотахъ. Журн. Русск. Ф. Х. О. (1) 48, 470—524. 1921. 41) О магнитныхъ свойствахъ растворовъ (kopā ar C. Raichinšteinu). Извѣстія Физ. Инстит. при Моск. Научн. Инст. 1, 272—281. 1922. 42) Radion. Proposition d'une petite unité de masse. Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas 41, 580—581. 1923. 43) Über einige elektrolytische Versuche mit freien Elektroden (kopā ar J. Krustinsonu). Acta Universitatis Latviensis 5, 193—201. 44) Elektrolyse in flüssigem Schwefeldioxyd (kopā ar J. Drukeru). Zeitschr. für Elektrochemie 29, 210—214. 45) L'influence de la vitesse de l'agitation sur la dissolution du magnesium dans les acides. Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas 42, 579—584. 46) Die Lösungsgeschwindigkeit des Magnesiums. Auflösung des Magnesiums in anorganischen Säuren ohne Umrührung. Acta Universitatis Latviensis. 6, 239—253. 47) Über einige Folgerungen der Gleichung von van der Waals. Acta Universitatis Latviensis. 6, 254—272. Zeitschr. f. physik. Chem. 107, 81—96. 48) Über Schwefelfluorür, S_2F_2 (mit C. Strenk), Berichte d. deutsch. chem. Ges. 56, 2249—2253. 49) La vitesse de dissolution du magnesium par les acides. Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas, 42,

1065—1073. 1924. 50) Über die Dissoziation des Cadmiumcarbonats und eine neue Methode zur Bestimmung der Dissoziationsspannungen (kopā ar L. Andrusovu), Zeitschr. f. physik. Chem. 111, 79—97. Acta Universitatis Latviensis 10, 495—523. 51) The successive dissociation of magnesium carbonate (kopā ar B. Bružu). Acta Universitatis Latviensis 10, 524—538. Zeitschr. f. physik. Chem. 114, 237—250. 1924. 52) The velocity of decomposition of solid matter I. Velocity of decomposition of Magnesium carbonate (kopā ar B. Bružu). Acta Universitatis Latviensis 11, 271—288. Zeitschr. f. physik. Chemie 115, 365—376. 53) Über die Dissoziation des Bleikarbonats (kopā ar G. Falku un A. Averbuchu). Acta Universitatis Latviensis 11, 289—339. Zeitschr. f. physik. Chemie 115, 29—53 (1925). 1925. 54) Darstellung und Eigenschaften des Schwefelfluorürs (II), Berichte d. deutsch. chem. Ges. 58, 914—918 (kopā ar C. Štrenku). 55) The thermal decomposition of Silver carbonate (kopā ar B. Bružu). Journ. Physik. Chem. 29, 733—737. 56) Übt Radiumstrahlung einen Einfluss auf das Potential der Wasserstoffelektrode aus? (kopā ar M. Straumani). Zeitschr. f. physik. Chem. 118, 24—250. 57) Die katalytischen Erscheinungen bei der Auflösung des Zinks in Säuren (kopā ar M. Straumani). Zeitschr. f. physik. Chem. 118, 415—437. Acta Universitatis Latviensis 15, 361—478 (1926). 58) Die Überspannungen des Wasserstoffs an fein verteilten Metallen und ihr Zusammenhang mit der katalytischen Wirkung der Metalle auf die Auflösung des Zinks (kopā ar M. Straumani). Zeitschr. f. physik. Chem. 118, 438—446. 59) Zerfallsgeschwindigkeit fester Stoffe II. Geschwindigkeit der Dissoziation des Cadmiumcarbonats (kopā ar B. Bružu). Zeitschr. f. physikalische Chemie 119, 405—418. L. U. raksti 14, 485—504. 60) Über die Haupt- und Nebengruppen des Periodischen Systems. Berichte der deutsch. chem. Ges. 59, 786—788. 61) Lösungsgeschwindigkeit des Aluminiums (kopā ar V. Zablokiju). Zeitschr. f. physik. Chemie 122, 455—481. 62) Zerfallsgeschwindigkeit fester Stoffe III. Geschwindigkeit der Dissoziation des Silbercarbonats (kopā ar B. Bružu). Zeitschr. f. physikal. Chemie 123, 111—126. L. U. raksti 14, 505—544. 63) Zerfallsgeschwindigkeit fester Stoffe IV. Geschwindigkeit der Dissoziation des Bleikarbonats (kopā ar A. Averbuchu). Zeitschr. f. physikal. Chemie 123, 127—133. L. U. raksti 14, 545—558. 1926. 64) Beschreibung eines neuen Apparats zur dynamischen Bestimmung der Dissoziationsspannungen und die

Dissoziation des Silberkarbonats (kopā ar J. Krustinsonu). Zeitschr. f. physikalische Chemie 124, 225—235. 65) O grubości warstwy powierzchniowej pasywnej i o szybkości rozpuszczania glinu. Roczniki chemii 6, 383—395. 1927. 66) Experimentelle Prüfung der Theorie der Lokalströme (kopā ar M. Straumani). Zeitschr. f. physik. Chemie 128, 369—393. 67) Einfluss der Korngrösse auf den Dissoziationsdruck fester Stoffe (kopā ar J. Krustinsonu). Zeitschr. f. physik. Chemie 130, 187—692 (Cohen-Festband). 1928. 68) Katalytische Erscheinungen bei der Auflösung des Aluminiums. Zeitschr. f. physik. Chemie 131, 214—225. 69) Pierre Eugène Marcelin Berthelot, L. Ū. Raksti 17, 727—734. 70) Einfluss der Korngrösse auf den Dissoziationsdruck fester Stoffe II. Bleikarbonat (kopā ar J. Krustinsonu). Zeitschrift f. physik. Chemie 132, 185—188. 71) Zjawiska dysocjacji w świetle teorii faz. Wszechświat (2) 1, 189—200. 72) Lösungsgeschwindigkeit des Cadmiums in Salzsäure. Zeitschr. f. physikal. Chem. A. 137, 352—360. 1929. 73) Jan Zawadzki. Geneza jego pracy naukowej i społecznej. Roczniki chemii 9, 149—169. 74) Lösungsgeschwindigkeit des Zinns und einiger Zinn-Kupferlegierungen in Säuren. Zeitschr. f. physik. Chem. A. 141, 167—179. 75) Zur Theorie der Auflösung der Metalle und metallischer Legierungen. Zeitschr. f. physik. Chem. A. 141, 297—320. 76) Einfluss der Säureanionen auf die Lösungsgeschwindigkeit des Aluminiums. Zeitschr. f. Elektrochem. 35 (im Druck).

Populārie raksti. I. Wszechświat: 1) O powstawaniu i przemianach ciał stałych. 1. Przechłodzenie i przesylenie. Podl. Ostwalda. Wszechświat 16, 524 (1897). 2) O wykształceniu naukowym i technicznym. Tłum. odczytu Ostwalda. Wszechświat 16, 673 (1897). 3) O maszynie oziębiającej Lindego. Wszechświat 16, 721 (1897). 4) Uroczystość otwarcia nowego instytutu chemii fizycznej w Lipsku. Wszechświat 17, 97 (1898). 5) O smaku soli i jądów. Wszechświat 18, 137 (1899). 6) Kilka uwag o szybkości reakcyj chemicznych. Wszechświat 18, 145 (1899). 7) O reakcyach chemicznych między gazami. Wszechświat 19, 87 (1900). 8) J. H. van't Hoff. Tłum. artykułu Ostwalda. Wszechświat 19, 98 (1900). 9) Fermenty nieorganiczne. Wszechświat 19, 148 (1900). 10) Optycznie czynne związki azotu i cyny. Wszechświat 19, 280 (1900). 11) Falująca reakcja chemiczna. Wszechświat 19, 821 (1900). 12) O rozwoju nauk przyrodniczych ścisłych w 19-tem stuleciu; tłum. odczytu van't Hoffa. Wszechświat

20, 65 (1901). 13) Rozwój pojęcia elektronu; tłum. artykuł Kaufmanna *Wszechświat* 21, 1 (1902). 14) Stal w świetle chemii fizycznej. *Wszechświat* 24, 227 (1905). 15) Sztuczne dyamenty w świetle teorii faz. *Wszechświat* 27, 802 (1908). II. *Chemik Polski*: 16) Teoria jonów. jej rozwój i najnowsze kierunki. *Chem. Pol.* 1, 345—351, 369—377, 441—448, 465—472, 489—497, 522—527 (1901). 17) Elektroliza chlorków metali alkalicznych. *Chem. Pol.* 3, 193—199, 241—248, 265—275, 457—466, 482—490, 509—516 (1903). 18) Piąty zjazd międzynarodowy chemii stosowanej w Berlinie. *Chem. Pol.* 3, 946—952 (1903). 19) Dwudziestopięciolecie naukowej działalności profesora Ostwalda. *Chem. Pol.* 3, 1169—1179 (1903). 20) Przegląd postępów chemii fizycznej w r. 1901. *Chem. Pol.* 2, 413—419, 433—445 (1902). 21) O radzie i o radyoczynności. *Chem. Pol.* 12, 219—224, 250—253, 279—283, 301—306, 359—365. (1912). III. *Annalen der Naturphilosophie*. 22) Ein Überblick über die Erscheinungsarten im materiellen Weltall. *Annal. der Naturphilos.* 1, 133—148 (1902), pęc VI. Natansona. IV. *Rigasche Rundschau*. 23) Jacobus Henricus van't Hoff. *Rigasche Rundschau* 45, 1911. Nr. 46 vom 25. Februar. 24) Lassen sich heute Edelsteine künstlich herstellen? *Rig. Rund.* 45. Nr. 190 vom 20. August 1911. 25) Existieren Atome in Wirklichkeit? *Riga Rund.* 26) Vom Radium. *Riga Rund.* 46, Nr. 56 vom 8. März 1912. V. *Rig. Industrie Zeitung*. 27) Neuere Anschauungen auf dem Gebiete der chemischen Verwandtschaftslehre und ihre technische Bedeutung. *Rig. Ind. Ztg.* 39, 257—261; 273—279; 292—296; 307—312; 321—325; 338—341, (1913). VI. *Сборникъ: „Въ тылу“*. Изд. Кассы взаимопомощи студентовъ Рижск. Политехн. Инст. Петроградъ 1915. 28) Техника и наука. VII. *Сегодня*: 29) Сванте Аррениусъ, Основатель новѣйшей йонной теоріи. *Сегодня* № 224. (1927). 30) Марселенъ Бертело. *Сегодня* № 240 (1927).

D. Referāti: 1) *Wszechświat*: J. 16—20. 2) *Chemik Polski*: J. 1—12. 3) *Physikalisch-chemisches Centralblatt*: J. 1—4. 4) *Zeitschrift für physikal. Chemie*: J. 45, 706—715; 47, 745—753, 49, 118—125; 238—251. 5) *Tables annuelles de constantes et données numériques de chimie, de physique et de technologie*: J. 1—3.

3. **Profesors Voldemārs Fišers** dzimis 5. februārī 1881. g. Mošćepicas muižā, Petrokovas apriņķī, Polijā; 1899. gadā beidzis Lodzes Augstāko Manufaktūras Rūpniecības skolu un tai

pašā gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā ķīmijas nodaļā, kurū beidzis ar inženiera tehnologa gradu 1904. g.; 1904. un 1905. g. skaitījies kara dienestā un jēmis dalību krievu un japāņu karā. No 1906. līdz 1907. gadam Fišers studējis Leipcigas Universitātē, kurū beidzis ar Dr. phil. gradu. Vasaras sēmestri 1908. g. skaitījies par asistentu Leipcigas Universitātē pie prof. A. Hanša, No 1908. gada rudenā viņš iejēmis asistenta vietu Rīgas Politehniskā Institutā analitiskās ķīmijas laborātorijā; 1912. g. izturējis pārbaudījumu ķīmijas maģistra gradam Čaņkovas Universitātē, bet 1914. g. pēc disertācijas aizstāvēšanas (Изслѣд. надъ пересыщенными растворами солей) ieguvis tās pašas universitātes ķīmijas maģistra gradu. 1912. gadā Fišers lasījis analitisko ķīmiju, bet 1913. un 1914. gadā fiziko-ķīmiskās metodes analitiskā ķīmijā pie Rīgas Politehniskā Institutā ķīmijas nodaļas. 1914. g. rudenī viņš ievēlēts par ekstrāordināru profesoru Čaņkovas Universitātē organiskā ķīmijā, un tai pašā gadā par profesoru vispārējā ķīmijā pie Rīgas Politehniskā Institutā. 1915.—1918. gadam Fišers pavadījis kopā ar Rīgas Politehnisko Institutu Maskavā, kur blakus profesora darbībai iejēmis galvenā ķēmiķa vadītāja vietu Viskrievijas Zemstu Savienības ķēmiski farmaceutiskā fabrikā. 1918. g. viņš sajēmis otrreiz uzaicinājumu iejēmt ķēmijas katedru Čaņkovas Universitātē; 1918. gada rudenī atgriezies ar lielāko vairumu Rīgas Politehniskā Institutā mācības kollēģijas locekļiem Rīgā, kur iejēmis profesora pienākumus organiskā ķēmijā jaunatvērtā Augstākā Technikas Skolā, kurā ar dažādiem nosaukumiem eksistēja līdz 1919. g. rudenim. 1919. gadā Fišers sajēmis uzaicinājumu iejēmt ķēmijas katedru Poznaņas Universitātē. 1919. gada rudenī viņš ievēlēts par profesoru organiskā un analitiskā ķēmijā Latvijas Augstskolā un tai pašā laikā par ķēmijas fakultātes dekānu; pēdējā amatā sabijis līdz 1922. g.

Iespiestie darbi: 1) Über die Kinetik der Bildung und Verseifung von Salpetrigsäureestern. Zeitschr. f. phys. Chem. 65, 61 (1908). 2) Über die Manganbestimmung nach Volhard u. Nik. Wolff. Zeitschr. f. Analyt. Chem. 48, 751 (1909).

- 3) Über Tris und Oxytris-Indendion. Lieb. Annalen d. Chem. 392. 328. 4) Über die Löslichkeit des pikrinsauren Natriums in Lösungen von Natriumsalzen. Kosmos 35. 538 (1910). 5) Eine neue titrimetrische Bestimmung der Nitrite und eine Trennung des Salpetrigen u. Salpetersäure. 6) Растворимость солей нитрофеноловъ въ смѣси спирта и воды. Журн. Русск. Физ.-Хим. Общ. 46, 1250 (1914). • 7) Сѣрнистыя соединенія. Журн. Русск. Физ.-Хим. Общ. 46, 1481 (1914). 8) Отдѣленіе марганца въ видѣ сѣрнистаго марганца отъ щелочныхъ и щелочно-земельныхъ металловъ. Ж. Русск. Ф.-Хим. Общ. 46, 1520 (1914). 9) Über die metastabile Gume übersättigter Lösungen. Chem. Ztg. 1912. Nr. 56. 10) Über die Fällung des Zinks als Zinksulfid. Chem. Ztg. 1912. Nr. 56. 11) Изслѣдованія надъ пересыщенными растворами солей (магист. дисерт.). Рига 1913 г. 165 стр. 12) Über die Bildung Lieseganscher Schichtung. Korrespondenzblatt des Naturforscher-Vereins Riga 58. 82 (1924). 13) О переработкѣ торіевыхъ остатковъ на азотнокислый торій. Вѣстникъ прикладной химіи 2, 68 (1918 года). 14) Über eine neue quantitative Bestimmung der Alkohole I. Latv. Ūniv. Raksti IX. 163 (1924). 15) Über den Mechanismus der Ausscheidung von Salzen aus übersättigten Lösungen und die Bildung rhythmischer Niederschläge in Gallerten. Zeitschr. für anorg. u. allg. Ch. 145, 311/1925). 16) Über eine neue quantitative Bestimmung der Alkohole II. Latv. Ūniv. Raksti XI, 416/1924). 17) Zum Nachweis des Hydroxylamins. Chem. Ztg. 47. 401 (1923). 18) Die übersättigten Lösungen des Magnesiumoxalates und die Oxalatrennung von Calcium und Magnesium. Zeitschr. für anorgan. u. allgem. Chem. 153. 62/1926). 19) Über die Hydrate des Calciumoxyds und die rhythmische Fällung derselben. Latv. Ūniv. Raksti 16, 597 (1927). 20) Аналитическая химія. Рига 1923. Изданіе Вальтерсъ и Рапа.

4. **Profesors Jānis Kupcis** dzimis 1871. g. Ēveles draudzē, Jaun-Jērcenu pagastā; studējis farmaciju Tērbatā no 1894. līdz 1896. g.; no 1898. līdz 1901. g. strādājis higiainiskā institūtā Tērbatā pie prof. Chlopina. Šinīs gados viņš dažkārt strādājis pie Groznas naftas avotiem un pie Azovas jūras naftas zivju ģifts izmeklēšanas un nodarbojies prof. Napicha laboratorijā Tērbatā ar baktērioloģiju. 1901. g. Kupcis aizstāvējis maģistra disertāciju, pēc kam piekomandēts pie Kaukaza kara apgabala

kaŗa medicīnas labōrātōrijas; gadu vēlāki apstiprināts par šīs labōrātōrijas chēmiskās nodaļas pārzini, un šo vietu iejēmis līdz 1918. g. 1903. g. Kupcis komandēts uz Zurnabades lopu mēŗa staciju lopu mēŗa serumu pētīt un uz Gagriem piedalīties ekspedīcijā Gagru apkārtnes pētīšanai. 1915. gadā viņš komandēts uz Ziemeļkaukazu minerālūdeņus pētīt un 1917. gadā tanī pašā nolūkā uz Maz-Āziju. 1916. g. Kupcis piedalījies par ekspedīcijas locekli ārstniecības stādu pētīšanā Melnās jūras piekrastē. No 1918. līdz 1921. gadam viņš bijis par Gruzijas Ūniversitātes (Tiflisā) sanitārā institūta un higiainas katedras chēmiskās daļas vadītāju; no 1921. līdz 1922. g. par vecāko asistentu pie uzturas un baudu vielu katedras Rīgā; no 1922. līdz 1927. g. par vecāko docentu Latvijas Ūniversitātē. 1924. gada brīvlaikā Kupcis bijis ārzemes komandējumā Vācijā un Čehoslovāķijā. No 1927. g. viņš ir Latvijas Ūniversitātes praktiskās farmācijas profesors.

Iespējamie darbi: 1) Нефтяной ядъ, его химическая природа и влияние на рыбъ. Русскій Врачъ 1900. 2) Дальнѣйшія изслѣдованія вредныхъ свойствъ нефти и ея продуктовъ. Disertāc. 1901. 3) Die Naphthafischgifte, Ztschr. f. Fischerei 1901. 4) Über den niedrigsten für das Leben der Fische notwendigen Sauerstoffgehalt des Wassers und über die für dieselben giftigen Mengen im Wasser gelöster Kohlensäure. Ztschr. f. Untersuchung d. Nahrungs- u. Genussmittel 1901. 5) Die Desinfektionsmittel aus russischer Naphtha. Centralblatt f. Bakteriologie I. Abt. 1903. 6) Über die Bereitung des trocknen Antirinderpestserums (kopā ar E. Džunkovsku)..Centralblatt f. Bakteriologie, I. Abt. 1904. 7) Дальнѣйшія изслѣдованія свойствъ сухой сыворотки противъ чумы рогатаго скота (kopā ar E. Džunkovsku). Архивъ ветеринарныхъ наукъ 1905. 8) О нафталанѣ. Sk. Фармацевтъ 1904. 9) О перевязочныхъ средствахъ, пропитанныхъ нафтенowymi кислотами. Фармацевтъ 1904. 10) О нѣкоторыхъ минеральныхъ источникахъ Кавказа. Фармацевтъ 1905. 11) Минеральные источники Боржома. Фармацевтъ 1905. 12) О химическомъ составѣ Роae abyssinicae. Вѣстн. тифл. ботаническаго сада 1906. 13) О химическомъ составѣ Serphalariae syriacae. Фармацевтъ 1906. 14) Анализъ воды минеральнаго источника селенія Лалакендъ. Протоколы Кавказскаго медицинскаго общества 1906. 15) Матеріалы къ

изученію нѣкоторыхъ малоизвѣстныхъ источниковъ Кавказа. Труды Кавказскаго Медиц. Общ. 1913. 16) О химическомъ составѣ и радиоактивности сѣрныхъ водъ Горячеводска и Псекупска. Цѣлебный Кавказъ 1913. 17) О добываніи іода и брома изъ воды Буюкторскаго озера. Протоколъ Военнопромышленнаго комитета 1917 года. 18) Chēmijas sakars ar tiesu senāk un tagad. Latv. farmac. žurnālā 1923. 19) Melno rudzu sterilizēšana chēmikāliju garaiņos un ūdens šķīdumos (kopā ar E. Lībermani) Latv. farmac. žurnālā. 1924. g. 20) Die Randstaaten als Kurorte des Nordens. Pharmacia 1925. 21) Siguldas un apkārtnes minerālūdeņi. Farmac. žurn. 1925. 22) Par Rīgā un tās apkārtnē sastopamiem cilvēka zarnu parasītiem. Latv. ārstn. žurn. 1924. g. 23) Ķemeņu dūņas (kopā ar Z. Unguru). Latv. farm. žurn. 1926. g. 24) Sērūdeņavotu chēmiskais sastāvs. Latv. farm. žurn. 1927. g. 25) Die Naturheilmittel Libaus. L. farm. žurn. 1927. g. 26) Liepājas dabiskie dziedināšanas līdzekļi. Oikonomists 1927. 27) Die biochemischen Prozesse im Moor und Schwefelbade Kemmern. Centralblatt für Bakteriologie II Abt. 1928. 28) Die Salzwasser Lettlands. Latv. farm. žurn. 1929. 29) Par Valmieras sāls ūdeni. Oikonomists 1929.

5. **Profesors Oskars Lucs** dzimis 10. aprīlī 1871. gadā Vidzemē, Iršos, kur arī baudījis pirmo izglītību vietējā draudzes skolā. Pēc tam viņš nobeidzis otro Rīgas apriņķa tirdzniecības skolu un 1889. g. decembrī absolvējis Rīgas pilsētas ģimnasiņu; 1890. gada septembrī iestājies toreizējās Rīgas Tehniskās Augstskolas chēmijas fakultātē, kurū nobeidzis decembrī 1894. gadā ar inženiera chēmiķa gradu. Lai papildinātu savu izglītību, Lucs 1899. gadā devies uz Rostoku, kur aizstāvējis Dr. phil. disertāciju un vēlāk 1908. gadā ieguvis Ķijevas Mag. chēm. gradu. Pēc eksāmenu nobeigšanas Rīgas Tehniskās Augstskolas (vēlākā Politehniskā Institutā) chēmijas fakultātē, Lucs palicis septembrī 1894. gadā par asistentu pie kvalitatīvās analitiskās laboratorijas; 1898. gadā iecelts par analitiskās chēmijas docentu, bet 1908. gadā par chēmijas profesoru. Pēc minētā institūta likvidēšanas Maskavā 1918. gada jūlijā, Lucs iestājies 1919. g. jānvārī Latvijas Augstskolā, no jauna atvērtā laboratorijā lauksaimniekiem; lasījis analitiskās chēmijas lekcijas lauksaimniekiem un mežkopjiem un vēlāk arī organisko un ne-

organisko chēmiju lauksaimniekiem, mežkopjiem, medikēm un veterinār-medikēm.

Iespēstie darbi: 1) Organiskā chēmija 1925., Rīgā. Latv. Univ. Stud. Padomes Grāmatnīcas apgādībā (kopā ar G. Vanagu). 2) Einwirkung von Ammoniak und Aminbasen auf Halogenbernsteinsäuren. Doktora disertācija. Rostock 1899. 3) Стереохимическія изслѣдованія. Рига-Кіевъ 1908. Disertācija. 4) Таблицы качественного анализа. 1. izdevums 1920. gadā — 2. izdevums 1921. gadā Valters un Rapa, Rīga. 5) Līdzstrādnieks pie grāmatas: „Ergänzungsbände zur III. Auflage von Beilstein Handbuch der organischen Chemie“. 5 grām. prof. Dr. P. Jakobsona red. 1899.—1906. g. 6) Līdzstrādnieks pie grāmatas: „Beilsteins Handbuch der organischen Chemie“. Jul. Springer, Berlin. 1918. IV. izdev. B. Pragera un P. Jakobsona redakc. 7) Empfindlichkeit und Verwendbarkeit der qualitativen Reaktionen. IV. Das Cr⁺⁺⁺-Kation und das CrO⁴⁻⁻-Anion.“ Acta Univ. Latv. 3 1922. Berichte der Deutschen Chemischen Gesellschaft: 8) Über die Umwandlung optischer Antipoden (ar prof. Dr. P. Valdenū) 30. 2795 (1897). 9) Über die Einwirkung von Ammoniak auf halogensubstituierte Malonsäuren. 35. 2549 (1902). 10) Über einige Fälle von Sauerstoffwanderung in der Molekel. II. 35. (1902). 11) Über einige Fälle von Sauerstoffwanderung in der Molekel. II. 35. 4369 (1902). 12) Über die optische-isomeren Benzylmalamidsäuren. 37. 2123 (1904). 13) Über die Synthese der optisch-aktiven Dibenzylasparaginsäure und der Dibenzylmalaminsäure. 41. 841 (1908). 14) Über eine eigenartige Reaktion der Maleïnsäure. 43. 2626. (1910.) Журналъ физико-химическаго Общества: 15) Косвенное определение угольной кислоты въ соляхъ. 36, (1904. корā ar Čižikovu). 16) Обь открытіи мышьяковой въ присутствіи мышьяковистой кислоты посредствомъ магнезіальной смѣси (корā ar Svinni) 41. (1909). 17) О дѣйстви амміака и его производныхъ на галоидозамѣщ. кислоты. 41. (1909). 18) О превращеніи маленовой кислоты въ производныя янтарной при помощи пиридиновыхъ основаній. 47. (1915). 19) О синтезѣ оптически активныхъ аспарагиновъ. 48. (1916 года) Chemiker-Zeitung: 20) Über eine neue Eisenreaktion. 31. (1907). Journal für praktische Chemie: 21) Die Benzylmalimide von Giustiniani. I. 70 (N. F.). 1. (1904). 22) Die Benzylmalimide von Giustiniani. II. 71 (N. F.). 34. (1905). Zeitschrift für analytische Chemie: 23) Über

die analytische Verwendung gefärbter Gläser. 47. (1908). 24) Über die Empfindlichkeit und Verwendbarkeit der qualitativen Reaktionen. I. „Das Calcium-Jon“. 59. (1920). 25) Das Barium-Jon. 60. (1921). 26) III. Das Strontium-Jon. 60. (1921). Zeitschrift für anorganische Chemie: 27) Brechweinstein als Ur-titersubstanz in der Jodometrie. 49 (1906). 28) Nachweis von Arsensäure neben arseniger Säure mittels Magnesiummixture. 64. (1909). sk. Журн. физ.-хим. общ. 41. (1909). Zeitschrift für physikalische Chemie: 29) Eine partielle Umkehrung optischer Antipoden? Arrhenius-Festband. 70 (1909). Festschrift zum fünfzigjähr. Jubiläum des Rig. Polyt. Instituts: 30) Über die Umkehrung optischer Antipoden durch organische Basen. 1912. Zeitschrift f. angewandte Chemie: 31) Friedrich Beilstein. 19. 2058. 32) Dimitri Mendelejew 20. 481. 33) Nikolai Menshutkin. 20. 609. Rigasche Industrie-Zeitung: 34) Kunstgläser und Glasmosaik ar zīmējum. taf. V. un VI. 25. 85 (1899). 35) Über Goldgewinnung nach dem Cyankaliumlaugeverfahren. 24. 121 un 135. (1898). 36) Über die alkoholische Gärung ohne Hefezellen un citi. Bez tam bijis par līdzstrādnieku pie Chemisches Zentrallatt no 1897.—1909., profesora Glazenapa redakcijā.

6. **Profesors Boris Popovs** dzimis 30. jūlijā 1871. g. Rīgā; 1891. g. pēc Rīgas pilsētas ģimnāsijas beigšanas ar gatavības apliecību iestājies Pēterpils Universitātes fizikas un matemātikas zinātņu fakultātes dabas zinātņu nodaļā, kur 1897. g. beidzis ar pirmās šķiras diplomu; par rakstu uz fakultātes uzdoto tēmatu saņēmis zelta medaļu. Popovs pēc tam atstāts pie Pēterpils Universitātes sagatavoties zinātniskai darbībai, un izvēlējies par speciālitāti no ģeoloģijas zinātnēm petrografiju un dinamisko ģeoloģiju, un no minerāloģijas zinātnēm fisisko kristallografiju. Savu zināšanu padziļināšanai uz Universitātes norādījumu viņš devies uz Greifsvaldi, kur strādājis pazīstamā petrografa un meteoroitologa Kona vadībā, un vēlāk uz Vini un Freiburgu. 1899. g. viņu ievēl par Pēterpils Universitātes ģeoloģijas mūseija konservātōru. Tanī pat gadā Pēterpils dabas pētnieku biedrība komandē viņu uz Ledus oķeana piekrasti ģeoloģisku rekognoscēšanas darbu izvešanai. 1901. g. Ķeizariskās minerāloģijas biedrības un Ķeizariskās dabas pētnieku biedrības

uzdevumā Popovs organisē un vada lielu ģeogrāfisku un ģeoloģisku ekspedīciju uz centrālo, vēl neapmeklēto Krievijas Laplandes daļu, kur viņš pētišanu turpina arī nākošos gados, pie kam sarīko 4 lielas ģeoloģiskas ekspedīcijas 1901., 1906., 1910. un 1914. gadā. 1904. g. un 1906. g. Pēterpils Ūniversitāte komandē B. Popovu uz Korsikas salu sfairolitisko iežu pētišanai; pētījumu uzdevumā ietilpst arī centrālās Korsikas basisko granītu pētišana. 1905. g. Popovu ievēl par minerāloģijas un ģeoloģijas pasniedzēju civilo inženieru institūtā Pēterpilī, kur viņš paliek līdz aizceļošanai no Krievijas. 1908. g. viņš iztur minerāloģijās un ģeognōsijas maģistra pārbaudījumu, pēc kam tiek ievēlēts par Pēterpils Ūniversitātes minerāloģijas un ģeognōsijas katedras vecāko asistentu. Tanī pat gadā Popovs sāk lasīt Augstāko dabas zinātņu kursos lekcijas dinamiskajā ģeoloģijā. 1912. g. ievēlēts par Pēterpils Ūniversitātes privātdocentu viņš lasa petrogrāfijas pētījumu metodikas kursu. 1913. g. Popovam uzticēta asistentu, pie Ūniversitātes atstāto un speciālistu darbu vadība, atsvabinot viņu no parastiem asistenta pienākumiem. B. Popovs iespiedis ap 40 zinātnisku darbu, rakstu un piezīmju un nolasījis pāri par 60 zinātnisku ziņojumu Krievijas un Rietumu Eiropas starptautiskos kongresos un zinātniskās biedrībās. No 1906. g. līdz 1916. g. Popovs bija par Pēterpils dabaspētnieku biedrības minerāloģijas un ģeoloģijas nodaļas darbu redaktoru, bet 1916. gadā ievēlēts par biedrības sēkrētāru. Tanī pat gadā ievēlēts par Krievijas Zinātņu Akadēmijas dabas bagātību pētišanas komisijas locekli, bet 1917. g. pieaicināts par vienu no 12 vīru komisijas locekļiem Krievijas augstskolu reformai. 1920. g., atrodoties Norveģijā, piejēmis aicinājumu iejemt Latvijas Ūniversitātes minerāloģijas un vispārīgās ģeoloģijas katedru. 1924. g. piedalās starptautiskā ģeologu kongresā Somijā. 1927., 1928. un 1929. gadu vasaras pavadā Korsikas salā, kuŗu apmeklē L. Ūniversitātes uzdevumā, turpinot jau agrāk iesāktos šīs salas petroloģiskus un ģeoloģiskus pētniecības darbus. Pēdējā laikā strādā arī pie stārainās kristallisācijas parādības un rapakivi granīta pētišanas. Kā pilntiesīgs loceklis piedalās un jēn dalību šādās zinātniskās

biedrības: Société Française de Mineralogie, Deutsche Mineralogische Gesellschaft, Deutsche Geologische Gesellschaft, Geologiska Föreningen i Stockholm un Norsk Geologisk Forening.

Iespēstie darbi: 1) Эллипсоидальные вкрапленники финляндского гранита рапакиви (Тр. СПб. Общ. Ест.), 2) Terrassenähnliche Bildungen unter Inlandeis gewesener Gebiete (Sch. d. Min. Ges.), 3) О южно русскомъ Рапакиви (Тр. РПБ. Общ. Ест.), 4) Eine Untersuchung über Sphärolithe (Tschermaks Miner. u. Petrogr. Mitteil.), 5) Главные итоги Лапландской экспедиции 1901 г. (Зап. Императ. Минер. Общества), 6) Mikroskopische Studien am Rapakiwi des Wiborger Verbreitungsgebietes (Fennia). Bez tam līdz izceļošanai no Krievijas Popovs nobeidzis 6 manuskriptus. Divi no tiem nodoti iespiešanai un uz Pēterpils Ūniversitātes rēķina pasūtītas vajadzīgās tabulas („Анортозитовая область русской Лапландии“ — „Das Anorthositgebiet des russischen Lapplands“ (10 drukas loksnes) un „Явление лучистой кристаллизации“ — Strahlungskristallisation“ (5 drukas loksnes).

7. **Profesors Edvards Svirlovskis** dzimis 1874. g. 10. novembrī Kurzemē; vidusskolas izglītību baudījis Jelgavas ģimnasijā, augstskolas Tērbatas Ūniversitātē, kurā iestājies 1899. gada rudens sēmeštrī. 1906. gadā viņš aizstāvējis disertāciju farmācijas maģistra gradam; tā paša gada rudenī iestājies mag. K. Krēsliņa aptiekā Pēterpilī par laborantu. 1908. gada sākumā Svirlovskis uzaicināts par farmācijas žurnāla Фармацевтический Журналъ redaktoru un Pēterpils Farmaceutu Biedrības chēm. baktērioloģiskās laborātorijas vadītāju, un šos pienākumus izpildījis ar pātraukumiem līdz 1918. gadam. 1913. gadā viņš komandēts uz ārzemēm, kur strādā Bernā pie profesora A. Čircha farmakognosijā un O. Tunmaņa augu mikrochēmijā. 1916. gadā Svirlovskis iecelts par zemkopības departamenta vecāko speciālistu Pēterpilī; 1916. un 1917. gada vasarā komandēts uz Turkestanu pētīt turienes farmako-flōru un ierīkot un vadīt opija izmeklēšanas laborātorijas Semirečas apbalā. 1919. gadā Svirlovskis uzaicināts Latvijas Veselības Departamenta dienestā par departamenta chēmijas nodaļas vadītāju, 1920. g. ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes docentu un

1924. g. par profesoru. 1923. g. vasarā ūniversitāte viņu komandē uz Vāciju, kur viņš strādā Berlīnes Farmācijas Institutā un botaniskā dārzā.

Iespiestie darbi: 1) Дѣйствие разведенной соляной кислоты на бѣлковыя вещества. Disertācija. 2) Zur Frage nach der Einwirkung von verd. Salzsäure auf Eiweisssubstanzen Zeitschr. f. physiolog. Chemie 1907. 3) Озонъ какъ обезвреживающее средство для питьевой воды. Фармацевтичеакій журналъ 1909. 4) Группа фосфатидовъ и лецитинъ. Фарм. журн. 1909. 5) Современное изслѣдованіе минеральной воды согласно теоріямъ растворовъ. Фарм. журн. 1911. 6) Материалы къ статистикѣ продажнаго пчелинаго воска. Фарм. журн. 1912. 7) Метилловый алкоголь съ точки зрѣнія судебно-химической экспертизы. Фарм. журн. 1912. 8) Задачи и направление фармаціи въ разныя эпохи ея развитія. Atsevišks novilkums. 9) Основы микроскопической техники и ея знаніе въ фармакогнози. Фарм. журн. 1914. 10) Научныя основы культуры лекарственныхъ растений. Atsevišks novilkums. 11) Культура мака и добываніе опія въ Семирѣчьѣ. Изданіе Управл. Верховн. Начальн. Санитарной и Эвак. части. 12) Über die Opiumgewinnung in Turkestan. Ber. d. Deutschen Pharmaz. Ges. 1919. 13) Semirečas farmako-flōra. L. Ū. Raksti 1920. 14) Die Pharmako-flora des Ssemirjetch-Gebietes Ber. d. Deutschen Pharmaz. Ges. 1920. 15) Latvijas kultivēto piparmētru eļļa un salnas iespaids uz piparmētras eļļas sastāvu. L. Ū. Raksti 1923 un Ber. d. Deutschen Pharmaz. Ges. 1923. 16) Latvijā aklimatisāc. nolūkiem kultivēto ārstn. augu farmakochēm. sastāvs. Latvijas Farmaceutu Žurn. 1927. un 1928. g. 17) Alkaloidi modernās biohēmijas apgaismojumā. Latvijas Farmaceutu Žurn. 1927. 18) Mikroskops un tā lietošana. 1927. g. Mācības grāmata.

8. **Profesors Edvards Zariņš** dzimis 19. novembrī 1876. g. Jaun-Raunas pagastā, No 1901. līdz 1904. gadam viņš studējis Tērbatā farmāciju, 1905. gadā nolīcis Maskavas Ūniversitātē maģistra eksāmenu; no 1905. līdz 1906. g. speciālizējies uz turas un baudu vielu chēmijā prof. Frezenius labōrātōrijā Visbādenē; no 1906. līdz 1907. g. bijis par asistentu turpat; no 1907. līdz 1908. g. strādājis Pēterpils Kaŗa Medicīnas Akadēmijas farmācijas chēmijas labōrātōrijā. 1908. g. Zariņš aizstā-

vējis disertāciju farmācijas maģistra gradam Kaŗa Medicīnas Akadēmijā. No 1908. līdz 1918. gadam viņš bijis par Zemkopības Ministrijas zinātniskās komitejas lauksaimniecības baktērioloģijas laborātorijas vicedirektoru un chēmijas nodaļas vadītāju Pēterpilī. 1915. g. Zariņš ievēlēts par docentu Psihoneuroloģiskajā Institutā, 1916. g. par privātdocentu Sieviešu Medicīnas Institutā un 1918. g. ievēlēts par profesoru II. Universitātē Pēterpilī. Zinātniskos komandējumos Zariņš bijis 1912. g. Vācijā un Holandē, 1915. g. — Zviedrijā. No 1919. gada Zariņš ir profesors Latvijas Universitātē, 1919./20. māc. gadā medicīnas fakultātes dekāns, saimnieciskās komisijas loceklis, Politehniskā Institutā pārņemšanas komisijas loceklis. No 1919. g. augusta līdz 1920. g. februārim viņš izpildījis veterinār-medicīniskās fakultātes dekāna pienākumus; no 1922. līdz 1924. g., no 1926. līdz 1928. g. un 1929. g. pavasara sēmēstri chēmijas fakultātes dekāns, kā arī bijis par universitātes aptiekas vadītāju. Bez tam Zariņš ir Starptautiskās chēmijas savienības uzturas vielu sekcijas loceklis, Romas Starptautiskā Lauksaimniecības Institutā biochēmijas sekcijas loceklis, Latvijas Chēmijas Biedrības priekšsēdētājs, Latvijas Sarkanā Krusta Galvenās Valdes loceklis, Latvijas Tūberkulōses Apkarošanas Biedrības padomes loceklis, Rīgas Farmaceutu Biedrības goda biedrs; tad vēl biedrs: Société de chimie de France, Paris, Deutsche Chemische Gesellschaft, Berlin, Latvijas Bioloģijas Biedrībā.

Iespiestie darbi: 1) О галеновыхъ препаратахъ изъ различныхъ сортовъ валеріаны. С-Петербургъ 1908. Disertācija. 2) Über das Ratin II, (kopā ar Merežkovski) Centralblatt für Bakteriologie II. Abt., 1909. 3) О методахъ изслѣдованія коровьяго масла при открытіи его фальсификаціи. Сельскохоз. бактериолог. Лабор. Мин. Земл. С-Петербургъ 1909. 4) Къ вопросу о составѣ и значеніи кормовъ для птицъ „Victoria“. Труды Сх. бакт. Лаб. М. З. 1909. 5) Анализъ нѣкоторыхъ кормовыхъ и діететическихъ средствъ для птицъ. Труды С.-Хоз. Лаб. М. З. 1909. 6) Современное состояніе методики изслѣдованія пчелинаго меда. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1910. 7) Къ вопросу о составѣ и значеніи противопаразитныхъ средствъ „Tems“, „Ellicom“ и „Ugrip“. Труды С. х.

- бакт. Лаб. М. З. 1910. 8) О Rubiogen'ѣ. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1910. 9) О нѣкоторыхъ препаратахъ коровяго масла и его суррогатахъ. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1910. 10) Медъ, его составъ и простѣйшіе способы открытія его фальсификаціи. С-Петербургъ 1910. 11) Простѣйшіе способы открытія фальсификаціи пчелинаго воска. С-Петербургъ 1910. 12) Матеріалы къ вопросу о методахъ открытія фальсификаціи коровяго масла. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1910. 13) Къ вопросу о методахъ опредѣленія воды въ коровьемъ маслѣ. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1910. 14) Матеріалы къ вопросу о составѣ меда въ различныхъ районахъ Россіи. Труды Сельскохозяйственной бакт. Лабораторіи М. З. 1911. 15) Polarimetrische Rohrzuckerbestimmung nach der Methode von Lehmann-Stadlinger. Zeitschr. für anal. Chemie 1912. 16) Къ химіи вина. Труды Всероссійск. Фарм. Съѣзда 1912. 17) О методахъ изслѣдованія пчелинаго меда при открытіи его фальсификаціи. Труды Всероссійск. Фарм. Съѣзда 1912. 18) Къ вопросу объ инвертированіи кислотами сахара для подкормки пчель. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1912. 19) Руководство къ изслѣдованію пчелинаго меда. С-Пет. 1912. 20) Отчетъ о заграничной командировкѣ въ Германію и Голландію. Труды Сельхоз. бакт. Лабораторіи М. З. 1913. 21) Beiträge zur Kenntniss des russischen Honigs. Zeitschr. f. Untersuch. d. Nahr.-und Genussmittel 1913. Bd. 25. S. 131. 22) Аппаратъ для опредѣленія каталазы. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1913. 23) Матеріалы къ вопросу о составѣ поваренной соли различныхъ мѣстностей Россіи. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 24) Къ вопросу объ опредѣленіи сахара объемнымъ путемъ. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 25) Матеріалы къ вопросу о составѣ плодово-яблочныхъ винъ русскаго производства. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 26) Матеріалы къ вопросу о составѣ пергаментной бумаги русскаго производства. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 27) Къ вопросу о содержаніи спирта въ плодово-ягодныхъ винахъ. Журналъ Сельское Хозяйство и Лѣсоводство. С-П. 1914. 28) Къ вопросу о составѣ и значеніи эйкалиптоваго меда. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 29) Современное состояніе методики изслѣдованія молока (общая часть, физич. методы). Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 30) Къ вопросу о денатураціи сахара для подкормки пчель. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914. 31) Къ вопросу объ измѣненіи химическаго состава воска при нагрѣваніи его и воздѣйствіи формалина. Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1914.

- 32) Походный наборъ для открытія фальсификаціи меда. Тр. С.-Х. бакт. Лабор. М. З. 1914. 33) Походный наборъ для открытія фальсификаціи воска. Труды С.-Х. бакт. Лабор. М. З. 1915. 34) Матеріалы къ вопросу о составѣ медовыхъ напитковъ русскаго производства. Труды С.-Х. бакт. Лабор. М. З. 1915. 35) О Муринѣ. Труды С.-Х. бакт. Лабор. М. З. 1915. 36) Къ вопросу о приготовленіи въ Россіи сгущенаго молока въ связи съ нуждами военного времени. Труды С.-Х. бакт. Лабор. М. З. 1915. 37) Обзоръ періодической литературы по химіи меда и воска за 1914 г. Вѣстн. Русск. Общ. Пчеловодства 1915. 38) Современное состояніе методики изслѣдованія молока (химическіе методы). Труды С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1916. 39) О пригодности патоки для подкормки пчель. Вѣстн. Русск. Общ. Пчеловодства 1916. 40) О пригодности сахара, денатурированнаго животнымъ масломъ и каменноугольнымъ дегтемъ для подкормки пчель. Труды С.-Х. бакт. лабор. М. З. 1916. 41) О строеніи пищеварительнаго аппарата и его ферментахъ у скорпіоновъ (korā ar Pavlovski). Журн. Русск. Физиолог. Общ. 1917. 42) Матеріалы къ вопросу объ образованіи и созрѣваніи меда. Тр. С.-Х. бакт. Лаб. М. З. 1917. 43) Organisko skābju iespaids uz medus rašanos un negatavošanos. Latv. Ūnivers. Raksti I. 1921. un Einfluss organischer Säure auf Bildung und Reifung des Zuckerhonigs. Biochem. Zeitschr. Bd. 25, 1921. 44) Über die Fermente der Verdauungsorgane der Skorpione. Latv. Ūnivers. Raksti I. un Biochem. Zeitschr. Bd. 129, 1922. 45) Beiträge zur Chemie der Bildung und Reifung des Bienenhonigs. Latv. Ūnivers. Raksti I. un Biochem. Zeitschr. Bd. 120, 1921. 46) Medus vīni. Latv. Ūnivers. Raksti I. Die Honigweine. Zeitschr. für Untersuch. der Nahrungs- und Genussmittel 1922. 47) Latvijas augļu un ogu vīni, Oikonomists 1922. 48) Beiträge zur Kenntnis des Russischen Kochsalzes, Zeitschr. für Untersuch. d. Nahr. und Genussmittel Bd. 64, 1922. 49) Z. and Pavlovsky, On the Structure of the Alimentary Canal and its Ferments in the Bee (*Apis mellifera* L). Quarterly Journal of Microscopical Science Vol. 66, Part III. 1922. 50) Piens un piena prēparāti. Latv. Biedr. Derīgu Grām. apg. 1923. 51) Über Fermente der Verdauungsorgane der Honigbiene. Latv. Ūnivers. Raksti II. un Biochem. Zeitschr. Bd. 133, 1923. 52) Weitere Studien über Invertase des Darmkanals der Honigbiene. Biochem. Zeitschr. Bd. 135, 1923. 53) Uzturas vielu mākslīga pagatavošana. Latv. farm. žurnāls 1924. 54) Zur Frage der Nahrungsmittelgesetzgebung in den

Baltischen Staaten. Comptes Rendus du I. Congrès Pharmaceutique des Délégués des États Baltiques 1926. 55) Z. and E. Pavlovsky, On the Structure and Ferments of the Digestive Organs of Scorpions. Quarterly Journal of Microscopical Science Vol. 70 Part II. 1926. 56) Tauki un to izmeklēšana. Latv. Farm. Žurnāls 1927. un 1928.

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Jūlijs Auškāpis** dzimis 2. jūnijā 1884. g. Baižkalna pagasta skolā — skolotāja Jāņa Auškāpja jaunākais dēls. Pirmizglītību viņš dabūjis skolā pie tēva; no 1896. līdz 1899. g. mācās K. Millera (Zariņu Kārļa) reālskolā Cēsīs un tad Rīgas pilsētas reālskolā, kuŗu beidz 1902. g. Sabijis vienu gadu par mājskolotāju Novgorodas guberņā, Auškāpis 1903. gadā iestājas Pēterpils Tehnoloģiskā Institūta ķīmijas nodaļā, kuŗu beidz 1910. g. ar uzslavu, iegūdamis inženiera tehnologa gradu. Tanī pašā gadā viņš atstāts pie institūta sagatavošanai profesora amatam ķīmijas šķiedrvielu un krāsvielu tehnoloģijā. Auškāpis strādā zinātniski prof. A. Porai-Košica vadībā, apmeklē lielākos bij. Krievijas un Polijas manufaktūras rajonus, pie kam ilgāku laiku praktiski strādā Konšina manufaktūrā Serpuchovā un Žirardovas manufaktūrā Polijā. No 1910. līdz 1913. g. viņš lasa populāras lekcijas ķīmijā Krievijas tehnikas biedrības vakara kursos strādniekiem Pēterpilī; 1911. gadā iecelts par docentu Pēterpils Sieviešu Politechnikā, kur saorganisē tehniskās ķīmijas laborātōriju. No 1911. līdz 1914. g. Auškāpis darbojies par līdzstrādnieku izdevumā „Techničeskaja Ēnciklopedija“. 1913. g. viņš ievēlēts par IX. starptautiskā ķīmijas kongresa krāsvielu sekcijas sēkrētāru. 1913. gada decembrī Auškāpis iztur Pēterpils Tehnoloģiskajā Institutā pārbaudījumu akadēmiskā cenza iegūšanai un iegūst tiesības ārzemju stipendijai, kuŗu pasaules kara dēļ nevarējis izmantot. 1914. g. bij. Krievijas Zemkopības Ministrijas komandēts uz Vidusaziju, Bucharu un Chivu vietējo krāsošanas metožu izpētīšanai. — 1914. g. augustā viņš kā reserves leitnants mobilizēts un sabijis frontē līdz 1915. g. jānvārim, kad ievai-

nots un ēvakuēts uz Pēterpili; apbalvots ar 3 kara ordeniem; pēc izveseļošanās komandēts akadēmiķa V. Ipatjeva rīcībā un darbojies par līdzstrādnieku sprāgstošu vielu sagatavošanas komisijā. 1915. g. vasarā Auškāpis izstrādā jaunu tehnisku metodi aromatisko ogļūdeņražū iegūšanai no naftas, un to komandē uz Kazaņu šīs metodes realizēšanai vietējā gāzes fabrikā, kurū pārbūvē par benzola fabriku. Metode vēlāk pielietota četrās lielās fabrikās Bakū. 1915. g. novembrī viņš iecelts par Volgas rajona sērskābes biroja priekšsēdētāju un 1916. g. maijā par bij. Krievijas galvenās artilērijas pārvaldes chēmijas komitejas pilnvaroto Volgas rajona chēmijas fabrikās. Šajā amatā Auškāpis vada chēmisko kaujas līdzekļu sagatavošanu Volgas rajona sērskābes benzola, smacējošo gāžu un sprāgstošu vielu fabrikās; piedalās salicilskābes fabrikas saorganisēšanā Kazanā un izstrādā prōjektu un vada naftas benzola fabrikas būvi Nižņij-Novgorodā. 1917. gada sākumā Auškāpis komandēts pār tehnisko konsultantu uz naftas benzola fabrikām Bakū; tai pašā gadā ievēlēts par Volgas rajona chēmiskās rūpniecības dēmobilizācijas komisijas priekšsēdētāju. 1918. gadā viņš saorganizē sacharina fabrikāciju Kazanā gāzes fabrikā. 1918. gada augustā, pēc tam, kad čēchi iējēma Kazanū, viņš komandēts uz Samaru, tad uz Omsku, kur ieskaitīts galvenās artilērijas pārvaldē par chēmiskās nodaļas priekšnieku. 1919. g. beigās Padomju Krievijas kara spēks viņu sajem gūstā, vadā pa dažādām koncentrācijas nometnēm un cietumiem un atsvabina Jekaterinburgā, kur tas vada Uralu centrālās zinātniski tehniskās labōrātōrijas būvi. 1920. g. Auškāpis ievēlēts par Uralu Kalnu Institutā profesoru organiskajā chēmijas tehnoloģijā; 1920. g. septembrī atgriežas Latvijā un te viņu ievēl par docentu Latvijas Ūniversitātes chēmiskajā šķiedrvielu un krāsvielu tehnoloģijā. 1920./21. māc. gadā viņš māca chēmiju R. Kļausiņa ģimnasijā; 1920.—1921. g. vada dabaszinātņu nodaļu Latvijas Tautas Ūniversitātē, kur lasa arī chēmijas kursu. 1922./23.—1923/24. g. viņš ir Latvijas Ūniversitātes chēmijas fakultātes sēkrētārs, 1924./25.—1925./26. g. tās pašas fakultātes dekāns. 1927. g. Auškāpis ievēlēts par Romas Starp-

tautiskā Lauksaimniecības Institūta zinātniski tehniskās komisijas loceklis; 1927./28. g. ir Latvijas Chēmijas Biedrības priekšsēdētāja biedrs. 1928. gadā Auškāpis apbalvots ar franču akadēmijas palmām (Officier d'Académie).

Iespējamie darbi: A. 1) Pro venia legendi darbs L. Ū. chēmijas fakultātē: Спектрофотометрический методъ опредѣленія красящихъ веществъ на волокнѣ. Записки Импер. русск. техн. о-ва, 1912. 2) Полученіе Шиффовыхъ основаній посредствомъ нитрозосоединеній. Журн. Русск. физ.-хим. о-ва, 1911. 3) Вліяніе акридинового кольца на цвѣтъ красящихъ веществъ. Журн. Русск. физ.-хим. о-ва, 1911. 4) Опредѣленіе красящихъ веществъ. Техническая Энциклопедія, СПб, 1914. 5) Полученіе паракраснаго съ помощью β-нафтасульфида. Журналь физико - химическаго общества, 1919 года. 6) Linu mērcēšana. Kopdarbība, 1922. 7) Dziju un audumu balināšana. Kopdarbība, 1922. 8) Tekstilrūpniecības izredzes un uzdevumi Latvijā. II. Latv. inženieru un tehniķu kongresa darbi, 1923. 9) Marselens Bertlots, (Marcelin Berthelot). Oikonomists, 1927. 10) M. Bertlota (Berthelot) sinteses un nopelni lietišķajā chēmijā. L. Ū. Raksti XVII. 1927. 11) Latvijas linu chēmiskais sastāvs. Oikonomists, 1928. 12) Balināšanas un krāsošana latvju daiņās. Latvju Tautas daiņas III, Rīgā 1929.

B. Darbi, kas kara u. c. apstākļu dēļ nav iespēsti: 1) Кустарное крашение въ Средней Азїи и Бухарѣ. Iesniegts bij. Krievijas Zemkopības Ministrijai 1915. g. 2) Опытъ примѣненія нефтеновыхъ кислотъ для синтеза красящихъ веществъ. Iesniegts Pēterpils Technologiskā Institūta Chēmijas fakultāte 1913. g. 3) Полученіе ароматическихъ углеводовъ изъ нефти. Referēts 1916. g. Kazaņas kara rūpniecības komitejā. Manuskripts Kriev. pilsoņu kara laikā pazudis. 4) Значеніе химической промышленности въ оборонѣ государства. Referēts chēmiskās rūpniecības kongresā Omskā 1919. g.

2. **Vecākais docents Ernests Dišlēris** dzimis 22. februārī 1880. g. Gaiķu pagasta Lejas Lauceniekos, Kuldīgas apriņķī, Kurzemē. Pirmo izglītību viņš baudījis Gaiķu pagastskolā; vēlāk mācījies 3 klasīgajā Tukuma pilsētas skolā, kuru nobeidzis 1898. g. maijā; gadu vēlāk nolīcis tautskolotāja eksāmenu, pēc kam darbojies par skolotāju papriekšu Kurzemē, pēc tam Kaukazā, 1904. gada maijā Dišlēris izturējis abiturijas pār-

baudījumus pie Narvas ģimnasijas un tā paša gada augustā iestājies Pēterpils Ēlektrotehniskajā Institutā studēt elektro-techniku. Kad 1906 gadā pie ēlektrotehniskā institūta tika atvērta ēlektro-chēmijas nodaļa, tad viņš pārgājis uz pēdējo, kurū arī nobeidzis 1911. gada februārī ar I. šķiras ēlektroinženiera gradu ēlektrochēmiskajā speciālitātē, pie kam par 3° fašu indukcijas krānsns prōjektu tam piespriesta sudraba medaļa. Pēc kursa beigšanas Dišlēris atstāts pie ēlektrotehniskā institūta sagatavoties zinātniskai darbībai; no 1914. g. 1. marta ievēlēts par asistentu pie tehniskās ēlektrochēmijas labōrātōrijas, bet 1915. gadā sācis lasīt lekcijas kā prīvātdocents dažos speciālos ēlektrochēmijas tehnoloģijas jautājumos. Pēc kaŗa bada un juku laikus Dišlēris pavadījis Sibīrijā (Omskā), kur laikiem strādājis par skolotāju pie tehniskās vidusskolas, bez tam vēl iejēmdams dažus tehniskus amatus Omskas dzelzsceļa valdē. 1920. g. beigās viņš tiek atpakaļ uz Pēterpili pie ēlektrotehniskā institūta, no kurienes 1921. g. martā atgriežas Latvijā. No 1. jūlija 1921. g. viņš strādā pie Latvijas Ūniversitātes chēmijas fakultātes par vecāko docentu ēlektrochēmisko tehnoloģiju speciālitātē.

Iespiestie darbi: 1) Къ вопросу о рациональномъ расчетѣ индукціонныхъ печей. I. daļa Извѣстія Электротехническаго Института. Вып. VI 1912 г. II. daļa Изв Электротехн. Инст. Вып. IX 1913 г. 2) Пригодность 3-хъ фазнаго тока для питанія сталеплавильныхъ дуговыхъ печей. Iespiests Изв. Электротехн. Инст. Вып. IX 1913 г. 3) Опытъ выплавки феррохрома изъ уральскихъ хромистыхъ рудъ. Iespiests Изв. Эл-техн. Инст. Выпускъ XII 1915 года, 4) Oikonomiskie faktori aluminiija iegūšanas rūpniecībā. Iespiests I. Latv. inžen. un techn. konferences darbos 1922. g. 5) Электроchēmiskās rūпniecības kā lielo hidroēlektриско стацију слodzes izlīdzinātājs. Iespiests II. Latv. inžen. un techn. konferences darbos 1923. g. 6) Die elektrische Leitfähigkeit der Kupfer-Arsenlegierungen. Iespiests Zeitschrift für Anorg. Chemie B. 80. 1913. g. (kopā ar prof. N. Pūšinu). 7) О полученіи алюминія изъ русскихъ минераловъ. Iespiests Изв. Эл-техн. Инст. Вып. X 1914 г. (kopā ar N. Pūšinu un M. Maksimenku).

3. **Vecākais docents Aleksandrs Janeks** dzimis Daugavpilī 28. novembrī 1891. gadā. Vidējo izglītību viņš dabūjis Pēterpilī Sv. Katrīnas skolā (1899.—1909. g.); 1909. gadā iestājies Pēterpils Universitātē fizikas-matēmatikas fakultātē ķīmijas grupā; 1915. gadā nobeidzis šo fakultāti ar I. šķiras diplomu. No februāra 1916. g. līdz jūnijam 1918. g. Janeks strādājis Pēterpils Kalna Institutā prof. P. P. von Veimarna laborātorijā, kur viņa vadībā speciālizējies dispersoidoloģijā un sagatavojies zinātniskai darbībai, 1918. gada jūnijā Janeks ievēlēts par docentu Uralu Kalna Institutā (Jekaterinburgā) un lasījis šinī institūtā fizikālās ķīmijas kursu. 1919. gada jūlijā ministra apstiprināts par profesora v. i. un, Kalna Institutam ēvakuējoties no Jekaterinburgas, komandēts uz Vladivostokas Politehnisko Institutu par profesora v. i., lai lasītu tur fizikālās ķīmijas kursu; 1919. g. oktobrī bez tam vēl ievēlēts par Vladivostokas Politehniskā Institūta Kalna fakultātes sēkrētāru. 1920. gada martā Janeks izbraucis no Vladivostokas, jūnijā ieradies Latvijā un ieskaitīts Latvijas Universitātes mācības spēku sastāvā. 1920. gada septembrī Latvijas Universitātes ķīmijas fakultāte viņu ievēlējusi par docentu. 1920. gadā Janeks nodibinājis pie Latvijas Universitātes un iekārtojis dispersoidoloģijas laborātoriju, kuru pārzina līdz ar ķīmijas vispārējo laborātoriju.

Iespējamie darbi: 1) П. П. фонъ Веймарнъ и А. Янекъ. Отношение положительныхъ и отрицательныхъ дисперсоидовъ къ встряхиванію съ различными практически нерастворимыми веществами. Журн. Русск. Хим. Общ. 48. 1044 (1916); Изв. Уральск. Инст. 1. III. 112 (1918/19). 2) П. П. фонъ Веймарнъ и А. Янекъ, Определѣние зарядовъ у дисперсоидовъ. (Журн. Русск. Хим. Общ. 48. 1045 (1916); Извѣст. Уральск. Горнаго Инст. 1. III. 113 (1918/19). 3) П. П. фонъ Веймарнъ и А. Янекъ, О процессѣ „растворенія“ хлорнаго золота въ ароматическихъ углеводородахъ. (Журн. Русск. Хим. Общ. 48. 1060 (1916). Извѣст. Уральск. Горн. Инст. 1. III. 127 (1918/19). 4) А. Янекъ. Коагуляція дисперсоидныхъ растворовъ на поверхностяхъ раздѣла соприкасающихся фазъ. (Изв. Ур. Горн. Инст. 1. 45 (1918/9). 5) А. Janek. Rhythmisch gebänderte Niederschlagshäutchen auf Flüssigkeitsoberflächen I. Kolloid-Zeitschr. 32. 252 (1923).

- 6) A. Janek. Rhythmisch gebänderte Niederschlagshäutchen auf Flüssigkeitsoberflächen II. Koll.-Zeitschr. 33, 86 (1923). 7) A. Janek. Ein Überführungsapparat. Koll.-Zeitschr. 34 103 (1924). 8) A. Janek un Br. Jirgensons. Einfluss der Alkohole auf die Koagulation von dispersoiden Lösungen. Koll.-Zeitschr. 41, 40 (1927). 9) A. Janek un Br. Jirgenon. Sensibilisierende und stabilisierende Wirkung der Haut auf kolloide Lösungen. Biochem. Zeitschr. 180, 193 (1927). 10) A. Janeks un Br. Jirgensons. Alkoholu iespajds uz dispersoidu koagulāciju. Acta Univers. Latv. 16, 507 (1927). 11) A. Janek un Br. Jirgenon. Die Viskosität von alkoholhaltigen Gelatinelösungen. Latv. Farmac. Žurn. 1927. g. Nr. 2. 12) A. Janeks un Br. Jirgensons. Agara un želatīnes viskozitāte alkoholū un sāļu klātbūtnē. Latv. Farmac. Žurn. 1927. g. Nr. 3. 13) A. Janek. Tabakklauge als Reduktionsmittel zur Herstellung von Solen. Koll.-Zeitschr. 41, 242 (1927). 14) A. Janek. Ein neues Kapillarphänomen. Kolloidchem. Beihefte 24, 418 (1927). Acta Univers. Latv. 17, 681 (1928). Disertācija. 15) Краткий учебникъ дисперсидологии. XII + 248 стр. Перпорп. 1915. 16) Neorganiskā chēmija. 3. izd. 226 lpp. Rīgā cija. 16) Neorganiskā chēmija. Trešais izdevums, 226. lpp. Rīgā 1924. 17) Dispersoidoloģijas pamati. I. daļa. VI. + 101. lpp. Rīgā 1925. 18) Budha mācības pamati. VIII. + 88 lpp. Rīgā 1925. 19) Dzīve un Reliģija. 48 lpp. Rīgā 1925. 20) Das Problem des Buddha. Der Pfad III. 220. München. 1925. 21) Nibbāna — die höchste Kultur. Der Pfad IV. 18 (1926). 22) Ecce mundus. Der Pfad IV. 91 (1926). 23) Die Religion Buddhas. Vortrag, gehalten in der Gesellschaft für psychische Forschung in Riga. Der Pfad IV. 132, IV. 151, München 1926. 24) „Hast du des Entstandenen Nichtigkeit erkannt, so bist du auch Erkenner des Ewigen geworden.“ Der Pfad V. 6 (1928). 25) Характеристика научной дѣятельности П. П. фонъ Веймарна („Молодая Русь“ Майя биртнса 1919. g. lpp. 30—32; Извѣст. Уральск. Горн. Инст. 1. IV. 28 (1918/19).

4. **Vecākais docents Aleksandrs Liepiņš** dzimis 1880. gada 8. decembrī Vidzemē, Taurupes pagastā. Sabijis vienu ziemu šī pagasta skolā, viņš pirmizglītību turpinājis Rīgā; vēlāk apmeklējis bijušo Rīgas semināru, no kuŗa izstājies kursu nenobeidzis; pašmācības ceļā sagatavojies sava tēva mājās uz laukiem un izturējis gatavības pārbaudījumu pie Carskoje-Selas klasiskās ģimnasijas 1903. gada pavasarī un tanī pašā gadā iestājies Pēterpils Universitātes fizikas un matemātikas fakul-

tātē. Pēc kursa beigšanas 1909. g., viņš atstāts pie šīs augstskolas, lai sagatavotos zinātniskai darbībai, par stipendiātu pie organiskās ķīmijas katedras; no 1914. gada iejēmis asistenta vietu pie prof. A. Favorska Pēterpils Universitātē. Pasaules kara laikā Liepiņš parallēli zinātniski paidagōģiskai darbībai minētā augstskolā strādājis toreizējās Krievijas galvenās artilērijas pārvaldes ķīmijas komitejas spridzināmo vielu komisijas labōrātōrijā, bet pēc tam nodarbojies ar gāzu un pretgāžu jautājumu pētīšanu un kādu laiku pavadījis komandējumā fabrikā „Любимовъ и Сольвэ“ Jekaterinoslavas guberņā; vēlāk uz akadēmiķa V. Ipatjeva priekšlikumu organisējis trīs frontes labōrātōrijas un vadījis vienu no tām (Ziemeļfrontes labōrātōriju) līdz kara beigām. Kara laikā Liepiņš konstruējis savas sistēmas aparātu respīratoru izmeklēšanai un padarījis šādus eksperimentālus darbus sakarā ar kara laika jautājumiem: 1) О хлорированіи бензола въ парахъ; 2) О дѣйствии дымящей сѣрной и хлоросульфоровой кислоты на желѣзо и свинець; 3) О взаимодѣйствии сѣры и сѣроуглерода съ сѣрной и хлоросульфоровой кислотами; 4) О полученіи фосгена изъ четыреххлористаго углерода дѣйствиемъ дымящей сѣрной кислоты ии 5) О вліяніи разныхъ факторовъ (влаги, углекислоты, плотности набивки респиратора углемъ) на продолжительность полезнаго дѣйствія сухихъ противогазовъ. Minētie darbi kara apstākļu dēļ palika nepublicēti, bet daļa iegūtā eksperimentālā māteriāla izlietota vēlāk publicētam darbam: О взаимодѣйствии четыреххлористаго углерода съ дымящей сѣрной кислотой. Kara laikā Liepiņš vēl lasījis lekcijas virsniekiem gāzu un pretgāžu jautājumos. Pēc miera noslēgšanas ar vāciešiem viņš atgriezies Pēterpilī un turpinājis savu zinātniski paidagōģisko darbību Pēterpils Universitātē par asistentu un pēc tam par ķīmijas docentu; vēlāk sajēmis vairāk piedāvājumu iejēmt ķīmijas profesora vietu provinces augstskolā, bet atteicies no tiem un pārbraucis Latvijā, kur no 1921. g. 1. jūlija iejēmt Latvijas Universitātē ķīmijas fakultātes vecākā docenta vietu.

Iespēstie darbi: 1) Къ вопросу объ изомерныхъ превращеніяхъ галоидгидриновъ съ третичнымъ радикаломъ въ частицѣ. Журн. Русскаго Физико-Химич. Общ., томъ XLIV un *Chemisches Zentralblatt* 1912. 2) О стереоизомерныхъ 1,2-диметил-1,2-дифенилэтаныхъ. Журн. Русск. Физ.-Хим. Общ., томъ XLIV un *Chemisches Zentralblatt* 1912. 3) О стереоизомеріи симметричнаго диэтилдифенилэтана. Журн. Русск. Физ.-Хим. Общ., томъ XLVII un *Chemisches Zentralblatt* 1915. 4) Матеріалы по вопросу о полученіи ароматическихъ нитросоединеній. *Iespēsts atsevišķā izdevumā* 1916. g. 5) О взаимодѣйствіи четыреххлористаго углерода съ дымящей сѣрной кислотой. Журн. Русск. Ф.-Х. Общ., т. LII un *Chem. Zentralblatt* 1921.

Latvijas Universitātē Liepiņš padarījis šādus eksperimentāli zinātniskus darbus chēmijā: 1) Par 1,2-dipropil — 1,2-difeniletana stereoizomeriju. 2) Par 1,2, dibutil — 1,2 difeniletana stereoizomeriju. 3) Par 1,2-diheksil — 1,2-difeniletana stereoizomeriju. Šie pēdējie trīs darbi nav vēl publicēti, bet pieteikti V. Mendelejeva kongresam, kas sanāk 1928. g. jūnijā Kazanā. Bez tam Liepiņš izstrādājis aktīvās ogles iegūšanas metodi un konstruējis savaš sistēmas ēlektrisku krāsni un aparātu chēmisko reakciju izpildīšanai heterogenā veidā pie augstām temperatūrām. Liepiņš ir biedrs Latvijas chēmijas biedrībā, „Société chimique de France“, Deutsche Chemische Gesellschaft un Русское Физико-Химическое Общество.

5. **Vecākais docents Edvards Lindemanis** dzimis 1878. g. 24. aprīlī Jelgavas apriņķī; beidzis Jelgavas reālskolu, nodarbojies par mājskolotāju; 1898. g. iestājies Rīgas Politechnikā, kurā studējis līdz 1902. g. Pēc tam viņš strādājis vairākās fabrikās Dienvid-Krievijā un Kaukazā. 1909. gadā Lindemanis iegūst Kijevas Politechnikā inženiera tehnologa gradu un izvēlēts tur par asistentu, 1916. g. — par docentu. No 1902. g. bez studijām un zinātniskā darba augstskolā viņš ieņem chēmiķa un citas vietas fabrikās, kā arī būvē un pārvalda vairāk chēmijas fabriku.

6. **Vecākais docents Jānis Maizīte** dzimis 10. maijā 1883. gadā Liepas pagastā, Leču mājās (Cēsu apriņķī). Pirmizglītību viņš guvis tēva mājās un Liepas pagasta skolā; pēc tam apmeklējis privātu vidus skolu Valmierā un 1898. gadā nolīcis eksāmenu Rīgā pie Nikolāja ģimnāsijas. Ar farmāciju praktiski

viņš iepazinies aptiekās Vjazmā, Saratovā, Astrachaņā un Pēterpilī. 1904. gadā Maizīte iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātes farmācijas nodaļā, kuŗu beidzis 1908. gada jānvārī ar prōvīSORA gradu; pēc tam iejēmis jaunākā labōranta vietu pie Tērbatas Farmācijas Institūta, no 1908. gada 14. februāŗa līdz 1912. gada 15. novembrim, kad paaugstināts par farmācijas labōrantu. 1914. gada 3. jūlijā Maizīte pārdevēts par vecāko asistentu, un šo vietu iejēmis līdz Tērbatas krievu ūniversitātes evakuācijai uz Voronežu 1918. g. oktōbrī. 1909. g. Maizīte nolīcis pie Tērbatas Ūniversitātes pārbaudījumus farmācijas maģistrā grādam un no 1909. līdz 1914. gadam izstrādājis maģistrā disertācijai tematu: Par piena hologenhidratiem un pārvēršanos ciklena un santena tipu ogļūdeņražos. Par minēto darbu ir iespiests iepriekšējs ziņojums Tērbatas Ūniversitātes rakstos 1910. gadā (Nr. 10) un tai pašā gadā krievu fīsikas un chēmijas žurnālā (388. l. p.). Daļa no šī darba ir iespiesta arī franču žurnālā *Le Caoutchouc et la Gutta Percha* 1924. gadā (12164. l. p.) un par daļu ir referēts Latvijas chēmijas biedribā 1924. gadā. Maizīte strādājis kopā ar prof. I. Kondakovu par fenchila derivātiem (*Journ. für prakt. Chemie* 1909, 24) un sintētisko kaučuku. 1911. gadā par darbu ūniversitātes izsludinātā tēmatam: *Производство эфирныхъ маселъ въ Россіи* piespīesta Suvorova zelta medaļa ar lēmumu šo darbu iespiest ūniversitātes rakstos un izdot par atsevišķu grāmatu uz ūniversitātes rēķina. Lai šo darbu papildinātu ar personīgiem novērojumiem uz vietas, 1912. gada vasarā komandēts uz Europas Krieviju un Kaukazu. Par izdarītiem sveķošanas mēģinājumiem Vidzemē un Krimā, kuŗu rezultāti ir sakopotī darbā: *Опыты надъ подсочкой обыкновенной и крымской сосны и ели въ Россіи и полученные при этомъ продукты подсочки* Tērbatas Ūniversitāte 1913. gadā Maizītem piespīež Kreslovskā zelta medaļu ar lēmumu arī šo darbu iespiest ūniversitātes rakstos. Sakarā ar prōjektēto farmaceutu augstskolas izglītības reformu un institūta pārbūvi un paplašināšanu 1913. un 1914. gadā Maizīte komandēts uz ārzemēm, lai iepazītos ar jauninājumiem labōrātōriju iekārtā, kā arī lai papildi-

nātos dažos jaunievedumos un paplašināmos mācības priekšmetos. 1913. gada vasaras sēmēstrī viņš iestājies Marburgas Universitātes filosofijas fakultātē, kur strādājis pa lielākai daļai farmācijas ķīmijas institūtā prof. E. Šmita un O. Kellera vadībā ārstniecības vielu ķēmiskā izmeklēšanā, un Botaniskā Institutā prof. Artura Meijera vadībā — stādu anatomijā, farmakognosijā un uzturas un baudu vielu mikroskopiskā analizē. Nākošā 1914. gadā viņš strādājis Vīnes Universitātes Farmakognosijas Institutā, turpinādams speciālizēšanos farmakognosijā un ārstniecības augu kultūrā. 1914. gada 1. augustā Maizīte iesaukts aktīvā kara dienestā. Viņš iecelts par 307. lauku hospitāļu aptiekas pārvalditāju, bet jau 6. jānvārī 1915. gadā pārcelts par 6. lauku aptiekas nodaļas pārzini; 1916. gada 31. maijā iecelts par farmaceutu-darbvedi 10. un pēc tam 2. armijas štaba sanitārā nodaļā. Viņa uzdevumos ietilpa galvenā kārtā vadīt aizsargāšanos pret smacējošām gāzēm. 1918. gada 20. jānvārī Maizīte piekomandēts vakara frontes armiju sanitārai pārvaldei. 26. martā iecelts par 2. aptiekas bases labōrātōrijas vadītāju. 1918. gada rudenī agrākā Tērbatas krievu ūniversitāte Voronežā ievēlējusi Maizīti par docentu pie farmācijas katedras. Viņš kā augstskolas mācības spēks atsvabināts no kara dienesta, bet vietu pie ūniversitātes varējis iejemt tikai 1919. gada 1. februārī. Viņš lasījis lekcijas farmācijas, tiesas un analitiskā ķēmijā, kā arī praktiskā farmacijā. Maizīte bijis nodarbināts arī jaunatvērtā farmācijas skolā par farmācijas ķēmijas un kvantitatīvas analises docentu un par lektoru pie ūniversitātes organizētos desinfektoru un ārstniecības augu rūpniecības kursus. Viņš iejēmis vēl valsts farmaceutiskās fabrikas ķēmijas daļas vadītāja vietu un darbojies pie apgabala ķēmijas nodaļas par konsultantu aiterisku eļļu fabrikācijas un dažos citos jautājumos. Atgriežoties Latvijā, Maizīte ievēlēts par docentu tiesas ķēmijā un farmaceutiskā propaideutikā pie ķēmijas fakultātes, skaitot no 1. jūlija 1921. gada; 1922. gadā viņš ievēlēts par vecāko docentu farmācijas ķēmijā. 1923. un 1924. g. Maizīte strādājis Vīnes Ūniversitātē, turpinot priekš kara iesāktos darbus un tūvāk iepazīstoties ar ārstniecības vielu

bioloģiskām un mikrochēmiskām izmeklēšanas metodēm. 1925. gada septembrī viņu Latvijas Ūniversitātes chēmijas fakultāte un Tautas Labklājības Ministrija komandējusi uz otro starptautisko stipri darbojošos ārstniecības vielu normēšanas konferenci Briselē; 1928. g. no 10.—14. septembrim tas komandēts uz otro starptautisko Eiropas ārstniecības augu interesentu konferenci Budapeštē. Chēmijas fakultātē Maizīte darbojies arī par fakultātes bibliotēkas komisijas locekli un bijis no 1924.—1926. gadam un no 1928. g. par fakultātes sēkrētāru. Pie Tautas Labklājības Ministrijas Farmācijas valdes Maizīte darbojies par pirmās Latvijas farmakopejas komisijas locekli un ir farmakopejas redakcijas komisijas priekšsēdētājs.

Iespiestie darbi: 1) Камфора природная и синтетическая. Фармацев. журналъ 51 (1910) №№ 17 — 23. 2) Über ein Pfeffermünzöl aus dem Kaukasus. Archiv der Pharmazie 249 (1911), 637. Фармацев. журналъ 52 (1911, 470. 3) Опыты надъ подсочкой сосны и ели въ Россіи и о скипидарѣ изъ живицы Pinus silv. L. Фармацевт. журналъ 53 (1912) №№ 1 — 6. 4) Эфирное масло изъ еловой смолы. Фармацевт. журналъ 52 (1912 №№ 28 — 29. 5) Подсочка хвойныхъ дер. въ Россіи и получаемые при этомъ продукты подсочки (7 статей). Записки Импер. Русск. Техн. Общ. №№ 8 — 10. 6) Über die Bedeutung der Alkaloide im Leben des Menschen und der Pflanze. Pharmacia 1923, Nr. 1—3. 7) Über das Terpentingöl der Krim. Chemiker-Zeitung 1923, Nr. 23. 7) Über die Gewinnung der Koniferennadelöle in Russland. Ber. v. Schimmel & Co. 1923. 9) Über das aetherische Öl der Rotanne (Picea excelsa Lk.). Archiv der Pharmazie 1923, Nr. 2. 10) Über das russische Harzterpentinöl. Archiv der Pharmazie 1923, Nr. 3. 11) Latvijas opiums. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1923. Nr. 3. 12) Par farmakopēju ārstniecības vielu izmeklēšanas metodēm. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924. Nr. 6/7. 13) Par Latvijas priežu skuju eļļām. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924. Nr. 6/7. 14) Par borniliodidu. Latvijas Ūniversitātes Raksti. 1924., Nr. 10. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1925., Nr. 4. 15) Par starptautisko ārstniecības vielu nomenklatūru. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924. Nr. 8/9. 16) Par paparžu ekstraktu iedarbošanās spējas noteikšanu bioloģiskā ceļā. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924., Nr. 12. 17) Pētījumi par ārstniecībā lietojamām Latvijas papardēm un

viņu prēparātiem. Latvijas Universitātes Raksti. 1925, Nr. XII.

a) Extractum Filicis maris Volmarensis. (Arī Latv. Farmac. Žurnālā. 1925., Nr. 5./6.). b) Par dažu Latvijas paparžu ekstraktiem 18) Par paparžu ekstraktu iedarbošanās spējas noteikšanu ķīmiskā ceļā. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1925, Nr. 11. 19) Hydrastis canadensis Latvijā. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1926., Nr. 4. 20) Solutio Iodi spirituosa. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1926., Nr. 10/12. 21) Zur Pharmakopöefrage in den Baltischen Ländern. Compte rendu du 1-er congrès pharmac. des Délégués des Etats Baltiques 1926, 38. 22) Kopā ar prof. J. Kondakovu: Sur les haloïdhydrates du pinene et leur transformation en hydrocarbures du type santénique et cyclénique. Le Caoutchouc & la Gutta-Percha. 1924, 12164. 23) Впечатлѣнія на второмъ Менделѣевскомъ съѣздѣ по общ. и приклад химіи и физикѣ въ С-Петербурѣ Фармацер. журнал 51 (1912) №№ 3 — 4. 24) Par I. Baltijas valšķu farmaceutu dēlēgātu kongresa uzdevumiem un mērķiem. Latvijas Farmaceutu Žurnāls, 1925, Nr. 6/7. Compte rendu du 1-er Congr. pharm. des Dél. des Etats Baltiques, 1926, 11. 25) Septitā Igaunijas Farmaceutu diena Tērbatā (Tartu). Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1925, Nr. 12. 26) Otrā stipri darbojošos ārstniecības vielu priekšrakstu apvienošanas konference Briselē 1925. g. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1926, Nr. 1.—3. 27) Ceļojuma iespaidi Somijā. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1926, Nr. 5/6. 28) Interese par farmācijas pagātņi. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1927, Nr. 7. Pārskati par atsevišķiem jautājumiem: 29) Insulins. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924, Nr. 2. 30) Par santonina falsifikāciju. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924, Nr. 3. 31) Ārstniecības vielu standardizēšana bioloģiskā ceļā. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924, Nr. 5. 32) Par jodkalija falsifikāciju ar bromkaliju. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924, Nr. 10. 33) Par koncentrētiem uzlējumiem un novārijumiem. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1925, Nr. 1. 34) Par starptautiskās farmakopijas jautājuma pašreizējo stāvokli. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1928, Nr. 5. 35) Über die Arzneipflanzen Lettlands. Bericht über die II. internationale Tagung europäischer Arzneipflanzeninteressenten 1928, 23. 36) Otrā starptautiskā Europas ārstniecības augu interesentu konference Budapeštā. Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1929, Nr. 1.—3. 37) Rahvusvaheline organisatsioon arstirohutaime kultuuri ja kogumise alal. Eesti Rohuteadlane 1929, Nr. 2/3. 38) Ungārijas paprika. Latvijas Farmaceutu Žurnāls 1929, Nr. 4.

39) Производство эфирных маселъ въ Россіи. Izsludinātam tematam 1911. gadā iesniegts Tērbatas Ūniversitātei. 40) Опыты надъ подсочкой обыкновенной и крымской сосны и ели въ Россіи и полученные при этомъ продукты подсочки Izsludinātam tematam 1913. gadā iesniegts Tērbatas Ūniversitātei. Abiem darbiem piešķirtas zelta medaļas. 41) Prof. Dr. Jozefs Mellers (nekrologs). Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1924, Nr. 11. 42) Prof. Dr. J. Gadomers (60. g. dzimšanas dienā). Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1927, Nr. 5. 43) Marselens Bertlots (Marcelin Berthelot) (100 g. dzimšanas dienas atcerei). Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1927, Nr. 10. 44) Henriks Ibsens kā farmaceuts (100 g. dzimšanas dienas atcerei). Latvijas Farmaceutu Žurnāls. 1928, Nr. 3. 45) Bez tam publicējis sīkākus dažāda satura rakstus Latvijas Farmaceutu Žurnālā no 1925. līdz 1928. gadam.

Referāti: 1) Daži virzieni un mērķi praktiskā farmācijā II. Latvijas farmaceutu kongresā 1923. g. (septembrī). 2) Par Valmieras paparžu ekstraktu. Tai pašā kongresā. 3) Par pinena halogenhidratiem. Latv. Chēm. Biedr. 1924. g. (maijā). 4) Ārstniecībā lietojamās Latvijas papardes. Latv. Chēm. Biedr. 1924. g. (decembrī). 5) Kosmetiskie līdzekļi senātnē un tagad. Latv. Chēm. Biedr. populāru lekciju ciklā 1925. g. (aprīlī). 6) Kaujas gāzes. Viņu lietošanas veids pasaules karā, aizsargu un ārstniecības līdzekļi (3 lekc.). Kara farmaceutuursos 1925. g. (aprīlī). 7) Par Baltijas valšķu farmakopoiju jautājumu. I. Baltijas valšķu farmaceutu dēlēgātu kongresā 1925. g. (jūnijā). 8) Par otro starptautisko stipri darbojošos ārstniecības vielu priekšrakstu apvienošanas konferenci no 21. līdz 29. septembrim 1925. g. Briselē. Latv. Chēmijas Biedrībā (1925. gadā), Rīgas farmaceutu biedrībā (1925./26. g.), Latviešu ārstu biedrībā (1926. g.), 7. Igaunijas farmaceutu dienā Tartū (1925. gadā) un Lietavas farmaceutu biedrību kopējā sapulcē 1926. g. 9) Par jaunākām farmakopoiijām (3 lekcijas). Latvijas Farmaceutu Biedrībā 1927. g. 10) Par starptautiskās tirās un lietišķās chēmijas 8. konferenci Varšavā, it sevišķi par bromatoloģijas komisijas darbību. Latv. Chēm. Biedrībā 1927. gadā. 11) Über die Arzneipflanzen Lettlands. Otrā starptautiskā Europas ārstniecības augu interesentu konferencē Budapeštā 11. oktobrī 1928. g. 12) Über eine internationale Organisation der Kultur und des Sammelns von Arzneipflanzen. Igaunijas akadēmiskā farmaceutu biedrībā 23. novembrī 1928. g. 13) Par otro starptautisko Europas ārstniecības augu interesentu kon-

ferenci Budapeštā. Latvijas chēmijas biedrībā 1928. g. oktobrī un Latvijas farmaceutu biedrībā 1928. g. decembrī.

J. Maizīte ir par biedri: Latvijas chēmijas biedrībā (arī valdes loceklis), Latvijas farmaceutu biedrībā, Latvijas bioloģijas biedrībā, Société chimique de France, Deutsche pharmaz. Gesellschaft, Deutsche Chemische Gesellschaft, Gesellschaft für Geschichte der Pharmazie, Tautas Savienības veicināšanas biedrībā, Krišjāņa Barona biedrībā, Tūberkulōses apkaŗošanas biedrībā, Société d'Histoire de la Pharmacie, un daŗ. cit., kā arī delegāts Starptautiskā Farmaceutu Federācijā.

7. Vecākais docents Alfrēds Petrikalns dzimis Rīgā 7. septembrī 1887. gadā. Pirmo izglītību viņš baudījis Rīgas pamata skolā, kuŗu nobeidzot 1901. gadā, iestājies Rīgas pilsētas reālskolas tehniskā nodaļā. Nobeidzis reālskolu ar godalgu 1908. gadā, Petrikalns iestājies Rīgas Politehniskā Institūta chēmijas fakultātē, kuŗu absolvējis 1914. gadā ar inŗeniera tehnologa gradu. Studiju laikā viņš darbojies par palīga asistentu pie prof. Dr. Luca chēmijā un vēlāk pie prof. V. Lebedinska fizikā, bez tam bijis vēl vienu gadu par prīvātasistentu pie Dr. A. v. Antropova rādioloģijā, strādādamas ar cēlgāzēm. 1914. gadā Petrikalns uzaicināts mācīt fiziku un chēmiju otrā Orenburgas kadetu korpusā; 1915. gadā iesaukts kaŗa dienestā, pārgājis uz Maskavu. No 1916. līdz 1918. gadam viņš darbojies vienu laiku par inŗenieri Vtorova mūnicijas fabrikā, pēc tam par chēmiķi-inŗektoru kaŗa māteriālu pagatavošanā galvenā kaŗa noliktavā Losinoostrovskā; šinī laikā kaŗa vajadzībām prōjektējis un būvējis nelielu fabriku ziepju rūpniecībai, par kuŗas vadītāju skaitījies līdz 1918. gadam. 1918. gadā Petrikalns piekmandēts zinātniskai ekspedīcijai uz Peŗoru prof. Kuļika vadībā, kur darbojies līdz pārnākšanai Latvijā, jūlijā 1920. gadā. No 1. jūlija 1920. gada Petrikalns ievēlēts par asistentu Latv. Ūniversitātes chēmijas fakultātē, kuŗas uzdevumā sācis lasīt no 1. jānvāŗa 1921. gada fōtochēmijas kursu; no 1. jūlija 1923. gada ievēlēts par vecāko asistentu chēmijas vispārējā labōrātōrijā; oktōbrī 1923. gadā ievēlēts par prīvātdocentu pie fizikālās chēmijas katedras, pie kam no 1. jānvāŗa 1924. gada sācis lasīt arī vēl

radioloģijas un māterijas uzbūves kursu; no 1. jānvāra 1925. ievēlēts par docentu, bet no 1. septembra 1927. gada par vecāko docentu pie fizikālās ķīmijas katedras; 2. decembrī 1928. gadā ieguvis Latvijas Universitātes ķīmijas doktora gradu, aizstāvēdams disertāciju par tematu: Fōsfora oksidācijas luminescence un tās cēloņi. 1926./27. un 1927./28. māc. gadā viņš bijis par ķīmijas fakultātes sēkrētāru; no 1920. gada par Latvijas ķīmijas biedrības sēkrētāru; Petrikalns ir vairāku ārzemju zinātnisku biedrību biedrs.

Iespiestie darbi: 1) Über die Natur des Phosphorlichts. ZS. f. phys. Chem. 80, 235 (1912) (kopā ar M. Centneršvēru). 2) Zur Photokatalyse der Iodreduktion I. Latvijas Universitātes Raksti, 5, 173 (1923). 3) Zur Photokatalyse der Iodreduktion II. Latvijas Universitātes Raksti, 7, 344 (1923). 4) Über die Chemilumineszenz und die Energieumwandlungen bei der Oxydation des Phosphors. ZS. f. Phys. 22, 119 (1924). 5) Über die Chemilumineszenz des Iodids der Millonschen Base. ZS. f. Phys. 25, 292 (1924). 6) Chemilumineszenz und heteropolare Bindung. ZS. f. Phys. 32, 569 (1925). 7) Über die Explosionspektra des Quecksilberfulminats und einiger Azide. ZS. f. Phys. 37, 610 (1926). 8) Par virsmas un tilpuma luminescences spektralanalīsi. Latvijas Universitātes Raksti, 13, 669 (1926). 9) Piezīmes pie darba gaitas fotoelektriskā fotometrijā. Latvijas Universitātes Raksti, 16, 617 (1927). 10) Über die Lumineszenz des Chininsulfats. ZS. f. Phys. 42, 435 (1927). 11) Über den Ursprung des Lumineszenzleuchtens des Phosphors. Naturwiss. 16, 205 (1928). 12) Fōsfora oksidācijas luminescence un viņas cēlonis. Disertācija. 1928. 13) Über den Ursprung des Lumineszenzleuchtens des Phosphors. ZS. f. Phys. 51, 395 (1928).

8. **Vecākais docents Mārtiņš Prīmanis** dzimis 24. jānvārī 1878. g. Ādažos, Rīgas apriņķī. No 1890. g. viņš mācījies Rīgas Pēterā I reālskolā, kurās kursu beidzis 1897. g. 1897. g. iestājies Rīgas Polit. Institūta komercnodaļā, no kurās tai pašā gadā izstājies un nodarbojies no 1897.—1899. g. par mājskolotāju kādā ģimenē, kā arī apceļojis Vāciju un Ītāliju; 1899. g. iestājies Rīgas Polit. Institūta ķīmijas nodaļā, kurās kursu beidzis 1908. g. ar inženiera tehnologa gradu ar uzslavu, strādādam no 1906.—1908. g. par prof. P. Valdena asistentu Rīgas

Polit. Institutā. 1908. g. Prīmanis prof. P. Valdēna uzaicināts iejemt asistenta vietu Rīgas Pol. Inst. chēmijas fakultātē, bet atteicies no uzaicinājuma un no 1908.—1910. g. darbojies par fabrikas pārziņi Akc. sab. „Rendziny“ (Petrikavas gub.) chēmiskā fabrikā. No 1910.—1915. g. viņš strādājis par rīcības inženieri un nodaļas vadītāju „A. G. Rūtenberga“ chēmiskā fabrikā, Rīgā; no 1915.—1916. g. vadījis kā fabrikas pārziņis Akc. Sab. „Русск. Акц. О-во Шерингъ“ chēmisko fabriku Maskavā; no 1916.—1918. g. strādājis Čaŕkavas guberņā pie jaunas spridziņamo vielu fabrikas Южный зав. взрывчатыхъ вѣщ. celšanas, izpildīdams direktora palīga vietu un prōjektēdams un vadīdams dažu nodaļu izbūvi; no 1918. g. augusta līdz 1919. g. jūnijam izpildījis Baltijas Techniskās Augstskolas un Latvijas Augstskolas (lielinieku laikā) chēmijas fakultātē asistenta vietu; no 1919. g. jūlija līdz 1919. g. oktōbrim izpildījis sevišķa uzdevuma ierēdņa vietu Latvijas Tirdzniecības un Rūpn. Ministrijā. No 5. septembra 1919. g. Prīmanis ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes chēmijas fakultātes vecāko docentu, jēmis dalību L. Ūniversitātes organisācijas darbā no augusta m. 1919. g. līdz šim laikam iejemdams dažādus amatus Organisācijas un Ūniversitātes Padomē, Saimniecības Padomē un chēmijas fakultātē.

Iespēstie darbi: 1) Изслѣдование причинъ цвѣтоизмѣняемости „Конго красный“ отъ кислотъ. Извѣстія О-ва для содѣйствія улучшенію и развитію мануфактурной промышленности. 1. 1906. g. 2) Къ вопросу о самовозгораніи хлопка. Извѣстія О-ва для содѣйствія улучшенію и развитію мануфактурной промышленности. №. — 1907. g. 3) Lichtbrechungsvermögen und elektrische Dissoziation. Zeitschrift für physikal. Chemie, LIX. 4. 1907. g. (kopā ar P. Valdēnu). 4) Moderne Schwefelsäurekonzentrationsanlagen (manuskripts). Ref. Chemiker Zeitung Nr. 60. 1911. g. 5) Superfosfāta rūpniecības nākotne un nozīme Latvijā. Oikonomists. Nr. 4. 1927. g.

Sastādījis sekošus prōjektus un pēc viņiem būvējis Čaŕkavas guberņā 1916.—1917. g.: a) Slāpekļa skābes fabriku (Harta un Valentīnera sistēmas) 20 t. konc. slāpekļa skābes izgatavoš. 24 st. b) Nitrācijas atkrituma skābes denitrāciju — 50 t. atkritumu skābes pārstrādāšanai 24 st. c) Sērskābes kon-

centrācijas (Keslera sistēma) 60 t. denitrētas skābes pārstrādāšanai 24 st.

Izstrādājis būvei paredzētos amonija nitrata fabrikas prōjektus. Ražošanas spēja 60 t. mēnesī. Bez tam rakstījis par jautājumiem chēmijā un chēmijas tehnoloģijā pirmajā latviešu konversācijas vārdnīcā un darbojies līdz latviešu terminoloģijas komisijā.

9. **Vecākais docents Eižens Rozenšteins** dzimis 18. aprīlī 1886. g. Liel-Salaces pag. Mērnīeku muižā, kur viņa tēvs bijis par dzirnavnieku. Pēc Aināžu pagasta, Liel-Salaces draudzes un Limbažu pilsētas skolu beigšanas viņš iestājies 1904. g. N. Mironova kommerskolā un beidzis to 1907. g. ar sudraba medaļu. Tā paša gada rudenī Rozenšteins iestājies Rīgas Politehniskā Institūta chēmijas nodaļā; no 1909.—1911. g. rudenim darbojies par prof. Dr. P. Valdēna prīvatasistentu fizikālā chēmijā; 1911.—1915. g. blakus studijām strādājis A. Ch. Neubergera un Co mākslīgo dzirnavu akmeņu fabrikā par chēmiķi un speciāli pie karborunda un šmirģeļu ripu ķeramiskas saistošas masas izstrādāšanas. 1915. g. augustā augšminētās firmas uzdevumā viņš braucis uz Eltona ezeru izpētīt apstākļus magnēsiņas chlōrida iegūšanai, ko līdz kara sākumam ievēda no Vācijas. Par pētījumu rezultātiem referēts Rīgas chēmiķu biedrībā Maskavā. 1915. g. decembrī Rozenšteins iestājies a/s. Sīmensa un Šukerta fabr. dienestā Pēterpilī ar uzdevumu ierīkot chēmisku labrātōriju un izstrādāt masas un metodes izolācijas materiālu ražošanai ēlektrotehnikas vajadzībām — atradis izdevīgu jaunu izolācijas materiālu. Fabrikā viņš strādājis arī ķeramiskas nozarē pie ēlektromagnetiskiem bremzes segmentiem; slimības dēļ dabūjis atvaļinājumu uz Latviju, kur palicis arī pēc kommūnistu padzišanas. 1919. g. augustā Rozenšteins iestājies Rūpniecības Dep-ta dienestā par sevišķu uzdevumu inženieri un 1920. g. maijā iecelts par Rūpniecības Finansu nodaļas vadītāju, kur iepazīties ar Latvijas, galvenā kārtā Rīgas, rūpniecības uzņēmumiem un viņu atjaunošanu. Rūpniec. D-ta dienestā viņš sabijis līdz 1921. g. jānvārim, pēc kam iestājies Latvijas Ūniversitātē nobeigt 1915. g. pārtrauktās studijas; studijas nobeidzis 1921. g. pavasarī. No 1921. g.

1. septembra Rozenšteins apstiprināts par jaunāko asistentu chēmijas fak-tē ar uzdevumu lasīt silikātu tehnoloģijas kursu, bet no 1923. g. 1. septembra apstiprināts par docentu silikātu tehnoloģijā un preču zinātnē. 1924. g. vasarā viņš bijis zinātniskā komandējumā Berlinē, Čehoslovakiņā un Vīnē; 1927. g. rudenī apstiprināts par vecāko docentu. No 1920.—1927. g. Rozenšteins vadījis chēmisku darbnīcu „Raro“ un no 1927. g. skaitās par konsultantu a/s. „Latvijas Māls“ mākslas ķeramikas darbnīcās un Maruskas romāncementa fabrikā. No 1922. g. viņš ieņem priekšsēdētāja vietu Latvijas minerālvielu pētīšanas biedrībā.

Iespējamie darbi: 1) Svina glazūru piemērošana parastiem māliem ar dažādu minerāloģisku sastāvu. Latvijas Universitātes Raksti, IX. b. 1924. g., 178—208. lpp. 2) Latvijas avotkaļķi (kopā ar Z. Lancmani). Oikonomists. 1924. g. Nr. 18., 20. un 21. 3) Prof. M. Glasenapa piemiņai. Latv. inžen. un tehniķu kongresa biroja žurnālā 1923. g. Nr. 1/2. 4) Latvijas māli. Latvijas Saule. 1925. g. Nr. 26. 5) Parasto mālu trauki. Kopdarbība. 1927. g. Nr. 9. 6) Plākšņu logu un spoguļu stikli. Kopdarbība. 1927. g. Nr. 11.

Sagatavoti iespējamai: 1) Latvijas saldūdeņu kaļķi (kopā ar Z. Lancmani). 2) Romāncements no dolomitu merģeļiem.

C. *Prīvātdocenti.*

1. **Prīvātdocents Boris Bružs** dzimis 25. jūnijā 1897. g. Čimkentā, Turkestanā, kur tēvs vadījis santonina fabriku. 1915. g. viņš beidzis pilsētas ģimnāsiju Rīgā un iestājies Maskavas Universitātes matemātiskā fakultātē kā arī Archaioloģiskā Institutā; beidzamā ieguvis 1918. g. archaiologa gradu ar ieskaitīšanu institūta kārtējos locekļos. Pēc lielā kara un ievainojuma pirmās atbrīvošanas cīņās (1919. g. martā) viņš izpildījis sakara virsnieka uzdevumus un sajēmis: atzinību virspavēlnieku pavēlēs armijai, piemiņas zobenu no Anglijas militārās misijas priekšnieka un Lāčplēša ordeni. Bružs beidzis ar inž.-chēm. gradu 1924. g. L. Ū., tad divus gadus iecelts par Ch. E. Procter

Fellow pie Princeton'as Ūniversitātes un turpat doktōrējis 1926. g., 1927. g. iecelts par privātdocentu pie L. Ū.

Iespīestie darbi: Acta Univ. Latv. 10, 524; 11, 271; 14, 485; 14, 505; 20, 433. Zt. f. Ph. Ch. 114, 237; 115, 365; 119, 405; 123, 111; B3, 427. Journ. of Ph. Chem. 29, 733; 29, 1184; 30, 680; 31, 681. Proc. Nat. Acad. Sc. 12, 233. Disertācijas: Archaiologa gradam Описание иконъ Спасо-Преображенскаго монастыря; doktōra gradam Thermal decomposition of carbonates.

2. **Privātdocents Augusts Kešāns** dzimis Vidzemē 27. okt. 1881. g. Pirmmācību viņš baudījis Mālpils pag. skolā (1891. līdz 1895.), pēc tam apmeklējis Rīgas Pēterā I. reālskolu (1896.—1902.); iestājies Rīgas Politehniskā Institutā chēmijas nodaļā 1903. g., to beidzis ar inženiera tehnologa diplomu un ar uzslavu 1913. g. Kešāns ievēlēts par štata asistentu tā paša institūta chēmijas nodaļā no 1. jūlija 1914. g. Pasaules kaŗam izceļoties, viņš kā reserves virsnieks iesaukts aktīvā kaŗa dienestā. Pēc kaŗa beigšanas Kešāns darbojies par skolotāju Ukrainē Proskurovas reālskolā no 1. febr. 1918. g. līdz 13. sept. 1919. g. Viņš ieradies Latvijā 1919. g. rudenī un brīvprātīgi iestājies nacionālā armijā. Kešāns ievēlēts par vecāko asistentu L. Ūniversitātē chēmijas nodaļā no 20. dec. 1919. g. un par privātdocentu pie analitiskās chēmijas katedras no 3. februāra 1926. g.; komandēts uz ārzemēm ar Kultūras Fonda pabalstu 1926. g. vasarā strādāt Vīnes Techniskās Augstskolas mikrochēmijas labrātōrijā.

Iespīestie darbi: 1) Kvalitatīvās chēmiskās analīses gaita. 1921. g.; otrs paplašināts izdevums 1924. g. 2) Gaisa jūras bagātību izmantošana. Druva. 3) Trīs dabas likumi. Daba. 1924, I. 4) Fōsforskābes atdalīšana kvalitatīvās analīses gaitā ar bismūta savienojumu palīdzību. L. Ū. R. X., 1924. 5) Ein neues Abscheidungsverfahren der Phosphorsäure mit basischem Wismutnitrat im Gange der qualitativen Analyse. Zeitschrift für anal. Chemie 67, 1925. 6) Skābeņskābes atdalīšana kvalitatīvās analīses gaitā ar bismūta oksinitrāta palīdzību. L. Ū. R. XIV, 1926. 7) Ein neues Abscheidungsverfahren der Oxalsäure mit basischem Wismutnitrat im Gange der qualitativen Analyse. Zeitschr. f. anal.

Chemie 67, 1925. 8) Oksidēšanas un reducēšanas jēdziens chēmijā. Skola un Zinātne II., 1927. Bez tam darbojies līdz ar pirmās konversācijas vārdnīcas un zinātniskās terminoloģijas vārdnīcas sastādīšanā.

3. **Prīvātdocents Mārtiņš Straumanis** dzimis 23. novembrī 1898. g. Kretingā. 1912. g. viņš iestājies Jelgavas ģimnasijā, bet kara apstākļu dēļ nobeidz Jelgavas reālģimnasiju tikai 1919. g.; tai paša gada pavasarī iestājies par brīvprātīgo Latvijas armijā; rudenī iestājies kara skolā, piedalījies kaujās pret Bermontu un Daugavas labā krasta aizstāvēšanā (Rīgā) un maijā 1920. g. nobeidzis kara skolu ar I. šķiru kā leitnants. 1920. g. novembrī vēl dienestā būdams, Straumanis iestājies L. Ūniv. chēmijas fakultātē; demobilizējies martā 1921. g. 1923. g. septembrī Ūniversitātē viņam piespriež I. godalgu par darbu „Katalitiskās parādības pie cinka šķīšanas skābēs“; 1925. g. 10. jānvārī beidz fakultāti ar inženiera chēmiķa gradu. Līdz 1. aprīlim 1927. g. viņš atstāts pie chēmijas fak. sagatavošanai zinātniskai darbībai. 3. aprīlī 1927. gadā Straumanis aizstāv doktora disertāciju un iegūst chēmijas doktora gradu. No 1. maija 1927. g. līdz 1. jūnijam 1928. g. viņš strādā Vācijā prof. Tammaņa institūtā par International Education Board fellow. Sākot ar 1928. g. 1. septembri Straumanis skaitās par jaunāko asistentu chēmijas fakultātē un tā paša gada novembrī ievēlēts par privātdocentu.

Iespējamie darbi: M. Centnerszwer und M. Straumann: 1) Die katalytischen Erscheinungen bei der Auflösung des Zinks in Säuren. Zeitschrift für physik. Chemie 118, 416 (1925). 2) Die Überspannungen des Wasserstoffs an fein verteilten Metallen. Zeitschrift für physik. Chemie 118, 438 (1925). 3) Übt Radiumsstrahlung einen Einfluss auf das Potential der Wasserstoffelektrode aus? Zeitschr. f. physik. Chemie 118, 240 (1925). 4) Die katalyschen Erscheinungen bei der Auflösung des Zinks in Säuren. L. Ū. R. — XV, 361 (1926). 5) Experimentelle Prüfung der Theorie der Lokalströme. Zeitschrift f. physik. Chemie, 128, 369 (1927). G. Tammann und M. Straumann: 6) Die Änderung der Struktur und des elektrischen Widerstandes bei der Kaltbearbeitung von Metallen. Zeitschrift f. anorg. Chemie 169, 365 (1928). 7) Zur kristallographi-

schen Orientierung metallischer Niederschläge. Zeitschr. für anorg. Chemie 175, 131 (1928). 8) Zur Sichtbarmachung plastischer Verformungen im Inneren eines Werkstückes. Zeitschrift f. Metallkunde 19, 184 (1928). M. Straumann: 9) Flüssigkeitspumpe aus Glas für Laboratoriumszwecke. Zeitschr. f. angew. Chemie 39, 1500 (1926). 10) Die Auflösungs-geschwindigkeit des Zinks, Kadmiums und Eisens in Säuren vom Standpunkte der Lokalströme aus betrachtet (saīsināta doktōra disertācija). L. Ū. R. — XX, 325 (1928). 11) Die Auflösungs-geschwindigkeit des Zinks in strömender Schwefelsäure (habilitācijas darbs). Zeitschr. f. phys. Chemie 129, 370 (1927). 12) Über die Verteilung von Beimengungen in Zinkeinkristallen. Zeitschr. f. anorg. u. allgem. Chemie 179 (1929).

D. Asistenti.

1. **Vecākais asistents Marģers Gūtmanis** dzimis 1885. gadā 26. decembrī Mores pagastā, Rīgas apriņķī; 1904. g. nobeidzis Pliskavas ģimnasiju, 1914. gadā absolvējis Katrīnas II. Kalninstitūtu Pēterpilī ar I. šķ. diplomu; 1914. un 1915. gadā bijis par inženieri akc. sab. „Vossidlo u. Co“, kas viņu komandējusi uz Vāciju un Holandi zin. nolūkā. No 1915.—1917. g. Gūtmanis atradies kara dienestā inženiera amatā. 1917. g. viņš izdarījis ģeoloģiskus un petrografiskus pētījumus Mingrelijas kņaza īpašumos Kaukazā, 1918. g. un 1919. g. bijis par alvas raktuves pārvaldnieku Aizbaikalā (Olovjannaja), 1919. g. izdarījis ģeoloģiskus pētījumus Mandžurijā, 1920. g. brīvprātīgi iestājies Tālos Austrumos Latvijas karaspēkā par kareivji. 1920. g. 1. novembrī Gūtmanis ievēlēts par jaunāko asistentu pie ģeoloģijas un minerāloģijas katedras L. Ū. chēmijas fakultātē, bet 1924. g. 1. decembrī par vecāko asistentu; 1926. g. 5. martā ievēlēts par privātdocentu pie ģeoloģijas katedras L. Ū. matemātikas un dabas zinātņu fakultātē. 1922. g. Gūtmanis izdarījis ģeoloģiskus pētījumus Tātru un Karpatu kalnos un Vācijas Silēzijā (ar Kultūras Fonda pabalstu); 1927. g. vasaras brīvlaikā izdarījis ģeoloģiskus un minēraloģiskus pētījumus brūnogles raktuves Leipcigas apkārtnē, degakmeņa raktuves Stutgartes apkārtnē, Grimzēlas spēkstacijas vietā Šveicē, Modenas salzās,

Vezuva krātērā un Počuolija jūrmalā, Itālijā (ar paša līdzekļiem).

Iespīestie darbi: 1) K. Ašmanis. Latvijas un vispārīgā ģeoloģija vidusskolām un pašmācībai. Daba. Nr. 1. 1924. 2) Vai Latvijā ir nafta? Daba. Nr. 2. 1924. 3) Pārs vārdu ģeoloģiskām ekskursijām Rīgas apkārtnē. Daba. Nr. 2. 1924. 4) Dabas zinātne un skola. Daba. Nr. 1. un 2. 1925. 5) Daugavas ģeoloģiskā vēsture. Daba. Nr. 3. 1925. 6) Lasītājiem. Daba. Nr. 3. 1925. 7) Latvijas dzelzsrūdas. Daba. Nr. 6. 1925. 8) Minerālu un iežu noteikšana ar mikroskopu. Daba. Nr. 8. 1925. 9) Daugavas krāču izcelšanās. Latvijas Universitātes Raksti. XIII. 10) Jaunie dati Daugavas ielejas ģeoloģijā. Latv. inž. un techn. kongr. biroja techn. žurnāls. 1926. 11) Vai Latvijā atrodama dzelzsrūda? Jaunākās Ziņas. 5. febr. 1927. 12) Latvijas derīgie ieži. Daba. Nr. 6. 1927. 13) Latvijas knoversācijas vārdnīca. Daba. Nr. 2. Nr. 6. 1927.

2. **Vecākais asistents Edvins Iegrīve** dzimis 28. maijā 1878. g. Jelgavā. Pēc Rīgas pilsētas reālskolas beigšanas 1899. g. viņš iestājies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas fakultātē, ko beidzis 1906. g. ar inženiera tehnologa gradu. Beidzamos studiju gadus 1904.—1906. g. viņš bijis par privātasistentu pie docenta Dr. O. Luca; līdz 1908. g. nodarbojies par ķīmijas skolotāju, ķēm.-techniskā skolā Tveras guberņā; tad atgriezās Rīgā un ķīmijas fakultātē Politehniskā Institūtā no 1908. līdz 1918. un Latvijas Universitātē no 1920. g. darbojies par vecāko asistentu pie kvalitatīvās analitiskās laboratorijas. Priekš kara dažas vasaras Iegrīve strādājis pie prof. V. Kōlšitera Bernes Universitātē. 1929. g. aizstāvējis disertāciju Latv. Universitātē un ieguvis Dr. chem. gradu.

Iespīestie darbi: 1) Über die Empfindlichkeit der Bleireaktionen, Festschrift zum 50-jährigen Jubil. des Rig. Polyt. Instituts 1912, S. 103; Zeitschrift für analyt. Chemie 1914, 53, 420. 2) Reaktionen zum Nachweis vom SO₂ und NO₂ und einigen Säuren. Zeitschrift für analyt. Chemie 1924, 65, 182. 3) 1925. g. Rīgā paša izdevumā iznāk grāmatīņa „Pierādīšanas reakcijas kvalitatīvā ķēmiskā analīse. 4) Reaktionen zum Nachweis des Nitrit-, Nitrat- und Sulfit-Ions. Zeitschrift f. analyt. Chemie 1926, 69, 382. 5) Über einen empfind-

lichen Farbnachweis für Antimon und Wolfram. Zeitschr. f. analyt. Chemie 1927, 70, 400. 6) Beiträge zum Nachweis von Zinn, Zink und Chlor. Zeitschr. f. anal. Chemie 1928, 74, 225. 7) Beiträge zum Nachweis von Magnesium mittels Farbstoffreagenzien. Zeitschr. f. anal. Chem. 1929, 76, 354. 8) Beiträge zum Nachweis von Aluminium mittels Farbstoffreagenzien. Zeitschr. f. anal. Chem. 1929, 76, 438.

3. **Vecākais asistents Alfreds Ieviņš** dzimis 16. jūlijā 1897. g. Zemgalē, 1917. g. beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāsiju, 1919. g. iestājies Latvijas armijā Sibīrijā. 1920. g. viņš iesācis studēt Latvijas Universitātes chēm. fak., kurū beidzis ar inženiera chēmika gradu 1924. g. No 15. marta 1924. g. Ieviņš bijis par subasistentu pie silikātu tehnoloģijas un preču zinātņu katedras un no 1. jūlija 1925. g. ievēlēts par asistentu pie augšā minētām katedrām; vada praktiskus darbus preču zinātnē un chēmijā tautsaimniecības fak. studentiem.

4. **Asistents Bruno Jirģensons** dzimis 16. maijā 1904. gadā Ādažu pag., „Strēlniekos“ (Rīgas apr.); vidusskolas izglītību beidzis 1921. gadā; no 1921.—1926. gadam studē Latvijas Universitātē chēmiju. Chēmijas fakultāti viņš beidz 1926. gada maijā ar chēmijas kandidāta gradu, no 1922.—1928. gadam strādā kā subasistents pie neorganiskās chēmijas un dispersioloģijas katedrām. 1928. gada septembrī Jirģensons ievēlēts par jaun. asistentu analitiskās chēmijas laborātorijā lauksaimn. un mediķiem; 1929. gada maijā ievēlēts par asistentu turpat. 1928./1929. māc. gada pavasara sēmēstrī vadījis organiskās chēmijas semināru medicīnas fak. studentiem.

Iespējamie darbi: 1) Alkoholū iespāids uz hemoglobina koagulāciju. Latvijas Universitātes Raksti. 17, 639 (1928) un Kolloid-Zeitschrift 41, 331, (1927), 42, 59 (1927), 44, 76 (1928). 2) Die Koagulation des Hämoglobins in Gegenwart von organischen Stoffen. Biochem. Zeitschr. 193, 109 (1928). 3) Organisko vielu iespāids uz hemoglobina koagulāciju un spektru. Latvijas Universitātes Raksti. 20, 400 (1929). 4) Beiträge zu Kolloidchemie der Hämoglobine I. Biochem. Zeitschr. 194, 140 (1928); II. Teil. Biochem. Zeitschr. 200, 331 (1928). 5) Eine einfache Methode zur Messung der Koagulation. Kolloid. Zeitschrift 44, 202 (1928). 6) Reversible Umwandlungen des Kathä-

moglobins. Biochem. Zeitschr. 198, 206 (1928). 7) Die Koagulation stark solvatisierter Sole mit organischen Stoffen und Salzen. I. Teil. Biochem. Zeitschr. 195, 134 (1928); II. Teil. Kolloid. Zeitschr. 46, 114 (1928) und III. Teil. Kolloid. Zeitschr. 47, 236 (1929). 8) Die Oxydations-Reduktionsreaktionen und die Frage über des Wesen chemischer Bindung I. Zeitschrift für Elektrochemie 35, 352 (1929).

Kopīgi ar doc. A. Janeku pūblicēti sekoši darbi: 1) Sensibilierende und stabilisierende Wirkung der Haut auf kolloide Lösungen. Biochem. Zeitschr. 180, 193 (1927). 2) Alkoholū iespaids uz dispersoidu koagulāciju. Latvijas Ūniversitātes Raksti. 16, 507 (1927) un Kolloid. Zeitschr. 41, 40 (1927). 3) Die Viskosität von alhoholhaltigen Gelatinelösungen. Latv. Farmac. Žurnālā, Nr. 2, 1927. 4) Agara un želatīnes viskositāte alkoholū un sāļu klātūtnē. Latv. Farmac. Žurnāls. Nr. 3, 1927. 5) Dažu mazšķīstošu organisku vielu iespaids uz elektrolitkoagulāciju. Latv. Farmac. Žurnāls, Nr. 5, 1028.

5. **Asistents Oskars Jirģensons** dzimis 1895. g. Alojas pagastā, Valmieras apr. Beidzis tirdzniecības un kommerceskolu, viņš 1916. g. iestājies Rīgas Politehniskā Institutā chēmijas fakultātē; 1917. g. beidzis kara meteoroloģijas kursus un dienējis krievu armijā. 1918. g. Jirģensons iestājies Baltijas Tehniskā Augstskolā chēmijas fakultātē, kur arī sācis strādāt par priekšlasījumu asistentu; 1919. g. iestājies Latvijas armijā. 1919. g. beigās viņš ievēlēts par priekšlasījumu asistentu Latvijas Ūniversitātes chēmijas fakultātē pie organiskas un analītiskas chēmijas katedras. Šinī amatā Jirģensons sabijis līdz 1925. g. jānvārim; chēmijas fakultāti beidzis 1924. g. ar inženiera chēmiķa gradu. No 1924. g. oktōbŗa līdz 1925. g. dec. viņš kalpojis Bruņošanas Pārvaldē par kaujas gāžu inženieri; no 1925. g. oktōbŗa ievēlēts Latv. Ūniversitātes chēmijas fakultātes kvalitatīvas analīses labōrātōrijā par jaunāko asistentu, no 1927. g. maija, par asistentu.

6. **Vecākais asistents Pauls Kalniņš** dzimis Pāles pagastā, Valmieras apriņķa Kalna krogā. Pirmo izglītību Kalniņš ieguvis mājas mācībā; 7—10 gadu vecumā apmeklējis Vitrupes pagasta Ķirbižu skolu, pēc sagatavošanās pie mājskolotājas, iestā-

jies Millera Rīgas privātās reālskolas I. klasē un gadu vēlāk N. N. Mironova kommerskolas II. klasē, kuŗu beidzis 1904. g. pavasarī. Tā paša gada rudenī Kalniņš iestājies Rīgas Politehnikas būvinženieru nodaļā; 1906. gada rudenī iestājies Cīriches Ūniversitātē un studējis tur dabas zinātnes līdz 1907. g. rudenim; 1907. gada rudenī iestājies Karlsruhes Techniskās Augstskolas chēmijas fakultātē, kur stūdējis līdz 1912. gadam.

Karlsruhē Kalniņš gatavojies gala eksāmeniem, kad tam piedāvāta asistenta vieta Hannoveras Techniskās Augstskolas privātdocenta Dr. Fr. Bergiusa augstā spiediena labōrātōrijā. Vienu no pētījumiem par fainola pagatavošanu no chlōrbenzola pie augstām temperatūrām un augsta spiedienā (iespiests: Berichte der deutschen chem. Ges. 1914) iesniedzis Karlsruhē par diploma darbu, kas pieņemts gala eksāmeniem 1914. g. oktōbrī. Pasaules kara izcelšanās dēļ Kalniņš nevarējis savu nodomu izpildīt, jo nācis vāciešu cīvilgūstā, lai gan viņam atļauts tālāk strādāt labōrātōrijā. 1914. gada jānvārī, kad labōrātōriju pārvērta par Esenes firmas „Th. Goldschmidt.-A.-G.“ zinātnisko labōrātōriju, Kalniņš pārgājis šīs firmas dienestā un strādājis firmas zinātniskā labōrātōrijā Hannoverā un Esenē līdz pasaules kara beigām. Tā kā Kalniņa darbiem bijusi praktiska nozīme, tad firma viņam tos neatļāvusi publicēt. Tie ir firmas archīvā. Uz Kalniņa darbu pamatu Goldšmita firma jēmusi vairāk patentu, no kuŗiem daži ir arī uz viņa vārdu. 1919./20. g. ziemas mēnešus Kalniņš strādājis pie Berlīnes firmas „Erdoel- und Kohle-Verwertungs-A.-G.“. Tur viņš vadījis Berlīnes centrālās labōrātōrijas analitisko nodaļu. Tikai 1923. gada vasarā materiālie apstākļi tam atļāvuši nobeigt studijas Karlsruhē ar gala eksāmenu. No 1920. gada sākot Kalniņš strādājis par asistentu Latvijas Ūniversitātes chēmijas fakultātes sintētiskā labōrātōrijā. 1928. gada vasaras brīvlaiku viņš izlietojis doktōra grada iegūšanai Cīriches Ūniversitātē, Šveicē. Viņa Rīgā izstrādāto darbu par Perkina sinteses mēchanismu Cīriches Ūniversitātes II. filosofijas fakultāte atzinusi par pietiekošu un pēc eksāmenu izturēšanas 16. jūlija sēdē Kalniņam piešķīrusi „Doctor philosophiae“ gradu. No 1923. gada Kal-

niņš strādājis nepārtraukti kara skolā par organiskās ķīmijas lektoru.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Über die Darstellung von Phenol aus Chlorbenzol. Berichte d. Deutschen Chem. Gesellschaft 1914, 3155—60 (kopā ar prof. K. H. Meijeru un doc. F. Bergiusu). 2) Reaktionen bei hoher Temperatur und unter hohem Druck I. Hydrolyse und Oxydation von Benzylalkohol. Latv. Universitātes Raksti, XI, 467—472. 3) Zur Theorie der Perkinischen Synthese. Über den Mechanismus der Reaktion. Helvetica chimica acta 1928. (disertācijas izvilks). 4) Disertācija: Zur Theorie der Perkinischen Synthese. Über den Mechanismus der Reaktion. Zürich, 1928.

7. Jaunākais asistents Frīcis Kronbergs dzimis 2. novembrī 1898. g. Izviedes muižā, Kurzemē, Liepājas apr. No 1908.—1914. g. viņš apmeklējis Činkas progimnasiju Liepājā, kuŗu pabeidzis un pārgājis uz Nikolāja ģimnasijas V. klasi; 1915. g. pavasarī turpmākā izglītošanās vācu okupācijas varas pārtrakta. Līdz 1918. g. vasarai Kronbergs dzīvojis uz laukiem pie vecākiem, kur ar privātu stundu palīdzību turpinājis mācīties. Jūlija mēnesī tanī pašā gadā viņš aizbraucis uz Maskavu izglītību turpināt, kas nebija lemts, jo viņš tur mobilizēts lielnieku armijā, no kuŗienes atbrīvojies 1921. g., kad arī atgriezies Latvijā. 1922. g. pavasarī viņš izturējis abiturijas pārbaudījumus pie Liepājas valsts vidusskolas, sācis studēt Latvijas Universitātes ķīmijas fakultātē 1923. g. un pabeidzis 1928. g. pavasarī ar inženiera-ķēmiķa gradu; strādājis kā subasistents pie šķiedrvielu un krāsvielu tehnoloģijas katedras no 1925. g. 1. oktobra līdz 1928. g. 1. septembrim, kad viņš ievēlēts par jaunāko asistentu. Par darbu: Sikrūpniecībai piemērotas audumu izraibošanas metodes krāsās 1927. gada konkursā viņš saņēmis I. godalgu.

8. Vecākais asistents Jānis Krustiņsons dzimis 4. martā 1892. g. Babītes pagastā, Rīgas apriņķī. 1909. gadā viņš pabeidzis Rīgas Skolotāju Sabiedrības Tirdzniecības skolu un tajā pašā gadā iestājies Mironova Kommercskolā, kuŗu pabeidzis 1911. gadā ar komercijas kandidāta gradu; 1913./14. māc. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā ķīmijas nodaļā. Nodi-

binoties Latvijas Īniversitātei, Krustiņsons strādājis tūlīn no pirmā gada chēm. fakultātē 3 gadus par subasistentu pie neorganiskās un fisikalās chēmijas katedras; 1921. g. maija mēnesī viņš beidzis ar uzslavu Latv. Īniversitātes chēmijas fakultāti pēc bij. Rīgas Politehnikas programmas ar inženiera tehnologa gradu; 1921. g. 1. septembrī apstiprināts pie neorg. chēm. katedras par jaunāko asistentu, bet 1. februārī 1923. g. par asistentu fisikalās chēmijas labōrātōrijā; 1924. g. rudenī ievēlēts par vecāko asistentu.

Iespīestie darbi: A. 1) Über einige elektrolytische Versuche mit freien Elektroden. (M. Centnerszwer und J. Krustiņson.) Latvijas Īniversitātes Raksti. V, 1923. g. 2) Beschreibung eines neuen Apparats zur dynamischen Bestimmung der Dissoziationsspannungen (M. Centnerszwer und J. Krustiņson). Zeitschr. f. phys. Chemie, 124, 3/4, 1926. 3) Einfluss der Korngrösse auf den Dissoziationsdruck fester Stoffe (M. Centnerszwer und J. Krustiņson). Zeitschr. f. physikal. Chemie, Cohen-Festband, 1927. 4) Einfluss der Korngrösse auf den Dissoziationsdruck fester Stoffe II. Bleikarbonat (M. Centnerszwer und J. Krustiņson). Zeitschr. f. physik. Chemie, 132, 3/4, 1928. 5) Sudraba karbonata disociācija un graudu lieluma iespīeds uz disociācijas spīedienu. Latv. Īniversitātes Raksti, XVII, 1928.

B. Tulkojumi latviešu valodā: 1) Neorganiskās chēmijas kurss I. d. (prof. M. Centnerszwer). 2) Neorganiskās chēmijas kurss II. d. (prof. M. Centnerszwer).

9. **Vecākā asistente Irma Kvēlberģe** dzimusi 27. decembrī 1886. gadā Talsu apriņķī, Kandavas pagastā. 1898. g. iestājusies Jelgavas sieviešu ģīmnasijā, kurās pilnu kursu beigusi 1906. g., pēc tam iestājusies Augstākos Sieviešu dabas zinātņu kursus Pēterpīlī, kurus beigusi 1914. g. No 1917. līdz 1920. g. nodarbojusies kā dabas zinātņu skolotāja Daugavpīlī sieviešu ģīmnasijā; 1920. gadā pārnāk uz Rīgu, kur no jūnija 1920. gada līdz 1921. g. jānvārim nodarbojas par vecāko mūseija pārraugu mācības līdzekļu mūseijā. Pēc tam viņa pasniedz dabas zinātnes Valsts vidusskolā pieaugušiem, Millera neoģīmnasijā un Bekera neoģīmnasijā. No 1. aprīļa 1921. g. tā ir subasistente pie minerāloģijas katedras chēmijas fakultātē; 1 septembrī tai pašā gadā

ievēlēta par jaunāko asistenti, 1. aprīlī 1923. g. par asistenti un no 1. septembra 1926. g. skaitās par vecāko asistenti.

10. **Asistente Milda Labsvīrs** dzimusi 28. jānvārī 1900. g. Valkas apriņķī, Vec-Bilskas muižā. Pirmo izglītību viņa baudījusi vietējā pagasta skolā; vidusskolu apmeklējusi Valkā un Valmierā; 1919. gadā iestājusies Latvijas Universitātes ķīmijas fakultātē, kuru nobeigusi ar farmācijas kandidāta gradu 25. maijā 1927. gadā. No 1923. gada Labsvīrs strādājusi par subasistenti pie ķēm. fak. farmācijas nodaļas; 1927. gada septembra mēnesī par jaunāko asistenti pie ārstniecības vielu izmeklēšanas laboratorijas. No 1. sept. 1928. g. asistente pie tās pašas laboratorijas.

11. **Asistente Olga Grauze-Lāce** dzimusi Rīgā, 7. novembrī 1897. g. Pirmo izglītību viņa baudījusi Rīgas Latv. Biedrības 4-kl. skolā, pēc tam apmeklējusi Maldoņa siev. ģimnasiņu. 1915. g. viņa aizbraukusi uz Maskavu, 1916. g. pavasarī beigusi Maskavā Protopopovas siev. ģimnasiņu; tā paša gada rudenī iestājusies Maskavas Kommerc-Institūta tehniskā nodaļā. 1920. g. augustā viņa atgriezusies Latvijā un iestājusies L. Ū. ķīmijas fakultātē, kuru beigusi 1927. g. jānvārī ar inženier-ķēm. gradu. Sākot ar 1921. g. viņa strādājusi Volfšmita Akc. Sab. rauga fabrikā par laboranti. 1927. g. septembrī viņa ievēlēta par jaun. asistenti un 1928. g. par asistenti pie L. Ū. farmakognosijas institūta.

12. **Vecākais asistents Jānis Misiņš** dzimis 3. februārī 1885. g. Mēdzulas pagastā, Vidzemē. Pirmizglītību viņš baudījis Mēdzulas pag. skolā un to turpinājis Liezeres un Vec-Piebalgas draudzes skolā; pēc tam apmeklējis 4-klasīgo K. Millera privāto reālskolu Cēsīs. Vidus skolas kursu viņš absolvējis par eksternu pie Pēterā I. reālskolas Rīgā 1907. gadā; vēlāk studējis ķīmiju Rīgas Politehniskā Institutā (1907.—1913. g.). Pēc institūta nobeigšanas Misiņš strādājis kādu laiku (1913.—1915. g.) Krievu-Baltijas vagonu fabrikā par fabrikas izmēģinājumu laboratorijas vadītāju, tad Vakarū Uralu dzelzsceļu virsvaldē Jekaterinburgā un lasījis neorganiskās un analītiskās ķīmijas

kursu Jekaterinburgas chēmijas tehnikas kursus (1916. līdz 1917. g.). Pēc tam viņš strādājis Bakū pie chēmijas fabrikas būves (1917.—1918.); Latvijā atgriezies 1918. g. un, Pagaidu Valdībai nodibinoties, iestājies Zemkopības Ministrijas dienestā. Lielinieku laikā Misiņš strādājis Rūpniecības Kommissariātā, pēc Pagaidu Valdības atgriešanās Rīgā, iestājies Satiksmes Ministrijas ceļu un būvju virsvaldes dienestā (1919.—1921. g.), pēc tam Valsts Kontrolē (1922.—1923.) un no 1923. g. oktobra par asistentu pie chēmijas tehnoloģijas laboratorijas Latvijas Universitātē.

13. **Vecākais asistents Paulis Nuka (Nukke)** dzimis 1890. g. 14. maijā Rīgā. Izglītību viņš baudījis Rīgas Nikolāja I. ģimnāzijā (1899.—1908.) un Rīgas Politehniskā Institutā chēmijas nodaļā (1908.—1914.). Pēc institūta beigšanas Nuka strādājis turpat par asistenta v. i. līdz iesaukšanai kara dienestā 1915. g. rudenī. Kara dienestā viņš ar nelielu pārtraukumu sabijis līdz 1920. g. pavasarim, kad atgriezies no Dienvidu Krievijas Latvijā.

Iespiests darbs: Praktiskie darbi kvantitatīvā chēmiskā analizē. 1924.

14. **Asistente Irina Robežniece** dzimusi 8. jūlijā 1897. g. Pēterpilī. 1917. gadā viņa ieguvusi par eksterni gatavības apliecību, 1918.—1919. g. studējusi Pēterpils Universitātes fis. un mat. fak. chēmijas nodaļā. 1919.—1920. g. Robežniece strādājusi par skolotāju Latgalē, 1920. g. iestājusies Latvijas Universitātes chēmijas fakultātē, kuŗas farmac. nodaļu beigusi. 1926. g. 1923.—1926. g. viņa strādājusi par subasistenti pie uzturas vielu chēmijas katedras, 1926. g. ievēlēta par jaunāko asistenti. 1927. g. — par asistenti pie uzturas vielu chēmijas katedras.

15. **Asistents Viktors Šķilters** dzimis 1. maijā 1896. gadā Limbažos. 1912. gadā viņš nobeidzis Limbažu pilsētas skolu un turpinājis izglītību pašmācības ceļā; 1914. gadā iestājies aptiekā par mācekli; 1915. gada rudenī iesaukts kara dienestā un līdz 1918. g. darbojies par rotas feldšeri Galicijas un Rumānijas frontē. 1918. g. Šķilters atgriezies Latvijā

un strādājis aptiekā; 1919. g. iestāties nacionālā armijā un par kareivi jēmis aktīvu dalību frontē; 1920. g. maijā nolīcis aptiekara palīga eksāmenu. 1920. g. rudenī viņš iestāties L. Ū. chēmiijas fakultātē, kuŗu nobeidzis 1927. g. ar farmācijas kandidāta gradu. No 1923.—1927. g. septembrā m. Šķilters nodarbojas par subasistentu; no 1927. g. sept. m. par jaunāko asistentu un no 1928. g. septembrā mēneša par asistentu pie praktiskās farmācijas katedras.

16. **Asistents Arvids Šmits** dzimis 1894. gadā Ternejas pag., Valmieras apr. Pabeidzis 1912. g. A. Ķeniņa reālskolu Rīgā, viņš tanī pat gadā iesācis stūdet chēmiju Rīgas Politehniskā Institutā; 1916. g. pārtraucis stūdiyas un līdz 1920. g. strādājis par chēmiķi Viskrievijas Zemstes Savienības fabrikā Maskavā. 1920. g. Šmits atgriezies Rīgā, 1923. gadā pabeidzis stūdiyas Latvijas Ūniversitātē un ieguvis inž. chēmiķa gradu. 1924. g. rudenī viņš ievēlēts par jaunāko asistentu un 1926. gadā par asistentu L. Ū. chēmiijas fakultātē.

Iespēstie darbi: 1) Über eine neue quantitative Bestimmung der Alkohole (W. M. Fischer u. A. Schmidt, Ber. d. Deutsch. Chem. Ges. 57, 693 un 59, 679. Latvijas Ūniversitātes Raksti. 1924, IX, 163 un XI, 461). 2) Osady rytmiczne wodorotlenku wapnia (Roszniki Chemji, Warszawa, 1926, 6, 404). 3) Über die Hydrate des Calciumoxyds und eine rhythmische Fällung derselben (W. M. Fischer u. A. Schmidt, Latvijas Ūniversitātes Raksti. 1927, XVI, 597).

17. **Vecākais asistents Valdemars Štāls** dzimis 5. aprīlī 1889. g. Beidzis Mironova kommerskolu Rīgā, viņš iestāties 1908. g. Rīgas Politehniskā Institutā chēmiijas fakultātē, kuŗu absolvējis 1917. g. ar pirmo šķiru, iegūdams inženiera tehnologa gradu. 1917. g. Štāls strādā Maskavā N. A. Vtorova zavodā pie darbu vadības granātu pildīšanā ar smacējošām gāzēm; 1918.—1920. g. strādā Maskavā jaundibinātā rūpnieciskā sabiedrībā „Kooperchīmija“, kur, uzsākot darboties vienai no sabiedrības chēmiskām fabrikām, jem dalību par vienkārša darba strādnieku; vēlāk pārvests fabrikas labōrātōrijā pie zinātniskas tehnisku jautājumu atrisināšanas, kur prof. Blachera

pārziņā izstrādā metodi kaliļa permanganāta ražošanai; pēc tam bijis tai pašā fabrikā par nodaļas vadītāju, bet beidzamo laiku arī par fabrikas direktora palīgu. 1921. g. Štāls ievēlēts par pagaidu asistentu Latvijas Universitātes ķīmijas fakultātē, bet no 1924. g. ir turpat par vecāko asistentu. Viņš vada praktiskos darbus kvalitatīvā analizē un seminārus neorganiskā un analītiskā ķīmijā. No 1922.—1927. g. Štāls bijis par Padomes locekli Rīgas Tirgotāju Savstarpīgā Krēdīt biedrībā.

18. **Vecākais asistents Nikolājs Šteinbachs** dzimis Rīgā 1866. g. Pēc Rīgas pilsētas ģimnasijas beigšanas viņš apmeklējis Rīgas Politehnikas ķīmijas nodaļu un 1899. g. uz darba: Par taukskābes esteru savienošanu ar alkoholiem un fabrikas iekārtas metu akmeņogļu, darvas pārstrādāšanai eļļā, karbol-skābē, naftalinā, u. t. t. pamata dabūjis inženiera ķēmiķa gradu. Tai pašā gadā Šteinbachs iecelts par asistentu Rīgas Politehnikas ķēm.-anal. laborātorijā un palicis šai vietā arī pēc politehnikas paplašināšanas par universitāti. 1912. g. Šteinbachs kopā ar prof. V. Fišeru publicējis Rīgas Pol. jūbilejas numurā un Anorg. ķēmijas laikrakstā apcerējumu par jaunu metodi slāpekļa pārskābes atdalīšanai no slāpekļskābes.

19. **Vecākais asistents Kārlis Štrenks** dzimis Rīgā, 10. februārī 1886. g. No 1896. viņš apmeklējis Rīgas pilsētas ģimnasiju, kurū pabeidzis 1904. gadā; tā paša gada rudenī iestājies Rīgas Politehnikā Institutā inženieru nodaļā, bet 1906. gadā pārgājis uz ķēmisko fakultāti. Rudenī 1916. g. Štrenks pabeidzis R. P. I. Maskavā, atgriezies Rīgā un nodarbojies vairākus gadus par mājskolotāju. 3. jānvārī 1920. g. viņš iestājies Latvijas Universitātē par asistentu, dažus mēnešus strādājis kvalitatīvā laborātorijā un tad ticis pārcelts uz I. neorganisko laborātoriju; 1. jūnijā 1925. g. apstiprināts par vecāko asistentu uz 5 gadiem.

Iespējamie darbi: 1) M. Centnerszwer und C. Strenk: „Über Schwefelfluorür, S_2F_2 “. B. 56, 2249—2253 (1923). 2) M. Centnerszwer und C. Strenk: „Darstellung und Eigenschaften des Schwefelfluorürs (II. Mittel.)“. B. 58, 914—918 (1925).

20. **Vecākais asistents Gustavs Vanags** dzimis 1891. gada 10. martā Sņķeres pag. Zemgalē. Pirmo izglītību viņš baudījis Sņķeres baznīcas skolā, tad Jelgavas ģimnasijā; to nobeidzis 1910. g. un tā paša gada rudenī iestājies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas nodaļā. No 1. aprīļa 1913. g. Vanags strādājis par subasistentu pie prof. O. Luca. Kara apstākļu dēļ viņam nākas studijas pārtraukt; 1916. g. rudenī Maskavā gan vēl kādu laiku mēģina tās turpināt un arī kādus mēnešus strādā atkal pie Dr. O. Luca par subasistentu, bet materiālu apstākļu spiests no 1. dec. 1916. g. iestājies Хим.-Фарм. Зав. Всеросс. Зем. Союза (vēlāk Государственный хим.-фарм. заводъ № 2 В. С. Н. Х.), kur vada darbus dažādās nodaļās, galvenā kārtā novokaīna sintētisku pagatavošanu. 1920. g. oktobrī Vanags atgriezies Latvijā un 1921. g. jānvārī iestājies Latvijas Ūniversitātē, ko tā paša gada pavasarī nobeidzis ar inženiera tehnologa gradu. No 1. febr. 1921. g. viņš strādājis atkal pie Dr. O. Luca par subasistentu, no 1. sept. 1921. g. ievēlēts par jaunāko asistentu pie analitiskās kvalitatīvās laboratorijas lauksaimniekiem un medīkiem; no 1. jānv. 1923. g. par asistentu, no 1. sept. 1924. g. par vecāko asistentu. No 1921. g. rudens līdz 1925. g. pavasarim Vanags pasniedzis ķīmiju (vienu gadu arī ģeoloģiju) Rīgas Kultūrtechniskā skolā. 1923. g. rudenī nolasījis populāru ķīmijas lekciju ciklu Latv. Lauks. Centrālbiedrības vakara kurssos; 1925. un 1926. g. jānvārī pašmācības „Skolas Mājā“ praktiskos kurssos dēmonstrējis neorganiskās ķīmijas eksperimentus (katru reiz 10—12 stundas); 1926. pavasarī Mākslas Akadēmijas audzēkņiem dēmonstrējis ūniversitātē neorganiskās ķīmijas eksperimentus (10 st.); 23. febr. 1928. g. Latvijas ķīmijas Biedrībā nolasījis referātu par saviem pētījumiem: „Anhidro-bis-indandiona oksidēšana“. Vanags darbojas pie A. Gulbja izdodamās „Latviešu Konversācijas vārdnīcas“ par redaktoru un līdzstrādnieku.

Iespiestie darbi: 1) Vienkārši mēģinājumi ķīmijā. 1921. g. 2) Organiskā ķīmija iesācējiem. 1. izd. 1922, 2. izd. 1925. g. 3) Neorganiskā ķīmija. 1925. 4) Ķīmija pamatskolām. 1926. 5) Kopā ar prof. O. Lucu: Organiskā ķīmija.

1925. g. Bez tam vairāk atreferējumu žurnālā „Daba“ no dažiem ārzemju ķīmijas žurnāliem.

21. **Asistents Arvids Veidemanis** dzimis 1893. g. 29. sept. Rīgā. Vidusskolas izglītību viņš baudījis Rēveles Nikolāja ģimnasijā, kuru beidzis 1913. g. ar zelta medaļu; Tā paša gada rudenī iestājies Pēterpils Politehniskā Institūta metalurģiskā nodaļā, kurā izglitojies līdz 1916. gada pavasarim, kad iesaukts kara dienestā un nosūtīts uz Pēterhofas kaņaskolu. Pēc karaskolas beigšanas Veidemanis dienējis Simbirskā reserves pulkā un pēc tam latviešu strēlnieku pulkā; 1917. gadā paaugstināts par podporučiku. Pēc lielinieku apvērsuma viņš dzīvojis Rēvelē zem vācu okupācijas varas; pēc vāciešu izvākšanās no Igaunijas 1919. gada sākumā iesaukts karā pret lieliniekiem un nosūtīts uz kara lauku; 1919. gada rudenī ievainots un ēvakuēts uz Rēveli. Pēc izveseļošanās 1920. gada februārī Veidemanis brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā; dienējis II. Ventspils pulkā un pēc tam tanku divizionā; demobilizējies 1921. g. vasarā. Tanī pašā gadā viņš iestājies Latvijas Universitātes ķīmijas fakultātē; 1923. gada 15. jānvārī ievēlēts par subasistentu; 1924. g. pavasarī beidzis ķīmijas fakultātes kursu ar inženiera ķēmiķa gradu. Tā paša gada 1. oktobrī Veidemanis ievēlēts par jaunāko asistentu pie ķīmijas tehnoloģijas laboratorijas, 1926. gada 1. oktobrī pārvēlēts par asistentu.

22. **Vecākā asistente Katrīne Zēberģe** dzimusi Rīgā 1889. gadā. 1908. g. viņa beigusi ar zelta medaļu Rīgas Lomonosova ģimnasiju, 1915. g. absolvējusi ar I. šķ. diplomu Maskavas Augstāko Sieviešu Kursu dabas zinātņu fakultātes kristallografijas un minerāloģijas nodaļu. No 1913.—1915. g. Zēberģe darbojusies par subasistenti kristallografijā pie prof. V. Karandejeva. Šinī laikā viņa strādājusi pie analcima pētīšanas un 1915. g. publicējusi Pēterpils Zinātņu Akadēmijas annāļos darbu Анализъ анальцима съ Чайцына мыса. Изв. Имп. Ак. Наукъ. 1915 Zēberģe piedalījusies Amu-Darjas baseina augšņu pētīšanas ekspedīcijā (Bucharā). Sakarā ar darbu pārtraukšanu Siev. Augstāko Kursu minerāloģijas kabinetā, viņa piejēmusi 1916. g.

chēmiķes vietu Viskrievijas Zemstes savienības labōrātōrijā, frontē; 1920. g. pārbraukusi Pēterpilī, kur vienu gadu strādājusi Chēmijas Technikumā. 1921. g. Zēberģe atgriezusies Latvijā un tanī pašā gadā piejēmusi asistentes vietu pie Latvijas Ūniversitātes minerāloģijas un petroloģijas katedras. Pēdējā laikā viņa strādā pie Korsikas diabasu pētīšanas.

III. Filoloģijas un filosofijas fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Leonids Arbuzovs** dzimis 31. oktobrī 1882. g. Bauskā kā skolotāja, vēlākā „Livländisches Urkundenbuch“ izdevēja L. Arbuzova dēls; apmeklējis H. fon Elca privātģimnāziju Rīgā un Rīgas Pilsētas ģimnāziju, kuŗu nobeidzis 1902. gadā; no 1902.—1906. g. studējis teoloģiju Tērbatas Universitātē, bet līdz ar to no 1903.—1905. g. piedalījies arī prof. R. Hausmaņa noturētos sēmināros un priekšlasījumos par Baltijas vēsturi, historiografiju un arhaioloģiju un par palaiografiju; 1906. g. rudenī ieguvis cand. theol. gradu un pēc tam pie Kurzemes Konsistorijas nolīcis pārbaudījumu pro venia et pro ministerio. Pēc tam viņš no 1906.—1909. g. studējis Ģetingas Universitātē vēsturi un 1909. g. augustā prōmovējies par Dr. phil. summa cum laude, uz disertācijas: „Die Beziehungen des Deutschen Ordens zum Ablasshandel seit dem 15 Jahrhundert“ pamata. 1909. un 1910. gadā Arbuzovs turpinājis vēstures studijas Berlīnes Universitātē un arī darbojies par brīvprātīgu darbinieku arhaioloģijas mūseijā un vācu folkloras mūseijā („Vorgeschichtliche Abteilung des Museums für Völkerkunde“ und „Museum für Deutsche Volkskunde“). 1910. g. viņš apmeklējis arhaioloģijas mūseijus Kopenhāgenā, Stokholmā un Helsingforsā un darbojies Upsalas Universitātes bibliotēkā. Kopš 1910. gada A. ir Rīgas Vēstures un Senatnes Pētītāju Biedrības sēkrētārs un kopš 1911. g. arī dokumentu krājumu „Livländisches Urkundenbuch“ und „Akten und Reccesse der livländischen Ständetage“ izdevējs. 1919. g. 17. septembrī Arbuzovs apstiprināts par jaundibinātās Latvijas Universitātes stundu docentu filoloģijas un filosofijas fakultātē, drīzi pēc tam par vēstures docentu un par vecāko docentu, bet no 1. jūlija 1922. g., par vēstures profesoru.

1923. g. ziemas svētku brīvlaikā Arbužovs komandēts zinātniskos darbos uz Karalauču valsts archīvu, bet no 1926. g. novembra līdz 1927. g. martam Vatikāna archīvā Romā. Savus pētījumus par Latvijas vēsturi Vatikāna archīvā viņš turpinājis 1928. g. pavasarī un 1929. g. vasarā. Arbužovs ir biedrs: 1) Rīgas Vēstures un Senatnes Pētītāju biedrībā; 2) Kurzemes Literātūras un Mākslas biedrībā Jelgavā; 3) Genealoģijas biedrībā Jelgavā; 4) Mācītā Igaunju biedrībā pie Tērbatas Universitātes (goda biedrs) un 5) Igaunijas Literāriskā Biedrībā Rēvelē (korespondētājs biedrs).

Lespiestie darbi: 1) Die Beziehungen des Deutschen Ordens zum Ablasshandel seit dem 15. Jahrhundert. Göttinger Doktordissertation. 1909. 112 lp. 8° (arī „Mitteilungen aus d. livl. Geschichte 20, 367—478 lp.). 2) Zum bevorstehenden XV. Archäologischen Kongress in Nowgorod. Prähistorische Zeitschrift I, 1910, 246—248 lp. 3) Aus Runös alten Zeiten. Rig. Rundschau 1910, Nr. 126. 4) Zauber- und Hexenwahn in den Baltischen Provinzen. Häckers Rigascher Almanach für 1911. Riga, 1911, 201—226 lp. 5) Hygienisches aus Alt-Riga. Rig. Zeitung und Rigasche Rundschau, 1910, Nr. 237. 6) Vom XV. Archäologischen Kongress in Nowgorod im Jahre 1911. Prähistorische Zeitschrift II, 1911, 356—364 lp. 7) Ein verschollener Bericht des Erzbischofs Andreas von Lund aus dem Jahre 1207 über die Bekehrung Livlands. Sitzungsberichte der Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde zu Riga, 1910, 4—6 lp. 8) Bruchstücke eines Kopialbuches des Rigaschen Dominikanerklosters. Turpat. 127—135 lpp. 9) Die Livonica in A. Langs Acta Salzburgo-Aquilegensia I, 1316—78. Turpat, 33—34 lp. 10) Mag. Joh. Scharpes Traktat über Schweinefleischbenediktionen in Riga. Turpat, 208—229. lp. 11) Der Zisterzienserabt Marsilius von Langheim in Livland. Turpat, 23—25 lp. 12) Einleitung, historische, zu Jonck u. Poliewskys Führer durch den Rigaschen Strand. 1911, 1—18 lp. 13) Die Bezwingung Rigas durch den Ordensmeister Eberhard von Monheim (1329/30). Heimatbuch II, 1912., 48—52 lp. 14) Fürsorge öselscher Bischöfe für ihr Landvolk. Turpat 78—85 lp. 15) Die Deutsche Hanse. Turpat, 54—68. 16) Die livländische Geschichtsliteratur 1910. Rīgā, 1912. 90. lpp. 8°. 17) Bericht über den XV. Archäologischen Kongress in Nowgorod. Sitz.-ber. der Ges. f. Gesch. u. Alt. in Riga 1911,

- 323—339 lp. 18) Zwölf Urkunden zu O. Stavenhagens „Livland und die Schlacht bei Tannenberg“. Turpat, 266—277 lp. 19) Die Verteilung archäologischer Funde aus den Ostseeprovinzen durch die Archäologische Kommission in St. Peterburg 1896—1906. Turpat, 278—285 lp. 20) Analekten zur livl. Kirchengeschichte. Turpat, 395—402 lp. 21) Das lateinische Bibelsummarium des Dominikaners Otto de Riga vom Jahre 1316. Turpat, 403—410 lp. 22) Ambrosius Gumpffenbergs Bericht über eine Mission des Erzbischofs Johann Blankenfeld von Riga vor der Eroberung Roms 1527. Sitz.-ber. der Ges. für Gesch. u. Alt. in Riga 1912, 346—366 lp. 23) Die Aktion der Rigaschen Franziskaner gegen das Vordringen des Luthertums. Sitz.-ber. der Ges. f. Gesch. u. Alt. 1913, 21—70 lp. 24) Dr. L. Lemmens „Die Franziskanerkustodie Livland und Preussen“. Turpat, 106—124 lp. 25) Bericht des Herausgebers der II. Abteilung des Livländischen Urkundenbuches. Turpat, pielikumā, VI.—VII. lp. 26) Des Rigaschen Franziskaners Burchard Waldis Romfahrt und nachmalige Tätigkeit bei der Reformation Rigas. Häckers Rigascher Almanach für 1914. 107—133 lp. 27) Wolter von Plettenberg und der Untergang des preussischen Ordensstaates. Schriften des Vereins für Reformationsgeschichte Nr. 131. Halle, 1919. 85 lapp. 28) Die Einführung der Reformation in Liv-, Est- und Kurland. Quellen und Forschungen zur Reformationsgeschichte, Band III. Leipzig 1921. 851 lapp. 29) Akten und Recesse der Livländischen Ständetage. 1. Band, 2. Lieferung (1405—1417), Riga 1923. S. 129—194. 3. Lieferung (1417—1424), Riga 1926. S. 195—390. 4. Lieferung (1424—1449), Riga 1928. S. 391—30) Vecākie latviešu literātūras pieminekļi: Visagrākie rokraksti latviešu valodā kopš 1558. g. Izglītības Ministr. Mēnešrakstā I., 1920. g., 34—48 lp. 31) Atbilde R. Klaustiņa kga recenzijai par „Einführung der Reformation“. Turpat, 1920., 586 līdz 592 lp. 32) Reformācijas kustība latviešu starpā. Turpat, 1921., 829—841. lp. 33) Pašreizējais pētījumu stāvoklis par Latvijas Indriķi un viņa chroniku. Turpat, 1921., 1143—1150 lp. 34) Gadījuma dzejoļi latviešu valodā 1645. un 1650. gadā. Turpat, 1922. g., 1320—1322 lp. 35) T. s. 1739. g. Rozena dēklārācijas un Budberga-Šrādera zemes tiesību prōjekta stāvoklis zemnieku tiesību vēsturē. Turpat, 1926. g., 149—163 lp. 36) Vidzemes zemnieku tiesības jautājums zviedru laikos un XVIII. gadsimteņa pirmā pusē. Atbilde prof. R. Viperam un J. Vigrabam. Turpat, 1927. g., 510—522 lp. 37) Recensija par L. Paegles

- levadu vēsturē. Turpat, 1923. g., 595—602 lp. 38) Recensija par A. Švābes Latvijas vēstures I. daļu. Turpat, 1923. g., 980—986 lp. 39) Recensija par A. Švābes Latvijas vēstures II. un III. daļu. Turpat, 1923. g., 1071—1090. g. 40) Recensija par A. Ventmalnieka Latvijas vēsturi. Turpat, 1924. g., 422 līdz 433 lp. 41) Recensija par Fr. Zāliša Latvijas vēsturi. Turpat, 1925. g., 202—210. 42) Recensija par A. Birkerta Mazo Latvijas vēsturi. Turpat, 1925. g., 85—88 lp. 43) Recensija par Korklu Jura Īsokumu vēsturē. Turpat, 1925. g., 88—91 lp. 44) Recensija par A. Švābes Latvijas kultūras vēsturi I. Latvju grāmatā, 1924. g., 9—15; 122—131 lp. 45) Recensija par A. Speķa (Spekke) darbiem: a) Rīgas humānista S. Frenceļa poēmu par īsto dižciltību, b) Livonijas dzejnieka - humānista Eicedija poēmu Danubius un c) Lodoviko Ariosto Jelgavā. Turpat, 1926. g., 118—119 lp. 46) Studien zur Geschichte der lettischen Bevölkerung Rigas im Mittelalter und im 16. Jahrhundert. Latvijas Ūniv. Raksti I., 1921. g., 76—100 lp. 47) Zwei lettische Handschriften aus dem 16. und 17. Jahrhundert (1532., 1625). Turpat, II., 1922., 20—57 lp. 48) Kirchliches Leben der Rigaschen Losträgergilde im 15. Jahrhundert. Turpat, VI., 1923. g., 185—229 lp. 49) Ein Verzeichnis der bäuerlichen Abgaben im Stift Kurland 1582/83. Turpat, 1924. g., 163—286 lp. 50) Latviešu grammatika bijušā Kurzemes hercoga bibliotēkā Pēterpilī. Filologu Biedr. Rakstos, V., 1925. g., 106—125 lp. 51) Die altlivländischen Bauerrechte, neu herausgegeben. (Mitteilungen aus der livländischen Geschichte. 23, 1924.—1926. g., 1—144 lp., 635—645 lp. 52) Das heutige Lettland vor 700 Jahren. Jonck und Poliewskys Rigascher Kalender 1924., 100 līdz 114 lp. 53) Lettland in der jüngeren Eisenzeit. Baltische Blätter 1924, I., 98—116 lp. 54) Ein Fragment vom mittelniederländischen „Renaut von Montalbaen“ in der Rigaschen Stadtbibliothek. Tijdschrift voor Nederlandsche Taal en Letterkunde 41, 1922., 182. 55) Der Wissenschaftsstand in den ausserdeutschen Kulturländern: II. Lettland. Deutsche Literaturzeitung 1924., 311—314; III. 1924.; IV. 1925., 1434. 56) Burcharth Waldis „Die Parabel vom verlorenen Sohn“. Zur Einführung. Rīgā, 1922., 4 lapp. (atkārtots: Rīgā, 1927. g., 4 lapp.). 57) Die Domkirche zu Riga. Bruhns Kalendar für 1924. 58) Baltisches Gebiet. Die Religion in Geschichte und Gegenwart. 2. Auflage, I. Band, 1927, 744—750. 59) L. Arbusov sen. Turpat, I., 1927. 60) Bischof Albert von Riga. Turpat, I., 1927. 61) Hermann v. Bruiningk. Turpat, I., 1927. 62) Bistum Dorpat,

Turpat, I., 1927. 63) Albert I. von Riga. Eesti Biograafiline Leksikon I, Tartu 1926, 11—13 lp. 64) Albert Suerbeer. Turpat, I., 13 lp. 65) „Alnpeke, Ditleb“. Turpat, I., 42—43. 66) Blankenfeld, Johann, Erzbischof von Riga. Turpat, I., 49—69. 66) Bruiningk, Hermann von. Turpat, I., 59—60. 67) Heinning Scharpenberg. Turpat, I., 130—131. 68) Hofmann, Melchior. Turpat, I., 139—140. 69) Feuereisen, Arnold. Turpat, I., 89. 70) Jasper Linde. Eesti Biograafiline Leksikon II, Tartu 1927., 171—172 lp. 71) Kettler, Gotthard. Turpat, II., 213 līdz 214. 72) Kristof von Mecklenberg. Turpat, II., 237. 73) Lohmüller, Johann. Turpat, 282—283. 74) Mandern, Konrad von. Turpat, II., 300. 75) Münster, Jasper. Eesti Biograafiline Leksikon III, 1928. 76) Meinhard. Turpat, III. 77) Plettenberg, Walter von. Turpat, III., 391—392. 78) Possevino, Antonio. Turpat, III. 79) Rutze, Nikolaus. Turpat, III. 80) Olmen, Philipp. Turpat, III. 81) Salza, Hermann von. Turpat, III. 82) Stavenhagen, Oskar. Turpat, III. 83) Stodewescher, Sylvester. Turpat III. 84) Theoderich von Treiden. Eesti Biograafiline Leksikon. IV. 1928. 85) Tegetmeyer, Sylvester. Turpat IV. 86) Transehe, Astaf von, Turpat IV. 87) Volquin. Turpat IV. 88) Waldis, Burchard. Turpat IV. 89) Wenno (Vinnö). Turpat IV. 90) Wartberge, Hermann von. Turpat IV. 91) Die handschriftliche Überlieferung des „Chronicon Livoniae“ Heinrichs von Lettland. I. Latvijas Ūniv. Raksti XV., 1926., 189 līdz 341 lp.; II., turpat, XVI., 1927., 125—202 lp. 92) Römischer Arbeitsbericht I. Turpat XVII., 1928, 285—423 lp. 93) Römischer Arbeitsbericht II., turpat XX., 1929. Bez tam, Arbusovs ir nobeidzis un izdevis sekošās sava nelaika tēva sakrātās grāmatas: a) „Livlands Geistlichkeit vom Ende des 12. bis ins 16. Jahrhundert“, III. Nachtrag, Mitau 1913; 430 lapp. b) „Liv-, Est- und Kurländisches Urkundenbuch“, II. Abteilung, Band 3 (1505—1510), Riga 1914. c) „Grundriss der Geschichte Liv-, Est- und Kurlands von L. Arbusow sen.“ IV., verbesserte und ergänzte Auslage. Auf Grund des vom Verfasser hinterlassenen Materials besorgt durch L. Arbusow jun. Riga, 1918. 372 lpp.

2. **Profesors Francis Aleksandrs Balodis** dzimis Valmierā 7. augustā 1882. g., kā Valmieras draudzes skolotāja vēsturn. Valdemāra Dāvida Baloža dēls. Viņš apmeklējis Valmieras draudzes skolu, E. Heines privātskolu un Rīgas Pilsētas ģimnāziju, kuŗu nobeidzis 1902. g.; studējis papriekšu teoloģiju, tad vēsturi, mākslas vēsturi un archaioloģiju Tērbatas Ūniversitatē

(1902., II. — 1906., I.), Maskavas Archaioloģiskā Institutā (1907., II.—1910., I.), Maskavas Ūniversitātē (1909., II.—1911., I.) un Minchenes Ūniversitātē (1910. g. vas. sēm. un 1911. g. vas. sēm. — 1912. g. vas. sēm.). Studijas Balodis nobeidzis Minchenē kā aiģiptologa profesora F. V. fon Bisinga skolnieks, iegūdam par disertāciju „Prolegomena zur Geschichte der bärtigen zwerghaften Gottheiten in Aegypten“ Dr phil. gradu. Maskavas Ūniversitātē viņš nolcis 1914./15. akad. gadā maģistra pārbaudījumus mākslas vēsturē un Latvijas Ūniversitātē ieguvis 21. aprīlī 1926. g. par disertāciju „Mākslas reforma Echnatona laikā“ Dr. hist. gradu. Pēc Maskavas Archaioloģiskā Institutā nobeigšanas (māc. archaiologa disertācija: Нѣкоторые материалы по исторіи латышскаго племени съ IX по XIII стол.) Balodis atstāts pie institūta archaioloģisko pētījumu vēstures katedras (pie prof. V. Malmberga) un uz profesora V. Malmberga un V. Gorodcova ierosinājumu komandēts uz 2 gadiem uz ārzemēm (uz Mincheni). 1912. gada septembrī Balodis nolāsījās Mask. Arch. Institutā pro venia legendi lekcijas карликообразныя божества въ Египтѣ ии Культъ мѣртвыхъ въ Египтѣ; 9. okt. 1912. g. Balodis iecelts par Maskavas Archaioloģiskā Institutā aiģiptoloģijas docentu; 1915. g. aprīlī nolāsījās Maskavas Ūniversitātē pro venia legendi lekcijas Египетскій ренессансъ ии Мистическія дѣйства въ древнемъ Египтѣ (культъ Озириса)* un 25. aprīlī 1915. g. apstiprināts par Maskavas Ūniversitātes mākslas vēstures privātdocentu; 27. maijā 1919. g. ievēlēts par Saratovas Ūniversitātes mākslas vēstures ārkārtējo profesoru. Balodis bijis Maskavas Archaioloģiskā Institutā docents no 9. okt. 1912. g. līdz 1. okt. 1919. g., Maskavas Ūniversitātes privātdocents no 25. aprīļa 1915. g. līdz 1. jūlijam 1918. g., Saratovas Ūniversitātes profesors no 1. jūlija 1918. g. līdz 5. febr. 1924. g., Saratovas Ūniversitātes vēst.-filol. fak. dekāns no 1. apr. 1919. g. līdz 9. apr. 1921. g., Saratovas Ūniversitātes rektora palīgs no 26. okt. 1920. g. līdz 1. dec. 1921. g. un prōrektors no 29. dec. 1922. g. līdz 5. febr. 1924. g., Saratovas Archaioloģiskā Zin.-pētn. Institutā kārt. biedrs un direktors no 26. okt. 1921. g. līdz 5. febr. 1924. g. 31. augustā 1923. g. viņš

ievēlēts par Maskavas Universitātes austrumu mākslas vēstures profesoru un 18. jūnijā 1923. g. par Maskavas Mākslas Vēstures un Arhaioloģijas Zin.-pētn. Institūta kārt. biedru; tad pat iecelts par Krievijas mūzeiju pārvaldes archaiol. padomes locekli. Saratovā ieņemto amatu dēļ Balvdis uz Maskavu neticis, bet tai pašā gadā, decembra mēnesī, no jauna ievēlēts — šoreiz par vēsturiskās archaioloģijas profesoru un, Krievijas Valsts Zinātn. Padomes 5. februāra 1924. g. apstiprināts, ar Tautas Apgaism. Komisāriāta telegrafisku rīkojumu pārcelts. Maskavā no 5. febr. 1924. g. līdz 10. aug. 1924. g. viņš bijis pirmās (vecās) universitātes profesors, Zinātn.-pētn. Institūta biedrs, Institūta rakstu krājuma Древний Миръ redaktors un no 1. jūlija 1924. g. līdz 10. aug. 1924. g. arī Maskavas vēsturiskā mūzeija nomadu senlietu pārzinis; 20. jūlijā 1924. g. iecelts par Krievijas Valsts Zinātn. Padomes archaiol. komisijas locekli. 10. aug. 1924. g. Balodis pārbraucis dzimtenē un 1924., II., iesācis lasīt L. Ū. fil. fak. seno austrumu vēsturi, seno austr. mākslas vēsturi un archaioloģiju. Par L. Ū. fil. un filos. fak. austrumu filoloģijas profesoru viņš apstiprināts 22. nov. 1923. g. (skaitot no 1. jūlija 1923. g.). 1921.—1923. g. viņš bijis Saratovas Archaioloģijas un Mākslas vēstures Biedrības priekšsēdētājs. 3. dec. 1927. g. ievēlēts par Latviešu Filologu Biedrības priekšsēdētāju un no 1929. g. 1. jūlija par filoloģijas un filosofijas fakultātes dekānu, ir bijis Ķeiz. Maskavas Archaioloģiskās Biedrības korespondētājs biedrs, Ķeiz. Maskavas Archaioloģiskā Institūta goda biedrs; 4. jūnijā 1929. g. ievēlēts par Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien Stokholmā ārzemes korespondentu. Zinātniskos ārzemes komandējumos viņš bijis 1910., 1911., 1912., 1914., 1923., 1924., 1926., 1927., 1928. un 1929. gadā; izdarījis archaioloģiskus izrakumus: 1909. gadā — Kauguru Kaln-Eniņu Pekas kalnā, 1910. gadā — Draņķu kapu kalnā (pie Valmieras), 1919. gadā — Uvekas pilskalnā (pie Saratovas); 1920. gadā — Mečetkas, Ternovkas un Daņilovkas pilskalnos (Pievolgas joslā); 1921. gadā izdarījis tatāru senmītņu reģistrēšanas darbus Saratovas-Caricinas Pievolgas joslā; 1922. gadā — archaioloģiskus izrakumus Carevas un Selitrennojas apkaimē, tad

Latvijā: arch. izrakumus 1925. gadā — Ciblas, Ludzas, Rikopoles, Pasienas, Latišonku, Rugaišu, Batņu, Čenčevas, Isnau-
das, Šešku un Istalznas kapu laukos un Vec-Slobodas pilskalnā;
1926. gadā — Jaun-Piebalgas Ezer-Briču, Salenieku, Šuškas
un Volkorezu kapu laukos un 1927. gadā — Slates kapu laukā
un Raunas Tanīsa kalnā; 1928. gadā — Sabiles krievu kapos
un Tojātos. Balodis nodarbojies arī par vidusskolu skolotāju
Kļincu tehniskā vidusskolā (1. aug. 1906. — 20. aug. 1907. g.),
Maskavas sieviešu kommerskolā, E. Konstanta kundzes sie-
viešu ģimnasijā (1. aug. 1907. — 1. aug. 1908. g.) un Maskavas
cesareviča Alekseja kommerskolā (20. aug. 1907. — 1. jūlijam
1918. g.); mācījis vācu valodu un vēsturi. No 1. febr. 1908. g.
līdz 1. jūlijam 1918. g. viņš bijis Maskavas Lauksaimnieciskā
Institūta vācu valodas lektors; 1922/23. akad. gadā bijis Sara-
tovas Universitātes strādnieku fakultātes sagatavošanas noda-
ļas pārzinis.

Iespējamie darbi: 1) Некоторые материалы по исто-
рии латышскаго племени съ IX по XIII столѣтіе. Москва 1910.
125 лрр. 2) Отчетъ о командировкѣ въ Прибалтійскій край
лѣтомъ 1909 года (Беверинскія раскопки). Труды предв. ком.
по устройству XV археол. съѣзда, Москва 1911, 21—46 лрр.
3) Отчетъ о командировкѣ въ Германію лѣтомъ 1910 года
отчетъ М. А. И. за 1910 годъ, Москва 1911, 17—34 лрр. 4)
Отчетъ о командировкѣ въ Мюнхенъ въ 1911 году. Отч.
М. А. И. за 1911 г., Москва 1912, 8 лрр. 5) Ваза съ изо-
браженіемъ Беса, изъ собранія В. С. Голенищева № 2185.
Памятники музея изящныхъ искусствъ им. Имп. Алексан-
дра III, Москва (1912. Вып. I—II, 31—36 лрр. 6) Prole-
gomena zur Geschichte der bärtigen zwerghaften Gottheiten
in Aegypten. Москва 1913, 115 лрр. 7) Древній Египетъ,
его живопись и скульптура. Москва 1913, 85 лрр. 8) Егип-
етское искусство времени Аменофиса IV. Москва 1914, 33 лрр.
9) Русская литература по Египту за послѣдніе годы. Голось
Минувшаго, 1917, 309—314 лрр. 10) Реализмъ и идеализация
въ египетскомъ искусствѣ какъ результатъ представленій о
потустороннемъ бытіи. Сборникъ въ честь проф. В. К. Мальм-
берга, 1917, 59—68 лрр. 11) Египетскій ренессансъ. Москва,
1917, 20 лрр. 12) Старый и новый Сарай и провинциальные
города Зологой Орды. Новый Восток, 1923, № 3, 7 лрр.

- 13) Приволжские Помпеи. Москва 1923, 132 lpp. 14) Старый и Новый Сарай, столицы Золотой Орды. Казань 1923, 62 lpp. 15) Мистические действия в древнем Египте. Ученые Записки гос. Саратов. Университета, томъ I, вып. 4-ый, 1924, 11 lpp. 16) Очерки истории древнеегипетского искусства. Саратов, 1924, 186 lpp. 17) Культура Золотой Орды. Новый Восток, 1924, № 6, 336—349 lpp. 18) Памятники египетского искусства времени Эхнатона. Древний Мир, вып. 1-ый, 1924, 20—39 lpp. 19) Otrā Tebu laikmeta Aigiptes garīgā kultūra. Izgl. Min. Mēnešr., 1924., 605—613 lpp. 20) Mākslas reīorina Echnatona laikā. L. Ū. Raksti, XI., 1924., 183—266 lpp. 21) Latviešu kultūras ziedu laiks Latgalē. Latvijas Saule, 34. nrs, 1925., 355 līdz 364 lpp. 22) Ludzas-Rāznas apvidus senietas. Izgl. Min. Mēnešr., 1925., 11. burtn., 9 lpp. 23) Alt-Sarai und Neu-Sarai, die Hauptstädte der Goldenen Horde. L. Ū. Raksti, XIII., 1—82 lpp., Rīgā 1926. 24) Salenieku senkapī. Latvijas Saule, 45. nrs. 1926., 487—493 lpp. 25) Mūsu aizvēsture. Br. Zem. illūst. piel., 1926., Nr. 9, 2—5 lpp. 26) Vēlais dzelzs laikmets Latvijā. (F. Baloža rediģētās „Latvijas arhaioloģijas“ V. nodaļa). Rīgā 1926., 70—125 lpp. 27) „Latviešu-krievu senā robeža“, Burtnieks, 1927., Nr. 1, 33—44 lpp. 28) Die archäologischen Forschungsarbeiten in Lettland 1920—1926. Eurasia septentrionalis antiqua, I, Helsinki 1927., 110—129 lpp. = Archaioloģiski pētīšanas darbi Latvijā 1920.—1926. g., Brīv. Zemes illūstr. piel., 1927., Nr. Nr. 11—18. 29) Rāznas senatnes liecinieki. Br. Z. ill. piel., 1927., Nr. 19, 148—150 lpp. 30) Neuere Forschungen über die Kultur der Goldenen Horde. Zeitschrift für slavische Philologie, B. IV, H. ½, 1927., 19 lpp. 31) Raunas Tanīsa kalns. Izgl. Min. Mēn., 1927., 10. burtn., 18 lpp. 32) Ne Tanīsa kalns, bet Pekas kalns. Atbilde E. Brastiņa kġm. Izgl. Min. Mēnešr., 1928., 1 b., 55—59 lpp. 33) Latvijas pilskalni. Rīgā, 7 lpp. 34) L'ancienne frontiēre slavo-latvienne. Austr.-Europas vēst. konfer. rakstos Varšavā, 1928., 51—62 lpp. 35) Mūsu senči. Daugava, 1928., Nr. 5, 606—617 lpp. 36) Senlatvieši. Daugava, 1929. g., Nr. 4. 37) „Mūsu pilskalni“ un „Tanīsa kalnā izdarītie izrakumi un konst. mītņu slāņa kārtu datējums. Piem. Vald. Mater. krāj. IV, 1. Rīgā, 1928., 5—39 lpp., un bez tam zin. satura raksti avizēs: Latvi — Seno latviešu cilšu kultūra (1. IX. 1926.), Brīvā Zemē — Aizvēsturi! (18. XII. 1926. un 21. XII. 1926.). Latgales aizvēstures likteņi (23. V. 1927.). Pie seniem avotiem (30. VIII. 1927.). Par Latvijas archaioloģiju (29. X. 1927.). Latvijas Kareivī — Archaiol. pētījumi Ludzas

apriņķī par latv.-slav. etnisko robežu vēlā dzelzs laikmetā (17. VII. 1927.) un vairākas recenzijas un citi sikāki rakstiņi.

3. **Profesors Ernsts Blese** dzimis 27. decembrī 1892. g. Rīgā; no 7. dzīvības gada dzīvojis uz laukiem Kurzemē, Liel-Ezeres muižā; pēc mājas mācības 1903. g. rudenī iestājies Liepājas reālskolā, ko 1910. g. beidz, izturēdams līdz ar to arī abitūrijas pārbaudījumus latīņu valodā. 1910. g. rudenī viņš iestājies Pēterpils Ūniversitātes vēstures-filoloģijas fakultātē ģermāņu nodaļā, kur paralēli ģermāņu valodu studijām nodarbojies arī ar salīdzināmo valodniecību. Ūniversitātē būdams Blese saraksta prēmiju darbu ar nosaukumu „Ģermāņu aizjēmumi latviešu valodā“, par ko fakultāte viņam piespriež zelta medaļu. 1914. g. pavasarī viņš beidz Pēterpils Ūniversitāti ar I. šķiras diplomu un kandidāta gradu, un to atstāj pie ūniversitātes gatavoties zinātniskai darbībai salīdzināmā valodniecībā, 1917./18. māc. gadā izturējis maģistra pārbaudījumus sanskritā, grieķu valodas vēsturiskā grammatikā ar dialektoloģiju, latīņu valodas vēsturiskā grammatikā, senslavu valodā un vispārīgā indo-europiešu valodu salīdzināmā grammatikā. Jau pēc ūniversitātes beigšanas 1914. g. rudenī Blese dabūjis vācu valodas skolotāja vietu Pēterpils II. valsts ģimnasijā (no 1914. g. rudens līdz 1916. g. pavasarim), no 1916. g. rudens līdz 1917. g. rudenim strādā Pēterpils galvenās preses valdes ārzemju nodaļā, no 1917. g. rudens līdz 1918. g. pavasarim Pēterpils privātā Juzefoviča ģimnasijā, kur māca vācu un latīņu valodas. No 1916. g. pavasara līdz 1917. g. rudenim Blese mācījis latviešu valodu Pēterpils latviešu strādnieku kursus, no 1917. g. vasaras arī dažādosursos krievu valodu. 1918. g. vasarā viņš atgriežas Latvijā; no 6. augusta 1918. g. darbojas par vācu un latīņu valodu skolotāju Izglītības Biedrības vidusskolā. Ar lielinieku ienākšanu, kad skolu pārvērta par tagadējo II. pilsētas vidusskolu, Blese pārgājis uz turieni tai pašā amatā, 1919. g. rudenī iestājies Ārlietu Ministrijas informācijas nodaļā, bet jau 19. augustā 1919. g. ar Izglītības Ministrijas rakstu Nr. 26 aicināts par locekli ministra kunga ieceltā kodolā Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultātes orga-

nizēšanai, kur skaitījies docenta pakāpē. Pēc ūniversitātes atklāšanas Blese uzsāk lasīt lekcijas ievada kursā latviešu valodas zinātniskā grammatikā un valodniecības ievadā. Galīgi par docentu viņš apstiprināts 24. jānvārī 1920. g.; vēlāk, šķīrojot docentus vecākos un jaunākos, tas ieskaitīts vecākos docentos. Pa starpām Blese darbojies par latīņu valodas skolotāju Rīgas pilsētas II. un no 1923. g. pavasara III. Rīgas pilsētas vidusskolā, kur strādā arī vēl tagad. No 1920. g. līdz 1925. g. rudenim bijis par filoloģijas un filosofijas fakultātes sēkrētāru. 1928. gada februārī Blese aizstāv doktora disertācijai rakstu „Latviešu uzvārdu studijas I.“ ar ko iegūst filoloģijas doktora gradu; 1928. g. 12. maija sēdē viņš ievēlēts par profesoru.

Iespējamie darbi. Atsevišķas grāmatas. 1) Ievads valodniecībā. Rīgā, 1922., 319 lpp. 2) Latīņu grammatika I. Rīgā, 1923., 118. lpp. 3) Uzvārdu pareizrakstības vārdnīca. Piedaloties V. Pētersonam. Rīgā, 1927., XXXI. + 144. 4) Ch. Barret et E. Blesse — Grammaire pratique de la langue latvienne à l'usage des Etudiants. Avec un vocabulaire linguistique latvien-français. Rīga, 1928. Redakcija, papildinājumi, piemēri un vārdnīca ir E. Bleses darbs. 5) Latviešu uzvārdu studijas I. Rīgā, 1929., apm. 350 lpp.

Žurnālos. 1) Krievu iespaidi latv. valodā pārdzīvojamā laikmetā, Laika Domas 1928., Nr. 2, 114—121, jūlijā, Pēterpilī. 2) Latviešu rakstniecības pirmais piemineklis — 1585. g. izdots latv. katķisms, Dzintars. Maskavā, 1918. 3) Modernā angļu valoda I. M. M. 1920., III., 229—240. 4) Valodniecības priekšmets, viņas uzdevumi, metodes un nozīme. I. M. M. 1920., VI., 543—556. 5) Īri, viņu vēsture, valoda un literātūra. I. M. M. 1921., VII., 697—712; VIII., 809—828. 6) Nesen mirušie valodnieki. (B. Delbrika un H. Paula piemiņai). I. M. M. 1922., IV., 407—415. 7) Prof. A. Meijē lekciju cikls Latvijas Ūniversitātē. I. M. M. 1922., X, 1203—1212. 8) Mūsu valodniecība un jaunākie darbi šajā nozarē. Latvju Grāmatā, 1922., I., 21—27. 9) Prof. A. Becenbergers. Latv. Grāmatā, 1922., III., 45—47. 10) Prof. J. Endzelīna darbība nodzīvotos 50 mūža gados. Latv. Grāmatā, 1923., III., 12—22. 11) Mūsu valodas nozīme. Tautas audzināšana, I., 1923., 100—114. 12) Mūsu uzvārdu pētīšanas uzdevumi. I. M. M. 1924., VIII., 163—172. 13) Daži novērojumi

Latgales skolu dzīvē. I. M. M. 1924., XI., 520—525. 14) Latgales cittautieši un viņu valoda. I. M. M. 1925., IV., 357—369; V., 478—485. 15) Mūsu rakstniecības pirmo pieminekļu valoda. I. M. M. 1925., VIII., 183—194. 16) R. Vipers. I. M. M. 1925., I., 52. 17) Prof. J. Zubatija jubileja. I. M. M. 1925., V., 501—503. 18) Kārļa Milenbacha desimt gadu nāves dienas piemiņai. Latv. Grāmata 1926., 161—166; 252—258. 19) Par sieviešu uzvārdu rakstību. Audzinātājs 1926., decembrī. 20) Par mūsu valodas izrunas pareizību. Tautas audzināšana, IV., 1927., 107—130. 21) Prof. P. Šmita darbība. Latvju Grāmatā 1928. 22) Intelligēnce un valoda. Daugavā, 1928., II., 350—359. 23) Latviešu valodniecība valsts pastāvības pirmajos 10 gados. I. M. M. 1929. I., 11—23. Žurnālos arī kādas 10 recenzijas. Bez tam vēl rec. par prof. Endzelīna Latvijas vietu vārdiem I. un II. daļa. („Die Ortsnamenforschung in Lettland“) ievietota žurnālā „Zeitschrift f. Ortsnamenforschung, 1927. Kādi 60 raksti dienas presē; viens no pirmajiem: „Kāda Kurzemes pagasta dzīve 90 gadus atpakaļ“ (Dzīmtenes Vēstnesis, Nr. 259 (7. XI. 1912.) — 270. nr. (19. XI. 1912.) — pavisam 8-os nr.). Raksti par valodu un valodniecību Gulbja Konversācijas vārdnīcā.

4. **Profesors Pauls Dāle** dzimis 1889. g. 23. jūlijā, Rīgā. Pirmmācību viņš baudījis mājās, pēc tam apmeklējis pilsētas pamatskolu; 1908. g. absolvējis Rīgas pilsētas (klasisko) ģimnāziju un tā paša gada rudenī iestājies Maskavas Universitātes vēstures un filoloģijas fakultātes filosofisko zinātņu nodaļā, kuru beidzis ar I. šķiras diplomu 1914. g. un atstāts pie universitātes sagatavošanai akadēmiskai darbībai. No 1913.—1914. g. Dāle bijis par mājskolotāju Šveicē un klausījies lekcijas arī Ženevas universitātē. No 1914. g. rudens, gatavodamies uz maģistra eksāmeniem un strādādams eksperimentālās psiholoģijas institūtā, viņš 2 gadus darbojies arī par skolotāju dažās Maskavas vidusskolās. Jemdams aktīvu dalību Maskavas latviešu sabiedriskā un kultūrālā dzīvē, viņš bijis par valdes locekli rakstnieku un mākslinieku biedrībā un Z. Meierovica vadītā Latviešu Bēgļu Centrālkomitejas Kultūras birojā; rakstījis recenzijas par latviešu literatūras notikumiem un Maskavas zinātnes un mākslas dzīvi latviešu un krievu period. izdevumos. 1915. un 1916. g. iesniedzis fakultātei 2 maģistranda darbus: Учение Липпса о вчувствовани и Учение Зигварта объ экси-

стенціальныхъ сужденіяхъ; abi raksti fakultātes akceptēti. Sakarā ar Krievijā iesākušos saimnieciskās dzīves sabrukumu un ar viņu saistītām grūtībām, Dāle bijis spiests pārtraukt akadēmiskās sagatavošanās darbus un pārnākt uz Valmieru. Šeit no 1917. g. rudens līdz 1918. g. ziemaš svētkiem, kad Valmieru iejēma lieļinieki, viņš vadījis vietējo sieviešu ģimnasiju; tai pašā laikā darbojies par psiholoģijas lektoru Valmieras Tautas Universitātē un kādu laiku mācījis latīņu valodu Fr. Bārdas vadītā reālģimnasijā. 1919. g. vasarā Dāli iesauc kara dienestā, komandējot Vidzemes dīvisijas štābā, bet uz Izglītības Ministra Dr. Kasparsona priekšlikumu pēc Rīgas atbrīvošanas viņš atvaļināts no aktivā kara dienesta, lai pārietu ministra rīcībā un uzņemtos Latvijas Augstskolas, resp. Universitātes organizēšanas darbu vadību. Šos pienākumus kā Izglītības Ministrijas pārstāvis augstskolas lietās un Augstskolas Organizācijas Padomes priekšsēdētājs viņš izpildījis 2 gadus un tai pašā laikā strādājis filoloģijas un filosofijas fakultātē par psiholoģijas un filosofijas docentu. Vairāk gadu Dāle pasniedzis stundas arī R. Klaustiņa meiteņu ģimnasijā un lasījis lekcijas Latv. Tautas Universitātē; bijis Kultūras Fonda bibliotēku komisijas priekšsēdētājs un Tautu Savienības veicināšanas biedrības padomes loceklis. Dāle nolasījis gaŗāku rindu pūblisku lekciju par filosofijas, reliģijas un pavidagōģijas jautājumiem. 1923. gada vasaras sēmēstri viņš strādājis Freiburgas Universitātē (Bādenē), studēdams it sevišķi fainomenoloģisko virzienu filosofijā E. Huserļa sēmīnārā un pie prof. Kōna aistētikas problēmas. — 1927. g. 27. oktōbrī Dāle aizstāvējis Latv. Universitātē doktōra disertāciju „R. Avenarija psiholoģiski-filosofiskie uzskati un viņu kritika“ un ieguvis Dr. philos. gradu; tā paša gada 15. decembrī apstiprināts par psiholoģijas un filosofijas profesoru.

Iespīestie darbi. A. Grāmatas. 1) Cilvēka dvēsele un centrālā nervu sistēma. R. Avenariusu psiholoģiski-filosofiskie uzskati un viņu kritika. Latv. Augstskolas izd. Rīgā. 1921. g. VIII. + 116 lpp. 2) Vēsturisks pārskats par Latvijas Augstskolas nodibināšanu un viņas darbību pirmā 1919./20. mēc.

gadā. Latv. Augstskolas izdev. 1921. g. 3) Ievads filosoliņā I. d. A. Gulbja apg. Rīgā, 1928. g.

B. Raksti žurnālos un rakstu krājumos. 1) О подсознательных явленияхъ въ душевной жизни. Корожумā: Статьи по философи и психологii. Сборникъ въ честь юбилея 25 л. научной дѣятельности проф. Г. И. Челпанова, 1916. 2) Рахмановъ, Психологiя какъ наука о личности. Recensija žurnālā: Психологическое обозрѣние. 1917. gadā. 5 lapp. 3) Par dvēseles neapzinīgām (zemapziņas) parādībām. Druva, 1913. g. 4) J. G. Fichte. Druva, 1914. g. Nr. 3., 5 lpp. 5) Poruks kā domātājs. Druva, 1914. g. Nr.Nr. 9—12, 12 lapp. 6) Янъ Порукъ. Русская мысль 1 lapp. 7) Profesors J. Osis (nekrologs). I. M. M. 1920., VII., 1 lapp. 8) Piezīmes pie T. Cēlma recensijas par grāmatu „Cilvēka dvēsele un centrālā nervu sistēma. I. M. M. 1923. VI., 7 lapp. 9) Imanuels Kants. I. M. M. 1924. g., IV., 11 lapp. 10) J. Kanta piemiņas svinības Karalaučos. I. M. M. 1924. g., VI. 11) Aloizs Rils. I. M. M. 1925. g. I., 1 lapp. 12) Pōruka problēmu un izjūtu pasaulē. Ritums. 1921. g. II. 13) Vunts. Konversācijas vārdnīca. 4656—58. 14) Voluntārisms. Konv. vārdn. 4647—48. 15) Cēlonība. Konv. vārdn. 4672—73. 16) T. Cihens. Konv. vārdn. 4697. 17) Filosofija reliģijā un dzīvē. Reliģ.-filosofiski raksti I. 1925. g., 43 lap. p. 18) Teisms, panteisms un panenteisms un ļaunuma problēms. Ausma. Nr. 3. 1926., 5 lapp. 19) Filosofijas problēmi. Burtnieks Nr.Nr. 1—4. 1925., 29 lapp. 20) Filosofijas metodes. Burtnieks Nr.Nr. 7—8. 1927., 11 lapp. 21) P. Birkerts. Psiholoģija. Recensija. I. M. M. 1921. g. X., 6 lapp. 22) Filosofijas un speciālo zinātņu sakars. Burtnieks Nr. Nr. 5—6, 1928. 23) R. Avenarius' psychologisch-philosophische Auschauungen. Latvijas Ūniversitātes Raksti XVII., 64 lapp. 24) Die Kritik der psychologisch-philosophischen Auschauungen von R. Avenarius. Latv. Ūniv. Raksti, XVIII., 66 lapp.

C. Raksti dienas presē. 1) Individuālā psiholoģija. Nolasīts Rīgas Latv. Biedrības Zinātņu Komisijas vasaras sapulcē. Latvija, 1910. g. 2) Dostojevskis un tagadējā kultūra. Latvija, 1911. 3) Frīdrihs Šlegels kā romantisma filosofs. Latvija, 1911. 4) Pragmatisms. Latvija, 1911. g., Nr. 255. 5) Par cilvēka „es“ un personības apziņu. Dzimtenes Atbalss, 1916. g. 4 numuros. 6) Latviešu lieta ārzemēs. Lūdums, 1917. g., Nr. 26. 7) Latvijas Augstskola un ārzemes. L. V. 1920. g., 35. 8) Augstskolas gada dienā. L. V. 1920., 62. 9) Vilhelms Vunts. L. V. 1920. g., 66. 10) Imanuels Kants. L. V. 1924. g., 90. 11) P. Na-

torps. L. V. 1924. g., 196. 12) Aloizs Rīls. L. V. 1924. g., 296. 13) Mūsu teoloģijas fakultāte. Balss, 1925. g. 14) Latvijas Augstskola (Prōjekts). Dzimtenes Atbalss, 1916. g., 2 numuros. Bez tam vēl rinda dažādu mazāku rakstu un tulkojumu.

D. Tulkojums. Vēstures filosofija. E. Bernheims. A. Gulbja ūnivers. bibliotēka.

5. **Profesors Jānis Endzelins** dzimis 1873. g. 23. februārī Valmieras apriņķī, Kauguru pagasta Mičkēnu mājā saimnieka ģimenē. Pabeidzis 1892. d. decembrī Rīgas pilsētas ģimnāziju, viņš 1893. g. iestājies Tērbatas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātē un pabeidzis tur 1897. g. decembrī klasiskās filol. nodaļu ar kandidāta gradu. Pēc tam Endzelins turpat studējis slavu filol., ko pabeidzis 1900. g. maijā ar kandidāta gradu. Pēc beigšanas viņš atstāts pie ūniversitātes, lai sagatavotos profesūrai slavu filoloģijā un salīdzināmā valodniecībā; 1902. g. izturējis maģistra pārbaudījumus salīdzināmā valodniecībā un 1903. g. pirmajā pusē pūbiski aizstāvējis savu rakstu Изслѣдованія въ области кашубскаго языка un ieguvis prīvātdocentūru salīdzināmā valodniecībā. Maģistra gradu Endzelins ieguvis turpat ar disertāciju Латышскіе предлоги I, 1905. g. decembrī. 1908. g. viņš ievēlēts par ekstrāordin. profesoru Čařkovas Ūniversitātē, bet ministrijas neapstiprināts, pārgājis turp 1909. g. par prīvātdocentu; apstiprināts par ekstrāordināru profesoru 1911. g. un 1912. g. martā ieguvis doktōra gradu Pēterpilī ar disertāciju Славяно-балтійскіе этюды. Tai pašā gadā viņš apstiprināts par ordināru profesoru. No Čařkovas pārcēlies uz Rīgu 1920. gadā jaundibinātā Latvijas Ūniversitātē. Še Endzelins ir galvenais baltu filoloģijas pārstāvis, jo lasa baltu valodu salīdzināmo grammatiku un latviešu valodas zinātnisko grammatiku. No 1920.—19221 g. viņš bijis par Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultātes dekānu un vairākas reizes par priekšsēdētāju filologu biedribā. 1928. ievēlēts par korespondētāju biedri Pēterpils Zinātņu Akadēmijā un Čehoslovāķijas Zinātņu Akadēmijā.

Iespiestie darbi. A. Grāmatas. 1) Латышскіе предлоги I часть. Юрьевъ 1905 (VII + 219 lapp.). 2) Латыш-

ские предлоги II часть. Юрьевъ 1911 (IV + 173 lapp.)
 3) Славяно-балтійскіе этюды. Харьковъ 1911 (V + 208 lapp.)
 4) Lettisches Lesebuch. Grammatische und metrische Vorbemerkungen. Texte und Glossar. Verlag C. Winter, Heidelberg 1922 (VIII + 206 lapp.). 5) Lettische Grammatik. Herausgeg. vom Lettischen Bildungsministerium. Riga 1922 (VIII. + 862 lapp.). 6) Lekcijas par baltu valodu salīdzināmo grammatiku. (Uzrakstījusi M. Endzelīne) Rīgā, 1927. (311 lapp.). 7) (Kopā ar Milenbachu). Latviešu grammatika. Rīgā, 1907. (IV. + 248). 8) (Kopā ar Milenbachu). Latviešu valodas mācība. Rīgā, 1907., vairāk izdevumos. II. + 172.

B. Broširas un mazāki raksti. 9) Diftongu un garo vokālu izruna latviešu valodā. R. L. B. Z. K. R. Kr. XI., 107—121. 10) Par latviešu prēposīcijām. Austrums. XIII., 622. 11) Über den lettischen Silbenaccent. B. B. XXV., 259—274. 12) Латышскія заимствованія изъ славянскихъ языковъ. Жив. Старица III, 285—312. 13) Изслѣдованія въ области кашубскаго языка. Сборникъ Форлун. 535 — 572 lapp. 14) Kā cēlies un lietojams latviešu tautas dēbitivs? R. L. B. Z. K. R. Kr. XIII., 1—6. 15) Instrumentālis. R. L. B. Z. K. R. Kr. XIII., 7—12. 16) Par latviešu releksīvām formām. R. L. B. Z. K. R. Kr. XIII., 13—22. 17) (Kopā ar Mlenbachu). Latviešu valodas izloksnes, teksti un apraksti. R. L. B. Z. K. R. Kr. XIII., 63—98. 18) Заамѣтки къ латышской акцентовкѣ. Изв. о. р. я. и сл. ИАН VI, кн. 4, 140—149. 19) Ursprung und Gebrauch des lettischen Debitivs. B. B. XXVI., 66—74. 20) Lettische Etymologien. B. B. XXVII, 188—191. 21) Zur Deklination der lettischen bestimmten Adjektiva. B. B. XXVII, 310—315. 22) Lettische Comparativbildungen. B. B. XXVII, 315—319. 23) Zu den lettischen Zahlwörtern. B. B. XXVII, 319—329. 24) Lettische Etymologie. B. B. XXVII, 329—331. 25) Kas bijis Ūsiņš? Apskats I., 25 (1903). 26) Vēlreiz par Ūsiņu. R. L. B. Z. K. R. Kr. XIV., 134—138. 27) Mūsu rakstu valodas nosaukumi. Apskats I., 252—255. 28) Zur Erweichung der Gutturale im Lettischen. B. B. XXIX, 178—195. 29) Ein hochlettisches Lautgesetz. B. B. XXIX, 277—280. 30) Возвратная форма глаголовъ въ литовск. и латышск. языкахъ. Изв. р. я. и сл. ИАН. IX, кн. 2, 376—388. 31) О происхожденіи литволатышск. *ie*. Изв. р. я. и сл. ИАН. XII, кн. 1, 40—66. 32) О родственныхъ отношеніяхъ латышскихъ говоровъ къ литовскимъ. Изв. р. я. и сл. ИАН. XIII, кн. 1, 176—194. 33) Къ вопросу о видовомъ значеніи латышскихъ сложныхъ

- глаголовъ. Изв. р. я. и сл. ИАН. XIII, кн. 1, 194—201. 34) Еще о латышск. дебитивѣ. Изв. р. я. и сл. ИАН. XIII, кн. 1, 201—207. 35) Baltische Miscellen. K. Z. XLII, 375—379. 36) Zum lettischen Präteritum. K. Z. XLIII, 1—41. 37) Baltica: a) Eine baltische Parallele zum Gebrauch des airisch. ro. b) Zu den lettischen Intonationen. c) Zum litauischen Akzent Daukšas. d) Etymologien. K. Z. XLIV, 46—69. 38) Zu griech. *sy* für *ty*. Glotta III, 273, 274. 39) Ievadijums valodniecībā. Izglītība II., 8. 592—604. 40) О судьбѣ носовыхъ звуковъ въ латышск. языкѣ. Изв. р. я. и сл. ИАН. XV, кн. 2. 41) Этимологическія мелочи. Изв. р. я. и сл. ИАН. XV, кн. 2, 215—221. 42) Par seno kursu (jeb kuršu) tautību un valodu. Druva. 1912. g. V., 623—633. 43) Über die Nationalität und Sprache der Kuren. FUF. 1912, XII, H. 1—2, 59—72. 44) О вставочныхъ к и г въ балтійскихъ языкахъ. Изв. р. я. и сл. ИАН. XVII, кн. 4, 110—126. 45) Подвижное с въ латышск. языкѣ. Изв. р. я. и сл. ИАН. XVII, к. 4, 127—132. 46) „Dažs labs“ un senlatv. „labieši“. R.L.V.Z.K.R.Kr. XVI., 267—269. 47) О происхожд. праславянск. инфинитивовъ на-пonti. РФВ. LXVIII, 2, 370—372. 48) Litauische lettische Miscellen. Lietuviu Tauta II., 284—294. 49) Zu den kurischen Bestandteilen de Lettischen. I. F. XXXIII, 96—104. 50) Weiteres zu den lettischen Intonationen. I. F. XXXIII, 104—118. 51) Miscellen. I. F. XXXIII, 119—127. 52) Лингвистическія мелочи о происхожденіи древнерусск. и западнославянскаго ѣ, соответствующаго южнослав. еп. РФВ. LXX, 1, 109—113. 53) Programma izlokšņu aprakstiem. Druva 1912., 1544—1545; Druva 1913., 630—632; 886—888; 1019—1020; 1240—1242. 54) Vecā Stendera latviešu grammatika un vārdnīca. Druva 1914., 907—911. 55) Латвійская параллель къ польск. *bóg*: *bok*. РФВ. LXXI, 562—563. 56) Къ литовской акцентуаціи и имениг. пад. множ. числа основъ на *o*. Изв. р. я. и сл. ИАН. XX, 294—312. 57) Замѣтки о балтійскихъ и южныхъ основахъ на-(j)ē- н-jē- РФВ. LXXVI, 292—315. 58) О балтійскомъ окончаніи 2. лица ед. числа. Изв. р. я. и сл. ИАН. XXII, 85—116. 59) О литовскомъ имен. пад. множ. числа мужск. рода причастій дѣйств. залога. Изв. р. я. и сл. ИАН. XXII, 187—199. 60) (Kopā ar P. Šmitu) Izrunas un rakstības vadonis. 1921., vairāk izdev. Izgl. Min. izdev. 61) Kopš. F. B. R. I., 44. 62) Les intonations lettonnes. Rev. des Etudes slaves, II (1922), 56—68. 63) Zur Deklination der ablautenden -iio- Stämme. K. Z. L., 13—34. 64) a) Gada pārskats Filologu biedrības 1921. g. sapulcei; b) Ko mums māca Latvijas vietu vārdi par

v izrunu; c) Piezīmes par prūšu valodu. F. B. R. II., 5—6; 7—8; 9—14. 65) -i- kameņu vienaskaitos naudininkas baltu kalbose. Šviet. Darbas 1922. 66) Zur Intonationen der lettischen Lehnwörtern aus dem Russischen. Slavia Ročnik I., Seš. 1. 2. a 3. 1922. 67) a) Pārskats Filol. biedrības 1922. g. sapulcei; b) kuršu pēdas Rietumu-Vidzemē. F. B. R. III, 3—4; 5—7. 68) a) Gada pārskats Filol. biedr. 1923. g. gada sapulcei; b) Latviešu vārdi ar īsu patskani **o** no **u**. F. B. R. IV., 3—5; 5—6. 69) a) Gada pārskats Filol. biedr. 1924. g. gada sapulcei; b) Par Rietumkurzemes izloksnēm; c) Piezīmes par Zemgaļu vārdu un dialektu. F. B. R. V., 3—4; 5—7; 8—9. 70) a) Gada pārskats Filol. biedrības 1925. g. gada sapulcei; b) Piezīmes par Latvijas vietu vārdiem; c) Par plato **ē** skaņu j priekšā dažās izloksnēs. F. B. R. VI., 3—6; 7—10; 10. 71) a) Gada pārskats Filol. biedr. 1926. g. gada sapulcei; b) Sīkumi. F. B. R. VII, 3—5; 5, 30, 55, 73, 97, 128, 153, 173, 174. 72) a) Gada pārskats Filol. biedrības 1927. g. gada sapulcei; b) Sīkumi; c) Par Latvijas vāciskājiem muižu vārdiem. F. B. R. VIII., 3—5; 5, 7, 9, 49, 53, 134, 144; 6. 73) a) Gada pārskats Filologu biedrības 1928. g. gada sapulcei; b) Sīkumi; c) Homonimu vārdu zušana latv. valodā. F. B. R. IX., 3—7; 8—10; 7, 10, 88, 113, 118, 163, 167; 8. 74) Dažādas valodas kļūdas (47. lpp.). Rīgā 1928. Gulbja izdev.

C. Grāmatas kopā ar citiem. 75) Latvijas vietu vārdi I. daļa. Vidzemes vārdi. Rīgā 1922. Gulbja izdev. 76) Latvijas vietu vārdi II. daļa. Kurzeme, Latgale. Rīgā 1925.

D. K. Milenbacha Latviešu vārdnīca. J. Endzelīna rediģēta, papildināta, turpināta, sākot no 1923. g., I., II., III. sēj. no A—Š.

E. Recensijas u. t. l. 78) Recensija par iznākušo Latvju Dainu II. sējumu. Austrums XX., 553—557. 79) Recensija par Bogorodicka grām. Очерки по языковѣдѣнню и русск. языку ЖМНП. 1910. 80) Recensija par Bernekera Slavisches Etymolog. Wörterbuch. ЖМНП. 1910. 81) Recensija par Trautmana Altpreussische Sprachdenkmäler. A. f. Sl. Ph. XXII., 281—296. 82) Recensija par Indogermanisches Jahrbuch I. PФВ. LXXI, 590—591. 83) Recensija „Kr. Barons un Wisendorfs. Latvju Dainas.“ Изв. р. я. и сл. ИАН. XX, 313—319. 84) Recensija par Beliča grāmatu. Akcenatske studije, книга I U. Beogradu, 1914 года, PФВ. LXXV, 296—303. 85) Recensija par Zēvera Die deutschen Lehnwörter im Lettischen. I. M. M. 1920., 176—181. 86) Recensija par Švābes kultūrvēstures I. d. I. M. M. 1921., 193—200. 87) At-

bilde Plāķa kġm par bāliņa vārdu. I. M. M. 1921., 541—544. 88) Recensija par Trasūna „Skolas Dorzs“. I. M. M. 1921., 528—531. 89) Recensija par Ģiezēna Cēzara izdevumu. I. M. M. 1921., 1197. 90) Recensija par Lautenbacha „Kleine lettische Sprachlehre zum Selbstunterricht“. I. M. M. 1921., 1198—1199. 91) Recensija par J. Lapiņa Latvijas ģeografijas kursu. I. M. M. 1921. 92) a) Atbilde J. Plāķim par Filologu Biedrības rakstu II., 7; b) Patiesības labād. I. M. M. 1922., 436 un 437. 93) Recensija par Kellera grāmatu: Das Asyndeton in den balto-slavischen Sprachen un recensija par Šventnera rakstu Die Wortfolge im Litauischen. I. M. M. 1922., 1081—1084. 94) Recensija par G. Ģeruļa grāmatu Die altpreussischen Ortsnamen. F. B. R. III, 112—115. 95) Recensija par Zandbacha grāmatu Die Schönhengster Ortsnamen. I. M. M. 1923., 219 līdz 220. 96) Recensija par Meijera grāmatu Historische Grammatik der russischen Sprache. I. M. M. 1923., 1099—1101. 97) Recensija par K. Būgas Lietuvių kalbos žodynas II. I. M. M. 1925., 91—96. 98) Recensija par Nidermaņa etc. Wörterbuch der litauischen Schriftsprache. I. M. M. 1926., 270—272. 99) Recensija par: a) J. Šlapēja grām. Lietuvių kalbos žodynas; b) Lietuvių ir rusų kalbos žodynas. I. M. M. 1926. g., 271—272. 100) Recensija par A. Švābes gr. „Drustu pagasta tiesas spriedumi“ 1830.—35. g. I. M. M. 1927. g., 119—120. 101) Recensija par Ģeruļa grām. Senieji lietuvių skaitymai. I. M. M. 1927. g., 120. 102) Recensija par E. Hermana grām. Litauische Studien. I. M. M. 1927., 121—122. 103) Polemika ar Zēveru. I. M. M. 1928., 468—470; 1929., 194—195. 104) Polemika ar Bruņinieku. I. M. M. 1928., 240—253; 577—580. 105) Recensija par Trautmaņa Baltisch-slavisches Wörterbuch. F. B. R. IV., 100—102. 106) Recensija par K. Būgas Lietuvių kalbos žodynas I. F. B. R. IV., 102—104. 107) Recensija par Hirta Indogermanische Grammatik, T. I. F. B. R. VII., 174—180. 108) Latviešu vārdnīcas lietā. F. B. R. IX., 199—200.

6. **Profesors Ernests Felsbergs** (†) dzimis 7. nov. 1866. g. Nētķenes Pikāņu mežsarga mājās. Nobeidzis 1882. g. decembrī Cēsu apriņķa skolas kursu, viņš bijis ilgākus gadus skolotājs; 1897. gadā, nolīcis pie Rīgas Aleksandra ģimnasijas abiturijas pārbaudījumus, Felsbergs iestājies Tērbatas Ūniversitātē, kur studējis klasisko filoloģiju; students būdams viņš dabūjis zelta medaļu par darbu *Мерары*. Nobeidzis 1901. gada pavasarī ūniversitāti ar kandidāta gradu, Felsbergs tālākām studijām pie-

komandēts un divi gadiem Pēterpils Ūniversitātei; tai pašā laikā viņš bijis mājskolotājs grafienes Stenbok-Fermoras namā un 1903. g. vasarā ceļojis ar saviem audzēkņiem pa Zviedriju, Dāniju, Vāciju un Holandi. Ziemā 1903.—1904. g. viņš studējis Berlīnē seno vēsturi un mākslu, 1904. g. izturējis maģistra pārbaudījumus pie Tērbatas Ūniversitātes un 11. novembrī 1905. g., publiski aizstāvējis pro venia legendi savu rakstu Изслѣдование въ области Ираклійскихъ таблицъ, ieguvis tiesības turēt priekšlasījumus ūniversitātē; sākot ar 1906. g. rudens sēmēstri Felsbergs lasījis filoloģijas fakultātes uzdevumā grieķu un romiešu vēsturi un mākslas vēsturi; sākot ar 1908. g. rudens sēmēstri lasījis tos pašus priekšmetus arī Tērbatas augstākos sieviešuursos. 29. aprīlī 1920. g., aizstāvējis savu disertāciju Братья Гракхи, Felsbergs ieguvis maģistra gradu, un tā paša gada 10. septembrī viņu Tērbatas Ūniversitātes padome iecēl par filoloģijas un klasiskās arhaioloģijas profesoru un mākslas mūseija direktoru. 1910. g. viņš studējis Berlīnes, Drezdenes, Mīnchenes un Vīnes mūseijos, 1911. g. ceļojis pa Grieķiju un Itāliju. Pārzinot mākslas mūseiju Tērbatas Ūniversitātē, prof. E. Felsbergs kopā ar prof. V. Malmbergu publicējis šī mūseija oriģinālus — 1910. g. vāzes un terrakotas, bet 1911. g. marmora un bronsas darbus, atstājot arī šo kolekciju vēsturi; tāpat raksturoti nākošā darbā arī mūseija ģipsa nolējumi; Felsbergs sīkākī apskatījis turpmākos darbos arī atsevišķas vāzes. Kad 1918. gadā, vācu okupācijas laikā Tērbatas krievu ūniversitāti slēdza, Felsbergs pāriet uz Voronežu, kur viņu ievēl par mākslas vēstures un teorijas profesoru un bij. Tērbatas Ūniversitātes mākslas mūseija direktoru Voronežā; kādu laiku viņš pārvaldījis arī gubernas mūseija mākslas nodaļu un lasījis lekcijas Voronežas konservātōrijā un skolotāju institūtā. 1920. gada 17. augustā Felsbergs pēc triju mēnešu grūta ceļojuma atgriezās dzimtenē; kā klasiskās filoloģijas un mākslas profesors viņš organizē Latvijas Ūniversitātē arī mākslas kabinetu. Viņš ir ūniversitātes pirmais rektors; bijis Saeimas deputāts un Izglītības komisijas priekšsēdētājs, Pieminēkļu valdes priekšsēdētājs un Izglītības ministris 1925. gadā Celmiņa

kabinetā; piedalījies kā Latvijas dēlēgāts parlamentāriešu konferencē Kopenhagenā 1923. g. un III. intelektuālās kopdarbības konferencē Parīzē 1923. g. Filoloģijas un filosofijas fakultāte viņu ievēl 1928. g. martā par doktōru klasiskā filoloģijā honoris causa. Miris prof. E. Felsbergs pēc grūtas slimības 1928. g. 31. augustā.

Iespiestie darbi: 1) Изслѣдованія въ области Ираклийскихъ таблицъ. Юрьевъ 1905. 2) Микенскій періодъ въ Греціи. Юрьевъ 1907. 3) Къ статистикѣ народонаселенія Атики V. вѣка. Юрьевъ 1907. 4) Братья Гракхи. Юрьевъ 1910. 5) В. К. Мальмбергъ и Э. Р. Фельсбергъ. Оригиналы Музея Изыщныхъ Искусствъ при Императорскомъ Юрьевскомъ Университетѣ I. Античныя вазы и терракотты. Юрьевъ 1910 г. 6) idem II Античныя мраморы и бронзы. Юрьевъ 1911 года. 7) Гипсовые слѣпки Музея Изыщныхъ Искусствъ при Императорскомъ Юрьевскомъ Университетѣ. Юрьевъ 1913. 8) Одна краснофигурная чаша Музея Изыщныхъ Искусствъ при Императорскомъ Юрьевскомъ Университетѣ. Юрьевъ 1915. 9) Эротъ Соранцо (Сб. въ честь проф. В. К. Мальмберга) 1917, 167 sek. 10) A Hieron Kylix (L. Ū. R. I., 1921., 72 sek.). 11) Grieku īpašvārdu pareizrakstība latviešu valodā. Rīgā 1922. 12) Eģejas kultūra (I. M. M., 1920., XI.). 13) Transehes gleznu kolekcija (I. M. M. 1920., X.). 14) Latvia (Educational Yearbook of the international institute of teachers college Columbia university New York 1925). 15) Ievads grieķu mākslas vēsturē. Rīgā 1926. 16) Grieku mākslas vēstures literātūra (L. Ū. R. XIV., 1926., 33 sek.). 17) Akropole un Partenōns. Rīgā 1926. 18) Grieku vāzu gleznas. Rīgā 1927. Bez tam recenzijas un sīkāki raksti.

7. **Profesors Valters Frosts** dzimis 1874. g. kādā Rītprūsijas mazpilsētā; arī viņa vecāki cēlušies no Rītprūsijas. Pēc tam kad Frosts pabeidzis humānītāras ģimnasijas kursu, viņš iestājies Berlīnes Tehniskā Augstskolā, lai studētu mašīnu būvniecību; savas studijas viņš šē beidzis ar valsts mašīnu būvētāja eksāmenu, kas līdzinās tagadējam diploma inženiera eksāmenam. Pēc studiju beigšanas Frosts bijis vienu gadu mašīnu būvniecības praksē, pa daļai Sīmensa un Halskes firmā, pa daļai Magdeburgas dzelzsceļa direkcijā. 1901. gada sākumā viņš atstājis šo darbību, lai piegrieztos filosofijas studijām Ka-

ralauču Ūniversitātē. 1905. gadā šē viņš doktōrējis ar summa cum laude. Par blakus priekšmetiem filosofijai tas bija jēmis matēmatiku un teōrētisko fisiku. 1905. g. vasarā Frosts devies uz Bonnu un šē stādijis priekšā trīs darbus pro venia legendi iegūšanai. Viens no šiem darbiem bijis nozīmēts par speciālu habilitācijas rakstu. Viņš iespiests ar nosaukumu *Der Begriff der Urteilskraft bei Kant*. Pēc dažiem gadiem Frostam uzdots lasīt aistētiku, un viņš ieguvis profesora tituli. Viņa priekšlasījumu darbība aptvērusi nevienu parastos filosofiskos priekšmetus, bet dažkārt arī literātūras vēstures tematus („Vilhelm Meister“) un bez tam vēl kultūrvēsturi un karakteroloģiju, ietilpinot šē arī modernās psihoanalitiskas mācības — kritiski referējumā formā. Frosts noturējis toreiz arī kārtējus priekšlasījumus Ņelnes un Diseldorfas akadēmijās. No 1920. gada Frosts ir par mācības spēku Latvijas Ūniversitātē. Viņa katedrai piekritošie priekšmeti ex officio ir apzīmējami ar nosaukumu „filosofijas sistēmatika“, ja šos priekšmetus raksturo vispārējā virzienā. Bez teōrētiskiem kursiem Frosts arī uzjēmies ir psiholoģiskās labōrātōrijas vadīšanu.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) *Die Grundlagen der Urteilskraft bei Kant*. Dissert. Königsberg 1905. 40 Seiten. 2) *Der Begriff der Urteilskraft bei Kant*. Halle, Niemeyer Verlag 1906. 136 Seiten. 3) *Kants Teologie*. Aufsatz in den Kantstudien. Bd. XI. Heft 3—4, 1906, p. 297—347. 4) *Naturphilosophie*. Leipzig, verlegt bei Joh. Aubr. Barth 1910. 306 Seiten. 5) *Grund und Folge*. Aufsatz in der Zeitschrift f. Philosophie und Philosophische Kritik. Bd. 158, p. 202—236. 1915. 6) *Schopenhauer als Erbe Kants in der philosophischen Seelenanalyse*. Nachweis einer empirischen Anwendbarkeit der transzendentalen Methode. Bonn, verlegt bei Georgi 1918. 32 Seiten. 7) *Das Genie und das Neue*. Aufsatz in den Blättern für Bühnenkunst. Bonn, Städtische Bühne 1911. Jahrgang I., Heft 4, p. 109—117. 8) *Die Universität Riga*. Aufsatz in der Kölnischen Volkszeitung vom 14. September 1921. Nr. 654. 9) *Deutscher Stolz*. Aufsatz in der Zeitschrift „Die Brücke“, Danzig vom 29. Oktober 1921. 10) *Moral und Schuldbekennnis*. Aufsatz in der „Brücke“ Danzig, den 3. Dezember 1921. 11) *Von der Lettischen Universität*. Aufsatz in „Velhagen und Klassings Monatsheften von Januar 1923, 37. Jahrgang, 5. Heft,

p. 475—478. 12) *Echt und Unecht. Betrachtungen über das Denken und den Charakter.* Verlag Ernst Reinhardt, München, 1923. 184 Seiten. 13) a) *Das Problem von Echt und Unecht, besonders in Fragen des Verstandesgebrauchs.* Aufsatz in dem *Jahrbuch der Schule der Weisheit.* Darmstadt 1921—22, p. 49—80; b) *tas pats latviešu valodā: Īstā un neīstā problēms, sevišķi prāta lietošanas jautājumos.* Izglītības Ministrijas Mēnešraksts Nr. 8., augustā 1922., p. 785—797. 14) *Kanta ētikas būtība.* Izglītības Ministrijas Mēnešraksts, jūlijā 1921., Nr. 7, p. 671—678. 15) *Beiträge zur Lehre von den kategorischen Schlüssen.* Aufsatz in den *Acta Universitatis Latviensis* 1922, p. 145—194. 16) *Das Kontinuitätsprinzip.* Aufsatz in den *Acta Universitatis Latviensis* 1924, p. 287—297. 17) *Die systembildenden Grundkräfte der Kantischen Philosophie.* Aufsatz in den *Acta Universitatis Latviensis* 1924, p. 287—297. 18) *Die Soziologie Simmels.* Aufsatz in den *Acta Universitatis Latviensis* 1925, p. 219—313 und 1926, p. 149—225. 19) *Kant über das Lachen.* Aufsatz in der „*Deutschen Presse-Korrespondenz*“ 1924, Nr. 16, p. 25—26; abgedruckt unter anderem in „*Der deutsche Aufbau*“, 5. Jahrgang, Nr. 8, 1924. 20) *Bacon und die Naturphilosophie,* verlegt bei Ernst Reinhardt, München 1927, 504 Seiten. 21) *Bacons Erkenntnistheorie und Logik.* Aufsatz in den *Acta Universitatis Latviensis* 1926, p. 221—239. 22) *Ausstrahlungen der Philosophie Spinozas in die nach ihm folgenden Jahrhunderte.* Aufsatz in den *Acta Universitatis Latviensis*, 1927, p. 493—506. 23) *Hegels Ästhetik. Die bedeutendste Kunstphilosophie der neueren Zeit in ihrer Beziehung zum modernen Menschen.* Verlegt bei Ernst Reinhardt, München 1928. 121 Seiten. *Arī Acta Universitatis Latviensis, Bd. XVII, 1928.*

8. **Profesors Jēkabs Lautenbachs (†)** dzimis 20. jūlijā 1847. g. Kurzemē, Talsu apriņķī, Matkules pagasta Dziņšpalvju mājās. Pēc mājas mācības viņš 1863. g. iestājies Kuldīgas apriņķa skolā, kuru pēc 2 gadiem atstājis. Sabijis pēc tam divi gadus par rakstveža palīgu, Lautenbachs 1867. g. iestājies Kuldīgas ģimnasijā, no kurienes acu slimību dēļ un vajāts kā jaunlatvietis, izstājies no priekšpēdējās klases 1871. gadā. Abitūrijas eksāmenu viņš nolīcis Liepājā 1874. g. pavasarī. No 1875.—1878. g. Lautenbachs studējis Tērbatā teoloģiju, nodarbojoties arī ar filoloģiju un filosofiju. No 1898. g. pavasara,

viņš, vēl būdams 7 sēmēstra students, ievēlēts par latviešu valodas lektoru Tērbatas Ūniversitātē un 25. jūnijā apstiprināts, skaitot no 17. augusta, ar 200 rubļu algas sēmēstri. Beidzis viņš ūniversitāti ar cand. philol. gradu 1887. g. 1889. gadā Lautenbachs Tērbatas Ūniversitātes uzdevumā apceļojis Vidzemi un Kurzemi dialektu pētīšanas nolūkā. 1892./1893. g. viņš izturējis maģistra eksāmenu salīdzināmā valodniecībā un 4. maijā 1896. g. prōmovēts par salīdzināmās grammatikas maģistri par rakstu *Очерки изъ исторіи литовско-латышскаго народнаго творчества I Народныя пѣсни*, 1896. g. vasarā viņš bijis ārzemēs studiju nolūkos, no 1896. g. rudens ievēlēts par salīdzināmās valodniecības privātdocentu Tērbatas Ūniversitātē. No 1904. g. Lautenbachs izpildījis Tērbatas Ūniversitātē arī profesora vietu, lasīdams Rietumeuropas literātūras vēsturi; no 1908. g. viņš ir par vispārīgās literātūras profesoru Tērbatas augstākos sieviešu kursus. No 1915. g. Lautenbachs lasījis Tērbatas Ūniversitātes filoloģijas fakultātes uzdevumā arī vācu valodas lektora kursus. 1915. g. viņš sācis iespiest savu doktora disertāciju *Очерки изъ исторіи литовско латышскаго народнаго творчества II. Брахилогизмы*. Iespēšana turpinājusies vairāk gadu, un darbs iznācis tikai 1917. gadā; tādēļ aizstāvēt to nav bijis vairs iespējams. No 1917. g. Lautenbachs ievēlēts Tērbatas Ūniversitātes filoloģijas fakultātē par vispārīgās literātūras vēstures docentu, pēc tam 1918. g. 8. novembrī par leišu un latviešu valodas literātūras profesoru Tērbatas vācu ūniversitātē. No 6. augusta 1919. g. Lautenbachs jau strādā par vispārējas un latviešu literātūras profesoru Latvijas Ūniversitātē. 13. septembrī 1924. g. par nopelniem baltu, sevišķi latviešu mitoloģijā un filoloģijā, filoloģijas un filosofijas fakultāte ievēl J. Lautenbachu par filoloģijas doktōru honoris causa. Miris Lautenbachs 19. septembrī 1928. g.

Iespēstie darbi: 1) Sabile. Iespēsts Baltijas Vēstn. 1872. g. 2) Līga, lirisku un episku dzejoļu krājums. Rīgā un Tērbatā, 1880. g. 3) Latviešu otrie visp. dzied. svētki Rīgā. Iespēsts Jelgavā 1880. g. 4) Zalkša līgava. Latviešu teika. Ibid. 1880. 5) Latviešu trešie vispārīgie dzied. svētki 1888. g.

Rīgā. 6) Līga. Otrā daļa. Rīgā un Tērbatā, 1889. 7) Lomi jeb stāstu, romānu un novellu krājums. Rīgā 1891. 8) Niedrišu Vidvuds jeb varenu vīru darbi Latvijas senatnē. Jelgavā 1891. 9) Indulis un Arija. Bēdu luga piecos cēlienos. Sacerēta 1906., iespiesta Tērbatā 1911. 10) Zilā kalna ligava jeb naidīgie dvīņi. Bēdu luga trijos cēlienos. 1909. Tērbatā, 1911. 11) Triloģija. Karogs. Eufrosine. Krusts. Tērbatā, 1910. 12) Margēris. Bēdu luga piecos cēlienos. Tērbatā, 1912. 13) Vidvuts. I. daļa. Romantiska bēdu luga piecos cēlienos. Tērbatā, 1912. 14) Vidvuts. II. daļa. Romantiska bēdu luga piecos cēlienos. Tērbatā, 1912. Bija nodomāta tetraloģija. 15) Vispārīgā literatūras vēsture, sākot no XI. gadsimteņa vidus. Latvijas augstskolas filoloģijas un filosofijas fakultātes izdevums. 1920. g. Sevišķi par spāniešu romansēm. 16) Itāliešu tautiskās literatūras nodibināšana. Dantes svētku komitejas izdevums. Izglītības Ministrijas apgādībā 1921. g. 17) Latviešu literatūras vēsture I. daļa. Aizvēsturiskie laiki un vidus laiku sākums. L. Ū. Studentu Padomes mācības līdzekļu apgādāšanas komisijas izdev. Rīgā, 1922. 18) Angļu literatūras vēsture XVI. gadsimtenī. L. Ū. Stud. Pad. mācības līdzekļu apgādāšanas kom. izdev. Rīgā 1922. 19) Līga. Trešā daļa. Rokrakstā, vēl neizdota. 20) Lomi II. daļa būtu liela pulka stāstu un novellu krājums, kas tagad izkaisītas pa žurnāliem un laikrakstiem. 21) Dievs un Velns. Rotā, 1885. g. 22) Par Jupi. 1894. g. 23) Par likteņa dieviņām jeb trim laimiņām. Zin. Kom. R. Kr. IX., 1894. 24) Par leišu un latviešu pētiņumiem. 1898. 25) Pat latviešu pavasara dievībām. 26) Neredzīgais Indriķis, tumšu māju dziesminieks. Balsī, 1901. 27) Jēkabs Zvaigznīte, 1903., turpat, 28) Grāfa Tolstoja domas par kritiku. 29) Frīdrichs Vārs, 1903. 30) Leišu raksti un rakstnieki. Kristjānis Donelaitis u. c. 31) Latviešu literatūras vēsture II. daļa. Rīgā 1928. 32) Niedrišu Vidvuts. 2. izdevums. Rīgā, 1927. 33) No manas jaunības atmiņām. (Atziņas I.) 34) Zur Geschichte der lettischen Grammatik. Antritts - Vorlesung, gehalten am 25 August 1878. Sonderabdruck aus der „Neuen Dörptschen Zeitung“. Dorpat 1878. 35) Der Dialekt der mittleren Abau (Kurland), 1889. Iespiests Prof. Dr. Becenberģera „Beiträge zur Kunde der Indogermanischen Sprachen“. 36) Über die Religion der Letten. Kandidāta disertācija. Iespiesta Latv. Draugu Biedr. magazinā 1897. 37) Kleine lettische Sprachlehre zum Selbstunterricht nebst Glossar. A. Gulbis Verlag. Riga. 38) Kurzer Umriss der lettischen Volkspoesie. Izdevusi Latvijas Kultūras Veicināšanas biedrība Rīgā. 39) Очерки изъ

исторіи литовско-латышскаго народнаго творчества. Параллельные тексты и изслѣдованія. Диссертация на ученую степень магистра сравнительнаго языковѣдѣнія. Юрьевъ, 1896. I. Народныя пѣсни. 40) Очерки изъ исторіи литовско-латышскаго народнаго творчества. Опытъ сравнительнаго изученія. Параллельные тексты и изслѣдованія. Диссертация на ученую степень доктора сравнительнаго языковѣдѣнія. Юрьевъ, 1915. II. Брахилогизмы. 41) По поводу статьи о латышской этнографіи. *Šis raksts attiecas uz prof. Pogodina „Очерки развитія латышской этнографіи за послѣднія пятнадцать лѣтъ“, kas iespiests marta burtnīcā* Журналъ Мин. Нар. Просв. 1904. 42) Объ искусствѣ и красотѣ (Рядъ мнѣній философвъ-эстетиковъ). 43) Нѣсколько словъ о понятіи „сравнительнаго“ языковѣдѣнія. Вступительная лекція. 44) В. А. Жуковскій въ латышской поэзіи. Рѣчь произнесенная по случаю празнованія 50-ти лѣтей годовщины со дня смерти поэта. 45) А. С. Пушкинъ въ латышской литературѣ. 46. Б. А. Жуковскій и Н. В. Гоголь въ латышской литературѣ. 47. Гоголь въ латышской литературѣ. Рѣчь, произнесенная на торжественномъ собраніи Императорскаго Юрьевскаго Университета 21 февраля 1902 г. 48) Краткій обзоръ исторіи литовской литературы. 49) Христіанъ Донелиціусъ, инициаторъ-основатель изящной литовской литературы. *Visi krievu valodā sarakstītie raksti ir iespiesti dažādu gadu gājumos — krājumā* Сборникъ Учено-литературнаго Общества при Императорскомъ Юрьевскомъ Университетѣ. *Bez tam Lautenbachs sarakstījis daudz sīkāku rakstu. Viņš bijis arī par redaktoru žurnāliem „Pagalms“ (1881—1882) un „Rota“ (1884—87).*

9. **Profesors Maksis Nusberģers (Nussberger)** dzimis fabrikanta ģimenē 1879. gada 23. oktobrī Ritijā (Rūti) Cīriches kantonā, Šveicē. Pēc tēva nāves ģimene pārcēlusies uz Cīrichi, un kad arī māte — tam 13 gadu vecam esot — nomirusi, tad viņš nonācis ar brālī un divi jaunākām māsām uz Vintertūru kāda aizgādņa patvērumā. Pēc noliktā gatavības eksāmena 1898. g. rudenī viņš devies uz Freiburgas Ūniversitāti Breisgavā, lai tur studētu ģermānistiku. Tas iekrita tajā laikā, kad modernās filoloģijas jaunā grammatiku skola bija tapusi ievērojama, un viņas pārstāvji, Vilhelms Braune, Hermanis Pauls un Edvards Zīverss visvairs savos rūpīgos izdevumos un sistematiskās grammatikās centās pierādīt, ka arī valodas

beidzamās studijās. 1923. g. jānvārī Nusbergers sajēmis Latvijas Universitātes uzaicinājumu, kam sekojis jau tā paša gada marta mēnesī.

Iespīestie darbi: 1) Der Landvogt von Greifensee und seine Quellen. Eine Studie zu Gottfried Kellers dichterischem Schaffen. Diss. Frauenfeld 1903, VI. 205 S. 2) Zur Krisis auf dem Arbeitsmarkt. Tabellarische Zusammenstellung der Antworten von 25 Berliner Gewerkschaften. In „Die Störungen im deutschen Wirtschaftsleben während der Jahre 1900 ff.“, hersg. vom Verein für Sozialpolitik 1903, Bd. V, S. 124 ff. 3) Zur Verfasserfrage von „Eduard Grandisons Geschichte in Görlitz“. Auf Veranlassung von Erich Schmidt der Berliner Akademie handschriftlich eingereichte Abhandlung. 1905. 4) Marie von Ebner-Eschenbach. Züricher Programm. 1910. 5) Über die Grundlagen der Schillerschen Kunst- und Geschichtsphilosophie. Wissen und Leben 1911, IV. Jahrg., S. 529 ff. 565 ff. 6) Walther von der Vogelweide. Die Alpen 1911, VII. Jahrg., S. 63 ff. u. 132 ff. 7) Neue C. F. Meyer-Studien. Die Alpen 1911, VII. Jahrg., S. 403 ff. 8) Elegie. Walther von der Vogelweide nachgedichtet. Raschers Jahrbuch für Schweizer Art und Kunst 1912, Bd. III, S. 96 f. 9) Maienlust. Übertragung aus Walther von der Vogelweide. Die Schweiz. Maiheft 1812. 10) Glatfelden und der Grüne Heinrich. Der Landbote 1912, 23. Juni. 11) Meditation. Übertragung aus Walther von der Vogelweide. Der Landbote 1912, 28. Juli. Rezensionen 1912: Johannes Widmer, Frank Buchser, Basler Nachrichten, 4. August. — Paul Wüst, Gottfried Keller und Conr. Ferd. Meyer in ihrem persönlichen und literarischen Verhältnis. Basler Nachrichten, 10. September. 12) Walther von der Vogelweide. Essai und Übertragungen. Frauenfeld 1913, VIII. u. 100 S. 13) Zu Carl Spitteler und Adolf Frey. Die Schweiz 1913. XVII. Jahrg., S. 544. 14) Deutsche Lyriker (Gottfried Keller und Konrad Ferdinand Meyer). Die Schweiz 1913, XVII. Jahrg., S. 499 ff. Rezensionen 1913: Die Jungfer von Wattenwyl. Historischer Roman von Adolf Frey. Frankfurter Zeitung. 10. August. — Albert Gessler, Gertrud Pfander. Die Schweiz, XVII. Jahrg., S. 499. — Otto Waser, Meisterwerke der griechischen Plastik. Der Landbote, 4. Juni und der freie Rätler, 5. Juni. — Fritz Enderlin, Adolf Frey. Der Landbote, 6. Juni. 15) Adolf Freys Neue Gedichte. Der Lesezirkel 1914, I. Jahrg., S. 115 ff. 16) Edmund Dorer. Die Schweiz 1914, XVIII. Jahrg., S. 42 ff. 17) Adolf

Frey. Zu seinem 60. Geburtstage. Der Band 1915, 18. Febr. *Rezensionen* 1915: Fritz Hunziker und Emil Bollmann, Gottfried Keller. Heimat und Dichtung. Der Lesezirkel III. Jahrg., Dezember. 18) Schiller als politischer Dichter. — Shakespeare und das deutsche Drama Zürich 1916, 56. S. 19) Zu Conr. Ferd. Meyer Michelangelo-Gedichten. Baseler Nachrichten 1916, 25. Juni. *Rezensionen* 1916: David Hess, Salomon Landolt. Der Lesezirkel, IV. Jahrg., Oktoberheft. 20) Conr. Ferd. Meyers unvollendete Prosadichtungen. Basler Nachrichten 1917, 1. April. 21) Carl Spittlers Beziehungen zu Basel. Neue Züricher Zeitung 1917, 4. April. 22) C. F. Meyer und Luise von François. Der Lesezirkel 1917, IV. Jahrg., S. 125 ff. 23) Gottfried Kellers Gotthelf-Aufsätze. Baseler Nachr. 1917, 21. Dez. *Rezens.* 1917: Elias Steinmeyer, Die kleineren althochdeutschen Sprachdenkmäler. — Richard M. Meyer, Die deutsche Literatur bis zum Beginn des 19. Jahrhunderts. Baseler Nachr. 22. April. 24) Hugo von Hofmannsthal, Prosaische Schriften. Baseler Nachr., 19. Jan. 25) Jacob Burckhardt u. C. F. Meyer. Zum 10. Geburtstage Jac. Burckhardts. Baseler Nachrichten 1918, 25. Mai. 26) Herkunft und Name der Leute von Seldwyla. Zu Gottfried Kellers 100. Geburtstage. Der Lesezirkel 1919, VI. Jahrg., S. 133 ff. 27) Conrad Ferdinand Meyer, Leben und Werke. Frauenfeld 1919, V. u. 288 S. *Rezensionen* 1919: Albert Bachmann, Mittelhochdeutsches Lesebuch. Baseler Nachr., 1. Januar. 28) Adolf Frey, Nekrolog. Baseler Nachr. 1920, 17. Februar. 29) Der Martin Salander ein schweizerisches Hausbuch. Baseler Nachr. 1920, 23. Dez. 30) Gottfried Kellers Werke. Kritisch-historische Ausgabe mit Lebensbild. Einleitungen, Anmerkungen und textkritischem Apparat, 8 Bde. Leipzig, Bibliographisches Institut 1921. 31) Über Hölderlin. Baseler Nachrichten 1921, 25. November. 32) Gottfried Keller und Joseph Victor Widmann im Briefwechsel. Baseler Nachr. 1920, 30. Dezember. 33) Zu Grillparzers Nachlass. Baseler Nachrichten 1922, 27. Januar. 34) Julius Rodenberg. Baseler Nachrichten 1922, 31. Januar. 35) Gerhard Hauptmanns „College Crampton“, Baseler Nachr. 1922, 16. März. 36) Moderne Mysterienspiele. Baseler Nachrichten 1922, 23. März. 37) Das Urner Tellenspiel. Baseler Nachrichten 1922, 29. Aug. 38) C. F. Meyer Huttendichtung. Neue Züricher Zeitung 1922, 26./27. Okt. 39) C. F. Meyer: Huttens letzte Tage. Kritisch revidierte Ausgabe mit einer Einführung. Leipzig, Hässel 1922. 40) C. F. Meyer: Engelberg. Kritisch revidierte Ausgabe mit

einer Einführung. Leipzig, Hässel 1922. Rezensionen 1922: E. Ermatinger, Das dichterische Kunstwerk. Baseler National-Zeitung, 29. Januar. — Martin Luthers ausgewählte Werke, hg. von Hans Heinrich Borchardt. Neue Züricher Zeitung, 9. April. 41) Das Theater der Meistersinger. Baseler Nachrichten 1923, 14. u. 21. Jan. 42) Albert Köster. Nekrolog. Rigasche Rundschau 1924, 5. Juni. 43) Die Entwicklung des Historischen Romans. Antrittsvorlesung gehalten in der Aula der Lettländischen Universität am 28. Oktober 1923. Latv. Univ. Raksti 1924, IX., 63 ff. 44) Zur neuen Folge der Jahresberichte f. neuere deutsche Literatur. Latv. Univ. Raksti 1924, XI., 77 ff. Rezensionen 1924: Vadonis pa vācu literatūru (W. Stammler, Deutsche Literatur vom Naturalismus bis zur Gegenwart). Izgl. Min. Mēn., X., 439 ff. 45) Eine neue Quelle zu Kellers „Apotheker von Chamounix“. Die Literatur 1925, Juliheft. 46) Der Ich-Roman. Baseler National-Zeitung 1925, 18. Okt. Rezensionen 1925: Lettische Lyrik. Eine Anthologie. Aus dem Lettischen übersetzt von E. Eckart-Skalberg. Die Literatur. Mai. 47) Der Historische Roman. Artikel im Reallexikon der deutschen Literaturgeschichte, Bd. I, 1926. 48) Der Ich-Roman. Latv. Univ. Raksti 1926, XIV., 247 ff. 49) Eckermanns Gespräche mit Goethe und ihr dokumentarischer Wert. Zeitschr. f. d. Philol. 1927, Bd. 52, Heft 1/2, S. 207 ff. 50) Kellers Briefe. Ausgewählt, eingeleitet und erläutert. Leipzig, Bibliograph. Institut, 24 u. 540 S., 1927. 51) Der Psychologische Roman. Artikel im Reallexikon d. d. Literaturgeschichte, Bd. II, 1927. 52) Dichterverbesserungen als wissenschaftliche Methode. Vossische Zeitung, Berlin 1928, 12. Okt. 53) Der Mensch Lessing. Vortrag im Geverbeverein, Riga 1929, 13 Febr. 54) Lessing und die Idee des Weltbürger-tums. Vortrag, aus Anlass des Lessingjubiläums (22. Januar 1929), in der Philologischen Gesellschaft, Riga, am 2. März 1929. 55) Berichtigung. Artikel in der Zeitschrift für deutsche Philologie, 54. Jahrgang, Heft 1, S. 126 ff.

10. **Profesors Juris Plāķis** dzimis 1869. g. jūnija mēn. 22. d. Kurzemē, Talsu apriņķī, Kabeles pagasta Kalvu mā-jās. Savu izglītību viņš vispirms sācis vietējā pagasta skolā, kas toreiz bij sadalīta latviešu un vācu klasēs ar vairāk noda-lām. Pabeidzis abas šīs klases, viņš iestājies Kuldīgas apriņķa skolā. Krievu reformām uznākot, Plāķis šo skolu nepabeidzis, bet pārgājis uz Baltijas skolotāju semināru, kas pašlaik bij pār-

cēlies no Rīgas uz Kuldīgu. Šo sēmināru viņš pabeidzis 1891. g. un tūlīt dabūjis vietu par skolotāju. Šo amatu viņš veicis vairāk kā desmit gadu, kalpodams dažādās vietās, gan Rīgā, gan Kurzemē, gan Vidzemē. 1905. g. Plāķis atstājis skolotāja vietu un aizbraucis uz Sibīriju, jo piedalījies tolaiku revolūcionārā kustībā un tā tad bijis spiests atstāt savu dzimteni. Sibīrijā viņš sagatavojies abiturijas eksāmenam un to nolīcis Irkutskas kroņa ģimnasijā 1908. g. un pēc tam iestājies Kazanā Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātes klasiskā nodaļā. Pabeidzis minētās ūniversitātes fakultāti, viņš tūlīt dabūjis vietu par veco valodas skolotāju Kazanā otrā kroņa ģimnasijā. Komisijas priekšsēdētāja, Maskavas profesora Bogoslovskā pamudināts un vietējās filoloģijas fakultātes klasiskās nodaļas profesoru pierunāts, Plāķis palicis pie ūniversitātes un sācis gatavoties maģistranda eksāmeniem indo-europiešu salīdzināmā grammatikā. Pa šo laiku saņēmis arī Tautas Apgaismošanas Ministrijas stipendiju 100 rubļu mēnesī. Beidzamajā studiju gadā viņš strādājis arī fakultātes eksperimentāli fōnētiskajā kabinetā un sarakstījis speciālu darbu Опытъ экспериментально-фонетическаго изслѣдованія латышскаго ударенія, par ko tam ūniversitāte piespriedusi zelta medaļu. Maģistranda eksāmenus Plāķis beidzis 1916. gada pavasarī. Pēc divi halibitācijas lekciju nolasīšanas par tematu Протетическіе гласные въ балтійскихъ языкахъ (paša izvēlēts tem.) un Дѣйствиe фактора аналогіи въ греческомъ именномъ склоненіи (fakultātes dots temats) viņš ieguvis pro venia legendi tiesības, un ievēlēts par prīvātdocentu pie ind.-eur. salīdzināmās katedras Kazanā Ūniversitātē un arī Kazanā augstskolas sieviešu kursos. Pirmā gadā ūniversitātē viņš lasījis ievadu valodniecībā, bet sākot ar otro gadu visus obligātōriskos minētās katedras priekšmetus (siev. kursos jau pirmā gadā viņš lasījis arī sanskritu un indo-eur. salīdzināmo grammatiku). 1919. gadā Plāķis ievēlēts par docentu. Šinī gadā viņš iesniedzis arī fakultātei disertācijas darbu Очеркъ изъ исторіи литво-латышскаго ударенія, ko fakultāte nolēmusi iespiest, bet lielinieku laikā nebija iespējams ne rakstu iespiest, ne arī to kā disertāciju aizstāvēt. 1920. g. sākumā

Kazaņas Universitātes filoloģiskā fakultāte un tāpat arī augstskolas padome Plāķi ievēlējusi par profesoru indo-eur. salīdzināmās valodas katedrai, kuŗu viņš faktiski bija iejēmis jau gadus trīs. 1920. g. vasarā Plāķis pārnācis dzimtenē un ievēlēts jaundibinātajā Latvijas Universitātē sākumā par docentu un vēlāk par profesoru minētiem valodniecības priekšmetiem. Blakus savām zinātnieka gaitām Plāķis izpildījis arī administratīvus amatus augstskolā: pa divi lāgiem tas bijis par prōrektoru (1922./23.—1923./24. ak. g. un 1925./26.—1926./27. ak. g.) un arī par savas fakultātes dekānu (1927./28.—1928./29. ak. g.); šo amatu starplaikā viņš allaž bijis par fakultātes dēlēgātu Universitātes Padomē. Tūlīt pēc savas atgriešanās Latvijā, sākot no 1920. gada jūnija mēn. līdz aprīlim 1921. gadā Plāķis bijis par izglītības ministri Ulmaņa kabinetā. Bez tam Plāķis bijis dažādās komisijās nevien universitātē, bet arī Izglītības Ministrijā, sevišķi tur, kur tas varējis veicināt izglītības un latviešu valodas kopšanas darbu, kā piem. grāmatu cenzēšanas, eksāmenu komisijās u. t. l. Ārzemju komandējumos Plāķis bijis 1923. un 1926. gadā.

Iespējamie darbi: A. Grāmata. 1) Leišu valodas rokas grāmata. 1926. g. I.—XXVIII + 332. Valtera un Rapas a. s. izdev. B. M a z ā k i r a k s t i. 2) Bāleliņi un tautas. Burtnieka Pūrs, I. burtn. 1912. g., 83—122 lapp. 3) Par latviešu tuoniskuo zilbju akcentu. Domas, 1912. g., 1148—1155. 4) Skanošanas metode un jaunā ortografija. Domas 1913. g., 426 līdz 430. 5) Latviešu valodas tuoniskais akcents. Domas, 1913. g., 820—828; 929—938. 6) Tautas valoda un rakstu valoda. Domas 1914. g., 102—108; 209—215. 7) Опытъ экспериментально-фонетическаго изслѣдованія латышскаго ударенія. РФВ. 1914, кн. III и IV, 203—225. 8) Къ исторіи литовлятышскихъ интонацій. Изв. р. я. и сл. ИАН. 19. 5. томъ XX, книга 3, 41—52. 9) Кā pārveidojami svešu valodu īpašvārdi latv. voluodā. Baltija, 1916. g., Nr. 181, 184. 10) Atvasinājumi ar piedēkli **-iba**. Baltija, 1917. g., Nr. 37 (131). 11) Vēl par atvasinājumiem ar piedēkli **-iba**. Dz. Vēstn. Nr. 114, 115. 12) Aizrādījumi tulkotājiem. I. M. M. 1920. g., VIII., 131 līdz 135. 13) Aizrādījumi tulkotājiem. I. M. M. 1921. g., VII., 689—697. 14) Zemgale, Latgale. I. M. M. 1921. g., VII., 755 līdz 756. 15) Leišu valodnieka K. Būgas uzskati par latviešu

- un leišu intonāciju attiecībām. I. M. M. 1924. g., III., 294—302.
- 16) Par latv. grūztā akcenta dabu. A. U. L. I., 1—17. 17) Dažas leišu un latviešu intonāciju paralēles. A. U. L. III., 139—144.
- 18) Daži attīstības puosmi latviešu un leišu intonācijas vēsturē. A. U. L. IV., 179—222; A. U. L. V., 39—117. Novilkums atsevišķā grāmatā. 19) Latviešu dialektu intonāciju attiecības. A. U. L. IX., 3—14. 20) Par latviešu vārdiem ar īsu patskani **o no u**. I. M. M. 1924., VI., 684, 685. 21) Par latviešu valodas diftongiem. A. U. L. X., 159—161. 22) Par vidēji augsto (vēlāri palātālo) mēles vidūča vokāli augšzemnieku izloksnē. A. U. L. XI., 75—77. 23) Le dialecte de Tām. Rev. des Études slaves IV. (1924.), 173—189. 24) Leišu un latviešu intonāciju attiecības vietu vārdu gaismā. A. U. L. XIII., 81—95. 25) Les dialectes lettons: lette moyen et haut-lette. Rev. des Études slaves V. (1925.), 183—192. 26) Pilsēts — pilsēta. I. M. M. 1926., IV., 318—320. 27) Ko liecina Latvijas vietu vārdi par Vidzemes vidienas krītošo intonāciju. A. U. L. XIII., 23—31. 28) Kursenieku valoda. A. U. L. XVI., 83—124. Novilkums atsev. grāmatā. 29) Vai tautosillabiskais voc. + m (+ cons) savienojums ir kuršu valodas iezīme. A. U. L. XVII., 63—100. 30) Apie svetimū tikrinių daiktavardžiu rašyba lietuviu ir latviu kalbose. Švietimo Darbas 1928., III., 280—284. 31) Die litauischen und lettischen Zusammensetzungen mit Präpositionen (prāp. + nomen und prāp. + verbum) und das Problem ihrer Intonationen. A. U. L. XVIII., 53—59. 32) Svešvārdu izruna un rakstība latviešu valodā. I. M. M. 1929. g., V./VI., 447—480. C. R e c e n s i j a s u t. l. 33) Dubura Latviešu fōnētikas ābece. Domas, 1913. g., 53—63. 34) Pirmais starptautiskais eksperimentāli fōnētiskais kongress Hamburgā. Domas 1914., 835—842. 35) Jaunākie latviešu valodas pētījumi. Domas, 1913., 1433. līdz 1454. 36) Paskaidrojumi. I. M. M. 1921. g., IV., 425—427. 37) Pirmais Lietuvas skolotāju kongress. I. M. M. 1921., VI., 634—637. 38) Filologu Biedrības Raksti, I. sējums. I. M. M. 1921., X., 1103—1105. 39) Filologu Biedrības Raksti, II. sējums. I. M. M. 1922., III., 314—318. 40) Piezīmes pie prof. J. Endzelīna atbildes. I. M. M. 1922., V., 555. 41) Rygiškių Jono. Linksniai ir prielinksniai. I. M. M. 1928., XI., 475—477. 42) Recensija par „Ievadijumu latviešu valodas mācībā”. Dēķena. I. M. M. 1923. g., VI., 722—723. 43) Recensija par Aipranka „Latvju grammatiku”. I. M. M. 1923., IV., 446—449. 44) Recensija par Dzīllejas „Darbu un Dzīvi”, I.—VI. I. M. M. 1925., V., 519—521; 522—524; 531—533; 540—544. 45) Recen-

sija par Dauges un Plūdoņa „Mūsu lasamo grāmatu“, V. d. I. M. M. 1926., V./VI., 490—492. 46) Recensija par Rītiņa „Avotiņu“. I. M. M. 1926., V./VI., 493—495. 47) Recensija par Klaustiņa „Ievadu latvju rakstniecībā“. I. M. M. 1926., IX., 262, 263. 48) Recensija par Plūdoņa „Latvju literātūras vēsturi“. I. M. M. 1926., V./VI., 499, 500. 49) Vidusskolu abiturientu rakstu darbi š. g. pavasara eksāmenos latviešu valodā (recensija). I. M. M. 1921., X., 1086—1089. 50) Vidusskolu abiturientu raksti 1922. pavasara eksāmenos (recensija). I. M. M. 1923. g., V., 576—581. 51) Lautenbacha jauninājumi latviešu rakstniecībā un dzejā. Burtnieks 1928., VI., 534—537. 52) Lietavas brīvvalsts pirmais gadu desmits. Burtnieks 1928., VI., 559—563. Bez tam vairāk populāri zinātnisku rakstu par valodniecības jautājumiem iespiests dienas presē. Plāķis rediģējis visus līdz šim iznākušos Latvijas Universitātes gada pārskatus.

11. Profesors Arnolds Spekke (Speķis) dzimis Zemgalē, Bauskas apr. Vecmuižas pagasta skolā 1887. g. 14. jūnijā, skolotāja ģimenē: Pirmo izglītību viņš guvis no tēva, no vecākās māsas un brāļa; 1902. g. iestājies Jelgavas reālskolas IV. kl.; šo skolu beidzis 1906. g. No 1906. g. rudens līdz 1907. g. aprīlim Spekke (Speķis) studējis Rīgas Politechnikā (mēchanikas nodaļā); pēc tam pārgājis uz Maskavu, lai mācītos vecās valodas. Latīņu valodas kursu viņš nolīcis kā eksterns III. Maskavas ģimnasijā 1908. g. janvārī; tā paša gada rudenī uzņemts Maskavas Ūniv. jūridiskajā fakultātē, bet pēc mēneša pārgājis filoloģijas fakultātē ar noteikumu nolikt grieķu valodu ģimnasijas kursa apmērā divu sēmeštru laikā. Grieķu valodas eksāmenu Spekke (Speķis) nolīcis 1909. g. pavasarī Maskavas V. (klasiskā) ģimnasijā, tad Maskavas Ūniversitātē studējis romāņu filoloģiju no 1909. (nomināli 1908.) līdz 1915. g. pavasarim, kad atstāts pie ūniversitātes — pie toreiz tā sauktās „Vakar-Europas literātūru“ katedras; no 1915. gada 1. sajēmis „Granovska stipendiju“ un no tā paša gada rudens — valsts stipendiju. Atstāšana pie ūniv. pēc pienācīgo zinātnisko pārskatu apstiprināšanas Spekkem (Speķim) pagarināta līdz ar attiecīgo stipendiju vēl divas reizes. 1918. g. pavasarī (pēc vecās programmas) viņš noliek maģistra eksāmenu galveno daļu (nenoliktas paliek palīga disciplīnas); ievadītais akadēmiskais

darbs uz laiku jāpārtrauc politisko notikumu dēļ. Sākot ar 1915. g. rudenī Spekke (Speķis) strādājis Maskavā arī par skolotāju (VII., IV. un citur privātās Maskavas ģimnasijās) un bijis valodu lektors (Archaioloģiskā Institutā), mācīdams latīņu, vācu, grieķu un angļu valodu. 1918. g. vasarā Spekke (Speķis) atgriežas (caur Pliskavu) dzimtenē; šī gada beigās pieņem skolotāja vietu Jelgavas jaundibināmā reālģimnasijā (līdz 1919. g. vasarai); 1919./20. macības gadā ir jaundibinātās Liepājas reālģimnasijas direktors un no 1919. g. 17. decembra ārštata docents Latvijas Universitātē. 1920. g. rudenī viņš pārnāk uz Rīgu par štata docentu, bez tam nodibina tai pašā laikā klasisko ģimnāziju (I. Valsts vidusskolu Rīgā), kuras direktora vietu ieņem 2 gadus. Ar 1922. g. 1. jūliju Spekke (Speķis) ievēlēts par profesoru romāņu filoloģijā. Latvijas Universitātē viņš iejēmis šādus administratīvus amatus: 1925./26. un 1926./27. akad. gados bijis filos.-filol. fakultātes dekāns, 1927./28. un 1928./29. m. g. Latvijas Universitātes prōrektors studentu lietās.

Iespiestie darbi. 1) „Jaunās Spanijas iekarošana“, Bernal Diaz del Castillo chronika (tulkojums, izvilcums un ievads). Latv. Kareivja pielikums, 1920. g. Nr.Nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9. 2) Marie de France. Lais (tulkojums izvilcumos ar ievadu). Leta, Rīgā 1921., 72 l. p. 3) Viduslaiku vīzionāri un Dante. Dantes almanachs. Rīgā, 1921., 15 l. p. 4) Aizmirsta renesanses poēma: J. Sannazaro, De partu Virginis. Ritums 1922., Nr.Nr. 4, 5, 21 l. p. 5) Itāliešu vienpadsmitzilbenieks (Romāņu metrikas pamatjautājumu skicējums). Izgl. Min. Mēnešr. 1922., Nr.Nr. 10, 11, 12, 22 l. p. 6) Romāņu literātūru vērtība. Latvis. 1922. Nr.Nr. 172, 173, 174, 176, 177, 180, 181. 7) Vecfranču bruņinieku romāni. Chrétien de Troyes. Ritums 1923., Nr.Nr. 3, 4, 5; 33 l. p. 8) Kalderona drāmas „Dzīve — sapnis“ kompozīcija un stils. Izgl. Min. Mēnešr. 1924. Nr. Nr. 1, 2; 25 l. p. 9) Lodovico Ariosto. Ritums 1924. Nr.Nr. 2, 3; 16 l. p. 10) Bas. Plīnija, *Encomium Rīgae* (tulkojums izvilcumos — pēc Chr. Broces — un ievads). Brīvā Zeme, 1924. Nr.Nr. 62, 68, 74, 80, 86, 90. 11) Ercole Strozzi, Andu nimfas. Filol. Biedr. Raksti IV., 1924., 36 l. p. 12) Rīgas humanista Bas. Plīnija poēma „Par vējiem“ (tulkojums izvilcumos ar ievadu). Latvju grāmata 1924., Nr.Nr. 4, 5; 21 l. p. 13) Miguel Cervantes de Saavedra. Ritums 1924., Nr.Nr. 6, 7, 8; 21 l. p.

14) Rīgas humānista S. Frencēja poēma „Par īsto dižciltību un zinātņu cieņu“. Filol. Biedr. Raksti V. 1925., 92 l. p.
 15) Livonijas dzejnieka Eicedija poēma „Danubius“. Latv. Ūniv. Raksti 1925., XII.; 54 l. p.
 16) Viduslaiki un renesanse. Vispārīgā literatūras vēsture II. A. Gulbis, Rīgā, 1925. 119 l. p. (Ievietoti no augšā minētiem rakstiem 6, 7, 9, 13 un 8).
 17) Lodovico Ariosto Jelgavā. Kāds epeisods no Jelgavas skolu dzīves XVIII. g. s. Izgl. Min. Mēnešr. 1925., Nr. 11; 12 l. p.
 18) Dažas XVI. un XVII. g. s. liecības par krievu karjiem Livonijā Jāņa Briesmīgā laikā. 1926. Brīvās Zemes illūstr. pielikums Nr.Nr. 10, 12, 13, 14.
 19) Rīga XVI. g. s. latīņu slavinājuma dzejoļu un runu aprakstā. Izgl. Min. Mēnešr. 1926. Nr. 11; 7 l. p.
 20) Dažas XVI. g. s. liecības par Livonijas zemnieku stāvokli, parašām un kultiem. Burtnieks, 1927. Nr.Nr. 5, 6; 13 l. p.
 21) Alt-Riga im Lichte eines humanistischen Lobgedichts vom Jahre 1595. Bas. Plinius, Encomium Rigae. W. F. Häcker, Riga, 1927; 264 l. p. Bez minētiem darbiem vēl apm. tāds pat skaits dažādu paidagōģiska un politiski kultūrāla satura rakstu vietējā dienas presē un citos izdevumos.

12. **Profesors Kārlis Straubergs** dzimis 14. jūnijā 1890. g. Jelgavas apriņķa Džūkstes pagasta Liel-Straģos, no 1897. g. pavasara līdz 1901. g. rudenim apmeklējis Lancenieku pagasta skolu, no 1901. g. līdz 1903. g. Jelgavas Aleksandra pilsētas skolu un 1903. g. iestājies Jelgavas ģimnasijā, kuru beidzis 1909. g. ar zelta medaļu. Tā paša gada rudenī viņš iestājies Maskavas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātes klasiskās filoloģijas nodaļā, ko beidzis 1916. g. pavasarī ar zelta medaļu par darbu „Grieķu kapa uzraksti“. Tajā pašā laikā, no 1912. g. Straubergs bijis arī Maskavas Archaioloģijas Institutā un to beidzis ar mācīta archaiologa diplomu 1916. gadā. 1916. g. rudenī mobilizēts un bijis kara dienestā, sākumā Orlā, tad latviešu strēlnieku reserves bataljonā Valmierā un no Ziemassvētkiem 1916. g. Rīgā, jaumdibinātā latviešu strēlnieku kara mūseijā par vadītāju. 1917. g. vasarā Straubergs komandēts uz Tērbatas I. skolotāju kongresu kā augstskolas ierosinātāju apspriežu sekretārs ievadīt augstskolas jautājuma apspriešanu šajā kongresā. 1917. g. viņš demobilizējies un strādājis vairākās vidusskolās Maskavā, 1918. g. rudenī vadījis arī latviešu

vidusskolu, kuŗā šajā gadā ievesta latviešu mācības valoda. 1919. g. Straubergs atgriezies Rīgā, brīvprātīgi iestājies I. Rīgas apsardzības rotā Baloža brigadē un pēc kāda laika iecelts atkal par kara mūseija vadītāju (līdz 1920. g. jānvārim). 1919. g. jūlijā viņš izsaukts no armijas un uzaicināts par Izglītības Ministrijas arhīvu, mūseiju un bibliotēku nodaļas vadītāju (līdz 1922. g.) un kādu laiku izpildījis arī Mākslas departāmenta direktora pienākumus, vadīdams valsts bibliotēkas, vēsturiskā arhīva, mākslas un etnogrāfiskā mūseija, kā arī Nacionālās operas un teātra organizēšanas darbus; strādājis arī Rīgas vidusskolās. 1919. g. 17. sept. Straubergs apstiprināts par Latvijas Ūniversitātes mācības spēku un 1920. g. 24. jānvārī par štata docentu klasiskā filoloģijā. 1924. g. viņš bijis par Izglītības ministri un no 1925. g. līdz šim laikam par filoloģijas un filosofijas fakultātes sēkrētāru, no 1925. līdz 1929. g. piedalījies Ūniversitātes Padomē, bijis par locekli vairākās Ūniversitātes un Izglītības Ministrijas komisijās. Ārzemju komandējumā viņš bijis 1923., 1926., 1927. un 1928. g. Ītālijā un citur. 1928. g. martā Straubergs ļoti sekmīgi izturējis doktora pārbaudījumus, 30. jānvārī 1929. g. aizstāvējis disertāciju un ieguvis klasiskās filoloģijas doktora gradu; 1929. g. 23. martā viņš ievēlēts par profesoru klasiskā filoloģijā. No 1929. g. 1. maija arī folkloras krātuves pārzinis.

Iespiestie darbi. 1) Религия древнегреческих колонистовъ сѣвернаго побережья Чернаго моря (Гермесъ 1916). 2) Horātijs un viņa latviešu draugi. Izgl. Min. Mēnešr. 1920, I., 11—27. 3) Filosofiskie motīvi Euripida traģēdijās. I. M. M. 1920., II. 134—140. 4) Ziedotājas. I. M. M. 1920., IV. 334—339. 5) Horātijs. I. M. M. 1920., VI., 524—535. 6) No grieķu reliģijas. I. M. M. 1920., VIII., 157—162, IX., 244—260. 7) Dante. Rītums 1921., I., 44—46. 8) Teokrits. I. M. M. 1921., V., 507—516, VI., 603—618. 9) Dante Aligjeri. I. M. M. 1921., IX., 974—975. 10) Izrakumi Dienvid-Krievijā. I. M. M. 1921., XI. 1150—62, XII. 1267—74. 11) Mīlestības maģija. I. M. M. 1922., II. 181—187, III. 277—287. 12) Viņa saule. I. M. M. 1922., VI. 604—618. 13) Sapņoja un Katulls. Rītums 1922., 281—288, 445—460. 14) Piezīmes pie dažām latviešu burvju grāmatām. I. M. M. 1923., VII. 804—816, VIII. 935—944, IX. 1029—1041, X. 1151—1167. 15) Vergīlijs un Dante. Dantes almanachs

91—97. 16) Duččo. Ritums 1923., IX. 700—703, X. 784—788. 17) Chļudova grieķu miniatūras. Latv. Ūniv. R. V. 225—230. 18) Jaunie izrakumi Pompējos. I. M. M. 1924., III. 249—262. 19) Katulls un romiešu telegija. Ritums 1924., 685—700. 20) Hanovijs par dvēseļu kultu pie latviešiem. I. M. M. 1925., V. 492—500. 21) Piezīmes pie Veidenbauma dzejas. Jaunā Dzīve I. 22) Horātija epodi. Ritums 1925., 446—457. 23) Horātija satiras pajēmieni. Latv. Grām. 1925., V. 341—345. 24) Cicerons. Konvers. Vārdn. noslēguma burtnīcā 4711—4713. 25) Melnā grāmata. Latv. Saule 1923., 4. 26) Vergīlijs — zemnieku dzīves dzejnieks. Zemnieku kalendārs 1925./1926. 27) Grieķu romāns. Ritums 1926., II. 116—119, III. 176—187, V. 288—308, VI. 369—376. 28) Latviešu burvju grāmatas. L. Ūniv. R. XIII., 227—431. 29) Horātijs un Augusts. Latv. Grām. 1926., II. 88—93. 30) Katulls un Horātijs. Filol. Biedr. R. VI. 11—21. 31) Latīņu paraugu iespaids Horātija kritikā un dzejā (disertācija, rokrakstā).

Atsevišķas grāmatas. 32) Romas literātūras vēsture. Rīgā 1922. g. 178 lp. 33) Antīkvā pasaule (rakstu krājums). Rīgā 1924. 230 lp. 34) Grieķu eposs, lirika un drāma. Rīgā 1925. g. 56 lp. 35) Grieķu lirika Rīgā 1922. g. 366 lp. 36) Kv. Horātija Flaka dzejas I. Rīgā 1924. 264 lp. 37) L. Ū. filoloģijas un filosofijas fakultātes mācības spēku bibliografija 1920.—1925. Rīgā 1926. 32 lp. No atsevišķu klasiķu darbu tulkojumiem izdoti: 38) Aischila Saistītais Promētējs. Rīgā 1919. g. 39) Joannes Secundus. Basia. Rīgā 1919. g. 40) Plauts. Dvīņi. Rīgā 1928. g. Rediģējis arī Māsena Dantes un citus tulkojumus. Bez tam daudz rakstu periodiskā presē.

13. **Profesors Pēteris Šmits**, saukts arī Smiters, dzimis 25. decembrī 1869. g. Raunas Lisēniešu Pekša mājās, kur viņa vecāki bijuši par saimniekiem. Savu izglītību viņš sācis pagasta skolā, pēc pirmās ziemas pārgājis uz draudzes skolu, tad iestājies Cēsu apriņķa skolā un pēdīgi beidzis vidus skolas izglītību Rīgas guberņas ģimnasijā ar vācu mācības valodu. Studēt Šmits sācis 1891. g. Maskavā, iestādamies turienes universitātes filoloģijas fakultātē, interesēdamies sevišķi par valodnieka F. Fortunatova lekcijām. Dabūjis zināt, ka viņam patīkamajos priekšmetos, valodniecībā, kur galvenais priekšmets bija krievu valoda, un arī vēsturē dod allaž priekšroku pareizticīgiem krieviem, Šmits redzējis, ka ar šādu speciālitāti viņam

ir maz izredzes nodrošināt savu stāvokli. To ievērodams, viņš, nolēmis pāriet uz austrumu valodām, pārnāk uz Pēterpili un sāk studēt ķīniešu, mandžuru, mongoļu un kalmuku valodas. Austrumu valodu studijās Šmits visvairāk mantojis no slavenā sinologa V. Vasiljeva, kas bez ķīniešu un mandžuru valodas lasījis arī četrus gadu laikā ļoti plašu kursu par ķīniešu literatūru. Studējams Šmits visvairāk nodarbojies ar valodniecības un etnografijas jautājumiem. Jau šai laikā viņš publicējis Mājas Viesī un M. V. Mēnešrakstā kādus rakstus, par latviešu valodu, tautas dziesmām, literatūru (p. p. par Apsišu Jēkabu un E. Veidenbaumu) un mītoloģiju. Asi apkaņodams ziņas par Rā-mavu un viņas dieviem, viņš mantojis nevien draugus, bet arī ienaidniekus. Šādu rakstu dēļ pretinieki viņu izdaudzinājuši par māteriālistu un jaunstrāvnieku, lai gan viņš pastāvīgi turējies pie nācionālistiem. Augstskolas studijas Šmits beidzis 1896. g. ar pirmo gradu un atstāts pie universitātes, lai sataisītos profesūrai ķīniešu un mandžuru valodā un literatūrā. Šim nolūkam viņš sūtīts uz trim gadiem uz Ķīnu. Uz turieni Šmits aizbrauca pa sausu zemi caur Sibīriju, ceļodams pa lielākai daļai ar pasta zirgiem, jo lielais Sibīrijas dzelzceļš tai laikā tikai bija iesākts būvēt. Pie Kjachtas viņš atstājis Krievijas robežu, ieiedams Mongolijā, kur tad tālāku caur Gobi tuksnesi ceļojis ar kamieļiem līdz pašiem lielā mūra vārtiem Kalganā. Šiem ceļojumiem pa Āziju ir bijusi liela nozīme visā Šmita zinātniskā darbībā. Šeit viņš tuvāk iepazīties ar to zemi, pa kuŗu Āzijas tautas gadu tūkstošu laikā ir ieplūdušas Europā. Tāpat viņš dabūjis diezgan sīki novērot Gobi tuksnesi, kuŗa apdzīvotāji ir senāk apdraudējuši nevien Ķīnu, bet arī gandrīz visu Āziju un Europu. Redzējams vēl tagad lielo starpību starp Europas un Āzijas kultūru, viņš nācis pie savas pārlicības, ka indoeuropiešu pirmtauta neesot izceļojusi no Āzijas, lai gan studenta gados bija turējies pie tādiem uzskatiem. Tāpat salīdzinādams auglīgo un bieži apdzīvoto Ķīnu ar milzīgajiem pustukšajiem zemes apgabaliem Sibīrijā un Mongolijā, Šmits sācis šaubīties par toreiz valdošām hipotesēm, it kā ķīniešu tauta būtu aizvēstures laikos ienākusi tagadējā Ķīnā no rietumiem jeb ziemeļiem. Ceļodams

pa tuksnesi, viņš dabūjis arī redzēt, ka vienkāršie mongoļi izsviež savus miroņus gluži vienkārši tuksneša zvēriem un maistas putniem par barību, maz interesēdamies par savu piederīgo piemiņu. Šis apstāklis vēl vairāk pastiprinājis Šmita jau augstskolā mantotos uzskatus, ka dvēseļu kults neesot visas mītoloģijas pamats, kā tanī laikā vēl prātoja daži vecāki etnografi. Šo savu pirmo lielo ceļojumu viņš apraksta arī M. V. Mēnešrakstā („No Pēterburgas līdz Pekingai“ 1897. g.), kur viņš sniedz arī savas „Vēstules no Ķīnas“, rakstīdams tur par ķīniešu tagadējo dzīvi un viņu kultūras vēsturi. Pekingā Šmits nodzīvojis trīs gadus, šad un tad apceļodams arī tālāku pilsētas apkārtni. Tur viņš iepazinās un iedraudzējās ar Berlīnes Universitātes ķīniešu valodas profesoru V. Grūbi, Austrijas sūtni un vēlāko profesoru A. fon Rasthornu un sevišķi ar lielāko austriešu sinologu E. fon Caču (Zach). Draudzīgos sakaros viņš stājies arī ar citiem ķīniešu valodas pratējiem no angļu, franču, italiešu un amerikāņu augstskolām, (no kuriem Visjērs tapis par profesoru Parīzē un Forke ar Franki Berlīnē). Šiem sakariem Šmits piešķīr lielu nozīmi savā tālākā izglītībā. Tanī laikā nodibinājies arī pirmā ķīniešu universitāte Pekingā, kur arī Šmits jēmis daļību, būdams tur par krievu valodas profesoru. Ķīnas valdība gribējusi paturēt Šmitu pie savas augstskolas, piesolīdama stipendijas atmaksu krievu valdībai, bet viņš tomēr nevēlējies galīgi saistīties ar Ķīnas valdību, lai gan alga tur būtu bijusi daudz lielāka kā Krievijā. No 1899. gada 1. jūlija krievu valdība iecēlusi Šmitu par ķīniešu valodas profesora vietas izpildītāju jaundibinātajā Austrumu Institūtā Vladivostokā. Uz turieni viņš nobraucis pa Koreju un Japanu, nodzīvodams ceļā vairāk mēnešu un iepazīdamies ar korejiešu un japaņu dzīvi. Vladivostokā viņš iepazinies un nodibinājis pastāvīgus sakarus ar slaveno Amerikas sinologu Bertoldu Lauferu, kas kara laikā, paredzēdams Krievijas sabrukumu, aicinājis viņu uz Ameriku, apsolīdams viņam vietu Ņūjorkas augstskolā; bet Brestas miera dēļ šis sarunas pārtrauktas. Austrumu Institūtā Šmits bijis pa divi lāgiem par direktoru: vienreiz valdības iecelts, otrreiz profesoru izvēlēts. Bet abas reizas viņš pēc kāda gada atstājies

no šī amata. Revolūcijas laikā Sibīrijas valdība viņam piedāvājusi gan apgaismošanas ministra, gan arī jaundibinātās universitātes rektora vietu, bet viņš nav piejēmis nekādu administrātora vietu. 1902. g. Šmits nolīcis Pēterpilī maģistra eksāmenu un aizstāvējis arī disertāciju Опыт мандаринской грамматики. Pēc tam viņam piešķirts ķīniešu un mandžuru literatūras maģistra grāds un viņš apstiprināts Austrumu Institutā par profesoru ar ārkārtēja profesora tiesībām. No Vladivostokas Šmits uzjēmis vairāk zinātniskas ekskursijas uz Ķīnu, Mandžuriju un Sibīriju, reti kad par vasaru palikdams Vladivostokā. Augšā minētā ķīniešu valodas grammatika ir vienīgā sistematiskā un zinātniskā mācības grāmata ķīniešu sarunas valodas studēšanai. Tai pašā grāmatā iztirzāti arī ķīniešu fonētikas jautājumi, ko var uzskatīt par pirmo zinātnisko darbu šai nozarē. 1900. gadā Šmits publicē Vladivostokā brošūru ar nosaukumu Китайскія классическія книги, kur aizrāda uz dažiem seno rakstu viltojumiem, kuŗus pa daļai ir novērojuši arī ķīniešu kritiķi, kamēr europiešu literatūrā tur šos vecos rakstus par īstiem. Desmit gadu laikā Šmits pasniedzis arī mandžuru valodu Austrumu Institutā, līdz kamēr ticis sagatavots jauns profesors mandžuru literatūras katedrai. Šmits ir vienīgais Eiropas zinātnieks, kas ir apmeklējis gandrīz visas tungusu-mandžuru ciltis, pētīdams viņu valodu. Viņš ir arī pirmais lietpratējs, kas ir zinātniski klasificējis šo valodu nozari. Allaž viņš ir turējies pie tām domām, ka tungusi-mandžuri līdz ar mongoļiem un turkiem-tatariem sastāda savu patstāvīgu valodu saimi, kas nav savienojama ar somu-ūgru valodu saimi. Šie uzskati ir arī pēdējā laikā pie orientālistiem tapuši par valdošiem. Sibīrijā, Mandžurijā un ziemeļu-austrumu Ķīnas daļā Šmits meklē senās palaioāziātu tautas, kuŗu iespaidu arī vēl tagad varot vērot gan mandžuru, gan arī ziemeļu ķīniešu valodā. 1918. gadā Austrumu Institūts pārvērsts par universitāti, pie kam Šmits paaugstināts par kārtēju profesoru. Tur viņš palīdzējis nodibināt arī filoloģijas fakultāti, kur lasījis ievadu valodniecībā un leišu valodu, 1919. gadā, kā arī 1920. gada sākumā, izpildīdams arī fakultātes dekāna pienākumus. Sākot ar 1920. gada otro pusī.

Šmits sāk darboties Latvijas Universitātē, lasīdams šie lekcijas par latviešu folkloru, mitoloģiju, ievadu valodniecībā, ievadu baltu filoloģijā un citus priekšmetus, neatmetot arī ķīniešu valodu un kultūras vēsturi. Arī pēdējais ceļojums pa jūru no Vladivostokas uz Rīgu ir devis viņam jaunus materiālus etnografijas pētišanai. Ceļojot viņam bijis pa desmit dienām jāuzkavējas Singapūrā, Ceilonā un Ēģiptē. Lai gan pēc savas speciālītātes būdams orientālists, Šmits tomēr ir arvien lūkojies turēties arī pie baltu filoloģijas. Jau apmeklējams ģimnasiņu, viņš sācis krāt materiālus par Laimu, Dēklu, Kārtu un Māru, tāpat par ļaužu šķirām (sevišķi par bajāriem un kalpiem) latviešu senatnē. Arī jau tad viņam bija celušās šaubas, vai ziņas par Romovi un viņas dieviem ir pareizas un vai arī latviešiem bijuši kādi tuvāki sakari ar šo seno prūšu svētnīcu. Studiju gados viņš ievietojis krievu žurnālā *Живая старина* kādu rakstu par Manceli, un šis raksts parādījās arī latviešu valodā M. V. Mēnešrakstā (1896. g.). Ap to pašu laiku sastādīts pirmais uzmetums rakstam *Троякая долгота въ латышск. языкѣ*, lai gan pabeigts tas tikai vēl Pekingā un iespiests Peterpilī 1899 g. Tad seko raksti par latviešu tautas dziesmām, pasakām, mitoloģiju un dažādi sīkumi par valodas jautājumiem. Šie raksti ir ievietoti M. V. Mēnešrakstā, *Zin. Kom.* Rakstu krājumos (no 13. līdz 17.) un arī dažādos laikrakstos. 1912. gadā iespieta Šmita „Etnografisko rakstu krājuma“ pirmā daļa. 1918. gadā parādās viņa „Latviešu mitoloģija“, kas ir iespiesta kādā Maskavas tipografijā. Rīgā pārnācis, Šmits jau daudz vairāk nododas baltu filoloģijai, publicējams savus rakstus gan atsevišķās brošūrās, gan žurnālos, gan arī laikrakstos. Studentiem viņš izdod lekciju konspektus par ievadu valodniecībā (1921. g.) un par ievadu baltu filoloģijā (1922. g.). Tad seko divi „Etnografisku rakstu krājumi“ (otrs un trešais 1923. g.). 1926. gadā Šmits izdod „Zinību komisijas“ 18. Rakstu krājumu. Lielākais viņa darbs ir „Latviešu pasakas un teikas“, no kurām ir jau iespiesti pieci sējumi. Šmits nav atsacījies arī savām austrumu valodu studijām. Universitātes annālēs viņš ir publicējis angļu valodā trīs pētījumus par tungusu-mandžuru

valodām. Tāds pētījums ir arī viņa raksts „Altājiešu valodu vārdi latviešu valodā“, kas 1927. gadā ievietots „Filologu Biedrības Rakstu“ VII. sējumā.

Iespiestie darbi. 1) Der Lautwandel im Mandschu und Mongolischen. Journal of the Peking Oriental Society, vol. IV. 1898. 50 lap. p. 2) Троякая долгота въ латышскомъ языкѣ. Сборникъ Отдѣленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ, томъ LXVII. 1899. g. 48 lap. p. 3) Китайскія классическія книги. Владивостокъ. 1900. g., 40 lap. p. 4) Опытъ мандаринской грамматики съ текстами для упражненій. Владивостокъ. 1902. Otrs izdevums turpat 1915. g. 572 l. p. 5) Китайская хрестоматія для первоначальнаго преподаванія. Владивостокъ. 1902. 40 lpp. 6) Учебникъ манджурскаго языка. Владивостокъ. 1907. 43 lpp. 7) Судьба Фанъ Дэ. Повѣсть изъ сборника Дзинь-гу ци-гуань. Владивостокъ 1909. 120 lap. p. 8) Изученіе Китая за границей. Владивостокъ 1909. 16 lap. p. 9) Конспектъ лекцій по политической организаціи Китая. Владивостокъ 1911. Litografēts izdevums uz 63 l. pusēm. 10) Etnografisku rakstu krājums. I. daļa Rīgā 1912. g. 142. lap. p. 11) Etnografisku rakstu krajums. II. daļa. I. Rīgā 1923. g. 140 lap. p. 12) Etnografisku rakstu krajums. III. daļa. Rīgā 1923. g. 158 lap. p. 13) Latviešu mītoloģija. Maskavā 1918. g. 150 lap. p. Otrs izdevums Rīgā 1926. g. 152 lap. p. 14) Valodas klūdas un grūtumi. Rīgā 1921. g. 32 lap. p. 15) Ievads valodniecībā. Rīgā 1921. g. 94 lap. p. (Litografiski izdots lekciju konspekts). 16) Ievads baltu filoloģijā. Rīgā 1921. g. 52 lap. p. (Litografisks izdevums). 17) Programma tautas trādiciju krājējiem. Rīgā 1923. g. 60 lap. p. Atsevišķs novilkums no Izglītības Ministrijas Mēnešraksta 1923. g. 2. burtņīcā iespiesta raksta. 18) Les chansons populaires lettonnes. Parizē 1923. 8 lap. p. Revue des Etudes slaves, tome III, 1923, fasc. 1—2. 19) The language of the Negidals. Latvijas Ūniversitātes Rakstos, V. 1923. 38 lap. p. 20) The language of the Olchos. Latvijas Ūniv. Rakstos, VIII., 1923. 62 lap. p. 21) The language of the Oroches. Latvijas Ūniv. Rakstos, XVII., 1927. 46 lap. p. 22) Latviešu pasakas un teikas. Rīgā. I. daļa. 1925. 441 lap. p., II. daļa 1926. 524 l. p., III. daļa 1927. 504 lap. p., IV. daļa 1927. 544 lap. p., V. daļa 1929. 502 lap. p. 23) The language of the Samagirs. Latv. Ūniv. R. XIX., 1928., 30 lap. p. 24) Raumas izloksnē uzrakstītās tautas dziesmas. F. B. R. IX., 6 lap. p. 25) Koku loma mītos. Latvju tautas dainas I., 1928., 7 lap. p. 26) Kristības. Turpat I.,

17 lap. p. 27) Ļaužu šķiras jeb kārtas. Turpat II., 1928., 29 lap. p. 28) Vērpšana un aušana tautas dziesmās. Turpat III., 1929., 25 lap. p. 29) Altajiešu valodu vārdi latviešu valodā. F. B. R. VII., 4 lap. p. Še nav minēti tādi raksti, kas ir iespiesti tikai žurnālos un laikrakstos, bet nav parādījušies atsevišķos no-
vilkumos.

14. **Profesors Augusts Tentelis** dzimis 1876. g. novembra mēn. 23. d. Vidzemē, Vidrišu pagasta Kaln-Ennes mājās. Pirmo izglītību viņš baudījis vietējā pagasta skolā, tad Lēdurgas draudzes skolā; no turienes iestājies Rīgas skolotāju seminārā. Pēc semināra pabeigšanas Tentelis bijis par skolotāju Limbažos un Pēterpilī līdz 1906. g. Pēterpilī viņš sagatavojies abiturijas eksāmenam un to nolīcis Pēterpils II. ģimnasijā; pēc tam iestājies Pēterpils Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātē, kur studējis vēsturi no 1906. līdz 1910. g.; beidzis ūniversitāti ar I. šķiras diplomu. No 1910. g. maijam līdz 1916. gada rudenim Tentelis atstāts pie Pēterpils Ūniversitātes gatavoties profesūrai, bez tam no 1910. g. līdz 1918. g. bijis arī par skolotāju Sv. Pēterā baznīcas skolā Pēterpilī un no 1911. g. līdz 1918. g. Filoloģiskā Institūta ģimnasijā, tad vēl no 1913. gada latīņu valodas lektors Leshafta augstākos sieviešu kursus. 1913. g. Tentelis nolīcis maģistra eksāmenus un no 1916. g. sācis strādāt par privātdocentu Pēterpils Ūniversitātē; reizē ar to viņš bijis arī vēstures katedras pārstāvis Leshafta minētos cursos. 1920. gadā Tentelis pārnācis dzimtenē un ievēlēts tai pašā gadā par Latvijas jaundibinātās ūniversitātes docentu; par profesoru turpat ievēlēts 1921. gada oktobrī. No 1923./24. māc. gada Tentelis bijis par filoloģijas un filosofijas fakultātes pārstāvi Latvijas Ūniversitātes Padomē; no 1924.—1925. g. jūlijam ūniversitātes prōrektors; no 1925. g. febr. līdz t. p. gada jūnijam rektora vietas izpildītājs un no 1925. g. jūlija līdz 1927. gada jūlijam ūniversitātes rektors. No 1927. gada viņš bijis par filol. un filos. fakultātes dekānu līdz 1928. g. jānvārim, kad iecelts par izglītības ministri Juraševska kabinetā. Upsalas Ūniversitāte savā 450 gadu pastāvēšanas jubilejā 1927. g. septembrī iecēlusi viņu par savu goda doktōru (Dr. hon. causa). 1929. g. pavasarī Tentelis ievēlēts otrreiz par rektoru. Zinātniskos ko-

mandējumos uz ārzemēm Tentelis bijis: no 1921. g. decembra, 1922. g. februāra, 1922. g. vasaras brīvlaikā, 1925. g. no 2.—18. septembrim uz Lēņingradu un Maskavu Krievijas Zin. Akadēmijas 200 gadu pastāvēšanas svētkos, 1927. g. no 10.—22. sept. uz Upsalu 450 gadu jubilejā, 1929. gada pavasarī uz Stokholmu un 1929. gada vasarā uz Romu, strādāt turienes arhīvos.

Iespējamie darbi. 1) Къ вопросу объ обращеніи блаженнаго Августина. Сборн. въ честь проф. Гревса. 2) Curlandiae quaedam notabilia, Rozīna Lentilija. A. U. L. XI., 3—73. 3) Piezīmes par vēstures pasniegšanu Rīgas skolās. I. M. M. 1924. g., 595—601. 4) Latvijas vēsturnieku tuvākie uzdevumi. R. L. B. Z. K. R. Kr. XXIII., 38—45. 5) La litterature historique lettonne. Compte rendu. Bull. d'inform. des hist. en Europe Orientale. T. I fasc. 3—4, 240—256. Recensijas. 6) P. Dreimanis, Vadonis visp. un Latvijas vēsturē. I. M. M. 1923. g., 349—351. 7) K. Dēķens, Īss vēstures kurss. I. M. M. 1923. g., 1432—1441. 8) K. Melnalksnis, Vispārējā vēsture. I. M. M. 1924. g., 536—545. Dienas presē: 9) Latvju dziņa pēc augstākas izglītības. L. K. 1924. g., 25. g.

15. Profesors Roberts Vipers dzimis 15. jūlijā 1859. gadā Maskavā, beidzis klasisko ģimnāziju 1876. g., Maskavas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultāti 1880. g., 1887. g. nolīcis maģistra eksāmenu vispārīgajā vēsturē. 1891. g. viņš ievēlēts par privātdocentu Maskavas Ūniversitātē, 1894. g. Maskavas Ūniversitātē aizstāvējis disertāciju par tematu „Baznīca un valsts Ženevā XVI. g. s. kalvinisma laikmetā“, par kuru tam piešķirts doktora grāds. No 1894. g. Vipers bijis par vēstures profesoru Jaun-Krievijas Ūniversitātē (Odesā) no 1899.—1922. gadam iejēmis to pašu katedru Maskavas Ūniversitātē. No 1924. g. viņš ievēlēts par ārštata profesoru Latvijas Ūniversitātē.

Iespējamie darbi: 1) Церковь и государство въ Женеvѣ въ эпоху кальвинизма (изслѣд. и докум. 750 стр.). Москва 1894. 2) Общественныя ученія и историческія теоріи XVIII. и XIX. вв. (250 стр.) Спб. 1899. 3) Лекціи по исторіи Греціи (230 стр.) Москва 1905. 4) Очерки исторіи римской имперіи (425 стр.). Москва 1908. 5) Очерки теоріи историческаго познания (284 стр.). Москва 1911. 6) Древній Востокъ и Эгей-

ская культура (пособие для университет. курса 112 стр.). Москва 1913. 7) История Греции в классическую эпоху (565 стр.). Москва 1916. 8) Возникновение христианства, Москва 1918. 9) Иванъ Грозный. Москва 1922. 10) Vēsture un tagadne. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts, jānvāris 1925. g., 11) Dzimtbūšanas laikmeta dokumenti Vidzemē. Izgl. Min. Mēnešr. jānv.-febr. 1927. 12) David Hilchen. Die erste rechtliche Fixierung der Leibeigenschaft in Livland. Fil. Biedr. Raksti, VIII. 1928. 13) Intelligences vēsturiskā loma (Burtn. 1927., 3).

16. **Profesors Pēteris Zālite** dzimis 1. decembrī 1864. g. Raunas pils pagasta Sīlos, Cēsu apriņķī, Vidzemē. 8. dzīves gadā viņš sāk apmeklēt netālo pagasta skolu — Jāņa skolu; viņš vēl iet draudzes skolā latviešu klasē un augstākā vācu klasē. Māteriāliem apstākļiem pasliktinājoties, tam jāpaliek pie tēva par puisi. Šādā darbā viņš paliek piecus gadus. Iesvētīšanas mācībā Zālītes bībeles pazišana bija vērsusi uz viņu mācītāja Dzirnes ievēribu, jo kādā dienā tas viņu vaicā, vai negribot izglītoties par misionāru sūtīšanai uz Indiju. Kamēr notiek sarakstīšanās, Zālite aiziet uz Cēsīm un 1885. g. pirmā sēmeštrī iestājas apriņķa skolas augstākā klasē (prima). Kad viņš beidz apriņķa skolu, pienāk ziņa, ka viņš uzņemts seminārā Hannoverā un tam jābrauc turp. Zālite nobrauc uz Rīgu, bet nolemj palikt Rīgā un lūkot pašmācības ceļā pats ar savu spēku tikt pie studijām. Pēc pusgada Zālite noliek eksāmenu uz terciju, kur viņš arī iestājās. Drīz izsīkst pēdējie līdzekļi. Zālite nevar skolas kārtīgi apmeklēt, jāmeģina atkal pašmācības ceļā sasniegt mērķi. 1889. gadā Zālite iestājas Jēnas Universitātē, kur vienu gadu studē filosofiju un teoloģiju un vēlāk filosofiju un dabas zinātnes. Ar sevišķu uzcītību Zālite strādā filosofiskos semināros pie R. Eikena un O. Lībmaņa un zooloģiskā laboratorijā pie E. Hekeļa. Par „uzcītību un sekmēm studijās“ viņš Jēnā izpelnās Beketova stipendiju, kuru tam uz Hekeļa priekšlikumu piespriež filosofijas fakultāte. Šī stipendija Zālītem pēdējā gadā lielā mērā atviegļina studijas, kurās pēc 4½ gadiem beidz ar filosofijas doktora gradu, ar doktora disertāciju Immanuel Kants Lehre von der Freiheit. Atgriezies

Rīgā, Zālīte gan tūlīņ grib doties uz Pēterpili, bet „pagaidām“ uzjemas Mājas Viesa redakciju; tālāk arī M. V. Mēnešraksta un Dienas Lapas vadišanu. No „pagaidām“, kas bija domāts tik „dažus gadus“, iznāk 12½ gada: no 1893. gada jūnija līdz 1905. gada beigām. 1909. un 1910. gadā viņš pa otrām lāgām ir Mājas Viesa redaktors; no 1917. g. oktobra līdz 1918. g. maijam vada Pēterpilī Dienas Lapu. 1898. g. Rostokā iznāk viņa Darstellung und Kritik der Kantischen Lehre von der Willensfreiheit mit einem geschichtlichen Rückblick auf das Freiheitsproblem. Pēterpils Ūniversitātes filosofijas profesors A. J. Vvedenskis uzaicina viņu iesniegt minēto darbu Pēterpils Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātei, ko Zālīte arī iesniedz reizē ar lūgumu viņu pielaist pie maģistra eksāmena. 1898. g. beigās min. fakultāte Zālīti pielaiz pie maģistra eksāmena. 1900. g. (arī vēlāk 1908. g.) viņš studē Berlīnes Ūniversitātē filosofiju, valodas un oikonomiju. Pēterpils Ūniversitātē, iepriekš noklausījies visus tur lasītos filosofiskos priekšmetus. Zālīte liek 1904. g. maģistra eksāmenu. Pie disertācijas aizstāvēšanas viņš netiek, jo 1905. g. revolūcijas viļņi arī viņu bija ierāvuši savos mutuļos. Policijas 3. departaments viņa darbību bij atzinis par „loti kaitīgu“. Viņa raksts: „Valsts ideāls“ Mājas Viesī (1905. gada 46., 47., 49. un 50. numuros) un citi darbi kā arī denuncijas, bij tam bijušas par iemeslu. Pēc vairāk gadu ilgas izmeklēšanas izrādījās, ka notikusi „pārprašana“ un „vainīgais esot cits“. Pēc notikušā Zālīte atrod tomēr par labāku klusēt. Tik 1915. g. beigās, kad aiz kaŗa Zālīte visu bij zaudējis, viņš griežas pie toreizējā Tautas apgaismošanas ministra, kā arī pie Pēterpils Ūniversitātes. Pēc sazināšanās ar Pēterpils mācības apgabala kūratoru Zālītem paziņo, ka atļaujot tam augstskolās lasīt, ja tiekot uzaicināts. 1917. g. Zālīte Psīcho-neuroloģiskā Institūtā nolasa lekciju ciklu par Kantu. 1918. g. 11. jūnijā Psīcho-neuroloģiskais Institūts viņu ievēl par docentu. 1919. g. jūlija beigās Zālīte pārnāk Rīgā. Viņš ietilpst filoloģijas un filosofijas fakultātes „kodolā“. Augstskolas Organizācijas Padomei izdarot mācības spēku sadalīšanu kategorijās, Zālīti ieceļ par docentu. Viņš griežas pie Helsingforsas,

arī pie Varšavas Ūniversitātes. No Helsingforsas oficiāli paziņo, ka Zālītes disertācija par Kantu ir Helsingforsas Ūniversitātes doktora grada cienīga, un no Varšavas Ūniversitātes filosofijas fakultātes, ka viņa, Zālītes, Jēnā iegūto doktora gradu pielīdzina savam doktora gradam par līdzvērtīgu. Beidzot pieņāk arī no Petrogradas līdzīgs raksts. 5. okt. 1921. g. Latvijas Augstskolas Organizācijas Padome Zālīti ievēlēja par filosofijas profesoru.

Iespējamie darbi. 1) Immanuel Kants Lehre von der Freiheit. Inaugural-Dissertation der philosophischen Fakultät der Universität Jena zur Erlangung der Doctorwürde vorgelegt von Peter Salits aus Livland. Jena, 1894. 71 lapp. 2) Darstellung und Kritik der Kantischen Lehre von der Willensfreiheit mit einem geschichtlichen Rückblick auf das Freiheitsproblem. Rostock. 1898. 195 lapp. 3) Latviešu tautas dvēsele ar iepriekšēju dvēseles jēdziena un tautu dvēseles apskatu. Latvijas Ūniversitātes Rakstu VIII. burtnīcas atsevišķs novilkums 1923. g. 52 lapp. 4) L'ame Du Peuple Latvien. Acta Universitatis Latviensis. VIII. 1923. Impression particulière. 32 lapp. 5) Frīdriha Vilhelma Nīčses dzīve un filosofija, īpaši viņa Antikrists un Saratustra. Latvijas Ūniversitātes Rakstu VII. burtn. 1923. g. un atsevišķā izdevumā. 250 lapp. 6) Frensis Bekons, viņa dzīve un filosofija, sakarā ar grieķu filosofiju, vidus laiku scholastiku un renesansi. Latvijas Ūniversitātes Rakstu XIV. burtn. 1926. g. Arī atsevišķā izdevumā. 156. l. p. 7) De l'importance de Kant pour la science et la philosophie en considerant particulièrement ses idées l'Etat et l'idéal de la paix perpétuelle. Sk. Commémoration du deux centième anniversaire de la naissance de Kant à l'Université de Latvie le 4. Mai 1924. L. Ū. R. XI. 1924. 13. lapp. 8) Gribas brīvības jautājums. Dēterminisms un indēterminisms. Izgl. Min. Mēnešr. 6. burtn. 1923. g. 6½ lapp. 9) Prof. Dr. phil. W. Frost. Bacon und die Naturphilosophie. Izgl. Min. Mēnešr. 1927. g. 10) Docenta P. Dāles R. Avenarija filosofiski-psiholoģiskie uzskati un viņu kritika. Izgl. Min. Mēnešr. 12. burtn. 1927. g. 8. lapp. 11) Krišjānis Barons. Latv. Ūniv. Rakstu V. burtn. 1923. g. 5 lapp. 12) Atziņas teorija grieķu filosofijā. Kritiska apcere par J. Studenta darbu. Latv. Ūniv. Rakstu XVIII. burtn. atsevišķā pielikumā 1928. g. 64 lapp. 13) Dante kā cilvēks, dzejnieks un filosofs. Dante. Rakstu krājums 600 gadu nāves dienas piemiņai. Dantes svētku komitejas izdevums.

Izgl. Ministrijas izdevums. 1921. g. 14 lapp. 14) Jānis Poruks kā cilvēks, dzejnieks un filozofs. Izgl. Min. Mēnešr. 1. burtn. 1922. g. 15 lapp. 15) Rūdolfs Blaumanis, viņa darbi un nozīme literatūrā. Latv. Ūniv. Rakstu VI. burtn. 1923. g. Arī atsevišķā izdevumā, 156 lapp. 16) Kristaps Mörbergs un viņa lielais dāvinājums Latvijas Ūniversitātei. Latv. Ūniv. Rakstu XVIII. burtn. 1928. g. 28 lapp. 17) Vācu varas pastari Latvijā. Kritiski vēsturisks Latvijas neatkarības cīņu, Golca kara gājiena, Bermonta avantūras, niedrisma un vācu Latvijas kolonizācijas tieksmju apskats. A. Raņķa grāmatu tirgotavas apgādībā. 18) Ideālvalsts. Iespiests „Mājas Viesi“ 46., 47., 49. un 50. numurā. 1905. g. 19) Cīņa patiesības dēļ. I. Nemieru kustības cēloņi Baltijā, II. Baltijas zemes dārdzība un III. Amnēstijas nepieciešamība. Rīgā, 1907. g. Šie raksti iespiesti arī žurnālā „Stari“ 1907. g. 20) Замятки къ вопросу о реформѣ начальныхъ народныхъ школъ въ Прибалтійскомъ краѣ. Latviešu valodā iespiests žurnāla „Mājas Viesa“ 3. num. 1909. g. Viņa nosaukums „Tautskolu reformu lietā“. 21) Baltijas agrārjautājums. Baltijas Vēstnesī 1907. g. Pēc tam arī atsevišķā izdevumā. Rīgā 1907. g., 16 lapp. 22) Agrārjautājums Latvijā un bezzemnieku apgādāšana ar zemi. Rīgā, 1919. g., 48 lapp. 23) Brazīlija, sevišķi Dienvidus-Brazīlija. Rīgā, 1890. g. Apgādāta P. Bērziņa grāmatu pārdotavā. 122 l. p. 24) Rīgas Latviešu Biedrības Zinību Komisijas un vēlāk R. L. B. Derīgu Grāmatu Nodaļas izdotās Konversācijas Vārdnīcas četros sējumos iespiesti ap 10 drukas lokšņu dažādu filozofiska un psiholoģiska satura rakstu un jēdzienu paskaidrojumu, no kuriem starp citiem lai ir minēti tikai: filozofija, psiholoģija, psihometrika, ētika, dvēsele, griba, gribas brīvība, gars, ideja, ideālisms, ideāls, indivīds, individuālisms, nōminālisms, humānisms, duālisms, dialektika, katēgorijas, laiks, labums, loģika, logos, metafizika, monisms, Ksenofans Hērakleits, Empedokls, Dēmokrits, Gorgijs, Epikūrs, Platōns, Karneads, Filōns, Plotīns, Porfirījs, Epiktēts, Seneka, Frensis Bekons, Hobss, Loks (John Loche), Berklejs, Jūms (Hume), Džons Stjuarts Mills, Kondiljaks, Lametrijs, Holbachs, Grocijs, Helvecijs, Kants, Fichte, Hegelis, Herbarts, Feierbachs, Fechners, Ebinghauzs, Kūzens (Cousin), Fridrihs Alberts Lange, Edvarts Hartmans u. d. c. 25) Latviešu, vācu, krievu laikrakstos un žurnālos iespiesti vairāk simtu rakstu par daždažādiem jautājumiem. Minēšu šeit tik dažus: 1) Baltische Verhältnisse, ievadraksts avīzē Züricher Post 1891. g. (Nr. 46 un Nr. 47, 24. un 25. febr.):

- 2) Autonomija, ievietots Līdumā (1917. g. 22. februārī);
- 3) Jānis Rozentāls kā cilvēks un mākslinieks. Mājas Viesi (1910. g. 25. un 26. num.);
- 4) Edvarts Veidenbaums, viņa dzīve un darbi. Kommūnistā. 1919. g. jūlijā; apm. 3½ dr. l.);
- 5) Augu maiņas pamatprincips. M. V. 1909. g. 2. num.;
- 6) Sēklas iespaids uz ražu. M. V. 1910. g. 13., 14., 15., 16., 17. un 18. num.;
- 7) Zemes cietās virskārtas biežums. M. V. Mēnešr. 2. burtn. 1900. g.;
- 8) Zemes iekšiene. M. V. M. 6. burtn. 1900. g.;
- 9) Ugunsvēmēju kalni. M. V. M. 7., 8., 9. un 10. burtn. 1900. g.;
- 10) Jūra. M. V. M. 11. un 12. burtn. 1900. g.;
- 11) Par klimatu. M. V. M. 1. burtn. 1902. g.;
- 12) Platōna, Sokrata aizstāvēšana (no grieķu val.) ar piezīmēm. M. V. M. 1905. g.;
- 13) Latvijas iekārtas ideāls. Līdumā 1917. g. 5. aprīlī;
- 14) Lai ir republika. Līdumā 1917. g. 15. martā;
- 15) Autonomija dažādās valstīs. A. Somijā. Līdumā 1917. g. 22. martā;
- 16) Kas tagad darāms? 26. Kā Latvija tapa vai kā piepildījās pašnoteikšanās ideja? (Otrs izdevums) Rīgā, 1928. g.

B. Docenti.

1. **Ārštata vecākais docents Ludvigs Bērziņš** dzimis 14. sept. 1870. g. Džūkstē Pēternieku Rīpelēs mazturīgu saimnieku ģimenē; apmeklējis Džūkstes-Pienavas pagasta skolu 2 ziemas 1880.—1882. g., Džūkstes ērgelnieka Teodora Veidemaņa privātskolu no 1882.—1886. g., Irlavas semināru no 1886.—1889. g.; semināru beidzis un 2 gadi direktora G. Sadovska namā par mājskolotāju sabijis, iegūst Jelgavas ģimnasijā 1891. g. gatavības apliecību; no 1891.—1895. g. studē teoloģiju Tērbatā, klausīdamies starp citiem filosofijā Osi, Jaunā Derībā Milavu un baznīcas vēsturē Hausleiteru un Kvačalu, kā arī piedalīdamies viņu semināros. Bērziņš piegriež vērību latv. valodas studijām, apmeklēdams Lautenbacha priekšlasījumus, vākdams etnografiskus materiālus un publicēdams darbus par latv. folkloru. — Fakultāti beidzis, viņš pavada 2 gadus Smiltēnē mācītāja K. Kundziņa namā par kandidātu mācītāja amatam, izpildīdams pa daļai mājskolotāja vietu un strādādams arī draudzes skolā. Ziemu no 1897. uz 1898. g. Bērziņš pavada Pēterpilī, gan vietu meklēdams, gan nodarbojdamies ar dažādām studijām, pie kam nāk kontaktā ar A. N. Veselovski un

V. J. Lamanski. 1898. g. viņš sāk strādāt par vācu valodas virsskolotāju Ķījevā: tirdzniecības skolās, kaŗaskolā un ģimnasijā; izpilda arī mācītāja vietu pie izkaisītiem Krievijas latviešiem. No 1904. g. Bērziņš vada pilsētas tirdzniecības skolu Jēkabpilī, 1906. g. tur nodibinādams arī vēl privātu tirdzniecības skolu meitenēm. 1909. g. viņš nodibina un vada vīriešu un sieviešu ģimnasijas Dubultos, kur audzināšanu veicina veselīga apkārtnes daba (jūras mala, mežs) un ģimenes dzīvei analogiskā iekārta internātos. Kad skola ir patlaban iezēlusi, viņu iznīcina kaŗš. Dibinātāji ēvakuējas uz Tērbatu, kur izdodas atjaunot vīriešu ģimnasiju bēgļu vajadzībām. Okupantam šo skolu slēdzot, izdodas atvērt 1918. g. Limbažos reālģimnasiju ar latviešu mācības valodu. Šo mācības iestādi likvidē lielinieki. No 1919. g. rudens Bērziņš vada pilsētas, resp. valsts vidusskolu Limbažos, līdz 1922. gadā pārnāk uz Rīgu par docentu Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultātē un par direktoru Rīgas Skolotāju Institutā. Bērziņš ir bijis vairākos komandējumos un jēmis daudzkārtīgu dalību zinātniskās sapulcēs, nolasīdams referātus, tā īpaši Zinību komisijas vasaras sapulcēs. Rīgas Archaioloģiskajā kongresā 1896. g., Latv. Draugu Biedrībā un citur; tautas dziesmu studijas izdarījis gan teorētiski, gan dziesmas dažādos apvidos krājot. Bērziņš ir izdevis vairāk skolas grāmatu vācu valodas mācībai, sacerējis dažas garīgas dziesmas un publicējis lirisku dzejoļu krājumu „Ceļi un taki“, kā arī autobiografiskas ziņas rakstā „Veca skolotāja jaunības atmiņas“ (Skolā un Zinātnē II.); salīdzini arī Bērziņa jaunības atmiņas dzejiskā veidā ar nosaukumu „Brencis“.

Iespēstie darbi: 1) Vai latviešiem jāņem dalība pie klasiskas izglītības? Dzimtenes Vēstnesī. 1911. 2) Tagadnes prasības un audzināšanas uzdevumi. Druva 1913. p. 924—932. 3) Starp vācu paidagōgiem. Audzinātājs 1920. 4) Valodas psiholoģija. Tautas audzināšana IV. p. 1—18. 5) Latviešu tautas dziesmas, viņu krāšana un gaismā laišana. Sēta, Daba, Pasaule 1893. 6) Latviešu tautas dziesmu pantmērs (no Pabērža). Zin. Kom. R. kr. IX. 95—123. 7) Latviešu tautas dziesmu metrika. Austrums 1894. I. 91—95; 196—199. Austrums 1896. I. 371—379; 450—454; 528—532. 8) Metrik

des lettischen Volksliedes. 1896. Mag. XIX. 4. 288—328. 9) О собираніи и изученіи латышскихъ народныхъ пѣсень. Этнографическое обозрѣніе 1898. 10) Christophorus Fūrecerus. Austrums 1899., II. 253—259; 334—339. 11) Dievs latviešu mītoloģijā. Austrums 1900. 12) Epitets latviešu tautas dziesmās. Fil. b. Raksti VI. 123—140. 13) Latviešu tautas dzeja Stendera un Herdera laikmetā. Fil. b. Raksti VII. 14) Dažāda veida atkārtojumi latviešu tautas dziesmās. Zin. Kom. R. kr. XVIII. 45—92. 15) Tautas dziesmu studija. I. M. M. 1926. VII. 20—30. 16) Latviešu tautas dzejas nozāres. I. M. M. 1927. IX—XII. 17) Satira un humors latviešu tautas dziesmās. Burtnieks 1927. 18) Nevācu Opics. I. M. M. 1925. II. 164—174; III. 270—279. 19) Neredzīgais Indriķis un viņa dziesmas. 1900. Der. grām. nod. izdevums. 20) Kristofors Fireķers un viņa nozīme latviešu literātūrā. Fil. B. R. VIII. 145—224. 21) Dziesmu dziesmas problēma. I. M. M. 1926. V.—VI. 447—457. 22) Literātūras pārskati un recenzijas, kā piem.: a) R. Klaustiņa, Mērnieku laiki kā sadzīves romāns. L. Grāmata 1927. III.—IV. p. 108—110. b) Prof. P. Šmita Latviešu pasakas un teikas, L. Grāmata 1926., III.—IV., 118. c) Teodors Zeiferts, Latviešu Rakstniecības vēsture I.—III., I. M. M. 1927. V.—VI., 493—494. d) Dr. Kārlis Kundziņš sen. I. M. M. 1925., VI., 617—19. 23) Hūgenberģers un 24) Fireķers (Rakstnieku sejās). 25) Daiņas. (Visp. ziņas, metrika, stilistika). Konv. V. XVIII. 26) Stila jautājumi latviešu tautas dziesmās (dēminūtīvs). I. M. M. 1929. 7.

2. **Vecākais docents Aleksandrs Dauge** dzimis 10. augustā 1868. g. Saukā, kur viņa tēvs bij par draudzes skolotāju un ērģelnieku. Līdz savam 13. dzīvības gadam Dauge dzīvojis Saukā, un tad, nobeidzis tēva skolu, devies uz Pēterpili, kur nobeidzis vācu Annas skolas reālnodaļu. Pēc tam viņš sagatavojies abiturijas eksāmenam klasiskā ģimnasijā, nolcis to Tērbatas ģimnasijā un tad iestājies Tērbatas Universitātē; to nobeidzis ar vēstures kandidāta gradu. Pusotra gada Dauge darbojas par vēstures skolotāju Tērbatā, Trefnera privātģimnasijā, pēc tam trīs gadus Sedlecas ģimnasijā. No turienes viņš pārcelts uz Varšavu, kur bijis par skolotāju I. krievu ģimnasijā un augstākos neofiloloģiskos sieviešuursos. Desmit gadus nodzīvojis Polijā, Dauge dabūjis vietu Maskavas Aleksandra kommerskolā, kurā strādājis līdz

1920. gadam. 1920. gada aprīlī Dauge aicināts uz dzimteni. Kādus mēnešus šē viņš bijis par skolu departamenta direktora palīgu un tad ievēlēts par universitātes docentu paidagōģijā un par 2-gadējās paid. nodaļas vadītāju; no 1921. gada vasaras līdz 1922. gada rudenim bijis par izglītības ministri. Blakus universitātes darbiem Daugem visu laiku bij pildāmi vēl citi pienākumi praktiskā paidagōģijā: viņš lasījis un lasa vēl tagad lekcijas Tautas Universitātē, Kaucmindes mājturības sēminārā, bez tam nodarbojas ar rakstniecību. Par savu dzīvi Dauge sarakstījis „atmiņu grāmatu“, ar nosaukumu „Manā jaunības zemē“.

Iespiestie darbi. 1) Heine-Buch für Schule und Haus. 2) Balladenbuch I. 3) Balladenbuch II. 4) Moderne deutsche Lyrik I. 5) Moderne deutsche Lyrik II. (Varšavā, 1904.—1906.). 6) Raksti žurnālā „Вѣстникъ Воспитанія“ 1908.—1912. par paidagōģiju un recenzijas par jauniznākušām grāmatām paidagōģijā, literātūrā un aistētikā. 7) Daļa no šiem rakstiem iznāca grāmatā „Искусство и творчество въ воспитаніи“ 8) Rakstu virkne Par skolotāju izglītību. I. M. M. 1920., II.—V. 9) Raksti laikrakstos (L. Vēstnesis, L. Sargā, Latvi) un žurnālos Latvju Grāmata, Burtnieks, Audzinātājs, no 1920. g. sākot. Daļa no šiem rakstiem iznāca grāmatā 10) Kultūras ceļi I., II. Rīgā, Jēpe. Pirmā daļa iznākusī (pārveidota) otrā izdevumā. 11) Skolas ideja un tautas audzināšanas uzdevumi. Rīgā, 1925. 12) Atmiņas „Manā jaunības zemē“. Rīgā, 1928. 13) Audzināšanas ideāls un īstenība. Rīgā, 1928. 14) Audzinātāja jēdziens un būtība. Audzinātājs, 1927. g., Nr. 1. u. 2. 15) Mūsu paidagōģiskā prakse Pestalocija mācību apgaismojumā. Audzinātājs, 1927., Nr. 3. 16) Par lieetišķu un romantisku paidagōģiju. Audzinātājs, 1927., Nr. 9. u. 10. 17) Paidagōģisku problēmu iztīrāšanas metodes. Audzinātājs, 1927., Nr. 12. 18) Īsti un neīsti audzināšanas ideāli. Audzinātājs, 1929., Nr. 1., 2.). 19) Paidagōģija un psiholoģija. Audzinātājs, 1927., Nr. 3., 4.) 20) Māksla un audzināšana. Rīgā, 1925.

3. **Vecākais docents Erichs Dīls** (Diehl) dzimis 1890. gadā Daugavpilī dzelzsceļu inženiera ģimenē. No 1897. līdz 1902. g. viņš mācījies Maskavā, Sv. Pēterā un Paula skolas ģimnāsijas nodaļā, bet no 1903. gada Pēterpilī, reformātu draudžu skolas ģimnāsijas nodaļā, ko beidzis 1908. g. pavasarī ar gatavības

apliecību un zelta medaļu; 1908. g. rudenī immātrikulēts Pēterpils Ūniversitātē, vēstures un filoloģijas fakultātē, kur studējis klasisko filoloģiju; vairāk gadus bijis par sēmināra senioru. Par rakstu fakultātes izsludinātam tematam *Каллимахъ и его Кидиппа* viņš ieguvis sudraba medaļu. 1913. gada pavasarī Dīls nolīcis valsts eksāmenus un ieguvis I. šķiras diplomu, pēc kam atstāts pie ūniversitātes; iesācis eksāmenus klasiskās filoloģijas maģistra grada iegūšanai 1915. gada decembrī, pabeidzis tos 1916. gada aprīlī ar klausūras rakstu „*Quo ordine Callimachus Aetiorum libros composuisse videatur*“. 1916. gada pavasarī viņš ieguvis Pēterpils Ūniversitātē privātdocenta tiesības ar divām pārbaudes lekcijām (pro *venia legendi*) ar fakultātes tematu „Par hellēnistiskiem elementiem Katulla dzejā“, un ar paša izvēlētu tematu „Par Kallimacha Hekalu“. Ar iestāju lekciju „Aleksandrijas bibliotēkas nozīme grieķu literātūras vēsturē“ 1916. gada rudenī viņš iesācis savu mācības spēka gaitu. 1917. g. rudenī Dīls iecelts par Tomskas Ūniversitātes ārkārtēju profesoru, piedalījies Krievijas konkursā, ko bija izsludinājusi Pagaidu Valdības ieceltā Zinātņu Akadēmijas locekļu un Pēterpils Ūniversitātes profesoru komisija Tomskas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātes dibināšanai. Tomskas Ūniversitātē viņš strādājis par profesoru līdz 1922. gada pavasarim; piedalījās jaunu mācības plānu izstrādāšanā. Dīls bijis par fakultātes sēkretāru, par dekānu un par prōrektoru; 1922. g. rudenī ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes privātdocentu. No 1909.—1913. g. viņš bijis Pēterpils Ūniversitātes klasiskās filoloģijas sēmināra bibliotēkars un seniors; 1913.—1917. g. strādājis K. archailoģiskajā komisijā, inventārizēdams Olbijas izrakumos atrastos priekšmetus un sagatavodams zinātnisku katalogu; 1910. g. vasarā piedalījies prof. Zelinska ekskursijā pa Grieķiju; 1913, 1914, un 1915. g. jēmis dalību Olbijas izrakumos; 1916. g. vasarā ceļojis ar archailoģisku pētījumu nolūku Septiņu Upju apgabalā, Asijas Krievijā (Semirēčje), pa lielākai daļai Ču upes ielejā un Vernijas pilsētas apkārtnē; 1919. gada vasarā bijis Altaja Kalnos, pētīdams romiešu kultūras atliekas Bijskā, Barnaulā, Ust-Kammeno-

gorskā un citur, meklēdams numismatiskus pieminekļus; 1923. gada jānvārī bijis Berlīnē, kur strādājis vecajā mūseijā un valsts bibliotēkā; 1923. g. augustā bijis Berlīnē un Kopenhagenā (Ny Carlsberg Glyptothek); 1925. g. ar Kultūras Fonda pabalstu apmeklējis vairāk universitāšu dzīves centrus un grieķu un romiešu senvietas Vakar-Europā. Kopš 1908. g. Dīls bijis Pēterpils Ūniv. prof. Zeļinska vadītā studentu Klasiskās filol. biedrības biedrs un vairākus gadus prēsidija loceklis; kopš 1913. g. K. krievu arhaioloģijas biedrības biedrs; kopš 1913. g. Rīgas (vācu) senatnes pētīšanas biedrības biedrs; kopš 1917. g. Tomskas Ūniversitātes etnografijas, vēstures un arhaioloģijas biedrības biedrs-dibinātājs un līdz 1922. gadam prēsidija loceklis; kopš 1925. gada biedrs franču „Association pour l'encouragement des études grecques“, Parīzē.

Iespiestie darbi: 1) *rec.* Лукіанъ, Избранныя сочиненія. Перевель съ греческаго И. Д. Чегулинъ. С. П. 1909. Гермесь IV. (1909) 317—318. 2) Новооткрытые прозаическіе тексты въ V. и VI. томахъ The Oxyrhynchus Papyri. Гермесь V. (1909) 548—549, 606—608. 3) Изъ Теогида (Theognis 668 sqq). Гермесь VI. (1910) 120. 4) *rec.* Труды Θ. Θ. Соколова. Wochenschrift f. Klass Phil. 1910. 5) Эккурсія въ Грецію лѣтомъ 1910. года подъ руководствомъ проф. Θ. ф. Зблинскаго Гермесь VII. (1910) 470—479, 506—509, 527—532. VIII. (1911) 19—22, 38—44. 6) Новые литературные тексты въ восьмомъ томѣ папирусовъ изъ Оксирина. Гермесь IX. (1911) 500—505. 7) *tulk.* А. Фуртвенглеръ, Значеніе гимнастики для греческаго искусства. Гермесь X. (1912) 116—122, 142—148. 8) *rec.* H. Le Chatelier, Les humanités et les ingénieurs. Гермесь XI. (1912) 326—327. 9) *rec.* Graf, Gymnasium und Antike. Гермесь XI. (1912) 378—379. 10) Вакханки Эврипида въ Fiesole. Гермесь XII. (1913) 286—287. 11) Комедія Эвполида Δῆμος. Гермесь XII. (1913) 192—193. 12) Съѣздъ нѣмецкихъ филологовъ и педагоговъ въ Марбургѣ. Гермесь XIII. (1913) 534—537. 13) Новые литературные тексты въ IX. томѣ The Oxyrhynchus Papyri. Гермесь XII. (1913) 8—10. 14) „Эврипилъ“ Софокла. Журн. Мин. Нар. Просв. 1913. апр. 15) Мелиамбы Керкида. Гермесь XIII. (1913) 307—310. 16) Olbia. Rigasche Zeitung 1913., Aug. 17) *rec.* W. Schubart, Ein Jahrtausend am Nil. Гермесь XIII (1913) 519—421. 18) *rec.* Denkmäler der Weltliteratur (par T. Zeļinska Sofoklu) Petersb. Herold 1914.

- Janv. 19) *rec.* Софокль. Драмы. Перевель О. Ф. Зѣлинскій. *Pädagog. Anzeiger für Russland*, 1914, Aug. 20) Новые литературные тексты въ X. томѣ папирусовъ изъ Оксирина. Гермесь XIV. (1914) 292—296. 21) Ольвія. Гермесь XIV. (1914) 13—18, 47—52. 22) Фридрихъ Лео †. Гермесь XIV. (1914) 156—157. 23) *rec.* М, И. Ростовцевъ, Изъ прошлаго Греци и Рима. Гермесь XV. (1914) 433—434. 24) Эолійскіе лирики въ переводѣ Вячеслава Иванова. Гермесь XV. (1914) 460—463. 25) И. П. Малевъ †. Гермесь XV. (1914) 477—479. 26) *tulk.* Лукіанъ. Сонъ. Дважды обвиненный. — Лукіанъ, т. I. Москва 1915., 1—10, 11—35. 27) *rec.* Драмы Софокла. Гермесь XVI. (1915) 105—106. 28) Музей (Musaeus) Новый энцикоп. словарь Брокгауза и Ефрона. 29) Ольвійская чашка съ наговоромъ. Извѣстія И. Археол. Комм. 58. (1915) 40—56. 30) *rec.* Оукидидъ. Перевель С. А. Жебелевъ. Истор. вѣстникъ 1916., февр. 31) *rec.* Б. В. Фармаковскій, Ольвія. Москва 1915. Гермесь XVII. (1915) 316—317. 32) *rec.* Алкей и Сафо, пер. Вяч. Ивановъ; Архилохъ, пер. В. Вересаевъ; Сафо, пер. В. Вересаевъ. Журн. Мин. Нар. Просв. 1916. февр., 396—406. 33) XI. томъ папирусовъ изъ Оксирина. Гермесь XVIII. (1916) 5—12. 34) Раскопки на Галлипольскомъ полуостровѣ. Гермесь XVIII. (1916) 13. 35) Какъ переводить? Гермесь XVIII. (1916) 91—94. 36) Юбилей С. А. Жебелева и Б. А. Тураева. Гермесь XVIII. (1916) 151—153. 37) Ольвійскій некрополь. Гермесь XVIII. (1916) 207—213. 38) *rec.* Херсонскій городской музей древностей Херсонскаго края. Вып. 6. Лѣтопись Музея за 1914. г. Вып. 7. Гдѣ былъ древній Одессъ? — Гермесь XIX. (1916) 308. 39) Памятники древнегреческой народной магіи I. Дополненіе къ статьѣ объ ольвійской чашѣ съ наговоромъ (79—84) *Argumentum* (85—86). Изв. Археол. Коммисіи вып. 65. Петр. 1918. 40) Дѣти и искусство. „Дѣтская книга“, Томскъ 1918, 4—5. 41) Изъ Барнаульской старины. „Рѣчь Алтая“ 1919. № 24. 42) Научныя цѣнности Барнаула. „Сибирская Жизнь“ 1919. № 164. 43) *tulk.* Лукіанъ, Продажа жизней. Лукіанъ, т. II. Москва. 44) Греческая хрестоматія. Для нуждъ академическаго преподаванія Томскъ 1919. 45) Новые тексты съ наговорами. Извѣстія Археол. Комм. 65. 46) *Defixionum ostracatum.* AUL VI. (1923) 225—230. 47) *Römische Münzen in Sibirien.* Blätter für Münzfreunde 58 (1923) 384—387. 48) *Bosporanische Münzen aus der Dzungarei.* Blätter für Münzfreunde 1924. 49) *tulk.* Aus dem wissenschaftlichen Leben Leningrads. *Minerwa-Zeitschrift* 1924, 11—13. 50) Русская школа Латвіи. Русская школа за рубежомъ, 1924., X.—XI., 133,—147. 51) *Zinatnes*

dzīve Ļeningradā. Latvju grāmata 1924 52) ТО КЕΔΡΟΝ ΑΥΛ. X. (1924) 299—302. 53) Проф. В. В. Сапожниковъ њ. „Сегодня“, 1924., № 207. 54) *rec.* Kvinta Horātija Flaka dzejas I., tulkojis K. Straubergs. Latvju grāmata 1925, № 2., 111—113. 55) Vidusskolas Polijā. „Audzinātājs“ I. (1925) 21—22. 56) *rec.* D. Schneider, Psychologie des Lehrerberufs. Baltische Blätter II., Rīga 1925., 236. 57) *rec.* K. Straubergs, Antikvā pasaule. Latv. Gr. 1925., 368—3 9. 58) Platōna akadēmija un Eiropas zinātne. Latv. Gr. 1925., 388—389. 59) Сказочные мотивы и романтический стиль въ поэзїи Каллимаха. Сборникъ въ честь С. А. Жебелева, Ленинградъ 1926. 60) Quaestiones Callimacheae tres. I. De Callimachi arte scribendi. — AUL XIV. (1926) 1—22. 61) Pasāku motīvi un romantiskais stils Kallimacha dzejā. FBR. VII. (1927) 98—100. 62) *rec.* E. Felsbergs, Grieku vāzu gleznas. Rīgā 1927. Latvju grāmata 1927. № 6, 393—394. 63) *rec.* Ivan Tolstoj, Ostrov Belyi i Tavrika na Jevksinskom Ponte. Petrograd 1918. Gnomon 3 (1927) 633—643. 64) Eine neue Handschrift des Johannes Chrysostomus. Gnomon 4 (1928) 57. 65) Chrestomathia Graeca studiosae iuventutis in usum. Ar grieķu - latviešu vārdnīcu Rīgā, 1928.

4. **Docents Rūdolfs Jirģens** dzimis 12. oktobrī 1969. gadā, Rīgas apriņķī, Taurupes Kalna Jurēnu mājās. Bērnībā viņš apmeklējis Kokneses pagasta skolu un Aderkašu Taukātnes pagasta skolu, vidējo izglītību baudījis Rīgas Aleksandra ģimnāzijā no 1881. līdz 1889. gadam, studējis Pēterpils Vēstures un Filoloģijas Institutā no 1889. līdz 1894. gadam. Studiju laikā Jirģens sācis iespiest pirmos rakstus. No 1894. līdz 1901. gadam viņš bijis par skolotāju Astrachanas vīriešu un sieviešu ģimnāzijā, no 1901. līdz 1905. gadam studējis Bērlīnes Ūniversitātē filozofiju kā galveno priekšmetu, mākslas vēsturi un sabiedrības zinātnes kā palīga priekšmetus, tai pašā laikā nodarbojams ūniversitātes psiholoģiskā institūtā ar eksperimentālo psiholoģiju. No 1903. līdz 1906. gadam Jirģens docējis Bērlīnes Ūniversitātes austrumu valodu sēminārā, lasīdams krievu valodas teorētiskos kursus, kā arī tā dēvētos reālos kursus par Krievijas valsts satversmi, saimniecisko stāvokli, vēsturi un krievu literātūru. Šo nodarbošanos pārtraukusi nervu kaite, kas bijusi cēlusies galvenā kārtā no ļaunas iedzimtības un garīgas pārpūlēšanās. Atspirdzis no slimības un pa daļai turpi-

nādams ārstēšanos, Jirģens studējis divi gadi Proskavas pomoloģiskā institūtā (Vācijā) un, atgriezies pēc tam dzimtenē, bijis par skolotāju Fr. Šmidchena un L. Bērziņa ģimnasijā Dubultos no 1909. līdz 1911. gadam, no kurienes pārgājis par skolotāju uz Palangas vīriešu ģimnasiju. Pasaules kara sākumā 1914. g., kara apstākļu pēc, viņš pārcelts par skolotāju uz Umanas vīriešu ģimnasiju un, nodibinoties lielinieku valdībai, mobilizēts dažādu kursu lasīšanai, līdz 1921. g. un 1922. g. ziemā atgriezies Rīgā kara laika bēgļu ešelonā. Šeit 1922. gada pavasara mēnešos Jirģens vadījis viengadējos skolotāju sagatavošanas kursus un Latviešu Kultūras Veicināšanas Biedrības vidusskolu pieaugušiem, bet no 1. jūlija 1922. gadā ievēlēts par veco valodu lektoru Latvijas Īniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultātē, kur sākumā mācījis grieķu un latīņu valodu, bet vēlāk, kad bija likvidēta latīņu valodas lektūra, mācījis tikai grieķu valodu. Sākot ar 1923./24. mācības gadu viņš lasījis fakultātes uzdevumā bērnu psiholoģiju, kam vēlākos gados pievienojās pakāpeniski citi filosofijas un psiholoģijas kursi. No 1. janvāra 1924. gadā Jirģens ievēlēts par privātdocentu un no 25. aprīļa līdz 1. septembrim 1925. gadā bijis ārzemju komandējumā, un šo laiku pavadījis Hamburgā, strādādams turienes ĩniversitātes psiholoģiskā laborātorijā. Atsvabināts uz paša vēlēšanos ar 1927./28. mācības gada sākumu no grieķu valodas pasniegšanas, viņš pārgājis vienīgi uz filosofijas un psiholoģijas kursu lasīšanu. Tanī laikā viņš ievēlēts par docentu minētiem priekšmetiem.

Visi Jirģena raksti, kas iespiesti līdz 1922. gadam, ir gājuši autoram zudumā līdz pēdējai rindiņai. Nav arī nekāda saraksta par tiem. No plašākiem sacerējumiem latviešu valodā ir palikuši atmiņā: „Valodas attīstīšanās“ („Pūrā“), „Helena Kellere — kurlmēmaklā amerikāniete“ („Austrumā“), „Ārpausaule“ („Mājas Viesa Mēnešrakstā“). „Tolstoja vieta ĩllosofijā“, „Par kritikas mērauklu“, kāds raksts par sociālismu kā reliģiju. Priekš pasaules kara diezgan daudz Jirģens piedalījies latviešu presē, nebūdams profesionāls žurnālists. Rakstījis viņš arī vācu un krievu valodā. Ķita starpā, būdams par Astrahaņas ģimnazijas skolotāju, iespieda grāmatu, kas veltīta psiholoģijas un pavidagōģijas

jautājumiem viņu sakarībā (virsrakstu neatcerās). Pēdējie raksti: Eideiķi. I. M. M. 1926., VIII.—XII. Garīgās personības veidošanās jaunībā. I. M. M. 1927., XI.—XII. Kasirera valodas filosofija. I. M. M. 1928., III.—IV.

5. **Vecākais docents Jānis Kauliņš** dzimis 26. novembrī 1863. gadā Cēsu apriņķī, Sausnējas Kalna Stangēnos saimnieka ģimenē. Tēva rentes mājai bijušas tikai kādas 30 pūrvietas aŗamas zemes, maksa kungam augsta, ienākumi maziņi un tādēļ nabadzība uz katra soļa. Ar mātes palīdzību Kauliņš iemācījies lasīt, rakstīt, rēķināt; pagasta skolā nav bijis: no mājas varējis tieši iestāties Vietalvas draudzes skolā, ko toreiz vadījis visā apkārtnē cildinātais skolotājs Juris Kalniņš. Kalniņš bij teicams dziedāšanas koŗa un biedrības dibinātājs un vadītājs, ļoti ievērojams sabiedrības darbinieks un laikrakstu līdzstrādnieks, bet šo lielo darbu dēļ savus mazos skolēnus un arī Kauliņu to starpā viņš nosēdinājis pie galda ar grāmatu rokā un atstājis tad pa lielākai daļai pašu vaļā. Tautiskā kustība ārpus skolas bijusi arī šiem mazuļiem sajūsmu avots; tie neatlaidīgi rāpušies uz augšu un par spīti vājai paidagōģijai guvuši labus rezultātus pašdarbības ceļā. 1880. g. Kauliņš nolīcis iestāšanās eksāmenu Cimzes sēminārā Valkā. Še viņš pavadījis 4 gadus šaurā, sūrā internāta dzīvē. Cimzem 1881. gadā nomirstot un vāciešiem, Gulekem un Hakmanim, stājoties sēmināra priekšgalā, sēmināristi nonākuši ļoti grūtā stāvoklī. Bijis jādōmā, kā tikt no tādas dzīves laukā. Kauliņš sācis klusiņām gatavoties abitūrijai. 1884. g. sēmināru izbeidzis, viņš dabūjis mājskolotāja vietu Grundzelē, Valkas apriņķī, ārsta H. Heses ģimenē. Katru vaļas brītiņu viņš izlietājis mācīdamies grieķu, latīņu un krievu valodu. 1887. g. Kauliņš nolīcis abitūrijas eksāmenu. Par mājskolotāju būdams, viņš bij iekrājis pāri simtu rubļu naudas, tā kā 1888. g. jānvārī varējis iestāties Tērbatas Ūniversitātes filoloģijas fakultātē. Tērbatā 1889. g. kopā ar Kasparsonu, Daugi, Veidenbaumu un citiem nodibināja literārisku biedrību. Ūniversitāti Kauliņš nobeidzis 1891. g. ar klasiskās filoloģijas kandidāta gradu. Toreizējais kurātors Lavrinovskis viņam kā tērbatniekam un latvietim dzimtenē skolotāja vietas nav devis.

Kauliņš bijis spiests palikt atkal par mājskolotāju Palsmanē Bēra (Rud. von Baehr) ģimenē. 1896. g., M. Klusiņam aizejot uz Kijevu, viņam izdevies dabūt tā vietu Pleskavas kadetu korpusā. Pleskavā dzīvodams, Kauliņš bijis gadu 15 par Latviešu Biedrības priekšnieku un visu Latviešu krāj-aizdevu kases pastāvēšanas laiku par valdes priekšsēdētāju un kasieri. 1917. gadā Pleskavas kadetu korpusā ēvakuējies uz Kazanū, kur, lielieku režīmam iestājoties, tas izbeidzies. Šai laikā Kauliņš pazaudējis visus savus rokrakstus, grāmatas, naudas krājumu, t. i. visu savu mantu. Lai varētu garu vilkt, viņš piejēmis Kazanas pilsētas mūseijā izglītības nodaļas pārziņa vietu. 1920. g. augustā Kauliņam laimējies atgriezties dzimtenē. Tai pašā gadā Latvijas Universitātes filoloģijas un filosofijas fakultāte viņu ievēlējusi par docentu pedagogikā; šo amatu tas izpilda līdz šai dienai.

Iespiestie darbi: 1) Par nozīmes maiņu mūsu valodā. Zin. Kom. Rakstu Krāj. VIII. 2) Domas par vēsturi. Pūrs I. 3) Über die (lettische) Mundart von Saussen und Feheln. Beiträge zur Kunde der indogerm. Sprachen XII., XIV. 4) Der lettische Dialekt von Selsau. Beiträge zur Kunde der indogerm. Sprachen, XVI. 5) Herbarts. Tautas audzināšana II., 42 sek. 6) Personalisms. Tautas audzināšana III. 7) J. Kauliņš un E. Pētersons. Skolotāju sagatavošanas iestādes. I. M. M. 1927., VII./VIII., 14 sek. 8) Garumu intonācijas sauskņiešu izloksnē. F. B. R. III., 49. sek.

6. **Vecākais docents Pēteris Kīķauka** dzimis 28. novembrī 1886. gadā Michanovičos, Minskas guberņā. Pirmo izglītību viņš baudījis Jēkabmiesta pilsētas skolā (1898.—1902. g.); vairākus gadus patstāvīgi gatavodamies vidusskolas beigu eksāmenam, nolcis abituriju kā eksterns pie Rīgas mācības apgabala komisijas. 1913.—1917. g. Kīķauka studējis Tērbatā senklasisko filoloģiju un kursu beidzis ar kandidāta gradu, pie kam atstāts pie universitātes sagatavošanai profesora amatam. 1917. gadā viņš piejēmis latīņu valodas skolotāja vietu Novij-Oskolā (Kurskas gub.) un 1919. gadā pārgājis uz Voronežu, kur bij ēvakuēta Tērbatas Universitāte. Bet Krievijas jukas nedevušas Kīķaukam iespēju nodarboties ar zinātni un tādēļ 1919. gada

rudenī apstākļu spiests viņš devies uz Mariupoli (dienvidu Ukrainē), kur dabūjis skolotāja vietu kādā grieķu sādžā (Sartanā). Atgriezies Latvijā 1921. g., tā paša gada rudenī Kīkauka ievēlēts Latvijas Universitātē par docentu grieķu filoloģijā.

Iespiestie darbi: 1) Grieķu grammatika. Rīgā, 1926. g., (paša izd.), 167 lapp. 2) *Περὶ Γλωσσικῶν καὶ συγγενῶν τούτοις μέτρων*, 1926. Latv. Ūniv. Rakst. XV., 3—43. 3) *Περὶ ἀνακλάσεως*, 1927, L. Ū. R. XVI., 485—491. 4) *Περὶ τῶν Ἀλκαίου καὶ Σαπφοῦς καὶ Ἀνακρέοντος μέτρων*, 1928., L. Ū. R. XVIII., 3—52. 5) Mežmuižas izloksne. Fil. B. R. IV., 75—77. 6) Klasiskā izglītība. I. M. M. 1926., II. 105 sek.

7. **Ārštata vecākais docents Etjens Marsels Segrests** dzimis 28. martā 1878. g. Kastijonā Dordoņos pie Bordožas (Castillon-sur-Dordogne, pie Bordeaux), vidējo izglītību baudījis Bordožas licejā, augstāko izglītību dabūjis Bordožas un Parīzes universitātēs (faculté des Lettres). Segresta zinātniskie grādi ir: licencié des lettres, diplômé d'études supérieures d'histoire et de géographie. Kara viņš kalpojis no 1898.—1899. g. Segrests bijis franču valodas skolotājs Ļubļinas komercskolā vienu gadu, no 1904.—1905. g.; komandēts uz Rīgu no Francijas Izglītības Ministrijas 1905. gadā; tad bijis franču valodas skolotājs pie Lomonosova un Nikolāja ģimnāsijas Rīgā no 1905. līdz 1914. gadam; pēc tam mobilizēts no 2. augusta 1914. gada līdz 10. februārim 1920. g. (reserves bataljona komandieris, 3 ievainojumi, 4 dienesta atzinības). No 1920. gada Segrests ir Rīgas franču institūta direktors, Latvijas Universitātes ārštata docents, Rīgas franču liceja kūrators; viņš ir goda leģiona kavalieris; bez tam apbalvots ar Kara Krustu: officier de l'Instruction Publique, Lāčplēša ordeņa kavalieris, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris. Segresta zinātniskie raksti iespiesti dažādos Francijas periodiskos izdevumos.

8. **Docents Luijs Mišels Žonvals** (Jonval) dzimis 9. jūlijā 1902. g. Šarlevillā, Francijā; izglītojies Šarlevillas licejā un pēc tam, kara apstākļu spiests, Brestā, Ruanā un Havrā. 1918. g. apmeklējis Luija Lielā liceju. Pēc liceja beigšanas Žonvals

studējis prof. Fužera un prof. Meijē vadībā valodniecību. Pēc studiju beigām viņš ieguvis agrégé de grammaire gradu un bijis agrégé préparateur pie Ecole Normale Supérieure Parīzē. 15. oktobrī 1927. g. apstiprināts par docentu pie Latvijas Ūniversitātes romāņu filoloģijā.

No darbiem atzīmējams latviešu mītoloģisko tautas dziesmu tulkojums franču valodā ar ievadu un paskaidrojumiem (iespiešanā).

C. *Prīvātdocenti.*

1. **Prīvātdocente Anna Ābele** dzimusi 2. maijā 1881. gadā Valmieras pag.; 1911.—1915. g. studējusi Pēterpils augstākos sieviešuursos slavu filoloģiju; atstāta pie kursiem, kur strādājusi galvenā kārtā vispārīgā un eksperimentālā fōnētikā. 1917.—1918. g. viņa ir asistente pie Pēterpils Ūniversitātes salīdzināmās valodniecības katedras fōnētikas kabineta. No 1920. līdz 1922. g. Ābele studē baltu valodas Latvijas Ūniversitātē un iztur doktora pārbaudījumus baltu filoloģijā; 1922. līdz 1924. g. papildinās slavu filoloģijā Pragas Ūniversitātē. Kopš 1924. g. rudens viņa ir prīvātdocente slavu valodās Latvijas Ūniversitātē.

Iespējamie darbi: 1) Объ акцентуации ударенныхъ простыхъ гласныхъ въ латышскомъ языкѣ. Извѣстия XX., кн. 2, стр. 152—196 (1915). 2) Par zilbiskām skaņām latviešu divskaņos. FBR. I., 39—44 lapp. (1921). 3) o-skaņa pālsmāniešu izloksnē. FBR. II., 53—55 lapp. (1922). 4) Par stieptās intonācijas pāreju kritošā. FBR. III., 40—41 lapp. (1923). 5) Къ вопросу о слогѣ Slavia III¹, str. 1—34 (1924). 6) Par lejasciemešu izloksni FBR. IV., 40—51 lapp. (1924). 7) Prispēvek k otázce o zdloužení krátkých samohlásek v zavěrných slabikách v polštině. Slavia IV³, str. 434—445 (1925). 8) Piezīmes par Dumlagas izloksnes fōnētiku. F. B. R. VI., 22—30 lapp. (1926.). 9) Iso patskaņu pagarinājumi nebalsīgo līdzskaņu priekšā. F. B. R. VII., 110—111 lapp. (1927.). 10) Par Rucavas izloksni. F. B. R. VII., 112—128 un VIII., 135—144 lapp. (1927.—28.). 11) Par Apukalna izloksnēm. F. B. R. VIII., 19—42 lapp. (1928.). 12) Gramzdas draudzes

izloksne. F. B. R. IX., 89—114 (1929.). 13) Dundagas izloksnes intonācijas, F. B. R. IX., 168—199 lp. (1929.).

2. **Privātdocents Jānis Bērziņš** dzimis Cēsu apr. Mārcienas pag. Piejauzdzēnu mājās 1883. g. 9. jūlijā. Vidus izglītību viņš baudījis Rīgas garīgā seminārā, kuŗu nobeidzis 1905. gadā; augstāko izglītību baudījis Tērbatas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātē, kuŗas kursu pabeidzis 1911. g. ar vēstures kandidāta gradu. Ūniversitātē par darbu *Дѣятельность Могилевскаго магистрата въ первые годы послѣ дарованія городу Могилеву Магдебургскаго права* Bērziņš apbalvots ar zelta medaļu. No 1911. līdz 1912. gadam viņš apmeklējis viengadīgos paidagōģiskos kursus vidusskolas skolotāju sagatavošanai pie Tērbatas Ūniversitātes. 1912. gadā Bērziņš atstāts pie ūniversitātes sagatavošanai profesora amatam Krievijas vēsturē; pasniedzis vēsturi Tērbatas Puškina ģimnasijā. Tā kā toreizējos apstākļos nebija iespējams speciālizēties Latvijas vēsturē, tad Bērziņš izvēlējies par speciālu studiju priekšmetu, tuvāko latviešiem, Lietavas un Krievijas valsts vēsturi. Lai varētu strādāt Viļņas archīvā, viņš 1913. g. pārbrauc uz Viļņu, atteicas no ūniversitātes stipendijas un pieņem vietu Viļņas I. ģimnasijā un reālskolā, kur māca vēsturi. Kaŗa apstākļi 1915. g. piespiež Bērziņu atstāt Viļņu un pārbraukt uz Tērbatu. No 1915. līdz 1916. gadam viņš strādā Tērbatas Ūniversitātes bibliotēkā par bibliotēkāra palīgu un atrodas kaŗa dienestā; no 1916. līdz 1918. g. strādā vēl Tērbatas Ūniversitātes bibliotēkā par bibliotēkāra palīgu un māca vēsturi ēvakuētā uz Tērbatu Vinzarāja ģimnasijā un Trefnera ģimnasijā; 1918. g. pārbrauc līdz ar Tērbatas Ūniversitāti uz Voronežu, kur strādā līdz 1921. g. par Voronežas Ūniversitātes bibliotēkāra palīgu. 1921. g. Bērziņš atgriežas Latvijā: no 1921. līdz 1922. g. viņš ir Latvijas Ūniversitātes bibliotēkas bibliotēkā, 1921.—1924. g. vēstures skolotājs IV. Rīgas pilsētas vidusskolā, 1923.—1927. g. vēstures skolotājs Rīgas skolotāju institūtā, no 1923. g. māca Latvijas vēsturi Latvijas Tautas Ūniversitātē; no 1924. g. vecākais lektors Latvijas Ūni-

versitatē; no 1925. g. Valsts archīva direktors. 1929. g. 14. februārī ievēlēts par privātdocentu Latvijas vēsturē.

Iespējamie darbi: 1) Par bajāriem mūsu tautas dziesmās. I. M. M. IX. 1921. g. 2) Krievu intelligences krīze. I. M. M. XII. 1921. g. 3) Recensijas par K. Dēķena grāmatu: „Īss vēstures kurss“. I. M. M. XII. 1923. g. un I. M. M. I., II. 1924. g. 4) Darba princips vēstures pasniegšanā. I. M. M. III. 1924. g. 5) Recensijas par K. Melnalkšņa „Vispārējo vēsturi“. I. M. M. XI. 1924. g. 6) Par mūsu tautas dziesmu kā vēstures avotu izlietošanu. I. M. M. VI. 1925. g. 7) Dažas etnografiskas ziņas no Indriķa Straumītes (Jāņa Līča) neizdotiem rakstiem. I. M. M. XII. 1925. g. 8) Latviešu tautskolotāji un 1905. g. revolūcija. I. M. M. IX., X. 1926. g. 9) Recensija par L. Adamoviča „Studijām latviešu brāļu draudzes vēsturē. I.—III.“ I. M. M. 1927. g. 10) Mēģinājums ievest krievu burtus leišu un latviešu rakstos. I. M. M. 1928. g.

3. Privātdocents Teodors Celms dzimis 14. jūnijā 1893. g. Valkas apr. Pedeles pag. Abiturijas pārbaudījumu viņš izturējis kā eksterns 1912. g. pavasarī Maskavā. No 1913. līdz 1920. g. Celms studējis Maskavā, sākumā tautsaimniecību Maskavas Kommercinstitutā, vēlāk filosofiju Maskavas Universitatē; kā blakus studijas piekōpis arī medicīniskās, sevišķi ciktāl tas krit svarā psiholoģijā. Latvijā Celms atgriezies 1920. gada rudenī, un no šī laika sākot, darbojies par filosofisku priekšmetu lektoru Izglītības Ministrijas Vidusskolu Skolotāju Sagatavošanas Kursos, Tautas Augstskolā, Tautas Universitatē un citos dažādosursos. Sākot ar vasaras sēmestri 1922. g. viņš studējis 3 sēm. filosofiju Freiburgas Universitatē (Vācijā), kur jūlijā 1923. g. uz disertācijas Kants allgemeine logische Auffassung vom Wesen, Ursprung und der Aufgabe des Begriffes kā arī attiecīga eksāmena pamata ieguvis filosofijas doktora gradu ar predikātu summa cum laude; vasaras sēm. 1925. g. atkal strādājis tanī pašā universitatē, iegūdams prof. Huserļa apliecību par priekšzīmīgu sagatavošanos akadēmiskā mācības spēka uzdevumam. Latvijas Universitatē Celms habilitējies ar darbu Prolegomena zu einem transzendentalen Historismus un apstiprināts par privātdocentu filoloģijas un filosofijas fakultatē

1926./27. akad. gada pavasara sēmeštrī. Sākot ar 1927./28. akad. gadu viņš darbojas arī par privātdocentu tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, lasīdams ievadu sabiedriskās zinātnēs. Ārpus universitātes viņš darbojas vēl par lektoru Valsts Centr. Paidag. Institutā, kā arī vada savu privātu filozofisku studiju, kas pastāv no 1923. g. rudens.

Iespiestie darbi: 1) Prof. Vvedenskis, Loģika vīdusk. un pašmāc. Tulk. L. Ausējs. A. Gulbja apg. Rīgā. Recensija, Izgl. Min. Mēnešr. 1921. g. Nr. 8., lpp. 873—883. 2) Loģiskās kļūdas subjektīvisma fizioloģ. pierādījumā. Turpat, 1921. Nr. 12., lpp. 1288—1293. 3) Doc. P. Dāles „Cilvēka dvēsele un centrālā nervu sistēma“. Latv. Ūniv. filol.- un filos. fak. izdevums, Recensija, turpat, 1923. g., Nr. 3., lpp. 324—339. 4) Immanuels Kants. Kanta jūbilejas gadījumam. Latvju Grāmata, 1924. g., Nr. 3., lpp. 226—230. 5) Immanuels Kants. Kanta jūbilejas gadījumam. Domas, 1924. g. Nr. 5., lpp. 477—475. 6) Immanuels Kants. Kanta jūbilejas gadījumam. Latv. Vēstn., 1924. g., Nr. 111. 7) Phänomenologischer Idealismus Husserls. Latv. Ūniv. Rakstu XIX. sējumā, lpp. 251—441.

4. Privātdocents Pauls Jurevičs dzimis Rīgā 1891. gadā 19. novembrī. Pēc elementārskolas beigšanas 1902. g., viņš iestāties Rīgas pilsētas reālskolā, kurū beidzis 1909. g.; pēc tam 3 gadus strādājis par mājskolotāju; 1912. g. iestāties Tērbatas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātes klasiskajā nodaļā, nododamies it sevišķi senās filozofijas studijām prof. J. Oša vadībā. 1917. g. par darbu Platōna ideju mācība Jurevičs saņēmis no ūniversitātes zelta medaļu. Valsts eksāmenus viņš nolīcis Maskavas Ūniversitātē 1918. gada sākumā, bet filoloģijas kandidāta gradu tam piešķīrusi Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filozofijas fakultāte 1921. gadā. Jau ar 1916. g. 1. septembri Jurevičs uzsāk paidagōģisko darbību kā O. Jakovļevas privātās ģimnāsijas (Goļicinā, Maskavas tuvumā) audzinātājs un skolotājs. Šeit viņš nostrādā līdz 1918. gada pavasarim, kad aizbrauc uz Ziemeļ-Kaukāzu, kur Praskovejas sādžā pavada vairāk kā 2 gadus par vietējās ģimnāsijas skolotāju un vēlāk par direktora vietas izpildītāju. 1920. g. septembrī Jurevičs izbrauc uz Latviju, kurū sasniedz 1921. gada

jānvārī. Tanī pašā gadā filoloģijas un filosofijas fakultāte atstāj viņu pie ūniversitātes sagatavoties zinātniskai darbībai senās filosofijas nozarē. Pirmo laiku viņš strādā Rīgā par latīņu valodas skolotāju Latviešu Jaunatnes Savienības vidusskolā. 1921. gada rudenī Izglītības Ministrija komandē to par audzinātāju latviešu skolnieku grupai Turkuenas licejā, Francijā. Šinī amatā ivņš pavada 3 gadus, būdams tanī pašā laikā immātrikulēts Liles Ūniversitātē, kur papildinājies filosofijā, strādādam pie profesoriem Lefevra un Ibera. 1924. gadā Jurevičs, atgriezies atkal Latvijā, iestājas par skolotāju I. Valsts vidusskolā. 1925. g. viņš ievēlēts par privātdocentu filosofijā Latvijas Ūniversitātē un 1927. g. vēl bez tam par grieķu valodas lektoru.

Iespēstie darbi. 1) Bergsona atziņas teōrija, apskatīta it sevišķi attiecībā pret dažām Kanta tesēm. L. Ū. R. XIII., 1926., 51 l. p. 2) Pragmatiskais patiesības kritērijs. I. M. M., 1926., IX., X., XI. b., 17. l. p. 3) Gījo aistētika. L. Ū. R. XVI., 1927., 46 l. p. 4) Filosofijas vieta un nozīme izglītībā. I. M. M., 1927. g., IV., V. b., 17 l. p. 5) Spinozas dzīves gudriba un stoīcisms. Burtniekā, 1927. g., V., VI. b., 13 l. p. 6) Le problēme de la connaissance dans la philosophie de Bergson. L. Ū. R., XVII., XVIII., XIX., 65 + 49 + 48 l. p., XIX., 48 l. p. 7) Tikumības mācības reformēšana. Burtn. 1928. 8, 729—740 lap. p. 8) Kultūras paisumi un bēgumi. Burtn. 1929., 1, 2—13 lp. 9) Anrijs Bergsons. Daugava, 1928., 6, 793—799 lpp. 10) Abstrakciju vara mūsu dzīvē. Daugava, 1929., 2, 196—203 lpp.

5. **Privātdocente Alise Karlsonē** dzimusi Valkā, Vidzemē, 2. jūnijā 1881. g. 1894. g. viņa iestājusies Jelgavas sieviešu ģimnasijā, kuŗu nobeigusi 1900. g. ar zelta medaļu; 1906. g. iestājusies Ķījevas augstāko sieviešu kursu vēstures un filoloģijas fakultātē, ģermāņu un romāņu valodniecības nodaļā. Abu nodaļu kursu viņa beigusi 1912. g.; tanī pašā gadā arī ieguvusi gataības liecību pie Ķījevas II. klasiskās zēnu ģimnasijas. 1915. gada pavasarī Karlsonē nolikusi valsts eksāmenus pie Ķījevas Sv. Vladimira Ūniversitātes ar I. šķiras diplomu; 1916./17. g. apmeklējusi pavidagōģiskus kursus pie Ķījevas Mācības Kūrātōrijas latīņu valodas nodaļā, kuŗus nobeigusi ar virsskolotājas

tiesībām. 1923. g. Karlsonē ar Latvijas Ūniversitātes stipendiju aizbraukusi uz Vāciju, kur immātrikulējusies Minchenes Ūniversitātē, filosofijas fakultātē (I. sekc.); tur nostrādājusi piecus sēmēstrus, nodarbojamās it sevišķi ar ģermānistiku, anglistiku, klasisko filoloģiju un salīdzināmo valodniecību. 1925. gada vasarā viņa iesniegusi disertāciju Minchenes Ūniversitātes filosofijas fakultātei, kuŗa pēc attiecīga „examen rigorosum” 28. jūlijā 1925. g. piešķirusi A. Karlsonēi Dr. phil. gradu ar prēdikātu „magna cum laude”. Paidagōģisko gaitu Karlsonē iesākusi 1. maijā 1906. g. kā vācu valodas skolotāja Ķījevas Imperatora Nikolāja I. meiteņu institūtā, kur viņa nostrādājusi līdz rudenim 1915. g. 1914. gadā Karlsonē ievēlēta par vācu valodas lektresi Ķījevas Kommērcinstitūtā un sieviešu kursos. 1916. gadā kopā ar ēvakuētām mācības iestādēm atgriezusies Ķījevā, Karlsonē fakultātes uzdevumā vadījusi sieviešu kursos pastāvīgu ģermāņu filoloģijas sēmināru un lasījusi kursus ģermāņu filoloģijā un literātūrā. Bez tam no 1914. līdz 1919. g. lasījusi vācu un latīņu valodu Ķījevas Tuvo Austrumu Institūtā, Tautas Ūniversitātē, Jūridiskā Institūtā un Paidagōģiskos Kursos pie Mācības Kūrātōrijas; tās pašas valodas mācījusi arī dažās vidusskolās. 1919. g. Karlsonēi uzturoties Krimā, kaŗa operācijas viņu atgriezušas no Ķījevas un tādēļ no 1919. līdz 1921. g. viņa strādājusi Krimā, sākumā Sevastopoles Jūridiskā Institūtā par angļu un latīņu valodu lektresi. 1920. gadā viņa uzaicināta par docenti jaundibināmā romāņu un ģermāņu valodniecības nodaļā Taurijas Ūniversitātē, Simferopolē. Lielinieku ienākšana pārtrauc organisācijas darbus. Filoloģijas fakultātes slēgšanas dēļ Karlsonē ir spiesta palikt pie tās pašas ūniversitātes par jauno valodu lektresi. 1921. g. viņa atgriežas Ķījevā un sāk strādāt par franču valodas lektresi Dzelzsceļu Technikumā, bez tam vēl Tautas Ūniversitātē un atkal — diplomātisko zinību institūtā (pārveidotā Tuvo Austrumu Institūtā). 1922. g. aprīlī, pateicoties Latvijas Ūniversitātes aicinājumam, Karlsonēi izdodas atgriezties Latvijā, kur viņa 1922./23. māc. gadā sāk strādāt par ūniversitātes lektresi. No 1923. gada rudenā līdz 1926. gada pavasarim viņa atrodas ārzemes ko-

mandējumā, Minchenē. 6. oktobrī 1926. g. Karlsoni ievēl Latvijas Universitātē par privātdocenti filoloģijas fakultātē ar uzdevumu lasīt anglistiku. No 1927. g. septembra viņa māca arī latīņu valodu P. Dzeņa reālgimnasijā.

Iespiestie darbi. 1) Die Bakchen des Euripides. „Sprache und Leben“ Nr. 10, 1926, München. 2) Ulrich Füetrer und sein Iban. Rīgā, 1927. (Disertācija, 200 lpp.).

6. **Prīvātdocents Jānis Krīgers** (Krodzinieks) (†) dzimis 11. aprīlī 1851. g. Valmieras pilsētas Jeros. Viņš apmeklējis Valmieras elementārskolu, Valmieras apriņķa skolu, Rīgas guberņas ģimnasiju, bijis 3 gadus mājskolotājs Maskavā, iestājies 1874. g. Maskavas Universitātē vēstures un filoloģijas fakultātē, beidzis to 1878. g. ar kandidāta gradu, bijis no 1879. līdz 1885. g. par krievu valodas skolotāju Rēveles guberņas ģimnasijā un Rēveles Pēterā reālskolā, no 1885. līdz 1918. g. par vācu valodas skolotāju Maskavas II. ģimnasijā un I. meiteņu ģimnasijā, vēstures skolotāju Miķeļa reālskolā, grieķu un latīņu valodas skolotāju III. ģimnasijā, no 1. septembra 1918. g. par latīņu un krievu valodas skolotāju Rēveles meiteņu virsliciejā, latīņu valodas un Latvijas vēstures skolotāju Rīgas III. pilsētas vidusskolā no 15. jānvāra 1919. g. Skaitot no 1. septembra 1919. g. viņš iecelts par Valsts vēsturiskā archīva pārzini; no 1920. g. privātdocents Latvijas vēsturē; 13. septembrī 1924. g. filoloģijas un filosofijas fakultāte J. Krodznieku ievēlējusi par goda doktūru vēsturē. Krodzinieks miris 1. oktobrī 1924. g.

Iespiestie darbi. 1) Iz Dāņu pils. Balss, 1881., 32. 2) Kā muižnieku kārta Baltijā cēlusies un attīstījusies. Austrums, 1885., 5, 6, 8. 3) Druskas par senlatviešiem. Austr., 1885., 11, 966—705. 4) Par izskaidrojumu (Kr. Valdemāra piezīmēm par rakstu „Kā muižnieku kārta cēlusies“). Austr., 1886., 2. 5) Par zemgaliešiem. Austr., 1886., 5, 6/7, 10/11; 1887., 2, 3, 5. 6) G. Berkholts un latvju leišu senvēsture. Austr., 1887., 2, 120—127. 7) Katoļu baznīca Livonijā. Austr., 1888., 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11; 1889., 1, 2, 5, 6; 1890., 7, 8, 9; 1891., 3, 12; 1893., 12; 1894., 3, 5, 12; 1896., 1, 2. 8) M. Skruzīša „Sēļi, Kurzemes augšgala senči“. Austrums, 1889., 11. 9) Grundriss der Geschichte Liv-, Est- und Kurlands

- v. L. Arbusov. Austr., 1890., 2. 10) Kuŗu cilts senāk apdzivojusi Baltijas piekrasti, vai latvju, vai somu. Austr., 1891., 1, 2. 11) Kas ir latvieŗu vēsture. Austr., 1892., 11. 12) Latvju tauta. I. gr. 1. burtn. Latvju vēsture līdz XII. g. s. beigām. No V. Olava. Austr., 1892., 11. 13) Sēta, Daba, Pasaule VII. Lībieŗi no Fr. Kārkluvalka. Austr., 1892., 12. 14) Par mūsu senājām pilīm un pilsētām. Austr., 1895., 1. 15) Par zemes dālderu un arklu. Austr., 1895., 5/6. 16) Zemes dālderis Vidzemē. Dienas Lapa, 1895., 131, 132. 17) Lielais lielkungs un mazie lielkungi. Austr., 1898., 7, 8. 18) Par Kurzemes lielkungiem un muiŗniekiem. B. V., 1898., 137. 19) Iz Baltijas vēstures I., II., III. Rīgā, Der. grām. nod. izdev. 1912.—1914. 20) О влияніи русскихъ на общ. бытѣ латышей по даннымъ языка. Археол. Изв. по замѣтки. Москва 1895, № 9—10 — 340. Изв. X арх. съѣзда 95. 21) Brāļu draudzes Vidzemē. Austr., 1899. 22) 1765. g., Der. gr. nod. kalend. 1904. g. 23) Vidus laiku feodālā iekārta. Der. gr. nod. kalend. 1905. g. 24) Par senlatvieŗiem. Dzimt. Vēstn. 1911. g. 25) Sigismunda Augusta privilēģija. Dzimt. Vēstn. 1911. g. Kr. rakst. III. d. 26) L'Histoire lettone. Les annales des nationalités 1913., II., 234—238. Nr. 5/6. 27) Latvijas vēsture I., II., Rīgā 1920. 28) Zemnieku nemieri 1841. Rīgā, 1922. 29) Vidzemes muiŗnieku un zemnieku adreses ķeizaram Aleksandram II. Valsts archīva raksti II., Rīgā 1924. 30) Kā zaudēta zeme I. M. M. 1920., VI. 31) Divi zvērsti I. M. M. 1921., VII. 32) Dzimts un rads I. M. M. 1921., VII. 33) Iz nesen pagājuŗiem laikiem I. M. M. 1921., VII. 34) Kārlis Vītols un muiŗnieku un zemnieku adrese ķeizaram Aleksandram II. L. Vēstn. 1924., 59, 65, 71, 74. 35) Vācietis Livonijā. Br. Z. 1924., 142., 148., 154. 36) Jelgavas pils un viņas atjaunoŗana. Vald. Vēst. 1920. g., Nr. 204. Br. Zeme 1920. g., Nr. 202. 37) Valsts Vēst. archīvs (pārskats). I. M. M. 1920. g., Nr. 1. 38) Iznicinātās tiesu aktis. Vald. Vēstn. 1920. g., Nr. 243. 39) Miers ar Krieviju. Br. Zeme 1920. g., Nr. 185. 40) Ligumi ar kurŗiem 1230. g., I. M. M. 1921. g., Nr. 1. 41) Paskaidr. pie pr. Šmita kunga Kūri un kurŗi. I. M. M. 1921., 2. 42) Kukulis. Latv. Vēstn. 1921. g., Nr. 223. 43) Latv. vēst. draugiem. Latv. Kar. 1921. g., Nr. 264., Latv. Vēstn. 1921. g., Nr. 258., Latv. Vēstn. 1921. g., Nr. 64. (Kopā ar J. Bērziņu). 44) Dārdzība un alga. Latv. Vēstn. 1912. g., Nr. 214. 45) Paŗkaidrojumi (piezīmes pie pr. Šmita Metenis un Miesmetis). I. M. M. 1921. g., Nr. 2. 46) 22. jūnija diena un viņas nozīme. Latv. Vēstn. 1922. g., Nr. 223., 226. 47) Muiŗas un atsavināŗana. Zemkopis 1922. g.

Nr. 45., Latvis 1922. g. Nr. 78, 48) Krišjānis Valdemārs. Atmiņas. Priekšl. L. S. P. B. 14. un 28. maijā. Latv. Vēstn. pielikums 1923. g. Nr. 21—25. 49) Kā es kļuvu par latvieti. Tautas audzināšana. Paid. sab. rakstu krāj. A. Viča redakcijā 1923. g. Jaun. Ziņas 1923. g. Nr. 130, 131. L. S. P. B. vasar. sap. 50) Krišjānis Barons † Latv. Kareivis 1923. g. Nr. 56. 51) Atmiņas par Kr. Valdemāru (ref. atstāst. Latv. Kareivī 1923. g. Nr. 112). 52) Atmiņas par Ruģenu. Latv. Vēstn. 1923. g. Nr. 47. 53) Kas vācieti atveda šai zemē. Latv. Vēstn. 1923. g. Nr. 59. 54) Atmiņas par Kārli Vitolu. 1923. g. 29) Krišjānis Valdemārs. Uzsaukums un aicinājums Zvejņ. Vēstn. 1924. g. N. L., Latv. Vēstn. 1924. g. Nr. 48. (Kopā ar J. Kreicbergi). 56) Sakarā ar Kr. Valdemāra 100 g. piemiņas svinēšanu. Latv. Sargs 1924. g. Nr. 58. 57) Atmiņas par Kr. Valdemāru. 1924. g. 14. V. L. S. P. B. nolasīts. 58) Latv. un vācu savstarp. vēst. attiecības. 1924. g. 17. VI. L. S. P. B. nolasīts. 59) Dzimtsbūšana Vidzemē. 1924. g. 24. IX. L. S. P. B. nolasīts.

7. Privātdocents Ēdvars Pētersons dzimis 26. maijā 1882. gadā Vidzemē, Valkas apriņķī, Cirgaļu (Aumeistera) pagasta Priežukalna skolā, kur tēvs bijis par skolotāju. Pirmo skolas mācību viņš baudījis pie sava tēva, bet no 1893. līdz 1897. g. mācījies Cirgaļu draudzes skolā; no 1897. līdz 1899. gadam strādājis tēva skolā par palīga skolotāju; 1899. gadā iestājās Irlavas skolotāju seminārā, bet pēc šīs iestādes slēgšanas 1900. g. turpinājis izglītību Valkas skolotāju seminārā Rīgā; semināra kursu beidzis 1903. gadā Valmierā. No 1903. līdz 1909. gadam Pētersons strādājis par otro skolotāju Smiltenes draudzes skolā. Ieguvis apriņķa skolas skolotāja tiesības, viņš no 1909. līdz 1912. gadam strādājis par skolotāju Smiltenes Skolu Biedrības tirdzniecības skolā; no 1912. līdz 1919. gadam bijis par Smiltenes draudzes skolas pārzini. 1919. gadā Pētersons, izturējies papildu pārbaudījumus, iestājies Latvijas Universitātes filoloģijas un filosofijas fakultātes filosofijas un pēdējās nodaļā. 1922. gada pavasara trimēstrī viņš klausījies lekcijas pēdējās nodaļas priekšmetos Berlīnes Universitātē pie profesoriem E. Šprangera un Ferd. Šmita; tā paša gada vasarā Izglītības Ministrijas uzdevumā apceļojis Vāciju un iepazīties ar skolotāju sagatavošanas iestādēm. 1923. gadā Pētersons bei-

dzis Latvijas Ūniversitātē paidagōģijas nodaļas baltu valodniecības nozares kursu ar kandidāta gradu. Pēc ūniversitātes kursa beigšanas viņu ieceļ par Valkas apriņķa pamatskolu inspektoru, bet 1923. gada rudenī pārceļ uz Jelgavu par Valsts Skolotāju Institūta direktoru. Vadīdams skolotāju sagatavošanas iestādi, Pētersons turpina zinātnisku darbību. 1924. gada rudenī Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultāte pieaicina viņu par lektoru praktiskajā paidagōģijā. 1927. gadā Pētersons iesniedzis fakultātei darbu „Gaudīga klases brīvās garīgās darbības didaktisks novērtējums“ cenžēšanai pro venia legendi. Pēc parauga lekcijas nolasišanas filoloģijas un filosofijas fakultāte 1927. gada rudenī ievēl Pētersonu par privātdocentu pie paidagōģijas katedras.

Iespiestie darbi: 1) Leibnīca mācība par monādi. Kult. Vēstn. 1921., IV.—VI., 36.—45.; VIII.—IX., 59.—68. 2) Audzināšanas pamata principi. Latvis 1921., 16. 3) Skolotāju izglītības jautājums Vācijā. I. M. M. 1922., VII., 682—684; VIII., 797—803; IX., 909—918. 4) Baltu valodu institūts pie Leipcigas ūniversitātes. Latvis 1922., 292. 5) Par dzīvi un personību. I. M. M. 1923., XII. 1363—1365. 6) Tautskolotāju izglītība Anglijā. I. M. M. 1924., XII., 633—634. 7) Tautskolotāju izglītība Šveicē. I. M. M. 1924., XII., 634—636. 8) Pamatskolotāju izglītības jautājums. Latv. Vēstn. 1925., 56. 9) Tautskolotāju izglītība Francijā. I. M. M. 1925., I., 62—63. 10) Tautskolotāju izglītība Ītaliā. I. M. M. 1925., I., 63.—64. 11) Tautskolotāju izglītība Holandē. I. M. M. 1925., III., 304.—305. 12) Tautskolotāju izglītība Zviedrijā. I. M. M. 1925., V., 516. 13) Tautskolotāju izglītība Dānijā un Norveģijā. I. M. M. 1925., V., 517. 14) Tautskolotāju izglītības problēma Vācijā un mūsu tautskolotāju sagatavošanas sistēma. I. M. M. 1925., I., 12.—22; II., 127—138; III., 245—256. 15) Ģeomorfoloģiski mēģinājumi. I. M. M. 1924., IX., 320.—322. 16) Aumeisteriešu izloknes apraksts. F. B. R. IV., 52—62. 17) Jelgavas skolotāju institūts. I. M. M. 1925., VIII., 201—204. 18) Skolu psihologi. I. M. M. 1925., XI., 545—548. 19) Skolotāju ceļi uz izkopšanos darbā. I. M. M. 1925., V., 463—467. 20) Tautas audzināšana 2. Vecie un jaunie ceļi. Recensija. Balss 1925., 212. 21) Sociālās audzināšanas elementi dzīves problēmas gaismā. I. M. M. 1926., VIII., 106—121. 22) Modernās pilsonības uzdevums audzināšanas darbā. Burtn. 192., II., 154—155. 23) Valsts skolotāju

institūts Jelgavā. I. M. M. 1926., VII., 65—66. 24) Rūdolfs Eukens kā audzinātājs. Burtn. 1927., VI, 433—437. 25) Skolotāju sagatavošanas iestādes. I. M. M. 1927., VII.—VIII., 16.—18. 26) Valsts skolotāju institūts Jelgavā. I. M. M. 1927., X., 309—311. 27) Gaudīga klases brīvā garīgā darbība. Didaktisks novērtējums. I. M. M. 1928., I., 4.—15., II., 121.—133. 28) Mēģinājums apvienot pamatskolas I. un II. klasē vingrošanu ar mātes valodu, apkārtnes mācību un dziedāšanu. I. M. M. 1928., III., 343.—345. 29) Par atziņas elementiem. Daugava 1928., VII., 864—867. 30) Edvards Šprangers. Audzinātājs 1928. XI. 257—266. 31) Par skolotāju profesijas socioloģiju un psiholoģiju. I. M. M. 1928., XII. 511—514. 32) Darba Skola Gaudīga un Keršenšteinerā uztverē. I. M. M. 1929. III. 218—232.

8. **Prīvātdocents Harrijs Gunārs Vallins** dzimis 30. augustā 1900. gadā Stokholmā kā ķēnišķīgās pasta pārvaldes transporta vadītāja (Transportmeisters) dēls. 1910. g. viņš iestājies ģimnasijā (Högre Latinläroverket å Norrmalm) Stokholmā un 7. maijā 1919. gadā nolīcis abituriju; pēc tam iestājies Stokholmas universitātes (Stockholms Högskola) valsts un tiesību zinātņu fakultātē, kur 4. martā 1922. g. nolīcis „kansleixamen (valsts ierēdņu pārbaudījums)”; 29. maijā 1923. gadā nolīcis pie humānistiskās fakultātes filoloģijas kandidāta eksāmenu (galvenais priekšmets vēsture). Vallins studējis arī literatūras vēsturi un ziemeļnieku valodas. No 1924. līdz 1925. g. viņš darbojies kā skolotājs; no 1928. g. 1. jānvāra privātdocents un zviedru valodas lektors Latvijas Universitātē.

Iespējamie darbi: 1) Wallensteins slut (Historisk Tidskrift 1928). 2) Zviedru literatūra (Sverige-Lettland 1928). Bez tam raksti zviedru un latviešu dienas presē.

9. **Prīvātdocents Jēkabs Velme** (†) dzimis 25. novembrī 1855. g. Rūjienas Ternejas Kalnu Aņģos. Viņš apmeklējis Ternejas pagasta skolu un Rūjienas draudzes skolu, iestājies 1870. g. jānvārī Pērnavas ģimnasijā; 1876. g. decembrī pabeidzis ģimnasiju, iestājies Tērbatas Universitātes vēstures un filoloģijas fakultātē, kur nobeidzis kursu 1879. g. decembrī; tad palicis vēl pusgadu universitātē, lai nodarbotos ar vēdiem pie prof. Leo-

polda Šrēdera, un sarakstījis kandidāta darbu: „Pasīvie aoristi ar -thēn un -ēn Homēra dzejās“. Dabūjis kandidāta gradu vispārējā valodniecībā un ģermānistikā, Velme uzsāk savu pīdāgōga gaitu Rūjienā kā prīvātas ģimnasijas vadītājs. 1881. g. septembrī Velme aizbraucis uz Maskavu. No 1882. g. jānvāra viņš ir latīņu un vācu valodas skolotājs Maskavas vācu ģimnasijā; 1883. g. jānvārī pēc konkursa eksāmena iecelts par vācu valodas lektoru Maskavas Ūniversitātē, kurā vietā sabijis 30 gadus. Velme nodarbojies arī kā skolotājs vairākās vidusskolās; izdevis un rediģējis „Austrumu“ 18 gadus, sākot no 1885. gada; kopā ar citiem nodibinājis Maskavas latviešu biedrību, kurā sākumā bijis par priekšnieku; 1913. gadā nodibinājis Maskavas latviešu vēstures un valodniecības pulciņu, kurā bijis par priekšnieku. No 1918. līdz 1922. gadam viņš bijis par lektoru Maskavas rūpniecības un oikonomikas Institutā. Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultātes 24. marta 1923. g. sēdē Velme ievēlēts par vācu valodas lektoru, skaitot no 1. jūlija 1923. g.; 1923. g. 8. decembra sēdē ievēlēts par prīvātdocentu. Jāuzsver J. Velmes lielie nopelni filoloģijas zinātņu populārizēšanā un viņu attīstības sekmēšanā, ko viņš ievērojamā kārtā veicinājis, vadīdams žurnālu „Austrums“ un viņā ievietodams gan paša, gan citu mūsu filologu un valodnieku darbus, tādējādi tiem pašķirdams ceļu uz latvju tautas plašākām aprindām. Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultāte 13. septembra 1924. g. sēdē ievēlēja J. Velmi par filoloģijas doktōru honoris causa. Miris J. Velme 16. maijā 1928. g. Velme iespiedis „Austrumā“ daudz sīku zinātniska satūra rakstu un recenziju, izdevis arī dažas vācu valodas mācības grāmatas krievu skolām. Dažas recenzijas ievietotas Maskavas mācības apgabala žurnālā. Daži raksti iespiesti Izglītības Ministrijas žurnālā un dienas laikrakstos.

Iespiestie darbi: 1) Vēstules par valodu un valodniecību. Austr. 1886., 2., 7., 10./11.; 1887., 6., 11.; 1888., 5., 12. 2) Druskas iz vecām ierašām un māņu-tīcības, Rūjenes apgab. salasītas. Austr. 1886, 10./11. 3) Par latviešu divdabjiem. R. L. B. Zin. Kom. R. Kr. III. 4) Par latviešu vokaļu trejādo

garumu. Zin. Kom. R. Kr. IX. 5) Par latviešu tautas dvēsēli. Varavīksne 1916., 7.

Latvijas pastāvēšanas laikā iespiesti šādi Velmes raksti: 1) Nacionālā skola. L. Vēstn. 1922., 253. 2) Atmiņas no manas Maskavas dzīves (Brīvzemnieks Valdemārs). I. M. M. 1922., XII., 1233 sek. 3) Barona tēvs un viņa darbs. Br. Z. 1923., 55. 4) Krišjāņa Valdemāra nacionālisms. I. M. M. 1925., VII., 1 sek. 5) Krišjānis Valdemārs un viņa darbs. Jūrn. gada grāmata 1925./26., 20 sek. (Novilkums atsev. grāmatā). 6) Krišjāņa Valdemāra spēka avots. I. M. M. 1926., I., 1 sek. 7) Rūjenes izloksne. F. B. R. III., 47 sek.

10. **Prīvātdocents Boris Vipērs** dzimis 16. aprīlī 1888. g. Maskavā, beidzis klasisko ģimnasiju 1906. g., Maskavas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātī 1911. g. un paturēts pie tās. 1914. g. viņš nolīcis maģistra eksāmenu mākslas vēsturē un sācis strādāt Šaņavska Ūniversitātē. 1915. g. Vipērs ievēlēts par prīvātdocentu Maskavas Ūniversitātē; 1921. gadā Maskavas Ūniversitātē aizstāvējis disertāciju par tematu „Klusas dabas problēms un attīstība“, par kuru tam piešķirts doktora grāds. 1923. g. Vipērs bijis par Mākslas Zinātniskā Institūta direktoru pie Maskavas Ūniversitātes. 1924. g. viņš iestājies par mācības spēku Latvijas Ūniversitātē un Mākslas Akadēmijā; 1927. g. aizstāvējis doktora disertāciju Kauņas Ūniversitātē un pielīdzināts Latvijas Ūniversitātes doktoram.

Iespiestie darbi: 1) Памятникъ гарпій. Журн. Мин. Народн. Просв. 1908. 2) Техника вазового производства въ Греции. Журн. Мин. Народн. Просв. 1909. 3) Обь Аталантъ Скопаса. Журн. Мин. Народн. Просв. 1912. 4) Проблема сходства въ портретъ. Московскій Меркурий 1917 года. 5) Рисунки голландскихъ мастеровъ. Издание Румянц. Музея, Москва, 1917. 6) Проблема и развитие натюрморта. Казань 1922. 7) Trīs stili. Rītums 1924. Nr. 9—10. 8) Prīmitīvā māksla. Rītums 1925., Nr. 2—3. 9) Grēko. Rītums 1925., Nr. 4. 10) Māksla bez īpašības. Izglīt. Min. Mēnešr. 1925., Nr. 5. 11) Latv. māksla. Rīgā, 1927. 12) Mākslas izcelšanās. Illūstrēts žurnāls 1928., Nr. 2. 13) Krētas māksla. Illūstrēts žurn. 1928., Nr. 4. 14) Die Alterstufen der Kunst. F. B. R. IX., 1929.

D. Lektori.

1. **Lektors Pauls Akermanis** dzimis Neušatelē (Francijas Šveicē) 1866. gadā; mācības beidzis šīs pilsētas kantona paidagōgiskā ģimnasijā (Ecole normale). Pēc diviem Anglijā pavadītiem gadiem viņš aizbraucis uz Krieviju, kur sākusies viņa paidagōgiskā darbība: no 1890, līdz 1897. g. strādājis Vjatkas reālskolā, no 1897. līdz 1907. gadam strādājis Jaroslavas kadetu korpusā, no 1907. līdz 1915. gadam strādājis vairāk Rīgas vidusskolās (Mironova, Biržas kommerceskolā un Aleksandra ģimnasijā). 1915. gadā Akermanis sekojis Aleksandra ģimnasijai, kuŗu ēvakuēja uz Verovu; bet kad 1917. g. iejēma Rīgu, Aleksandra ģimnasiju no Verovas pārcēla tālāk uz Saransku (Penzas gubernā, tomēr, tāpat kā Verovā, viņa, darbību nepārtrauca. Nākošā (1918. g.) šo iestādi pārdēvēja par Saranskas 4. otrās pakāpes skolu, un Akermanis ievēlēts par skolas padomes priekšsēdētāja biedru. No 1920. g. līdz aizbraukšanai no Saranskas, viņš izpildījis šīs skolas direktora pienākumus. Dabūjis atļauju atstāt Krieviju, Akermanis atbraucis Rīgā 1921. g. aprīlī, un visā drīzumā atkal uzsācis savu paidagōgisko darbību. 1921./22. māc. gadā viņš mācījis franču valodu Lichtarovičas sieviešu ģimnasijā un vācu pilsētas skolā. No 1922. gada Akermanis uzjēmis lasīt franču valodas kursu Latvijas Ūniversitātē, kā arī stilistikas kursu (pēdējo sākot ar 1926. gadu); bez tam vēl mācījis franču valodu Lišinas sieviešu ģimnasijas augstākās klasēs. 1907. gadā Pēterpili Akermanis kopā ar J. Bastenu izdevis „Pārskatu par franču literātūru“.

2. **Lektrise Helena Akmentiņa** dzimusi 1885. gadā 2. jūnijā Penzas gubernā, kur viņas tēvs iejēmis ierēdņa vietu. Pirmo savu izglītību viņa dabūjusi prīvātskolā, bet pēc tam Penzas meiteņu ģimnasijā; 1903. g. pabeigusi ģimnasijas 7 klases, pēc tam iestājusies papildus 8. paidagōgiskā klasē, kur izvēlējusies par speciālitāti krievu un slavu valodas. Minēto 8. klasi Akmentiņa beigusi 1904. g.; pēc beigšanas nodarbojusies par skolotāju 2 gadus vakara kursos pieaugušiem, 1909. g. iestājusies Kazanā Augstākos Sieviešu Kursos filoloģijas fakultātes literā-

tūras un valodas nodaļā. 1914. g. Akmentiņa pabeigusi augstākos kursus, pēc kam prof. Bude tai licis priekšā palikt pie kursiem, lai sagatavotos zinātniskam darbam, bet ģimenes apstākļi un vīra iesaukšana karā viņu piespieduši atsāties no šī priekšlikuma. 1915. gadā Akmentiņa izturējusi pie Kazaņas Universitātes valsts eksāmenus ar I. šķiras diploma tiesību — pēc diploma darba iesniegšanas. Pēc valsts eksāmeniem Akmentiņa nodarbojusies 1 gadu Kazaņā ar pedagogģisku praksi, pēc kam to pārtraukusi un no 1918. līdz 1920. g. bijusi par Kazaņas Politehniskā Institūta lauksaimniecības fakultātes kancelejas pārzini. 1920. g. atgriezoties Latvijā, viņa atjaunojusi pedagogģisko darbību Tailovas un Klēvera ģimnasijā; Klēvera ģimnasijā viņa nodarbojusies 5 gadus; Tailovas ģimnasijā darbojas arī vēl tagad. 1926./27. mācības gadā māca krievu valodu Latvijas Tautas Universitātē. No 1927. gada 15. oktobra Akmentiņa ievēlēta un apstiprināta par I. šķiras lektri krievu valodā tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes studentiem.

3. **Lektors Rūdolfs Cimmermanis** dzimis Rīgā 1878. gada 12. janvārī; no 1888. līdz 1894. g. viņš mācījies Rīgas pilsētas ģimnasijā, no 1894. līdz 1896. g. bijis par mājskolotāju Krievijā, no 1896. līdz 1900. g. studējis Karalauču Universitātē; 1900. g. ieguvis Dr. phil. gradu jaunās valodās un sanskritā. No 1900. līdz 1902. g. Cimmermanis izglitojies „Collège de France“, Parīzē un „Kings College“, Londonā. No 1902. g. līdz šim laikam viņš strādā par štata skolotāju Rīgas pilsētas ģimnasijā, Rīgā; no 1920. g. — Valsts vācu vidusskolā; no 1911. līdz 1915. gadam viņš ir angļu valodas docents Politehniskā Institutā, Rīgā un no 1919. g. — angļu valodas lektors Latvijas Universitātē.

Iespējamie darbi: 1) „Sir Landeval“. Mittelenglisches Gedicht, herausgegeben mit Einleitung und Bemerkungen, Königsberg 1900. 2) „Li honneurs et li vertus des dames par Jehan Petit d'Arras“. Nach einer altfranzösischen Handschrift herausgegeben. Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Litteraturen, Band CVIII, Heft 3/4, p. 380 ff. 3) „Über den Unterricht der neueren Sprachen in

Russland". Zeitschrift für französischen und englischen Unterricht, Bd. VI (1907), p. 228 ff. und 1908, p. 51 ff.

4. **Lektrise Klara Koisone-Gersoni** dzimusi 1. oktobrī 1896. gadā Ītālijā (Mantovā), izglītību baudījusi Florences augstskolā. Pēc augstskolas beigšanas bijusi itāliešu valodas un literatūras pasniedzēja itāliešu valodas kursos Rīgā un no 3. jūlija 1923. g. itāliešu valodas lektrese Latvijas Universitātē.

5. **Lektors Adolfs Raulinaitis** dzimis 1903. g. Lietuvā, Seiņu apriņķī, Lazdiņu pagasta Sadzūņu ciemā. 1914. g. viņš iestājies Seiņu augstākā četrus klašu skolā, bet kara apstākļu dēļ mācības pārtraucis; 1918. g. izturējis iestāju pārbaudījumu Seiņu ģimnasijā un pēc tam mācījies Kalvariju ģimnasijā, ko nobeidzis immatriculējies Kauņas Universitātē; 1926. g. bijis Grenoblē franču valodas vasaras kurss. Daļēji literatūras darbus viņš iespiedis vairākos Lietuvas laikrakstos. No 1927. g. Raulinaitis pasniedz leišu valodu Rīgas leišu vidusskolā un latviešu-leišu vienības kurssos Rīgā; no 1928. g. leišu valodas lektors Latvijas Universitātē.

6. **Lektors Viljems Šāps Vilsons** dzimis Old-Dirā, Eberdīnā, 17. aprīlī 1863. gadā. Izglītību viņš baudījis Old-Diras skolā (Old Deer Public School) un Eberdīnas (Aberdeen) Universitātē, kurās vēstures un filoloģijas fakultāti beidzis 1884. g. ar mag. phil. gradu (maxima cum laude); divus gadus studējis franču un vācu valodas Parīzes Universitātē un Bonnā. Pārdarbojoties darbību Vilsons iesācis 1887. gadā Portsmūtas (Portsmouth) skolā; 4 gadus bijis par mājskolotāju kādā angļu ģimenē Anglijā (no 1888. g. aprīlim līdz 1892. g. aprīlim) un 5 gadus (no 1892. līdz 1897. g.) divās krievu ģimenēs Krievijā: tas strādājis par angļu valodas skolotāju Krievijas flotes kadetu korpusā, Demidova meiteņu skolā, Dzelzsceļu Inženieru Institūtā Pēterpilī un par štata skolotāju Sv. Pēterļa skolā. 1904. gada 6. februārī pēc konkursa lekciju noturēšanas viņš ievēlēts par angļu valodas un literatūras lektoru Pēterpils Universitātē, kur izpildījis savus lektora pienākumus līdz 1920. gada decembrim; bijis arī par galveno eksāminātoru pie Krievijas Izglītī-

bas Ministrijas no 1907. līdz 1917. g. revolūcijai. 1921. gadā Vilsons ievēlēts par angļu valodas lektoru Latvijas Universitātē un Izglītības Ministrijas angļu valodas institūtā, Rīgā.

Iespiestie darbi: Vilsons izdevis: 1) Pēterpilī (1903. un 1906. g.). Modern English Stories lietošanai skolās un dažus rakstus, kas iespiesti The Nineteenth Century (1926) un Aberdeen University Review (1926. un 1927. g.); 2) 300 Lessons in Conversational English. Aberdeen. 1929. 3) Zinātniska angļu valodas grammatika un angļu valodas pasniegšanas teorija sagatavotas iespiešanai.

7. **Lektors Jānis Zariņš** dzimis 1869. g. 19. maijā Valmieras apriņķa Jaun-Ates (tag. Skaņkalna) pagasta Cēlēnu ūdensdzirnavās. Iemācījies pie mātes lasīt un drusku rēķināt un dziedāt, viņš apmeklējis Cēsu pilsētas elementārskolu, apriņķa skolu un Bērzaines ģimnāziju; beidzis 1893. gadā Tērbatas Universitātē vācu un salīdzināmo valodniecību un 1897. gadā Ņiežinas Vēstures un Filoloģijas Institutā (kur sabijis no 1895. gada septembra līdz 1897. gada jūnijam) slavu filoloģiju. Pēc tam Zariņš bijis par veco un jauno valodu un arī citu vispārīzglītotāju priekšmetu skolotāju un direktoru dažāda tipa skolās: Jaun-Bebros, Vec-Sātos, Vladivostokā, Tiflisā, Tukumā, Ķījevā, Pēterpilī (1908.—1910. g. bijis piekomandēts universitātei sagatavošanai maģistra gradam salīdzināmā valodniecībā), Valmierā, Rīgā. Gatavodamies Pēterpils Universitātē maģistra gradam, Zariņš nolīcis eksāmenus sanskritā, grieķu valodā, dialektoloģijā un vēsturiskajā grammatikā un latīņu valodā un vēsturiskajā grammatikā. 1915./16. mācības gadā studējis austrumu valodu fakultātē indo-irāņu valodas. 1899. g. vasarā Zariņš apceļojis Japānu un Koreju; 1900. g. braucis no Vladivostokas uz Parīzes pasaules izstādi iepazīties ar skolu nodaļu; 1902. g. vasarā Parīzes licejās un kollēdžās iepazīties ar jauno valodu, speciāli ar vācu valodas mācīšanas metodēm; 1913. g. vasaras pusgadā Berlīnes Universitātē nodarbojies par immātrikulētu studentu ar indoloģiju pie prof. H. Līdēra (Lüders) un salīdzināmā grammatikā un grieķu valodā pie prof. Šulces (W. Schulze). Zariņš iesniedzis Ņiežinas Institūta profesoriem

vairākus zinātniskus referātus, no kuriem lemts iespiest zinātniskos žurnālos viņa kandidāta rakstu О звукахъ и формахъ суздальскаго лѣтописца ии Одиссея въ перев. В. А. Жуковскаго. Zariņš publicējis pedagogiskus rakstus par veco un jauno valodu mācīšanu un kopā ar nel. sievu sarakstījis vācu valodas mācības grāmatu trijās daļās ar vārdnīcām un īsu grammatiku. Daži no viņa pedagogiskiem rakstiem iespiesti sekošos izdevumos: 1) Опыты комиссій, учрежденныхъ Попечителемъ Кавказскаго Учебнаго Округа для изысканія мѣръ къ улучшенію преподаванія въ среднихъ учебныхъ заведеніяхъ новыхъ языковъ. Приложен. къ циркул. Кавк. Уч. Окр. Prof. Venta (Wendt) teses 1900. g. jaunfilologu Leipcigas kongresā, Iapp. 14—46. 2) Vācu žurnālā Die Neueren Sprachen: „Der Bildungszensus der neusprachlichen Lehrer in Russland. 3) Brošūra И. П. Заринъ. Къ вопросу объ улучшеніи преподаванія латинскаго языка. Докладъ, читанный 25-го февралѣ (1914 года въ бывшей (Петроградской) Окружной гимназій Латвijas Ūniversitātē Zariņš strādā par vācu valodas lektoru, sākot no dibināšanas dienas. Zariņš māca arī latīņu valodu Латвijas Kultūras Veicināšanas Biedrības vakara vidusskolā pieaugušiem.

8. **Lektors Teodors Zeiferts** dzimis 1865. gada 3. aprīlī Džūkstē, Kurzemē; apmeklējis vietējās skolas, 1881.—1884. g. Irlavas skolotāju semināru, ko beidzis ar I. šķiras diplomu. No 1884. līdz 1891. g. viņš bijis par skolotāju Lub-Ezerē, no 1891. līdz 1915. g. par pārzini Olaines draudzes skolā, no 1915. līdz 1918. g. par Baltijas Bēgļu Apgādāšanas Komitejas bēgļu bērnu patversmju un skolu organisātoru un pārzini, no 1918. g. jānvāra par Cēsu reālskolas augstāko klašu latviešu valodas un literatūras skolotāju, no 1918. g. augusta par šo pašu mācības priekšmetu skolotāju arī Cēsu meiteņu ģimnasijā, no 1919. g. augusta līdz 1920. g. martam par Rīgas aprinča pamatskolu inspektoru. No 1920. g. jānvāra Zeiferts darbojas par Izglītības Ministrijas Mēnešraksta redaktoru, no 1920. g. marta par latviešu valodas lektoru Латвijas Ūniversitātē, no 1924. g. aprīļa

par Latvijas Mākslas Akadēmijas latviešu un vispārējās literatūras docenta vietas izpildītāju. A. Zeiferts sniedzis R. L. B. Zinātņu Komisijai vasaras sapulcēs pārskatus par latviešu literatūru no 1891. līdz 1914. g., nolasījis šinī komisijā lekciju ciklu par jaunāko latviešu literatūru 1902. g. rudenī, lasījis lekcijas par latviešu nacionālo literatūru skolotāju kursos 1908. g., no 1909. līdz 1920. g. (ar pārtraukumiem kara laikā) lasījis lekcijas par latviešu literatūru un par drāmas attīstību pasaules literatūrā Dubura dibinātos drāmatiskos kursus, no 1920. līdz 1922. g. lasījis lekcijas par latviešu un vispārējo literatūru Izglītības Ministrijas sarīkotos vidusskolu latviešu valodas skolotāju sagatavošanas kursus, 1921., 1922. un 1923. gada vasarā lasījis šādos patursos Bērzainē lekcijas par latviešu literatūru, 1921. g. turpat arī par vispārējo literatūru, 1924. g. Rīgā šo kursu turpinājumā par jaunāko latviešu literatūru.

Iespiestie darbi: I. Grāmatas: 1) Mūsu tautas dzejas pamošanās. Literātvēsturiski un kritiski apskati. Rīgā 1893., 51. lp. 2) Latviešu daiļrakstniecība 1894. gadā. Rīgā (pie E. plātes) 1895., 60. lp. 3) Mūsu laikrakstu virzieni. Rīgā 1896., 34. lp. 4) Latviešu lirikas attīstība. Cēsis un Vecpiebalgā 1897., 20. lp. 5) Jura Neikena izlasīti raksti (T. Z. izlase, sakārtojums, ievads ar biografiju) I. un II. Rīgā 1897. 6) Jauna Raža (latv. rakstnieku oriģināldarbu sakopojums). 12 sējumi, no 1898.—1910. g., pirmie 7 pie Ozola Cēsis, pēdējie 5 pie D. Zeltiņa Rīgā. 7) Rakstu Kamols. Lasāmā grāmata jaunībai, sevišķi vidējām un augstākām nodaļām skolās. No latviešu rakstnieku darbiem sastādīta. Cēsis 1901., 290. lp. Otrs izdevums 1904. turpat. 289. lp. 8) Latviešu rakstniecības chrestomatija, ar literatūrvēsturiskām piezīmēm. I. Pirmais laikmets (1530.—1750.). Cēsis 1905., 85. lp.; II. Otrs laikmets (1750.—1850.). Rīgā 1906., 256. lp.; III. Trešais laikmets, pirmais posms (1850.—1880.). Rīgā 1906., 364. lp.; IV. Trešais laikmets, otrs posms (1880.—1890.), 298. lp.; V. Trešais laikmets, trešais posms (no 1890). Rīgā 1907. 317. lp. 9) Pērsieša raksti. Sakopotī un ar biografisku apcerējumu ievadīti. 4 daļ. Pēterpilī 1905. 10) Brīvzemnieka raksti (T. Z. sakopojums, piezīmes). I. Rīgā 1911., II. turp. 1909. un 1910., III. turp. 1912., IV. turp. 1912. 11) Tautas rakstnieki (11 rakstnieku dzīves un darbu apceres). Rīgā 1914. 177. lp. 12) Mūsu dzimtene. Ainas

no Latvijas dabas un vēstures. Sastādījis T. Z. Cēsis 1919. 324. lp. Otrs pārlabots izd. Cēsis 1921. 324. lp. 13) Īsa Latvijas vēsture. Skolai un vispārībai. Cēsis 1920. 32. lp. (Tulkota franču, italiešu, spāniešu, portugāliešu valodā). Otrs, paplašināts izd. Cēsis 1921. 64. lp. (No šī izdevuma tulkota leišu valodā). 14) Latviešu Rakstniecības Vēsture. I. Rīgā 1922. VIII. + 336. lp.; otrs paplašināts izdevums. Rīgā 1927. VIII. + 360. lp.; II. (Trešā laikmeta pirmais posms. 1856.—1893.). Rīgā 1922. VIII. + 380 lp. III. (Trešā laikmeta otrs posms, no 1893.). Rīgā 1925. VIII. + 518 lp. 15) Plūdonis. Dzīves un dzejas aina. Rīgā 1922. 48 lp. 16) Krišjānis Barons. Piemiņas raksts. Rīgā 1923, Barona komitejas izd. 32 lp. 17) Saulietis. Dzīves un darba aina. Rīgā 1924. 52 lp.

II. Raksti periodiskos izdevumos un krājumos: 1) Hutgenberģers mūsu valodas un rakstniecības laukā (Austr. 1886., VII., 479—490). 2) Juŗa Alūnāna dziesmiņas (A. 1886. XI/XII., 746—757). 3) Ausekļa dzeja (A. 1887., 569—578). 4) Lautenbacha - Jūsmiņa dzeja (A. 1888., IV., 439—448; V. 569—578). 5) Dzejnieks un viņa laiks (A. 1888., XI., 1337—1352; XII., 1449—1512). 6) Latviešu bībele (A. 1889., IV., 419 līdz 430; I., 591—604). 7) Latviešu prozaiskā belletristika 1890. gadā (Zin. Kom. Rakstu krājums IX). 8) Par dažām strāvām mūsu jaunākā stāstu rakstniecībā (A. 1893., IX., 253—259). 9) Latviešu belletristika grāmatās 1893. g. (Zin. Kom. R. krājums X., 27—65). 10) Druskas par latviešu rakstniecību un viņas vēsturi (M. Viesis 1894, Nr. 15, 17, 18, 30, 33). 11) Sieviešu tipi latviešu 1893. g. rakstniecībā (M. V. 1894. Nr. 35—38). 12) Latviešu rakstniecība pēdējā laikā (Tautu Pagalms 1896. gadam, 29—38). 13) Aleksandrs Kjelands, Jaunlaiku rakstniecības bilde (M. V. piel. 1895., XXIII., 346—367; XXIV., 376—384). 14) Einiges zur lettischen Literatur (Berlīnes žurnālā „Magazin für Literatur 1896“). 15) Georgs Brandess (A. 1897., I., 62—70; II., 140—146; IV., 314—318; V., 389—392; VI., 469—473). 16) Hundert Jahre lettischer Journalistik (Berlīnes žurnālā „Magazin für Literatur“ 1897.). 17) Latviešu lirika 1897. g. (A. 1898., VII., 43—44). 18) Latviešu avīžniecības sākumi (A. 1898., I., 71—72). 19) Mūsu dienas laikrakstu belletristika 1897. g. (A. 1898., X., 279—285). 20) Vensku Edvārds (Jauna Raža I., 19—30). 21) Die lettische Litteratur (Berlīnes žurnālā „Das literarische Echo“ 1898—99.). 22) Žurnālā „Das liter. Echo“ no 1898.—1905. katru gadu 2—3 vēstules par latv. literātūru („Lettischer Brief“) ar pa-

- rakstu Reinhold Kaupo. 23) Par tautību rakstniecībā (A. 1899., VIII., 126—135). 24) Tolstoja mācība par mākslu (Cittautu Raža I., 9—16). 25) Lirika 1898. g. (M. V. Mēnešr. 1899., VIII., 596—600.) 26) Apsīšu Jēkabs (J. R. II., 62—77); Krišjānis Barons (J. R. III., 65—79). 27) Dr. Pēteris Kalniņš (J. R. IV., 162—175). 28) Tolstoja romāns Augšāmcelšanās (Citt. Raža II., 166—178). 29) Latviešu lirika 1900. g. (J. R. V., 173—177). 30) Das Nationalepos der Esten (D. liter. Echo XIV., 964—968). 31) Tas pats krievu tulkojumā: Национальная эстонская поэма (Извѣстія Литературы, изданіе М. О. Вольфъ. Петроградъ 1904, IV, 37). 32) Latv. tautas dziesmu krāšana un kārtošana (L. Av. 1902., Nr. 34, 35, 37). 33) Devīnpadsmītā gadu simteņa pēdējais gadu desmits latv. rakstniecībā (A. 1903., I., 39—46; II., 87—93). 34) Die wirtschaftliche und geistigen Fortschritte der Letten (Vīnes žurn. „Die Zeit“ 1904., 13. augustā burtnīcā; pārdrūkāts in extenso Rīgas vācu avīzē „Düna-Zeitung“). 35) Pumpuļa dzeja (J. R. VI., 33—43). 36) Latv. lirika 1901. g. (J. R. VI., 161 līdz 166). 37) Ģētes lirika (Vērotājs 1904., X., 1177—1194; XI., 1317—1329). 38) Pērsietis (J. R. VII., 23—43). Latv. lirika 1902. g. (J. R. VII., 173—177). 39) Latv. lirika no 1903. līdz 1905. g. vidum (Vēr. 1905., VIII., 949—962). 40) Aspāsijas dzeja (Vēr. 1905., IX., 1081—1092). 41) Kāds vārds par vācu dzejnieku Detlefu Līlienkronu (Vēr. 1905., I., 11—20). 42) Latv. lirikas jaunākais posms (Stari 1907., XI., 868—873). 43) Poruka stāvoklis mūsu sabiedrībā un dzejā (J. R. IX., 169). 44) Brīvzemnieka loma tautiskos centienos (Zalktis I., 23—38). 45) Latv. lirika 1907.—1908. g. (R. Apsk. 1908., Nr. 153, 159). 46) Rūd. Blaumanis (J. R. X., 20—32). 47) Latviešu rakstniecības vēstures (Izglītība 1909., I., 34—39; II., 107—109; IV., 263—267; V., 340—347; VI., 420—428). 48) Audzinošais elements rakstniecībā (Izgl. 1909., III., 204—215). 49) Zvārguļi Edvards (J. R. XI., 36—51). 50) 1908./09. gada lirika (J. R. XI., 189—193). 51) Lāčplēša teikas pēdējais izveidojums (Zalktis VIII., 168—180). 52) Kas ir rakstniecība? (Jaunības Tekas I., 71—75). 53. Plūdoņa Latvju literātūras vēsture, 2. daļa (Izgl. V., 391—395). 54) Aleksandrs Vēbers (J. R. XII., 38—55). 55) Latv. lirika (J. R. XII., 184—189). 56) Reālistiskais virziens latviešu rakstniecībā (Dzimt. Vēstn. 1911., Nr. 190, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 202, 274, 275, 276, 278, 286; 1912., Nr. 134, 135, 137). 57) Raksturīgākie vaibsti Blaumaņa sejā (Druva 1912., I., 30—39). 58) Poruka

dzeja (Dr. 1912., II., 166—172; III., 298—307). 59) Pēterburgas Avīzes (Dr. VII., 785—794). 60) Latv. lirika grāmatās divos pēdējos gados (Dzimt. V. 1912., Nr. 212—214). 61) Induļa teikas drāmatizējums (Dzimt. V. 1912., Nr. 39, 40). 62) P. Blauva dzeja (Druva 1913., IV., 401—404). 63) Atskats uz latviešu kalendārniecību. Simts piecdesmit gadu piemiņai (Druva 1913., X., 1137—1148). 64) Latv. stāstu rakstniecības sākumi (Druva 1913., V., 513—519). 65) Frīdrihs Ādamovičs (Druva 1913., II., 134—137). 66) Leišu dzejnieks Krišjānis Donelaitis (Druva 1914., II., 129—135). 67) Viljams Šekspirs 300 gadu miršanas piemiņai (Lūdums 1917., Nr. 88, 89). 68) Latviešu tautas radošais gars (Izgl. Min. Mēnešr. 1920., IV., 346—348). 69) Brīvēznieka skolas laiks (I. M. M. 1920., VII., 22—34). 70) De la littérature Lettonne (Bulletin. Publié par le ministère des Affaires étrangères de Latvia. Riga 1920. Nr. 21, 22, 26, 27). 71) K. Dzīlles Latvijas rakstniecības vēsture pamatskolām (Latvis 1921., Nr. 68, 70). 72) Lautenbacha nozīme latv. literātūrā un sabiedrībā (I. M. M. 1922., X., 1009—1013). 73) Jānis Poruks (Ritums 1921., II., 135—138). 74) Valdemāra pirmais literārisks darbs (Latvju grām. 1922., I., 2—4). 75) Latgales kultūra (Latvis 1922., Nr. 286). 76) Dievišķā komēdija (Latvis 1921., Nr. 18). 77) Par latvju mākslu (Illūstr. Žurnāls 1925., VII./VIII., 135—237; iespiests arī leišu valodā avīzē „Rytas“). 78) Jānis Misiņš (Daugavas Gada Grāmata 1926. gadam, 137—140). 79) Jūlija Pēterona Diplomāti (I. M. M. 1926., III., 281—284). 80) A. Bīlenšteins (I. M. M. 1926., IV., 342—343). 81) T. Lejas-Krūmiņš (I. M. M. 1926., III., 250). 82) Pamatvilcieni jaunākā latviešu literātūrā ((I. M. M. 1926., VII., 1—7). 83) J. Lapiņa Ausekļa kopoti raksti (I. M. M. 1924., IX., 306—314). 84) Ivande Kaija (I. M. M. 1926., X., 348—349). 85) Jēkabs Velme mūsu žurnālistikā (Latvis 1925., Nr. 1246). 86) Georgs Brandess (I. M. M. 1927., III., 193—199). 87) Attiecības pret Brandesu (Latvju Grām. 1927., II., 74—79). 88) Latviešu dienas preses sākumi (L. Gr. 1927., IV./V., 268—272). 89) Hermann Sudermann im kulturellen und literarischen Leben der Letten (Rigasche Rundliteratūra un kultūrā (Latvju Gr. 1927., VI., 375—377). schau 1927., Nr. 221); tas pats latviski: Zūdermanis latviešu 90) Ērmanis Pīpiņš (I. M. M. 1927., II., 144—145). 91) Jonas Basanavičs (I. M. M. 1927., II., 145—146). 92) Jānis Čakste (I. M. M. 1927., III., 246—248). 93) Jēkabs Māsēns (I. M. M. 1927., IV., 336—337). 94) Skolu lietas Vidzemes Zemes Pa-

skis (I. M. M. Čl., 404—405). 96) Andrējs Upītis (I. M. M. 1927., XII., 527—528). 97) Jāņa Veseļa romāns Tīrumu ļaudis (I. M. M. 1928., II., 171—178). 98) Āronu Matīss (I. M. M. 1928., II., 295—296). 99) Ludis Bērziņš (1927., II., 296—297).

Zeiferts strādājis pie visām latviešu konversācijas vārdnīcām: 1) Dravnieka izdotā 1891.—1893., galvenā kārtā skolu un paidagōģijas nodaļā; 2) Zinību Komisijas izdotā no J — burta (1908.—1921.) latviešu un vispārējā literātūrā (lielākā daļa rakstnieku biogrāfiju; plašākie darbi „Latviešu literātūra“ 2224—2271, „Krievu literātūra“ 1973—1981, „Vācu literātūra“ 4401—4405); Gulbja izdotā no 1927. g. latviešu literātūrā, pa daļai arī latviešu sabiedrisku darbinieku biogrāfijās.

E. Asistenti.

1. **Asistente Milda Liepiņa** dzimusi 1894. g. Jaunjelgavā. Jaunjelgavas meiteņu skolu beidzot, viņa iestājusies Olava kommerskolā Rīgā; pēc šīs skolas beigšanas apmeklējusi Gademana valodu akadēmiju Cīrihē un kursus beidzot, dabūjusi vācu valodas skolotājas vietu Krievijā, Samaras kommerskolā. Darbojoties skolā viņa gatavojusies gatavības eksāmeniem, tad iestājusies Maskavas Augstākos Sieviešu Kursos, kur studējusi vēsturi; pēc diviem gadiem pārgājusi uz Maskavas Ūniversitāti un piegriezusies galvenām kārtām paidagōģijas un psiholoģijas studijām. Kara apstākļu svaidīta, Liepiņa nokļuvusi Samaras Ūniversitātē, kurū nobeigusi ar sociāl-vēstures fakultātes paidagōģijas nodaļas kandidāta gradu un atstāta pie ūniversitātes sagatavoties zinātniskam darbam, darbojusies kā labōrante Samaras Ūniversitātes psiholoģijas labōrātōrijā un vēlāk kā asistente Maskavas Psihoneuroloģijas Institutā pie prof. Nečajeva. Studiju laikā viņa bijusi par skolotāju Maskavas un Samaras skolās; 1922. gadā atgriezusies dzimtenē un iestājusies Latvijas Ūniversitātes darbā; vasaras brīvlaikā darbojusies Hamburgas Ūniversitātes Psiholoģijas Institutā prof. V. Šterna vadībā, Marburgas Ūniversitātes Psiholoģijas Institutā pro-

fesora R. Jenša vadībā un Leipčigas Ūniversitātes Psicholoģijas Institutā.

Iespējamie darbi: 1) Eksperim. psiholoģijas studijas rasu psiholoģijā (krievu paid. žurnālā). 2) Intelligences pētījumi (Izgl. Min. Mēnešr.). 3) Anketas jautājums skolās (Izgl. Min. Mēnešr.). 4) Koedukācijas jautājums (Mūsu Nākotne). 5) Rīgas pamatskolā skolēnu intelligences pārbaudījumi (Mūsu Nākotne). 6) Jauniešu erotikas un seksuālā attīstība (Mūsu Nākotne). 7) Sievietes aroda izvēles psiholoģija (Zeltene) un citi paid. psiholoģijas rakstiņi.

2. Jaunākā aistente Olga Rudauska dzimusi 30. novembrī 1893. g. Zemgalē, Iecavas pagasta Branta krogā. Sākumā viņa mācījusies Zālītes pagasta toreizējā divklasīgā ministrijas skolā, tad J. Priedes sieviešu ģimnasijā Jelgavā; no 1909. g. mācījusies Jelgavas valsts sieviešu ģimnasijā, kurās 8. klasi beigusi 1912. gadā. 1914. gadā Rudauska iestājusies Pēterpils Augstāko Sieviešu Kursu vēstures un filoloģijas fakultātē vispārējās vēstures nodaļā. Še viņa galvenā kārtā nodarbojusies ar antīkvās mākslas vēsturi pazīstamā profesora Farmakovska vadībā. Še bijusi izdevība arī sīki iepazīties ar Pēterpili esošiem antīkvās mākslas pieminekļiem, ko sekmējis vēl tas apstākļi, ka profesors B. Farmakovskis un Valdhauers noturējis savus seminārus Ermitāžā. Uznākot revolūcijai Rudauskai neizdevies nobeigt studijas Pēterpili, un 1919. gadā viņa atgriezusies Latvijā. 1920. g. rudenī Rudauska iestājusies Latvijas Ūniversitātes filoloģijas un filosofijas fakultātes vēstures nodaļā. Še mācīdamās viņa atkal galveno vērību piegriežusi antīkās mākslas vēsturei, strādādama profesora E. Felsberga vadībā. 1922. gada aprīlī filoloģijas un filosofijas fakultāte viņu ievēl par subasistenti pie mākslas vēstures katedras. 1923. gadā par konkursa darbu grieķu mākslas vēsturē: „Grieķu kapu pieminekļi“ Latvijas Ūniversitāte viņai piešķir pirmo godalgu un tāpat 1925. gadā par konkursa darbu grieķu mākslas vēsturē „Feidijs“ pirmo godalgu. 1926. gada vasaras brīvlaikā Rudauska zinātniskā nolūkā apceļojusi Ītāliju, kur galvenā kārtā studējusi Neapoles un Romas antīkvās mākslas mūseijos. 1927. gada jānvārī

viņa beidz Latvijas Universitātes filoloģijas un filosofijas fakultāti ar cand. hist. gradu. Pēc tam tā pati fakultāte viņu ievēl par jaunāko asistenti. 1927. gada vasaras brīvlaikā Rūdauska ar Kultūras Fonda pabalstu apceļo Grieķiju un Sicīliju, lai iepazītos ar tur esošiem antīkvās mākslas pieminekļiem; 1928. un 1929. g. vasarā viņa strādā Parīzes mākslas mūseijos un Nacionālajā bibliotēkā.

IV. Inženieru zinātņu fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Mārtiņš Bīmanis** dzimis 1964. g. 1. maijā Liel-Platones Maz-Vērbās, beidzis Jelgavas reālskolu 1883. g. jūnijā un Rīgas Politehnisko Institutu 1891. gadā ar būvzinātnieņa gradu un uzslavas apliecību. 1891. g. viņš darbojies uz Maskavas-Brestes un Daugavpils-Vitebskas dzelzsceļa; 1892. gadā nokalpojis par savvaļnieku kara dienestā, kuru nobeidzis ar pirmo virsnieka gradu. No 1893. g. 18. febr. (v. st.) līdz 1920. g. Bīmanis bijis par Maskavas pilsētas inženieri pie kanālisācijas nodaļas, pie kam no 1898. līdz 1920. g. par ārpus pilsētas esošās kanālisācijas būvju un ietaišu direktoru. No 1920. g. 1. jūlija viņš ir par profesoru Latvijas Universitātes inženierzinātņu fakultātē un par sanitārtechnikas (ūdensvadu, kanālisācijas un pilsētu aptīrīšanas) katedras vadītāju. 1924. g. tam piešķirts Dr. ing. h. c. grads. Bīmanis bijis Organizācijas Padomes loceklis no 5. maija 1921. g., Universit. Padomes loceklis no 1. jūlija 1923. g., Saimniecības Padomes loceklis no 15. marta 1921. g. līdz 30. jūnijam 1922. g., prōrektors saimniecības lietās no 1. jūlija 1923. g. līdz 30. jūnijam 1925. g., inženierzinātņu fakultātes dekāns no 1. jūl. 1926. g. līdz 30. jūnijam 1928. g. Bīmanis ir Latvijas spēku komitējā par priekšsēdētāju no viņas nodibināšanas dienas (1924. g. dec.), Latvijas Sarkanā Krusta valdes un priekšniecības loceklis no 1921. g. un par biedru dažās tehniski zinātniskās biedrībās. Iekšlietu Ministrijas tehniskā padomē viņš piedalījies par locekli no viņas nodibināšanas līdz šim laikam.

No tehniski praktiskā darbībā veikto lielāko darbu virknes atzīmējamie sekošie: 1) Sastādījis 1893.—1897. g. Maskavas centrālo rajonu kanālisācijas prōjektu un vadījis kanālisācijas izbūves darbus galvenā inženieru virsvadībā. 2) No 1897. līdz 1909. g. sastādījis prōjektu un vadījis patstāvīgi izbūves darbus Ļubļinas tīrīšanas laukiem. 3) Turpat 1908. gadā sastādījis prōjektu un vadījis izbūvi bioloģiskai tīrīšanas stacijai 500.000 vedru notekūdeņu tīrīšanai dienā. 4) No 1909. g. sastādījis prōjektu ārpilsētas kanālim uz Ļubercu tīrīšanas laukiem un lauku izbūves prōjektu. 5) Vadījis kanāla izbūvi (1911.—1913.) un lauku izbūvi līdz 1920. g. 6) Vadījis Maskavas kanālisācijas ārpus pilsētas esošo ietaišu ekspluatāciju no 1898. līdz 1920. g. 7) Bijis pilsētas kopīgās tehniskās padomes, kā arī kanālisācijas padomes loceklis. 8) 1923. g. sastādījis Cēsu pilsētas ūdensvadu, kanālisācijas un tirgus novietošanas prōjektus. 9) 1927. g. sastādījis notekūdeņu tīrīšanas ietaises prōjektu „Konsuma“ sabiedr. jaunajai cūku kautuvei. 10) 1928. g. satādījis Ķemeŗu pilsētas ūdensvadu un kanālisācijas prōjektu.

Zinātniskā pētījumu darbība: 1) 1897. g. komandēts no Maskavas pilsētas valdes iepazīties ar notekūdeņu tīrīšanas metodēm Vakar-Europā. 2) 1904. g. komandēts uz Vakar-Europu studēt maksliģās bioloģiskās tīrīšanas metodes, pēc kam 1905. gadā sastādījis prōjektu un izbūvējis izmēģināšanas staciju bioloģisko metoŗu pētīšanai. No 1905. līdz 1909. un no 1918. līdz 1920. g. g. vadījis pētīšanas darbus šinī stacijā. 3) Padarījis dažādus pētīšanas darbus uz tīrīšanas laukiem (drenu attāļumu, priekštīrīšanas iespaids u. t. t.) no 1898. līdz 1920. g. 4) No 1909. līdz 1920. g. uz Ļubercas tīrīšanas laukiem izdarījis grunts ūdens un upes Pechorkas režīma izpētīšanu. 5) Piedalījies par pastāvīgu locekli Maskavas notekūdeņu tīrīšanas komisijā un ūdensvada avotu pētīšanas un aizsardzības komisijā. 6) No 1909. līdz 1910. g. piedalījies Krievijas Ceļu Ministrijas ieceltā komisijā dzelzceļu asenisācijas jautājumā izpētīšanai. 7) Latvijas Ūniversitātes inženierzinātņu labōrātōrijā izdarījis 1927. gadā kanālisācijas lietūs ūdens pārgāŗu pētīšanu. Organisējis sanitārtehnisko labōrātōriju ar tīrīšanas ietaišu modeļiem.

Bez zinātniski dibinātiem paskaidrojumiem pie Maskavas pilsētas attiecīgo daļū kanālisācijas prōjektiem, sastādījis daudz apcerējumus par Maskavas kanālisāciju, kas iespiesti pa daļai valdības, pa daļai Maskavas pilsētas ŷurnālos, pa daļai atsevišķās broŗirās, (daļa atrodās Latvijas Ūniversitātes inženier-

zinātņu fakultātes bibliotēkā), pa daļai ūdensvada kongresa rakstos, pa daļai izmēģinājumu vadošās komisijas ziņojumos 1907. un 1910. g.

Iespējamie darbi līdz 1920. g. 1) Современные способы обезвреживания сточных жидкостей. Москва. Изв. Моск. Гор. Думы 1902 (?). 2) Биологические способы обезвреживания сточных водъ. Москва. 1904 г. Изв. Моск. Гор. Думы. 3) Очистка сточных водъ биологическимъ способомъ. Краткій отчетъ заграничной командировки съ проф. В. Г. Вильямсомъ. Москва 1905. 4) Предварительная фильтрація сточныхъ водъ во Франціи. Москва, 1907 г. 5) Kanalisation und Abwasserreinigung d. Stadt Moskau. Ausg. d. Mosk. Stadtverw. 1908. 6) Вліяніе предварительной очистки сточныхъ водъ на производительность полей орошенія (Докладъ Комиссіи по ассенизації жел. дорожн. ст. при Мин. Путей Сообщ. 1909 г.). 7) Обь очисткѣ сточныхъ водъ въ гор. Москвѣ. Изд. Моск. Гор. Упр. 1909 г. 8) Очистка гор. сточн. водъ полями орошенія въ сравненіи съ биологическимъ способомъ очистки. Труды IX водопров. съѣзда въ Тифлисъ 1909 г. 9) Отчетъ комиссіи по опытамъ съ биологическ. способомъ очистки сточн. водъ на поляхъ орошенія гор. Москвы, съ начала опытовъ по 1-е апрѣля 1906 г. Москва 1907 г.: а) Примѣненіе биологическ. способ. за границей. б) Отчетъ по устройству сооружений. с) Отчетъ по эксплуатаціи опытной ст. д) Отчетъ. М. И. Бимана и В. Р. Вильямса по поѣздкѣ за границу для ознакомленія съ постановкой очистки биологич. ст. 10) Во 2-мъ отчетѣ комиссіи по производству опытовъ биологическ. ст. на поляхъ орошенія г. Москвы. Москва 1909.: а) Отчетъ по устройству сооружений. б) Отчетъ по эксплуатаціи опытной станицы. с) участвовалъ въ составленіи главнѣйшихъ выводовъ по наблюденіямъ, изслѣдованіямъ и опытамъ. 11) Гидрографическое обслѣдованіе р. Пехарки (въ 4-мъ отч. Ком. по очисткѣ ст. водъ за время 1912—1914 г. г.). 12) По описаніи канализаціи г. Москвы I очереди: въ томѣ II, 1913: а) Басс. II и III. б) Главный верхній каналъ въ городѣ. с) Устройство полей орошенія. 13) Очистка городскихъ сточныхъ водъ. (Докладъ Всеросс. Съѣзду по оздоровленію городовъ 1915). 14) Къ вопросу обь удаленіи и обезвреживаніи сточныхъ водъ лазаретовъ (въ изд. Всерос. Союза городовъ: Устр. и оборудованіе заразныхъ лазаретовъ. Москва 1916).

Manuskriptos Maskavas pilsētas Valdē ir paskaidrojuma raksti pie šādiem lielākiem prōjektiem: а) Люблинскіе поля орошенія

1897 g. b) Опытная биологическая станция 1905 г. c) Загородный водопроводъ на Люберцкя поля орошения 1912 г. d) Люберцкя поля орошения 1912 г.

No 1920. līdz 1929. g.: a) Atsevišķā grāmatā: 1) Ūdensvadi I. Ūniversitātes Studentu padomes mācības līdzekļu apgādniecībā 1922. g. b) Ūniversitātes Rakstos: 2) Aktīvēto dūņu metode. XIII. 1926. g. 3) Lietus pārgāzes aprēķini. XX. 1929. g. c) Oikonomistā: 4) Sanitārtehnika Latvijā. 1921. g. Nr. 5. 5) Nosacījumi par upju tūrturēšanu. 1921. g. Nr. 15. un 16. 6) Lielceļu problēms Amerikas Savienotās Valstīs. 1921. g. Nr. 20. 7) Sanitārtehniskā organisācija Krievijā un Latvijā. 1922. g. Nr. 1. 8) Lielceļu stāvoklis Anglijā. 1922. g. Nr. 12. 9) Cēsu pilsētas ūdensvadu kanālisācijas projekts. 1924. g. Nr. 6. un 8. 10) Pasaules spēku krājumi. 1925. gadā Nr. 11.—13. 11) Ēlektrība lauksaimniecībā, mazaizniecībā un sīkrūpniecībā. 1925. g. Nr. 16/17. d) Latvijas inženieru un tehniķu kongresa rakstos: 12) Par pilsētu labierīcību I. 1921. g. 13) Pilsētu uzturēšana. III. 1924. g. e) Latvijas inženieru un tehniķu kongresa biroja tehniskā žurnālā: 14) Inženieru profesionālais ētikas princips. 1924. g. Nr. 9. un 10. 15) Cēsu pilsētas ūdensvadu un kanālisācijas projekts. 1924. g. Nr. 3/4. 16) Pilsētu labierīcību ietaišu nozīme un uzdevums. 1925. g. Nr. 1. 17) Latvijas spēka komitēja. 1926. g. Nr. 1. 18) Aktīvēto dūņu metode. 1926. g. Nr. 6. un 9. 19) Starptaut. iekš. kuģniecības un ūdens spēku izmantošanas izstāde Bāzelē no 1. jūlija līdz 15. septembrim 1926. g. — 1926. g. Nr. 21. un 22. 20) Pasaules spēka konferences Bāzeles speciālsapulce no 30. augusta līdz 12. septembrim 1926. g. — 1927. g. Nr. 2.—6. f) Tehniskā žurnālā: 21) Ķemeru ūdensvadu un kanālisācijas projekts. 1929. g. Nr. 1/4. 22) Artēziskas akas Jelgavā. 1929. g. Nr. 7/8. g) Pašvaldības Balsī: 23) Ūdensvadu un kanālisācijas izdevumu segšanas veidi. 1924. g. Nr. 3. un 4. 24) Starptautiska sanitārinženieru konference. 1925. g. Nr. 2/3. 25) Pilsētu labierīcības uzdevumi un viņu atrisināšana Latvijas pilsētās. 1927. g. Nr. 8.—10. h) Laikrakstā „Latvī”: 26) Labierīcības kurorts. Nr. 1392, 1926. g. 30. V. 27) Bāzeles izstāde un konference. Nr. 1488, 1926. g. 23. IX. 29) Lauku ēlektrifikācija. Nr. 1599, 1927. g. 6. II. i) Manuskriptā: 30) Lauku ēlektrifikācija (131. lpp.) Inženierzinātņu fakultātes bibliotēkā.

2. **Profesors Alvils Bucholcs** dzimis 1880. gada 4. novembrī Mārupes muižā, Valkas apriņķī; no 1890. līdz

1898. gadam apmeklējis Rīgas pilsētas ģimnasiņu; pēc ģimnasiņas pilna kursa beigšanas 1898. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā inženierzinātņu nodaļā, kur, pēc nodaļas pilna kursa beigšanas, 1904. gadā ieguvis I. šķiras būvinženiera gradu. Studiju laikā viņš strādājis par praktikantu pie Rīgas jubilejas izstādes, pie Nemanas-Ventas ūdensceļa pētišanas darbiem un pie Katrīnes dzelzsceļiem; pēdējā studiju gadā nodarbojies par palīgasistentu pie ģeodaisijas katedras. Sākot no 1904. gada 14. novembra Buchholcs apstiprināts par asistentu pie Rīgas Politehniskā Institutā inženierzinātņu fakultātes ģeodaisijas katedras. 1916. un 1917. gadā viņš izpildījis arī statikas un stiprības mācības pasniedzēja pienākumus. Skaitot no 1918. gada 14. jānvāra, Buchholcs ievēlēts un apstiprināts par ģeodaisijas katedras štata docentu, un šīnī amatā, mācot zemāko ģeodaisiju un kļūdu teoriju, nodarbojies arī pie Baltijas Techniskās Augstskolas un Latvijas Universitātes līdz 1920. gada 14. aprīlim. Skaitot no 1920. gada 14. aprīļa, viņš ievēlēts un apstiprināts par ģeodaisijas katedras štata profesoru. Zinātniskos nolūkos Buchholcs bijis ārzemju komandējumos: 1912. gadā Vācijā un Austrijā un Ītaliā; 1924. gadā Čehoslovākijā, Austrijā, Ītaliā, Šveicē un Vācijā; 1926. gadā Vācijā; 1927. gadā Čehoslovākijā, Austrijā un Ītaliā; 1928. gadā Igaunijā. 1912. un 1924. gadā ārzemju ceļojumi notikuši ar Rīgas Politehniskā Institutā resp. Kultūras Fonda naudas pabalstiem, bet pārējie ceļojumi saviem līdzekļiem. 1921. gadā viņš iestājies Starptautiskā Fōtogrammetrijas biedrībā; 1926. gadā uz Pragas Čehu Techniskās Augstskolas rektora prof. Petrika priekšlikumu ievēlēts par Pragas Masarika Akadēmijas ārzemju locekli inženierzinātņu nodaļā. 1927. gadā uz Permas Valsts Universitātes prof. Smirnova priekšlikumu Buchholcs ievēlēts par Permas Valsts Universitātes Fisiko-matēmatiskās Biedrības ārzemju locekli. Blakus augstskolas darbam vēl bijis šādās vietās resp. veicis šādus darbus: 1911.—1914. un 1918.—1920. gad. mācījis matēmatiku dažādās vidusskolās Rīgā; 1912.—1914. un 1918.—1920. gad. mācījis mērniecību dažādos mērnīku un

kultūrtechniskos cursos un tehnikumā Rīgā; no 1925. gada līdz šim laikam laikam māca fōtogrammetriju Kara Aviācijas Skolā un Galvenā Štāba Topografiskos un Virsnieku akadēmiskos cursos; no 1904.—1907. gadam nodarbojies par inženieri pie Rīgas pilsētas jaunuzmērīšanas trigōnometriskiem un poligōnometriskiem darbiem; no 1911. līdz 1914. g. vadījis Jelgavas pilsētas jaunuzmērīšanas trigōnometriskos un poligōnometriskos darbus; no 1916. līdz 1918. g., kad Rīgas Politehniskais Institūts bija ēvakuēts uz Maskavu, nodarbojies par inženieri Maskavas-Kazaņas dzelzceļu valdes tehniskā nodalā; no 1919. līdz 1920. g. nodarbojies par konsultantu triangulācijas un smalklīmetņošanas lietās pie Zemkopības Ministrijas meliorācijas departamenta un no 1919. gada līdz šim laikam — par pastāvīgu konsultantu pie Rīgas pilsētas valdes mērniecības nozares.

Iespiestie darbi un priekšlasījumi: 1) Der Pilsatnieksche Universalzirkel. Deutsche Mechaniker-Zeitung. 1906. H. 21. 2) Über Photogrammetrie. Priekšlasījums Tehniskā Biedrībā Rīgā, 1909. g. 3) Über Stereophotogrammetrie. Priekšlasījums Tehniskā Biedrībā Rīgā, 1910. g. 4) Über d. Lattenschwenken beim Nivellieren. Rīg. Industrie-Zeitung 1911, H. 3 u. 4. 5) Über d. Gang der Okularröhre bei Nivellierinstrumenten. Rigasche Industrie-Zeitung, 1913, H. 12. 6) Стереоскопическое определение деформаций. Журналъ Мин. Путей Сообщенія 1915, кн. II. 7) О возможности использования стереофотограмметрии для военныхъ цѣлей. Инженерный Журналъ 1916, № 3. 8) Стереоскопич. изслѣдованіе вліянія отката орудія на направленіе выстрѣла. Артиллерійскій Журналъ 1916, №№ 5—6. 9) Курсъ низшей геодезії. 3 сѣjumos. Valtera un Rapas apgād. Rīgā, 1921.—1923. g. 10) Pēterja baznīcas torņa ģeometriskā ass. Priekšlas. Latv. Būvinženieņu Biedrībā, iesp. Latv. Inž. un Techn. kongr. biroja žurn., 1924. g. 11) Aerofōtogrammetrija. Oikonomists 1925. g. Nr. 1.—5. 12) Aerofōtografija un aerofōtogrammetrija. Priekšlasījums Latvijas Būvinženieņu Biedrībā 1924. g. 13) Über Aerophotographie und Aerophotogrammetrie. Priekšlasījums Tehniskā Biedrībā Rīgā, 1925. g. 14) Zemēmētické studium v Lotyšsku. Zemēměřický Věstnik, Brno, 1925. č. 5. 15) Līdzenu vietu aerofōtogrammetriskā uzmērīšana. Mērniecības

- un Kultūrtechnikas Vēstnesis, 1925. g., Nr. 5/6. 16) Par gaŗumu mēŗšanu. Mēŗn. un Kult. Vēstn. 1925., Nr. 10. un 11. 17) Aero-fōtogrammetriskā plāna revīzija. Oikonomists 1925. g. Nr. 19. 18) Aerofotogrammetrickā revise map a planů. Zemēmēŗiŗský Vēstnik, Brno, 1925, ř. 10. 19) Par aerofōtografiju un aerofōtogrammetriju. Technikas Apskats. 1925. g. Nr. 1. un 2. 20) Gaisa uzjēmuma pāŗvēŗšana ar Roussilhe aparātu. Teōŗētiskie pamati. Technikas Apskats 1926. g. Nr. 3. 21) Le gēomètre en Lettonie. Journal des Gēomètres-Experts Français, Paris, 1926., Nr. 69; arī: Journal des Gēomètres-Experts Belges un (tulkojumā) Allgem. Vermessungsnachrichten, 1926., Nr. 29. 22) Fōtogrammetrijas nozīme Latvijā. Mēŗniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1926. g. Nr. 7/8. 23) Stereoskopische Messung von Deformationen. Bildmessung und Luftbildwesen, Berlin, 1926., H. 1. 24) Praktiski piedzīvojumi ar Ceisa smalklīmetri. Mēŗniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1926. gadā Nr. 9/10. 25) Stereoskopische Messung kleiner Deformationen. Priekšlasījums starptautiskā fōtogrammetriskā kongresā Berlīnē 1926. g. 26) Stereoskopische Untersuchung des Einflusses des Rohrrücklaufs auf die Schussrichtung. Bildmessung und Luftbildwesen, Berlin, 1926., H. 2. 27) Starptautiskais fōtogrammetriskais kongress Berlīnē no 22.—26. novembrim 1926. gadā. Technikas Apskats 1927. g. Nr. 1 (8), arī priekšlasījums Inŗenieru un Techniķu Biedrībā 1927. g. un Mēŗniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1927. g. Nr. 3/4. 28) Sur la mēcanisation de la technique de la mensuration. Sborník Masarykový Akademie Práce, 1927., ř. 6. 29) La fotogrametria en los estados septentrionales de Europa. El Auxiliar de la Ingenieria y Arquitectura, Madrid, 1927., Nr. 155—156; arī tulkojumā: Przegłąd Mierniczy 1927., Nr. 10—11. 30) Starptautiskās Fōtogrammetriskās Sabiedrības sekcijas „Ziemeļi“ 1. galvenā sapulce Rīgā 1927. g. 17.—19. maijā. Mēŗniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1927. g. Nr. 9; arī: Zemēmēŗiŗský Vestnik, Brno, 1928., ř. 1 a 2. 31) Latvijas Ūniversitātes ģeōdaisijas institūta mēŗslokšņu komparātors. Mēŗniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1927. g. Nr. 10/11. 32) Die Photogrammetrie in Lettland. Priekšlasījums Starpt. Fōtogrammetrijas Sabiedrības sekcijas „Ziemeļi“ 1. galvenā sapulcē, Rīgā 1927. g. 33) Piezīmes pie jautājuma par novērojumu vidējam kļūdām. Mēŗniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1927. g. Nr. 12. 34) Fōtogrammetrija meŗierīcībā. Priekšlasījums „Šalkones“ biedrībā 1928. g. 35) Gaisa ainu grafiskā pāŗvēŗšana. Technikas Ap-

skats 1928. g. Nr. 1 (14). 36) Фотограмметрия: 1. Способы и аппараты; 2. область применения. 2 priekšlasījumi Igaunijas Ģeodaitiskā Biedrībā (Eesti Geodeetide Ühing), Tallinā 1928. g. 37) Gino Cassinis: Calcoli numerici, grafici e meccanici (recensija). Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1928. g. Nr. 5/6. 38) Nadirpunktu triangulācija. Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1928. g. Nr. 7/8. 39) Gaisa ainu plāns. Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1928. g. Nr. 11/12. 40) Zemes virsmas reljēfa iespaids pie gaisa ainu pārvēršanas. Tehnikas Apskats 1928. g. Nr. 5 (18). 41) Sur la compensation des triangulations aériennes. Sborník Masarykový Akademie Práce, Praha 1929. 42) La négligence de la condition de la perspective comme cause d'erreurs dans le redressement optique des photographies aériennes. Annales de la Sociedad Española de Estudios Fotogrametricos, Madrid 1929. 43) Gaisa ainu optiski mēchaniska pārvēršana. Tehnikas Apskats 1928. g. Nr. 3, 4 (16, 17). 44) Stereoainas un viņu prōjicēšana. Priekšlasījums Latvijas Fōtogrammetrijas Biedrībā 19. IX. 1928. gadā. 45) Gaisa fōtogrammetrija starpt. gaisa kuģniecības izstādē ILA un sekcijas Vācijā rudens sapulcē š. g. oktōbrī, Berlīnē. Priekšlasījums Latvijas Fōtogrammetrijas Biedrībā 21. LI. 1928. g. 46) Fōtogrammetrija un viņas nozīme mērniecībā. Priekšlasījums Latvijas Mērnīeku Biedrībā 4. IV. 1929. g.

3. **Profesors Edgars Jakobijs** dzimis 1881. gada 20. februārī Rēvelē kā pilsētas inženiera dēls, no 1890. līdz 1899. gadam apmeklējis Nikolāja ģimnasiju Rēvelē, 1899. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā un studējis līdz 1901. g. mašīnu būvniecību, pēc tam būvinženieru zinātnes. 1906. g. martā viņš izturējis diplompārbaudījumu ar inženiera gradu un ar uzslavu. No 1905.—1906. g. jānvārim Jakobijs strādājis pie jaunu krastmalu būves Rēveles ostā; no 1906. g. maija līdz 1907. g. jūlijam — par inženieri pie Hamburgas pašvaldības straumes un ostas būvju sekcijas, nodarbotamies konstrukciju birojā ar tiltu, tiltu balstu un krastmalu prōjektēšanu. 1907. g. jūlijā Jakobijs iecelts par docentu ūdensbūvēm pie Rīgas Politehniskā Institūta; priekš docēšanas sākuma apceļojis studiju nolūkā Vāciju, Holandi un Beļģiju; 1908. g. apceļojis Vāciju un Austriju. 1912. gada jūlijā viņš ievēlēts par adjunkta profesoru, no 1917. g. jūlija par kārtīgo ūdensbūvju profesoru pie Rīgas Politehnikas. Pa Latvijas Universitāte.

vācu okupācijas laiku Rīgā 1917./18. g. Jakobijs darbojies par matemātikas skolotāju vidusskolās, 1918./19. g. turpinājis mācības par profesoru Baltijas Techniskā Augstskolā un pēc tam Latvijas Augstskolā lielinieku valdības laikā, vadot arī Daugavbūves konstrukciju biroju. Pārējas laikā, 1919. g. septembrī viņš iecelts par inženieru fakultātes dekānu Latvijas Augstskolā. Līdz 1922. gadam Jakobijs bijis par dekānu un arī Organizācijas Padomes locekli; tanī pašā laikā darbojies par inženieri-konsultantu pie Daugavas spēka izmantošanas projektu izstrādāšanas. No 1922.—1927. g. viņš padarījis dažādus darbus, kā atzinumus un projektus un arī ceļojis studiju nolūkā pa Vāciju un Čehoslovākiju.

No neiespīstiem tehniski-zinātniskiem darbiem, atskaitot dažas tiesu un privātas ekspertīzes, jāmin: 1) Atzinums par Daugavas rēgulēšanu pie Zaķu salas (1919. g.). 2) Atzinums ar laboratorijas izmēģinājumiem par Lielupes Majoru cilpas rēgulēšanu 1924./25. g. 3) Atzinums ar laboratorijas izmēģinājumiem par Jūrniecības departamenta Daugavas rēgulēšanas projektu pie Zaķu salas 1926./27. g. 4) Atzinums par Zemkopības Ministrijas projektu Lubānas ezera ūdens līmeņa pazemināšanai 1926./27. g. 5) Atzinums par kādas krastmalas izpostīšanu Nikolājevas ostā (Chersonas gubernā) ar izlabošanas priekšlikumu (savienots ar ceļojumu uz Nikolājevu 1913. g.) 6) Atzinums par Lielupes kanālisēšanas projektu starp Jelgavu un Bausku. Kurzemes Oikonomiskās Sabiedrības uzdevumā 1909. g. 7) Būvgrunts pētījumi Ekspostostā, savienoti ar laboratorijas pētījumiem. Rīgas Biržas Komitējas uzdevumā 1913./14. g. 8) Die ehemals russischen Seehäfen im Baltikum. Priekšlasījums, noturēts 1922. g. Stetinē ostu būvju tehnikas sabiedrības sapulcē.

Iespīstie darbi: 1) Berechnung der Pfahlrostgründungen. Österr. Wochenschrift f. d. öff. Baudienst 1909. 2) Расчетъ свайнаго основанія. Журн. Мин. Путей сообщ. 1908 г. 3) Atbilde: Rückblick auf neuere Arbeiten in der Pfahlstatik v. O. Stern. Österr. Wochenschrift f. d. öffentl. Baudienst 1909. 4) Zur Frage der Pfahlstatik. Österr. Wochenschrift f. d. öffentl. Baudienst 1910. 5) Berechnung von Bohlwerken. Österr. Wochenschrift f. d. öffentl. Baudienst 1912. 6) Tas pats kā paplašināts atsevišķs iespīdums Rīgā 1912. gadā. 7) Расчетъ шпунтовыхъ стѣнъ. Журн. Мин. Пут. сообщ. 1912.

- 8) Pas pats pie Jonka un Polijevska, Rīgā 1912. g. 9) Wasserdruck auf kreisförmige zylindrische Flächen der Staumauern und Wehre. Österr. Wochenschrift, 1913. 10) Пробныя нагрузки грунта. Журн. Мин. Путей сообщ. 1915. 11) Лабораторные опыты съ песчанымъ и илистымъ грунтомъ. Журн. Мин. Путей сообщения 1915. 12) Къ улучшенію конструкціи разсорчатыхъ плотинъ. Журналъ Мин. Путей сообщения 1916. 13) Расчеты набережныхъ. Журналъ Мин. Путей сообщения 1917. 14) Расчеты набережныхъ. Петроградъ 1916. 15) Расчеты набережныхъ. 2-ое издание Вальтерсъ и Рапа, 1922. 16) Zur Erddrucklehre. Zentralblatt der Bauverwaltung. 17) Die Wasserdruckseillinie. Zentralblatt der Bauverwaltung 1919. 18) Die ehemals russischen Seehäfen im Baltikum. Jahrbuch d. Hafenbautechnischen Gesellschaft, 1922/23. 19) Berechnung von Pfahlgründungen. Jahrbuch der deutschen Gesellschaft für Bauingenieurwesen, 1925. 20) Atsevišķs Doles spēka stacijas prōjekts. Techniskais Žurnāls 1923. g. 21) Projekt eines Fischereihafens in Polangen. Die Bautechnik, 1924. 22) Pfahlrostberechnung. Beton u. Eisen 1924. Kontroverse Ostfeld-Jacoby. 23) Bestimmung der Einzelpfahlkosten bei einseitigen Belastungen von Gründungsplatten. Bauingenieur, 1925.

Bez tam dažādi referāti Rīgasche Industriezeitung'ā.

No veikto lielāko darbu virknes atzīmējami sekošie: 1) Daugavas-Gaujas kanāla kuģošanas prōjekts. 2) Ūdensspēka ietaise Daugavas-Gaujas kanālī. 3) Ūdensspēka ietaise Amatā, Cēsu pilsētā. 4) Zvejnieku ostas prōjekts Palangā. Ieguvis internacionālā konkurncē I. godalgu. 5) Tallinas ostas paplašināšanas prōjekts. Ieguvis internacionālā konkurencē III. godalgu. 6) Zvejnieku ostu prōjekti Užavā un Pāpē. 7) Doles ūdensspēka stacijas prōjekts Daugavā.

4. **Profesors Grigorijs Švarcs (†)** dzimis 1960. gada 22. jūlijā Lodzā. 1870. g. augustā viņš iestājies Varšavā I. klasiskā ģimnasijā; tēvam pārbraucot uz dzīvi Drezdenē, izstājies no ģimnasijas 1873./4. māc. gada beigās un Drezdenē turpinājis vidējo izglītību Nigoļevska kga privātā mācības iestādē; pēc pēdējās beigšanas 1876. g. iestājies Drezdenes Politehniskā Institūta mēchanikas nodaļā; 1879. g.- 14. novembrī izturējis diploma eksāmena I. daļu, iegūstot tiesības pārbaudīties arī II. daļā. Pēc Švarca tēvoča Nikolāja, Sergeja Turģeņeva dēla, nāves, ar kuŗa līdzekļiem tas turpināja izglītību, viņš

bijis spiests atgriezties Krievijā, kur, lai nezaudētu veltītu laiku, 1880. g. jānvārī iestājies Rīgas Politehniskā Institutā inženieru nodaļā, kurū beidzis 1884. g., iegūstot inženiera gradu ar attiecīgu diplomu, 1885. g. 1. februārī Švarcs nozīmēts par asistentu inženieru zinātnēs pie šīs mācības iestādes; 1886. g. 1. septembrī atvaļināts uz paša lūgumu no asistenta pienākumiem. No 1886. g. 1. jūnija līdz 1888. g. 4. jūlijam viņš skaitījies par techniķi Rīgas-Pleskavas dzelzceļu būves III. iecirknī; no 1890. g. 30. aprīļa līdz 1896. g. 13. septembrim par stratēģisko šoseju būvju vadītāju pie kara padomes kazarmju būvju komisijas. 1896. g. 14. maijā par sevišķi cītīgu un lietderīgu darbību šoseju izbūvē Švarcs apbalvots ar III. šķiras Sv. Staņislava ordeni. 1898. g. 23. jūlijā viņš nozīmēts par valsts dzelzceļu pārvaldes kanceļijas darbinieku (piekomandējot Nikolāja dzelzceļam) ceļa iecirkņa priekšnieka palīga pienākumu izpildīšanai; 1898. g. 1. oktobrī nozīmēts par Rīgas Politehniskā Institūta adjunkta profesoru, 1898. g. 1. oktobrī apstiprināts par kolēģijas padomnieku ar izdienu un 1901. g. 1. jūlijā nozīmēts par profesoru inženieru zinībās pie tā paša institūta. 1902. g. 28. septembrī Švarcs komandēts par Rīgas Politehniskā Institūta pārstāvi uz Pēterpili, lai darbotos līdzīgu augstāko mācības iestāžu pārveidošanas komisijā; 1903. g. 1. jānvārī apbalvots ar III. šķiras Sv. Annas ordeni. 1903. g. 1. jūlijā viņš nozīmēts par Rīgas Politehniskā Institūta direktora palīgu. 1905. g. Rīgas Politehniskā Institūta direktora prof. Valdena slimības laikā Švarcs izpildījis direktora un direktora palīga pienākumus, no 1903. g. 27. decembra līdz 1904. g. 3. jānvārim, komandēts uz Pēterpili, lai piedalītos krievu tehniskās profesionālās izglītības darbinieku 3. kongresā; 1901. g. 1. jūlijā apstiprināts par valsts padomnieku ar izdienu, 1906. gada 1. jānvārī apbalvots ar II. šķiras Sv. Annas ordeni, 1906. gada 1. septembrī atbrīvots uz paša lūgumu no direktora palīga pienākumiem, 1912. g. 1. jānvārī apbalvots ar IV. šķiras Sv. Vladimira ordeni, 1914. g. 27. maijā komandēts vasaras brīv laikā zinātniskos nolūkos ar personīgiem līdzekļiem uz ārzemēm, 1914. gada 1. jānvārī par sevišķi cītīgu darbību paaugstināts par īstu

valsts padomnieku; 1915. g. jūlijā ēvakuēts kopā ar Rīgas Politehnisko Institutu uz Maskavu, 1917. g. 26. jūlijā ar Pagaidu Valdības lēmumu pārdēvēts par ordināru profesoru. 1917. g. un 1918. g., Maskavas Ceļa Institūta Padome ievēlējusi Švarcu par locekli gala eksāmenu komisijā. 1918. g. jūlija mēnesī viņš pārcelts kopā ar Rīgas Politehnisko Institutu atpakaļ uz Rīgu un palicis par profesoru pie tās pašas dzelzsceļu katedras arī vācu okupācijas un lielinieku laikā. Rīgas Politehniskam Institutam pārveidojoties par Latvijas Universitāti, Švarcs, sākot no 1919. g. septembra, skaitījies pie tās pašas katedras inženierzinātņu fakultātē; 1924. g. tam piešķirts Dr. ing. h. c. grads; 1924. g. komandēts uz ārzemēm iepazīties ar šaursliežu dzelzsceļiem un dzelzsceļu būvniecības jaunlaiku pasniegšanas iekārtu. Strādādams praksē, viņš sastādījis neskaitāmu daudzumu dažādu šoseju ceļu prōjektu un piedalījies daudzās ekspertizēs dzelzsceļu un hidrotehnikas jautājumos. Visi šie māteriāli diemžēl palikuši attiecīgās iestādēs par dokumentiem. Latviešu valodā publicēts raksts „Dzelzsceļu tikla atkarība no lauksaimniecības“. Techn. žurn., 1926. g. Nr. 18. Prof. G. Švarcs miris 1928. g. 28. septembrī Rīgā.

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Edvards Ansons** (†) dzimis 1880. g. 24. novembrī Zemgalē, Liel-Vircavas pagasta Maz-Reikuļu mājās; vidusskolas izglītību baudījis Jelgavas reālskolā, pēc kuŗas beigšanas 1900. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūta lauksaimniecības nodaļā; 1905. gadā bijis spiests pārtraukt studijas un aizceļot uz ārzemēm. Augstskolas izglītību viņš turpinājis Dānijā Kopenhagas Lauksaimniecības Augstskolā, kuŗu beidzis 1910. gadā ar mācīta agronoma gradu. No 1910.—1913. gadam Ansons skaitījies par asistentu kūdras izmantošanas stacijā Dubļanas Lauksaimniecības Akadēmijā (Galicijā, L'vovas tuvumā), kuŗa laikā darbojies Austrijā kūdrāju izmantošanas laukā, no 1919.—1920. gadam iejēmis vecākā referenta vietu Valsts Kūdras Institutā Varšavā. 1920. gadā An-

sons atgriezies Rīgā; 1920. gadā iecelts par Zemkopības Ministrijas meliorācijas pārvaldes kultūrtechnikas nodaļas vadītāju un Zemkopības Ministrijas kultūrtechnikas skolas direktoru. 1920. gadā viņš ievēlēts par docentu Latvijas Ūniversitātes inženierzinātņu fakultātes kultūrtechnikas nodaļā, kur mācījis priekšmetus: vispārīgo augkopību, kūdras vērtēšanu un sagatavošanu, kūdrāju, pļavu un ganību kultūru. Ansons komandēts uz ārzemēm zinātniskos nolūkos 1924. gada vasaras brīvlaikā (lauksaimniecisku izmēģinājumu stacijas Dānijā un Zviedrijā), 1926. gada rudenī apmeklējis Berlīnē starptautisko fōtogrammetrijas II. vispārīgo kongresu. No 1926.—1928. gadam viņš skaitījies par Latvijas Ūniversitātes inženierzinātņu fakultātes kultūrtechnikas nodaļas vadītāju; Ūniversitātes Padomē darbojies no 1. jūlija 1923. g. līdz 1924. g. 30. jūnijam un no 1927. g. 1. jūlija līdz 1928. g. 23. jānvārim. Ansons mīris 1928. g. 23. augustā.

Ansons sarakstījis savā speciālitātē vairāk grāmatu vācu, dāņu, poļu un latviešu valodā, no kurām fakultātes bibliotēkā atrodams tikai visai niecīgs skaits: 1) Kūdrāju pakaiši. 24 lpp. 2) Referāts par komandējumu uz Berlīni 19. novembrī 1926. g. ekskursijā ar inženierzinātņu fakultātes kultūrtechnikas nodaļas studentiem.

2. Vecākais docents Jānis Balodis dzimis 1878. g. 10. oktobrī Trikātas pagastā, zemāko izglītību baudījis Trikātas draudzes skolā; vēlāk mācījies Pleskavas mērnīeku skolā, kuŗu beidzis 1898. g. augustā. Kā eksterns viņš izturējis eksāmenu par pilnu reālskolas kursu un 1903. gadā iestājies Konstantīna Ģeodaisijas un Mērnīecības Institutā Maskavā, kuŗu beidzis 1908. g. Pēc institūta beigšanas Balodis nodarbojies kolōnisācijas valdē par vecāko tehnisko darbu vadītāju Akmolinas rajonā. Šinī amatā būdams tas vadījis mērnīecības darbus pie zemes atsavināšanas valsts zemes fondā un sadalīšanas kolōnisācijas vajadzībām. Baloža pārziņā atradusies uz sagatavoto fonda zemi attiecīgā informācijas māteriāla kopošana un izdošana pārceļotāju un pārceļošanu vadošo iestāžu vajadzībām, zemes uzmērišanas tehnisko instrukciju izstrādāšana un triangu-

lācijas darbu organizēšana un vadīšana. No 1918. gada Balodis darbojies par asistentu Omskas Zemkopības Institutā. Pēc šī institūta apvienošanas ar komercinstitūtu par Sibīrijas Zemkopības un Rūpniecības Institutu 1920./21. akadēm. gadā, viņš lasījis pēdējā ģeodaisiju. Tanī pašā mācības gadā Omskas mērniecības un zemes ierīcības tehnikumā viņš lasījis kartografiju un vadījis praktiskos darbus „vismazāko kvadrātu metodes“ priekšmetā. 1921. g. jūnijā Balodis atgriezies Latvijā un iestājies Zemkopības Ministrijas mērniecības daļā par vecāko inženieri.

No veikto darbu virknes atzīmējami sekošie: 1) Akmolīnas apgabalam mērīgā 1 : 420 000 Gausa konformo konisko prōjekciju aprēķins. Šīs kartes sastādīšanas un izdošanas krāsās organizēšana un vadīšana. Līdz sabrukumam pilnīgi nobēigtā veidā izdoti 3 aprīņki, pārējiem diviem izdotas tikai kontūras kartes. Karte aptver apm. 50 miljonu hektāru lielu terri-tōriju. 2) Aprēķinājis ekvivalento Bonna prōjekciju mērīgā 1 : 84.000 kartei, sastādītai apm. 100.000 ha lielai terri-tōrijai Čaglinas upes rajonā Petropavlovskas, Kokčetavas un pa daļai Omskas aprīņka apūdeņošanas vajadzībām. 3) Sastādījis Alūksnes pilsētas trigōnometrisko tīklu un pilsētas apbūves plānu. 4) No iespiestiem darbiem minams sfairiskās trigōnometrijas kurss. 5) Ā 1924. g. mērnieku un kultūrtehnīku kongresā referējis par mērnieku izglitību. 6) Inženierzinātņu fakultātes uzticētā akadēmiskā runa 1926. g. Temats: „Zemes īpašumu izcelšanās Latvijā“. 7) Sagatavoti manuskripti statikā un stiprības mācībās teōrētiskā mēchanikā, elementāram kursam. 8) Sakrāti materiāli par latviešu klaušām un nodevām zviedru un krievu laikos pēc šo laiku kadastriem.

3. **Vecākais docents Jēkabs Cizarevičs** dzimis 1868. g. 11. novembrī Kurzemē, Emburgas pagastā Cīzaru mājās; apmeklējis Jelgavas reālskolu un kursu beidzis 1888. g.; par mājskolotāju darbojies līdz 1889. g., tā paša gada septembrī iestājies Rīgas Politehnikas inženieru nodaļā, kuŗas kursu beidzis ar būvinženiera gradu 1895. g. maijā. Pēc tam viņš bijis par būvju vadītāja palīgu pie kaŗa šoseju būves līdz 1896. g. jānvārim; kaŗa dienestā iestājies par savvaļnieku 1896. g.; dienestu atstājis ar reserves leitnanta pakāpi. No 1897. g. viņš

bijis par iecirkņa priekšnieka palīgu ceļa dienestā uz Maskavas-Ķījevas-Voroņežas dzelzsceļa, un 1898. g. uz Dienvidu-Rīta dzelzsceļa. Ceļa iecirkņa priekšnieka amatā bijis uz Dienvidu-Rīta dzelzsceļiem no 1898. g. 25. augusta līdz 1901. g. 1. maijam un uz Katrīnas dzelzsceļa no 1901. g. 1. maija līdz 1912. g. 1. novembrim. Par sevišķu uzdevumu inženieri Cizarevičs bijis pie Katrīnas dzelzsceļa galvenā direktora no 1912. g. 1. novembra līdz 13. aprīlim 1913. g. un par ceļa nodaļas priekšnieku (ceļa direktora palīgu līnijas darbiem) uz Katrīnas dzelzsceļa no 13. aprīļa 1913. g. līdz 1920. g. 28. jānvārim, un tad līdz 1922. g. 20. martam — par ceļa nozares tehnisko direktoru. Šajā laikā viņš bijis arī par Luganskas tehniskās dzelzsceļa skolas goda kūrātōru un eksāminācijās komisijas priekšsēdētāju, kā arī par Staroboļskas dzelzsceļa pētišanas darbu vadības inspektoru. — No 1922. g. 1. aprīļa Cizarevičs ievēlēts par docentu inženierzinātņu fakultātē Latvijas Ūniversitātē.

Izpildījis sekošus atsevišķus uzdevumus: 1) Ceļu Ministrijas uzdevumā piedalījies komisijā Vladikaukāza dzelzsceļa un būvju drošības noskaidrošanā 1913. g. 2) Piedalījies komisijā, kas 1912. g. piejēmusi valsts īpašumā Varšavas-Vīnes dzelzsceļu. 3) 1912. g. komandēts zinātniskā nolūkā uz VI. starptautisko māteriālu pētišanas kongresu Ņujorkā un Amerikas dzelzsceļu tehniskā un saimnieciskā apskatē.

Ārpus dzelzsceļa darbojies: 1) Par docentu Jekaterinas Politehniskā Institutā, mācīdams dzelzsbetonu un hidrauliku 1920./21. g. 2) Par lektoru Jekaterinoslavas tehnikumā teorētiskā mēchanikā un grafostatikā 1921./22. g. 3) Par docentu Jekaterinoslavas dzelzsceļa Politehnikā, zinātniskā organizācijā 1921./22. g.

No lielāko veikto darbu virknes atzīmējami sekošie: 1) Mezglu staciju pilnīga pārbūve: Popasnaja, Alčevskoje, Rodakovo, Šterovka. 2) Slīdošu uzbērumu uzlabošana ar drenāžu un atbalsta mūra konstrukciju uz dzelzsceļa līnijas Debaļcevo-Lističanoka. 3) 13 vērstes ūdensvada būve Popasnas stacijā. 4) Ceļa kāpuma samazināšana iecirkņos. 5) Otra ceļa būves: Debaļcevo-Alčevskaja un Debaļcevo-Šterovka ar mākslīgām un civīlbūvēm, ar centrālisācijas un bloksistēmas uzbūvēm. 6) Divu pieveddzelzsceļu būve. 7) Vairāku mezglu staciju pasažieru ēku, skolas ēku un ūdenstornu būves.

Lielāki prōjekti: 1) Prōjekts trim pieveddzelzscēļiem ar pētišanas darbiem. 2) Pārmiju un krustojumu izgatavošanas darbnīcas (mēch. ierīce) prōjekts. 3) Kabju, bulšu izgatavošanas darbnīcas prōjekts (mēch. ierīce). 4) Šķembju izgatavošanas ierīces (15.000 kub. asu gadā) prōjekts. 5) Sliežu galu nozāģēšanas ierīces prōjekts.

Iespiestie darbi: 1) Замятки о путевыхъ работахъ и ихъ стоимости. Записки Имп. Русск. Техн. О-ва, Екатеринбургское отд 1911 г. 2) Матеріалы къ вопросу о примѣненіи щебня въ качествѣ балласта для желѣзнодорожнаго пути. Вѣстн. Екатеринбургск. ж. д. 1915. 3) Желѣзобетонныя шпалы. Записки Имп. Русскаго Техническа. О-ва Екатеринбургск. отд. 4) Pētījums par ceļa virsbūves tekošas izlabošanas darbu zinātnisku organisāciju un kontroli. Darbu chronometražs. Manuskriptā Katrīnas dzelzscēļu pārvaldē. 5) Referāts par darbu zinātnisku organisāciju: Принципы системы успѣшности. Вѣстникъ Екатеринбургск. ж. д. 1917. 6) Referāts: Путевыя замѣтки о командировкѣ въ Соед. Штаты С. Америки. 8) Referāts, Матеріалы къ вопросу о научной организаціи путевыхъ работъ; iespiests Krievijās ceļa ministrijas organā „Изуль“.

4. **Vecākais docents Gustavs Klaustiņš** dzimis 1880. g. 28. augustā (v. st.) Kurzemē, Dobeles apr. Mežmuižas pagastā, kur tēvs bijis par skolotāju; pirmo izglītību dabūjis pie tēva Mežmuižas pagasta skolā; vidusskolas izglītību baudījis Jelgavas reālskolā, kurū apmeklējis no 1895.—1901. g.; augstāko izglītību smēlies Rīgas Politehniskā Institutā mēchanikas fakultātē, kurū ar pārtraukumiem apmeklējis no 1901. līdz 1908. g. un 1908. g. beidzis ar inženiera tehnologa gradu un ar uzslavu. Pirmais inženiera darbības lauks Klaustiņam bijis uz Maskavas-Kazaņas dzelzscēļa: no jānvāra 1909. g. viņš bijis par lokomotīves vadītāja palīgu un lokomotīves vadītāju, tad par jaunāko inženieri Maskavas dzelzscēļu galvenās darbnīcās un dzelzscēļu valdes tehniskā nodaļā. 1911. gada septembrī Klaustiņš pārgājis uz Maskavas-Brestas (vēlāk Aleksandra) dzelzscēļu par Minskas mašīnu iecirkņa priekšnieka palīgu. No turienes 1913. gadā viņš pārcelts uz jaunuzbūvēto Tjumenes-Omskas dzelzscēļu par vecāko inženieri dzelzscēļa valdē; 1914. gadā atpakaļ uz Aleksandra dzelzscēļu par

Minskas galveno dzelzsceļu darbnīcu nodaļas vadītāju un priekšnieka palīgu; 1916. g. iecelts par Minskas mašīnu iecirkņa priekšnieku un 1917. g. par Minskas galveno darbnīcu priekšnieku, kuŗa pienākumus izpildījis līdz 1918. g. novembra mēnesim, līdz pārnākšanai Latvijā, kur tūlīņ stājies jaunorganizējamā Satiksmes Ministrijas dienestā. No 1919. gada jānvāŗa līdz jūlijam Klaustiņš bijis par Liepājas galveno dzelzsceļu darbnīcu un V. Eksploatācijas nodaļas priekšnieku; no 1919. gada jūlijam līdz 1921. gada martam par Latvijas dzelzsceļu galveno direktoru; no 1920. gada līdz šim laikam par Latvijas Ūniversitātes docentu; 1923. gadā bijis Meijerovica Kabinetā par Darba Ministri; no 1922. gada līdz šim laikam ir Ūniversitātes Saimniecības Padomes loceklis; 1925/26., 1926/27. m. g. un no 1. jūlija 1929. gada prōrektors saimniecības lietās. Klaustiņš bijis inženieru tehniķu kongresa biroja prēsīdija loceklis, Inženieru Savienības, (tagadējās inženieru biedrības) valdes loceklis (arī vēl tagad); Techniskā žurnāla dibinātājs un pirmais redaktors. 1925. g. viņš atradies zinātniskā komandējumā ārzemēs dzelzsceļu administrātīvi-saimniecisko un eksploatācijas jautājumu studēšanai uz Vācijas, Holandes, Beļģijas, Dānijas un Zviedrijas dzelzsceļiem.

No lielākā darbu virknes atzīmējami sekošie: 1) Teorētisks, technisks un izmaksas prōjekts par pastāvošās Maskavas-Kazaņas dzelzceļu preču lokomotīves 0—4—0 tipa pārbūvi uz lokomotīvi ar tvaika pārkarsētāju. 2) Prōjekts I. un II. klases pasažieru vagonu tvaika formalina desinfekcijas ietaises uz Maskavas-Kazaņas dzelzceļiem. 3) Krievijas valsts dzelzceļu preču lokomotīves 0—4—0 „Compound“ sistēmas konstruktīvo trūkumu un darba trūkumu izpētīšana attiecībā uz kurināmo un ūdens patēriņu. Pētījumi izdarīti uz Aleksandra dzelzceļa.

Pašlaik strādā pie lielāka darba par dzelzceļu jaunlaika administrātīvi-saimnieciskiem un eksploatācijas, kā arī dzelzceļa tarifa jautājumiem.

5. **Vecākais docents Pāvils Pāvulāns** dzimis 1883. g. 28. decembrī Kurzemē Seces pagastā; beidzis reālskolu 1903. gadā, viņš tanī pašā gadā iestājies bij. Rīgas Politech-

niskā Institūta būvinženieru fakultātē, kuŗu beidzis ar pirmo gradu 1911. gadā. 1909. gadā, vēl students būdams, Pāvulāns iestājies bij. Rīgas-Orlas dzelzsceļa dienestā par desmitnieku un no 1911. gada līdz 1914. gadam par inženieri pie Rīgas dzelzsceļa mezglā pārbūves darbiem, kur lielāko daļu bijis nodarbināts pie Rīgas dzelzsceļa tilta būves pār Daugavu. No 1914. līdz 1919. gadam viņš izpildījis ceļa iecirkņa priekšnieka pienākumus un arī valdījis 80 km garumā otro sliežu ceļu un visu attiecīgo tiltu būvi; no 1919. g. līdz 1920. g. bijis dažādos atbildīgos amatos uz dzelzsceļiem Rīgā un no 1920. līdz 1922. g. par ekspluatācijas nodaļas priekšnieku uz Latvijas dzelzsceļiem. Latvijas Universitātē Pāvulāns sācis darboties 1921. gadā par docentu inženierzinātņu fakultātē, kur lasījis dzelzs tiltu un dzelzs konstrukcijas un vadījis prōjektu izstrādāšanu. Viņš veicis zinātniskus pētījumus pie šādiem paša prōjektētiem tiltiem: pār Ventu pie Skrudas, pār Lielupi pie Jelgavas un pār Lielupi pie Bulduriem (periodiska pārbaude). Minēto pētījumu rezultāti apstrādāti un sakopoti atrodās fakultātes bibliotēkā. Inženierkonstrukciju pētīšanas institūtā 1928./29. m. g. Pāvulāns iesācis teorētiskus pētījumus pie speciālizgatavotiem dzelzskonstrukciju darinājumiem un konstruējis veidmaņu mērītāju aparātu, kuŗu lietderību pārbauda labōrātorijā un pie izdarītām būvēm.

No lielāko darbu virknes atzīmējami: 1) Dzelzsceļa tilta prōjekts pār Abeliju Lietuvā. Reālizēts. 2) Tilta prōjekts pār Daugavu Rīgā (saspridzinātās virsbūves atjaunošanai). Reālizēts. 3) Dzelzsceļa tilta prōjekts pār Ventas upi. Reālizēts. 4) Dzelzsceļa tilta prōjekts pār Lielupi Jelgavā. Reālizēts. 5) Četri varianti tiltam pār Lielupi Bulduros. Vēl nav reālizēts. 6) Divi varianti tiltam pār Sarkandaugavu Rīgā. 7) Konkursa prōjekts dzelzsceļa tiltam pār Daugavu Krustpili. 8) Konkursa prōjekts dzelzsceļa tiltam pār Daugavu Daugavpili. 9) Dzelzskonstrukciju prōjekts un būv vadība uz vietas stikla fabrikas „Emolip“ rāmju konstrukcijai ar ap 30 m. lielu spraugu un fabrikas prasībām atbilstošu juntu konstrukciju. 10) Bez tam sastādīti prōjekti tiltiem ar mazām spraugām un vairāki dzelzskonstrukciju prōjekti.

Būvinženieru biedrībā nolasīti referāti: 1) Bulduņu dzelzs tilta atjaunošana. 2) Vecā dzelzs tilta pārbūve Rīgā pār Daugavu. Noturējis akadēmisku runu inženierzinātņu fakultātē par tematu: „Dzelzs pretestības izmantošana būvniecībā“. Inženierzinātņu fakultātes bibliotēkā atrodās izstrādātie projekti tiltiem pār Ābeliju, pār Daugavu Rīgā, pār Lielupi Bulduros un pār Ventu.

Iespiestie darbi: 1) Dzelzsceļa tilta izmēģināšana pār Daugavu Rīgā. 2) Vecā dzelzs tilta atjaunošana pār Daugavu Rīgā. Techniskais Žurnāls. 3) Dzelzs kā materiāls būvniecībā. Techniskais Žurnāls. 4) Dzelzs tiltu pastiprināšanas un paplašināšanas pajēmieni. Techniskais Žurnāls.

6. Vecākais docents Alfrēds Razums dzimis 1880. gadā Zemgalē, beidzis Jelgavas reālskolu un papildu klasi Čerepovecā, būvinženiera gradu ieguvis Rīgas Politehniskā Institutā 1909. g. Līdz 1911. g. viņš strādājis par inženieri Tambovas guberņas zemstē, par guberņas un apriņķa inženieri Boriso-gļebskā, no 1911. gada līdz 1913. gada rudenim — par virsinženieri Saratovas guberņas zemstē. 1913. gada rudenī Razums pārnācis Rīgā, kur nodibinājis savu būvfirmu, padarījis dažādus lielus būvdarbus Rīgā, Daugavgrīvā, Rēvelē, nodarbinādams no 1913. līdz 1916. gadam ikgadus apmēram 2200 strādnieku. Revolūcijas dēļ, pēc pilnīgas izmaksas visiem strādniekiem un saviem finansētājiem, uzņēmums palicis bez apgrozības līdzekļiem, jo Padomju valdība neatrada par vajadzīgu pildīt maksājumus par valstij padarītiem būvdarbiem. Okupācijas laikā Razums piedalījies Izglītības Biedrības vidusskolas organizācijā un darbojies par skolotāju matemātikā. Padomju valdības laikā viņš dabūjis agrākos materiālus par Daugavas izbūvi, turpinājis pētījumus Daugavas spēkstacijas izbūvei pie Doles; pēdējos darbos piedalījušies vairāk Politehniskā Institūta mācības spēku. Ar Latvijas valdības atgriešanos Rīgā Razums palicis arī turpmāk par Daugavas izbūves valdes priekšnieku līdz organizācijas likvidēšanai; piedalījies par speciālistu miera līguma noslēgšanā ar Padomju Krieviju. Pie Latvijas Universitātes nodibināšanas viņš bijis par Izglītības Biedrības un La-

tvijas Inženieru Savienības pārstāvi inženierzinātņu fakultātes organizēšanā un kopā ar uzaicinātiem mācības spēkiem izstrādājis fakultātē mācāmo priekšmetu un nozaļu sarakstus. Īniversitātes pirmos četrus pastāvēšanas gados viņš bijis nepārtraukti par Īniversitātes Padomes locekli; no 3. februāra 1920. g. līdz 30. jūnijam 1923. g. — par ūniversitātes prōrektoru saimniecības lietās, kad organizēja tagad pastāvošo Saimniecības Padomi un fakultāšu saimniecību. 1924. gada vasarā viņš nodibinājis būvfirmu „Inž. A. Razums un E. Eglite“, kas izpildījusi 1924. un 1925. g. vairākas atbildīgas būves.

No lielāko darbu virknes atzīmējami: 1) Rīgas pilsētas sistēmatisķas kanālisāķijas izbūve Maskavas un Pēterpils priekšpilsētās, 1913.—1916. g. 2) Betona darbi pie Daugavgrīvas cietokņa jaunbūves Mangaļu salā. 3) 1916. gadā — Rēveles cietokšņa izbūvē ķetrās vismodernākās 12" torņa batarējās. Pie būves bijuši nodarbināti ikdienas apm. 2000 strādnieķi. 4) Daugavas spēķa stacijas izbūves pētišanas darbi. 5) No 1925. līdz 1928. g. Liepājas-Glūdas dzelzķeļa jaunbūves I iecirkņa būvdarbu izpildīšana. 6) 1929. g. Rīgas-Rūķijas dzelzķeļa jaunbūves izpildīšana.

Paidagōģiskā darbība. 1) No 1911. līdz 1913. gadam pasnēdzis būvmāķību Saratovas tehniskā zemstes desmitnieķu skolā. 2) 1917./18. gadā bijis par matēmatikas skolotāju Latvijas Izglītības Biedrības vidusskolā. 3) No ūniversitātes dibināšanas līdz šim par vecāķo docentu pie būvsaimniecības katedras.

Iespēstie darbi: 1) Опыты надъ желъзо-бетономъ и опредѣленіе основныхъ допускаемыхъ напряженій. Докладъ. Тамбовъ 1911. Тип. губ. Земства 41 лр 2) Руководство къ изготовленію песочноцементной черепицы. Саратовъ. Земск. Тип. 3) Покрытія огнеупорныхъ крышь. 4) Daugava ķā ūdensspēķs un kuģniecības spēķs. 5) Mechanika 1921. g. Daile un Darbs 164 lpp.

7. **Vecāķais docents Arturs Tramdachs** dzimis Zemgalē 1884. gada 14. septembrī, vidussķolu apmeklēķis Jelgavā no 1897. līdz 1903. gadam, iestāķies Rīgas Politehniskā Institutā 1903. g. un ieguvis būvinženiera gradu ar uzslavu 1910. g. Pēc nelieliem darbiem Maskavas guberņā un Rīgā Tramdachs iestāķies 1. oktōbrī 1911. g. Rīgas Orlas dzelzķeļu valdē,

kuŗu kā seviŗķu uzdevumu inŗenieris atstājis 1918. gada 1. oktōbrī. No valsts dibināŗanas līdz 3. augustam 1919. g. viņŗ bijis par Satiksmes Ministŗa biedru un pēc ŷā posteŗa likvidēŗanas par seviŗķu uzdevumu ierēdņi pie Satiksmes Ministŗijas. No 5. augusta 1919. g. iecelts par Latvijas dzelzsceļu tehnisko direktoru un atstājis ŷo posteni 16. jūlijā 1921. g., pārejot uz ūniversitāti; citus posteŗus valsts dienestā vairs nav iejēmis. Par mācības spēķu viņŗ apstiprināts no 11. septembra 1919. g., par ŷtata docentu — no 24. jānvāŗa 1920. g. Tramdachs piedalījies Organisācijas Padomē par Satiksmes Ministŗijas dēlēģātu. Ūniversitātes Padomē darbojies kā inŗenierzinātnu fakultātes dekāns un vēlāk kā dēlēģāts — 1924./25., 1925./26. un 1926./27. mācības gadā. Inŗenierzinātnu dekāna amatu viņŗ izpildījis 1924./25. un 1925./26. mācības gadā, inŗenierzinātnu fakultātes konstrukciju pētiŗanas institūta direktors bijis sākot no 1926. g. 1. jūlija. Tramdachs komandēts uz ārzemēm zinātniskos nolūkos 1923. un 1926. g. vasaras brīvlaikā ar Kultūras Fonda pabalstu. No 1. jūl. 1929. g. inŗenierzinātnu fakultātes dekāns.

No lielāko darbu virknes atzīmējami: 1) Priekŗprōjeki, prōjektēŗanas noteikumi, sacensības rezultātu apstrādāŗana un būv vadība 1911—1915. g., ceļot dzelzsbetona dzelzsceļa viaduktus pār Gogoļa, Dzirnāvu, Lāčplēŗa un Daugavgrīvas ielu, arī Rīgas galvenās bagaŗas telpu un pasaŗieru tunela pārklāju ceļot. Sakarīgais literāriskais māteriāls nav publicēts un glabājas attiecīgās R. O. dzelzsceļa valdes un Krievijas Satiksmes Ministŗijas archīvos. 2) Vakarū un dienvidu vakarū fronteī sastādīti dzelzsceļu līņiju atjaunoŗanas plāni un programmas, ieskaitot tiltu baŗu apgādājumus ŷim nolūkam un remonta vilcienu iekārtoŗanu — kad Krievija sagatavoja savu ofensīvi lielā pasaules kara laikā. Veikti no 1915. līdz 1917. gadam. Ne ģenerālpplāni, ne arī detaljētie prōjeki nav publicēti. 3) Visi pagaidu darinājumū un pastāvīgo tiltu prōjeki otram dzelzsceļam starp Vitebsķu un Orŗu. Nav publicēti. Veikti no 1916. līdz 1918. g. 4) Latvijas dzelzsceļu pagaidu iekārta organisācijas laikam, izstrādāta 1918.—1919. g. Nav publicēta. 5) Atsauksme par dzelzsbetona stabu anomāliju ostar noliktavā. Iesniegta Jūrniecības departamentam 1927. gadā. 6) Sarkandaugavas dzelzsbetona tilta pārbaude. Iesniegta Rī-

gas pilsētas valdes būvniecības nodaļai 1928. g. 7) Atsauksme par jumta konstrukcijas stāvokli L. Ū. galv. ēkā. Iesniegta L. Ū. saimnieciskai padomei 1929. g.

Sastādīti prōjekti: 1) Gogoļa ielas viaduktam Rīgā. Litografēts 1913. g. Uzcelts 1914. g. 2) Lāčplēša ielas viaduktam Rīgā. Litografēts 1913. gadā. Uzcelts 1914. gadā. 3) Diviem dažādiem viaduktiem pār Branskas dzelzsceļa staciju. Litografēts 1916. gadā. Nav realizēts. 4) Rāmavas kūts griestiem beku sistēmā. Nav publicēts. Realizēts 1924. g. adā. 5) Valsts saldētavas prōjekts beku sistēmā. Nav publicēts. Realizēts 1927. gadā.

Komandēts uz ārzemēm: 1) 1923. gadā jaunu betona masas izstrādāšanas pajēmienu studēšanai. Ziņojums Ūniversitātes Padomei manuskriptā, ievietots centr. bibliotēkā. 2) 1926. gadā modernu pētišanas labōrātōriju iekārtas studēšanai.

Iespēstie darbi: 1) Ledgriežu aplēses jautājums. Latvijas Ūniversitātes Raksti. III. 1922. g. (91.—108. lpp.). 2) Tuvīnu formulas tapu aplēsei. L. Ū. rakstos VII. 1923. gadā (327.—341. lpp.). 3) Liets betons. Techniskais Žurnāls 1925. g. Nr. 10/12. 4) Uzpūsts betons un uzpūsta betona pielietošana. Techniskais Žurnāls 1926. g. Nr. 11. un 19. 5) Naglojumi. Techniskais Žurnāls 1927. g. Nr. 13/14. 6) Koks kā būvmateriāls. Būvīnženieru Biedrības izdevums 1928. gadā. 7) Dzelzs daudzums stiegrotās betona konstrukcijās. Latvijas inženieru un tehniķu kongresa žurnāls 1923. g. Nr. 1/2. 8) Pagaidu noteikumu pamati prōjektu sastādīšanai dzelzsbetona konstrukcijām un dzelzsbetona darbu veikšanai. Latvijas inženieru un tehniķu II. kongresa raksti 1923. g. 9) Beku griestu aplēses pamati praksē. Latvijas inženieru un tehniķu kongresa biroja žurnāls, 1924. g. Nr. 7/8. 10) Aptveri un viņu metināšana. 1928. g. 11) Portlandcimenta normas, E. Rozenšteins un A. Tramdachs 1928. g. Oikonomists, Nr. 19. un 20. 12) Pie gataviem darinājumiem izdarāmo zinātnisko pētījumu patlabanējais stāvoklis Šveicē. Techniskais Žurnāls, 1928. g. Nr. 22.—24.

Inženierzinātņu fakultātes akadēmiskā runa 1928. gadā: „Dzelzsbetona darinājumu pārbaudes grūtības.”

8. **Vecākais docents Maksimiliāns Vēgners** dzimis 1884. g. 22. jūlijā Rīgā, 1903. g. beidzis Pēterā I. reālskolu Rīgā un tā gada rudenī iestājies Rīgas Politehniskā Institūta inženieru nodaļā, ko beidzis 1907. g. jānvārī ar I. šķ. būv-

inženiera gradu. 1907. g. 1 decembrī viņš iestājies valsts dienestā — Krievijas Zemkopības Ministrijas Zemes Kultūras departamentā, pie kam piekomandēts Baltijas Domeņu pārvaldes hidrotehniskai nodaļai Rīgā par inženieri-hidrotehniķi; līdz 1915. gadam Vēgners strādājis kultūrtechnikas laukā Vidzemē un Kurzemē galvenā kārtā pie nosusināšanas darbiem; viņa vadībā un pēc viņa prōjektiem padarīti plaši novadu rēgulēšanas darbi valsts muižās un mežos. Viņam izdevies sastādīt labu kadru praktiski izglītotu kultūrtechniku, kuŗiem atvērās plašs darba lauks Latvijas tapšanas laikā, kad uzsākti plašāki meliōrācijas darbi kā no valsts puses, tā arī no privātām organisācijām un personām. No 1913. līdz 1916. gadam Vēgners skaitījies arī Latvijas Lauksaimniecības Oikonomiskās Sabiedrības dienestā par šīs sabiedrības kultūrtehniskā biroja vadītāju. No 1915.—1918. g. viņš iejēmis hidrotehnisko darbu vadītāja amatu pie I, V un XII armijas, frontē starp Ņemerēm un Dolecku. Latvijas tapšanas laikā Vēgners uzaicināts par Meliōrācijas pārvaldes direktoru pie Zemkopības Ministrijas, kur līdz 1920. g. beigām pārzinājis kultūrtechnikas, kūdrāju izmantošanas un purvu pētīšanas darbus, kā arī mērniecības un tehniskus darbus sakarā ar agrārreformas izvešanu dzīvē. Tani pašā laikā viņš jēmis dzīvu dalību Latvijas Izglītības Biedrības Augstskolas sekcijā pie Latvijas Ūniversitātes nodibināšanas; fakultātē darbojies, sākot ar Izglītības Ministra 1919. g. iecelto „fakultātes kodolu“. 1920. g. pie fakultātes atvērta speciāla kultūrtechnikas nodaļa kultūriniēņu un ģeōdaitu sagatavošanai. Fakultātes uzdevumā viņš izstrādājis šīs nodaļas programmu un organizējis pašu nodaļu. Jau 1919. g. fakultāte uzticēja viņam priekšmetu „meliōrāciju“ un „ūdens-tiesību“ lasīšanu ūdensbūvju nozarē. 1920. gadā Vēgners, atstājot dienestu Zemkopības Ministrijā, ieskaitīts Latvijas Ūniversitātes štatā kā docents. No 1921. līdz 1924. gadam fakultāte uzdeva Vēgneram kultūrtechnikas nodaļas pārzināšanu. Sākot ar 1924. gadu viņš vada kultūrtechnikas katedru. No 5. septembra 1922. gadā viņš bez pārtraukuma, kā fakultātes sēkrētārs, vadijis fakultātes tekošās lietas un

pārzinājis fakultātes bibliotēku. Vēgners jēmis dzīvu dalību vairāk desmitās fakultātes ieceltās komisijās. Ārpus universitātes Vēgners jēmis aktīvu dalību pie Latvijas ūdens likuma projekta izstrādāšanas par referentu un lietpratēju un darbojies Zemkopības Ministrijas kultūrtechnikas daļā un Rīgas pilsētas būvvaldē par konsultantu lietpratēju meliorācijas jautājumos. Augstskolas uzdevumā viņš bijis ārzemēs zinātniskā nolūkā 1922. un 1928. gados.

Iespiestie darbi un referāti: 1) Pārskats par Vācijas ūdens likumiem. Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1928. g. 2) Noteku normas. Techniskais Žurnāls 1924. gadā un Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1924. g. 3) Meliorācija Pāpē. Oikonomists 1925. g. Nr. 3/4, un referāts Latvijas Būvinžinieņu Biedrībā 1924. g. 4) Ūdens spēka izmantošanas tiesības ārzemēs un Latvijā. Techniskais Žurnāls 1927. g. un referāts Latvijas Melderu Savienībā 1927. g. 5) Tiesības uz ūdeņiem un ūdeņu izmantošanas tiesības Latvijā. Oikonomists 1926. g., Nr. 1/2. 6) Noteces gaita Užavas baseinā. Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1928. g. 7) Novērojumi aerodromu izbūves teknikā Vācijā. Oikonomists 1929. g. Nr. 5. 8) Kultūrinžinieņu izglītība un darbības lauks Čehoslovākijā. Referāts Latvijas Kultūrtechniku Biedrībā 1929. g. 26. februārī. 9) Meliorācijas krēditi Šveicē. Mērniecības un Kultūrtechnikas Vēstnesis 1928. g.

9. **Vecākais docents Edvards Veiss** dzimis 1886. gada 6. jūlijā Rīgā, 1904. gadā nobeidzis Rīgas pilsētas reālskolu un studējis no 1904. līdz 1911. gadam būvinžinieņu zinātnes Rīgas Politehniskā Institutā, kur noklausījies bez tam arī dažādus dabas zinātņu un arhitektūras priekšmetus. Rīgas Politehniskā Institutā kursu viņš nobeidzis 1911. gadā ar l. šķiras būvinžinieņa gradu, 1911. un 1912. gadā noklausījies arī dažādus priekšmetus jaundibinātā universitātē Frankfurtē pie Maines. 1909. g. vasarā Veiss strādājis par ceļu inžinieņa palīgu Tērbatā, 1910. gada vasarā studiju nolūkos apmeklējis Anglijas un Vācijas dārzu pilsētas un strādājis prof. Dr. ing. h. c. H. Jansena pilsētas būvniecības darbnīcā Berlīnē. No 1911.—1912. gadam viņš strādājis par inženieri sera W. H. Lindļa birojā Frankfurtē pie Maines, speciāli pilsētu kanālisāciju

un pilsētu būvniecības jautājumos; no 10. aprīļa 1912. g. līdz 1. maijam 1913. g. — Rīgas-Orlas dzelzsceļu valdē Rīgā, speciāli sastādīdams dzelzsceļu valdes ēkas (Rīgā) prōjektu un vadīdams šo būvi. No 1. maija 1913. g. līdz 1. februārim 1916. g. viņš bijis par Rīgas inženiera un architekta E. Trompovska biroja vadītāju, speciāli dzelzsbetona rūpniecības un dzīvojamu ēku prōjektēšanā un būvvadībā, kā arī pilsētu būvniecībā un taksācijā; no 15. februāra 1916. g. līdz 1. jūlijam 1918. gadā — būvuzjēmumā „T. N. inž. G. Deshayes & Co.” Maskavā par konstrukciju biroja vadītāju, speciāli dzelzsbetona un rūpniecības būvniecībā. Veiss vadījis kā vecākais inženieris Latvijas Dzelzsceļu Techniskās Direkcijas tiltu biroju no 10. jūlija 1919. gada līdz 1. aprīlim 1920. gadā. No 1920. g. viņš nodarbojies ar prīvātu praksi būvniecībā un bijis par pilnvarnieku patentu lietās.

Šinī laikā sastādītie prōjekti un vadītie būvdarbi ir sekoši: 1) Dzelzsbetona bākas celšana Daugavgrīvā. 2) Dzelzsbetona noliktavu celšana Rīgas eksportostā. 3) Dzīvokļu kolonijas ēkas dzelzsceļa vajadzībām Vec-Gulbenē. 4) Rīgas pilsētas 14000 cbm. gāzometra atjaunošana dzelzsbetona konstrukcijā. 5) C. Ch. Šmita Rīgas cementfabrikas paplašināšana. 6) Sēravotu iestādes ūdenstornja būve Ķemerēs. 7) V. Ķuzes fabrikas jaunceltne. 8) Vairāk rūpniecības būvju un daudz dzīvojamu ēku, kā arī pilsētu prōjekti.

Rīgas Politehnikālā Institutā Veiss bijis par docentu no 1. septembra 1917. g. civīlbūvju statikas un statikas priekšmetos; ar institūtu reēvakuējies uz Rīgu. Par štata docentu Baltijas Techniskā Augstskolā viņš bijis betona un dzelzsbetona būvniecības, būvmēchanikas, masīvu tiltu priekšmetos un pie inženierbūvju prōjektiem un diploma darbiem; šinī amatā bijis arī lielnieku laikā un no jauna apstiprināts 14. jūlijā 1919. gadā. Latvijas Ūniversitātes inženierzinātņu fakultātē viņš bijis par docentu būvmēchanikas priekšmetā un pie inženierbūvju prōjektiem, architektūras fakultātē—būvvadības un būvaprēķinu priekšmetā; Organisācijas Padomes ievēlēts 17. septembrī 1919. g. un par vecāko docentu apstiprināts 1921. g. 4. aprīlī. Veiss komandēts uz ārzemēm zinātniskā nolūkā:

1922. gadā uz Vāciju, 1923. gadā uz Austriju, Šveici, Vāciju un Zviedriju, 1924. gadā uz Austriju un Čehoslovākiju, 1928. gada septembrī uz II. starptautisko kongresu tiltu būvniecībā Vīnē. Par konsultantu viņš darbojies: Zemkopības Ministrijas mērniecības daļā pilsētu būvniecības jautājumos no 1923. gada 24. februāra līdz 15. aprīlim 1926. g., Rīgas Jūrmalas pilsētas valdē — pilsētu būvniecības jautājumos no 1922. g. 1. jūnija, par Iekšlietu Ministrijas Techniskās Padomes locekli no 1922. g. līdz 1927. g. decembrim.

Akadēmiskas un citas speciālas runas un referāti: „Vīh. Rīters un viņa darbs“ inženierzinātņu fak. — V. Ritera 50 gadu profesora piemiņas jubilejas gadījumā. „Zinātne un prakse teknikā“ Rīgas Techniskā Biedrībā.

Iespējamie darbi: 1) Jauna dzelzsbetona bāka Dau-gavgrīvā. Oikonomists 1923. g. 2) Druckfestigkeit und Raumgewicht des Betons, Beton u. Eisen 1923. g. 3) Jaunās vācu dzelzsbetona normas. Techn. Žurn. 1925. g. 4) Koka piepūle. Turpat. 5) Patentu likums. Turpat. 6) Praktiska pilsētu būvniecība Latvijā. Turpat. 7) Celtņi ostās. Techn. žurn. 1926. g. 8) Būvlikumi. I. inženieru un tehniķu kongresa darbos.

10. Vecākais docents Edmunds Ziemelis dzimis Bauskā 1880. gada 7. novembrī; zemāko izglītību baudījis Bauskas pilsētas skolā, ko nobeidzis 1895. gadā; vidusskolas izglītību baudījis Jelgavas reālskolā, kurās kursu nobeidzis 1900. gadā ar godalgu. Tanī pašā gadā viņš iestājies Rīgas Politehniskā Institūta inženieru nodaļā un to nobeidzis 1907. gadā, iegūdam būvinženiera gradu ar uzslavu. 1903. gadā Ziemelis strādājis pie Aleksandrovskaļas-Zinovjevas (Ukrainē) Izelzsceļa jaunbūves; 1904. gadā uzmērijis Krustpils, Līvānu un Gostiņu miestus (tagad pilsētas) un izstrādājis apbūves plānus, kurus pēc tam bij. Krievijas valdība apstiprinājusi; 1905. gadā strādājis pie Nemanas-Ventas ūdensceļa prōjekta sastādīšanas prof. Šistovska vadībā un izdarījis papildu izmeklēšanas darbus Ventas lejas galā. No 1907. līdz 1908. gadam Ziemelis strādājis pie prof. A. Jenša; 1908.—1909. g. vadījis Rīgas tehniķu biedrības tehnisko biroju; 1909. gadā apstiprināts par Vitebskas guberņas valdes

inženieri, kur strādājis līdz 1915. g. beigām, izpildīdams paralēli Vitebskas guberņas zemstes ceļa inženiera pienākumus; 1915. g. ziemā piekomandēts bij. Rīgas-Orlas dzelzsceļa valdei par inženieri jaunām būvēm; šo vietu atstājis 1918. gada vasarā. No 1909. līdz 1918. g. viņš ar pārtraukumiem nodarbojies Vitebskas valsts reālskolā un sieviešu ģimnasijā par matemātikas virsskolotāju. 1918. g. Ziemelis strādājis par matemātikas virsskolotāju A. Kļausiņa sieviešu ģimnasijā Rīgā. No valsts dibināšanas līdz 3. jānv. 1919. g. Pagaidu Valdības uzdevumā viņš organizējis šoseju, zemes ceļu un iekšējo ūdens ceļu pārvaldi; 1919. g. jūnijā un jūlijā pagaidām izpildījis dzelzsceļa ceļu un būvju dienesta priekšnieka vietu; 1919. g. jūlijā apstiprināts par ceļu un būvju virsvaldes galveno direktoru, kurā amatā sabijis līdz 1921. g. jūnijam, kad pārgājis uz universitāti; no 1922. g. bez pārtraukuma darbojies par tehniskās padomes locekli pie Iekšlietu Ministrijas būvniecības pārvaldes; no 1925. gada bijis „Techniskā Žurnāla“ redaktors; 1925. gadā no janvāra līdz decembrim darbojies Rīgas pilsētas būvvaldē pie Pārdaugavas sistematiskās kanālisācijas tīkla projektēšanas noteikumu izstrādāšanas; no 1925. g. decembra līdz 1926. g. maijam bijis K. Ulmaņa Ministru Kabinetā par Izglītības Ministri; no 1926. g. maija līdz decembrim A. Alberinga Ministru Kabinetā par Izglītības Ministri un no decembra 1928. gada H. Celmiņa Ministru Kabinetā par Izglītības Ministri. Par mācības spēku universitātē Ziemelis apstiprināts 19. septembrī 1919. gadā; no 1920. gada 24. janvāra apstiprināts par docentu. Sākot ar 1919. g. augustu viņš darbojies par Satiksmes un Darba Ministrijas pārstāvi Augstskolas Organizācijas Padomē līdz 1921. g. jūnijam; Universitātes Padomē darbojies gan kā inženierzinātņu fakultātes dekāns, gan kā dēlēgāts, sākot ar 1922. gada 1. jūliju bez pārtraukuma. Inženierzinātņu fakultātes dekāna amatā viņš ievēlēts un apstiprināts 1922./23., 1923./24. un 1928./29. mācības gadā; par universitātes studentu tiesas locekli ievēlēts 1922. gadā un darbojies līdz šim bez pārtraukuma; komandēts uz ārzemēm zinātniskos nolūkos 1922. gada vasaras brīvlaikā.

No lielāko darbu virknes būvniecībā atzīmējami kā ievērojamākie sekošie: 1) Ruščuka pilsētas (Bulgārijā) ūdensvada un kanālisācijas projekta sastādīšana 1907. gadā kopā ar inž. Kērpi. Literāriskais materiāls publicēts, projekts realizēts. 2) Jaroslavas kanālisācijas projekta pārstrādāšana 1908. gadā. Literāriskais materiāls publicēts. Projekts nav realizēts. 3) Alojās biedrības mājas projekts, godalgots konkursā 1908. g. 4) 6 m. augsta aizsprosta projekts uz Gorožankas upes pie Pēterpils Vitebskas dz.-c. stacijas Gorodok. Literāriskais materiāls nav publicēts. Realizēts 1911. g. 5) Aizsprosta pārbūves projekts pie Kļasticas. Realizēts 1912. g. 6) 20 m. augsta tilta (pār Vitjbas upi Vitebskā) pārbūves projekts līdz ar jauniem balstu pamatiem. Literāriskais materiāls nav publicēts. Realizēts 1912. g. 7) Vitebskas guberņas Kamerālpaļatas ēkas projekts. Realizēts 1913. g. 8) Vitebskas II. savst. krēditbiedrības projekts, kur ēkai sevišķi grūtos apstākļos nācies atrisināt pamatu likšanas jautājumu. Realizēts 1914. g. 9) Neveles cietuma ēkas projekts. Nav realizēts. 10) Kļieģeļu fabrikas projekts Vitebskā ar speciālu projektu pamatiem zem Hoļmaņa sist. krāsneim un 33,5 augstā skursteņa sevišķi grūtos būvgrunts apstākļos. Realizēts 1914. g. 11) Tilta projekts pār Oboļas upi. Realizēts 1914. gadā. 12) Lokomotīvu vēdekļa šķūņa projekts Vitebskā. Realizēts 1916. g. 13) Saldētavas projekts Daugavpilī un Polockā. Realizēts 1916.—1917. g. 14) Lokomotīvu vēdekļu šķūņu projekts Mogiļevā un Roslavļā. Realizēts 1916.—1917. g. 15) Jaunu darbnīcu projekts Roslavļā (kapitālas būves ar dzelzs jumta konstrukcijām). Nav realizēts. 16) Virsvadība pie projekta sastādīšanas un būves realizēšanas tiltam pār Juglu uz Vidzemes šosejas 1920. g. 17) t. p. pār Gauju pie Murjāniem 1920. g. 18) t. p. pār Iecavu uz Rīgas—Jelgavas šosejas 1920. g. 19) t. p. pār Gauju pie Tilderiem 1920. g. 20) t. p. pie vecā Daugavas dzelzs tilta pārbūves projekta sastādīšanas un būves realizēšanas 1921. g.

Iespējamie darbi: 1) Jaunlaiku pētījumi par dažādu būvkonstrukciju siltuma caurlaišanas spēju. Latv. Inž. un Techn. kongresa biroja žurnāls 1924. g. Nr. 3/4. 2) Likums par inženiera gradu un tiesībām Ītālijā. Techniskais Žurnāls 1925. g. Nr. 4/5. 3) Ūdens triecis. Techn. Žurnāls 1926. g. 4) Ūdens apgādāšana ar vēja mōtōriem. Techn. Žurnāls 1926. g. Nr. 10. 5) Ūdens piegādāšana. Techn. Žurn. 1926. g. Nr. 19.—23. 6) Gruntsūdeņa līmeņa pazemināšana pie pamatu likšanas. Techn. Žurn. 1927. g. Nr. Nr. 5.—8. 7) Ūdens piegādāšana lauku

saimniecībās. Akc. sab. Valtera un Rapas apgādn. 1927. g. 8) Pāļu nešanas spēja. Techn. Žurn. 1928. g. Nr. 5.—14. 9) Māteriāli pāļu nešanas spējas jautājuma atrisināšanai. Latvijas Būvinženieru Biedrības raksti II. 1929. g. 10) Rediģējis mirušā profesora A. Jenša darbu: Водоснабжение городовъ и оддѣльныхъ владѣній Akc. sab. Valtera un Rapas izdevumā, 1928. g.

Inženierzinātņu fakultātes uzticēta akadēmiskā runa 1927. g. 27. maijā; temāts „Būvgrunts nešanas spējas pētīšanas patreizējais stāvoklis.“

11. Vecākais docents Aleksandrs Labutins dzimis Rīgā 1880. g., beidzis Rīgas pilsētas ģimnāziju 1899. g. un Rīgas Politehniskā Institūta inženieru nodaļu 1904. g. No 1905. g. līdz 1915. g. viņš bijis Rīgas pilsētas inženieris; prōjektējis un vadījis dažas pilsētas labierīcības būves, pie kam viņa tiešā pārziņā galvenā kārtā atradies pilsētai piederošās ostas būves un pilsētas pontona tilts. Pilsētas valdes uzdevumā Labutins piedalījies dažādās apspriedēs Tirdzniecības un Rūpniecības Ministrijā Pēterpilī sakarā ar dažādiem Rīgas ostas izbūves jautājumiem; 1919. g. komandēts uz Daugavas-Dņepras kanāla kongresu Kijevā; 1913. g. komandēts uz starptautisko ceļu būves kongresu Londonā; par pēdējo komandējumu iesniedzis pilsētas valdei rakstisku pārskatu. 1915. gadā sakarā ar kara apstākļiem Labutins pārcēlies uz Pliskavu, atgriezies Rīgā 1919. g., no 1919. g. augusta līdz 1921. g. bijis par ostas būvju virsvaldes tehniskās daļas priekšnieku, pēc šīs virsvaldes likvidēšanas par jūrniecības departamenta vecāko inženieri. Pēdējā amatā viņš piedalījies pie dažādu Latvijas ostu būvju prōjektu izstrādāšanas, pa daļai pats tādus prōjektējis. No pēdējiem minami: 1) Mets Rīgas ostas būvei gar Daugavas labo krastu starp eksportostu un Vecmīlgrāvi. 2) Daugavas rēgulēšana augšpus dzelzstīliem Rīgas ostā. 1920. g. 19. februārī Labutins apstiprināts par inženierzinātņu fakultātes docentu un lasa prōjektīvo ģeometriju. Reizē ar to Labutinam uzticēta tehniskās mēchanikas praktisko darbu vadīšana. 1927. g. jūlijā viņš iecelts par inženierzinātņu fakultātes ārštata vecāko docentu.

Iespiestie raksti: 1) Latvijas ostas. Oikonomists, 1920. g. 2) Par brīvostas ierīkošanu Rīgā. Oikonomists, 1920. g. 3) Rīgas ostas izbūve. Oikonomists, 1924. g. 4) Ledus iešana un ar to saistītie Rīgas ostas izbūves jautājumi. Techn. Žurn., 1924. g. 5) Ledus iešana Rīgas ostā 1927. g. Techn. Žurn., 1928. g.

12. **Vecākais docents Edvards Laimiņš** dzimis Trikātas pag. Zalties mājās 1882. g. 17. augustā, zemāko izglītību baudījis Trikātas draudzes skolā; 1899. g. iestājies Ufas mērnieku skolā, ko nobeidzis 1902. g.; pēc tam turpinājis izglītību Pēterpils kara topografu skolā, kur kursu nobeidzis 1904. g. un paaugstināts par virsnieku kara topografu korpusā. 1905. gadā Laimiņš darbojies Rīgā pie Rīgas apkārtnes plānu uzņemšanas; 1906. gadā komandēts uz Mandžuriju, kur nodarbojies pie kara topografisko plānu uzņemšanas; 1907. un 1908. gadā pārcelts uz Omskas kara apgabala štābu, un nodarbojies pie Krievijas un Ķīnas robežu plānu uzņemšanas Altaja kalnājos. No 1908. līdz 1910. gadam viņš piekomandēts 115. Vjazmas kājnieku pulkam Rīgā ierindas cenza iegūšanai. 1910. gadā Laimiņš iestājies Nikolāja Ģenerālštāba Akadēmijas ģeodaitiskā nodaļā, kur kursu ar I. šķiru pabeidzis 1912. gadā. Pēc tam praktiskā kursa iziešanai un zinību papildināšanai viņš komandēts uz Pulkavas galveno astronomisko observātōriju, kur nodarbojies astronoma prof. Vitrama vadībā; pēc kursa nobeigšanas 1914. g. ieguvis ģeodaita gradu. 1915. g. Laimiņš iecelts par astronomisko darbu izpildītāju Omskas kara apgabala štāba topografiskā daļā. Viņš nodarbojies 1915. un 1916. g. g. ar ģeodaitiski-astronomiskiem novērojumiem smaguma spēka paātrinājuma noteikšanai visā vakara Sibīrijas apgabalā; novērojumi izdarīti 29 punktos. 1917. gadā Laimiņš pārcelts uz ģenerālštāba topografu pārvaldi, kur pildījis dažādus kara laika uzdevumus. Tā paša gada rudenī viņš iecelts par lektoru kara topografu skolā; 1918. gadā strādājis pie astronomisko punktu noteikšanas Novgorodas guberņā. 1919. g. maijā Laimiņš iestājies Latvijas nacionālā armijā, kur iejēmis austrumfrontes virspavēlnieka un vēlāk Kurzemes divī-

sijas štāba priekšnieka amatus; iecelts 1919. gada septembrī par Kaŗa Ministŗa biedri un ūinī amatā darbojies līdz 1924. gada februārim. 14. jāvārī 1922. gadā Laimiņš ievēlēts par ārštata vecāko docentu pie augstākās ģeodaisijas katedras. Viņš bijis par Iekšlietu Ministri: no 1924. gada decembra līdz 1925. g. decembrim — H. Celmiņa Ministŗu Kabinetā; no decembra 1925. g. līdz 1926. g. maijam — K. Ulmaņa Ministŗu Kabinetā; no maija līdz decembrim 1926. g. — A. Alberiņa Ministŗu Kabinetā; no februāŗa līdz decembrim 1928. g. — P. Juraševska Ministŗu Kabinetā un no decembra 1928. g. — H. Celmiņa Ministŗu Kabinetā. No 1924. g. Laimiņš ir Baltijas ģeodaitiskā kommisijā par Latvijas pilnvaroto pārstāvi un no 1927. g. arī par ūīs kommisijas viceprēsidentu.

13. **Vecākais docents Richards Pāvels** dzimis Tal-sos 1877. g. 8. maijā; vispārējo izglītību baudījis Jelgavas reāl-skolā no 1892.—1897. g.; tehnisko izglītību — Rīgas Politechi-nikas inĝenieru nodaļā, kuŗu beidzis 1903. g. ar būvinĝenierā diplomu. No 1903.—1904. g. Pāvels nodarbojies R. H. Mantelā mašīnu fabrikas tiltu un dzelzskonstrukciju nozarē Rīgā, bet no 1904—1905. g. Samaras tehniskā dzelzsceļu skolā par ma-tēmatisko priekšmetu skolotāju; 1906. gadā aizgājis uz ārze-mēm, vienu gadu nostrādājis Visbādenes pilsētas ūdensvadu birojā par jaunāko inĝenieri un pēc tam inĝenierā V. H. Lind-leja tehniskā birojā Frankfurtē pie Maines, kur klausijies arī daŗas lekcijas Frankfurtes kommerc- un sociālzinātŗu akadē-mijā. 1908. gadā viņš komandēts uz Kaukāzu, Baku pilsētas prōjektējamā ūdensvada izpētīšanas darbu izpildīšanai no ūol-lara avotiem un gruntsūdeņa slāņiem 180 klm. uz ziemeļiem no Baku pilsētas. Priekšdarbi veikti, pabeigts ūdensvada prō-jekts un uz Baku pilsētas vėlēšanos stādīts priekšā IX ūdens-vadu kongresam Tiflisā 1909. gadā. Pēc tam Pāvels aiz-gājis atpakaļ uz Frankfurti pie Mainas un pie dažādiem kanālisācijas un ūdensvadu darbiem inĝenierā Lindleja uzjēmumos nostrādājis līdz 1912. gadam, kad komandēts uz Samaru, pilsētas kanālisācijas izbūves darbu vadīšanai.

Kaŗa un revolūcijas gados viņš bez kanālisācijas darbiem vadījis arī citus pilsētas inĶenieru darbus, pilsētas vecākā inĶeniera amatā. 1921. g. Pāvels atgriezies atpakaļ Latvijā un no tā paŗa gada darbojies Rīgas pilsētas būvmodaļā, sākumā par inĶenieri pie sabiedriskiem darbiem, bet no 1922. g. kanālisācijas nozares pārziņa amatā. 1925. g. 1. aprīlī viņš apstiprināts par Latvijas Ūniversitātes InĶenierzinātņu fakultātes prīvātdocentu, bet 1926. gadā ievēlēts par ārŗtata docentu pie sanitārtehnikas katedras.

No veikto lielāko darbu virknes atzīmējami sekoŗie: 1) Par Rīgas pilsētas kanālisāciju. Techn. Źurn. 1924. g. 2) Īsas būvvēsturiskas ziņas par Rīgu. Atseviŗki iespiests sakarā ar pilsētu izbūves izstādi, Rīgā 1924. g. 3) Daŗu Vakar-Europas pilsētu kanālisāciju apskats. Techn. Źurn. 1925. 4) Caur kanālisācijas tīklu novadamie ūdens daudzumi Rīgā. Techn. Źurn. 1926. g. 5) Daugava kā ūdens tvērtne Rīgas notekūdeņu uzņemšanai (Izpētīšanas programmas veidā). Techniskā Źurnālā 1927. g. 6) Par lietus attīstīšanos vispār un lietus novēroŗšanu Rīgā. 1925. g. Manuskripts, nolasīts iestāšanās lekcijā. 7) Par kanālisācijas izbūves saimnieciskām izredzēm Samaras pilsētā. 1912. g. Manuskripts gājis bojā Krievijā. 8) Par Samaras pilsētas apgādāšanu ar ūdeni no terciāriem slāņiem Sokas upes apvidū (CarevŗĶina). 1914. Manuskriptā gājis bojā Krievijā.

14. **Vecākais docents Aleksandrs Siksnē** dzimis 1882. g. 25. februārī Kurzemē; 1902. gadā nobeidzis Liepājas pilsētas reālskolas pilnu kursu; iestājies par I. Ŷķiras brīvprāŗtīgo kaŗa dienestā 1906. gadā, nobeidzis to 1907. gadā ar reserves praporŗĶika gradu; studējis Pēterpils CīvilinĶenieru Institutā, bet vēlāk iestājies Rīgas Politehniskā Institutā, 1914. g. nobeidzis Ŷī institūta inĶenieru nodaļu un ieguvis būvinĶeniera gradu. 1914. g. Siksnē iesaukts aktīvā kaŗa dienestā un piedalījis pasaules kaŗā pirmā laikā Kauŗas, vēlāk Daugavgrīvas cietoksnī un pēc tam XII armijas Ŷtāba inĶeniera valdē, darbojamies ceļu, tiltu un apcietinājumū izbūves nozarē; paaugstināts par podporuĶiku, 1918. gadā demobilizēts un atgriezies Rīgā; 1919. gadā brīvprāŗtīgi iestājies Ķen. Baloŗa armijā, kur vadījis Vidzemes rajona tiltu izbūves. Tanī paŗā gadā viņš

izsaukts ar Satiksmes Ministra pieprasījumu no armijas un 1. augustā iecelts par ceļu direkcijas direktoru ceļu un būvju virsvaldē pie Satiksmes Ministrijas. Ceļu būvju virsvaldēi 1921. gadā likvidējoties, Siksne turpinājis dienestu pie Satiksmes Ministrijas nodibinātā šoseju un zemes ceļu valdē par minētās valdes direktoru, kur darbojies līdz šim laikam minētā amatā — pēdējā laikā par šoseju un zemes ceļu departamenta direktoru — par kādu šī valde pārveidota 1927. gadā. 1919. gadā Siksne piedalījies Latvijas Augstskolas inženierzinātņu fakultātes pirmajos organizēšanas darbos. 1919. gadā Latvijas Augstskolas Organizācijas Komisijā ievēlēts par Inženierzinātņu fakultātes docentu un Izglītības Ministra apstiprināts šinī amatā tā paša gada 17. septembrī, kas vēlāk pastiprināts ar rīkojumu 1920. gadā 24. janvārī. No apstiprināšanas dienas (1919. gadā 17. septembrī) Siksne darbojies līdz šim laikam pie inženierzinātņu fakultātes ceļu katedras par docentu, lasīdams lekcijas par ceļu būvniecību un zemes darbiem un vadīdams inženierbūvju prōjektēšanas darbus minētās disciplīnās. 1919. gadā viņš inženierzinātņu fakultātes padomes ievēlēts par fakultātes sēkrētāru un šo amatu izpildījis līdz 1921./22. mācības gadam, pēdējo ieskaitot, un pirmā laikā arī pārzinājis fakultātes bibliotēku. Ārpus universitātes Siksne noturējis priekšlasījumu Latvijas būvinženieru biedrībā „Mūsu zemes ceļu izkopšanas neveiksmes un to cēloņi“, Latvijas inženieru un tehniķu kongresā 1924. g. „Mūsu zemes ceļu izbūves iespējamības“.

Siksne ir bijis Latvijas Būvinženieru Biedrībā par biedru un priekšsēdētāju 1924—1925. g., Latvijas inženieru un tehniķu kongresa biroja loceklis, sākot ar 1924. g. aprīļa mēnesi līdz šim laikam, Latvijas tehnisko biedrību savienībā par Latvijas būvinženieru biedrības dēlēgātu; 1919./20. un 1920./21. g. darbojies par fakultātes pārstāvi pādagogiskā komitējā pie Izglītības Ministrijas.

I e s p i e s t i e d a r b i: Ceļi un tilti, atsevišķā grāmatā. Bez tam Latvijas inženieru un tehniķu kongresa biroja žurnālā un Techniskā Žurnālā sekošie raksti: 1) Mūsu zemes ceļu izkopšanas neveiksmes un to cēloņi. 2) Autosatiksmes attīstība.

tās vēlamība un iespējamība pie mums. 3) Satiksmes attīstība un ceļu izbūves izveidošanās. 4) Ceļu aizsardzība un kustības smagums.

C. *Prīvātdocenti.*

1. **Prīvātdocents Pēteris Konrāds** dzimis 1890. g. 16. martā Valmieras apriņķī, Kauguru pagastā; bērnību pavadījis Smiltēnē un Valmierā; pirmmācības skolu un vidusskolas pirmās klases apmeklējis Valmierā un Rīgā; 1907. g. 16. augustā (v. st.) iestājies Pliskavas reālskolā, kur pilnu kursu nobeidzis 1910. g. 3. jūnijā (v. st.); 1910. g. rudenī iestājies Rīgas Politehnikas lauksaimniecības nodaļā. Studijas viņš robeidzis 1915. g. pavasarī un ieguvis I. šķ. mācīta agronoma diplomu. Studiju laikā, sākot no 1912. līdz 1914. gadam ieskaitot, Konrāds visus vasaras mēnešus strādājis Pēterpils guberņā hercoga Meklenburga-Strelīca muižās pie purvu un mežu nosusināšanas, pļavu un ganību ierīkošanas darbiem. Diploma darbu viņš strādājis pie profesora Bušmaņa, izdarīdams pētījumus purvu zemes mēslošanā; sarakstījis apcerējumu „Purvu zemes mēslošanas izmēģinājumi“ (nav iespiests). Nobeidzot pilnu kursu politechnikā 1915. gada 10. aprīlī (v. st.), Konrāds iestājies darbā Kazanņas guberņas zemstē par agronomu, pļavkopības un purvu kultūras darbu speciālistu. Kazanņas guberņā viņš izdarījis daudz pētījumu ar applūdināmo pļavu uzlabošanu. Darbi pa daļai iespiesti žurnālā „Казанскій Земледѣлец“ un zemstes pārskatos; daži palikuši manuskriptā. Kazanņas guberņā pie minētiem darbiem Konrāds strādājis līdz 1920. g. 1. oktobrim. Atgriežoties dzimtenē 1. novembrī 1920. g. viņš iestājies Zemkopības Ministrijas darbā par vecāko agronomu, pļavkopības speciālistu. 1921. g. pavasarī uzjēmies Jaun-Pētermuižas purvu kultūras izmēģinājumu stacijas organizēšanu un vadīšanu. Pie pēdējā darba viņš strādā pašulaik. 1922. g. Konrāds apceļojis Igauniju, Somiju un Vāciju, kur iepazinies ar darbiem purvu kultūras un pļavkopības laukā; 1927. g. iepazinies ar Somijas izmēģinājumu iestāžu darbību; 1928. g. apceļojis Zviedriju un Dāniju, iepazi-

damies ar turienes izmēģinājumu iestādēm. 1928. g. 19. decembrī Konrāds ievēlēts par privātdocentu pie kultūrtechnikas katedras Latvijas Universitātes Inženierzinātņu fakultātē.

Iespējamie darbi: 1) Улучшение заливных луговъ по опытамъ на Каинковскомъ опорномъ пунктѣ, Свияжскаго уѣзда Казанской губерніи. Отчетъ Казанскаго Губернскаго Земства по агрономическому отдѣлу 1915. года. 2) Улучшение заливныхъ луговъ по опытамъ на Каинковскомъ опорномъ пунктѣ, Свияжскаго уѣзда Казанской губерніи. Отчетъ Казанскаго Губерн. Земства по агрономическому отдѣлу 1916 г. 3) Луга р. Казанки (необходимость улучшения заливныхъ луговъ). „Казанскій Земледѣлецъ 1919 г. 4) Purvu kultūra Igaunijā, Somijā un Vācijā. Rakstu krājumā „Kā dzīvo un strādā lauksaimnieki ārzemēs“ - IV. burtn. Lauks. pārvaldes izdevums 1923. g. 5) Purvu kultūra Somijā. Zemkopis 1924. g. lpp. 50. 6) Novērojumi purvu kultūrā. Rakstu krājumā pie Latv. Lauks. Centrālbiedrības gada grāmatas 1927. g. 7) Purvu kultūras panākumi Jaun-Pētermuižas izmēģinājumu saimniecībā. Lauksaimniecības raksti. Pielikums pie agr. Bisenieka Lauks. kalendāra 1929. g. 8) Novērojumi purvu kultūrā. Pielikums pie Latv. Lauks. Centrālbiedrības gada grāmatas 1929. g. 9) Novērojumi purvu kultūrā. Jaun-Pētermuižas izmēģinājumu stacijas pētījumi. Lauksaimniecības pārvaldes izdevums 1929. g. 10) Nozīmīgākie augi purvu kultūrā. Latvijas Lauksaimnieks 1929. g.

2. Privātdocents Jānis Leimanis dzimis 1881. gadā 2. decembrī Tūjas Kurpniekos, Valmieras apriņķī; beidzis 1901. gadā Rīgas Nikolāja ģimnāziju ar zelta medaļu; tanī pašā gadā iestājies Pēterpils Aleksandra I. Ceļu Inženieru Institutā, kurš beidzis 1907. gada jūnijā ar I. šķiras ceļu inženiera gradu. Būdam vēl students viņš strādājis: 1902. g. uz Razaņas-Urāla dzelzsceļa, 1903. g. — Rīgas eksportostas būvē, 1905. g. pie Orenburgas-Taškentas dzelzsceļa būves. Praktisko darbu apraksts „Ūdenspiegādes jautājums stacijai Čiili uz Orenburgas-Taškentas dzelzsceļa“ apbalvots ar institūta prēmiju. No 1907. gada līdz 1. aprīlim 1908. g. viņš nodarbojies Pēterpilī ar privātu praksi. No 1908. g. 1. aprīļa līdz 1. dec. 1912. g. Leimanis darbojies Krievijā uz Razaņas-Urāla dzelzsceļa par distances priekšnieka palīgu un vēlāk par distances priekšnieku; no 1912.

gada 1. decembra līdz 1919. g. 1. maijam uz Melnējūras dzelzsceļa būves Kaukāzā (Černomorskaja žel. dor.) par distances priekšnieku. Še viņš izdarījis vispirms līnijas pētīšanu, prōjektēšanu un galīgo trasēšanu, pēc tam veicis visus būves darbus 3. distancē. Galvenie darbi bijuši: zemes darbi klints gruntīs ap 2,5 milj. kub. m., tunela būve, aizsarga mūri ceļa klātnei pret jūras viļņiem ap 1400 m. kopgarumā, kesonu tilts 266 m. garumā pār Šaches upi, liels daudzums betona un akmeņu tiltu ar dzelzs pārlaidumiem, betona un dzelzsbetona caurtekas, cīvilbūves, sliežu likšana, šoseju pārbūves u. t. t. Tanī pašā laikā, sākot no 1916. g. līdz 1919. g. Leimanis strādājis: 1) pie dārzu pilsētas — „kurorts Lirans“ ēlektrisko tramvajceļu un zemes ceļu izpildprōjektu sastādīšanas un ceļu trasēšanas kalnainā apgabalā un 2) pie šosejas būves Glovinskas vasarnīcu sabiedrībā par atbildīgo būves vadītāju. No 1919. g. 1. jūnija līdz 15. jūlijam viņš bijis pētīšanas darbu vadītājs dzelzsceļu līnijai no Krivenkovskoje stacijas uz Armavira-Tuapses dzelzsceļa līdz „Krasnija Mostam“ pa Pšenachas upes krastiem Kaukāza kalnājos, apm. 25 km. dienvidus armijas vajadzībām. No 1919. g. 15. jūlija līdz 1920. g. 1. jūnijam Leimanis bijis par distances priekšnieku un iecirkņa priekšnieka v. i. uz Belorečenskas-Tichoreckajas dzelzsceļa būves priekšdarbiem Armavira-Tuapses dzelzsceļa sabiedrībā un no 1. jūlijā 1920. g. līdz 1. oktōbrim par būves iecirkņa priekšnieku uz Stavropoles-Blagodarnojas-Divnojas dzelzsceļa būves. No 1920. gada 1. oktōbra viņš atlaists uz paša lūgumu sakarā ar pārceļošanu uz Latviju. Latvijā Leimanis darbojies: 1) no 1. nov. 1921. g. līdz 1924. g. 15. decembrim dzelzsceļu virsvaldē par tehniskās direkcijas staciju un virsbūves biroja (daļas) vadītāju, 2) no 1924. g. 16. decembra līdz 1. aprīlim par tehniskā direktora palīgu jaunbūvēs, 3) no 1. aprīļa 1925. g. un pašlaik par Liepājas-Glūdas dzelzsceļa būves vadītāju. Ar Ministru Kabineta lēmumu no 14. februāra 1929. g. viņam uzdots vadīt arī Rīgas-Rūjienas un Liepājas-Alsungas dzelzsceļu būves. No Cēsu pilsētas valdes 1924. g. viņš uzaicināts par šķirējtiesnesi Amatas spēkstacijas būves lietā un Rīgas pilsētas valdes un tramvaj-

sabiedrības — sabiedrības mantas novērtēšanai 1923. gadā. Bez tam no 1923. gada 1. augusta Leimanis mācījis dzelzceļu kursu Rīgas Valsts Technikumā un 1925./26. mācības gadā lasījis dzelzceļu kursu virsnieku akadēmiskos kursus. Latvijas Universitātē Leimanis apstiprināts no 1925. gada 1. februāra par privātdocentu pie inženierzinātņu fakultātes ceļu katedras un šē mācījis dzelzceļbūvju priekšdarbus. 1928./29. mācības gadā mācījis mežu inženieru zinības mežkopjiem.

Iespējamie darbi: 1) Rīgas-Limbažu-Rūjienas dzelzceļš. Oikonomists Nr. 22., 1923. g., 869.—894 lpp. 2) Rietumkurzemes dzelzceļlīniju prōjēkti. Oikonomists Nr. 7., 8., 8., 1924. g. 337.—343., 410.—415. lpp. 2a) Tas pats angļu valodā — Railway Schemes in Western Kurzeme (Courland), The Latv. Oikonomist Nr.Nr. 5/6, 1924. g., 67.—78. lpp. 3) Jaunbūvējamo šaursliežu dzelzceļu sliežu platums. Oikonomists Nr. 15., 839.—842. lpp. 4) Zemgales dzelzceļlīniju prōjēkti. Oikonomists Nr.Nr. 19., 20., 1924. g., 1121.—1125., 1208.—2131. 4a) Railway Projects of Zemgale. The Latv. Oikonomist Nr. 12., 1924. 5) Ventspils-Kuldīgas 750 m. dzelzceļlīnijas prōjēkts. Oikonomists Nr. 3., 1925. g., 86.—94. lpp. 5a) The proposed Ventspils-Kuldīgas (Windau-Goldingen) 750 mm. Railway. Oikonomists Nr. 3., 1925. g. 6) Liepājas-Glūdas dzelzceļa būves gaita. Oikonomists Nr.Nr. 18., 19., 20., 1926. g. 728.—735., 787.—792., 834.—840. lpp. 7) Liepājas-Glūdas dzelzceļa tehniskā puse. Dzelzceļu Vēstnesis 1926. g., Nr. 10. un Nr. 18. 8) Liepājas-Glūdas dzelzceļa būves stāvoklis otrās būvsezonas beigās. Tehniskais Žurnāls Nr. 1., 1927. g., 1.—11. lpp. 9) Mākslīgās būves uz jaunbūvējamā Liepājas-Glūdas dzelzceļa. Dzelzceļu Vēstnesis Nr. 16., 1927. g., 317., 302. lpp. 10) Liepājas-Glūdas dzelzceļa būve trešā budžeta gada sākumā. Oikonomists Nr. 17., 1927. g., 615.—622. lpp. 11) Liepājas-Glūdas dzelzceļa būve. Oikonomists Nr. 21., 1928. g., 850 lpp. 12) Liepājas-Glūdas dzelzceļu būve un darbu stāvoklis 18. nov. 1928. g. Dzelzceļu Vēstnesis Nr. 22., 1928. g. 13) Liepājas-Glūdas dzelzceļš. Iespējts Dr. Bilmaņa redakcijā iznākušā grāmatā „Latvijas republikas desmit pastāvēšanas gados“.

3. **Privātdocents Kārlis Zaltis** dzimis 1885. gadā 22. martā Burtņieku Rubās, Valmieras apriņķī; studējis Kijevas

Politehniskā Institutā, mēchanikas nodaļā; pēc studiju beigšanas (1912. g. dec.) ar inženiera tehnologa gradu, palicis par aborantu minētā institūtā siltuma mōtōru labōrātōrijā, kur prof. I. M. Garicka vadībā bijis nodarbināts ar labōrātōrijas iekārōšanu un teōrētiskiem aprēķiniem tvaika turbinu teōrijā. Samarā ar šiem uzdevumiem viņš sācis studēt praktiskās rēķināšanas pajēmienus un palīglīdzekļus, kā: nomogrammas, rēķināšanas, rēķinlīnijālus un citus matēmatiskos instrūmentus. Pēc atgriešanās Latvijā 1921. g. 1. novembrī Zaltis apstiprināts par privātdocentu praktiskā matēmātikā inženierzinātņu fakultātē, kur vada arī praktiskos darbus augstākā matēmātikā, kā vecākais štata asistents. Viņa habilitācijas raksts ir: „Theorie des nomogrammes à trois échelles rectilignes“ (manuskriptā). No pārējās Zalša darbības atzīmējams sekošais. Sākot ar 1906 g. viņš rakstījis dažādos žurnālos un laikrakstos populāri zinātniskus rakstus ar parakstu „Zalktis“; 1921.—1923. g. bijis par „Latv. Kareivja“ redakcijas locekli; kara laikā (no 1916. g.) vadījis Krievijas ogļu sadalīšanas organisācijā statistisko nodaļu; Latvijā no 1921. g. vadījis antrōpoloģisko (vēlāk arī cēnu) statistiku Valsts Statistiskā Pārvaldē; pētījis statistiski tautas dziesmas („Statistiski māteriāli par zirga spalvu Latvju Daiņās“), Izglītības Ministrijas Mēnešrakstā 1922. g. „Kumelīņš latviešu tautas dziesmās“ Latvju Daiņas 2. sēj.; par rakstu piesprieda Krīšjāņa Barona prēmija).

D. Asistenti.

1. **Vecākais asistents Nikolājs Bomovskis** dzimis 1880. gada 13. jūlijā, Kuldīgā; vidusskolas izglītību baudījis Rīgas pilsētas reālskolā, kuras pilnu kursu beidzis 1903. gadā; izglītības turpināšanai iestājies Rīgas Politehniskā Institutā mēchanikas fakultātē, kuras kursu beidzis 1916. gadā Maskavā un ieguvis inženiera tehnologa gradu ar atzinību. No 1912. g. 1. jūlija līdz 1916. g. 7. augustam Bomovskis izpildījis šā institūta ēlektrotehniskā labōrātōrijā palīga asistenta pienākumus; no 11. jūlija 1916. g. līdz 1918. g. 21. aprīlim strādājis par šau-

jamo rīku sajēmēju kara darbnīcā Jekaterinoslavā; tanī pašā laikā nodarbojies Konova tehniskā skolā par skolotāju. No 1918. g. 1. maija līdz 1920. g. 16. maijam viņš strādājis Odesas Politehniskā Institutā par asistentu un vēlāk par lektoru augstākā matemātikā, vadīdams arī praktiskos darbus analītiskā ģeometrijā un analizē; tanī pašā laikā darbojies Odesas vācu kolonistu ģimnasijā par matemātikas un fizikas skolotāju (no 1919. gada 2. augusta līdz 1920. gada aprīļa mēnesim). No 1920. gada 10. maija līdz 1920. gada 3. augustam Bomovskis bijis par skolotāju krievu internātā Maskavas tuvumā, no 1920. gada 1. septembra līdz 1921. g. 1. jūlijam par skolotāju Rīgas XII. pilsētas pamatskolā. No 1920. g. 1. jūlija līdz šim brīžam Bomovskis ir par asistentu Latvijas Īniversitātē pie inženierzinātņu fakultātes matemātikas katedras. 1921./22. mācības gadā pēc prof. Pīra Bōla nāves viņš lasījis minētā fakultātē augstāko matemātiku I un II, vadīdams arī šīs disciplīnas praktiskos darbus; 1926. g. jūlija beidzis Latvijas Īniversitātes matemātikas fakultāti ar atzīmi diplomā „ļoti sekmīgi“ un ieguvis matemātikas zinātņu kandidāta gradu.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Lineāro diferenciālnolīdzinājumu simboliska integrēšana. Rīgā, 1927. g. Valtera un Rapas Ake. Sab. komisijā. 2) Vektoru alģebra un analīze, viņu pielietošanas robežas mēchanikā, I. daļa. Iesp. Ernesta Plātes Ake. Sab., Rīgā, 1928. g.

2. **Vecākais asistents Vilis Skārds** dzimis Zemgalē 1894. gada 3. martā, reālskolu apmeklējis Rīgā no 1910.—1913. gadam, iestājies Rīgas Politehniskā Institutā inženieru nodalā 1913. gadā un būvinženiera gradu ar uzslavu ieguvis 1922. g.

1916. gada vasarā viņš strādājis par hidrotehniķi pie apūdeņošanas kanāļu trasēšanas Akmolinas apgabalā Sibīrijā; tā pašā gada rudenī iesaukts kara dienestā, beidzis kara skolu un līdz 1918. gada sākumam strādājis par praporščiku 22. inženieru pulkā frontē pie kara ceļu un tiltu būvēm; iestājies brīvprātīgi Latvijas nacionālā armijā 1919. gadā jūnija sākumā un līdz 1920. gada beigām pārzinājis armijas spridzināmo vielu noliktavu. No 1924.—1927. g. ar nelieliem pārtraukumiem Skārds

darbojies par inženieri Rīgas pilsētas būvvaldes kanālisācijas nozarē. 1922. gadā viņš apstiprināts par jaunāko asistentu pie sanitārtechnikas katedras, 1924. gadā — par asistentu un 1927. gadā par vecāko asistentu. Skārds komandēts uz ārzemēm zinātniskos nolūkos 1928. gada vasaras brīvlaikā un 1929. gadā garākā komandējumā, abos gadījumos ar Kultūras Fonda palastu.

No lielākiem praktiskiem darbiem mināmi: 1) 1923. gadā līdzdarbība pie Cēsu pils. ūdensvada un kanālisācijas projekta izstrādāšanas. 2) 1924. g. Daugavpils vājprātīgo slimnīcas kanālisācijas projekts. 3) 1924.—1927. projekti un darbu vadība Rīgas pilsētas Sarkankalna un Bērnu slimniču kanālisācijas darbiem un mūrētam kolektoram Jelgavas ielā. 4) 1928. g. līdzdarbība pie Ķemeru pilsētas ūdensvada un kanālisācijas projektu izstrādāšanas. 5) Eksportostas kanālisācijas projekts.

Iespējamie darbi: 1) Īss ievads sprāgstošo vielu kursā. Arm. Techn. pārvaldes izd. 1920. g. 2) Gruntsūdens tēcēšanas likums. 1925. g. iesniegts fak. manuskriptā. 3) Filtrācijas likums. 1927. g. Iesniegts fak. manuskriptā. 4) Gruntsūdens izceļšanās. Techn. Žurn. 1928. g. Nr. 9.—16. 5) Gremdķermeņi. Techn. Žurn. 1928. g. Nr. 19.—21. 6) Notekūdeņu tīrīšanas pajēmieni Rūras apgabalā. 1929. g. Iesniegts fakultātei rokrakstā.

3. Vecākais asistents Edvards Jākobsons dzimis Kurzemē, Aizputes pagastā, 1896. gada 7. jūnijā; zemāko izglītību baudījis pie mājskolotāja, tad iestājies Liepājas reālskolā, kuŗas kursu beidzis 1914. g.; tanī pašā gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā un beidzis Latvijas Ūniversitātes inženierzinātņu fakultāti 1924. g. ar atzīmi diplomā „ļoti sekmīgi“ pie kam diploma darbs godalgots. Jākobsons strādājis Latvijas Ūniversitātes inženierzinātņu fakultātē pie tiltu katedras no 1922. g. 1. novembra par subasistentu, no 1924. gada 16. novembra par jaunāko asistentu un no 1926. g. 16. decembra par asistentu. No 1916. līdz 1918. g. Jākobsons strādājis Maskavas pilsētas valdē Ļubercas apūdeņošanas laukos prof. Bīmaņa vadībā; bez tam strādājis pie lielākiem zemes darbiem, pie trīs dzelzsbetona tiltu būvēm, dzelzsbetona dikera ($d = 1,5m$) bū-

ves koka akvadukta uz estakades, kanālisācijas prōjekta un citiem darbiem. 1918. g. viņš bijis Liepājas pilsētas valdē par pils. inženiera palīgu un vadījis sabiedriskos darbus. Jākobsons brīvprātīgi iestājies armijā 1919. g. 8. martā, jēmis aktīvu dalību Latvijas atbrīvošanas kaujās pie Rīgas atsvabimāšanas, Latgales frontē un pie Rīgas aizstāvēšanas pret bermondiešiem; par kaujas nopelniem tas paaugstināts. 1919. g. 11. decembrī viņam uzticētas Armijas Auto-motociklu rotas, vēlāk parka komandēšana; izstājies no armijas 1922. gadā 1.aprīlī. Latvijas atbrīvošanas kara laikā Jākobsons sastādījis prōjektus un vadījis sekošo tiltu būves: Kalnciema tilta saspridzinātas daļas atjaunošanu (koka konstr.), kājnieku tilta estakadi 500 m. pie Kalnciema, Juglas pagaidu tiltu (peldošu), Suntažos koka pastāvīgu tiltu, Lubānā pastāvīgu tiltu pār Aivieksti (atjaunotu koka konstrukcijā), Madonas apkārtnē pagaidu koka tiltu pār Aivieksti (peldošu) un citus mazākus tiltus. Bez tam viņš izstrādājis prōjektu, organisējis priekšdarbus Lībekas tilta atjaunošanai pār Daugavu, kara operāciju vajadzības gadījumā; sastādījis prōjektus frontes nostiprināšanai un vadījis darbus pie blindažu, tranšēju un ložmetēju ligzdu izbūves; mācījis sapieŗus inženieru zinībās, 1920.—1922. gad. strādājis Armijas Galvenā Štābā mācības daļā; 1925. g. darbojies līdzī Sapieŗu Bataljonā tiltu kursu mācīšanā.

No veikto lielāko darbu virknes atzīmējami: 1) Kuldiņas tilta atjaunošanas prōjekts, divām saspridzinātām spraugām (dzelzsbetona konstrukcijā). Prōjekts realizēts. 2) Ķemeŗu ūdens torņa prōjekts dzelzsbetona konstrukcijā uz darbu izsoli. 3) 1924. g. bijis par būvdarbu vadītāju pie dzelzsbetona tilta būves pār Kārļa baseinu, kā arī strādājis pie Rīgas vecā dzelzs tilta balstu pastiprināšanas darbiem. 4) Piedalījies docenta Pāvulāna sastādītā Rīgas vecā dzelzs tilta virsbūves atjaunošanā un strādājis pie minētā tilta montažas darbiem šoseju un zemes ceļu departamenta uzdevumā. 5) 1925. un 1926. gadā bijis par Braslas hidroelektriskās spēku stacijas izbūves darbu vadītāju uz vietas un piedalījies pie stacijas ēkas, dzelzsbetona un koka caurules un citu prōjektu izstrādāšanas. 6) 1927. g. bijis prōjektu sastādītājs un atbildīgs būvdarbu vadītājs pie fabrikas ēkas

korpusa izbūves Artilērijas ielā 40, (pārvarēti sevišķi grūti grunts ūdeņa apstākļi). 7) Ēkas pastiprināšanas mēchaniskai galdnieku darbnīcai Kurmanova ielā. 8) Vitrīnas izbūves pastāvošā korpusā (dzelzskonstrukcijā) Marijas-Avotu ielas stūrī. 9) Ēkas pastiprināšana fabrikas vajadzībām Bruņinieku ielā 117. 10) Fabrikas korpus ar betona sienām (pielietojot īpatnēju būves paņēmienu) Cēsu ielā 33. 11) Dzirnāvu noliktava, betona konstrukcijā Maskavas ielā 52. 12) „Kvadrāta“ galošu fabrikas jaunbūvēta korpusa dzelzsbetona jumta konstrukcijas (sprauga 18 m) prōjekts un būvvadība. 13) Krustpils kazarmu dzelzsbetona griestu būvvadība. 14) Prōjekts un būvvadība „Daugavas“ finieru fabrikas divām lielākām tvērtņēm, speciālā koku konstrukcijā. 15) Ēkas prōjekts Artilērijas ielā 65, ēka Ropažos un citi.

Iespēstie darbi: 1) Paraugu bļietēšana cementa pārbaudīšanai (astotnieku veidņos). 1924. g. Iesniegts fakultātei 1925. g. 2) Inženieru koku konstrukcijas, I. daļa. Iesniegts fakultātei manuskriptā 1925. un 1926. g. 3) Daži novērojumi ūdensbūvniecībā Gaujas baseinā. Techniskais Žurnāls, Nr. 6/7. 1925. g. 4) Stutgartes dzelzsceļu direkcijas koka būvniecības tehnisko noteikumu apskats. Techniskais Žurnāls, Nr. 10/12. 1925. g. 5) Braslas hidroēlektriskā spēka stacija. Techniskais Žurnāls, Nr. 23. 1926. g. 6) Koka svārs un pretestība. 1927. g. Iesniegts fakultātei manuskriptā. 7) M. Bazāli: cenu noteikšana un tāmes sastādīšana augst-, dziļ- un dzelzsbetona būvēm. Kritisks apskats Techniskā Žurnālā, Nr. 5/6, 1928. g. 8) Saliktas sijas aplēses piemērs. 1928. g. 9) Būvkoša spiedes pretestība. Nodots fakultātei 1929. g. 10) Jauninājumi koka pretestības noteikšanā. 11) Fabrikas „Quadrat“ dzelzsbetona jumta būve. 12) Koka stiepes pretestība. Iesniegts fakultātei manuskriptā 1929. g.

Nolasijis referātus: 1) Daugavas smilts novērtējums. 1925. g. 2) Dzelzsbetona jumta būve fabrikā „Quadrat“. 1928. g. 3) Jauninājumi koka pretestības noteikšanā. 4) Pastāvošo akadēmisko inženieru biedrību attīstības gaita un mērķi.

4. Jaunākā asistente Auguste Baumanē dzimusi Rīgā 1902. gada 24. novembrī, 1910. g. iestājusies Majoru un Dubultu Labdarības Biedrības pamatskolā, 1912. g. pārgājusi uz tās pašas biedrības tirdzniecības skolu, kurā sabijusi līdz 1915. g. pavasarim. Pēc aizbraukšanas uz Maskavu, 1915. g. rudenī viņa iestājusies no Dobeles ēvakuētā tirdzniecības skolā

un 1917. gadā pēc pēdējās beigšanas iestājusies Rīgas Skolotāju un Izglītības Draugu Biedrības komercskolā. 1919. gadā Baumane atgriezusies Latvijā, rudenī apmeklējusi Latvijas Izglītības Biedrības augstskolas sekcijas kursus un pēc tam iestājusies Latvijas Īniversitātes inženierzinātņu fakultātē; 1926. g. beigusi inženierzinātņu fakultāti un ieguvusi būvinženiera gradu ar atzīmi diplomā „ļoti sekmīgi“, pie kam diploma darbs godalgots. Studiju laikā Baumane strādājusi no 1920. gada septembra līdz 1923. gada maija mēnesim Apsardzības Ministrijas satiksmes daļā pie dažādiem rasējumiem un rakstu darbiem; 1923. gadā no 15. maija līdz 15. jūnijam pie Latvijas Īniversitātes ģeodaisijas katedras par subasistenti pie praktisko darbu vadīšanas Vecākos. Tehniskās uzraudzības pienākumus viņa izpildījusi pie zemāk minētiem darbiem: 1923. gadā no 15. jūnija līdz 1. septembrim Latvijas dzelzsceļu I iecirknī pie ceļu likšanas un remonta darbiem Krasta stacijā; 1924. g. vasarā Latvijas dzelzsceļu VII iecirknī pie Lielupes krasta nostiprināšanas darbiem Majoru un Dubultu rajonā un pie nelielu ēku būvēm minētā iecirkņa robežās; 1925. g. vasarā pie Liepājas-Glūdas dzelzsceļa līnijas nostiprināšanas darbiem I iecirkņa I distancē; 1927. g. vasarā pie Liepājas-Glūdas dzelzsceļa sliežu likšanas darbiem I iecirkņa II un III distancēs; 1924. g. ievēlēta par subasistenti pie Latvijas Īniversitātes inženierzinātņu fakultātes dzelzsceļu būvniecības katedras; 1927. g. ievēlēta par jaunāko asistenti pie tās pašas katedras.

Fakultātē, Baumanes iesniegti manuskriptā, atrodās bibliotēkā sekošie raksti: 1) Vagonu šķirošanas darba ražīguma salīdzināšana, lietojot šķirošanai uzkalnus. 2) 75 vagonu garā vilciena iespaids uz dzelzsceļu virtuālo garumu. 3) Latvijas šaursliežu 0,75 m. platu dzelzsceļu virsbūves aplēsums, stāvoklis un iespaids uz nelaines gadījumiem. 4) Pārskats par zinātnisko komandējumu 1928. g. vasaras brīvlaikā. 5) Vācijas, Anglijas un Francijas ēlektriskās signalisācijas veidu salīdzināšana un viņu lietderīgums pielietošanai Latvijā.

V. Lauksaimniecības fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Jānis Bergs** (†) dzimis 1863. gada 21. novembrī, Dobeles apr. Zaļenieku Kalēju Ikvildās; 1883. gadā nobeidzis Jelgavas reālskolu; 1884. g. janvārī iestājies Rīgas Politehnikas inženieru nodaļā, bet 1885. gadā augustā pārgājis uz lauksaimniecības nodaļu, kur beidzis 1888. gada oktobrī. 1889. g. aprīlī viņš ieguvis diplomu ar uzslavas rakstu un agronoma gradu; šo diplomu 1913. gadā apmainījis pret Rīgas Politehniskā Institūta pirmās šķiras mācīta agronoma diplomu. Pēc gada karāklusības nokalpošanas no 1889. g. rudens līdz 1893. g. rudenim Bergs strādājis praktiskā lauksaimniecībā Čaŕkavas un īsu laiku Ufas guberņās, gan par pārvaldnieka palīgu, gan par patstāvīgu muižu un mežu pārvaldnieku, pēc tam lielāko laiku cukurbiešu saimniecībās. Pēc gada slimošanas, 1895. un 1896. gadā viņš darbojies par nedēļas laikraksta „Zemkopja“ redaktoru; tad līdz 1900. gada pavasarim par speciālu priekšmetu skolotāju un izmēģinājumu lauka vadītāju pie Grinoucu lauksaimniecības skolas Besarabijā. Līdz 1901. gada pavasarim Bergs nomājis muižu Lietuvā; pēc tam līdz 1915. gada jūlijam vadījis Jelgavas lauksaimniecības biedrības izmēģinājumu un sēkļu saimniecību Bērzmuižā. Te no 1903. gada pavasara sākot ik uz 2 gadem piejēmis mācekļus, kuriem sniedzis mācību dažos svarīgākos vispārīzglītotajos un ļoti plašos mācības aroda priekšmetos, ko pa lielākai daļai mācījis pats J. Bergs. Bērzmuižā viņš vadījis I. vasaras un I. ziemas kursus un piedalījies I. Jelgavā sarīkotosursos praktiskiem lauksaimniekiem; „Bērzmuižas laikā“ noturējis daudz priekšlasījumus vairākās lauksaimnieku biedrībās; sekmīgi veicis daudz pētījumus sēkļu izlases laukā. Pa kara laiku no 1916. gada pavasara līdz 1917. g.

vasarai Bergs bijis par agronomu pie Latvijas bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas ar pastāvīgu dzīves vietu Pliskavā. 1916./17. gada ziemā viņš vadījis Tatjanas komitējas Pliskavā sarīkotus lauksaimniecības kursus; no 1917.—1918. gada pavasaram strādājis pie Viskrievu pilsētu savienības lauksaimniecības nodaļas, iesākdams kā vecākais agronoms, vēlāk kā nodaļas vadītājs. 1918. gada vasarā Pliskavas gubernas pārtikas valdes uzdevumā Bergs pārvaldījis kādu muižu; pēc lielinieku iebrukuma pāris mēnešus pārzinājis Pliskavas gubernas pārtikas komitējas piensaimniecības nodaļu, bet 1919. gada martā uz Zemkopības komisāriāta rīkojuma pārbraucis uz Rīgu strādāt par agronomu pie Zemkopības komisāriāta un par mācības spēku pie Latvijas augstskolas. Niedras valdības laikā Bergs nodabojies vienīgi ar arodu rakstniecību, bet pagaidvaldībai atgriežoties kā pilsētas valdes loceklis pārzinājis Rīgas pilsētas muižu un mežu nodaļu, līdz kamēr ticis aicināts par profesoru pie tagadējās Latvijas augstskolas, kur iejēmis augkopības, laukkopības un saimniekošanas mācības katedras. Bergs piedalījies Latvijas augstskolas saorganizēšanas darbā kā Latvijas augstskolas organizācijas komitejas loceklis. 1919./20. gadā viņš izpildījis lauksaimniecības fakultātes dekāna pienākumus; vadījis izmēģinājumu un praktisku darbu saimniecības Liel-Platonē no 1920. līdz 1921. gadam un Vec-Aucē no 1921. līdz 1926. g.; strādājis terminoloģijas komisijā un ārpus universitātes lauksaimniecības padomē; 1924. gadā komandēts uz Vāciju, Šveici un Čehoslovāķiju. Ar aroda rakstniecību Bergs sācis nodarboties 1887. gadā Baltijas Vēstnesī; rakstījis kopskaitā ap 200 rakstus Tēvijā, Zemkopī, Bisenieka lauksaimniecības kalendārī, Jaunās latviešu avīzēs, Dzimtenes Vēstnesī, Baltijā, Latvijas Zemkopī, Baltijas ziņās un dažos vācu un krievu lauksaimniecības laikrakstos. No 1895. gada līdz 1915. gadam viņš rediģējis Zemkopja arodniecisko daļu, tikpat ilgi rediģējis Bisenieka izdoto Lauksaimniecības kalendāru. Šai laikā Bergs izdevis grāmatas: Lopu barības ieskābēšana un Kelnera lopu ēdināšanas mācība. Būdam par Latvijas Universitātes profesoru Bergs pūblicējis ap 30 rakstu Latvijas

Lauksaimniecībā un Latvijas Lauksaimniecības kalendārā (skat. gada pārskatus 1919.—1924., 1924.—1926.). Sarakstījis grāmatas: Īpatnēja augkopība, Laukkopība, Mājieni par tīrumu zemes strādāšanu un mēslošanu, Saimniekošanas mācību. Bergs miris 1927. gada 25. decembrī.

2. **Profesors Arnolds Bušmanis (Buschmann)** dzimis 8. dec. 1873. g. Kermo muižā, Igaunijā; pirmo izglītību baudījis vecāku mājā, 1886. g. iestājies Pēterļa reālskolā Tallinā, kuŗu nobeidzis 1891. g., 1892. g. iestājies bij. Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības nodaļā un 1898. g. turpat aizstāvējis savu diplomdarbu. Rudenī 1898. g. viņš iestājies Minchenes Techniskās Augstskolas inženieru nodaļā, kur 2 sēmēstrus studējis meliorāciju, sevišķu vēribu piegriezdams pļavu un purvu kultūrām. 1899. g. rudens sēmēstri Bušmanis praktiski strādājis kultūrtechniskā birojā Tērbatā, pēc tam 1 gadu par muižas pārvaldnieku Ziemeļ-Vidzemē. No marta līdz septembrim 1901. g. viņš darbojies par skolotāju Žerdovkas lauksaimniecības skolā pie Irkutskas un līdz 1902. g. pavasarim bijis par tēva muižas pārvaldnieku, Pēterpils guberņā. Pēc tam Bušmanis piejēmis uzaicinājumu iejemt asistenta vietu Pētermuižas izmēģinājumu saimniecībā pie Rīgas. Līdz 1915. g. vasarai, pa daļai kopā ar prof. V. Knīrīmu, pa daļai patstāvīgi viņš strādājis pie ēdināšanas izmēģinājumiem pie lauksaimniecībā izmantojamiem dzīvniekiem. 1903. g. Bušmanis ievēlēts par docentu kultūrtechnikā; bez tam 1906. g. rudens sēmēstri uzjēmies priekšlasījumus īpatnējā lopkopībā un piensaimniecībā. 1911. gadā viņš ievēlēts par adjunkta profesora vietas izpildītāju (līdz ar to arī dabūjis valsts padomnieka pakāpi); 1915. gadā bez jau minētiem priekšmetiem uzjēmies lasīt vispārējo lopkopību, dzīvnieku fizioloģiju un ēdināšanas mācību. Bez tam no 1912. līdz 1915. gadam viņš darbojies par docentu bij. Rīgas Politehniskā Institutā nodibinātos speciālos augstskolas kursus pļavkopībā, purvu un pļavu kultūras priekšmetos. Kaŗa gados Bušmanis turpinājis savu mācības darbību uz Maskavu pārceltajā Rīgas Politehniskā Institutā; 1918. g. rudenī ievēlēts par ārkārtēju profesoru Baltijas Techniskā Augstskolā, bet septembrī

1919. g. — par Latvijas Universitātes Lauksaimniecības fakultātes profesoru ar uzdevumu lasīt daļu īpatnējās lopkopības (zirgkopību, aitkopību), kā arī dzīvnieku fizioloģiju un ēdināšanas mācību. 1897., 1898., 1907., 1911., 1913., 1914., 1919., 1922. un 1923. g. Bušmanis studiju nolūkā apmeklējis Vāciju, Šveici, Austriju, Holandi, Ungāriju, Angliju, Dāniju, Zviedriju un Krieviju.

Iespiestie darbi: A. Pētījumi: 1) Über den Einfluss einiger Kraftfuttermittel auf die Milchsekretion. Dorpat, Baltische Wochenschrift, 1904. 2) Untersuchungen über den Einfluss der Ernährung auf die Milchsekretion des Rindes. Zum Teil in Gemeinschaft mit Prof. V. Knieriem, Berlin, Landw. Jahrb. 1907, S. 185—265. 3) Über den Einfluss der Futtermittel auf die Menge und Zusammensetzung der Milch. Leipzig, Biedermanns Centralblatt für Agrikulturchemie. 4) Изслѣдованія о вліянні кормленія на молочную производительность коровъ. С-Петербургъ, Журн. Сельскаго хозяйства и лѣсоводства 1906. 5) Der Nährstoffbedarf der Milchkuh. Dorpat, Baltische Wochenschrift, 1908. 6) Vergleichende Versuche über den Einfluss der Fütterung mit Sonnenblumenkuchen und Kokoskuchen auf die Menge und Zusammensetzung der Milch. 7) Vergleichende Fütterungsversuche an Milchvieh mit Sonnenblumenkuchen, Kokoskuchen und Weizenkleie. 8) Versuche über den Einfluss der Fütterung mit Baumwollsaatkuchen auf die Menge und Zusammensetzung der Milch, sowie ein Beitrag zur Frage der spezifischen Wirkungen der Futtermittel. 9) Untersuchungen über die Veränderungen in der Zusammensetzung des Milchfettes unter dem Einfluss der Fütterung. 6—9: Berlin, Landw. Jahrb. 1908. S. 899—959. 10) Zusammensetzung und Nährwert der Futtermittel und Fütterungsnormen (nebst Tabellen). Riga, Landw. Kalender für Liv-, Est- und Kurland. Verlag von Kymmell 1910—1914. 11) Методика опытовъ кормленія съ молочными коровами. 12) Результаты нѣкоторыхъ опытовъ кормленія съ молочными коровами, произведенные на опытной фермѣ Петергофъ. 13) Измѣненія состава молочнаго жира въ теченіи удойнаго періода и подъ вліянемъ кормленія. 11—13: Рефераты читанные на XII. съѣздѣ естествоиспытателей и врачей въ Москвѣ въ 1910. См. труды съѣзда. 14) Versuche über die Bedeutung der rohen Kartoffeln als Futter für Milchvieh, Berlin, Illustrierte Landw. Zeitung, 1912 Nr. 20. 15) Количество питательныхъ веществъ въ под-

держивающемъ кормѣ крупнаго рогатаго скота. Извѣстія и труды сельскохозяйственнаго отдѣленія Рижскаго Политехническаго Института, 1914, томъ I. выпускъ III. Опытъ кормленія дойныхъ коровъ кормомъ бѣднымъ бѣлками. Извѣстія и труды сел. хоз. отд. Рижск. Полит. Инст. 1916, томъ III. вып. 3/4.

17) Piena govīm vajadzīgās barības vielas. Rīgā, Zemkopis 1923. g.

18) Untersuchungen über den Eiweissbedarf der Milchkuh und den Einfluss eiweissreicher und eiweissarmer Fütterung auf die Menge und Zusammensetzung der Milch, Berlin. Die Landwirtsch. Versuchstationen. 1923, S. 216.

19) Nährwertbeurteilung des Futters und Nährstoffbedarf der Milchkuh. Mitteilungen der Deutschen Landwirtschaftsgesellschaft, 1926, Nr. 24/25.

20) Barības līdzekļu novērtēšana un piena govīm vajadzīgās barības vielas. Rīgā, Latvijas Lauksaimnieks, 1926. g., Nr. 19, 20, 21.

21) Paaugstinātu barības vielu devumu iespaids uz ražotā piena daudzumu, Rīgā, Latvijas Lauksaimn. 1927. g., Nr. 3.

22) Untersuchungen über den Anteil der Kohlenhydrate des Futters an der Bildung des Milchfettes und Milchzuckers. Berlin, Zeitschrift für Tierzüchtung und Züchtungsbiologie. Bd. X, Heft 1, 1927.

23) Ēdināšanas iespaids uz tauku saturu pienā un sviesta īpašībām. Nolasīts Latvijas Agronomu V. zinātniskā kongresā, 1927. g. aprīlī.

B. Dažāda satura: 24) Основы рациональнаго выращивания молочнаго скота. Труды съѣзда сельскихъ хозяевъ въ г. Двинскѣ, 1913.

25) Die Nährwertbeurteilung der Futtermittel nach Stärkewerten. Dorpat, Baltische Wochenschrift 1907.

26) Nährwert und Marktpreis der Futtermittel. Dorpat, Balt. Wochenschrift 1908.

27) Über Anlage und Kultur von Dauerweiden. Dorpat, Balt. Wochenschrift 1910.

28) Über Anlage und Kultur von Wiesen und Weiden auf Moorboden. Dorpat, Baltische Wochenschrift 1915.

29) Der Rückgang im Anbau der Zuckerrübe. Berlin, 1919, Blätter für Zuckerrübenbau Nr. 19/20.

30) Mūsu mājlopu apgādāšana ar barības līdzekļiem. Pirmais Latv. lopkopju kongress 1922. Lauksaimn. Depart. izdevums.

31) Dažādu olbaltumvielu bioloģiskā vērtība. Rīgā, Latvijas Lauksaimn. 1924. g.

32) Zāļu purvu kultivēšana. Lauksaimn. Pārvaldes izdevums 1925. g.

33) Tirgū neejošo lauksaimniecības ražojumu izvērtēšana un izmantošana. Latvijas Agronomu II. un III. zinātnisko kongresu darbi 1925. g.

34) Zirgu audzēšanas mērķi Latvijā. Lauksaimn. Pārvaldes izdev. 1926. g.

36) Ēdināšanas mācības pamati. 36) Liellopu

ēdināšana. 37) Zirgkopība. 38) Aitkopība, 35—38: Lauksaimn. Padomn. Lauksaimniec. Pārvaldes izdevums 1927. g. 39) Latvijas zirgu sugu izkopšana. Latvijas Lauksaimnieks. 1927. g., Nr. 5, 6, 7. 40) Lopbarības līdzekļu barības un naudas vērtības noteikšana. Latvijas Lauksaimnieks, 1927. g. Nr. 9, 10, 11.

3. **Profesors Augusts Ķirchenšteins** dzimis 1872. gada 6. septembrī Maz-Salacē; apmeklējis vietējo draudzes skolu un pēc tam Aleksandra ģimnasiju Rīgā. No 1895. līdz 1902. g. viņš studējis Tērbatas Veterinārā Institutā; kā II. kursa students ieguvis sudraba medaļu par konkurences darbu „Chlōroforma iespaids uz asinīm“. Beidzamā kursā Ķirchenšteins darbojies par palīgasiģntentu piensaimniecības baktērioloģijas nodaļā (prof. Hapichs). Šajā laikā kopā ar Hapichu viņš sarakstījis apcerējumu par „Tērbatas tirgus piena īpašībām“ (iespiests Tērbatas Veterinārā Institutā piensaimniecības nodaļas gada pārskatā 1901. g.). Pēc studiju beigšanas Ķirchenšteins darbojies par praktisku veterinārārstu Valmierā un pēc tam Limbažos par iecirkņa un pilsētas veterināru. 1905. gada beigās viņš ēmigrējis un pēc tam uzturējies lielāko tiesu Šveicē, kur papildinājies vispārējos zinātnes, kā arī speciālos priekšmetos, Cīriches Ūniversitātē apmeklējis zooloģijas lekcijas (prof. Langs), turpat klausījies socioloģiju (prof. Eleuteropulos). 1908. gadā viņš klausījies vet. medic. fakultātes lekcijas baktērioloģijā un piena izmeklēšanā (prof. Cšoke). 1911. g. Ķirchenšteins pārgājis uz Davosu bojātās veselības dēļ un tur līdz 1914. g. sākumam darbojies Dr C. Špenglera tūberkulōses pētīšanas institūtā par asistentu. Pēc Davosas atstāšanas pasaules kara sākumā (1914. g. septembrī) viņš aizbraucis uz Serbiju, kur kalpojis serbu armijā par veterinārārstu-baktēriologu. Pārnākot no Serbijas (1916. g. sākumā), atkal atgriezies Šveicē un pēc tam 9 mēnešus uzturējies Ženevā, kur šo laiku strādājis turienes ūniversitātes higiāinas institūtā, nodarbodamies galvenā kārtā ar C. Špenglera institūtā iesākto darbu turpināšanu, speciāli ar baktēriju morfoloģijas un attīstības izpētīšanu. 1916. gada beigās Ķirchenšteins piejēmis baktēriologa vietu Lugānā Tešinas kantona labōrātōrijā. 1917. g. jūlijā Ķirchenšteins at-

griezies Latvijā un tā paša gada novembrī piejēmis Zemes Padomē vietu par veterinārās nodaļas pārzini; tajā laikā pārzinājis arī Valmieras apriņķa sanitāro nodaļu. Pēc vācu okupācijas un lielnieku varas sabrukuma Ķirchenšteins iestājies armijas jaunformējamos pulkos pēc Pagaidu Valdības atgriešanās no Liepājas. Vēlāk viņš iecelts par Armijas Veterinārās Pārvaldes priekšnieku, un šo iestādi sācis organisēt un pārvaldīt līdz 1919. g., kad to apstiprina Latvijas Īniversitāte par docentu. No Latvijas Īniversitātes nodibināšanās Ķirchenšteins ietelpis veterinārmedicīnas un lauksaimniecības fakultātes organisācijas sastāvā. Līdz 1925./26. gadam viņš piederējis pie Īniversitātes Organisācijas Kommissijas, vēlāk Īniversitātes Padomes sastāva. Kopš 1925. gada skaitās par Latvijas Īniversitātes profesoru goda tiesas locekli. Terminoloģijas kommissijas pastāvēšanas laikā (no 1919. līdz 1922. g.) viņš par locekli piedalījies pie dabaszinātnisko, medicīnisko un baktērioloģisko terminu izstrādāšanās. 1923. g. maijā Ķirchenšteins aizstāvējis disertāciju „Baktēriju iekšējā uzbūve un attīstība“ un ieguvis agronomijas doktora gradu. Pēc tam novembrī 1923. g. ievēlēts par profesoru pie mikrobioloģijas katedras, viņš vada nodibināto L. Ū. seruma staciju Kleistos. Ārpus ūniversitātes Ķirchenšteins piedalījies apspriedēs pie koppiemnicu sanitārās pārraudzības noteikumu, tāpat pie mājkustoņu tūberkulōses apkaŗošanas noteikumu izstrādāšanas. Būdams Rīgas veselības kommissijā par locekli (1925.—1928. g.), viņš piedalījies pie noteikumu izstrādāšanas par tirgošanos ar pienu un piena prōduktiem. 1925. g. Ķirchenšteins ievēlēts par Rīgas pilsētas domnieku. Viņš piedalījies pie Latvijas Tūberkulōses Apkaŗošanas Biedrības nodibināšanas; no dibināšanas bijis par padomes locekli un kopš 1925. g. līdz 1927. gada maijam par padomes priekšsēdētāju. Ķirchenšteins nodibinājis šīs biedrības žurnālu „Tautas Veselība“, ko rediģējis pirmo pusgadu. Tālāk viņš piedalījies pie Latvijas Bioloģijas Biedrības nodibināšanas (1923. g.), no 1923. līdz 1924. g. bijis par sēkrētāru un no 1924. līdz 1926. g. par viceprēsidentu. 1927. gadā Ķirchenšteins ievēlēts par Romas Starptautiskā Agronomiskā Institutā lauku higiāinas sek-

cijas pastāvīgo biedri. Ķirchenšteins komandēts uz ārzemēm: 1922. g. uz Pastera institūtu, iepazīties ar serumu un pošu pagatavošanu; 1923. g. uz Pastera 100 g. jubileju; 1926. g. uz starptautisko piensaimniecības kongresu Parīzē un kā Bioloģijas biedrības dēlēgāts Ch. Richet jubilejā; 1927. gada novembrī uz starptautiskā agronomiskā institūta konferenci (Romā). Ķirchenšteins apbalvots ar Officier d'Instruction publique un Triju Zvaigžņu ordeniem (IV. šķ.).

Iespējamie darbi: 1) Zur Technik der Phagocytenfärbung u. s. w. Zeitschrift für Tuberkulose. B. 18, H. 4. 2) Ein Beitrag zur Sporenfrage der Tuberkuloserreger. Zentralblatt für Bakteriologie. I. B. 66, H. 1. 3) Leistungsfähigkeit der Pikrinmethode C. Spenglers. Zeitschrift für Tuberkulose. Bd. 19, H. 1. 4) Wechsel der Tub. Bac. Formen im phthisischen Sputum. Correspondenzblatt für Schweizer Ärzte. 1913, Nr. 12. 5) Einige Richtigstellungen zu der Arbeit Böhms u. s. w. Centralblatt für Bakteriologie. I. Abt. Orig., Bd. 65, H. 4/5. 6) Ein Beitrag zu den Strukturfärbemethoden der Tuberkuloserreger. Zeitschrift für Tuberkulose, Bd. 19, H. 6. 7) Einfluss der Spezifischen Jk.-Therapie auf die Entgiftung des tuberkulösen Organismus. Zeitschrift für Tuberkulose, Bd. 19, H. 6. 8) Einfluss der spezifischen Jk.-Therapie auf die Zerstörung der Tuberkuloseerreger. Zeitschrift für Tuberkulose, Bd. 20, H. 2. 9) Die Bedingungen der Phagocytose von Tuberkelbazillen. Beiträge für Klinik der Tuberkulose, Bd. 29, H. 2. 10) Über „Splitter“ im Sputum von Physikern. Münchener med. Wochenschrift 1913, Nr. 28. 11) Splitterfrage und Splitterfärbungen. Tuberkulosis, 1913. Nr. 3. 12) Wechsel der Tuberkelbazillenformen während des klinischen Verlaufs der Tuberkulose. Beitrag zur Klinik der Tuberkulose, Bd. 30. 13) Sulla resistenza del bacillo della Tuberculosis nelle aque di rifiuto. Travaux de chimie alimentaire et d'hygiène. Vol. III. Fasc. 2 1917. 14) Sur la présence des leukocytes et des microbes dans le lait. Travaux de chimie alimentaire et d'hygiène. Vol. III. Fasc. 3/4. 15) Sur la structure et le mode de développement des bactéries. C. R. de la Soc. de biol. t. LXXXV, p. 787. 1921. 16) Structure intérieure et mode de développement des bactéries. Latvijas Universitātes Raksti III. 1922. (Doktora disertācija). 17) Sur la morphologie et le mode de développement des formes atypiques des bactéries. C. R. de la Soc. de Biol. 18) Morphologie,

développement et signification des formes bactériennes dégénérées. Latvijas Universitātes Raksti V. 1922. 19) Sur la structure et le mode de développement du bacille tuberculeux. Annales de l'Institut Pasteur. T. XXXVI, p. 416, 1922. 20) Jaunākie pētījumi par cilvēku un mājkuoņu uzturu. 1923. g., II. Latv. Agron. zinātniskais kongress. 21) Aizsargu potēšana pret lopu tūberkulōsi. 1925. g., III. Latv. agron. zinātniskais kongress. 22) Sviesta baktērioloģiskas kontroles nozīme. 1926. g., IV. Latv. agron. zinātn. kongress. 23) Latvijas pienotavu ūdeņu baktēriju skaits un sugas. 1927. g., V. Latv. agron. zinātn. kongress. 24) Sviesta kontroles uzdevumi un nokārtošana. 1928. g. VI. Latv. agron. zinātn. kongress. 25) Immunitātes ilgums. 1925. g., I. Latv. ārstu kongress. 26) Aizsargu potēšanas jautājums pret cūku šarkangūļu Latvijā. Veterinār-sanitārais biļetēns, 1926. g. 27) Lui Pastera piemiņai. Latv. Bioloģ. Biedrības darbības pārskats 1927. 28) Charles Richet jūbilejas piemiņai. Turpat, p. 118, 1927. g. 29) Serumu un pošu ražošana Latvijā. Oikonomists 1926. g., decembrī. 30) Sabiedriskās higiainas trūkumi un sasniegumi Latvijā. Pašvaldības Balss 1927. g., Nr. 1. Bez šiem rakstiem Ķirchensteins vēl publicējis kopš 1902. g. lielāku skaitu (ap 200) īsakus un garākus apcerējumus latvju speciālās lauksaimniecības un piensaimniecības žurnālos: Zemkopī, Baltijas Lauksaimniekā, Zemē, Latvijas Lauksaimniekā un citos.

No sabiedriskiem rakstiem jāatzīmē: 1) Kaŗš un bērnu mirstība. Taurētājs 1916. g., Maskavā. 2) Kaŗš un veneriskās slimības. Taurētājs 1917. g. 3) Kaŗš un tūberkulōse. Taurētājs 1917. g. 4) Tūberkulōses apkaŗošanas darba plāns. Sociālpolitika Nr. 2, 1920. g. 5) Tūberkulōses sakars ar nodarbošanos. II. Veselības nedēļas broŗ., 1928. g. 6) Slimību sociālie cēloņi. Darba Tiesības 1923. g. 7) Padomi par aizsargāšanos no tūberkulōses. Pašvaldības Balss 1927. g.

Grāmatas, broŗīras, tabulas: 1) Ievads piensaimniecībā 1906. g. Derīgu grāmatu nodaļas izdevums. (13. dr.l.) 2) Dzemdēšanas palīdzība un t. t. pie govīm 1907. g. Lauks. oikonom. sabiedrības izdev. (8 dr. l.). 3) Mājkuoņu sērgas. 1909. g. Lauks. oikonom. sabiedr. izdev. (7 dr. l.) 4) Lopārstniecība. I. izdev. Valmierā 1914. g., III. izdev. 1922. g. Rīgā, divās daļās. (30 dr. l.) 5) Cūku lipīgās slimības. 1925. g. Rīgā. (1 dr. l.) 6) Tūberkulōse pie mājkuoņiem ar pielikumu: Cilvēku un lopu tūberkulōse. 1925. g. Rīgā. (9 dr. l.) 7) Vitamīni un avī-

taminōsas. 2 izd. 1925. g., Rapas izd. (10 dr. l.) 8) Tīrkultūru nozīme un lietošana piensaimniecībā. 1927. g. 2. izd. Zemkopības Ministr. izdev. 9) Sienas tabulas (15) baktērioloģijā. 1923. g. L. Centrālbiedrības izdev. 10) Tūberkulōse pie bērniem. 1919. g. Valkā (6 dr. l.). 11) Tīra piena iegūšanas pamatnoteikumi. Lauksaimnieka rokas grāmatā.

4. **Ārštata profesors Eižens Heinrichs Ostvalds** dzimis Rīgā 1851. gada 4. novembrī, studējis mežu zinātni Tarantes mežu akadēmijā (Saksijā) no 1869. līdz 1872. g., pēc kam tūlīt iestājies Rīgas pilsētas dienestā, strādādams sākumā par mežziņa palīgu, tad par mežzini, vēl vēlāk par mežu inženieri, līdz kamēr, sākot ar 1883. gadu, iecelts par pilsētas mežu pārvaldes tehnisko vadītāju; šinī amatā sabijis līdz 1906. gadam. Blakus pilsētas dienestam, sākot ar 1878. g. Ostvalds piejēmis arī mežsaimniecības docentūru pie Rīgas Politehniskā Institūta, paturēdams šo posteni arī pēc 1896. g., kad Rīgas Politehnikums pārvērsts valsts augstskolā. Šo vietu viņš izpildījis līdz 1. jūlijam 1900. gadā. 1892. gadā Ostvalds ieskaitīts krievu mežziņu korpusā, kur piederējis līdz 1906. gadam. 1907. gadā viņš Vidzemes Vispārderīgās Oikonomiskās Biedrības uzdevumā saorganisējis un līdz 1914. gadam vadījis mežierīcības darbu biroju. Tās pašas biedrības uzdevumā sācis nodibināt mežu pētišanas staciju, bet galīgos izbūves darbus kaŗš 1916. gadā pārtraucis. 17. novembrī 1919. g. Ostvalds iestājies par taksatoru Latvijas valsts dienestā. 1. novembrī 1920. g. iejēmis vietu par stundu docentu mežu taksācijā pie Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātes, februārī 1922. g. iecelts par štata profesoru, 1926. g. pensionēts. Kā ārštata profesoram viņam uzdots mežierīcības sēmināru stundu tālākā vadīšana, kuŗa turpinājas vēl joprojām. 1903. gadā Ostvalds Pēterpils Mežu Institutā ievēlēts par korespondētāju locekli; 1923. gadā uz Tarantes Akadēmijas ierosmi Leipcigas Ūniversitātē viņu ievēlējusi par Dr. phil. h. c. un 1926. gadā uz Lauksaimniecības fakultātes ierosinājumu Latvijas Ūniversitātē to ievēlējusi par Dr. rer. forest. h. c.

Iespēstie darbi: 1921. g.: 1) Oikonomists Nr. 3, Pamatvilcieni mežu koku taksēs izstrādāšanai. 2) Oikonomists

Nr. 6, Mežu izmantošanas rēgulēšana no tautsaimnieciska redzes viedokļa. 3) Oikonomists Nr. 8, Mežsaimniecības mērķi. 4) Oikonomists Nr. 14, Mežu tipi, augstienes bonitāte un augstuma klases. 5) Oikonomists Nr. 21, Mežu materiālu takses pārbaudīšana. 1922. g.: 6) Oikonomists Nr. 12./16., Meža vērtības krāšanas spējas. 7) Tharandter forstl. Jahrbuch, burtn. 4., Zur Verständigung in Sachen der Waldrententheorie. 8) Silva Nr. 30, Zur Waldrentenfrage. 1923. g.: 9) Oikonomists Nr. 13./15., Mežu rasma. 10) Silva Nr. 8, Zur Waldbesteuerungsfrage. 1924. g.: 11) Silva Nr. 46, Die Verrechnung der Kulturkosten. 12) Silva Nr. 51/52, Ertragstafelstudien. 13) Allgem. Forst- und Jagd-Zeitung, Welche Konsequenzen ergeben sich aus der Annahme, dass der anormale Wirklichkeitswald als eine geschlossene wirtschaftliche Einheit zu gelten habe? 14) Tharandter forstl. Jahrbuch, burtn. 5., Zur Theorie und Praxis der Forstertragsregelung. 1925. g.: 15) Zeitschr. für Forst- und Jagdwesen, burtn. 4., Über Quadratmeter Taxwerte. 16) Tharandter forstl. Jahrbuch, burtn. 4., Zur Kritik der Faustmannschen Bodenertragswertformel. 17) Silva Nr. 14/15, Zur Bilanzierungsfrage. 18) Silva Nr. 28, Waldrente oder Bodenrente? 19) Der deutsche Forstwirt Nr. 27, Zur Theorie der forstlichen Einkommensteuer. 20) Der deutsche Forstwirt, Nr. 54. Zur Theorie der forstlichen Einkommensteuer. 21) Der deutsche Forstwirt Nr. 72, Zum Ausbau eines bilanzfähigen Verfahrens der Forstertragsregelung. 1926. g.: 22) Der deutsche Forstwirt Nr. 87/88, Zur Zinsfußfrage. 23) Tharandter forstl. Jahrbuch, burtn. 10, Über Fundamentalfragen der forstlichen Reinertragstheorie. 1927. g.: 24) Der Deutsche Forstwirt Nr. 89, Die Waldrente als Rentabilitätsweiser. 25) Silva, Zur Frage der Veranschlagung des Grundkapitals aussetzender Betriebe. 26) Centralblatt f. d. g. Forstwesen, burtn. 7./8., Zur forstwirtschaftlichen Rechnungslegung. 27) Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen, burtn. 2, Der Bodenertragswert und die Waldrente. 28) Zeitschr. f. Forst- u. Jagdwesen, burtn. 1, Etat und Rente. 1928. g.: 29) Forstar- chiv, burtn. 8. un 9., Reinertragsstudien.

B. Docenti.

1. **Docents Jānis Apsītis** dzimis 1886. g. 17. jūnijā Valmieras apriņķa Vec-Ates Strazdiņos, apmeklējis Maz-Salaces draudzeskolu (1896.—1899. g.) un pēc viņas beigšanas 1900. g. aiz-

braucis, lai iestātos Gori-Gorku (Mogilevas gub.) vidējā zemkopības skolā. 1901. g. izturējies iestāšanās pārbaudījumus un pēc diviem gadiem ieguvis brīvas mācības, uztura un apģērba tiesības uz valsts rēķina. Krievijā revolūcijai uzliesmojot, 1905. gada rudenī viņš pārbraucis dzimtenē, uzstājies ar runām. Pēc sodekspedīcijas ierašanās Vidzemē, viņš decembra vidū atstāj dzimteni un ierodas Helsingforsā; 1906. gada pavasara sākumā atstāj Helsingforsu un, nelaikā Rolava aicināts, dodas uz Cīrichi. Tur viņš nodarbojas ar pašmācību, politiku un, pa daļai, līdzdarbību laikrakstos („Dienas Lapa“, 1906.—1907. g.); 1906. gadā klausās dažus kursus Cīriches augstskolā. 1907. gada sākumā Apsītis pārbrauc uz Franciju un iestājas Nanses Universitātes zinātņu fakultātes agronomijas institūtā, kur pēc studiju beigšanas strādā universitātes lauksaimniecības botanikas laboratorijā un gatavo disertāciju „Augstu temperatūru iespaids uz sēklām, sakarā ar viņu žāvēšanu“ zinātņu doktora gradam. Disertāciju universitāte apstiprina un atļauj iespiest aizstāvēšanai, kas materiālu šķēršļu dēļ nevarēja notikt. Pētījumu dati atsevišķos jautājumos publicēti pie Parīzes Zinātņu Akadēmijas un Francijas Bioloģijas biedrības, vai iespiesti Francijas agronomijas annāļos (1909. līdz 1911. g.). Apsītis nodibina pie universitātes studentu-agronomu biedrību. No 1909. g. viņš nepārtraukti strādā līdz „Zemkopī“. Kādu laiku viņš pilda adjunkta prēparātora pienākumus universitātes lauksaimniecības botanikas laboratorijā. 1911. g. beigās Apsītis pārbrauc uz Šveici, uzturas Ženevā un ceļo pa Šveici, Franciju un Vāciju, lai iepazītos ar lauksaimniecību. No 1911.—1915. g. viņš ir par līdzstrādnieku sekošos lauksaimniecības žurnālos: *Журналъ Опытной Агрономіи (Петербургъ)*, *Сельскій Хозяинъ (Петерб.)*, *Животноводство, Деревня (Москва)*, *Агрономическій журналъ (Харьковъ)*, *Нужды Деревни (Москва)*, *Вѣстникъ животноводства (Москва)*, *Молочное хозяйство и скотоводство (Москва)*, *Хуторянинъ (Полтава)*, *Южно-русская с.-х. газета (Харьковъ)*, *Садъ-Огородъ-Бахча (Астрахань)*, *Записки Симферопольскаго Отдѣла Россійск. Имп. Общества садоводства (Симферополь)*, *Земледѣльческая Газета (Пе-*

троградъ), Вѣстникъ мелкаго кредита (Петроградъ). Atsevišķi viņa raksti ievietoti Baltijas Lauksaimniekā, Dzimtenes Vēstnesī, Latviešu Avīzēs, Šveices Le Sillon romand, La Terre vandoise un Francijas Les Annales de la science agronomique française et étrangère. Uzturot sakarus ar Krievijas lauksaimniecības žurnāliem, atsevišķiem agronomiskiem darbiniekiem un biedrībām, Apsītis veic šo pēdējo uzdevumā lauksaimniecības jautājumu pētišanu ārzemēs. Uz inž. Demčinskija lūgumu viņš pārtulko franču valodā viņa grāmatu „Грядковая культура“. Uz Dienvid-Krievijas graudu tirdzniecības kongresa organisācijas biroja lūgumu viņš izstrādā un iesniedz ziņojumu „par tirgus graudu īpašību noteikšanas pajēmieniem“, kas nolasīts kongresā (Jekaterinoslavā, 1913. g. maijā) un iespiests kongresa darbos. Tad viņš saraksta grāmatiņu „Laba sēkla“, kuŗu izdod Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrība 1912. gadā. Krievu valodā 1913. g. parādās viņa grāmatiņa „Хорошее съмя“. Astrachanas dārzkopības biedrība izdod divas Apsīša brošūras: Продукція, коммерція и обработка сливъ въ С. Штатахъ, Франціи и Сербии ии Къ вопросу огранизации сбыта продуквовъ садоводства и огородничества Bez tam viņš saraksta lielāku (26 loksnes) populāru lauksaimniecības grāmatu Другъ Земледѣльца, kuŗu 1916. g. izdod savienība „Agronomс“ Maskavā, un pie kuŗas otrā izdev. iespiešanas stājās šī pati sabiedrība 1918. gadā. 1915. gada rudenī Apsītis atstāj Ženevu un dodas uz Pēterpili. Pēterpili viņš iestājas kaŗa dienestā. Še ierosina domu un izstrādā prōjektu kaŗa saimniecības ierīkošanai, lai rastu uz vietas un ar saviem līdzekļiem kaŗa pulkam vajadzīgos lauksaimniecības ražojumus. Šo saimniecību viņš organisē (Oktā) un vada līdz 1917. gada beigām, kad kommūnistu revolūcija saimniecību likvidē. Apsītis rūpējas un panāk, ka saimniecību nodod Pēterpils veģetāriešu biedrībai, turpina viņas vadību līdz 1920. g. decembrim; reizē ar to, 1919. g. beigās padomju vara iesauc viņu aktīvā lauksaimniecības dienestā un uzdod lasīt lekcijas par lauksaimniecību „Lauksaimniecības pašdarbības propagandas institūtā“. Pēc 8 mēnešu mocībām 1920. g. de-

cembrī viņš dabū vajadzīgos dokumentus un pārbrauc Latvijā. No 1921. gada sākuma līdz beigām Apsītis ieņem vecākā agronoma vietu Zemkopības Ministrijā, ierosina jautājumu par sviesta eksportu bez muitas (Oikonomists 1921. g.), piedalās par Latvijas dēlēgātu starptautiskā darba konferencē Ženevā. 1921. g. 1. decembrī viņš atstāj Zemkopības Ministriju un, uz Jelgavas apriņķa valdes uzaicinājumu, pāriet uz Zaļo muižu, kur organisē apriņķa valdes saimniecību, nodarbojas par virsskolotāju Zaļenieku vidusskolā un nododas dažādu sabiedrisku pasākumu organisēšanai. 1923. gada novembrī Apsītis ievēlēts par lauksaimniecības docentu Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē ar pienākumu lasīt arī ievadu lauksaimniecības zinātnē un lauksaimniecības enķiklopaidiju. No 1923. g. 1. decembra līdz 1924. g. 3. martam viņš izpilda reizē docenta pienākumus Rīgā un saimniecības vadītāja un virsskolotāja pienākumus Zaļā muižā. Pēc tam viņš pāriet un paliek tikai pie augstskolas. No 1924. g. 1. jūlija līdz 1926. g. 30. jūnijam Apsītis ir Lauksaimniecības fakultātes sekretārs; no 1926. g. 1. aprīļa līdz 1928. g. 31. marta — universitātes izmēģinājumu un praktisko darbu saimniecības vadītājs Vec-Aucē. Apsīša sarakstītas un izdotas (Lauksaimniecības pārvaldes) grāmatīņas: „Zeme, viņas ielabošana un strādāšana“ (1926. g.) un „Mēsli un mēslošana“ (1927. g.). Viņš ir lauksaimniecības padomes (pie Zemkopības Ministrijas) loceklis.

2. **Ārstata docents Jānis Bokalders** dzimis 1885. g. 21. novembrī Priekuļu pagastā (pie Cēsīm), apmēklējis Cēsu draudzes skolu, Millera (Zariņu Kārļa) privāto reālskolu un Jelgavas reālskolu (beidzis 1905. g.); studējis Rīgas Politechnikā un Maskavas Kommercinstītūtā; pēdējo beidzis 1913. gadā ar I. šķiras oikonomisko zinātņu kandidāta gradu. Pēc studiju beigšanas Bokalders strādājis par statistiķi pie Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības un par grāmatvedi. Kara laikā viņš iesaukts kara dienestā; okupācijas un lielnieku laikā bijis par skolotāju Valmieras Izglītības Biedrības skolās. Pēc Latvijas prōklāmēšanas Bokalders darbojies par nodaļas inspek-

toru Ziemeļlatvijā, Zemkopības Ministrijā, un no 1919. g. līdz 1925. g. par valsts statistiskās pārvaldes vicedirektoru. Viņš organizējis 2 pirmās lauksaimniecības skaitīšanas un lauksaimniecības brīvprātīgo korespondentu tīklu. Bokalders bijis par Valsts Zemes bankas padomes priekšsēdētāju no 1924. līdz 1927. g.; no 1925. g. par Finanšu ministra biedru, par Rīgas pilsētas domnieku no 1922. gada; divus gadus (līdz 1925. g.) bijis par pilsētu un miestu savienības žurnāla „Pašvaldības Balss” redaktoru un no 1927. gada Finanšu Ministrijas žurnāla „Oikonomista” atbildīgo redaktoru.

Iespējamie darbi. A. Grāmatas. 1) Latvijas saimnieciskā ģeogrāfija (skolas grāmata). 124 lpp., 1922., 1924. un 1927. 2) 1920. gada skaitīšanas rezultāti lauksaimniecībā. Valsts statistiskās pārvaldes izdevums. 1921. g. 3) Latvijas lauksaimniecība. I. daļa. 1924. g., 180 lpp. 4) Latvijas lauksaimniecība. II. daļa. Lielās un mazās saimniecības. 1926. g., 275 lpp. 5) M. Skujenieka „Latvijas zemes un iedzīvotāji” visos 3 izdevumos nodaļa par lauksaimniecību. Pēdējā 1926. g. izdevumā 12 loksnes. B. Atsevišķi lielāki raksti. 1) Nekustamu īpašumu taksācija Vidzemē. Dzimtenes Vēstnesis. 1911. g., Nr. Nr. 239, 243 un 249. 2) Lettlands Agrarproblem. Ītalijas starptautiskā žurnālā Metron 1921. g., Nr. 6. 3) Mūsu pašvaldību budžeti. Pašvaldības Balss. 1924. g., Nr. 5/6 un Nr. 7. 4) Latvijas saimnieciskais stāvoklis 1927. g. Oikonomists. 1928. g., Nr. 1. 5) Lettlands Agrarreform. (Franču, vācu un čehu valodās). Bureau international agraire (Pražā) biļetenā. 1928. g., Nr. 3. Minētā firoja pastāvīgs līdzstrādnieks. 6) Latvijas un Krievijas linu līgums. Oikonomists. 1927. g., Nr. 23. 7) Lettlands Landwirtschaft. Neue Freie Presse. 1923. g., speciāls Latvijas numurs, u. t. t. C. Bez tam vairāk mazāku rakstu ievietoti Latvijas Lauksaimniekā, Oikonomistā un citos periodiskos izdevumos.

3. **Vecākais docents Pēteris Delle** dzimis 3. nov. 1877. g. Grasdonas pagastā, Cēsu apriņķī; pirmo izglītību baudījis Bērzonas draudzes skolā; no 1891.—1894. g. apmeklējis Jēkabpils pilsētas skolu. No 1894.—1899. gadam viņš apmeklējis Gori-Gorķu vidējo lauksaimniecības skolu; no 1899.—1900. g. studējis Rīgas Politehniskā Institūta lauksaimniecības fakultātē; no 1900.—1905. g. studējis turpat ķīmijas fakultātē. Visā

studiju laikā Delle darbojies arī par valdības apstiprinātu pirmo Baltijas ceļojošo lauksaimniecības un dārzkopības kursu lektoru, par Ķeizariskās Dārzkopības Biedrības Rīgas nodaļas sēkrētāru un par šīs nodaļas augļu tehniskās pārstrādāšanas sekcijas vadītāju. Šī darbība sadurās ar dažu šķiru privilēģijām, kamdēļ soda ekspedīciju laikā viņš bij spiests ēmigrēt uz ārzemēm ar svešu vārdu. Delles patstāvīgā, zinātniski eksperimentālā darbība rūgšanas chēmijā un baktērioloģijā, arī vīnrūpniecībā, augļu un sakņu tehniskā pārstrādāšanā ir sākusies ar 1901. g. 1906. gadā no jānvāra līdz maija mēn. Delle strādājis ar K. A. Griena vārdu par praktikantu Geisenheimas izmēģinājumu stacijās (Vācijā pie Reinas) pie Baltijā uzkrātu jautājumu noskaidrošanas. Darbus vadījis prof. Vortmanis; no 1906. g. maija līdz 1907. g. jūnijam viņš bijis turpat par prof. K. Krēmera asistentu (Pflanzenphysiologische Versuchsstation). No 1906. g. jūlija līdz 1906. g. oktōbrim Delle strādājis par labōrantu pie prof. Meisnera Virtembergas izmēģinājumu stacijā Veinsbergā; no 1906. g. okt. un nov. iepazīties ar darbiem un speciālo iekārtu prof. Hansena un Sergensena rūgšanas un tirkultūru labōratorijā Kopenhagenā; no 1907.—1909. g. darbojies par atbildīgo oinochēmīki Odesas jaundibinātā Винодѣльческая опытная станція русск. виноградарей и винодѣловъ; no 1910.—1916. g. vadījis rūgšanas (mikrobioloģijas) labōratoriju Besarābijas vīnkopības izmēģinājumu stacijā un vīnkopības skolā. Kā Odesā, tā Besarābijā Delle ik gadus noturējis vairāk speciālu kursu, kurus apmeklējuši arī krietns skaits latviešu no Baltijas guberņām. Viņš sagatavojis turpat visus oinochēmīkus — speciālistus sakarā ar pirmā Krievijas speciālā vīna likuma izdošanu. 1917. g. Zemkopības Departaments komandējis Delli uz Maskavas zinātniskām iestādēm dažu zinātnisku darbu nobeigšanai. Dažus no darbiem viņš veicis arī prof. Valdena labōratorijā prof. Centneršvēra vadībā. No 1918.—1920. g. taj pašā uzdevumā viņš piekomandēts par vecāko lauksaimniecības speciālistu Maskavas Lauks. Akadēmijas tehnoloģijas kabinetam. 1917. gadā Delle kā eksterns studējis Rīgas Polit. Institutā (to laik Maskavā) lauks. nodaļā, vēlāk Mask. Lauksaimn. Akadē-

mijā, kur nobeidzis Akadēmijas kursu, uzaicināts iejemt un saorganizēt augļu un sakņu tehniskās pārstrādāšanas katedru pie Lauks. Akadēmijas. 1920. g. rudenī, Latvijas Universitātes uzaicināts, Delle pārnācis Latvijā. Sākot ar 1920. gadu viņš vada lauks. fak. rūgšanas un lauks. tehnoloģijas laboratoriju ar tās pievienotām izmēģinājumu darbnīcām augļu un sakņu izmantošanā un linu šķiedras iegūšanā.

Iespējamie darbi: I. Odesas un Besarabijas izmēģinājumu staciju darbības pārskats par 1908.—1909. un 1910.—1916. gadam. 1) Опыт сравнительнаго обслѣдованія морфологическихъ, физиологическихъ и техническихъ свойствъ 108 заграничныхъ, бессарабскихъ и русскихъ вообще расъ винныхъ дрожжей. 2) Опыт сравнительнаго обслѣдованія морфологическихъ и физиологическихъ свойствъ 64 расъ русскихъ дрожжевидныхъ микроорганизмовъ, причастныхъ къ цвѣтению вина. 3) Предварительныя свѣдѣнія о группѣ бактерий, причастныхъ къ нормальнымъ и ненормальнымъ процессамъ въ русскихъ винахъ. 4) Опытъ учета сравнительнаго вліянія возможныхъ на практикѣ условий и ихъ сочетаній на ходъ и результаты броженія. 5) Новыя данныя объ образованіи летучихъ кислотъ подъ вліяніемъ расы дрожжей, концентраціи и рода сока. 6) Обходъ образованія летучихъ кислотъ при сбраживаніи концентрированныхъ сусель. 7) Результаты опытовъ по вопросу о достижимой предѣльной, достаточной и обязательной крѣпости винъ разнаго типа. 8) Вліяніе концентраціи сусла и распределенія дрожжей на ходъ и результаты броженія вина. 9) Условность нормъ состава натуральныхъ винъ и новое толкованіе результатовъ анализа послѣднихъ. 10) Процессы паденія кислотности и бактеріальнаго преобразования кислотъ въ русскихъ винахъ въ связи съ другими вопросами русскаго винодѣлія. 11) Степень кислотности (концентрація Н⁺) натуральныхъ винъ. Зависимость ея отъ составныхъ частей вина и біологическихъ процессовъ въ нихъ происходящихъ. 12) Физико-химическіе способы опредѣленія степени кислотности (Н⁺) вина и возможные въ нихъ упрощенія. 13) О гыдающемся значеніи процента связанныхъ органическихъ кислотъ для качествъ вина, хода его созрѣванія и всей техники винодѣлія. 14) Оцѣнка сравнительной активности кислотъ вина косьвеннымъ путемъ по даннымъ химическаго анализа. 15) Опытъ изслѣдованія сравнительной пригодности главнѣйшихъ методовъ опредѣленія экстракта

вина при выработкѣ нормъ состава послѣднихъ. 16) Опытъ обслѣдованія склонностей русскихъ винъ къ болѣзнямъ и порокамъ. Способы заблаговременнаго предугадыванія послѣднихъ. 17) Результаты обслѣдованія характерныхъ особенностей и сторонъ Бессарабскаго винодѣлія въ ненормальные 1912, 1913 и 1914 годы. Шаткость шаблонныхъ приѣмовъ мѣстнаго винодѣлія. 18) Результаты химическаго и микробиологическаго обслѣдованія французскихъ и Бессарабскихъ винъ прямымъ производителямъ съ характеристикой необходимыхъ условій и дополнительныхъ данныхъ при отвѣтственныхъ сравнительныхъ регустацияхъ вина. 19) Результаты обслѣдованія вопросовъ медоваренія. 20) Характеристика состава микрофены и состоянія 100 русскихъ плодовыхъ и ягодныхъ винъ. 21) Организация сѣти опытно-показательныхъ пунктовъ по виноградарству и винодѣлію, со схемой работъ на таковыхъ.

II. Atsevišķas brošīras: 1) Vīna pagatavošana no augļiem un ogām. 2) Alus pagatavošana mazgruntieku vajadzībām. 3) Производство плодовыхъ и ягодныхъ винъ и стерилизованныхъ соковъ. 4) Переливка и доливка вина. 5) Новый способъ установки сусель. 6) Таблицы къ новому способу установки сусель — I., II., III. выпускъ. 7) О желательномъ направленіи въ развитіи плодово-ягоднаго винодѣлія и условіяхъ наибольшаго значенія этого производства для садоводства. 8) Значеніе постепеннаго подсахариванія сусель въ производствѣ устойчивыхъ сладкихъ винъ.

Bez tam r kstīts Dārzkopības Biedrības gada grāmatās, L. Centrālbiedrības „Rokas grāmata, žurnālā „Вѣстникъ Винодѣлія“, Geizenheimas staciju gada pārskatos par 1907. un 1908. g. un citur.

Rīgā veiktie darbi vēl nav publicēšanai nobeigti.

4. **Docents Maksis Eglītis** dzimis 13. aprīlī 1892. g. kroņa Startu muižā, 1901. g. iestājies Rīgas biržas kommerskolā, kuŗas kursu nobeidzis 1910. g. un iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības nodaļā. 1912. g. viņš sācis strādāt Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrībā, 1914. g., agr. Bicka vadībā, strādājis Baltijas bio-entomoloģijas stacijā. 1914. g. rudenī iesaukts kara dienestā, bet drīzumā atvaļināts studiju turpināšanai. Eglītis turpinājis strādāt Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrībā, pēc tam Cēsu rajona pārtikas valdē. Prof. Bucholca

vadībā viņš sācis apstrādāt Baltijas rūsū flōru. 1918. g. maijā Eglītis aizstāvējis diploma disertāciju ar tematu „Baltijas divmāju Puccinia un Uromyces sugas“ un ieguvis I. šķiras mācīta agronoma gradu. 1918. g. pēc Latvijas valsts prōklāmēšanas viņš iestājies Apgādības Ministrijas darbā; 1918. g. decembrī atstājis Apgādības Ministriju un brīvprātīgi iestājies III. atsevišķā rotā, piedalījies Kurzemes atbrīvošanas cīņās, intendantūras saorganizēšanas darbā un vadījis armijas saimniecības pārvaldes pārtikas un furažas nodaļu. 15. septembrī 1920. g., uz Zemkopības Ministrijas pieprasījumu, Eglītis nokomandēts lauksaimniecības departamenta rīcībā un līdz 1. maijam 1921. g. pārzinājis Baltijas Lauksaimniecības Biedrības ziemas skolu Valmierā, 1921. g. pārgājis tirdzn. un rūpn. akc. sab. „Daugavas“ darbā. Ar doc. Bicka aiziešanu no bio-entomoloģijas stacijas tagadējā augu aizsardzības institūta, Eglītis uzjēmis šīs iestādes vadību, ko turpinājis līdz 15. jānv. 1929. g. Ar 1. jūliju 1922. g., doc. Bicka vadībā, viņš sācis strādāt Latvijas Ūniversitātē, izpildīdams asistenta pienākumus pie fitopatoloģijas katedras. 1926. g. jānvārī, šķīroties doc. Bickim no ūniversitātes, Eglītis ievēlēts par privātdocentu, bet 1928. g. par docentu, un tam uzticēta fitopatoloģijas katedra.

Iespiestie darbi: 1) Kartupeļu slimības — pro venia legendi darbs. 1925. g., nav iespiests. 2) Augu slimības. Lauksaimnieka rokas grāmatas II. sējumā. Izdev. Latv. lauks. darbin. biedriība. Rīgā, 1925. g. 3) Augu slimību noteicējs. O. Jēpes izdevumā. Eksperimentālo darbu rezultāti iespiesti „Augu aizsardzības institūta darbības pārskatā“ 1923./24., 24./25., 25./26. un 26./27. gadā.

5. **Vecākais docents Arvīds Kalniņš** dzimis 19. augustā 1894. g. Rīgas apr. Jaun-Bebru pag., Silavu mājās. Pēc Rīgas pilsētas reālskolas beigšanas viņš iestājies Rīgas Politehniskā Institūta chēmijas nodaļā, kuŗu beidzis ar pirmās šķiras diplomu, iegūdams inženiera tehnologa grādu. 1916. g. Kalniņš iestājies kara dienestā un beidzis Aleksandra kara skolu Maskavā; pēc tam vadījis kara inženiera darbus Minskas un Volinijas gub. 1918. g. viņš bijis par Holmas-Volinijas gub. domēņu valdes

speciālistu, pēc tam par patstāvīgās Ukrainas mežu departamenta speciālistu; 1919. g. isāku laiku par reālskolas skolotāju Oļevskā un lektōru Žitomiras Augstākajā Paidagōgiskā Institutā; lasījis mežu tehnoloģijas kursu Žitomiras Lauksaimniecības Institutā. 1920. g. Kalniņš atgriezies Latvijā un iesācis strādāt par mežu departamenta speciālistu, jēmis jo dzīvu daļību apspriedēs par mežkopības nodaļas dibināšanu pie Lauksaimniecības fakultātes. Līdz ar nodaļas atvēršanu fakultāte viņu ievēlēja par docentu, uzdodama tam mežu tehnoloģijas katedras vadību un arī medniecības kursu. Kalniņš vēl bijis: 1922./23. g. par Zemkopības ministri, 1922.—1925. g. par pirmās Saeimas dēputātu, 1925. g. Izglītības ministri, Kurzemes Lauksaimniecības Centrālbiedrības priekšnieku (no 1927. g. par šīs biedrības goda priekšnieku), 1926.—1927. g. par šacha savienības prēsidentu, par Latv. Lōpkopības Centrālās Savienības padomes priekšsēdētāju. Kalniņš skaitās par goda biedri stud. mežkopju biedrībā „Šalkonē“, stud. šacha biedrībā un Rīgas šacha klubā. Viņš izpilda valdes locekļa pienākumus pirmā Valsts Prēsidenta J. Čakstes piemiņas fondā un Tautas Savienības Veicināšanas Biedrībā; bez tam ir studentu atturības filistris un biedrs žurnālistu arodbiedrībā, chēmijas biedrībā, fōtografu biedrībā un Rīgas mednieku biedrībā.

Iespiestie darbi: 1) Sveķu tecināšana un pārstrādāšana. Rīgā, 1920. g. Žurnāla Oikonomista izdevums. 40 l. p. 2) Mežu tehnoloģija. Rīgā, 1925. g. Valtera un Rapas a. s. izd., 294 l. p. 3) Medniecība. Rīgā, 1925. g. Valtera un Rapas izd., 183 l. p.

6. **Docents Kārlis Ķiršteins** dzimis 1890. g. 30. maijā Cēsu apr., Kosas pag. Upīšu krogā. Jaunības gadus viņš pavadījis Valkas apr., Blomu pag. Meža Rapu mājās, kur viņa tēvs kalpojis par „kroņa mežsargu“. 1903. gadā Ķiršteins beidzis Blomu „Silķītes“ draudzes skolu, pēc tam iestājies Rīgā Pēterā I. reālskolā, kurū beidzis 1910. gadā. Tanī pat gadā viņš iestājies Pēterpils Meža Institutā, kurū beidzis 1914. gadā ar I. šķiras mācīta mežkopja gradu. Kā students, būdams mērniecības un mežierīcības biroju dienestā, strādājis 1912. g. va-

sarā Akmolinas apgabalā par mērnīeku, 1913. un 1914. g. vasarā par mežu taksātōru Permas un Ufas gubernās. 1915. gadā Ķiršteins kalpojis valsts dienestā par mežu taksātōru Toboļskas gub. 1916. g. viņš iesaukts kara dienestā, kur beidzis kursus pie tehniskas kara skolas Pēterpilī un 2 gadus nodienējis par artilērijas pirotehniķi Šostkas pulverfabrikā (Čerņigovas gub.). Pēc armijas demobilisācijas 1918. gadā Ķiršteins iestājies mežu resora dienestā Ukrainā, kur Volinijas gub. bijis par mežu taksātōru un vēlāk par mežierīcības partijas vadītāju līdz 1920. g., kad radusies iespēja atgriezties dzimtenē. Latvijas valsts dienestā viņš strādājis sākot no 1920. g. 15. jūlija: vispirms, 3 mēnešus bijis mežu inspektors, pēc tam mežu departamenta uzdevumā organizējis Vijciema meža skolu, kur strādājis par skolas vadītāju no 15. okt. 1920. g. līdz 15. jūlijam 1922. g., izpildīdams arī Vijciema virsmežziņa amatu. 1922. g. Ķiršteīnam uzdots organizēt otru mežkopības skolu Cīravā, kurā tas bijis no 15. jūlija 1922. g. līdz 8. febr. 1928. g. par skolas vadītāju un skolas mežniecības mežzini. No 1. nov. 1927. g. Ķiršteins ievēlēts par docentu Latv. Universitātes lauksaimniecības fakultātes mežkopības nodaļā. 1922. g. vasarā viņš komandēts uz Prūsiju, kur iepazīties ar mežkopības skolu iekārtu un mežsaimniecību; 1927. g. vasarā piedalījies mežkopju ekskursijā Somijā un Igaunijā. Ķiršteins darbojas sekošās sabiedriskās un profesionālās organizācijās: Latv. kultūras veicināšanas biedrībā, dažādās lauku biedrībās, skaitās par mežkopju savienības, meža darbinieku biedrības un valsts un pašvaldību darbinieku biedrību centrālā savienībā par valdes locekli no šo biedrību dibināšanas laika, ir studentu mežk. biedr. „Šalkones“ goda biedrs un stud. biedrības „Ziemeļa“ filistris, žurnāla „Meža dzīve“ līdzredaktors, III. Saeimas deputāts.

Iespējamie darbi: I. Atsevišķs izdevums: Mežziņība. 1926. g. Rokas grāmata mežkopjiem. III. daļa. Mežu departamenta izdevums. II. Atsevišķi raksti periodiskos izdevumos. 1) Mežaudžu asociācijas kā mūsu mežu klasifikācijas pamats. Mežsaimniecības rakstu krāj. I. sēj. 1923. g. 2) Prūsijas mežizglītības un mežsaimniecības iespāidi. Turpat. II. sēj. 1924. g. 3) Pie jautājuma par meža bonitātes mainīšanos sa-

karā ar augsnes pārveidošanos. Turpat, III. sēj. 1925. g. 4) Tipoloģiskās mežaudžu klasifikācijas izveidošanās un pielietošana praksē. Turpat, IV. sēj. 1926. g. 5) Pie jautājuma par auglīgiem un neauglīgiem gadiem mežkopībā. Turpat, V. s. 1926. g. 6) Eglāji un pseudoeaglāji. Turpat, VI. sēj. 1928. g. 7) Dažas piezīmes pie vec. mežu taks, R. Brutāna raksta „Gāršu saimniecība Jumpravas novadā. Turpat, VI. sēj. 1928. g. 8) Mežkopības pamatprincipi. Latv. Mežkopju kalendārā, 1926. 9) Koku dastošana. Latv. Mežk. kalend. 1926. 10) Priede un egle. Latv. Mežk. kalend. 1927. g. 11) Bērzs un apse. Latv. Mežk. kalend. 1928. g. Bez tam, sākot ar 1920. gadu, viņš ievie-tojis vairāk sīkāku apcerējumu mežsaimniecības tehniskos un profesionālos jautājumos laikrakstos un žurnālos: Latvijas Vēstnesī, Latvijas Sargā, Latvijas Lauksaimniekā, un Meža dzīvē.

7. Docents Pāvils Kreišmanis dzimis 27. novembrī 1885. g. Vidzmnē, Valmieras apriņķa Vilzēnu pagasta Ķirķu mājās. Pēc pagasta skolas un draudzes skolas pabeigšanas viņš mācījies E. Liepiņa privātskolā Valmierā, kur pabeidzis un pārgājis 1904. gada rudenī uz Rīgu. Šeit ar privātstundu palīdzību Kreišmanis sagatavojies abitūrijas aksāmenam; pēdējo izturējis par eksternu 1905. gada rudenī Pēterpilī I. kadetu korpusā. Nākošā — 1906. gadā viņš iestājies Rīgas Politehniskā Insti-tūta lauksaimniecības fakultātē, kur mācījies līdz 1908. gada beigām. Ar 1909. gada sākumu Kreišmanis pārcēlies uz Ma-skavas Lauksaimniecības Institūtu Petrovskoje-Razumovskojē, kur pabeidzis kursu 1910. gadā, iegūdam I. šķiras agronoma gradu un vēlāk arī diplomu. No 1. janvāra 1911. gada viņš darbojies Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrībā: iesākumā par lauksaimniecības kursu vadītāju un lektoru, vēlāk par speciālistu zemkopībā, no 1912. gada par biedrības sēkrētāru, vē-lāk par žurnāla „Baltijas Lauksaimnieka“ redaktoru un no 1. septembra 1913. gada par speciālo priekšmetu skolotāju Priekuļu Lauksaimniecības skolā. Karām iesākoties 1914. gada jūlijā Kreišmanis mobilizēts un ieskaitīts aktīvā armijā, kur sar-bijis frontē dažādās vietās līdz 1918. gada jūnijam, skaitīdamies visu laiku skolas personāla štatā. Ar L. L. Centrālbiedrības valdes lēmumu 1918. gada rudenī viņam uzdots izpildīt Prie-

kuļu Lauksaimniecības Skolas priekšnieka pienākumus. No 1919. gada rudens līdz 1928. g. 8. okt. Kreišmanis bijis par Priekuļu Lauksaimniecības Vidusskolas direktoru; no 1928. g. 1. augusta par L. Ū. docentu. 1920. gadā speciālā Zemkopības Ministrijas uzdevumā viņš apceļojis Zviedriju un Dāniju; 1922. g. Izglītības Ministrijas uzdevumā ar Kultūras Fonda pabalstu apazinies tuvāk ar lauksaimniecības skolām Vācijā un Šveicē. Sākot ar 1919. gadu Kreišmanis organizējis un sākumā tieši vadījis Priekuļu institūta, fermas un skolas saimniecību; pēdējā visu laiku no 1918. līdz 1928. gadam atradusies viņa tiešā vadībā. Ārpus skolas tiešā pedagogiskā un saimnieciskā darbā Kreišmanis darbojies līdz vietējā lauksaimniecības un citās biedrībās: kā Cēsu lauksaimniecības biedrības un izstādes komitējas priekšsēdētājs viņš saorganizējis Cēsīs vienu apgabala un divas rajona lauksaimniecības un rūpniecības izstādes; bijis Lauksaimniecības Padomes loceklis. Kreišmanis rediģējis žurnālu „Baltijas Lauksaimnieks“ no 1. okt. 1913. g. līdz 1. augustam 1914. g. un „Latvijas Lauksaimnieku“ no 1. jūlija 1920. g. līdz 1. jūlijam 1921. g., L. L. Centrālbiedrības izdoto Latv. Lauksaimnieku kalendāru vairākus gadus un „Rakstu krājumu“ Priekuļu Lauksaimniecības Vidusskolas 15 gadu jubilejas gadījumā.

I e s p i e s t i e d a r b i. 1) Zemes šķirošana. 1925. g. Lauksaimniecības Pārvaldes izdevumā. 2) Minerāloģija un geoloģija. Ar ievadu zemes mācībā, vidusskolas kurss. Atrodas manuskriptā. 3) Sarakstījis pa daļai un rediģējis skolas grāmatu: „Lauksaimniecība pamatskolā“. I. un II. daļa. I. izdevums 1925. un II. izdevums 1928. g. 4) Sēkla, sēja un raža. 1928. g., P./S. Zemnieka Domu izdevumā. 5) Zeme un viņas kopšana. I. nodaļa: „Mācība par zemi“. 1928. g. P./S. Zemnieka Domu izdevumā. 6) Priekuļu Lauksaimniecības vidusskolas darbības pārskati no 1919.—1927. g., pārskats par skolas nodibināšanos 1913. g., reorganizācijas projekti, darbības plāni, instrukcijas. 7) Krievu valodā: Par slāpekļa paskābes amonjaka (HN_3 , NO_2) noderīgumu zemes absorbētā kalcija kvantitatīvai noteikšanai. 1910. g. 8) Vācu valodā: Izmēģinājumi ar mākslīgiem mēsliem Priekuļu zemēs, 1923. un 1924. g. Lauksaimniecības skolas Latvijā. 1928. g. Kreišmanis rak-

stījis par augkopības, organisācijas un lauksaimniecības izglītības jautājumiem „Latvijas Lauksaimniekā“, „Latv. Lauksaimnieku kalendārā“, „Burtniekā“ un dienas laikrakstos. Viņš raksta par lauksaimniecību un rediģē lauksaimniecības nodaļas rakstus A. Gulbja izdodamā Latviešu Konversācijas Vārdnīcā.

8. **Vecākais docents Pēteris Kulitāns** dzimis 1. aprīlī v. st. 1878. gadā Ilūkstes apriņķa, Gārsenes pagasta Zimbļu mājās. No 11 gadu vecuma sākot, viņš apmeklējis divi ziemas vietējo Gārsenes pagasta skolu, tad vienu gadu Subates pareizticīgo krievu baznīcas draudzes skolu; pēc tam turpat Subatē 2½ gada muižnieku nodibināto pirmmācības skolu, apmēram ar draudzes skolu programmu. Šinī skolā priekšmetus mācīja vācu valodā, bet 1½ gada vēlāk — krievu valodā. 1894. gadā Kulitāns iestājies Gori-Gorku vidējā zemkopības skolā, Mogiļevas gubernā, kur kursu nobeidzis 1899. g.; tā paša gada rudenī iestājies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas nodaļā, kur ar dažiem pārtraukumiem studējis līdz 1908. gadam un tā gada pavasarī kursu nobeidzis ar pirmās šķiras inženiera tehnologa gradu. Pirmā praktiskā nodarbošanās Kulitānam bijusi inženiera A. Priediša privātā tehniskā laborātorijā. 1912. gadā viņš pārgājis Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības dienestā, kur ierīkojis un vadījis lauksaimniecisku un tehnisku kontroles laborātoriju līdz pat vācu ienākšanai Rīgā 1917. gada rudenī. No tā laika Kulitāns darbojies par dabaszinātņu skolotāju bij. Rich. Gēģera komercskolā, Latv. Labdarības Biedrības meiteņu skolā un Latv. Izglītības Biedrības virsreālskolā un reālģimnašijā. 1919. gada jānvārī, ienākot lieliniekiem, viņš aizgājis savā dzimtenes pagastā Gārsenē par turienes jaumatvertās pagasta „darba skolas“ skolotāju. Kad kommunisti bijuši projām, un skolas darbi 15. jūnijā beigušies, tad Kulitāns strādājis īsu laiku pie Ilūkstes apriņķa komendantūras un no 20. jūlija līdz 15. decembrim 1919. g. Jēkabpili par Jaun-Jelgavas un Ilūkstes apriņķu valsts zemju inspektoru. Kulitāna paidagōģiskā darbība neaprobežojas ar minēto. Sākot ar 1912./13. māc. gadu viņš 4 gadus mācījis ķēmiju, zemes un mēslošanas mācību Bulduņu dārzkopības ziemas klasēs; tad vēl 2 gadus

1911./12. un 1912./13. māc. g. praktiskus darbus un analitisko chēmiju L. L. Oikonomiskās Sabiedrības zemkopības skolā Jelgavā. Ārpus skolas 1917. un 1918. g. Kulitāns vairākkārt uzstājies ar priekšlasījumiem zemesmācībā, mēslošanas mācībā, augu anatomijā un fizioloģijā II. Rīgas Dārzkopības Biedrības kursos un sapulcēs, Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības lauksaimniecības kursos, Rīgas Praktisko Biškopju Biedrības dārz- un biškopības kursos. No 15. decembra 1919. gadā līdz šim strādājis Latvijas Universitātē par štata docentu.

Iespējamie darbi: 1) Zemes auglība, mēslošana un zaļmēsli. Ķeizariskās Krievijas Dārzkopības Biedrības Rīgas nodaļas gada grāmatā. 1905. g. 2) Mēsli un mēslošana. Nodaļa Latviešu lauksaimnieka rokas grāmatā 1913. un 1914. g. agronoma H. Celmiņa redakcijā. Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības izdevums. 3) Kas jāievēro, lai zemes mēslošana sasniegtu savu uzdevumu? Ķeizariskās Kriev. Dārzk. B-bas Rīgas nodaļas gada grāmatā. 1914. g. 4) Gaudiņi no zem- un dārzkopības chēmijas. Dārznieku kabatas kalendārā 1914. un 1915. g. Minētās dārzkopības biedrības izdevums. 5) Slāpekļis lauksaimniecībā. Lauksaimniecības raksti, pielikums pie latviešu lauksaimnieka kalendāra. 1914. g. agr. P. Kreišmaņa redakcijā. Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības izdevums. 6) No Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības chēmiskās laboratorijas darbības. Baltijas Lauksaimnieks. 1914. g., Nr.Nr. 20, 21, 23 un 1915. g. Nr.Nr. 1, 3, 4. 7) Kaulu milti. Baltijas Lauksaimnieks. 1915. g., Nr. 12. 8) Lauku darba spēks un bēgļi. Baltijas Lauksaimnieks. 1916. g. 9) Zemes mēchaniskā sagatavošana. II. Rīgas Dārzkopības Biedrības dārzkopības kalendārā. 1919. g. 10) Fōsforskābes mēsli. Lauksaimnieka gada grāmatā. 1921. gadā, prof. J. Berga redakcijā. 11) Kā noteikt zemes auglību un mēslošanas vajadzību. Agr. J. Bisenieka lauksaimnieka kalendārā. 1922. g. 12) Mēsli un mēslošana. Nodaļa lauksaimnieka rokas grāmatā pie Latv. Lauks. Centrālbiedrības kabatas kalendāra. 1923. un 1924. gados. agronoma Fr. Neilanda redakcijā. 13) Zemes skābums un viņa novēršana. Latvijas Lauksaimnieks. Nr. 6, 7 un 8. 1924. g. 14) Zemes kaļķošana. Latviešu lauksaimnieka kalendārā. 1925. g. Latv. Lauks. Centrālbiedrības izdevums. 15) Izmēģinājumu organizācija. Latvijas agronomu II. un III. zinātnisko kongresu darbi. I. sējums. 1925. g. 16) Zemes kārtēšana un viņas nozīme. Turpat. 17) Mākslīgo mēslu kontrole. Latv. Lauksaimnieks.

Nr. 1/2, 1927. g. 18) Kādi ceļi ejami lauksaimniecības krīses novēršanā. Latv. Lauksaimnieks, Nr. 8, 1927. g. 19) Par ogļskābi kā mēslošanas līdzekli. Latv. Lauksaimnieks, Nr. 16, 1927. g. 20) Slāpekļis un slāpekļa mēslošanas līdzekļi. Latviešu lauksaimnieka kalendārs, 1928. g. Docenta agr. Fr. Neilanda redakcijā, Latv. Lauksaimn. Centrālbiedrības izdevums. 21) Mēslošanas vajadzības noteikšana pēc Mičerliha metodes. Turpat, 1929. g. 22) Jauni mēslošanas līdzekļi. Turpat.

9. **Vecākais docents Paulis Lejiņš** dzimis 26. febr. 1883. g. Vidzemē, Vec-Ates Rīmeikās, kur vecāki bijuši par ilggadīgiem rentniekiem. Bērniību viņš pavadījis vecāku mājās; 1892. g. rudenī iestājies Vec-Ates pagasta skolā, kuŗu apmeklējis tikai vienu ziemu un 1893. g. pavasarī pārcēlies uz Maz-Salacas draudzes skolu. 1894. g. Ziemassvētkos Lejiņš izstājies no draudzes skolā II. klases, lai pēc svētkiem dotos uz Rīgu, kur līdz maija mēnesim jēmis privātstundas, pēc kam iestājies Rīgas pilsētas reālskolā. Reālskolas pilnu kursu līdz ar papildu klasi viņš beidzis 1902. g. pavasarī; tā paša gada rudenī iestājies Rīgas Politehnikas lauksaimniecības nodaļā, kur studējis līdz 1905. g. rudenim. No 1905.—1906. g. rudenim Lejiņš studējis Vācijā, Halles universitātē, pēc kam atkal Rīgā, resp. Politehnikas fermā Pētermuižā strādājis savu diplomdarbu, kuŗu aizstāvējis 1907. g. rudens sēmeštra sākumā, iegūstot I. šķiras zinātniska agronoma gradu. Pēc studiju beigšanas Lejiņš vienu gadu sabijis par savvaļnieku kaŗa dienestā. 1908. gada rudenī viņš iestājies Lauks. Oikonom. Sabiedrības dienestā par ārpus-skolas zemkopības izglītības nodaļas vadītāju; 1910. g. pavasarī pārcēlies uz Jelgavas zemkopības skolas fermu — Lustes muižu, Dobeles apriņķī par fermas un viengadīgo lauksaimniecības kursu vadītāju, reizā ar to mācīdams lekciju veidā speciālos priekšmetus Jelgavas zemkopības skolu beigušiem skolniekiem — kursistiem. 1914. g. Lejiņš iesaukts kaŗa dienestā; kā kaŗa laika ierēdnis 1915. gadā nonācis Astrachaņā, kur blakus savam tiešam uzdevumam — konservu pagatavošanas uzraudzībai — iepazinies ar Kalmiku stepju lopkopību un rakstījis prōjektu par Astrachaņas apgādāšanu ar pienu. 1917. g. pavasarī viņš pārcelts tādā pat uzdevumā uz Uraļsku, iepazinies

ar Ķirģizu stepju lopkopību un sacenties uz vecākā apgabala agronoma vietu Uralskas jaundibināmā apgabala zemstē; šo vietu ieguvis un iejēmis līdztekus savai kaŗadienasta vietai līdz 1918. g. maija mēnesim, kad uzsācis ceļu atpakaļ uz dzimteni. Pēc grūtas pārciestas slimības 1918. g. rudenī Lejiņš aizbraucis uz Jelgavu, kur sācis organizēt bij. Jelgavas zemkopības skolu. Lieliniekiem 1919. g. pirmās dienās ienākot Jelgavā, Lejiņš mobilizēts pie zemkopības komisāriāta par lopkopības nodaļas vadītāju, bet tā paša gada marta mēnesī pārcelts uz Rīgu par galvenā komisāriāta lopkopības sekcijas tehnisko vadītāju un t. l. Latvijas Augstskolas Lauksaimniecības fakultātes docentu lopkopībā. Otrai okupācijas varai ienākot, viņš līdz ar citiem jaunieceltiem latviešu tautības mācības spēkiem no augstskolas atlaists. Pagaidu Valdībai atgriežoties Rīgā, viņš kopā ar citiem koleģiem iesniedzis okupācijas laikā klusībā izstrādāto prōjektu par Latvijas augstskolas dibināšanu un izbūvi. Sākot ar pirmo organisācijas komisijas sēdi, Lejiņš piedalījies visās viņās gan par Zemkopības Ministrijas pārstāvi, gan par lauksaimniecības fakultātes locekli; 1909. gada rudenī viņš apstiprināts par docentu lauksaimniecības fakultātē. Pēc pirmā pagaidu prōrektora Laubes atteikšanās 1919. g. rudenī Lejiņš ievēlēts par pagaidu prōrektoru, kuŗu vietu iejēmis līdz pirmā rektora ievēlēšanai 1920. g. rudenī. No 1920.—1921. g. viņš bijis par lauksaimniecības fakultātes dekānu. No pētišanas saimniecības Rāmavas nodibināšanās 1920. g. līdz 1922. g. Lejiņš bijis par Rāmavas pārvaldišanas kollēģijas priekšsēdētāju. Uz fakultātes vēlēšanos 1922. g. jānvārī viņš pārcēlies uz Rāmavu par patstāvīgu saimniecības vadītāju un šo vietu blakus docentūrai ieņem līdz šai dienai. 1920. g. viņš piedalījies Latvijas Agromu Biedrības dibināšanā un bijis par pirmo priekšnieku valdē līdz pārbraukšanai uz Rāmavu. Nodibinoties Latvijas Lopkopības Centrālai Savienībai 1925. g., Lejiņš ievēlēts par tās valdes priekšnieku un šo amatu ieņem vēl līdz šai dienai. Kā sabiedriska darbinieks (ne kā ierēdnis) 1915. g. par nopelniem lauksaimniecībā viņš apbalvots ar Krievijas Staņislava ordeni,

Latvijā 1924. g. tam par nopelniem Latvijas lopkopības pacelšanā piešķirts Zemkopības Ministrijas goda diploms un 1927. g. Triju Zvaigžņu ordenis. Sava aroda zināšanu papildināšanā Lejiņš apceļojis Somiju, Zviedriju, Dāniju, Vāciju, Austriju, Čehoslovākiju un Šveici; 1927. g. piedalījies Romas starptautiskā lauksaimniecības institūta sēdēs par lietpratēju zootehnikas un piensaimniecības kommisijās. Bez arodnieciskiem rakstiem, kas iespiesti dažādos laikrakstos, žurnālos un kongresu izdevumos, „Latvijas Vēstnesim“ reorganizējoties ap 1920. līdz 1922. g. viņš rakstījis arī par dažādiem sabiedriskiem jautājumiem.

Iespiestie darbi: 1) Dažādu mēslojumu iespaids uz miežu ražu un saturu — diplomdarbs. 1908. g. saīsinātā veidā iespiests „Zemkopī“. 2) Jurburgas majorāta lauksaimniecības reorganizācijas plāns. Diplomdarbs. 3) Lopkopības stāvoklis Kurzemē un līdzekļi tās uzlabošanai. Lasīts I. Kurzemes lauksaimnieku kongresā 1909. g., pēc kam iespiests „Zemkopī“. 4) Pārskati par zemkopības skolas fermas darbību Lustes muižā. Iespiesti L. L. E. S. gada pārskatos no 1910.—1914. g. 5) Sugas jautājums cūkkopībā. Lopkopības atjaunošanas lietā u. c. Iespiesti 1916. g. beigās un 1917. g. sākumā „Dzimtenes Vēstnesī“. 6) Astrachaņas pilsētas apgādāšana ar pienu un piensaimniecības fermas organizācijas plāns. 1917. g. pieņemts Astrachaņas pilsētas domē. 7) Lopkopības pacelšanas ceļi (pēc latviešu parauga). Iespiesti 1918. g. vairākos Nr.Nr. laikrakstā Jaickaja Volja. 8) Agronomiskās nodaļas organizācijas plāns Uraļskas apgabalā. Pieņemts zemstes valdē un pilnā sapulcē. 9) Suslika iznīdēšana un sakņu audzēšana lopkopības vajadzībām. Manuskripts Uraļskas valdē iespiešanai. 10) Latvijas lopkopības pacelšanas ceļi. Iespiests Latv. Lauksaimniekā 15. XI. 1921. g. 11) Lopturis un lopu audzētājs. Iespiests agr. Bisenieka kalendārā 1922. g. 12) Cūkas un cūkkopība. Konversācijas vārdnīcā. 13) Iedzemdēšanas mācības un viņu nozīme lopkopībā. Nolasīts Latvijas Agronomu Biedrības kongresā un iespiests kongresa izdevumos. 14) Lopu sugu izkopšana Latvijā. Nolas. I. Latv. lopkopju kongresā un izdots minētā kongresa izdevumā. 15) Lopkopju kongresa atskaņas: kāpēc mums jāizkopj pašu lopi. 1922. g. „Zemkopī“. Nr. 20 un 23. 16) Holande. 1923. g. „Zemkopī“ Nr. 6810. 17) Audzēšanas biedrības. Vaislas cūku jautājums. 1923. g. „Zemkopī“

Nr. 1, 19) Aklimatisācijas jautājums lopkopībā. Lasīts Zemgales Lauksaimn. Biedrības kongresā, pēc tam „Zemkopī” Nr. 44. un 45. 1923. g. 20) Vispārējā lopkopība. Saīsināts kurss 2 drukas loksnes. 1925. g. Lopkopju rokas grāmatā. 21) Izlase un saimnieciskie apstākļi — lopkopības pacelšanas pamati. Pienšsaimniecības un zemkopības žurnālā Nr. 4. un 5. 1925. g. 22) Radniecīgā pārošana un tās nozīme lopkopībā. Lasīts un iespiests agronomu kongresa izdevumā. 1926. g. 23) 4 gadu lopu uzlabošanas darbs Rāmavā. Lasīts agronomu kongresā 1927. g. 24) Vispārējā lopkopība, govkopība un cūkkopība. 8 drukas loksnes, Lauksaimnieka Padomniekā. 1927. g. 25) Steigerung der Milchleistung durch dauernde zweckmäßige Fütterung und Haltung der Kühe. Lasīts I. Baltijas valšņu agronomu kongresā Helsinkos un iespiests kongresa izdevumā 1927. g.

10. Vecākais docents Arvids Lepiks (Leppiks) dzimis 18. septembrī 1889. g. Rīgā. Izglītību, kā zemāko, tā arī vidējo un augstāko viņš ieguvis mācības iestādēs Rīgā, kur 1907. g. nobeidzis Pēterļa reālskolu un tanī pat gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā mēchanikas nodaļā, kur kursu ar I. šķiras inženiera tehnologa gradu nobeidzis 1913. g.; iestājies darbā Baltijas (tagad Priekuļu) lauksaimniecības mašīnu izmēģināšanas stacijā par vadītāja palīgu un šo amatu izpildījis līdz 1915. g. 15. sept., kad, kara apstākļu spiests, atstājis Latviju. Krievijā Lepiks darbojies Maskavas pakavu fabrikā un vēlāk pie Rēveles jūras cietokšņa (uz Nargenos salas) izbūves darbiem. 1916. g. viņš pieņemts zemkopības departamenta dienestā par lauksaimniecības mašīnu speciālistu; šinī darbā palicis līdz 1917. g. rudenim. Uz paša lūgumu 1917. g. maija mēnesī viņš atkomandēts uz Rīgu un darbojies Vidzemes guberņas pārtikas komitejā; vāciešiem Rīgu ieņemot, tas atkal Rīgu atstājis un atgriezies uz Pēterpili. No 1917.—1919. g. Lepika praktiskā un zinātniskā darbība bija saistīta ar tām Krievijas valsts centrālām iestādēm, kas politiskiem apstākļiem mainoties, pārjēma lauksaimniecības mašīnu apgādāšanas, izpētīšanas un būves uzdevumus. 1918. g. Lepiks uzaicināts par mācītu speciālistu lauksaimniecības mēchanikas birojā pie Zemkopības Ministrijas mācīto komitejas. Pēc atgriešanās Latvijā

1919. g. viņš iestājies atkal Priekuļu lauksaimniecības mašīnu izmēģinājumu stacijā par vadītāja palīgu, kur palicis līdz 1919. gada augustam; pēc tam iestājies Latvijas Zemkopības Ministrijas lauksaimniecības departamenta tehniskā nodaļā. 1920. g. jānvārī Lepiks uzaicināts par tehnisko direktoru valsts fabriku virsvaldē, kur strādājis līdz 1920. g. oktobrim. Nodibinoties Latvijas augstskolai 1919. g. septembrī, viņš uzaicināts un apstiprināts par Lauksaimniecības fakultātes docentu un sajēmis uzdevumu lasīt lauks. mašīnu kursu; vēlāk, sākot ar 1920. g. — speciālu lauks. mašīnu kursu mēchanikas fakultātē. Paliekot Latvijas augstskolā ārštātā, Lepiks uzjēmies arī Priekuļu lauks. mašīnu izmēģināšanas stacijas vadību līdz 1923. g. Pēc mežkopības nodaļas nodibināšanas viņam uzdots mežkopības studentiem lasīt augstākās matemātikas kursu; 1923. gadā viņš ievēlēts par vecāko docentu. Sākot ar 1924. gadu Lepiks darbojies arī ārpus ūniversitātes par Priekuļu lauks. mašīnu izmēģināšanas stacijas konsultantu; ievēlēts par starptautiskā lauks. institūta zinātniski tehniskās komisijas locekli. Studiju nolūkā Lepiks 1918., 1921., 1922., 1923. un 1928. g. apmeklējis Vācijā Dānijas, Zviedrijā, Somijā, Igaunijā Čehoslovāķijā, Austrijā izmēģināšanas iestādes, augstskolas, institūtus, rūpniecības uzņēmumus, izstādes u. c.

Iespēstie darbi. 1) Отчетъ объ испытаніи корчевальныхъ машинъ. Петроградъ 1915 (Изв. Бюро по с. х. механикѣ 1915). 2) Отчетъ объ испытаніи туковыхъ сѣялокъ. Петроградъ 1916. (Изв. Бюро по с.-х. механикѣ 1916). 3) Отчетъ объ испытаніи картофельныхъ сортировокъ. Петроградъ 1916. (Извѣстія Бюро по сельско-хозяйственной механикѣ 1916). 4) Priekuļu lauks. mašīnu izmēģināšanas stacijas darbības pārskati par 1920.—23. gadiem. 5) Arklū konkurss Priekuļos. Lauks. departamenta izdevums 1923. g. 6) Pārskats par graudu šķirojamo mašīnu izmēģināšanu. Latv. Lauksaimn. Centrāl-bas izd. a 1922. g. 7) Par trijeriem. Lauksaimn. Pārvaldes izd. 1924. g. 8) Lauksaimniecības mašīnas. Ievads lauks. mašīnu izveidošanās, uzbūves un darba izpratnē. Letas ģenerālkomisijā 1926. g. 9) Lauksaimnieku Padomnieks III. d. Nodaļa par lauks. mašīnām. Lauksaimn. Pārvaldes izd. 1928. g. Bez tam raksti „Latvijas Lauksaimniekā“, „Oikonomistā“, „Landmaschine“ u. c.

11. **Docents Rūdolfis Markus** dzimis 28. decembrī 1895. g. Vitebskas gub., Krievijā. Sākot ar 1900. g. viņš dzīvojis Rīgā; tepat baudījis pirmizglītību Buclera elementārskolā Nordeķos; 1907. gadā iestājies Pēterā reālskolā, kuŗu beidzis 1914. gadā; tai pašā gadā sācis studēt lauksaimniecību Rīgas Politehniskā Institutā, bet 1915. gada rudenī, kaŗa darbībai pārceļotes Kurzemē, darbojies bēgļu apgādāšanas lietā pie Baltijas bēgļu apgādāšanas komitejas. 1916. g. pavasarī Markus iestājies par savvaļnieku frontes dienestā, kuŗā palicis līdz pat Krievijas armijas sabrukumam, jemdams dalību visās ievērojamākās kaujas operācijās Rīgas frontē. 1918. g. pavasarī viņš atgriezies Rīgā un rudenī no jauna uzsācis iesāktās studijas Baltijas tehniskā augstskolā, bet drīz vien pārtraukts, aizgājis Latvijas nacionālās armijas gaitās, kur palicis līdz 1921. g. pavasarim. 1920. g. rudenī Markus atjaunojis studijas, pāriedams drīz pēc tam nodibinātā mežkopības nodaļā; nodaļu beidzis 1923. g. rudenī, strādādams jau sākot ar 1922. gadu par subasistentu pie prof. Ostvalda. 1924. gadā viņš ievēlēts par asistentu pie mežu taksācijas katedras; 1926. gadā iesniedzis fakultātei pro venia legendi darbu „koku mērīšanas mācība“ un ieguvis tiesības lasīt lekcijas par asistentu-prīvātdocentu. 1927. gadā ievēlēts par prīvātdocentu un 1928. g. par docentu.

Iespējamie darbi: 1) Slīteres dabas pieminekļa mežaudžu tipoloģiskais apraksts sakarā ar zemes apstākļiem. Mežsaimniecības rakstu krājumā. 1923. 2) Mežsaimniecības problēmas attīstība. Mežsaimniecības rakstu krājumā. 1925. 3) Grāmata „Koku mērīšanas mācība“. Studentu grāmatnīcas izdevumā. 4) Nosusināšanas saimnieciskā nozīme mežkopībā. Mežsaimniecības rakstu krājumā. 1926. 5) Vācijas mežsaimniecības nākotnes izredzes, raugoties no bioloģiskā viedokļa. (Referāts pēc prof. Mincha). Mežsaimniecības rakstu krājumā. 1927.

12. **Vecākais docents Fridrihs Neilands** dzimis 1878. gada 28. augustā Kurzemē, Tukuma apr. Praviņu pagasta Vecvagaru mājās. Apmeklējis Praviņu pagasta un Tukuma pilsētas skolu; 1894. gadā iestājies Maskavas zemkopības vidusskolā, kuŗas kursu nobeidzis 1900. gadā ar I. šķiras atestātu. 1900. gadā Neilands iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecī-

bas nodaļā, kuŗas kursu robeidzis 1904. gada novembrī ar I. ūķiras mācīta agronoma gradu; 1905. gada 8. aprīlī bij. Krievijas zemkopības departamenta iecelts par valdības jaunāko speciālistu piensaimniecībā un aizkomandēts uz Tomskas guberņu par valsts Zmeinogorskas piensaimniecības izmēģinājumu labōrātōrijas pārzini. 1908. gada maijā Neilands pārcelts tādā pat amatā uz Barnaulas piens. izm. labōrātōriju, kur nostrādājis līdz 1911. gada beigām. Viņa sastādītos pārskatus par ūo labōrātōriju zinātnisko un praktisko darbību izdevis Zemkopības departaments Pēterpilī. 1909. gadā Zemkopības Ministrija pieūķirusi Neilandam ārzemju komandējumu zināšanu papildināšanai piensaimniecībā, un ar ūo nolūku viņš apmeklējis zinātniskas un kontroles iestādes Vācijā, ūveicē, Holandē, Dānijā, Zviedrijā un Somijā, tāpat priekšzīmīgās piennīcas ūajās zemēs. 1912. gada jānvārī Neilands paaugstināts par valdības vecāko speciālistu piensaimniecībā un pārcelts uz Jaroslavu — par valsts piensaimniecības un zōotechnikas izmēģinājumu labōrātōrijas vadītāju, un ūinī vietā nostrādājis līdz 1920. gada augustam. Arī par ūis labōrātōrijas darbību viņš sastādījis un pūblicējis iespiestus pārskatus. Kā lektors viņš piedalījies dažādos piensaimniecības kursos Tomskas un Jaroslavas guberņās; ievietojis rakstus par piensaimniecību un lauksaimniecību dažādos vietējos periodiskos izdevumos. No 1915. g. līdz 1918. gadam bijis Jaroslavā par latvieūu bēģļu apģādāšanas komitejas priekšsēdētāju. 1920. gada augustā Neilands atģriezies Latvijā un septembrī ievēlēts L. Ū. lauksaimniecības fakultātē par asistentu, stāģies pie piensaimniecības labōrātōrijas organizēšanas un praktisko darbu vadģšanas; no 1921. gada rudens sēmēstra sācis noturēt priekšlasģjumus piena ķēmijā un tehnoloģijā; no 1920. gada decembra sācis darģoties arī Zemkopības Ministrijas Lauksaimniecģbas departamentā par piensaimniecģbas speciālistu. 1921. gadā piedalģjies Latv. Piensaimniecģbas Centralās Savienģbas nodibināģšanā. 1922. gadā viņš noorganizēģjis valsts eksportsviesta kontroģi, par kuŗas vadģtāju bijis līdz 1927. g. novembrim. No 1922. g. aprģļa līdz 1928. g. beigām Neilands kopā ar J. Sudrabu redģģģjis lauk-

saimniecības žurnālu „Latvijas Lauksaimnieks“. Bez tam viņš rediģējis vairākus Lauksaimniecības departamenta Lauksaimniecības pārvaldes un Latvijas Lauks. Centrālbiedrības izdevumus. 1923. gada novembrī viņš ievēlēts par docentu piensaimniecībā; 1927. gada maijā ievēlēts par vecāko docentu. No 1921. gada viņš piedalījies par lektoru visos Rīgā sarīkotos piensaimniecības darbinieku sagatavošanas un atkārtotības kursus.

Iespējamie darbi. 1) Отчетъ о дѣятельности Испытательной Лабораторіи по молочному хозяйству въ гор. Змѣиногорскѣ, Томской губ., за 1906/07 г. г. С. Петербургъ, Изданіе Департамента Земледѣлія Гл. Упр. 3. и 3. 2) Отчетъ о дѣятельности Испытательной Лабораторіи по молочному хозяйству въ гор. Барнаулѣ, Томской губ., за 1908/09 г. г. С. Петербургъ. Изданіе Департамента Земледѣлія. 3) То же — за 1910 годъ. 4) То же — за 1911 годъ. 5) Отчетъ о дѣятельности Испытательной Лабораторіи по молочному хозяйству въ гор. Ярославлѣ за 1912/13 г. г. С.П.Б. 6) Краткій отчетъ о дѣятельности Испытательной Лабораторіи по молочному хозяйству въ гор. Ярославлѣ за 1914 годъ. Ярославль. 7) О кислотности сибирскаго экспорнаго масла. Журналъ „Научный обзоръ молочнаго хозяйства“. Москва, 1908 г. 8) Руководство по бактериологіи молочнаго хозяйства для техникувъ и мастеровъ маслодѣлія. Томскъ, 1910 г. Изданіе Западно-Сибирскаго Сельскохозяйственнаго Общества. 9) Молочнохозяйственный отдѣлъ на первой Западно-Сибирской сельскохозяйственной выставкѣ въ гор. Омскѣ. Томскъ, 1911 г. 10) Руководство по изслѣдованію и оцѣнкѣ молока и молочныхъ продуктовъ. Составили Ф. В. Нейландъ и С. К. Хвоцинскій. I. изданіе — Барнаулъ, 1911 г. II. изданіе — Ярославль, 1914 г. 11) Результаты контроля масла по изслѣдованіямъ сибирскихъ молочнохозяйственныхъ лабораторій. Курганъ, 1911 г. 12) Контроль масла, его значеніе и организація. Журналъ „Ярославское Сельское Хозяйство“, Ярославль, 1913 г. 13) Какъ бороться съ фальсификаціею молока на маслодѣльныхъ заводахъ. Петроградъ, 1918 годъ. Изданіе Н. К. З. 14) Молоко и молочные продукты. „Справочная книжка русскаго агронома.“ Петроградъ, 1920 годъ и Москва, 1923. годъ 15) Кормодарbības, viņu nozīme, dibināšana un darbība. I. izdevums. 1921. g. un II. papild. izdevums 1922. gadā Rīgā, Lauksaimniecības departamenta izdevumi. 16) Kā piensaim-

niecību padarīt ienesīgāku. Agr. J. Bisenieka Lauksaimnieku kalendārs 1922. gadam. Rīgā, 1921. g. 17) Piensaimniecība. Lauksaimnieka kabatas kalendārs 1922. gadam. Rīgā, 1921. g. Latvijas Lauks. Centrālbiedrības izdevums. 18) Kādi šķēršļi jānovērš mūsu sviesta eksportā, Brīvā Zeme, 1921. g. 20) Pilsētu apgādāšana ar pienu. Latvijas Vēstnesis. 1922. g. 21) Kādi apstākļi tagad kavē kopmoderniecību ierīkošanu. Latvijas Lauksaimnieks, 1922. g. 22) Kopmoderniecību nozīme. Latv. Lauks. 1922. g. 23) Vai var vēl atlikt kopmoderniecību dibināšanu? L. L. 1922. g. 24) Vai privātmoderniecībām ir nozīme Latvijas piensaimniecībā? L. L. 1922. g. 25) Eksportsviesta kontrole. L. L. 1922. g. Nr.Nr. 21. u. 22. 26) Pilsētu apgādāšana ar svaigu pienu. L. L. 1922. g. 27) Ūdenssatura noteikšana sviestā L. L. 1922. g. 28) Piensaimniecība, I. daļa. Piensaimniecības chēmija. Rīgā, 1922. g. Izglītības Ministrijas izdevums. 29) Latvijas piensaimniecība pēckara gados. L. L. 1923. g. Nr.Nr. 2, 3, 4 un 5. 30) Piensaimniecības dienas jautājumi. L. L. 1923. g. Nr.Nr. 4, 5, 7, 10, 13. 31) Kādēļ mums jāsteidzas ar koppiennīcu dibināšanu un darbā laišanu. L. L. 1923. g. 32) Aizrādījumi koppiennīcu biedriem — piena ražotājiem. L. L. 1923. g. 33) Piena dzesēšana lauku saimniecībās. L. L. 1923. g. 34) Latvijas piensaimniecības sasniegumi. L. L. 1923. g. 35) Aizrādījumi koppiennīcām. L. L. 1923. g. 36) Piensaimniecība. Koppiennīcas. Lauksaimnieka kabatas kalendārs — rokas grāmata. 1923. g. L. L. Centrālb. izdevums. 37) Piensaimniecība. Lauksaimniecības departamenta gada grāmata. I. gads. Rīgā, 1923. g. Lauks. dep-ta izdevums. 38) Piensaimniekiem jaunā gadā. Latv. Lauks. 1924. g. 39) Kā bojā mūsu eksporta sviestu. L. L. 1924. g. 40) Piena apkopšana un uzglabāšana vasarā. L. L. 1924. g. Nr.Nr. 12, 13, 14, 15. 41) Vai ir jau pienācis laiks likvidēt rokas piennīcas Latvijā? L. L. 1924. g. 42) Šaubīgie koppiennīcas biedri. L. L. 1924. g. 43) Pārskats par Latvijas piensaimniecības stāvokli un eksportsviesta kontroles darbību. Rīgā, 1924. g. Lauks. pārvaldes eksportsviesta kontroles izdevums. 44) Kā iegūt pirmklasīgu pienu. Rīgā, 1924. g. Lauks. pārvaldes izdevums. 45) Piensaimnieku galvenie uzdevumi jaunā gadā. L. L. 1925. g. 46) Piensaimniecības izglītības stāvoklis un vajadzības. L. L. 1925. g. 47) Piensaimniecības attīstība un stāvoklis Latvijā. Valsts saimnieciskā politika un piensaimniecība. Pirmā Latvijas piensaimnieku sabiedrību kongresa materiāli. Rīgā, 1925. g. Latv. Kooper. Kongr. Padomes izdevums. 48) L'industrie laitière en Lettonie. Rīgā,

1926. g. Lauks. pārvaldes izdevums. 49) Vai mēs varam vēl pavairot savus sviesta izvedumus? Latv. Lauks. 1927. g. 50) Mūsu piensaimniecības stāvoklis 1926. gadā. L. L. 1927. g. 51) Piensaimniecības nozīme un stāvoklis Latvijā. Piena biochēmija. Piena baktērioloģija. Piena analīse. Piena iegūšana, apkopšana un piegādāšana piennīcām. Krējuma raudzēšana. Piensānu sastāvs, viņu izmeklēšana un novērtēšana piennīcās. „Piensaimnieka rokas grāmatā“ pie Piensaimnieka kabatas kalendāra 1927. gadam. Rīgā. Latvijas piensaimniecības darbinieku biedrības izdevums. 52) Piensaimnieku uzdevumi jaunā gadā. Latv. Lauks. 1928. g. 53) Piensaimniecība. Lauksaimnieka padomnieks. III. sējums. Rīgā, 1928. g. Lauksaimniecības pārvaldes izdevums. 54) Piensaimniecības sasniegumi 10 gados. Latv. Lauks. 1928. g.

13. **Vecākais docents Pēteris Nomalis** dzimis 24. jūlijā (v. st.) 1876. g. Sēlpils Priekšānos, Zemgalē. Pēc dažām Sēlpils pagasta skolā pavadītām ziemām viņš pāriet uz Jēkabpils pilsētas skolu, kur uzsāk darbu 1894. g. pavasarī; šī paša gada rudenī iztur skolotāju pārbaudījumu un aiziet par skolotāja palīgu Biržu Bērzgales skolā, Jēkabpils apriņķī. Pēc divu gadu darba šai skolā Nomalis pāriet uz Skrīveres pagasta skolu Vidzemē, kur nostrādā no 1896.—1900. gadam. 1900. g. viņš atstāj skolotāja vietu Skrīveros un iestājas Trefnera privātģimnasijā (pieaugušiem) Tērbatā. 1902. g. pavasarī Nomalis iztur par eksternu gala pārbaudījumu Narvas kroņa ģimnasijā; 1903. g. iestājas Rīgas Politehnikas ķīmijas nodaļā, kur uzsāk darbu 1910. gadā ar pirmās šķiras inženiera tehnologa gradu (ar uzslavu); 1910. gada vasarā pāriet par skolotāju ķīmiski tehniskā skolā Tveras guberņā (Микулино-Городише). Ar 1911. g. Nomalis pieskaitīts Zemkopības Ministrijai un 1912. gadā iecelts par purvu pētīšanas laboratorijas ierīkotāju un vadītāju pie tikko nodibinātās Baltijas hidrotehniskās nod. Rīgā. Tai pašā laikā — no 1912.—1915. g. — Nomalis māca dažus speciālpriekšmetus Rīgas Kultūrtechniskā skolā. 1915. g. jūlijā laboratoriju līdz ar tā vadītāju pārceļ uz Pēterpili pie Zemkopības Ministrijas un turpmākais darbs norit Galvenā Purvu Valdē un Zemkopības Ministrijas Techniskā padomē. 1916. g. vasarā Nomali piekomandē hidrotehniskai organisācijai un

ieceļ par ziemeļu frontes hidrotehnisko darbu labrātōrijas vadītāju. Še sevišķi daudz darba tiek ziedots plašas frontes un aizmugures joslas ūdeņu pētīšanai. 1917. g. rudenī Nomali aizsauc atpakaļ uz Pēterpili Centrālā tehniskā valde, atstādama tam arī labrātōrijas pārzināšanu Pliskavā, jo labrātōriju nolēmts pārvest uz Pēterpili. 1918. g. februārī vācieši ieņem Pliskavu, un Nomalis paliek Pēterpili, Centrālā tehniskā valdē, no kurienes atgriežās dzimtenē 1918. gada vasarā. Latvijas valstij nodibinoties Nomalis pāriet pie Zemkopības Ministrijas par purvu nodaļas vadītāju un turpina 1912. g. šē Rīgā iesāktu (sistēmatiski ievadot) kūdras pētīšanas un purvu izmantošanas darbus. Padomju valdības laikā viņš strādā arī pie augstskolas par kūdras tehnoloģijas skolotāju. Latvijas Augstskolas dibināšanā un izbūvē Nomalis ņem vistuvāko dalību un līdz ar tās nodibināšanos pāriet augstskolas darbā, lauksaimniecības fakultātē. No 13. septembra 1920.—1921. g. beigām viņš ir augstskolas prōrektors un no 1. jūlija 1922. g. līdz 1. jūlijam 1924. g. lauksaimniecības fakultātes dekāns. 1924. g. vasarā zinātniskā komandējumā apmeklē Somiju, Zviedriju, Norveģiju un Dāniju. Nomalis ieņem purvu izmantošanas un tehnoloģijas katedru: viņš saorganizējis un vada labrātōriju purvu zemes, kūdras un ūdeņu pētīšanai, vāc materiālus un iekārto Latvijas purvu mūseiju. Nomalis piedalījies 1928. g. no 24. septembra līdz 6. oktbrim kā Latvijas Nacionālās Spēku komitejas dēlēgāts Pasaules Spēku Konferencē un Konferences Izpildu koncilā Londonā.

I e s p i e s t i e d a r b i. 1) Uzredzes uz kūdru kā kurināmo. Oikonomists, 8. 1920. 2) Piezīmes kūdras mašīnu lietā. Oikonomists, 5. 1921. 3) Kūdras rūpniecība Latvijā. I. Latv. inž. kongr. darbi. 1921. 4) Kavēkli mūsu kūdras rūpniecībā. II. Latv. inž. kongresa darbi. 1922. 5) Sfagni kā pakaiši. I. Latv. agronom. zinātņu kongresa darbi. 1923. 6) Lauku saimniecību ūdeņi. II. Latv. agronom. zinātņu kongresa darbi. 1925. 7) Ploču purvs. Oikonomists 5., 1926. 8) Slokas, Ķemeru, Lapmeža purvu sērūdeņu avoti. Techniskais žurnāls 15./16. 1926. 9) Die Moose Lettlands und ihre technische Ausbeutung. Wasser und Gas. XVII., 1927. 10) Pilsētu un miestu ūdeņi.

Pašvaldības Balss 4—6. 1927. 11) Pienotavu ūdeņi, viņu trūkumi un to novēršanas ceļi. V. Latv. agron. zinātņu kongresa materiāli. 1927. 12) Mūsu purvi kā spēka avots un viņu vieta valsts enerģijas krājumu bilancē. Techniskais žurnāls 23./24. 1927. 13) Latvijas purvi. Latv. ģeografu kongresa materiāli. 1927. 14) Peat Fields in Latvia and the Use of Peat as a Fuel. Referāts pasaules spēka konferencei Londonā. Iespiests konferences darbu kopojumā: Transactions of the Fuel Conference World Power Conference. London, september 24 — October 6, 1928. 15) Pasaules kurināmā konference. Iespiests Techniskā žurnālā Nr. 5./6., 1929.

14. **Vecākais docents Augusts Raisteris** dzimis 2. martā 1888. g. Vidzemē, Cēsu apriņķī, Ramkas Sproģu mājās; reālskolu beidzis Rīgā 1909. gadā, pēc kam studējis Rīgas Politehniskā Institutā arhitektūras nodaļā, kuŗu beidzis 1916. g., iegūdam Reinberga prēmiju par diploma darbu „Kultūrtechniska skola“. No 1912.—1913. gadam viņš strādājis Tveras guberņas zemstes ugunsdrošā būvniecībā un no 1913.—1915. gadam arhitekta Malveša birojā Rīgā un Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības Būvtechniskā birojā, par vadītāja palīgu; 1913.—1916. g. darbojies par skolotāju Birģeļa mākslas amatniecības skolā. 1916. gadā Raisteris iestājies kaŗa dienestā 17. inģeneru būvētāju druģinā vakara frontē, vispirms par druģinas techniskās nodaļas vadītāju, tad par atsevišķas daļas priekšnieku un beidzot par šīs druģinas priekšnieku. 1918. g. pēc druģinas likvidēšanas viņš strādājis Ukrainas Apgādības Ministrijā par nozares vadītāju; 1919. gadā pirmā pusē atgrieģas Rīgā un nodarboģas par lektoru Rīgas Pilsētas Technikumā bet šī paša gada jūnija mēnesī iestājies nacionālā armijā inģeneru sapieŗu rotā (vēlāk I. inģen. sapieŗu batalģons). Pēc diviem mēneģiem Raisteris piekomandēts pie Zemkopības Ministrijas organizēt kaŗā nopostģtās lauku būvniecģbas atģaunoģanu un jaundģbināmo saimniecģbu izbģvi. Šinģ darbā viņš strādāģis no sākuma par atsev. uzdevumu ierēdņi, tad par būvniecģbas nodaļas vadģtāju un vēlāk par inģeneri-konsultantu līdz 31. martam, 1924. g. Pēc Latvģijas Augģstskolas nodģbināģšanās Raisteris darboģies lģdzi Augģstskolas Organģsācijas Padomē, sākot no

1919. g. rudenā un vēlāk pa visu viņas pastāvēšanas laiku. 10. dec. 1919. g. viņš ievēlēts par docentu Latvijas Augstskolā un šo amatu izpilda līdz pēdējam laikam. 1927. un 1928. gadā ievēlēts par Ūniversitātes Saimniecības Padomes locekli. Ārpus darbības ūniversitātē Raisteris strādājis vēl par lektoru Praktisko Zinību Institutā un Rīgas pilsētas amatniecības skolā. 1926. un 1927. g. viņš bijis par Latvijas Architektu Biedrības priekšsēdētāju. Zinātniskos nolūkos tas bijis Somijā, Dānijā, Zviedrijā, Norveģijā un Vācijā.

Iespējamie darbi: A. 1) Lauku būvniec. atjaunošana. Latv. lauksaimn. centrālb. izdev. 1921. g. 2) Karā nopostīto un jaunradāmo saimniecību izbūve. Oikonomists 1921. g. 3) Aizrādījumi par karā nopostīto un jaunradāmo saimniecību izbūvi. Lauksaimn. d—ta izdev. 1922. g. 4) Lauku saimniecību izbūve. Lauksaimn. d—ta izdev. 1922. g. 5) Pirmie soļi lauku būvniecības atjaunošanā. Inžen. kongr. darbos 1923. g. 6) Lauksaimn. būvniecība (Ēku iekārtošana). Zemk. Min. izdev. Lauksaimn. Padomniekā 1928. g.

B. Sastādītie prōjekti: 1) Valkas tautas namam. 2) Menģeles kultūras biedrības namam. 3) Olaines baznīcai. 4) Pededzes pagasta namam. 5) Baldones 6-kl. pamatskolai. 6) Dzīvojamām ēkām Rīgā: Dzirnnavu ielā 12/14 (skolotāju māja); Altonavas ielā 15; Valkas ielā 6. 7) Piņķu Annas baznīcas un Jaunsaules baznīcas torņa atjaunošanai. 8) Pārbūves prōjekti: Litenes, Cirstu, Vec-Saules, Bejas, Vildogas, Salaspils, Ceraukstes un Mārkalnes pagasta 6-kl. pamatskolām; Jaun-Saules un Liel-Platonas pagasta namiem; Valmieras mācītāja mājai, skolotāju sanātōrijai Inčukalnā. 9) Dažādām lauku dzīvojamām, saimniecības un rūpniecības ēkām, apm. 100 gab.

15. **Ārštata docents Pēteris Starcis (Starcs)** dzimis 1887. g. 17. jānvārī (vec. st.) Madonas apriņķī, Lubejas pagastā, Pumpu mājās. No 1896. g. līdz 1902. g. viņš mācījies Līderes draudzes skolā, bet 1902./3. g. Lazdonas divklatšu ministrijas skolā. 1903. gada rudenī iestājies Valmieras skolotāju sģeminārā, kuru nobeidzis 1906. g. pavasarī; no 1906. g. 1. oktōbra līdz 1911. g. septembrim strādājis par tautskolotāju Vestienā. Pa šiem skolotāja gadiem viņš sagatavojies ģimnasijas gala eksāmenam, kuru nolīcis pie Pēterpils mācības apgabala; 1911. g. iestājies Pēterpils lauksaimniecības kursos, kas vēlāk pārvērsti par lauk-

saimniecības institūtu; 1913. g. vasarā strādājis Smoļenskas un 1914. g. vasarā Voronežas zemstē par statistiķi pie zemes īpašumu vērtēšanas darbiem. Sākot ar 1916. g. februāri Starcis lasījis lekcijas Pēterpils latviešu izglītībasursos par oikonomiskiem jautājumiem. No 1916. g. 1. decembra viņš sācis strādāt Pēterpils lauksaimniecībasursos par asistenta vietas izpildītāju, bet pēc kursu beigšanas 1917. g. 7. maijā — par asistentu. 1917. g. aprīlī Starcis uzaicināts par lektoru Pēterpils putnkopībasursos, kur lasījis lauksaimniecības oikonomijas un sabiedriskas agronomijasursos; 1919. g. aprīlī nobeidzis Pēterpils universitātes jūridisko fakultāti, pēc kam viņš atstāts pie politiskās oikonomijas katedras, kur strādājis prof. A. A. Kaufmaņa, bet pēc viņa nāves prof. J. Kulišera vadībā. 1920. g. 1. martā viņš ievēlēts Pēterpils apgabala lauksaimniecības mācīto komitejā par asistentu lauksaimniecības oikonomiskos jautājumos. 1920. g. septembrī Starcis iesācis likt maģistranda eksāmenu pie Pēterpils Lauksaimniecības Institūta; palicis nenolikts tikai viens papildu eksāmens, jo radusies iespēja izbraukt uz Latviju, un 1920. gada 17. decembrī atgriezies Rīgā. 1921. g. 20. jānvārī Starcis ievēlēts Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē par I. šķiras lektoru agrārpolitikā, sabiedriskā agronomijā un kooperācijā; 1921. g. 1. februārī viņš sācis strādāt Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrībā par agronomiskās palīdzības vadītāju, no 1922. g. par tautsaimniecības nodaļas vadītāju, bet no 1925. g. augusta par Lauksaimniecības oikonomiskā institūta vadītāju. Darbodamies Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrībā Starcis saorganizējis agronomisko palīdzību pie apriņķu pašvaldībām, lauksaimniecības grāmatvedības biroju, cenu biroju, lauku nekustamu īpašumu pirkšanas, pārdošanas un iznomāšanas biroju un darba biroju; ar darba biroju saorganizēta laukstrādnieku ievēšana Vidzemei un Kurzemei no Latgales, bet pēc darba spēka rezervu izsīkšanas Latgalē organizēta laukstrādnieku ievēšana no Lietavas un Polijas. 1923. g. maijā Starcis nolcis valsts eksāmenu pie Lauksaimniecības fakultātes un ieguvis Latvijas Universitātes agronoma gradu; 1923. gada pavasarī iesniedzis pro venia le-

gendi darbu par tematu „Lauksaimnieku agrārpolitiskā kustība“, pēc kuŗa pieņemšanas lauksaimniecības fakultātē tā paša gada maijā viņš ievēlēts par ārštata docentu. Pēdējos gados Starcis darbojies līdzī dažās starptautiskās lauksaimniecības organizācijās, ir Romas starptautiskā lauksaimniecības institūta zinātniskās eksporta komisijas loceklis, tā paša institūta lauksaimniecības organizācijas pastāvīgās komitejas loceklis un lauksaimniecības starptautiskās komisijas (lauksaimniecības organizāciju starptautiskās savienības) loceklis.

Iespējamie darbi. 1) Agronomiskās palīdzības sistēmas un organizācijas principi (6 drukas loksnes). 2) Romas starptautiskais lauksaimniecības institūts. 3) Lauksaimnieku cīņa par savām interesēm. 4) Lauksaimniecības organizācijas mācība. 5) Labības monopols kā mūsu lauksaimniecības stāvokļa uzlabošanas līdzeklis. 6) Latvijas lauksaimniecība (iespiests somu valodā). 7) Attiecības starp lauksaimniecības kooperatīvām un arodnieciskām organizācijām. Iespējamie Romas starptautiskā lauksaimniecības institūtā materiālos. Bez tam sarakstījis un publicējis dažādos preses organos kādus 140 rakstus.

16. **Vecākais docents Andrējs Jānis Teikmanis** dzimis 1877. g. 22. sept. Rīgas apr., Ādažu pag. Vec-Vilciņos; apmeklējis vietējo Bērģu pag. skolu, pēc tam kādu laiku Rīgā Millera privātskolu; 1892. gadā pāriet Rīgas Pēterā reālskolā, kurā nobeidz 1898. gadā un tad pat iestājas Pēterpils meža institūtā; studiju laikā piedalās Pēterpils latvju nacionālo stud. organizācijā Fraternitas Petropolitana; Pēterpils Meža Institūtu nobeidz 1902. gadā ar mācīta mežkopja gradu; no 1902.—1903. g. izpilda aktīvo kuŗa klausību par savvaļnieku Daugavpili. Ar 1903. gada 3. novembri Teikmanis iesāk praktisku darbu gaitas, iestādamies Krievijas mežziņu korpusā un mežu departamenta dienestā par mežniecības pārzini (virsmežzini) Buchtormā, Altajos. Te viņš strādā līdz 1908. g. beigām; 1909. g. 4. jānv. viņu paaugstina dienestā, iecelot to par Krievijas agrārbankas Mogiļevas nodaļas locekli — taksatoru, uzdodot tam bankas nodaļai piederošo mežu pārzināšanu, kā arī citus dažādus darbus muižu un mežu novērtēšanā, iericībā, sadalīšanu

atsevišķās saimniecībās u. t. t. Paliekot arī turpmāk agrārban-
 kas darbā, 1913. gada pavasarī viņš saņem uzdevumu orga-
 nisēt atsevišķu bankai piederošu meža novadu izmantošanu un
 speciāli koksnes pārstrādāšanu, pie kam to ieceļ par Jaun-Val-
 lovkas koku apstrādāšanas un parķeta fabrikas direktoru, at-
 stājot bankas pastāvīga locekļa amatā. Kara laikā, latvju bēgļu
 vilnim plūstot pār Krieviju, Teikmanis strādā arī bēgļu lietās,
 ierīkodams Jaun-Valovkā latvju bēgļu nometni un skolu. 1915. g.
 vasarā, sakarā ar Krievijas valsts domes latviešu dēputātu iero-
 sinājumu, Teikmanis saņem no agrārbankas centrālās pārvaldes
 atbildīgu uzdevumu: iepazīties ar agrārbankas darbību Vid-
 zemē, sevišķi revidēt dažu bankai piederošo muižu sadalīšanas
 darbus (Gulbenē un c.), pārbaudīt sadalīto vienību pārdošanas
 kārtību u. c. Revisijas rezultātā sadalīšanas projekti tiek pār-
 strādāti, mājām atstāti līdzšinējie, latviskie nosaukumi (prō-
 jektēto krievu vietā), apturēta svešu kolonistu (krievu) aici-
 nāšana Vidzemē u. t. t. Sakarā ar šo revisiju un pastāvošām
 pēcrevolūcijas brīvākām tendencēm Teikmani ieceļ 1916. gadā
 par agrārbankas pastāvīgu locekli Rīgā. Bet notiek jau Rīgas
 iestāžu ēvakuācija uz Iekšējās krievijas un agrārbankas Rīgas no-
 daļu pārved uz Orlu; te viņš strādā īsu laiku 1917. gadā, kad
 lielinieku apvērsums visu agrāko iestāžu — to starpā arī agrār-
 bankas — darbību pārtrauc. Tā kā Rīgu iejēmuši vācieši un
 te atgriezties nevar, tad Teikmanis aizbrauc uz Sibīriju. Iesā-
 kusies čecho-lielinieku fronte Uralos pilnīgi atgriež viņu no Lat-
 vijas, un tikai 1921. gadā tam rodas pirmā iespēja ar bēgļu
 ešalonu atgriezties dzimtenē. Šinī starplaikā, 1918. un 1919. g.
 Teikmanis ir kādas privātas tirdzn. un rūpniecības sabiedrības
 direktors Kargatā, Sibīrijā, kuŗas uzņēmumus, lieliniekiem ienā-
 kojot, nacionālīzē. Pēc tam viņš strādā piespiedu kārtībā Kra-
 snojarskā, guberņas zemes nodaļā līdz izbraukšanai uz Latviju
 1921. g. jūnijā. Dzimtenē atgriezies, sākot ar 1921. g. 10. augu-
 stu Teikmanis iestājas Latvijas mežu departamenta dienestā
 par vecāko mežu inspektoru; vēlāk, 1923. gadā, inspektoru in-
 stitūtu likvidējot, paliek par departamenta speciālistu mežu lie-
 tās. 1922. gadā, sākot ar 1. jūliju, iesāk strādāt Latv. Ūniversi-

tātes lauksaimniecības fakultātes mežkopības nodaļā par ar-
 štata docentu un lasa mežu izmantošanas un mežu politikas
 kursus; 1924. g. 17. jūnijā apstiprināts par štata docentu mežu
 politikā un mežu izmantošanā; sākot ar 1926. g. 1. jānv. viņam
 uzdod arī mežu pārvaldišanas un mežu likumu kursu lasīšanu.
 1925. g. 15. februārī Teikmani ievēl par L. Ū. mācības un izmē-
 ģinājumu mežniecības vadītāju. No 1923.—1925. gadam
 viņš lasījis Tautas Universitātē populārus lekciju ciklus
 par mežu izmantošanu un mežu politiku. 1924. gadā,
 Zemkopības Ministrijas uzdevumā Teikmanis iepazinies
 ar mežsaimniecības jautājumiem un mežu administratīvo
 iekārtu Šveicē; 1925. gadā piedalījies starptautiskā mežkopības
 kongresā Francijā, Grenoblē un tad pat par Latvijas dēlēgātu
 Francijas mežkopības augstskolas 100 gadu jūbilējas svētkos
 Nansē; 1927. g. vasarā piedalījies ekskursijā pa Igaunijas un
 Somijas mežu saimniecībām un 1927. g. novembrī Latvijas Ūni-
 versitātes komandēts uz Romu piedalīties starptautiskā lauk-
 saimn. institūta zinātniski-techniskās padomes sēdēs; te strādā-
 dājis galv. kārtā mežkopības sekcijā. 1928. g. rudeni lauksaim-
 niecības fakultāte komandē Teikmani kā pārstāvi uz Stok-
 holmu piedalīties Zviedrijas mežkopības augstskolas 100 g. pā-
 stāvēšanas svētkos. Teikmanis ir: Latvijas Mežkopju Savie-
 nības valdes priekšsēdētājs, Latvijas mežzinātniskās biedrības
 priekšnieks, studentu mežkopju biedrības Šalkones goda biedrs,
 korporācijas Fraternitas Metropolitana filistris, Romas starp-
 tautiskā lauksaimniecības institūta zinātniski-techniskās pado-
 mes loceklis, Somijas mežzinātniskās biedrības korespondētājs
 biedrs.

Iespējamie darbi: 1) Būvkoku izsniegšana zemkop-
 jiem un 21. dec. 1920. g. likums. Mežsaimn. rakstu krājums,
 I. sēj. 1923. g. 2) Kā saimnieko Šveices mežkopji. Mežsaimn.
 rakstu kr., II. sēj., 1924. g. 3) Mūsu valsts meži un viņu iz-
 mantošana. Turpat, 1924. g. 4) Pie Francijas mežkopjiem.
 Mežsaimn. rakstu kr. III. sēj., 1925. g. 5) Latvijas mežu stati-
 stika un mežu d-ta darbība no 20. līdz 31. marta 1925. g. At-
 sevišķs izdevums 1926. g. 6) Statistique forestière de la Let-
 tonie. Pielikums pie augstāk minētā izdev. 1926. g. 7) Daži

dati par valsts mežu saimniecību Latvijā, Polijā un Somijā. Mež. rakstu kr. IV. sēj. 1926. g. 8) Mūsu mežu bagātības, to sadalījums pa Latvijas apvidiem, un tagadējā izmantošana. Mežsaimn. rakstu kr., V. sēj., 1927. g. 9) Mežzinātniskā izglītība Latvijā. Burtnieks, III. burtn., 1928. g. 10) Lettlands Forstwirtschaft, Holzhandel und Industrie. Lettlands Ekonomist, 1928. 11) Forestry, Timber Trade and Industry in Latvia. Turpat, 1928. g. 12) Romas starptautiskā lauksaimniecības institūta mežkopības sekcija. Mežsaimn. rakstu kr. VI. sēj. 1928. g. 13) Tanisa kalna izrakumos atrastie koki. Arhailoģijas raksti IV. sēj. I. daļa, 1928. g. 14) Mūsu meži un viņu izmantošana. Latv. republika 10 pastāv. gados, Golta un Jurjana izdev. 1928. g. 15) Latvijas mežsaimniecība notecējušos 10 gados. Meža dzīve Nr. 39/40 1928. g. 16) Latvijas mežu statistika un mežu d-ta darbība no 1. IV. 1925. — 31. III. 1928. II. sēj. Atsevišķs izdevums 1929. g. 17) Statistique forestière de la Lettonie II vol. Pielikums pie augstāk minētā izdevuma 1929. g. 18) Lettlands Wälder und Holzexport. Acta forestalia Fennica 1929.

17. **Vecākais docents Jānis Vārsbergs** dzimis 5. maijā 1879. gadā Vidzemē, Cēsu apriņķī, Praulienas pagasta Drikaju mājās, kur arī pavadījis bērnību; apmeklējis Praulienas pagasta skolu — 2 ziemas, Ļaudonas draudzes skolu — 1 gadu, Jēkabmiesta pilsētas skolu — 2 gadus, K. Millera privāto reālskolu Cēsis — 2 gadus un Jelgavas reālskolu — 5 gadus; pēdējās kursu beidzis 1901. gadā. Pēc savvaļnieka gada nodieņēšanas un nodarbošanās ar privātstundu pasniegšanu, Vārsbergs 1903. gadā rudenī iestājies Rīgas Politehniskā Institūta lauksaimniecības nodaļā; studijas beidzis ar pirmās šķiras mācīta agronoma gradu 1908. gada maija mēnesī. Studējot viņš lielāku vērību piegriezis purvu kultūras un zālāju uzlabošanas jautājumiem (darbs — „Zāļu purva mēslošanas mēģinājums“). Vēl students būdams Vārsbergs piedalījies par lektoru tai laikā sarīkotos piensaimniecībasursos, kurus lasījis par lopbarības audzēšanu. Pēc augstskolas kursa beigšanas viņš darbojies dažādos lauksaimniecībasursos un 1908. gada rudenī iestājies Rīgas Lauksaimniecības Centrāl-biedrības dienestā; pēdējā sabijis līdz 1909. gada beigām. 1910. gadu viņš pavadījis ārzemēs, zemkopības departamenta koman-

dējumā, lai speciālizētos purvkultūrā un pļavkopībā. Šajā nolūkā Vārsbergs pavadījis: Vīnē — 1 mēnesi, iepazīties ar purvu izmantošanu Austrijā Dr. V. Berša vadībā; Brēmenē — 4 mēnešus, kur iepazīties ar Vācijas Purvkultūras Biedrības izmēģinājumu stacijas darbību prof. B. Takes un prof. C. Vēbera vadībā; Bavārijā — 2 mēnešus (Minchenē un Bernavā), kur strādājis prof. Baumaņa un Dr. Paula vadībā; Jenkepingā (Zviedrijā) — 1½ mēneša, kur iepazīties ar Zviedrijas Purvkultūras Biedrības darbību Dr. H. v. Feilicena vadībā. Tanī pat gadā viņš apmeklējis dažas purvkultūras izmēģinājumu stacijas Somijā, Prūsijā, Pomerānijā un citur. Pēc atgriešanās no ārzemēm tas zemkopības departamenta komandēts uz Oļņecas guberņu par purvkultūras un pļavkopības speciālistu, lai veicinātu un organizētu turienes purvāju izmantošanu lauksaimniecības nolūkos. Pēc obligātoriskā komandējuma laika noteikšanas, 1913. gada pavasarī, viņš atgriezies Latvijā par purvkultūras un pļavkopības speciālistu pie Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības, kur darbojies, gan pētīdams purvus un pļavas, gan ierīkodams paraugu laukus un organizēdams izmēģinājumus; piedalījies arī par lektoru lauksaimniecībasursos un priekšlasījumos. Lielā kara laikā Vārsbergs piedalījies Baltijas bēgļu apgādāšanas komitejā un pārzinājis un vadījis siena apgādāšanu armijas vajadzībām Cēsu apriņķī; 1917. gadā dažus mēnešus izpildījis arī Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības sekretāra un Baltijas Lauksaimnieka redaktora pienākumus. 1918. gada pavasarī viņš pāriet uz Priekuļu muižu pie Cēsim par tās saimniecības vadītāju. Viņš piedalās pie Latvijas valsts prōklāmēšanas un darbojas līdzī Tautas Padomē pirms lielinieku ienākšanas un pēc pēdējo padzišanas. 1919. gada pirmā pusē uz Padomju valdības izglītības komisāriāta rīkojumu Vārsbergs lasījis augstskolā lekcijas par purva kultūru un pļavkopību, kā arī zemes mācībā; sākot ar 5. septembri 1919. gadā Organiscijas Padomes apstiprināts par docentu pie lauksaimniecības fakultātes. Viņš ieņem vienu no divām augkopības katedrām. Vārsbergs darbojies līdzī par locekli lauksaimniecības fakultātes izveidošanā, tā saucamā kodolā; fakultātē izpil-

dijis vienu gadu sēkrētāra un 2 gadus dekāna pienākumus; piedalījies izmēģinājumū un pētišanas saimniecības Rāmavas vadīšanā, par pārvaldes kollēģijas locekli, līdz pārvaldes noteikumu izstrādāšanai un patstāvīga vadītāja ievēlēšanai. Vairākus gadus Vārsbergs izpildījis lauksaimniecības fakultātes revīzijas komisijas locekļa un priekšsēdētāja amatu. 1928. g. pavasarī fakultāte viņu ievēlējusi par studentu prakses, kā arī Vec-Auces izmēģinājumu un praktisku darbu saimniecības vadītāju. Viņš izpildījis arī pāris gadus Saimniecības Padomes locekļa pienākumus un darbojies arī Satversmes Sapulcē par tās locekli.

Iespējamie darbi: A. Atsevišķi izdevumi. 1) Kūdras pakaiši. I. izdev. 1918. g. Rīgas lauks. centrālbiedr. II. izdev. 1923. g. Latv. Lauks. Centrālbiedr. 2) Pļavas un ganības. 1923. g. Lauks. depart. izdev. 3) Zālāju augi. Latv. lauks. centrālbiedr. VII. tabeļu serijs— 12 tabeles ar paskaidrojumiem. 4) Kūdras pakaiši. Latvijas lauks. centrālbiedr. 1927. g. izdota skrejlapa.

B. Atsevišķi raksti: Latviešu lauksaimnieka kalendārā: 1) 1915. g. Starpaugi pie pļavu uzlabošanas un purvu kultūra. 79—82 l. p. 2) Pļavu un ganību apsēšana ar zāli. 82—87 l. p. 3) 1919. g. Pļavu zāļu augšanas apstākļi. 133—142 l. p. 4) 1923. g. Pļavas un ganības. 13 līdz 17 l. p. 5) 1924. g. Zālāju jautājumi. 17—22 l. p. 6) Latvijas agronomu II. un III. zinātnisko kongresu darbi. II. sējums. Izmēģinājumu rezultāti pļavkopībā. 57—70 l. p. Lauks. pārvaldes izdevums; 7) Lauksaimnieka rokas grāmata. II. sēj.; 8) Lauksaimnieka padomnieks. I. sēj., Lauks. Pārvaldes izdev., Pļavkopība. 290—357 l. p.; Lauksaimniecības žurnālā „Baltijas Lauksaimnieks: 9) 1907. g. Purvu kultūra. Nr. 21, 22, 23; 10) 1908. g. Par labības un zāles pļaujmašīnām. Nr. 24. 11) 1909. g. Mazievēroti jautājumi mūsu lauksaimniecībā. Nr. 18; 12) Par riku un mašīnu izmēģināšanu. Nr. 5; 13) Mākslīgu mēsļu vajadzība, sastāvs, iepirkšana un jaukšana. Nr. 7; 14) Zāļu purva mēslošanas mēģinājums. Nr. 23, 24; 15) 1910. g. Lauksaimniecības izglītība Somijā. Nr. 24; 16) Vispārīgas piezīmes par purvkultūru. Nr. 13; 17) Par pļavkopību. Nr. 17; 18) Kā novērst pakaišu trūkumu? Nr. 19; 19) 1911. g. Kūdras rūpniecība un lietošana atejas vietās. Nr. 1; 20) Pakaišu iespaids uz lopu ražošanas spējām. Nr. 8; 21) 1912. g. Purvu

kultūra un cementa drenas. Nr. 21; 22) 1913. g. Purvu kultūra un smagais blūķis, Nr. 1; 23) Analises nozīme pie purvu kultivēšanas. Nr. 17; 24) 1914. g. Zāļu sēklu jautājums sakarā ar purvu kultūru un pļavkopību. Nr. 5; 25) Zāļu sēklu iestrādāšanas daiļums. Nr. 10; 26) Smagais blūķis. Nr. 24; 27) Kā izlīdzēties pakaišu trūkuma gadījumā? Nr. 17; 28) Kūdras pakaiši. Nr. 18; 29) 1915. g. Par pļavu blūķa pagatavošanu; 30) Pļavkopju un purvu kultivētāju raizes. 1915. g., Nr. 4; 31) Vai pļavkopībai kurmji kaitīgi? Nr. 8; 32) Mācaities pazīt savas pļavas! Nr. 9; 33) Teļu aploki un ganības. Nr. 10; 34) 1916. g. Siena apgādāšana kara spēka vajadzībām. Nr. 1; 35) Sēklas ražošana. Nr. 2; 36) 1917. g. Kā iegūt labas sēklas? Nr. 1; 37) Kā rīkojas mūsu lauksaimnieki-mazgruntnieki ar savu brīvo naudu? Nr. 6/7; 38) 1918. g. Pļavu un ganību nozīme lauksaimniecībā. Nr. 2; 39) Kas ir darāms pļavu uzlabošanā? Nr. 19; 40) 1922. g. Ilggadējas ganības. Nr. 17; 41) Kas noteic siena barības vērtību? Nr. 13; 42) Kā apkarot pļavās vīgrieznes? Nr. 8; 43) 1923. g. Mūsu zāļu sēklu tirgus. Nr. 19; 44) Zālāju saimniecība. Nr. 17; 45) 1924. g. Vairāk vērības sēklu kontrolei. Nr. 20; 46) Pašmāju spēkbarība. Nr. 21; 47) Vija (ābolīna zīds). Nr. 5; 48) Smagais blūķis purvkultūrā. Nr. 4; 49) 1927. g. Sāksim paši ražot zālāju augu sēklas. Nr. 8; 50) Sēklu īstenība. Nr. 18; 51) Kādi augšanas apstākļi, tādi zālāji. Nr. 1/2. Bez tam minētā žurnālā ievietots vairāk atbilžu jautājumiem un recenzijas par lauksaimniecības grāmatām. Ievietoti arī dienas laikrakstos dažādi raksti gan lauksaimnieciska, gan politiska rakstura.

C. 1) Отчетъ по культурѣ болотъ и луговодству за 1911 годъ (въ Олонецкой губерніи). 2) Отчетъ по культурѣ болотъ и луговодству за 1912. годъ (въ Олонецкой губерніи). 3) Въ изданіи Департамента Земледѣлія — Районное совѣщаніе по культурѣ кормовыхъ растений 17—18 февраля 1913 г. а) Обь организациі опорныхъ пунктовъ 85—87 стр. б) Обь организациі гидротехнической помощи населенію въ связи съ развитіемъ мѣропріятій по культурѣ кормовыхъ растений въ Олонецкой губерніи. 94—98 стр. в) О мѣропріятіяхъ по культурѣ кормовыхъ травъ на сѣмена. 99—100 стр. 4) Отчетъ Рижскаго Центральнаго сельско-хоз. общества за 1914 годъ — Луговодство и культура болотъ — 31—86 стр. 5) Справочный Календарь Земледѣльца 1914 годъ. Кіевъ Политехнической Институтъ. а) Луговодство 136—160 стр. б) Болотовѣдѣніе 174—178 стр. 6) Raksti par atsevišķiem pļavkopības un purvu

kultūras jautājumiem žurnālos: „Вѣстникъ Олонецкаго губернскаго земства“ за 1911 и 1912 годъ; Земледѣльческая газета.

C. *Prīvātdocenti.*

1. **Prīvātdocents Kārlis Bambergs** dzimis 27. februārī 1894. g. Kazdangas pag. Lejas-Beltēs. Pēc Aizputes pilsētas skolas beigšanas viņš izturējis par eksternu gatavības pārbaudījumus pie Pēterpils kadetu korpusa un 1913. g. iestājies Rīgas Politehniskā Institutā ķīmijas nodaļā; Latvijas Universitātes ķīmijas fakultāti beidzis 1923. g. No 1922. līdz 1923. g. Bambergs strādājis par subasistentu pie ķīmijas fakultātes šķiedrvielu, tauku un eļļu tehnoloģijas katedras. No 1923. g. septembra mēneša viņš strādā par asistentu pie lauksaimniecības fakultātes lauksaimn. ķīmijas laboratorijas.

Iespējamie darbi: 1) Augšanas faktoru darbības likums un augu fizioloģiskā augsnes analīze. III. agronomu zinātniskā kongresa darbi 1926. g. 2) Mēslošanas atmaksāšanās. L. Ū. Raksti, XVI., 1927. 3) Untersuchungen über die chemische Bestimmung der Bodenfruchtbarkeit I. Zeitschr. für Pflanzenern., Düng. und Bodenk. A. 9. B., 1927. 4) Über die Bewertung der Phosphorsäure halt. Düngemittel durch ihre Löslichkeit in Zitronen- und Salpetersäure. Zeitschr. für Pflanzenern., Düng. u. Bodenk. A. 10 B., 1927. 5) Ģipša ieguvumi Latvijā. Daba 3., 1927. Darbs kopējs ar asist. K. Krūmiņu. 6) Untersuchungen über die chemische Bestimmung der Bodenfruchtbarkeit II. Zeitschr. für Pflanzenern., Düng- und Bodenk. A. 11. B., 1928. 7) Lauka izmēģinājumi. Autora izdevumā, 1928. g. 8) Kaļķošanas un augsnes uzlabošanas materiāli. Pro venia legendi darbs.

2. **Prīvātdocents Pauls Dermanis** dzimis Zemgalē 1898. g. 16. maijā; 1915. gadā beidzis Jelgavas reālskolu un iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības nodaļā; tanī laikā Rīgas Politehniskais Institūts bija ēvakuēts uz Maskavu. Studiju laikā Dermanis beidzis pie Pēterļa Akadēmijas lauksaimniecības mašīnu instruktoru kursus un 1916. gadā strādājis Penzas guberņā par lauksaimniecības mašīnu instruktoru; 1917. gadā strādājis par agronomiskās nodaļas vadītāja palīgu

Bukovinā pie vairāk muižu apsaimniekošanas. 1918. gadā Pleškavā Dermanis darbojies Viskrievijas Pilsētu Savienībā par muižas pārzini; tai pašā gadā pēc lielinieku apvērsuma atgriezies Latvijā un iestājies studiju turpināšanai Baltijas Techniskā Augstskolā; pēc vācu okupācijas varas izbeigšanās studijas pārtraucis un strādājis Jelgavas apriņķī par valsts zemju rajona pārzini. 1922. gadā Dermanis iestājies Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē, kuŗu beidzis 1924. gadā. Pēc universitātes beigšanas viņš strādājis pie prof. J. Berga lauksaimniecības fakultātes izmēģinājumu un praktisko darbu saimniecībā Vec-Aucē, sākumā par subasistentu un no 1924. g. 1. septembra par asistentu. 1928. gada 1. martā Dermanis ievēlēts par privātdocentu un tam uzticēta daļa īpatnējās augkopības kursa lasīšana.

Iespējamie darbi: 1) 1928. gadā L. Ū. lauksaimniecības fakultātei iesniegts pro venia legendi darbs par tematu: Izmēģinājumi ar kartupeļiem Vec-Aucē. 1927. gadā Latv. Lauksaimniecībā iespēsti šādi darbi: 2) Cukurbiešu sējumu ecēšana; 3) Auzu sēnālas; 4) Auzu mēslošana; 5) Olbaltumvielu saturs kviešos; 6) Rudzu sēklas plaucēšana; 7) Zemes mēslošanas vajadzības izzināšana pēc Neubauera metodes; 8) Lauka izmēģinājumi. Iespēsti 1926. gadā Latv. Lauksaimniecībā: 9) Kartupeļu mēslošana purva zemē; 10) Cukurbiešu šķirnes; 11) Zirņu salīdzinājums; 12) Cukurbiešu sēšanas un retināšanas attālumi; 13) Kviešu salīdzinājumi Vec-Aucē; 14) Vasaras kvieši; 15) Daži aizrādījumi šķirņu salīdzinājumu izvešanā; 16) Zemes nevienādības izslēgšana lauka izmēģinājumos; 17) Lauksaimniecības izmēģinājumu stacija Brinnā. Iespēsti 1925. gadā Latv. Lauksaimniecībā: 18) Auzu šķirņu salīdzinājumi Vec-Aucē; 19) Miežu salīdzinājumi Vec-Aucē; 20) Mēslošanas iespaids uz miežu graudu īpašībām; 21) Novērojumi cukurbiešu audzēšanā; 22) Kartupeļu, sēklenieku lieluma iespaids uz ražu; 23) Ražas lielums atkarībā no izsētās sēklas daudzuma; 24) Auzu ārējie un iekšējie graudi.

3. **Privātdocents Kārlis Pōls** dzimis 4. novembrī 1877. g. Cēsīs, beidzis klasisko valsts ģimnāziju 1899. gadā Simferopolē ar zelta medaļu, pēc tam studējis Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecību un 1904. gadā ieguvis mācīta agronoma pirmās

šķiras diplomu. No 1904.—1908. gadam viņš strādājis par zvērinātu taksatoru pie lauksaimniecībā lietojamo zemju vērtēšanas, Vidzemē. Ar 1908. gadu Pōls iestājies Krievijas valsts dienestā un līdz 1912. g. strādājis asitenta pakāpē par Rīgas Politehniskā Institūta izmēģinājumu saimniecības pārvaldnieku Pētermuižā; no 1912.—1915. gadam turpat Pētermuižā uzraudzījis studentu diplomdarbu pildīšanu augkopībā, kā uz lauka, tā arī agrikultūrķēmiskā laborātorijā. Šinī pat laikā Pōls pasniedzis Pētermuižā esošiem valsts purvu kultūras un pļavkopības kursu dalībniekiem mācību par sēklas materiālu. Sakarā ar to viņš sastādījis rokas grāmatu par zālāju saimniecības kultūraugu sēklām ar šo sēklu zīmējumiem un īpašību raksturojumu. — Šis darbs toreizējo līdzekļu trūkuma dēļ ir tikai litografēts ierobežotā eksemplāru skaitā — kursu vajadzībām. Tad pat Pōls skaitījies arī par patstāvīgu līdzstrādnieku žurnālā *Извѣстія и труды с.-х. отдѣленія Рижск. Политехн. Института*. Pasaules kara laikā, no 1915. līdz 1918. gadam, uz Maskavu ēvakuētā Rīgas Politehniskā Institutā viņš pasniedzis vispārīgo augkopību kā docenta vietas izpildītājs. Pēc atgriešanās dzimtenē 1918. gadā Pōls strādājis Jelgavā, Kurzemes Oikonomiskā sabiedrībā par Lauksaimniecības Grāmatvedības Centrālbiroja vadītāju un tad arī uzaicināts par lauksaimniecības grāmatvedības docentu toreizējā Baltijas Techniskā Augstskolā. Lielinieku varas laikā 1919. gada pirmā pusē viņš mācījis lauksaimniecības grāmatvedību Latvijas padomju valdības augstskolā; 19. septembrī 1919. gadā Latvijas Augstskolas Organizācijas Komisijas ievēlēts par mācības spēku lauksaimniecības fakultātē un no tā laika darbojas pie augkopības katedras par vecāko asistentu. Pēc iesniegtā raksta: „Tīrās peļņas rašanās, sastāvdaļas un aprēķināšanas pamati lauksaimniecībā“, Pōlam piešķirtas pro venia legendi tiesības un 19. martā 1925. gadā tas apstiprināts par privātdocentu lauksaimniecības grāmatvedībā pie saimniekošanas mācības katedras. Latvijas valsts tapšanas laikā viņš bijis par Tautas Padomes locekļa pilntiesīgu substitūtu.

Iespīestie darbi: 1. Отчетъ о дѣятельности и состоянїи опыт. формы Петергофъ 1912—1913 г. — Томъ I., 1914 года, выпускъ I. II., стр. 75—96 (подъ редакціей проф. В. Ф. Книрима. 2. Опыты съ фосфоритами — сборный рефератъ — томъ I. 1914 г., выпускъ 4., стр. 189—239.

4. **Prīvātdocents Pēteris Rizga** dzimis Kurzemē, Sēlpils pagastā, Rizgu mājās, 28. martā 1883. gadā; apmeklējis vietējo pagasta skolu, tad Jēkabpils pilsētas skolu, kuŗu beidzis 1896. gadā; vasaras brīvlaiku strādājis tēva mājā par ganu. Pēc pilsētas skolas beigšanas Rizga vienu gadu palicis tēva mājās. 1898. gadā viņš iestājies pie Jelgavas Aleksandra pilsētas skolas sarīkotos skolotājuursos, kuŗus pēc viena gada beidzis ar skolotāja diplomu; 1901. gadā piejēmis otrā skolotāja vietu turpat Sēlpils pagastā, kur nostrādājis līdz 1905. gada beigām. 1907. gadā Rizga aizbraucis uz Krieviju un līdz 1908. gada rudenim strādājis par dārznieku V. A. Kanšina dārzniecībā pie Žizdras, Kalugas guberņā; 1908. gada rudenī aizbraucis uz Ziemeļu Amerikas Savienotām Valstīm; pēc pusotra gada dabūjis vietu par tā saukto dārznieka asistentu pie Harvarda Ūniversitātes botanisko dārzu direktora, profesora C. S. Sargenta viņa prīvātā parkā. 1909. gada beigās viņš iestājies Valparaisas Ūniversitātes (Indianas valsti) sagatavošanas departamentā; šo departamenta daļu nobeidzis un 1911. gadā pārgājis uz Bostonas Ūniversitāti (College of Liberal Arts) par kārtēju studentu. Bostonas Ūniversitātē viņš nostrādājis līdz 1918. gadam. Pēdējos divus gadus Rizga Bostonas Ūniversitātē izpildījis arī fizikas labōrātōrijas asistenta pienākumus pie profesora Dr. N. A. Kenta. Bostonas Ūniversitāti viņš beidzis ar „Bachelor of Science“ gradu; pēc tam palicis pie ūniversitātes vēl pusotra gada, turpinādams iesāktās studijas, galvenām kārtām fizikā un chēmijā, pēc kam tam piešķirts „Master of Arts“ grāds 1921. gadā. Tanī pašā 1921. gadā Rizga pārgājis uz Masačusetas Tehnoloģisko Institutu kā „Doctor of Science“ kandidāts. Te viņš nostrādājis apmēram septiņus mēnešus un tad pārbraucis uz Latviju 1922. gada martā. Tā pašā 1922. gada maijā Rizga pieņemts par asistentu Latvijas Ūniversitātes

lauksaimniecības fakultātes rūgšanas un tehnoloģijas labo-
rātōrijā. Bez minētās laborātōrijas asistenta pienākumu izpil-
dīšanas viņš visu laiku lasa kursu biškopībā un vada darbus
medus un vasku chēmijas laborātōrijā. Prīvātdocents no
1929. g. 10. marta.

Iespēstie darbi: 1) Mākslīgu šūnu izturība dažādās
temperatūrās. 2) Latvijas biškopība senatnē. 3) Bišu āboliņa
kultūra. Ārpus universitātes pētījis dažu medus augu kultūras
(vietējo un jaunievesto). 4) Bišu māšu audzēšana. Zemk. mi-
nistr. izd. 5) Jaunais dravnieks. A. Gulbja izd. 6) Peru puve
un viņas apkaņošana. L. Bišk. Centr. B. izd. 7) Moderna augļu
tirdzniecība. Zemk. min. izd. 8) Dravošana ar divām mātēm
vienā stropā *Bec World*. 9) Stropa svāra maiņa dažādos ap-
stākļos. Опытная пасѣка.

4. **Prīvātdocents Nikolājs Zemītis** dzimis 3. augustā 1890.
gadā Kalsnavas Tāleļās; bērību līdz iestāšanaas vidusskolā
viņš pavadījis pa daļai uz laukiem, pa daļai Rīgā; 1902. gadā
iestājies Rīgas Aleksandra ģimnasijā, kuru nobeidzis 1910. g.;
pēc tam vienu gadu darbojies par skolotāju Valkā. 1911. gadā
Zemītis iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības
nodaļā un beidzis to 1917. gadā ar I. šķiras mācītā agronoma
gradu. Studiju laikā viņš strādājis pie Rīgas Lauksaimniecības
Centrālbiedrības, bet vācu okupācijas laikā sava tēva lauku
mājās. Ar Latvijas valsts prōklāmēšanu Zemītis iestājies Ap-
gādības Ministrijas dienestā, kur darbojies līdz tās likvidēšanai.
1919. g. viņš dienējis Latvijas armijā I. inženieru sapieru batal-
jonā. 1920. gada rudenī Zemītis iestājies Latvijas Ūniversi-
tātes lauksaimniecības fakultātes jaundibinātā mežkopības no-
daļā un beidzis to 1922. g. oktōbrī ar inženiera-mežkopja dip-
lomu. Pēc universitātes beigšanas viņš palicis pie tās sākumā
par mācības un izmēģinājumu mežniecības mežzini, bet drīz
pēc tam ievēlēts par mežniecības katedras asistentu. 1926. g.
Zemītis ievēlēts par prīvātdocentu mežniecības kursam, bet
1927. g. viņam uzticēta mežkopības katedra.

Iespēstie darbi: 1) Iestrādāšanas dziļuma un ap-
segšanas iespāids uz priežu sēklu nīkšanu un dīgstu attīstību.
Iespēsts Mežsaimniecības rakstu krājumā. V. sējumā, 1927. g.

- 2) Tumši un gaiši krāsotu priežu sēklu dīgšana un dīgstu attīstība. Iespēsts Mežsaimniecības rakstu krājumā, VI. sējumā, 1928. g. 3) Meža botanika. Mežu depart. izdevums, 1926. g. 4) Medniecība. Mežu depart. izdev., 1928. g.

D. Lektori.

1. **Lektors Laimonis Gailītis** dzimis Cēsu apriņķī, Dzērbenes draudzes skolā 31. maijā 1885. gadā. Pirmo izglītību viņš baudījis pie sava tēva Toma Gailiša-Gaiduļa, Dzērbenes draudzes skolotāja un ērģelnieka. 1900. gadā Gailītis iestājies Rīgas Aleksandra ģimnasijā III. klasē. Par piedalīšanos 1905. gada brīvības cīņās viņš bij spiests no VIII. klases izstāties; 1906. g. pavasarī nobeidzis Larinas klasiskās ģimnasijas pilnu kursu Pēterpili un ieguvis gatavības apliecību. No 1906.—1915. g. viņš studējis ar pārtraukumiem Pēterpils Universitātes fizikas un matemātikas fakultātē dabas zinātnes, specializēdamies zooloģijā resp. entomoloģijā pie prof. Rimskija-Korsakova. Studiju laikā Gailītis praktizējies vienu vasaru Ķīnelas Vidējā Zemkopības skolā Samaras guberņā, kur iepazinies ar vietējo entomoloģisko faunu, kā arī 1911. g. apceļojis Vakar-Europu, apmeklējams zooloģiskās stacijas Neapolē un Vilfransē. Pēterpils Universitātes fizikas un matemātikas fakultātes dabas zinātņu nodaļas kursu viņš absolvējis 1915. g., iegūdamš tā saucamo „izlaišanas apliecību“, atlikdamš, kaŗa un materiālo apstākļu spiests, valsts eksāmenus uz vēlāku laiku. No 1915. līdz 1917. g. Gailītis darbojies par vairāku muižu pārvaldnieku Nižņij - Novgorodas guberņā; 1917. gadā pārgājis uz Nižņij - Novgorodu un līdz 1920. gadam darbojies tur ēvakuētā Varšavas Politehnikumā (vēlāk Nižņij-Novgorodas Universitātē) par asistentu un lektoru pie zooloģijas un entomoloģijas katedras prof. F. Siņicina vadībā. 1920. g. vasarā strādājis Nižņij-Novgorodas Universitātes uzdevumā Murmanas bioloģiskā stacijā Aleksandrovskā, 1920. g. rudenī Gailītis atgriezies Latvijā; no 1921. līdz 1928. g., t. i. līdz šim laikam iejēmis pie Zemkopības Ministrijas mežu departamenta valdības entomologa vietu; no 1921. līdz 1928. g.,

līdz šim laikam darbojies, no sākuma par subasistentu, vēlāk par II. šķiras lektoru Latvijas Īniversitātes lauksaimniecības fakultātē pie entomoloģijas katedras, lasīdams fakultātes uzticēto entomoloģijas kursu mežkopjiem un lauksaimniekiem, kā arī vadīdams attiecīgos sēminārus un praktiskos darbus. Ārpus ūniversitātes Gailītis šini laikā darbojies līdz Latvijas Tautas Īniversitātē, Praktisko Ziņību Institutā un Augu Aizsardzības Institutā. Pēdējos trīs gados bez tam viņš darbojies līdz Bērnu Palīdzības Savienībā pie Latvijas Sarkanā Krusta, un par jaunatnes aizgādniecības organisāciju pārstāvi arī Izglītības Ministrijas divās attiecīgās komisijās. Sākot ar 1927. g. Gailītis Latvijas valdības apstiprināts par Romas starptautiskā zemkopības institūta korespondentu entomoloģijas jautājumos.

Iespēstie darbi: 1) Kaitēkļu bojājumi Latvijas mežos. Latvijas mežu statistika I. Meža depart. izdev. 1926. g. 2) Kaitēkļu bojājumi Latvijas mežos. Latvijas mežu statistika II. Meža depart. izdev. 1929. g. 3) Celmu mizošanas nozīme Latvijā. Mežsaimniecības rakstu krājums. VI. sējums. Latv. mežkopju savienības izdevums, 1928. g. 4) Raksti par mežu kaitēkļiem un vīņu apkaņošanu. Latviešu konversācijas vārdnīca. Sējumi I. un II., 1928. un 1929. g. 5) Zemsedzes kontrole. Žurnāls Mežu dzīve, 1929. g. 6) Mežu kaitēkļi un kaites. Rokas grāmatīņa mežsargiem, L. Gailītis un doc. M. Eglītis. Mežu departamenta izdev., 1929. g. 7) Bērns un kaitīgā literātūra. Žurnāls Mūsu bērni. Latv. Palīdzības Savien. izdev., 1928. g. 8) Das Kind und die schädliche Literatur. I. Baltijas valšķu mātes un bērna aizsardzības kongresa materiāli. Latv. bērnu Palīdzības savien. izdev. 1928. g.

Sagatavošanā: 1) Rokas grāmata mežkopjiem. V. Mež-aizsardzība: Kaitēkļi un kaites. L. Gailītis un doc. M. Eglītis. Iznāks mežu depart. izdev. 1929. g. rudenī. 2) Ainas no kukaiņu dzīves. L. Gailītis un O. Jons. Iznāks akc. sab. Valtera un Rapas izdevumā 1929. g. vasarā.

2. **Lektors Jānis Rudbārdis** dzimis 1885. g. 21. jūlijā Druvienas pagastā; 1906. g. beidzis Pliskavas mērniecības skolu; pēc tam strādājis par mērnieku zemes ierīcības komitejās Pliskavas, Vologdas un Maskavas guberņās. 1913. g. viņš iestājis Maskavas Lauksaimniecības Akadēmijā, kuņas ichtioloģisko fakultāti beidzis 1920. gadā. Tanī pašā gadā Rudbārdis:

pārbraucis uz Latviju, kur no 1. novembra 1920. g. līdz 1. jūlijam 1922. g. kalpojis par zemkopības speciālistu Zemkopības Ministrijā, bet no 1. jūlija 1922. g. līdz šim laikam ir par zivkopības lektoru Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē.

3. **Lektors Jānis Sudrabs** dzimis Vec-Piebalgā, Cēsu apriņķī 1884. g. 2. decembrī; pirmizglītību baudījis vietējās pagasta un draudzes skolās; 1901. g. 12. decembrī iestājies Carsko-Slavjankas I. šķiras dārzkopības skolā Pavlovskā, Pēterpils guberņā. Dārzkopības skolu viņš beidzis 15. decembrī 1904. gadā ar Dr. E. L. Rēģeļa I. prēmiju. No 1905. līdz 1906. gadam strādājis par praktikantu L. P. Simirenkas pomoloģiskā darzā un kokaudzētavā Gorodiščā, Kijevas gub., Čerkasu apriņķī. No 14. marta 1907. g. līdz 20. februārim 1909. g. Sudrabs praktizējis Francijā Fd. Žamena (Jamin, Bourg-la-Reine, Seine) un Nombloja-Brinoja (Nomblot-Bruneau, Bourg-la-Reine, Seine) dārzniecībās (augļu dārzi un kokaudzētavas); no 1. marta līdz 23. oktobrim 1909. g. strādājis Šmica-Hibša dārzniecībā Mertenā (Bonnas apriņķī), Vācijā. No šejienes L. P. Simirenka Sudrabu uzaicinājis par virsdārznieku savā pomoloģiskā darzā un kokaudzētavā (Kijevas gub.). 1910. g. novembrī viņš iestājies Ķeizariskās Krievijas Dārzkopības Biedrības Rīgas nodaļā par dārzkopības instruktoru un augļkopības skolotāju Bulduņu dārzkopības skolā, no kurienes 1915. g. bija jāēvakuējas uz Krieviju. No 1910. līdz 1915. g. Sudrabs apmeklējis augļu un sakņaugu konservu kursus Braunšveigā un Geisenheimā uz Reinas, Vācijā un vīnkopības kursus Kišiņevā; no 1916. g. līdz lielnieku apvērsumam (1917. g.) strādājis Maskavas guberņas zemstē, būvēdams un vadīdams sakņaugu kaltēšanas fabrikas Kļinas un Zveņigorodas apriņķos armijas vajadzībām; to pašu darbu turpinājis arī lielnieku laikā līdz atbraukšanai Latvijā 1918. g. 25. decembrī. Tanī pašā laikā viņš bijis Krievijā par Viskrievijas Zemstes Savienības kara invalīdu praktisko sakņkopības kursu vadītāja palīgu. 1919. gadā Zemkopības Ministrija Sudrabu aicinājusi par dārzkopības nodaļas vadītāju, un šī amatā viņš arī atrodas no 1. jūlija 1919. gada. Bermonta uzbrukuma laikā Sudrabs brīvprātīgi iestājies

armijā. 13. jūnijā 1922. g. viņš beidzis Valsts Vidusskolu pieaugušiem pēc reālskolas kursa un tanī pat gadā Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē iesācis studēt; fakultāti beidzis ar agronoma gradu 12. septembrī 1928. g. No 1921. g. Sudrabs rediģējis Latvijas Lauksaimnieka dārzkopības nodaļu. Latvijas Tautas Universitātē mežkopības nodaļā viņš lasījis dārzkopību. Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē dārzkopību lasa no 1. jūlija 1921. g.

Iespējamie darbi: 1) Augļu dārzs. 1914. g., Fr. Lasmaņa apgādībā. 2) Augļu dārzs. 1924. g., Latgales izloksnē, Lauksaimniecības pārvaldes izdevums. 3) Augļkopība. Otrs paplašināts izdevums, 1925. g., Valtera un Rapas akc. sab. apgādībā. 4) Aizrādījumi jaunu augļu dārzu ierīkošanā, kopšanā pirmos gados un cīņā ar kaitēkļiem. 1926. g., Lauksaimniecības pārvaldes izdevumos. Daudz rakstu par dārzkopību ievietoti Latvijas Lauksaimniekā un dienas presē.. Darbojas līdz Latviešu konversācijas vārdnīcā.

E. Asistenti.

1. **Asistents Jānis Amtmanis** dzimis 23. decembrī 1892. g. Birzgales (Lindes) pag., vecāku lauku mājās. Pēc vietējās pagastskolas beigšanas viņš iestājies Jaunjelgavas pilsētas skolā, kuru nobeidzot iestājies 1909. g. Jelgavas reālskolā; pēdējo beidzis 1912. gada pavasarī, bet tā paša gada rudenī iestājies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas fakultātē. 1915. g. Amtmanis pārgājis līdz ar ēvakuēto Rīgas Politehnisko Institutu uz Maskavu; 1916. g. izstājies no augstskolas un strādājis par ķēmiķi līdz 1920. gadam bij. Zemstes Sabienības ķēmiski-farmaceutiskā fabrikā. 1920. g. viņš atgriezies Latvijā, strādājis kādu laiku bij. Tirdzniecības un Rūpniecības Ministrijā, vēlāk darbojies Latvijas bēgļu-reēvakuācijas komitejā Maskavā; iestājies Latvijas Universitātē, kuru beidzis 1922. gadā. Tūlīt pēc universitātes beigšanas uz prof. A. Bušmaņa priekšlikumu Amtmanis ievēlēts par asistentu lauksaimniecības fakultātē pie zōotechniskās labrātōrijas.

2. **Vecākais asistents Alberts Bārs** dzimis 3. septembrī 1890. gadā, Jelgavas apriņķa Sīpeles pagasta Sprigauļu mājās;

beidzis Jelgavas reālskolu 1911. gadā; studējis lauksaimniecību Rīgas Politehniskā Institutā, iegūdam I. šķiras diplomu 1915. gadā. No 1915. līdz 1920. gada otrai pusei Bārs strādājis par pļavkopības speciālistu pie Donas kazāku apgabala pārvaldes Novočerkaskā. Šinī laikmetā viņš sastādījis pļavkopības darbu plānu Donas kazāku apgabalā, kas publicēts grāmatā Труды областного агрономического совѣщания, состоявшагося въ гор. Новочеркасскѣ съ 7—17 декабря 1915 г. un iepriekšējo pārskatu par Donas upes deltas augu valsti, kas publicēts izdevumā Материалы по изученію растительности и луговъ долины рѣки Дона въ предѣлахъ Донского края. Pēc atgriešanās dzimtenē Bārs 1921. gada 1. jānvārī iestājies par asistentu pie augkopības katedras un līdz 1926. gadam strādājis universitātes pētišanas saimniecībā Rāmavā pie laukkopības un pļavkopības pētījumiem. Par labības šķirņu salīdzināmiem sējumiem referējis agronomu biedrības kongresā, un referāts ievietots šīs biedrības izdevumā „Latvijas agronomu II. un III. zinātnisko kongresu darbi“ ar nosaukumu „Vasarāji — ārzemnieki Rāmavā“. No 1926. gada līdz pēdējam laikam Bārs strādā par vecāko asistentu pie augkopības katedras Rīgā.

3. **Jaunākais asistents Vilis Eiche** dzimis 1903. g. 29. jūnijā Ādažu pagastā, Rīgas apriņķī. Izglītību viņš ieguvis Rīgas Pilsētas Švarcmuižas elementārskolā, Rīgas Nikolāja I. ģimnasijā (1914.—1917.), Rīgas Latviešu Izglītības Biedrības reālskolā (1917.—1918. g.) un Rīgas Pilsētas II. vidusskolā (1919. līdz 1921. g.), kurū beidzis 1921. g. Tanī pašā gadā Eiche iestājies Latvijas Universitātē ķīmijas fakultātē, bet 1922. g. sācis studēt lauksaimniecības fakult., mežkopības nodaļā; paralēli studijām strādājis vispirms sava tēva mājās un tad Zemkopības Ministrijas mežu resorā gan kā ierēdnis, gan kā praktikants. Studiju laikā Eiche izpildījis arī obligātorisko kara klausību armijā; beidzis lauksaimniecības fakult., mežkopības nodaļu 1928. gadā 13. septembrī. Pēc universitātes beigšanas viņš ievēlēts par jaunāko asistentu lauksaimniecības fak., mežkopības nodaļā pie „mežzinības“ katedras; studiju laikā darbojies un arī pat-

reiz pieder pie studentu biedrības „Austrums“ un studējošo mežkopju biedrības „Šalkone“.

4. **Vecākā asistente Marija Galeniece** dzimusi 18. novembrī 1890. gadā Mētrienes pagastā, Madonas apriņķī, Rāksalas mājās. Pēc vietējās pagasta un vēlāk draudzes skolas beigšanas viņa iestājusies A. Ķeniņas sieviešu ģimnasijā; pēc vidusskolas beigšanas Augstākos Sieviešu Dabas Zinātņu Kursos Pēterpilī, kur ar lielākiem pārtraukumiem kara laikā studējusi līdz 1918. gadam. 1920. gadā Galeniece iestājusies Latvijas Universitātē; tanī pašā laikā strādājusi par botaniķi Zemkopības Ministrijas purvu pētišanas nodaļā. 1921. gadā viņa nobeigusi Latvijas Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultāti. Pēc universitātes beigšanas Galeniece strādājusi lauksaimniecības fakultātē par asistenti kūdras un tehnoloģijas laboratorijā. 1925. gada vasarā viņa aizbraukusi komandējumā uz Vāciju, lai papildinātos purvu pētišanas metodēs.

Iespīestie darbi: Investigation of Pollen from some Mosses in Latvia. Iespīests Acta Horti Botanici Universitatis Latviensis I, 1926.

5. **Jaunākais asistents Pauls Kadils** dzimis 7. febr. 1899. g. Valkas apr., Annas pag., Vēršu mājās; no 1907.—1910. g. apmeklējis Annas pag. skolu, pēc tam iestājies Alūksnes draudzes skolā, kur sabijis vienu gadu. 1912. gadā viņš iestājies Alūksnes proģimnasijā, kuŗu beidzis 1916. g.; no 1916.—1919. g. apmeklējis Rīgas vidējo kultūrtechnisko skolu Tverā, vēlāko tehnikumu Rīgā. Pēdējo nepabeidzis, Kadils Latvijas armijā nodienējis 15 mēnešus. Pēc tam 1920./21. g. I. sēstestri viņš iestājies L. Ū. inženieru fak. kā hospitants un pēc hospitantu kursu beigšanas II. sēstestri ieskaitīts kā students. 1922./23. m. g. Kadils pārgājis uz lauksaimniecības fak., kuŗu beidzis 1927. g. 3. jūnijā. Studiju laikā 1925./26. g. viņš strādājis valsts Jaungulbenes laukkopības izmēģ. stacijā kā labōrants; 1926. g. vasarā pabeidzis obligātorisko praksi L. Ū lauks. fak. izmēģ. un prakt. darbu saimniecībā Vecaucē, kur izpildījis arī laukkopības praktikanta pienākumus; no 15. aprīļa 1927. gadā ievēlēts par

subasistentu un no 1. septembra 1928. g. par asistentu pie laukskopības katedra; no 15. jūnija 1927. g. līdz 1. aprīlim 1929. g. pārzinājis izmēģinājumu saimniecības laboratoriju un no 1. aprīļa 1928. g. izpildījis arī Vec-Auces saimniecības pārvaldnieka pienākumus.

6. **Vecākais asistents Alfreds Kalniņš** dzimis Cēsīs, 7. janvārī 1894. gadā. Pirmo izglītību viņš baudījis mājā; 1904. g. iestājies Pēterā I. reālskolā Rīgā; vidusskolas izglītību nobeidzis 1913. gadā un tanī pašā gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas nodaļā. Vienu gadu šeit nostudējis, viņš pārgājis uz lauksaimniecības nodaļu. 1915. gadā Politehnikai pārceļoties uz Maskavu, Kalniņš turpinājis tur studēšanu līdz 1917. gada beigām; nemiera laikiem sākoties, aizbraucis uz Dienvid-Krieviju, Krimu, kur sabijis līdz 1920. gada rudenim. 1921. gada sākumā Kalniņš atgriezies Latvijā un iestājies Latvijas Universitātes lauksaimniecības fakultātē, lai nobeigtu savu izglītību. Šī paša gada rudenī viņš sācis strādāt par subasistentu rūgšanas un lauksaimniecības tehnoloģijas laboratorijā. 1923. gada pavasarī nobeidzis auksaimniecības fakultātes kursu ar mācīta agronoma gradu. No 1. jūlija 1923. gadā Kalniņš strādājis par jaunāko asistentu, no 1. jūlija 1924. gadā līdz šim brīžam par asistentu rūgšanas un lauksaimniecības tehnoloģijas laboratorijā. Latvijas Universitāte viņu komandējusi par Starptautiskās Izglītības Padomes (International Education Board, New-Jork) stipendiātu 26. janvārī 1926. gadā uz Rothamstedas Izmēģinājumu Staciju, Anglijā, kur viņš strādājis zemes bakterioloģijas jautājumos līdz 31. martam 1927. g.

7. **Vecākais asistents Kārlis Krūmiņš** dzimis 1890. gada 26. decembrī Viļķenes pag., Radziņu mājās. No 1904. līdz 1906. g. viņš apmeklējis Limbažu pilsētas skolu; pēc minētās skolas beigšanas turpinājis izglītību pašmācības ceļā un 1911. gada pavasarī izturējis par eksternu pārbaudījumus pie Pleskavas kadetu korpusa. 1911. gada rudenī Krūmiņš iestājies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas nodaļā, kur beidzis 1918. gada pavasarī. Studiju laikā, no 1915. līdz 1916. g. viņš strādājis par

labōrantu Maskavas Manufaktūras Sabiedrības labōrātōrijā un 1917. g. dažus mēnešus par prof. K. Blachera privātasistentu. Pēc Institūta beigšanas no 1918. līdz 1920. g. Krūmiņš strādājis par labōrantu Galvenās Kūdras Komitejas un Kūdras Akadēmijas labōrātōrijā Maskavā. 1920. gada vasarā viņš pārbraucis Latvijā un iestājies kūdras pārvaldes dienestā par vecāko tehniķi-labōrantu. No 1921. gada jānvāra Krūmiņš strādā par asistentu pie Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātes lauksaimniecības chēmijas labōrātōrijas.

Iespējamie darbi: 1) Aktuālās reakcijas nozīme un noteikšana. *Daba*, 1928. 2) Reakcijas noteikšanas metodes un Latvijas augšņu reakcija. Lauku darbs un zinātnē, 1929, lp. 1—132. 3) Ģipša iegulumi Latvijā. *Daba*, 1927. (Kopā ar K. Bambergu).

8. **Vecākais asistents Roberts Liepiņš** dzimis 31. maijā 1886. gadā Rīgas apriņķī, Aderkašu pagastā; pirmizglītību baudījis vietējā pagasta skolā un tālāko vispārīgo izglītību no 1898. līdz 1906. gadam Aleksandra ģimnasijā, Rīgā. No 1907. līdz 1912. gadam viņš studējis Bāzeles Ūniversitātē chēmiju un studijas beidzis ar Dr. phil. gradu (disertācijas temats: Zur Kenntnis der p.-Dialkyldioxychinone und der Pipitzahöinsäure). 1913. un 1914. g. Liepiņš darbojies Vācijā par chēmiku, no 1915. līdz 1918. g. strādājis Maskavā, Galvenās Artilērijas Pārvaldes fabrikā par chēmijas labōrātōrijas pārzini. Pēc minētās fabrikas likvidēšanas, viņš uzaicināts un ievēlēts par asistentu Ivanovo-Voznesenskas Politehniskā Institūta chēmijas fakultātē. 1920. gada rudenī Liepiņš atgriezies Latvijā un sācis darboties Rīgas pilsētas II. vidusskolā par chēmijas skolotāju. 1920. gada decembrī Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultāte Liepiņu ievēlējusi par mežu tehnoloģijas labōrātōrijas asistentu.

Iespējamie darbi: Über synthetische p.-diakylierte Dioxychinone und über Oxyperezon. *Žurnālā J. Liebig's Annalen der Chemie*, 395 Bd., lp. 8—25.

9. **Asistents Andrējs Rozens** dzimis 1902. g. 11. novembrī Codes pagasta Zosēnos. Pirmo izglītību viņš baudījis vietējā pagasta skolā; vēlāk, līdz vāciešu ienākšanai Kurzemē, mācī-

jies Kļaviņas proģimnasijā, Bauskā. Bēgļu laiku Rozens pavadījis Pēterpils gubernā un turpinājis izglītību Oldenburga reālskolā, Lugas pilsētā. 1918. gada vasarā viņš atgriezies līdz ar vecākiem dzimtenē; gadu vēlāk iestājies Kļaviņas vidusskolā, kuŗu beidzis 1920. g. pavasarī. Tā paša gada rudenī iestājies Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātes mežkopības nodaļā; 1925. g. jānvārī beidzis Latvijas Ūniversitātē mežkopības nodaļu ar inženiera mežkopja gradu. 1924./25. mācības gadā Rozens darbojies par lektoru mežu departamenta organizētos mežziņuursos. 1926. gada rudenī viņš izpildījis vienu mēnesi skolotāja vietu Rīgas pilsētas I. vidusskolā. Sākot ar 1924. gadu Rozens strādā pie Latvijas Ūniversitātes mežu izmantošanas katedras no sākuma par subasistentu un vēlāk par jaunāko asistentu.

Iespiestie darbi: 1) Lenticelu uzbūve un nozīme. Iespiests Mežsaimniecības rakstu krājumā, IV. sējumā, 1926. g. 2) Bērza vecuma noteikšana pēc tāšu slāņiem. Iespiests Mežsaimniec. rakstu krājumā, V. sējumā, 1927. g.

10. **Vecākais asistents Jēkabs Stankevičs** dzimis 17. aprīlī 1880. gadā Patkules Baltiņu mājās, Madonas apriņķī. Uz laukiem viņš apmeklējis Oļu-Apeltienas pagastskolu un Cesvaines draudzes skolu; 1895. gadā iestājies Pēterļa I. reālskolā, kuŗu pabeidzis 1901. gadā; pēc skolas beigšanas bijis jāiestājas kara dienestā, kur sabijis līdz 1903. g. un pēc tam nodarbojies Rīgas-Orlas dzelzceļa ieņēmumu nodaļā. 1910. g. Stankevičs iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības nodaļā; pēc kara apmeklējis Baltijas Technisko Augstskolu un 1921. g. pabeidzis Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultāti. Šinī gadā Stankevičs ievēlēts par jaunāko asistentu pie piensaimniecības katedras un tagad strādā piensaimniecības laborātorijā par vecāko asistentu.

11. **Asistente Dagmāra Talce** dzimusi 1892. gada 4. martā Baložu muižā pie Rīgas; viņa ir grāmatveža Voldemāra Niedras meita. Lasīt un rakstīt latviešu, vācu un krievu valodā Talce iemācījusies mājās; no 1901. līdz 1903. gadam apmeklējusi J. Treijas kundzes elementārskolu un no 1903. līdz 1910. gadam

V. Maldoņa ģimnasiju Rīgā, kuŗu beigusi 1910. g. ar sudraba medaļu. 1917. un 1918. gadā viņa strādājusi Pliskavas un Novgorodas gub. Viskrievijas Pilsētu Savienībā; 1918. g. rudenī iestājusies Baltijas Techniskā Augstskolā lauksaimniecības fakultātē, 1919. gadā Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātē, kuŗu beigusi 1924. gada maijā ar atzīmi „ļoti sekmīgi“. Kopš 1921. gada 1. septembrā Talce bijusi subasistente pie mikrobioloģijas katedras, kopš 1924. g. — jaunākā asistente un 1927. g. — asistente turpat. Vakar-Europā viņa papildinājusies 1927. gada rudenī vienu mēnesi.

Darbi: 1) Praktiskām vajadzībām piemērotās piena baktērioloģiskās kontroles metodes. 1922. g. piešķirta Latv. Ūniv. I. godalga. 2) Izmeklējumi par dažu kllūdu cēloņiem Latvijā ražotā sviestā un par bakterioloģiskās kontroles nokīmi sviesta labuma pacelšanā. 1924. g. Latv. Ūnivers. I. godalga. 3) Piena labuma novērtējums ar punkta sistēmas palīdzību (nolasīts agronomu III. zinātniskā kongresā 1925. g.). Iespiests. 4) Vājpiena pasterizācijas temperatūras iespaids uz krējuma raugu (nolasīts IV. agron. zinātn. kongr. 1926. g.). 5) Apskates sviesta baktērioloģiski izmeklējumi (nolasīts VI. agron. kongr. 1928. g.). 6) Sīkbūtnes mājturībā (iespieš.). 2—3 drukas loksnes. 7) No 1925.—1928. g. rediģējusi Latvijas Lopkopja un piensaimnieka piensaimn. daļu. 8) Dažādi sīkāki raksti Latvijas Lopkopī un Piensaimniekā un citur.

12. Vecākais asistents Jānis Zēbergs pēc Liepājas klasiskās ģimnasijās kursa nobeigšanas studējis architektūru un vēlāk chēmiju Rīgas Politehnikumā. Tajā laika sprīdī ietilpst viņa plašāks ceļojums pa Rietum-Europu. No Rīgas viņš pārceļas studēšanai uz Šarlotenburgu un pēc tam uz Drezdeni, kur nobeidz Techniskās Augstskolas chēmijas nodaļu ar diploma inženiera gradu (iepriekš praktizējoties Minchenē). Pēc savām pamatstudijām sākumā Zebergs darbojies Polijā un Rīgā. Pirms kara viņš iestājies par asistentu Berlīnes Lauksaimniecības Augstskolas Rūgšanas arodu Institutā, kur visu kara laiku strādājis kurināmo vielu, kā arī citu speciālnozaŗu labōrātōrijās. Pēc tam viņš kļūst par asistentu Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultātes kūdras un tehnoloģijas labōrātōrijā.

VI. Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Alfrēds Klōze (Klose)** dzimis 1895. g. 19. septembrī Ģerlicā, Silēzijā, Vācijā; apmeklējis tautskolu un vēlāk savas dzimtpilsētas virsreālskolu; 1914. gada augustā nobēdzis skolu ar gatavības apliecību. No 1914. gada līdz 1916. gadam viņš bijis vācu kara pulkos, 1916. gadā immātrikulējies Breslavas Ūniversitātes filosofijas fakultātē, Breslavas un Ģetingas Ūniversitātēs studējis astronomiju, matēmatiku un fiziku. 1921. gada 20. jūlijā Klōze prōmovējies Breslavā par filosofijas doktōru ar darbu: „Untersuchungen über die Bewegung des Planeten 189 Phthia“; no 1917. līdz 1921. gadam darbojies par asistentu Breslavas Ūniversitātes observātorijā; ārpus kārtējā novērojumu darba nodarbojies galvenā kārtā ar skaitļu aprēķinājumiem Vilkensa pētīto Jūpitera grupas planētoīdu perturbācijās. Tanīs gados Klōze publicējis dažus darbus par planētu 884 Priamus un 189 Phthias perturbācijām. Pēc dažiem Vācijas valsts finanču pārvaldē nokalpotiem mēnešiem, viņš, sekodams filosofijas fakultātes uzaicinājumam, 1922. gada maijā habilitējies pie Greifsvaldes Ūniversitātes pielietojamā matēmatikā un astronomijā ar darbu: „Über die Komensurabilitätsslücken im System der kleinen Planeten“. Savas darbības laikā Greifsvaldē Klōze nodarbojies ar vispārējo problēmu pētīšanu debess mēchanikā; 1923. gadā 1. oktobrī pārcēlies uz Berlīni, kur aicināts pasniegt astronomiju. Berlīnē Klōzem uzdeva Ūniversitātes praktisko darbu observātorijas vadišanu (Urania-Sternwart); piedalījies Prūsijas Zinātņu Akadēmijas darba „Geschichte des Fixsternhimmels“ izdošanā. 1924. gada decembrī Klōze apstiprināts par analitiskās mēchanikas un teorētiskās astronomijas profesoru Latvi-

jas Ūniversitātē. Pēc priekšlasījumu sākšanās ķēries pie teorētiskās astronomijas un analītiskās mēchanikas institūta dibināšanas. Zinātniskā darba sasniegumi ir pētījumi par kritisko planētu grupas kustību formām un noslēgts pētījumu sakoņojums par mazo planētu sistēmas struktūru.

Iespēstie darbi: 1) Nova Aquilae 3. (Photographisch - photometrische Messungen am Breslauer Clark-Refraktor). Astronom. Nachricht. Bd. 207., S. 63., 1918. 2) Über die Störungen des Trojaners 1917. CQ nebst Oppositionsephemeride für 1918. Astronom. Nachricht. Bd. 207., S. 183.—184., 1918. 3) Über die Bahn des Trojaners 884 Priamus. Astronom. Nachr. Bd. 209., S. 381.—384., 1919. 4) Untersuchungen über die Bewegung des Planeten 189 Phthia. Astronom. Nachr. Bd. 215., S. 297.—326., 1922. (Doktordissertation). 5) Über die Kommensurabilitätslücken im System der Kleinen Planeten. Astronom. Nachr. Bd. 218., S. 401.—432., 1923. (Habilitationsschrift). 6) Über die Gesetzmässigkeit der Achsenrotation der Planeten. (Bemerkung zu der gleichnamigen Arbeit von H. Kaul). Physikal. Zeitschr. Bd. 24., S. 66.—67., 1923. 7) Über ausgezeichnete Energiewerte in mechanischen Systemen. Annalen der Physik (4. Folge) Bd. 72., S. 67.—80., 1923. 8) Untersuchungen zu einer Bewegungstheorie der vier grossen Planeten Jupiter, Saturn, Uranus und Neptun. Astron. Nachr. Bd. 220., S. 129—136., 1924. 9) Über die Bewegungsverhältnisse in gewissen Problemen der Mechanik. Mitteilungen aus dem Naturwissenschaftlichen Verein für Neuvorpommern und Rügen in Greifswald. 50. und 51. Jahrg. 1922.—23., Greifswald 1925. 10) Die radiale Struktur des Planetoidensystems. Astronom. Nachr. Bd. 227., S. 33.—42., 1926. 11) Die Säkularstörungen einiger Planeten vom Hestiatypus. Acta Univers. Latv. Bd. 13. S. 641.—653. 1926. Mitteilungen aus dem Institut für theoretische Astronomie und analytische Mechanik an der Universität Riga. Nr. 1. 1926. 12) Methoden und Probleme der Planetoidenforschung (Auszug aus einem Vortrage auf der Versammlung der Astronomischen Gesellschaft in Kopenhagen 1926.). Vierteljahrsschrift der Astronomischen Gesellschaft Bd. 61. S. 260.—262., 1926. 13) Die Entwicklung der Newtonschen Mechanik. (Vortrag bei der Newton-Feier der Universität Riga am 31. 3. 27.) Acta Univers. Latv. Bd. 16., S. 623.—633., 1927. 14) Die absoluten Helligkeiten der Kleinen Planeten. Astronom. Nachr. Bd. 231., S. 313.—324., 1927.

15) Die Struktur des Planetoidensystems. Acta Univers. Latv. Bd. 18., 177—278, 1928. Mitteilungen aus dem Institut für theoretische Astronomie und analytische Mechanik an der Universität Riga. Nr. 2. 1928. 16) Die Jacobische Konstante im System der Kleinen Planeten (Vortrag auf der Versammlung der Astronomischen Gesellschaft in Heidelberg 1928) Vierteljahrsschrift der Astron. Gesellsch. Bd. 63. S. 333—343. 1928. 17) Gemeinsam mit F. Neureiter, Zum Tode durch Sturz ins Wasser. Beiträge zur gerichtl. Medizin. Bd. 9. S. 69—75. 1928.

2. **Profesors Ernsts Krauss** dzimis Freizingā (Bavārijā) 10. jūlijā 1889. gadā. Pēc ģimnāzijas beigšanas Mīnchenē 1908. gadā viņš studējis dabas zinātnes Mīnchenes Universitātē un Techniskā Augstskolā; 1911./12. g. izturējis valsts skolotāja pārbaudījumus aprakstāmās dabas zinātnēs un ķīmijā; 1912./14. g. strādājis Dr. disertācijas darbu par Bavārijas dienviddaļu un ieguvis Dr. phil. gradu. No 1914. gada augusta līdz 1918. gada decembrim Krauss pavadījis kara dienestā, kur no 1916. g. ir armijas ģeologs Lotringā, pēc tam armijas ģeologu grupas vadītājs Augšselzās; 1919. gada sākumā habilitējies ģeoloģijā pie Mīnchenes Techniskās Augstskolas (turpat arī bijis par palīgasistentu); tanī pašā gadā habilitējies (ģeoloģijā un palaiontoloģijā) pie Karalauču Universitātes (kur ir arī 1 asistents). 1922. gadā Krauss ievēlēts par ārkārtēju profesoru; 1924. gada beigās ievēlēts par profesoru Latvijas Universitātē; 1922. gadā nodibina un izdod žurnālu „Geologisches Archiv“; 1926. gadā ievēlēts par Kēn. Kordobas Zinātniskās Akadēmijas (Spānijā) korespondētāju locekli. Ceļojis zinātniskā nolūkā pa Vāciju, Austriju, Itāliju, Spāniju, Franciju, Beļģiju, Dāniju, Igauniju, Latviju, Lietuvu.

Ļespiestie darbi: 1) 1910/11. Die Trennung des Magnesiums von den Alkalien, bei den Akten des Anorganisch-chemischen Laboratoriums der Technischen Hochschule München. 2) 1911. Über die Färbung der Mineralien. Zeitschrift Natur und Kultur, 10. Jg., Heft 12. 3) 1912/13. Geologie des Gebiets zwischen Ortenburg und Vilshofen in Niederbayern an der Donau, mit 1 geol. Messtichbl. 1 : 25 000 Geognost. Jahreshefte München 28, S. 91—169. (Dissertation).

- 4) 1916/17. Über die Trias und den tektonischen Aufbau im nordwestl. Randgebiet der Vogesen, mit geol. Karte: 1:25.000 zwischen Brocardgruppe und Avricourt; 42 Fig., 1 tekton. Karte 1:50.000, 248 Seiten. In gekürzter Form mit Nr. 15 gedruckt (Habilitationsschrift). 5) 1917/18. Geologische und kriegsgeologische Übersicht über das Gebiet der Armeeabteilung B, gedruckt bei Vermessungs-Abteilung 13. 6) 1918/19. Die Kriegsgeologie des Oberelsass, 183 Seiten, 13 Beil., Denkschrift im Auftrag des Kriegsvermessungs-Chefs. 7) 1919. Abteilungstektonik am Nordwestrand der Vogesen, 1 Fig. Geologische Rundschau 12, 1921, S. 52—57. 8) 1919. Von der Westküste des Muschelsandsteinmeeres (unterer Muschelkalk von Elsass-Lothringen), 1 Kärtchen, 1 Fig. Zentralblatt für Mineralogie usw. 1921, S. 423—431. 9) 1919/20. Zur Stratigraphie und Paläogeographie des reichsländischen Buntsandsteins, Zeitschrift d. D. Geol. Ges. 73, 1921, Mon. Ber., S. 278—286. 10) 1920. Über Block- und Felsbild. in Deutschland und ihre Bedeutung für die Erschliessung des Vorzeitklimas, Geologisches Archiv I, 1923. 11) 1920. Die Bodenkunde als Methode in der Morphologie, Petermanns Geograph. Mitt. 1923, Heft 12. 12) 1920/21. Der Blutlehm auf der süddeutschen Niederterrasse als Rest des postglazialen Klimaoptimums, Geognost. Jahresh. 34. Jg., 1921, S. 169—221. 1 Tafel. 13) 1921. Die Klimakurve der Postglazialzeit Süddeutschland, Zeitschrift d. D. Geol. Ges., Mon.-Ber. 1921, S. 223—227, 73. 14) 1921/22. Heft Elsass: 1) der Geologischen Forschungen von den Kriegsschauplätzen 1914/18, herausgegeben von J. Wilser bei Gebr. Bornträger 1924. S. 15) 1921/22. Heft Lothringen: 2) der Geol. Forschungen von den Kriegsschauplätzen, bei Bornträger, Berlin 1924. 16) 1916/22. Über den Bau der Trias am Nordwestrand der Vogesen und seine mechanische Deutung, Geolog. Archiv I, 1923. 17) 1922. Sedimentationsrhythmus im Molassestrog des bayerischen Allgäu, Abhandl. d. Naturforsch. Gesellschaft Danzig I, 1923. 18) 1923. Die Kluffrose im Bereich des granitischen Ramberg-Massivs im Harz, Geolog. Archiv I, 1923. 19) 1923. Bemerkungen zur angewandten Geol. der obersten zehn Erdrindenmeter, Geol. Archiv II, 1923. 20) 1923/24. Der Abschmelzungsmechanismus des jungdiluvialen Eises im Gebiet des ostpreussischen Mauersees, 1 Übersichtskarte. Jahrbuch d. preuss. Geol. Landesanstalt 44, f. 1923. 21) 1923/24. Geologischer Führer durch Ostpreussen, 21a I., allgemeiner Teil, erschienen bei Gebr. Bornträger 1924, 3 Fig., 21b II., Ex-

- kursionen 1925, 28 Fig. 22) 1924. Die Quartärtektonik Ostpreussens, Jahrb. d. Pr. Geol. Landesanstalt f. 1924, 45, Berlin 1925, S. 633—723. 23) 1920/27. Erläuterungen zu Blatt Imenstadt der geol. Spezialkarte von Bayern 1 : 25.000, mit 1 geol. Messtischblatt. 24) 1924/25. Eine geol. Übersichtskarte von Ostpreussen, Geol. Archiv IV, 1926, S. 43—45, 1 bunte Tafel. 25) 1924/27. Erläuterungen zu Blatt Fischen der geol. Spezialkarte von Bayern 1 : 25.000, mit 1 geol. Messtischblatt; in Arbeit. 26) 1927/28. Bearbeitung des Teils Allgäu der geologischen Übersichtskarte von Südwestdeutschland (C. Regelmann). 27) 1918/25. Die deutsche geol. Kartenaufnahme im Krieg 1914/18. an der südl. Westfront, mit Karte 1 : 100.000 im Druck bei der Geol. Landesanst. in Berlin. 28) 1928/29. Die Baltische Dislokationsphase, in Arbeit. 29) 1924. Die Tektonik des Ostpreussischen Quartärs, Zeitschr. d. deutsch. geol. Ges. 76, 1924, S. 165—170. 30) 1922. Das Klima der Vorwelt, Vortragsauszug in Schriften d. Phys.-Ökon. Ges., Königsberg, 64, S. 59. 31) 1923. Der Gebirgsbau der Alpen, Vortragsauszug in Schriften der Natur. Ges. zu Danzig N. F. 16, S. 8. 32) 1924. Über die Stellung der Allgemeinen Geologie, Geol. Archiv III, 1924, S. 205—207. 33) 1925. Versinkt Westeuropa im Meer? Rigasche Rundschau, 19. III. 1925, Nr. 63. 34) 1918/25. Geologisch-tektonischer Teil, in Heft „Lothringen“ der Geol. Forschungen von den Kriegsschauplätzen 1914/18. S. 175—204. 35) 1925. Über die Probleme Lettländischer Geologie, Antrittsvorlesung am 26. IV. 1925. an d. Universität Riga, Acta Universitatis Latv., 1926. 36) 1920./26. Geolog. Forschungen im Allgäu. Der Aufbau der Molasse. Geol. Archiv IV. 1926, S. 14—29, 61—70, 124—141. 37) 1923/28. Desgl. II, Flysch und Helvetische Oberkreide. 38) 1920/28. Desgl. III, Der Abbau der Alpen. 39) 1926. Der geomechanische Typus der Mittelrheinischen Masse und der orogene Zyklus, Vortrag aus dem XIV. intern. Geolog. Kongress in Madrid 1926, Mai. Comptes rendues. 40) 1926. Der geomechanische Typus der Mittelrheinischen Masse und der orogene Zyklus, Vortragsauszug in Resumen de las Comunicaciones anunciadas, Intern. Geol. Kongress 5. V, 1926. S. 167—168. 41) 1926. Besprechungen: Zur Bedeutung der fossilen Tiefseesedimente; Grundfragen der vergleichenden Tektonik. Die Gliederung der Erdrinde U. a., im Geol. Archiv IV, 1926. S. 45—48. 42) 1926. Der Geologenkongress in Madrid 1926, Rig. Rundschau 20. Aug. 1926, Nr. 184. S. 5. Jaunākās Ziņas Aug. 1926. g. 43) 1926. Vorläufiges

geologisches Gutachten über die Erbohrung von Brennschiefer, Steinsalz und Naphta in Lettland, als Beilage des Kommissionsberichtes an den Industrie-Departement. Dez. 1926. 14. 44) 1926/27. Neue Spezialforschungen im Allgäu 1927 (Molasse und Flysch). Ein Beitrag zur Kenntnis geosynklinaler Vorgänge. Geologische Rundschau 18, 1927, S. 189—221, 263—298. Bearb. 27. X. — 14. XI. 1926. 45) 1927. Studien zur Ostbaltischen Geologie I—IV: I. Marine Transgressionsstöße im baltischen Devon. II. Über den Zechstein in Kurland. III. Neue Juravorkommen in Südkurland. IV. Über die tertiären Braunkohlenablagerungen in Südkurland, Korrespondenzblatt des Naturforscher Vereins zu Riga. 1927. 46) 1928. Yoldiazeit, Artikel in dem Reallexikon für Vorgeschichte, herausgegeben von M. Ebert, Verlag W. de Gruyter, Berlin. 47) 1928. Symmetrische Stylolithen, Geologische Rundschau 18, 1928. S. 26—41 u. Tafel I. 48) 1927. Der orogene Zyklus und seine Stadien, Centralblatt f. Min. atc. Jg. 1927, Abt. B, Nr. 6, S. 216—233. 49) 1928. Das Wachstum der Kontinente nach der Cyklustheorie, Schriften der Gelehrten Gesellschaft an der lettländischen Universität Riga. 50) 1928. Tertiär und Quartär des Ostbaltikums. Die Kriegsschauplätze 1914/18 geologisch dargestellt, herausgegeben v. J. Wilser. Gebr. Bornträger Berlin 1928 (Ostbaltikum II. Teil). 51) 1928. Der Krater von Sall auf Ösel. 52) Miozän und Westalpiner Flysch, in Abriss der Geologie von Bayern, herausgegeben von M. Schuster 1927. 53) 1928. Über Molasse und Flysch im Allgäu, Erwiderung an M. Richter, Geol. Rundschau 1929.

3. **Profesors Naums Gregors Lebedinskis** dzimis Odesā 1888. gadā; pēc I. komercskolas pabeigšanas Kijevā 1906. gadā un latīņu valodas sagatavošanas, 1907. gadā iestājies filozofijas fakultātes II. nodaļā Cīrihē; speciālizējies zooloģijā un salīdzināmā anatomijā Arnolda Langa vadībā; ar uzslavu beidzis universitāti 1913. gadā, iegūdam Dr. philosophiae gradu. Tad Lebedinskis strādā 2 sēmeštri zooloģiskā institūtā Hallē pie Valentina Hekera par volontiera asistentu. Pasaules karā sākoties, tas atgriežas Cīrihē, un, sākot ar 1915. gadu, strādā Bāzeles Universitātes zooloģiskā institūtā pie Fridricha Čokes, kur 1917. g. top par privātdocentu; 1918. g. Šveices Bundesrātā iecelts par suppleant'u Visšveices eksāminācijas

kommisijā ārstiem un veterinārārstiem Bāzelē. 1920. gadā Lebedinskis ievēlēts par docentu, bet 1921. gadā par profesoru Latvijas Universitātē. Še viņš ierīkojis un vada salīdzināmās anatomijas un eksperimentālās zooloģijas institūtu.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Schädel eines Rhinoceros antiquitatis Blum. a. d. Gouvern. Tschernigow, Mitt. d. Gesellsch. der Naturforscher in Kiew. Bd. 21. 1910. 2) Über den Rest der Epiphysenscheiben im Epistropheus der jungen Säugtiere, Anat. Anz. 38. Bd., 1911. 3) Beitr. zur Morphologie und Entwicklungsgeschichte des Vogelbeckens. Vorl. Mitteil. Vierteljahrschr. d. Naturf. Gesellschaft in Zürich, Jahrg. 58., 1913. 4) Beiträge zur Morphologie und Entwicklungsgeschichte des Vogelbeckens, Jenaische Zeitschr. f. Naturwissensch. Bd. 50., 1913. 5) Über den Processus pectinealis des Straussenbeckens und seine phylogenetische Bedeutung, Anat. Anz. Bd. 46., 1914. 6) Haecker, V. u. N. Lebedinsky, Über kombinierte Aether- und Radiumwirkung auf Embrionalzellen, Münchener Mediz. Wochenschr. 1914. 7) Haecker, V. u. N. Lebedinsky, Über die beschleunigende Wirkung geringer Strahlendosierungen auf tierische Eier, Arch. f. mikr. Anatomie Bd. 85., 1914. 8) Über die eigenartig. Krümmungen des embryonalen Meckelschen Knorpels der Sauropsiden, Anat. Anz. Bd. 49., 1916. 9) Ontogenetische Gestaltsveränderungen des Meckelschen Knorpels der Sauropsiden, Anat. Anz. Bd. 50., 1917. 10) Über den Einfluss der Ernährungsweise auf die allgemeine Form des Unterkiefers der Vögel (Vorl. Mitteil.), Zool. Anz. Bd. 50., 1918. 11) Untersuchungen zur Morphologie und Entwicklungsgeschichte des Unterkiefers der Vögel (Vorl. Mitteil.), Revue Suisse de Zoologie. Vol. 26., 1918. 12) Darwins geschlechtliche Zuchtwahl und ihre artenhaltende Bedeutung. Habilitationsvortrag an der Universität Basel, Basel, Helbing u. Lichten, 1918. 13) Eine Vierlingsgeburt beim Hausrind. Nebst einigen Bemerkungen über den „Kampf der Teile“ um die Nahrung im Ovarium, Verhandl. d. Naturf. Gesell. Basel Bd. 29., 1918. 14) N. Lebedinsky und R. Menzel. Experimentelles über die Widerstandsfähigkeit der Batrachierlaiches gegen Austrocknung. Zur Frage nach der passiven Verbreitung der Amphibien. Verh. d. Naturf. Ges. Basel. Bd. 30., 1919. 15) Über den Einfluss von Kochsalzlösungen auf die Entwicklung von Froschembryonen, Feschchr. für F. Zschokke, 1920. 16) Beiträge zur Morphologie und Entwicklungsgeschichte des Unterkiefers der Vögel, Verhandl. d. Naturf. Ges. Basel. Bd. 31., 1920. 17) Der Unterkiefer der

Vögel. Ein Beitrag zur Kenntnis des Einflusses der Aussenwelt auf den Organismus, Acta Univ. Latv. I. 1921. 18) Zur Syndesmologie der Vögel, Anat. Anz. Bd. 54., 1921. 19) Über eine Duplicitas anterior von *Rana fusca* und über die teratogenetische Terminationsperiode der symmetrischen Doppelbildungen der Placentalier, Anat. Anz. Bd. 56., 1923. 20) Die Isopotenz allgemeinhomologer Körperteile des Metazoenorganismus (Vorl. Mitteil.), Acta Univ. Latv. IX. 1924. 21) Entwicklungsmechanische Untersuchungen an Amphibien. I. Eine neue Methode zum Erzielen Nervenloser Extremitätentransplantate bei Anurenlarven, Arch. mikr. Anat. u. Entw. Mech. Bd. 102., 1924. 22) Zooloģijas un salīdzināmās anatomijas pamati. I. d. Vispārējā zooloģija un eksperimentālā bioloģija. Rīgā, A. Gulbis, 1924. 23) Entwicklungsmechanische Untersuchungen an Amphibien, II. Die Umformungen der Grenzwirbel bei Triton taeniatus und die Isopotenz allgemein homologer Körperteile des Metazoenorganismus, Biolog. Zentralbl. Bd. 45., 1925. 23) Die Isopotenz allgemein homologer Körperteile des Metazoenorganismus, Abhandl. zur theoret. Biologie, Hft. 22, Berlin. Bornträger, 1925. 25) Romainvillia Stehlini n. g. sp., canard eocene provenant des marnes blanches du Basin de Paris, Mémoires de la Soc. Paleontol. Suisse. Vol. 47. 1927. 26) Lebedinsky, N. G. u. Dauvart, A. Atrichosis und ihre Vererbung bei der albinotischen Hausmaus. (Vorl. Mitteil.), Biol. Zentralbl. Bd. 47, 1927. 27) Sur une nouvelle méthode pour étudier l'autodifférenciation des extrémités chez les Amphibiens. Comptes rendus de la Soc. de Biologie, Paris 1922. 28) Sur un têtard de *Rana temporaria* L. bicéphale. Comptes rendus Soc. Biol. Paris 1921. 29) L'isopotence des organes généralement homologues des Métazoaires. C. R. Soc. Biol. Paris 1925. 30) Über den Processus pectinealis des Straussenbeckens und seine phylogenetische Bedeutung. Anatom. Anzeiger Bd. 46. 31) Filogenese un vitalisms. Latvijas Bioloģijas Biedrības Raksti. I. 1929. 33) Über die Hautzeichnungen bei Vögeln und die evolutionstheoretische Bedeutung des Fehlens artspezifischer Zeichnungen in der verdeckten Haut der Warmblüter. Zeitschr. f. Morphol. u. Ökologie der Tiere, 14. Bd. 1929.

4. **Profesors Edgars Lejnīeks** dzimis 1889. gadā 19. maijā Rīgā; no 1898. līdz 1900. gadam apmeklējis Rīgas pilsētas pamatskolu Kuldīgas ielā („Tilava skola“); no 1900.—1907. gadam — Pēterā reālskolu Rīgā; 1907. g. rudenī uzņemts par

brīvklausītāju Maskavas Ūniversitātes matēmatikas fakultātē; 1908. g. pavasarī izturējis pie 3. Maskavas ģimnasijas pārbaudījumu latīņu valodā un pārskaitīts no 1908. g. rudenā tās pašas fakultātes studentos; 1911. g. pavasarī ar Izglītības Ministra atļauju pielaists par eksternu pie valsts eksāmeniem, kurus izturējis un ieguvis I. šķiras diplomu; 1911. g. vasarā uz fakultātes priekšlikumu atstāts pie Maskavas Ūniversitātes tīrās matēmatikas katedras, lai sagatavotos profesūrai. 1912. un 1913. g. izturējis maģistra pārbaudījumus tīrā matēmatikā, minētās ūniversitātes matēmatikas fakultātē; 1914. gada pavasarī komandēts uz Ģetingas Ūniversitāti, kur klausījies priekšlasījumus pie prof. Hilberta, Karateodoriņa (Caratheodory) un Landau'a. Kara sākoties, viņš piespiests atgriezties atpakaļ Maskavā. Studiju laikā no 1908.—1911. g. viņš saņēmis Guboņina stipendiju (30 rbļ. mēnesī) un pēc studiju beigšanas divus gadus — profesoru kandidātu stipendiju (100 rbļ. mēnesī). Paidagōģisko darbību E. Lejnīeks iesācis 1911. gada rudenī vairākās Maskavas vidusskolās un Augstākos Sieviešu Kursos; 1914. g. uzaicināts par docentu Maskavas Ceļu Inženieru Institutā, kur darbojies līdz pārbraukšanai Latvijā; 1918. gadā ievēlēts par docentu arī Maskavas Augstākā Techniskā Skolā; no 1912.—1918. strādājis pie laikraksta Математическое Образование, kā otrs redaktors. 1918. g. laikrakstam izbeidzoties, piejēmis analogu vietu Krievijas Izglītības Kommissāriāta izdodamā laikrakstā Математика въ школъ, bet jau tā paša gada oktobrī no šī amata atteicies, nevarēdams piekrist Kommissāriāta matēmatikas programmai. 1919. g. februārī viņš, Latvijas Padomju Valdības uzaicināts, atgriezies Rīgā jaundibināmā Latvijas Augstskolā un nodarbojies tur līdz 1919. g. maijam. Vācu kara spēkam ienākot, atcelts kopā ar dažiem citiem latviešu tautības kollēgām no amata, un 1919. g. vasarā strādājis pie aprēķinu darbiem „Daugavbūvē“; 1919. g. septembrī Izgl. Ministra uzaicināts organisēt Latvijas Ūniversitātes matēmatikas fakultāti, par kuras dekānu sabijis 4 gadus: 1919./20.—1922./23. mācības gadam un pēc tam tanī pašā amatā no 1. jūlija 1925. g. līdz 4. februārim 1927. g. No 1919.

gada E. Lejnīeks bijis Ūniversitātes Organisācijas Komitejas un pēc tam Ūniversitātes Padomes loceklis (ar pārtraukumu no 4. februāra līdz 1. jūlijam 1927. g.). 1920. g. Ūniversitātes Organizācijas Padomes uzaicināts organizēt Vispārīgo (Centrālo) Bibliotēku, par kuras pārzini skaitās līdz šim laikam.

Iespējamie darbi: 1) О гармоническомъ рядѣ. (Вѣстн. оп. физ. и мат. 1907.). 2) Новые треугольники. (Ibid. 1908) 3) Note über die Darstellung einer ganzen Zahl durch positive Kuben (Math. Annalen, 1911.). 4) О разрѣшеніи уравненій 5-ой степенн въ икосаэдрическихъ иррациональностяхъ. (Москва 1911 г.). 5) О превращеніи треугольника въ треугольникъ, симметричный съ даннымъ (Матем. Образ. 1912). 6) О построеніи центра данной окружности съ помощью одной линейки. (Ibid. 1917). 7) Теорема Лемуса. (Математика въ школѣ, т. I. 1918). Tulkojis: 8) H. Dressler, Наглядныя пособія по математикѣ. (Москва, 1913). Redīgējis: J. Celms, Ievads tēķināšanas mācībā. (Rīgā, 1913). 10) П. Меннхенъ, Секреты знаменитыхъ счетчиковъ, пер. съ нѣмецкаго. (Москва, 1919). 11) А. Виттингъ, Введеніе въ исчисленіе безконечно малыхъ, пер. съ нѣмецкаго. (Москва, 1919).

5. **Profesors Nikolājs Malta** dzimis 12. februārī 1890. gadā Krustpilī; sākot ar 5. dzīvības gadu dzīvojis savās tēva mājās — Grīvniekos pie Aiviekstes, Sāvienas pagastā, Ļaudonas draudzē, Vidzemē; 9 gadus vecs sācis apmeklēt vietējo pagasta skolu; 1901. gadā iestājies Rīgas pilsētas reālskolā, 2. klasē; reālskolu pabeidzis 1908. g. un tā paša gada rudenī iesācis studēt ķēmiju Rīgas Politehniskā Institutā. Studiju laikā viņš strādājis pie prof. M. Centneršvēra (toreizējā docenta) un vēlāk par palīgāsistentu prof. P. Valdena laboratorijā. Pēdējos studiju gados Malta arvien vairāk piegriezies botanikai, stāvēdams sakaros ar vācu Rīgas Dabas Pētnieku Biedrības aprindām, izlietodams saviem darbiem biedrības bibliotēku un kolekcijas. Studijas viņš beidzis 1914. gadā; pēc tam strādājis pie kūdras pētišanas un botanikas rakstura darbiem Baltijas Domeņu Valdes laboratorijā. Šī vieta devusi iespēju apceļot daudz Latvijas un Igaunijas apgabalu un iepazīties ar viņu veģetācijas apstākļiem. Pasaules karu N. Malta pārlaidis

frontes aizmugures dienestā; no 1916.1918. gadam dzīvojis Pleskavā, kur brīvo laiku izlietojis Veļikajas grīvas floras pētīšanai; 1918. g., vācu okupācijas laikā, atgriezies sava tēva mājās, Sāvienā; 1918. g. rudenī un 1919. g. pavasarī (lielinieku laikā) strādājis par skolotāju Valsts Technikumā; 1919. gada jūnijā iestājies par brīvprātīgu kareivi pulkveža Baloža kara spēkā, kur sabijis līdz tā paša gada augustam. 1919. g. rudenī, matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes kodola uzaicināts, N. Malta uzjēmis dažu botanikas, spec. sistēmatikas priekšmetu pasniegšanu augstskolā. No 1. oktobra 1919. g. viņš skaitījies par docentu Latvijas Ūniversitātē; 1921./22. un 1922./23. un 1924./25. mācības gadā bijis par fakultātes dekānu; 1921. g. vasaru pavadījis zinātniskā komandējumā ārzemēs un strādājis botanikas mūseijā Dālemā pie Berlīnes; 1925. g. 14. decembrī ieguvis Rīgā pie matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes dabas zinātņu doktora gradu; 1927. g. 5. martā ievēlēts par Helsinku Societas pro Fauna et Flora fennica un 4. febr. 1929. g. par Čehoslovāķijas botaniskās biedrības korespondētāju biedri. 1927. g. 1. jūnijā Malta ievēlēts par profesoru Latvijas Ūniversitātē. N. Malta ir Latvijas Ūniversitātes Botaniiskā Dārza direktors un Acta Horti Botanici redaktors.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Floristische Notizen aus Südostlivland. Korrespondenzbl. d. Naturf. Vereins zu Riga. Bd. LVII. 1915. 2) Beiträge zur Moosflora des Gouvernements Pleskau mit besonderer Berücksichtigung des Kalksteingebietes der Welikajamündung. Riga, 1919. 3) Ökologische und floristische Studien über Granitblockmoose in Lettland. Acta Univ. Latv. I. 1921. 4) Versuche über die Widerstandsfähigkeit der Moose gegen Austrocknung. Acta Univ. Latv. I. 1921. 5) Exkursiju atmiņas. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts 1921. g. 6) Über die Lebensdauer der Laubmoossporen. Acta Univ. Latv. IV. 1922. 7) Über die vegetative Vermehrung einiger Laubmoose. Acta Univ. Latv. VII. 1923. 8) Studien über die Laubmoosgattung Zygodon Hook. et Tayl. 1—12). Acta Univ. Latv. II. 1922, V. 1923, VI. 1923, IX. 1924, X. 1924. 9) Zygodon Hook. et Tayl. ģints pārskats. Engler-Prantl. Natürliche Pflanzenfamilien. Bd. 11, 1925. 10) Über Zygodon viridissimus (Dicks). R. Br. in Siebenbürgen und den Südkarpaten. Folia

Cryptogamica. I. 1925. Sceded. 11) Die Kryptogamenflora der Sandsteinfelsen in Lettland. Acta Horti Botan. Univ. Latv. I. 1926. 12) Jaunas pundurbērza (*Betula nana* L.) atrodnes Latvijā. Acta Horti Botan. Univ. Latv. I. 1926. 13) Übersicht der Moosflora des Ostbaltischen Gebietes I. (N. Malta un J. Strautmanis.) Acta Horti Botan. Univ. Latv. I. 1926. 14) Die Gattung *Zygodon* Hook. et Tayl. Eine monographische Studie. Latv. Univ. Botan. Dārza Darbi Nr. 1. 15) Übersicht der Moosflora des Ostbaltischen Gebietes II. Acta Horti Botan. Univ. Latv. II. 1927. 16) Die Ulota-Arten Süd-Amerikas. Acta Horti Botan. Latv. II. 1927. 17) Zur Verbreitung der Gattungen *Ophioglossum* und *Botrychium* in Lettland. Acta Horti Botan. Univ. Latv. III. 1928. 18) Das kritische *Orthotrichum callistomum* Fischer-Ooster aus der Schweiz, ein südostasiatischer Typus. Acta Horti Botan. Univ. Latv. III. 1928. 19) *Par Cinclidotus danubicus augteni* Daugavā, Latvijā. (N. Malta un H. Skuja). Acta Horti Botan. Univ. Latv. III. 1928. 20) Jaunākie pētījumi Latvijas augu ģeogrāfijā. Ģeogr. Raksti I. 1929. g. 21) N. Malta un K. Mednis. Über die Verhältnisse der Sporophytenbildung bei *Leucodon sciuroides* in Lettland. Revue bryologique I, 1928.

6. **Profesors Alfreds Mēders** dzimis 1873. gada 1. oktobrī Rīgā; viņš ir guberņas ģimnāzijas matemātikas virskolotāja Richarda Mēdera dēls. No 1884.—1890. g. viņš apmeklēja guberņas ģimnāziju Rīgā; no 1891. līdz 1895. g. studēja Tērbatā matemātiku, kur 1893. g. dabūjis par zinātnisku darbu zelta medaļu, 1895. gadā ieguvis Tērbatas Universitātē cand. math. gradu; no 1906. gadā absolvējis maģistra eksāmenus Pēterpils Universitātē; 1896.—1897. g. izpildījis kara klausību. Rīgas Politehniskā Institutā viņš bijis par asistentu no 1897.—1899. gadam, par docentu no 1899.—1914. g., par adjunkta profesoru no 1914.—1918. g. Vācu okupācijas laikā, 1918. gadā A. Mēders bijis ārkārtējs profesors Baltijas Tehniskā Augstskolā; lielinieku laikā 1919. g. — profesors Latvijas Augstskolā. No 1919. gada tas ir profesors Latvijas Universitātē, kur lasa augstāko matemātiku, politisko aritmētiku, ievadu analizē, diferenciālrēķinus, diferenciālģeometriju, funkciju teoriju un varbūtības teoriju. No 1912. g. A. Mēders bijis par Naturforscherverein zu Riga valdes locekli, no 1917. g. par

šis biedrības sēkrētāru, no 1915. g. par Korrespondenzblatt des Naturforschervereins zu Riga redaktoru, no 1925. g. par Revue semestrielle des publications mathématiques līdzstrādnieku.

Iespīestie darbi: 1) Über einige Arten singulärer Punkte von Raumcurven. Crelles Journ. Bd. 116. S. 50—84, 247—264, 1896. 2) Zur Theorie der singulären Punkte einer Raumcurve. Crelles Journ. Bd. 121, S. 230—244, 1899. 3) Über das Verhalten einer Funktion von mehreren Veränderlichen in der Umgebung einer Stelle, an welcher sie die Form $0/0$ hat. Monatsh. f. Math. u. Phys. Bd. 14. S. 349—358, 1903. 4) Über die Determinante von Wronski. Monatsh. f. Math. u. Phys. Bd. 17, S. 19—43, 1906. 5) Bemerkung zu zwei Sätzen von Staudts. Monatsh. f. Math. u. Phys. Bd. 20, S. 186—188, 1909. 6) Analytische Untersuchung singulärer Punkte von Raumkurven. Crelles Journ. Bd. 137, S. 83—144, 1909. 7) Über den Zusammenhang zwischen den Determinanten von Gram und Wronski. Monatsh. f. Math. u. Phys. Bd. 21, S. 336—343, 1910. 8) Zur Differentiation bestimmter Integrale nach einem Parameter. Monatsh. f. Math. u. Phys. Bd. 22, S. 26—32, 1911. 9) Zur Herleitung gewisser Formeln aus der Kurventheorie. Monatsh. f. Math. u. Phys. Bd. 22, S. 308—316, 1911. 10) Über den sogenannten moralischen Wert einer Vermögensänderung. Acta Univ. Latv. Bd. I., S. 45—62, 1921. 11) Über eine Aufgabe der Wahrscheinlichkeitsrechnung. Acta Univ. Latv. Bd. 12, S. 557—564, 1925. 12) Über die Herstellung von Funktionen $f(x, y)$, für welche $f''_{xy}(a, b) \neq f''_{yx}(a, b)$ ist. Acta Univ. Latv. Bd. 13, S. 655—668, 1926. 13) Zur l'Hospital'schen Regel. Acta Univ. Latv. Bd. 15, S. 487—512, 1926. 14) Direkte und indirekte Beziehungen zwischen Gauss und der Dorpater Universität. Arch. f. Gesch. der Math., der Naturw. und der Techn. Bd. 11, S. 62—67, 1928.

7. **Profesors Rūdolfs Meijers** dzimis 1880. g. 23. augustā Bolderajā, kur viņa tēvs bija par ārstu; beidzis Rīgas pil-sētas ģimnāziju ar sudraba medaļu, pēc tam iestājies brīvprātīgi uz 1 gadu kara dienestā Daugavgrīvas cietoksnī; 1900. gada rudenī iestājies Tērbatas Universitātes matemātikas fakultātē, kur ieguvis cand. math. gradu 1904. gadā, iesniegdams par kandidāta darbu ar zelta medaļu godalgoto rakstu par saules radiāciju; līdz 1905. gada beigām skaitījies par lauksaimniecības nodaļas studentu; no 1902. g. oktobra līdz 1906. g. augu-

stam bijis par ārštata asistentu meteoroģijas observātōrijā (prof. B. I. Sreņņevskis), bet 1905. gada aprīlī atstāts pie ūniversitātes uz 2 gadiem sagatavoties meteoroģijas un fisiskās ģeografijas profesūrai. 1906./07. g. ziemā Meijers izturējis fisiskās ģeografijas un meteoroģijas maģistranda pārbaudījumus; darbību ūniversitātē pārtraucis 1906. g. decembrī un iestājies par asistentu Rīgas Politehniskā Institutā fisikas laborātōrijā. 1907. g. vasarā R. Meijers immātrikulējies par studentu Berlīnes Ūniversitātē; 1913. g. 5. maijā aizstāvējis disertāciju Varšavas Ūniversitātē par tematu: "О свѣтовыхъ явленіяхъ, образующихся въ атмосферныхъ ледяныхъ кристаллахъ" un ieguvis fisiskās ģeografijas maģistra gradu; 1924. gadā par darbu „Haloerscheinungen“ ieguvis doktora gradu Berlīnes Ūniversitātē. Akadēmisko darbību R. Meijers iesācis 1906. g. decembrī Rīgas Politehniskā Institutā, kur kā asistents vadījis praktiskos darbus fizikā; 1909. gada rudenī ievēlēts par meteoroģijas docentu; no 1913.—1922. g. lasījis dažas fisikas lekcijas; kara laikā mācījies arī analitisko mēchaniku. Pēc Rīgas ieņemšanas 1917. g., kad Politehnisko Institutu ēvakuēja uz Maskavu, tas darbību tajā pārtraucis un atjaunojis to 1918. g. Baltijas Techniskā Augstskolā un 1919. g. Latvijas Augstskolā; 1919. g. vasarā brīvprātīgi iestājies Baltijas zemessargu organizācijā, bet novembrī atgriezies augstskolā, kur pasniedzis meteoroģijas priekšmetus, līdz 1922. g. fisiku un no 1924. g. arī ievadu augstākā matēmatikā. 1920. gadā R. Meijers ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes profesoru; šē tas vada meteoroģisko institūtu (ar meteoroģisko observātōriju). No 1920. līdz 1926. g. viņš pasniedzis meteoroģiju, matēmatiku un fisiku Vācu Izglītības Kursos un Herdera Institutā un 1925./26. un 1927./28. m. g. meteoroģiju Kara Aviācijas Skolā.

Iespēstie darbi: 1) Die Wasserführung der Düna. Korrespond. d. Nat. Ver. zu Riga, LV, 1912. 2) О свѣтовыхъ явленіяхъ, образующихся въ атмосферныхъ ледяныхъ кристаллахъ. Рига, 1913. 3) Осадки, стокъ и испареніе въ бассейнѣ рѣки Зап. Двины. Метеорол. Вѣстникъ XXIV. 1910 г. 4) Die Häufigkeit der Niederschlagstage im Ostbaltischen Ge-

biet nach Stufenwerten der Niederschlagsmenge. Meteorol. Zeitschr. XXXIX. 1922. 5) Haloerscheinungen. Theoretische Beiträge zur meteorologischen Optik. Abhandl. d. Herderinstituts zu Riga. I. 1925. 6) Das Mass der Bewölkung. Das Wetter. XLII. 1925. 7) Die Erklärung der äusseren Hörbarkeitszone. Ist die äussere Hörbarkeitszone durch Überschallgeschwindigkeit der Welle in der Stratosphäre zu erklären? Zeitschr. f. Geophysik. II. 1926. 8) Latvijas Universitātes Meteoroloģiskās Observātōrijas novērojumi. I—III. 1924.—1926. L. Univ. Raksti XIII., 1926. XVIII. 1929. 9) R. Meyer u. G. Bauman: Beiträge zur Klimatologie des Ostbaltischen Gebietes. I. Mittelwerte der Temperatur. Korresp. Bl. d. Naturf. Ver. zu Riga. LIX. 1927. 10) Ergebnisse 50-jähriger meteorologischer Beobachtungen zu Riga. Arbeiten d. Naturf. Ver. zu Riga N. F. XVII. 1928. 11) E. Kraus, R. Meyer u. A. Wegener: Untersuchungen über den Krater von Sall auf Ösel. Gerlands Beiträge z. Geophysik XX. 1928. 12) Die Haloerscheinungen. Probleme d. Kosmischen Physik, herausg. v. Jensen u. Schwassmann. XII. 1929.

8. **Profesors Reinholds Valdemārs Putniņš** dzimis 1881. gadā 1. septembrī Bērzpils pag. Vārguļu fermā, Latgalē; pirmo izglītību baudījis vecāku mājās, pēc tam apmeklēja Bērzpils (Domopoles) pagasta un Strūžānu draudzes skolu; no 1898. līdz 1900. gadam mācījies skolotāju seminārā Pleskavā; tad iestājies Pleskavas mērniecības skolā, kuru nobeidzis kā pirmais skolnieks ar godalgu 1903. gadā un iestājies par brīvprātīgu kareivi 1. aplencēju lielgabalnieku pulkā Daugavpils cietoksnī; Viļņas kara apgabala komisijā 1904. gada rudenī izturējis pārbaudījumu un ieguvis artilērijas rezerves virsnieka pakāpi; krievu-japāņu karā mobilizēts un ieskaitīts Kauņas cietokšņa artilērijā par jaunāko virsnieku; 1906. gada sākumā pieņēmis mērnieka palīga vietu Vjatkas guberņas zīmētavā; 1907. gadā nolīcis par eksternu abitūriju Vjatkas klasiskajā ģimnasijā vienādi ar labākiem skolniekiem medalistiem; studējis Pēterpils Universitātē fiziku, fisisko ģeogrāfiju, astronomiju un ģeodaisiju. Studiju laikā saņēmis Nekrasova stipendiju; 1909. gada vasarā Putniņš strādājis par vecāko mērnieku un vadījis zemes ierīcības darbus Vjatkas guberņas mežos;

studijas nobeidzis 1912. gadā ar I. šķiras diplomu, ar kandidāta darbu par zemes magnētisma horizontālā un vertikālā spēka svārstībām. Pēc studijām R. Putniņš uzaicināts par līdzstrādnieku Krievijas Zinātņu Akadēmijas pārziņā esošā Galvenajā Fisiskā Observātorijā, kur bijis štata dienestā līdz 1919. gadam, kad iestājies Sibīrijas latviešu nacionālā karaspēkā; 1913.—1914. gadā strādājis akadēmiķu M. Rikačeva un kņaza B. Golicina vadītajā Centrālajā Observātorijā Pēterpilī un tās filiālē magnētiskajā un meteoroloģiskajā observātorijā Pavlovskā, kur speciālizējies precīsos novērojumos dažādās ģeofisiskās nozarēs; 1914. gadā pārcēlies uz Katrīnpils (Jekaterinburgas) Magnētiski-meteoroloģisko observātoriju, Uralā, kur iejēmis staciju inspektora vietu. Observātorijas uzdevumā vairākkārtēji apceļojis Urālus un Rietumsibīriju no Ledus jūras līdz Altājiem, revidēdams un ierīkodams novērošanas stacijas. Sakarā ar projektēto polārpētnieka Amundsenā ceļojumu pār ziemeļpolu un starptautisko pētišanas gadu Arktidā 1915. gadā viņš komandēts uz Obdorsku, Obes grīvā, meteoroloģiskās stacijas reorganizēšanai un pārvēršanai par polāro novērojumu atbalsta punktu. 1916. gada pavasarī lielā kara laikā R. Putniņš mobilizēts un piekomandēts Galvenajai Kara meteoroloģijas pārvaldei Pēterpilī, 1916. g. vasarā komandēts ar aparātu komplektiem uz Aizkaukazu, ierīkot krievu frontē Armenijā un Turcijā meteostacijas pie kara aviācijas nodaļām Erzerumā, Erzindžanā un c.; 1916. g. rudenī atkal piekomandēts Katrīnpils observātorijai; 1917. g. piedalījies par Katrīnpils observātorijas pārstāvi I. Sibīrijas meteoroloģiskajā kongresā Irkutskā. 1917./18. mācības gadā R. Putniņš ievēlēts par privātdocentu Urāla Kalnu Institutā Katrīnpilī; 1919. gadā komandēts no observātorijas uz Omsku, lai saorganizētu laika dienastu jūras satiksmei ar Rietumeuropu pār Ledus jūru; 1919. g. vasarā brīvprātīgi iestājies Imantas latviešu strēlnieku pulkā. Ar Latvijas Pagaidu Valdības Tālo Austrumu priekšstāvja atļauju viņš strādājis Vladivostokas Jūras observātorijā par astronomu un vēlāk par kompasu nodaļas vadītāju; pa to starpu arī observātorijas komandēts uz Askolda salu Klusā

ōķeāna piekrastē trigonometriskai augstumu noteikšanai; 1919. gada rudenī ievēlēts par docentu Vladivostokas Politehniskajā Institutā; 1920. g. sākumā izpildījis Vladivostokas Jūras observātorijas priekšnieka amatu. 1920. gada sākumā R. Putniņš uz paša vēlēšanos, ar Latvijas Valdības priekšstāvja priekšrakstu komandēts uz Latviju Izglītības Ministra rīcībā; 1920. g. vasarā, kopā ar pirmo Imantas pulka ešalonu, pa jūras ceļu pārbraucis Rīgā; kā mācības spēks uz Latvijas Augstskolas ierosinājumu demobilizēts un ievēlēts par docentu matemātikas un dabas zinātņu fakultātē; Latvijas Universitātē ierīkojis un vada Fisiskās ģeogrāfijas Institutu; lasījis lekcijas vispārējā fisiskajā ģeogrāfijā un speciālus kursus ōķeanogrāfijā, magnētismā, seismoloģijā un kartogrāfijā; 1926. g. decembrī aizstāvējis disertāciju „Par zemes virsus iedalīšanu apspīdēšanas joslās“ un ieguvis matemātikas zinātņu doktora gradu; 1927. g. jūnijā ievēlēts par profesoru fisiskajā ģeogrāfijā. R. Putniņš bijis par fakultātes sēkrētāru 1920./21. un 1923.—25. māc. gadā un par dekānu 1927./28. gadā, par Universitātes Padomes locekli 1923.—25. gadā; piedalījies par Latv. Universitātes pārstāvi Kr. Barona prēmiju komisijā. R. Putniņš jēmis dalību Latvijas Valsts meteoroģiskā biroja organizēšanā un līdz 1923. gadam bijis šī biroja konsultants; piedalījies arī Latvijas ūdeņu pētišanas organisācijas darbos, ir Latvijas Ģeogrāfijas biedrības priekšnieks; bez tam bijis par izstādes organisācijas komitejas priekšsēdētāju Latvijas Ģeogrāfijas biedrībā, kuŗa sarīkojusi 1924. g. aprīli 1. ģeogrāfijas izstādi; piedalījies 1. un 2. ģeogrāfijas konferences darbos 1927. un 1929. g. Rīgā; 1927. g. pavasarī ievēlēts par pirmo prēsidentu matemātikas un dabas zinātņu fakultātes Zinātniskajā biedrībā. Viņš jēmis dalību ar lekcijāmursos skolotājiem. No Latvijas viņš bijis komandējumā 1922. g. martā Vācijā, Berlīnē; bez tam 1922. g. vasarā bijis komandējumā Dānijā, Holandē un Vācijā; papildināšanās nolūkā strādājis Starptautiskajā Hidrografiskajā laborātorijā Kopenhagā, Holandes Meteoroģiskajā Institutā Utrechtā un Berlīnes Jūras mūseijā. Katrīnpilī Putniņš rediģējis turienes observātorijas annālus.

sarakstīdams tekstu pie skaitliskām novērojumu tabulām, sastādījis kā observātōrijas, tā Urāla Dabas zinātņu biedrības mēneša biļetenus ar tekstu un kartēm un publicējis ik mēnešus salīdzināmus laika pārskatus uz plašo observātōrijas novērojumu pamata, ieslēdzot seismiskās, magnētiski-ēlektriskās un optiskās parādības. Šo pārskatu sakopotī komplekti ar autora vārdu glabājas Katrīnpils observātōrijas bibliotēkā. Putniņš savācis un apstrādājis plašu māteriālu par saules spīduma ilgumu Urālā un Rietumsibirijā (sk. „Otčet o džeitjeļnostji Imperatorskoj Akademiji Nauk za 1915 god“, p. 231), bet Krievijas pilsoņu kara apstākļu dēļ darbs palicis neiespiests. Rediģējis Latvijas Ģeografijas biedrības izdevumu: „Ģeogrāfiski raksti.“

Iespīestie darbi: 1) О суточномъ и годовомъ ходѣ горизонтальной и вертикальной силы земного магнетизма въ Павловскѣ, С.-Петербургѣ, 1912. — kandidāta darbs (manuskri.). 2) Обзоръ положенія сѣти метеорологическихъ станцій Екатеринбургской Обсерваторіи. Труды Перваго Сибирскаго Метеорологическаго Съѣзда въ гор. Иркутскѣ въ 1917 г., Благовѣщенскѣ, 1918. 3) Vladivostoka.—Rīga. Ceļa piezīmes. Izvilkums no ceļojuma apraksta. Balt. Vēstn., 1920, Nr. 133. līdz 159. 4) A. Vojeikova un B. Golicina atcerei. Daba, 1926, 338—344. 5) Pirmie latviešu ģeogrāfiskie atlanti. Latv. Grām., 1926, 411—420. 6) Roberts Boils un viņa laikmets. Burtnieks, 1927, 223—228. 7) Kārlis Gauss un viņa mūža darbs. Burtnieks, 1927, 572—580. 8) Par zemes virsus iedalīšanu apspīdēšanas joslās, Rīgā, 1926. g. — doktora disertācijas darbs (manuskriptā, pagaidām iespīesti tikai vispārīgie slēdzieni — teses). 9) Klusā oķeana pētnieks Džems Kuks. Burtnieks, 3. g. Nr. 1, Rīgā, 1929. g. 10) Par ģeografijas uzdevumiem. Ģeograf. Raksti. I. Rīgā, 1929. 11) Ģeografijas stāvoklis Latvijas Ūniversitātē pirmajos 10 gados. Ģeogr. Raksti. I. 1929.

9. **Profesors Embriks Strands** (Embrik Strand) dzimis 2. jūnijā 1876. g. Norveģijā; studējis Oslas Ūniversitātē, turpat izturējis 1897. g. examen philosophicum ar labāko atzīmi (laudabilis prae caeteris) un galvenā priekšmetā zoolōģijā. No 1898. g. līdz 1903. gadam, kā ūniversitātes stipendiāts, viņš no-

darbojies ar Norvēģijas faunas, it sevišķi atropodu faunas pētīšanu un katru vasaru vācis materiālu ceļojumos pa visu valsti (no Finmarkas ziemeļos līdz Lingerai dienvidos). Šai laikā viņš darbojies dažus gadus par Oslas Universitātes zooloģiskā muzeija konservātora vietas izpildītāju. Šai savā zinātniskās darbības pirmā periodā, kas bij veltīta Norvēģijas faunas izpētīšanai (it sevišķi artropodu faunas), ietilpst arī II. norvēģu „Fram“ ekspedīcijas zooloģiskā materiāla apstrādāšanas viena daļa, kā arī viens darbs par Sibīrijas zirnekļiem. Otrs periods iesākas ar 1903. gadā viņam piešķirto ārzemju stipendiju, lai papildinātos savā speciālitātē, it sevišķi salīdzināmā anatomijā un embrioloģijā Marburgas Universitātē Vācijā. Še viņš uzturējies ap 1 gadu un publicējis šais nozarēs 2 darbus; 1905. g. piejēmis Stutgartes „Kgl. Naturalienkabinet'a“ uzaicinājumu apstrādāt eksotisko arachnidu krājumu. Šis viņa zinātniskās darbības III. periods ilgst līdz 1907. gadam. Blakus šim darbam E. Strands strādājis (arī kā arachnologs) Zenkenberga muzejā Frankfurtē pie Mainas; 1907. gadā piejēmis Berlīnes Kar. Zooloģiskā muzeija uzaicinājumu un palicis Berlīnē līdz 1922. gadam, strādādams no 1912. g. pa daļai arī vācu entomoloģiskā muzejā Berlīnē — Dālemā. Šis ceturtais zinātn. darbības periods veltīts galv. kārtām eksotisko, it sevišķi Afrikas un Formōsas insektu un arachnidu sistēmātskai faunas apstrādāšanai. Šai laikā E. Strands publicējis daudz darbu, atradis un aprakstījis daudz zinātnē jaunu sugu; bez tam ar 1910. gadu pārjēmis „Archiv für Naturgeschichte“ redakciju, kuŗu vēl tagad vada. Ar 1922. gadu viņš rediģē izdevumu „Lepidopterorum Catalogus“ un 1 gadu bijis „Entomologische Zeitschrift“ redaktors. Bez sistēmātskiem faunas darbiem šai Berlīnes periodā E. Strands publicējis gaŗu virkni zooloģisku gada ziņojumu (par echinodermata, pisces, miriopoda, etc.), no kuŗiem jau echinodermata vien aizņem kopā 1213 lappuses; tad vēl vairāku lepidopteru dzimšu katalogus, starp tiem 900 lappušu biezu arctiidae katalogu. Tālāk atzīmējama dažādu lielu ekspedīciju zooloģiskā materiāla apstrādāšana, piem. vācu dienvidpola ekspedīcijas materiāla no 1901.—1903. g., Meklenburgas her-

coga Centrāl-Afrikas ekspedīcijas, franču Gradu mērošanas ekspedīcijas Dienvidamerikā no 1899.—1906. g. etc. etc. 1923. gadā E. Strands uzaicināts Latvijas Ūniversitātē par zooloģijas profesoru un sistematiskās zooloģijas institūta direktoru; 1924. gadā ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes hidrobioloģiskās stacijas direktoru. Šai periodā viņš pabeidzis lielu biogrāfiski entomoloģisku darbu, kas vēl neiespiests. E. Strands ir loceklis Leopoldisch-Carolinische Academie Hallē, goda biedrs Internacionālā Entomologu Savienībā, korespondētājs loceklis Entomologu, rsp. Dabas Pētnieku Biedrībā Briselē, Visbādenē, Ģerlicā, Buenos-Airesā, Santiago de Chile, etc.; Londonā: F. L. S. (Fellow of the Linnean Society), F. Z. S. (Fellow of the Zoological Soc.), F. E. S. (Fellow of the Entomological Soc.), Parīzē: loceklis Société Zoologique de France etc. Daudz jaunatrastu dzīvnieku nosaukti viņam par godu — 137 sugas un 8 ģintis (*Strandia*, *Strandiella*, *Strandiellus*, *Strandibunus*, *Strandibalonius*, *Strandiola*, *Embrikiia*, *Embrikiola*). Prof. E. Stranda entomoloģisko publikāciju saraksts līdz 1918. g. ir iespiests „Wiener Entomolog. Zeitung“ 37. p. 161—177; pārējo līdz 1918. g. zooloģisko (izņemot entomoloģisko) publikāciju saraksts iespiests „Archiv für Naturgeschichte“ 83. A. 7. p. 24—36 (1919.). Viņa aprakstīto jauno sugu un ģinšu katalogi iespiesti „Archiv für Naturgeschichte“ 91. A. 8. p. 1—61 (1927.) (*Arachnida*), un p. 62—66 (dažādu dzīvnieku grupas), „Bulletin de la Société Zoolog. de France“ 51. p. 397—418 (1927.) (*Eksotiskie Rhopalocera* un *Grypocera*), „Internationale Entom. Zeitschr.“ 20. p. 357. sq. (1927.) (*Microlepidoptera*), „Entomologische Zeitschr.“ 40. p. 409. sq. (1927.) (*Hymenoptera*), „Entomologisches Nachrichtenblatt“ I. p. 12—26 un 42—55 (1927.) (*Eksotiski Heterocera*) un „Acta Univ. Latv.“ XVII. p. 565—597 (1928.) (*Eksotiski Noctuidae*). Palaioarktiskie, Stranda aprakstītie *Macrolepidoptera* ir līdzuzskaitīti O. Bang-Haas izdotā sējumā „Novitates Macrolepidopterologicae“ I. (1926.).

Iespīestie darbi:

- Darbi entomoloģijā. A. Žurnālos (uzskaitīti alfabētiskā kārtā). Abhandl. d. Senckenberg. Naturf. Gesellschaft, Frankfurt a. M.: 1) Crabronidae und Pompilidae [von den Aru- und Kei-Inseln]. Im Bd. 34, 3 pp. (1911) — (3 nn.) (Hym.) — Annals and Magazine of Nat. Hist. (London); 2) Notes on the Cocoons and Descriptions of Four new Species of the Genus *Trichostibas*. In Ser. 8, Vol. VII, p. 237—241 (1911) — (4 nn., Biol.) (Lep., S.-Am.). — Annales Soc. Entom. de Belgique; 3) Zur Kenntnis der afrikanischen Arten der Arctiidengattungen *Deilemera* Hb., *Eohemera* Aur., *Secusio* Wlk., *Utetheisa* Hb. und *Axiopoeniella* Strand. Im Bd. 53, p. 324—357 (1909) — (33 nn.). (Lep.). — 4) Eine neue SpHINGIDENGATTUNG aus Afrika. Im Bd. 54, p. 228—230 (1910) — (2 nn.) (Lep.). — 5) Beschreibungen afrikanischer Lepidopteren, insbesondere Striphnopterygiden. Im Bd. 55, p. 145—164 (1911) — (25 nn.). — 6) Neuer Gattungsname in paläarktischen Lepidoptera. Ebenda, p. 38 (1911) — (1 nn.). — Archiv for matematik og naturvidenskab; 7) Lepidopterologiske undersøgelser, særligt i Nordlands amt. Bd. XXII, Nr. 5, 62 pp. (1900) — (8 nn.). — 8) Om nogle staphylinider og phytophage hymenoptera. Bd. XXII, Nr. 3, 15 pp. (1900). — 9) Orthoptera og hymenoptera samlede i 1900. Bd. XXIII, 7, pp. (1901). — 10) *Depressaria arctica* Strand n. sp. Bd. XXIV, Nr. 7, 2 pp. (1902) — (1 nn.) (Lep., Norw.). — 11) Neue norwegische Schmetterlingsformen. Bd. XXV, Nr. 9, 24 pp. (1903) — (30 nn.) (Lep.). — 12) Mindre meddelelser vedrørende Norges coleopterfauna. Bd. XXVI, Nr. 3 (1904), 31 pp. — 13) Bidrag til det sydlige Norges Hemipterfauna. Bd. XXVII, Nr. 3, 9 pp. (1905) — (Norw.). — 14) On some African Species of Braconinae... by P. Cameron (with a note by Embrik Strand). Im Bd. XXX, Nr. 10, 27 pp. (1909) — (Hym.). — Archiv für Naturgeschichte. (Redaktion des Archivs seit 1910); 15) Lepidoptera von Ober-Guinea und Sudan, gesammelt von Herrn Leo Frobenius. Im 75. Jhg., I. Bd., p. 303—311 (1909) — (9 nn.). — 16) Schmetterlinge aus dem Sambesigebiet, gesammelt und dem Berliner Museum geschenkt von Herrn Franz Seiner. Ebenda, p. 375—386 (1909) — (16 nn.). — 17) Über einige Schmetterlinge aus Kibwezi in Britisch-Ost-Afrika, nebst Bemerkungen über afrikanische Beralade-Arten. Ebenda, p. 367—374 (1909) — (7 nn.). — 18) Danaididae, Satyridae und Lycaenidae aus Usambara, gesammelt von Herrn Prof. Dr. J. Vosseler. Im Jahrg. 1911, Bd. I, H. 1, p. 190—198 — (5 nn.) (Lep., Afr.). — 19) Sechzehn Novitäten der Gattung *Stenopistha* Strand und zwei neue Gattungsnamen in Chalcididae. Ebenda, p. 199—210 — (18 nn.) (Hym., S.-Am.). — 20) Die paläarktischen *Halictus*-Arten des königl. Zoologischen Museums zu Berlin. Im 75. Jahrg., I. Bd., 1. H., p. 1—62 (1909) — (39 nn.) (Hym.). — 21) Hymenoptera aus Peru und Ecuador. In 1911, I, 2. Supplementheft, p. 141—157 — (16 nn.). — 22) Neue Arten der Chalcididengattungen *Epistenia* Westw., *Aepocerus* Mayr und *Podagrion* Spin. Im Jahrg. 1911, I, 2, p. 153—159 — (9 nn.) (S.-Amer., Orient, Lucca) (Hym.). — 23) Sechs neue exotische Großschmetterlinge. Im Jahrg. 1911, Bd. I, 3. Supplementheft, p. 98—102 — (6 nn.) (Lep., Afr., S.-Amer.). — 24) Westafrikanische Lepidoptera der Familien Danaididae, Satyridae, Nymphalididae, Notodontidae und Drepanidae. Im Jahrg. 1911, I, 4. Supplementheft, p. 107—123 — (16 nn.). — 25) Tagfalter und Schwärmer aus Abyssinien, gesammelt von Herrn A. Kostian. Ebenda, p. 87—94 — (10 nn.) (Lep.). — 26) Über Lepidoptera aus Mkatta und Morogoro in Deutsch-Ost-Afrika, nebst Beiträgen zur Kenntnis afrikanischer Taragama-Arten. Im Jahrg. 1912, Bd. I,

Heft 1, p. 67—92 — (27 nn.). — 27) Neue afrikanische Pyralididen der Gattung *Glyphodes* Gn. Im Jahrg. 1912, Abt. A, Heft. 2, p. 65—75 — (17 nn.) (Lep.). — 28) Lepidoptera aus Kamerun, gesammelt von Herrn Ingenieur E. Hintz. Ebenda, p. 136—141 — (5 nn.). — 29) Zur Kenntnis äthiopischer Lithosiinae. Im Jahrg. 1912, A. 7, p. 171—195 — (38 nn.) (Lep.). — 30) Exotisch-Lepidopterologisches. Im Jahrg. 1912, A. 9, p. 143—158 — (22 nn.) (S.-Amer., Afr., Orient). — 31) Über einige exotische Lepidopteren aus der Sammlung des Herrn W. Niepelt in Zirlau. Ebenda, p. 178—186 — (10 nn.) (S.-Amer., Afr., Neu-Guinea). — 32) Eine neue afrikanische Notodontidengattung und -Art. Im Jahrg. 1912, A. 10, p. 213—214 — (2 nn.) (Lep.). — 33) Die indisch-australischen Castniiden. Im Jahrg. 1911, I, 1. Supplementheft, p. 137—158 — (5 nn.). — 34) [Eine englische Fußnote zu Giraults Arbeit über Chalcidoidea im Jahrg. 1911, I, 2. Supplementheft (p. 119—140)]. — 35) Neue afrikanische Bienen der Gattungen *Sphecodes* und *Ceratina*. Im Jahrg. 1911, Bd. I, 4. Supplementheft, p. 12—27 — (18 nn.) (Hym.). — 36) Ein neueres Werk über afrikanische Bienen kritisch besprochen. Im Jahrg. 1912, Bd. I, Heft 1, p. 126—144 — (Hym.). — 37) Über exotische Schlupfwespen. I... Evaniiden... II... asiat. Iphiaulax-Arten... III... Joppinen... Im Jahrg. 1912, A. 6, p. 24—75 (66 nn.) (Hym., S.-Am., Orient, etc.). — 38) Zwei neue afrikanische *Nomia*-Arten. Im Jahrg. 1912, A. 10, p. 160—161 — (2 nn.) (Hym.). — 39) Lepidoptera aus dem belgischen Kongo. Im Jahrg. 1912, A. 12, p. 89—100 — (2 nn.). — 40) Weitere Schmetterlinge aus Kamerun, gesammelt von Herrn Ingenieur E. Hintz. Im Jahrg. 1912, A. 12, p. 121—131 — (12 nn.). — 41) Über einige *Lasiocampiden* aus Deutsch-Ost-Afrika. Im Jahrg. 1913, A. 1, p. 47—56 — (6 nn.) (Lep.). — 42) Eine neue afrikanische *Lasiocampiden*-Gattung und -Art. Ebenda, p. 67—69 — (2 nn.) (Lep.). — 43) Sechs afrikanische Novitäten der Lepidopterenfamilien *Lasiocampidae* und *Lymantriidae*. Im Jahrg. 1912, A. 8, p. 311—313 — (6 nn.). — 44) Zweites Verzeichnis der von Herrn Prof. Dr. L. Schultze in Neu-Guinea gesammelten Lepidoptera. Im Jahrg. 1912, A. 11, p. 64—69. — (6 nn.). — 45) Verzeichnis der von Herrn Dr. Max Moszkowski 1910 in Deutsch- und Holländisch-Neu-Guinea gesammelten *Rhopalocera*. Ebenda, p. 76—81 — (5 nn.). — 46) Zwei neue afrikanische *Cossus*-Arten. Ebenda, p. 85—87 — (2 nn., auch Biol.) (Lep.). — 47—55) Zoologische Ergebnisse der Expedition des Herrn G. Tessmann nach Süd-Kamerun und Spanisch-Guinea. Lepidoptera: I. (8 Heterocerenfam.). Im Jahrg. 1912, A. 6, p. 139—197, mit 1 Taf. (60 nn., auch Biol.). — II. (Fam. *Lasiocampidae*). Im Jahrg. 1912, A. 7, p. 112—148, mit drei Fig. (36 nn., auch Biol.). — III. (Fam. *Arctiidae* etc.) Im Jahrg. 1912, A. 9, p. 92—111 (21 nn.). — IV. (14 Familien.) Im Jahrg. 1912, A. 12, p. 30—84, mit zwei Tafeln (87 nn., auch Biol.). — V. (*Pieridae*, *Papilionidae*, *Sphingidae* p. p.). Im Jahrg. 1913, A. 2, p. 10—26, mit zwei Tafeln (18 nn., auch Biol.). — VI. (*Danaidae* und *Satyridae*). Im Jahrg. 1913, A. 7, p. 138—151 (15 nn., auch Biol.). — VII. (*Nymphalidae*). Im Jahrg. 1913, A. 12, p. 97—129, mit einer Doppeltafel (13 nn., auch Biol.). — VIII. (*Libytheidae*, *Lemoniidae*, *Lycaenidae*). Ebenda, p. 129—144 — (6 nn., auch Biol.). — IX. (Kurze Mitteilungen über Arten verschiedener Familien). Im Jahrg. 1914, A. 2, p. 84—93, mit vier Tafeln (2 nn., auch Biol.). — 56) Hymenoptera von Ceram, Bali und Perak. Im Jahrg. 1914, A. 2, p. 136—139 — (2 nn.). — 57) Lepidoptera aus Kamerun, gesammelt von Herrn Leutnant von Rothkirch und Panthen. Ebenda, p. 139—161 — (18 nn.). — 58) Bemerkungen über afrikanische Schwärmer der Gattungen *Antinephele* Holl. und *Hypaedia* Butl. Im

Jahrg. 1913, A. 1, p. 83—84 — (1 nn.) (Lep.). — 59) Katalog der äthiopischen Tineina. Im Jahrg. 1913, A. 2, p. 38—115 — (3 nn.) (Lep.). — 60) Zur Biologie von *Diapalpus congregarius* Strand. Ebenda, p. 121—122 — (Lep.). — 61) Tagfalter aus Deutsch-Ost-Afrika, gesammelt von Herrn Prof. Dr. Hans Meyer. Ebenda, p. 171—175 — (4 nn.) (Lep.). — 62) Ein neuer afrikanischer *Papilio*. Im Jahrg. 1913, A. 3, p. 42—43 — (1 n.) (Lep.). — 63) Neue *Papilio*-Formen aus Kamerun. Ebenda, p. 17—18 — (4 nn.) (Lep.). — 64) Zur Kenntnis der Gattung *Laeliopsis* Aur. Ebenda, p. 112—113 — (1 n.) (Lep., Afr.). — 65—67) H. Sauters Formosa-Ausbeute: *Crabronidae* und *Scoliidae*. I. Im Jahrg. 1913, A. 3, p. 76—87 (7 nn.) (Hym.). — II. (6 *Crabr.*-Gatt.). Im Jahrg. 1913, A. 7, p. 152—165 (9 nn.). — III. (*Psenulus*, *Sphex* p. p.). Im Jahrg. 1915, A. 7, p. 19—23 (2 nn.). — 68) Zur Kenntnis der orientalischen Noctuiden-Gattung *Agonista* Feld. (*Lygniodes* Gn.). Im Jahrg. 1913, A. 7, p. 165—168 — (1 n.) (Lep.). — 69) Bemerkungen über einige *Anua*-Arten (Lepid., Noctuidae). Ebenda, p. 170—172 — (16 nn.). — 70) Bemerkungen über je zwei *Euminucia*- und *Tolna*-Arten (Lepid., Noctuidae). Ebenda, p. 172—173 — (3 nn.). — 71) Eine neue *Tolna*-Art (Lepid., Noctuidae). Im Jahrg. 1913, A. 7, p. 174 — (1 n.) (Afr.). — 72) Kritische Bemerkungen zu Arnold Schultzes Mitteilungen über „*Papilio Bouletti* le Cerf“. Ebenda, p. 186—192 — (Lep., Afr.). — 73) Eine neue *Sarrothripine* von Neu-Guinea (Lepid., Noctuidae). Im Jahrg. 1913, A. 8, p. 60—61 — (1 n.). — 74) Zur Kenntnis der neotropischen Noctuiden-Gattung *Eugraphia* Gn. Ebenda, p. 62—63 — (2 nn.) (Lep.). — 75) Neue Aberrationen der Noctuiden-Subfamilie *Catocalinae*. Ebenda, p. 63—77 — (152 nn.) (Lep. d. Welt.). — 76) Neue *Lepidoptera* aus Kamerun, gesammelt von Herrn Leutnant von Rothkirch und Panthen. Im Jahrg. 1914, A. 1, p. 41—49 (12 nn.). — 77) Zwei neue afrikanische und eine orientalische Art der Noctuiden-Gattung *Fodina* Gn. Im Jahrg. 1914, A. 2, p. 42—44 — (3 nn.) (Lep.). — 78) Zwei neue Formen der Noctuiden-Gattung *Gnamptonyx* Hamp. Ebenda, p. 56—57 — (2 nn.). — 79) Zwei neue Formen der orientalischen Eule *Fodina stola* Gn. Ebenda, p. 57—58 — (2 nn.) (Lep.). — 80) *Apidae* von Ceylon, gesammelt 1899 von Herrn Dr. W. Horn. Im Jahrg. 1913, A. 2, p. 135—150 — (13 nn.) (Hym.). — 81) *Apidae* aus Pingschiang (Süd-China), gesammelt von Herrn Dr. Kreyenberg. Im Jahrg. 1913, A. 3, p. 103—108 — (5 nn.) (Hym.). — 82) Bestimmungstabelle nebst weiteren Beiträgen zur Kenntnis afrikanischer *Nomia*-Arten. Im Jahrg. 1913, A. 10, p. 121—144 — (9 nn.) (Hym.). — 83—84) H. Sauters Formosa-Ausbeute: *Apidae* II. (Die *Halictus*-Arten von Formosa). Im Jahrg. 1913, A. 12, p. 147—171 (23 nn.) (Hym.). — *Apidae* III. Im Jahrg. 1914, A. 1, p. 136—144 (8 nn.). — 85) Nachtrag zu meiner im Archiv für Naturgeschichte 1913, A. 10, p. 121—144, veröffentlichten Arbeit über afrikanische *Nomia*-Arten. Im Jahrg. 1914, A. 1, p. 112—116 (7 nn.) (Hym.). — 86) Einige Bemerkungen zu Swinhoes „Revision“ der altweltlichen *Lymantriiden*. Ebenda, p. 116—117. — 87) Eine neue Unterfamilie der *Mutillidae*. Im Jahrg. 1913, A. 6, p. 107—110 (1 n.) (Hym., S.-Amer.). — 88) Eine ostafrikanische Form von *Temnora albilinea* Roths. (*Sphingidae*). Ebenda, p. 110 — (1 n.) (Lep.). — 89) Ein neuer *Nysson* von Ceylon. Ebenda, p. 110—111. — (1 n.) (Hym.). — 90) Eine neue ostafrikanische *Phryganodes*. Ebenda, p. 112. — (1 n.) (Lep.). — 91) Eine neue afrikanische *Acraea*-Form. Im Jahrg. 1913, A. 6, p. 112—113. — (1 n.) (Lep.). — 92) Über die *Attacus*-Form von Torres Key-Inseln. Im Jahrg. 1913, A. 10, p. 145—147. — (1 n.) (Lep.). — 93) Bemerkungen über *Himantopterus fuscinervis* Wesm. In 1914, A. 3, p. 186—188 — (Lep.). — 94) Neue Namen verschiedener

Tiere. Im Jahrg. 1914, A. 1, p. 163—164 — (8 nn.) (Hym., Lep., Arachn., Crust., Vermes). — 95) Nomenklatorische Notizen über Schlupfwespen und eine Staphylinidengattung. Im Jahrg. 1914, A. 8, p. 121—122 — (5 nn.) — (Hym., Col.). — 96) Bemerkungen zu einigen Arbeiten über grönländische Insekten. Ebenda, p. 130—131. — 97) Eine neue Eligma-Form. Ebenda, p. 141—142 — (1 n.) (Afr.). — 98) Zur Synonymie der Arten der Noctuidengattung *Trisuloides* Btl. Ebenda, p. 142 — (Lep., Ind.). — 99) Über einige afrikanische Bienen des Deutschen Entomol. Museums. Im Jahrg. 1914, A. 9, p. 61—67. — (10 nn.) (Hym.). — 100) Lepidoptera aus Oberägypten und dem Ägyptischen Sudan. Im Jahrg. 1914, A. 10, p. 95—112 — (22 nn.). — 101) *Plecoptera tripalis* Wallgr., eine afrikanische Noctuide. Ebenda, p. 112—113. — 102) Bemerkungen über drei einheimische Tryphoninae. Ebenda, p. 113—114 — (1 n.) (Hym.). — 103) Bemerkungen über vier „*Diopitidae*“ im Deutschen Entomol. Museum. Ebenda, p. 115—116 — (1 n.) (Lep.). — 104) Über das Nest von *Sceliphron deforme* Sm. Ebenda, p. 116—117 — (Biol., Hym.). — 105) Nachtrag zu dem [Pagenstecherschen] Literaturverzeichnis in Bryk: „Über das Abändern des *Parnassius Apollo*“. Im Jahrg. 1914, A. 10, p. 179. — 106.—109) H. Sauters Formosa-Ausbeute: *Zygaenidae*. Ebenda, p. 117—122 — (12 nn.) (Lep.). — *Bombycidae*. Ebenda, p. 123—124 (Lep.). — *Noctuidae* p. p. (*Agaristinae*, *Macrobroschi*), *Aganaidae*, *Saturniidae*, *Uraniidae*, *Cossidae*, *Callidulidae* und *Aegeriidae*. Im Jahrg. 1915, A. 8, p. 34—49 — (19 nn.). — *Hepialidae*, *Notodontidae* und *Drepanidae*. Im Jahrg. 1915, A. 12, p. 150—165. — (12 nn.) (Lep.). — 110) Nordamerikanische, insbesondere californische Lepidoptera. Im Jahrg. 1914, A. 11, p. 151—163 — (6 nn.). — 111) Zur Kenntnis der Noctuidengattung *Maurilia* Möschl. Ebenda, p. 163—166 — (16 nn.) (Lep.). — 112) Über die Noctuidengattung *Trisulopsis* Strand. Ebenda, p. 167 — (Lep.). — 113) Zur Kenntnis der Gattung *Fodina* Gn. (Noct., Lep.). Ebenda, p. 168—170 — (1 n.). — 114) Zur Kenntnis der afrikanischen Arten der Bienengattung *Allodape* Lep. Im Jahrg. 1914, A. 12, p. 34—60. — (28 nn.) (Hym.). — 115) Über drei afrikanische *Zygaeniden*. Im Jahrg. 1914, A. 12, p. 169—170. — (1 n.) (Lep.). — 116) Zur Kenntnis von *Erebia ligea* L. und *euryale* Esp. Im Jahrg. 1915, A. 1, p. 90—99, mit einer kolor. Taf. — (12 nn.) (Lep.). — Dazu Druckfehlerberichtigung im Jahrg. 1915, A. 5. — 117) Einige exotische, insbesondere afrikanische *Heterocera*. Im Jahrg. 1915, A. 2, p. 129—134 mit einer kolor. Doppeltaf. — (5 nn.) (Lep.). — 118) Neue exotische, insbesondere äthiopische Schmetterlinge. Von Felix Bryk, mit einer Beschreibung von Embrik Strand. Im Jahrg. 1915, A. 4, p. 1—16, mit einer kolor. Doppeltaf. — 119) *Apidae* von Kreta. Ebenda, p. 145—168 — (14 nn.) (Hym.). — 120) Über einige orientalische und paläarktische *Crabroniden* der Gattungen *Sphex*, *Sceliphron* und *Ammophila* im Deutschen Entomol. Museum. Im Jahrg. 1915, A. 5, p. 88—97 — (6 nn.) (Hym.). — 121) Über einige exotische *Crabroniden* der Gattungen *Sphex* und *Sceliphron* im Deutschen Entomol. Museum. Ebenda, A. 11, p. 98—109 — (6 nn.). — 122) Bemerkungen über *Cheipachys* Westw. (*Chalcididae*). Im Jahrg. 1915, A. 11, p. 123—124. (Hym. — 123) Beiträge zur Systematik und insbesondere zur Verbreitung der *Apidae*. Ebenda, p. 124—139. (Hym.) — 124) Neue Aberrationen der Noctuiden-Subfamilie *Acronyctinae*. Ebenda, p. 150—166 — (178 nn.) (Lep.). — 125) *Psociden*-Gespinnste aus Paraguay. Im Jahrg. 1915, A. 12, p. 135—136, mit einer kolor. Taf. — (Biol.). — 126) Neue Aberrationen der Noctuiden-Subfamilien *Agrotinae* und *Cucullinae*. Ebenda, p. 142—149 — (73 nn.) (Lep.). — 127) Neue Aberrationen der Noctuiden-Subfamilien *Euteliinae*, *Stictopterinae*,

Sarothripinae und Acontiinae. Im Jahrg. 1916, A. 1, p. 73—93. — (263 nn.) (Lep.). — 128.—129) H. Sauters Formosa-Ausbeute: Epiplemidae und teilweise Noctuidae, Lymantriidae, Drepanidae, Thyrididae und Aegeriidae. Im Jahrg. 1916, A. 1, p. 137—152. — (15 nn.) (Lep.). — Lithosiinae, Nolinae, Noctuidae (p. p.), Ratardidae, Chalcosiinae, sowie Nachträge zu den Familien Drepanidae, Limacodidae, Gelechiidae, Oecophoridae und Heliodinidae. Im Jahrg. 1916, A. 3, p. 111—152 — (47 nn.). — 130) Neue Aberrationen der Noctuiden-Subfamilien Hadeninae, Erastrinae, Catocalinae, Momiinae und Phytometrinae. Im Jahrg. 1916, A. 2, p. 28—50 — (268 nn.) (Lep.). — 131) Herrich-Schäffersche Originalbilder europäischer Nomada-Arten. Im Jahrg. 1916, A. 2, p. 68—69, mit einer kolor. Taf. — (1 n.) (Hym.). — 132) Neue ur* wenig bekannte Nebenformen von Syntomididen. Ebenda, p. 79—86 — (71 nn.) (Lep.). — 133) Neue Nebenformen indischer Heterocera. Ebenda, p. 86—89 (33 nn.) (Lep.). — 134) Neue Nebenformen exotischer Heterocera. Im Jahrg. 1916, A. 3, p. 7—11 — (38 nn.) (Lep.). — 135) Einige kritische Bemerkungen zu Hampsons Fauna of British India, Moths, I—IV (1892—1896). Im Jahrg. 1916, A. 3, p. 28—34 — (Lep.). — 136) Catalogus Heterogynidarum hucusque descriptarum systematicus et synonymicus. Ebenda, p. 47—50. — (Lep.) — 137) Über die bei der Mehlmotte *Ephestia Kühniella* Zell. schmarotzende Ophionine. Ebenda, p. 101—104 — (Hym.). — 138) Catalogus Ratardidarum hucusque descriptarum systematicus et synonymicus. Im Jahrg. 1916, A. 4, p. 53—54 — (Lep.). — 139) (Eine bibliographische Notiz über eine Schrift von Baron von Hüpsch.) In Krausses „Hexapodol. Notizen“ im Jahrg. 1915, A. 5, p. 163—164. — 140) Übersicht der in Gistels „Acht-hundertundzwanzig neue oder unbeschriebene Thiere“ (1857) behandelten Insekten. Im Jahrg. 1916, A. 5, p. 75—101 — (42 nn.). — (Archiv für Naturgeschichte.) Jahresberichte: 141.—149) Über Prototracheata für 1905, l. c. 1906, II, 2, 3, p. 789—790. — f. 1906, l. c. 1907, II, 2, 3, p. 160—161. — f. 1907, l. c. 1908, II, 2, 3, p. 245—246. — f. 1908, l. c. 1909, II, 2, 3, p. 228—229. — für 1909, l. c. 1910, V, 2, p. 80—81. — f. 1910, l. c. 1911, V, 2, p. 75—76. — f. 1911, l. c. 1912, B. 10, p. 60—61. — f. 1912, l. c. 1913, B. 10, p. 61—62. — f. 1913, l. c. 1914, B. 10, zusammen 16 pp. — 150—151.) Über Lepidoptera für 1908 (zusammen mit W. Rammel) l. c. 1909, II, 2, 3, p. 220—324. — f. 1912, (p. p.) l. c. 1913, B. 7, p. 176—280. — 152) Über Diptera für 1906 (zusammen mit B. Wandolleck), l. c. 1907, II, 2, 3, p. 1—27. — 153) Über Aphaniptera für 1906 (zusammen mit B. Wandolleck), l. c. 1907, II, 2, 3, p. 28—30. — 154) Über Orthoptera für 1913 (von W. La Baume, mit Beiträgen von Embrik Strand) l. c., Jahrg. 1914, Abt. B, Heft 9, p. 1—42 (p. p.). — 155) 130 Rezensionen in den Jahrg. 1912 A, 1913 A, 1914 A, 1915 A, 1916 A. (76 pg.). — Berichte des naturwissenschaftlichen Vereines in Regensburg: 156) Coleopterologische und hymenopterologische Untersuchungen in Hallingdal und Lyngör (Norwegen) 1897. Im Heft VI, 1896—1897, p. 65—83 (1898) — (1 n.). — 157) Lepidopterologische Mitteilungen, Ebenda, p. 58—64. — 158) Zoologische Mitteilungen. Im Heft VII, 1898—1899, p. 100—119 (1900) — (Lep., Mammalia). — Berliner Entomologische Zeitschrift: 159) Eine neue afrikanische Cossidengattung. Im 55. Jahrg., p. 143—144 (1910) — (2 nn.) (Lep.). — 160) Die afrikanischen Ocinara-Arten des Berliner Museums. Ebenda, p. 145—156 (1910) — (8 nn.) (Lep.). — 161) Sechs neue Gelechiidae aus Argentinien. Ebenda, p. 165—173, mit 11 Fig. (1910) — (12 nn.) (Lep.). — 162) Neue süd- und ostasiatische Halictus-Arten im Königl. Zoologischen Museum zu Berlin. Im 54. Jahrg., p. 179—211

(1909) — (21 nn.) (Hym.). — 163) *Camptolynx*, a new Ichneumonid Genus in the Royal Berlin Zoological Museum. By P. Cameron (with a note by Embrik Strand). Im 55. Jahrg., p. 252 sq. (1910). — 164) Eine neue arktische Gelechia-Art. Im Jahrg. 47, p. 155—156 (1902) — (1 n.) (Lep., Norwegen). — Bull. Soc. entomol. de France: 165) Rectification synonymique. Im Jahrg. 1907, p. 175 — (1 n.) (Lep.). — Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandling: 166) Norske fund av Rhynchophorer. Jahrg. 1903, Nr. 2, 14 pp. — (Col., Norw.). — 167) Norske lokaliteter for Diptera. Ebenda, Nr. 3, 11 pp. — 168) Hymenopterologisk bidrag til Norges fauna. Ebenda, Nr. 8, 8 pp. — Det. kgl. norske Videnskabs Selskabs Skrifter (Trondhjem): 168a) Bemerkungen über einige norwegische Tephroclystien und Tineinen. Jahrg. 1901, Nr. 8 (1902), 6 pp. — (1 n.) (Lep.). — 169) Faunistiske notiser om staphylinider, cassidiner og coccinellider. Jahrg. 1901, Nr. 7, 10 pp. (1902). — Deutsche Entomologische National-Bibliothek: 170) (Bemerkungen betreffend meine „Neue Beiträge zur Arthropodenfauna Norwegens“). Im Bd. II, p. 34 (1911). — Deutsche Entomologische Zeitschrift: 171) *Pemphigostola synemonistis* Strand n. g. n. sp. (Lep), eine merkwürdige neue Castniide aus Madagaskar, die zugleich den Typus einer neuen Subfamilie bildet. Im Jahrg. 1909, p. 663—667 — (3 nn.). — 172) *Enydra* Wlk. und *Rhanidophora* Willgr. sind zwei verschiedene Gattungen. Ebenda, p. 667—668 (1909) — (Lep.). — 173) Ist *Pristoceraea alba* Rothsch. ein *Ovios*? (Lep.). Ebenda, p. 534—536 (1909) — (1 n.). — 174) Zur Kenntnis der Arctiidengattung *Anaxita* Wlk. Im Jahrg. 1911, p. 475—478 — (3 nn.) (Lep., S.-Amer.). — 175) Neue Gattungen und Arten afrikanischer Heterocera. Ebenda, p. 584—590 — (10 nn.) (Lep.). — 176) Beitrag zur Bienenfauna von Paraguay. Im Jahrg. 1909, p. 227—237 — (auch Biol.) (Hym.) (1 n.). — 177) Zur Kenntnis der Uraniidengattungen *Coronidia* Westw. und *Homidia* Strand n. g. (= *Coronidia* aut. p. p.). Im Jahrg. 1911, p. 635—649 — (7 nn.) (Lep., S.-Amer.) — 178) *Sphingidae* aus Deutsch-Ostafrika, gesammelt von Herrn Dr. Reuss. Ebenda, p. 649—653 — (1 n.) (Lep.). — 179) Über einige exotische (exklus. asiatische) Syntomiden des Deutschen Entomolog. Museums. Im Jahrg. 1915, p. 19—29 — (18 nn.) (Lep.). — 180) H. Sauters Formosa-Ausbeute: Syntomidae. Ebenda, p. 29—35 — (9 nn.) (Lep.). — Entomologische Mitteilungen: 181.—188) H. Sauters Formosa-Ausbeute: Trigonidae. Im Bd. II, p. 97—98 (1913) — (1 n.) (Hym.). — Zwei neue *Gonatopus*-Arten. Ebenda, p. 209—211 — (2 nn.) (Hym.). — Scelionidae. Ebenda, p. 211—212 — (1 n.) (Hym.). — Eine neue Art der Spathiinae. Ebenda, p. 212—214 — (1 n.) (Hym.). — Gen. *Methoca* Latr. Ebenda, p. 214—215 — (1 n.) (Hym.). — *Lymantriidae* II. Im Bd. III, p. 328—337 (1914) — (11 nn.) (Lep.). — Thyrididae. Ebenda, p. 337—338 — (Lep.). — Arctiidae. Im Bd. IV, p. 12—17 (1915) — (2 nn.) (Lep.). — Abbildungen von einigen früher beschriebenen Heterocera. Im Bd. VI, p. 312—316, mit einer Taf. (1917). — 189) Eine neue Noctuidengattung aus Neuguinea. Im Bd. III, p. 1—4, 1 Fig. (1914) — (2 nn.) (Lep.). — 190) Bemerkungen über *Paxylommatinae*. Ebenda, p. 27—31 — (Hym.). — 191) Ein nordamerikanisches Eumenidenest nebst deskriptiven Bemerkungen über die zugehörigen Wespen. Ebenda, p. 116—118, 1 Fig. — (auch Biol.) (Hym.). — 192) Über das Nest einer neotropischen Wespe, *Polybia occidentalis* Ol. Ebenda, p. 171—173, 1 Taf. — (Biol. Hym.). — 193) Beschreibung je einer neuen *Allodape*- und *Ceratina*-Art aus Kamerun, nebst biologischen Bemerkungen. Ebenda, p. 173—176 — (2 nn., Biol.) (Hym.). — 194) *Borer saccharellus* Gn. und drei neue orientalische *Pyralididen*formen. Ebenda, p. 273—276 — (3 nn.) (Lep.). —

- 195) Apidae von Tsingtau. Im Bd. IV, p. 62—78 (1915) — (12 nn.) (Hym.).—
 196) Lepidoptera aus Bonaberi in Kamerun, gesammelt von Herrn E. Hintz. Ebenda, p. 153—167, 173—194, mit 6 Textfig. — (34 nn.). — 197) Hymenoptera und Lepidoptera, in Horn: Eine kleine Insektenausbeute auf Lazarettschiffen des östlichen Kriegsschauplatzes. Im Bd. V, p. 202—205 (1916) — (1 n.). — 198) Über einige von Herrn E. Hintz gesammelte äthiopische Hymenoptera und Lepidoptera. Im Bd. VI, p. 34—43 (1917) — (5 nn.). — 199) Über W. Horns litauische entomologische Kriegsausbeute 1916 (besonders Trichoptera, Ephemeroptera, Lepidoptera und Hymenoptera). Von G. Ulmer, E. Strand und W. Horn. Im Band VI, p. 289—312 (1917), darin mein Anteil: Lep., p. 294—312, VII, p. 30—32, 149—161 (1918) — 200) 62 Rezensionen in Bd. 2 (1913) — 6, 7, H. 1—6 (1918) (ca. 65 pg.). — Entomologische Nachrichten: 201) Einige arktische Aberrationen von Lepidopteren. Im Jahrg. XXVI, p. 225—226 (1900). — Entomologische Rundschau: 202) Über einige hauptsächlich aus Kamerun stammende afrikanische Heterocera im Berliner Museum. Im 26. Jahrg., Nr. 23, 24 (1909) (Sep. 4 pp.) — (6 nn.) (Lep.). — 203) Lepidopteren aus Deutsch-Ost-Afrika, gesammelt von Herrn Leutnant H. Trefurth. Ebenda, Nr. 18—19 (1909) (Sep. 9 pp.) — (14 nn.). — 204) Fünf neue Gattungsnamen in Lepidoptera. Im 27. Jahrg., p. 161 (1910) — (5 nn.). — 205) Die paläarktischen Prosopis-Arten des Kgl. Zoolog. Museums zu Berlin. Im 26. Jahrg., Nr. 12—13 (1909) (Sep. 7 pp.) — (6 nn.) (Hym.). — 206) Zwei neue afrikanische Arten der Gattung Pimpla aus dem Kgl. Berliner Zoolog. Museum. Von P. Cameron (mit Vorwort von Embrik Strand). Im 27. Jahrg., p. 110 (1910) — (Hym.). — 207) Neue und wenig bekannte ostafrikanische Homoptera. Ebenda, p. 158 sq. (Sep. 7. pp.) mit 8 Fig. — (2 nn.) (Rhynch.). — 208) Neue und wenig bekannte ostafrikanische Heteroptera. Ebenda, p. 151 sq. (Sep. 4 pp.) mit 7 Fig. — (2 nn.) (Rhynch.). — 209) Neue Dipterengattung. Ebenda, p. 155. — (1 n.). — 210) Eine neue Amephora [err. typ. pro: Anephora] aus Kamerun. Im 28. Jahrg., p. 24 (1911) — (1 n.) (Rhynch.). Druckfehlerberichtigung: Nicht Amephora, sondern Anephora! Ebenda, p. 40. (Anonym erschienen auf Wunsch der Redaktion.) — 211) Eine neue Chalcididen-Gattung und -art, die zugleich den Typus einer neuen Tribus bildet. Ebenda, p. 58—59 — (2 nn.) (Hym.) (Formosa). — 212) Zwei neue exotische Großschmetterlinge. Ebenda, p. 70 — (2 nn.) (S.-Amer., Orient). — 213) Eine neue ostafrikanische Fulgoride. Ebenda, p. 86, 1 Fig. — (1 n.) (Rhynch.) — 214) Neue afrikanische Nomia-, Systropha- und Tetralonia-Arten. Ebenda, p. 110—112 — (6 nn.) (Hym.). — 215) Neue afrikanische Arten der Bienengattungen Anthophora, Eriades, Anthidium, Coelioxys und Trigona. Ebenda, p. 119—120, 122—124 — (9 nn.) (Hym.). — 216) Bemerkungen über Proplepsis superans Btl., einen japanischen Spanner. Ebenda, p. 122 — (Lep.). — 217) Neue afrikanische Megachile-Arten. Ebenda, p. 124—128, 131—134 — (17 nn.) (Hym.). — 218) Neue Großschmetterlinge aus Abyssinien. Ebenda, p. 137—141 — (15 nn.). — 219) Apallaga separata Strand n. g. n. sp. Hesperiidarum. Ebenda, p. 143—144 — (2 nn.) (Lep., Afr.). — 220) Druckfehler in meiner Arbeit über „Neue afrikanische Nomia-, Systropha- und Tetralonia-Arten“. Ebenda, p. 144 — (Hym.). — 221) Zwei neue südamerikanische Formen von der Lepidopteren-Familie Riodinidae (Erycinidae). Ebenda, p. 150 — (2 nn.). — 222) Eine neue Lasiocampide aus Kamerun. Ebenda, p. 150—151 — (1 n.) (Lep.). — 223) Eine neue riesenhafte Gelechiide aus Ecuador. Ebenda, p. 151 — (1 n.) (Lep.). — 224) Der Gattungsname Heteromma. Im 29. Bd., p. 16 (1912) — (2 nn.) (Lep., Arachn.). — 225) Eine neue Form von Calli-

morpha dominula L. Ebenda, p. 64 — (1 n.) (Lep.). — 226) Über vier neue oder wenig bekannte afrikanische *Nomia*-Arten. Im Bd. 29, p. 104—106 (1912) — (4 nn.) (Hym.) — 227) Das Weibchen von *Dismorphia Niepelti* Weym. Ebenda, p. 106—107 — (Lep. S.-Amer.) — 228) Eine neue Aberration von *Chrysophanus dispar* Hw. var. *rutilus* Wernebg. Im Bd. 30, p. 98, 1 Fig. (1913) — (1 n.) (Lep., Eur.). — Entomologische Zeitschrift (Frankfurt a. M.): 229) Über von Herrn Prof. Dr. Seitz in der algerischen Provinz Constantine gesammelte Hymenoptera. Im Jahrg. XXIV, p. 214—220 (1910) — (15 nn., Hymenopt.). — 230) *Anthophora norvegica* Nyl. ist gute Art. Im Jahrg. XXV, p. 180—181 (1911) — (Hym.). — 231) Über einige Nebenformen europäischer Großschmetterlinge. Ebenda, p. 253—254, 257—258 (1912) — (13 nn.) (Lepid.). — 232) Zwei neue *Westermannia* (Noctuidae). Im Jahrg. XXVII, p. 89 (1913) — (2 nn.) (Afr. Sumatra) (Lepid.). — 233) Über die ♀♀ von *Coronidia oritheia* Cr. und *difficilis* Strand. Im Jahrg. XXX, p. 1 (1916) — (Lepid., S.-Amer.) — 234) *Psociden*-Gespinnste. Im Jahrg. XXXI, p. 67—68 (1917). — 235) Kritische Bemerkungen zu H. Marschners 1914 erschienenen Aufsatz über *Lygris populata*. Ebenda, p. 74 (1917) — (Lepid.). — 236) Über den weißen Discalfleck im Vorderflügel bei *Castnia cacica* H.-Schäff. Von L. Pfeiffer (mit Note von Strand). Im Jahrg. XXIX, Nr. 7 (1915). — 237) Notizen zur Hymenopterenfauna Deutschlands, I.—III. Im Jahrg. XXXII, p. 2—4, 7 (1918). — Entomologische Zeitschrift (Guben): 238) Eine neue norwegische Geleclide (*Gelechia* (Lita) *nordlandicolella* Strand n. sp.). Im Jahrg. 16, Nr. 6 (1902) (Sep. 2 pp.) — (1 n.) (Lep.). — 239) *Satyrus alcyone* Schiff. v. *norvegica* Strand n. v. Im Jahrg. 17 (1903) p. 6 — (1 n.) (Lep.) — 240) Wie sich die grünen Farben aufzuweichender Schmetterlinge erhalten lassen. Im Jahrg. 16, p. 70 (1902). — 241) *Cidaria autumnalis* Stroem ab. *constricta* Strand. Im Jahrg. 14, p. 61—62 (1900). — 242) Eine neue Varietät von *Crambus hortuellus* Hb. Ebenda, p. 62. — 243) *Crambus biarmicus* Tengst. ab. *pallidus* Strand. Ebenda, p. 92. — 244) Berichtigung. Im Jahrg. 16, p. 26 (1902). — Entomologische Zeitschrift (Stuttgart): 245) Zur Kenntnis afrikanischer *Ypthima*-Arten auf Grund des im Berliner Museum vorhandenen Materials. Im Jahrg. XXIII, p. 112—114 (1909) — (18 nn.) (Lepid.): — 246) Zur Kenntnis afrikanischer *Lycaenesthes*-Arten. Ebenda, p. 124—125, 126—127 (1909) — (4 nn.) (Lepid.). — Druckfehler-Berichtigungen. Ebenda, p. 145 (1909) — (Lepid.). — Entomologisk Tidskrift: 247) Enumeration hymenopterorum norvegicorum. Im Jahrg. 1898, p. 71—112. — 248) Et lidet bidrag til Norges entomologiske fauna. Im Jahrg. 1899, p. 287—292 — (Hym., Ort., Hem., Odon.). — 249) *Notiophilus laticollis* Chaud. i Norge? Ebenda, p. 292 — (Col.). — 250) Entomologiske notitser. Im Jahrg. 1900, p. 271—272 — (Col., Lep., Plecoptera). — 251) Entomologiske meddelelser. Ebenda, p. 30—32 — (Neur., Lep., Col.). — 252) *Trichoptera* og *Neuroptera*-*Planipennia* samlede [i Norge] av... Im Jahrg. 1901, p. 93—96. — 253) For Norges fauna nye staphyliner og apioner. Ebenda, p. 143 — (Col.). — 254) *Mesotype virgata* Rott., en for Norges fauna ny *geometer*. Im Jahrg. 1902, p. 47 — (Lep.). — 255) *Chloroclystis chloerata* Mab. v. *hadenata* Fuchs, en for Skandinavien ny *Geometer*. Ebenda, p. 48 — (Lep.). — 256) *Plutella hyperborella* Strand n. sp. Ebenda, p. 63—64 — (1 n.) (Lep.). — 257) Norske fund av Hemiptera. Im Jahrg. 1902, p. 257—270 — (Norw.). — 258) Herr O. M. Reuter og mine „Norske fund av Hemiptera“. Im Jahrg. 1903, p. 256—258 — (Rhynch., Norw.). — 259) Notis om nogle Odonater. Im Jahrg. 1902, p. 198 — (Norw.). — 260) Faunistik og kritik. Et sidste ord til hr. O. M. Reuter.

Im Jahrg. 1905, p. 193—198 — (Norw. Rhynch. und Allgem.). — Fauna exotica: 261) Neue exotische Chalcididen der Gattungen Phasgonophora Westw., Heptasmicra Ashm., Anacryptus Kby., Antrocephalus Kby., Apeirilampus Wlk. und Chryseida Spin. Im Jahrg. I, p. 6—8, 9—10 (1911) — (9 nn.) (Hymenopt. S.-Am., Orient., Afr.). — 262) Eine neue afrikanische Nymphalidine. Ebenda, p. 37 (1911) — (1 n.) (Lep.). — 263) Fünf neue exotische Heterocera. Ebenda, p. 41—43 (1911) — (6 nn.) (Lepid.) (S.-Am., Orient., Afr.). — 264) Zur Kenntnis der Arten der Notodontidengattung Rigema Wlk. Ebenda, p. 49—50, 53—54 (1912) — (6 nn.) (Lepid., Afr.). — 265) Was sind „Agaristidae“? Ebenda, p. 57 (1912) — (Lepid.). — 266) Zur Orientierung über die afrikanischen Notodontidengattungen. Im Jahrg. II, p. 26—28, 29—31, 33—34, 38—40, 41—42 (1912) — (1 n., Lepid.). — 267) Zwei neue Satyriden von Roraima. Ebenda, p. 43—44, 47—48 (1912) — (3 nn.) (Lepid., S.-Am.). — Internationale Entomologische Zeitschrift (Guben): 268) Zwei neue afrikanische Hesperiden. Im 3. Jahrg., p. 176 (1909) — (3 nn.) (Lep.). — 269) Zum Vorkommen der Gattung Thaumetopoea Hb. in Afrika: Thaumetopoea apogetica Strand n. sp. Ebenda, p. 196 (1909) — (1 n.) (Lep.). — 270) Lepidopteren von Eregli und Taurus in Kleinasien, gesammelt von Herrn Paul Niedieck. Ebenda, p. 78 (1909) — (5 nn.). — 271) Lepidoptera aus Deutsch-Ost-Afrika, gesammelt von Herrn Dr. C. Uhlig. Ebenda, p. 128 (1909) — (5 nn.). — 272) Zwei Gattungsnovitäten exotischer Heteroceren. Im 4. Jahrg., p. 98 (1910) — (2 nn.). — 273) Neue afrikanische Pierididen und Nymphalididen, gesammelt von Herrn Prof. Dr. J. Vosseler. Ebenda, p. 219 (1911) — (12 nn.) (Lep.). — 274) Neue afrikanische Geometriden der Gattung Terina Wlk. Ebenda, p. 227 (1911) — (3 nn.) (Lep.). — 275) Eine neue Pyraustine (Fam. Pyralidae) aus Kamerun. Im 5. Jahrg., p. 125 (1911) — (1 n.) (Lep.). — 276) Zwei neue afrikanische Heterocera der Gattungen Phasicnecus und Thaumetopoea. Ebenda, p. 17 — (2 nn.) (Lep.). — 277) Eine neue afrikanische Psychide. Ebenda, p. 17 — (1 n.) (Lep.). — 278) Eine neue Pericopiide aus Brasilien (Lepid.). Ebenda, p. 77 — (1 n.). — 279) Amblyteles nonagriæ Holmgr. und celsiæ Tischb. sind zwei verschiedene Arten. Im 4. Jahrg., p. 41 (1910)—(Hym.) (Eur.). — 280) Eine neue südamerikanische Biene der Gattung Corynura Spin. Im 5. Jahrg., p. 35 (1911)—(1 n.) (Hym.). — 281) Über einige asiatische Arten der Schlupfwespengattung Bracon F. im Kgl. Zoolog. Museum zu Berlin. Von P. Cameron, ins Deutsche übertragen und mit Vorwort von Embrik Strand. Im 3. Jahrg., p. 277 (1910) — (Hym.). — 282) Zwei neue Formen von Imbrasia Deyrollei J. Ths. Im 5. Jahrg., p. 257 sq. Mit 3 Fig. (1911) — (2 nn.) (Lep., Afr.). — 283) Ein neuer Bär von Thianschan. Im 6. Jahrg., p. 2 (1912) — (2 nn.) (Lep.). — 284) Saturniidae aus Deutsch-Ost-Afrika. Im 5. Jahrg., p. 285 sq. (1911) — (2 nn., auch Biol.). — 285) Drei neue Gattungsnamen in Arthropoda. Ebenda, p. 287 (1911) — (3 nn.). — 286) Neuer Name einer Braconide. Im 5. Jahrg., p. 291 (1912) — (1 n.) (Hym.). — 287) Zur Kenntnis papuanischer und australischer Hymenopteren, insbesondere Schlupfwespen. Ebenda, p. 86 sq. (Sep. 32 pp.) — (1911) — (23 nn.). — 288) Biologische Notiz über papuanische Trigonon. Im 6. Jahrg., p. 11 (1912) — (Hym.). — 289) Sich selbst im Wege. (Eine Bemerkung zu Josef Redtenbacher's „Vergleichende Studien über das Flügelgeäder der Insekten.“) Im 7. Jahrg., p. 52 (1913). — 290) Über einige orientalische Rhopalocera aus der Sammlung des Herrn W. Niepelt. Im 8. Jahrg., p. 103 sq. (Sep. 7 pp.) (1914) — (8 nn.) (Lep.). — 290a) Eine neue Form von Anthocharis cardamines L. Im 7. Jahrg., p. 323 sq. (Sep. 3 pp.), mit 3 Fig. (1914) — (1 n.) (Lep.). — 291) Zur Kenntnis des afrikanischen Papilio antheus (Cr.)

- Westw. Im 8. Jahrg., p. 3 sq. (Sep. 8 pp.) (1914) — (7 nn.) (Lep.). — 292) Eine neue äthiopische Noctuidenart der Gattung *Acripia* Wlk. Im 9. Jahrg., p. 18 (1915) — (1 n.) (Lep.). — 293) Wie Chr. Aurivillius „kritisiert“. Ebenda, p. 32 (Lep.). — 294) Verzeichnis einiger Apidae von Sizilien. Ebenda, p. 31 (Sep. 3 pp.) — (Hym.) — 295) Neue Gattungsnamen in der Hymenopterologie und Lepidopterologie, nebst einigen allgemein entomologischen Bemerkungen. Im 10. Jahrg., p. 137 (1917) — (9 nn.). — 296) Kritische Bemerkungen zu Stichels Besprechung des 2. Teiles meiner „Lepidoptera Niepeltiana“. Im 11. Jahrg., p. 191—192 (1917) und 207—208 (1918). — Iris (Dresden): 297) Übersicht der bekannten Amphicallia-Arten. Im Jahrg. 1909, p. 99—103 — (1 n.) (Lep., Afr.). — 298) Lepidoptera aus Deutsch-Ost-Afrika, gesammelt von Herrn Oberleutnant Wintgens. Ebenda, p. 104—121 — (12 nn.). — 299) Bemerkungen über die ersten Stände von *Eligma narcissus* Cram. Ebenda p. 183—184 — (Lep., Biol.). — 300) Ein Ahasver unter den Lepidopteren: Die Limacodiden-Gattung *Casphalia* Wlk. (= *Zaracha* Wlk.). Ebenda, p. 185—190. — 301) Übersicht der Anaphe-Arten. Ebenda, p. 191—193 — (1 n.) (Lep., Afr.). — 302) Eine neue Anaphe-Form. Im Jahrg. 1910, p. 183—184 — (1 n.) (Lep., Afr.). — 303) Eine neue *Carnegia*-Art, nebst Bemerkungen über die Ludiinen. Ebenda, p. 185—189 — (1 n.) (Lep., Afr.). — 304) Schmetterlinge aus Zentral- und Westsumatra, gesammelt von Herrn Dr. Max Moszkowski. Ebenda, p. 190—208 — (8 nn.). — 305) Die im Berliner Museum vorhandenen *Ludia*- und *Holocera*-Arten, nebst Beschreibungen weiterer, von Prof. Dr. J. Vosseler gesammelter afrikanischer Großschmetterlinge. Im Jahrg. 1911, p. 110—121 — (13 nn.) (Lep.). — Jahrbücher des nassauischen Vereines für Naturkunde: 306) Drei neue *Crabroniden*, nebst Bemerkungen zur Verbreitung einiger anderer Hymenopteren (exklusive Apiden) des Naturhistorischen Museums zu Wiesbaden. Im 63. Jahrg., p. 45—52 (1910) — (3 nn.) (Afr., Java etc.). — 307) Apidologisches aus dem Naturhistorischen Museum zu Wiesbaden. Ebenda, p. 35—45 — (6 nn.) (Hym. d. Welt). — 308) Über einige amerikanische Hymenopteren des Naturhistorischen Museums zu Wiesbaden. Ebenda, p. 8—18 — (5 nn.). — 309) Drei neue afrikanische *Notodontiden* der Gattung *Graphidura* Strand. Im 64. Jahrg., p. 121—123 (1911) — (4 nn.) (Lep.). — 310) Ein bisher unbekanntes *Doryliden*weibchen aus Kamerun. Ebenda, p. 118—120 — (1 n.) (Hym.). — 311) Neue afrikanische Bienen der Gattung *Nomia*. Ebenda, p. 124—136. — (12 nn.). — 312) *Castnia angusta* Druce. Im 66. Jahrg., p. 202—203 (1913) — (Lep.). — Chr. Schröders Jahrbuch über die Fortschritte der Entomologie: 313.—315) *Protura* für 1913 (4 pp.), *Collembola* für 1913 (2 pp.), *Thysanoptera* für 1913 (2 pp.). (Liegt nur in Korrektur vor!) — Jahreshefte des Vereines für vaterländische Naturkunde in Württemberg: 316) Ausgewählte Kapitel aus O. M. Reuters „Revisio critica *Capsinarum*“ als Beitrag zur Biologie und Morphologie der *Capsiden*, ins Deutsche übertragen von Emrik Strand, überarbeitet von Th. Hueber und J. Gulde. Im Jahrg. 1906, p. 263—311 — (Rhynch.). — Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin: 317) Verzeichnis der von Herrn Prof. Dr. L. Schultze vom Oberlauf des K. Augusta-Stroms in Deutsch-Neuguinea mitgebrachten Schmetterlinge. Im 5. Bd., p. 469—474, mit 3 Fig. (1911) — (9 nn.) (Lep.). — 318) Zoologische Ergebnisse der Expedition des Herrn Hauptmann a. D. Fromm 1908/1909 nach Deutsch-Ostafrika. Lepidoptera. Ebenda, p. 277—304, mit 7 Fig. (1911) — (34 nn.). — 319) Beitrag zur Kenntnis der *Lycaenidengattung* *Liphyra* Westw. Ebenda, p. 307—309 (1911) — (2 nn.) (Lep.). —

- 320) Zur Kenntnis der papuanischen Tagfaltergattung *Tellervo* Kby. (Hamadryas aut.). Ebenda, p. 477—482 (1911) — (4 nn.) (Lep.). — 321) Über die von Herrn Ingenieur E. Hintz in Kamerun gesammelten Hymenoptera, mit Beiträgen zur Kenntnis afrikanischer *Paniscus*-Arten. Ebenda, p. 485—503 (1911) — (23 nn.). — 322—323) Zoologische Ergebnisse der Expedition des Herrn G. Tessmann nach Südkamerun und Spanisch-Guinea. Bienen. Im 6. Band, p. 265—312 (1912) (57 nn.) (Hym.). — (Do.) Trigonulidae. Ebenda, p. 127—132 (1912) (6 nn.) (Hym.). — Naturen (Bergen): Fünf populär-zoologische Aufsätze in: Jahrg. 1900, Nr. 2 u. 5 und 1903, Nr. 6—7. Der eine: Pilledreiere (1900, Nr. 5) ist durch ein Versehen des Druckers anonym erschienen. — Naturwissenschaftliche Wochenschrift: 324) Notiz über Literatur über mitteleuropäische Crabronidae und Pompilidae. Im Bd. XXVI, p. 64 (1911). — 325) Parasiten in Spinneneiern. Im Bd. IX (N. F.), p. 294 (1910) — (Biol.). — Nyt magasin for naturvidenskaberne: 326) Bidrag til Hallingdals og Lyngørs insektsauna. Im Bd. 37, p. 46—72 (1899) — (Lep., Orth., Hem., Dipt.). — 327) Fortegnelse over Coleoptera samlede av hr. A. Wollibaek saerlig i Fredrikstads omega. Im Bd. 37, p. 308—330 (1900). — 328) Beitrag zur Schmetterlingsfauna Norwegens. Im Bd. 39, p. 25—72 (1901) — (41 nn.). — 329) Norske findesteder for Coleoptera. Ebenda, p. 327—336 (1901). — 330) Beitrag zur Schmetterlingsfauna Norwegens, II. Im Bd. 40, p. 135—192 (1902) — (27 nn.) (Lep.). — 331) Beitrag zur Schmetterlingsfauna Norwegens, III. Im Bd. 42, p. 109—179 (1904) — (20 nn.) (Lep.). — 332) Bemerkninger til Myntmester Münsters „Nye norske Coleoptera“. Im Bd. 42, p. 180—182 (1904) — (Norweg. Col.). — 333) Nye bidrag til Norges hymenopter. og dipterfauna. Im Bd. 44, p. 95—104 (1906). — 334—340) Neue Beiträge zur Arthropodenfauna Norwegens nebst gelegentlichen Bemerkungen über deutsche Arten. [Unter Mitwirkung von Spezialisten.] I.—V. (Vorwort, Literaturverzeichnis, Copeognathen, Ichneumoninae, Anthophila, Fossores, Myriopoda, Pseudoscorpiones, Oribatidae.) Im Bd. 48, p. 307—353 (1910) (22 nn.). — VI.—XII. (Plecoptera, 7 Schlupfwespenfamilien, Vespidae, Formicidae, Chalastogastra.) Im Band 50, p. 1—51 (1912) (15 nn.). — XIII.—XIV. (Heteroptera, Lycosidae.) Ebenda, p. 200—222 (1912). — XV. (Homoptera.) Im Bd. 51, p. 269—274 (1913) (1 nn.). — XVI.—XX. (Diptera, Neuroptera, Schlupfwespen.) Ebenda, p. 310—361, mit 5 Fig. (1914) (4 nn.). — XXI. (Cynipidae.) Im Bd. 52, p. 353—356 (1915) (4 nn.). — (XXII.—XXV. Im Bd. 56, p. 107—127 (1919) (8 nn.) (Hym., Lep.) — 341) Kritische Bemerkungen zu dem Artikel „Lepidopterologische Meddelelser I.“, in Nyt Magazin for Naturvidenskaberne Bd. 53 (1915), p. 269—271. Im Band 54, p. 181—187 (1916). — Revue Zoologique Africaine: 342) Neue afrikanische Arten der Bienengattungen *Melecta*, *Crocisa* und *Megachile*. In Vol. I, p. 78—85 (1911) — (9 nn.) (Hym.). — 343) Über zwei *Rhopaloceren* aus Kongo. In Vol. II, p. 479—481 (1913) — (1 nn.) (Lep.). — 344) *Striphnopterygidae* aus Deutsch-Ostafrika, gesammelt von Herrn Dr. Reuss. In Vol. I, p. 269—271 (1911) — (3 nn.) (Lep.) — 345) *Insectes rec. au Congo au cours du Voyage de S. A. R. le Prince Albert de Belgique*. Lepidoptera, Heterocera. In Vol. II, p. 87—90 (1912) — (3 nn.). — Schriften der Naturforsch. Gesellschaft in Danzig: 346) Beschreibungen neuer Schmetterlingsformen aus Norwegen. In (N. F.) 10, p. 285—286 (1901) — (9 nn.). — Societas Entomologica: 347) *Mylothris ruandana* Strand n. sp. Im Jahrg. XXIV, p. 42—43 (1909) — (1 nn.) (Afr., Lep.). — 348) Über das mutmaßliche Weibchen von *Abynotha Preussi* (Mab. et Vuill.). Ebenda, p. 97—99 (1909) — (Afr.

- (Lep.). — 349) *Xanthospilopteryx limbomaculata* Strand n. sp. Ebenda, p. 108 (1909) — (1 nn.) (Afr., Lep.). — 350) Eine neue afrikanische *Phibalapteryx*-Art, Ebenda, p. 174 (1910) — (1 n.) (Lep.). — 351) Neue Tagfalter-Formen aus Usambara. Im Jahrg. XXV, p. 5—6 (1910) — (9 nn.). — 352) Die Gattungsnamen *Hemipecten* und *Dipaena* in der Lepidopterologie. Ebenda, p. 26 (1910) — (1 n.). — 353) Neue Hymenopterengattung. Ebenda, p. 26 (1910) — (1 n.). — 354) Neuer Gattungsname in der Lepidopterologie. Ebenda, p. 72 (1910) — (1 n.). — 355) Eine neue ostafrikanische *Diatraea*-Art, Ebenda, p. 91 (1911) — (1 n.) (Lep.). — 356) Die afrikanische Noctuidengattung *Busseola* Thur. Ebenda, p. 91—92 (1911) — (Lep.). — 357) Deskriptive Bemerkungen über drei afrikanische Schwärmer aus der Sammlung des Berliner Museums. Ebenda, p. 94—95 (1911) — (Lep.). — 358) Neue Rhynchotengattung. Ebenda, p. 19 (1910) — (1 n.). — 359) Der Gattungsname *Diplura*. Ebenda, p. 14 (1910) — (2 nn.) (Lep., Aves). — 359a) Die Gattungsnamen *Erigone*, *Ericia* und *Nordenskiöldia*. Ebenda, p. 34 (1910) — (3 nn.) (Mollusca, Lepid., Arachn.). — 360) On some Asiatic Species of the Subfamilies Braconinae and Exothecinae in the Royal Berlin Museum. By P. Cameron [herausgegeben und mit Vorwort von Embrik Strand]. Ebenda, p. 11—12, 14—16, 19—20, 22—23, 25—26 (1910) — (Hym.). — 361) Neue exotische Chalcididen der Gattungen *Lycisca* Spin., *Dirhinus* Dalm. und *Hontalia* Cam. Im Jahrg. XXVI, p. 25—27 (1911) — (8 nn.) (Hymenopt., S.-Amer., Afr.). — 362) Neue und wenig bekannte afrikanische Bienen der Gattungen *Eriades*, *Steganomus* und *Prosopis*. Im Jahrg. XXVII, p. 6—7, 11, 15—16, 20, 27, 30—31, 33—34 (1912) — 16 nn.) — (Hymenopt.). — 363) Nachtrag zum zweiten Teil meiner „Lepidoptera Niepeltiana“. Im Jahrg. XXXII, p. 47—49, 51—52 (1917), und im Jahrg. XXXIII, p. 2—3, 11—12, 19—20, 26—28, 30—31, 38—39, 43—44, 46—47 (1918) — (5 nn.). — Stettiner Entomol. Zeitung: 364) Beschreibungen afrikanischer Lepidoptera aus der Sammlung des Stettiner Museums. Im Jahrg. 1911, p. 369—377 — (8 nn.). — Supplementa Entomologica: 365—368) H. Sauters *Formosa*-Ausbeute: *Trigonalidae* II. In Nr. 3, p. 32—33 (1914) (1 n.) (Hym.). — *Apidae* I. In Nr. 2, p. 23—67 (1913) (34 nn.) (Hym.). — *Lymantriidae* I. In Nr. 3, p. 35—41 (1914) (4 nn.) (Lep.). — *Limacodidae*, *Lasiocampidae* und *Psychidae*. In Nr. 4, p. 4—13 (1915) (6 nn.) (Lep.). — Syn og Segn (Kristiania): 25 populär-zoologische Aufsätze in den Jahrg. 1897, Nr. 1, 3 und 5; 1898, Nr. 5; 1899, Nr. 2 und 5; 1900, Nr. 1 und 3; 1901, Nr. 4 und 5; 1902, Nr. 1, 3, 6, 7 und 8; 1903, Nr. 3. — Tijdschrift voor Entomologie: 369) On some Asiatic Species of the Subfamilies Exothecinae... by P. Cameron [with a note by Embrik Strand]. Im Band 53, p. 41 sq. (1910) — (Hym.). — Tromsø museums aarshefter: 370) Ichneumonologiske meddelelser. Im Band 23, p. 7—9 (1900) — (Hym.). — Verhandlungen der zool.-bot. Gesellschaft in Wien: 371) *Coleophora aethiopiiformis* Strand nov. spec. Im Jahrg. 1902, p. 562 — (1 n.) (Lep., Norwegen). — 372) 38 Referate in den Jahrg. 1899, 1900, 1901, 1902 und 1904 (ca. 33 pg.). — Wiener Entomologische Zeitung: 373) Verzeichnis der von Herrn Oberleutnant F. Reuter an der Dume-Mündung in Kamerun gesammelten und dem Kgl. zoolog. Museum in Berlin geschenkten Lepidopteren. Im 29. Jahrg., p. 29—35 (1910) — (7 nn.). — 374) Faunistische und systematische Notizen über afrikanische Bienen. Im 30. Jahrg., p. 135—159 (1911) — (14 nn.) (Hym.). — 375) Ein vergebener Gattungsname in *Machiloidea*. Ebenda, p. 77 (1911) — (1 n.). — 376) Eine echte *Eucera* von Südamerika? Ebenda, p. 78—78 — (1 n.) (Hym.). — 377) Eine neue *Megachile* von den Salomonen. Ebenda, p. 79—80 — (1 n.)

(Hym.). — 378) Neue und wenig bekannte exotische Arten der Chalcidengattungen *Megastigmus* Dalm., *Mesodiomorus* Strand (n. g.), *Polychromatium* D. T. und *Leucospis* F. Ebenda, p. 93—99 (1911) — (10 nn.) (Hym., S.-Am., Formosa). — 379) On some Asiatic species of the Braconid Subfamilies Rhogadinae... by P. Cameron [with a note by Embrik Strand]. Im 29. Jahrg., p. 1 sq. (1910) — (Hym.). — 380) Zwei neue südamerikanische Stenophasmus (Stephanidae). Im 30. Jahrg., p. 14—15 (1911) — (2 nn.) (Hym.). — 381) *Anecphora angulosa* n. sp. (Fulgoridae). Ebenda, p. 16 — (1 n.) (Rhynch., Afr.) — 382) Zwei neue afrikanische Bienen der Gattungen *Nonia* und *Omachthes*. Ebenda, p. 223—225 — (2 nn.) (Hym.). — 383) Eine neue ostafrikanische Eule der Subfamilie *Erastrianae*. Ebenda, p. 225—226 — (1 n.). — 384) Vorliegendes Verzeichnis. Ebenda, 37. Jahrg. 1918. — Zeitschrift für Naturwissenschaften (Halle a. S.). 385) On some African Species of the Subfamilies Exothecinae, Aphrastobraconinae... by P. Cameron [with a note by Embrik Strand]. In Bd. 81, p. 433 sq. (1909) — (Hym.). — Zeitschrift für wissenschaftliche Insektenbiologie: 386) Lepidopterologische Ergebnisse einer Sammelreise der Gebrüder Rangnow nach Persien. Von H. Stichel, mit Neubeschreibungen von R. Püngeler, E. Strand und dem Autor. Im Band VII, p. 5 sq. (1911), mein Beitrag p. 162—163, mit 1 Fig. (2 nn.). — Zoologische Jahrbücher. (Abt. für System.): 387—391) Beiträge zur Kenntnis der Hymenopterenfauna von Paraguay auf Grund der Sammlungen und Beobachtungen von Prof. J. D. Anisits. Unter Mitwirkung mehrerer Spezialisten. I.—VI. [Crabronidae, Thynnidae, Scoliidae, Mutillidae, Vespidae, Masariidae, Chrysididae, Evaniidae]. Im 29. Band, p. 126—242 mit 1 Tafel (1910) (41 nn. von mir). — VII. (Apidae). Ebenda, p. 455—562 (1910) (64 nn.). — VIII. (Eumeneidae). Im 31. Band, p. 39—58 (1911). — IX. (Chalcididae). Ebenda, p. 377—406 (1911). — X. (Biologica). Im 33. Band, p. 257—346, mit 2 Tafeln und Textfiguren A—P. (1912). — Zoologisches Zentralblatt: 392) Referate über 23 Insekten-Arbeiten im 13. Band (1906). — 393) Referate über 13 Insekten-Arbeiten im 14. Band (1907). — 394) Referate über 53 Insekten-Arbeiten im 15. Band (1908). — 395) Referate über 61 Arbeiten nordischer Verfasser. [Nur in Korrektur vorliegend!] (scheint nie erschienen zu sein). — *B. Celojumu aprakstos*: 396) Coleoptera, Hymenoptera, Lepidoptera und Araneae. In: Report of the Second Norwegian Arctic Exped. in the „Fram“ 1898—1902. Nr. 3. 30 pp. (1905) — (6 nn.). — 397) Apidae. In: Wissensch. Ergebn. d. deutschen Zentral-Afrika-Expedition 1907—1908 unter Führung Adolf Friedrichs, Herzogs zu Mecklenburg. Band III, p. 135—166 (1910) — (24 nn.) (Hym.). — 399) Hymenoptères [du Perou et de l'Equateur]. In: Mission du service géogr. de l'armée pour la mesure d'un arc de meridiem équator. en Amérique du Sud (1899—1906). T. X. fasc. 1, p. 13—32, pl. IV. Paris 1913. — 400) Lepidoptera. In Voeltzkow, Flora und Fauna der Comoren. (Reise in Ostafrika in den Jahren 1903—1905. Band III, p. 466—472) 1916 (1 n.). — *C. Dažados izdevums*: 401—405) Agaristinae. In *Lepidopterorum Catalogus editus a (Chr. Aurivillius et) H. Wagner*. Berlin 1912. 82 pp. (34 nn.). — Brahmaeidae. Ebenda, 1913, 6 pp. — Megalopygidae, Dalceridae, Epipyropidae [zusammen mit H. G. Dyar bearbeitet]. Ebenda, 1913, 29 pp. — Arctiinae. Ebenda, 1919, 416 pp. — Lithosiinae et Nolinae. l. c. 1922, 400 pp. u. 1920, 60 pp. — 406—414) Genus *Castnia*. In: Seitz. Groß-Schmetterlinge der Erde. Band, VI, p. 7—19, mit 8 kolor. Tafeln (1913) (41 nn.). — [Die indoaustralischen] Castniidae. Ebenda, Band X, p. 1—4, Tafel 1 und (p. p.) 9 (1911) (11 nn.). — [Die indoaustralischen]

Lymantriidae (inclus. Ratardinae u. Teara). Ebenda, p. 292—344, Bogen 43—45 mit Tafeln 38—46 (1915—1925) (35 nn.). — [Die paläarktischen] Lymantriidae. Ebenda, Band II, p. 109—141, mit Tafeln 19—23 (30 nn.). — [Die paläarkt.] Thaumetopoeidae. Ebenda, p. 143—145 mit (p. p.) Tafeln 21 und 23 (1911) (1 n.). — [Die paläarkt.] Drepanidae. Ebenda, p. 195—206, mit Tafeln (p. p.) 22, 23, 30 und 48 (1911) (8 nn.). — [Die paläarkt.] Psychidae. Ebenda, p. 353—370, mit Taseln 55 und 56 (1912 (3 nn.)). — [Die afrikanischen] Castniidae l. c. XIV, Bogen 2 (1926). — [Die indoaustral.] Bombycidae, l. c. Bd. X, p. 436—442 (1922). — 415—416 [recte: 412!]. Lepidoptera Niepeltiana. Abbildungen und Beschreibungen neuer und wenig bekannter Lepidopteren aus der Sammlung W Niepelt. Zirlau, 1914, 65 pp. mit 4 kolor. u. 8 schwarzen Tafeln. 4° (16 nn.). — 2. Teil, Zirlau, 1916, 26 pp. 5 Tafeln (47 nn.).

Darbi zōologijā, izņemot entomologiju. A. Žurnālos (uzskaitīti alfabētiskā kārtā). Abhandl. d. Naturhistor. Gesellsch. Nürnberg: 1) [413] Über eine Porrhomma-Art aus fränkischen Höhlen. In Bd. 16, p. 139—152, 1 Tafeln (1906). — Auch als: Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkab. zu Stuttgart, Nr. 32, erschienen (Arachn.). — Abhandl. u. Ber. d. Kgl. Zool. u. Anthropol.-Ethnogr. Museums zu Dresden: 2) [414] Spinnentiere aus Neu Guinea (Opiliones, Psechruidae und Clubionidae), gesammelt von Dr. Schlaginhaufen. In Bd. 13, Nr. 5, 16 pp. (1911) (20 nn.) (Arachn.). — Abhandl. d. Senckenberg. Naturf. Gesellschaft Frankfurt a. M.: 3) [415] Araneae von den Aru- und Kei-Inseln. In Bd. 34, p. 127—199, mit 1 kolor., 1 doppelten u. 1 einfachen schwarzen Taf. (1911) (92 nn.). — 4) [416] Opiliones der Aru- und Kei-Inseln. Ebenda, p. 201—205 (1911) (3 nn.). — 5) [417] Indoaustralische, papuanische und polynesische Spinnen des Senckenbergischen Museums. In Bd. 36, p. 181—274, mit 2 kolor. und 4 schwarzen Tafeln (1915) (25 nn.). — 6) [418] Japanische Spinnen [Mitverfasser: W. Bösenberg, alleiniger verantwortlicher Verfasser: Embr. Strand]. In Bd. 30, 330 pp., mit 7 kolorierten und 1 schwarzen Einzeltafel und 6 schwarzen Doppeltafeln (1906), 4° (259 nn.). — Abhandl. d. naturf. Gesellsch. Görlitz: 7) [419] Bemerkungen über norwegische Laterigraden nebst Beschreibungen drei neuer oder wenig bekannter Arten. In Bd. 23, 15 pp. (Sep!), 3. Fig. (1901) (Arachn.). — 8) [420] Süd- und ostasiatische Spinnen. I. In Bd. 25, p. 107—215, 1 Taf. (1907) (34 nn.). — 9) [421] II. Ebenda, Bd. 26, p. 1—128 (1909) (5 nn.). — Archiv for matematik og naturvidenskab: 10) [422] Araneae Hallingdaliae. Beretning om araneologiske undersøgelser i Hallingdal sommeren 1898. Bd. XXI, Nr. 6, 68 pp. (1899) (2 nn., auch Biol. etc.). — 11) [423] Theridiiden aus dem nördlichen Norwegen. Bd. XXIV, Nr. 2, 66 pp., 18 Figg. (1901) (16 nn., auch Biol. etc.) (Arachn.). — 12) [424] Nordafrikanische, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelte Clubioniden. In Bd. XXIX, Nr. 2, 70 pp. (1908) (Arachn.) (2 nn.). Auch als Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, Nr. 55, erschienen. — Archiv für Naturgeschichte. (Redaktion des Archivs seit 1910): 13) [425] Verzeichnis der von Oscar Neumann in Süd-Aethiopien gesammelten Spinnen. In Jahrg. 74, Bd. I, p. 13—66, Taf. II, Figg. 1—27. Diese und die flg. Arbeit sind auch als: Mitt. aus d. Kgl. Naturalienkab. zu Stuttgart, Nr. 58, zusammen erschienen (1908). — 14) [426] Nordafrikanische Spinnen, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelt (Dictynidae... [11 kleinere Familien]). Mit Verzeichnis der gesamten system.-faunist. Literatur über afrikanische Spinnen. Ebenda, p. 67—128, Taf. II, Figg. 1a—8a [cfr. vorige Arbeit!] (3 nn.). — 15) [427] Nordafrikanische, hauptsächlich von Carlo Freiherr

von Erlanger gesammelte Lycosiden. Im 73. Jahrg., I. Bd., p. 291—376, 1 Taf. (1908) (Arachn.) (6 nn.). Auch als: Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, Nr. 52, erschienen. — 16) [428] Erstes Verzeichnis der bei Rom von Adolfo Rossi gesammelten Spinnen. Im 75. Jahrg., I. Bd., p. 129—138 (1909) (1 nn. — 17) [429] Bemerkungen über einige Arachniden aus württembergischen und fränkischen Höhlen. Im 76. Jahrg., I. Bd., 2. Heft, p. 44—52 (1910) (1 nn.). — 18) [430] Arachniden von der kanarischen Insel Gomera, gesammelt von Herrn Prof. Dr. W. May. In 1911, Bd. I, Heft 2, p. 189—201 (6 nn.). — 19) [431] Vorläufige Diagnosen neuer Spinnen, insbesondere aus der Südsee, des Senckenbergischen Museums. Ebenda, p. 202—207 (47 nn.). — 20) [432] Über einige Spinnen aus Travancore in Indien. In 1912, A. 8, p. 144—148 (2 nn.). — 21) [433] Eine neue ostasiatische Ameisenspinne. In Jahrg. 1913, A. 7, p. 168—170 (1 n.) (Arachn.). — 22) [434] Neue indoaustralische und polynesische Spinnen des Senckenbergischen Museums. In Jahrg. 1913, A. 6, p. 113—123 (38 nn.) (Arachn.). — 23) [435] Erste Mitteilung über Spinnen aus Palästina, gesammelt von Herrn Dr. J. Aharoni. In Jahrg. 1913, A. 10, p. 147—162 (7 nn.) (Arachn.). — 24) [436] Zweite Mitteilung über Spinnen aus Palästina... In 1914, A. 3, p. 173—186 (9 nn.). — 25) [436] Dritte Mitteilung über Spinnen aus Palästina, gesammelt von Herrn Dr. J. Aharoni. In 1915, A. 2, p. 134—171 (28 nn.) (Arachn.). — 25a) [437] Neue Namen verschiedener Tiere. Im Jahrg. 1914, A. 1, p. 163—164 (8 nn.) (Hym., Lep., Arachn., Crust., Vermes) [Ent. Verz. Nr. 94]. — 26) [438] Centralafrikanische Clubioniden (Wiss. Ergebn. d. . . Exped. . . Herzogs zu Mecklenburg). In 1915, A. 11, p. 79—98 (14 nn.) (Arachn.). — 27—31) [439—443] Arachnologica varia I—IX. Ebenda, p. 112—123 (6 nn.). — X—XIII. In 1916, A. 1, p. 117—120. — XIV—XVIII. In 1916, A. 2, p. 70—76, mit 2 Fig. (14 nn.). — XIX—XX. Ebenda, p. 158—167. — XXI—XXIV. In 1916, A. 3, p. 39—44, mit 2 Fig. (1 nn.). — 32) [444] Über einige Arachnida aus Buea in Kamerun, gesammelt von Herrn E. Hintz. In 1915, A. 11, p. 139—149 (5 nn.). — 33) [445] Collectanea Arachnologica. Beiträge zur Bibliographie und Geschichte der Arachnologie. In 1916, A. 1, p. 42—69. — 34) [446] Systematisch-faunistische Studien über paläarktische, afrikanische und amerikanische Spinnen des Senckenbergischen Museums. In Jahrg. 1915, A. 9, p. 1—153 (33 nn.) (Arachn.). — 35—36) [447—448] Zur Kenntnis japanischer Spinnen I. In Jahrg. 1916, A. 11, p. 73—90, mit 1 Taf. — II. Ebenda, p. 90—113, mit 1 Doppeltafel u. 4 Textfig. — 37) [449] Der norwegische Naturforscher Hans Ström (1726—1797) und seine zoologischen Schriften. Ein Blatt aus der Geschichte der norwegischen Zoologie I. c., 1917, A. 6, p. 27—46. — 38) [450] Die zoologischen Werke von Pontoppidan (1753), Leem (1767) und Wilse (1779, 1790—1792). Aus der Geschichte der norwegischen Zoologie I. c., 1917, A. 7, p. 150—156. — 39) [451] Vorliegendes Verzeichnis. — 39a) Johannes Gistel und seine zoologischen Schriften I. c. 1917, A. 11, p. 124—149. — Archiv f. Naturgeschichte. Jahresberichte: 40—48) [452—460] über Myriopoda für 1905. In Jahrg. 1905, Bd. II, H. 2, Lief. 3, p. 741—749. — f. 1906, I. c. 1907, II., 2, 3, p. 112—119. — f. 1907, I. c. 1908, II., 2, 3, p. 191—200. — f. 1908, I. c. 1909, II., 2, 3, p. 171—178. — f. 1909, I. c. 1910, Bd. V, H. 2, p. 1—22. — f. 1910, I. c. 1911, V., 2, p. 1—17. — f. 1911, I. c. 1912, Abt. B, Heft 10, p. 1—11. f. 1912, I. c. 1913, B. 10, p. 1—14. — f. 1913, I. c. 1914, B. 10, p. 1—20. — Zusammen 110 pp. — 49—57) über Arachnida für 1905. I. c. 1906, II, 2, 3, p. 750—788. — f. 1906, I. c. 1907, II, 2, 3, p. 120—159. — f. 1907, I. c. 1908, II, 2, 3, p. 201—244. — f. 1908,

- l. c. 1909, II, 2, 3, p. 178—228. — f. 1909. l. c. 1910, V, 2, p. 23—79. — f. 1910. l. c. 1911, V, 2, p. 18—75. — f. 1911. l. c. 1912, B. 10, p. 11—60. — f. 1912. l. c. 1913, B. 10, p. 15—61. — f. 1913. l. c. 1914, B. 10, p. 20—99. — Zusammen 457 pp. — 58—66) über Prototracheata für 1905. l. c. 1906, II, 2, 3, p. 789—790. — f. 1906. l. c. 1907, II, 2, 3, p. 160—161. — f. 1907. l. c. 1908, II, 2, 3, p. 245—246. — f. 1908. l. c. 1909, II, 2, 3, p. 228—229. — f. 1909. l. c. 1910, V, 2, p. 80—81. — f. 1910. l. c. 1911, V, 2, p. 75—76. — f. 1911. l. c. 1912, B. 10, 60—61. — f. 1912. l. c. 1913, B. 10, p. 61—62. — f. 1913. l. c. 1914, B. 10, p. 100—103. — Zusammen 20 pp. — 67—82) über Echinodermata (mit Einschluß der fossilen) für 1897. l. c. Jahrg. 1903, Bd. II, Heft 3, p. 1—78. — f. 1898. l. c., p. 1—76. — f. 1899. l. c. 1904, II, 3, p. 1—148. — f. 1900. l. c. 1905, II, 3, p. 1—168. — f. 1901 (nur die fossilen!). l. c. 1906, II, 3, p. 25—72. — f. 1902 (nur die fossilen!). l. c., p. 32—74. — f. 1903. l. c., p. 1—82. — f. 1904. l. c., p. 1—100. — f. 1905. l. c., 1907, II, 3, p. 1—69. — f. 1906. l. c. 1907, II, 3, p. 1—57. — f. 1907. l. c. 1908, II, 3, p. 1—74. — f. 1908. l. c. 1909, II, 3, p. 1—29. — f. 1909. l. c. 1910, Bd. VI, H. 2, p. 1—74. — f. 1910. l. c. 1911, VI, 2, p. 1—58 — f. 1911. l. c. 1912, B. 12, p. 1—56. — f. 1912. l. c. 1913, B. 12, p. 1—54. — Also Echinod. zusammen 1213 pp. — 83—85) [497] über Pisces für 1898. l. c. Jahrg. 1905, Bd. II, H. 1, p. 1—72. — f. 1899. l. c. p. 1—52. — f. 1906. l. c. 1907, II, 1, p. 1—86. — Zusammen 210 pp. 86) [498] Auserdem im Archiv f. Naturgeschichte 130 Rezensionen, 76 pp. — Bergens Museums Aarbog: 87) [499] Theridiiden und Argiopiden, gesammelt von Mr. H. Seebohm in Krasnojarsk (Sibirien) 1878. Jahrg. 1903, Nr. 10, 8 pp. (3 nn.) (Arachn.). — 88) [500] Theridiiden aus dem westlichen Norwegen. Jahrg. 1902, Nr. 6, 23 pp., 6 Fig. (3 nn.) (Arachn.). — Berichte des naturwiss. Ver. in Regensburg: 89) [501] Zur Naturgeschichte der Araneiden Norwegens. In Heft VI, 1896—1897, p. 53—57. — 90) [502] Zoologische Mitteilungen. In Heft VII, 1898—1899, p. 100—119 (1900) (Lep., Mammalia). — Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde u. Infektionskrankheiten: 91) [503] Eine neue Protozoengattung. Im 62. Bd. (I. Abt., Orig.), Heft 6, p. 479 (1912) (1 n.). — Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandlinger: 92) [504] Die Dictyniden, Dysderiden, Drassiden, Clubioniden und Agaleniden der Collett'schen Spinnensammlung, Jahrg. 1904, Nr. 5, 16 pp. (3 nn.) (Arachn., Norw.). — Det kgl. norske Videnskabers Selskabs Skrifter (Trondhjem): 93) Zur Kenntnis der Arachniden Norwegens. Jahrg. 1900, Nr. 2, 46 pp. (10 nn.). — 94) Theridiidae, Argiopidae und Mimetidae aus der Collett'schen Spinnensammlung. Jahrg. 1903, Nr. 7 (1904), 9 pp. (1 n.) (Arachn., Norw.). — Deutsche Entomolog. Zeitschrift: 95) [507] Eine neue japanische Ctenizine (Araneae). In Jahrg. 1910, p. 441—442 (1 n.) (Arachn.). — Entomologische Berichten: 96) [508] [Mitteilungen über die Verbreitung der Troglus-Arten]. In: A. C. Oudemans, „Troglus tricarinatus L.“ in Bd. IV, p. 277 (1916). — Entomologische Mitteilungen: 96a) Arbeit Nr. 199 meines Entomolog. Verzeichnisses behandelt auch Araneae: Bd. VII, p. 161 (1918) (Litauen). — Entomologische Rundschau: 97) [509] Eine neue zweiäugige Spinne. Im 26. Jahrg., Nr. 8 (Sep. 2 pp.) (1909) (1 n.) (Paraguay). — 97a) Der Gattungsname Heteromma. Im 29. Bd. p. 16 (1912) (Lep., Arachn.) [Im Ent. Verz. Nr. 224]. — Entomologische Zeitschrift (Frankfurt a. M.): 98) [510] Die arachnologischen Arbeiten von A. W. M. van Hasselt. Im Bd. 33, p. 15 sq. — Entomologische Zeitschr. (Guben): 99) [511] Theridium bösenbergi Strand nom. nov. In Jahrg. 18, Nr. 23 (1904) (Sep. 1 p.) (1 n., Arachn.). — Entomologisk Tidsskrift: 100) [512] Oversigt over de skandinaviske arter av slegten Lycosa (Latr.).

In Jahrg. 1898, p. 145—158 (1898) (Arachn.). — Folkevennen (Kristiania): 2 populär-zoolog. Aufsätze in: Jahrg. 1899, Nr. 7 und 1900, Nr. 4. — Internat. Entomolog. Zeitschrift (Guben): 101 [513] Drei neue Gattungsnamen in Arthropoda. Jahrg. 5, p. 287 (1911) (3 nn.) [Im Ent. Verz. Nr. 285]. — 102 [514] Zwei neue exotische Myrmarachne-Arten. Im 4. Jahrg. p. 13 (1910) (2 nn.) (Arachn., Afr., Formosa). — 103) Drei neue Gattungsnamen in Arachnida. Im 5. Jahrg. p. 346 (1912). — 104) Zwei neue Artennamen in Cladocera. Im 5. Jahrg. p. 86 (2 nn.) (Crust.). — Jahrbücher d. nassauischen Ver. f. Naturkunde: 105 [517] Über einige Vogelspinnen und afrikanische Spinnen des naturhistorischen Museums zu Wiesbaden. Im Jahrg. 59, p. 1—45, mit 3 Fig. (1906) (14 nn.) (Arachn.), (Afr., S.-Amer., Orient.). — Auch als Mitteil. aus d. Naturalienkabinett zu Stuttgart, Nr. 35, erschienen. — 106) Sumatra- und Neu-Guinea-Spinnen des Naturhistorischen Museums zu Wiesbaden. Ebenda, p. 259—278 (6 nn.). — Zusammen mit den beiden flg. Arbeiten auch als Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, Nr. 37, erschienen. — 107) Isländische Arachniden. Ebenda, p. 281—284 (1 n.). — Cfr. vorige Arbeit! — 108) [518] Weiteres über afrikanische Spinnen des Naturhistorischen Museums zu Wiesbaden, Ebenda, p. 287—298 (2 nn.). — Cfr. die beiden vorhergehenden Arbeiten! — 109) [521] Nordafrikanische, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelte Thomisiden. In Jahrg. 60, p. 103—147 (1907) (3 nn.). — Auch als Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, No. 53, erschienen. — 110) [522] Einige Spinnen aus Kamerun, Java und Australien. Ebenda, p. 177—219 (1907) (13 nn.). — 111) Eine neue Avicularia nebst Bemerkungen über andere südamerikanische Spinnen. Ebenda, p. 220—227 (1 n.). — 112) [524] Exotisch-araneologisches. I. Amerikanische, hauptsächlich in Peru, Bolivien und Yosemiteal in Californien gesammelte Spinnen. II. Spinnen aus Kamerun. III. Übersicht der bekannten Hysteroocrates-Arten. IV. Zur Kenntnis der Aranea rufipalpis (Luc.). Im 61. Jahrg. p. 223—295 (1908) (32 nn.) — 113) [525] Einige Arachniden aus der Krim. Im 63. Jahrg., p. 114—118 (1910) (2 nn.). — 114) [526] Bemerkungen zu dem Kataloge amerikanischer Spinnen von Alexander Petrunkevitch. Im 65. Jahrg., p. 171—177 (1912) (Arachn.). — 115) [527] Drei neue Spinnen von Victoria in Australien. Im 66. Jahrg., p. 204—209 (1913) (3 nn.) (Arachn.). — 116) Über afrikanische Arten der Spinnengattung Prodidomus Hentz. Im 68. Jahrg., p. 76—86 (1915) (1 n.). — 117) Neue oder wenig bekannte äthiopische Spinnen aus dem Naturhistorischen Mus. in Wiesbaden. Ebenda, p. 88—100 (7 nn.). — 118) Bemerkungen über eine afrikanische Pedipalpenart. Ebenda, 1 p. (Arachn.). — 119) Zehn neue äthiopische Lycosiden nebst Bemerkungen über einige weitere exotische Araneae. Im 69. Jahrg. p. 98—118 (1916) (10 nn.). — 120) Zur Kenntnis afrikanischer Arten der Aviculariidengattungen Idiops Perty, Harpactira Auss. und Pterinochilus Poc. Im 70. Jahrg., p. 162—171 (2 nn.). — Jahreshefte d. Ver. f. vaterländ. Naturkunde in Württemberg: 121 [533] Tropisch-afrikanische Spinnen des Kgl. Naturalienkabinetts in Stuttgart. Im Jahrg. 1906. p. 13—103, mit 3 Figg. (1906) (41 nn.). Auch als: Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, No. 31, erschienen. — 122) [534] Aviculariidae und Atypidae des Kgl. Naturalienkabinetts zu Stuttgart. In Jahrg. 1907, p. 1—100 (28 nn.) (Arachn. d. Welt). Auch als: Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, Nr. 40, erschienen. — 123) [535] Nordafrikanische, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelte Aviculariidae, Drassidae und Theridiidae. In Jahrg. 1908, p. 1—101. Auch als: Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, No. 56, erschienen (Arachn.) (3 nn.). —

Jenaische Zeitschrift f. Naturwissenschaft: 124) [536] Beobachtungen an Ovarialeiern einiger Spinnen. Im 40. Bd., p. 487—496, 1 Doppeltaf. (1905). — Mitteilungen aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart siehe Nr. 1, 12, 13—15, 105—109, 121—123, 127, 129, 130, 138, 139, 144, 156. — Naturen (Bergen): Cfr. mein Entomolog. Verzeichnis p. 172. — Naturwissenschaftliche Wochenschrift: Cfr. das Entomolog. Verzeichnis p. 173. — Nyt magazin for naturvidenskaberne: 125) [537] En malakologisk notis. In Bd. 37, p. 45 (1899). — 126) Arachnologisches. Im Bd. 38, p. 95—102, mit 1 Fig. (1900) (4 nn.). — 127) Beiträge zur Spinnenfauna Madagaskars. In Bd. 46, p. 1—227 (1908) (3 nn.). Auch als: Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkab. zu Stuttgart, No. 57, erschienen. — 127a) Neue Beiträge zur Arthropoden-Fauna Norwegens... Cfr. das Entomologische Verzeichnis Nr. 334—340 (Arachn., Myr.). — Revue Suisse de Zoologie: 128) [540] Nordafrikanische, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelte Argiopiden. In Bd. 16, p. 329—440 (1908) (Arachn.) (1 n.). — Societas Entomologica: 129) [541] Über einige tropisch-afrikanische Spinnen. Im Jahrg. XXII, p. 65—67, 74—75, 83—85, 90—92 (1907). — Auch als: Mitteil. aus dem Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, No. 50, erschienen. — 130) Nordafrikanische, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelte Oxyopiden und Salticiden. Ebenda, p. 145—147, 156, 163—164, 180—181, 186—188 (1908) und im Jahrg. XXIII, p. 49—51, 59—60, 69—70, 76—77, 84—86, 90—92, 110—111, 117, 155—156, 173—175, 180—181, 187—188 (1908—1909) und Jahrg. XXIV., p. 4—6, 12—14, 21—22, 36—38, 44—46, 53—54, 62, 68—69, 74—76, 82—85, 90—91 (1909) (5 nn.). — Auch als Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart, No. 51, erschienen. — 131) Eine neue cteniforme Spinne aus Guatemala. In Jahrg. 25, p. 14 (1910) (1 n.). — 132) Der Gattungsname *Diplura*. Ebenda, p. 14 (1910) (2 nn.) (Lep., Aves). — 133) Eine neue Wolfspinne von den Kleinen Antillen. Ebenda, p. 19 (1910) (1 n.). — 133a) Die Gattungsnamen *Erigone*, *Ercia* und *Nordenskiöldia*. Ebenda p. 34 (1910) (3 nn.) (Mollusca, Lepid., Arachn.) [Im Entomol. Verz. als Nr. 359a]. — 134) [546] Zwei vergebene Gattungsnamen in Opiliones. Im Jahrg. XXVI, p. 14 (1911) (2 nn.) (Arachn.). — Syn og Segn (Kristiania): Cfr. das Entomologische Verzeichnis p. 174. — Tromsø museums aarshefter: 135) Fortegnelse over endel af Sparre Schneider i det arktiske Norge samlede Araneider. Im Bd. 23, p. 9—12 (1900) (Arachn.). — Verhandl. d. zool.-bot. Gesellsch. in Wien: 136) [548] Einige Fundorte für Araneiden im südlichen Norwegen. In Jahrg. 1898, p. 401—404. — 137) Referate über Arbeiten von N. Holmgren (1898) und Chr. Aurivillius (1898) im Jahrg. 1899, p. 127—128, J. A. Grieg (1898) und A. Appellöf (1898), ebenda p. 256—258, E. Reuter (1899), C. Fristedt (1898), L. G. Anderson (1898), ebenda p. 298—300, E. Strand (1898), S. Thor (1899), E. Strand (1899), ebenda p. 438—439; K. Bonnevie (1899), H. Kiaer (1899), G. O. Sars (1899), E. Arnesen (1898), J. Tidemand-Ruud (1898), im Jahrg. 1900, p. 54—56, E. Lönnberg (1898), ebenda p. 148, E. Strand (3 Arb. 1899), ebenda p. 311—312; E. Strand (2 Arb. 1900), S. Lampa (1901), O. J. Lie-Petersen (1900), im Jahrg. 1901, p. 541—2, S. Thor (1900) u. E. Strand (2 Arb. 1900), ebenda p. 620—622; J. Meves (1903) u. V. Franz (1903), im Jahrg. 1904, p. 161—164, J. Wagner (1903), ebenda p. 478, J. Gross (1903), ebenda p. 605; Helliesen (1899) u. Strand (2 mal, 1901), im Jahrg. 1902, p. 425, Strand (1901) u. Sp. Schneider (1901), ebenda p. 503—4, Strand (4 mal, 1901) p. 583—4, Münster (1901), ebenda p. 729—730. Zusammen 40 Referate, ca. 33 pp. — Zeitschrift f. Naturwissenschaften (Halle a. S.): 138) [550] Afrikanische und südamerikanische Aviculariiden, hauptsächlich aus dem Naturhistorischen

Museum zu Lübeck. Im 79. Bd., p. 170—266 (1907) (3 nn.). (Arachn.). — Zusammen mit der fig. Arbeit auch als: *Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart*, Nr. 49, erschienen. — 139) Über drei Clubioniden und eine Pisauride vom Sorata in den Cordilleren. *Ebenda* p. 422—431 (2 nn.) (Arachn.). — 140) Neue oder wenig bekannte amerikanische Lycosiden aus der Sammlung des verstorbenen Mr. Thomas Workman. In Bd. 81, p. 277—286 (1909) (5 nn.) (Arachn.). — *Zeitschrift f. wissensch. Zoologie*: 141) Studien über Bau und Entwicklung der Spinnen I—III. In Bd. 80, p. 515—543, 1 Doppeltaf. (1906). — *Zoologischer Anzeiger*: 142) [554] Drei neue Xysticus-Arten. Im Bd. 23, p. 366—372, mit 3 Figg. (1900) (3 nn.) (Arachn.). — 143) Change of the name of a species of Xysticus. *Bd. 24*, p. 66 (1901) (1 n.) (Arachn.). — 144) Diagnosen nordafrikanischer, hauptsächlich von Carlo Freiherr von Erlanger gesammelter Spinnen. Im Bd. 30, p. 605—637, 656—690 (1906) (185 nn.) (Arachn.). Auch als: *Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkab. zu Stuttgart*, Nr. 36, erschienen. — 145) Verzeichnis der bis jetzt bei Marburg von Prof. Dr. H. Zimmermann aufgefundenen Spinnenarten. Im Bd. 32, p. 216—243 (1907) (3 nn.) (auch Biol.). — 146) [558] Zur Systematik der Spinnen. Im Bd. 31, p. 851—861 (1907). — 147) Vorläufige Diagnosen afrikanischer und südamerikanischer Spinnen. *Ebenda*, p. 525—558 (1907) (89 nn.). — 148) Vorläufige Diagnosen süd- und ostasiatischer Clubioniden, Ageleniden, Pisauriden, Lycosiden, Oxyopiden und Salticiden. *Ebenda* p. 559—570 (45 nn.). — 149) Zwei neue Spinnen aus württembergischen Höhlen. *Ebenda* p. 570—576 (2 nn.). — 150) [562] Diagnosen neuer Spinnen aus Madagaskar und Sansibar. *Ebenda* p. 725—748 (63 nn.). — 151) [563] Diagnosen neuer außereuropäischer Argiopiden. Im Bd. 33, p. 1—4 (1908) (Arachn., S.-Amer., Afr.) (16 nn.). — 152) [564] Neue außereuropäische Spinnen. *Ebenda* p. 5—7 (1908) (9 nn.) (Afr., S.-Amer.). — 153) [565] Diagnosen neuer außereuropäischer Spinnen. In Bd. 32, p. 769—773 (1908) (13 nn.) (Afr., S.-Am.). — 154) [566] Neue oder wenig bekannte Lycoctenus-Arten des Berliner Museums. Im Bd. 34, p. 329—337 (1909) (Arachn., S.-Amer.) (5 nn.). — *Zoologische Jahrbücher (Abt. für System.)*: 155) [567] Spinnen des Zoologischen Instituts in Tübingen. Im 24. Bd., p. 391—468 (1907) (23 nn.) (Arachn. d. Welt). — 156) Afrikanische Spinnen (exkl. Aviculariiden), hauptsächlich aus dem Kapland. Im 25. Bd., p. 557—731 (1907) (3 nn.). Auch als *Mitteil. aus d. Kgl. Naturalienkabinett zu Stuttgart*, Nr. 54, erschienen. — 157) [569] Neue oder wenig bekannte neotropische cteniforme Spinnen des Berliner Museums. Im 28. Bd., p. 401—428 (1909) (14 nn.) (Arachn.). — 158) [570] Über einige australische Spinnen des Senckenbergischen Museums. Im 35. Bd., p. 599—624 (1913) (17 nn.) (Arachn.). — 159) [571] Arachniden aus Madagaskar, gesammelt von Herrn Walter Kaudern. Im Bd. 26, p. 453—488, mit 12 Textfigg. (13 n.). — 160) Neue oder wenig bekannte südamerikanische Cupiennius- und Ctenus-Arten. In Bd. 28, p. 293—328 (1909) (Arachn.) (19 nn.). — *Zoologisches Zentralblatt*: 161) [573] Referate über 66 Arachniden-Arbeiten, 23 Insekten-Arbeiten und 1 malacol.-entom. Arbeit, im 13. Bd. (1906). — 162) [574] Referate über 108 Arachniden-Arbeiten, 13 Insekten-Arbeiten und 13 weitere zoologische Arbeiten, im 14. Bd. (1907). — 163) [575] Referate über 35 Arachniden-Arbeiten, 53 Insekten-Arbeiten, im 15. Bd. (1908). — 164) [576] Referate über 61 Arbeiten nordischer Verfasser [Nur in Korrektur vorliegend!]. — *B. Celojumu aprakstos*: 164a) Cfr. Ent. Verz. Nr. 396! — 165) [577] Arachnida I. In: *Wissensch. Ergebn. d. deutschen Zentral-Afrika-Expedition 1907—1908* unter Führung Adolf Friedrichs, Herzogs zu Mecklenburg. Bd. IV.

p. 325—474 (1913) (122 nn.). — 166—167) [578—9] Spinnentiere von Südafrika und einigen Inseln, gesammelt bei der Deutschen Südpolar-Expedition 1901—1903. In: Deutsche Südpolar-Expedition X, Zool. II, p. 543—596 (1909) (36 nn.). — [Notiz über *Rhipicephalus simus* C. L. K.] in: Speiser, Milben (Acarina). Ebenda p. 602 (1909). — 168) [580] Araneae. In: Avifauna Spitzbergensis, herausg. von A. Koenig. Bonn 1911, p. 280—283 (1 n.). — 169) [581] Spinnen der Familien Sparassidae, Lycosidae, Sicariidae und Pholcidae aus Kolumbien. In: Fuhrmann & Mayor, Voyage d'Exploration scientifique en Colombie. Neuchatel 1914, p. 810—820 (8 nn.). — 170) [582] [Einige von mir stammende, anonym erschienene Angaben über Spinnen]. In: Voeltzkow, Flora und Fauna der Comoren. (Reise in Ostafrika in den Jahren 1903—1905, Bd. III, p. 478). 1916. — C. Da ž ā d o s i z d e v u m o s: 171) [583] Die arktischen Araneae, Opiliones und Chernetes. In: Römer u. Schaudinn, Fauna Arctica, Bd. IV, p. 431 bis 478, 3 Figg., 4° (1906) (5 nn.). — 172) [584] Norske fuglar. I. Sitjefuglar. Kristiania 1901, 205 pp., 8°. Mit Textfiguren. — 173) [recte 174] [585] [Revision und Ergänzung der Artikel über Spinnentiere und Tausendfüßler in einer neuen Auflage von Meyers Konversationslexikon.] —

Papildinājums darbiem entomologijā: 586) Neue Beiträge zur Arthropodenfauna Norwegens nebst gelegentlichen Bemerkungen über deutsche Arten. XXVI. Neue Kleinschmetterlinge aus Ranen in Nordland. In: Nyt magasin for naturvidenskaberne 1919, p. 121—127. — 587) H. Sauter's Formosa-Ausbeute: Pyralididae, Subf. Pyraustinae. In: Iris 32 (1918), p. 33—91. — 588) [Do. do.], Pyralididae [5 Subfam.]. In: Stett. Entomol. Zeit. 79 p. 248—276 (1919). — 589) [Do. do.], Pyralididae [4 Subfam.]. In: Entomol. Mitteilungen VIII. 49 sq. — 590) Literatur über die Biologie der Psychiden. In: Entomol. Zeitschrift 32, p. 34—5 (1918). — 591) Deinboll's Insektensammlung. In: Nyt mag. f. naturvid. 1918, p. 129—130 (1919). — 592) Über das Abändern von *Parnassius Apollo* L. Von F. Bryk unter Mitwirkung von E. Fischer, A. Pagenstecher und E. Strand. Mit 35 Tafeln. Berlin 1918. — 593) Note sur quelques Apides du Congo Belge. In: Revue Zool. Africaine 8, p. 87—106 (1920). — 594) Eine neue *Eustrotia* aus Südafrika. In: Wiener Ent. Zeit. 1912, p. 234. — 595) Noctuiden aus Belgisch Kongo, In: Zeitschr. d. österr. Ent.-Ver. 3, p. 77—8, 88—91, 98—100 etc. (1918) (Sep. 21 pp.). — 596) Lepidoptera, Hymenoptera und Arachniden aus Macedonien. Ebenda 4, p. 44—45 (1919). — 597) Über einige Lepidoptera ... aus Belgisch Kongo. In: Intern. Ent. Zeitschr. 12, p. 101—104, 114—116 (1918). — 598) Über einige Heterocera ... aus Belgisch Kongo. In: Ent. Rundsch. 35, p. 28, 32, 35—36, 41—2, 45—6 (1918). — 599) Apidologisches. In: Societes Entom. 34, p. 13—14, 19—20, 22—23, 27—28, 31—32, 33—35 (1919). — 600) Zwei neue deutsche *Gonatopus*-Arten nebst einigen biologischen Bemerkungen. In: Entomol. Mitteil. 8, p. 201—7 (1919). — 601) [Zwei Beschreibungen in und die Redaktion von] Niepelt's „Nachträge zu Lepidoptera Niepeltiana“. Zirlau 1918, 4°. Mit Taf. — 602) Über einige Apidae des Deutschen Entomol. Museums. In: Archiv f. Naturg. 1917, A. II, p. 57—71 (1919). — 603) Einige Bemerkungen zu H. Zerny's „Kritik“ des Setzischen Werkes. In: Entomol. Zeitschr. 32, p. 103—104. Pēc 1918, g. Strands publicējis zinātnisko darbu virkni: Žurnālos (uzskaitīti alfabētiskā kārtā). Acta Univers. Latviensis: Liste des Noctuides exotiques décrits dans mes travaux jusqu'en 1926. I. c. 17, p. 565—597 (1928). — Zoological and palaeontological nomenclatorial notes. I. c. 20, p. 1—29 (1929) (= Latv. Univ. Sistēm. Zoolog. Inst. Darbi, Nr. 29.) — On the variability of the Polecat (*Putorius putorius* L.), especially on

a peculiar specimen found in Latvia, l. c. 20, p. 71—76, 2 figg. (1929) (= Latv. Üniv. Sistēm. Zool. Inst. Darbi, Nr. 30). — Archiv für Naturgeschichte: H. Sauter's Formosa-Ausbeute: Noctuidae I. l. c. 1917. A. 10, p. 129—162. — [Do. do. do.]. Noctuidae II, nebst Nachträgen zu den Familien Arctiidae, Lymantriidae, Notodontidae, Geometridae, Thyrididae, Pyralididae, Tortricidae, Gelechiidae und Oecophoridae. I. c. 1918. A. 12, p. 102—197. — Eine neue Lycaenidenform der Gattung Liphya und eine neue Epanaphe. I. c. 1922. A. 12, p. 169—170. — Beiträge zur Kenntnis der Verbreitung und Formen exotischer Heterocera, insbesondere Pyraliden. I. c. 1919. A. 12, p. 114—166. — Rezensionen. I. c. 1918. A. 12, p. 197—200; 1919. A. 12, p. 166; 1916. A. 6, p. 151—158; 1916. A. 5, p. 164—173; 1916. A. 9, p. 198—200; 1917. A. 2, p. 170—177; 1917. A. 3, p. 186—187; 1917. A. 4, p. 207—215; 1917. A. 6, p. 183—185; 1917. A. 7, p. 156; 1918. A. 10, p. 188; 1921. A. 3, p. 323—324; 1922. A. 8, p. 272; 1925. A. 4, p. 181—183; 1925. A. 5, p. 160; 1925. A. 8, p. 168; 1925. A. 12, p. 284—288; 1926. A. 4, p. 134—136; 1926. A. 5, p. 127—128; 1926. A. 7, p. 135—136; 1926. A. 11, p. 351—352. — [Jahresberichte über] Myriopoda für 1914. I. c. 1915. B. 10, p. 1—13; über Arachnida für 1914. I. c. p. 14—57; über Prototracheata für 1914. I. c. p. 58—59 (1919); über Pisces für 1913. I. c. 1914. B. 4, p. 1—109 (1919); über Orthoptera für 1914. I. c. 1915. B. 9; über Orthoptera für 1915. I. c. 1916. B. 9; [Mitarbeit an dem Jahresbericht] über Pisces für 1914 [cfr. Postscriptum!]. I. c. 1915. B. 4, p. 1 sq. — Beiträge zur Lepidopterenfauna Norwegens und Deutschlands (Neue Beiträge Arthropodenfauna Norwegens XXVII). I. c. 1919. A. 4, p. 1—82. — Arachniden aus Belgisch Kongo I. l. c. 1919. A. 12, p. 98—113. — Systematisch-faunistische Beiträge zur Kenntnis exotischer Heterocera und Grypocera. I. c. 1920. A. 7, p. 113—172. — Neue Beiträge zur Arthropodenfauna Norwegens XXVII—XXX. I. c. 1920. A. 12, p. 1—15. — Apidologisches, insbesondere über paläarktische Andrena-Arten. I. c. 1921. A. 3, p. 266—304. — Miscellanea hymenopterologica. I. c. 1922. A. 3, p. 196—200. — Neue Namen längst beschriebener Tiere. I. c. 1922. A. 4, p. 142. — Apidologisches, insbesondere über paläarktische Halieta-Arten. I. c. 1921. A. 3, p. 305—322. — Über einige indoaustralische Spinnen. I. c. 1922. A. 4, p. 143—149. — Miscellanea Lepidopterologica et Arachnologica I.—VI. I. c. 1922. A. 8, p. 267—272. — Neubennennungen paläarktischer Lepidoptera und Apidae. I. c. 1925. A. 12, p. 281—283. — Neues über die fossile Fischfamilie Cephalaspidae und verwandte Formen. I. c. 1926. A. 12, p. 54—56 (= Latv. Sistēm. Zool. Inst. Darbi, Nr. 31). — Miscellanea nomenclatorica zoologica et palaeontologica. I. c. 1926. A. 8, p. 30—75 (= Latv. Üniv. Sistēm. Zool. Inst. Darbi, Nr. 27). — Spinnen aus Hallingdal im südlichen Norwegen. I. c. 1926. A. 7, p. 86—96 (= Latv. Üniv. Sistēm. Zool. Inst. Darbi, Nr. 26). — Animaux divers... nommés jusqu'en 1926 dans les travaux de... I. c. 1925. A. 8, p. 62—66 (1927). — Catalogue des Arachnides, que j'ai décrits jusqu'à l'année 1926. I. c. 1925. A. 8, p. 1—61 (1927). — [Nachtrag zu] A. Krausse, Über einige ausländische Haus- und Waldmäuse. I. c. 1921. A. 6, p. 42. — [Gattungs- und Artenverzeichnis in: Fruhstorfer, Die Orthopteren der Schweiz!]. I. c. 1921. A. 5. — Zur Coleopterenfauna Norwegens I. c. 1923. A. 4, p. 186—187. — † Sorhagen, Beiträge zur Biologie europäischer Nepticula-Arten. Herausgegeben und ergänzt von Embrik Strand. I. c. 1922. A. 3 mit 4 Taf. und 7 Textfigg. — Biological Abstracts: [Mehrere Referate 1927 und 1928]. — Bulletin de la Soc. Zoologique de France: Liste des Rhopalocères et Grypocères exotiques décrits

dans mes travaux jusqu'en 1926. I. c. 51, p. 397—418 (1927). — Centralblatt für Mineral., Geol. und Paläontologie: Zu meinen neuen fossilen Trigonienarten. I. c. , p. (1929). — Deutsche Entomol. Zeitschrift: *Lypophemus* Bernh. 1921 muss *Polyphemiana* Strand 1914 heißen. I. c. 1921, p. 180. — Entomol. Mitteilungen: [Kritik und Ergänzung zu] Henriksen og Lundbeck, Grönlands Landarthropoder (1917), I. c. 7, p. 114—116 (1918). — Eine neue Tortricide aus Kiautschau (Lep.). I. c. 9, p. 30—32, 1 fig. (1920). — Entomologisches Nachrichtenblatt: Enumération des Hétérocères exotiques... I. c. I, p. 12—25, 42—55 (1927). — Schach dem Typenkult! I. c. II, p. 61—63 (1928). — Einige vergebene Namen in paläarktischen Bracnidae. I. c. II, p. 41—44 (1928) (= Latv. Univ. Sistēm. Zool. Inst. Darbi, Nr. 28). — Die arachnologischen Gattungsnamen † *Archaea* und *Argyope*. I. c. II, p. 46 (1928). — Wandtafeln als Hilfsmittel bei zoogeographischen Vorlesungen. I. c. II, p. 45 (1928). — † *Oryctoblattina* Scudder 1895 (nec 1879!) muss † *Blattinopsiella* Meunier 1907 heißen! I. c. II, p. 47 (1928). — Kritisches über P. Blüthgens Behandlung einiger *Halictus*-Arten. I. c. III, p. 35—38, 60—68 (1929). — Nomenclatorische Bemerkungen über einige Coleopterengattungen. I. c. II, p. 2—3, 31 (1928). — Gesetz, zweimal korrigiert und dennoch nicht veröffentlicht! Das Schicksal dreier Namen schwedischer Lepidopteren. I. c. II, p. 4—6, 31 (1928). — Entomological News: Autobiographies of Entomologists and Arachnologists wanted! I. c. 35, p. 178 (1924) [Ein Aufruf, der in 25 Zeitschriften und 5 Sprachen abgedruckt worden ist!]. — Lepidopterorum Catalogus [zusammen mit W. Junk]. I. c. 39, p. 285 (1928). — Entomologische Rundschau: Über einige exotische Saturniiden, insbesondere der Gattung *Automeris*. I. c. 37, p. 8, 12, 16, 18—19, 21—22 (1920). — Entomologische Zeitschrift (Frankfurt a. M.): Notizen zur Hymenopterenfauna Deutschlands, IV.—VII, I. c. 34, Nr. 4. (1920); [Do. do. do.] VIII, I. c. 35, Nr. 9 (1921). — Drei wenig bekannte exotische Grossschmetterlinge. I. c. 32, Nr. 21. — *Colias hyale* L. ab. *eratoides* Strand, I. c. 32, Nr. 20. — Bemerkungen über Geschlechtsbestimmung und Geäderuntersuchungen bei Lepidopteren. I. c. 35, Nr. 1, 5 pp. (Sep.) (1920). — Eine *Andrena* mit monströsem Geäder. I. c. 35, Nr. 3 (1920). — Neue Namen dreier Insektengattungen. I. c. 34, Nr. 26 (1921). — [Besprechung von Seitz, Grossschmetterlinge der Erde. I. c. 33, Nr. 15 (1919) [Autorbezeichnung: S]. — H. Sauter's Formosa-Ausbeute: Nachträge zu den Lepidoptera. I. c. 36, Nr. 1, 12 pp. (Sep.) (1922). — Enumération des Hyménoptères qui jusqu'à l'année 1926 ont été décrits dans les travaux de . . . I. c. 40, p. 409—412, 470—473, 41, p. 36—37, 62—65, 112—116, 139—145, 253—257, 291—295 (1926—27). — Bemerkungen zu dem vorhergehenden Artikel von Dr. Wehrli über eine verkannte Psychidenart. I. c. 41, p. 332—333 (1927). — Kritische Betrachtungen zu einigen hymenopterologischen „Leistungen“ des Herrn P. Blüthgen nebst allgemeinen Bemerkungen über „Typen“, „Spezialisten“ etc. I. c. 42, p. 324—328 (1928). — Redaktionelles. I. c. 40, p. 214, 3 pp. (Sep.) (1926). — Inhaltsverzeichnis zum Jahrg. 39 (1926) und 40 (1927). — Flora og Fauna: Anmodning om at faa tilsendt autobiografier! I. c. 1924, Heft 4. (1924). — Folia Zoologica et Hydrobiologica: (Redakcija!). — Insektenbörse: Über Fruhstorfers „Tessiner Wanderbilder“. I. c. 38, Nr. 21 (1921). — Internat. Entomol. Zeitschrift: Eine neue *Cosside* von Key. I. c. 13, Nr. 12, p. 93 (1919). — Bemerkungen über einige exotische Grossschmetterlinge. I. c. 14, p. 133—134, 145—150 (1920). — Notizen zum

Vorkommen einiger deutscher Lepidoptera. l. c. 15. Nr. 5. 3 pp. (Sep.) (1921). — Lepidoptera und Hymenoptera aus Kurland, gesammelt von Dr. W. Horn. l. c. 15. Nr. 5. p. 36 (1921). — Zwei neue neotropische Nymphalididenformen. l. c. 15. Nr. 14. p. 109—110 (1921). — Über vier mediterrane Bienen. l. c. 15. Nr. 1. p. 2 (1921). — Tubuliferola Strand 1917 ist kein Synonym! l. c. 15. Nr. 1. p. 3 (1921). — Nelima norvegica Strand 1900 (Opiliones). l. c. 15. p. 120 (1921). — Fünf neue Insektengattungen. l. c. 14. p. 174 (1921). — H. Sauter's Formosa-Ausbeute: Crabronidae und Scoliidae IV. l. c. 16. p. 147—151, 156—157, 163—164, 171—173, 187—189 (1922/23). — † Dalla Torre. l. c. 22. p. 337—340. 1 fig. (1929). — Cabera pusaria L. ab. monotonica Strand ist nicht Synonym zu ab. ablataria Fuchs! l. c. 22. p. 364—365 (1929). — Catalogue des Microlépidoptères qui j'ai décrits jusqu'à l'année 1926 [Titel und Vorwort auch deutsch!]. l. c. 20. Nr. 39—45. 16 pp. (Sep.) (1927). — Über die larvenfangenden Wespen. l. c. 18. p. 104 (1924). — Wer arbeitet mit? [Mitverfasser: W. Junk]. l. c. 22. p. 35—36 (1928). — [Mitarbeit an: Niepelt, Neue Formen exotischer Rhopaloceren]. l. c. 14. Nr. 3 (1920). — Intern. Revue d. ges. Hydrobiol. und Hydrographie: Bemerkungen über die Meeresforschungsarbeiten in Lettland in den letzten fünf Jahren [Mitverfasser: V. Ozolin]. l. c. 21. p. 479—480 (1929). Auch besonders erschienen: Riga 1929. — Iris: Kritische Bemerkungen und Berichtigungen zum Supplementband I des Hampson'schen „Catalogue of the Lepidoptera Phalaenae“. l. c. 34. p. 217—226 (1920). — Lepidoptera aus Südwest-Australien. l. c. 38. 14. pp. (Sep.) (1924). — Lambillionea: Quelques variétés et aberrations de Lépidoptères paléarctiques. l. c. 1927. p. 80—87. — Faustes de nomenclature dans un nouveau travail sur les Opiliones. l. c. 1928. p. 41—44. — A bas le culte des types! l. c. 1929. p. 23—26. — Latv. Univ. Sistēm. Zool. Inst. Darbi: [cfr. sub „Archiv für Naturgeschichte“, „Acta Univers. Latviensis“ et „Entomol. Nachrichtenblatt“]. — Notulae Entomologicae: Demande des Autobiographies des Entomologistes! l. c. III. Nr. 4. p. 130 (1923). — Psyche (Boston): Down with the type-cult! l. c. 36. p. (1929). — Societas Entomologica: [Über „Lepidopterorum Catalogus“] [Mitverfasser: W. Junk]. l. c. 43. p. 16 (1928). — Stettiner Entomol. Zeitung: Zur Verbreitung von Larentia cognata Thbg. l. c. 90. p. 88—89 (1929). — Syn og Segn: Sjaelelivet hjaa insekti. l. c. 1925. 24 pp. (Sep.) — Tijdschrift voor Entomologie: [Mitarbeit (cfr. p. 4) an: Oudemans, Kritisch historisch overzicht der Acarologie. II. p. I—XVII, 1—1097]. l. c. 72, Suppl. (1929). — Wiener Entomolog. Zeitung: „Der Schmetterlingsschiesser“ ist ein Fabeltier! l. c. vol. 41. als Beilage (1924). — Zeitschr. d. Österreich. Ent.-Vereins: Zur Kenntnis neotropischer Joppinen (Hymenoptera). l. c. 6. 12 pp. (Sep.) (1921) u. 7. 17 pp. (Sep.) (1922). — [Nachtrag zum Nekrolog auf Hans Hirschke]. l. c. 6. p. 55 (1921). — Zoologischer Anzeiger: Kritische Bemerkungen zu Roewers „Weberknechte“. l. c. 76. p. 53—58 (1928). — Protest gegen den sogenannten „Ehrenkodex“ der Nomenklaturregeln. l. c. . . p. (1929). — Nochmals Kritik der Roewerschen „Weberknechte“. l. c. p. (1929). — Dažados izdevumos. Lepidopterorum Catalogus, pars 28 (Lepidarbelidae [Mitverfasser: K. W. v. Dalla Torre] u. Heterogynididae. 14 pp. (1923); pars 31 (Aegeriidae [Mitverfasser: K. W. v. Dalla Torre]). 202 pp. (1925); pars 34 (Psychidae [Mitverfasser: K. W. v. Dalla Torre]). 211 pp. (1929). — [Mitarbeit an: Bang-Haas, Novitates Macrolepidopterologicae I—IV (1926—1929)]. —

In: Seitz, Grossschmetterlinge der Erde. Bd. X. p. 417—432 (1922) (die orientalischen Eupterotidae); Bd. X. p. 497 sq. (1926) [Mitarbeit an] d. orientalischen Saturniidae. — [Zirkular über „Lepidopterorum Catalogus“ Mitverfasser: W. Junk]. Berlin 1927 [eine englische und eine deutsche Ausgabe]. — [Biographical Dictionary of Entomologists and Arachnologists] [ein mehrbändiges, noch (August 1929) nicht erschienenes Werk].

10. Profesors Oktāvs Trebū dzimis 1876. gada 25. jūnijā, Pernavā, apmeklējis Pernavas ģimnasiju, beidzis Maskavas Ūniversitātes fizikas un matēmatikas fakultāti, ieguvis Leipciņas Ūniversitātes Dr. phil. gradu 1901. gadā ar disertāciju „Einige stoffliche Einflüsse auf die Kohlensäureassimilation bei submersen Pflanzen“ (iespiests Minchenē 1903.). Kā botaniķis O. Trebū darbojies Čaņkavas Ūniversitātē, Novočerkaskas un Rīgas Politehniskā Institutā. Viņš strādājis aļģu flōristikā, parasītisko sēņu flōristikā, ūredineju bioloģijā, ķērpju simbiōsē, ziedu bioloģijā, dīgšanas fizioloģijā, oglekļa maiņas un slāpekļa barošanas fizioloģijā, labības sēlekcijā. O. Trebū darbojas par augu fizioloģijas un anatomijas docentu matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē no fakultātes dibināšanas. Latvijas Ūniversitātes 5 gadu pastāvēšanas svētku gadījumā viņš ievēlēts par Dr. rer. nat. honoris causa; 1927. gada 1. jūnijā ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes profesoru.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Verzeichnis einiger grünen Algen Pernaus u. nächster Umgegend. 1901. 2) Einige stoffliche Einflüsse auf die Kohlensäureassimilation bei submersen Pflanzen. 1903. 3) Zur Stickstoffernährung der grünen Pflanze. 1904. 4) Die Keimung der Moossporen in ihrer Beziehung zum Lichte. 1905. 5) Organische Säuren als Kohlenstoffquelle bei Algen. 1905. 6) Stärkebildung aus Adonit im Blatte von Adonis vernalis. 1909. 7) Stärkebildung aus Sorbit bei Rosaceen. 1909. 8) Infektionsversuche mit parasitischen Pilzen. I. 1912. 9) Die freilebende Alge und die Gonidie Cystococcus humicola in bezug auf die Flechtensymbiose. 1912. 10) Infektionsversuche mit parasitischen Pilzen II. 1912. 11) Verzeichnis von Pilzen mit neuen Nährpflanzen. 1912. 12) Verzeichniss von parasitischen Pilzen aus dem Kreise Pernau. 1912. 13) Infektionsversuche mit parasitischen Pilzen III. 1912. 14) Списокъ паразитическихъ грибовъ, собранныхъ въ Харьковской губ. (1913). 15) Verzeichnis von Grünalgen der Umgebung Rigas. 1913. 16) Infektionsversuche mit parasitischen Pilzen. IV. 1914. 17) Überwinterung

vermittels Mycels bei einigen parasitischen Pilzen. 1914. 18) Азотистое питание мховъ. (1914). 19) Beobachtung von spontaner Fremdbestäubung bei der Erbse. 1924. 20) Beobachtungen über Vererbung von Kornfarbe und Anthocyan beim Roggen. 1925. 21) Über Fremdbestäubung bei den Erbsen. 1926.

B. Docenti.

1. **Docents Leons Āboliņš** dzimis 1895. g. 17. aprīlī Madonas (Valkas) apriņķī, Stāmerienas pagastā. Pirmizglītību viņš ieguvis mājās un Stāmerienas grieķu-katoļu draudzes skolā; pēc tam iestājies Valkas reālskolā, kuŗu pabeidzis 1914. gadā; 1914./15. gadā studējis Maskavas Šanjavska universitātē filosofiju, 1915. gadā jānvārī nolīcis latīņu valodas eksāmenu par ģimnāsijas kursu pie Pēterpils mācības apgabala un tā paša gada rudenī iestājies Pēterpils Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātes dabas zinātņu nodaļā, sevišķi nododamies histoloģijas un salīdzināmās anatomijas studijām pie profesoriem Dogeļa un Šimkeviča. 1916. gada rudenī A. Āboliņš pārgājis uz Maskavas Universitāti, turpinādams salīdzināmās anatomijas studijas pie prof. Severcova; 1920. g. rudenī viņš atgriezies Latvijā, un 11. oktobrī pieņemts par subasistentu Latvijas Universitātes jaundibinātā, prof. N. G. Lebedinska vadītā salīdzināmās anatomijas un eksperimentālās zooloģijas institūtā. 1921. gada rudenī L. Āboliņš nolīcis pie matemātikas un dabas zinātņu fakultātes valsts eksāmenus un 1922. gadā iesniedzis studiju darbu, ar ko ieguvis dabas zinātņu kandidāta gradu; 1922. gadā ievēlēts par jaunāko asistentu pie tās pašas katedras. 1923. un 1924. g. vasaras mēnešus viņš ar Kultūras Fonda pabalstu pavadījis zinātniskā komandējumā Vīnes Zinātņu Akadēmijas bioloģisko pētījumu institūtā (Biologische Versuchsanstalt) pie prof. H. Pšibrama; 1923. gada rudenī iesniedzis habilitācijas rakstu „Par divu inkretu, infundina un adrenalina iespaidu uz zivju ādas chromatoforu sistēmu“ un 1923. gada 12. decembrī ievēlēts par privātdocentu. Kā Universitātes Padomes kandidāts tas ieguvis

Rokfellera (International Education Board) stipendiju uz 1 gadu un 1927.—1928. g., izjemot rudens sēmēstrus, pavadījis zinātniskās studijās Neapoles zooloģiskā stacijā. Vairākus gadus L. Āboliņš sabijis par Lat. Bioloģijas biedrības sēkrētāru. Fakultātes uzdevumā viņš lasa zooloģiju un salīdzināmo anatomiju lauksaimn., medicīnas, vet. medicīnas un farmācijas studentiem, un no 1926. g. pavasara dzīvnieku salīdzināmo fizioloģiju dabas zinātniekiem; vada praktiskos darbus mikroskopiskā anatomijā dabas zinātniekiem un zooloģijā mediķiem, vet. med. un lauksaimniekiem.

Iespējamie darbi: 1) Anomālas putnu olas. (L. Ūniv. Raksti V.). 2a) Maksimālas zarnelpošanas iespaids uz *Misgurnus fossilis* zarnas anatomiju (Latv. Ūniv. Raksti IX. 1924.) (kandidāta darbs). b) Über den Einfluss der maximalen Darmatmung auf den histologischen Bau des Enddarms des Schlammpeizgers. (Biolog. Zentrbl. Bd. 44. 1924). c) Influence de la respiration intestinale sur la paroi du rectum. (Compt. Rend. Soc. de Biol. Paris. 1925.). 3a) Beeinflussung des Fischfarbwechsels durch Chemikalien. I. Infundin- und Adrenalinwirkung auf die Melano- und Xanthophoren der Elritze (*Phoxinus laevis* Ag.). (Akad. Anz. d. Akad. d. Wiss., Wien, Nr. 20, 1924). b) In extenso ar to pašu virsrakstu. (Archiv. f. Mirk. Anat. u. Entwicklungsmech. Bd. 104. 1925.). 4) Beeinflussung des Fischfarbwechsels durch Chemikalien. II. Annahme männlicher Erythrophenfärbung durch das infundinisierte Weibchen der Elritze. (Akad. Anz. Nr. 20. 1924). 5) Zur Frage nach der Anpassungsfähigkeit des Schlammpeizgerdarmes an die erhöhte respiratorische Tätigkeit. (Biol. Zentrbl. Bd. 46. 1926.). 6) Beeinflussung des Fischfarbwechsels durch Chemikalien. III. Einfluss zentraler und peripherischer Nervengifte auf das gesamte Chromatophorensystem der Haut der Elritze. (Akad. Anz., Wien, Nr. 3, 1926.). 7) Die Regeneration partiell seitlich gespalteten Urodelenextremität. Archiv f. Entwicklungsmechanik. 1929. 8) The Action of Hypophysin and Adrenalin in Fish. Brit. Journ. of Exper. Biology. 1929. 9) Kolorimetrische Untersuchung der Hautpigmente der Fischgattung *Crenilabrus*. Latv. biol. biedr. raksti. I. 1929.

2. **Vecākais docents Frīcis Gulbis** dzimis 1891. gada 19. jānvārī, Kurzemē, Nodegu pagasta Ezergaļos. Pirmo iz-

glītību viņš baudījis Liepājā, pēc tam Nodegu pagasta un tad Aizputes 6 klasīgā pilsētas skolā. 1906. g. Fr. Gulbis iestājies Liepājas reālskolā, kuru nobeidzis 1911. g. pavasarī, izturēdams tanī pat laikā pārbaudījumu latīņu valodā ģimnāsijas kursa apmērā (Liepājas Nikolāja ģimnāsijā). 1911. gada rudenī tas iestājies Pēterpils Ūniversitātes fizikas un matēmatikas fakultātē, studējis fiziku un studijas nobeidzis 1916. gadā ar diplomdarbu „Par X-staru polārisāciju“. Pēc ūniversitātes beigšanas viņš atstāts uz 2 gadiem (1916.—1918. g.) pie ūniversitātes sagatavoties akadēmiskai darbībai. Ar 1916. g. rudenī, turpinādams ūniversitātes fizikas institūtā iesāktu tematu par X-staru polārisāciju, Fr. Gulbis piejēmis fizikas asistenta vietu Pēterpils Meža Institutā un Psīchoneuroloģiskā Institutā. Nodibinoties ūniversitātei Permā (Uralos), viņš uzaicināts turp par vecāko asistentu fizikā. 1917. gada vasarā tas pārceļas uz Permu, uzjēmdamies fizikas institūta iekārtošanas darbus. 1918. g. rudenī, sekodams prof. Roždestvenska uzaicinājumam, Fr. Gulbis pārceļas atpakaļ uz Pēterpili, kur ievēlēts par asistentu ūniversitātes fizikas institūtā. Nodibinoties Optiskam institūtam, tas ievēlēts tur par fiziķi. 1919. gadā, nodibinoties Rīgā Latvijas Augstskolai, Fr. Gulbis sajēmis uzaicinājumu iejemt viņā fiziķa vietu. Sekodams šim uzaicinājumam, tas atgriezies dzimtenē 1919. g. martā un ar 6. aprīli uzsācis lekcijas fizikā. Līdz ar Latvijas Ūniversitātes nodibināšanos viņš uzaicināts matēmatikas fakultātes nodibināšanas kodolā; no tā laika strādā par docentu un fizikas institūta vadītāju Latvijas Ūniversitātē.

Iespiestie darbi: 1) Электронная теория металлической проводимости. (Эл-во, 36, 1916.) 2) Atomistiskais pasaules uzskats zinātnē, Daugavā, 1928., 1. 3) On the emission of positive electricity from palladium. L. Ū. Raksti, Mat.-dab. zin. serija, I., 1929 (iespiešanā).

Grāmatas: Eksperimentālā fizika. Mēchanika, molekulār-fizika, siltums (Rīgā, 1922.). 2) Ēlektrība. (Rīgā, 1924.) 3) Optika. (Rīgā, 1928.)

3. **Vecākais docents Arnolds Liberts** dzimis 8. jānvārī 1888. gadā Vilcē, Jelgavas apriņķī. Līdz 1904. gadam viņš

apmeklējis Jelgavas reālskolu, 1908. gadā ieguvis Cīrichē (Šveicē) gatavības apliecību un no 1908. līdz 1913. gadam studējis Cīriches Universitātē phil. II. (matēmatikas un dabas zinātņu) fakultātē, specializējies fizikā. No 1912. gada A. Liberts strādājis par palīga skolotāju dažos institūtos Cīrichē un 1915. gadā par skolotāja vietas izpildītāju Dr. Šmita institūtā St. Galenā. No 1915.—1920. g. viņš strādājis par fiziķi firmas „Trüb, Täuber u. Co.“ zinātnisko aparātu un elektrisko mērinstrumentu fabrikā, Cīrichē-Hombrechtikonā (Šveicē); 1920. g. pavasarī ieguvis Dr. phil. gradu Cīriches Universitātē. No 1920. gada rudens A. Liberts bijis par skolotāju dažās vidusskolās Rīgā (IV. pilsētas, Beķeres neoģimnāsijas, III. pilsētas); no 1921. gada — par docentu Latvijas Universitātē, kur māca eksperimentālo fiziku un pa daļai teorētisko fiziku; no 1925. g. — 1927. gadam — par fizikas skolotāju arī Valsts Centrālā Paudagoģiskā Institutā Jelgavā; 1926. g. — 1927. māc. gadā — par Universitātes Padomes locekli; no 1925. gada — par matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes sēkrētāru; 1927. g. decembrī — par fakultātes dekāna vietas izpildītāju; 1927./28. māc. gadā arī par lektoru kara skolā.

Iespiestie darbi: 1) Über Ionisierungsstromkurven der Strahlen. Vierteljahrschr. d. Naturforscherges. in Zürich. Jahrg. 59. 1914, p. 117—144. Inaugural-Dissertat. 1920. Zürich. p. 1—28. 2) Relatīvitātes teorija. Valters un Rapa. Rīgā, 1924. 3) Atomu sastāvdaļas. Žurnālā „Laiks“, Rīgā, 1925. 4) Mācības grāmatas: a) Trigōometrija vidusskolām. Valters un Rapa. Rīgā, 1921. b) Analitiskā ģeometrija. Valters un Rapa. Rīgā, 1922. c) Kosmogrāfija vidusskolām. Kultūras Balss. Rīgā, 1922.

4. Docents Fridrihs Treijs dzimis 1887. gadā 22. oktobrī Rīgā; 1905. gadā absolvējis ar zelta medaļu Rīgas pilsētas ģimnāsiju; studējis Tērbatas Universitātē, kur 1911. gada ieguvis fizikas un matemātikas zinātņu kandidāta gradu. Par kandidāta darbu „Laika noteikšanas metodes“ viņam piešķirta zelta medaļa. Fr. Treijs apmeklējis vēl universitātes Karalaučos, Leipcigā un Ģetingā; 1911. gadā atstāts pie Tērbatas

Ūniversitātes gatavoties profesūrai. No 1912. gada viņš darbojies par asistentu Rīgas Politehniskā Institutā; kara laikā strādājis par aeroloģisko pilotu novērotāju un fiziķi pie Pavlovskas aeroloģiskās observātōrijas. No Latvijas Ūniversitātes dibināšanas Fr. Treijs strādā par asistentu fizikas institūtā; no 1923. gada arī par ārstata docentu; 1926. gadā viņš ieguvis Dr. phil. gradu Minsteres Ūniversitātē; no 1928. g. 1. jūlija ievēlēts par docentu L. Ū. matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē.

Iespiestie darbi: 1) Korrelationsberechnungen in der Aerologie. Acta Univ. Latv. I. 63. 1921. 2) Die Bedeutung des Elektrischen Windes für den Induktionsfunken. Phys. Z. 22. 406, 1921. 3) Über Büschellichtschlieren. Phys. Z. 23. 193. 1922. 4) Beitrag zur Erklärung des Donners. Meteor. Z. 231, 1925. 5) Über Linsenformeln. Zeitschr. f. d. phys. u. chem. Unterr. 38. 183. 1925. 6) Über Unipolaritätserscheinungen an gepressten Pulvern. Phys. Z. 26. 849. 1925. 7) Nils Bōrs. Izgl. Min. Mēnešr. 1923. Nr. 5. lp. 520. 8) Par lodes zibeni. Izgl. Min. Mēnešr. 1924. Nr. 8. lp. 159. 9) Atbalss par dziļuma mērītāju. Izgl. Min. Mēnešr. 1925. Nr. 6. lp. 609. 10) Kosmiskā radiācija. Izgl. Min. Mēnešr. 1927. Nr. 4. lp. 332. 11) Kļūdu aprēķināšana pie fizikāliem un chēmiskiem novērojumiem. (Atsev. izdevums. Rīgā, 1922.) 12) Kļūdu aprēķināšana. (Rīgā, 1928.) 13) On the Investigation of Predischarges. Phil. Mag. Ser. 7, Vol. 6, 854. 1928.

5. **Vecākais docents Alfrēds Žagars** (Žaggers) dzimis 1878. g. Vidzemē, Aizkraukles pagastā. Pēc reālskolas pabeigšanas Rīgā 1898. g. viņš iestājies Rīgas Politehniskā Institutā; institūtā nodarbojies arī ar astronomiju un pēc tam, kad bija praktiski strādājis šinī priekšmetā (Valdības komandējums praktiska cenza iegūšanai), 1904. gadā Pēterpilī nolīcis eksāmenu astronomijā štata skolotāja tiesību iegūšanai; no 1904. g. 1. jūlija apstiprināts par štata skolotāju astronomijā Mangaļu jūrskolā, kur jau no 1903. gada strādājis par skolotāju uz brīva līguma pamata. Speciālas izglītības turpināšanai A. Žagars 1907. gadā komandēts uz ārzemēm, uz Vāciju un Franciju, kur sīki iepazīties ar iekārtu un instrumentiem vairākās observātōrijās, kā arī ar astronomisko instrumentu un pulksteņu fabri-

kām un darbnīcām. 1909. gadā A. Žagars kopā ar tagadējo jūrskolas priekšnieku Kalniņu devies ceļojumā pa jūru ap Europu, lai iegūtu uzdošanas astronomisku uzdošanu krājumam un lai pārbaudītu dažus jaunus pajēmienu kuģa vietas noteikšanai. Resultātā kopā ar Štrausu un Kalniņu sastādīts astronomijas uzdevumu krājums jūrskolām, kuŗa ievietoti daži jauni praktiski pajēmienu kuģa vietas noteikšanai. 1913. gadā A. Žagars aizstāvējis diplomdarbu Rīgas Politehniskā Institutā un ieguvis inženiera tehnologa gradu. Bijušās krievu valdības uzdevumā A. Žagars iekārtojis pie Mangaļu jūrskolas nelielu observātōriju un uzstādījis vajadzīgos instrumentus, kā arī vēlāk uzbūvējis laika staciju ar rādio uztvērēju Parīzes un tā laika Norddeicha laika signālu uztveršanai. Kara apstākļu pēc Mangaļu jūrskola 1915. g. bij ēvakuēta uz dienvidu Krieviju. 1915. gadā viņš apstiprināts par jūrskolas priekšnieku un šo amatu izpildījis līdz 1920. g. 1920. g. A. Žagars atgriezies dzimtenē un Latvijas Augstskolas Organizācijas Padomes ievēlēts par lektoru praktiskā astronomijā un sfairiskā trigōnometrijā. 1922. gadā viņš komandēts uz Vāciju, kur par jaunu iepazīties ar observātōriju iekārtu Karalaučos, Bābelsbergā un Potsdamā. 1922. gadā Latvijas Ūniversitātes Padome ievēlējusi Žagaru par astronomiskās observātōrijas pārzini; tad par docentu praktiskā astronomijā. 1924. gadā tas komandēts uz Helsinkiem astronomiskā-ģeōdaitiskā kommisijā, uz Stokholmu, kur ievēlēts sevišķā kommisijā metožu un pajēmienu izstrādāšanai vietas ģeōgrafiskā gaŗuma noteikšanai. 1927. g. maijā Ministŗu Kabinets iecēlis Žagaru par Baltijas Ģeōdaitiskās Kommisijas locekli. 1927. g. 1. jūnijā viņš ievēlēts par vecāko docentu.

Iespēstie darbi: 1) Astronomisko uzdevumu krājums, Žagara sastādīts, kopdarbībā ar J. Štrausu un E. Kalniņu (Сборникъ задачъ по мореходной астрономіи. Изданіе учебнаго отдѣленія отдѣла торговаго мореплаванія. Петроградъ 1916) 2) Berichte über die vorhandenen und geplanten Arbeiten. Lettland von A. Schagger (Sanderabdruck aus den Verhandlungen der vierten Tagung der Baltischen Geodätischen Kommission). Helsinki 1929. 3) Vietas ģeōgrafiskā platuma un

gaŗuma noteikŗana. Docents A. Źagars. Kuŗniecības gada grāmatā 1929. g.

C. Prīvātdocenti.

1. **Prīvātdocents Kārlis Ābele** dzimis 1896. gada 22. augustā, Bauŗu Ķinkās, Valmieras apriņķī; apmeklējis un absolvējis Rīgas pilsētas ģimnasiju, studējis dabas zinātnes Pēterpils un Tērbatas Ūniversitātēs; iesaukts kaŗa dienestā pasaules kaŗa laikā un kalpojis par virsnieku daŗos krievu pulkos un latvieŗu strēlniekos, piedalīies Latvijas atbrīvoŗanas kaŗā cīņās pret vācieŗiem; ir Lāčplēŗa kaŗa ordeņa kavalieris. Valsts eksāmenus K. Ābele izturējis pie Latvijas Ūniversitātes 1921. gadā. 1922. un 1923. gadā viņŗ komandēts uz Māŗburgas Ūniversitāti zinātniskam darbam, 1923. gadā izturējis doktora eksāmenus pie Marburgas Ūniversitātes un iesniedzis minētās ūniversitātes filosofiskai fakultātei inaugurāldisertāciju, par ko pieŗķirts Dr. phil. grads. Latvijas Ūniversitātē K. Ābele bijis par subasistentu no 1920. gada, jaunāko asistentu no 1922. gada, asistentu no 1924. gada, vecāko asistentu no 1927. g. un par prīvātdocentu no 1924. gada.

Iespīestie darbi: 1) Entwicklungsgeschichtliche Untersuchungen ūber die Piperaceen etc. Latv. Ūniv. Raksti, 1923. VIII. 2) Untersuchungen an Makrogametophyten von Peperomia. Bot. Arch. 1924. 3) Zur Kenntnis der Kernteilungsperiodizitāt. Bot. Arch. XI. 1925. 4) Sur les nucléoles des cellules radicales. Compt. Rend. d. Soc. Biol. Paris, XCII. 1925. 5) Untersuchungen an Nucleolen. Latv. Ūniv. Raksti XIII. 1926. 6) Ievads iedzīmtības mācībā. Rīgā, 1926. 7) Iedzīmtības nesēju lokālisācija. Daba, 1925. 8) Œūnu stimulācija. Daba, 1926. 9) Contribution a l'étude du développement de la fleur de plantain. Comt. Rend. d. Soc. Biol. Paris. 1926. 10) Keimungsstimulationsversuche an den Samen. Zellstimulationsforschungen. 1926. 11) Studies in the change of the volume of cells during division. Acta H. Bot. Univ. Latv. II. 1927. 12) On the developpement of pollen and embryosac of Papaver Rhoeas L. (kopīgi ar Cand. rer. nat. Mariju Vilciņu). Acta H. Bot. Univ. II. 1927.

2. **Prīvātdocents (vec. asist.) Pauls Galenieks** dzimis 1891. gadā Pampāļu pagasta Birzēs, kur tēvs bija par mežsargu; 1911. g. nobeidzis Jelgavas reālskolu un iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības fakultātē. Visus studiju gadus viņš nodarbojies galvenā kārtā ar botaniku, sevišķi augu ģeogrāfijas un ekoloģijas nozarēs; institūtu beidzis 1918. g. februārī, Maskavā. Vēl pirms kursa beigšanas P. Galenieks 1916. gadā visu vasaru un rudeni pavadījis Krievijas Zemkopības departamenta darbos Kaukazā, kur vairākos maršrutos apceļojis ap 900 km. garu ceļa gabalu, iepazīdamies tuvāk ar Kaukaza flōru un vākdams māteriālu Tifliskas mūseijam. 1918. gadā viņš aizbraucis no Maskavas uz Sibīriju, kur vairāk gadu Altajos nodarbojies par botanikas lektoru tautas universitātē un par dabas zinātņu skolotāju vidusskolā; 1920. un 1921. gadu vasarās vadījis ārstniecības augu izpētīšanas ekspedīciju centrālos un dienvidu Altajos apm. 1000 km. garā maršrutā. Atgriezies Latvijā 1921. gada rudenī, P. Galenieks iejēmis asistenta vietu Latvijas Universitātē pie sistēmatisks botanikas katedras. 1922. gada pavasarī viņš katedras uzdevumā ierīkojis pagaidu Potaniško dārzu Dreiliņos. Tagad ir L. Ū. botaniskā dārza asistents. P. Galenieks bijis ārzemju komandējumos: 1923. g. vasarā apmeklējis 11 botaniskus dārzus Vācijā, Austrijā un Šveicē, lai iepazītos ar viņu iekārtu un organisāciju; 1924. g. Ziemassvētku brīvlaikā bijis Igaunijā, Tērbatā, lai iepazītos universitātes herbārijā ar polāro vītolu sugām, un 1925. gada vasarā bijis Minchenē papildināties palaiobotanikas metodēs; 1925. gada novembrī habilitējies pie sistēmatisks botanikas katedras.

Iespiestie darbi: 1) Interglaciāls kūdras slānis pie Dēseles Lejniekiem, Kurzemē. Latv. Ūniv. Raksti XII. 1925. 2) Augu atliekas Bātes sengultnes nogulumos. Latv. Ūniv. Raksti XII. 1925. 3) Jauni pētījumi par Teteles fosilo flōru. Latv. Ūniv. Bot. Dārza Raksti I. 1926. 4) La flore des dépôts interglaciaires de la Lettonie. Cpt. rend. d. Séances de la Soc. de Biol. Vol. 94. Nr. 9. 1926. 5) The Interglacial Flora of Kraslava. Latv. Ūniv. Bot. Dārza Raksti I. 1926. 6) Buried Peat Deposits in the Plain of the Lower Course of the Venta.

Latv. Ūniv. Bot. Dārza Raksti III. 1928. Bez tam P. Galenieks sarakstījis botanikas mācības grāmatu vidusskolām („Botanika“), populāru brošuru „Zemes dzīve“, kā arī daudz atsevišķu rakstu par botaniku. No paša sākuma rediģē populāri zinātnisko žurnālu „Daba“, ko izdod Latvijas Dabas Zinātņu biedrība.

3. Prīvātdocents (Vecākais asistents) Edvards Ģēliņš dzimis 1883. gada 20. novembrī, Ezeres pagastā, Kuldīgas apriņķī; pirmizglītību baudījis pagasta skolā, kuŗu nobeidzis 1898. gadā. No 1903. gada līdz 1909. gadam viņš strādājis par kancelejas ierēdni Liepājas apgabaltiesas prokūrātūrā; tanī pašā laikā gatavojies abiturijas pārbaudījumiem pie ģimnāsijas. 1909. gada pavasarī E. Ģēliņš kā eksterns izturējis gatavības pārbaudījumus pie Liepājas klasiskās Nikolāja ģimnāsijas un tā pašā gada rudenī iestājies Pēterpils Ūniversitātes fizikas un matēmatikas fakultātē; ūniversitāti nobeidzis pēc astronomijas, fizikas un meteoroģijas grupām 1914. gadā ar diploma darbu: *Законы излученія абсолютно чернаго тѣла*. 1913. g. E. Ģēliņš vēl kā ūniversitātes students komandēts uz Pavlovskas magnētisko un meteoroģisko observātōriju sagatavoties zinātniskiem pētījumiem magnētoloģijā un astronomijā; tanī pašā gadā pēc pārbaudījumu izturēšanas ieskaitīts par Krievijas Zinātņu Akadēmijas magnētiskās komisijas līdzstrādnieku, tad Zinātniskās Akadēmijas komandēts magnētiskos pētījumos 1913. gadā uz Podoliju, 1915. gadā uz Novgorodas guberņu un 1917. gadā uz Baltās jūras rietumu piekrasti un Murmanas krastu Kolas līcī. Pēc ūniversitātes beigšanas 1914. g. E. Ģēliņš iecelts par fiziķi Katrīnpils Magnētiskajā un meteoroģiskajā observātōrijā Uralos; 1915. gada rudenī atstājis observātōriju un iestājies par skolotāju Šujas klasiskajā ģimnāsijā, no kurienes 1916. gadā pācēlies uz Pavlovas miesta reālskolu pie Maskavas. Tur viņš sabijis par fizikas un matēmatikas skolotāju līdz 1918. gadam, kad atgriezies Latvijā. 1917. gadā E. Ģēliņš ievēlēts par Zinātņu Akadēmijas magnētiskās komisijas locekli. No 1919. g. jānvaŗa līdz 1919. g. rudenim viņš strādājis par matēmatikas skolotāju II. Rīgas pilsētas vidus-

skolā; 1919. g. septembrī apstiprināts par asistentu Latvijas Universitātē; no 1922. g. jānvara — vecākais asistents, sākumā pie fizikas, vēlāk pie teorētiskās astronomijas un analitiskās mēchanikas katedras.

Iespējamie darbi: 1) Магнитная съёмка Подольской губ. Записки Российской Академии Наукъ. Томъ XXX. Магнитная съёмка России. Вып. 8. 1918 года, стр. 68 — 93. 2) Магнитная съёмка Новгородской губ. Записки Росс. Акад. Наукъ. (Sējums pagaidām nav zināms.) 3) Über den Zusammenhang zwischen der Fleckentätigkeit auf der Sonne und den Störungen des erdmagnetischen Feldes. L. Ū. Raksti XX. lp. 77—185, 1928.

Populāri zinātniski raksti: 1) Zemes atmosfaira un viņas būve. Daba, 1925, lp. 247—250, un 355.—359. 2) Maiņu zvaigznes. Daba, 1924. Nr. 1. lp. 25.—29. 3) Jaunās zvaigznes. Daba, 1925. Nr. 4, lp. 143.—146. 4) Uzrakstījis Švābes, Būmaņa etc. Konversācijas Vārdnīcai par astrofotometriju, astrofotografiju, astroloģiju un dubultzvaigznēm.

4. Prīvātdocents Pēteris Kadiķis (†), saimnieka Kristapa dēls, dzimis 6. aprīlī 1857. g. Kurzēmē, Kuldīgas apriņķī, Snēpeles Vidukļos. Viņš mācījies mājās, Snēpeles pag. skolā, 1873 līdz 1878 Kuldīgas ģimnasijā, kuŗu nobeidzis un iestājies Tērbatas Universitātes matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes matēmatikas nodaļā; tur studējis no 1878. g. līdz 1882. g. beidzis studijas ar kandidāta gradu. 1885. g. Kadiķis ieguvis Tērbatas Universitātē matēmatikas maģistra gradu; 1884. līdz 1885. g. saņēmis no Izglītības Ministrijas stipendiju (600 rub.) skolotāju un profesoru izglītošanai, kādēļ bija nokomandēts no Tērbatas Universitātes uz Pēterburgas Universitāti zinātniskām studijām. Kadiķis bijis virsskolotājs Tomskā, Krasnojarskā, īsu laiku prīvātdocents Tērbatā, tad inspektors Povieročnaja palata trgovich mier i viesov; no 1915. gada līdz 1917. gadam skolotājs Carskojeselas kommerskolā; no 1918. g. līdz 1919. g. darbojies Pēterpils mēru un svaru palatā; no 1919. g. Latvijas mēru un svaru valdes priekšnieks. No 1922. g. Kadiķis bijis prīvātdocents Latvijas Universitātes matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē. Miris 28. aprīlī 1923. g.

5. **Prīvātdocents Arvīds Lūsis** dzimis 1900. gadā 24. novembrī, Ķoņu pagastā, Valmieras apriņķī. Pēc pamatskolas un Rūjienas draudzes skolas beigšanas, viņš iestājies Valkas reālskolā, kurā beidzis VI. klasi un pēc tam 1919. gadā absolvējis Valkas vidusskolu — ģimnasiņu. 1919. gada rudenī A. Lūsis iestājies Latvijas Universitātes matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes matēmatikas zinātņu nodaļā, kurās pilnu kursu beidzis 1924. gadā; iesniedzams zinātnisku darbu „Fredholma funkcionālvienādojums“, ieguvis matēmatikas zinātņu kandidāta gradu. No 1925. gada A. Lūsis atstāts pie minētās fakultātes, lai sagatavotos akadēmiskai darbībai. Šajā nolūkā viņš apmeklējis Leipcigas Universitāti 1926. gada vasaras sēmestrī un kā stipendiāts 1927. g. vasarā komandēts uz Franciju un Vāciju. No 1923./24. māc. gada A. Lūsis nodarbojies Valsts Skolotāju Institutā Jelgavā, par matēmatikas, fizikas un kosmografijas skolotāju. 1928. g. pavasara sēmestrī viņš habilitējies par privātdocentu matēmatikā.

Iespiestie darbi: 1) Funkcijas jēdziena vēsturiskā attīstība. Izgl. Min. Mēnešr. Nr. 2. 1927. 2) Permutāblās funkcijas un Volterra integrālvienādojums. Latv. Ūniv. R. XVII. 1927. 3) Fredholma vienādojums. Latv. Ūniv. Raksti XVIII. 1928. 4) Līniju funkcijas kā funkcijas jēdziena vispārinājums. Latv. Ūniv. Raksti XX, 1929. 5) Funkcionālu teorijas principi. Izgl. Min. Mēn. 1929, Nr. 3.

6. **Prīvātdocente Marija Tilmāne** dzimusi 1889. gada Kurzemē, Šķibes pagasta Jēģeros; vidusskolu apmeklējusi Rīgā un Jelgavā līdz 1907. gadam, 1908. gadā iestājusies Pēterpils Bestuževa Augstākos Sieviešu Kursos, vēstures un filoloģijas fakultātē, 1909. gadā pārgājusi uz fizikas un matēmatisko fakultāti, 1913. gadā beigusi šīs fakultātes bioloģijas grupu, 1914. gadā nolikusi valsts eksāmenus pie Pēterpils Universitātes un iesniedzama darbu: Влияние хлористаго цинка на образование пировиноградной кислоты, ieguvusi I. šķiras diplomu. No 1913.—1916. g. M. Tilmāne strādājusi kā stipendiāte Augst. Siev. Kursos prof. Kostičeva laborātorijā rūgšanas fizioloģijas jautājumos; 1916. gadā no februāra līdz septembrim

iejēmusi vecākā prēparātora vietu Zemkopības Ministrijas Pielietojamās Botanikas Biroja Pļavkopības nodaļā, kur nodarbojusies ar sienu un pļavzāļu analisēm. No 1916. g. 1. septembra līdz 1920. g. 1. oktōbrim viņa iejēmusi asistentes vietu Pēterpils Meža Institutā pie botanikas katedras, kur blakus paidagōģiskam darbam nodarbojusies ar augu izgarošanas ekoloģiju. 1920. g. M. Tilmane pārnākusi Latvijā un no 1. novembra iejēmusi asist. vietu pie L. Ū. augu fizioloģijas kat., vadīdama praktiskos darbus augu anatomijā un fizioloģijā; vēl turpinājusi augu izgarošanas noteikšanas izstrādāšanu, vēlāk pārgājusi uz augu šūnu mākslīgu kultivēšanu. 1923. g. vasarā viņa ar Kultūras Fonda pabalstu strādājusi Berlīnes Ūniversitātes augu fizioloģijas institūtā pie prof. Hāberlanda. 1926. g. rudenī tā tikusi komandēta uz Berlīni prof. Pēterfija sarīkotosursos mikro-manipulācijā; 1927. g. septembrī komandēta uz X. Internācionālo zōologu kongresu (citoloģijas nodaļu) Budapeštā. 1924. g. M. Tilmane habilitējusies Latvijas Ūniversitātē, iesniedzot darbu: Kulturversuche mit Spaltöffnungszellen; 1925. g. pavasara sēmēstrī lasījusi privātu kursu „Izvēlēts nodaļas no augšanas fizioloģijas“. Sākot ar 1925. g. rudens sēmēstrī viņa lasa fakultātes uzdevumā augu fizioloģiju lauksaimniecības fakultātes studentiem.

Iespējamie darbi: 1) О стекловидности и мучнистости зерна пшеницы. Журн. оп. агр. 1919. III. XX. стр. 61 — 81
 2) L. A. Ivanov u. M. Thielmann, Über den Einfluss des Lichtes verschiedener Wellenlänge auf die Transpiration der Pflanzen. Flora, Ip. 296.—311. 1923. 3) Über Kulturversuche mit Spaltöffnungszellen. Arch. f. exp. Zellforschung. Bd. I. 66—108. 1925.
 4) M. Thielman u. L. Bērziņ. Über den osmotischen Wert kultivierter Pflanzenzellen. Arch. f. exp. Zellforschung. Bd. IV. 273—327. 1927.

7. Privātdocents Aleksandrs Zāmelis dzimis 1897. gada 25. augustā Trikātas draudzē, Jaun-Vāles Norveļos. Bērņibu viņš pavadījis Viļņas apgabalā, kur tēvs bijis par veterinārārstu; 1914. gada pavasarī beidzis Viļņas II. valsts ģimnāsiju un tanī pat gadā iestājies Pēterpils Ūniversitātes fizikas un ma-

tēmatikas fakultātē. 1918. g. pavasara sēmēstri viņš pasniedzis dabas zinātnes Valmieras reālskolā un sieviešu ģimnasijā; no 1919.—1920. g. piedalījies par brīvprātīgo Latvijas atbrīvošanas karā. Sākot ar 1920. g. 1. februāri A. Zāmelis skaitījies par palīgasistentu Latvijas Ūniversitātē pie sistēmatiskās botanikas katedras un vadījis praktiskos darbus ziedaugu morfoloģijā un sistēmatikā. 1921. g. pavasara sesijā viņš nolīcis pie Latvijas Ūniversitātes matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes valsts eksāmenus un tā paša gada rudenī iesniedzis savu dabas zinātņu kandidāta darbu; no 1922. g. 1. jānvāra skaitījies par jaunāko asistentu, no 1924. g. 1. aprīļa — par asistentu un no 1928. g. 1. jūlija — par vecāko asistentu, 1925. g. 9. oktobrī ievēlēts par privātdocentu. Latvijas Ūniversitātē A. Zāmelis sākot ar 1927. g., lasa vispārīgo botaniku farm. un vet. med. studentiem; bez tam nolasījis vēl sekošus kursus: augu sistēmatikas un fitografijas metodes (1923. un 1926. g.), ievadījumu Latvijas floras pētīšanas darbos (1926. g.), ziedaugu sistēmatiku (1927. g.) un augu salīdzināmo ģenetiku (1928. g.). 1923. g. vasaras brīv laikā A. Zāmelis strādājis botaniskā muzejā un botaniskā dārzā Dālemā pie Berlīnes; 1923. un 1926. g. rudenī zinātniskā nolūkā apmeklējis Viļņas Ūniversitātes botanisko institūtu un Viļņas apkaimi. No 1923. g. viņš vācis materiālus par ģintīm *pulsatilla* (sila purenes) un *alchemilla* (rasas podiņi) — jautājumiem par sugu izcelšanos hidridisācijas un veģetatīvo mūtāciju kārtā. 1927. g. tas uzsācis Latvijas Ūniversitātes botaniskā dārzā eksperimentus *cruciferae* (krustziežu) iedzimtībā.

Iespējamie darbi: 1) Trīs Latvijā jaunatrstas ziedaugu sugas (ar kopsavilk. latīņu valodā). L. Ūniv. R., X. 1924. 2) *Pulsatilla Wolfgangiana* Besser et P. *Tekleae* Zāmelis sp. nov. Cpt. rend. de Soc. Biol. Paris, XCII. 1925. 3) *Placephyllogenétique et extension géographique de Pulsatilla nigricans* Störck. Cpt. rend. de Soc. Biol. Paris XCII. 1925. 4) *Figuration graphique de marques caractéristiques communes*. Cpt. rend. Soc. Biol. Paris XCII. 1925. 5) *Par Eryngium maritimum, Limnanthemum nymphaeoides un Erica tetralix atrodņēm pie Ziemupes* (ar vācu tekstu). Acta H. Bot. Univ. Latv. I. 1. 1926.

- 6) Dažas piezīmes par mūsu sila purenēm. Daba Nr. 4. 1926. 7) Beiträge zur Kenntnis des Formenkreises *Pulsatilla patens* (L.). Mil. (ar kopsavilkumu latviešu valodā). Acta H. Bot. Univ. Latv. I. 2. 1926. 8) Verbreitung der *Pulsatilla patens* (L.) Mil. in Lettland. Acta H. Bot. Univ. Latv. II. 1. 1927. 9) O dwóch gatunkach sasanki we florze polskiej (ar kopsavilkumu latīņu un vācu valodās). Travaux de la Société de la Sciences et de Lettres de Vilno III. 1927. 10) Kopā ar Cand. rer. nat. Bertu Paegli: Untersuchungen über den anatomischen Bau der Blattstiele in der Gattung *Pulsatilla* Tourn. (ar kopsavilkumu latviešu valodā). Acta H. Bot. Univ. Latv. II. 3. 1927. 11) Augi Latvju Daiņās. Latvju Daiņu III. izdevumā, I. 1928. 12) Zur Blütenbau von *Pirola uniflora* L. (ar latviešu tekstu). Acta H. Bot. Univ. atv. III. 1928. g.

D. Asistenti.

1. **Vecākais asistents Ģeorgs Baumanis** dzimis 1896. gada 15. maijā Salaspilī. 1914. gadā viņš beidzis Rīgas pilsētas reālskolu un iestājies Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības nodaļā; augstskolas izglītību turpinājis ar pārtraukumiem Maskavā, bet vēlāk Latvijas Universitātē, kur arī ieguvis mācīta agronoma gradu. Pasaules karā Ģ. Baumanis mobilizēts krievu armijā, bet Latvijas atbrīvošanas karā piedalījies brīvprātīgi nacionālā armijā. No 1921. g. līdz 1923. g. Ģ. Baumanis izpildījis skolotāja amatu Rūjienas lauksaimniecības skolā. 1923. g. 1. martā viņš ievēlēts par L. Ū. meteoroģijas institūta asistentu novērotāju, 1924. g. par normālasistentu un 1927. g. 1. septembrī par vecāko asistentu pie meteoroģijas institūta. 1924. g. vasarā komandēts zinātniskā nolūkā uz Vācijas lielākām observātorijām.

Iespējamie darbi: 1) Meteoroģija. Īss kurss. Rīga, 1926. 2) Liepājas meteoroģiskie apstākļi. Manuskripts nodots Valsts Meteōrol. birojam lietošanai. 3) Mammato Formation an Cirren. Met. Zeitschr. 1927. S. 420. 4) R. Meyer und G. Bauman, Mittelwerte der Temperatur 1886.—1910. Korresp. Bl. d. Naturf. Vereins zu Riga. LIX. 1927. 5) Meteoroģijas pamati. Rīgā 1928. 6) Lietuvas meteōrol. apstākļi. Nodots Lietuvas meteōrol. Centrālei lietošanai.

2. **Jaunākā asistente Anna Dauvarte** dzimusi 1892. gada Brenguļu pagasta Jaundaudžu mājās, Valmieras apriņķī; sieviešu ģimnasijas kursu beigusi 1912. gadā Pēterpilī; no 1913.—1915. g. nodarbojusies kā mājskolotāja Valmierā; 1916. gadā iesākusi studēt Augstākos Sieviešu Kursos Pēterpilī. 1919. g. A. Dauvarte iestājusies Latvijas Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātē. Par speciālpriekšmetu tā izvēlējusies salīdzināmo anatomiju un eksperimentālo zooloģiju un strādājusi prof. N. Lebedinska vadībā; no 1922. g. bijusi par salīdzināmās anatomijas un eksperimentālās zooloģijas institūta subasistenti. Universitātes kursu viņa beigusi 1927. g. decembrī; no 1928. g. 1. jūlija ir par jaunāko asistenti pie salīdzināmās anatomijas un eksperimentālās zooloģijas katedras. 1929. g. vasarā, ar Kultūras Fonda pabalstu, bijusi ārzemju komandējumā, lai strādātu putnu kranioģijā Vīnes „Naturhistorisches Museum“ un Berlīnes Universitātes zooloģiskā mūseijā.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Beznervu akcesoriska pakalķāja, iegūta *Pelobates fuscus* ekstremitātu transplantācijā. Eine nervenlose akzessorische Hinterextremität von *Pelobates fuscus*. Acta Univ. Latv. IX. 1924. 2) Kāda līdz šim nepazīta ķikliska amfibiju dzimumpazīme. Vardes priekškāju skeleta sezonu variācijas. Acta Univ. Latv. XI. 1924. (diploma darbs). Ein bis jetzt unbekanntes zyklisches Geschlechtsmerkmal der Batrachier. Saisonvariation des Vorderextremitätenskelettes des Frosches. W. Roux, Arch. f. Entwicklungsmech. Bd. 103. 1924. 3) Ein Fall von Hodenheterotophie bei *Rana temporaria*. W. Roux, Arch. f. Entw. Mech. Bd. 108. 1926. 4) Heterophie des Fettkörpers bei *Rana esculenta* var. *ridibunda*. W. Roux, Arch. f. Entw. Mech. Bd. 109. 1927. 5) N. G. Lebedynski und A. Dauvart, Atrichosis und ihre Vererbung bei der albinotischen Hausmaus. Biol. Zentrbl. Bd. 47. 1927.

3. **Adjunkts Viktors Ozoliņš** dzimis 1895. gada 18. oktobrī Pāles pagastā, Valmieras apriņķī; 1907. gadā iestājies Rīgas pilsētas ģimnasijā, kuru beidzis 1917. gada pavasarī Tērbatā; tā paša gada rudenī iesācis studēt Tērbatas Universitātē ģeoloģiju; 1918. g. beigās studijas pārtraucis un aizbrau-

cis uz Vāciju. 1919. gadā V. Ozoliņš atgriezies Rīgā un brīvprātīgi iestājies Latvijas atbrīvošanas armijā; pēc kara dienesta iestājies Latvijas Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātes dabas zinātņu nodaļā; 1923. gadā papildinājies hidrobioloģijā Helgolandes bioloģiskā institūtā un Hamburgas jūras observātorijā „Seewarte“, Vācijā. Tā paša gada beigās V. Ozoliņš iesniedzis fakultātei faunistisku darbu par Latvijas ūdens ērcēm (Hydracarina), kas godalgots ar I. godalgu. Universitāti viņš beidzis 1927. gadā ar dabas zinātņu kandidāta gradu. Studiju laikā V. Ozoliņš jau atradies dienestā: 1923. g. beigās iestājies Zemkopības Ministrijas hidrobioloģiskā laborātorijā par hidrobiologu; 1924. g. beigās, laborātoriju pievienojot universitātei, pārgājis universitātes hidrobioloģiskās stacijas dienestā, kur 1925. gadā ievēlēts par stacijas adjunktū.

Iespējamie darbi: 1) Zōoģeografijas mērķis un metodes. Bioloģiski referāti 1922., I. sēj. Nr. 1. 2) Latvijas ūdeņu pētīšanas darbi. Zvejnieku Vēstnesis. 1924. Nr. 2. 3) Bericht über Hydracarinologische Untersuchungen in Lettland. Zool. Anz. 1925. Bd. LXII. 4) Zinātniskās ūdeņu pētīšanas nozīme zvejniecībā. Zvejn. Vēstn. 1927. Nr. 1—55.

4. Asistents Ģederts Ramāns dzimis 1889. gada 27. janvārī Ceraukstes pagastā, Bauskas apriņķī. Izglītību viņš baudījis Ceraukstes pagasta skolā (1900.—1903. g.), Bauskas pilsētas skolā (1903.—1907. g.), Pleskavas mērniecības skolā (1907.—1910. g.), Pēterpils Kara Topografa skolā (1917. g.) un Latvijas Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātē (1920.—1926. g.), visur nobeidzams attiecīgus zinātņu kursus. Valsts un kara dienestā Ģ. Ramāns iejēmis šādus amatus: Zemes ierīcības komisiju mērnieka amatu Besarabijā (1910.—1912. g.) un Stavropoles gub. (1912.—1915. g.); kartografa Kaukaza kara apg. štāba topografijas daļā, Tiflisā (1915.—1916. g.) un kara topografa Krievijas Ziem.-riet. nomales uzņemšanas darbos (1917. g.); par subasistentu viņš bijis no 1922.—1927. g., jaun. asistentu no 1927.—1929. g. un asistentu no 1929. g. pie fisiskās ģeografijas katedras Latv. Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātē. Interesēdamies

par ģeogrāfiskām un dabas parādībām, Ģ. Ramāns apceļojis šādas zemes: Besarabiju (1910.—1912. g.), Kaukazu (1912. līdz 1919. g.), Krimu (1914. un 1920. g.) un citus Krievijas novadus: Rumaniju un Poliju (1920. g.); Latviju (1923.—1927. g.); Laplandi ar Somiju, Zviedriju un Norveģiju (1924. g.); Turciju, Siriju, Palestīnu, Ēģipti un Sudānu (1928. g.); pa ceļam apmeklējis arī Ungāriju, Balkanu valstis, Itāliju un Vāciju. Ceļojumos viņš vācis augu, minerālu un etnogrāfiskās kolekcijas, fotogrāfējis ģeogrāfiskas ainavas (2000 uzņēm. kolekcija) un aprakstījis novērojumus. Ģ. Ramāns darbojas Latvijas Ģeogrāfijas biedrībā par sēkrētāru. 1923. g. decembrī komandēts noskaidrot Skaistkalnē zemes iegruvuma apstākļus. Viņš ir izdarījis sistematiskus ģeogrāfiskus pētījumus Dienvidlatgalē, kur noskaidrojis dažus svarīgākos ģeogrāfiskos elementus ap 5.000 kv. km lielā teritorijā (1926.—1927. g.), un savācis ģeogrāfisku ainavu kolekciju — 950 fōtouzņēmumu; bez tam uzrakstījis apcerējumu par Lapijas (Laplandes) ģeogrāfiskām ainavām, ko iesniedzis fakultātei par kandidāta darbu un ieguvis dabas zinātņu kandidāta gradu (1926. g. maijā). Pasniedz saimniecisko ģeogrāfiju Rīgas privātajā komercinstitūtā.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Latgales kalni un ezeri. E. Tomasa chrestomatija „Latvija“. Rīgā, 1924. 6—7. 2) Latviešu konversācijas vārdnīcā iespiesti viņa sastādīti raksti: Āzija (Latv. konvers. vārdn. I. sēj., lp. 1475—83), Austrālija (lp. 1265—71), Baltijas jūra (1672—80), Atlantijas okeāns (1066—73), Arktiskais apgabals (873—79), Austrumvidzemes augstiene (1307 līdz 10), Amerika, tās atrašana un kolonizēšana (397—402, 411, 417), Alpi (306—312). Bauska un tās apriņķis (1919—29). Birma (II. sēj., 2452—55), Bolīvija (2656—62), Brazīlija (2811—23), Ceilona (3446—54), Cēsis un to apriņķis (3655—61, 63—69), Čīle (III. sēj., 4159—68), Dānija (4512—19), Daugava, Daugavas plūdi, Daugavpils un tās apriņķis, Dienvidāfrika, Dienvidamerika, Dienvidvidzemes augstiene u. v. c. (sk. Latv. Konvers. vārdn. sējumu sākumā „Gaŗāko rakstu autori“).

5. **Jaunākais asistents Reinhards Sikсна** dzimis 1901. g. 17. oktōbrī Liepājā; 1910. gadā iesācis skolas gaitas Liepājas IV. elementārskolā, no kurienes 1911. g. rudenī pār-

gājis uz Liepājas XIII. elementārskolu; 1912. gadā iestājies Liepājas Nikolāja ģimnasijas I. klasē; 1915. g. nobeidzis Liepājas Nikolāja ģimnasijas III. klasi, pēc kam kara apstākļu spiests aizbraucis uz Katrīnpili (Uralos), kur iestājies Katrīnpils vīriešu ģimnasijas IV. klasē un 1919. gada pavasarī (Kolčaka valdības laikā) nobeidzis minētās ģimnasijas VII. klasi ar pirmās šķiras balvu. Lieliniekiem ienākot, viņš strādājis Katrīnpils tālrunu centrālē sākumā par strādnieku, vēlāk par jaunāko tehniķi; tanī pat laikā studējis Uralu Kalnu Institūta ķīmijas fakultātē. 1920. gada rudenī R. Sikсна atgriezies Liepājā, strādājis Liepājas galvenās dzelzceļu darbnīcās par atslēdznieka palīgu. 1921. gadā viņš iestājies Liepājas Valsts Vidusskolas pēdējā klasē un 1922. gada pavasarī nobeidzis to pēc reālskolas programmas, iegūdam gatavības apliecību; 1922. g. rudenī iestājies Latvijas Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātes matemātikas zinātņu nodaļā. 1925. gadā R. Sikсна ievēlēts par subasistentu pie fizikas katedras; no 1926. gada rudenī vadījis studentu praktikumu vispārīgā fizikas laboratorijā. 1927. gadā viņš nobeidzis matemātikas zin. nodaļas kursu, iegūdam matemātikas zinātņu kandidāta gradu par kandidāta darbu: „Daugavas kalcīta un dolomīta X-staru spektri“. No 1927. g. 1. septembra ievēlēts par jaunāko asistentu Rīgas Pilsētas Technikumā, no 1928. g. rudenī Rīgas Pilsētas Komerckolā.

6. Jaunākais asistents Heinrichs Skuja dzimis 9. septembrī 1892. g. Majoros, Rīgas jūrmalā. Nobeidzis vietējās Labdarības biedrības skolu, viņš aizbraucis ar kādu būvnieku, starp citu nokļūdam arī Rietumindijā un Meksikā. Atgriezies no šī ceļojuma, H. Skuja turpinājis izglītību Rīgā, Latvijas vidusskolas vakara kursus; dažu apstākļu dēļ 1911. g. pārtraucis mācības, aizbraucis atkal no dzimtenes un apceļojis kājām daļu no Zviedrijas, Ziemeļvācijas un Holandes. Īsi pirms kara sākuma viņš atgriezies mājās; karā izceļoties 1915. g. nokļuvis Kaukāzā un strādājis Bakū kā zīmētājs. 1918. g. H. Skuja atgriezies Latvijā, 1919. g. jānvārī iestājies Latvijas armijā, kur ieskaitīts.

par jūras zīmētāju štaba tehniskajā nodaļā. Pēc demobilisācijas 1922. g. pavasarī viņš iestājies par brīvklaušitāju L. Ū. matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes dabas zinātņu nodaļā. 1922. g. rudenī Dekānu Padome, uz fakultātes ierosinājuma immātrikuleja un fakultāte piejēmusi H. Skuju par palīgasistentu pie botanikas katedras. 1929. g. pavasarī H. Skuja beidzis L. Ū. matēmatikas un dabas zinātņu fakultāti ar dabas zinātņu kandidāta gradu, un fakultāte viņu ievēlējusi par jaunāko asistentu pie botanikas katedras.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Mērsraga-Ragaciema piekrastes algas. L. Ū. Raksti X., 1924. 2) Bemerkungen über die Süßwasserarten der Gattung Lithoderma Aresch. in Lettland. Hedwigia LXV., 1925. 3) Par Hildenbrandia rivularis (Lieb.) Bréb. ekoloģiju un atrodņēm Latvijā. L. Ū. Raksti X., 1926. 4) Eine neue Süßwasserbangiacee *Kyliniella latvica* n. g., n. sp. L. Ū. Bot. Dārza Raksti I., 1926. 5) Vorarbeiten zu einer Algenflora von Lettland I.—IV. L. Ū. Bot. Dārza Raksti I., 1926., II., 1927., III., 1928. 6) Kāda lielāka *Globaria bovista* L. eksemplāra atrašana pie Rīgas. L. Ū. Bot. Dārza Raksti I., 1926. 7) Zwei neue Zygnemaceen mit blauem Mesospor. L. Ū. Botan. Dārza Raksti I., 1926. 8) Periodicitāte algu attīstībā un *Sphaeroplea annulina* atrašana Latvijā. Daba 1./2., 1926. 9) Beobachtungen an einer *Sphaeroplea annulina* (Roth) Ag. Vegetation in Lettland. L. Ū. Botan. Dārza Raksti II., 1927. 10) Über die Gattung *Furcilia* Stokes und ihre systematische Stellung. L. Ū. Botan. Dārza Raksti II., 1927. 11) Bemerkungen über „Vorarbeiten zu einer Algenflora des Ostbaltischen Gebietes“ etc. Turpat. 12) *Rhodochorton Rothii* (Turt.) Nalg. u. *Leptonema lucifugum* Kuck. von den Waiku — Riffen an der Westseite der Oesel. L. Ū. Botan. Dārza Raksti III., 1928.

77. Asistents Leōnids Slaucītājs dzimis 1899. gadā 10. aprīlī, Ziemeļlatvijā, netālu no Alūksnes — tautskolotāja ģimenē. Lidz 10 gadiem tas mācījies pamatskolā pie sava tēva, pēc tam iestājies Valkas reālskolā, kuŗas kursu beidzis 1916. g.; tanī pat gadā uzņemts Krievijas Jūras Ministrijas Gardemarinu Klasēs, kuŗu teōrētisko kursu beidzis 1918. g., pie kam bijis tāļā braucienā Klusajā un Indijas oķeanā uz kreisera „Orjol”. 1918. g. L. Slaucītājs aizkomandēts praktiskiem hidrografiskiem

darbiem uz Ziemeļu Ledus jūru, strādājis Ziem. Amerikas Savienoto Valšņu flotes pagaidu dienestā, 1919. g. piedalījies Ņeegas ezera hidrografiskos darbos. 1920. gada vasarā viņš atbraucis Latvijā un kā virsnieks kalpojis kara flotē. 1920. g. rudenī L. Slaucītājs iesācis studijas Latvijas Īniversitāte matēmatikas zinātņu nodaļā, 1921. g. ievēlēts par subasistentu pie astronomijas katedras, 1923. gadā ieguvis I. godalgu par fakultātes izsludināto tematu fisiskajā ģeografijā: „Baltijas jūras ledi un miglas un to radītie traucējumi jūrniecībai austrumu piekrastē“. No 1924. gada L. Slaucītājs bijis par subasistentu pie fisiskās ģeografijas katedras, 1925. gada rudens sēmēstri beidzis fakultāti un ieguvis matēmatikas zinātņu kandidāta gradu. Skaitot ar 1926. g. 1. jūliju tas ievēlēts par jaunāko asistentu un 1929. gadā par asistentu pie fisiskās ģeografijas katedras. 1922. un 1923. g. vasarās L. Slaucītājs izdarījis braucienus uz kara kuģa Virsaiša hidrografisko mēriju izpildīšanai. No 1925. g. vasaras tas strādā pie Alūksnes ezera sistēmiskas hidrografiskas pētīšanas un Apes-Alūksnes augstienes ģeografiskām studijām; 1927. gadā ar Kultūras Fonda pabalstu bijis komandējumā zinātniskos nolūkos Itālijā un Francijā, kur papildinājies oķeanografijā, hidrografijā, magnētoloģijā un gravimetrijā; 1927. un 1928. g. piedalījies par Latvijas jūrniecības departamenta pārstāvi ar Igauniju kopējos magnētiskos mērišanas darbos Baltijas jūrā uz kuģa Cecīlija un izpildījis magnētiskos mērijumus jūras piekrastē no Ainažiem līdz Pāpei. 1929. g. vasarā vadījis astronomiskus un ģeodaisiskus darbus kara flotes vajadzībām. Sākot ar 1929. g. rakstījis laikrakstos, žurnālos un latviešu konversācijas vārdnīcā. Ievietojis dažus īsākus rakstus krājumā „Ģeografiski Raksti I.“

Iespēstie darbi: 1) Par lediem un miglām Latvijas jūras ūdeņos. E. Tomasa chrestomatija Latvija. Rīgā, 1924. 2) Planeta Marss. Daba Nr. 4. 1924. 3) Lidojumi polārapgabalos. Daugava Nr. 5. 1929. 4) Beobachtungen der Eisdecke des Rigaschen Meerbusens vom Flugzeug aus. Ann. d. Hydr. u. marit. Meteor. Heft V 1929. 5) Jaunākie arktiskie ceļojumi. Ģeogr. Raksti I., 1929. 6) Magnētiskie mērijumi Latvijas jūras ūdeņos un piekrastē 1927.—1928. g. Kuģniec. gada grām. 1929.

7) Magnētiskās dēklinācijas noteikšana ar kompasu un citiem jūrnika lietojamiem instrumentiem. Kuģn. gada grām. 1929.

8. **Vecāk. asistents Nikolajs Tranzējs** (Transehe) dzimis 1886. gada 31. jūlijā Jaun-Brenguļos pie Valmieras. Pirmo izglītību tas baudījis mājās; 1901. gadā iestājies Rīgas Pilsētas ģimnasijā, kuŗas pilnu kursu pabeidzis 1906. gadā. Tā paša gada rudenī viņš iesācis dabas zinātņu studijas Tērbatas Ūniversitātē. 1908. gadā N. Tranzējs piedalījies vairāk mēnešus ilgā zinātniskā ornitoloģiskā ceļojumā pa dienvidus Kaukazu un Turkestanu (sk. „Ver. d. V. internationalen Ornithologie-Kongresses“, Berlin 1910); 1909. g. devies uz Leipzigu turpināt studijas, speciālizēties zooloģijā. Ūniversitāti viņš beidzis 1913. g. ar Dr. phil. gradu. Pēc tam N. Tranzējs apceļojis vairākas lielākas Vācijas un Krievijas pilsētas, lai iepazītos ar pazīstamākiem zooloģiskiem mūsejiem; 1914. g., vēl pirms pasaules kara sākuma, tas iestājies par brīvprātīgo kara dienestā, Kaukazu kavalerijas divīzijā. Kara gadus viņš pavadījis dažādos frontes apgabalos; acu slimības pēc vēlāk ticis atsvabināts no ierindas dienesta un ieskaitīts kara ierēdņos; krievu frontes sabrukuma laikā (1917. g. beigās) atradies Karpatu kalnos par frontes sanitārā transporta priekšnieku; 1918. g. vasarā kā bēglis atgriezies dzimtenē. 1919. g. N. Tranzējs jēmis dalību cīņās pret lieliniekiem; 1920. gadā tas demobilizēts uz ūniversitātes ierosinājumu, un piejēmis asistenta vietu pie L. Ū. zooloģijas katedras. 1922. g. vasarā N. Tranzējs uzturējies 6 nedēļas Svinemindē (Vācijā), lai kopā ar vietējo valsts zvejniecības pārzini studētu ūdens dzīvniekus, it sevišķi zivis. Pēc tam tas apm. 2 nedēļas klausījies Ebersvaldē prof. Ekšteina priekšnesumus un kopā ar viņu izdarījis vairākas ekskursijas. 1923. g. rudenī apm. mēnesi viņš uzturējies Helgolandes bioloģiskā stacijā, lai iepazītos un novērotu putnu ceļošanu (sk. Dr. Weigold. Bericht f. Helgoland. Journ. für Ornithologie LXXII, 1925. H. 4.). 1925. g. Tērbatas Ūniversitātes zool. konversātōra M. Hermsa uzaicināts, M. Tranzējs piedalījies 3 nedēļas ornitoloģiskā ekskursijā pa Sāmsalu (sk.

Korresp. Bl. der Naturforsch. Ver. zu Riga. LIX, 1927.). 1925. gadā N. Tranzējs nodibinājis Latvijas Ornītoloģisko Centrāli (sk. Daba. 1927. Nr. 3) pie L. Ū. sistēmatisķās zooloģijas institūta. 1926. g. N. Tranzējs piedalījies par Latvijas pārstāvi VI. starptautiskā ornītologu kongresā Kopenhagenā, kur noturējis priekšnesumu par pašreizējo ornītol. pētišanas stāvokli Latvijā. (To iespiedis minētā kongresa rakstos). 1928. g. janvārī N. Tranzējs ievēlēts Leipcigas Ornītoloģijas biedribā par korespondētāju biedri.

Iespēstie darbi: 1. Disertācija: „Studien über Temperaturwirkungen auf Daphnia magna (aus dem Zoologischen Institut der Universität Leipzig). Bonn 1913. Verlag Martin Hager. „Pflügers Archiv.“) 2. Ornītoloģiski darbi: 1) Putnu gredzenošana. Daba 1927., Nr. 2; 2) Latv. Ornītol. Centrāles ziņojums 1925./26. g. Daba 1927., Nr. 3; 3) Was ein Besuch Ösels bietet? Die Erde, Bd. IV., H. 4, 1926; 4) Beitrag zur Avifauna Ösels. Korresp. Bl. des Naturforsch. Ver. zu Riga, LIX, 1927. 3. Populāri raksti par dabas (putnu) aizsardzību: 1) Kā uzlabot mūsu medību saimniecību? Mednieks un Makšķernieks, 1923., Nr. 5; 2) Domas par dabas aizsardzību Latvijā. Mednieks un Makšķernieks, 1924., Nr. 2; 3) Vēl kādi vārdi par mūsu medību putnu un zvēru saudzēšanu. Mednieks un Makšķernieks, 1924., Nr. 4; 4) Pretstati. Mednieks un Makšķernieks, 1926., Nr. 1 u. v. c.

9. **Asistente Olga Trauberga** dzimusi 1894. gada 10. septembrī Ēveles pagasta Čiņčās, apmeklējusi Ķemeres pagasta skolu un pēc tam Ēveles draudzes skolu; ģimnasiņu pabeigusi Porchovā, Pleskavas guberņā. 1912. gadā tā strādājusi baktērioloģiskā institūtā Tērbatā un no tā paša gada rudenā līdz 1917. apmeklējusi Stebuta augstākos lauksaimniecības kursus Pēterpilī. No 1917. gada rudens līdz 1918. g. rudenim O. Trauberga bijusi par skolotāju Ivanovas lauksaimniecības skolā, Samaras guberņā; no 1918. g. līdz 1921. g. strādājusi Balakovas kommerskolā; no 1921. g. rudens līdz 1922. g. rudenim — Rīgas paraugskolā. No 1922. g. O. Trauberga ievēlēta par subsistenti pie L. Ū. sistēmatisķās zooloģijas institūta; 1926. gadā pabeigusi L. Ū. matēmatikas un dabas zinātņu fakultāti ar kandidāta darbu: „Latvijas myriopodi“, kas ie-

spiests L. Ū. Rakstos 1929. g. pavasarī. No 1926. g. 1. jūlija tā ievēlēta par jaun. asistenti pie sistematiskās zooloģijas katedras.

10. **Jaunākais asistents Auseklis Veģis** dzimis 1903. gadā 27. decembrī. Pirmo izglītību viņš baudījis mājās; 1914. gada rudenī iestājies L. Ausēja reālskolas I. klasē, Cēsīs; 1915. gada rudenī aizceļojis līdz ar piederīgiem uz Kaukazu, kur iestājies Baku reālskolas II. klasē. Minētā skolā viņš mācījies bez pārtraukuma līdz 1920. gada pavasarim, kad nobeidzis reālskolas 6. klasi un ieguvis gatavības apliecību. 1920. gada rudenī A. Veģis atgriezies Latvijā un iestājies Cēsu-Bērzaines valsts vidusskolas pēdējā klasē, kuru nobeidzis 1921. gada pavasarī. Tā paša gada rudenī viņš piejēmis skolotāja vietu Valkas apriņķa Māilupes pagastā; 1922. gada vasarā apmeklējis 3 mēnešu skolotāju sagatavošanas kursus Rīgā. 1922. gada rudenī A. Veģis iestājies Latvijas Universitātes matemātikas un dabas zinātņu fakultātes dabas zinātņu nodaļā. Ģimenes apstākļu pēc studijas atlicis un nostrādājis par skolotāju vēl vienu gadu. 1923. gada rudenī viņš pārnācis uz Rīgu un nodevies studijām. No 1928. gada 1. jūlija viņš skaitījies par subasistentu matemātikas un dabas zinātņu fakultātē pie augu fizioloģijas katedras. 1929. gada pavasarī A. Veģis beidzis L. Ū. matemātikas un dabas zinātņu fakultāti ar dabas zinātņu kandidāta gradu un ievēlēts par jaunāko asistentu pie augu fizioloģijas un anatomijas katedras.

VII. Mēchanikas fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Aleksanders Brikmanis (Brückmann)** dzimis 19. augustā 1880. gadā Frankfurtē pie Mainas — Vācijā; apmeklējis turpat Pilsētas Lesinga ģimnāziju un ieguvis gatavības apliecību 1900. gadā, studējis elektrotehniku Darmštates Techniskā Augstskolā un Techniskā Augstskolā Hannoverā. 1906. gada februārī pēc eksperimentālā diplomdarba pabeigšanas viņš nolīcis diploma gala pārbaudījumu; strādājis par praktikantu pa daļai pirms studijām, pa daļai studiju laikā pie firmām: „J. S. Fries, Sohn, Eisen-giesserei und Maschinenfabrik Frankfurtē“, „Gesellschaft für elektrische Industrie“ — Karlsruhē; „Germania Werft“ — Kīlē; „Gebrüder Körting“ — Kertingsdorfā pie Hannoveras; „Elektrizitäts A. G. vorm. Lahmeyer und Co.“ — Frankfurtē p./M. 22. XII. 1907. g. Brikmanis ieguvis inženiera doktora gradu, aizstāvēdams disertāciju „Über Erwärmung elektrischer Maschinen bei aussetzendem Betrieb“. Pēc tam viņš darbojies par inženieri „Siemens-Schuckert Werke — Essen“ tehniskā biroja prōjektu nodaļā. Oktōbrī 1907. g. Brikmanis iecelts par asistentu elektrotehnikā pie Techniskās Augstskolas Hannoverā, 2. maijā 1909. g. ievēlēts par mācības spēku elektrotehnikas katedrai, habilitējies ar raksta darbu „Turbogeneratoren“. Bez tam viņš darbojies par inženieri pētījumu nodaļā pie firmas „Brown-Boveri u. Co.“ — Manheimā un „Berg-und Hüttenwesen“ prōjektēšanas nodaļā pie firmas „Brown, Boveri u. Co.“ Bādenē (Šveicē). No 1912. g. oktōbra mēneša Brikmanis bijis par elektrisko mašīnu labōrātōrijas vadītāju Techniskā Augstskolā Hannoverā; 1916. g. decembrī ievēlēts par profesoru; no 1919. g. septembrā m. aizvietojis ord. pro-

fesoru Dr. Heimu; oktobrī 1921. g. bijis par direktoru rīkotāju firmā „Hochvolt G. m. b. H.“ Eizenachā. No 1. augusta 1923. g. Brikmanis ievēlēts par profesoru Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātes ēlektromašīnu un aparātu būves katedrai.

Iespēstie darbi: 1) Neuere Turbinensysteme, Helios 1910, Heft 26—27. 2) Stroboskopische Schlüpfungsmessung, ETZ 1909 u. 1911. 3) Wechselstromkollektormotoren, Helios 1911. 4) „Die Dynamomaschine“, „Umformung elektrischer Energie“, „Elektrische Kraftübertragung“, „Die Elektromotoren und ihre Anwendung“ — atsevišķas nodaļas Wilkes per. izd.: Die Elektrizität, 1914. 5) Antrieb in Fabriken, Pumpen, Werkzeugmaschinen und elektr. Werkzeuge — nodaļas izd.: Jahrbuch der Elektrotechnik 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920. 6) Phasenkompensatoren, Helios 1915. 7) Preisbeurteilung elektrischer Maschinen, ETZ 1916. 8) Blindbelastung von Asynchronmotoren, Helios 1921. Bez tam vairāk mazāku rakstu, referātu un recenziju tehniskos žurnālos.

2. **Profesors Pauls Denfers (Denifer)** dzimis 30. oktobrī 1871. gadā Jelgavā, vidējo izglītību ieguvis Jelgavas klasiskā ģimnasijā, studējis Pēterpils Universitātes matemātikas fakultātē no 1889. līdz 1890. gadam, no 1890. līdz 1895. gadam Rīgas Politehnikas mašīnu inženieru nodaļā, kuru beidzis ar mašīnu inženiera gradu un uzslavas rakstu (Diplōms 1895. g. 18. IV.); pēc tam nokalpojis obligātoriskā kara klāusībā par viengadīgu brīvprātīgo II. sapieŗu bataljonā un 1895. g. septembrī izturējis pārbaudījumus par lauku inženieru kara-spēku reserves virsnieku. No 1895. g. oktōŗa līdz 1896. g. februārim Denfers darbojies par Kondrovas papīra fabrikas vadītāja palīgu (Hovarda Sab. Kalūgas gub.), no 1896. gada februāŗa — maijam par konstruktōŗu Rīgas dzelzslietuves un mašīnu fabrikā „Felsler & Co.“; no 1896. g. jūnija — 1899. g. jūlijam strādājis par inženieri Kolomnas mašīnu fabrikā Kolomnā, Maskavas gub., pie kam no 1897.—1899. g. par šīs fabrikas zāģētavas un koku apstrādāšanas nodaļas vadītāju. 1899. g. 24. februārī Rīgas Politehniskā Institūta mācības komiteja ievēlējusi Denferi par adj.-profesora vietas izpildītāju mēchaniskā tehnoloģijā. 1899. g. 29. augustā viņš iestājies

amatā Rīgas Politehniskā Institutā, 1900. g. vasarā devies studiju ceļojumā uz Vāciju — speciāli uz Rūras apgabalu; 1901. gadā bijis par locekli Rīgas jubilejas izstādes komitejā (Apbalvošanas sekcijas sēkrētārs). 1901 g. 19. oktobrī Denfers visaugstāki apstiprināts par adjunkta profesoru, 1902. gada vasarā devies studiju ceļojumā uz Diseldorfas rūpniecības un amatniecības izstādi. Pēc tam 1903. g. jūnijā tapis par līdzīpašnieku un Rīgas koku apstrādāšanas mašīnu fabrikas „Stella“ direkcijas locekli. 1903. g. 29 augustā paaugstināts par Valsts padomnieku, 1906. g. 1. jūlijā apstiprināts par kārtēju profesoru un 1907. g. 1. janvārī apbalvots ar Sv. Stanislava 2. šķiras ordeni. 1906. gada vasarā Denfers bijis studiju ceļojumā Vācijā un Austrijā — studēt papīra ražošanu, 1911. gada 1. janvārī apbalvots ar Sv. Annas 2. šķiras ordeni. 1911. gada decembrī un 1912. gada janvārī viņš vadījis Rīgas Politehniskā Institūta „Mēchaniku pulciņa“ ekskursiju uz Vāciju, 1912. gada vasarā komandēts no Rīgas Politehniskā Institūta pārvaldes padomes studiju ceļojumā uz Vāciju un Šveici, lai iepazītos ar materiālu izmēģināšanas iestāžu iekārtu līdzīgas iestādes dibināšanai pie Rīgas Politehniskā Institūta; 1914. g. 1. janvārī apbalvots ar Sv. Vladimira 4. šķiras ordeni. 1915. gada vasarā Denfers darbojies kara rūpniecības komitejā Jekaterinburgā — Uralos, 1916.—1917. g. ģen. Vankova pārvaldē Maskavā un ceļojis lietu lādiņu rūpniecības studiju nolūkā uz Dienvidkrieviju, 1917.—1918. g. Viskrievijas zemstu un pilsētu savienībās (koku apstrādāšanas uzņēmumu prōjēkti). 1918. gada februārī Denfers ievēlēts par Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas fakultātes dekānu, tā paša gada vasarā izpildījis Maskavā Rīgas Politehniskā Institūta prōrektora vietu un 1919. g. 1. septembrī apstiprināts par Latvijas Augstskolas mēchanikas fakultātes dekānu. Līdz 1923. g. 30. jūnijam viņš bijis Latvijas Ūniversitātes mēchanikas fakultātes dekāns un Latvijas Ūniversitātes Padomes loceklis. 1920. gada vasarā viņš komandēts uz Vāciju mēchanikas fakultātes materiālu pārbaudīšanas un ēlektro-techniskās labōrātōrijas mašīnu un aparātu ierīkošanai un pasūtīšanai. 1922. gada februārī Den-

fers saorganizējis Latvijas Ūniversitātes mēchaniskās fakultātes māteriālu izmēģināšanas staciju un pārjēmis viņas vadību; 1924. gadā 28. septembrī ievēlēts par Dr. ing. honoris causa; 1927. g. oktobrī un novembrī L. Ū. mēchanikas fakultātes komandēts uz Berlīni piedalīties „Werkstofftagung”ā“.

Iespīestie darbi: 1) Das Maschinenbauwesen auf der Rigaer Jubiläumausstellung. Baltische Wochenschrift 1911. 30. u. 32. 2) Recension des Buches: J. Dominicus jun. — Die notwendigen Eigenschaften guter Sägen und Werkzeuge. Rigasche Industrie-Zeitung. 1903, 21. 3) Машины для обработки дерева. Томъ I. Выпускъ I. съ атласомъ. С. Löfflera izdevums. Rīgā 1905. g. 4) Neue Holzbearbeitungsmaschinen. Dingers Polytechnisches Journal. 1905, 37; 1906, 1. u. 2. 5) Wiederabdruck aus Dingers Polytechnisches Journal. Zeitschrift für Werkzeugmaschinen und Werkzeuge. 1906, 12, 18 u. 19. 6) Вредное дѣйствіе силъ инерціи и способы уравновѣшиванія ихъ при лѣсопильныхъ рамахъ. Вѣстн. Общ. Технол. 1907, 2. 7) Машины для обработки дерева. Томъ I. Вып. II. съ атласомъ. G. Löfflera izdevums. Rīgā. 1907. g. 8) Recension des Buches: Bethmann H. — Sägegatter und Hülfsmaschinen für Sägewerke. Rigasche Industrie-Zeitung. 1907. 10. 9) Einiges über Dynamometer und Messung des Kraftbedarfes der Arbeitsmaschinen. Rigasche Industrie-Zeitung 1907. 16. 10) Отзывъ о книгѣ Д. Доминикуса Необходимыя качества хорошихъ пиль и инструментовъ. Вѣст. Общ. Техн. 1907, 10 11) Ein Beitrag zur Frage der schnellaufenden Sägegatter. Dingers Polytechnisches Journal 1907. 40, 41. 12) Über die richtige Zahnteilung der Sägen. Zeitschrift für Werkzeugmaschinen und Werkzeuge. 1907. 5. 13) Новый рамный пильный станокъ. Вѣстн. Общ. Технол. 1903, 7. 14) Новая деревообдѣлочныя машины русскаго изготовленія. Вѣстн. Общ. Техн. 1908, 9. 15) Anlage von Exportsägemühlen. Werkstattstechnik. 1909. 6. 16) Illustrierte Technische Wörterbücher (in 6 Sprachen) — Redaktion des Teiles über Holzbearbeitungsmaschinen. R. Oldenburg. München und Berlin. 1909—1910. 17) Mitteilungen aus dem mechanisch-technologischen Laboratorium des Rigaschen Polytechnischen Instituts: Dynamometrische Untersuchungen an Spinnmaschinen. Festschrift des Rigaschen Polytechnischen Institutes. 1912. 18) Über Kreissägen. Werkstattstechn. 1913, 3. 19) Über das Format 6×13 und seine vielseitige Verwendbar-

keit. Photographische Rundschau und Mitteilungen. 1923. 8. 20) Der Bildwerfer als Hilfsmittel für technische Vorträge. Zeitschrift des Vereines Deutscher Ingenieure. 1924. 17. 21) Mēchaniskā metālu tehnoloģija. I. daļa. Metāli, metālu kausējumi un viņu īpašības (kopā ar asist. J. Āboliņu). Latvijas Tehnisko Skolu skolotāju Biedrība. Rīgā, 1927. 22) Überlagererempänger im Metallgehäuse. Funk. Berlin 1928. 14.

3. Profesors Reinholds Feldvēgs dzimis 1874. gada 22. jānv. Lodzē, Polijā; 1892. g. pabeidzis vidusskolu turpat, līdz 1893. g. strādājis praktiski kādā mašīnāfabrikā. 1893. līdz 1899. g. viņš studējis Rīgas Politehniskā Institutā, pabeidzis mēchanikas nodaļu ar uzslavu; no 1899. g. 3. jānv. līdz 1900. g. 1. sept. bijis par skolotāju Vavelberga un Rotvanda tehnikumā Varšavā; no 1900. g. 1. sept. strādājis 2 gadus par tvaikmašīnu inženieri Saksijas mašīnu fabrikā, Ķemnicā, pēc kam atkal par skolotāju tehnikumā Varšavā līdz 1905. g. No 1905. g. 15. aug. Feldvēgs bijis Rīgas Politehniskā Institutā docents, no 1906. un 1907. g. vasaras brīvlaikā strādājis par ceļmašīnu konstruktoru mašīnu fabrikā „Demag“ Duisburgā. No 1908. g. 1. jūlija Feldvēgs iecelts par adjunkta profesoru Rīgas Politehniskā Institutā, bez tam no 1911. līdz 1915. g. bijis par ceļmašīnu nodaļas vadītāju mašīnu fabrikā „Mantel“, Rīgā. No 1919. g. sept. viņš ir Latvijas Ūniversitātes profesors.

Iespīests darbs: Изслѣдование принужденнаго клапаннаго парораспредѣленія для постояннаго наполненія. Вѣстн. Общ. Технологовъ 1908.

4. Profesors Ričards Hennigs (†) dzimis 3./15. aprīlī 1861. gadā, nobeidzis Drezdenes Tehniskās Augstskolas pilnu kursu paidaģoģiskā nodaļā, iestājies Vircburgas Ūniversitātē, kur 1885. g. ieguvis filosofijas doktōra gradu ar atzīmi „summa cum laude“. No 1885.—1887. g. viņš bijis par asistentu Ģeģingas Ūniversitātes fizikas kabinetā, no 1887.—1890. g. par asistentu Drezdenes Tehniskā Augstskolā, no 1. jānvāra 1891. g. Rīgas Politehniskā Skolā (vēlāk nosaukts „Institut“) par augstākās matēmatikas un tehniskās mēchanikas docentu.

No 11. jānvāra 1892. g. Hennigs mācījis teorētiski-fisikālo ievadu elektrotehnikā. No 1. septembra 1895. g. — 1918. g. viņš bijis par profesoru pie tehniskās un analitiskās mēchanikas katedras Rīgas Politehniskā Institutā un no 1918.—1919. g. Baltijas Tehniskā Augstskolā, 1. jūlijā viņš dabūjis valsts padomnieka pakāpi, bez tam apbalvots ar vairākiem ordeniem. No septembra 1919. g. — februārim 1921. g. Hennigs bijis par Latvijas Universitātes profesoru pie tehniskās mēchanikas katedras. Miris 9. maijā 1922. gadā

5. Profesors Čarls Klarks dzimis Rīgā 19. maijā 1867. g. kā Lielbritānijas pavalstnieks un kā Rīgas Politehniskā Institutā profesora, Keizariskās Mākslas Akadēmijas akadēmiķa Džona Klarka dēls; 1894. g. nobeidzis ar uzslavu Rīgas Politehniskās Skolas mēchanikas nodaļu, līdz 1894. g. strādājis par konstruktoru G. Pirvica turbīnu fabrikā. 1894. g. viņš iestājis par inženieri Rīgas kuģu būvētavas, agr. Lange un dēla, dienestā, kur pēc gada nozīmēts par pirmo konstruktōru, 1896. g. komandēts uz ārzemēm (no Tehniskās Biedrības un kuģu būvētavas), 1897. g. iecelts par tehniskā biroja vadītāju un darbojies kuģu būvētavā līdz 1906. g., pie tam pēdējos gados ar atbildību par līgumiem, būvi un nodošanu. Par šiem 12 gadiem kuģu būvētavā Klarks jēmis dalību pie apm. 100 kuģu būvēm. Galvenā kārtā viņš būvējis upes kuģus ar dzenskrūvēm, spārniem, kā arī jūras ledlaužus un velkoņus, peldošus celtnus, zemsūčus, zemspēlētājus un minu laivas. 1905. g. Klarkam, ievēlētam par Rīgas Politehniskā Institutā mēchanikas nodaļas dekānu, nebij vairs iespējams turpināt savu darbību kuģu būvētavā un taš viņu 1906. g. atstājis. 1897. g. uz Rīgas Politehniskā Institutā mēchanikas nodaļas dēkāna, profesora K. Lovisa ierosinājumu Klarks nozīmēts viņa katedrai, no kuŗas priekšmetiem Lovis bij nodomājis pakāpeniski atteikties; pēc tam Klarks sajēmis valsts profesoru stipendiju, lai sagatavotos pāragogiskai darbībai Pēterpils Tehnoloģiskā Institutā. Kā docents viņš sācis 1. jānvāra 1898. g. lasīt lekcijas siltuma mēcībā un tehniskā mērošanā, bet kuģubūvētavā palicis par

tehniskā biroja atbildīgo vadītāju un konsultantu. 1899. g. Klarks ievēlēts un apstiprināts par adjunkta profesoru; 1902. g. ievēlēts un apstiprināts par ordināro profesoru pielietojamās mēchanikas katedrai, ko agrāk bija iejēmis profesors K. Lovis. Šinī laikā ieveda, kaut arī mazos apmēros, kuģbūvniecību. 1905. g. Klarks ievēlēts par mēchanikas nodaļas dekānu, pie kam šo amatu izpildījis, ievēlēts vairākas reizes no jauna, līdz 1917. g. 1899. g. tam piešķirts kollēģijas padomnieka un 1902. g. valsts padomnieka titulis; 1905. g. viņš apbalvots ar II. pakāpes Sv. Staņislava, 1909. g. ar II. pakāpes Sv. Annas, 1914. g. ar IV. pakāpes Vladimira un 1926. g. ar Francijas „Chevalier de l' Ordre National de la Legion d' honneur“ ordeni. 1915. g. pavasarī līdz ar institūtu Klarks ēvakuējies uz Maskavu un tur turpinājis pasniegšanu līdz saslimšanai 1917. g. pavasarī, kad aizbraucis no Maskavas uz Mazkrieviju pie ģimenes. Pateicoties vācu okupācijai, viņam vēlāk bij jemta iespēja atgriezties no Mazkrievijas uz Maskavu. 1918. g. vasarā tam piedāvāta viena profesūra jaunā institūtā Ivanovo-Voņsesenskā un otra — jaunatvārtā Odesas Politehniskā Institutā. Augusta beigās Klarks pārcēlies uz Odesu un jēmis dalību institūta organisēšanā kā mēchanikas un būvinženieņu fakultātes dekāns, ieņemdam savu bijušo priekšmetu — kuģbūvniecības un pielietotās mēchanikas — katedras un bijis mēchanikas fakultātē arī kuģbūvniecības nodaļas profesors un dekāns līdz aizbraukšanai uz Latviju 1923. g. augusta mēnesī. Klarks komandēts: 1896. g. uz ārzemēm kuģbūvniecības jautājumos; 1905. g. uz kalnrūpniecības, metallurģijas un mašīnbūvniecības darbinieku konferenci Pēterpilī, kuŗā referējis par savu tvaika katlu un pārkarsētāju kaloriskā aprēķina pajēmienu, pie kam konference nolēmusi šo darbu iespiest; 1911. g. uz ārzemēm iepazīties ar laborātōrijām; 1912. gadā uz ārzemēm kopā ar profesoriem O. Hofmani un P. Denferi tanī pašā nolūkā; 1912. g. divreiz uz Zviedriju jūŗas ledlauŗa „Pēŗera Lielā“ būves lietā; pēŗ tam, priekš lielā kaŗa, uz vairākiem mēŗeŗiem uz Pēŗerpilī piedalīties kopā ar direktoru un dekāniem Izglītības Ministrijas sasauktā konferencē jaunu noteikumu izstrādāŗšanai tehniskām augstskolām; 1915. g. uz

Tērbatu piedalīties dekānu apspriedē par institūta likteni pēc ēvakuācijas; pēc atgriešanās Latvijā komandēts: uz Zviedriju Biržas Komitejas zemsūča III. pieņemšanai un otra reizi par Stokholmas šķīrējtiesas locekli; uz Angliju ledlauža „Krišjāņa Valdemāra“ pieņemšanas jautājumā; divreiz uz Franciju Latvijas jauno kaķakuģu būves un pieņemšanas lietās. Klarka profesūras sākumā paplašinātais kuģubūvniecības priekšmets attīstījies, bet gausi, kā fakultātīvs priekšmets ar diplomdarbu. Tomēr lielākā daļa beigušo turpinājuši darboties kuģu būvniecības nozarē Latvijā un citur. Uz padomes iniciatīves pamata trīs reiz izstrādāta kuģu būvniecības nodaļas organizēšana un tikai pasaules kara dēļ šie nolūki nav realizēti. Par Klarka praktisko darbību jāsaka, ka tas līdz karā vairākus gadus strādājis F. Meijera turbīnu fabrikā, daudz gadu bijis Rīgas pilsētas konsultants kuģniecības lietās, tanīs pašos jautājumos pie Biržas Komitejas un Sormovas fabrikās, kā arī tehniskās padomes loceklis tvaika katlu uzraudzības biedrībā. Pa laikam, kamēr uzņēmumi tika pārbūvēti siltumsaimnieciskā ziņā, Klarks darbojies par konsultantu sekošās Rīgas fabrikās: A. Volfšmita, V. Hartmaņa, Stara & Co., Pichlava, L. Kasela, Liepājas Beķera & Co. fabrikā, Ostrovecas fabrikā, Guzona fabrikās Maskavā, Maļceva fabrikās un daudz citās. Pēc viņa prōjekta būvēts jūras ledlauzis „Pēteris Lielais“ (1900 t. un 3900 I. H. P.), pilsētas tvaikoņi P, R, N, O un citi, pārbūvēti Biržas Komitejas kuģi un zemsmēlēji. Odesā viņa vadībā izstrādāti Krievijas Loida noteikumi, kas ar Franciju bija noslēdzis kopēju nolīgumu (priekš lielinieku laikiem). Pēc atgriešanās Latvijā, jāmin Klarka praktiskā darbība sekošās lietās: jūras ledlauzis „Krišjānis Valdemārs“ (2750 t. un 5200 I. H. P.) būvēts pēc viņa prōjekta, un kuģu būvētava „Wm. Beardmore“ strādājusi ciešā kontaktā ar Jūrniecības departamenta komisiju, kuņas loceklis viņš bijis, kā arī kontaktā ar tehnisko komisiju, par kuņas priekšsēdētāju viņš bijis; pie jauno kaķakuģu būves un pasūtīšanas (zemūdenes „Spīdola“ un „Ronis“, traleri „Imanta“ un „Viesturis“) viņš darbojies par locekli uzraudzības komisijā, ar kuņu ciešos sakaros strādāja

Francijas kuģu būvētavas. Ar šo kuģu būvēšanu un pieņemšanu stāv sakarā Klarka komandējumi uz Angliju un divreiz uz Franciju. Klarks piedalījies visos pasūtījumos un pārbūvēs, ko izdarījusi Rīgas pilsētas tvaikoņu satiksmes pārvalde (divu skrūvju kuģu pagarināšana, spārnu kuģu pārbūve un daudz cit.). Viņš izpildījis jaunā tilta pontonu stiprības aprēķinus un piedalījies Lubānas ezera jaunā spārnu kuģa (kultūrtechniskiem nolūkiem) pasūtīšanā un būvē. Klarks pieaicināts arī Doles spēkstacijas izbūves jautājumu apspriešanā. Bez tam viņš daudzkārt pieaicināts kā eksperts kuģu būvniecības un siltuma izmantošanas jautājumos, elektriskās spēka stacijas katlu izmēģinājumos, kā arī valsts kontroles un tiesas ekspertīzēs. Klarks daudz gadus bijis vācu inženieru sabiedrības biedrs, tehniskās biedrības loceklis, pašlaik tas ir vācu „Schiffbau-technische Gesellschaft“ korespondētājs loceklis un bez tam skaitās šīs biedrības dibinātājos. Zinātniski pa visu savas profesūras laiku Klarks apstrādājis veselu virkni kuģu būvniecības, siltummācības un hidrotehnikas jautājumu, kas radušies sakarā ar viņa praksi, jeb arī sakarā ar paidagōģisko darbību; tomēr pie lielā priekšmetu skaita, ko viņš lasījis, jemot vērā administrātīvo darbību un praksi, ar ko bijis saistīts, viņam nav bijis iespējams — lai neciestu pie tam tekošā zinātniskā darbība — redīgēt un publicēt savus darbus. Daži jautājumi jau apstrādāti galīgā veidā, tomēr nav bijis iespējams ārpus sava kārtējā darba Latvijā ķerties pie publicēšanas. Lielākā daļa patstāvīgi zinātniski apstrādāto jautājumu ietilpst Klarka lekcijās, kuŗas viņa kuģu pretestības teorijas un dzenskrūvju aplēses dēļ apmeklējuši arī daži inženieri praktiķi. 7. septembrī 1927. g. Klarks ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes goda dokt.,ru (Artis ingeniorum doctor honoris causa) un 1928. g. 10. jānvārī par Rīgas tehniskās biedrības goda biedri.

6. Profesors Ivans Pšenicins (†) dzimis 1859. gada 4. maijā Narvā, Igaunijā; 1876. gadā nobeidzis Narvas 6-klasīgo apriņķa skolu; 1885. gadā nobeidzis Pēterpils klasisko ģimnasiju; apmeklējis Pēterpils Ūniversitātes fizikas un matēmatikas fakultāti, kuŗu atstājis 1888. g.; tanī pašā laikā apmeklējis ana-

tomiski-bioloģiskos kursus; 1893. g. nobeidzis Pēterpils Tehnoloģiskā Institūta mēchanikas nodaļu ar inženiera-technologa gradu. 1894. g. izturētais speciālais pārbaudījums, tā saucamā kalnu komisijā, piešķīra viņam tiesību izdarīt kalnu rūpniecības darbus un pārzināt un pārvaldīt kalnu metallurģiskās ietaises. No 1893. līdz 1894. g. Pšēņicins bijis par vidus Urala kalnu apgabala raktuvju mēchaniki, no 1894. līdz 1898. g. par Serģinska-Ufalejas apgabala kalnu raktuvju darba pārzini, no 1898. līdz 1899. g. — komandēts uz ārzemēm (Vāciju, Franciju, Šveici un Austriju) iepazīties ar organisku vielu mēchaniskas apstrādāšanas rūpniecību. No 1899. līdz 1901. g. viņš bijis par valdības inženieri Lodzas fabriku rajonā, no 1901. līdz 1904. g. tanī pašā amatā Pēterpils fabriku rajonā, no 1902. līdz 1904. g. par Pēterpils Tehnoloģiskā Institūta mācības spēku mēchaniskā tehnoloģijā, no 1910. līdz 1914. g. par adjunkta profesoru tanī pašā priekšmetā un bez tam upju kuģu būvniecībā, no 1914. līdz 1918. g. par tā paša institūta kārtēju profesoru minētos priekšmetos, no 1907. līdz 1918. g. par tehniskās mēchanikas profesoru Pēterpils Sieviešu Politehniskā Institūtā, no 1903. līdz 1910. g. par Pučilova fabriku tehniskās daļas pārzini, no 1911. līdz 1918. g. par Valsts bankas ēlevatoru tīkla organizācijas un izbūves centrāles komitejas locekli, no 1903. līdz 1918. g. par Tirdzniecības un Rūpniecības Ministrijas tehniskās komitejas locekli, no 1918. līdz 1921. g. par Igaunijas Valsts Satiksmes Ministrijas vecāko inženieri. No 1922. gada Pšēņicins ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes profesoru mēchanikas fakultātē dzirnavu un tekstilrūpniecības priekšmetu mācīšanai. Miris 1926. gada 20. jānvārī.

7. Profesors Kārlis Rezevskis dzimis 13. augustā 1871. g. Vandzenes Ziemeļos, Talsu apriņķī. Ar septīto gadu viņš sācis apmeklēt Vandzenes pagasta skolu un vēlāk iestājies K. Mīlenbacha vadītā Talsu apriņķa skolā; pēc apriņķa skolas beigšanas iestājies Rīgas pilsētas ģimnasijā, bet nevarēdams pierast pie lielpilsētas dzīves, pēc viena sēmēstrā pārgājis uz Jelgavas reālskolu, ko nobeidzis 1892. gadā; tanī pašā gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūtā mēchanikas nodaļā.

Pēc studiju beigšanas 1898. gadā Rezevskis strādājis apm. 6 mēnešus par konstruktoru Sormovas fabrikās un nepilnu gadu Drempelmaņa mašīnu fabrikā Rēvelē par darbnīcas inženieri. 1899. gada oktobrī viņš pieņemts par konstruktoru Šimensa un Halskes sabiedrības Krievijas elektrotehniskās fabrikās, Pēterpilī. 1902. g. Rezevskis iecelts par konstrukcijas nodaļas vadītāja palīgu un 1904. g. par konstrukcijas nodaļas vadītāju. 1906. g. sākumā Šimensa un Halskes fabrikā strādnieki, lietojot varas darbus, padzinuši fabrikas vadītāju un uzsākuši streiku. Fabrikas vadību uzdeva pēc tam Rezevskim, kas šo vietu izpildījis līdz 1913. gadam. 1913. g. sākumā sadalīta vājās un stiprās strāvas fabrikācija, pēc kam pēdējā pārgāja Šimensa un Šukerta sabiedrības rokās, kas šim nolūkam iesāka būvēt jaunu fabriku pie Maskavas vārtiem. Jaunās fabrikas projektēšanu, būvi un vadību uzticēja Rezevskim. Šinī amatā viņš palicis līdz 1918. g. 1. septembrim, kad, apstākļiem mainoties, pārgājis pārvaldē. Kara laika Šimensa un Halskes sabiedrība iesāka būvēt jaunu fabriku Nižnij-Novgorodā, pie kuņas projektēšanas viņš jēmis dalību. Sākot ar 1904. gadu līdz 1914. gadam katru gadu Rezevskis pavadījis vairāk mēnešu studiju nolūkā ārzemēs, galvenā kārtā Vācijā un Austrijā. Kā fabrikas vadītājs viņš skaitījies par „Betriebsgemeinschaft des Siemens Konzerns“ locekli, kur apspriestas un izlemtas jaunas konstrukcijas un organisācijas jautājumi koncernam piederošās fabrikās (Vācijā, Austrijā, Anglijā un Spānijā). Bez fabrikas vadības Rezevskim bija padotas arī tehniskās nodaļas, kuras stāvēja tiešā sakarā ar pašu fabriku. Pēc Latvijas valsts proklāmēšanas viņš grib Pēterpili atstāt un pārcelties uz Latviju, bet kā mobilizēts tehnisks darbinieks nevar dabūt atļauju izbraukšanai. Laimīgu apstākļu dēļ 1919. g. marta sākumā Rezevskim izdodas atbraukt uz Rīgu, kaut gan atļauju tas dabūjis tikai uz dažām nedēļām. Pēc Rīgas atbrīvošanas no lieļniekiem, viņš bij arī brīvs no pienākuma atgriezties atpakaļ uz Pēterpili. Gandrīz veselu gadu Rezevskis izpildījis Rūpniecības departamenta direktora vietu un kā Latvijas Universitātes organisācijas komitejas loceklis piedalījies augstskolas

dzīves izveidošanā; no Latvijas Universitātes dibināšanas iejēmis docenta vietu pie māchanikas fakultātes. 1920. g. Rezevskis aizgājis no Rūpniecības departamenta un uzjēmies Sīmensa un Šukerta koncerna priekšstāvniecību, kuŗu vēlāk pārjēmusi Latvijas akciju sabiedrība „Siemens“. 1923. g. aprīlī Finanšu ministris uzdeva Rezevskim sastādīt Doles spēka stacijas izbūves prōjektu, ko viņš nobeidzis 1925. g. aprīlī. Apmēram 1^{1/2} gadu viņš vadījis Rīgas pilsētas uzjēmumu nodaļu un tanī pašā laikā izstrādājis stacijas galīgās izbūves prōjektu un pa daļai arī izdarījis būves darbus. Kā pilsētas uzjēmumu nodaļas vadītājs Rezevskis kopā ar direktoru Zili izstrādājis un ievēdis jaunu enerģijas tarifu. Divu gadu laikā, kamēr viņš vadījis Doles spēka stacijas būves biroju, atsvešinājies no savas agrākās darbības pie Sīmensa koncerna (skaitījies atvaļinājumā), un tā kā 1924. g. oktōbrī palikuši pilni 25 gadi no viņa iestāšanās Sīmensa koncernā, tad savu aktīvo darbību sabiedrībā vairs nav atjaunojis. 1926. g. septembrī Rezevskis ievēlēts par Dr. ing. h. c. un aprīlī 1927. g. par profesoru pie īpatnējās tehnoloģijas katedras. No Latvijas Universitātes dibināšanas dienas viņš bijis par organisācijas un vēlāk par Universitātes Padomes locekli.

8. **Profesors Nikolajs Šīmanis** dzimis 29. novembrī 1865. g. Rīgā; viņš ir jūras virsnieka dēls. Pēc Rīgas pilsētas reālskolas absolvēšanas, Šīmanis iestājies 1885. gada jānvārī Rīgas Politechnikā, ko nobeidzis 1893. gadā ar inženiera māchanika gradu un uzslavu. Kad Rīgas Politechnikai piešķīra Rīgas Politehniskā Institutā nosaukumu, viņam 1900. gadā piešķīra inženiera tehnologa gradu. 1893. gada maijā Šīmanis iestājies Rīgas Felzera & Co. mašīnu fabrikā par tvaika mašīnu konstruktoru. Pēc pusotra gada viņa vadībā pārgājusi tvaika mašīnu biroja daļa un vēl pēc gada viņš iecelts par biroja priekšnieku, kur palicis līdz 1906. gadam. No 1893. līdz 1906. gadam Felzera fabrikas darbība strauji paplašinājās un šīnī laikā zem Šīmaņa vadības izgatavotas vairāk kā 600 dažādu sistēmu un lieluma (līdz 2.000 P. S.) tvaika mašīnas. Felzera fabrikā izgatavoto mašīnu labās slavas dēļ Rīgas Politehniskā Institutā

mēchanikas fakultāte 1906. gadā uzaicināja N. Šimani par adjunkta profesoru pie mašīnu katedras. Šo uzaicinājumu viņš piejēma, līdz ar to atstādams savu biroja priekšnieka vietu Felzera fabrikā. 1906. gadā viņu ievēlēja Felzera fabrikas direkcijā un līdz ar to par visu tehnisko biroju priekšnieku un vadītāju. Lai, apskatot un novērojot daudz citu fabriku ietaises un personīgās sarunās ar to vadītājiem meklētu un atrastu jaunus ceļus, pa kuriem varētu sekot tehnikas arvien pieaugošām prasībām, N. Šimanis apceļojis gandrīz visas Eiropas valstis, bijis arī Amerikā; apmeklējis visas ievērojamākās mašīnu fabrikas un lielākās izstādes, piem. Nižņij-Novgorodā — 1896. g., Parīzē — 1900. g., Briselē — 1910. g., kā arī daudzas speciālizstādes vairākās pilsētās. Tā kā Rīgas Politehniskā Institutā bija nodomāts ierīkot tehnisko laboratoriju, prof. N. Šimanis apmeklēja tehnisko augstskolu laboratorijas Berlīnē, Minchenē, Drezdenē, Karlsruhē, Stutgartē, Hannoverā, Dancigā, kur aiz laboratoriju vadītāju laipnas pretimnākšanas viņš ieguva vērtīgus materiālus. Nepārtraukti sekodams un jemdams dzīvu dalību Dizelīerīču straujā attīstībā, profesors N. Šimanis atradis jaunu, tieši pārslēdzamu motoru sistēmu, kas patentēta Krievijā, Vācijā un vairākās citās valstīs. 1915. g. Politehnisko Institutu ēvakuēja uz Maskavu un Felzera fabriku uz Nižņij-Novgorodu, kur to stipri paplašināja. Šinī darbā N. Šimanis jēmis dzīvu dalību. Krievijas valdība atsavināja 1916. gadā Felzera fabriku Nižņij-Novgorodā un nodeva jaunai sabiedrībai, līdz ar ko izbeidzās arī prof. N. Šimaņa darbība pie minētās fabrikas, kuņas uzplaukšanai viņš bija ziedojis 23 gadus. 1918. gadā prof. N. Šimanis līdz ar daudziem Politehniskā Institūta mācības spēkiem atgriezās Rīgā un viņu uzaicināja iejemt agrāko vietu toreizējā, vācu okupācijas iestāžu nodibinātā, Rīgas Techniskā Augstskolā. Kad 1919. gadā lielnieki augšminēto iestādi slēdza un atvēra jaunu augstskolu, prof. N. Šimani saistīja pie lielnieku jaunatvērtās mācības iestādes, līdz viņu varas sabrukšanai 1919. gada maija mēnesī. 1919. gadā, Latvijas valdība, nodibinot Latvijas Universitāti uzdeva prof. N. Šimanim, prof. Feldvēgam un prof. Denferam

pārstrādāt priekšlikumus mēchanikas fakultātes reorganisēšanai. No 1920. gada prof. N. Šīmanis ieņem Latvijas Ūniversitātē mēchanikas fakultātes mašīnbūvniecības profesora vietu. 1925. un 1926. gadā prof. N. Šīmanis bijis garākos ceļojumos, lai studētu iekšdegu dzinēju tālāko attīstību. 1924. un 1925. gadā viņš piedalījies par Jūrniecības Departamenta ekspertu ledlauža „Krišjāņa Valdemāra“ konstrukciju apskatē un kontrolē, kā arī pieņemšanas pārbaudē.

Iespiestie darbi: 1) 1912. gadā — apskats par „Sifoniem“ — Rīgas Politehniskā Institūta 50 gadu jubilejas raksts, iespiests arī kādā krievu tehniskā žurnālā. 2) 1921. gadā — brošūra „Malkas apkure tvaika katliem“, iespiests Rīgā. Bez tam, daudz īsu referātu Rīgas tehniskā laikrakstā, kuŗa redakcijā prof. N. Šīmanis piedalījies līdz 1914. gadam.

9. Profesors Gustavs Arturs Taube dzimis 14. februārī 1870. gadā Rīgā, pirmizglītību baudījis Rīgas pilsētas reālskolā; 1. septembrī 1890. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūtā (matr. 3742), kur studējis mašīnu būvniecību līdz 11. jūnijam 1896. gadam; nobeidzis kursu ar pirmās šķiras diplomu un uzslavas atestātu un ieguvis inženiera mēchanika gradu. 1904. g. min. diploms apmainīts pret tādu pat ar „inženiera tehnologa“ gradu. No 1894. līdz 1896. g. Taube bijis par asistenta v. i. pie tehniskās zīmēšanas katedras Rīgas Politehniskā Institūtā, 1896. g. dēlēģēts par R. P. I. pārstāvi uz Viskrievijas izstādi Nižņij-Novgorodā; no 1894. līdz 1918. g. bijis par ekspertu un taksatoru pie daudz ievērojamām Rīgas apdrošināšanas biedrībām; no 1896. līdz 1900. g. Rīgas Tehniskā Savienībā iejēmis avīzes referenta, prōtokollista, sludinājumu daļas revidenta amatus pie minētās savienības izdodamās „Rigasche Industrie-Zeitung“, kā arī 2 gadus izpildījis savienības sēkrētāra amatu. No 1896. līdz 1899. g. Taube bijis par kārtēju asistentu Rīgas Politehniskā Institūtā pie mēchaniskās tehnoloģijas un tehniskās zīmēšanas katedrām; no 1898. līdz 1899. g. par inženieri pie Rīgas līnu un džūtas manufaktūras akciju sabiedrības prōjektēšanas un būves; 1899. g. par

Romanovo - Borisoglebskas linu vērptuves un austuves „Flax Mille & Co.“ rīcības direktora palīgu (1800 strādnieku); 1901. g. par Rīgas jubilejas izstādes komisijas locekli; no 1901. līdz 1905. g. par asistentu Rīgas Politehniskā Institutā pie mēchaniskās tehnoloģijas un tehniskās zīmēšanas katedras, kā arī pie diplomdarbu prōjektēšanas; no 1905. g. iecelts par docentu Rīgas Politehniskā Institutā mēch.-technoloģiskām izmēģinājumu metodēm, lauksaimn. mašīnmācībai un tehniskai zīmēšanai, bez tam par R. P. I. mēchaniskās darbnīcas mēch.-technoloģ. labōrātōrijas pārvaldes locekli. 1910. g. Taube no R. P. I. Pārvaldes Padomes dēlēģēts uz apm. 4^{1/2} nedēļām kā zinātniskas ekskursijas vadītājs ar mēchanikas nodaļas studentiem uz Krimu un Kaukazu. No 1910. g. viņš bijis pastāvīgs līdzstrādnieks tehniskās savienības redakcijas komisijā, laikraksta „Rigasche Industrie-Zeitung“ izdošanai. 1911. g. vasaras brīvlaikā Taube R. P. I. zinātn. nolūkā komandēts uz ārzemēm, lai iepazītos ar mēchanikas labōrātōriju ierīcēm. Šī nolūkā viņš studējis un apmeklējis Technisko Augstskolu Hannoverā, viņas mašīnbūvniecības labōrātōriju un hidraulisko izmēģinājumu iestādi, materiālpārbaudīšanas labōrātōriju Darmštātē ar mašīnu un ūdensbūvniecības labōrātōrijām, dzirnavu izstādi ar maizniekarodniecību Štutgartē, Štutgartes Techniskās Augstskolas materiālu pārbaudīšanas iestādi, inženierzin. labōrātōriju turpat, mašīnu fabrikas „I. M. Voith“ Heidenhelmā (resp. Brunorenmühle) hidraulisko labōrātōriju, materiālu pārbaudīšanas iestādi Cīrichē, mēchan. materiālu pārbaudīšanas nodaļu pie brāļiem „Sulzer“ Vintertūrē, Karalisko materiālu pārbaudīšanas iestādi „Berlin-Gross-Lichterfeldē“, mēchan. tehnisko labōrātōriju Minchenes Politechnikā, kā arī turpat vācu mūseiju. 1913. g. viņš R. P. I. Pārvaldes Padomes komandēts uz ārzemēm, lai iepazītos ar labōrātōriju iekārtām, kā arī lai studētu labōrātōriju ierīci būvarodnieciskā izstādē Leipcigā. Še tad viņš apmeklējis un studējis izstādi Leipcigā un strādājis neoficiāli Karaliskā materiālu pārbaudīšanas pārvaldē, apskatījis izmēģinājumu iestādi labības pārstrādāšanai Berlīnē, kā arī lauksaimniecisko mūseiju turpat. No 3. decembra 1913. g. līdz

4. martam 1914. g. Taube ar ministrijas piekrišanu R. P. I. komandēts uz Karalisko māteriālu pārbaudīšanas pārvaldi Berlīnē — iepazīties ar turienes iekārtu, kā arī ar priekšdarbu izvešanu, sakarā ar zinātniska darba izdošanu par krievu kukurūzas salmu izlietošanu. Berlīnē viņš izlietojis gadījumu un strādājis izmēģinājumu iestādē labības izlietošanai kādā no turienes maižnīcas kursiem, tiklab pašā laboratorijā, kā arī izmēģinājumu maižnīcā ar nolūku pielietot ārzemēs parastās pārbaudīšanas metodes R. P. I. mēch.-technoloģiskā laboratorijā. 1914. gada 1. jūlijā Taube ievēlēts par adjunkta profesoru un šini amatā arī apstiprināts. 1915. g. no 6. jūlija līdz 25. septembrim Rīgas pilsētas galva viņu iecēlis par ēvakuācijas un rekvisīcijas komisiju locekli un ekspertu Rīgas pilsētas interešu aizstāvēšanai, un R. P. I. Pārvaldes Padome iecēlusi viņu par „institūta mantas glabātāju“. 1915. g. no maija līdz 6. jūnijam Taube bijis R. P. I. direktora v. i. pie mācības spēku, ierēdņu un viņu ģimeņu ēvakuēšanas uz Tērbatu un Maskavu; no 1915. līdz 1918. gada jūnijam — adjunkta profesors uz Maskavu ēvakuētā Rīgas Politehniskā Institutā. 1918. g. jūnija sākumā viņš vadījis R. P. I. mācības spēku I. ešelona reēvakuāciju no Maskavas uz Rīgu. 1918. g. Taube darbojies par ārkārtēju profesoru Baltijas Techniskā Augstskolā pie māteriālu pārbaudīšanas, lauksaimniecības mašīnbūvniecības, mašīnu elementu un techniskās zīmēšanas katedras. Lielinieku laikā augstskolā darbojies par profesoru līdz Latvijas dibināšanai. 1918. un 1919. g. viņš komandēts vasaras brīvlaikā māteriālu pārbaudīšanas laboratoriju studiju nolūkā uz Vāciju, Šveici un Itāliju. 1919. g. 17. septembrī Taube Latvijas Augstskolas Organīsācijas Padomes ievēlēts un apstiprināts par profesoru māteriālu pārbaudīšanai, tehnoloģijas pētījumiem, mašīnmācībai chēmīkiem, fabriku prōjektēšanai, diplomdarbu prōjektēšanai chēmīkiem un techniskai zīmēšanai. Viņš iecelts arī par māteriālu pārbaudīšanas un tehnoloģisko pētījumu laboratoriju vadītāju; no 1920. gada novembra līdz 1921. g. jānvāra beigām Taube kā reēvakuācijas komisijas loceklis Latvijas Ūniversitātes komandēts uz Maskavu, lai atdabūtu bij. R. P. I. īpašumu. Kā „jauktās kommi-

sijas“ loceklis, viņš jānvāra beigās izdabūjis beidzot lēmumu: „Viss bij. R. P. I. īpašums reēvakuējams uz Rīgu“; tāpat izdabūjis atļauju ēvakuēto baznīcu zvanu transportam atpakaļ uz Latviju. 1922. g. viņš Latvijas Universitātes komandēts uz Vāciju, Angliju, Itāliju un Čekoslovāciju — māteriālu pārbaudīšanas labōrātōriju un iestāžu apskatei. 1923. g. 25. aprīlī Taube pielīdzināts Latvijas Universitātes doktōram. No mēchaniskās fakultātes māteriālu pārbaudīšanas stacijas apstiprināšanas laika viņš darbojies kā līdzstrādnieks un vadītājs pie pārbaudīšanas darbiem; 1926. g. pēc tekstilrūpniecības katedras profesora nāves darbojies par vietas izpildītāju pie diplomprōjektu izstrādāšanas dzirnavu un tekstilrūpniecībā.

Literāriskā darbība. No 1896.—1899. g. Taube trīs gadus bijis avīzes referents par visiem Techniskā Savienībā noturētiem priekšlasījumiem u. t. t. — vietējām 3 vācu dienas avīzēm, bez tam arī 2 gadus Techn. Savienības (Rīgā) sēkrētārs. Šinī laikmetā ietilpst arī līdzdarbība pie prof. Pfüla izdotās „Neue Papierprüfungsmethoden“. 1901. g. viņš strādājis pie apcerējuma: „Die industriellen Anlagen Rigas“, Techn. Savienības izdotai grāmatai: „Riga und seine Bauten“, kā arī sniedzis avižu referātus par Rīgas jūbilejas izstādi. Vēlākos gados viņš noturējis priekšlasījumus Rīgas Techn. Savienībā par „miltu izmēģināšanu“, par „mākslīgā zīda izgatavošanu un pārbaudīšanu“, kā arī citus sīkākus referātus. 1910. g., sakarā ar Rīgas Techn. Savienības izdodamo jūbilejas albumu, Taube sacerējis: „Die Maschinenfabriken Rigas“. Bez tam, kā Rīgas Rūpniecības laikraksta redakcijas komisijas loceklis, viņš sniedzis dažus tehniska satura sīkākus referātus. 1914. g. martā Taube sacerējis: „Кавказская кукурузная солома, какъ материалъ для выдѣлки бумаги“. 1922. g. viņš sastādījis pārskatu sakarā ar komandējumu, lai iepazītos ar ārzemju māteriālu pārbaudīšanas labōrātōrijām un iestādēm.

10. Profesors Alfreds Vitols dzimis 9. jānvārī 1878. gadā Katvaras pag. Stirnas skolā pie Limbažiem, kur viņa tēvs bijis par skolotāju; vidējo izglītību baudījis bij. Rīgas ķeiz. Nikolāja I. klasiskā ģimnasijā, kuŗu beidzis ar zelta medaļu 1899. g., augstāko — bij. Pēterpils ķeiz. Aleksandra I. Satiksmes Ceļu Inženieru Institutā, kuŗu nobeidzis 1906. gadā ar satiksmes ceļu

inženiera diplomu. Studiju prakses laikā viņš nodarbojies: uz Dienvidus Krievijas Katrīnas dzelzsceļu tīkla, kur izdarīti dzelzsceļu staciju apūdeņošanas darbi īpatnējos ūdenstrūcīgu stepju apgabalu apstākļos; strādājis pie Pēterpils-Vologdas-Vjatkas dzelzsceļa jaunbūves darbiem (kesonu nolaišana Vjatkas upē zem Vjatkas tilta balstiem un citi darbi); uzraudzījis Maskavas-Ķazaņas-Golūtvinas-Ozeri atzarojuma ūdens caurlaižamo ietaišu pārbūvi. Pēc institūta beigšanas Vītols iestājies 1906. g. Pēterpils ceļu apgabala valdes dienestā, kur tajā laikā izdarīti prāvi darbi sakarā ar Ladogas ezera sēkļu apgaismošanu ar bākām. Vēlāk viņš piedalījies prāvo šosejas tiltu (Ostrovas, Volchovas, Tveras) pārbūves darbos; valdes uzdevumā sastādījis Pēterpils Nikolāja tilta pārbūves prōjektu, kas atsevišķi iespiests. Prōjeks satāda nepārtrauktu Baltijas jūras — Baltās jūras ūdensceļa (pieejama lielākiem jūras tvaikoņiem) izbūves elementu. Pēterpils ceļu apgabala valdē Vītols piedalījies arī Kestlina formulas pārveidošanas darbos sakarā ar dzelzsceļu katastrofu uz Čaņkovas-Balašovas dzelzsceļu līnijas; iesniedzis memorandumu, kurā pierāda nepieciešamību problēmu atrisināt ne rupji empeiriski, bet gan izejot no tagadnes hidraulikas viedokļa un viņas sasniegumiem. Apm. 15 gadus vēlāki memoranduma teses atkārtotas un teōrētiski-zinātniski pierādītas doktōra disertācijā: *Essai d'établissement d'une théorie de l'écoulement des eaux pluviales*. 1908. g. Pēterpilī Vītols iesācis arī pavidagōģisku darbību inženiera Šumera dibinātos pirmajos Pēterpils politehniskosursos, kur lasījis matemātiku un vadījis sēmināru mēchanikā līdz 1910. g. rudenim, kad uzjēmies turpat diplomandu darbu vadību dzelzsceļu prōjektos. Pavidagōģiskā darbība pārtraukta 1911. g. līdz ar viņa pārceļšanu uz Volgu Tverā par tehniski administrātīvā ūdensceļa iecirkņa priekšnieku. 1910. g. Vītols iecelts par Volchovas hidrauliskās enerģijas pētīšanas partijas vadītāju sakarā ar nodomāto Pēterpils rūpniecības rajona un dzelzsceļu mezgla elektrofikāciju. Ievāktie dati izlietoti tagadējās „Volchovstroj“ stacijas izbūvei. Uz Volgas Vītola darbība izpaudusies ūdensceļu uzturēšanā un kuģniecības apstākļu uzlabošanā.

Viņš izdarījis upes rēgulēšanas darbus, kā izskalojamā, tā arī neizskalojamā, klinšainā gultnē. Pēdējai lietotie īpatnējie upes hidraulisko elementu noteikšanas rajēmieni, attēloti memorandumā: Улучшение переката Берно-Мирославль. Izskalojamās gultnes daļā padarīti vairāki regulēšanas darbi ar fašinu dambju palīdzību. No prāvākiem tehniskiem uzdevumiem šīnī periodā vēl veikti Volgas pietekas Tvercas pētīšanas darbi visā 180 klm. garumā līdz ar ūdensceļa prōjekta sastādīšanu. Par Tvercas pētījumiem publicēts darbs ceļu apgabala valdes gada pārskatā: Ежегодникъ с. Петербургскаго Округа П. С. Отчетъ о работахъ по изслѣдованию р. Тверцы. Tanī pašā laikā Vītols pārzinājis arī kuģniecības inspekciju un bijis kuģu stabilitātes un labierības pārbaudes komisijas loceklis. Kā kuģniecības inspektors sastādījis Tvercas lociju (Лоція р. Тверцы). Viņš piedalījies ar referātiem vairākos kuģniecības kongresos, vienā no kuriem uzstājies par tunela izbūvi zem Tvercas upes, Tverā. 1915. gadā Vītols komandēts uz Rīgas kara darbības fronti pie tilta būves darbiem Doles salas rajonā. Uzbūvējis ar latviešu bēgļu, kā darba spēku, palīdzību pār Daugavu starp Keņģa ragu un Katlakalnu lielāko tiltu, vairāk kā 1 klm. garumā, par ko no armijas priekšniecības apbalvots ar ordeni un paaugstināts par Tērbatas - Pliskavas apgabala ūdensceļu priekšnieku. Šīnī apgablā ietilpa visi ūdensceļi ar izeju uz Somu jūras līci, izņemot Ņevu, tā tad starp citu arī visi tagadējās Igaunijas ūdensceļi, un viens no tuvākiem uzdevumiem bija Narvas hidrauliskās enerģijas izmantošana parallēli ar nepārtraukta ūdensceļa radīšanu uz Baltijas jūru. Atgriezies 1919. gadā Latvijā, Vītols tūlīn iestājies valsts dienestā par ūdensceļu direktoru, par kuģu sabijis līdz 1921. gadam, kad ūdensceļu direkcija likvidēta. Tanī pašā laikā viņš Satiksmes Ministra iecelts par komisijas locekli, kuģas uzdevums bijis inženieru fakultātes nodibināšana pie mūsu ūniversitātes. No 1919. gada Vītols arī strādā par ūniversitātes docentu hidraulikā. 1921. gadā viņš ievēlēts par tehniskās mēchanikas katedras docentu, 1924. g. prōmovējies par inženierzinātņu doktōru ar darbu: Essai d'établissement d'une théorie de l'écou-

lement des eaux pluviales; 1924. gadā ievēlēts par profesoru pie tehniskās mēchanikas katedras; 1925. gadā uzaicināts par konsultantu pie Liepājas-Glūdas dzelzsceļa būves valdes ceļa caurlaižamo ietaišu spraugu hidrauliskai aplēsei pēc viņa īpatnējā pajēmiena, kuŗu aizstāvējis disertācijā. Vitols ir eksperts Latvijas tiesu iestādēs spēka staciju hidrauliskos jautājumos un Zemkopības Ministrijas inženieris-konsultants. 1926. gadā viņš piedalījies I. Baltijas valšķu hidrologu kongresā Rīgā ar referātu: „Plostu kanāļu ķinēmatiskā aplēse“. Ar to pašu referātu ar nosaukumu: Calcul cinématique des Canaux de Flottage tas piedalījies pasaules spēka konferencē Bāzelē (World Power Conference, Conférence Mondiale de l'Energie), kur šis darbs atzīts par ļoti interesantu un uz viņu griezta konferences vērība. 1928. gadā Vitolam piešķirta Kultūras Fonda prēmija par pētījumu: Nouvelle théorie d l'écoulement des eaux pluviales d'un plan incliné. 1928. gadā viņš piedalījies II. Baltijas valšķu hidrologu kongresā Tallinā ar referātiem: 1) Über den Einfluss der Trägheitskräfte auf den Versickerungsprozess des auf die Erdoberfläche gelangenden flüssigen Wassers un 2) Une solution possible du problème concernant l'écoulement des eaux pluviales. No 1928. gada Vitols ir Latvijas Nacionālās spēku komitejas loceklis — inženieru biedrību apvienības pārstāvis. Vitols ir Dienvidus Amerikas Peru valsts universitāšu annāļu goda korespondents. 1929. g. Vitols piedalījies par Latvijas pārstāvi starptautiskās lielo dambju (sprostu) komisijas konferencē, Parīzē.

Iespēstie darbi: 1) Дополнительные напряжения отъ динамической нагрузки въ транспортерѣ. Журналь „Водное Дѣло“. 1909. г. 2) Mēģinājums uzstādīt jaunu ormulu ūdens caurlaižāmo ietaišu aprēķināšanai attiecībā uz lietus gāzēm. Satiksmes Ministrijas Vēstnesis, 4. sept. 1920. gada Nr. 60, l. p. 861—868. 3) a. Essai d'établissement d'une théorie de l'écoulement des eaux pluviales. Application de cette théorie dans la technique de la construction des routes. Calcul hydraulique des aqueducs. Acta Universitatis Latviensis, IV., 1922. g., 140 l. p. b. Tas pats atsevišķā izdevumā. A. S. Valtera & Rapas grāmatspiestuve Rīgā,

1922. g., 137 l. p. c. Explications supplémentaires ayant rapport à l'article du professeur agrégé Alfred Vitols „Essai d'établissement d'une théorie de l'écoulement des eaux pluviales“ imprimé Acta Universitatis Latviensis, IV., 1922. Acta Universitatis Latviensis VI., 1923. g., l. p. 287—295.
- 4) Mēģinājums uzstādīt jaunas formulas lietus notekas aprēķināšanai. Latvijas Inženieru un Techniķu Kongresa darbi, 1922. g. 5) Amatas baseins kā spēka avots. Satiksmes Ministrijas Vēstnesis 15. sept. 1920. g. Nr. 63. 6) Gauja kā nākamais transitūdens ceļš un spēka avots. Jaunākās Ziņas 1925. g. Nr.Nr. 229, 232, 240, 254. 7) Otto Lueger'a lietus ūdeņu notekas formulas liktenis un lietus ūdeņu notekas aplēses jautājums pie mums. Techniskais Žurnāls 1926. g., Nr. 12.
- 8) a. Quelques remarques sur l'infiltration des eaux superficielles. Acta Universitatis Latviensis XIV, 1926. g. b. Tas pats. Impression particulière. 1926. Imprimerie de l'Etat, Riga (Latvia). 9) a. Calcul cinématique des canaux de flottage, rapport présenté au World Power Conference, Sectional meeting, Bâle, Switzerland, August 31 — September 12, 1926. Acta Universitatis Latviensis T. XIV., 1926. b. Tas pats. Impression particulière 1926. Imprimerie de l'Etat, Riga.
- 10) a. Nouvelle théorie de l'écoulement des eaux pluviales d'un plan incliné. Acta Universitatis Latviensis T XVI., 1927. b. Tas pats. Impression particulière. 11) Hidraulikas attīstība pēdējos gados. Techniskais Žurnāls Nr. 4, 15. febr. 1926. g.
- 12) Inerces spēku iespaids zemes virsmu sasniegušo ūdeņu iesūkšanās procesā. Acta Universitatis Latviensis XVII., 1927.
- 13) Über den Einfluss der Trägheitskräfte auf den Versickerungsprozess des auf die Erdoberfläche gelangenden flüssigen Wassers. Referāts Rēveles hidrologu kongresā 1928. g.
- 14) Tas pats pārlabots un papildināts: Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik. Band 8, 1928, Seite 216—225, Berlin. 15) Tas pats recenzijas veidā: Physikalische Berichte. Heft IV, Seite 343, 1929, Berlin. 16) Viens iespējams jautājuma atrisinājums par lietus ūdeņu noteku no slīpas plāksnes. Acta Universitatis Latviensis XX., 1929.
- 17) Une solution possible du problème concernant l'écoulement des Eaux pluviales d'un plan incliné. Rapport présenté au Congrès d'Hydrologie des Etats Baltiques, Tallinn, 1928.
- 18) Plostu kanāļu ķīmēmatiska aplēse. Techniskais Žurnāls, Nr. 1—6, 1929. g., Rīgā. 19) De la influencia de las fuerzas de inercia en el proceso de infiltración del agua liquida cayendo sobre la superficie de la tierra. Revista de Ciencias, 1929. g..

Lima, Peru. San Marcos Universitātes raksti. 20) Der Abfluss-Vorgang des Regenwassers auf einer geneigten Ebene. Zeitschrift für Bauwesen, Berlin, 1929.

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Emils Āboliņš** dzimis 21. maijā 1873. g. Kurzemē, Susejas pagastā, Ilūkstes apriņķī kā pagasta skolotāja dēls; pēc pirmizglītības mācījies mājā, tad Jēkabmiesta apriņķa skolā no 1885.—1889. g. un Rīgas Pēterā I. reālskolā no 1889.—1893. g., kuŗas abas nobeidzis; studējis Rīgas Politehniskā Institutā no 1893. g., nobeidzams 1898. g. februārī mēchanikas nodaļu ir inženiera mēchanika diplomu, ko vēlāk pārmainījis ar inženiera tehnologa diplomu. Āboliņš nodarbojies no 1898. g. marta līdz oktōbrim par techniķi kurin. materiālu pārbaudei Dienvidu-rietumu dzelzsceļu virsvaldē Ķijevā: no oktōbra 1898. g. līdz oktōbrim 1899. g. — kara dienestā par brīvprātīgo, Ķijevā; no oktōbra 1899. g. līdz oktōbrim 1901. g. pie akc. sab. „W. Fitzner & K. Gamper“ Sosnovicos, vispirms par tvaika katlu konstruktoru, pēc tam par nodaļas vadītāju pārkarsētāju būvē un katlu mēģinājumiem; no oktōbra 1901. g. līdz 1. jūlijam 1905. g. — Rīgas Polit. Institutā par asistentu mašīnu elementos un ceļmašīnās; no 1. jūlija 1905. g. līdz 1. jānvārim 1907. g. — Rīgas Polit. Institutā — par docentu ceļmašīnās; no 1. jānvāra 1907. g. līdz 1. maijam 1921. g. — pie akc. sabiedrības „Kramatorskajas metallurģiskas fabrikas“ Dienvidu Krievijā, papriekš par nodaļas priekšnieku ceļmašīnu būvē, vēlāk par tehniskā biroja virsinženeri; no 1. jūlija 1921. g. par docentu Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātē. Komandējumos un studiju nolūkos ārzemēs Āboliņš bijis 1905. g. vasarā, Polit. Institūta komandēts, strādājis par konstruktoru ceļmašīnu būvē pie akc. sab. „Ludvig Stuckenholtz“ Wetter p. Ruhr Vācijā; 1906. gadā turpat — vienu sēmēstri: studentu nemieru dēļ institūts bijis slēgts; 1908. gadā 2 mēnešus, Kramatorskajas fabrikas valdes pie akc. sab. „Demag“ komandēts — studiju priekšmets ceļmašīnu būvē; 1911. gadā 2 mēnešus, Kramatorskajas fabrikas valdes pie akc. sab. „De-

mag" komandēts — Vācijā: studiju priekšmets valcverku būve; 1924. g. vasarā 2 mēnešus, Latv. Ūniv. komandēts ar Kultūras fonda līdzekļiem — speciālie studijas priekšmeti: Hamburgas ostas transportceļmašīnu ierīces, kūdras ražošanas metodes; 1927. g. vasarā, Latv. Ūniv. komandēts ar paša līdzekļiem — speciālais studiju priekšmets: augstspiediena katli.

Sarakstītie darbi: 1) Über Wasserzirkulation in Dampfkesseln, iespiests žurn. Mitteilungen aus der Praxis... (tagad Wärme) 1903. g. 2) Ziņojums par Kramat. fabrikas darbnīcu izbūvi ceļmašīnu būvei. Manuskripts, iesniegts fabr. valdei 1908. g. 3) Ziņojums par Kramat. fabrikas dažādu nodaļu pašizmaksas posteņiem, apstrādāts diagrammu veidā, ar priekšlikumiem viņu samazināšanai. Manuskripts, iesniegts fabrikas valdei 1918. gadā. 4) Manuskripts: Kūdra kā kurināmais un viņas ražošanas metodes. Caur fakultāti resp. Ūniv. Padomi nodots Ūniv. galvenā bibliotēkā. 5) Zur Bestimmung der Verluste durch unvollkommene Verbrennung in Dampfkesselfeuerungen, iespiests žurnālā Archiv für Wärmewirtschaft, 1926. g. 6) Zur Verbesserung der Wärmetransmission in Dampfkesseln. Acta Universitatis Latviensis 1929, XX. 7) Über Versuche zur Verbesserung des Wärmeüberganges aus Rauchgasen. Die Wärme 1929, Nr. 19—20.

2. **Vecākais docents Aleksandrs Bankins**, dzimis 8. febr. 1881. g., apmēklējis Tērbatas ģimnasiju līdz 1900. g., 1902. g. beidzis Rīgas Nikolaja I. ģimnasiju un tanī pašā gadā iestājies Rīgas Politehnikas mēchanikas nodaļā, studējis līdz 1905. g. 1905. un 1906. g. viņš studējis mēchaniku Bādenes tehniskā augstskolā Karlsruhē, 1908. g. beidzis Rīgas Politehniku ar inženiera tehnologa gradu, ar I. šķiru. 1908. un 1909. g. Bankins turpinājis studijas Berlīnes tehniskā augstskolā Šarlotenburgā un turpat nodarbojies arī praktiski. 1909. gada otrā pusē pārnācis uz Rīgu un nodibinājis firmu savā speciālitātē. 1914. g. viņš mobilizēts, bet pēc tam uz visaugstāko pavēli atsvabināts no kara dienesta pa visu kara laiku un piekomandēts par inženieri pie jaunbūvējamās bezdūmu pulvera fabrikas mēchaniskas ierīces Muromas gubernā, līdz 1918. g. beigām. 1918. g. novembra mēnesī Bankins atgriezies Latvijā; no 1919. g. sept. mēneša skaitās par Latv. Ūniverstitātes mēchan.

fak. docentu. Viņš izstrādājis un izpildījis dažādus mēchan. ierīces prōjektus, kuŗu dati ir iesniegti ūniversitātei.

3. **Vecākais docents Edvards Cizarevičs** dzimis 1868. g. 11. nov. Kurzemē, Emburgas pagastā Cizaru mājās; apmeklējis Jelgavas reālskoļu, kuŗas kursu nobeidzis 1888. g.; studējis Rīgas Politehnikas mēchanikas nodaļā no 1888. g. līdz 1894. g.; kursu beidzis ar inženiera mēchanika gradu. Vasaras brīvdienās viņš praktiski strādājis uz Liepājas-Romnu un Dienvidrietumu dzelzsceļa, 1893. g. ieguvis lokomotīvu vadītāja tiesības. 1895. g. no 1. jānv. līdz 1. aug. Cizarevičs kalpojis par savvaļnieku 11. sapieŗu bataljonā Odesā; kaŗa dienestu atstājis reserves leitnanta dienesta pakāpē. No 1895.—1896. g. viņš bijis lokomotīvu vadītājs uz Dienvidu-rietr. dzelzsceļa; no 1896. līdz 1897. g. — mēchaniskās nodaļas vadītājs Katrīnas dzelzsceļa darbnīcās Luganskā; no 1897.—1898. g. — mašīnu iecirkņa priekšnieka palīgs uz Dienvidu austrumu dzelzsceļiem; no 1898.—1906. g. — mašīnu iecirkņa priekšnieks uz Dienvidu-austrumu un Katrīnas dzelzsceļiem; no 1906.—1913. g. — mašīnu iecirkņa priekšnieks uz Nikolāja dzelzsceļa; no 1913. līdz 1918. g. — sevišķu uzdevumu inženieris Maskavas-Kazaņas dzelzsceļa valdē; no 1918.—1919. g. — nodaļas priekšnieks Krievijas dzelzsceļu Eksperimentālā Institutā Maskavā; no 1919. līdz 1922. g. — Krievijas dzelzsceļu Augstākās Techniskās Komitejas loceklis Maskavā; no 1921.—1922. g. — ārštata docents dzelzsceļu mašīnu ekspluatācijā Techniskā Augstskolā Maskavā; no 1922.—1923. g. — mašīnu direktora palīgs uz Latvijas dzelzsceļiem; no 1922.—1923. g. — ārštata docents termodinamikā Latvijas Ūniversitātē; no 1923.—1926. g. — štata docents termodinamikā un dinamikā Latvijas Ūniversitātē; no 1926. līdz 1927. g. — štata docents termodinamikā un lokomotīvēs Latvijas Ūniversitātē. Bez tam Cizarevičs no 1920. līdz 1922. g. bijis par referentu Krievijas dzelzsceļu mašīnu inženieru sapulcēs lokomotīvu apkurināšanas un remonta darbu zinātniskas saorganizēšanas jautājumos, par loekli Krievijas dzelzsceļu komitejā automatiska vagonu sajūga ievēša-

naī, jēmis aktīvu dalību vilcienu bremžu komitejas darbos, vadījis ierīces konstruēšanu lokomotīvu apkurināšanai ar ogļu pulveri, kā arī šī apkurināšanas veida izmēģinājumus. Ārzemju komandējumos viņš bijis: 1902. g. — Austrijā un Ungarijā iepazīšanās nolūkā ar šo valšķu dzelzsceļa darbību; 1909. g. — Vācijā un Beļģijā iepazīšanās nolūkā ar loko pārkarsētāju darbību; 1913. g. — jēmis dalību starptautiskā bremžu kongresā Ungarijā.

Iespīestie darbi: 1) Новые способы оплаты труда. Извѣстія Общихъ Сѣздовъ Русскихъ ж. ж. д. д. 1912. г. 2) Производство работъ по текущему ремонту паровозовъ на „откупъ“. Журналъ Министерства Путей Сообщенія, 1912. г. 3) Къ вопросу о вознагражденіи за трудъ при текущемъ ремонтѣ паровозовъ. Кіевскій Инженеръ, 1915. г. 4) О способахъ перевода подвижного состава русскихъ жел. дорогъ на американскіе упряжъ и сцѣпку (корā ar inž. O. O. Dreieri). Сборникъ Московско-Казанской ж. д. 1818. г. 5) Отопление паровозовъ угольной пылью. Бюллетень № 4 Экспериментального Института П. С., 1919. г. 6) Наука о производительности и техническое образованіе. Бюллетень № 32 Экспериментального Института П. С., 1919. г. 7) Американская автоматическая сцѣпка. Бюллетень № 7 Экспериментального Института П. С., 1919. г. 8) О номенклатурѣ работъ по ремонту подвижного состава. Техника и Экономика П. С., 1920. г. 9) Очеркъ введенія автоматической сцѣпки на желѣзныхъ дорогахъ Сѣверной Америки. Техника и Экономика П. С., 1921. г. 10) Успѣхи порошкового отопленія Техника и Экономика П. С., 1921. г. 11) Товарно-транспортныя желѣзныя дороги-сверхъ магистрали (Корā ar Меку, Dreieri un Fosu). Iespīests atsevišķā брошīrā, kuŗu izdevis Ceļu komisariāts. 12) Redīgējis krievu valodā Emersona „The twelve principles of efficiency“. Iespīests atsevišķā брошīrā, kuŗu izdevusi 1921. г. Krievijas dzelzsceļu Augstākā Techniskās Komiteja. 13) Контроль прохожденія паровозовъ черезъ депо на основаніи принциповъ научной организаци. Nodots žurnālā Техника и Экономика П. С., redakcijā 1922. г.

4. **Vecākais docents Oskars Hābermanis** dzimis 1873. gada 27. oktobrī (v. st.) Lodzā, kā sedlinieku meistara dēls. Beidzis Lodzas augstāko amatniecības skolu 1891.—1892. gadā, viņš

strādājis par praktikantu Rephāna un Šolces (Repphahn un Scholtze) mašīnu fabrikā Varšavā; studējis no 1892. līdz 1898. gadam Rīgas Politehniskā Institutā mašīnbūvniecības nodaļā, kuŗu beidzis ar mašīninženiera gradu; studiju laikā bijis aktīvs korporācijas Rubonijas loceklis. Pēc studiju beigšanas Hābermanis iestājies Rīgas mašīnu fabriku akc. sab. „R. H. Mantel“ dienestā, kur līdz 1905. gadam darbojies par konstruktoru, darbu vadītāju inženieri, ceļotāja inženieri un tehniskā biroja vadītāju. No 1905. līdz 1907. gadam viņš bijis patstāvīgs O. J. Pastora mašīnu fabrikas vadītājs Pēterpilī. No 1907. līdz 1915. gadam Hābermanis darbojies atkal mašīnu fabr. akc. sab. „R. H. Mantel“ Rīgā par tehniskā un kalkulācijas biroju vadītāju un pēdīgi par direktora palīgu. No 1915. līdz 1918. gadam bijis ēvakuētās „R. H. Mantel“ akc. sab. mašīnu fabrikas direktors Pēterpilī. Kad lielinieki šo uzņēmumu nacionālizējuši, viņš pārgājis par tehnisko vadītāju Petrogradas tīllu fabrikā. 1919. gadā Hābermanis uzaicināts par docentu Latvijas augstskolas mēchanisā fakultātē rotācijas mašīnu (ūdensturbīnu, tvaika turbīnu, centrifugālsūkņu un ventilātōru) katedrai. Augšā minēto 20 gadu laikā savā praktiskā mašīnu fabriku darba laukā viņš speciālizējies par konstruktoru un darbu izpildītāju tvaika mašīnu, ūdens turbīnu, sūkņu un papīra mašīnu būvē. No lielākiem darbiem, kuŗi realizēti Hābermana praktiskās darbības laukā, mināmas vairākas lielākas pilnīgi izbūvētas papīra fabrikas, dažas ūdens un tvaika dzinējspēka centrāles (līdz 1500 z. sp.) un trīs sūkņu stacijas pasaules lielākā naftas sūkņu iestādei Bakū-Batumā Aizkaukazā.

5. **Docents Oskars Hakelis** (†) dzimis 27. jūlijā 1864. g. 1893. g. nobeidzis Rīgas Politehniskās skolas (vēlāk nosaukta par institūtu) pilnu kursu ar inženiera gradu. No 1893. līdz 1894. g. viņš strādājis par tiltu konstruktoru Rīgas-Daugavpils dzelzsceļa virsinženiera birojā; no 1894.—1895. g. bijis par Rīgas pilsētas kanālisācijas inženieri; no 1895.—1897. g. par nodaļas vadītāju Pernavas pieveddzelzsceļa būvē; no 1897. g. par inženieri pie ēlekt. dzelzsceļa būves Murnau-Oberammergau, Ba-

vārijā; no 1897.—1899. g. par nodaļas vadītāju pie dzelzsceļa būves darbiem Felina-Veisenšteina — Rēvele. 1900. g. Hakelis ieguvis būvniecības inženiera diplomu; no 1899.—1903. g. bijis par virsinženieri pie dzelzsceļa būves Valka-Alūksne-Pļaviņas; no 1903.—1906. g. par dažādu inž. būvju vadītāju Rīgā un apkārtnē. No 1. jūlija 1906. g. Hakelis iecelts par Rīgas Politehniskā Institūta docentu inženierzinātņu enķiklopaidijā, vēlāk mācījis arī citus priekšmetus: 1. jūlijā 1910. g. dabūjis kolēģiju padomnieka pakāpi. No septembra mēneša 1919. gada Hakelis bijis par docentu Latvijas Universitātes māchanikas fakultātē, par būvkonstrukcijas un būvkonstrukciju statikas mācītāju. Miris 28. novembrī 1920. gadā

6. Vecākais docents Ludvigs Hūnchens dzimis 1880. gadā Kurzemē, Bauskas apriņķī; 1890. g. iestājies Jelgavas reālskolā, kuŗu beidzis 1898. g.; 1900. g. iestājies Rīgas Politehniskā Institūta māchanikas nodaļā. Sākot ar 1905. gadu viņš iejēmis subasistenta vietu R. P. I. māchanikas nodaļas elektrotehnikas labōrātōrijā. Pēc diplomdarba aizstāvēšanas elektrotehnikā 1908. g. Hūnchens ieguvis R. P. Inst. inženiera tehnologa gradu. 1909. g. viņš bijis asistenta vietas izpildītājs R. P. Inst. elektrotehnikas labōrātōrijā. 1909.—1910. g., paturot vietu pie augstskolas, viņš izpildījis kaŗa klausību — par brīvprātīgo inženieru konduktoru Rīgas inženieru distancē. 1910. g. Hūnchens uzņemts valsts dienestā par asistentu elektrotehnikas labōrātōrijā, ŗtatā ieskaitīts 1911. gadā; 1912. g. vasarā papildinājies praktiski elektrotehniskās fabrikas A. E. G. darbnīcās Rīgā. No 1913. g. jānvāra mēn. Hūnchens ir stundu docents elektrotehnikā Rīgas Polit. Institūta architektūras fakultātē, sākumā Rīgā, vēlāk, kaŗa laikā, Maskavā, pēc tam Rīgā, Rīgas Polit. Institūtam atgrieŗoties savā agrākajā vietā. 1919. g. septembrī viņš ievēlēts par docentu Latvijas Universitātes māchanikas fakultātes elektrotehnikas katedrai. Ārpus ūniversitātes Hūnchens nodarbojies par skolotāju elektrotehnikas priekmetos Rīgas Pilsētas Amatnieku skolā, sākot ar 1909. gadu ar 2 gadu pārtraukumu līdz ŗai dienai.

7. **Docents Oskars Mitenbergs** dzimis 1883. gada 14. jānvārī Zentenes pagastā Dursupes skolā, kur viņa tēvs bijis par skolotāju. Pirmo izglītību viņš baudījis turpat pagasta skolā, vēlāk Tukumā, Šmita progimnasijā un no 1898. līdz 1904. gadam Jelgavas reālskolā. 1904. gadā Mitenbergs iestājies Rīgas Politehniskā Institutā mehānikas nodaļā, kur viņš nobeidzis 1910. g. ar inženiera tehnologa gradu. 1. jūlijā 1910. gadā viņš iestājies Kramatorskajas metallurģiskās akc. sab. fabrikas tehniskā biroja dienestā: no 1. jūlija 1910. g. līdz 1. dec. 1916. gadam, par konstruktoru — ceļamo mašīnu un par kalkulātoru — kalkulācijas nodaļā; no 1. dec. 1916. līdz 14. apr. 1922. gadam, par ceļamo mašīnu nodaļas vadītāju. Maijā mēnesī 1922. g. Mitenbergs atgriezies atpakaļ Latvijā un ievēlēts, skaitot no 1. jūlija 1922. g., par vecāko asistentu pie ceļamo mašīnu katedras. 1923.—1924. g. viņš izstrādājis prōjektu un darba zīmējumus 8 gab. Rīgas muižas dārza griežamiem celtniem. Šis darbs iesniegts fakultātē par habilitācijas rakstu. No 1. jānv. 1925. g. Mitenbergs ir privātdocents pie ceļamo mašīnu katedras un lasa neobligātorisko priekšmetu „liftus“ un obligātorisko — „kalkulāciju“; no 1927./28. māc. gada — mašīnmācību I. ar praktiskiem darbiem ķēmiķiem. 1929. gada maijā Mitenbergs ievēlēts Latvijas Ūniversitātē par docentu.

8. **Docents Nikolājs Rozenauers** dzimis 26. nov. 1890. g. (v. st.) Svētes pilī pie Jelgavas kā leitnanta dēls. 1901. gadā vecāki, kas tanī laikā dzīvoja Jēkabmiestā, Kurzemē, viņu sūtīja uz Pēterpili vidusskolā. 1907. g. pavasarī viņš beidzis Pēterpili reālskolā; 1907. g. rudenī tas izturējis konkursa pārbaudījumu un iestājies Pēterpils Ceļu Inženieru Institutā, kur viņš beidza 28. maijā 1915. g. ar pirmās šķīras diplomu. Pēc augstskolas beigšanas Rozenauers iestājies Maskavas-Ventspils dzelzsceļu sabiedrības dienestā un iejēmis 1915. un 1916. gadā Pliskavas-Narvas dzelzsceļu līnijas tiltu būvju vadītāja un distances priekšnieka amatu. 1917. g. viņš bijis tās pašas sabiedrības tehniskās nodaļas vecākais inženieris, 1918. g. — Saratovas-Milerovas dzelzsceļa līnijas pētīšanas partijas priekšnieks.

1919. g. — Caricinas-Vladimirovkas dzelzsceļa līnijas pētīšanas partijas priekšnieks, 1919.—1920. g. — Krievijas dienvidu austrumu hidrotehniskās pārvaldes tehniskās nodaļas vecākais inženieris. 1920. g. septembrī Rozenauers atgriezies dzimtenē un iestājies ostu būvju virsvaldē par tehniskās nodaļas inženieri; 1. martā 1921. g. ostu būvju virsvaldes likvidācijas dēļ pārgājis dzelzsceļu virsvaldē un iejēmis tehniskās direkcijas tiltu biroja inženiera vietu līdz 1. apr. 1922. g.; no 10. aprīļa līdz 15. okt. 1922. g. bijis Kara Ministrijas tehniskās divīzijas darbu izvedējs. No 1. jūlija 1922. g. viņš ievēlēts mēchanikas fakultātē par jaunāko asistentu; no 1. jūlija 1923. g. — par asistentu; no 1. jānv. 1925. g. — par vecāko asistentu; no 1. jūl. 1925. g. — par privātdocentu pie mēchanikas katedras; no 1. jūlija 1928. gada — par docentu pie techn. mēchanikas katedras un bez tam vēl no 1. jūlija 1929. g. — par mēchanikas fakultātes sēkrētāru. Ārpus universitātes Rozenauers nodarbojies no 10. jūnija 1923. g. līdz febr. 1925. g. Doles spēka stacijas būves birojā par inženieri un no februāra 1925. g. līdz 15. oktobrim 1927. g. — Rīgas Pilsētas Valdes jaunizbūves birojā par inženieri; 1925., 1926. un 1927. g. lasījis mēchanikas fakultātes studentiem neobligātōrisku nomografijas kursu. Darbības laikā pie Pliskavas-Narvas dzelzsceļa līnijas tilta būvju vadīšanas Rozenauers sastādījis pontona tilta prōjektu dzelzsceļam, kas arī tika izpildīts un ir aprakstīts žurnālā Извѣстія собранія инженеровъ путей сообщенія, 1916. gadā. Darbības laikā Doles spēka stacijas būves birojā viņš sarakstījis darbu par Daugavpils hidrauliskiem koeficientiem, kas iesniegts mēchanikas fakultātē par habilitācijas rakstu. Maijā 1927. g. Rozenauers nolasījis Latvijas būvinženieru biedrībā referātu par tematu: „Jaunākās māteriālu stiprības teōrijas“, kas iespiests Techniskā žurnālā Nr. 19/20. 29. okt. 1927. g.

9. **Vecākais docents Kārlis Tormanis** dzimis 1882. gadā 24. jūlijā Liel-Straupes Šnores muižā, no 1892. līdz 1896. g. apmeklējis Straupes draudzes skolu un Rozbeķu ministrijas skolu, no 1897. līdz 1903. g. Rīgas pilsētas reālskolu, no 1903. līdz

1906. g. studējis Rīgas Politehniskā Institutā inž. zinātņu fakultātē, no 1906. līdz 1907. gadam Bernes Universitātē sabiedr. zinātnes un matemātiku, no 1907. līdz 1911. g. Karlsruhes Tehniskā Augstskolā (beidzis elektrotehnisko fakultāti). 1912. g. viņš strādājis inženieru birojā „Kästli u. Wyss“ Bernē (3 mēnešus), no 1912. g. maija līdz 1917. g. oktobrim Sīmensa un Šukerta firmā, Berlīnē: no 1912. g. maija līdz 1913. g. decembrim par elektromašīnu inženieri (aplēse), no 1914. g. jānvāra līdz 1915. g. maijam par projekta inženieri elektrodzelzsceļiem, no 1915. g. maija līdz 1917. g. septembrim par konstrukciju inženieri elektr. centrāļu iekārtām. No 1917. līdz 1920. g. Tormanis strādājis firmā „W. Lahmeyer & Co.“ Frankfurtē pie Mainas: no 1917. līdz 1919. g. martam par projektu inženieri elektr. centrālē, apakšstacijām un tīkliem, no 1919. g. marta līdz 1920. g. jūnijam par būvju vadītāju elektrisko centrāļu un tīklu izbūvē Bavārijā. No 1920. g. jūlija līdz 1921. g. viņš bijis Latvijā par Daugavbūves elektrotehniskās nodaļas vadītāju, no 1921. g. līdz 1922. g. strādājis Finanšu Ministrijas Rūpniecības departamentā par elektrības uzņēmumu inspektoru. 1921. g. Tormanis ievēlēts par docentu elektrotehniskā Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātē. 1923.—1925. g. un no 1. jūlija 1929. g. mēchanikas fakultātes dekāns.

Galvenie darbi: 1) Turbogenerātora 12000 KVA, 3000 rites projekts (būvēts pēc šī projekta), pirmā šā tipa mašīna Europā. 2) Maskavas-Rjasanas dzelzsceļš. Centrāles un pārveidotāju staciju aplēse un projektēšana 60 km garai līnijai. Projekts nav realizēts pol. apstākļu dēļ. 3) Vairāk Krievijas pilsētu tramvaju staciju projekti, kā: Samāras, Taškentas, Tiflissas u. t. t., kas pa daļai realizēti, pa daļai palikuši projektā. 4) Holmenkollas elektriskā dzelzsceļa staciju un apakšstaciju projekti Norveģijā (realizēti). 5) Bavārijas provinces „Švaben“ ziemeļu daļas elektrofikācijas projekti un realizēšana: rajons 2500 km². 6) Turbogenerātoru normēšanas darbi jaudai no 100—120000 KVA, 3000 ritēm un jaudai līdz 30.000 KVA, 1500 ritēm. 7) Bez tam daudz citi dzelzsceļu centrāļu rajonu centrāļu projekti Vācijā, Spānijā un citur. 8) Latvijā: A. Valsts spriegumu normēšanas darbi. B. Centrāļu un tīklu projektu izgatavošana un realizēšana: a) Valkas ūdens

un tvaika centrāle un tīkls (3000 v.); b) Braslas centrāles elektriskā daļa un tīkls (15000 v.); c) Jaun-Kalsnavas centrāle uz Aivieksti un pilsētu tīkli Krustpilī, Jēkabpilī (15000 v.); d) Pļaviņu, Kārsavas un Jaunjelgavas pilsētu tīkli; e) Krāslavas pilsētas centrāle un tīkls; f) Rēzeknes pilsētas centrāle un tīkls; g) Jūrmalas centrāles tīkls (6000 v.); h) Slokas pilsētas tīkls un privāta centrāle (3000 v.); j) Talsu pilsētas centrāle un tīkls (3000 v.); k) Kuldīgas pilsētas tīkls (300 v.) un daudzi fabriku elektrofikācijas darbi.

10. Vecākais docents Vladimirs Vencelides dzimis 30. janvārī 1882. g., Pēterpilī, 1900. g. beidzis Sv. Annas skolas ģimnāsiju Pēterpilī, no 1900. līdz 1901. g. bijis Pēterpils Tehnoloģiskā Institūta students, no 1901. līdz 1905. g. — Rīgas Politehniskā Institūta mēchaniskās nodaļas students. No 1905. līdz 1907. g. viņš sabijis praktiskā darbā Parīzē un Darmštatē: Darmštates Tehniskā Augstskolā izturējis pārbaudījumus, noteiktus ārzemniekiem; tanī pašā laikā bijis par profesora Gūtermūta asistentu. No 1907. līdz 1908. g. Vencelides beidzis Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas nodaļu ar inž. tehnologa gradu, no 1908. līdz 1909. g. bijis Berlīnes Ūniversitātes stud. phil., no 1909. līdz 1918. g. Rīgas Politehniskā Institūtā asistents pie mašīnbūvniecības katedras, no 1918. g. Latvijas Ūniversitātes docents.

Raksts: Motorpflüge, iespiests rokas grāmatā *Automobiltechnisches Handbuch*, M. Kraina izdevumā, Bērlīnē, 1928.

11. Vecākais docents Persijs Zīlīte dzimis Rīgā 14. novembrī 1878. g., kā I. ģildes tirgotāja Pētera Zīlītes dēls, 1898. gadā nobeidzis Rīgas Nikolāja ģimnāsiju, 1910. gadā ar būvīnženiera gradu beidzis Rīgas Politehnisko Institūtu. Studiju laikā viņš praktizējis: 1905. g. (no 1. maija līdz 15. decembrim) uz Sibīrijas-Baikala dzelzsceļa, 1908. gadā (no jūnija līdz decembra beigām) uz Aizbaikala dzelzsceļa, 1909. g. vasarā sekojis darbiem pie dzelzsbetona šosejas tiltu būves pār Gauju pie Strenčiem. Pēc studiju beigšanas Zīlīte nodarbojies: no 1910. līdz 1911. gadam prof. Laubes arhitektūras birojā par inženieri konstruktoru; no 1911. līdz 1914. g. vācu dzelzsbetona

firmā „Wayss u. Freytag A/S. — Neustadt a. d. Hardt“ Krievijas galvenā nodaļā — Pēterpili, sākumā par inženieri konstruktoru pie dažādu prōjektu izstrādāšanas (starp citu Pēterpils „Astoria“ viesnīcas, Novorosijskas cementfabrikas, vairāku ēlevatoru etc.), Dr. ing. Šenka vadībā un prof. Dr. ing. Merša (Neuštātē) virsvadībā, vēlāk par firmas pārstāvi un atbildīgo inženieri pie bij. Krievijas valsts bankas dzelzsbetona ēlevatora būvēm Dienvidu Krievijā; 1914. g. atvēris Rīgā patstāvīgu būvtechnisku biroju, bet pasaules kaŗam sākoties, darbība bijusi jāpārtrauc un iesāktie darbi (starp citu viena dzelzsbetona noliktava Eksportostā) palikuši nepabeigti; 1915. gadā, Rīgu ēvakuējot, pācēlies uz Maskavu, kurp franču dzelzsbetona firma „Ingénieur G. Deshayes (Dejé) et Co. — Moscou-Paris“ viņu aicinājusi par galveno inženieri; blakus nodarbojies vēl vairākās techniskās kommisijās kopā ar prof. Vodzinsku no Rīgas un prof. Lachtinu no Maskavas techniskās augstskolas; firmas īpašniekiem 1918. gadā Krievijas revolūcijas dēļ aizceļojot uz Parīzi, palicis par ģenerālpilnvarnieku līdz 1920. gadam. Par šo laiku lielnieku valdības uzdevumā firma izpildījusi vairākas lielas būves. 1919./20. gadā saimnieciskais sabrukuma process Krievijā bija pilnā gaitā, (valdība centās to aizturēt ar ārkārtīgu terroru) un atbildīgiem darbiniekiem — „speciem“ bija jāpārdzīvo grūti laiki. 1920. gadā tad arī Zilīte „Čekas“ apcietināts un ieslodzīts, sākumā „Lubjankas“ pagrabos, vēlāk „Butirku“ cietumā, kur viņu noturējuši apm. 3 nedēļas; viņa noziegums bijis: naftas slēpšana, ko glābājis bonā fide dzinējmōtōru vajadzībām, jo bez naftas būtu apstājušies visi darbi. Pateicoties Zilītem padoto strādnieku un ierēdņu pūlēm — jo attiecības viņam ar tiem bijušas labas — no tribunāla tas notiesāts tikai uz 6 gadiem cietumā — sodu noteikti atlaižot. Tā paša gada decembrī Zilīte atgriezies Latvijā, kur viņam piedāvāta būvkonstrukciju un būvstatikas katedra pie mēchanikas fakultātes, ko tas arī no 1921. gada iejēmis, sākumā kā jaunākais, tagad kā vecākais docents. 1908. un 1910. gadā Zilīte apceļojis, pa daļai zinātniskos nolūkos: Vāciju, Austriju, Māndžūriju un Japānu.

Galvenie izpildītie prōjekti, darbi un raksti. 1) Pēterburgā 1911.—1914. g. vadījis kā Akc.-Sab. „Wayss u. Freytag A-S“ priekšstāvis un atbildīgais inženieris Krievijas valsts bankas ēlevatoru būves Grazos un Talovajā (Voronežas gub.). 2) Maskavā 1915.—1920. g. nodarbojies par galveno inženieri, vēlāk par ģenerālpilnvarnieku franču dzelzsbetonfirmas „Ingénieur G. Deshayes et Co. (Dejé. Moscou-Paris“), kad padarīti sekoši darbi: a) no Rīgas evakuētā Provodņika dzelzsbetona jaunbūve (apm. 45500 mtr.² apbūvēts laukums). Visas konstrukcijas pagatavotas un izpildītas Zilites uzraudzībā (Revolūcijas dēļ netika pabeigta). b) Maskavas-Kurskas dzelzsbetona vagonu darbnīcas — izpildītas pēc viņa, un konkursa iesniegtā, prōjektā. c) Tilts (izņemot dzelzs daļas) pār Maskavas upi uz Maskavas-Kurskas dzelzsceļa. d) Maskavas dzelzsceļu mezgla lokomotīvu galvenās darbnīcas un strādnieku kolōnijas izbūve (apm. 55000 mtr.² apbūvēts laukums) ar nosaukumu „Možerez“. e) Tā paša dzelzsceļa lokomotīvu darbnīcas Podolskā (apm. 13600 mtr.² apbūvēts laukums). f) Bez tam vēl dažādas citas mazākas būves (Fabr. būve Serpuchovā, ēlektriskā centrāle Kaširā un citas būves). 3) Rīgā, A) priekš kaŗa: a) Kinoteātris „A-T“ dzelzsbetona griestu un balkona konstrukcijas (pēc viņa prōjekta un viņa uzraudzībā). b) Kā II-ās Pārdaugavas Krēditbiedrības pārstāvis pārraudzījis dzelzsbetona darbus pie viņas nama būves Vaļņu un Kaļķu ielas stūrī. B) pēc kaŗa: c) Satversmes Sapulces nama dzelzsbetona griestu konstrukcija (pēc viņa prōjekta un viņa uzraudzībā). d) Rīgas - Daugavpils (52-ās vērstes) līnijas dzelzsbetona caurules prōjekts. e) Dzelzsbetona kazarmas Rēzeknē (pēc viņa prōjekta). f) Dzelzsbetona aeroplanu angari Rīgā, Spilvā (pēc viņa prōjekta un viņa uzraudzībā). g) Stopiņu nometnes izbūves prōjekts. Apsardzības m-jas ēku un būvju pārvaldes piespriesta I. godalga (Prōjekts un apraksts būvju pārvaldes īpašums). 4) Raksti: 1. „Oikonomistā“ Nr. 15./16. 1922. „Būvju palētināšana un dzelzsbetona griestu konstrukcijas“. 2. Konstruktora piezīmes pie rūpniecības būvju palētināšanas jautājuma (Iestāju lekcija, nolasīta 29. IX. 1921. g.). (Manuskriptā). Blakus amati un nodarbošanās: 1) Pie ūniversitātes: a) no 1. VII. 24. g. līdz 1. VII. 27. g. L. Ū. Saimniec. Padomes loceklis, b) no 1. VII. 24. g. līdz 1. VII. 27. g. L. Ūniversitātes Padomes loceklis, c) no 1. VII. 27. g. līdz 1. VII. 29. g. Latvijas Ūniv. prōrektors saimniecības lietās. 2) Ārpus ūniversitātes: a) Latvijas Bankas un Latvijas Hipotēku Bankas rūpniecības un civīlbūvju tak-

sātors. b) Latvju Savstarpīgās Krēdīt biedrības valdes loceklis un viņas padomdevējs tehniskos un taksāciju jautājumos. c) Latv. inženieru un tehniķu kongresa biroja 30. I. 23. g. ievēlēts par locekli pastāvīgā komisijā dzelzsbetona, betona un cementa tehnisko noteikumu izstrādāšanai. d) Neuer internationaler Verband für Materialprüfungen, gegründet Amsterdam 1927. g. biedrs.

12. **Ārštata docents Jānis Asaris** dzimis Rīgā 26. augustā 1895. g., no 1902. līdz 1906. g. mācījies pilsētas pirmmācības skolā Rīgā, no 1906. līdz 1913. g. — Rīgas pilsētas reālskolā, kurās VII. klasi beidzis 1913. g.; 1913 g. iestājies Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas nodaļā, kur studējis līdz iesaukšanai kara dienestā 1915. g. oktobrī; 1916. g. februārī beidzis Aleksandra kara skolu Maskavā un paaugstināts par virsnieku; no 1916. līdz 1917. g. dienējis Krievijas armijas dzelzsceļu bataljonā par virsnieku mēchaniska dienesta amatos. No 1917. līdz 1918. g. viņš bijis virsnieku elektrotehniskā skolā, 1918. g. jūnijā beidzis šīs skolas rādiotehnisko nodaļu; 1918. g. augustā atgriezies Rīgā un turpinājis studijas Baltijas Tehniskā Augstskolā; pēc Latvijas Ūniversitātes nodibināšanas — mēchanikas fakultātē. 1919. g. Asaris bijis par Rīgas rādiostacijas pārzini; no 1919. līdz 1921. g. decembrim — par armijas rādiotelegrafa saorganizētāju un priekšnieku, vadījis rādiotikla izbūvi, speciālistu sagatavošanu; 1922. g. jānvārī Asaris aizstāvējis diploma prōjektu: „35 kv. rādiostacija“ un ieguvis inženiera mēchanika gradu; 1921. g. decembrī pārgājis Pasta-telegrafa resora dienestā par Rīgas I. rādiostacijas priekšnieku. Viņš jēmis dalību rādiotikla izveidošanā un rādiostaciju būvē, kā arī darbojies par lektoru PTV. sarīkotos speciālosursos, armijas aviācijas skolā, kara skolā un citur; 1923. un 1924. g. komandēts papildināšanās nolūkos uz Vāciju; 10. septembrī 1925. g. habilitējis pie Latvijas Ūniversitātes mēchanikas fakultātes ar rakstu: „Nulles metodes rādioelektriskās mērošanās ar nedziestošiem viļņiem“. Ar Latvijas Ūniversitātes Padomes lēmumu viņš ievēlēts par privātdocentu pie bezdrāts tehnikas katedras. 1925./26. mēc. gada pavasara sēmēstrī Asarim uzticēts lasīt obligātor. priekšmetu — tēlefoniju un tēlegrafiju. 1926. g. martā Asaris koman-

dēts uz ārzemēm, kur papildinājies Drezdenes Vājstrāvas Institutā pie prof. H. Barkhausena; 1926. g. septembrī uzsācis vājstrāvas laboratorijas organizēšanu pie Latvijas Universitātes praktiskiem darbiem telefonijā, tēlegrafijā un rādiotehnikā. 1926. g. viņa izdots „Rādiotēlegrafs un rādiotēlefono“ (izd. Zelta serijā); no 1926. g. marta līdz 1928. g. jānvārim Asaris rediģējis populāri tehnisku un zinātnisku žurnālu „Radio“, kurā iespiesti (ar pilnu parakstu un iniciāļiem) apm. 100 rakstu rādiotehnikas jautājumos.

C. Prīvātdocenti.

Prīvātdocents Jānis Pestmalis dzimis 1893. g. 19. februārī Vidzemē, apmeklējis prīvātģimnasiju Tērbatā un 1910. g. nobeidzis VIII. ģimm. Pēterpilī par eksternu; 1917. g. 31. jānvārī nobeidzis Rīgas Politehniskā Institutā mēchanikas nodaļu ar inženiera tehnologa gradu; iestājies kara dienestā Krievijas flotē, Pēterpilī un Melnā jūrā. No oktōbra 1917. g. viņš bijis par flotes inženieri mēchanikī; no 1919. g. jānvāra līdz 1920. g. oktōbrim — Latvijas armijā, kur piedalījies kaujās. 1920. gadā Pestmalis ievēlēts par asistentu pie Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātes, no 1921. g. pasniedzis tehnisko zīmēšanu inženierzinātņu un chēmijas fakultātē; no 1923. g. pasniedzis tehnisko zīmēšanu chēmijas fakultātē. 1923. g. vasarā Pestmalis komandēts studiju nolūkā uz Vāciju, kur strādājis par inženieri kādas mašīnu fabrikas tehniskajā birojā; 1924. g. vasarā apceļojis studiju molūkā Ziemeļamerikas Savienotās Valstis; 1929. g. Pestmalis maijā mēnesī ievēlēts par prīvātdocentu Latvijas Universitātē.

1923. g. izdevis grāmatu „Mašīnu zīmēšana“, 1928. g. — otru pārstrādātu izdevumu zem nosaukuma „Mašīnu rasēšana“.

D. Lektori.

Lektora v. i. Nikolājs Arnolds Reinfelds, zvēr. advokāta Jēkaba Reinfelda dēls, dzimis 8. aprīlī 1899. g. Rīgā; pirmizglītību baudījis mājā, 1908. g. iestājies bij. Rīgas Nikolāja ģimna-

sijā. Minētās ģimnasijas kursu viņš nobeidzis 1917. gadā. No 1917. līdz 1918. g. vasarai Reinfelds studējis matemātiku Tērbatas Universitātē, 1918. g. rudenī iestājies par studentu Baltijas Techniskās Augstskolas mēchanikas nodaļā. Pēc Rīgas atbrīvošanas no lielinieku varas 1919. g. maija mēnesī Reinfelds iestājies Latvijas nacionālā armijā, kur dienējis II. Ventspils kājnieku pulkā un piedalījies Latgales atbrīvošanas cīņās. 1920. g. rudenī viņš iestājies Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātē, kuŗas pilnu kursu ar inženiera tehnologa gradu nobeidzis 28. maijā 1927. gadā. No 1924. g. jūnija līdz 1926. g. jānvārim Reinfelds strādājis pie prof. I. Pšēņicina, pie viņa uzsāktiem plašiem pētījumiem dažos speciālos, miltu rūpniecībā un tekstilrūpniecībā nenoskaidrotos jautājenos. Tanī pašā laikā viņš piedalījies pie Levitas kviešu un rudzu dzirnavu pārbūves darbiem, kas notikuši prof. Pšēņicina un dzirnavnieka N. Treija vadībā. Bez tam strādājis pie Kēču ūdensdzirnavu būves Vidzemē. Pēc prof. Pšēņicina nāves, no 1. jūlija 1926. g. līdz 10. jūlijam 1927. g., viņš bijis pie prof. P. Denfera par subasistentu. No 1926. g. augusta līdz 1927. g. augustam Reinfelds biis par speciālu graudu un šķiedrvielu tehnoloģijas pasniedzēju Rīgas Valsts Technikumā. Pēc Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātes nobeigšanas viņš kā stipendiāts komandēts uz Vāciju speciālizēties tekstilrūpniecībā. Vācijā tas uzturējies līdz 1928. g. augusta beigām un nobeidzis tur pilnu vērpsanas kursu Vācijas Valdības Tekstiltechnikumā, Reitlingā. Pa studiju laiku Reitlingā Reinfelds strādājis praktiski minētā teknikuma vērptuvēs, kā arī apmeklējis vairāk Vācijas kokvilnas un vilnas vērptuvju un austuvju. Bez minētām rūpniecībām viņš iepazinies arī ar dažām Vācijas tekstilmašīnu un piederumu fabrikām. 14. septembrī 1928. g. Latvijas Universitātes Padome Reinfeldu apstiprinājusi par lektora vietas izpildītāju dzirnavu priekšmeta mācīšanai, skaitot no 1. septembra 1928. g. 11. jānvārī 1929. g. Latvijas Universitātes Padome viņu apstiprinājusi par lektora vietas izpildītāju tekstilrūpniecības priekšmeta mācīšanai. No 1928. g. oktobra līdz 1929. g. 10. jānvārim Reinfelds strādājis Rīgas tekstilrūpniecībā.

cības akciju sabiedrības uzņēmumos Ilģeciemā un Tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrības „Buffalo“ austuvēs.

E. Asistenti.

1. **Vecākais asistents Jānis Āboliņš** dzimis 1891. g. 24. oktobrī Vidzemē, Galgauskas pag. Gaigalu mājās; pamatzglītību ieguvis Galgauskas pagasta, Liezeres un Vec-Piebalgas draudzes skolā; vidējo izglītību ieguvis Pēterā I. reālskolā Rīgā, pabeigdams šīs skolas papildu klasi 1911. gadā. Studijas viņš sācis 1912. gadā Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas nodaļā un turpinājis līdz 1915. g. oktobrim; 1916. gada 18. jānvārī iestājies Nikolāja I. inženieru skolā Pēterpilī; šīs kara skolas paātrināto kursu beidzis 1916. gada 15. septembrī un piekmandēts virsnieku ēlektrotehniskās skolas rādiotelegrafa klasei. 1917. gada jānvārī Āboliņš ieradies XII. armijas inženieru priekšnieka rīcībā un iecelts par IV. automobiļu ēletriskās augstsprieguma drāšu aizžogojumu ēlektrozācības stācijas priekšnieku. Ar staciju viņš darbojies frontē starp Ņekavu un Olaini. Stācijas priekšnieka amatā tas sabijis līdz 1918. gada martam, kad dēmobilizējies. 1918. gada augustā Āboliņš studiju turpināšanai iestājies Pēterpils Politehniskā Institūta mēchanikas fakultātē, bet studijas še pārtraucis oktobrī, atgriezies dzimtenē un iestājies Baltijas Techniskā Augstskolā. 1919. gada 30. maijā viņš iestājies Latvijas armijas I. inženieru sapieņu bataljonā, tad piekmandēts Armijas Techniskai Pārvaldei. 1919. gada septembrī viņam uzdots saformēt auto-motociklu rotu un 1919. g. 13. decembrī tas iecelts par armijas rādiotelegrafa priekšnieka palīgu, kādā amatā sabijis līdz atvaļināšanai — līdz turpmākam rīkojumam 1921. gada 11. jānvārī; Latvijas armijā kalpojies virsleitnanta dienesta pakāpē. 1920. gada 15. decembrī Āboliņš apstiprināts par subasistentu Latvijas Augstskolas mēchanikas fakultātē pie mēchaniskās tehnoloģijas katedras. Līdz 1922. gada 15. aprīlim viņš strādājis pie fakultātes mēchaniskās darbnīcas, māteriālu pārbaudīšanas un tehnoloģiskās laborātoriju iekārtu izbūves un uzstādīšanas

1922. gada 8. aprīlī viņš beidzis Latvijas Universitātes māchanikas fakultāti ar inženiera tehnologa gradu un no 15. aprīļa apstiprināts par jaunāko asistentu pie māchaniskās tehnoloģijas katedras. 1923. gadā Āboliņš ievēlēts par asistentu un no 1927. gada 1. jūlija par vecāko asistentu; no 1922. gada februāra darbojies par asistentu māchanikas fakultātes māteriālu izmēģināšanas stacijā. 1926. gada vasaras brīvlaikā Āboliņš bijis komandējumā zinātniskā nolūkā uz Vāciju un Čehoslovākiju — iepazīties ar metallografisko pētījumu laboratorijām. Viņš apmeklējis valsts māteriālu izmēģināšanas iestādi Berlīnē, laboratoriju Borsiga fabrikā Silēzijā, Škoda fabriku laboratoriju Pilzenē, Augsburgas-Nirnbergas mašīnu fabrikas laboratoriju Nirnbergā; apmeklējis satiksmes līdzekļu izstādi un tehnisko mūzeiju Minchenē. Kopīgi ar profesoru, Dr. ing. h. c. P. Denferu Āboliņš sastādījis „Māchaniskās metālu tehnoloģijas I. daļu — Metāli, metālu kausējumi un viņu īpašības.” Grāmatu izdevusi Latvijas Technisko skolu skolotāju biedrība 1927. gadā, Rīgā. Ārpus Latvijas Universitātes Āboliņš darbojies par virsskolotāju Rīgas Valsts Technikumā un Rīgas Pilsētas Amatnieku Skolā un Technikumā no 1922. gada rudenā, pasniedzams māchanisko tehnoloģiju.

2. **Asistents Vilhelms Burķevics** dzimis Rīgā 11. jānvārī 1894. g.; vidējo izglītību ieguvis Pēterā I. reālskolā Rīgā; 1912. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūta māchanikas nodaļā. 1917. g. viņš pārtraucis studijas un iestājies Konstantina Artilerijas Skolā Pēterpilī, kur beidzis paātrinātu izlaidumu tā pašā gada augustā; 1918. g. pavasarī demobilizēts un pēc tam līdz 1920. g. bijis par Maskavas antifriciju metālu fabrikas pārzini. 1920. g. Burķevics iestājies Maskavas Techniskā Augstskolā māchanikas nodaļā; 1921. g. atgriezies Latvijā un turpinājis izglītību Latvijas Universitātes māchanikas fakultātē, kur beidzis 1923. g. maijā ar inženiera tehnologa gradu. 1923. gada oktobrī ievēlēts par jaunāko asistentu māchanikas fakultātē pie māteriālu pārbaudīšanas katedras. 1926. g. vasarā Burķevics piedalījies māchanikas fakultātes rīkotā ekskursijā uz Vāciju.

apmeklējis Berlīni, Mincheni un Leipcigu; 1927. g. oktobrī ievēlēts par asistentu. 1927. g. rudenī viņš fakultātes komandēts uz būvvielu kongresu Berlīnē. Ārpus Ūniversitātes, sākot ar 1923. g. Burķevics nodarbojies par skolotāju Rīgas Pilsētas Amatnieku Skolā un Technikumā.

3. **Asistents Aleksandrs Delvigs** dzimis 1891. g. 19. septembrī, 1909. gadā nobeidzis Liepājas reālskolu, no 1910. līdz 1914. gadam studējis Pēterpils Kalna Institutā kalnraktuvju nodaļā. 1914. gadā viņš iestājies kara dienestā un piedalījies pasaules karā Galicijā un Polijā, no 1915. līdz 1918. g. atradies kara gūstā Vācijā, no 1919. līdz 1924. gadam skaitījies Latvijas armijas dienestā. 1922. gadā Delvigs iestājies Latvijas Ūniversitātes mēchanikas fakultātē, kur nobeidzis 1924. gadā ar inženiera mēchanika gradu; par diploma darbu saņēmis I. godalgu. 1924. gadā viņš ievēlēts par jaunāko asistentu pie rotāciju mašīnu katedras, 1927. gadā par asistentu pie rotācijas mašīnu, spēka staciju un fabriku būves un organisācijas katedras. No 1924. gada viņš bijis par mēchanikas fakultātes bibliotēkāru.

4. **Vecākais asistents Vilis Doniņš** dzimis 8. aprīlī 1877. g. Kurzemē, Dobeles pag. Sildedžu mājās; 1894. g. beidzis Jelgavas 6 gadīgo pilsētas skolu, iestājies valsts dienestā par akcīzes kanclejas ierēdņi (1895.—1905. g.); par eksternu pabeidzis Gomēlas kroņa ģimnāsiju 1904. g.; iestājies Bādenes Tehniskās Augstskolas Ēlektrotehniskā Institutā Karlsruhē, kur studējis ēlektroinženieru zinātnes prof. Arnolda vadībā. Studijas viņš beidzis 1909. gadā ar diplomēta inženiera gradu. No 1910. līdz 1913. g. Doniņš darbojies Rēveles ēlektromēchaniskā fabrikā „Volta“ par ēlektroinženieri pie ēlektribas mašīnu un aparātu aplēsēm un pētīšanas, no 1913. līdz 1914. g. — Rīgas mašīnu un dzelzslietuves fabrikā par atbildīgo inženieri vadītāju; no 1914. līdz 1916. g. vadījis pats savu ēlektrisko armātūru fabriku Rīgā un vēlāk Maskavā. No 1916. līdz 1918. g. viņš pārvaldījis armātūras fabriku „Kronos“ Maskavā. 1918. gadā Doniņš darbojies pie prof. Štekharda vācu kara dzelzsceļa

8. direkcijā par vadošo inženieri pie Šauļu pilsētas un šķirošanas stacijas elektrības vadu tīkla izbūves un uzraudzības un dzelzceļa darbnīcu apgādāšanas ar elektrību. No 1919. gada līdz 1920. gada jānvāra vidum viņš iejēmis Jelgavas pilsētas elektrības, gāzes un ūdensvada uzņemumu pārziņa vietu; 1920. gadā Satiksmes Ministrijas Daugavbūves priekšnieka uzaicināts pārzināt un noskaidrot dažādus elektriskus jautājumus Daugavbūves birojā. Viņš strādājis arī pie Latvijas dzelzceļu elektrofikācijas pirmuzmetuma un Latvijas elektrības vadu tīkla prōjekta izgatavošanas. 1921. gadā līdz ar Daugavbūves biroju Doniņš pārgājis uz Finanšu Ministriju par vecāko inženieri, 1923. gadā darbojies turpat par Latvijas elektrības uzņemumu inspektoru un no 1. jūlija 1923. g. pārgājis uz Latvijas Universitātes mēchan. fakultātes vecākā asistenta vietu pie elektrotehnikas katedra. Ar 1923./24. māc. gadu sākot Doniņš pasniedz elektrotehniskas zinātnes Rīgas pilsētas vakaru teknikumā un Amatnieku skolā.

5. **Vecākais asistents Valters Krūmiņš** dzimis Rīgā 1879. g. studējis Rīgas Politehnikuma arhitektūras fakultātē no 1898. līdz 1906. g. un ieguvis inženiera arhitekta diplomu, bijis Krievijas valsts dienestā par Čerņigovas guberņas pārvaldes jaunāko inženieri un vēlāk par jaunāko guberņas arhitektu no 1906. līdz 1910. g. Šinī laikā viņš nodarbojies arī ar privātpraksi. No 1910. līdz 1915. gadam Krūmiņš iejēmis Liepājas pilsētas arhitekta un būvkontroliera posteni, pasaules kara laikā nodarbojies Čerņigovas guberņas zemstē par virsštata inženieri un vēlāk Buguļmas (Samaras guberņā) apriņķa zemstē par būvodaļas vadītāju no 1915. līdz 1916. g.; iestājies Krievijas galvenās artilērijas pārvaldes dienestā par arhitektu pie Troicas mūnicijas fabrikas (Maskavas tuvumā) jaunbūvju celšanas no 1916. līdz 1918. gadam. Atgriezes Latvijā, Krūmiņš iejēmis atkal Liepājas pilsētas arhitekta amatu no 1918. līdz 1921. gadam. Šā posteņa likvidēšanas dēļ viņš pārbraucis uz Rīgu un nodarbojies pie Latvijas Saeimas nama atjaunošanas un pārbūvēm prof. E. Laubes vadībā par viņa palīgu no 1921.

līdz 1923. g. 1923. g. vasarā Krūmiņš nodarbojies īsu laiku par architektu Latvijas Apsardzības Ministrijas ēku un būvju pārvaldē. Sākot ar 1923. g. rudens sēmeštri viņš darbojies pie Latvijas Universitātes par mēchanikas fakultātes būvkonstrukciju katedras vecāko asistentu un sākot ar 1926. g. tāpat arī par ārštata stundu pasniedzēju būvmācībā Rīgas Valsts Tehnikumā. Savā brīvlaikā viņš nodarbojas mazā mērā arī ar privātpraksi.

6. **Ārštata asistents Herberts Pestmalis** dzimis 1891. gadā, Vidzemē; apmeklējis Cedelmaņa privāto ģimnasiu Tērbatā; studējis Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas fakultātē no 1910. līdz 1915. g., kad ieguvis inženiera tehnologa gradu. No 1915. līdz 1918. gadam viņš kalpojis krievu armijā, 1919. gadā iestājies Latvijas armijā. Pie universitātes Pestmalis darbojies no 1922. g.: pie materiālu izmēģināšanas stacijas 2 gadi un pēc tam pie mēchanikas katedra par asistentu.

7. **Vecākais asistents Roberts Rūtiņš** dzimis Rīgā 22 februārī 1885. g.; pēc Rīgas Aleksandra ģimnāsijas beigšanas un kara klausības izdienēšanas 1907. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institūta mēchanikas nodaļā, kur u nobeidzis 1914. g. Tanī pašā gadā viņš mobilizēts un komandēts dihināt Kaukazā un vēlāk Turcijā aeroplanu un automobiļu remonta darbnīcas, kā arī organizēt jaunas automobiļu kara spēka daļas. 1917. g. vasarā Rūtiņš sajēmis uzaicinājumu braukt uz Pēterpils kara automobiļu skolu un organizēt jaunu skolu automobiļu meistaruu sagatavošanai, ko arī izdarījis un vēlāk palicis par šīs skolas pārziņa palīgu līdz 1918. g. martam. Pēc tam viņš aizbraucis uz ārzemēm un līdz 1919. g. jūlijam strādājis par konstruktoru automobiļu fabrikā „Stoever“ Stetinē. Tā pašā gada jūlijā Rūtiņš aizbraucis uz Angliju un bijis spiests ar mobilizāciju iestāties angļu centrālā tanku skolā, kur lasījis lekcijas par traktoriem un mōtōriem. 1920. g. februārī viņš demobilizēts, pēc kam piedalījies kādā tehniskā birojā un automobiļu darbnīcas nodibināšanā un sabijis par vadītāju līdz 1920. g. novembrim, kad pārbraucis dzimtenē. No 1921. g. oktōbra līdz šim laikam

Rūtiņš ir par asistentu Latvijas Universitātes mēchanikas fakultātē.

8. **Vecākais asistents Teofils Tifs** (†) dzimis 26. decembrī 1865. gadā Salantos, Kauņas guberņā, vidusskolas izglītību ieguvis Liepājā, no 1888. līdz 1889. un no 1892. līdz 1898. g. studējis Rīgas Politehniskā Institutā architektūras nodaļā, 1898. gadā ieguvis architekta diplomu. No 1890. līdz 1891. g. viņš turpinājis studijas Techniskā Augstskolā Berlīnē. No 1895. līdz 1898. g. Tifs bijis par asistenta vietas izpildītāju pie būvkonstrukciju katedras Rīgas Politehniskā Institutā, no 1898. līdz 1902. g. par ārštata asistentu turpat, no 1902. līdz 1918. g. par štata asistentu turpat, no 1918. līdz 1919. g. par štata asistentu Baltijas Techniskā Augstskolā. No 1899. līdz 1907. g. viņš blakus nodarbojies par architektu A. Reinberga architekta birojā; no 1906. g. palicis par privātarchitektu Rīgā; 1910. g. dabūjis valsts padomnieka pakāpi un 1915. g. apbalvots ar sv. Annas III. šķ. ordeni. 1919. g. septembrī Tifs ievēlēts par asistentu pie būvkonstrukciju katedras Latvijas Augstskolā. No 1914. līdz 1921. g. viņš mirušo mācības spēku vietā lasījis lekcijas un vadījis prōjektēšanu mēchanikas, architektūras, inženieru un chēmiijas fakultātēs. Miris 13. augustā 1923. gadā.

9. **Vecākais asistents Nikolājs Vāvere** dzimis Rīgā 22. februārī 1893. gadā; pēc Rīgas pilsētas reālskolas pabeigšanas 1910. gadā iestājies Rīgas Politehniskā Institutā un pabeidzis mēchanikas fakultāti 1917. gadā ar inženiera tehnologa gradu, ar atzinību. No jūnija 1915. g. līdz martam 1916. g. viņš strādājis uz Maskavas-Ventspils dzelzsceļa par mašinista palīgu un mašinistu; pēc tam nodevies studiju beigšanai. Studiju laikā 1912. un 1913. g. Vāvere nodarbojies pie AEG, Rīgā, mōtōru konstruēšanas un to izmēģināšanas fabrikā; 1916. g. jūlijā iestājies pie Šveices firmas „Brown-Boveri & Co.“ ģenerālpriekšstāvja Maskavā par inženiera vietas izpildītāju un pēc politehnikas beigšanas par inženieri. Minētā firmā viņš nodarbojies ar ēlektrisku staciju prōjektēšanu un izbūves darbiem. Galvenie viņa darbi minētā nodarbošanās laikā: Николае-Павдинские

орные заводы — elektriskās sadalīšanas prōjektēšana un izbūve, Bakū elektriskās stacijas paplašināšanas prōjekta izstrādāšana un daži citi. 1918. oktobrī Vāvere pārgājis Комитетъ Государственныхъ Сооруженій dienestā, kur saldētavu un transporta nodaļā vadījis elektrizēšanas darbus. 1919. g. viņš pārgājis par nodaļas vadītāju pie Постоянная комиссія по улучшенію производства при Главтекстиль. 1920 g. martā viņš mobilizēts un nokomandēts uz dienvidvakaru fronti pie sanitārbūvēm. 1921. g. Vāvere pārcelts uz Kijevu pie Военно - Инженерное Управление. Pēdējā iestādē viņš nodarbojies ar kaŗa iestāžu un spridzināmo vielu noliktavu elektrizēšanu; 1922. g. sākumā pārnācis Latvijā un iestājies dzelzsceļu virsvaldes dienestā lokomotīvu nodaļā. Paidagōģiski Vāvere nodarbojies Maskavā no 1918. līdz 1920. g. par elektrotechniskās nodaļas vadītāju un speciālo priekšmetu pasniedzēju pie Рабочій Политехникумъ Maskavā; 1923. g. atstājis savu dienestu dzelzsceļu virsvaldē un pārgājis uz Jelgavu, kur mācījis speciālus priekšmetus Jelgavas Valsts Arodu skolā. 1924. g. viņš pārnācis uz Rīgu un iestājies Latvijas Ūniversitātē par asistentu pie elektriskās nozares mēchanikas fakultātē. No 1927. gada tas skaitās par vecāko asistentu pie tās pašas fakultātes.

VIII. Medicīnas fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Romans Adelheims** dzimis Rēvelē 2. augustā 1881. g. kā zvērināta advokāta dēls. Pēc Rēveles Nikolāja ģimnāzijas beigšanas viņš 1901. g. iestājies Tērbatas Universitātes medicīnas fakultātē. 1904. g. par sacensības darbu „Der Bau der Bauchspeicheldrüse“ viņu apbalvo ar zelta medaļu. Vasaras sēmeštri 1905. g. Bazeles patoloģiskā institūtā prof. Kaufmaņa vadībā Adelheims papildinājies patoloģiskā anatomijā, atgriezoties Tērbatā kļuvis par subasistentu, sākumā pie prof. Dehio, vēlāk patoloģiskā institūtā pie prof. Afanasjeva; 1907. g. viņš izturējis valsts eksāmenus ar uzslavu; pēc tam līdz 1910. g. palicis par prōsektora palīgu Tērbatas patoloģiskā institūtā. 1908. g. Adelheims izturējis doktōranda pārbaudījumus un 1909. g. dabūjis 3 mēnešu komandējumu uz Berlīnes patoloģisko institūtu, kur strādājis prof. Orta un Keizerlinga vadībā; 1910. g. Rīgas mācības apgabala kurātors viņu dēlēģējis uz Maskavas dabas zinātnieku kongresu. No 1910. līdz 1913. g. Adelheims turpinājis savu zinātnisko izglītību GreiĶsvaldē un Minchenes patoloģijas un higiāinas institūtā, vēlāk iestājies par voluntārasistentu pie slimnīcas „München-Schwabig“ patoloģiskā institūta prof. Oberndorfera vadībā, kur nodarbojies ar zinātniskiem eksperimentiem. 1913. g. Adelheims strādājis Berlīnē Roberta Kocha infekcijas slimību institūtā; pēc tam pārgājis uz Pēterpils eksperimentālās medicīnas institūtu, 1914. g. pārnācis uz Rīgu par II. R. P. slimnīcas prōsektoru un paša nodibinātā Pastēra institūta vadītāju, kur strādājis līdz minētās slimnīcas darbu pārtraukšanai 1919. g. Pēc tam viņš uzjēmis Pastēra institūta un seroloģiskās nodaļas vadību I. R. P. slimnīcā, ko izpilda līdz šim laikam. Sākot ar

1918. g. Adelheims ir pilsētas Dzēmsa Armidstēda bērnu slimnīcas un Sarkankalna vājprātīgo iestādes prōsektors. Pasaulē kara laikā Adelheims bijis par patoloģiskās anatomijas un baktērioloģijas konsultantu pie Krievijas Sarkanā Krusta institūtiem Rīgā; šē par nopelniem viņš apbalvots ar Sarkanā Krusta goda zīmi. No 1913. g. viņš ir vācu patologu biedrības un no 1918. g. pilsētas veselības kommisijas loceklis; no 1920. līdz 1924. g. bijis žurnāla „Ruskij vrahč“ (Berlīnē) līdzizdevējs, bet no 1922.—1924. gadam strādājis par korespondentu pie „Klinische Wochenschrift“ Berlīnē. 1920. un 1922. g. g. vasarā Adelheims strādājis 5 nedēļas Tībingas Ūniversitātes patoloģiskā institūtā; 1920., 1921. un 1922. g. bijis par šē esošo sanitārkonferenču locekli un līdzstrādnieku. 1920. g. viņš uzaicināts uz Rēveli par vietējo slimnīcu prōsektoru un kursu vadītāju, no kā atteicies. 1920. g. Adelheims ievēlēts par patoloģiskās anatomijas docenta vietas izpildītāju pie Latvijas Ūniversitātes; 1923. g. ieguvis pie Latvijas Ūniversitātes Dr. med. gradu, 1925. g. ievēlēts par patoloģiskās anatomijas profesoru un Rīgas Ūniversitātes patoloģiskā institūta direktoru. 1925. g. viņš bijis par Latvijas ārstu kongresa organisācijas komitejas un prēsidijs locekli; 1922. gadā komandēts uz mikrobioloģijas kongresu Tībingā, 1927. g. uz patologu kongresu Dancigā un 1928. g. uz ārstu kongresu Hamburgā.

Par visu laiku Adelheims publicējis apmēram 50 zinātniskus darbus.

2. **Profesors Jēkabs Alksnis** dzimis 1870. gada 22. augustā Kurzemē, Durbes mācītāja pagasta Kiviļu mājās. Tēvs bijis galdnieks un namdaris. Pirmizglītību Alksnis baudījis Durbes prīvātskolās, 1886. g. augustā iestājies Liepājas Nikolāja ģimnasijā IV. klasē un abiturienta apliecību ieguvis 1890. g. maijā. Skolā pastāvējis ar direktora atļauju latviešu ģimnasistu pulciņš, kas nodarbojies ar latviešu valodu, mītoloģiju, vēsturi un literātūru; te likti pamati viņa nācionālai pārliecībai. Ģimnasisti jau tad fantazējuši par tautiskām skolām un tautisku augstskolu, kamēr viņu nākotnes cerības nokļūvušas žandar-

merijas ausis un tie pārdzīvojuši nopietnas nopratināšanas. 1890. g. augustā Alksnis iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē un ar Fr. Brīvzemnieku padomu pieslēdzies Tērb. literāriski zinātniskai studentu sabiedrībai, kuŗu bija nodibinājuši J. Kauliņš, A. Dauge, K. Kasparsons, Ērmanis u. c. Alksnis piedalījies studentu rakstu krājumā „Pūrā“ ar rakstu: Egoisms, nacionālisms un kosmopolitisms“, kur izcēlis nacionālisma nozīmi, un ar dažiem dabas zinātniekiem rakstiem. 1893. g. viņš pie prof. R. Koberta sarakstījis: *Materialien zur lettischen Volksmedizin*, kas iespiests 1894. g. Tērbatas farmakoloģiskā institūta medicīnas vēstures studijās. Alksnis saņēmis valsts stipendiju. Viņš sarakstījis Rīgas Zinību Komisijas Derīgu Grāmatu Nodaļai brošūru: *Kur paliek barība, ko apēdam?* Kad augšminētā studentu sabiedrībā, pēc vecāko studentu aiziešanas, jēmis pārsvaru antinacionālais sociālistiskais virziens. Alksnis no turienes pēc sīvām cīņām izstājies. 1895. g. decembrī viņš ieguvis Tērbatā ārsta gradu; no 1896.—1897. g. bijis par ārstu Vidzemē, Lazdonas draudzē; 1897. g. beigās kā bijušais valsts stipendiāts iesaukts Krievijas aktīvā armijā un līdz 1903. g. strādājis Koveļas garnizona lazaretēs cheirurģiskā nodaļā, 1903. g. pēc konkursa piekomandēts Pēterpils Kaŗa Medicīnas Akadēmijai papildināties medicīnā, un strādājis leibcheirurga prof. J. P. Feodorova, leibcheirurga prof. Veljaminova un prof. Ceidlera klīnikās līdz 1907. g. beigām. No jūlija 1904. g. līdz 1905. g. beigām Alksnis piedalījies krievu un japāņu karā, strādādams kaŗa slimnīcās un Irkutskas Kuzņecova slimnīcas cheirurģiskā nodaļā; 1907. gadā studējis 3 mēnešus Berlīnē (pie prof. Izraela, prof. Kertes, prof. Sonnenburga) un Hamburgā (pie prof. Kimmela); 1907. g. beigās ieguvis Pēterpils Kaŗa Medicīnas Akadēmijā Dr. med. gradu ar disertāciju „Операции на пояснично-тазовой части мочеточника и ихъ функциональные результаты.“ 1908. g. viņš pārgājis uz Liepāju par cheirurgu vietējā garnizona lazaretē, bez tam strādājis par cheirurgu Liepājas diakonisu slimnīcā „Betanijā“; 1910. g. likvidējis kaŗa dienestu, lai varētu strādāt dzimtenē. No 1910.—1914. g. Alksnis bijis par Liepājas pilsētas valdes locekli un sanitārās kom-

misijas priekšnieku; dzīvi piedalījies Liepājas latviešu sabiedriskā dzīvē, kur toreiz uzliesmojusi stipra tautiska strāva, cīnīdamās pret apvienotu krievu birokratiju, vācu konservatīvo muižniecību un latviešu sociāldemokratiju pašvaldībā. Viņš bijis arī par Liepājas Sv. Annas baznīcas draudzes priekšnieku, kas toreiz kā pirmā latviešu pilsētas draudze ieguvusi pašnoteikšanās tiesības, par Liepājas Latviešu Biedrības priekšnieku, par Liepājas Savstarpējās Krēdīt biedrības padomes priekšnieku un piedalījies „Liepājas Atbalsa“ dibināšanā un politiskā virziena nosacīšanā; 1912. g. atvēris Liepājā savu cheirurgisku privātkliniku. No 1914.—1918. g. Alksnis piedalījies pasaules karā, strādādam 2 pirmos gadus poscijās par divīzijas lazaretes galveno ārstu un cheirurgu un otru 2 gadus Vitebskā, vadīdam cheirurgisku hospitāli (200 gultas), Grodņas sarkanā krusta virsnieku lazareti un latviešu bēgļu lazareti; dzīvi piedalījies latviešu bēgļu un kolonijas sabiedriskā dzīvē un bijis par Latviešu Nacionālās Padomes Vitebskas nodaļas priekšnieku. 1918. gada maijā viņš demobilizējies, bet ceļā uz dzimteni kopā ar ģimeni vāciešu okupācijas varas 11 nedēļas aizturēts Rēzeknē un Daugavpilī, jo Liepājas vācieši to bija dēnuncējuši militārai Kurzemes pārvaldei par latviešu nacionālu darbinieku un vāciešu pretinieku. Sabrūkot Vācijas varai franču frontē, Alksnis pārnācis uz Liepāju, kur atvēris savu izlaupīto privātkliniku. Aizejot vāciešiem no Liepājas, viņš ievēlēts par Liepājas pilsētas slimnīcas galveno ārstu un cheirurgu un pilsētas budžeta komisijas priekšnieku un sācis piedalīties Latvijas valsts organizēšanas priekšdarbos Liepājā. Kad 1919. g. sākumā Latvijas Pagaidu Valdība pārnāca uz Liepāju, Alksni iecēļ par Aizsardzības Ministrijas sanitārās daļas priekšnieku. Viņš licis pamatus Liepājas kara slimnīcai, kur strādājis arī par cheirurgu un saorganizējis Liepājas Sarkanā Krusta un Sarkanā Krusta kara slimnīcu, kur strādājis par galveno ārstu un cheirurgu, kad ģenerāļa Baloža brigāde cīnījies pret lieliniekiem un vėlāku — kad Bermonta bandas ieslēgušas Liepāju (1919. g. novembrī). Kad 1919. g. jūnijā Pagaidu Valdība pārgājusi uz Rīgu, Alksnis palicis Liepājā par Lejas-Kurzemes

kaŗa apgabala galveno ārstu un Liepājas garnizona ārstu, kad 1920. g. 28. jūnijā uz konkursa pamata ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes docentu cheirurgijā; viņš atstājis kaŗa dienestu ar pulkveŗa pakāpi un pārnācis uz Rīgu. 1924. g. martā uz konkursa pamata Alksnis ievēlēts par cheirurgiskās fakultātes klinikas vadītāju un paaugstināts par profesoru. No 1924. g. viņš ir Latv. Ūniv. studentu ārstnieciskās komitejas priekšnieks; bijis vairākus gadus par Ūniversitātes Padomes locekli un medicīnas fakultātes sēkrētāru viņas pirmos un visgrūtākos organisācijas gados (1920.—1922.). 1923. g. Alksnis nodibinājis „Latvijas Ārstu Žurnālu“, kuŗu rediģē un vada līdz šim laikam. 1926. g. viņš ievēlēts par Latvijas Ārstu Profesionālās Savienības priekšnieku un šos pienākumus izpilda līdz šim laikam; 1927. gadā saŗemis par nopelniem Latvijas valsts labā Triju Zvaigŗņu ordeņa III. šķiru.

Iespēstie darbi: 1) Materialien zur lettischen Volksmedizin. Darbs iespēsts 1894. g. prof. R. Koberta izdots Tērbatas Farmakoloģijas Institūta darbos: Historische Studien aus dem Pharmakologischen Institute zu Dorpat, Halle a. S., Verlag von Tausch & Grosse. 2) Tautas medicīnas māteriāli. Rīgas Latvieŗu Biedrības Zinātnu Komisijas XII. rakstu krājumā, 1898. 3) Zinātnisku grāmatu pārskats. Rīgas Latvieŗu Biedrības Zinātnu Komisijas XII. rakstu krājumā, 1898. 4) Случай прободения прямои кишки при падении на колъ (Pfählung, Impalement). Военно-Медицин. журн., 1898. 5) Современ. способы мѣстн. обезболив. Воен.-Мед. жур. 1898. 6) Haemogallol und Haemol in der Praxis. Ärztliche Monatschrift, 1899. 7) Случай отравления триономъ. Военно-Медицинскій журналъ 1900. 8) Два случая лучисто-грибковаго поражения легкихъ. Русскій врачъ, 1907 г. 9) Beitrag zur normalen und pathologischen Physiologie des Ureters. Folia urologica, 1907. 10) Die Ureternaht und ihre funktionellen Resultate. Folia urologica 1907. 11) Шовъ мочеточника. Новое въ медицинѣ, [1907 г. 12) Операции на пояснично-тазовой части мочеточника и ихъ функціональные результаты. Monografija ar prof. S. P. Feodorova priekŗvārdu, Rīgā, 1907. 13) Zur Kasuistik der Nasensteine. Zeitschrift für Laryngologie, Rhinologie und ihre Grenzgebiete, 1909. 14) Über künstliche Hernien. St. Petersburger Medizinische Wochenschrift,

1910. 15) Zur Pathologie und Therapie der Pyelitis. St. Petersburger Medizinische Wochenschrift, 1910. 16) Задачи главныхъ перевязочныхъ пунктовъ. Военно-Медицинскій журналъ, 1915. 17) Über Kriegsverletzungen des peripheren Nervensystems. Eesti Arst, 1922. 18) Urogenitālā tuberkulōze. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1923. 19) Ulcus ventriculi aitioloģija, patoloģija un simptomatoloģija. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1924. 20) Akromegalijas patoloģija un terapija. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1923. 21) Brückenbildung in der Harnblase. Zeitschrift für Urologie, 1924. 22) Operative Heilung eines Halsrückenmarkstumors. Deutsche Zeitschr. für Chirurgie, 1925. 23) Zur Therapie der Oesophagusverätzungen. Deutsche Zeitschrift für Chirurgie, 1925. 24) Zur Therapie des Volvulus der Flexura sigmoidea. Deutsche Zeitschrift für Chirurgie, 1925. 25) Par ulcus ventriculi et duodeni cheirurgisko terapiju. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1925. 26) Domas par ārstu profesiju. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1926. 27) Къ вопросу о подкожныхъ и открытыхъ раненіяхъ почекъ. Урология, 1928. г. 28) Latvijas ārstu goda un kārtas tiesas. 1927. 29) Likumprōjekts par ārstu tiesībām un pienākumiem. 1928. Piedalījies ārstu kongresos un zinātniskās sapulcēs ar daudziem referātiem par cheirurgiju.

3. **Profesors Cēsars Amslers** dzimis 1881. g. 15. aprīlī Bad-Šincnachā, Ārgavas kontonā, Šveicē. Viņš apmeklējis Ārgavas kantona proģimnasiju un ģimnasiju, 1902. gada pavasarī iestājies Cīriches Ūniversitātē jūrisprudence fakultātē. 1904. g. pavasarī Amslers aizgājis par medicīnas studentu uz Bāzeles Ūniversitāti, kurā arī palicis līdz studiju beigām, atskaitot Ženevā pavadīto 1906. g. vasaras sēmēstri. 1910. g. viņš izturējis Bāzelē Šveices valsts eksāmenu medicīnā un tanī pašā gadā uz disertācijas „Klinische, bakteriologische und experimentelle Studie über die Conjunctivitis cruposa“ pamata ieguvis Bāzeles Ūniversitātes medicīnas doktora gradu. Sākot ar 1910. g. rudeni līdz 1912. gada jūlija beigām Amslers sabijis par asistentu pie prof. E. Hedingera Bāzeles Ūniversitātes patoloģijas institūtā. No 1912. g. rudens līdz 1913. g. vasarai strādājis pie slepenpadomnieka prof. Paula Ērlicha, Georga Špeiera namā Frankfurtē pie Mainas; turpat sācis interesēties par farmakoloģijas jautājumiem, bet pirms atradis par vajadzīgu papildināt savas zināšanas iekšējā medicīnā. Šinī nolūkā viņš aizbraucis 1913. g.

rudenī uz Mincheni, apmeklējis prof. Frīdricha von Millera medicīnas klīniku līdz pat kara sākumam. 1914. g. septembrī prof. Resle piedāvājis viņam pirmā asistenta vietu Jēnas Universitātes patoloģijas institūtā, kuŗu paturējis līdz 1915. g. martam. 1915. g. aprīlī Amslers aizgājis uz Vīnes Universitātes farmakoloģijas institūtu (pie slepenpadomnieka prof. H. H. Meiera), pie kuŗa palicis līdz 1922. g. 1918. g. viņš iecelts par asistentu un 1921. g. par Vīnes Universitātes farmakoloģijas privātdocentu. 1921. g. beigās Amslers ievēlēts par Latvijas Universitātes farmakoloģijas profesoru Rīgā; jauno vietu Rīgā viņš varējis pieņemt tikai 1922. g. aprīļa beigās. 1925. g. 5. oktobrī tam piešķirtas telpas, kuŗās agrāk atradies farmakognōsijas institūts, un viņš ierīkojis Farmakoloģijas institūtu.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Klinische, bakteriologische und experimentelle Studie über die Conjunctivitis cruposa. Verlag von S. Karger, Berlin, 1911. 2) Zur Frage der ohne Funktionsstörung im Sinne eines Herzfehlers verlaufenden chronischen und rezidivierenden Endocarditis der Mitrals und der Aortenklappe. Korrespondenzblatt für Schweizer Ärzte, 1912. 3) Über intrakranielle Varizenbildung an der Vena ophthalmomeningeae Hyrtl. Frankfurter Zeitschrift für Pathologie, 1912. 4) Zur Lehre der Splanchnomegalie bei Akromegalie. Berlin. Klinische Wochenschrift, 1912. 5) Eigentümliche Nekrosen in der Leber und in der Rinde der Nebennierenrinde eines nicht ganz ausgetragenen neugeborenen Kindes. Zentralblatt für allgemeine Pathologie und pathologische Anatomie, 1912. 6) Eine neue einfache Methode zur Ausführung pharmakologischer Untersuchungen am isolierten Froschherzen. Zentralblatt für Physiologie, 1916. 7) Ein Vorschlag, Kalziumchlorid gegen Zahnkaries anzuwenden. Münchener Medizinische Wochenschrift, 1916. 8) Analyse der biologischen Wirkung der Fluoreszenzstrahlen (gemeinsam mit E. P. Pick). Wiener Klinische Wochenschrift, 1917. 9) Einfache Methode für pharmakologische Versuche am isolierten Vorhof und Sinus des Warmblüterherzens. Zentralblatt für Physiologie, 1917. 10) Pharmakologische Untersuchungen über die Wirkung des Fluoreszenzlichtes am isolierten Froschherzen (gemeinsam mit E. P. Pick). Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1917. 11) Zur Pharmakologie der Wärmenarkose des Kaltblüterherzens (gemeinsam mit E. P. Pick). Archiv für

experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1918. 12) Über den Einfluss der Temperatur auf die Reizbildungsstätten und die Reizleitung im Kaltblüterherzen (gemeinsam mit E. P. Pick). Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1918. 13) Pharmakologische Studie am isolierten Splachnicusgefäßgebiet des Frosches (gemeinsam mit E. P. Pick). Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1919. 14) Über die Verschiedenheit der Strophanthinwirkung auf die linke und rechte Hälfte des Eskulentenventrikels. Zeitschr. f. Physiologie, 1919. 15) Über die Strophanthinkontraktur der getrennten Kammerhälften des Kaltblüterherzens (gemeinsam mit E. P. Pick). Pflügers Archiv für die gesamte Physiologie, 1920. 16) Einfache Vorhof- und Kammerregistrierung am isolierten Froschherzen. Schweizerische Medizinische Wochenschrift, 1920. 17) Über inverse Adrinalinwirkung. Pflügers Archiv der gesamten Physiologie, 1920. 18) Bioelektrische Untersuchungen am isolierten Froschenherzen: die toxische Kontraktur des Ventrikels. Zeitschrift für die gesamte experimentelle Medizin, 1920. 19) Sind Schrei und Abwehrbewegungen nach Schmerzreizen beim normalen Tier Zeichen empfundenen Schmerzes oder nur reflektorische Erscheinungen? Archiv f. experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1921. 20) Beiträge zur Pharmakologie des Gehirns. 1. Mitteilung: Was ist die unmittelbare Ursache der Herzhemmung durch Schmerzreize beim normalen Tier? Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1923. 21) Beiträge zur Pharmakologie des Gehirns. 2. Mitteilung: Über einige Wirkungen des Apomorphins. Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1923. 22) Über temperaturherabsetzende Wirkung des Schmerzes. Wiener medizinische Wochenschrift, 1924. 23) Schmerz und Pupille. Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1924. 24) Zur Physiologie der pathischen Hypothermie. Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1925. 25) Ed. Rencs C. Amslera institūtā. Par antipyretica analgetisko darbību pie dzīvniekiem. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1926. 26) V. Helds C. Amslera institūtā. Par adrenalina midriatisko darbību pie iepilināšanas konjunktīvas maisā Ulcus Ventriculi et Duodeni gadījumos. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1927. 27) Die Morphinmiose. Arch. f. exp. Path. und Pharm., 1927. 28) Ed. Renz und C. Amsler, Die Verlangsamung der Herztätigkeit durch Morphin. Arch. f. exp. Path. und Pharm., 1927. 29) Ed. Renz. und C. Amsler, Zur

Dynamik und Theorie mehrphasischer Wirkungen. Wiener medizinische Wochenschrift, 1928. 30) Ed. Renz (C. Amslera institūtā). Über die Wirkung der Lokalanästhetika auf die isolierten Blutgefäße des Frosches. Arch. f. exp. Pathologie und Pharmakologie, 1928. 31) Ed. Renz und C. Amsler, Die „Potential-“ oder Phasenwirkungen der Lokalanästhetika am Froschgefäßpräparat. Archiv f. experimentelle Pathologie und Pharmakologie 1928. 32) Ed. Renz (Amslera institūtā), Vom Mechanismus mehrphasischer Wirkungen, 2. Teil. Zusammenfassung der Literatur und Versuch einer allgemeinen Wertung (Theorie der Phasenwirkungen). Archiv f. experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1929. 33) Olga Stender (Amslera institūtā), Verstärkung der lokalanästhesierenden Wirkung des Cocains und einiger seiner Ersatzmittel durch Paarung mit antipyretischen Giften. Arch. f. exp. Path. und Pharm., 1929. 34) Ed. Renz (Amslera institūtā), Über eine Art Umkehr der Bariumwirkung am Gefäßpräparat durch Glieder der Cocaingruppe. Arch. f. exp. Path. und Pharm., 1929. 35) A. Wendel und C. Amsler, Gibt es Pupillarfasern? Arch. f. experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1929. 36) Ed. Renz (Amslera institūtā), Lokalanästhetika und Adrenalin. Archiv f. exp. Pathologie und Pharmakologie, 1929. 37) O. Stender und C. Amsler, Potenzierung lokalanästhetischer Wirkungen durch Eiweiß. Arch. f. exp. Path. und Pharm. 1929. 38) P. Weger (Amslera institūtā), Untersuchungen über Bittermittel. Arch. für experimentelle Pathologie und Pharmakologie, 1929.

4. **Profesors Hermanis Budulis** dzimis Jaun-Piebalgas Jaun-Miļos 1882. gada 17. novembrī. Pirmo izglītību viņš baudījis vietējā pagasta un tad Vec-Piebalgas draudzes skolā; pēc draudzes skolas nobeigšanas 1 gadu mācījies Cēsīs Millera (Zariņu Kārļa) reālģimnasijā, papildinoties privātā kārtā latīņu un grieķu valodā; vēlāk iestājies H. Trefnera privātģimnasijā Tērbatā, bet 1903. gadā Rīgas pilsētas ģimnasijā 7. klasē. Pēc ģimnasijas pabeigšanas Budulis 1905. gadā iestājies Tērbatas Universitātes medicīnas fakultātē, bet streika dēļ faktiski sācis studēt tikai 1906. gada rudenī; medicīnas fakultātes kursu beidzis 1911. gadā iegūdamis gradu *лѣкаръ съ отличіемъ*. Gadu vēlāk viņš izturējis pārbaudījumus medicīnas doktora grada iegūšanai, bet 1914. gada aprīlī prōmovēts par medicīnas dok-

tōru. Sākot no 1910. gada līdz 1914. gada maijam Budulis strādājis Tērbatas Ūniversitātes nervu un garīgu slimību klīnikā pie prof. Čiža), sākumā par asistenta vietas izpildītāju, bet vēlāk par štata asistentu; 1914. gada vasarā papildinājies nervu un garīgu slimību studijās Berlīnē pie prof. Bonhēfera. Īsi pirms pasaules kara sākšanās Budulis atgriezies dzimtenē; jūlijā 1914. gadā iesaukts kara dienestā, kuŗā sabijis līdz 1918. g. aprīlim. Kara laikā viņš strādājis kara slimniču nervu un garīgu slimību nodaļās Pēterpilī, Minskā un Smoļenskā; 1918. un 1919. gadā nodarbojies par brīvi praktizējošu ārstu Jaun-Piebalgā. 1919. g. septembrī Budulis ievēlēts par Rīgas pilsētas Sarkankalna vājprātīgo slimnīcas direktoru; 1920. gadā ievēlēts par jaunorganizējamās medicīnas fakultātes psihiatrijas un nervu slimību docentu; sakarā ar fakultātes izveidošanas plānu gādu vēlāk viņš palicis tikai par psihiatrijas docentu, 1924. gada aprīlī paaugstināts par profesoru, 1925., 1926. un 1929. g. ievēlēts par medicīnas fakultātes dekānu.

Iespējamie darbi: 1) Laulība un cilvēka dzīves mērķis. Bioloģisks un ētisks apcerējums. Rīgā, Zirģeļa izd. 1909. g. 2) Cilvēka nervi, viņu būve un normālas darbības. Rīgas Latviešu Biedrības Derīgu Grāmatu nodaļas izdevums. 1910. g. 3) Poruku Jānis savas garīgās dzīves krēslainās dienās. Rīgā, E. Zirģeļa izdevums. 1911. g. 4) Nervu veselības kopšana. E. Zirģeļa izd. 1912. g. 5) Къ статистикѣ и этиологии прогрессивнаго паралича. Труды и протоколы засѣданій Медиг. общ. имени Н. И. Пирогова при Имп. Юрьевск. У-тѣ. 1912. 6) Къ сравнит. расовой психиат. Disertācija 1914. g. 7) Par alkoholismu. Rīgas pilsētas domes Žūpības apkaŗošanas kommisijas izdev. 1923. g. Populārs raksts. 8) Par kādu nervu sistēmas heredodēģeneratīvas saslimšanas gadījumu. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1925. g. 9) Par eunuchoidismu. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1924. g. 10) Par letarģisko epidēmisko encefalītu. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1924. g. 11) Psihiatrija. Vispārīgā daļa. A/S. Valtera un Rapas izd. 1924. g. 12) Par prōģresīvās paralises ārstēšanu ar malāriju. I. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbi 1925. g. 13) Poruka dvēseles noskaņas krēslainās dienās. J. Rozes izd. 1925. g. (pārstrādāts 2. izdev.). 14) Īss vadonis klīniskā psihiatrijā. A/S. Valtera un Rapas izdevumā. Mācības grāmata.

5. **Profesors Jānis Dzirne** dzimis 11. jānvārī 1861. gadā Terbatā kā mācītāja Krišjāņa Dzirnes dēls; apmeklējis Jelgavas un Bērzaines vidusskolu, 1881. gadā nolīcis abitūriju Rīgā un tai pašā gadā iestājies Tērbatas Universitātē, kur studējis medicīnu līdz 1888. g. Par Dr. med. Dzirne pārmovēts 1891. g. Vēl viņa beidzamā studiju gadā, ar prof. Makša Runge priekšlikumu, viņam bijis atļauts iejemt poliklīniska asistenta vietu universitātes sieviešu slimību klīnikā. No 1890. līdz 1895. g. Dzirne nodarbojies ar privātpraksi un par fabrikas ārstu Feurnā un Rēvelē; 1895. g. aizceļojis uz Samāru, kur sākumā iejēmis ordinātora vietu gubernas zemstes slimnīcas cheirurgiskā nodaļā un drīzumā iecelts par šīs slimnīcas vadītāju. Tur viņš palicis līdz 1904. g. ar pārtraukumu no 1900. līdz 1901. gadam; pa to laiku piedalījies karā pret bokseriem Ķīnā par krievu sarkanā krusta lazaretes galveno ārstu uz kuģa Carica. 1904.—1906. g. Dzirne piedalījies Japānas karā par Sarkanā Krusta Stavropoles kara lazaretes galveno ārstu un pilnvaroto. 1906. g. viņš palicis par asistentu Maskavas Universitātes cheirurgiskā hospitālā klīnikā, drīz pēc tam par privātdocentu cheirurgijā un ūroloģijā un 1909. g. par profesoru cheirurg. hosp. klīnikā un līdz ar to par Maskavas Universitātes I. cheirurg. hospit. klīnikas direktoru. 1914.—1916. gadā Dzirne bijis par Marijas Feodorovnas hospitāla galveno ārstu un pilnvaroto Polijā un Mazāzijā. No Maskavas Universitātes viņš 3 reizes komandēts ārzemēs zinātniskā nolūkā. 21. martā 1917. g. Dzirne atstājis Maskavas Universitāti un aizbraucis uz Kaukazu, tad uz Konstantinopoli, Sofiju un Berlīni, kur ilgāku laiku nodarbojies zinātniski. Berlīnē viņš piejēmis Lietavas Universitātes uzaicinājumu pāriet uz Kauņu. Tur viņš sākumā iejēmis vispārējas cheirurgijas un vēlāk cheirurgiskas hospitālas klīnikas katedri. Kauņā dzīvojis no 1922.—1923. g.; tad piejēmis Abisinijas troņa mantinieka priekšlikumu un aizbraucis uz Aitīopiju, kur līdz 1924. g. beigām nodarbojies par troņa mantinieka un ķeizarienes galma ārstu un valsts ģenerālmedicīninspektoru. Tur Dzirne dabūjis uzaicinājumu piejemt Liepājas pilsētas slimnīcas cheirurgiskās nodaļas vadītāja vietu. 1925. g.

jānvārī viņš pārceļojis uz Liepāju. 5. maijā 1926. g. Dzirne ievēlēts par Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes ķeirurgiskās hospitālās klinikas profesoru, un ķeirurgiskās hospitālās klīnikas direktoru.

Iespīestie darbi: 1) Ein Beitrag zur Lehre vom Tode durch Ertrinken. Doktordissertation 1891. 2) Behandlung der Kniegelenktuberkulose. St. Petersburger med. Wochenschrift. 3) Exstirpation des myomatösen Uterus. St. Petersburger med. Wochenschrift. 4) Ovariectomie in der Schwangerschaft. Archiv für Gynäkologie. 5) Высокое сѣченіе мочевого пузыря. Врачъ. 6) Первичный шовъ мочевого пузыря при высококомъ камне-сѣченіи. Врачъ. 7) Нѣскольکو словъ о первич. швѣ мочевого пузыря. Врачъ. 8) Отчетъ о 298 камнесѣченіяхъ мочевого пузыря. Практ. врачъ. 9) Трепанация черепа и обарзование вентиля при эпилепсии. Хирургія. 10) Каменная болѣзнь почекъ, гидро-и пионефрозъ. Вѣстникъ русской хирургии. 11) Лечение каменной болѣзни почекъ, гидро-и пионефроза. Хирургич. архивъ. 12) Der Magenkrebs. St. Peterburger med. Wochenschrift. 13) Аппендицитъ и лейкоцитозъ. Хирургія. 14) Nierensteinerkrankung, Hydro- und Pyonephrose. Zeitschrift für Urologie. 15) Die Behandlung der Nierensteinerkrankung, der Hydro- und Pyonephrose. Zeitschrift für Urologie. 16) Haemorrhagischer Infarkt nach Herniotomie. Zentralblatt für Chirurgie. 17) Über Blasensteinschnitt. Langenbecks Archiv für klinische Chirurgie. 18) Оцѣнка способовъ оперативн. леченія геморроя. Хирургія. 19) Кріоскопія. Хирургія. 20) Цистоскопія. Учебникъ. Изданіе Риккера СПб. 21) Соединеніе кишечника при помощи растительнаго цилиндра. Практическій врачъ. 22) Поврежденія и хирургическія заболѣванія мочевого канала. Учебникъ. Русская хирургія. 23) Изъ области мозговой хирургии. 24 случая трепанации при эпилепсии. Хиругич. архивъ. 24) Фибролипома кишечника. Хир. архивъ Вельяминова. 24) Hemicraniotomy. Хирургія. 26) Оперативная урологія. Изданіе Этгтингера, СПб. 27) Kalium hypermanganicum as means against hemorrhagies from the wounded serosa. The Lancet. 28) Praktiska ārsta ķeirurgija. Praktiskiem ārstiem un studentiem. Rīgā, 1928.

6. **Profesors Ernests Fērmanis** dzimis 1. martā 1872. g. Pēterpilī, studējis medicīnu Tērbatā 1890./91. g. un Kaŗa Medicīnas Akadēmijā no 1891. līdz 1896. g., bijis kaŗa ārsts Polijā no

1897. līdz 1900. g., jūras ārsts Kronštātē no 1900. līdz 1911. g., asistents pie Lielkņazes Helenas Pavlovnas klīniskā institūta higiānas katedras (pie prof. Chlopina) Pēterpilī no 1911. līdz 1914. gadam. 1. jūlijā 1914. g. Fērmanis mobilizēts par rezerves jūras ārstu, pavadījis kara laiku līdz 1918. g. ķeizara Pētera Lielā jūras cietoksnī (Tallina); 1920. g. viņš uzaicināts pasniegt higiānu Igaunijas Universitātē Tartū, tanī pašā laikā — līdz 1921. gadam bijis par asistentu pie higiānas katedras; 1921. g. 20. septembrī apstiprināts par docentu higiānā pie Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes Rīgā; 1927. g. 1. jūlijā Universitātes Padomes ievēlēts par profesoru.

Bijis zinātniskos ceļojumos: 1909. g. uz Hamburgu (Tropeninstitut), Berlīni, Freiburgu (Breisgavā), Bāzeli un Mincheni higiānas studiju dēļ un uz internacionālo medicīnas kongresu Budapeštā; 1912. g. uz bioloģisko staciju Plēnā (prof. Zacharias) hidrobioloģijas studiju dēļ un uz internacionālo higiānas kongresu Vašingtonā; 1922. g. martā uz internacionālo sanitāro konferenci Varšavā par Latvijas ekspertu; 1922. g. oktobrī uz Varšavu Liepājas karantīnas stacijas lietā; 1924. g. no februāra līdz aprīlim uz Angliju par Latvijas pārstāvi internacionālā sanitārārstu grupā sociālas higiānas studiju dēļ, Rokfelleras fonda pabalstīts; 1926. gadā no augusta līdz oktobrim uz Londonu medicīnālās statistikas studiju dēļ pie prof. M. Grīnvūda (Greenwood) (National Institute for Medical Research).

Iespējamie darbi: 1) Смертность отъ брюшного тифа за 12 лѣтъ съ 1896 — 1907 годъ въ С.-Петербургѣ. Дисертация, 1907. 2) О подготовкѣ санитарныхъ врачей. Врачебная газета, 1912. № 51. 3) Санитарныя условія вновь построеннаго крейсера Рюрика. Морской врачъ, 1909 г. 4) Отчетъ о заграничной командировкѣ. Морской врачъ, 1909. 5) Das Recurrensfieber in St.-Peterburg. Archiv für Schiffs- und Tropenkrankheiten, 1910. 6) Tuberkulose skolēnu starpā Latvijā. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts, 1923. 7) Die gesetzlichen Grundlagen der Bekämpfung des Kurpfuscherwesens in England und Lettland. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1924. 8) Die Reform des medizinischen Studiums in England. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1924. 9) Die Tuberkulose in Lettland nebst Vorschlägen zu ihrer systematischen Bekämpfung. Universitātes Raksti XII. 10—12) „Lettonie“. Annuaire sanitaire international, 1925, 1926, 1927. Edition de la Société des Nations.

13) Die gesundheitlichen Verhältnisse Lettlands und die Organisation seines öffentlichen Gesundheitsdienstes, sowie der sozialen Fürsorge. Eesti Arst, Nr. 10, 1925. 14) Die Aufnahme-fähigkeit des Dünawassers für die Abwässer der Stadt Riga. Latvijas Ārstu Žurnāls, 1927.

7. **Profesors Edvards Gartjē** dzimis 1872. g., beidzis Kara Medicīnas Akadēmiju 1896. g., iestājies par ārštata ordinātoru pilsētas sv. Marijas Magdalēnas slimnīcā, 1898. g. nozīmēts par Semjonova-Aleksandra kara slimnīcas ordinātoru un tai pašā laikā darbojies akadēmijas bērnu klīnikā. 1900. g. viņš aizstāvējis medicīnas doktora disertāciju. No 1904. g. Gartjē bijis komandējumā katru gadu pie akadēmijas bērnu klīnikas par otrā asistenta vietas izpildītāju. 1907. g. viņš ievēlēts par vecāko asistentu akadēmijas bērnu klīnikā; 1909. g. ievēlēts par bērnu klīnikas privātdocentu; 1912. g. iejēmis Elizabetes klīniskās bērnu slimnīcas terapeutiskas nodaļas vadītāja vietu. 1914. g. Gartjē ievēlēts par Psīcho-Neuroloģijas Institūta (tagad valsts medicīnas zinātņu institūta) profesoru Pēterpilī, 1921. g. piejēmis Igaunijas pavalstniecību un ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes profesoru. 1928. gadā Gartjē pārgājis Latvijas pavalstniecībā.

8. **Profesors Edvards Kalniņš** dzimis 31. jānvārī 1869. g. Vidzemē, Bīriņu Ķīkās, kur viņa tēvs bijis par rentnieku; pirmo izglītību baudījis mājā pie vecākiem, tad, sākot no 13. dzīves gada, apmeklējis skolas Rīgā: pamatskolu, apriņķa skolu un beidzot Pēterā I. reālskolu, kur beidzis 1891. gadā. Lai studētu teoloģiju, Kalniņš mācījies 2 gadus vecās valodas un nolīcis abituriju par eksternu 1893. g. Rīgā Aleksandra ģimnāzijā. Pēc tam viņš 1 gadu nodarbojies par mājas skolotāju Valmierā pie mācītāja Neilanda; no 1894.—1899. g. studējis medicīnu Tērbatā. Pēc studiju beigšanas Kalniņš palicis par asistentu Tērbatas Ūniversitātes nervu klīnikā pie prof. Čiža un nodarbojies tur 6 gadus; tad 1 gadu studējis Berlīnes Ūniversitātē nervu slimības un psīchiatriju, tanī pašā laikā strādādams prof. Openheima poliklīnikā un laborātorijā. Atgriezies no ārzemēm, rudenī 1906. g. viņš piejēmis vietu par ordi-

nātoru Sarātovas gubernas psīchiatriskā slimnīcā un šinī amatā palicis līdz 1910. g. rudenim. 1907. g. martā Kalniņš aizstāvējis disertāciju un ieguvis medicīnas doktora gradu Maskavā. Saratovā it sevišķi viņš nodarbojies ar prōsektūru un patoloģisko anatomiju; 1910. g. ievēlēts par direktoru pilsētas psīchiatriskā slimnīcā Blagovieščenskā pie Amuras, bet nākošā pavasarī nometies Rīgā par speciālistu nervu slimībās un praktizējis še līdz 1914. g., kad viņš uzaicināts par direktoru menonitu psīchiatriskā slimnīcā „Bethania“ Jekaterinoslavā. Šinī amatā viņš sabijis līdz 1918. g. rudenim, kad bijis jābēg no lieliniekiem. Bēgļu laikā nodarbojies Simferopolē, Novorosijskā un Jekaterinodarā dažādās slimnīcās. Atgriezies dzimtenē 1920. g. jūlijā, Kalniņš sācis nodarboties ar praksi Bīriņos, vēlāk Rīgā; 1921. g. jūnijā ievēlēts par privātdocentu Latvijas Universitātē, bet aprīlī 1924. g. par docentu neuroloģijā un 1928. gada aprīlī par medicīnisko direktoru Latvijas Universitātes klīnikās un institūtos II. Rīgas pilsētas slimnīcā, bet 1928. g. 24. septembrī par profesoru; 1922. g. un 1923. g. vasaras brīvlaikā Kalniņš papildinājies zinātnēs Leipcigā un Mīnchenē, it sevišķi nodarbotamies ar nervu sistēmas histopatoloģiju prof. Špīlmeiera vadītā pētišanas institūtā. Sākot no 1924. gada, Kalniņš ik gadus apmeklējis neurologu kongresus Insbrukā, Kaselē, Diseldorfā, Vīnē, Hamburgā. Viņš ir vācu neurologu biedrības biedrs; bez tam par biedri vēl Rīgas Latviešu Ārstu Biedrībā, Rīgas neurologu un psīchiatru biedrībā, Ķemeņu balneoloģiskā biedrībā un Latvijas profesionālo ārstu biedrībā, kurās lasījis vairāk referātu par Vasermana reakciju, par prōgresīvo paralisi, par epilēpsiju, traumatisko neurōsi un t. t. No 1921. g. līdz šim viņš strādājis arī par ordinātoru nervu slimībās Rīgas kaŗa slimnīcā. Nodibinājoties ūniversitātes nervu klīnikai, šo amatu tas tagad atstājis.

Iespēstie darbi: 1) Развитие и современное состояние учения о патолого-анатомических измененийъ при tabes dorsalis. 1899. Tērbatas medicīnas fakultāte godalgojusi darbu ar sudraba medaļu. 2) Disertācija. Бактерицидное дѣйств. крови у вырождающагося. Юрьевъ, 1906. 3) Über Apraxie. Darbs sa-

rakstīts strādājot prof. Openheima poliklinikā 1906. g., bet pazudis manuskriptā Tomskas universitātē. 4) Der paralytische Prozess und die Zentren des extrapyramidalmotorischen Systems (aus der Deutschen Forschungsanstalt für Psychiatrie in München). Z. F. d. g. Neurologie und Psychiatrie. B. 98, H. 1/3. 1924. 5) Par tabes dorsalis patogenesi un terapiju. Latvijas Ārstu Žurnāls. 4/5. burtn. 6) Ķemeru nozīme nervu slimību terapijā. Ref. I. Latvijas ārstu un zobārstu kongresā. Kongresa darbi. Lpp. 448., 1926. g. Bez tam publicēti daži raksti, recenzijas, nekroloģi u. t. t. dažos žurnālos un dienas avīzēs. Pēdējos gados Kalniņš sarakstījis mācības grāmatu: Neuroloģija, kuru gatavo iespiešanai.

9. **Profesors Vasilij Kļimenka** dzimis Odesā 1868. gada 1. aprīlī. 1893. gadā viņš beidzis Pēterpils Kara Medicīnas Akadēmiju cum eximia laude. Pēc doktōranda eksāmeņa 1895. gadā Kļimenka aizstāvējis medicīnas doktōra disertāciju. Pēc augstskolas beigšanas viņš darbojies par kara ārstu līdz 1900. g.; no 1901.—1902. g. strādājis patoloģiskā institūtā Cīrihē pie profesora Ernsta; no 1902.—1903. g. izjēmis baktērioloģijas kursu Pastēra institūtā Parīzē un pēc tam strādājis baktērioloģijas institūtā Bernē no 1903.—1904. g. Japaņu un krievu kara laikā Kļimenka vadījis II. Ķijevas Sarkanā Krusta lazaretes iekšķīgo slimību nodaļu Čitā; no 1905. g. līdz 1913. g. bijis Pēterpils eksperimentālas medicīnas institūtā par asistentu vispārīgās patoloģijas nodaļā pie profesora V. Podvsocka. 1908. g. viņš ievēlēts par privātdocentu Kara Medicīnas Akadēmijā pie lipīgo slimību katedras; no 1909. līdz 1915. g. vadījis Pēterpils Nikolāja bērnu slimnīcā lipīgo slimību nodaļu; no 1913. līdz 1918. g. eksperimentālās medicīnas institūtā vispārīgā patoloģijas nodaļā par vadītāja vietas izpildītāju; 1914. g. izvēlēts par Pēterpils Lielā (tagad Mečnikova) pilsētas slimnīcas centrālās baktērioloģijas laborātorijas vadītāju Pēterpilī; 1917. g. ievēlēts par eksperimentālā medicīnas institūta baktēriju vakcīnas laborātorijas vadītāju; 1919. g. ievēlēts par medicīniskās baktērioloģijas profesoru Samaras Universitātē; no 1920. līdz 1921. g. vadījis turpat lipīgo slimību klīniku. 1921. g. rudenī Kļimenka atstājis Samaru, lai dotos uz Rīgu, kur viņš bija ievēlēts par profesoru pie iekšķīgo slimību diagnostikas

katedras. Bez tam viņam bija piedāvāts lasīt medicīnas bakterioloģijas kursu.

Iespiestie darbi: 1) Опыты изслѣдованія распротран. глистъ въ Финляндіи. 1894/95. Дисс. СПб. 2) Бактеріурія при брюшномъ тифѣ. Русс. Архивъ Общей Патологіи, бактериологіи и клинической медицины 1901 года 3) Eine Nachprüfung der Arbeit Dr. Feinbergs über seine Krebsparasiten. Beitrag zur Frage über Einschlüsse in und zwischen Krebszellen. Zentralblatt für allg. Pathologie, 1922. 4) Beitrag zur Pathologie des Balantidium (Paramacedum) coli. Ziegler's Beiträge, 1903. 5) Beitrag zur Frage über die Durchgängigkeit der Darmwand für Mikroorganismen bei physiologischen Verhältnissen. Zeitschrift für Hygiene und Infektionskrankheiten, 1904. 6) Микробиологія группы faecolisalkоligen. Архивъ біолог. наукъ 1907. 7) Этіологія коклюша. Экспериментальный коклюшъ. Русс. Врачъ 1908. u. Centralbl. f. Bacteriologie. 1908. 8) Бактеріологическое изслѣдованіе крови скарлатинныхъ больныхъ. Архивъ біолог. наукъ. 1912. 9) Къ вопросу объ экспериментальной скарлатинѣ. Русскій Врачъ. 1912. 10) Кровотеч. при скарлат. Русскій Врачъ. 1913. 11) Значеніе b. fusiformis въ патол. скарлат. Русс. Врачъ 1914/16. 12) Par epidēmiskās influences aitioloģiju. Ziņojums II. latviešu ārstu konferencē (krievu valodā). 13) Par gaŗā klepus pneumoniju. Ziņojums Sociētē de Biologie, Latvijas nodalā 1923. g. (krievu valodā). 14) Par chlorōsi. Ziņojums krievu ārstu biedrībā, 1924/25. g. (krievu valodā). 15) Vai eksistē idiopatiskas anaimijas jeb vai visas anaimijas ir sekundāras? Ziņojums I. Latvijas ārstu un zobārstu kongresā 1925. gadā (krievu valodā). 16) Par epidēmisko influencī. Ziņojums Latviešu Ārstu Biedrībā 1927. g. (krievu valodā). Pavisam prof. Kļimenka sarakstījis 52 darbus krievu un vācu valodā.

10. **Profesors Roberts Krimbergs** dzimis 22. jānvarī 1874. g. Kurzemē, Iecavas pagasta Kraŗu mājās, kur viņa tēvs bijis par saimnieku. Viņš apmeklējis Rīgā Aleksandra (6 klases) un Nikolāja (8. klasi) ģimnasiју un 1894. g. iesācis studēt medicīnu Maskavas Ūniversitātē, kur ieguvis ārsta gradu 1899. g. Pēc tam Krimbergs nodarbojies par ārstu volontieru Maskavas Ūniversitātes nervu klīnikā (prof. Vl. Rōts) un pavadījis kādu laiku arī ārzemēs (Vīnē, Nicā, Parīzē un Berlinē), iepazīdamies ar dažādām nervu slimību klīnikām un iestādēm. 1900. gadā viņš

no jauna iestājies par studentu Maskavas Ūniversitātes fizikas un matemātikas fakultātes dabas zinātņu nodaļā studēt ķēmiju, kur beidzis kursu 1904. g. ar pirmās šķiras diplomu. Pēc tam Krimbergs atstāts pie Maskavas Ūniversitātes medicīnas fakultātes sagatavoties profesora amatam fizioloģiskajā ķēmiijā — kā kroņa stipendiāts uz divi gadiem, skaitot no 1. jānvāra 1905. gada, pēc kuŗu notecēšanas stipendija pagarināta vēl uz vienu gadu. Būdams par stipendiātu viņš izpildījis asistenta pienākumus pie fizioloģiskās ķēmiijas katedras (prof. Vl. Gulevičs) un izturējis pārbaudījumus medicīnas doktōra grada iegūšanai. 13. novembrī 1907. g. Krimbergs pūbliski aizstāvējis disertāciju: „Par muskuļu audos ietilpstošām, slāpekli saturošām ekstraktīvām vielām“ un ieguvis medicīnas doktōra grādu; pēc vienas parauga lekcijas nolasīšanas par fakultātes norādīto tēmatu: „Par sintētiskiem procesiem dzīvnieku organismos“ uzņemts Maskavas Ūniversitātes privātdocentu skaitā 21. janvārī 1908. g. Kā kroņa stipendiāts Krimbergs komandēts uz ārzemēm tālāk sagatavoties profesora amatam, skaitot no 1. februāra 1908. g. uz divi gadiem. Marta mēnesī viņš ierodas Heidelbergā, kur immātrikulējas par medicīnas studentu un apmeklē priekšlasījumus fizioloģijā ar fizioloģisko ķēmiju, salīdzināmā anatomijā (prof. Bičlijs), ķēmiijā (prof. Kurcius) un c., bet visvairāk strādā fizioloģijas labōrātōrijā (prof. A. Koselis), no kurienes pūblicē dažus zinātniskus darbus. Rudens sēmēstrim tuvojoties, Krimbergs pārbrauc uz Berlīni, kur immātrikulējas par filosofijas fakultātes studentu 14. novembrī 1908. gadā; šeit viņš nodarbojas ķēmiijā (prof. van t'Hofs). 1909. g. jānvārī viņš saņem no Čaŗkovas Ūniversitātes medicīnas fakultātes dekāna uzaicinājumu ierasties Čaŗkovā un uzņemties (pēc prof. D. Kurajeva pēkšņās nāves) fizioloģiskās ķēmiijas katedras vadību. Krimbergs ierodas Čaŗkovā 1909. gada februārī un pēc pūbliski nolasītas iestāju lekcijas dabū savā pārziņā fizioloģiskās ķēmiijas katedru, un sāk lasīt priekšlasījumus studentiem, kā arī vadīt praktiskos darbus un labōrātōriju. Tā paša gada aprīli Krimbergs vienbalsīgi medicīnas fakultātes ievēlēts par štata ārkārtēju profesoru un šinī amatā

apstiprināts 25. augustā 1909. gadā. 1910. gadā viņu fakultāte ievēlējusi, aizklāti balsojot, par kārtēju profesoru, tomēr ministris to nav tūlīt apstiprinājis šini amatā, jo atradis kandidātu „vēl par jaunu“; par kārtēju (ordināru) profesoru Čaņkovas Ūniversitātē viņš apstiprināts 17. decembrī 1912. g. Ar ministrijas atļauju medicīnas fakultāte, aizklāti balsojot, 29. okt. 1912. g. nolemj uzticēt prof. Krimbergam arī organiskās ķīmijas pasniegšanu. 1910. g. pa vasaras brīvlaiku viņš komandēts zinātniskā nolūkā uz ārzemēm ar pabalstu no ministrijas summām; 1909. g. ievēlēts par fizioloģiskās ķīmijas profesoru un attiecīgās katedras vadītāju arī Sieviešu Medicīniskajā Institutā Čaņkovā. — Visus minētos amatus Krimbergs izpildījis līdz 1920. g. jūnija mēneša beigām, kad saņēmis uzaicinājumu no Latvijas Valdības, kopā ar ģimeni dodas ceļā uz Rīgu; Latvijā ieradies tomēr tikai 6. septembrī 1920. g. Jau priekš ierašanās Rīgā Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultāte un Organizācijas Padome bija ievēlējušas Krimbergu par profesoru fizioloģijā un fizioloģiskajā ķīmijā, bet Izglītības ministris apstiprinājis viņu minētā amatā 8. septembrī 1920. g., skaitot no 1. aprīļa 1920. g. Uz Latvijas Ūniversitātes Organizācijas Padomes priekšlikuma pamata Krimbergs Izglītības ministra apstiprināts par šīs padomes locekli 9. oktobrī 1920. g., 1920. g. 7. oktobrī apstiprināts par medicīnas fakultātes pagaidu dekānu. Pēdējā amatā viņš sabijis līdz 1. jūlijam 1923. g. Tanī pašā laikā likti pamati arī tagadējam fizioloģijas institūtam. Sākot ar 1. oktobri 1927. g. līdz 1. jūlijam 1929. g. Krimbergs atkal izpilda medicīnas fakultātes dekāna amatu. No 1. jūlija 1923. g. un (ar diviem īsiem pārtraukumiem) līdz šim laikam arī viņš ir Ūniversitātes Padomes loceklis. 1923. g. vasaras brīvlaikā Krimbergs komandēts ar ūniversitātes pabalstu uz Angliju piedalīties XI. starptautiskajā fiziologu kongresā Edinburgā (Skotijā).

Zinātniski Krimbergs nodarbojies ar muskuļos ietilpstošo slāpekli saturošo ekstraktīvo vielu ķīmiju un fizioloģisku izpētīšanu. Viņš parādījis, ka vairākas no šīm vielām ir fizioloģiski aktīvas un pieskatāmas tā saucamiem „hormoniem“ ar

plašu nozīmi organismam; tālāk nācis klajā ar jaunu teoriju par gremošanas dziedzeru sekrēcijas mēchanismu (1915., 1918. un 1925. g.); kopš pagājušā gada nodarbojas ar t. s. „muskulu hormonu“ iespaida pētišanu uz sirdi un asinsvadu sistēmu.

11. Profesors Ernests Paukulis dzimis 1. decembrī (v. st.) 1872. g. Valkas apriņķī, Jaun-Smiltenē — tirgotāja dēls. Pirmo izglītību viņš baudījis Cēsu pilsētas elementārskolā, no kuŗas iestājies Cēsu privātā reālskolā (O. Harnaka) un pēc tam Rīgas pilsētas ģimnasijā. No 1894. līdz 1899. g. Paukulis studējis veterinār-medicīnu Tērbatā un vēlāk medicīnu Bernes, Freiburgas un Vircburgas universitātē. Būdams students, viņš iegūvis par sacensības rakstu zelta medaļu; pēc Tērbatas Veterinār-institūta pabeigšanas ar uzslavu (cum exim. laude) 1899. gadā atstāts pie institūta gatavoties zinātniskai darbībai, 1901. g. iecelts par prōsektora palīgu. Pēc disertācijas aizstāvēšanas maijā 1901. g. Paukulis ieguvis maģistra gradu, pēc kam habilitējies 1902. g. par privātdocentu vispārējā patoloģijā. Vairākkārt ar valdības pabalstu viņš komandēts zinātniskos nolūkos uz ārzemēm: immātrikulēts 1903. g. Bernes Universitātē, kur strādājis visvairāk fizioloģiskā institūtā pie profesora Kronekera. Pēc attiecīgu pārbaudījumu izturēšanas un disertācijas aizstāvēšanas viņš ieguvis Bernes Universitātes doktora gradu; vēlāk 1907. g. nodarbojies turpat patoloģiskās anatomijas institūtā par voluntārasistentu pie profesora Langhansa; 1909. un 1910. gadā immātrikulējas Freiburgas un Vircburgas medicīnas fakultātē, papildinādamies galvenā kārtā patoloģiskos institūtos pie profesoriem Ašofa un Šminkes. Sākot ar 1906. gadu Paukulim kā privātdocentam uzdots lasīt vispārējās patoloģijas obligātōrisko kursu. 1916. g. viņš ievēlēts par ārkārtēju un 1917. g. par kārtēju profesoru vispārējā patoloģijā; pēc veterinār-institūta pievienošanas par fakultāti Tērbatas universitātei 1919. g., iecelts par vispārējās patoloģijas un farmakoloģijas profesoru. Nodibinoties Latvijas Universitātei, Paukulis 1919. g. Izglītības Ministrijas uzaicināts jemt daļu universitātes organisācijas darbos. Tanī pat gadā medicīnas fakultāte viņu aicina iejemt vispārējās patoloģijas katedru. Sa-

karā ar saistībām Tērbatas Ūniversitātē viņš pārnāk uz Latviju tikai pēc gada — 1920. g. Jūnija mēnesī Paukulis apstiprināts un ieņem tagad Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē vispārējās patoloģijas katedru kā profesors. 1920./21. un 1921./22. māc. gados lasījis pagaidām arī farmakoloģiju. No 1920.—1922.g. viņš bijis par vet.-medicīnas fakultātes dekānu un ūniversitātes Organizācijas Padomes locekli, 1925./26., 1926./27., 1927./28. mācības gadā — par medicīnas fakultātes dēlēgātu Ūniversitātes Padomē, no 1923. g. līdz 1929. g. 1. jūlijam par medicīnas fakultātes sērkrētāru.

Iespējamie darbi: 1) Способы оживления при хлороформномъ обмираніи. Тērbatā, 1901. g. Maģistra disertācija. 2) Die Zuckungsformen von Kaninchenmuskeln verschiedener Farbe und Struktur. Doktora disertācija 1903. g. Bernē (Šveicē). Archiv für Anatomie und Physiologie. 1904. Leipzig. 3) Какимъ образомъ производить хлороформированіе и какъ поступить при обмираніи во время общ. наркоза? Труды всерос. ветерин. съѣзда. 1903. II. СПб. 4) Theoretische u. experimentelle Beiträge zur Wiederbelebung beim Scheintod während der Chloroformnarkose. Monatschrift f. prakt. Tierheilkunde. Bd. XIV., Stuttgart. 1904. 5) Заворотъ желудка у собакъ. Вѣст. общ. ветер. 1904, № 14. 6) Случай зараженія злокачествен. отекомъ. Turpat. 1905. № 4. 7) Versuch einer mathematischen Theorie der Hautleistenfiguren der Primaten Palma u. Planta. Morphologisches Jahrbuch, Bd. XXX., 1906. 8) Leiomyom des Jejunums. Archiv f. wissenschaft. Tierheilkunde, Bd. XXXIII. 1907. Berlin. 9) Die physiologische Bedeutung des Hisschen Bündels beim Kaninchen. Siebenter internationaler Physiologen-Kongress. Heidelberg. 1907. 10) Die physiologische Bedeutung des Hisschen Bündels. Zeitschrift f. Biologie, Bd. 51. 1908. München. 11) Le faisceau atrio-ventriculaire de His.-Comptes Rendus des séances de la Société de Biologie, 1908. T. 65. 12) Къ патологии Bursae Fabricii. Журналь научн. и практ. вет. — медицины. 1911. V. 13) Die formale Genese der abdominalen Nebenlungen. Archiv für wissenschaft. Tierheilkunde. 1913. H. 4/5. Berlin. 14) Къ сравнительной патологии и происхожденію придаточныхъ легкихъ. Журн. научн. и практ. вет.-медиц. 1913. VII. 15) Рѣдкій случай haemangio-lipom'ы. Turp. 16) Sarkom und Trauma. Berliner tierärztl. Wochenschrift.

1914. Berlin. 17) Zur Kasuistik der Nierengeschwülste. Schweizer Archiv f. Tierheilkunde. 1915, Nr. 11. Zürich. 18) Adenomatoze Bildungen in einem Uterusmyom. Schweizer Arch. 1915., Nr. 10. Zürich. 19) Къ казуистикъ новообразований у куръ. Арх. ветер. наукъ. 1916. Петербургъ. 20) Eksperimentālās patoloģijas panākumi drudža klīniskās nozīmes pētīšanā. Latvijas Ārstu Žurnāls, Rīgā 1924. 21) Kā izsargāties no lipīgām slimībām, sakarā ar jaunākiem pētījumiem par slimību dīgļu izplatīšanos un iekļūšanu organismā. Burtnieks, 1927. g. Nr. 1. 22) Organisma aizsargu un cīņas līdzekli pret infekcijas slimībām. Burtnieks, 1927. g. Nr. 9/10. 23) Rūdolfs Virchovs. Turpat. 24) Jauni pētījumi par alkohola iespaidu uz organisma garīgo un fīzisko darbību. Burtnieks, 1928. g. Nr. 5. 25) Kādā ceļā lipīgo slimību dīgļi iekļūst organismā? Tautas Veselība. 1928. g. Nr. 4/5. 26) Vietējā immunitāte. Latv. Ārstu Žurn. 1928. Nr. 11—12.

Bez tam: 1) 30 vet.-medicīniski raksti Latviešu Konverģācijas vārdnīcas 1. izdevumā (redīgējis šo nodaļu). 2) Ap 400 referātu no krievu medicīniskās un vet.-medicīniskās literatūras sekošos ārzemju izdevumos: a) Jahrbuch der Leistungen auf d. Gebiet der Vet.-Medizin. Berlin, 1911.—1914. b) Österreichische Wochenschrift f. Tierheilkunde. Wien, 1911.—1914. c) Zentralblatt f. allgemeine u. experim. Biologie. Leipzig, 1910—1911. d) Zoologisches Zentralblatt. 1911. Leipzig. L. Ū. Vispār. patoloģijas institūtā Dr. A. Bieziņš uzrakstījis disertācijas darbu „Eksperim. pētījumi par cīpslu dzīšanu“ Dr. med. grada iegūšanai.

12. **Profesors Jānis Ruberts** dzimis 25. maijā 1874. g. Bolderājā. Vidējo izglītību viņš baudījis Rīgas Aleksandra ģimnāzijā, kurā kursu beidzis 1894. g.; tai pašā gadā iestājies Tērbatas Ūnivers. medicīnas fakultātē; pa studiju laiku piederējis Letonijas korporācijai, par kurā filistri skaitās arī tagad. Pēc kursa beigšanas Ruberts 1899. g. atstāts pie ūniversitātes acu klīnikas par jaunāko asistentu un drīz iecelts par pirmo (vecāko) asistentu; pēdējā vietā sabijis līdz 1904. g. februārim. Pēc sekmīgas doktoranda pārbaudījuma izturēšanas, viņš (1900.—1901.) aizstāvējis 1903. g. martā savu disertāciju „Par acu saslimšanu pie spītālības“. 1903. g. decembrī Pēterpils ķeizarienes Marijas aklo kurātōrija komandē Rubertu uz dienvidiem (Zvenigorodkā, Kijevas guberņā) acu slimību apkaŗošanai. Pēc komandējuma

izbeigšanās viņš 1904. g. sākumā nodibina Zvenigorodkā aklo kurātōrijas acu slimību dziedinātavu un stājas viņas priekšgalā par direktoru. Pēdējā ātri izvirzās par centru, uz kurieni sāk griezties pēc palīdzības acu slimnieki no tālākām Ukrainas malām. Šī dziedinātava, pateicoties Rubertam, pārveidota par Ķījevas guberņas zemstes apgabala acu slimnīcu un vēl pastāvējusi, viņam pārbraucot uz dzimteni. 1908. g. jūnijā Ruberts galīgi pārbrauc uz Ķījevu un atkal sāk darboties pie ūniversitātes, sākumā galvenā kārtā patoloģijas anatomijas institūtā profesora Visokoviča vadībā, pētīdams un izmeklēdams Zvenigorodkā iegūto materiālu. 1909. g. sākumā medicīnas fakultāte viņu ievēl par privātdocentu oftalmoloģijā. 1915. g. nodibinājas pie Ķījevas Ūniversitātes acu klīnikas virsārsta vieta, un Rubertu uzaicina iejemt pēdējo. Pēc profesora Simanovska nāves (1918. g.) fakultāte un ūniversitātes padome ievēl uz konkursa pamata Rubertu par viņa pēcnācēju, par Ķījevas Sv. Vladimira Ūniversitātes acu klīnikas direktoru un oftalmoloģijas profesoru, un šinī vietā viņš sabijis līdz pārbraukšanai uz dzimteni. Bez profesūras Ruberts izpildījis vēl daudz citus amatus, kā ūniversitātē (klīniku direktoru padomes priekšsēdētājs, rektora vietas izpildītājs u. c.), tā arī ārpus ūniversitātes, gan kā speciālists (sarkanā krusta, ūdens un šoseju apgabala valdes un citu iestāžu konsultants acu slimībās), gan sabiedriskā dzīvē (Ķījevas lut. baznīcas padomes un šīs baznīcas skolu padomes loceklis). Vairākkārtīgi viņš komandēts zinātniskā nolūkā uz ārzemēm. Ruberts ir ilggadējs pastāvīgs referents krievu un vācu oftalmoloģijas žurnālos, vairāku oftalmologu biedrību loceklis, no kurām sevišķi būtu minama Société française d'ophtalmologie Parīzē. Pēc atgriešanās dzimtenē, aprīlī 1922. g., Ruberts sāk darboties Latvijas Ūniversitātē par oftalmoloģijas profesoru un jemt dzīvu dalību fakultātes un toreizējās organisācijās, tagad ūniversitātes padomes darbībā. Aprīlī 1923. g. medicīnas fakultāte ievēlējusi viņu par savu dekānu, bet jau maijā Latvijas Ūniversitātes Padome jaunā sastāvā ievēlējusi to par ūniversitātes rektoru, un šinī amatā tas sabijis līdz 1925. g. 1. jūlijam. Par šo laiku Rubertam izdevies, pa-

teicoties valdības un Rīgas pilsētas pretimnākšanai, nodibināt un iekārtot mūsu vajadzībām piemērotu universitātes acu kliniku. 1927. g. viņš apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (bez tam vēl ir četru agrākās Krievijas ordeņu kavaleris).

Iespējamie darbi: 1) О заболѣваніи глазъ при проказѣ Дисс. 1903. Юрьевъ. 2) Über Veränderungen des Augenhintergrundes bei Lepra. Veröffentlichungen aus der Universitäts-Augenklinik zu Dorpat (Jurjew) 1904. Karger, Berlin. 3) О дѣйстви адrenalина на внутре-глазное давление Вѣст. офталмол. 1908 4) Ein Beitrag zu den Anomalien des Augenhintergrundes. 2 Fälle von ungewöhnlicher Ektasie in der unteren Fundushälfte. Zeitschr. f. Augenheilkunde, 1908. 5) Ulcus corneae rodens (Mooren). Вѣст. офталмологии. 1909. 6) Über den Einfluss des Adrenalins auf den intraokularen Druck. Zeitschr. f. Augenheilkunde, 1909. 7) Zur hyalinen Degeneration der Hornhaut. Archiv für Augenheilkunde. 1910. 8) Zur Kenntnis der intraskleralen Zysten. Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde. 1910. 9) Hyaline degeneration of the cornea. Archives of Ophthalmology. 1910. 10) Iridochorioiditis serosa nach langjährigem Verweilen von Eisen im Auge. A. v. Graefes Archiv für Ophthalmologie. 1911. 11) Über die Embolie der Arteria centralis retinae. Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde. 1911. 12) Nachtrag zur Embolie der Arteria Centralis retinae. Ibidem 1911. 13) Über die Aetiologie der phlyktänulären Augenentzündung. Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde. 1912. 14) Über Hornhautpigmentierung beim Meerschweinchen. Archiv für vergleichende Ophthalmologie. 1914. 15) О врожденных помутнѣнїяхъ роговицы, спаянныхъ съ радужной оболочкой. Вѣстн. офталмол. 1917. 17) О разстройствѣхъ зрѣнїя при хроническомъ отравленїи денатурированнымъ спиртомъ. Кїевъ. Университетскїя Извѣстїя. 1917. 18) Отчеты о дѣятельности Звенигородской Глазной лечебницы за 1904 — 1907 г. Звенигородъ 1908. 19) Звенигородская глазная лечебница Попеч. Имп. Марїи о слѣпыхъ и желател. въ ней преобраз. Звениг. 1907. 20) Recherches sur les restes de la membrane pupillaire adhérents à la cornée. Acta Universitatis Latviensis. 1923. 21) Par acu slimību ārstēšanu ar tūberkulīnu pēc Pomdorfa. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1923. 22) О внутреннемъ давленїи и способахъ его опредѣл. Сборн. посвящен. проф. Образцову. Кїевъ. 1911 23) По поводу патологическо-анатомическ. измѣн. при сочувствующемъ

воспаленіи глазъ. Сборн. посвящ. пам. проф. Высоковича. 1914. 24) Acis kā dvēseles un miesas spogulis. Rektora runa Latvijas Universitātes gada svētkos 28. septembrī 1923. g. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts un Acta Univ. Latv. 1923. 25) О заболѣваніи слезныхъ канальцевъ при трахомѣ. Юбилейный сборникъ проф. Чирковского. Архивъ офтальмологіи 1929 г. 26) Starextraction bei Microphthalmus Юбилейный сборникъ проф. Головина. Русскій офтальмогическій журналъ 1929 г. Bez minētiem darbiem liels daudzums oftalmoloģisku referātu žurnālos Вѣстникъ офтальмологіи un Klinische Monatsblätter f. Augenheilkunde par 1904.—1914. gadiem.

13. **Profesors Pēteris Sņķeris** (ārštatā) dzimis 7. decembrī 1875. gadā Vidzemē, Rīgas apriņķī, Šķultes pagastā; 1896. g. pabeidzis Rīgas Nikolāja ģimnasiju un tanī pašā gadā ar atestātu konkursu iestājies Pēterpils Kara Medicīnas Akadēmijā, kuŗu beidzis „cum eximia laude“ 1901. g. un konkursā ar akadēmijas konferences lēmumu viņš atstāts pie akadēmijas uz 3 gadiem ārstu institūtā, lai papildinātos zinātnēs. Sņķeris izvēlējies par savu speciālitāti ādas un veneriskās slimības; 1902. g. 6 mēnešus nodarbojies Berlīnē un Parīzē ādas, ūroloģisko, venerisko slimību klīnikās pie profesoriem: Maksa Josefa, Edmunda Lesera, Leopolda Caspera, Ernsta Franka Berlīnē un Alfreda Furnira, Halopō Žaneta, Alberana Parīzē. 1902. un 1903. mācības gadā viņš izturējis visus pārbaudījumus Dr. med. grada iegūšanai un 1904. gadā aizstāvējis disertāciju: tanī pašā gadā izpildījis arī akadēmijas ādas klīnikas asistenta vietu un 3 gadus bijis par ordinātoru ādas un venerisko slimību akadēmijas klīnikā. 1905. gadā Sņķeris pārnācis uz Rīgas kara slimnīcu par ordinātoru, kur visu laiku līdz pasaules kara sākumam, t. i. 9 gadus vadījis ādas un venerisko slimību nodaļas. Otru reizi viņš bijis zinātniskā nolūkā ārzemēs 1914. gada sākumā, kad apmeklējis galvenā kārtā Vīnes Universitātes profesoru Fingera un Ērmaņa ādas un venerisko slimību klīnikas. 1916. g. Tērbatas Universitāte Sņķeri ievēlējusi par privātdocentu ādas un veneriskās slimībās un 1917. un 1918. g. viņš lasījis speciālu kursu 4 un 5 kursa studentiem par sifilisu. Sņķeris jēmis dzīvu dalību Latvijas Universitātes dibinā-

šanā un veidošanā: sākot ar 1917. gada vasaru piedalījies visās Latvijas Īniversitātes organizācijas un dibināšanas komisijās Rīgā; 14. jūlijā 1919. g. parakstījis un iesniedzis kopā ar inženieri P. Nomaļa kungu Latvijas Izglītības ministŗa kungam komisijās izstrādātos noteikumus par Latvijas augstskolu. Saskaņā ar toreizējo Izglītības ministŗi Dr. K. Kasparsona kungu, Sniķeris stājies pie medicīnas fakultātes organizēšanas, pieaicinādamis pie šī darba Rīgas un vēlāki arī ārpus Rīgas esošos spēkus. 11. septembrī 1919. g. apstiprināts par mācības spēku, un medicīnas fakultāte savā sēdē 9. decembrī 1919. g. vienbalsīgi proponēja to par profesoru, bet 14. martā 1921. g. pie cita fakultātes sastāva ievēlējuši par vecāko docentu ādas un veneriskās slimībās un 23. maijā 1921. g. viņš par tādu ar ministŗa resolūciju apstiprināts. Sākot ar 1922. g. Sniķeris piedalījies par Latviešu Ārstu Biedrības dēlēgātu Latvijas Augstskolas Organizācijas Padomē un par medicīnas fakultātes dēlēgātu piedalījies Latvijas Īniversitātes Padomē, no paša viņas sākuma. Sniķeris ir Latvijas Vanagu goda prēsidents, Latvijas baltā krusta priekšnieks un Latvijas nacionālo atvaļināto kara vīru biedrības goda biedrs.

Iespīestie darbi: 1) Къ вопросу о сущности lichenis scrofulosorum. Disertācija 1904. gadā. 2) Юдилинь въ терапіи сифилиса Iespīests Acta Academiae 1904. gadā. 3) a) Ein Fall vonluetischer Meningo-Encephalitis mit corticaler (Jacksons) Epilepsie und Verlust des stereognostischen Sinnes. Archiv für Dermatologie und Syphilis. Bd. LXX. H. 3. b) Сифилитическій менинго-энцефалитисъ съ Jackson'овой эпилепсией и потерей стереогностическаго чувства. Обзорніе психіатріи, неврологіи и эксперимент. психологіи 1904. т. VIII № 8. 4) О леченіи сифилитическихъ пораженій полости рта и зѣва и стоматитовъ концентрированными растворами хромовой кислоты. 1904 г. Русскій журналъ кожныхъ и венерическихъ болѣзней. 1904 г. томъ VIII. № 8. 5) Spalvaini cilvēki. 1903. g. Pēterburgas Avižu literāriskais pielikums. 6) Къ вопросу о различной окрашиваемости (двойной окраски) сперматозоидовъ. Prof. T. Pavlova 25 gadu jūbilejas rakstu krājums 1910. g. 7) Naevi pigmentosi. verrucosi. 1908. g. Rīgā. Отчетъ о дѣятельн. общ. русс. врач. Лрр.

9—12. 8) Lues psoriasiformis extragenitalis. Turpat. Lpp. 51—54. 9) Ulcus gangroenosum penis acutum. Turpat. Lpp. 54—56. 10) Toxicodermia. Turpat. Lpp. 57—59. Ar slimnieku dēmonstrācijām. 11) Pitriasis rosea. Cibert. Turpat. Lpp. 120—123. Ar slimnieku dēmonstrācijām. 12) Vitiligo. Отчетъ о дѣятельности русск. врачей. 1907. 13) Два случая dermatitis nodularis necrotica (Torck). Turpat, 1910. g. 14) О леченія сифилиса сальварсаномъ. Turpat 1911. g. 15) Psoriasis vulgaris artificialis. Военно-медиц. Вѣст. 1913. g. 16) Ulcus gangroenosum glandis penis. Turpat. 17) Gummata palpebrae inferioris dextrae. Turpat. 18) Lauļība un dzimuma slimības. 1920. g. 19) Dzimuma (venerisko) slimību nozīme un to iespāids uz Latvijas nākotni. Acta Universitatis Latviensis. II. 1922. g. ar 11 tabulām un 5 liknēm. 20) Dzimuma dzīve. Manuskrīpts 97 lpp. 21) Alkohols un veneriskās slimības. Sieviete. Nr. 3. 1924. g. 22) Bez tam Sņikeris sarakstījis vairāk populāru zinātnisku brošūru, kā: a) Lipīgas slimības 1915. g., 32 lpp. b) Karš un veneriskās slimības 1917. g., 31 lpp. c) Kā izsargāties no veneriskām slimībām. 1923. g., 68 lpp. d) Veneriskās slimības un lauļība.

114. **Profesors Mārtiņš Zīle** dzimis 1863. gadā Alojā, apmeklējis Valkas draudzes skolu, pēc tam Valkas apriņķa skolu; 1878. g. iestājies Tērbatas valsts ģimnasijā, kuŗu beidzis 1882. gadā; tanī pašā gadā no jūnija līdz novembrim bijis par mājskolotāju Kņimā (Aluštā). 1883. g. jānvārī Zīle iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kuŗu beidzis 1888. gada maija mēnesī. Pēc tam viņš strādājis dažādās klīnikās Vīnē un Berlīnē, 1889. g. 29. aprīlī (11. maijā) prōmovēts Tērbatā par doctor medicinae. Līdz 1889. g. novembrim Zīle bijis par asistentu voluntāru Pēterpilī, bērnu slimnīcā; no 1890.—1892. g. par praktisku ārstu Vilandē. 1892. g. rudenī viņš nodarbojies Berlīnes klīnikās, pēc tam pārcēlies uz Maskavu par praktisku ārstu, bet saslimšanas dēļ ar kronisku plaušu kaiti drīzumā spiests atstāt Maskavu un doties uz dienvidiem, Jaltu, kur nodzīvojis līdz 1896. g. No 1896.—1897. g. Zīle bijis par kara ārstu Sevastopolē; 1898. g. pārgājis uz pastāvīgu dzīvi Odesā, kur uzturējies līdz 1922. g.; no 1899.—1903. g. iejēmis prōsektora vietu Odesas evaņģeliskā hospitalā; no 1900—1906. g. bijis par skolas ārstu pie Svētā Pāvila reālskolas Odesā; no 1902.

līdz 1908. g. strādājis eksperimentāli Odesas medicīnas fakultātes fizioloģiskā institūtā pie prof. Verīgas; no 1905.—1918. g. bijis tās pašas fakultātes privātdocents speciālā patoloģijā un teripijā; no 1914.—1918. g. iejēmis farmakoloģijas katedru pie Odesas Augstākajiem Sieviešu Medicīnas kursiem. 1918. gada maija mēnesī Zile ievēlēts par medicīnas fakultātes vispārējās terapijas katedras vadītāju kā štata docents; 1920. g. ievēlēts par II. diagnōstiskas klinikas vadītāju kā profesors; 1921. g. ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes profesoru iekšējās slimībās. Sākot no 1922. g. aprīļa mēneša viņš ir Latvijas Ūniversitātes terapeutiskās fakultātes klinikas direktors. No 1923.—1925. gadam Zile bijis par medicīnas fakultātes dekānu; no 1923. gada līdz šim — par Latvijas Tūberkulōses Apkarōšanas Biedrības priekšnieku; 1927. un 1928. gadā ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes rektoru. 1927. gada 16. septembrī Zile ievēlēts par Upsalas medicīnas fakultātes Dr. med. honoris causa.

Iespējamie darbi: 1) Zur Statistik der Rectumcarcinome. Dissert. Dorpat, 1889. 2) Zur Theorie und rationellen Behandlung des Asthma. St. Peterburger Med. Wochenschrift Nr. 44, 1897. 3) Къ вопросу о разрывѣ матки. Микроскопическая часть д-ра М. Зиле, клинич. часть д-ра Томсона. Журн. Акушерства и женскихъ болѣзней т. XIV, 1900. 4) Zur Pathologie und Theorie der Migräne. Wien. Klinische Wochenschrift. 1901. Nr. 13. 5) a) Къ патологии и терапії астмы. Русск. Архивъ патол., клин. мед. и бактериол., 1902. b) Zur Pathologie und Therapie des Asthma. Wien. Klin. Woch. 1903, Nr. 4. 6) a) Опытъ функциональнаго діагноза артерioskлероза и дифференциальнаго діагноза грулной жабы. Одесса, Экономическая типографія, 1903 года. Монографія. b) Beiträge zu einer funktionellen Diagnose der Arteriosklerose und zur Differentialdiagnose der Angina pectoris. Wien. Klin. Woch. 1904, Nr. 14. 7) Über Zwerchfelllähmung nach Ammoniakinalation. Zentralblatt für Physiologie, 1903, H. 3. 8) a) Экспериментальчяя изслѣдованія по вопросу о физиологии грудного отдѣла блуждающаго нерва въ связи съ вопросомъ объ остромъ вздутии легкихъ. Русск. Врачъ, 1903, № 32. b) Experimenteller Beitrag zur Physiologie des Brustvagus, nebst Bemerkungen über akute Lungenblähung. Wien. Klin.

Woch. 1903, Nr. 43. 9) Experimentelle Studien über den Alveolardruck der Lungen und über den Druck im Pleuraraum. Mit 9 Curvenbildern. Archiv für Anatomie und Physiologie. Abth. Suppl. 1905. 10) Обь основныхъ направлєніяхъ врачебнаго мышлєнія. Р. Врачъ, 1907, № 1. 11) Experimentelle Untersuchungen über Veränderungen des Lungenvolumens und der Lungencapacität bei Reizung der Nasenschleimhaut. Arch. für Anat. und Phys. Suppl. 1906. Mit 5 Curvenbildern. 12) Über den Einfluss von Dünndarm und Ischiadicusreizung auf die Luft- und Blutcapacität der Lungen. Mit 4 Curvenbildern. Arch. f. Anat. und Physiol. Suppl. 1907. 13) Нейрогенная диссоціація желудочковъ сердца (Dissociatio ventriculorum cordis neurogenetica) и ея клиническое значєніє. Русское Время. 1908. № 30. 14) Experimentelles und Kritisches zur Lehre von der „Lungenschwellung und Lungenstarrheit“ (v. Basch-Grossmann). Zeitschrift für Klin. Med., 1908. Bd. 66. I. u. 2. Heft. Mit 2 Curventafeln. 15) Къ ученію обь усиленіи (акцентуаціи) діастолическаго звука. Русск. Врачъ, 1909. № 48. 16) Къ вопросу о механизмѣ вздутія легкиихъ. Русск. Врачъ, 1911. № 21. 17) Повседневный уходъ за внутренними органами. Руководство къ личной гигиенѣ, къ укрѣпленію и сохраненію здоровья. Монографія, 115 стр. съ 23 рисунками. Одесса, 1918 г. Šis darbs Viskrievijas higiainas izstādē izpelnījis godalgu. 18) Законы здоровья и уходъ за тѣломъ. Рѣчь, произнесенная на торжественномъ годовичномъ засѣданіи Общ. Русск. Врачей при Одесскомъ Университетѣ, 8-го апрѣля 1914 г. Практич. Врачъ, 1915. № 43—44, 45—46 и 48—49. 19) Аппаратъ для гиперэмизаціи легкаго. Изобрѣтеніє приватъ-доцента д-ра медицины М. Зиле. Докладъ въ Обществѣ Русскихъ Врачей, 1914 г. 20) О сущности „Общей Терапіи“. Вступительная лекція, 1918 г. Манускриптъ. 21) Par slimības klīnisko jēgumu. Kas ir slimība? Iestāju lekcija pie Latvijas Universitātes Terapeutiskās Fakultātes Klīnikas pārņemšanas, 1922. g. 30. aprīlī. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1923. g. 1. burtn. 22) Tūberkulōses terapijas pamata jēdzieni. Tūberkulōses Apgaŗošanas Biedrības raksti, 1923. g. 23) Par miršanas un nemirstības problēmēm no ārsta viedokļa. Akadēmiskā runa, noturēta 1924. g. 28. septembrī Latvijas Universitātes 5 gadu pastāvēšanas dienā. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts. 1924. g., 11. burtn. 24) Slimība un higiēnēse. Korrelācijas patoloģija un korrelācijas terapija. Atklāšanas runa I. Latvijas ārstu un zobārstu kongresā, 1925. g. 11. sep-

tembrī. Iespiests minētā kongresa darbos. b) Krankheit und Hygiogenese; Korrelationspathologie und Korrelationstherapie. Wien. Med. Woch. 1926. Nr. 46 und 1927. Nr. 2, 3, 4, 5. 25) a) Aforismi par tūberkulīnterapiju. I. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbi, septembrī 1925. b) Aphorismen über Tuberkulintherapie. Wien. med. Woch. 1927, Nr. 5. 26) a) Par diastoliskā sirdsstoņa akcentuācijas cēloņiem. (I. Latv. ārstu un zobārstu kongresa darbi, sept. 1925.) b) Über die Ursachen der Akzentuation des diastolischen Herztones. Wien. Klin. Woch. 1926, Nr. 9. 27) Kausālitate un finālitate zinātnē un dzīvē. Akadēmiskā rektora runa Latvijas Universitātes gada aktā 1927. g. 28. sept. Latvijas Universitātes raksti XVII, 1927. 28) Prof. Zile un asist. Dr. Rudzītis: Untersuchungen über den Einfluss einiger gas- und dampfförmiger Mittel auf den menschlichen Organismus. Wien. Klin. Woch. 1928, Nr. 10.

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Kārlis Barons** dzimis Pēterpilī 1865. g. 30. septembrī (v. st.) un turpat 1884. gadā beidzis ģimnasi; pēc tam iestājies Maskavas Universitātē, kur dabaszinātņu kursu pabeidzis 1888. gadā un medicīnas fakultāti 1891. gadā. No 1892. gada viņš nodarbojies Rīgā par brīvpraktizētāju ārstu, tad par dzelzsceļa ārstu; lielajā karā bijis pie otrās šķiras hospitāļa papriekšu par vecāko ordinātoru, tad par konsultantu un beidzot par hospitāļa galvenā ārsta palīgu. 1917. gadā Barons pārcēlies uz Rīgu par latviešu strēlnieku II. brigādes lazaretis galveno ārstu. Latvijas valsts dienestā viņš bijis par veselības departamenta direktoru, tad par Latvijas dzelzsceļu galveno ārstu. Būdams brīvpraktizētājs ārsts, Barons interesējies par zobārstniecību no 1893. g., papildinājies šinī speciālitātē Berlīnē pie prof. Junga; no 1900. gada, ar mazu pārtraukumu, bijis par lektoru Rīgas zobārstu skolā līdz kara sākumam. No 1922. gada Barons skaitās par Latvijas Universitātes vecāko docentu pie Zobārstniecības Institūta. Sarakstījis populārus rakstus par dabas zinātnēm un medicīnas jautājumiem: Austrumā, Dienas Lapā, Mājas Vieša Mēnešrakstā, Dzelzceļniekā. Zinātniski raksti par medicīnas jautājumiem iespiesti Rīgas krievu ārstu

biedrības protokollos, Latvijas ārstu žurnālā un Stomatoloģijas apskatā.

2. **Vecākais docents Ferdinands Neureiteris** dzimis 23. jūlijā 1893. gadā Budapestē. 1911. gadā viņš pabeidzis klasisko ģimnasiju Vīnē un savu medicīnisko izglītību baudījis Vīnes Universitātē, kur nolīcis ārsta pārbaudījumus un iegūvis Vīnes Ūniv. Dr. med. gradu 1920. g. Pēc habilitācijas raksta aizstāvēšanas un attiecīgo pārbaudījumu izturēšanas viņam 1924. g. piešķirtas Vīnes Universitātes privātdocenta tiesības tieslietu medicīnā.

Sākot ar 1917. g. Neureiteris bijis par subasistentu un vēlāk par prōsektoru Vīnes Ūniv. II. anatomiskā institūtā. 1921. g. viņš ievēlēts par asistentu pie Vīnes Ūniv. tieslietu med. institūta. 1922. g. pavasara sēmestrī viņš strādājis par apmaiņas asistentu Berlīnes Ūniv. tieslietu med. institūtā; no 1. augusta 1922. g. atkal bijis Vīnes Ūniv. tieslietu med. institūta asistents. Sākot ar 9. decembri 1922. g. Neureiteris ir Latvijas Universitātē tieslietu medicīnas institūta vadītājs, Rīgā.

Iespējamie darbi: 1) Carl Toldt, Rivista di Biologia Vol. III, fasc. III, 1921. 2) Ein Bericht über die Sektion der Leiche Napoleons I. Wiener med. Wochenschrift Nr. 44, 1921. 13) Über die Notwendigkeit der Einführung von Verwaltungsobduktionen mit Berücksichtigung des Interesses der Rechtspflege (kopā ar Strasmani G.). D. Strafrechtszeitung 99. Jahrgang, 1922. 4) idem. D. Zeitschr. f. d. ges. ger. Med. Bd. 1, 1922. 5) Über die postmortale Fettembolie der Lungen. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med. Bd. 1, 1922. 6) Kieselsteine unter der Haut von Wasserleichen. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med. Bd. 1, 1922. 7) Über den mikrochemischen Nachweis der Blausäure bei Vergiftungen (gemeinsam mit Brunowik). W. klin. Wochenschrift Nr. 28, 1922. 8) Zur Diagnostik des Verblutungstodes. Ärztliche Sachverständigen Zeitung, XXVIII. Jgh, 1922. 9) Eine tödliche Physostigminvergiftung. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med., Bd. 1, 1922. 10) Zur Praxis der Schiessversuche. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med., Bd. 1, 1922. 11) Die Rolle der Disposition beim plötzlichen Tode nach elektrischem Trauma. Beiträge zur ger. Med. V. Bd., 1922. 12) Zum mikrochemischen Nachweis der Blausäure bei Vergiftungen. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med.

Bd. II, 1923. 13) Aufgaben und Ziele gerichtlicher Medizin. W. med. Wochenschrift Nr. 21, 1923. 14) Kritischer Beitrag zur Praxis und Organisation der Leichenschau in den baltischen Staaten. Eesti Arst Nr. 8, 1923. 15) Ēlektrības nelaiemes gadījumi. Latv. Ārstu Žurnāls II. b., 1923. 16) Zur Bekämpfung der Gefährdung durch den elektrischen Strom. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med. Bd. III, 1924. 17) In den „Biologischen Problemen im Strafvollzuge.“ Beiträge zur ger. Med. Bd. VI, 1924. 18) Konstitutionslehre und gerichtliche Medizin. Archiv f. Frauenkunde und Konstitutionsforschung, Bd. X, 1924. 19) Par scapula scaphoidea. Latv. Ārstu Žurnāls 16, 1925. 20) Die biologischen Probleme im Strafvollzuge. W. medizinische Wochenschrift Nr. 34, 1925. 21) Norādījumi par tiesas resp. policijas obdukcijām. Rīgā, 1925. 22) Die Bekämpfung der Frucht-abtreibung in Lettland durch Gesetz und verbindliche Verordnung. I. Latv. ārstu kongresa darbos 1926. 23) Die gerichtsarztliche Untersuchung des gesunden und kranken Menschen (gemeinsam mit G. Strassmann). Berlin und Wien. 1927. 24) Die für den Arzt und ärztlichen Sachverständigen wichtigen Bestimmungen des Entwurfes eines Allg. Deutschen Strafgesetzbuches im Jahre 1925. W. med. Wochenschrift Nr. 29, 30, 32, 1927. 25) Die Ausgestaltung des kriminal-biologischen Dienstes in Lettland. Beiträge zur ger. Med. Bd. VII, 1928. 26) Der kriminal-biologische Dienst in Belgien und Lettland. Mitteilungen der kriminal-biologischen Gesellschaft Graz 1928. 27) Die Verantwortlichkeit des Arztes vor Gericht und lettländischem Rechte. Beiträge zur ger. Med. Bd. VIII, 1928. 28) Die Spuren endokardialer Injektionen in der Leiche. D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med. Bd. XII, 1928. 29) Zum Gesetz zur Bekämpfung der Trunksucht in Lettland. Die Alkoholfrage 5. H. 1928. 30) Über das Kurpfuschertum in Lettland. Eesti Arst. Nr. 10. 1928. 31) Über die Kriminalität Jugendlicher und ihre Bekämpfung. Mātes un bērnu aizsardzības kongresa darbos Rīgā, 1928. 32) Zur Bekämpfung der Kurpfuscherei durch das Gesetz. II. Latv. ārstu kongresa darbos, Rīgā, 1929. 33) Daudz grāmatu recenzijas: D. Zeitschrift f. d. ges. ger. Med. Bd. I—XII W. klinische Wochenschrift un Wiener medizinische Wochenschrift.

3. **Vecākais docents Ernests Putniņš** dzimis 17. martā 1867. gadā Kosas Reinmuižās, Cēsu apriņķī, beidzis Cēsu elementārskolu, Cēsu apriņķa skolu, klasisko ģimnasiju Bērzainē

pie Cēsīm un studējis medicīnu Tērbatā no 1888. līdz 1894. g. Lai iepazītos ar ārstniecību ikdienišķā dzīvē, Putniņš pēc studiju beigšanas Tērbatā strādā kā praktisks ārsts Kalnamuižā pie Alūksnes līdz 1898. g. un aizbrauc tad, lai turpinātu studijas, uz ārzemēm. No sākuma viņš studē Berlinē pie K. Ruges mikroskopisko anatomiju un pie Olshauzena dzemdniecību, pāriet tad uz Vīni, lai turpinātu studijas it sevišķi operatīvā ģinaikoloģijā pie Vertheima un dzemdniecībā pie Šautas. Pēc studiju beigšanas Vīnē Putniņš dodas uz Parīzi, lai iepazītos arī ar franču skolu ģinaikoloģijā. 1901. g. Putniņš atgriežas dzimtenē, apmetas kā ārsts sieviešu slimībām Rīgā un atver savu privātkliniku. 1904. g. Putniņš aizbrauc kā Krievijas Sarkanā Krusta ārsts uz krievu-japāņu karaļauku Mandžūrijā, kur jem dalību kaujās pie Sandipu un Mukdenes. Karām izbeidzoties Putniņš 1906. g. atgriežas Rīgā, atver no jauna savu privātkliniku un nodarbojas ar privātprakti. Izceļoties pasaules karām Putniņu mobilizē un ieceļ par vecāko ārstu 327. Pliskavas draudzībā. 1918. g., pēc demobilisācijas, viņš atgriežas Rīgā, kur viņu 1919. g. ievēl par I. Rīgas pilsētas slimnīcas direktoru un par sieviešu nodaļas vadītāju šai slimnīcā. 1921. g. medicīnas fakultāte ievēl Putniņu par docenta vietas izpildītāju un gadu vēlāk par vecāko docentu. Nodibinoties medicīnas fakultātes klīnikām II. pilsētas slimnīcā, Putniņš vada tur dzemdniecības un sieviešu slimības klīnikas. No 1902 g. līdz 1915. g. Putniņš darbojas arī kā Rīgas pilsētas skolu ārsts.

Iespējamie darbi: 1) Zur Aetiologie der Tubargravidität, zugleich ein Beitrag zur Mechanik des Eitransports. 2) Aborta jautājums Latvijā. 3) Über pränatale Hygiene. 4) Zur Frage der Uterusdivertikelgravidität.

C. Prīvātdocenti.

1. **Prīvātdocents Maksis Brants** dzimis 1890. g. 27. septembrī Kronštātē, kur viņa tēvs bijis par kara flotes ārstu. Viņš apmeklējis vidusskolu turpat un vēlāk Rīgā, kur beidzis ģon Elca prīvātģimnasiju 1908. gadā; tanī pašā gadā iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kur pavadījis 4 sē-

mēstrus; 3 sēmēstrus studējis Berlīnē un vienu Freiburgā; pēc tam divus sēmēstrus nostrādājis Tērbatas Ūniversitātē un no-
beidzis to 1913. g. novembrī. No 1913. g. novembra līdz
1916. g. jūlijam Brants bijis par Tērbatas medicīnas klīnikas
asistentu pie profesora K. Dehio; 1914. gadā bijis komandē-
jumā Cīrihē, kur nodarbojies ar Vasermana reakciju un citiem
seroloģiskiem izmeklējumiem. 1916. g. augustā viņš atgriezies
Rīgā un nodarbojies II. pilsētas slimnīcas iekšķīgo slimību no-
daļā par asistentu; 1918. gada februārī iestājies turpat Pa-
stēra institūtā par vadītāju un prōsektora palīgu. No
1920. gada sākuma līdz 1921. gada aprīlim Brants bijis
kaŗa dienestā; piedalījies Latgales atbrīvošanā par jau-
nāko Latgales partizānu pulka ārstu. 1921. gada aprīlī viņš
ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes pato-
loģiskās anatomijas katedras asistentu; 1924. g. nolīcis doktō-
randa eksāmenus un ieguvis 1926. g. 12. maijā Dr. med. gradu.
1927. g. aprīlī Brants ievēlēts par privātdocentu un prōsektoru
pie patoloģ. anatom. katedras. No 1. jānvāŗa 1928. g. medic.
fakultāte viņam uzdevusi lasīt obligātoriskus histoloģijas un
embrioloģijas kursus.

Iespēstie darbi: 1) Случай лихорадочного си-
филиса печени. Записки мед. Общества имени Н. И. Пиро-
гова при Юрьевскомъ Университетѣ 1916. 2) Новые методы
серодиагноза сифилиса. Журн. русск. врача 1921. № 12.
3) Par pirmatnējiem plaušu audzējiem. Latvijas Ārstu Žur-
nāls. 1924. g. 6/7. burtn. 4) Ein Fall von partieller Ulna-
Aplasie, sowie totaler Aplasie der ihr entsprechenden vier
Strahlen. Fortschritte auf dem Gebiete der Röntgenstrahlen.
Bd. XXXII, H. 5/6. 5) Par hipernefroidiem audzējiem. Latv.
Ārstu Žurnāls. 1925. g. 5/7. burtn. 6) Über primäre Lungen-
tumoren in Riga. Mitteilungen aus den Grenzgebieten der
inneren Medizin und Chirurgie. Bd. 39. 7) Disertācija: Par
reģenerātōriskām parādībām plaušās un viņu attiecībām ar
pirmatnēju plaušu vēzi. 8) Über Fettentwicklung in der Pleura.
Zieglers Beiträge für allgemeine Pathologie und pathologische
Anatomie. Bd. 72. 9) Über einen ungewöhnlich grossen Pa-
rotistumor. Deutsche Zeitschrift für Chirurgie. Bd. 198,
H. 5/6. 10) Über Regenerationserscheinungen in der Lunge

und ihre Beziehungen zum primären Lungenkrebs. Virchows Archiv. Bd. 262, H. 1. 11) Über primäre maligne Lungentumoren mit Demonstrationen. Verhandlungen des I. Kongresses lettländischer Ärzte und Zahnärzte. 12) Über Magendivertikel. Frankfurter Zeitschrift für Pathologie. Bd. 34. 13) Über freie Körper in der Pleurahöhle. Virchows Archiv. Bd. 263. 14) Beitrag zur Dystopie und Regeneration des Nierengewebes. Zieglers Beiträge für allgemeine Pathologie und pathologische Anatomie. Bd. 78. 15) Ein sarkomatöser tubulär-hypernephroider Nierenkrebs. Virchows Archiv. Bd. 264. 16) Piezīmes par asinsvadu funkcionālo traucējumu nozīmi dažos patoloģiskos procesos. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1927. g. 1/2. burtn. 17) Zur „Xanthom“ Frage, Zieglers Beiträge. Bd. 78. 18) Par glomerulonefritu. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1927. g. 7/8. burtn. 19) Beitrag zur Kenntnis angioneurotischer Lungenblutungen. Krankheitsforschung. Bd. VI, H. 4. 20) Experimenteller Leberkrebs beim Kaninchen nach Teerpinselung. Verhandlungen der deutschen patholog. Gesellschaft XXIII. Tagung (Wiesbaden). 21) Jaunākie pētījumi vēža jautājumā. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1928. g. 3/4. burtn. 22) Blastomartige Systemerkrankung des Kaninchens nach Teerung. Zeitschrift für Krebsforschung. Bd. 27. 23) Pathologie der Lymphogranulomatose. II. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbi.

2. **Privātdocents Ādams Ērleins (Öhrlein)** dzimis 1892. g. 4. novembrī. Vidusskolu apmeklējis Vircburgā. Pēc vidusskolas beigšanas, no 1912. līdz 1921. g. viņš studējis zobārstniecību un pēc tam vispārējo medicīnu Vircburgā, Kīlē, Erlangā un Heidelbergā. No 1921. g. darbojās kā asistents Heidelbergā, zobārstniecības nodaļā. 1923. g. februāra mēnesī ievēlēts par privātdocentu Heidelbergas Universitātē, kur vadījis protetisko nodaļu Heidelbergas zobārstniecības institūtā. 1925. gada novembrī uz Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes aicinājumu pārnācis kā privātdocents uz Rīgu par Latvijas Universitātes Zobārstniecības Institūta protetiskās nodaļas vadītāju.

Iespējamie darbi (grāmatas): 1) Entwicklung und Histologie des Gebisses. 2) Einführung in die klinische Prothetik. 3) Leitfaden d. zahnärztl. Gusstechnik. 4) Leitfaden d. Zahnersatzkunde.

3. **Privātdocents asistents Ģerhards Feders** dzimis 5. martā 1890. gadā Cēsīs kā Cēsu lauku draudzes mācītāja

Jura Federa dēls. Pirmo izglītību viņš baudījis mājās, 1902. g. iestājies Rīgas pilsētas ģimnasijā, kuŗu beidzis 1907. gadā. Tai pašā gadā Feders immātrikulējies Tērbatas augstskolas ķēmiņas fakultātē un nākošā gadā pārgājis uz medicīnas fakultāti, kuŗu nobeidzis 1913. g.; bijis korporācijas „Lettonia“ tautietis. 1913. gadā Feders nolīcis teorētiskos eksāmenus Dr. med. grada iegūšanai, nākošā gadā pārgājis uz Pēterpili strādāt Obuchovas slimnīcas iekšējā nodaļā; pasaules kaŗam sākoties iesaukts kaŗa dienestā, 1916. un 1917. gados bijis par II. Latv. strēlnieku pulka vecāko ārstu. Revolūcijas laikā Feders bijis Polijā, tad Krievijā; 1921. gadā atgriezies dzimtenē, no 1922. g. viņš ir asistents pie bērnu slimību katedras, 1926. gadā aizstāv disertāciju (pēc praktisko eksāmenu nolikšanas) Dr. med. grada iegūšanai. 1926.—1927. gadā Feders bijis zinātniskos nolūkos komandējumā Vācijā un Francijā kā Rokfellerā fonda stipendiāts, strādādamš pa lielākai daļai Hamburgas Ūniversitātes medicīnas fakultātes eksperimentālās terapijas institūtā prof. H. Mucha vadībā un Parīzes Pastēra institūtā prof. Kalmeta vadībā. 1928. gadā medicīnas fakultāte viņam piešķirusi privātdocenta tituli.

Iespīestie darbi: 1924.: 1) Par iedzīmtās lues ārstēšanu pie zīdaiņiem. 2) Par autiņu skaitu bērnu silēs. 1925.: 3) Tuberkulinempfindichkeit bei Kindern nach Vakzinierung mit Langerschem Impfstoff „147“. 4) Schēmati tūberkulōsai superinfekcijai. 1926.: 5) Allergie ou sensibilitē à la tuberculine? 6) Zur Frage der angeblichen Sensibilisierung von Kindern gegen Tuberkulin mittels Impfung von Kuhpockenlymphe Tuberkulin. 1927.: Kann die Vakzinierung von Säuglingen gegen Tuberkulose eine praeexistierende Infektion aktivieren? 1928.: 8) Ergebnisse der Sensibilisierung von Säuglingen gegen Tuberkulin mittels des Langerschen Impfstoffs „147“. 9) Ein 5 Jahre beobachteter Fall von Circumcisionstuberkulose. 10) Zur Frage der Verhütung der Tuberkulose der Säuglinge und Kleinkinder in Lettland. 1929.: 11) Bērnu slimību klimatoterapijas izredzes Latvijā. 12) Par profilaktisko vakcināciju pret tūberkulōsi un viņas izredzēm pie zīdaiņiem. (Disertācija.) Iespīēšanā atrodas: 13) Ūber Varicellisation. 14) Rīgas pilsētas bērnu slimnīcas loma šarlaka apkaŗošanā. 15) Vai nākošā šarlaka epidēmija Rīgā novēršama?

4. **Privātdocents Armins Hilze** dzimis Rīgā, 7. septembrī 1887. g.; 1906. g. beidzis Rīgas pilsētas reālskolu, Aleksandra ģimnasijā izturējis par eksternu pārbaudījumus klasiskās valodās; no 1906. g. līdz 1911. g. Tērbatas Ūniversitātē studējis medicīnu; 1908./9. g. ziemas sēmeštri bijis Berlīnē un 1909. g. vasaras sēmeštri — Minchenē; 22. novembrī 1911. g. ieguvis Tērbatas Ūniversitātes ārsta diplomu. No 1. septembra 1911. g. Hilze bijis par 4. ārštata asistentu Tērbatas fakultātes cheirurģiskā klīnikā pie profesora Cēges fon Manteufela, no 1. jānvāra 1913. g. par štata asistentu. 1913. g. vasarā viņš komandēts uz Vāciju, ūniversitātes klīnikās Berlīnē, Heidelbergā, Hamburgā un Tībingā un slimnīcās Diseldorfā un Ņelnē. 1914. g. Hilze nolīcis doktōranda eksāmenus. Pasaules karā viņš iesaukts armijā un piekomandēts sarkanajam krustam par jaunāko ārstu Carskoseļskas etapa lazaretē; 1914. g. decembrī bijis par 2. armijas cheirurga konsultanta profesora Burdenkas palīgu; 1915. g. maijā par 1. Ģeorgģievskā kara lauka lazaretē vecāko ārstu, 1916. g. par vīrsārstu 22. infanterijas dīvisijas 4. Sarkanā Krusta Kolonā; 1917. g. saslimis ar tīfu, ēvakuēts uz Tērbatu; izveseļojies darbojies tur līdz maijam 1918. g. par fakultātes cheirurģiskās klīnikas asistentu. 1918. g. vasarā Hilze bijis par asistentu pie profesora Pertes Tībingas Ūniversitātes cheirurģiskā klīnikā; 1918. g. rudens sēmeštri Tērbatas Ūniversitātes cheirurģiskā klīnikā pie profesora Cēges fon Manteufela par pirmo asistentu; 1919. g. piedalījies par ārstu Igaunijas atbrīvošanas karā. 1919. g. Hilze pārnācis Latvijā, iestājies Latvijas armijā par Liepājas kara slimnīcas vecāko ordinātoru līdz 1924. g. oktōbrim; no 1. decembra 1920. g. bijis par ordinātoru Liepājas pilsētas slimnīcas cheirurģiskā nodaļā; no 1924. g. darbojies Rīgā par cheirurgu. 16. februārī 1927. g. viņš Latvijas Ūniversitātē aizstāvējis disertāciju: Taukaidu brīvā transplantācija; viņas bioloģiskie pamati un eksperimentālo pētījumu rezultāti līdz ar studijām par taukaidu bioloģiju, un ieguvis Dr. med. gradu. 4. jūnijā 1928. g. Latvijas Ūniversitātes Padomes sēdē Hilze ievēlēts par privātdocentu pie cheirurģiskās fakultātes klīnikas kate-

dras; 12. decembrī 1928. g. nolasījis iestāju lekciju: Par nelai-
mes gadījumu cheirurgijas būtību un nozīmi.

Iespējamie darbi: 1) Frakturen und Luxationen des
Ellenbogengelenks. St. Petersburg, med. Wochenschrift. 1913.
8. 337. 2) Die freie Fettransplantation bei Blutungen paren-
chymatöser Bauchorgane. Zentralblatt f. Chir. 1913, Nr. 48.
3) a) Experimentelle Untersuchungen über freie Fettransplan-
tationen bei Blutungen parenchymatöser Bauchorgane. Arch.
f. kl. Chir. Bd. 103, H. 4. b) Экспериментальные изслѣд. о дѣй-
ствии жировой ткани при кровотечен. изъ паренхиматозныхъ орг.
брюшной полости. Хирургич. Арх. Вельяминова кн. 5—6. 1915.
4) Erfahrungen über die Behandlung der Bauchschüsse auf
dem Hauptverbandplatz. Bruns Beitr. Bd. 146, H. 1. 5) Bei-
trag zur konservativen Behandlung der Knochen- und Ge-
lenktuberkulose. Münchn. med. Wochenschrift. 1923, 8. 1307.
6) Kardioperikardiale Verwachsungen bei eitriger Herzbeutel-
entzündung. Deutsch. Zeitschr. f. Chir. Bd. 176, 8. 1. 7) Eine
Modifikation der Varikokolenoperation nach Zoege-Manteuffel.
Zentralblatt f. Chir. 1925, Nr. 26. 8) Ist die periarterielle Sym-
pathektomie gefährlich? Zentralblatt f. Chir. 1925, Nr. 30.
9) Über den drainagelosen Verschluss der Bauchhöhle bei Per-
forationsperitonitis. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1925. g. 9/10. burtn.
10) Taukaudu brīvā transplantācija, viņas bioloģiskie pamati
un eksperimentālo pētījumu rezultāti ar studijām par taukādu
bioloģiju. Disertācija, Rīgā 1927. g. 11) Jautājums par brīvi
transplantētu taukaudu reģenerāciju. Latvijas Ārstu Žurnāls.
1927. g. 3/4 burtn. 12) Zur permanenten Redression des spon-
dylitischen Gibbus und Gipsbett. Zentralblatt f. Chir. 1927,
Nr. 40. 13) Histologische Ergebnisse der experimentellen
freien Fettgewebstransplantation. Zieglers Beitr. Bd. 79, S.
592. 14) Persistierende Müllersche Gänge im Bruchsack von
Inguinalhernien bei Männern. Arch. f. kl. Chir. Bd. 150, S. 129.
15) Par plexus brachialis anaistēziju pēc Kulenkampfa. Latv.
Ārstu Žurnāls. 1928. g. 1/2. burtn. 16) Über retroperitoneale
mesodermale Geschwülste mit einem Beitrag zu ihrer Mor-
phogenese. 17) Eksperimentālie pētījumi par vena renalis no-
sīšanu. Habilitācijas darbs. 18) Par akūtās pleuras empi-
emas ārstēšanas metodēm. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1928. g.
6/7. burtn. 19) Über Malleolarfrakturen. II. Latvijas ārstu
kongress. 1928. g. 20) Par nelaiemes gadījumu cheirurgijas bū-
tību un nozīmi. Iestāju lekcija. 21) Zur Operation des Unguis
incarnatus. Zentralblatt f. Chirurgie, 1929.

5. **Prīvātdocents Ernsts Jansons** dzimis 4. decembrī 1880. gadā Rīgā, apmeklējis Rīgā Lutera elementārskolu no 1889. līdz 1893. g., 1893. g. iestājies Nikolāja ģimnasijā, kuŗu beidzis 1901. gadā; tā paša gada rudenī iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kuŗas kursu beidzis 1907. gadā. Visu studiju laiku Jansons bijis korporācijas „Lettonia“ biedrs. No 1903. gada februāŗa līdz 1904. gada februāŗim viņš bijis subasistents ūniversitātes cheirurgiskā klīnikā pie prof. Kocha, 1904. gada vasaras mēnešus strādājis Dr. med. Auziņa privātklīnikā Rīgā; no 1907. g. līdz 1913. g. februāŗim viņš bijis asistents Tērbatas Ūniversitātes acu klīnikā, 1908. g. vasarā vadījis ķeiz. Marijas neredzīgo kūrātōrijas acu kolonnu Vitebskas guberņā un 1909. gadā Ņižņij-Novgorodas guberņā. 1911. gadā Jansons atradies 6 mēn. ilgā zinātniskā komandējumā Vācijā, strādājis pie prof. Aksenfelda Freiburgā. No 1913. g. rudenā līdz pasaules kara sākumam Jansons ir acu ārsts Rīgā, kur viņam pašam pieder sava privātklīnika. No 1914. g. augusta līdz 1916. g. martam viņš ir vecākais ārsts dažādās Krievijas armijas ierindas daļās, no 1916. g. marta līdz 1917. g. jānvārim vecākais ārsts I. Daugavgrīvas Latviešu strēlnieku pulkā un 1917. g. no jānvāŗa līdz oktōbŗa revolūcijai I. Latviešu strēlnieku brigādes lazaretē galvenais ārsts. Pēc oktōbŗa apvērsuma Jansons aizbrauc uz Kaukazu. No 1918. g. septembŗa līdz 1920. g. februāŗim viņš ir Deņikina pretlielnieku armijā dīvisijas ārsts Terekas kazaku dīvisijā, 1920. g. decembrī atgriezies Latvijā, no 1921.—1924. g. vec. ordinātors Rīgas kara slimnīcā, ārsts pulkvedis-leitnants. Par kauju nopelniem I. Latviešu strēlnieku pulkā apbalvots ar Lāčplēša ordeņa III. šķ. No 1923. g. 15. jānvāŗa Jansons ir Latvijas Ūniversitātes privātdocents oftalmoloģijā. Disertācija „О дѣйстви антидифтерійной сыворотки на инфекціонныя заболѣванія глаза“. Tērbatā, 14. maijā 1913. gadā.

Iespēstie darbi: Über Synchronismus nivea seu albescentis, nebst einem Beitrag zur Frage über die Entstehung von Glasmembranen im chronisch entzündeten Auge. Klin. Monatschrift f. Augenheilkunde 1925. Bez tam daži raksti Latv. Ārstu Žurnālā 1923. g.

6. Prīvātdocents Jānis Miķelsons dzimis 22. oktobrī 1888. g. Valmieras apriņķī, Umurgas-Sārmes pagastā. Pirmizglītību viņš baudījis vietējā divklasīgā ministrijas skolā; 1906. g. beidzis Limbažu pilsētas skolas kursu; 1908. g. izturējis par eksternu apriņķa skolotāja eksāmenu. Lidz 1911. g. Miķelsons darbojies par skolotāju, tanī pašā laikā gatavodamies abiturijas eksāmeniem, kurus izturējis 1913. g. pie Rīgas mācības apgabala. Tanī pašā gadā viņš iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē; 1917. gadā stājies pie valsts eksāmeņiem, bet iesaukts kara dienestā un nosūtīts uz fronti par 483. p. ārstu. 1918. g. Miķelsons izturējis valsts eksāmenus pie Tomskas Ūniversitātes. Pēc tam darbojies par epidēmiju ārstu Tomskas guberņas un apriņķa zemstēs, organizējis un vadījis bēgļu slimnīcu. No 1919. līdz 1921. g. viņš darbojies Tomskās Ūniversitātes iekšķīgo slimību hospitālā klīnikā par asistentu v. i. Tērbatas Ūniversitātes kursu iekšķīgo slimību hospitālā klīnikā (2 gadus). 1921. g. Miķelsons atgriezies Latvijā un ievēlēts par Latv. Ūniversitātes iekšķīgo slimību propaedeutiskās klīnikas asistentu. 1924. gadā viņš ieguvis Latv. Ūniv. medicīnas doktora gradu; 1924.—25. m. g. ievēlēts par prīvātdocentu un vecāko asistentu; lasījis prīvātkursus iekšķīgo slimību rentģendiagnōstikā un atsevišķas nodaļas no iekšķīgo slimību speciālas patoloģijas un terapijas. 1928.—1929. m. c. gadā Miķelsons vada iekšķīgo slimību hospitālo klīniku. Sarakstījis līdz šim 15 zinātniskus darbus.

7. Prīvātdocents Pāvils Muceniēks dzimis 27. septembrī 1892. g. Pļaviņās, vidusskolas izglītību baudījis Šmitčena un Bērziņa ģimnasijā Dubultos un Aleksandra ģimnasijā, kuŗu beidzis ar sudraba medaļu. Tanī pašā gadā viņš iestājies Pēterpils Kara Medicīnas Akadēmijā, kuŗu beidzis 1917. g. cum laude. Pēc augstskolas beigšanas Muceniēks bijis par jaunāko ordinātōru I. Latviešu strēlnieku brigades lazaretē, tad par jaunāko ārstu III. Kurzemes un vēlāk IV. Vidzemes Latviešu strēlnieku pulkā. Pēc pulka izformēšanas 1918. gadā strādājis kā ārsts Alūksnē. 1919. gadā viņš iestājies brīvprātīgi Nacionālā armijā un strādājis kā jaunākais ordinātōrs Latvijas kara slimnīcā Rīgā

un Rēzeknes garnizona lazaretē; 1921. gadā apstiprināts par asistentu Latvijas Universitātes propaedeutiskā klīnikā pie prof. Alkšņa, kur strādā līdz šim; 1923./24. gadā izturējis doktora eksāmenus.

Iespiestie darbi: 1) Barības vada apdegumu terapija. Latv. ārstu žurn. 1923., 2. burtn. 2) Sirsds ievainojuma gadījums. Turpat, 1924., 3. burtn. 3) Par volvulus flexurae sigmoideae terapiju. Latv. ārstu žurn. 1924., 8/9. burtn. 4) Reti ileus gadījumi. Latv. ārstu žurn. 1925., 3/4., 6. burtn. 5) Kopā ar prof. Alksni: Zur Therapie d. Volvulus der Flexura Simoidea. Deutsch. Zeitschrift f. Chirurgie. Bd. 193. H. 3/6. 6) Experimentelle Untersuchungen zur Plastik d. Gallengänge. Dtsch. Z. f. Chirurgie, Bd. 195. H. 4/5. 7) Ileus pēc I. Rīgas pilsētas slimnīcas materiāliem. Latv. ārstu žurn. 1926. Bez tam uzstājies ar vairākiem referātiem Latviešu Ārstu Biedrības sēdēs un Universitātes klīniku asistentu sapulcēs.

8. **Prīvātdocents Jēkabs Prīmanis** dzimis 12. martā 1892. g. Ādažu pagastā, Sautiņu mājās, Rīgas apriņķī. 1911. g. viņš beidzis Rīgas Nikolāja ģimnāziju; no 1911.—1913. g. studējis medicīnu Tērbatas Universitātē; pēc tam savas studijas turpinājis Pēterpils Kaŗa Medicīnas Akadēmijā līdz 1916. g. Maija mēnesī 1916. g. Prīmanis iesaukts kaŗa dienestā par I. šķiras kaŗa laika ārstu; pasaules kaŗā strādājis par ārstu dažādās Krievijas flotes daļās līdz 1917. g. decembrim. Pēc demobilizācijas 1918. g. sākumā viņš nodarbojies Kaŗa Medicīnas Akadēmijas klīnikās un nolīcis valsts eksāmenus ar atzīmi diplomā „*medicus cum eximia laude*“. No aprīļa līdz decembrim 1918. g. Prīmanis strādājis papriekšu par ārstu latviešu bēgļu biedrībā Orlā un vēlāk par brīvpraktizētāju ārstu Ādažu pagastā, Rīgas apriņķī. Pa lielinieku valdīšanas laiku Latvijā viņš strādājis par ārstu dažādās sarkanās armijas sanitārās iestādēs. No jūnija mēneša 1919. g. līdz 1. maijam 1920. g. Prīmanis strādājis par ārstu nacionālā armijā (sākumā par jaunāko ordinātoru kaŗa slimnīcā, bet vēlāk par vecāko ārstu 3. Jelgavas kājnieku pulkā). Latvijas Universitātes medicīnas fakultātei nodibinoties, viņš no 1. maija 1920. g. apstiprināts kā viens no pirmajiem minētās fakultātes asistentiem pie anato-

mijas katedras; 1922. g. aprīļa mēnesī ievēlēts par prōsektora vietas izpildītāju pie tās pašas katedras; pēc pāris gadiem (1924. g.) izturējis doktōranda pārbaudījumus; 15. decembrī 1926. gadā aizstāvējis disertāciju par tematu Ductus cochlearis ārējās sienas attīstība un uzbūve, un ieguvis „Doctor medicinae“ gradu pie Latvijas Ūniversitātes. 1927. gada (2. maijā) pavasarī Prīmanis ievēlēts par anatomijas prōsektoru; no 1. jūnija 1927. gadā apstiprināts par Latvijas Ūniversitātes privātdocentu pie histoloģijas katedras. Sakarā ar profesora Dr. med. A. Starkova nāvi medicīnas fakultāte viņam uzticējusi pagaidām anatomijas institūta direktora vietas aizvietošanu, lekciju lasīšanu cilvēka anatomijā medicīnas fakultātē, kā arī pie tam prōsektora pienākumu izpildīšanu. Paralleli anatomijas prōsektora pienākumiem no 1921. g. medicīnas fakultātes uzdevumā Prīmanis lasa lekcijas cilvēka anatomijā dabas zinātnes fakultātē. Ārpus ūniversitātes no 1922. g. viņš darbojies par vecāko docentu Latvijas Mākslas Akadēmijā, pasniedzams plastisko anatomiju. Zinātniskā darbā galveno uzmanību Prīmanis piegriezis mīzalu organu sistēmas uzbūvei un attīstībai, kā arī latviešu antrōpoloģijas pētīšanai. Sakarā ar beidzamo jautājumu viņš vācis antrōpoloģiskos materiālus dažādā ceļā, gan ierosinot latviešu antrōpoloģisko izmērišanu Cēsu apriņķī (Cesvaines apvidū), gan apmeklēdams „Kūru ķēniņus“ Kurzemē, gan arī izdarīdams izrakumus Jaunpiebalgas rajonā, gan arī savākdams agrākos izrakumos atrasto un pa Latviju izkaisīto antrōpoloģisko materiālu. Bez tam Prīmanis jēmis aktīvu dalību anatomijas institūta un mūseija saorganīšanās un iekārtošanās. Viņš vairāk reizes zinātniskos nolūkos apceļojis ārzemes: pirmo reizi (1922. g.) īsāku laiku apmeklējis dažus anatomiskus institūtus Vācijā. 1924. gadā viņu medicīnas fakultāte izraudzījusi kopā ar Dr. P. Stradiņu par Rokfelleru fonda stipendiātu. Sakarā ar minētā fonda stipendiju Prīmanis atradies ārzemju komandējumā no 15. jānvāra 1925. g. līdz 1. augustam 1926. g., pavadīdams pie tam vienu gadu Ziemeļ-Amerikas Savienotās Valstīs, bet pārējo laiku Vācijā; pa šo komandējuma laiku savās studijās galveno

uzmanību piegriezis histoloģijai, embrioloģijai un mikroskopiskai teknikai, strādādamas Mičiganas Ūniversitātē pie prof. C. G. Hubera un Minchenes Ūniversitātē pie prof. B. Romeisa un V. Špīlmeiera. Blakus šīm studijām viņš iepazinies arī ar anatomijas, histoloģijas un embrioloģijas pasniegšanas metodēm vairākās valstīs (Ziemeļ-Amerikā, Francijā, Vācijā, Šveicē, Austrijā); bez tam vēl piedalījies anatomu kongresos Ziemeļ-Amerikā (Klēvelendā 1925. g.) un Vācijā (Freiburgā 1926. g.). Vasaras brīvlaikā 1927. gadā kā Rokfelleras Fonda stipendiāts Prīmanis turpinājis mikroskopiskās anatomijas studijas Čehoslovākijā, Prāgas Ūniversitātē pie prof. Srdīnkas, kā arī apmeklējis studiju nolūkos pārējās Čehoslovākijas, Austrijas un dažas Ītālijas ūniversitātes. Tamī pašā gadā viņš atkal kā minētā fonda stipendiāts trīs nedēļas pavadījis Dānijas un Zviedrijas Ūniversitātēs, iepazīdamies ar turienes makro- un mikroskopiskās anatomijas pētīšanas un pasniegšanas metodēm. Vasaras brīvlaikā 1928. g. ar Kultūras Fonda pabalstu zinātniskā nolūkā Prīmanis apmeklējis kaimiņu ūniversitātes Kauņā un Tērbatā.

Iespiestie darbi: 1) 1923. g. Uretère double et loi de Weigert-Meyer. Compt. rend. d. l. Soc. d. Biol. Paris. 2) 1924. g. Dystopia renis congenita als atavistische Erscheinung. Acta Univ. Latv. IX. 3) 1924. g. Pāles galvas kausi. Acta Univ. Latv. XII. 4) 1925. g. Cilvēka anatomija. I. daļa. Rīgā. Valtera un Rapas izdev. 5) 1925. g. Il significato atavico della ectopia del rene. Arch. antropol. crimin., psichiatr. e med. leg. Vol. XLVI. 6) 1926. g. Ductus cochlearis ārējās sienas uzbūve un attīstība. Rīgā. Disertācija. 7) 1928. g. Viriešu un sievietes dzimuma izcelšanās citoloģijas apgaismojumā. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1/2. burtnīca. 8) 1928. g. Daži vārdi par cilvēka organisma uzbūvi un tās pētīšanu. Iestāju lekcija. Latvijas Ārstu Žurnāls. 9/10. burtn. 9) 1928. g. Betrachtungen über normale und abnorme Lage des Nierenhilus. Anat. Anz. Bd. 66, H. 16/18. 10) 1928. g. Novērojumi nierēs attīstībā un viņas uzbūvē. Acta Univ. Latv. 11) Notes on the anomalies of the aortic arch and of its large branches. (Manuskripts).

9. **Privātdocents Gustavs Reinhards** dzimis 26. aprīlī 1868. gadā Bauskas apriņķī, Švitenes Igaņu mājās, no 1882. līdz 1885. g. apmeklējis Bauskas apriņķa skolu, no 1885.—88. g. Jelgavas klasisko ģimnasiju, 1888. un 189. g. viņš bijis latīņu un grieķu valodas skolotājs Bergmaņa progimnasijā Dobeles tuvumā, studējis 1889.—95. g. Tērbatā medicīnu, ārsts 1895. g., medicīnas dakteris 1899. g., no 1895.—98. g. asistents Tērbatas Ūniversitātes acu klīnikā. 1897. g. viņš piedalās Marijas kūratorijas skrejošā acu kolonā Ufas gub. un vada 1899. g. vasarā pats tādu kolonu Bauskas apriņķī, firsta A. Līvena muižā Švitenē; no 1898.—1901. g. acu ārsts Liepājā un turpat Marijas kūratorijas okulists, no 1901. g. acu ārsts Rīgā, kur 1902. g. atveŗ privātu acu slimnīcu, no 1902.—14. g. Rīgas pilsētas Marijas skolas ārsts, no 1906.—10. g. acu slimību konsultants Rīgas cietumos. No 1904.—06. g. Reinhards iesaukts krievu-japaņu karā, vada sākumā Habarovskas garnizona lazaretē acu nodaļu, tad kādu ekspedīciju gar Amuras upi lejup līdz Sachalinas jūrai, vietējo iedzīvotāju acu slimību izpētīšanas nolūkā. 1906. g. sākumā viņš atgriežas caur Japanu, Ķīnu, Indiju un Ēģipti uz Latviju un uzņemās Rīgas kara hospitāļa acu nodaļas vadību; no karadienēsta atvaļināts jūlijā 1906. g; no 1911.—14. g. acu ārsts Rīgas pilsētas elementārskolām. 1914.—18. g. viņš piedalās lielajā pasaules karā, Prūsijas, Polijas un Rumanijas frontēs kā 321. lauku hospitāļa vecākais ordinators un vēlāk kā šī hospitāļa galvenais ārsts un ceturtās krievu armijas okulists; no 1902.—1919. g. latviešu ārstu biedrības priekšsēdētājs, pēc tam viņas goda prēsidents. — Kommunistu briesmoņu valdības laikā no jānvāra līdz jūnijam 1919. g., kā Latvijas profesionālās ārstu biedrības vienbalsīgi ievēlēts priekšsēdētājs, vedis nīknu cīņu par Latvijas ārstu kārtas tiesībām un brīvību, no 1919. līdz 1920. gadam pirmais patstāvīgais Latvijas veselības departamenta direktors. 1920. g. Reinhards ievēlēts par Latvijas Satv. Sapulces locekli, 1923., 1925. un 1928. g. tāpat par pirmās, otrās un trešās Saeimas locekli, kur aktīvi jēmis dalību pašvaldības un sociālo likumdošanas komisijās, it sevišķi jautājumos par darba laiku, slimo kasēm, apdrošināšanu nelaimes gadījumos, pen-

siju un visvairāk alkoholisma apkaņošanas jautājumos Latvijā. No 1921.—1927. g. viņš vairākkārt ievēlēts par Rīgas pilsētas domnieku; 9. septembrī 1919. g. Latvijas Augstskolas organizācijas komisijas ievēlēts par medicīniskās fak. kodola locekli un mācības spēku; 17. jānvāra sēdē 1923. gadā Latvijas Ūniversitātes padomes ievēlēts par privātdocentu oftalmoloģijā, skaitot no 1. jānvāra 1923. g. 1922./23. mācības gada sācis ierīkot ūniversitātes acu slimnīcu un lasījis fakultātes uzdevumā kārtēju oftalmoloģijas kursu un pārzinājis acu ambulanci un klīniku; bijis visu laiku Ūniversitātes Organizācijas Padomes loceklis un līdz šim laikam ar mazu pārtraukumu ūniversitātē arī padomes loceklis kā pārstāvis no ārstāta mācības spēkiem. Sākot no 1899. g. vasaras brīvdienās un arī citos gadījumos viņš apceļojis lielāko daļu Kurzemes, Zemgales un Latgales pilsētu, miestu un pagastu, kur sarīkojis aklības un trāchōma statistiskus pētījumus un izmeklējis viņu cēloņus. 1913. un 1914. g. sarīkojis Rīgas pilsētā aklo skaitīšanu. No 1900.—14. g. Reinharde vairākkārt studiju nolūkā apmeklējis Karalauču, Berlīnes, Vīnes, Neapoles, Budapestas un Petrogradas augstskolu acu slimnīcas; sākot ar 1906. g. noturējis vairākkārt kursus un atsevišķus priekšlasījumus dažādās skolotāju organizācijās un skolotāju papildināšanas kursos par skolu higiainu, sugas higiainu (eugeniku) un alkoholismu.

Iespēstie darbi: 1) Über Liedrandveränderungen bei Trachom. Dissert. Dorpat. 1899. 2) Ein Beitrag zur Trachomstatistik in Kurland. Petersb. med. Wochenschrift, 1902. 3) Heterochromia iridis (kasuistisch). Petersb. med. Woch. 1900. g. 4) О распространении трахомы и о причинахъ неизлечимой слѣпоты въ Курляндии. Труды Пироговскаго съѣзда 1904 г. 5) Вопросы о трахомѣ. Годовой отчетъ Хабаровскаго медицинскаго общ. 1905 г. 6) О распространении глазныхъ болѣзней среди населенія по нижнему течению Амура. Ibid. 1905. 7) Über den Zusammenhang der Augenkrankheiten mit den Erkrankungen der oberen Luftwege. Pet. med. Woch. 1910. 8) Cīņā pret alkoholu. Parlamenta runu krājums. Rīgā. 1928. 9) Ap piecdesmit populārī medicīnisku garāku un īsāku rakstu dažādos dienas, nedēļas un mēneša laikrakstos par aklību, lipīgu acu slimību apkaņošanu, skolas higiainu vispā-

rīgi un sevišķi par veselības kopšanu Latvijas pamatskolās un dažiem citiem veselības kopšanas jautājumiem, it sevišķi par rases (sugas) higiānu. 1921. un 1922. g. izdevis un rediģējis politisku dienas avīzi „Tautas Balss“, kur publicējis daudz rakstus par dažādiem, patstāvīgās Latvijas, politiskās dzīves jautājumiem; sevišķi mināmi vēsturiski un tautsaimnieciski-sociāli novērtējumi par žīdiem, sociālismu un komūnismu.

10. Prīvātdocents Pāvils Stradiņš dzimis 1895. g. Viesītes pagastā, Augškurzemē; vidusskolas izglītību baudījis pāpriekšu L. Bērziņa un F. Šmitčena ģimnasijā Dubultos, tad Rīgas Aleksandra ģimnasijā, kur beidzis 1914. gadā. Tanī pašā gadā viņš iestājies Pēterpils Kara Medicīnas Akadēmijā; vasaras brīvlaikā 1915. g. un 1916. g. strādājis par praktikantu krievu armijā dažādās cheirurgiskās lazaretēs vakara un dienvidus frontēs. 1917. g. vasarā Stradiņš pārzinājis cheirurgisko un otolaringoloģisko nodaļu Vladivostokas cietokšņa hospitālā. Pēc akadēmijas beigšanas 1919. g. un konkursa izturēšanas viņš atstāts, lai papildinātos tālāk pie prof. Feodorova cheirurgiskās hospitālklinikās, kur strādājis bez pārtraukuma 4¹/₂ gadus. Bez tam 3 gadus viņš strādājis Pēterpils Fisikālās Terapijas Institutā ortopaidiskajā un nervu slimību nodaļā un pārzinājis Sv. Juŗa slimnīcas cheirurgisko ambulanci. 1923. g. Stradiņš aizstāvējis disertāciju: „Повреждения перифер. нервовъ и ихъ лечение“ un ieguvis Krievijas Dr. med. gradu. No 1924. g. strādā par asistentu pie Latvijas Ūniversitātes cheirurgiskās fakultātes klinikas. Tanī pašā gadā viņš izturējis doktōranda eksāmenus pie Latvijas Ūniversitātes; no 1925. līdz 1926. gadam bijis ārzemju komandējumā Amerikā un Anglijā par Rokfelleras Fonda stipendiātu. Septiņus mēnešus Stradiņš studējis Mayo klinikā, Ročesterā patoloģisko anatomiju, tad pie prof. Hubera Ann.-Arborā, iepazīties plašāki ar eksperimentāliem darbiem par nervu reģenerāciju un beidzamo pusgadu strādājis prof. Choyce klinikā Londonā par asinsvadu cheirurgijas jautājumiem. 1927. g. Stradiņš aizstāvējis disertāciju: Par tā saucamās gangraena spontanea aitioloģiju, kliniku un terapiju un ieguvis Dr. med. gradu pie Latvijas Ūniversitātes. 1927. g. un 1928. g. vasarā viņš apmeklējis galve-

nos cheirurgiskos centrus Vakar-Europā (Berlinē, Parīzē, Londonā, Briselē, Helsinkos). 1928. g. Stradiņš ievēlēts par privātdocentu pie Latvijas Universitātes; 1928.—1929. mācības gadā medicīnas fakultātes uzdevumā lasa lekcijas un vada praktiskos darbus vispārējā cheirurgiskā patoloģijā un terapijā.

Iespējamie darbi: 1) Повреждения периферических нервовъ и ихъ лѣчение. Петроградъ, 1923 г. (дисертация). 2) О возможныхъ секреторныхъ и трофическихъ расстройствахъ въ конечности послѣ раненія периферическихъ нервовъ. Новый Хирургическій Архивъ 1923. т. I. 3) Къ нейрогенной теоріи язвы желудка. Новый Хирургич. Архивъ 1923 г., т. II. 4) О лѣчении поврежденій периферическихъ нервовъ. Новый Хирургическій Архивъ 1923 г., т. II. 5) Наблюденія надъ протеинотерапіей при нѣкоторыхъ хирургическихъ заболѣваніяхъ. Вѣстникъ Хирургіи 1923 г., т. II. 6) О лѣчении самопроизвольной гангрены и перемежающейся хромоты. Труды XV съѣзда російскихъ хирурговъ. 7) О лѣчении хирургическаго туберкулеза ртутно-кварцевой лампой. Вопросы Туберкулеза 1923 г. № 2. (корā Dr. Plotnikovu) 8) О періартеріальной симпатектоміи. Новый Хирургическій Архивъ 1924 г., т. IV. 9) О сосудосуживающихъ свойствахъ крови при самопроизвольной гангренѣ. Новый Хирургическій Архивъ 1924 г., т. III. 10) Объ измѣненіи чувствительности при заболѣваніяхъ суставовъ. Врачебная Газета 1924 г., № 6. 11) Успѣхи радіо- и рентгенотерапіи въ Америкѣ. Журналъ для усовершенствованія врачей 1924 г., № 42. 12) Über vasokonstriktorische Substanzen im Blute bei gangraena spontanea. Deutsche Zeitschrift f. Chirurgie. 1925, Bd. 189. 13) Über die periarterielle Sympathektomie. Deutsche Zeitschrift f. Chirurgie. 1926, Bd. 194. 14) Ulcera trophica un to cheirurgiskā ārstēšana. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1925. g. Nr. 7/8. 15) Reimatisma ārstēšana industrijā. Latv. Ārstu Žurnāls. 1926. g. Nr. 3/4. 16) Par patoloģiskā materiāla apstrādāšanu cheirurgiskā klinikā. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1926. g. Nr. 5/6. 17) Par tā saucamās „gangraena spontanea“ un „claudicatio intermittens“ patoloģiju. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1926. g. Nr. 5/6. 18) Eksperimentālie dati par arteriovenozo anastomōsi. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1927. gadā. 19) The effects produced on the secretion of the succus entericus by liver injury and pancreatectomy. The Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics. 1926. vol. 28.

20) Par tā saucamās „gangraena spontanea“ aitioloģiju, klīniku un terapiju, Rīgā 1927. g. Disertācija. 21) Par osteoartropatijām pie siringomielijas un tabes'a. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1928. g. 22) Par mugurkaula lūzumiem. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1929. g. Nr. 3/4. 23) Par lūpas vēža cheirurģisko ārstēšanu. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1929. g. Nr. 3/4.

Bez tam vēl sekoši referāti ārstu biedrībās: 1) Krievu cheirurģija pēdējos piecos gados. Referāts Latvijas Ārstu Biedrībā 1925. g. 2) Par veģetatīvas nervu sistēmas farmakoloģiskās pārbaudīšanas klīnisko nozīmi. Referāts Latvijas Ārstu Biedrībā 1924. g. un Pēterpils Fisioterapeutiskā Biedrībā 1923. g. 3) Par ārstnieciskās izglītības stāvokli Ziemeļ-Amerikas Savienotās Valstīs. Referāts Ūniversitātes Aulā 1926. g. 4) Report of Two Cases with Tumors of the Peripheral Nerves associated with Spinal Cord Endothelomata (kopā ar Dr. Adsonu no Mayo klīnikas — nodots publicēšanai). 5) О множествен. нарывахъ печени (kopā ar Dr. Jelanski — nodots žurnālam Вѣстникъ Хирургіи). 6) Къ казуистикѣ рѣдкихъ грыжъ (nodots žurnālam Вѣстникъ Хирургіи). 7) Къ вопросу о псевдогермафродитизмѣ (kopā ar Dr. Butomo — nodots publicēšanai). 8) О доброкачественныхъ опухоляхъ желудка (nodots publicēšanai). 9) Капилляроскопическій методъ въ физиотерапи. Referāts Pēterpils Fisioterapeutiskā Biedrībā 1923. 10) Рентгенизація надпочечниковъ при эпилепсiи и самопровольн. гангренѣ. Referāts Pēterpils Fisioterapeutiskā Biedrībā 1923. g. 11) Svešķermeņi mīzalpūslī un tūpļa zarnā. Referāts Latviešu Ārstu Biedrībā 2. februārī 1928. g. 12) Iespaidi no dažām Vakar-Europas cheirurģiskām klīnikām. Referāts Latvijas Ārstu Biedrībā 1929. g.

11. **Prīvātdocents Jēkabs Širons** dzimis 2. jānvārī 1870. g. Krapas pagastā, Meldeņu mājā, Gulbenes draudzē — lauksaimnieka-gruntnieka dēls. Pirmo izglītību viņš baudījis mājās no vecākiem, 2 ziemas apmeklējis Krapas pagasta skolu, tad no 1880.—1883. gadam Gulbenes draudzes skolu; vidus skolai sagatavojies Vec-Piebalgas draudzes skolas K. Millera klasē no 1884.—1886. gadam. 1887. g. Širons uzņemts Rīgas Pilsētas ģimnasijas 4. klasē; ģimnasijas gatavības apliecību dabūjis decembrī 1890. gadā. Tērbatas augstskolas medicīnas fakultātē Širons iestājies 1891. g. jānvārī, bet beidzis viņu ar ārsta gradu 1896. g. jūnijā. Pēc tam Vidzemes lepras apakarošanas biedri-

bas priekšnieka prof. Dehio uzdevumā apceļojis Vidzemes jūrmalas apvidus, lepras slimniekus reģistrēdams; 1897. un 1898. g. iesaukts obligātīriskā kara dienestā, kur kalpojis par jaunāko pulka ārstu 9. strēlnieku pulkā Kijevas apriņķī. No kara dienesta izstājies 1899. g., viņš piejēmis vietu par muižas ārstu Latgalē, Balvu muižā. No šejienes 1904. g. Šīrons iesaukts aktīvā kara dienestā krievu-japāņu karā, piedalījies par vecāko ordinātoru 35. lauku hospitālī Charbinā un Vladivostokā. Karām beidzoties, viņš 1906. gadā izbraucis uz ārzemēm papildināties zinātnēs un 6 mēnešus strādājis Vīnes augstskolā pie prof. Fingera, Langa, Friša, Špigleļa un viņu atsistentiem ādas un veneriskās slimībās. 1907. g. Šīrons apmeties uz dzīvi Pēterpilī, kur 1908. g. pieņemts par ordinātōru Kaļinkina slimnīcā. Še prof. Kuļejeva vadībā viņš sācis gatavoties medicīnas doktōra gradam un, nodarbojoties arī Krievu Kara Medicīnas Akadēmijā 1910. un 1911. gadā, nolīcis vajadzīgos eksāmenus. 1914. g. martā Šīrons aizstāvējis disertāciju: *Объ измѣненіяхъ щитовидной железы у дѣтей-сифилитиковъ*, un ieguvis med. doktōra gradu. Pasaules karām izceļoties 1914. g. augustā, Šīrons iesaukts aktīvā kara dienestā par vecāko ārstu 36. Smoļenskas družinā; dienējis Polijas frontē līdz 1915. g. jūnijam, vēlāk par vecāko pulka ārsta 3. Viborgas cietokņa pulkā, Viborgā, Somijā. 1917. g. Krievu armijai izirstot, viņš slimības dēļ atvaļināts no kara dienesta un 1918. g. pārbraucis Latvijā. 1919. g. sākumā, lieliniekiem ienākot, Šīrons apcietināts un ievietots Alūksnes cietumā, no kurienes, somu un igauņu pulkiem atkāpjoties, pārgājis uz Tērbatu. 1919. g. septembrī viņš iecelts par Rīgas pilsētas leprosōrijas direktoru, un šinī vietā palicis līdz 1926. g. oktōbrim; no 1921. g. apstiprināts par prīvātdocentu pie Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes veneroloģijas un dermatoloģijas katedras un lasa lekcijas speciāli par lepru un eksēmu; nodarbojas arī ar prīvātpraksi. Šīrons ir biedrs Rīgas ārstu profesionālā biedrībā, Latviešu ārstu biedrībā, Latvijas dermatologu un venerologu biedrībā.

Iespējamie darbi: 1) Cilvēka centrālās nervu sistēmas darbība. Populāri zinātnisks apcerējums, iespiests

Baltijas Vēstnesī, 1896. g. 2) Über die Verbreitung der Lepra im Wolmarschen Kreise. Ziņojums Vidzemes Lepras Apkaņošanas Biedrībai 1896. g. 3) Doktora disertācija: Объ измѣненіи щитовидной железы у дѣтей сифилитиковъ 1914. 4) Pancreas akmens ar karcinomu dziedzeri pie spitālības. Referāts Latv. Ārstu Biedrībā 1921. g. 5) Lepras terapija. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1924. g. 12. burtn. 6) Spitālības apkaņošana. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1924. g. 6/7. burtn. 7) La lèpre en Lettonie. III. lepras konferences darbi. 1924. gadā. 8) Lepras profilakse un terapija. 423. lpp. I. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbi. 1926. g. 9) Lepras terapijas nozīme šīs sērgas apkaņošanā. Referāts II. Latvijas ārstu un zobārstu kongresā 1928. g. Sagatavošanā lielāks darbs par lepru Latvijā.

12. **Prīvātdocents Jānis Šulcs** dzimis 22. augustā 1885. g. Straupē, Cēsu apriņķī. Pirmizglītību viņš baudījis vietējā draudzības skolā, pēc kam iestājies Rīgas pilsētas ģimnasijā, kur beidzis 1905. gadā. Medicīnu Šulcs sācis studēt 1906. gadā Vīnes, tad Cīrihes Universitātē; 1908. gadā pārgājis uz Tērbatas Universitāti, kur ieguvis ārsta (ar uzslavu) gradu 1911. gada decembrī. Studiju laikā viņš 1 gadu nostrādājis par subasistentu Tērbatas Universitātes cheirurgiskā hospitālā klīnikā. No 1912. gada februāra līdz pasaules kara sākumam Šulcs darbojies par brīvpraktizētāju ārstu Straupē, kur ierosinājis slimnīcas celšanu un arī slimnīcu (20 gultām) iekārtojis un vadījis. Šai laikā viņš papildinājis 7 mēnešus Berlīnē ģinaikoloģijā pie prof. Franca, Nāgeļa un Lipmaņa, cheirurgijā pie prof. Hildebranta un otoloģijā pie prof. Briļa. Pasaules karā Šulcs kalpojis Krievijas armijā par jaunāko ārstu 12. Starodubas draugu pulkā un 15. kājnieku divīzijas pārsiešanu punktā, vēlāk par vec. ordinātoru lauku rezerves hospitālī Kalomijā (Galīcijā) un Čerkasu pilsētā, Kijevas guberņā. Latvijā Šulcs atgriezies 1921. gada pavasarī; šē ievēlēts no 1921. gada 1. jūlija par jaunāko, un tā paša gada 1. oktobra par normālo asistentu pie Latvijas Universitātes cheirurgiskās hospitālās klinikas katedras; 1926. gada aprīlī ieguvis medicīnas doktora gradu, aizstāvēdams disertāciju par tematu: Eksperimentāli māteriāli par tauku plēves pielietošanu vēdera organu plastikai. 1927. g.

1. jūlijā Šulcs ievēlēts par vecāko asistentu un 1928. gada aprīlī par privātdocentu pie cheirurgiskas hospitālās klinikas katedras; 1928.—29. mācības gadā lasījis neobligatorisku kursu cheirurgisko slimību dignostikā un no 1928. g. 15. decembra cheirurgiskās hospitālās klinikas direktora prof. Dzirnes slimības dēļ pagaidām izpildījis klinikas vadītāja pienākumus un pēdējā sēmeštrī lasījis obligatoriskās kliniskās lekcijas.

Iespējamie darbi: 1) Kuņģa un zarnu plastika perforācijas novērošanai. 2) Eksperimentāli materiāli par tauku plēves pielietošanu vēdera organu plastikai. 3) Par zarnu samezģļojumiem. 4) Plaušu abscesa un gangrainas cheirurgiskā ārstēšana. 5) Par tripsina lomu kuņģa vātsģenesē. 6) H-ionu koncentrācija kuņģa sulā pirms un pēc cholecystektomijas. 7) Die chronische anfallslose Appendicitis.

13. Privātdocents Vladimirs Trofimovs dzimis 1872. gadā Jaun-Latgales apr., Augšpils pag., Sorokinas sādģžā; 1889. g. beidģzis Pliskavas klasisko ģimnasiju; 1899. g. 5. decembrģ beidģzis Tģrbatas Ūniversitātes medicģnas fakultāģ ar ārstģa gradu. No 1900. g. 1. maijģ līdz 1902. g. 1. martģ viņģ nodarboģies par asistentu Tģrbatas Ūniversitātes cheirurgiskģ klģnikģ; no 1902. g. 1. maijģ līdz 1. novembrģm 1904. g. bijģis Kurskas gub. Ļģovas slimnģcģ par ārstu-cheirurgu, pie kam no 1. aprģļa 1904. g. līdz 1. septembrģm 1904. gadģ bijģis krievu-japģņu karģ par Sarkanģ Krusta partģjas cheirurgu; no 1. maijģ 1905. g. līdz 1. jģnijģm 1913. g. bijģis cheirurgiskģs nodaģlas pģrzģinis Penzas guberņas zemstes slimnģcģ, pie kam no 12. novembrģ 1912. gada skaitģģies par galveno ārstu Penzas sarkanģ krusta slimnģcģ. No 5. jģnijģ 1913. g. Trofimovs ievģlēģts par Penzas guberņas ārstģniecģbas inspektora palģģu. Šģnģ amatģ viņģ palģģis līdz 12. apr. 1928. g., kad lielģniekiem ieģģmot Penzu, ārstģniecģbas inspektora palģģa amats likvidģģts. Galvenģ ārstģ un cheirurģa amatģ Penzas sarkanģ krusta slimnģcģ viņģ palģģis līdz savģi aizbraukģšanģ uz Latvģģju (1. augustģ 1923. g.). Bģdģms guberņas semstes slimnģcas ordinģtors no 1. maijģ 1905. g. līdz 5. jģnijģm 1913. g., Trofimovs mģģģģģis Penzas feldģģeru skolģ cheirurgģģju, desmurģģģju un mģģģanurģģģju; bez tam Penzas žģģģsirģģģģo mģģģu skolģ no 1915. līdz 1923. g. mģģģģģģģis cheirurgģģju un

slimnieku kopšanu. No 1918. g. līdz 1923. g. viņš lasījis lekcijas studentiem un jauniem ārstiem par operatīvo un klīnisko cheirurgiju. 1915. g. Trofimovs iecelts par kollēģijas padomnieku ar Stanislava un Annas II. šķiras ordeņiem; 1901. g. Tērbatas Universitātē nolīcis eksāmenu medicīnas doktora gradam; 1909. g. pēc disertācijas aizstāvēšanas Kara Medicīniskā Akadēmijā tam piešķirts medicīnas doktora grāds. 1924. gadā 4. jūnijā ar Latvijas Universitātes Padomes lēmumu Trofimovs apstiprināts par privātdocentu un no šī laika medicīnas fakultātes uzdevumā ieņem katedru operatīvā cheirurgijā ar topogrāfisko anatomiju.

Iespējamie darbi: A. 1) Къ казуистикѣ первичныхъ опухолей реберъ. Хирургія 1902. г. 2) Pārskats par Ļgovas zemstes slimnīcas cheirurgisko darbību no 1902. g. aprīļa līdz 1904. g. novembrim. Ārstniecības Sanitārā kronika Kurskas guberņā 1905. g. 3) По поводу 75 грыжесъченій изъ практики. Хирургія 1908. 4) Къ вопросу о подкожныхъ поврежденіяхъ почекъ. Русскій Врачъ 1907 г. 5) Къ казуистикѣ операции желчнаго камня. Труды Пензенскаго Медицин. Общества 1908. 6) Къ казуистикѣ оптической нефротоміи со швомъ по поводу почечнаго камня. Хирургія 1908 7) Par pirmo piejūgas sanatoriju Ventspilī ar cheirurgisko tūberkulōsi slimiem bērniem. Труды Пензен. Мед. общ. 1908. 8) Diverticul Mесuel какъ причина ileus. Труды Пензен. Мед. общ. 1908 г. 9) Къ казуистикѣ эхинококка почекъ 12) Къ вопросу о глухомъ швѣ мочевого пузыря при высокоомъ камнесъченіи. 1909, дисертация. 11) Къ вопросу о желчно-каменной болѣзни. Хирургія 1910. 12) Къ вопросу о борьбѣ съ хирургической бугорчаткой. 1911. 13) Прошлое, настоящее и задачи о будущемъ. Хирургія. Отдѣл. больницы Пенз. Губ. Земства. Труды X сѣзда Пенз. земск. врачей. 14) Къ вопросу о прирѣнни хрониковъ и неизлѣчимо больныхъ. Тамъ же. 15) Къ вопросу о борьбѣ съ туберкулезомъ. Тамъ же. 16) Эхинококки представительной железы. Хирургія 1911. 17) Нѣкоторые данные о санитарномъ состояннн Пензенской губерніи. Вѣстникъ Пензенскаго Губернскаго Земства 1914 г. 18) „Sarkanais Krusts“. Penzas guberņas Vēstnesis 1913. g. a) Īss pārskats par starptautisko un Krievijas Sarkanā Krusta biedrības darbību. b) Kontrole par Krievijas Sarkanā Krusta biedrības vietējo nodaļu darbību. c) Kara laika Sarkanā Krusta

reserves žēlsirdīgo māsu sagatavošanas kursi. d) Penzas žēlsirdīgo māsu sabiedrība. 19) Къ казуистикѣ самопроизвольныхъ разрывовъ аневризмъ общей сонной артеріи. Вѣстн. хир. и погр. обл. 1924 г. 20) Къ вопросу о поддиафрагмальныхъ нарывахъ. Тамъ же. 21) Къ воп. о паранефритахъ. Нов. хир. Архивъ. 1924. 22) Versuch einer sanitärstaatlichen Untersuchung unter der Bevölkerung in Lettgallen. Latvijas ārstu žurnāls 1925. g. 23) Bada iespaids uz cheirurgisko slimību izcelšanos un gaitu. Latv. ārstu žurn. Penzas medicīnas biedrībā, kur Trofimovs sākumā bijis par priekšsēdētāja biedri, bet pēc tam par priekšsēdētāju nolāsījies sekošus referātus: 1) Зависимость социального положенія врача отъ уровня его научн. знаній 2) Краткія біографическія данныя и личныя воспоминанія о Р. Ф. Лесгафтѣ. 3) Лесгафтъ какъ біологъ. 4) Лесгафтъ какъ вразъ. 5) Лесгафтъ какъ анатомъ. 6) Н. И. Пироговъ и Красный Крестъ. 7) Слово, посвященное памяти проф. Нечаева. 8) Пастеръ и хирургія. 9) Боль какъ психологическій процессъ 10) Овсяная, жмыховая и голодная болѣзни среди населенія С.-Петербур. въ 1918 — 19 г. главнымъ образомъ, по наблюденіямъ Обуховской больницы. 11) Частная помощь въ Европейской войнѣ въ глубокомъ тылу. Пензенск. Отд. Всероссійск. Жен. Союза. 12) Статистическій обзоръ работы глухого тыла въ Пензенск. больницѣ Краснаго Креста съ 1914 — 1918 г. О Европ. войнѣ. Клинико-статистическое изслѣдованіе. 13) Вліяніе голода на развитіе и лѣченіе хирург. заболѣваній. 14) Къ вопросу о паранефритѣ. 15) Симптомъ А. В. Грегори при аппендицитѣ. 16) Къ вопросу о поддиафрагмальныхъ нарывахъ. 17) Къ казуистикѣ самопроизвольныхъ разрывовъ аневризма общей сонной артеріи. 18) Дьяконовъ и Русская Хирургія. 19) Хроническій аппендицитъ и непроходимость кишекъ. 20) Аппендицитъ и истерія. 21) Н. И. Пироговъ и его религіозно-философское мировозрѣніе. 22) Памяти А. А. Нечаева, директора Обуховской больницы. 23) Памяти врача П. Д. Волчкова, моего многолѣтняго сотрудника и помощника-
Daži no pievestiem referātiem ir atkārtoti 1924. g. Rīgā Latvijas ārstu biedrībā, vācu ārstu biedrībā un krievu biedrībā. Latvijas ārstu kongresā 1925. g. nolāsīti sekoši referāti: 1) Біологія, хирургія и кинопластическія ампутаціи. 2) 1928 g. kongresā nolāsīti referāti: Значеніе біомеханизма стопы для патологіи лѣченія и Плоскостопіе и ассиметрія стопы у латышей на основаніи свыше 1000 изслѣдованій.

No 1927. g. ar Latvijas Ūniversitātes studentiem saorganizēta latviešu kāju pēdu pētīšana, kuŗas rezultātā parādījušies

sekoši darbi: 1) Iešanas, skriešanas, smaguma celšanas un zemkopības darbu iespāids uz pēdas bio - mēchanismu. Kārlis Dolietis, Latvijas Ūniversitātes Raksti XX. 2) Latviešu jaunmāreivju un zemkopju kājas pēdas apskata rezultāti. J. Āboliņš, Latvijas Ūniversitātes Raksti XX. Šie pētījumi turpināti un rezultāti sagatavoti publicēšanai.

14. Prīvātdocents Eižens Vēbers (Weber) dzimis 1. jānvārī 1875. gadā Ķījevā, 1898. gadā beidzis Ķījevas Ūniversitātes medicīnas fakultāti cum eximia laude. Studiju laikā viņam piešķirta ūniversitātes zelta medaļa par darbu „Leikocītu nozīme pie aseptisko brūču dzīšanas“. 6 gadus Vēbers strādājis par asistentu un stipendiātu pie internās klīnikas. Pēc disertācijas aizstāvēšanas 1910. g. viņš habilitējies par radioloģijas un iekšējo slimību prīvātdocentu. No 1913.—1920. g. Vēbers bijis Rentģena pētīšanas un ārstu izglītības institūta vadītājs; no 1920. gada medicīniskās radioloģijas ordinātors Ķījevā. 1922. gadā Vēbers pārgājis uz Vīni, kur darbojies līdz 1928. g. par Šīmensa pētīšanas institūta direktoru un Holcknehta Rentģena institūta līdzdarbinieku. 1923. gadā viņš ievēlēts par korespondentāju locekli vācu Rentģena biedrībā; 1915. gadā kopā ar prof. Holcknechtu, Handeku un Ķībneku dibinājis: „Association internationale des professeurs universitaires de la radiologie médicale“ un ievēlēts par šīs biedrības viceprēsidentu. 1928. gadā Vēbers aicināts uz Rīgu par ūniversitātes centrālo Rentģena institūta direktoru un obligātōriskās rentģenoloģijas katedras vadītāju. 1929. g. viņš vienbalsīgi ievēlēts par „Fédération internationale d'éléktorradiotherapie“ goda padomes locekli (sēdeklis Parīzē). Publicējis 30 darbus.

15. Prōsektora v. i. Semjons Komarovs dzimis 1892. g. 5. jūnijā Luganskā, Jekaterinoslavas gubernā (Ukrainā). 1910. g. nobeidzis ar zelta medaļu vietējo ģimnasiju un tanī pat gadā iestājis par studentu Kaŗa Medicīnas Akadēmijā, kur noklausījies 6 sēmēstrus; pārējos 4 sēmēstrus studējis Tērbatas un Čaŗkovas Ūniv. med. fakultātē. Valsts eksāmenus izturējis un ārsta gradu cum eximia laude iegūvis 1915. g. 15. septembrī valsts pārbaudīšanas komisijā pie Čaŗkovas Ūniver-

sitātes. No 1915. g. 1. oktobra ievēlēts par ārštāta asistentu Čaņkovas Ūniversitātē pie medicīniskās ķēmiķas katedras. No 1919. g. 1. septembra ievēlēts par vecāko asistentu pie tās pašas katedras, kur darbojies līdz 1922. g. No 1916. gada jūliķa līdz 1920. g. februārim darbojās par labōrantu, arī Čaņkovas Sieviešu Medicīniskā Institutā pie medicīniskās ķēmiķas katedras. No 1922. g. 1. aprīļa līdz šim laikam izpilda prōsektora vietu Latvijas Ūniversitātē pie fizioloģiķas katedras. 1926. g. 19. maijā sekmīgi aizstāvējis savu medicīnas doktōra disertāciju: Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion. 1928. gadā uzņemts Latvijas pavalstniecībā.

Iespēstie darbi: 1) Къ вопросу о гормонахъ мышечной ткани. Врачебное дѣло. 1921 г. 2) Очередныя проблемы физиологии пищеваření. Врачебное Дѣло. 1922 г. 3) О механизмѣ координации работы пищеваřitельнаго аппарата съ потребностями организма и пищевыми раздраженіями. 4) О вліяніи сахараина на желудочную и кишечную секрецію. Врачебное Дѣло. 1922 г. 5) Ein sicheres Verfahren zur Anlegung der Oesophagusfistel. Pflügers Archiv 212, 212, 1926. 6) Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion. Gegenwärtiger Stand der Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion. Einige Beobachtungen über die Darmsekretion bei verschiedenen Bedingungen. Biochemische Zeitschrift 146, 122, 1924. 7) Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion. II. Mitteilung. Über die Einwirkung des Methylguanidins und einiger ihm verwandter Stoffe auf die Darmsekretion. Biochemische Zeitschr. 147, 221, 1924. 8) Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion. Über die Einwirkung des Carnosins auf die Darmsekretion. Biochemische Zeitschrift 151, 467, 1924. 9) Zur Frage nach dem Mechanismus der Darmsekretion. Über die Einwirkung einiger zur Zeit bekannten quaternären Ammoniumbasen des Fleischextraktes auf die Darmsekretion. Biochemische Zeitschrift 167, 275, 1926. 10) R. Krimberg und S. A. Komarow, Weitere Untersuchungen über den Einfluss der sogenannten Carnosinfraktion des Fleischextraktes auf die Sekretion der Magendrüsen. Biochemische Zeitschrift 171, 169, 1926. 11) R. Krimberg und S. A. Komarow. Über die Einwirkung des Methylguanidins auf die Absonderung des Pankrassaftes und der Galle. Biochemische Zeitschrift 176, 73, 1926.

12) R. Krimberg und S. A. Komarow. Über den Einfluss des Carnosins auf die Sekretionsarbeit der Magendrösen. Biochemische Zeitschrift 176, 467, 1926. 13) R. Krimberg und S. A. Komarow. Über den Einfluss einiger Fraktionen des Fleischextraktes auf die Absonderung des Pankreassaftes und der Galle. Biochemische Zeitschrift 184, 442, 1927. 14) R. Krimberg und S. A. Komarow, Untersuchungen über den Einfluss einiger basischen Fraktionen des Fleischextraktes auf die Sekretion der Magendrösen. Biochemische Zeitschrift, 194, 410, 1928. 15) Über das Vorkommen des präformierten Methylguanidins im Muskelgewebe Biochemische Zeitschrift, 1929.

D. Asistenti.

1. **Asistents Kārlis Apiņš** dzimis 1895. gada 16. martā Valkas apriņķī, Trikātas draudzes skolā, draudzes skolotāja un ērgelnieka ģimenē. 1904. gadā viņš iestājies Tērbatas klasiskā ģimnasijā, sagatavošanas klasē; ģimnasijas pilnu kursu beidzis 1914. gadā ar sudraba medaļu, pēc kam iestājies Tērbatas Universitātes medicīnas fakultātē. 1917. gada vasaras mēnešus Apiņš strādājis Krievijas sarkanā krusta 66. desinfekcijas kolonnā un 54. epidēmiskā lazaretē; 1918. gada rudenī turpinājis medicīnisko izglītību vācu okupācijas varas nodibinātā „Universitāt Dorpat“. Pēc šīs universitātes darbības izbeigšanās Apiņš vadījis lielinieku nošautā tēva saimniecību. 1919. gada jūnijā viņš iestājies par feldšeri Latvijas nacionālā armijā, Rīgas latviešu jaunformējamā bataljonā; tā paša gada jūlijā komandēts par vecākā ārsta vietas izpildītāju uz 3. Jelgavas kājnieku pulku, kur saorganizējis pulka pārsienamo punktu, vēlāk arī atsevišķus bataljona punktus. Kā pēdējo vadītājs Apiņš piedalījies cīņās pret Bermonta daļām un vēlāk Latgales atbrīvošanas cīņās. Par nopelniem viņš paaugstināts ārsta-virsleitnanta dienesta pakāpē. Pēc kara gaitu izbeigšanās 1920.—1921. māc. gadā Apiņš strādājis Latvijas Universitātē par subasistentu pie histoloģijas katedras prof. Bakmaņa vadībā. 1921. gada rudenī viņš turpinājis studijas L. Ū. medicīnas fakultātē; ar oftalmoloģijas katedras darbības uzsākšanu,

saistīts pie pēdējās par subasistentu pie prof. Ruberta. 1923. g. ieguvis Apiņš ārsta diplomu un 1924. gada jānvārī ievēlēts par oftalmoloģijas katedras jaunāko asistentu, bet 1926. gada rudenī par asistentu.

Iespējamie darbi: 1) Oftalmotonometrija. Latvijas Ārstu Žurnāls 1926. — Brtn. 1/2. Lp. 25. 2) Vergleichende Betrachtung der Tonometer von Schiötz, Maklakow und Fick-Livschitz. Klin. Monatsbl. f. Augenheilkunde 1926. Bd. 77, S. 137. 3) Das Applanationsprinzip der Tonometrie im Lichte manometrischer Untersuchungen. 1. Druckbestimmung nach der Aenderung der Applanationsdiameter bei gleichbleibender Belastung. (Tonometer von Maklakow.) Klin. Monatsbl. f. A. 1928. Bd. 81, S. 631. 4) Das Applanationsprinzip der Tonometrie im Lichte manometrischer Untersuchungen. 2. Druckbestimmung nach der Aenderung der Applanationsdiameter bei Belastung mit verschiedenem Gewicht (Tonometer von Maklakow). Klin. M. f. A. 1929, Bd. 82, S. 500. 5) Tonometer Fick-Livschitz und seine Prüfung. Klin. M. f. A. 1929, Bd. 82, S. 781. 6) Das Applanationsprinzip der Tonometrie im Lichte manometrischer Untersuchungen. 3. Druckbestimmung nach der zur Erreichung einer Applanationsfläche von bestimmter Grösse benötigten Belastung. (Tonometer von Maklakow mit verschiedenem Gewicht und Tonometer von Fick-Livschitz nebst seinen Verwendungsmöglichkeiten.) Kl. M. f. A. 1929, Bd. 83, S. 16. 7) Vērojumi par acs iecietību pret dažiem retākiem intraokulāriem svešķermeņiem. Latv. Ārstu Žurnāls 1929. g.

2. **Asistente Austrā Bebre** dzimusi 30. jānvārī 1892. gadā Palangā skolotāja ģimenē. Pirmo izglītību viņa baudījusi pie tēva; 1903. gadā, tēvam pārceļoties uz Liepāju, iestājusies Liepājas meiteņu ģimnasijā, kuŗu beigusi 1911. gadā ar mājskolotājas tiesībām. 1911.—1915. gadam Bebre strādājusi par skolotāju-pārziņi XI. Liepājas pilsētas pamatskolā. 1915. gadā, vāciem ieņemot Liepāju, viņa bēgusi uz Pēterpili un iestājusies augstākos pādagōģiskos kursus; 1916./17. mācības gadā strādājusi Olava reālģimnasijā par priekšnieci un skolotāju. Vāciem ieņemot Rīgu, Bebre bēgusi uz Tērbatu, kur iestājusies medicīnas fakultātē. Vāciem ienākot Tērbatā, ūniversitāte ēvakuēta uz Voronešu, un Bebre atgriezusies Liepājā. Oku-

pācijas laiku viņa nostrādājusi skolas valdē par sēkrētāri un Latvijas valdībai pārnākot uz Liepāju, par Satiksmes Ministrijas sēkrētāri 2 gadus. 1920. gadā Latvijas augstskolai iesākot savu darbību, Bebre iestājusies medicīnas fakultātē. 1920. gada 1. jūnijā prof. Bakmanis viņu aicinājis pie sevis par subasistenti. 1924. gadā Bebre beigusi studijas un palikusi pie histoloģijas institūta par asistenti.

3. **Asistente Paula Birze** dzimusi 22. aprīlī 1884. gadā Nurmuižas pagastā, Talsu apriņķī; 1911. gadā pabeigusi Harbinas M. S. Generozovas privāto sieviešu ģimnāziju un 1912. g. iestājusies Maskavas Statkeviča Sieviešu Medic. Institutā, kas 1917. gadā pievienots Maskavas Universitātei. Pēdējo viņa beigusi 31. maijā 1918. gadā. Pēc universitātes beigšanas Birze strādājusi par zemstes ārsti Maskavas gub., Bogorodskas apriņķī. 1919. gadā viņa mobilizēta un nosūtīta uz vakara fronti, kur piekomandēta Gluchovas kara hospitāliem; 1922. g. tā demobilizēta. Atgriežoties Latvijā, no 25. aug. 1922. g. līdz 20. febr. 1925. g. Birze strādājusi Vandzenes pagastā par pag. ārsti, bet pēc tam Liepājas pils. slimnīcā cheirurģiskā nodaļā, par jaunāko asistenti. No 18. okt. 1926. gada Birze skaitās par Latvijas Universitātes cheirurģiskās hospitālas klīnikas asistenti.

4. **Asistente Anna Bormane** dzimusi 3. aprīlī 1896. gadā Vec-Gulbenē. Pirmo izglītību baudījusi Pēterpils Pēteru ģimnāzijā, kurās pilnu kursu nobeigusi 1914. gada pavasarī. Tā paša gada rudenī Bormane nobeigusi žēlsirdīgo māsu kursus un strādājusi līdz 1915. gadam par māsu Pēterpils pilsētas pārvaldes cheirurģiskā lazaretē, 1915. gada pavasarī izturējusi papildu pārbaudījumus vīriešu ģimnāzijas kursa apmēros pie Pēterpils 5. ģimnāzijas, 1916. gada rudenī iestājusies Pēterpils Sieviešu Medicīnas Institutā, kur studējusi līdz 1919. g. turpinājusi studijas Kijevas Universitātes medicīnas fakultātē, kur sabijusi līdz 1920. g. un atgriezusies uz Pēterpili, lai turpinātu savas studijas Sieviešu Medicīnas Institutā, kurā nobeigusi 1921. gada pavasarī 4 kursus. Tā paša gada rudenī Bormane

iestājusies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes IV. kursā, bez tam, brīvprātīgi sākusi nodarboties profesora Alkšņa cheirurģiskā propaedeutikas klīnikā kur strādājusi līdz 1927. gadam. No 1922. gada oktobra Bormane skaitījusi par subasistenti pie operatīvās cheirurģijas katedras, 1923. gada rudens sesijā pabeigusi Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes pilnu kursu ar atzīmi „ļoti sekmīgi“, turpinot līdz ar to strādāt pie prof. Alkšņa. Pēc studiju beigšanas ievēlēta par asistenti pie operatīvās cheirurģijas katedras, kur strādā arī vēl tagad. 1926. gadā nolikusi doktōranda eksāmenus.

Iespējamie darbi: 1) Mandeles vēža gadījums. Latv. Ārstu Žurnāls. 1924. g. 8/9. burtn. 2) Par pancreatitis acuta. Ārstn. Žurnāls. 1926. g. 5/6. burtn. 3) Par tā saucamo haematuria essentialis. Ref. nolasīts 1926. g. februārī asistentu sapulcē.

5. **Asistents Alberts Brūveris** dzimis Rīgā 1897. g. 12. augustā. Pirmo izglītību viņš baudījis mājās, pēc kam 1906. g. iestājies Rīgas Aleksandra ģimnasijā, kuŗu nobeidzis 1916. g. Veravā. Tanī pat gadā Brūveris iestājies Tērbatas Universitātes medicīnas fakultātē. Ar pārtraukumu viņš studijas turpinājis Latvijas Universitātē, kuŗu nobeidzis 1923. g. decembrī. 1919. gadā Brūveris brīvprātīgi iestājies Latvijas nāc. armijā I. inžen.-sapieŗu rotā; 1922. g. izstājies no dienesta armijā un ieskaitīts par subasistentu L. Ū. terapeut. fak. klīnikā. 1924. g. ievēlēts turpat par jaunāko asistentu. 1926. Brūveris bijis komandējumā uz Vīni, kur strādājis prof. Ortnera klīnikā.

6. **Asistents Kārlis Bumbieris** dzimis 31. decembrī 1878. g. Oktes pagasta Kīļos, kur tēvs bijis par saimnieku. No astotā gada viņš sācis iet skolā: pirms pagasta skolā, tad Talsu pilsētas skolā un vēlāk Valkas sēminārā Rīgā, pēc kuŗa beigšanas nokalpojis 3½ gadus par skolotāju (vienu gadu Oktes Iģenes pagasta skolā un 2½ gadus Aizkraukles draudzes skolā). Nolicis mājskolotāja eksāmenu, Bumbieris iestājies Doļina zobārstu skolā, kuŗu beidzis 1907. gadā; tanī pašā gadā nolicis valsts eksāmenu pie Čaŗkovas Universitātes un iesācis zobārsta praksi Simferopolē, kur sabijis līdz 1924. gadam. 1912. g.

vasarā viņš papildināšanās nolūkā strādājis Berlinē pie Villigera, Sachsa, Konrada Kōna un Mamloka (Institut f. Zahnärztliche Fortbildung). No 1915. līdz 1917. gada beigām Bumbieris strādājis Feodosijā kara lazaretē par zobu ārstu; 1922. gadā ievēlēts Taurijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē par dentiatrijas pasniedzēju un klinikas vadītāju zobārstniecībasursos pie med. fakultātes. Šos pienākumus viņš izpildījis līdz 1923. gada beigām. No 1. janvāra 1925. g. Bumbieris strādā par asistentu Latvijas Ūniversitātes Zobārstniecības Institutā.

Iespiestie darbi: 1) 3. burtnīcā 1917. g. žurnālā *Зубоврачебный Вѣстникъ* ievietots K. Bumbieŗa arcerējums: *Лѣчение и пломбир. корней по мет. Альбрехта*. 2) I. Latv. ārstu un zobārstu kongresa rakstu krājumā iespiests viņa referāts: Novadu anaistēzija zobārstniecībā. 3) II. kongresa rakstu krājumā: *Zobārsta stāvoklis vispārējā medic. saimē*. 4) 1929. g. Latvijas Profesionālā Zobārstu Savienība izdevusi K. Bumbieŗa sastādīto broŗuru: *Bojātu zobu iespaids uz organismu un zobu kopšana*. 5) *Paŗvaldības Balsī* 1928. g. 2. burtn. iespiests K. Bumbieŗa raksts: *Mutes higiainas jautājums skolā*.

7. Jaunākais asistents Kristaps Butulis dzimis Rīgā 31. decembrī 1896. g. No 1907. līdz 1915. g. viņš apmeklējis Rīgas pilsētas ģimnasiju, pēc kuŗas nobeigšanas iestāties Maskavas Ūniversitātes medicīnas fakultātē un studējis līdz 1917. g. revolūcijai. Vācu okupācijas laikā (1917.—1918. g.) Butulis iestāties Baltijas Techniskā Augstskolā chēmijas fakultātē. Lieliniekiem iebrūkot Latvijā, viņš brīvprātīgi iestāties Studentu rotā Kalpaka bataljonā un piedalīties visās atbrīvošanas cīņās Kurzemē un pie Rīgas ieņemšanas (1919. g.) un vēlāk Latgalē. 1919. gada rudenī Butulis pārcelts uz Liepāju, kara slimnīcā, kur strādājis par feldŗeru. Pēc miera noslēgšanas 1920. g. Butulis demobilizēties un iestāties L. Ū. med. fakultātē, kuŗu nobeidzis decembrī 1923. gadā. Pēc ūniversitātes nobeigšanas viņš vienu gadu (1924. g.) papildināties ārzemēs, Hamburgā, Ependorfā slimnīcā iekŗējās un nervu slimībās (pie profesora L. Brauera, Nonnes, Œotmillera). Atgriezies Latvijā, Butulis 2 gadus praktizēties Zemgalē, Sesavas pagastā (1925. līdz

1926. g.); 1927. gada jānvārī devies atkal uz ārzemēm, uz Vini, kur pavadījis 1½ gadu, strādādams un papildinādamies iekšējās slimībās un rentģenoloģijā (pie prof. Otnera, Wenkebacha, Porges, Neumana, Holcknechta, Handeka). 1928. g. maijā Butulis ievēlēts par asistentu pie rentģenoloģijas katedras.

8. **Asistents Egons Dārziņš** dzimis 24. oktobrī 1894. gadā Bārbeles pagasta Liplantu mājās; pirmo izglītību baudījis vietējā pagasta skolā un Ozoliņa tirdzniecības skolā Jaunjelgavā; pēc skolas beigšanas 1911. g. strādājis pie tēva lauku darbus un gatavojies uz vidusskolu; 1914. g. iestājies vidusskolā Belostokā un kursu beidzis 1915. g. Tanī pat gadā, vācu karaspēkam ieņemot Zemgali, viņš kā bēglis aizbraucis uz Pēterpili, dabūjis šeit nodarbošanos un iestājies Psichoneuroloģiskā institūtā. 1917. g. viņu iesauca kara dienestā un nosūtīja uz Kaukazu. Pēc revolūcijas dēmobilizējies, Dārziņš atgriezies Pēterpili un pārgājis no Psichoneuroloģiskā Institūta universitātes fizikamatēmatiskās fakultātes dabas zinātņu nodaļā; 1919. g. atgriezies Latvijā un iestājies nacionālā armijā. Ar Latvijas Universitātes nodibināšanos viņš sācis studēt tās medicīnas fakultātē un kursu beidzis 1924. g. beigās. No 1921. g. Dārziņš strādājis par subasistentu mikrobioloģijā. No šejienes 1923. gadā viņu sūtīja mācīties Kopenhagenas un Tērbatas baktērioloģijas un seroloģijas institūtos. Atgriezies no ārzemēm, Dārziņš uzsācis Latvijā dziedinošo serumu izgatavošanu. Pēc universitātes beigšanas viņu atstāja par asistentu mikrobioloģijā. 1926. gada jānvārī universitāte viņam piešķīra „International Education Board'a“ stipendiju studijām Parīzes Pastēra institūtā. Parīzē Dārziņš vispirms nodarbojies prof. Kalmeta tūberkuloses pētīšanas laborātorijā, tad pārgājis strādāt Rū'a un Martena vadītā seroterapijas laborātorijā. Šeit lielāko tiesu viņš nodarbojies gar tetanus un difterijas seroloģiju; ar tā paša fonda līdzekļiem no Parīzes aizbraucis uz Listera institūtu Londonā, kur iepazīties ar šarlaka problēmām. No Londonas Dārziņš atgriezies Francijā pie prof. Borela Strasburgas higiēnas institūtā; no šejienes arī ar amerikāņu līdzekļiem vēl apmeklējis eksperimentālās terapijas institūtu Frankfurtē pie Mai-

nas. Pārbraucis Latvijā Dārziņš strādā agrākā darba vietā. 1928. gada sākumā Latvijas Universitātes medicīnas fakultāte viņu ievēlēja par asistentu pie higiānas katedras.

Iespējamie darbi: 1) Proteinu terapijas fizikāli-chēmiķiskie pamati. Universitātes godalgots 1922. g. 2) Action de la bile sur le Bacille du rouget. Comptes rendus des séances de la Société de biologie. Tome XCIV, 1925. 3) Sur la fonction du tissu réticulo-endothélial dans l'organisme malade. Comptes rendus des séances de la Société de biologie. Tome XCIV. 1925. 4) L'imprégnation à l'argent des bacilles tuberculeux et du Bacille bilié de Calmette et Guérin (BCG). Comptes rendus des séances de la Société de biologie. Tome XCV. 1926. 5) Jaunākie ieskati par tūberkulōsi un tās vīrusu. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1926. g. Nr. 9/10. 6) Prof. Sedgwick and Wilson grāmatas: An Introduction to General Biology tulkojums no angļu valodas. Valtera un Rapas izdev. 1926. g. 7) Sur la variabilité du Bacille pyocyanique. Comptes rendus des séances de la Société de biologie. Tome XCIX. 1927. 8) Par dažām vecām un jaunām difterijas problēmām. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1928. g. Nr. 1/2. 9) Gewinnung von Scharlachserum durch Immunisierung mit virulenten Streptokokken. Zentralblatt f. Bakteriologie. Bd. 111, 1929. 10) Pētījumi par tetanus toksīna un antitoksīna maisījumu izpārslōšanu. Pēdējo darbu iesniedzis medicīnas fakultātei medicīnas doktora grada iegūšanai.

9. **Jaunākā asistente Elizabete Fremberģe** dzimusi Dundagas pagastā, Ventspils apriņķī, 1894. g. 3. septembrī. 1912. g. viņa beigusi Dundagas 6-klasīgo ministrijas skolu, pēc kam iestājusies Depre sieviešu ģimnasijas 6. klasē, kur viņa nenobeigusi, jo kaņam sākoties aizbraukusi 1915. g. uz Pēterpili, kur iestājusies Vedenska ģimnasijā. Vidusskolas gatavības apliecību ieguvusi Jaunatnes Savienības vidusskolā Rīgā. 1921. g. rudenī iestājusies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē, kur viņa beigusi 1927. gadā. Studiju laikā no 1926. līdz 1928. g. strādājusi kā subasistente pie ģinaikoloģiskās katedras, pēc kam no 1928. gada strādā kā asistente pie minētās katedras.

10. **Asistents Jūlijs Galējs** dzimis 24. jūnijā 1884. g. Jaungulbenes Struņķos. Pēc pagasta un vietējās ministrijas skolas pabeigšanas viņš apmeklējis Cēsīs apriņķa skolu un Millera

(Zariņu Kārļa) privāto reālskolu. 1901. gadā Galējs nolīcis pie Rīgas mācības apgabala aptiekas mācekļa eksāmenu, nostrādājis obligātītos 3 aptiekas mācekļa gadus Saratovas Tālena aptiekā un ieguvis 1904. gadā Kazanā Ūniversitātē aptiekara palīga diplomu. Strādājis Pēterpilī Krēslīņa aptiekā, viņš ieguvis gatavības apliecību kā eksterns pie Carskoje-Selo ģimnāzijas 1907. gadā un iestājies Pēterpils Ūniversitātes fiziko-matēmatikas fakultātē studēt ķīmiju; 1910. gadā pārgājis uz Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultāti, kur beidzis 1914. gadā, bet sakarā ar iesākušos pasaules karu ārstu diplomu „cum laude“ ieguvis 1915. gadā. Pa visu studiju laiku Galējs strādājis bez Krēslīņa aptiekas vēl Frīdlanda aptiekā Pēterpilī, Rubanovska — Kislovodskā un pārvaldījis Dr. Liepiņa aptieku Jaunpiebalgā; iestājies 1914. gadā brīvprātīgi Krievijas armijā un nozīmēts par 43. kājnieku divīzijas I. lazaretes jaunāko ordinātoru un aptiekas pārzini; no turienes pārcelts par II. armijas korpusa sanitāri- higiēniskās nodaļas laboratorijas pārzini un vēlāk par tādas pašas 33. korpusa nodaļas priekšnieku, tad ēvakuēts un demobilizēts Maskavā, vadījis Andronija venerisko slimību hospitāli, bet atkal mobilizēts, un kā armijas sanitāri- higiēniskās nodaļas priekšnieks atgriezies Latvijā. Šeit Galējs iestājies 15. jūlijā 1919. gadā Latvijas nacionālajā armijā un strādājis Kara slimnīcas venerisko slimību nodaļā, organizējis viņas laboratoriju, kur pārzina arī vēl tagad; viņš piedalījies komisijās Latvijas armijas sanitārās iekārtas un noteikumu izstrādāšanai, organizējis un vadījis mācīto sanitāru kursus pie Rīgas Kara slimnīcas. Galējs bijis arī lektors Fisiskās audzināšanas institūtā, Amerikāņu YMC organizācijā un Ārpuskolas izglītības savienībā, 1921. gadā ievēlēts par asistentu pie Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes ādas un venerisko slimību katedras; papildinājies zinātniskos ārzemju komandējumos 1922. gadā — Kīlē, Hamburgā, Berlīnē un Vīnē; 1923. gadā Mīnchenē un Berlīnē, bet 1927. gadā Parīzē un Frankfurtē p/M.; piedalījies venerisko slimību apkaŗošanas komisijās pie Veselības departamenta un Rīgas pilsētas Veselības nodaļas, kā arī Latvijas farmakopējas izstrādāšanas komisijā. 1925. g. izturē-

jis pie Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes attiecīgos pārbaudījumus Dr. med. grada iegūšanai. Nolasījis daudzus populārus priekšlasījumus par veneriskām slimībām un viņu apkaņošanu un publicējis 18 populāri-zinātniskus rakstus. Bez tam lasījis zinātniskus referātus: Latviešu ārstu biedrībā: a) Veneriskās slimības un to apkaņošana Latvijā; b) Medikāmentu falsifikācija; c) Koloidālā zelta-sol reakcija un viņas nozīme smadzeņu sifilisa diagnōsē. Slimo kasu ārstu biedrībā: Pēdējie ieguvumi sifilisa diagnōsē u terapijā Rentģenologu biedrībā: Kombinētā tallija un Rentģena staru epilācijā. Dermatologu biedrībā: a) Salvarsana kontrole; b) Vēnu trombozēšana ulcus cruris terapijā; c) Lues seroreakcijas; d) Tallija epilācija pie matu sēnīšu slimībām; e) Ekstrāuretrālā gonoroija; f) Mēģinājumi ar miosalvarsanu. Referāti kongresos: Latviešu ārstu kongresā: 1) Serodiagnōse un seroterāpija; 2) Miosalvarsana terāpija; 3) Sifilometrija.

Iespējamie darbi: 1) Осадочная реакция кровяной сыворотки по Sachs-Georgi (Журн. Русск. Вр. № 13—14 1925.) 2) Mitteilungen über Myo-Salvarsan (Wiener Med Wochenschr. Nr. 35, 1928. 3) Arseno benzoli un neosalvarsana bojāšanās klīnikas apstākļos. Pēdējo darbu iesniedzis kā disertāciju Dr. med. grada iegūšanai; disertāciju sekmīgi aizstāvējis 1929. g. maijā.

11. **Jaunākā asistente Edite Helda-Andersone** dzimusi Rīgā 1901. gada 27. maijā, 7. dzīvības gadā iestājusies Rīgas pilsētas meiteņu skolā, kuŗu apmeklējusi līdz 1915. g., 1916. gadā iestājusies E. Reinšes meiteņu vidusskolā, kuŗu nobeigusi 1919. g. 1920. g. viņa iestājusies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē, kuŗu nobeigusi 1926. g. ar atzīmi „ļoti sekmīgi“ un 1926. g. rudenī ievēlēta par subasistenti pie fakultātes nervu klīnikas; 1928. g. ievēlēta par jaunāko asistenti.

12. **Asistents Jānis Alfreds Kaktiņš** dzimis Sērpilī 15. feburārī 1892. g., izglītību baudījis Pernavas vidusskolā un 1911. g. iestājies Tērbatas Universitātes medicīnas fakultātē. 1916. g. Kaktiņš mobilizēts krievu armijā kā jaunākais ārsts 9. Donas kazaku artillērijas divizionā un 2. Kubanas kazaku kavalērijas pulkā. 1918. gadā ar pulku jēmis dalību uzbrukumā lieliniekiem un paaugstināts par vecāko pulka ārstu. 1919. gadā viņš pie-

komandēts kā ārsts 29. angļu hospitālim Dienvidu Krievijā; no 1920. g. jānvāra kalpojis sākumā Saloniku hospitālā stacijā un pēc tam krievu hospitāli Tel-el-Kebirā un Sidi-Bishe'ā, Ēģiptē; 1921. g. augustā atgriezies Latvijā un iestājies par asistentu pie patoloģijas katedras Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē, 1923. g. izturējis valsts eksāmenus medicīnā.

Iespējamie darbi: 1) Ādas vakcinoterāpijas un imunitāte dažās infekcijas slimībās. Latv. ārstu žurnāls 1924, Nr. 4/5. 2) Adelheim und Kaktij. Experimentelle Beiträge zur Milzbrandinfektion. Klin. Wochenschrift 1924, Nr. 38.

13. **Jaunākā asistente Elza Usenka-Kaudzīte** dzimusi 1891. gada 28. martā (v. st.) Vidzemē, Cēsu apriņķī Taurenas (Nēķina) pagastā. Vidus skolas (Sadovskas sieviešu ģimnāsijas) 8. kl. viņa beigusi 1909. g. 6. jūnijā. 1910. g. 20. oktobrī Kaudzīte iestājusies Bernes augstskolas medicīnas fakultātē, kur sabinājusi 8 sēmēstrus. Kara un bēgļu laikmetā viņa turpinājusi savu izglītību Maskavas Sieviešu Med. Institutā (2 sēmēstrus — 1914. g. ziemas un 1915. g. pavasara sēmēstri) pēc tam 4 sēmēstrus Pēterpils Sieviešu Medicīnas Institutā un vācu okupācijas laikā Tērbatā, kur strādājusi par subasistenti universitātes sieviešu klīnikā pie profesora Michnova. Līdz ar Tērbatas Universitāti Kaudzīte ēvakuējusies uz Voronežu, kur nobeigusi kursu un dabūjusi 10 sēmēstru atzīmi. Tai laikā no 1. aprīļa līdz 23 decembrim 1919. gadā viņa strādājusi par ārsti universitātes klīnikas terapeutiskā nodaļā (Voronežas zemstes slimnīcā) profesora Kopēļa vadībā. 1925. gada rudenī Kaudzīte atgriezusies dzimtenē un iestājusies Latvijas Universitātes medicīniskās fakultātes zobārstniecības nodaļā, kur viņa beigusi 1927. gada decembrī. Beidzamos 2 sēmēstrus viņa izpildījusi subasistentes vietu Zobārstniecības Institutā (voluntāres vietu) protētiskā nodaļā. Par šīs nodaļas jaunāko asistenti viņa ievēlēta 1. maijā 1928. g.

14. **Jaunākais asistents Augusts Krastiņš** dzimis 1902. g. 4. augustā Cēsīs. No 1912.—1918. gadam apmeklējis L. Ausēja reālskolu Cēsīs, pie kam vidusskolas gatavības apliecību ieguvis P. Dzeņa reālģimnāsijā, Rīgā. 1920. gada rudenī iestājies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē, kur viņš beidzis 1927. g.

Studiju laikā no 1924.—1928. gadam strādājis kā subasistents pie ģinaiķoloģiskā katedra, pēc kam no 1928. gada strādā pie minētā katedra kā asistents.

15. **Asistente Lūcija Krastiņa** dzimusi Cēsīs 12. novembrī 1899. gadā, 1910. gadā iestājusies Cēsu (Kr. Apkalnas) sieviešu ģimnasijā. Ģimnasijas kursu viņa nobeigusi 1917. gadā ar atzīmi diplomā „Ar zelta medaļu“; pēc tam nobeigusi turpat vispārējo, augstskolai sagatavotāju VIII. klasi, iegūdamā 1918. g. gatavības apliecību. 1919. gadā Krastiņa iestājusies par studentu Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes I. kursā, nobeigusi to 1925. gada pavasarī un ieguvusi ārsta diplomu ar atzīmi „ļoti sekmīgi“. No 1921. g. līdz 1925. g. 1. jūnijam Krastiņa strādājusi pie Latvijas Universitātes medicīnas fakultātes anatomijas katedras par subasistenti. 1924. g. par zinātnisko darbu „Musculus sternalis“ viņai piespriesta Latvijas Universitātes I. šķ. godalga. No 1. jūnija 1925. g. līdz 1928. g. sept. viņa strādājusi pie minētās katedras par jaunāko asistenti, bet no 1928. g. oktobra līdz šim par normālasistenti. 1927. g. pavasara sēmeštrī Krastiņa izturējusi pie medicīnas fakultātes doktoranda pārbaudījumus.

Iespējamie darbi: 1) Methode pour la préparation des moulages et des moulages en série. Comptes rend. de la Soc. de Biologie de Paris. Séances de novembre 1923/1924. 2) Musculus sternalis. Acta Univ. Latv. X. 1924. 3) Par Rhinoceros bicornis sirds specifisko muskulatūru. Acta Univ. Latv. XV. 1926. 4) Haemapophysis beim Menschen. Anatomischer Anzeiger. Bd. 65, 1928. Jena.

16. **Jaunākais asistents Verners Kraulis** dzimis 1904. g. Sarkanmuižas pagastā, Enšķu mājās, lauksaimnieka ģimenē; beidzis Rīgas pilsētas ģimnasiju 1921. gadā un tanī pašā gadā iestājies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē. No maija 1924. g. viņš strādājis par voluntāru un no septembra 1924. g. par subasistentu pie medicīnas fakultātes psihiatrijas katedras. Decembrī 1927. g. Kraulis beidzis Latvijas Universitātes medicīnas fakultāti ar atzīmi: „ļoti sekmīgi“, iegūdamas ārsta gradu.

Iespējamie darbi: 1) Kāds psihoses gadījums pie morbus Basedovii. Latvijas Ārstu Žrunāls. 2) Pētījumi

par deģenerācijas un reģenerācijas gaitu S. dzimtā. L. Ū. godalgots ar I. godalgu. 3) Prōgresīvā paralise Sarkankalna slimnīcā pēdējos 20 gados.

17. **Jaunākais asistents Jānis Koceris** dzimis 1901. gada 14. jānvārī, 1919. g. beidzis reālģimnasiju, tajā pašā gadā iestāties Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kuŗu beidzis 1926. gadā, iegūdams ārsta gradu. 1919. g. viņš iestāties brīvprātīgi Latv. atbr. armijā, demobilizēts 1920. gadā. No 1923. gada līdz 1927. gadam Koceris strādājis par subasistentu pie Latvijas Ūniversitātes tieslietu medicīnas institūta, 1927. gadā ieguvis apriņķa ārstu gradu, no 1927. g. līdz 1928. gadam atradies obligātōriskā kara dienestā un paaugstināts par ārstu-leitnantu. 1928. gadā Koceris ievēlēts par jaunāko asistentu pie Latvijas Ūniversitātes tieslietu medicīnas Institūta.

18. **Asistente Marija Ķurzēne-Ozola** dzimusi 1899. gada 28. decembrī, vidusskolu beigusi Tverā 1917. gadā ar zelta medaļu; 1918. gadā Maskavā pie Rževskajas vidusskolas izturējusi pārbaudījumu 8-klasīgas vīriešu vidusskolas apmērā. 1919. g. iestājusies Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kuŗu beigusi 1925. g. 21. decembrī ļoti sekmīgi ar ārsta gradu. No 1. novembra 1921. g. līdz 1. februārim 1926. g. strādājusī kā subasistente pie medicīnas fakultātes fizioloģijas katedras. No 1. februāŗa 1926. gada līdz 1. novembrim 1926. gada strādājusī kā ārste-volontāre ūniversitātes bērnu klīnikā — zīdaiņu nodaļā, bet no 1. novembra 1926. gada līdz šim laikam turpat kā ūniversitātes bērnu klīnikas asistente. Viņas darbs kopā ar prof. E. Gartje ir „Über die Scharlachdiagnose“.

19. **Asistents Ādams Lūsis** dzimis 17. martā 1890. g. Ipiķu pagastā, Rijas mājās (Valm. apr.). Pirmizģlītību viņš baudījis mājās un pagasta skolā, pēc tam iestāties Pērnavas ģimnasijā, kuŗu nobeidzis 1911. g.; studējis Pēterpils Ūniversitātes matēmatikas un jūriskā fakultātē, un Kara medicīnas Akadēmijā. 1914. g. Lūsis iestāties Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē un 1918. g. nobeidzis šīs fakultātes kursu. 1919. g. viņš iestāties brīvprātīgi nacionālā armijā, nokalpojis 2 gadi par jaunāko ārstu Valmieras kājn. pulkā, piedalījies kaujās pret lieli-

niekiem un Bermontu; 1921. g. iestājies uz 2 sēmēstriem Berlīnes Ūniversitātes medicīnas fakultātē; 1922. g. iestājies Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē un 1923. g. nolicis valsts eksāmenus. No 1923. g. 15. nov. Lūsis iestājies par asistenta vietas izp., vēlāki par asistentu Latvijas Ūniversitātes terapeu-tiskā klīnikā; bijis zinātniskos komandējumos vasaras brīv-laikā: 1926. g. uz Berlīni, 1927. g. uz Vīni, Mincheni un Berlīni, 1928. g. uz Karalaučiem un Berlīni.

20. **Jaunākais asistents Arturs Meijs** dzimis 9. martā 1898. gadā Praviņu pagasta Karotniekos lauksaimnieka ģimenē. Pirmmācību viņš baudījis Ķemerēs, kurp vecāki pārgājuši uz pastāvīgu dzīves vietu. 1909. gadā Meijs iestājies F. Šmit-čena un L. Bērziņa ģimnasijas 2. klasē; ģimnasiju beidzis 1916. gadā ar sudraba medaļu. Tā paša gada rudens sēmēstrī viņš immātrikulējies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakul-tātē, kur absolvējis pirmos 2 kursus. 1918. gadā Meijs atgriezies Kurzemē, kādu laiku darbojies par dabas zinātņu skolotāju Tukuma reālskolā, tad 1920. gadā iestājies Latvijas Ūniversitā-tes medicīnas fakultātes 3. kursā. Tanī pašā laikā viņš bijis aktīvā kara dienestā Rīgas kara slimnīcas cheirurgiskā nodaļā par studentu-feldšeru. 1921. gadā, atstājot kara dienestu, strā-dājis par subasistentu medicīnas fakultātes cheirurgiskā fakul-tātes klīnikā; studijas beidzis 1923. gadā ar atzīmi „ļoti se-kmīgi“; studiju laikā bijis korporācijā „Lettonia“. Pēc augst-skolas beigšanas pirmo $\frac{1}{2}$ gadu Meijs strādājis par asistentu I. Rīgas pilsētas slimnīcas iekšējo slimību nodaļā. No 19. maija 1924. gada līdz 19. maijam 1926. gadam viņš bijis par jaunāko asistentu medicīnas fakultātes sieviešu klīnikā, pēc kam pār-gājis uz Valmieru par Valmieras pilsētas slimnīcas sieviešu no-daļas vadītāju un pilsētas ārstu. 1928. gada rudenī Meijs at-griezies Rīgā, ar nolūku speciālizēties cheirurgijā. No 15. okt. 1928. g. viņš ir jaunākais asistents pie vispārējās cheirurgiskās patoloģijas un terapijas katedras. Valmieras Lauku un Maz-pilsētu Ārstu Biedrības sēdēs uzstājies ar sekošiem referātiem: graviditas extrauterina diagnōstika, par eklampsiju, placenta praevia.

21. **Asistents Aleksandrs Mežciems** dzimis 4. aprīlī 1891. gadā Trikātā, Vidzemē. Pirmo izglītību viņš baudījis mājās, tad vienu gadu Palsmanes draudzes skolā; 1901 g. iestājies Rīgas Aleksandra ģimnasijā, kuŗu beidzis 1911. g.; no 1911. līdz 1916. g. stūdējis Tērbatas Ūniversitātē medicīnu un 1916. g. 12. decembrī ieguvis ārsta diplomu. Pasaules karā Mežciems strādājis Krievijas Sarkanā Krusta I. skrejošā kolonnā un vēlāk pārgājis IV. Vidzemes Latvijas Strēlnieku pulkā, no kuŗa 1917. gada novembrī aizbēdzis, lai izvairītos no lielinieku režīma. Pēc tam viņš iestājies Tērbatas Ūniversitātes terapeutiskā klīnikā par ordinātoru un tur nostrādājis no 1917. g. novembra līdz 1918. g. 1. jūlijam; tad bēdzis ar citiem virsniekiem un ārstiem no vācu okupācijas varas uz Archangelsku, kur iestājies par ārstu uz kuŗa kuģa „Jaroslava“; tanī pašā laikā strādājis arī Archangelskas un Mūrmanas jūras slimnīcā. 1918. gada beigās Mežciems ar minēto kuŗa kuģi nokļuvis Francijā — Bulonjā un tad Šerburgā, un strādājis Šerburgas kuŗa slimnīcā. Kādu laiku viņš darbojies Parīzē Latvijas dēlēģācijā pie Sabiedroto Valšķu miera konferences. 1919. g. 1. maijā viņš ar sanitāriem piederumiem Latvijas armijai komandēts uz Liepāju, kur nokļuvis 1919. g. 4. jūnijā. Kādu laiku Mežciems strādājis Liepājas Sarkanā Krusta slimnīcā, bet tad iestājies brīvprātīgi par kareivi pulkv. Baloža brigādē un devies ar studentu bataljonu uz fronti; vēlāk pārgājis Malienes partizānos. 1919. gada 25. jūlijā viņš iecelts par Liepājas garnizona lazaretēs virsārstu, pie kam lazareti nācies pašam ierīkot. 1919. gada novembrī Mežciems aktīvi piedalījies Liepājas aizstāvēšanā pret Bermonta bandu uzbrukumiem, pārzinādams nevien garnizona lazareti, bet arī pārsienamo punktu kaujas līnijā. 1921. gada 1. jānvārī Mežciems iecelts par asistentu Latvijas Ūniversitātes cheirurģiskā propaidentiskā klīnikā un 1924. g. līdz ar savu šefu, prof. Alksni, pārgājis uz cheirurģisko fakultātes klīniku. 1923. gadā Mežciems izturējis Dr. med. pārbaudījumus. Viņš apbalvots ar III. šķiras Lāčplēša kuŗa ordeni par nopelniem Latvijas atbrīvošanas cīņās.

Pūblicējis un nolasījis ārstu zinātniskās bierībās un kongresos šādus darbus: 1) Pseudartrōses ārstēšana un sva-
badu kaulu transplantācija. Referāts nolasīts 1921. g. Latvijas
Ārstu Biedrībā. 2) Makroglossia, makrocheilia, makromelia
gadījums. Iespiests Latvijas Ārstu Žurnālā 1925. gadā Nr. 1.
3) Ulcus ventriculi et duodeni perforativum. Iespiests Latvijas
Ārstu Žurnālā 1926. g. Nr. 5/6. 4) Kuņģa čūlas gadījums ar retu
perforācijas vietas lokalizāciju. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1926.
gadā Nr. 5/6. 5) Zur Kasuistik der kombinierten Makroglossia,
Makromelia und Makrocheilia. Deutsche Zeitschr. f. Chirurgie.
Bd. 206, 1927. 6) Phimosi un tās ārstēšana pie maziem bēr-
niem. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1928. g. Nr. 11/12. 7) Varices
cruris konservatīvā terapija. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1928. g.
Nr. 3/4. 8) Periarthritis humeroscapularis calcarea. Referāts
nolasīts Latv. Ārstu Biedrībā 1929. g.

22. **Asistents Viktors Milenbachs** dzimis 11. oktobrī 1898.
gadā Jelgavā, Jelgavas kroņa vidusskolu skolotāja M. ģimenē.
1907. gadā viņš iestājies Jelgavas ģimnasijas sagatavošanas
klasē; ģimnasiju beidzis ar zelta medaļu Taganrogā, Ukrainē,
uz kurieni kara apstākļu dēļ ģimnāsija bijusi ēvakuēta. Bez šīs
medaļas viņš sajēmis par latīņu darbu „Vita Ovidii“ pie Jelgavas
ģimnasijas pastāvošo Groškes zelta medaļu. 1916. g. rudenī
Milenbachs iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē,
kur studijas turpinājis līdz 1918. g. rudens sēmēstrim; kalpojis
Latvijas armijā vairākās kājnieku daļās par feldšeru-seržantu.
1920. g. viņš iestājies Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē,
kuŗu beidzis 1924. g. pavasarī. No 1924. g. 15. septembra Milen-
bachs bijis par subasistentu pie higiāinas institūta, 15. septembrī
1924. g. pavasarī viņš iestājies Latvijas Ūniversitātes dabas-
zinātņu fakultātē, kuŗas kommisiju eksāmeņus nolīcis 1926. g.
rudens sesijā; 1927. gadā nolīcis medicīnas doktōranda eksā-
meņus. No tā paša laika viņš strādā arī Latvijas Ūniversitātes
chēmijas fakultātes labōrātōrijās.

23. **Jaunākais asistents Verners Nolle** dzimis 29. jūlijā
1900. g. Būdenbrokas doktōrātā, Valmieras apriņķī, kur tēvs
nodarbojies ar ārsta praksi. 1905. g. vecāki pārnākuši uz pa-
stāvīgu dzīvi Rīgā. Šeit no 1909. g. viņš apmeklējis reālskolu,
kuŗu beidzis 1918. g., sajemdams gatavības apliecību. 1919.

un 1920. g. Nolle kalpojis Latvijas armijā, piedalīdamies arī kaujās pret lieliniekiem. 1921. g. sākumā, pēc demobilizācijas, viņš apmeklējis latīņu valodas kursus pie Izglītības Ministrijas un tanī pašā gada rudenī iestājies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē. Pa studiju laiku no 1924. g. Nolle sācis strādāt sava tēva sieviešu privātklīnikā par praktikantu, bet no 1926. g. cheirurgiskā fakultātes slīnikā par subasistentu. Medicīnas fakultāti viņš beidzis 1927. g., saņemdam ārstu diplomu, un no 1928. g. jūnija pieņemts par jaunāko asistentu cheirurgiskās fakultātes klīnikā; šo vietu izpilda līdz šim laikam.

Piedalīdamies L. Ū. cheirurgiskās fakultātes klīnikas asistentu zinātniskās sapulcēs, Nolle tur nolasījis sekošus referātus: 1) Par apendicitis chronica rentgendiagnōstiku. 2) Par moderno rentgenterapiju cheirurgijā. Latvijas ārstu un zobārstu kongresā 1928. g. nolasījis referātu: 3) Par collum femoris lūzumiem. Šis darbs iespiests Latvijas Ārstu Žurnālā 1929. g. 3/4. burtn.

24. **Jaunākais asistents Edvards Rencis** dzimis Rīgā 17. maijā 1898. gadā. No 1905. g. līdz 1911. g. viņš apmeklējis pamatskolu Rīgā un līdz 1917. gadam Rīgas pilsētas reālskolu; 1918. gadā nobeidzis Rīgas pilsētas virsreālskolu un iestājies Tērbatas Universitātes dabaszinātņu fakultātē. 1919. g. un 1920. g. viņš aktīvi piedalījies Latvijas atbrīvošanas kaujās; 1920. g. oktobrī pēc demobilizācijas iestājies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē un nobeidzis to 1926. gadā. 1926. g. vasaras sēmeštri Rencis immātrikulēts Minchenes Universitātē, kur strādājis farmakoloģijas institūtā prof. Štrauba vadībā; no 1924. g. rudens līdz 1926. g. strādājis Latvijas Universitātes farmakoloģijas institūtā par voluntāru, no oktobra 1926. g. par subasistentu un no 1927. g. septembra par jaunāko asistentu. 1927. g. vasarā Rencis strādājis Zviedrijā, Upsalas Universitātes farmakoloģijas institūtā profesora E. L. Bakmaņa un 1928. g. rudenī Beļģijā, Ģentes Universitātes farmakoloģijas institūtā prof. Heimansa vadībā. 1924. gadā Rencis izdevis latviešu valodā farmakoloģiju un toksikoloģiju pēc prof. Amslera lekcijām.

Iespiestie darbi: 1) Par antipyretica analģētisko darbību pie dzīvnieka. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1926. g.

3/4 burt. 2) Die Verlangsamung der Herztätigkeit durch Morphin. Arch. für exp. Path. u. Pharm. 1927, Bd. 125, 5. 352. 3) Some investigations into the pharmacodynamic properties of chlorophyll. Upsala Läkoreförnings förhandlingar. Nyföljd, 1927, Bd. 33, S. 371. 4) Action de l'insuline sur l'anémie expérimentale du lapin. Contribution à l'étude des substances inhibitrices du sang dans l'hyperglycémie. Comptes rendus des séances de la Soc. de biol., 1928, t. 98, p. 816. 5) Action de la chlorophylle sur les organes à innervation autonome. Cpt. rendus des séances de la Soc. de biol., 1928, t. 98, p. 818. 6) Action de la chlorophylle sur la pression sanguine et les vaisseaux sanguins. Cpt. rendus des séances de la Soc. de biol., 1928, t. 98, p. 812. 7) Action de la chlorophylle sur les thrombocytes et des leucocytes sanguins du lapin. Cpt. rendus des séances de la Soc. de biol., 1928, t. 98, p. 814. 8) Über die Wirkung der Lokalanaesthetika auf die isolierten Blutgefäße des Frosches. Arch. f. exp. Path. u. Pharmakol., 1923, Bd. 131, S. 357. 9) Die „Potential“- oder Phasenwirkungen der Lokalanaesthetika am Froschgefäßpräparat (kopā ar C. Amsleru). Arch. f. exp. Path. u. Pharmakol., 1928, Bd. 133, S. 274. 10) Zur Dynamik und Theorie mehrphasischer Wirkungen (kopā ar C. Amsleru). Wiener Mediz. Woch., 1928, Nr. 38. 11) Vom Mechanismus mehrphasischer Wirkungen. I. Teil. Die Phasenwirkungen der Kokaingruppe. Arch. f. exp. Path. u. Pharmakol., 1928, Bd. 135, S. 19. 12) Zur Pharmakodynamik des Chlorophylls. Skand. Arch. f. Physiologie, 1929. 13) Chlorophyll und Blutbild. Skand. Arch. f. Physiologie, 1929. 14) Vom Mechanismus mehrphasischer Wirkungen. II. Teil. Versuch einer allgemeinen Wertung (Theorie) der Phasenwirkungen. Arch. f. exp. Path. u. Pharmakol., 1929. 15) Über eine Art Umkehr der Bariumwirkung am Gefäßpräparat durch Glieder der Kokaingruppe. Arch. f. exp. Path. u. Pharmakol., 1929. 16) Lokalanaesthetik und Adrenalin. Arch. f. exp. Path. u. Pharmakol., 1929.

25. **Asistents Kristaps Rudzītis** dzimis 1899. g. 23. aprīlī Tadaikos, Grobiņas, tagad Liepājas apriņķī skolotāja ģimenē; iestājies 1909. gadā Liepājas Nikolāja ģimnasijā un vidusskolu nobeidzis ar zelta medaļu 1917. gadā Pēterpilī; 1917. gadā iestājiem Pēterpilī Kara medicīnas Akadēmijā, kuŗu nobeidzis 1922.g. Students būdams 3 gadus (1919.—1922.) strādājis iekšējo slimību slīnikā pie prof. Čistoviča. 1922. g. rudenī viņš atgriezies

Latvijā un no septembra mēneša strādājis kā subasistents terapeitiskā fakultātes klīnikā. Rudenī 1923. g. Rudzītis iegūst ārsta tiesības Latvijā un ievēlēts par jaunāko asistentu terapeitiskā fakultātes klīnikā; 1928. g. rudenī ievēlēts par asistentu. Aprīlī 1929. gadā viņš komandēts uz ārzemēm uz 1 gadu.

Iespējamie darbi: 1) Par kalnu saules iespaidu uz asins morfoloģiju. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1925. 2) Par spasmofiliju pie pieauguša. Latv. Ārstu Žurnāls. 3) Über leukozytäre Blutveränderungen unter dem Einflusse physikalisch-chemischer Prozesse. Fol. Haematolog. Bd. 33, Arch. 312, 1926. 4) Ein leukozytäres Phaenomen bei der Pneumonia crouposa in physikalisch-chemischer Beleuchtung. Fol. Haematolog. Bd. 37, H. 3/4. 1928. 5) Über einen Fall von Lymphogranulomatosis maligna, kombiniert mit Tuberkulose. Fol. Haematolog. Bd. 36, H. 3/4. 1928. 6) Untersuchungen über den Einfluss einiger gas- und dampfförmiger Mittel auf den menschlichen Organismus. I. Über den Einfluss gasförmiger Mittel auf die Magensekretion. 7) II. Veränderungen des leukozytären Blutbildes nach Magen und Dickdarmreizung. W. Kl. W. 1928. Nr. 39. 8) Leikocitāri fainomeni sakarā ar dažu gremošanas organu patoloģiju. Latvijas Ārstu Žurnāls. 1929. g. Nr. 1/2.

26. **Vecākais asistents Roberts Šiliņš** dzimis 31. decembrī 1888. g. Rīgā, beidzis Rīgas Aleksandra ģimnāziju 1908. g., tanī pat gadā iestājies Kijevas Universitātes medicīnas fakultātē un pilnu kursu beidzis maijā 1914. g., ārsta diplomu ieguvis maijā 1918. g. 14. jūlijā 1914. g. viņš iesaukts kara klausībā un iedalīts Lembergā evakuācijas punktā, pēc kam Donas un Kalmiku kazaku pulkos. No oktobra 1918. g. līdz 31. jānvārim 1919. g. Šiliņš bijis bēgļu gaitās no Donas apgabala līdz Liepājai; no februāra 1919. g. līdz oktobrim 1920. g. Liepājas pilsetas slimnīcā lipīgo un iekšējo nodaļu asistents; no 21. febr. 1919. g. līdz 1. augustam 1920. g. Liepājas garnizona kara ārsts (Liepājas jaunformējamo spēku ambulancē, Grobiņas bataljonā, Dobeles pulkā, Zemgales artilērijas pulkā); no 15. decembra 1920. g. līdz oktobrim 1922. g. vecākais ordinators Daugavpils, vēlāk Rīgas kara slimnīcas iekšējo un lipīgo slimību nodaļās; no 15. septembra 1922. g. Latvijas Universitātes terapeitiskas

klinikas asistents. Zinātniskā komandējumā viņš bijis 1925. g. uz Vīnes klīnikām un 1927. g. uz Minchenes klīnikām.

Iespējamie darbi: 1) Novoprotina iespaids pie ulcus ventriculi terapijas L. Ū. Ter. Chēmijā. 2) Anaemia pernicioza pēc Rīgas pilsētas silmnīcas datiem pēdējos 25 gados.

27. Asistents Jānis Skuja dzimis 1886. g. Vec-Piebalgā, beidzis Rīgas pilsētas ģimnasiju 1905. g., Maskavas Ūniversitātes fizikas un matēmatikas fakultātes dabas zinātņu nodaļu ar I. šķ. kandidāta gradu un Maskavas Ūniversitātes medicīnas fakultāti 1914. g. Šinī gadā Skuja iesaukts kā ārsts aktīvā kara dienestā. Valsts eksāmenus viņš nolīcis pie Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes 1921. g. No 1921. g. līdz 1. jūlijam 1929. g. Skuja bijis par Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes asistentu pie fizioloģijas katedras. Papildinājies viņš savā priekšmetā: 1928. gada vasarā Vīnes Ūniversitātes fizioloģijas institūtā un 1929. gada vasarā — Gracas Ūniversitātes fizioloģijas institūtā.

28. Asistents Pauls Štolceris dzimis 1897. gada 24. aprīlī Jelgavas apriņķa Bērzmuižas pagasta II. skolā, kur tēvs darbojies par tautskolotāju. 1908. gadā viņš iestājies Jelgavas ģimnasijā; 1915. gada pavasarī ieguvis minētā ģimnasijā gatavības apliecību un tā paša gada rudenī iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē; kara apstākļu dēļ Štolceris 1918. g. bijis spicsts studijas minētā ūniversitātē pārtraukt. 1919. gada aprīļa mēnesī Štolceris iestājies Latvijas nacionālā armijā II. Cēsu rotā; no 1920. gada jānvāra izpildījis II. Ventspils pulka jaunākā ārsta vietu. 1920. gada septembrī viņš demobilizējies un 1921. gada rudenī iestājies Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kur 1923. gada decembrī ieguvis ārsta diplomu. Pēc augstskolas beigšanas Štolceris nodarbojies par pašvaldības ārstu Kuldīgas apriņķa Skrundas pagastā, līdz 1925. gada septembra mēnesim. No minētā laika līdz tagadējam viņš darbojas par asistentu pie Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātes diagnōstikas katedras un iekšējo slimību propaedeutiskās klinikas.

29. **Jaunākais asistents Edvards Strautiņš** dzimis Liepājā 1. augustā 1902. gadā; vidusskolas izglītību baudījis Liepājas Nikolāja ģimnasijā no 1913.—1915. g., Maskavā — 4-tā ēvakuētā Varšavas ģimnasijā no 1915.—1917. g., Bakū — 4-tā pilsētas ģimnasijā no 1917.—1919. g., un 1921. gadā, pārbraucot ar saviem vecākiem atpakaļ Latvijā, iestājies Liepājas pilsētas reālģimnasijā, kuŗu arī absolvējis. 1921. gadā Strautiņš iestājies Latvijas Augstskolas medicīnas fakultātē; 1922. gadā ģimenes apstākļu dēļ spiests pārtraukt studijas Latvijas Ūniversitātē un pārcelties uz dzīvi Vācijā, kur iestājies Jēnas Ūniversitātes medicīnas fakultātē; pēdējo beidzis 1926. gadā „cum laude“ un ieguvis Dr. med. gradu. 1926. gadā viņš pārbraucis Latvijā, iestājies no jauna Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē un 1927. gada rudens sesijā nolīcis valsts eksāmenus ar atzīmi „ļoti sekmīgi“.

30. **Asistents Miķelis Veidemanis** dzimis 1895. gada 7. aprīlī Rīgā; beidzis Rēveles Nikolāja ģimnasiju 1915. gadā; tā paša gada rudenī iestājies Pēterpils Kara Medicīnas Akadēmijā, kuŗas trīs kursus beidzis pēc kursu sistēmas 1918. gadā. Līdz 1919. g. decembrim viņš kalpojis Igaunijā pulka jaunākā ārsta amatā; pēc tam brīvprātīgi iestājies Latvijas nacionālā armijā un sabijis vairāk karaspēka daļās par pulka jaunāko ārstu līdz 1922. gada pavasarim; piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās. Praktiskā medicīnā Veidemanis strādājis 1916. g. vasarā divīsijs pārsienamā punktā pie „Nāves salas“ un 1917. g. vasaras brīvlaikā I. Latviešu strēlnieku brigādes lazaretē, par studentu praktikantu. 1922. g. vasarā un rudenī viņš bijis par Rīgas aprīņķa sanitārārsta palīgu dezinfektoru 1922. g. rudens sēme-strī Veidemanis turpinājis iesāktās medicīnas studijas Latvijas Ūniversitātē, kuŗas pilnu kursu ļoti sekmīgi beidzis, iegūdamas ārsta gradu 1923. g. decembrī. 1922. gada ziemā viņš ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes tiesas medicīnas institūta subasistentu un par to sabijis līdz 1924. g. 1. jānvārim, kad ievēlēts par tā paša institūta jaunāko asistentu. No 1924. g. decembra līdz 1925. g. pavasarim Veidemanis izpildījis Rīgas aprīņķa ārsta pienākumus; bez tam vairākkārtīgi izpildījis Rīgas ap-

eksāmenu latīņu valodā viņš noturējis pie Pēterpils XII. ģimnāzijas 1916. gadā. Vētra studējis Pēterpils Psihoneuroloģiskā Institutā, Tērbatas Universitātē un Latvijas Universitātē. Latvijas Universitātes medicīnas fakultāti viņš nobeidzis 1923. g. decembrī; doktoranda eksāmenus izturējis 1926. gada sesijā. No 1922. gada oktobra Vētra strādājis par subasistentu un no 1924. gada līdz 1928. gada 1. jūlijam par jaunāko asistentu pie medicīnas fakultātes mikrobioloģijas katedras. Šinī laikā viņš vadījis praktiskos darbus baktērioloģijā un seroloģijā medicīnas, zobārstniecības un farmācijas studentiem. No 1926. g. 1. jūlija Vētra ievēlēts par iekšējo slimību hospitālās klīnikas asistentu. 1925. gada Latvijas ārstu kongresā viņš referējis par „Jauniem pajēmieniem tūberkulōses bacillu kultivēšanā” (iespiests kongresa rakstos). Viņš noturējis dažus desmitus populāri-medicīniskus priekšlasījumus Centrālās Izglītības Savienības, Ārpuskolas Izglītības Kongresu Padomes, Slimo Kašu Savienības un Rīgas Radiofona izdevumā. Sākot ar 1927. gadu Vētra ir Kaucminde mājturības semināra ārsts un higiānas skolotājs. Mēnešraksta „Tautas Veselības” atbildīgais redaktors viņš ir no 1. VIII. 1927. gada līdz 1. jūl. 1928. gadam.

Iespiestie darbi: 1) Influence un gripa. Tautas Veselība, lpp. 7., 1927. g. 2) Ūdens. Tautas Veselību, lpp. 97. 1927. g. 3) Sargājieties no tifa. Tautas Veselība, lpp. 159. 1927. g. 4) 1927. gadā iespiestā brošūra: Saaukstēšanās.

32. **Jaunākā asistente Marta Vīgante** dzimusi lauksaimnieka ģimenē 1900. g. 18. martā Kūduma pagasta Picuļos, Cēsu apriņķī. Pirmo izglītību viņa baudījusi vietējā pamatskolā; pēc tam M. Neija Cēsu sieviešu ģimnāzijā, kur viņa beigusi 1920. g. Tai pašā gada rudenī Vīgante iestājusies Latvijas Universitātes medicīnas fakultātē, kur viņa beigusi 1926. gada rudens sēmeštrī ar atzīmi „ļoti sekmīgi”. 1925. g. jānvārī viņa ievēlēta par subasistenti pie iekšējo slimību hospitālās klīnikas katedras; 1928. g. oktobrī ievēlēta par jaunāko asistenti pie minētās katedras.

33. **Asistents Aleksandrs Vitoliņš** dzimis 30. jānvārī 1896. gadā Madonas apriņķī, Vietalvas pagasta Vērsēnu mājās.

Pirmo izglītību viņš baudījis mājās, pēc tam iestājies Vietalvas divklašu ministrijas skolā, kuŗu beidzis 1910. g.; sagatavojies tālāk ar privāttundām un 1912. g. iestājies Rīgas pilsētas ģimnasijā, kuŗu beidzis 1917. g. 1917. g. rudenī Vītoliņš iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kur studējis līdz 1918 g. I. sēm. beigām; 1918. g. rudenī iestājies Tērbatas vācu okupācijas laika ūniversitātē, kur studējis līdz viņas slēgšanai (vienu sēmēstri). 2. jūlijā 1919. g. Vītoliņš iestājies brīvprātīgi Latvijas armijā Rīgā, V. bataljonā IV. rotā; vēlāk no turienes pārvests par medicīnas feldšeru uz armijas I. sanitāro vilcienu, kur kalpojis līdz 28. februārim 1921. g. 1920. g. rudenī Vītoliņš iestājies Latvijas Ūniversitātes medicīnas fakultātē, kuŗu beidzis ļoti sekmīgi ar ārsta gradu 7. februārī 1927. gadā. No 1925. gada 10. oktobra viņš strādājis par voluntāru subasistentu Latvijas Ūniversitātes iekšējo slimību propaedeutiskā klinikā; pēc medicīnas fakultātes beigšanas par voluntāru asistentu turpat; no 1. jūlija 1928. g. — par jaunāko asistentu Latvijas Ūniversitātes iekšējo slimību propaedeutiskā klinikā.

34. Asistents Jānis Vilde dzimis 16. aprīlī 1900. g. Turkalnes pagastā, apmeklējis Ropažu pagasta un draudzes skolu; 1913. g. iestājies Rīgas pilsētas reālskolā, 1915. g. kara apstākļu dēļ pārgājis uz Tērbatas reālskolu un 1917. g. uz Latviešu Izglītības biedrības vidusskolas ģimnasijas nodaļu, kuŗu beidzis 1919. g. pavasarī. Latvijas Ūniversitātē Vilde immatrikulējies 1919. gada rudenī; 1919.—1920. g. bijis kara dienestā. Latvijas Ūniversitāti Vilde beidzis ļoti sekmīgi 1924. gada decembrī. No 1920.—1925. g. viņš strādājis kā subasistents pie Latvijas Ūniversitātes anatomijas katedras un pēc tam turpat dažus mēnešus kā jaunākais asistents; no 1925. g. maija līdz 1926. gada septembrim kā subasistents pie Latvijas Ūniversitātes nervu slimību klinikas, tad līdz 1928. g. septembrim turpat kā jaunākais asistents un pēc tam — asistents. 1924. g. Vilde godalgots ar 1. godalgu par darbu „Materiāli par libiešu antrōpologiju.“ No 1927. g. novembra līdz 1928. g. jūlijam viņš papil-

dinājiem nervu sistēmas histopatoloģijā „Deutsche Forschungsanstalt für Psychiatrie“ Minchenē.

Iespiestie darbi: 1) Lobus azygos — retā labās plaušas anomalija — Latv. Ūniv. raksti IX. — 1924. 1-a) Sur un cas de lobe azygos — Compt. rend. soc. Biolog. Paris — 1925. 2) Māteriāli par libiešu antrpologiju — Latv. Ūniv. raksti X. — 1925. 3) Über eine bisher unbekannte Ursprungsmöglichkeit des M. serratus posterior inferior. — Anatom. Anzeiger. Bd. 59. — 1924/25. 4) Par latviešu antrpologiju — Daba 1925. 5) Der praeaortale Verlauf der V. hemiazygos — Latv. Ūniv. raksti XII. — 1925. 5-a) La disposition préaortique de la veine démi-azygos — Compt. rend. soc. Biol. Paris — 1925. 6) Über das Gewichtsverhältnis der Hirnhälften beim Menschen — Latv. Ūniv. raksti XIV. — 1926. 7) Māteriāli par latviešu smadzeņu svaru — Latv. Ūniv. raksti XIV. — 1926. 8) Par smadzeņu svara nozīmi — Daba 1926. 9) Par zempakauša dūrienu — Latv. Ārstu Žurn. 1927. 10) Par abpusēju reumatisku u. auriculotemporales neuralģiju — Latv. Ārstu Žurn. 1927. 11) Mātes un meitas smadzeņu audzējs — Latv. Ārstu Žurn. 1927. 12) Par funkcionālas dabas cirkulācijas traucējumiem pie smadzeņu asiņošanas — 2. Latv. ārstu un zobārstu kongr. darbi — 1929. 13) Vairāki populāri raksti par antrpologiju, nervu slimībām žurn. „Nākotnes spēkā“ un konversācijas vārdnīcā. 14) Vairāki zinātniski un populārzinātniski referāti ārstu b-bās un citur.

35. Asistente Minna Zušmane-Mazkalniņa dzimusi 1892. gadā Ļaudones muižā; 1911. g. beigusi Rīgas Maldoņa ģimnāziju; tanī pašā gadā iestājusies Kijevas sieviešu medicīnas institūtā, kurā pilnu kursu beigusi 1916. g., izturēdama valsts eksāmenu pie Kijevas Ūniversitātes. No 1916.—1918. g. viņa strādājusi D.-R. frontē „Zemstvu“ savienības hospitālī, bet no 1918.—1919. g. Kijevas pilsētas slimnīcas sieviešu slimību nodaļā; 1919. g. sākusi strādāt ādas un venerisko slimību nodaļā, kur darbojusies līdz 1920. gadam, kad atgriezusies Latvijā. 1921. g. Mazkalniņa strādājusi valsts Aleksandra augstumu slimnīcas sieviešu venerisko slimību nodaļā kā voluntāre; pēc tam iestājusies pilsētas slimnīcas ādas un venerisko slimību nodaļā, kur darbojusies tāpat kā voluntāre līdz pat 1922. gada jūlijam, kad tikusi ieskaitīta pie ūniversitātes ādas un venerisko slimību

katedras kā jaunākā asistente. Strādājot universitātes klīnikā, viņa lasījusi priekšlasījumus par veneriskām slimībām un viņu apkaņošanuursos, sarīkotos mātēm, Baltā Krusta sarīkotos priekšlasījumu ciklos u. c. Izņemot populāri-zinātnisku apcerējumu par veneriskām slimībām un tā apkaņošanu, zinātnisku iespiestu darbu nav. 1928. gadā viņa izturējusi doktōranda eksāmenus.

IX. Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Kārlis Balodis** dzimis 1864. g. 20. jūnijā Kokneses draudzē, sagatavojies ar pašmācīšanos abiturijai un nolīcis gatavības pārbaudījumus Jelgavas ģimnasijā decembrī 1883. g., studējis Tērbatā teoloģiju no 1884. līdz 1887. g. rudenim, bijis par kandidātu Vidzemē 1888. g., ceļojis pa Brazīliju no 1889. līdz 1891. g., tad studējis Jēnā ģeogrāfiju un dabas zinātnes un prēmōvējies ar disertāciju *Der Staat Santa Catharina in Südbrasilien*. K. Balodis bijis par evaņģ.-luteriskās draudzes mācītāju Zlatoustā (Uralos) no 1893. g. līdz 1895. g. pavasarim, apkalpojis reizē arī Ufas latviešu kolonistus. Tanī laikā viņš kopā ar Dr. med. L. Beseri sarakstījis darbu par pareizticīgo Krievijas iedzīvotāju mirstību. 1895. gada rudenī Balodis devies uz Mincheni, pēc tam uz Berlīni studēt tautsaimniecību un statistiku; pielaists par privātdocentu Berlīnes Ūniversitātē decembrī 1899 g. uz habilitācijas darba *Die Lebensdauer der ländischen und städtischen Bevölkerung und die mittlere Lebensdauer in Stadt und Land* pamata. Viņš bijis arī par redaktoru Rīgā no 1900. līdz 1902. g. pie „Mājas Viesa“, „Mēnešraksta“ un „Dienas Lapas“. K. Balodis ievēlēts par Prūsijas Statistiskās valdes locekli aprīlī 1904. g., par profesoru Berlīnē jūnijā 1905. g. ar uzdevumu lasīt par Krievijas agrār-, rūpniecības apstākļiem un finansēm; bez tam viņš Berlīnes Ūniversitātē lasījis vispārējo un saimniecības statistiku, satiksmes un koloniju politiku un 1915.—1918. g. Adolfa Vāgnera un Zēringa vietā par vispārējām finansēm. K. Balodis bijis piekomandēts no 1908. līdz 1909. gadam vācu Reichsschatzamt'am (finansu valdei), kur rediģējis un pa daļai pats sarakstījis II. un III.

piemiņas rakstu sējumus par lielvalšķu finansēm un pēdējo gadu desmitu saimniecisko attīstību. Viņš izstrādājis vācu valdības uzdevumā 1906., 1908., 1912. un 1914. gada piemiņas rakstus par Vācijas apgādību un pārtiku un izejvielām kara laikā, kāpēc bijis karā laikā, blakus savam kārtējam darbam statistiskā valdē, piekomandēts vācu kara valdē (Kriegsamt) ar uzdevumu pastāvīgi sniegt ziņojumus par Antantes valšķu apgādāšanu ar pārtiku un par zemūdens kara panākumiem. K. Balodis izstrādājis piemiņas rakstus par kārtiņu sistēmas ievēšanu Vācijā un nepieciešamo lauksaimniecības statistikas reformu; vadījis kara laikā bez iedzīvotāju statistikas arī Prūsijas agrārstatistiku, reformētu pēc viņa aizrādījumiem. Pēc kara 1919. gada rudenī viņš pārnācis Latvijā, kur no tā laika darbojas par profesoru Latvijas Universitātē.

Iespējamie darbi: A. 1) Der Staat Santa Catharina in Südbrasilien. Jena, Dissertation, 1892. 2) Смертность, возрастной составъ и долговѣчность русскаго православнаго населенія, kopīgi ar Dr. med. L. Beserī, Pēterpili 1895. g. 140 lp.; godalgots 1898. g. ar Pēterpils Zinātņu Akadēmijas lielo zelta medaļu. 3) Die wirtschaftliche Lage Russlands. Schmollers Jahrbuch 1898, 96. lp. 4) Die wirtschaftliche Bedeutung von Sibirien. Conrads Jahrbücher 1896. 47 lp. 5) Die Bedeutung der Landwirtschaft und der Industrie in Deutschland. Schmollers Jahrbuch, 1898, 58 lp. 6) Die Bedeutung von Südbrasilien für die deutsche Kolonisation. Schmollers Jahrbuch 1899, 24 lp. 7) Die Lebensfähigkeit der ländlichen und städtischen Bevölkerung. Leipzig, 1897, 93 lp. 8) Die mittlere Lebensdauer in Stadt und Land. Schmollers Forschungen, 1899, 140 lp. 9) Die deutsch-russischen Handelsbeziehungen. Schriften des Vereins für Sozialpolitik, 1899, 64 lp. 10) Die deutsch-amerikanischen Handelsbeziehungen. Schriften des Vereins für Sozialpolitik, 1899, 48 lp. 11) Landwirtschaft und Kolonisation im spanischen Amerika. Schmollers Forschungen, 1903, 35. lp. 12) Die Sterblichkeit der orthodoxen Bevölkerung Russlands 1851—1890. Allgem. Statist. Archiv, 1896, 351 lp. 13) Deutschlands wirtschaftliche Entwicklung seit 1870. Schmollers Jahrbuch 1900, 24 lp. 14) Schnellverkehr und Tarifreform. Schmollers Jahrbuch 1904, 45 lp. 15) Wohnungsfrage und Gartenstadtproblem. Schmollers Jahrbuch 1908. 64 lp. 16) Zur Frage nach den Gewinnen der Terraingesell-

schaften. Schmollers Jahrbuch 1908, 16 lp. 17) Das Versuchsgut Quednau. Schmollers Jahrbuch 1903, 10 lp. 18) Die Produktivität der Landwirtschaft. Schriften des Vereins für Sozialpolitik, Band 12, 1909, 37 lapp. 19) Beiträge zur Frage nach der Produktivität der Arbeit, I, die Produktivität der Arbeit in der Landwirtschaft. Schmollers Jahrbuch, Band XXIX, 1906, 28 lapp. 20) Die Produktivität der industriellen Arbeit. Schmollers Jahrbuch 1910, 35 lapp. 21) Sterblichkeit und Fortpflanzung der Stadtbevölkerung. Conrads Jahrbücher 1909, 21 lapp. 22) Richard Boeckh und das Statist. Jahrbuch der Stadt Berlin, 1876—1900. Schmollers Jahrbuch 1902, 16 lapp. 23) Der Streit um die finanzielle Belastung des deutschen Volkes. Conrads Jahrbücher 1908, 15 lapp. 24) Die Statistik in Deutschland, München 1911, Güterbedarf und Konsumtion. 15 lapp. 25) Die wissenschaftlichen Ansichten über Kolonialpolitik, aus der Festschrift für Schmoller 1908, 12 lapp. 26) Brasilien. 1904, 25 lapp. 27) Deutsche Volksernährung im Kriege. Preussische Jahrbücher 1914. 28) Die Stellung der österreichischen Landwirtschaft. Schriften des Vereins für Sozialpolitik, 1916, 30 lapp. 29) Die Reichssteuer-Vorlagen vom März 1916. Schmollers Jahrbuch 1916, 16 lapp. 30) Die Volksernährung in Krieg und Frieden. Schmollers Jahrbuch 1915, 37 lapp. 31) Die Volksernährung im ersten und zweiten Kriegsjahre. Schmollers Jahrbuch 1916, 24 lapp. 32) Grundriss der Statistik. Berlin 1913, 347 lapp. 33) Die Wiedergutmachungsfrage und ihre Lösung. Berlin 1921, 19 lapp. 34) Der Bankerott der freien Wirtschaft. Jena 1923, 58 lapp. 35) Der Zukunftsstaat, 1. Auflage Stuttgart 1898, 104 lapp.; 2. Auflage (pīlnīgi jauns izdevums), Stuttgart 1919, 240 lapp.; 3. Auflage 1920, 280 lapp.; 4. Auflage, Berlin 1927, 307 lapp. 36) Die Sparkassen in Preussen. Zeitschrift des Preuss. Statist. Landesamts 1904. 37) Die Dampfkraft in Preussen. Turpat 1906. un 1908. 38) Die wissenschaftlich richtige Berechnung der Indexziffern. Turpat 1912. 39) Die Bevölkerungsbewegung der letzten Jahrzehnte in Preussen und einigen and. Staaten Europas. Turpat 1914. 40) Die Ackerstadt. Berlin 1918. 58 lapp. 41) Palästina. Berlin 1918, 40 lapp. 42) Wie viele Menschen kann die Erde ernähren? Schmollers Jahrbuch 1912. 43) La Latvie. Latv. Ūniv. Rakstos III. burtn. 1922. g., 35 lapp. 44) Les forces hydrauliques de la Latvie. L. Ūniv. Rakstos VI. burtn. 1923. g., 28 lapp. 45) Quel maximum de population notre terre est elle en état d'alimenter? Latv. Ūniv. Rakstos

IV. burtn. 1922. g., 37 lapp. 46) Garden cities or agricultural cities? Latv. Univ. Rakstos 1924. g., X. burtn., 43 lapp. 47) Грядущие экономические вопросы России. СПб. 1904, 78 lapp. 48. Марксизмъ или теорія высшей производительности? СПб. 1904, 35 lp. 49) Ievads tautsaimniecībā, Tautsaimniecības teorija. Rīgā, 1920. g. II. izdevums 1924. g. 242 lapp. 50) Oikonomiskā politika. Rīgā, 1923. g. 172 lapp. 51) Die wirtschaftlichen Grundlagen der russischen Volkswirtschaft, Sonderabdruck aus Russlands Kultur und Volkswirtschaft. Berlin, 1912. 52) Sowjet-Russland. Berlin, 1920, 58 lapp. 53) Die Wechselbeziehungen zwischen Stadt und Land. Berlin 1918. 201 lapp. aus: Arbeitsziele der deutschen Landwirtschaft nach dem Kriege. 54) Die Finanzen der Grossmächte. Berlin 1908, II. sēj. 55) Die deutschen Finanzen nach dem Kriege. Berlin 1918. Separatabdruck aus: „Europäische Wirtschaftszeitung“ 1918., 60 lapp. 56) Die „Nova Anlantis“ des Bacon. Latv. Univ. Rakstos XIV. b. 1926. g.

B. Oikonomistā sekoši raksti: 1) 1924. g. Nr. 5. Doles spēka stacijas finansēšanas problēms. 2) 1924. g. Nr. 8. Kā panākt lielāku tīriņēmumu no mūsu mežiem. 3) 1924. g. Nr. 12. Muitas tarifa jautājums. 4) 1924. g. Nr. 15. Mežu atjaunošana. 5) 1924. g. Nr. 20. Linu ražošana un izstrādāšana. 6) 1924. g. Nr. 22. Tabakas monopōls. 7) 1925. g. Nr. 6. Sociālie likumi. 8) 1925. g. Nr. 7, 8, 9. Mūsu kuģniecības nākotne. 9) 1925. g. Nr. 11. Mūsu tekstilrūpniecības nākotne. 10) 1925. g. Nr. 12/13. Valsts monopōls. 11) 1926. g. Nr. 4. Dānijas lauksaimniecība. 12) 1926. g. Nr. 6. Dānijas rūpniecība, kuģniecība un finanses. 13) 1926. g. Nr. 10, 11. Padomju Krievijas saimnieciskā attīstība. 14) 1926. g. Nr. 15/16. Padomju Krievijas finanses, transports un rūpniecība. 15) 1927. g. Nr. 6. Fords un fordisms. 16) 1927. g. Nr. 12/13. Pasaules saimnieciskā konference Ženevā. 17) 1927. g. Nr. 12/13, 14/15. Paneuropas un Austrumeuropas Savienotās Valstis. 18) 1927. g. Nr. 23. Latvijas jaunais muitas tarifs. 19) 1928. g. Nr. 7. Mākslīgo māslu problēms. 20) 1928. g. Nr. 10. Dzelzs āmura jautājums Latvijā. 21) 1928. g. Nr. 10. Ūdens spēka stacijas Latvijā.

2. **Profesors Jānis Čakste** (†) dzimis 1859. g. 14. septembrī Lielsesavas pagastā, Čakstes-Zirņu mājās. Pirmo izglītību Jānis Čakste ieguvis mājās, pēc tam izglītojies Jelgavas Sv. Annas elementārskolā, kuru nobeidzis ar atzīmi „reif“ (gatavs), kas toreiz deva tiesību bez pārbaudījumiem iestāties ģim-

nasijas jaunākajā klasē (septima). No Sv. Annas elementārskolas ap 1875. gadu J. Čakste iestājies Kurzemes guberņas ģimnasijā, turpat Jelgavā, kur tanī laikā tāpat, kā iepriekšējā skolā, visi mācības priekšmeti mācīti vācu valodā. Latviešu valodu Jānis Čakste mācījies „vakarnieku“ sapulcēs, jo tāds pulciņš pastāvējis Jelgavā no 1861. gada latviešu ģimnasistu pašizglītības nolūkos. 1882. gada pavasarī Jānis Čakste nobeidzis Jelgavas ģimnasijas kursu un 1882. gada rudenī iestājies Maskavas Universitātes jūriskā fakultātē. Sevišķi dziļu iespaidu uz J. Čaksti atstājis valsts tiesību profesors M. M. Kovaļevskis, un bez tam viņš nopietni piegriezies romiešu tiesībām un izstrādājis vairākus seminārdarbus prof. Bogolēpova vadībā. J. Čakste studijas nobeidzis paredzētos četros gados un apmeties par advokātu Jelgavā, kur attīstījis plašu darbību sabiedriskā dzīvē. 1906. gadā ievēlēts I. Krievijas Valsts Domē (viņu ievēlējuši arī komisijā atbildes sastādīšanai troņa runai, kurā viņam nācās piegriezties valsts tiesību jautājumiem). Kad I. Krievijas Valsts Domē atlaida, Jānis Čakste līdz ar daudz citiem I. Domes locekļiem parakstīja Viborgas uzsaukumu, par ko viņš dabūja līdz ar citiem 168. deputātiem izciest 3 mēnešus cietuma. Kara gados viņš piedalījies lielā bēgļu apgādāšanas darbā kā Tērbatas bēgļu komitejas priekšnieks, vēlāk Bēgļu apgādāšanas centrālkomitejas priekšnieka biedrs un priekšnieks. 1917. gadā pēc februāra revolūcijas J. Čakste iecelts par Kurzemes guberņas komisāru (gubernātoru) un piedalījies Nacionālās Padomes darbā. 1917. g. būdams Stokholmā viņš sarakstījis grāmatu Die Letten und ihre Latvija. 1918. gada novembrī J. Čakste ievēlēts par Tautas Padomes priekšsēdētāju, vēlāk 1920. g. par Satversmes Sapulces prēsidentu. Blakus saviem tiešiem pienākumiem J. Čakste veicinājis mūsu universitātes nodibināšanos, aktīvi piedalījies pie tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes organisēšanas un kopā ar citiem izstrādājis mācības plānus un programmas fakultātes abām nodaļām; piedalījies arī mācību spēku uzaicināšanā un strādājis fakultātē par starpvalstisko tiesību docentu. 1919. g. 14. novembra sēdē Latvijas Augstskolas Organizācijas Komiteja ie-

vēlējusi viņu par profesoru. Bez tam valsts tiesību lekcijas J. Čakste lasījis kara akadēmiskos virsnieku kursus un virsnieku kursus. Lekcijas universitātē Jānis Čakste lasījis līdz 1922. g. rudenim, kad viņu ievēlēja par Valsts Prēsidentu. Tad viņš kā profesors jē atvaļinājumu pa Valsts Prēsidenta amata laiku, lai pēc trim gadiem turpinātu savas lekcijas, bet 1925. g. to no jauna ievēlēja par Valsts Prēsidentu nākamiem trim gadiem. Kad Latvijas Universitāte svinēja savus piektos gada svētkus, viņa piešķīra J. Čakstem Dr iur. honoris causa. Vēlākī, saņemot doktora diplomu, viņš turēja akadēmisku runu — pēdējo universitātes sienās — par tematu „Lietpratība, viņas nozīme un svars valsts un zinātniskā dzīvē”. 1927. g. 14. martā nāve pārtrauca J. Čakstes dzīvi.

3. Profesors Benedikts, Kornelijs, Georgs Frēze dzimis 1866. g. 27. oktobrī kā Tērbatas ģimnāzijas vēstures virsskolotāja Nikolāja Frēzes otrais dēls. B. Frēze apmeklēja Tērbatas ģimnāziju (1878.—1885. g.), saņēmis gatavības apliecību 1885. g. jūnijā un nodarbojies pēc tam vienu gadu kā mājskolotājs. No 1886. līdz 1890. gadam viņš studējis Tērbatas Universitātē jūrisprudenci, iegūdamis pēc 4 gadu studijām kandidāta gradu, kā arī zelta medaļu par darbu *Das Senatusconsultum Macedonianum*. 1894. g. viņš devies krievu valdības komandējumā uz Berlīni, lai kā romānistiskā institūta loceklis profesoru Pernices, Eka (Eck) un Dernburga vadībā sagatavotos profesūrai Krievijā. 1897. g. viņa speciālstudijas nobeigušās, un rakstu darbs *Zur Lehre von der Quittung* minēto profesoru pieņemts. Atgriezies Krievijā B. Frēze, ministru maiņas dēļ, atstāts nomaļus un profesūru nav dabūjis, kaut gan pēc visaugstākā rikojuma par romānistiskā institūta dibināšanu romiešu tiesību profesoru sagatavošanai krievu universitātēm viņam bijusi tiesība uz tūlītēju vietas piešķiršanu. Apstākļu spiests, B. Frēze palicis Rīgā par advokātu un tajā pat laikā tirdzniecības un lauksaimniecības tiesību docentu Rīgas Politehniskā Institūtā (1898.—1901. g.). 1901. g. viņš saņēmis Jaroslavas Demidova liceja uzaicinājumu iejēmt par vietas izpildītāju vakanto romiešu tiesību katedru, bet gan tikai par atalgotu privātdocentu. Dažus gadus vēlāk

Jaroslavā viņam uzticējuši priekšlasījumus arī tirdzniecības, vekseļu un jūras tiesībās. Pēc sekmīgi izturēta maģistra pārbaudījuma 1909./10. g. Ķijevā, B. Frēze divu gadu laikā uzrakstījis savu maģistra darbu Očerki greko-egipetskago prava, un 1912. g. to iesniedzis Maskavas Ūniversitātes jūridiskai fakultātei. Darba aizstāvēšana notikusi tikai 1913. g. martā, un tūlīt pēc tam Jaroslavā viņš ievēlēts par ekstraordināru profesoru (1913. g. maijā). Bez tam tas jau agrāk atraidījis Tomskas Ūniversitātes un divkārtīgo Varšavas Ūniversitātes uzaicinājumu. 1917. g. martā B. Frēze vienbalsīgi ievēlēts par Maskavas Ūniversitātes profesoru romiešu tiesībās, bet sakarā ar personālpārmaiņām fakultātes mācības spēku sastāvā vēlēšanas anulētas. 1918. g. februārī B. Frēze ievēlēts Jaroslavā par ordināru profesoru romiešu tiesībās, bet 1918. g. augustā atgriezies dzimtenē un no 1919. g. 27. septembra sākot ir Latvijas Ūniversitātes profesors romiešu tiesībās.

Iespiestie darbi: 1) Senatus consultum Macedonianum. 2) Die Lehre von der Quitung (SZ). 3) Aus dem gräko-ägyptischen Rechtsleben. 4) Očerki greko-egipetskago prava. 5) Zur Lehre vom gräko-ägyptischen Kauf. Ztschr. fr. vergl. Rechtsgesch. 6) Viva vox iuris civilis (SZ). 7) Prokura-tur und negotiorum gestio im röm. Recht. Festg. f. Cornil. 8) Die defensio, solutio und expromissio des unberufenen Dritten. Festg. f. Bonfante.

4. **Profesors Vjačeslavs Gribovskis (†)** dzimis 1867. g., beidzis Pēterpils Ūniversitātes jūridisko fakultāti ar I. šķiras diplomu 1891. g.; tanī pašā gadā ieskaitīts valsts parādu dzēšanas komisijas ierēdņu skaitā. 1892. g. Gribovskis atstāts sagatavoties profesūrai valsts tiesībās; tanī pašā laikā bijis par kontroliera jaunāko palīgu, no 1894. g. par štata kandidātu tiesu amatiem pie Kronštates jūras kara tiesas, 1896. g. iecelts par Galvenās jūras kara kuģu pārvaldes virsaudītōru. No 1896. g. sākuma viņš darbojies kā privātdocents Pēterpils Ūniversitātē; 1897. g. aizstāvējis savu maģistra disertāciju „Народъ и власть въ Византийскомъ государствѣ”. Tanī pašā gadā Gribovskis iecelts Baltijas jūras eskadras pavēlnieka štābā par flagmaņa

virsauditōru; arī vēlāk līdzās ūniversitātes darbam bijis vēl kā ierēdnis dažādos amatos satiksmes ministrijā, galvenā jūras pārvaldē, iekšlietu ministrijā un citur. 1901. g. viņš aizstāvējis savu doktora disertāciju: „Высшій судъ и надзоръ въ царствованіи императрицы Екатерины II“. Par šo darbu viņam no Zinātņu Akadēmijas piešķirta Puškina prēmija. No 1905. g. Gribovskis bijis par Archaioloģiskā Institūta docentu, kur lasījis krievu tiesību vēsturi. 1909. g. 8. septembrī viņš iecelts par kārtēju profesoru Novorosijskas Ūniversitātē, kur lasījis policijas tiesības un pēc tam tiesību enķiklopaidiju un tiesību filosofiju. 1912. g. Gribovskis iecelts par krievu tiesību vēstures profesoru Pēterpils Ūniversitātē, kur lasījis arī tiesību enķiklopaidiju un tiesību filosofijas vēsturi. 1917. g. 20. martā atstājis Pēterpils kārtējā profesora amatu; no 1917. g. 10. novembra bijis par kārtēju profesoru Tomskas Ūniversitātē, kur lasījis krievu tiesību vēsturi, no 1919. g. 22. jānvāra bijis turpat par jūridiskās fakultātes dekānu. No 1919. g. 22. oktobra Gribovskis iejēmis Vladivostokas Politehniskā Institūtā kārtējā profesora amatu un lasījis administratīvās tiesības; bijis tur arī par dekāna v. i. un prorektōru. No 1920. g. 1. jūlija viņš ievēlēts par valsts tiesību profesoru Latvijas Ūniversitātē. Viņš lasījis arī Latvijas Tautas Ūniversitātē tiesību filosofiju un socioloģiju, bet virsniekuursos kaŗa psiholoģiju. Profesors V. Gribovskis ir bijis vairākos zinātniskos komandējumos un jēmis dalību zinātnieku kongresos.

Bez minētām divām maģistra un doktora disertācijām viņš sarakstījis sekošus plašākus darbus:

1) Памятники русскаго законодательства XVIII. в.—Эпоха Петровская СПБ. 1907. 2) Государственное устройство и управление Россійской имперіи. Одесса 1912; tas pats darbs žurnālā Das öffentliche Recht der Gegenwart zem nosaukuma „Das Staatsrecht des Russischen Reiches“. 3) Обзоръ исторіи русскаго права удѣльно-вѣчевого и московскаго периодовъ“. 1916—1917 г. г. 4) Обзоръ лекцій по государственному праву. Вып. I. и II. Рига, 1922 г. Bez tam viņš ir sarakstījis veselu rindu dažādu rakstu par sabiedriski - valstiskiem jautājumiem un bijis vairāku žurnālu un avižu līdzstrādnieks.

4. **Profesors Vladimirs Kosinskis** 1883. g. nobeidzis Novgorodas-Severskas (Čerņigovas guberņā) klasisko ģimnasiju un iestājies Maskavas Ūniversitātes fizikas-matēmatikas fakultātē, kuŗas matēmatikas nodaļu beidzis 1887. gadā, iegūdams matēmatikas zinātņu kandidāta gradu. Tanī pat 1887. gadā V. Kosinskis iestājies tās pašas ūniversitātes jūridiskā fakultātē, kuŗu beidzis 1891. gadā ar I. šķiras diplomu. Sākot ar 1892. gada jānvāri viņš atstāts pie Maskavas Ūniversitātes jūridiskās fakultātes pie politiskās oikonomijas un statistikas katedras pie prof. Aleksandra Čuprova, lai triju gadu laikā sagatavotos profesūrai; 1895. gada pavasarī izturējis politiskās oikonomijas un statistikas maģistrā eksāmenu un sākot ar 1896. gada 1. jānvāri komandēts uz 3 gadiem uz ārzemēm, lai tur papildinātos zinātnēs. Darbodamies tautsaimniecības teōrijas un politikas jautājumos, kā arī pētidams dažus paidagōģiska rakstura problēmus, viņš strādājis Berlīnes, Parīzes, Londonas un Drezdenes (Goethe-Stiftung) bibliotēkās pie savas maģistrā disertācijas, kas veltīta krēdīta teōrijai, pie tam sevišķu vērību tas piegriezis kooperatīvā krēdīta teōrijai. Lai jo sīki iepazītos ar kooperatīvo krēdītu, V. Kosinskis izpētījis veselu rindu kooperatīvo organizāciju vairākās vietās Vācijā (apm. 100 apdzīvotās vietās), Bohēmijā, Francijā, Itālijas ziemeļu daļā, Šveicē, Holandē, Beļģijā un Anglijā, Vairāk kā gadu viņš strādājis Britānijas mūseija bibliotēkā. 1899. gada februārī V. Kosinskis atgriezies Maskavā un turpinājis savas maģistrā disertācijas darbu, kuŗa iespiešana nobeigta 1901. gadā. 1900. gada aprīlī tas ievēlēts un apstiprināts par privātdocentu pie politiskās oikonomijas un statistikas katedras Maskavas Ūniversitātes jūridiskā fakultātē. 1901. gada maijā V. Kosinskis aizstāvējis savu maģistrā disertāciju Maskavas Ūniversitātē un ievēlēts par adjunkta profesoru Rīgas Politehniskā Institutā; 1904. gadā ievēlēts par ekstraordināru profesoru Novoroisjiskas Ūniversitātē (Odesā); 1905. gada rudenī ievēlēts par šīs ūniversitātes jūridiskās fakultātes dekānu. 1907. gada 9. martā V. Kosinskis aizstāvējis Maskavā savu doktōra disertāciju; 1908. gadā ievēlēts par ordināru profesoru Kījevas Politehniskā Institutā un Kījevas

Kommercinstitūtā, bet sākot ar 1917. gadu Sv. Vladimira Universitātē Kijevā. No 1922. gada V. Kosinskis bijis par ordināru profesoru Krievu jūriskā fakultātē Pragā (Čehoslovākijā); no 1928. gada 1. jūlija skaitās par profesoru Latvijas Universitātē.

Iespējamie darbi: 1) О приемахъ научной разработки статистическихъ данныхъ, Москва. 1890 г. Darbs apbalvots ar profesora Razcvietova prēmiju. 2) Труды Подсекции Статистики IX. съезда Русскихъ Естествоиспытательныхъ Врачей (Общая редакция и составленіе въ качествѣ секретаря Подсекции). 1896. г. Изданіе Черниговскаго Губернаго Земства. 3) Учрежденія для мелкаго кредита въ Германіи. — Ихъ исторія въ связи съ нѣкоторыми сторонами экономической жизни этой страны. Москва 1901. Магистерская диссертація. 4) О мѣрахъ къ развитію производительныхъ силъ Россіи. Одесса 1904. 5) Къ аграрному вопросу. — Крестьянское и помѣщичье коневодство. Одесса 1906г. Докторская диссертація. Удостоена преміи имени кн. А. И. Васильчикова внѣ конкурса. 6) Дороговизна и твердыя цѣны въ свѣтѣ рациональной экономической политики. — Намъ нужна не регламентація жизни, а организація ея. Кіевъ 1916. г. 7) Основныя тенденціи въ мобилизаціи земельной собственности и ихъ социальнo-экономическіе факторы. Ч. I. Земельная задолженность. Кіевъ 1917. г. 8) Idem. Статистическое приложеніе. Статистическія таблицы. 1917 г. 9) Основныя тенденціи въ мобилизаціи земельной собственности и ихъ социальнo-экономическіе факторы. — Ч. II. Мобилизація земельной собственности. Кіевъ 1918. 10) Основныя тенденціи въ мобилизаціи земельной собственности и ихъ социальнo-экономическіе факторы. — Ч. II. Мобилизація земельной собственности. Второе переработанное и обновленное изданіе. Прага 1925 г. 11) Основанія политической экономіи (Курсъ лекцій). Т. I. Прага 1923—1925. 12) Idem Т. II. Прага 1924—1926. 13) Idem Т. III. Прага 1927—1928. 14) Idem т. IV. (печатается въ Прагѣ). 15) Agrarian Conditions and Problems in Russia during the War. Печатается въ Нью-Йоркѣ въ изданіи Carnegie Endowment for International Peace.

B. Sagatavoti iespējamai: 1) Русская аграрная революція. 2) Исчезновеніе земельной ренты, какъ эволюція земледѣльческаго капитализма. 3) Положеніе хозяйства малоземельнаго крестьянства въ народномъ хозяйствѣ Россіи.

6. **Profesors Pauls Mincs** dzimis Daugavpilī 30. jūnijā 1868. gadā, pabeidzis humānistisko Rīgas pilsētas ģimnāziju 1886. g. ar I. (cum laude) un Pēterpils Universitātes juridisko fakultāti 1890. g. ar I. šķiras diplomu, kur viņam par konkursa darbu Исправстельн. завед. для несовершеннолѣтнихъ преступн. 1889. g. universitāte piešķīra zelta medaļu. 1891. g. P. Mincs uzņemts Rīgas advokātūras šķīrā, bet viņš turpinājis savus zinātniskos darbus un ieguvis 1892. g. decembra mēnesī pēc disertācijas par Lehre von der Beihilfe aizstāvēšanas pie Tērbatas Universitātes juridiskās fakultātes magister iuris criminalis gradu. Pēc tam P. Mincs nodarbojies ar kriminālistisku praksi. 1904. gadā viņš tapis par zvērinātu advokātu Rīgā. 1917. g. aprīlī viņš apstiprināts par Maskavas Universitātes privātdocentu. 1918. g. Rīgas advokātūra P. Mincu ievēlējusi Latvijas Senātā un Latvijas Pagaidu Valdība 19. decembrī 1918. gadā viņu apstiprinājusi par senātoru. 1919. g. viņš nodarbojās zinātniski pie Heidelbergas Universitātes; 1919. g. jūlijā tas uzaicināts iestāties Latvijas Ministru Kabinetā par valsts kontrolieri; šo amatu viņš izpildījis līdz 1921. g. jūnijam. P. Mincs bijis arī Tautas Padomes un Satversmes Sapulces loceklis. Pie Latvijas Universitātes atklāšanas viņš pieskaitīts 1919. g. 27. septembrī tās mācības spēkiem, un no 1920. g. sākuma viņš lasa turpat krimināltiesības un kriminālprocesu, no iesākuma kā docents un no 1921. gada februāra kā Latvijas Universitātes profesors. No 1922. g. P. Mincs lasījis ar universitātes atļauju tos pašus priekšmetus Herdera Institutā un no 1923. g. arī krievu augstskolas kursos Rīgā. 1920. g. viņš lasījis krimināltiesības sevišķos militāros augstskolas kursos. No 1921. gada aprīļa P. Mincs piedalījies par locekli sevišķā komisijā sodu likumu projekta izstrādāšanā, kurā, sākot no 5. februāra 1923. g. līdz sodu likumu projekta galīgai izgatavošanai 1927. g. martam, izpildījis priekšsēdētāja funkcijas.

Iespiestie raksti: 1) Die Lehre von der Beihilfe. Rīgā, 1892. 2) Английская система исправительнаго воспитанія. Петербургъ, 1896 (Ж. М. Ю. май, июнь). 3) Третьейская сдѣлка и третейскій судъ. Петербургъ, 1916 (Ж. М. Ю.—май, октябрь).

4) Extraordināre Strafjustiz. Rīga, 1918. 5) Курсъ уголовного права, Общая часть. Рига, 1925. 6) Курсъ уголовного права, Особенная часть. Рига, 1928. 7) Augstākās varas organi pēc sodu likumu 100. panta. Jūrists 1928. g. Nr. 5. 8) Varas darbība pret personu un goda aizkāršanas atšķirība. Jūrists 1929. g. Nr. 2. 9) Jauns etaps starptautiskās jūriskās palīdzības attīstībā. T. M. V. 1929. g. Nr. 1/2. 10) Strafbefehl, Strafverfügung und Straffbescheid. Rig. Zeitschrift f. Rechtswiss. 1929. g. Nr. 2. Bez tam dažādi jūriski raksti, kas publicēti laikrakstos: Право (Петербургъ), Вѣстникъ гражд. права, (Пгб.), Юридический Вѣстникъ (Москва), Вѣстникъ права (Москва), Tieslietu Ministrijas Vēstnesis (Rīgā), Zeitschrift für gesamte Strafrechtswissenschaft (Berlin), Ostrecht (Berlin), Rigasche Zeitschrift für Rechtswissenschaft (Rīgā) u. t. t.

7. Profesors Vasilijš Sinaiskis dzimis Tambovas guberņā (Krievijā) 1876. gadā; pēc vidusskolas beigšanas iestājies Monpeljējas Ūniversitātes (Francijā) medicīnas fakultātē, bet vēlāki pārgājis uz Tērbatas Ūniversitātes jūrisko fakultāti, kur kursu beidzis 1903. gadā; 1904. gadā, pēc eksāmenu nolikšanas pārbaudīšanas komisijā, atstāts pie romiešu tiesību katedras sagatavoties zinātniskai darbībai. 1907. gadā pēc maģistranta eksāmenu nolikšanas un pro venia legendi raksta aizstāvēšanas par tematu Подушный надѣлъ въ древнемъ Римѣ, sācis lasīt lekcijas cīviltiesībās; 1910. gadā, pēc maģistra disertācijas Очерки изъ исторіи землевладѣнія и права въ др. Римѣ (I. sējums), ievēlēts turpat Tērbatas Ūniversitātē par profesoru; nākamā gadā ievēlēts par Varšavas Ūniversitātes profesoru un 1912. gadā par profesoru Sv. Vladimira (Kijevā) Ūniversitātē, kur lasījis tirdzniecības tiesības, vēlāki cīviltiesības un cīvilprocesu. 1913. gadā V. Sinaiskis dabūjis ordinātūru pēc doktora disertācijas aizstāvēšanas par tematu Очерки изъ исторіи землевладѣнія и права въ древнемъ Римѣ (томъ II, очерки II – V). Viņš lasījis lekcijas tanīs pašos priekšmetos arī Kommerc-institūtā un Augstākos Sieviešu Kursos Kijevā. 1917. gadā tas nodibinājis Kijevā Jūrisko Institutu un bijis par institūta direktoru. Pēc šī institūta pārveidošanas 1920. gadā par Socioloģijas Institutu, tas palicis arī uz priekšu par institūta direktoru un lasījis tur bez jūriskām disci-

plīnām socioloģijas kursu. 1922. gadā V. Sinaiskis dabūjis cīviltiesību katedru Latvijas Universitātē, kur, lasīdams lekcijas, vadījis arī studentu praktiskos darbus un vecāko semināru zinātnisko darbinieku sagatavošanai. Ķīevā viņš vadījis tādā pašā veidā darbus viņa nodibinātā cīvilistu pulciņā. Pulciņa darbi viņa redakcijā 1917.—1918. g. publicēti 3 izdevumos. Rīgā V. Sinaiskis piedalījies jūriskā žurnāla „Jūrists” organisēšanā, kuŗa redaktors pašlaik viņš ir; žurnālā iespiesti raksti par zinātniskiem un dažādiem citiem jautājumiem. Viņš bijis arī Ķījevas žurnāla *Право и жизнь* redaktors; darbojies līdzī daudz zinātniskās biedrībās un komisijās, bez tam bijis biedrs Nestora Vēsturiskā Biedrībā un Ķījevas Jūriskā Biedrībā. V. Sinaiskis dažkārt strādājis arī ārzemēs (Briselē un Parīzē), kur sagatavojis savus zinātniskos darbus. Briselē viņš strādājis Solvejas Socioloģiskā Institutā; strādājis arī Ukraines Zinātņu Akadēmijā ieradumu tiesību pētišanā, saorganisedams šim nolūkam komisiju. Rīgā V. Sinaiskis četrus gadus bijis par Finanšu Ministrijas konsultantu, kur, bez kārtējās jūriskās zinātniskās konsultācijas vairāk sarežģītos jautājumos, nodarbojies arī ar likumu prōjektu sagatavošanu. Viņa izstrādāts ir likumprōjekts par akciju sabiedrībām ar šī likumprōjekta motīviem. Viņš darbojies līdz Tieslietu Ministrijas komisijā Latvijas cīvillikumu kodeka izstrādāšanai. Tur viņš sagatavojis un nodevis māteriālus par saistību tiesību vispārējo daļu pantiem; viņš piedalījies biedrības „Aequitas” dibināšanā, kuŗas mērķis ir prīvātā iniciātives ceļā radīt arī prīvātu Latvijas cīvilkodeka prōjektu. 4 gadus V. Sinaiskis lasījis lekcijas cīvilās un tirdzniecības tiesībās Praktisko Zinību Institutā un lasa romiešu un cīviltiesību lekcijas Rīgas Krievu Universitātesursos.

Iespiestie darbi: 1) Подушный надѣлъ въ древнемъ Римѣ. 1907 г., Юрьевъ (turpat auto-referāts vācu valodā). 2) Очерки изъ исторіи землевладѣнія и права въ древнемъ Римѣ. Томъ I. Юрьевъ 1910 (Юрьевскія Универ. Извѣстія un atsevišķi). 3) Личное и имущественное положеніе замужней женщины въ гражданскомъ правѣ. Юрьевъ 1910 г. (Юрьевск. Универ. Извѣстія un atsevišķi). 4) Очерки изъ исторіи земле-

владѣнія и права въ древнемъ Римѣ, Томъ II. Кіевъ 1913 г. (Кіевскія Универ. Извѣстія un atseviški). 5) Исторія источниковъ римскаго права. Варшава 1911. 6) Очерки изъ исторіи землевладѣнія и права въ древнемъ Римѣ, томъ III. Древнеримская община въ сравненіи съ казачьей общиной, съ приложеніемъ плановъ и матеріаловъ. Кіевъ 1915 г. (Кіевскія Универ. Извѣстія un atseviški). 7) Русское гражданское право (въ одномъ томѣ, Кіевъ 1912 г. и въ двухъ томахъ, изданіе 1914/1915 г. г. и 1917/1918 г. г. Кіевъ). 8) Основы гражданскаго права въ связи съ частью третьей узаконеній, дѣйствующихъ въ Латвіи и Эстоніи; два тома. I — Рига 1924 г. чп II — Рига 1926 года. 9) Практическое пособіе къ изученію гражданскаго права по таблицамъ. Кіевъ 1919 года. 10) La cité quiritaire. Riga 1923 (Latvijas Universitātes Raksti). 11) La cité populaire. Riga 1924 (turpat). 12) Chronologie et historiographie de Rome dans leurs rapports mutuels. Riga 1925 (turpat). 13) Les XII tables. Riga 1926 (turpat). 14) Romulus et Jésus Christ. Riga 1926. (Epistolae Nr. 1.) 15) Von Adam bis zu Jesu-Christo. Riga 1927 (Epistolae Nr. 2—5). 16) Über das zehnmönatliche Jahr und die Chronologische Methode. Riga 1927 (Epistolae Nr. 6—7). 17) Rome et son droit théocratique et laïque considérés au point de vue de la mythologie, de l'historiographie et de l'histoire (Latvijas Universitātes Raksti, Rīga 1928).

B. Daudz rakstu iespiests žurnālos: 18) Договоръ предпринимательскаго союза (синдиката и треста). Въ сборникѣ памяти Шершеневича, Москва 1915 г. 19) Измѣненіе договора. Кіевскія Универ. Извѣстія, 1914, № 12. 20) Къ вопросу о завѣщаніи несовершеннолѣтнихъ. Юридическій Вѣстникъ 1915 г. 21) Война и право завѣщанія. Вѣстникъ Права 1916 г. № 4. 22) Эвакуація въ современномъ правѣ. Юрид. Вѣстникъ 1916 г. 23) Юридическая загадка. Къ вопросу о спецификаціи. Труды Кіевск. Юридическаго Общества, 1915. 24) Возмездная виндикація въ русскомъ правѣ и проектѣ. Вѣстникъ Права, 1916 № 26. 25) Первые страницы законопроекта обязательственнаго права. Юрид. Вѣстникъ, томъ V. 26) Къ вопросу объ источникахъ тома X—I, приложеніе въ книгѣ: „Личное и имущественное полож. замужн. женщины въ гражданскомъ правѣ“. 27) Комментаріи на сенатскія рѣшенія за 1914—1916 г. г. Архивъ Сенатской практики. Dažāda veida recenzijas periōdiskos izdevumos: 28) Юридическая Библиографія, Юридич. Вѣстникъ, Право и Жизнь Jurists un citos.

29) Jūrisku darījumu interpretēšana. Piespiesti un normatīvi līgumi. Tiesl. Ministr. Vēstnesis, 1923. Nr. 3/4. 30) Prof. Eižens Hubers (1849.—1923.) par cīviltiesību kodifikācijas uzdevumiem. Tiesl. Ministr. Vēstnesis, 1925. g., Nr. 4. 31) Zinātniskā darbība Augstskolā (vīra tiesības vai vara? Tiesl. Min. Vēstnesis, 1923., Nr. 1. 32) Vārda turēšanas tiesiskais saistīgums. Tiesl. Min. Vēstnesis, 1927., 6./7. 33) Tiesiskais antrōporoforisms sakarā ar mācībām par valdīšanu, jūrisko personu un jaunu mācību par cīviltiesībām. Tiesl. Min. Vēstnesis, 1927. Nr. 12 un 1928. 34) Personiska prasība un prasījumu un prasījumu tiesības, saistības ar krēditora personu. Jūrists, 1928., Nr. 1. 35) Par tiesību īsto saprātni sakarā ar Ķīnas republikas cīvilkodeka prōjektu. Jūrists, 1928., Nr. 1. 36) Īrnieka izlikšanas jautājums sakarībā ar tiesību uzbūvi un pielietošanu. Jūrists, 1928., Nr. 3. 37) Tiesību pārkāpuma ideja senatnes un tagadnes cīviltiesiskā sabiedrībā. Jūrists, 1928., Nr. 5. 38) Jūbilejas nozīme pagātnē un tagadnē. Jūrists, 1928., Nr. 6. 39) Tiesības viņu attiecībās pret kultūru un cīvilisāciju. Jūrists, 1929., Nr. 1. 40) Likuma nezināšana. Jūrists, 1929., Nr. 3. 41) Къ вопросу о системѣ имущественныхъ отношеній супруговъ. Семейный фондъ. (Законъ и Судъ. 1929. № 1) 42) Разрѣшеніе отъ слова (къ исторіи Коль - Нидре. Рига. Ахдутъ. 1927.). 43) Хронологическій методъ истолкованія и согласованія источниковъ (Epistolae № 8. Riga. 1928). 44) Къ календарному смыслу древнихъ русскихъ обрядовъ. Рига. 1929. 45) Псково-Печерскій монастырь (Общій культурно - историческій очеркъ. Рига, 1929.). 46) Senāta spriedumu zinātniskie komentāri. Jūrists, 1928., Nr. 2., 4. 1929., Nr. 4. 5. 47) Latvju tautas uzskati par dabu (sauļi, mēnesi, zvaigznēm un gada maiņām, izdev. „Literātūras“ Latvju Daiņām, I. sējumam). 48) Sērdieņu daiņas. To jūriskā nozīme sadzīves iztulkojumam, izdev. „Literātūras“ Latvju Daiņām III. sējumam. 49) Числення рокив. До питання про хронологічну методи н знання стародавньої й народньої творчости. Труды. Кіевск Академіи Наукъ Кіевъ 1927). Šis darbs iespiests arī vācu valodā (sk. Epistolae Nr. 6—7). 50) Dažāda veida raksti Latviešu konversācijas vārdnicā.

B. Docēnti.

1. **Vecākais docents Roberts Akmentiņš** dzimis 29. jūlijā 1880. g. Igaunijā, Taiveles pagastā, Korkuna mājās; apmeklējis:

Lanameces pagasta skolu (1889.—1891. g.), Turaidas 2 klašu ministrijas (1892.—1894. g.) un Valkas pilsētas skolu (1895. līdz 1897. g.). 1898. gadā viņš sācis gatavoties konkursa eksāmeniem, lai iestātos mērniecības skolā. No 1899. līdz 1902. g. R. Akmentiņš apmeklējis Penzas mērniecības skolu, pēc kuŗas beigšanas iestājies par savvaļnieku 216. Insaras kājnieku pulkā. 1904. g. Krievijas-Japanas kara laikā kā rezerves virsnieku to iesauca kara dienestā 175. Baturinskas pulkā un tāpēc bija jāatstāj tikko pieņemtā zemstes mērnieka vieta Muromā. Jūlija mēneša vidū kopā ar pulku R. Akmentiņš nosūtīts uz Mandžūriju, kur sabijis līdz 1906. gada jānvārim. Grūto Mandžūrijas apstākļu dēļ tas saslimis un ārstējies dažus mēnešus Penzā, kur bijis apmeties uz dzīvi. No 1906. gada aprīļa līdz 1907. gada oktobrim R. Akmentiņš bijis par zemstes mērnieku Sudogdā (Vladimiras guberņā); 1907. gada rudenī R. Akmentiņš iestājies Kazaņas Ūniversitātes jūridiskā fakultātē par brīvklausītāju; 1908. g. nolīcis abitūrijas eksāmenus Saratovas 2. ģimnasijā, pēc kam ieskaitīts ūniversitātē par studentu. Tanī pašā laikā aiz līdzekļu trūkuma viņš iestājies Kazaņas guberņā par zemes ierīcības vecāko mērnieku, pēc tam par revīzōru, kur sabijis no 1908. g. augusta līdz 1912. g. aprīlim, kad atstājis revīzōra dienestu, lai pabeigtu ūniversitāti. R. Akmentiņš sarakstījis konkursa darbu Право министерск. распоряженій по русск. законодательству, par kuŗu tam piespriesta zelta medaļa. Jūridisko fakultāti viņš pabeidzis 1913. gada oktobrī ar I. Ŗķiras diplomu un piejēmis atkal veco revīzōra vietu, sācis arī strādāt pie prof. V. Ivanovska, F. Matvejeva un A. Zavadska, gatavojoties maģistranda eksāmeniem, un turpinājis vākt māteriālus plašākam darbam par interpellācijas tiesībām. 1914. g. augusta mēnesī viņš jau bijis frontē, kur piedalījies ar 306. Mokšanas pulku vairākās kaujās; 1915. g. 31. jānvārī (v. st.) tas ievainots pie Kiseļevas Polijā. Pēc 3 laimīgām operācijām (ārstējies Maskavas un Kazaņas slimnīcās 10 mēnešus) viņš atzīts par ierindai nederīgu un atstāts aizmugures dienestā; vēlāk aiz sava lūguma viņš aizkomandēts atpakaļ uz fronti Koveļas rajonā. Pulkā

sabijis līdz 1917. g. oktōbrim, kad atlaists no kara dienesta un aizbraucis uz Kazaņu. Te viņš iestājies vecā vietā. Drīz pēc tam viņam uztic 2 gadīgo mērnieku-techniķu kursu vadību. 1918. gada rudenī R. Akmentiņš aizbraucis uz Ufu, bet no turienes braucis tālāk uz Tomsku, kur gribējis strādāt universitātes bibliotēkā. Sakarā ar vietējās valdības rīkojumu viņam bijis jāpaliek Omskā, kur tas strādājis par Zemkopības Ministrijas jūriskonsultu līdz 1919. g. septembrim, kad dabūjis no Vladivostokas Latvijas pārstāvniecības uzaicinājumu iejemt jūriskonsulta vietu. Omskas un Vladivostokas laikā viņš piedalījies Sibīrijas un Urala Latviešu Nacionālā Padomē un birojā, kā arī pie laikraksta „Brīvā Latvja“. Vladivostokā R. Akmentiņš izpildījis arī divos latviešu pulkos kara prokurora vietu (franču virsvadības iecelts); uz Latviju atgriezies ar kuģi „Dāniju“ kopā ar Imantas pulku; uz kuģa organisējis lekciju ciklu karēivjiem un piedalījies pie izdodamā laikraksta (pa 3 mēnešu ceļojuma laiku). Rīgā viņš ieradies 1920. gada jūnija beigās un stājies Ārlietu Ministrijas rīcībā; še tas izpildījis Latvijas un Krievijas miera dēlēģācijas sēkrētāra vietu, pēc tam vadījis austrumu un slavu nodaļu, bijis par diplom.-politiskā departamenta vicedirektoru; no 1. oktōbra 1920. g. iejēmis vecākā jūriskonsulta vietu. Pa šo pašu laiku bijis par Latvijas un Krievijas robežu komisijas Latvijas dēlēģācijas priekšsēdētāju no 18. jānvāra 1921. g. līdz 7. aprīlim 1923. g. No 1921. gada līdz 1924. gada martam viņš izpildījis jūriskonsulta pienākumus Izglītības Ministrijā; 1920./21. mācības gadā piedalījies Tautas Universitātes organisēšanā un lasījis šeit valsts tiesības. 1921./22. mācības gadā R. Akmentiņš ievēlēts par stundu docentu Latvijas Universitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē. No 1. jūlija 1922. g. viņš ievēlēts par štata docentu, sakarā ar ko bez sociālās likumdošanas sācis 1922./23. mācības gadā lasīt ievadu tiesību zinātnē un vadījis sēmināru sociālā likumdošanā. 1923. g. vasarā R. Akmentiņš bijis zinātniskā komandējumā Vācijā, kur 2 mēnešus strādājis Heidelbergas Universitātes bibliotēkā un tuvāki iepazīties ar sēmināriem un priekšmetu pasniegšanu. 1924./25. mācības gadā fakultāte

uzdeva pavasara sēestrī R. Akmentiņam lasīt konstitucionālās tiesības. Vasaras brīvlaikā R. Akmentiņš nolasījis Izglītības Ministrijas sarīkotos kursus, kā arī Nacionālo Skolotāju Biedrības kursus divus plašākus lekciju ciklus par tiesībām un valsti. 1925./26. māc. gada ziemas svētku brīvlaiku pavadījis Tērbatā, kur izlietojis Tērbatas Universitātes bibliotēku. 1926./27. māc. gadā viņš lasījis ievadu tiesību zinātnē un valsts tiesībās; sēmēstra beigās lasījis lekcijas pie Kaŗa Ministrijas nodibinātos Virsniekuursos par valsts tiesībām. No 1924./25. līdz 1929./30. mācības gadam R. Akmentiņš bijis par Universitātes Padomes locekli, pie tam no 1926./27. mācības gada izpildījis Universitātes Padomes sēkrētāra pienākumus; piedalījies daudz likumprōjektu izstrādāšanā un arī par universitātes pārstāvi dažādās komisijās Saeimā, ministrijās un universitātē. No 1924./25. māc. gada viņš bijis par locekli Latvijas Universitātes profesoru goda tiesā; no 1926. līdz 1928. g. bijis Latvijas Universitātes studentu tiesas priekšsēdētājs (1921. un 1922. g. studentu tiesas loceklis no mācības spēkiem). No 1920. g. līdz šim laikam R. Akmentiņš darbojies Latvijas Tautas Universitātē par lektoru; no 1921./22. māc. gada ir viņā par tiesību un tautsaimniecības fakultātes vadītāju, bet no 1922. gada februāŗa par valdes priekšsēdētāju un padomes locekli; viņš arī piedalījies Tautu Savienības Veicināšanas Biedrībā, Latvijas Nacionālā Intelektuālā Komisijā un Centrālā Izglītības Savienībā. Viņš nolasījis vairākus pūbiskus priekšlasījumus par literātūras, tiesību, valsts un ārpusskolas jautājumiem un rakstījis par skolas, tiesību un valsts jautājumiem periodiskos preses izdevumos (latviešu un krievu valodā): par patronāta tiesībām, par agrāro jautājumu (vairāk rakstu), par mērniecības skolām (vairāk rakstu Pēterpils Avīzēs un Dzimtenes Vēstnesī), par tautas pašnoteikšanās tiesībām, par referendumu, Latvijas valsts prēsideņa ievēlēšanas laiku, par pavalstniecību, par skolotāju pensiju tiesībām un cit.

Iespīestie darbi: 1) Право министерскихъ распоряженій по русскому законодательству. (Manuskriptā 607

lpp.). 2) Типы землевъровъ въ русской литературѣ. Iespiests žurnālā „Землевърное дѣло“ 1911. g. Maskavā. Nr. 5/6 no 9—30 lapp., Nr. 7/8 no 1—15 lapp., Nr. 7/9 no 16—43 lapp. 3. Latvijas skola nākotnē. Brīva Latvi (Omskā) 4., 5., 6., 7. un 8. numurā par 1919. g. 4. Par ārpuskolas uzdevumiem sakarā ar Latvijas Tautas Universitātes 5 gadu darbību. Žurnālā „Ārpuskolas Izglītība“ par 1926. g., Nr. 2. un Nr. 3, 20 lapas. Sakarā ar lasāmiem priekšmetiem viņš izdevis vairāk pārskatu programmu ar literatūras norādījumiem, sociālā likumdošanā 1921., 1923., 1924. un 1925. g.g.; tiesības zinātnes ievadā 1923., 1925., 1926. un 1928. g.g. Valsts tiesībās 1926. un 1928. g. studentu izdevumos iznākuši vairāki konspektīvi litografēti lasīti priekšmetu kursi: tiesību zinātnes ievadā; beidzamais 1928. g., 163. lapp. (in folio), sociālā likumdošanā; beidzamais 1925. g., 138. lapp.; valsts tiesības 4, pie kam beidzamais 1928. g., 182 lapp. (in folio).

2. **Vecākais docents Hermanis Albats** dzimis 1879. g. 11. augustā, studējis Maskavas Ūniversitātē tautsaimniecību un tiesības. Pēc ūniversitātes beigšanas viņš turpinājis tiesību zinātņu studijas Parīzē un Heidelbergā, gatavodamies uz profesūru. Kara laikā H. Albats darbojies kā Ruskija Vedomosti redakcijas loceklis un bijis bez tam Zemstu Savienības ārzemju nodaļā. Šai laikā viņš publicējis krievu valodā vairāk rakstu par politiskiem un jūridiskiem jautājumiem. Atsevišķā brošūrā izdoti viņa raksti par sanitāro iestāžu jūridisko stāvokli okupētos apgabalos, par represālijām kara laikā, par kara gūstekņu tiesisko stāvokli u. c. No 1919. g. augusta H. Albats iestājies Ārlietu Ministrijā par jūriskonsultu, no 1920. g. jūlija bijis par ministra biedri, no 1923. g. aprīļa pilnvarots ministris un ģenerālsēkrētārs. H. Albats piedalījies par Latvijas dēlēgātu 8 Baltijas valšku konferencēs, Barselonas satiksmes konferencē 1921. g., Tautu Savienības III asamblejā 1922. g., jūras tiesību konferencē Briselē 1922. g., Internacionālo civiltiesību konferencēs Hāgā, 1925. un 1928. g. Tāpat tas piedalījies Latvijas saimniecisko un jūridisko līgumu slēgšanā. No 1921. g. H. Albats ir Latvijas Ūniversitātes docents starptautiskās tiesībās; 1920. gadā viņš publicējis jūridisku rakstu seriju par Versaļas

miera līgumu, 1928. g. izdevis *Recueil des principaux traités de Lettonie. 1918.—1928. I.*

3. Vecākais docents Longīns Ausējs dzimis 30. oktobrī 1885. g. Lauru kolonijā, izglītojis Alūksnes draudzes skolā, tad Pliskavas reālskolā (1899.—1900.) un klasiskā ģimnasijā, ko 1906. g. absolvējis ar zelta medaļu. Studējis viņš no 1906. līdz 1910. g. Pēterburgas Universitātē matemātikas fakultātē, ko 1910. g. beidzis ar I. šķ. diplomu. 1910. g. rudenī L. Ausējs pārnācis uz Cēsīm par matemātikas skolotāju K. Millera reālskolā, ko 1911. g. rudenī pārvērtis savā vadībā; 1919.—1924. g. viņš bijis par Izglītības Ministrijas skolu departamentu direktoru, no 1921. g. 1. jūlija tas ir docents Latvijas Universitātē. L. Ausējs bijis komandējumos ārzemēs: 1922. g. Vācijā un Dānijā, 1923. un 1926. gadā Francijā. L. Ausējs 1913. gadā ievēlēts par Cēsu pilsētas domnieku, 1917. gadā par Pagaidu Zemes Padomes locekli un Cēsu apriņķa zemes padomes locekli, 1918. gada beigās par Cēsu pilsētas galvu, no 1925. g. tas ir Rīgas pilsētas domnieks un no 1927. g. Saeimas deputāts. Viņš darbojas līdzī daudz kultūrālās un saimnieciskās organizācijās: nacionālo skolotāju savienībā (valdes priekšsēdētājs), vidusskolu skolotāju biedrībā (valdes loceklis), Kr. Barona biedrībā (valdes loceklis) u. c. Universitātē L. Ausējs vairāk gadu bijis par padomes locekli (ārštata profesoru un docentu pārstāvis), tagad ir revīzijas komisijas loceklis, universitātes darbinieku krāj-aizdevu sabiedrības valdes loceklis un universitātes un citu darbinieku savstarpējās apdrošināšanas biedrības valdes priekšsēdētājs. Universitātē viņš lasa no 1921. g. finansu matemātikas (politiskās aritmētikas un apdrošināšanas matemātikas) un matemātikas metodikas, kā arī elementārās matemātikas vēstures kursu.

Iespējamie darbi: 1) *Alģebra I. d.* (1919. g., 1. izd., 1925. g., 6. izd.). 2) *Alģebra II. d.* (I. izd. 1921. g., 3. izd. 1929. g.). 3) *Aptuvenie skaitļi un kā ar tiem rīkojas* (1924. g.). 4) *Ģeometrija I. d.* (1. izd. 1920. g., 3. izd. 1923. g.). 5) *Ģeometrija II. d.* (I. izd. 1921. g., 2. izd. 1927. g.). 6) *Ģeometrija III. d.* (1923. g.). 7) *Uzdevumi un darbi alģebrā* (I. un II. d.

dažādi izdevumi; I. daļas 4. iesp. 1925. g.; II. d. 3. iesp. 1929. g.). 8) Četrzīmju logaritmu u. c. tabulas (1925. g.). 9) Finanču matemātika (augstskolas kurss. 1927. g.). 10) Dzīve skaitļos (1924. g.).

No lielākiem žurnālu rakstiem minami: 1) Aritmētikas alģebrizācija („Audzinātājā” 1925. g., 1. num.). 2) Daļskaitļi aritmētikas kursā pēc jaunās programmas („Audzinātājā” 1925. g. 5. num.). 3) Aritmētikas uzdevumu grafiska interpretācija („Audzinātājā” 1926. g., 2. num.). 4) Darbības ar metru mēru sistēmas saliktiem nosaukti skaitļiem („Audzinātājā” 1926. g. 9. num.). 5) Aritmētikas uzdevumu viela pamatskolas vecākās klasēs („Audzinātājā” 1927. g. 5./6. burtn.). 6) Kāds mūsu skolu trūkums („Audzinātājā” 1925. g. 3. num.). 7) Meklētāji un mēģinātāji skolotāju starpā („Audzinātājā”, 1926. g. 5./6. num.). 8) Vecā un jaunā skola („Audzinātājā” 1927. g. 3. num.). 9) No kādām kļūdām jāsarģās, meklējot jaunus ceļus paidagōģijā („Audzinātājā” 1928. g. 1. num.). 10) Saīsināta rēķināšana („Audzinātājā” 1928. g. 4. num.). 11) Ētiskā audzināšana (Izgl. Min. Mēn. 1920. g., 1., 2., 3. un 4. burtn.). 12) Mūsu skolu sistēma (I. M. M. 1921. g. 4. b.). 13) Daži matemātikas metodikas jautājumi (Skola un Zinātne II.). 14) Dānijas tautskola (I. M. M. 1922. g. 6. num.). 15) Daltonas plāns („Tautas audzināšana” 2. b.). 16) Skola un dzīve („Tautas audzināšana” 3. b.) u. c.

Daudz viņš rakstījis par paidagōģijas un kultūras jautājumiem citos mēnešrakstos („Aizsargā”) un dienas presē, galveno kārt „Latvī”.

L. Ausējs tulkojis: 1) A. Vedenska „Loģiku” (1. izd. 1921. g., 2. izd. 1924. g.). 2) O. Chvolsona „Zinātne un reliģiju” (1926. g.). No 1927. g. viņš rediģē mēnešrakstu gara kultūrai „Burtnieks”, no 1926. g. Paidagōģisko bibliotēku gr. apg. „Rīta” izdevumā, seriju „Cilvēks un Sabiedrība” un Zelta seriju (rakstu krājums jaunatnei).

4. Vecākais docents Ernests Birkhāns dzimis 31. martā 1872. gadā Bīriņu pagastā, Vidzemē; apmeklējis draudzes skolu pie Jāņa Rozīša Suntažos un Liezerē; beidzis Rīgas pilsētas ģimnasijas reālo nodaļu un Rīgas Politehniskā Institūta tirdzniecības nodaļu kā tirdzniecības zinātņu kandidāts. E. Birkhāns bijis artilērijas reserves virsnieks. Praksē viņš strādājis Orlā, vēlāk Līgates papīra fabrikā Rīgā. No 1898. līdz

1900. gadam kā Tautas Apgaismošanas Ministrijas stipendiāts E. Birkhāns studējis Vakar-Eiropā — tam bijis uzdevums iepazīties ar augstākās komercizglītības nostādīšanu dažādās valstīs. Šinī laikā viņš klausījies lekcijas Leipcigas Īniversitātē un Leipcigas Tirdzniecības Augstskolā, iepazīties ar tirdzniecības institūtu iekārtu Antverpenē, Parīzē, Ženevā, Venecijā, Vīnē un Prāgā. Ar 1900.—1901. māc. gadu E. Birkhāns ieskaitīts Rīgas Politehniskā Institutā par tirdzniecības zinātņu docentu. Viņš bijis par skolotāju arī vairākās vidusskolās, to starpā V. Maldoņa ģimnasijā un par direktoru V. Olava komercskolā; paralēli viņš strādājis praksē Vidzemes Savstarpīgā Krēditbiedrībā, ieņemdamis vietu viņas vadītāju starpā. 1915. g. E. Birkhāns ar Rīgas Politehnisko Institutu pārcelts uz Maskavu, kur mostrādājis līdz 1918. gada maijam; 1918., 1919. un 1920. gadu pavadījis bēgļu gaitās Kaukazā; 1920. gada augustā pārnācis Latvijā un ar mācības gada sākumu sācis darboties par docentu Latvijas Īniversitātē un šo darbu turpina līdz šim. E. Birkhāns bijis par fakultātes dekānu, bijis arī par Saeimas deputātu, Valsts Saimnieciskās Padomes loceklis, Latvijas Īniversitātes pārstāvis un ir tagad Grieķijas ģenerālkonsulis. Praktiskā darbā viņš ieņem direktora rīkotāja vietu Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Bankā. E. Birkhāns rakstījis dienas prešē par aktuāliem oikonomiskiem jautājumiem un valsts saimniecisko politiku. Latviešu tirgotāju aprindās viņš piedalījies ar priekšlasījumiem un ierosinājumiem viņu šķiras apziņas modināšanā un izglītības veicināšanā

5. **Vecākais docents Vladimirs Bukovskis** dzimis 1867. g. Pēterpilī; pēc ģimnasijas beigšanas turpinājis izglītību Pēterpils Īniversitātes jūridiskā fakultātē, pēc kuŗas beigšanas iestājies par kandidātu tiesu amatiem bij. Krievijas un Tiesu Palātas III. departamentā, kam piekrita bij. Baltijas guberņu lietas. 1902. g. V. Bukovskis iecelts par Jelgavas apgabaltiesas locekli un 1905. g. pārcelts uz Rīgas apgabaltiesu tajā pašā amatā. 1915. g. pēc Rīgas tiesu iestāžu ēvakuācijas, viņš piekomandēts par jūriskonsultu kuŗa resoram, bet līdz ar to atstāts viņa agrākā amatā Tieslietu resorā. Kuŗa laikā V. Bukovskis ievē-

lēts par Tiesu Palātas locekli, bet šajā amatā viņš nav apstiprināts kara apstākļu dēļ. 1916. g. viņu iecēla par īstu valstspadomnieku. Pēc revolūcijas un atgriešanās patstāvīgā Latvijā V. Bukovskis iestājies Tieslietu Ministrijas dienestā un iecelts ministrijas jūriskonsultācijas locekļa amatā, kā arī par jaunā civilt kodeka izstrādāšanas komisijas priekšsēdētāju. 1921. g. V. Bukovskis iecelts par Latvijas Universitātes docentu, piešķirot tam civiltiesāšanas kārtības katedru.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Pēterpils Tiesu Palatas III. dep. tiesas prakse laikā no 1889.—1899. g. 2) Baltijas guberņu civillikumi un attiecīga Senāta un Tiesu Palatas prakse. 3) Vācu rakstn. Bertolda Otto monografijas „Darba tiesību un strādnieku interešu“ tulkojums. 1901. g. izd. 4) Baltijas guberņu civillikumu kopojs ar papildinājumu un komentāriem. Krievijas Tieslietu Ministrijas žurnālā: 5) Ārlaulības bērnu lēcītimācija 1905. g. 6) Personas atzišana par garā slimu pēc Baltijas gub. likumiem un civiltprocesa likumu jaunā prōjekta 1906 g. 7) Actio Pauliana pēc Baltijas likumiem 1908. g. Tieslietu Ministrijas Vēstnesī: 8) Piezīmes pie jautājuma par kārtu atcelšanu Latvijā 1920. g.: 9) Vietējo prīvātlikumu kopojs ievēšana Latgalē 1922. g. 10) Pie jautājuma par jaunas formas zemes grāmatu ievēšanu Latgalē 1922. g. 11) Vekselu morātōriji 1914.—1920. gados — 1923. g. 12) Pie jautājuma par tirdzniecības likumu piemērošanu Latvijā 1924. g. 13) Dažādi civillikumu prōjektī, kā arī ziņojumi par jaunā civilt kodeka izstrādāšanas komisijas darbību no 1922. līdz 1925. g. 14) Ratihabitio procesuālās tiesībās 1925. g. 15) Administratīvās tiesas reforma 1925. g. 16) Par 1923. gada 17. marta likuma piemērošanu 1925. g. 17) Pie likuma par pārgrozījumiem vietējo civillikumu II. un IV. grāmatās. 18) Pie jautājuma par vispiemērotāku sistēmu laulātu mantas attiecības 1926. g. 19) Jautājumā par lūgumu nodrošināšanu pie piespiedu izpildīšanas pēc aktiem 1927. g. 20) Civiltprocesa likumi ar papildinājumiem un pārgrozījumiem 1924. gada izd. 21) Laikrakstā Zeitschrift für Ostrecht 1927. līdz 1928. g.: Regelung der Erbverhältnisse verstorbenen Russen in Lettland. 22) Erläuterungsartikel zu den abgeänderten §§ des lettischen Obligationenrechts. 23) Žurnālā Rigasche Zeitschrift für Rechtswissenschaft ievietots raksts: Zur Frage des Systems des ehelichen Güterrechts in Lettland, 1927.

6. **Vecākais docents Aleksandrs Būmanis** dzimis 1881. g. 12. decembrī Jaun-Piebalgā, apmeklējis ģimnasiņu Rīgā un beidzis Pēterpils Ūniversitātes jūrisko fakultāti 1914. gadā, pēc tam nodarbojies turpat kā advokats; 1915. gadā bijis Latviešu Centrālās bēgļu apgādāšanas komitejā par jūriskonsultu; 1918. gadā atgriezies Latvijā un, sākot no Latvijas tiesu nodibināšanas iejēmis dažādus tiesnešu amatus; kopš 1920. gada ir Rīgas Apgabaltiesas priekšsēdētājs. A. Būmanis darbojies par žurnālistu (Rāviņa Pēterburgas Avīzēs, Jaunās Pēterpils Avīzēs u. c.), tulkojis ievērojamākos Garlība Merķeļa rakstus (starp tiem „Latviešus“ un „Vanem Imantu“), kā arī citus zinātniskus un belletristiskus darbus. No 1921. gada A. Būmanis ir civiltiesību docents Latvijas Ūniversitātē; viņa iestāju lekcija bija par tematu „Ārlaulības bērns un viņa mātes tiesiskais stāvoklis“. A. Būmanis ir Latvijas civillikumu tulkojuma redaktors; viņš izdevis arī 1911. gada 20. marta likumu par autora tiesībām.

7. **Vecākais docents Kārlis Dišlēris** dzimis 20. jānvārī 1878. g. Kuldīgas apriņķa Liel-Statīķu pag. (vēlāk pievienotas Gaiķu pagastam) Lejas-Laucenieku mājās, saimnieka Ermaņa Dišlēra ģimenē. Viņš apmeklējis Gaiķu pagasta skolu, vēlāk Tukuma pilsētas skolu, kur beidzis 1896. g., gadu vēlāk ieguvis tautskolotāja tiesības un no 1897. g. līdz 1905. g. darbojies par skolotāju Zemgalē (Liel-Bērzes, Liel-Auces un Mūrmuižas-Berķenes skolās), gatavodamies pie tam abiturijas eksāmenam. 1904. g. pavasarī K. Dišlēris nolīcis Narvas ģimnasijā eksāmenu par ģimnasijas kursu bez vecajām valodām un gadu vēlāk, 1905. g. pavasarī, turpat ieguvis gatavības apliecību, nolīkdams eksāmenu par pilnu ģimnasijas kursu ar latīņu un grieķu valodu. 1905. g. augustā viņš iestājies Rīgas Politehniskā Institutā ķīmijas fakultātē; pēc Institutā slēgšanas studentu nemieru dēļ 1906. g. sākumā pārcelts uz Pēterpili, kur tā paša gada pavasarī nolīcis pilsētas skolas skolotāja eksāmenu Pēterpils Skolotāju Institutā. 1906. g. rudenī K. Dišlēris iestājies Pēterpils Ūniversitātes jūriskajā fakultātē; sevišķu vērību piegriezis publiskajām tiesībām, citīgi apmeklējot prof. M. M. Kovaļevska lekcijas un prof. J. I. Ivanovska vadītā pulciņa seminārdarbus.

Trešajā kursā K. Dišlēris sarakstījis studentu sacensības darbu *Административная юстиция во Франции и Германии*, ko fakultāt: godalgojusi ar sudraba medaļu. Fakultāti viņš nobeidzis 1910. g. pavasarī ar pirmās šķiras diplomu; tā paša gada rudenī ar prof. J. I. Ivanovska priekšlikumu atstāts pie valststiesību katedras gatavoties akadēmiskai darbībai un strādājis prof. Ivanovska un M. M. Kovaļevska vadībā. 1915. un 1916. g. K. Dišlēris lasījis sistēmiskas lekcijas latviešu audītōrijai — ar Tatjanas Komitejas palīdzību nodibinātos latviešu vispārīzglītojamosursos. 1917. g. septembrī K. Dišlēris ievēlēts par valststiesību docentu jaunatvērtajā Omskas Kommērcinstitūtā, kas 1918. g. sākumā pārvērstas par politehnisku institūtu (ar oikonomisko fakultāti), un kam Sibīrijas pagaidu valdība bija piešķīrusi visas valsts augstāko mācības iestāžu tiesības. 1920. g. sākumā jaunnodibinājusies lielnieku valdība likvidējusi institūta oikonomisko fakultāti, un drīz pēc tam K. Dišlēri čēka arestējusi kopā ar daudziem citiem ārzemniekiem, kuŗus apvainoja „starptautiskā savzvērestībā pret padomju varu“. Ar Latvijas valdības gādību, K. Dišlēris kopā ar pieciem citiem Omskā arestētiem latviešiem dabūjis iespēju izbaukt kā ķīlnieks 1920. g. augustā uz Latviju. Sākot ar 1920. g. rudenī K. Dišlēris strādā kā docents Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, kur lasa administrātīvo tiesību un Latvijas valsts tiesību kursus. 1922./23., 1924./25 un 1927./28 akad. gadā K. Dišlēris bijis par fakultātes sēkrētāru, bet 1923./24., 1925./26. un 1928./29. akadēmiskā gadā par fakultātes dekānu. 1925.—1928. g. viņš bijis par otrās Saeimas loekli un Saeimas Izglītības Kommisijas priekšsēdētāju.

Iespēstie darbi: 1) Anglijas parlamenta vēsture. A. Gulbja apgādībā (Ūniv. Bibl. Nr. 124/125.). 2) Dēmonkrātiskas valsts iekārtas pamati. Rīgā, 1921. gadā, A. Gulbja apg. 3) Latvijas valsts varas organi un viņu funkcijas. Rīgā, 1925. g., Tieslietu Ministrijas Vēstneša izdevums. 4) Latvijas pagaidu konstitūcija. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 2/3. 1920. g. 5) Konstitūcija un satversmes vara. Tieslietu Min. Vēstn. Nr. 1/3. 1921. g. 6) Izpildu varas ēvolūcija. Tieslietu Ministrijas Vēstneša Nr. 4/6. 1921. g. 7) Dante kā politisks do-

mātājs. Grāmatā „Dante. Rakstu krājums 600 gadu nāves dienas piemiņai“. 1921. g. Izgl. Min. apgādībā. 8) Permanenta likumdošanas iestāde un deputātu immunitāte. Tieslietu Min. Vēstn. Nr. 1. 1922. g. 9) Latvijas Republikas prēsideņa politiskā atbildība. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 2. 1922. g. 10) Latvijas valsts Prēsideņa kompetence. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 3, 1922. g. 11) Valsts jēdziens dēmonokrātijā. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 6. 1922. g. 12) Ministru kontrasignācija monarhijā un republikā. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 3/4. 1923. g. 13) Likumu ierosināšana pēc L. R. Satversmes un pēc Saeimas Kārtības ruļļa. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 3/4. 1923. g. 14) Dēputātu tiesība atteikties no liecības došanas. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 8. 1923. g. 15) Aristokrātiska republika. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 8/9. 1923. 24. g. 16) Imanuela Kanta piemiņai. Kanta mācība par tiesībām un valsti. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 4. 1924. g. 17) Francijas Prēsideņa Miļjerana atkāpšanās valststiesiskā nozīmē. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 6/7. 1924. g. 18) Ievads (vācu valodā) Latvijas Republikas Satversmes izdevumam vācu, franču, angļu un poļu valodā. (Latvijas Republikas Satversme. Die Verfassung der Republik Lettland. Verlag „Rigna“. Rīgā, 1925. g.). 19) Pūbliko subjektīvo tiesību problēms. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 5/6. 1926. g. 20) Saeimas atļāšana pirms lēģislāturās perioda beigām. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 5. 1927. g. 21) Vai Centrālajai vēlēšanu kommisijai ir tiesība pārbaudīt iesniegtos likumprōjektus? Jūrists Nr. 5. 1928. g. 22) Pie jautājuma par valsts augstākās varas orgāniem pēc sodu lik. 100. panta. Jūrists Nr. 7, 1928. 23) Subjektīva tiesība, lēģāla interese un objektīvā likumība. Jūrists Nr. 2. 1929. g. 24) Likuma cieņa un autoritāte. Jūrists Nr. 5. 1929. g. 25) Valsts prēsideņa suspensīvais veto un pilsoņu kopuma absolūtais veto. Tieslietu Ministrijas Vēstnesī Nr. 1/2. 1929. g. 26) Redīgējis kopā ar priv.-doc. P. Muceniekū. „Pilsētu pašvaldības darbinieku rokas grāmatu“. Latvijas pilsētu savienības izdevums. Rīgā, 1929. g. Ievietojis šini izdevumā rakstu: „Pilsētu pašvaldības satversme“. 27) Latvijas Republikas Satversmes grozīšana. Tiesl. Min. Vēstn. Nr. 7/8, 1929. g. Bez tam K. Dišlēris pūblicējis populāri zinātniskus rakstus par tiesiskiem jautājumiem žurnālos „Darba Tiesības“ 1924. un 1925. g., „Tautas Tiesības“ 1927. un 1928. g. un citur.

8. **Vecākais docents Alfrēds Hēdenštrēms** (†) dzimis 2. sept. 1869. g. Rīgā, apmeklējis Rīgas pilsētas ģimnasiju, studējis Tēr-

batas Ūniversitātē un ieguvis 1894. g. vēstures kandidāta gradu. Pēc tam viņš turpinājis savas studijas krievu vēsturē Maskavas Ūniversitātē; 1895. g. nolīcis vācu valodas virskolotāja eksāmenu Maskavā un vēlāk studējis Mārburgas Ūniversitātē, kur ieguvis Dr. phil. gradu 1896. g. Uz Rīgu viņš atgriezies 1896. g. augustā, darbojies par X. arhαιoloģiskā kongresa Baltijas nodaļas sēkrētāru un kļuvis par Maskavas Ķeizarsiskās arhαιoloģiskās biedrības korespondentāju locekli. Kopš 1896. g. septembra viņš darbojies par skolotāju dažādās skolās Rīgā; 1898. g. ticis ievēlēts par docentu (ārpus štata) tirdzniecības ģeografijā un 1900. g. par štata docentu vēsturē Rīgas Politehniskā Institūta tirdzniecības nodaļā. 1900.—1906. g. A. Hēdenštrēms darbojies par vēstures un senatnes pētniecības biedrības (Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde) locekli; no 1901. g. darbojies arī par skolotāju Rīgas biržas komitējas kommerskolā un vēlāk līdz 1925. g. vācu pilsētas vidusskolā. Okupācijas laikā viņš iecelts par Baltijas Tehniskās Augstskolas docentu. Kopš Latvijas Ūniversitātes dibināšanas 1919. g. Hēdenštrēms darbojies par politiskās vēstures un saimnieciskās ģeografijas docentu tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, kurās organizācijā viņš arī piedalījies, un 1921. g. iecelts par šīs fakultātes vecāko docentu. Bez tam viņš arī lasījis lekcijas par jaunāko laiku vēsturi filoloģijas un filosofijas fakultātē 1921./22.g. 1920. un 1922. g. komandēts zinātniskos nolūkos uz ārzemēm. No 1922. g. viņš darbojies arī Herdera Institūtā un Krievu Ūniversitātes Kursos. Tanī pašā laikā viņš pasniedzis vēstures stundas Lutera skolā. Blakus darbiem zinātniskā un paidagōģiskā laukā Hēdenštrēms arī nodevis darbībai žurnālistikā un publicistikā, sevišķi kā avīzes Rīgische Rundschau līdzstrādnieks vēstures un politikas jautājumos un kā referents par tagadnes attiecīgo literātūru. Bez tam viņš kā politiķis darbojies pēc pirmās krievu revolūcijas baltiešu konstitūcionālā partijā un no 1919. g. kā vācu dēmokratiskās partijas sēkrētārs. Miris pēc ilgas un grūtas slimības, 13. aprīlī 1927. g.

Iespiestie darbi: 1) Die Beziehungen zwischen Russland und Brandenburg während des ersten nordischen Krieges 1655—1660 (disertācija), Mārburgā 1896. g. 2) Geschichte Russlands (862—1905). Baltische Bürgerkunde I. s., Rīgā 1908. g. 3) Die Lage des baltischen Deutschtums. Süddeutsche Monatshefte, b. VII, 1; 1910. g. 4) Zur baltischen Geschichte des 19. Jahrhunderts. Zeitschrift für osteuropäische Geschichte, b II; 1912. g. 5) Die Gesellschaft der Musse in Riga 1787—1912. Rīgā 1912. g. 6) Rīgaer Kriegschronik 1914—17. Rīgā 1922. g. 7) Geschichte Russlands von 1878 bis 1918. Stutgartē un Berlīnē 1922. g. 8) Der Rīgaer Gewerbeverein 1890—1925. Rīgā 1925. g. Bez tam vēl avīžu raksti, recenzijas un dažādi sacerējumi lielā skaitā.

9. **Vecākais docents Frīdrihs Henzelis (Haensell)** dzimis 1876. g. Rīgā, apmeklējis 1886—1895. g. Rīgas pilsētas ģimnāzijas klasisko nodaļu, studējis 1896.—1900. g. Tērbatas Ūniversitātes vēstures un filoloģijas fakultātē, kurū nobeidzis ar vēstures kandidāta gradu. Vēlāk viņš paplašinājis savas studijas statistikas, ģeogrāfijas, etnogrāfijas un etnoloģiskās pirmvēstures laukos Tērbatā un turpinājis viņas Leipcigas Ūniversitātē; 1903./04. g. nolīcis pārbaudījumus ģeogrāfijas, etnogrāfijas un statistikas maģistra grada iegūšanai Tērbatas Ūniversitātē; 1904. g. ievēlēts par docentu statistikā un tirdzniecības (vēlāk oikonomiskās attīstības) vēsturē Rīgas Politehniskā Institūta tirdzniecības nodaļā. 1914. g. vasarā ar Politehniskā Institūta pabalstu Fr. Henzelis ceļojis pa Vāciju, lai iepazītos ar turienes statistiskām iestādēm, 1915.—1917. g. darbojies kara laikā ēvakuētā Pol. Institūtā, Maskavā, pēc tam Baltijas Techniskā Augstskolā un viņas vietā atvērtā padomju augstskolā. 1919. g. rudenī Fr. Henzelis ievēlēts par docentu statistikā un saimniecības attīstības vēsturē Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē. 1923. g. vasarā viņš komandēts zinātniskā nolūkā uz ārzemēm, kur turējis arī priekšlasījumu ciklu par etnoloģiskās pirmvēstures pētīšanu Leipcigas Ūniversitātes kultūras un vispārējās vēstures institūtā. Pēdējos gados Fr. Henzelis darbojies ārpus Latvijas Ūniversitātes Privātā Kommercīnstitūtā un Krievu Ūniversitātes Kursos Rīgā.

Iespiestie raksti: 1) Die fließenden Wasser des Höhenlandes und ihre urgeschichtlichen Anwohner in Sage und Mythos. Ein Beitrag zur Lehre von der Entstehung und Verwandtschaft der Völker. Berlinē, 1908. g. 2) Über Wesen und Ursprung der sogen. Stammes- und Ortsgewerbe bei primitiven Völkern. Rīg. Polit. Instituta 50 gadu jūbilējas rakstā, Rīgā, 1912. g. 3) Anthroposophie, Goetheanum und Goethe. Laikrakstā „Hellweg“, 2. g. i., b. 34, Esenē, 1922. g. 4) Prof. J. R. Mukes biogrāfija. Afranisches Ecce, b. 31; Dresdenē, 1926. g. un dažādas recenzijas un nekroloģi. 5) Die ethnologische Urgeschichtsforschung und ihr Begründer. Latvijas Universitātes Rakstos, XVII, Rīgā, 1928. g. 6) Līdzdarbība R. Mukes pēcnāves darba „Die Urbewönerung Griechenlands und ihre allmähliche Entwicklung zu Volksstämmen“ izdošanā (1926. līdz 1928. g.). 7) Griechenlands Urzeit im Lichte einer neuen Theorie (Rīg. Rundsch. 1929. g., Nr. 47 un 50). 8) Forschungen zur Völkerentstehungsgeschichte (Laikrakstā „Forschungen und Fortschritte“, Korrespondenzblatt d. D. Wiss. u. Techn.) Berlinē 1929. g., Nr. 17.

10. **Vecākais docents Jānis Kārklīšs** dzimis 1877. g. Rembates pag., Vidzemē, apmeklējis vietējo pagasta un Lielvārdes draudzes skolu, beidzis Valmieras skolotāju semināru (Rīgā) 1897. g., Jelgavas reālskolu kā eksterns 1903. g. un Rīgas Polit. Institūta komercnodaļu ar I. šķiras diplomu 1907. g. Ar pārbaudījuma (mēģinājuma) lekcijas un raksta darbs) izturēšanu viņš ieguvis pie bij. Krievijas Tirdzn. un Rūpn. Ministrijas tiesību pasniegt grāmatvedību visu šķiru komerczinātņu mācības iestādēs 1911. g. Par tautskolotāju viņš strādājis Suntažu pag., Vidzemē 1897.—1903. g.; pēc tam bijis par Latvijas Lauksaimn. Oikon. Sabiedrības Jelgavas nodaļas grāmatvedis no 1907.—1908. g., par tās pašas biedrības 4-klašu skolas skolotāju un pārzini 1908. g., par Jēkabmiesta pilsētas tirdzniecības skolas speciālo priekšmetu skolotāju 1908. un 1909. g., par tās pašas skolas inspektoru no 1909.—1917. g. Jēkabmiesta I. krāj-aizdevu sabiedrībā J. Kārklīšs bijis par padomes locekli un priekšsēdētāju no 1909.—1915. g., par Viskrievijas bēgļu palīdzības (Lielkņazes Tatjanas) komitejas komerczinātņu kursu vadītāju un speciālo priekšmetu skolotāju Pliskavā no 1916. līdz

1918. g. Pirmā Latvijas pastāvēšanas laikā viņš bijis par Tautas Padomes locekli no 1918.—1920. g., tai pašā laikā no 1918. līdz 1921. g. arī par kancelejas pārvaldnieku un departamenta direktoru bij. Tirdzniecības un Rūpniecības Ministrijā, un vēlāk 1921. līdz 1923. g. par Fin. Min. kancelejas pārvaldnieku. L. Ū. J. Kārklīņš iejēmis tautsaimniecības un tiesību zin. fakultātes sēkrētāra un tautsaimn. nodaļas vadītāja vietu no 1919.—1921. g., 1923.—1924. g. un 1925.—1926. g.; fakultātes dekāna pienākumus izpildījis no 1921.—1923. g., 1924.—1925. un 1926.—1928. g., un Ūnivers. Padomes locekļa pienākumus no 1921.—1925. g. un no 1926. g.; par Ūniversitātes Saimniecības Padomes locekli viņš ievēlēts 1923. g. un izpilda šo uzdevumu līdz šim laikam.

11. **Vecākais docents Pēteris Lejiņš** dzimis 10. okt. 1879. g. Cēsu apriņķī Ērgļu pagastā, kur vecāki bija lauku māju rentnieki. Pirmo skolas izglītību viņš baudījis Ērgļu pagasta skolā līdz 12. dzīvības gadam; pēc tam iestājies Ērgļu draudzes skolā, kurā sabijis 3 gadus; 1898. gadā iestājies Penzas Mērniecības skolā, kurū nobeidzis 1901. gadā. Dažus gadus pēc tam P. Lejiņš nodarbojies Krievijā gan par statistiķi, gan par mērnieku. 1907. g. viņš izturējis kā eksterns gatavības eksāmenus Maskavas 3. ģimnasijā; 1908. g. iestājies Maskavas Ūniversitātē, vēstures un filoloģijas fakultātes filosofijas nodaļā, kurū nobeidzis ar I. šķiras diplomu 1913. gadā; 1917. gadā nobeidzis Maskavas Ūniversitātes jūridisko fakultāti, izturēdams kā eksterns visus kursa eksāmenus un valsts eksāmenus. 1916. un 1917. g. P. Lejiņš lasījis lekcijas valsts tiesībās, tiesību filosofijas vēsturē un tautsaimniecības teorijā Penzas valsts Paidagōģiskā Institutā un Tautas Ūniversitātē. 1920. gadā viņš atgriezies Latvijā un tanī pašā gadā iesācis lasīt Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes tiesību zinātņu nodaļā lekcijas tiesību filosofijā, bet gadu vēlāk arī kriminālpsicholoģijā.

Iespiestie darbi: 1) „Liecnieku liecības no psiholoģiskā viedokļa“, nodrukāts Tieslietu Ministrijas Vēstnesī, 6. un 8. numurā. 2) Kanta jūbilējas svinībās ūniversitātē nolasītais referāts: „Kants, kā tiesību filosofs“, kurū konspektīvs saturs iespiests Ūniversitātes Annālos 1924. g.

12. **Vecākais docents Augusts Lēbers (Loeber)** dzimis 1865. g. 7. oktobrī Rīgā; pēc Rīgas guberņas ģimnāzijas beigšanas apmeklējis Tērbatas Universitāti, kur beidzis 1888. g.; 1889. g. nolīcis doktora eksāmenu (summa cum laude) Ģētingas Universitātē (disertācija: Strafbare Nichterfüllung von Lieferungsverträgen). 1889.—1890. g. A. Lēbers uzturējies Francijā un Anglijā, 1890.—1891. g. izpildījis kandidāta un sēkrētāra palīga amatu Rjazanas Apgabaltiesā, 1892. g. iecelts par zvēr. advokāta palīgu un 1896. g. par zvērinātu advokātu Rīgā. 1889. g. viņš izdevis monografiju: Erbrecht bei zweiter Ehe (Rīgā, Ķimeļa izdevumā). 1905.—1907. g. A. Lēbers pasniedzis jūras tiesības Rīgas biržas komitejas jūras skolā, 1912.—1914. g. lasījis vispārējo tiesību mācību un tirdzniecības tiesības Rīgas Politehniskā Institutā, 1918. g. decembra mēnesī iecelts par senātoru. 1919. g. vasarā un rudenī A. Lēbers piedalījies Latvijas Augstskolas organizācijas darbos un pagaidām izpildījis tiesību un tautsaimniecības fakultātes dekāna vietu; 1919. g. septembrī ievēlēts par docentu Latvijas Augstskolā; 1919—1922. g. lasījis valsts valodā ievadu tiesību zinātnē; 1921.—1922. g. noturējis arī sēmināru tirdzniecības tiesībās, bet no 1922.—1923. mācības gada sākot lasa tirdzniecības tiesības ar sēmināru. Sākot no 1923.—1924. g. A. Lēbers lasa (ar pārtraukumiem) tirdzniecības tiesības arī Tautas Universitātē.

Zinātniskus rakstus O. Lēbers ievietojis Tieslietu Ministrijas Vēstnesī (1920. g. Nr. 213; 1921. g. Nr. 1/3, 4/6; 1922. g. Nr. 4. un 7.; 1924. g. Nr. 1., 4. un 6.); žurnālos: Zeitschrift für Osteuropäisches Recht (1925. g. 1. un 2. burtn., 1926. g. 5. un 6. burtn.), Zeitschrift für Ostrecht (1927. g. 2., 3. un 7. burtn.) un Rīgasche Zeitschrift für Rechtswissenschaft (1926./27. g. 1. un 4. burtn.). 1927. g. sarakstījis darbus valsts valodā: „Tirdzniecības tiesību pārskats“ un „Vekseltiesību pārskats“. Rīgā, Valtera un Rapas akc. sab. izdevumā.

13. **Vecākais docents Kārlis Puriņš** dzimis 1883. g., beidzis Maskavas Universitātes jūridiskās fakultātes kursu 1911. g., pēc kam atstāts pie tās pašas universitātes tautsaimniecības katedras sagatavošanai profesora amatam. No 1918. g. 1. dec. līdz 1919. g. 15. jūlijam K. Puriņš iejēmis Latvijas Finanšu mi-

nistrā amatu; 1919. g. 5. sept. apstiprināts par Latvijas Augstskolas mācības spēku un no 1920. g. 24. jānvāra par docentu. No 1919. g. 3. okt. līdz 1920. g. febr. viņš bijis tautsaimniecības un tieslietu zinātņu fakultātes dekāna vietnieks, bet no 1920. g. 20. februāra līdz 1920. gada 1. jūnijam tās pašas fakultātes pagaidu dekāns. No 1920. g. 15. marta līdz 1921. g. 15. martam K. Puriņš iejēmis Finanšu ministru amatu: bijis par Tautas Padomes un Satversmes Sapulces loceklis. No 1925. g. 1. sept. viņš iecelts par senātoru, no 1921. g. ieņem tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes finanšu zinātnes katedru.

Iespiestie darbi: 1) Kooperatīvais un tirdznieciskais krēdīts Latvijā. Rīgā, 1920. g. 2) Piezīmes pie mūsu ienākuma nodokļa likuma. T. M. V. 1928. g. Nr. 3. 3) Pārskats par nodokļu uzlikšanas tiesībām. T. M. V. 1928. g. Nr. 10/11, 337—348; Nr. 12, 367—406. 4) Ienākuma nodokļa uzlikšana pēc dzīves izdevumiem. T. M. V. 1929. g. Nr. 3/4, 65—80. 5) Raksti par dažādiem Latvijas saimnieciskiem jautājumiem, iespiesti: „Latvijā“ 1907. un 1908. g.; „Dzimtenes Vēstnesī“ 1910, 1911. un 1912. g.; „Zemkopī“ 1911. g.; krievu periodiskos izdevumos: Союзъ Потребителей 1911. g.; Труды I. кооперативнаго съѣзда, 1908. g.; Труды I. Всероссийскаго съѣзда по мелкому кредиту и сельскому хозяйству, 1912. gadā; „Lidumniekā“ 1912. g.; „Jaunākās Ziņās“ 1918., 1919., 1920. un 1922. gadā; „Brīvā Zemē“ 1923. un 1924. g.

14. **Vecākais docents Vilis Vītols** dzimis 28. septembrī 1879. g. Jaunjelgavā; pilsētas skolu beidzis turpat 1895. gada maijā, Pēterā I. reālskolu Rīgā 1900. gada pavasarī kā eksterns. Kara dienestā viņš bijis par I. šķiras brīvprātīgo no 1900.—1901. gadam. Rīgas Politehniskā Institutā Vītols iestājies 1903. g. tirdzniecisko zinātņu fakultātē, kuŗas kursu beidzis 1908. gada jānvārī ar I. šķiras diplomu. Praktiskā darbā viņš strādājis Jelgavas lauksaimniecības biedrības krāšanas un aizdošanas sabiedrībā no 1905. līdz 1910. g., pēc tam IV. Rīgas savstarpīgā krēditbiedrībā līdz pasaules kara. — No 1. jūnija 1920. gadā Vītols bijis par direktoru Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankā. — Ar patstāvīgas Latvijas valsts nodibināšanos viņš iestājies Finanšu ministrijas krēdita departamentā par vicedirektoru un no 1920. gada marta par direktoru turpat līdz 1921.

gada oktōbrim. Par vecāko docentu Latvijas Ūniversitātē Vitols ievēlēts 1920. gada martā pie banku politikas un tirdznieciskās rēķināšanas katedrām. Vitols nolasījis vairāk pūblisku lekciju, it sevišķi Latvijas tirgotāju savienībā par finansiēliem un tirdznieciskiem jautājumiem.

C. Prīvātdocenti.

1. **Prīvātdocents Edvards Balodis** dzimis Vidzemē Litenes pagastā 1880. gada 26. maijā, 1900. gadā beidzis Valkas skolotāju sēmināru, pēc kam līdz 1900. gadam bijis par tautskolotāju; 1914. g. maijā beidzis Ķījevas Kommercinstitūtu, 1912./13. māc. gadā (pa studiju laiku) izpildījis speciālo priekšmetu skolotāja vietu Čerkesu tirdzniecības skolā (Ķījevas gub.). No 1914. g. augusta līdz 1918. gada novembrim E. Balodis bijis par speciālo priekšmetu skolotāju Rēzeknes tirdzniecības skolā; Rēzeknē darbojies arī vietējos kooperātivos. No 1919. gada jūlija līdz 1927. gada novembrim viņš darbojies Centrālā Savienībā „Konsumā” par kooperācijas instruktoru un vadījis kooperācijas darbinieku sagatavošanas kursus, kur pasniedzis kooperāтиву grāmatvedību un kooperāciju. No 1923. gada līdz pēdējam laikam E. Balodis pasniedz kooperāciju Olava kommerskolā; pasniedzis kooperāciju arī vairākos skolotāju sagatavošanasursos. No 1926. gada jānvāra E. Balodis darbojies par instruktoru pie Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes (vadījis studentu praktiskos darbus Centrālā Savienībā „Konsumā”), bet no 1927. g. septembra pasniedzis arī kooperāтиву darbvedību un grāmatvedību. 1927. gada novembrī viņš ievēlēts par kooperācijas lektoru pie tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes, bet 1928. gada decembrī — par prīvātdocentu tai pašā fakultātē pie kooperācijas katedras.

Iespiestie darbi: A. 1) Patērētāju kooperācija 1921. gadā (statistiski-kritisks Latvijas patērētāju kooperācijas apskats). Latvijas kooperācijas gada grāmatā, I. gads, 1923. g. 2) Patērētāju kooperācija 1922. gadā. Latvijas kooperācijas gada grāmatā, II gads, 1924. g. 3) Patērētāju kooperācija 1923. gadā. Latvijas kooperācijas gada grāmatā, III. gads, 1925. g.

B. Atsevišķos izdevumos iznākuši šādi darbi: 1) (1923. gadā). Patērētāju biedrību darbvedība un grāmathedība, 166.

lpp. Kopdarbības nodaļas izdevums. 2) (1925. gadā). Mašīnu koplietošanas biedrību darbvedība un grāmatvedība, 129 lpp. Kopdarbības nodaļas izdevums. 3) (1925. gadā). Grāmatvedība pamatskolām, 37 lpp. Latvijas vidusskolu skolotāju kooperatīva izdevums. 4) (1925. gadā). Kooperācija, programma un konspekts skolotājiem un pašmācībai, 46 lpp. Latvijas kooperatīvu kongresu padomes izdevums. 5) (1926. gadā) Kooperācija pamatskolām, 76 lpp. Latvijas kooperatīvu izdevniecības savienības izdevums. 6) (1927. gadā). Kooperācija skolām un pašmācībai, 127 lpp. Latvijas kooperatīvu izdevniecības savienības izdevums. 7) (1928. gadā). Kooperācija Latvijā 19. g. s. 50., 60. un 70. gados, 208 lpp. Latvijas Kooperatīvu Izdevniecības Savienības izdevums. Par minēto darbu 1929. gada 8. martā piespriesta Kr. Barona prēmija.

2. **Privātdocents Artūrs Kangers** dzimis 1875. g. 17. aprīlī Valkā, pamatizglītību baudījis Valkas privātgimnasijā, 1896. g. iestājies Tērbatas Ūniversitātes medicīnas fakultātes farmaceutiskā nodaļā. No 1898.—1902. g. viņš nodarbojies eksperimentāli zinātniski Tērbatas Ūniversitātes farmakoloģiskā institūtā, 1902. g. pie tās pašas ūniversitātes aizstāvējis disertāciju farmācijas maģistra gradam. 1902. g. A. Kangers ievēlēts par štata labōrantu pie Odesas Ūniversitātes medicīnas fakultātes farmācijas un farmakognōsijas katedras, 1911. g. ievēlēts par privātdocentu pie šīs pašas katedras, no 1912—1915. g. izpildījis Odesas Medicīniskās Valdes štata chēmiķa eksperta pienākumus, 1914. g. ar Tieslietu Ministra pavēli piekomandēts Odesas Zinātniskās Tiesu Ekspertīzes Kabinetam pie Tiesu Palātas prokurora; minētā kabinetā viņš nodarbojies līdz 1923. g., t. i. līdz Odesas atstāšanai, iejemdams pēdējā laikā kabineta pārziņa palīga amatu. 1916. g. A. Kangers ievēlēts Odesas Augst. Sieviešu Medicīnisku Kursu farmācijas un farmakognōsijas katedrai, bez tam, tanī pat 1916. g. ievēlēts Odesas Augstāko Sieviešu Kursu (kas vēlāk tika savienoti ar Odesas Ūniversitāti) fizikas un matemātiskas fakultātes farmaceutiskas un tiesu chēmijas katedrai; pie šīs katedras viņš organizējis farmācijas un chēmijas institūtu. 1921. g. A. Kangers ievēlēts par Odesas Chēmijas un Rādioloģijas Institūta profesoru; tanī pat 1921. g. ievēlēts par Odesas Chēmijas un Farmācijas Institūta rektoru, iejemdams

minētā institūtā farmaceutiskas un tiesu chēmijas katedru; 1922. g. viņš ievēlēts par chēmijas katedras farmaceutiskās chēmijas nodaļas pārzini Odesas Valsts Zinātniskā Pētišanas Institutā. 1923. g. sākumā A. Kangers atgriezies dzimtenē, un tanī pat gadā, atrodoties Latvijā, ieskaitīts par Odesas Chēmijas un Farmācijas Institutā ārštata profesoru. 1923. gadā iecelts par Latvijas Zinātniskās Tiesas Ekspertīzes Institutā direktoru, 1924. g. ievēlēts par Latvijas Tautas Ūniversitātes jūridiskās fakultātes lektoru, 1927. g. ievēlēts par Latvijas Ūniversitātes tautsinniecības un tiesību zinātņu fakultātes privātdocentu, 1927. g. ievēlēts par Rīgas Prīvatā Kommercinstitūta lektoru.

Iespējamie darbi: 1) Матеріалы къ фармакологіи брусники (Vaccin. vit. id.). Диссертация на степень магистра фармаціи. Юрьевъ, 1902. 2) Betrachtungen über das Erikolin. Chemiker-Zeitung. 1903. 3) Über die Möglichkeit einer Steigerung der Harnsäureausscheidung bei Katzen durch Einfuhr reiner Harnsäure per os. Archiv für die gesamte Physiologie. 1903. Bd. 100. 4) Zur Frage über die chemische Zusammensetzung und die pharmakologische Wirkung der Preiselbeere. Archiv f. experiment. Pathologie und Pharmakologie Bd. 50. 5) Фармація-наука, ея современные горизонты и отношенія къ естествоиспытанію. Фармацевтический журналъ, 1911. 6) Къ вопросу объ открытіи и количественномъ опредѣленіи пикриновой и хризоф. новой кислотъ при судебно-химическихъ изслѣдованіяхъ. Фармацевтический журналъ, 1911. 7) Введение къ изученію количественнаго анализа. Одесса, Книгоиздательство А. А. Ивасенко, 1918. 8) Изслѣдованіе лѣкарственныхъ веществъ. (Пособіе къ практическ. занятіямъ, Одесса, Книгоизд. А. А. Ивасенко, 1918. 9) Das Chemisch-pharmazeutische Institut in Odessa (Beitrag zur Geschichte der Reform der pharmaceutischen Ausbildung in Russland). „Pharmacia“, Esti, 1926. 10) Современные задачи высшего фармацевтического образованія. Химико-фармацевтический журналъ. Одесса, 1926. 11) Zinātniskās Tiesu Ekspertīzes Institutā. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1926. 12) Das Lettländische Institut für wissenschaftliche Gerichtsexpertise. Архивъ Криминологіи и Судебной медицины. Харьковъ 1927. Томъ I. книга 2/3. 13) Par pirkstu nospiedumu nojēšanu. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1927. 14) „Wis-

senschaftlich denken“. Festvortrag zur Feier des 125-jährigen Bestehens der Pharmazeutischen Gesellschaft zu Riga. Pharmaceutu Žurnāls. 1928. 15) Zinātniskās tiesu ekspertīzes nozīme noziegumu atklāšanā. Tieslietu Min. Vēst. 1928.

3. **Privātdocents Nikolājs Kochanovskis** dzimis 22. novembrī 1870. g. Tuļčinas pilsētā (Podolijā), apmeklējis Ņemirovas ģimnāziju, kuŗu beidzot apbalvots ar zelta medaļu. No 1889. g. rudens viņš četrus gadus studējis Pēterpils Ūniversitātes tiesību zinātņu fakultātē, kur apbalvots ar sudraba medaļu par sacerējumu ar tematu „Sacensība starp ūdensceļiem un dzelzsceļiem“; fakultāti pabeidzis ar pirmās šķiras diplomu, paturēts pie ūniversitātes par stipendiātu pie politiskās oikonomijas katedras, un 1896. g. izturējis pārbaudījumus par politiskās oikonomijas maģistra pakāpi. Visu 1897. gadu N. Kochanovskis strādājis Finansu Ministrijas periodiskos izdevumos: 1894. un 1895. gadā iespiedis savus pirmos darbus. Izglītības Ministrija to sūtījusi uz ārzemēm zinātniskos nolūkos, piešķirdama viņam stipendiju. 1898. un 1899. gadā N. Kochanovskis ierakstījies par studentu Bērlīnes Ūniversitātē un klausījies lekcijas arī Minchenes Ūniversitātē. 1900. g. rudenī viņš iecelts par Vladivostokas Orientālā Institūta docentu, no 16. marta 1914. g. — turpat par profesora amata izpildītāju un no 3. jūnija 1916. gadā par profesoru; šinī augstskolā viņš lasījis politisko oikonomiju (teoriju, politiku un politiskās oikonomijas vēsturi), cīviltiesību un tirdzniecības tiesību zinātnes un atsevišķi arī valsts tiesību un starptautisko tiesību zinātnes. 28. maijā 1916. g. N. Kochanovskis aizstāvējis Tomskas Ūniversitātē disertāciju par tematu „Oikonomika un oikonomiskais princips viņu attiecībā pret sociālo zinātņu vispārējo sistēmu“, kur viņam piešķirta politiskās oikonomijas maģistra zin. pakāpe. No 1. marta 1920. g. tas iecelts par Vladivostokas Valsts Ūniversitātes ordinārija amata izpildītāju pie politiskās oikonomijas katedras. Turpat viņš bijis par tiesību zinātņu un tautsaimniecības fakultātes dekānu no 13. jūnija 1921. g. līdz 20. jānvārim 1923. g. un par Ūniversitātes tiesību zinātņu pārbaudījumu komisijas priekšsēdētāju 1921. un 1922. gadā. Kad Vladivo-

stoku 1922. gada beigās iekaroja lielinieki, N. Kochanovski atcēla 1923. g. jānvārī no dekāna amata un 1923. g. 1. jūnijā — no profesora amata. Tai pašā gada rudenī viņš aizbraucis no Vladivostokas uz Maskavu un ar lielām grūtībām saņēmis ārzemju pasi un ēmigrējis uz Latviju. Šeit 12. febr. 1924. g. tas ievēlēts par universitātes privātdocentu pie politiskās ekonomijas katedras. Šeit viņš pabeidzis darbu par tematu „Darbs un viņa produktivitāte“ (ši darba pirmās 224. lapas puses ir dažos eksemplāros iespiestas vēl Vladivostokā); bez tam studentu litografiskā izdevumā 1925. gadā izdots viņa politiskās ekonomijas priekšlasījumu kurss un dažādos izdevumos politiskās ekonomijas priekšlasījumu programma.

Iespējamie darbi: 1) Очерки финансовъ Германской Имперіи. Спб. 1894. Вѣстн. фин., пром. и торг., стран. 128. 2) Очерки бумажно-денежнаго обращенія. Спб. 1895. Стр. 62. 3) Volkswirtschaft, Gesetzgebung und Literatur in Russland im Jhr. 1897. (Ins Deutsche übersetzt v. Alfanowitsch). Jahrbuch der Internat. Verein für vergl. Rechtswiss. u. Volkswirtschaftsl. Berlin, J. IV, S. 911—943. 4) Очеркъ экономическаго положенія Японіи. Владив. 1903, сран. 131+IV. Изв. Вост. Инст., т. V. 5) Землевладѣніе и земледѣліе въ Китаѣ. Владивостокъ 1909, VIII + 156 + XVII стран. Изв. Вост. Инст., томъ XXIII. 6) Экономика и экономическій принципъ въ ихъ отношеніи къ общей системѣ соціальныхъ наукъ. Владив. 1915, сран. XVI + 724 + XXIII. Изв. Вост. Инст.

4. **Privātdocents Aleksandrs Krugļevskis**, Pēterpils kara Medicīnas Akadēmijas profesora Nikolāja dēls, dzimis 27. maijā 1886. gadā Pēterpilī; vidusskolas izglītību baudījis Tiesību Zinātņu skolā; 1905. gadā iestājies Pēterpils Universitātes juridiskā fakultātē, kuru pabeidzis 1908. gadā. Pēc universitātes nobeigšanas viņš atstāts pie krimināltiesību katedras, lai sagatavotos profesora amatam. 1910. un 1911. gadā A. Krugļevskis izturējis pie Pēterpils Universitātes pārbaudījumus krimināltiesību maģistra gradam, 1912. g. komandēts zinātniskos nolūkos uz Vāciju, un strādājis Berlīnē prof. Lista un Minchenē prof. Birkmeiera vadībā. 1. jānvārī 1914. g., pēc divu paraugu lekciju nolasīšanas, A. Krugļevskis ieskaitīts Pēterpils privāt-

docentos; 1. jūlijā 1916. g. komandēts no Pēterpils Ūniversitātes uz Permu lasīt lekcijas Pēterpils Ūniversitātes Permas nodaļā. 14. maijā 1917. g. viņš aizstāvējis Pēterpils Ūniversitātē disertāciju krimināltiesību maģistra gradam par temu „Noziedzīgi darījumi pret mantu“, 1. jūlijā 1917. g. viņš aicināts par Permas Valsts Ūniversitātes profesoru. 1918. g. pavasarī A. Krugļevskis iesniedzis Pēterpils Ūniversitātes jūriskai fakultātei darbu par tematu „Mācība par noziedzīga darījuma mēģinājumu“ (divos sējumos, lai iegūtu krimināltiesību doktora gradu, bet aizstāvēšana nevarējusi notikt, tāpēc ka zinātniskie grādi Padomju Krievijā atcelti 1. oktobrī 1918. g.). 1919. g. pēc Permas Ūniversitātes ēvakuācijas uz Tomsku viņš ievēlēts par Tomskas Ūniversitātes profesoru; 1921. g. ievēlēts par Pēterpils tiesību pētišanas Institūta locekli, un tā paša gada rudenī atgriezies Permas Ūniversitātē. No 30. oktobra 1924. g. A. Krugļevskis ir Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes privātdocents un lasa kriminālpolitikas kursu.

Iespējamie darbi: 1) Mācība par sodāmības normām. 1908. VIII. × 44. (Krievu valodā). 2) Noziedzīgi darījumi pret mantu. 1913. VIII. × 549. (Krievu valodā). 3) Mācība par noziedzīga darījuma mēģinājumu. I. 1917. VIII. × 429. II. 1918. VIII. × 560 (Krievu valodā). 4) Krimināltiesības kā kultūras faktors. 1927. XII × 204 (vācu valodā). 5) Noziedzumu lēgālā klasifikācija kā tiesību politikas problēms. Jūrists. 1929. Nr. 4. un 5. 6) Latvijas sodu likumu prōjekts un Latvijas kultūras attīstība. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1929. Nr. 5. un 6.

5. **Privātdocents Pēteris Mucinieks** dzimis 1899. g. 19. oktobrī Valkas apriņķa Palsmanes pagasta Variņu mājās kā lauksaimnieka dēls. 1907. g. iestājies Palsmanes Ķempu pagasta skolā; 1910. g. pārgājis uz Palsmanes draudzes skolu, kuŗu nobeidzis 1914. g. un izturējis iestāju pārbaudījumu Serkova reāl-skolā Rīgā. Kaŗa apstākļu dēļ līdz 1917. g. Mucinieks spiests palikt mājās un turpinājis izglītību pašmācības ceļā. 1917. g. viņš iestājies Rīgas kultūrtechniskā skolā (Tverā), kur mācās līdz 1919. gadam, reizē gatavodamies arī abiturija eksāmeniem. 1919. g. iestājas Latvijas Ūniversitātē matēmatikas un dabas

zinātņu fakultātes matēmatikas nodaļā par hospitantu. Blakus studijām matēmatikas nodaļā Mucinieks klausās lekcijas tiesību zinātņu nodaļā, uz kurieni pāriet jau pirmajā sēmestrī. 1920. gada pavasarī iztur hospitanta pārbaudījumus un noliek pirmā kursa priekšmetus tiesību zinātņu nodaļā. 1923. g. Mucinieks nobeidz tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes tiesību zinātņu nodaļas kursu ar atzīmi diplomā „loti sekmīgi“. Tā paša gada 1. jūnijā minētās fakultātes padome atstāj viņu pie valststiesību katedras sagatavoties zinātniskai darbībai. 1925. g. 18. martā Mucinieku ievēl par asistentu pie valststiesību katedras. 1927. g. Mucinieks komandēts uz Vāciju un Franciju; strādājis Berlīnes un Parīzes Universitātes semināros un bibliotēkās. 1928./29. m. g. pirmā sēmestrī lasīja lekcijas „pensiju tiesībās“ un otrā sēmestrī „darba tiesībās“. Ar 1929./30. m. g. lasa lekcijas „sociālā likumdošanā“. No 1924. g. lasa Latvijas Tautas Universitātē. Kā Centrālās Izglītības Savienības lektors strādājis Maz-Salaces, Ropažu un Skrīveņu tautas augskolu kursos; bez tam nolasījis vairākas atsevišķas publiskas lekcijas. 1922. g. Universitātes gada svētkos Mucinieka darbam „Ministru vara demokrātiskā valstī“ piešķirta II. godalga; viņa habilitācijas darbs ir par tēmatu „Parlamenta atbildība“. 1928. g. 1. oktobrī nolasījis iestāju lekciju — „Amata persona un pilsonis“.

Iespējamie darbi: 1) Ministru atbildības institūts vēsturiskās attīstības gaitā. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1922./23. g. Nr. 5. 2) Budžeta tiesības. T. M. V. 1922./23. g. Nr. 9/10. 3) Valdības tiesība izdot noteikumus ar likuma spēku. T. M. V. 1924. g. Nr. 5., 11. un 12. 4) Ministru kabineta iekārta. T. M. V. 1925. g. Nr. 5/6. 5) Tarifa jeb kolektīvie līgumi. T. M. V. 1927. g. Nr. 1. 6) Pagastu pašvaldība Latvijā, Ārpusskolas izglītība 1927. g. Nr. 4.—11. (Iespējams arī rakstu krājumā „Tautas apzīnā valsts spēks“. 1927. g. C. I. S. izdevums). 7) Kopā ar doc. K. Dišlēri rediģējis „Pilsētu pašvaldības darbinieku rokas grāmatu“. 1929. g. Pilsētu Savienības izdevums. 8) Vairāki mazāki raksti A. I. un rēcensijas T. M. V.

6. **Privātdocents Anatolijs Ugrumovs** dzimis 1872. gadā, augstāko juridisko izglītību baudījis Aleksandra Kaņa Jūriskā

Akadēmijā, kuŗas kursu beidzis ar pirmo šķiru un sudraba medaļu 1901. gadā. Pēc tam viņš darbojies kuŗa tiesu resorā par kandidātu kuŗa tiesu amatiem, par kuŗa prokurora palīgu, izmeklēšanas kuŗa tiesnesi un kuŗa tiesnesi. No 1920. gada līdz 1923. gadam A. Ugrumovs darbojies Latvijas kuŗa tiesu pārvaldē par konsultācijas locekli, no 1923. gada 17. oktōbra ir prīvātdocents Latvijas Ūniversitātē pie militāro krīmināltiesību katedras; bez tam no tā paša gada 1. novembra darbojas Tieslietu Ministrijā Latvijas sodu likumu izstrādāšanas kommisijā.

Iespēstie darbi: 1) Līdzdalība un tiesību atņemšanas sistēma Latvijas sodu likumu prōjektā, no teōrijas un valsts apsardzības viedokļa. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1923. g. 2) Iepriekšējas izmeklēšanas reforma. Tieslietu Ministrijas Vēstnesis. 1928. g. 3) Soda mērķi to determinisma viedokļa. 4) Jaunu krīminālkodeku kopējas pazīmes. 5) Sociāli bīstams noziedznieks. 6) Soda nosacīta atlaišana likumā un praksē. 7) Deputāta immunitātes jūridiskā daba. 8) Soda sistēma Latvijas soda likumu prōjektā.

D. Lektorī.

1. **Lektors Emīls Krieviņš** dzimis 1880. gadā 17. oktōbrī Rīgā turīga namīpašnieka ģimenē; sākumā mācījies mājā, pēc tam elementārskolā un tad iestājies Nikolāja ģimnasijā, kur pabijis kādus gadus un pēc tam pārgājis uz Rīgas pilsētas reālskolu, kuŗu beidzis 1900. g. Pēc vidusskolas beigšanas E. Krieviņš iestājies Rīgas Politehniskā Institutā tirdzniec. nod. un piedalījies studentu dzīvē, korporācijā Selonijā. 1906. g. viņš beidzis Rīgas Politehnisko Institutu un minētā gadā aizbraucis uz Harbinu par skolotāju. 1910. gadā E. Krieviņš aizbraucis uz Pēterpili, kur iestājies Pāidagōģiskās Akadēmijas pāidagōģiskā un psiholoģiskā nodaļā; pēc divu gadu stūdiām viņš beidzis šo nodaļu. No 1912.—1915. g. E. Krieviņš darbojies par skolotāju vairākās vidusskolās. No 1915.—1919. g., aizbraucis Jekaterinoslavā, viņš iejēmis daļas priekšnieka palīga vietu Katrīnas dzelzsceļu pārvaldē, darbotamies arī par skolotāju brīvstundās. Uz Latviju E. Krieviņš atbraucis 1919. g. beigās; no 1920. līdz

1923. g. darbojies par nodaļas vadītāju vairākās ministrijās. Sākot ar 1923. g. viņš nodarbināts kā nodokļu inspektors un kā vācu tirdznieciskās korespondences lektors Latvijas Universitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē.

Iespiestie darbi: 1) Страхование рабочихъ отъ безработицы. Diploma darbs. 2) Психологія воли. Nolasīts pārdzīvotiskā akadēmijā. 3) Ученіе о наградахъ и наказаніяхъ по Эмилю Руссо. Nolasīts pārdzīvotiskā akadēmijā. 4) О преподаваніи нѣмецкаго языка въ коммерческихъ училищахъ. Atsūtīts Orlas kommerskolā fundamentālbibliotēkai. 5) Страхование желѣзнодорожныхъ служащихъ въ пенсіонныхъ кассахъ при желѣзныхъ дорогахъ и въ государственныхъ сберегательныхъ кассахъ въ ихъ сравнительной выгодности. Iespiests Katrīnas dzelzceļnieku žurnālā 1916. g.

2. **Lektors Jānis Stiprais** dzimis 1870. g. 31. augustā Vecpiebalgā, Rīgā pabeidzis vidusskolu un 1891. g. iestājies Rīgas Politehniskā Institutā; no 1892.—1899. g. bijis par mājskolotāju, tad atgriezies augstskolā un nobeidzis 1904. g. tirdzniecības nodaļu. Pēc studiju beigšanas J. Stiprais darbojies 2 gadī Tomskas biržas kommerskolā un tirdzniecības vakara kursos, 1906. gada rudenī pārnācis par Tukuma tirdzniecības skolas inspektoru; no 1909. gada bijis par vidusskolu direktoru Tukumā, Kurzemes okupācijas laikā Valkas pilsētas ģimnāzijas direktors, tad atkal Tukumā un ar 1922. gada sākumu Rīgā. Tā paša gada rudenī J. Stiprais sācis darboties universitātē par latv. tirdzniecības korespondences lektoru: fakultātes uzdevumā lasījis 1922.—1923. akad. gadā arī vācu tirdzniecības korespondenci un 1924.—1927. akad. gadā ievadu kooperācijā. Valkā J. Stiprais bijis pag. Nāc. Padomes darbvedis, vadījis 1919. g. Ziemeļlatvijas pārvaldē skolu nodaļu, pēc tam bijis par Latvijas un Igaunijas jauktās civiltīrvaldes locekli nenoskaidrotās robežas apgabalā līdz 1920. g. vasarai.

Iespiestie darbi: 1) Tirdzniecības korespondence. 2) Pamatjēdzieni par valsti un tiesībām. Vidusskolas kurss sabiedriskās zinātnēs. 3) Roma un Kartāga (skolu un tautas bibliotēkām). 4) Latvju tautas pasakas (izlase). 5) „Strauts“ I.—IV. d. Lasāma grāmata pamatskolām. 6) Rokas grāmata

vācu valodas pašmācībai. Pirmo grāmatu izdevusi akc. sab. Valters un Rapa, Rīgā, pārējās J. Rauska, Valkā.

E. Instruktori.

1. **Instruktors Pauls Lazdiņš** dzimis Vidzemē, Ropažu dzirnavās 26. februārī 1874. g. (v. st.) dzirnavnieka Reinholda Lazdiņa ģimenē. Tai pašā gadā viņa vecāki pārgājuši uz Trikātas dzirnavām, kur tas uzaudzis un arī baudījis pirmo skolas izglītību vietējā draudzes skolā; pēc tam apmeklējis Rīgas Keizara Pēterā I. reālskolu, tad F. Germaņa privātskolu un vēlāk Rīgas pilsētas reālskolu, kurū beidzis 1895. g. Pēc reālskolas beigšanas P. Lazdiņš iestājies Rīgas Politehniskās Skolas, vēlāk Institūta, kommercnodaļā un beidzis to 1899. gadā ar uzslavas rakstu kā tirdzniecības zinību kandidāts ar rakstu *Das Aktienwesen in Russland*. Pēc kara dienesta beigšanas pārgājis uz Pēterpili, kur noritējusi visa viņa praktiskā darbība. No 1900.—1901. g. P. Lazdiņš bijis par vācu un krievu korespondentu akc. sab. „Armatūra“ un vēlāk par grāmatveža palīgu turpat, no 1901.—1903. g. par korespondentu un grāmatvedi pie firmas „W. A. Hirschmann u. H. Windler“, no 1903—1904 g. par sēkrētāru Amuras zelta rūpniecības akciju sabiedrībā, no 1904.—1908. g. turpat par grāmatvedi. No 1906. līdz 1909. g. viņš studējis Keizariskā Pēterpils Arhaioloģiskā Institūtā, kurū nobeidzis kā šī institūta īsts biedrs. Pēc tam no 1908.—1913. gadam P. Lazdiņš bijis par grāmatvedi Pēterpils pilsētas valdes Keizara Pēterā Lielā Nēvas tiltabūves komisijā, izpildīdams turpat, sākot ar 1911. g. arī darbveža vietu, 1913. gadā tas bijis par galveno grāmatvedi Krievu Savstarpējā Krēditbiedrībā, bet no 1913.—1916. g. par grāmatvedi un darbvedi Siverskajas, agrāk Čikina, metalvalcētavas fabrikas valdē: no 1916—1918. g. Kara Ministrija to iecēlusi par grāmatvedi valdības akciju sabiedrību Putilovu un Nēvas kuģu būvētavas fabriku pārvāldēs, bet 1916.—1921. g. viņš bijis par galveno grāmatvedi Putilova fabriku valdē. 1921. un 1922. g. P. Lazdiņš strādājis dažus mēnešus Latvijas konsulātā Pēterpilī, no kurienes 1922. g. maijā pārbraucis Latvijā, kur strādājis par grā-

matvedi Slokas fabrikā „Cementā“, bet no 1922. g. decembra līdz šim laikam, no sākuma par virsgrāmatvedi, vēlāk par saimniecības lietu vadītāju, Latvijas Universitātes Saimniecības Padomē un no 1925. g. arī par I. šķiras ārštata instruktoru Latvijas Universitātes tauts. un ties. zin. fakultātē, kur māca kantora praktiku.

2. **Instruktors Kristaps Linde** dzimis Pēternieku pagastā Kurzemē 23. okt. 1881. g., izglītojies Rīgā, Pēterā un Pāvila pilsētas skolā. Sava aroda izglītību viņš baudījis Pēterpils teātra skolā, bij. Keizarsko teātru aktiera N. N. Davidova vadībā. Jau no teātra skolas laika 1905. g. K. Linde sācis piedalīties pie krievu teātru skatuvēm; brīvos brīžos centīgi piedalījies arī Pēterpils latv. kolonijas mākslas dzīvē. Kopā ar bij. keizarsko teātru māksliniekiem K. Linde braukājis pa Krievijas pilsētām, kur piedalījies par izpildītāju mākslinieku, gan koncertos, gan teātru izrādēs. Iebraucot 1920. gadā Latvijā vairākus gadus viņš sabijis Latv. Nāc. teātrī par aktieri un režisoru. Līdz šai dienai K. Linde darbojas par deklāmācijās skolotāju Latvijas Konservātōrijā, par dikcijas skolotāju Orātōrikas Institutā, Tautas Ūniversitātē. Agrākos gados K. Linde iespiedis vairāk rakstu par teātra mākslu dienas laikrakstos un žurnālā „Kultūras Vēstnesī“. 1927. gadā viņš noturējis vidusskolās un skolotāju institūtos vairāk lekciju par daiļrunāšanu un viņas nozīmi sadzīvē, kā arī „Pēdējā Brīdī“ ievietojis apcerējumu: „Režisors un teātra nākotne“.

3. **Instruktors Jānis Roze** dzimis Jaun-Dubultos 27. martā 1865. gadā; izglītību baudījis kādā turienes privātskolā, pēc kam apmeklējis un 1880. g. beidzis aprinča skolu Tukumā; vēlāk papildinājies pašmācības ceļā un dažādosursos. No 1883. g. piegriezies speciāli stenografijai. 1897. g. viņš krievu valodai pārstrādājis vācu Arendsas sistēmu, 1903. g. arī fon Kunovska sistēmu; beidzamo pielaikojis arī latviešu valodai. J. Roze pārliecinājies, ka vācu un tāpat arī citu valodu fōnētikas, tik vokāliem un konsonantu sastrēgumiem bagātām valodām, kā krievu un latviešu, grafiskā ziņā nesniedz un arī

nevar sniegt visus nepieciešamos rakstu līdzekļus. Daudzo meklējumu un atzinumu auglis ir mūsu tagadējā oriģinālā „Latviešu stenografija“. „Latviešu stenografija“ piedzīvojuši jau 5 izdevumus, kas katrs uzrāda zināmu raksta tālākizveidojumu, sevišķi pēc Latvijas valsts tapšanas, kas rakstam uzstādīja vēl lielākas tehniskas prasības kā agrāk. 1924. g. pienāca vēl klāt universālā „Pantografija“ jeb pilnraksts, kur latviešu valodā iztrūkstošām svešām skaņām darinātas vajadzīgās zīmes, kas dod iespēju ar pantografiju rakstīt arī visās citās valodās. Tautas Padomes priekšsēdētājs, J. Roze 1920. g. organizējis mūsu parlamenta stenografisko biroju un pirmā sesijā viņš sabijis par priekšnieku. Kopš 27. februāra 1925. g. J. Roze darbojas par latviešu stenografijas lektoru un instruktoru Latvijas Universitātē pie tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes. Bez stenografijas teorijas un prakses viņš lasa vēl stenografijas vēsturi un pasniegšanas metodiku. 1927. g. J. Roze savu sistēmu pārstrādājis un izdevis arī krievu valodai, ievērodams savā pielikojumā šīs valodas savādības. Latviešu stenografijas sistēma (Teodora Tāļivalda Rozes, autora dēla) pārstrādāta arī lietuvju un vācu valodai.

Iespējamie darbi: 1) Latviešu stenografija. I. izdevums. 1908. 2) Latviešu stenografijas kurss 14 stundās. 1910. 3) Latviešu stenografija 10 vēstulēs. 1921. 4) Pantografija. 1924. un 1926. 5) Korespondenckraksts. 1925. un 1928. 6) Debatraksts. 1925. 7) Русская Стенография. I. Полнопись. 1927. 1923. gadā J. Roze starptautiskās Ido valodas akadēmijas diplomēts par starptautiskās valodas skolotāju. 1927. gadā viņš ievēlēts par locekli starptautiskās Ido valodas akadēmijā, kurās sēdeklis ir Parīzē. Jāņa Rozes darbi starptautiskā Ido valodā: 1) Starptautiskās Ido valodas mācības grāmata trijās daļās: I. Gramatiko. II. Exercicio. III. Klefo. 1923. g. Trešais izdevums. 218 lpp. 2) Starptautiskā valoda. 1923. 3) Vispasaules valodas vajadzība. 1912. 4) Kopējā valoda visiem kultūras cilvēkiem. 1911. 5) Vispasaules organizēšana. 1911. Bez tam visādi Jāņa Rozes raksti starptautiskās valodas jautājumos iespiesti lingvistiskā mēnešrakstā „Progreso“ 1910., 1911., 1912., 1913. un 1914. gada sējumos.

4. **Instruktors Reinholds Rutks** dzimis Rīgā 29. decembrī 1884. g. No 1897. g. līdz 1904. g. viņš apmeklējis bij. Rīgas pilsētas reālskolu. Pabeidzis šo skolu, tas iestājies rudenī 1904. g. bij. Rīgas Politehniskā Institutā, mēchanikas fakultātē, kuŗas pilnu kursu nobeidzis, izturēdams valsts pārbaudījumu maijā 1911. g. ar atzīmi „ļoti sekmīgi“. Pēc studiju nobeigšanas R. Rutks atstājis Rīgu un devies uz Krieviju un 1915. g. septasistents; 1911. g. septembrī pieņemts par inženieri jaundibinātā Rīgas tvaika katlu uzraudzības biedribā, kuŗas dienestā atradies līdz 12. jānvārim 1914. g., kad pārgājis uz J. Milmaņa koku zāģētavu un papes fabriku Jaunciemā pie Rīgas par šī uzjēmuma atbildīgo tehnisko vadītāju. Augusta mēnesī 1915. g., R. Rutkis atstājis Rīgu un devies uz Krieviju, un 1915. g. septembrī iestājies Maskavas pakavu un stošu fabrikā, kur iejēmis fabrikas tehniskā vadītāja un vēlāk fabrikas direktora vietu līdz fabrikas slēgšanai kommūnistu laikā 1917. g. decembrī. 1918. g. augustā viņš atgriezies no Krievijas Rīgā un drīz pēc tam iestājies atkal J. Milmaņa firmā, uzjēmdamies papes fabrikas tehnisko vadību. Drīz pēc kommūnistu ienākšanas Rīgā un J. Milmaņa uzjēmuma nacionālizēšanas, viņa papes fabrika nodegusi, un R. Rutku 1919. g. jānv. kommūnisti iecēluši par atjaunojamās papes fabrikas tehnisko darbu vadītāju; šinī amatā tas atradies līdz kommūnistu padzīšanai 1919. g. maijā. 1919. g. augusta mēnesī R. Rutks iestājies Latvijas Valsts dienestā, Rūpniecības Ministrijā, fabriku inspekcijas nodaļā, uzjēmdamies fabriku inspektora, sevišķi tvaika katlu uzraudzības un siltumsaimniecības inženiera pienākumus. 1920. g. aprīlī izstājies no valsts dienesta un uzjēmies atkal J. Milmaņa uzjēmumu pārziņa un vadītāja amatu, kur sabijis līdz oktōbrim 1923. gadā. 1923. gada oktōbrī viņš pārcelts uz J. Milmaņa uzjēmumu centrālo pārvaldi Rīgā, par firmas ģenerālpilnvarnieku. Sākot ar rudens sēmēstri 1924. g. Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības fakultātē ierikoti praktiski darbi koku tirdzniecībā, pie kam fakultāte uzticējusi šo darbu vadību R. Rutkam, apstiprinot viņu par šo darbu instruktoru.

5. **Instruktores Austra Smilga** dzimusi 1896. g. 14. augustā Rīgā, apmeklējusi Semjonovas proģimnasiju un Draudziņas sieviešu ģimnasiju Rīgā, kā arī mašīnrakstīšanas un grāmatvedības kursus. Kaŗa laikā viņa strādājusi Pēterpilī par kasieri un grāmatvedi un Latvijā no 1923.—1925. g. Finanšu Ministrijas tiešo nodokļu departamentā; 1925.—1926. g. Latvijas Ūniversitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē par darbvedi un no 1927. g. tai pašā fakultātē par II. šķ. instruktori.

6. **Instruktors Aleksandrs Štūls** dzimis 1883. g. 30. martā Slokā. No 7. dzīvības gada viņš apmeklējis Slokas pilsētas elementārskolu, pēc kuŗas beigšanas 1894. g. iestāties Rīgas pilsētas reālskolas II. kl.; 1901. g. absolvējis min. reālskolas VII. klasi un tā paša gada rudenī iestāties Rīgas Politehniska Institūta mēchanikas nod. 1905. g. pavasarī A. Štūls pārgājis uz Karlsrūhes Techniskās Augstskolas mašīnbūves nod., kur ar pārtraukumiem studējis līdz 1912. g. pavasarim, kad augstskolas kursu nobeidzis. No 1912. g. līdz 1913. g. A. Štūls strādājis Tīrgotāju un Rūpnieku Oikonom. Sab. Rīgā; 1913. g. iestāties akc. sab. „Provodņika“ Rīgas lielnoiktavā par techn. korespondentu; pēc fabrikas ēvakuēšanas uz Maskavu 1915. g. vadījis tur ēvakuācijas nod. No 1916. g. viņš bijis sākumā par montažas nod. vadītāju „Provodņika“ Maskavas fabrikā, tad pārjēmis arī mašīnu remontēšanas nod. un beigās bijis par visas mēchaniskās daļas vadītāja palīgu; 1919. g. sākumā pēc „Provodņika“ slēgšanas atgriezies Latvijā. Īsu laiku A. Štūls nodarbojies ārējās maiņas kommisariātā un tad — pēc lielnieku izdzīšanas — brīvprātīgi iestāties Latvijas armijā par inženieri, sapieŗu bataljona darbnīcu vadītāju; piedalījies arī kaujās pret Bermontu; jēmis dalību Izglītības biedr. kommisijā, kas sagatavoja mācības plānus Latvijas Ūniversitātes mašīnbūves nod.; tāpat terminoloģijas kommisijā pie Izglītības Ministrijas. 1921. g. sākumā viņš bijis Tirdzniecības un Rūpniecības Ministrijā par vecāko sevišķu uzdevumu inženieri. No 1920. līdz 1921. gadam A. Štūls vadījis paša darvas tecinātavu pie Slokas un bijis „Oikonomista“ pastāvīgs līdzstrādnieks. 1921. g. rudenī viņš iestāties Rīgas muitā par mašīnu ekspertu; reizē ar to (līdz

1923. g. pavasarim) pasniedzis mašīnu elementus un tehnisko rasēšanu Rīgas Valsts Technikumā. Rīgas muitā viņš bijis par revidentu un priekšnieka palīgu; 1926. g. vasarā kā muitas dep. vec. sevišķu uzdevumu ierēdnis pārcelts uz akc. sab. F. Potempa finieru fabrikas brīvteritoriju; 1927. g. rudenī pārcelts uz muitas dep. par vec. sev. uzdevumu ierēdni un 1928. g. par revidentu. Par instruktoru muitas praktikā pie Latvijas Universitātes A. Štūls ir no 1926. g. pavasara.

„Oikonomistā“ iespiestie raksti: 1) Spēka mašīnu jautājums Latvijā. 1920. Nr. 1. 2) Vēja mōtōri. 1920. g. Nr. 7. 3) Iz Rīgas rūpniecības vēstures. 1920. g. Nr. 11.—16. 4) Lauksaimniecības mašīnu tehnikas nākotnes uzdevums. 1921. g. Nr. 4. 5) Krievijas ēlekrifikācija, 1921. g. Nr. 4. un 5. 6) Latvijas sīkrūpniecības nākotne. 1921. Nr. 9. 7) Valūtas jautājums un cenas 1920. g. 1921. Nr. 10./11. 8) Ūdensspēku izmantošana. Nr. 10/11. 9) Tehnika un lauksaimniecība. Nr. 10/11. 10) Ūdensspēku jautājums ārzemēs. Nr. 15. 11) Rīgas izstāde. Nr. 17/18. 12) Rūpniecības psīcho-technika. Nr. 17. 13) Lauksaimniecības rūpniecība. Nr. 19. 14) Vēja turbīnes. Nr. 24. 15) Pārtikas un baudvielu muiņa. 1927. g. Nr. 1. 16) Preču cenas un muitas likmes. Nr. 7., 8. un 11. 17) Metālpēcū cenas un muitas likmes. Nr. 17. un 18. 18) Dzīvnieku prōdūktu cenas un likmes. Nr. 22. 19) Augu valsts prōdūktu cenas un muitas likmes. 1928. g. Nr. 2. 20) Eksporta sekmēšana. 1925. g. Nr. 19. 21) Māksliģis zīds. 1925. g. Nr. 21.

7. Instruktors Bernhards Tilts dzimis 4. maijā *1884. gadā Valmieras apriņķī, Rūjienas draudzē, Ipiķu pagastā, kur viņa tēvs bijis Margus mājas īpašnieks. Izglītību viņš baudījis Ipiķu pagasta skolā, Maz-Salaces elementārskolā, Vilandes progimnasijā, Tērbatas un Novgorodas reālskolā, kuŗu beidzis 1905. g. Tanī pašā gada rudenī B. Tilts iestājies Rīgas Politehniskā Institutā, kommercnodaļā, kuŗā sabijis līdz 1915. gadam. Būdams students, 1907. gadā viņš iestājies Jelgavas lauksaimniecības biedrības krāšanas un aizdošanas sabiedrībā Jelgavā par ierēdni. Šo naudas iestādi 1911. gadā pārvērtā par Jelgavas Kommercbanku, kuŗā B. Tilts iejēmis galvenā grāmatveŗa vietu no 1911.—1920. gadam. No 1920. gada līdz šai dienai viņš

strādā par galveno grāmatvedi Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankā Rīgā.

8. **Instruktors Edvards Vunderlichs** dzimis 1871. g. 6. okt. Virbalos, Ķibartu apr., Lietuvā, kur viņa tēvs bijis par dzelzceļu depo priekšnieku. Izglītību viņš ieguvis Grīvas pamatskolā, Zemgalē. 1886. g. 11. oktobrī E. Vunderlichs iestājies dienestā linu eksporta firmā „Constant Wemaer“ Ābeļos, Lietuvā, kur 5 gadus nostrādājis par mācekli un 3 gadus par linu šķirotāju; 1894. g. 1. oktobrī pārnācis uz Rīgu pie beļģiešu firmas „Emil Cauderlier“, sākumā par šķirotāju, bet no 1901. g. līdz 1918. g. par vecāko šķirotāju. Sākot ar 1919. g. 22. jūliju E. Vunderlichs atrodas Valsts linu nodaļas dienestā un darbojas valsts linu centrālās noliktavās par eksporta linu šķirotāju, bet no 1924. g. par vecāko linu šķirotāju un kontrolieri. Pie Latvijas Universitātes tautsaimniecības nodaļas viņš ievēlēts par instruktoru linu tirdzniecības praktiskos darbos 1925. gadā.

F. Asistenti.

1. **Asistents Kārlis Bērziņš** dzimis 25. maijā 1898. gadā Mores pagasta Laģu mājās. Pirmo izglītību viņš baudījis Mores pagasta skolā un Mālpils labdarības biedrības proģimnasijā; kara apstākļu dēļ spiests izglītību turpināt ārpus Latvijas; 1915. gadā iestājies, uz Maskavu ēvakuētā, Rīgas skolotāju un izglītības draugu biedrības kommerskolā. Šeit viņš mācījies līdz 1917. gada pavasarim, kad nekārtīgie dzīves apstākļi spiež, skolu nepabeigušam, atgriezties dzimtenē. No 1917. gada rudens līdz 1919. gada sākumam K. Bērziņš kā vācu kara spēka izsūtīts civilais kara gūsteknis uzturējies okupētos Kurzemes apgabalos. 1919. gada 15. jūnijā viņš iestājies Latvijas nacionālās armijas 4. Rīgas bataljona (vēlāk II. Ventspils pulka) I. rotā un piedalījies Rīgas atbrīvošanas cīņās 1919. gada jūnijā un vēlāk Latgales atbrīvošanā no komunistu jūga, visu laiku, līdz 1920. gada maijam atradies priekšējās pozīcijās. Ar kara darbības izbeigšanos K. Bērziņš pārnācis uz Rīgu un 1920. gada rudenī iestājies par hospitantu

tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes tautsaimniecības nodaļā. 1925. gada pavasara sesijā viņš izturējis mutiskos pārbaudījumus visos diploma priekšmetos. 1925. g. jūnijā K. Bērziņš iestājies Latvijas bankas dienestā, kur strādājis par grāmatvedi līdz 1926. gada 1. jūlijam. Par subasistentu pie privātsaimniecības katedras viņš ievēlēts, skaitot no 15. maija 1926. g., sakarā ar ko arī atstājis dienestu Latvijas bankā. Viņš izstrādājis un iesniedzis fakultātei diploma darbu par tematu „Latvijas valsts budžeta tiesības“, pēc kam tam 1926. g. decembrī piešķirts oikonomisko zinātņu kandidāta grāds ar atzīmī diplomā „ļoti sekmīgi“. Ar fakultātes 1927. gada 27. janvāra lēmumu K. Bērziņš atstāts pie tirdzniecības mācību katedras gatavoties akadēmiskai darbībai; ievēlēts par asistentu pie tās pašas katedras skaitot no 15. oktobra 1927. g.

2. **Asistents Edvards Šīrons** dzimis 1893. g. 5. jūlijā savu vecāku dzimts mājās Vec-Piebalgas pagasta Barackās. Pirmizglītību viņš ieguvis pie vecākiem mājās, pamatskolas izglītību no 1901.—1908. g. vietējā Greiveru pagastskolā un Vec-Piebalgas draudzes skolā; no 1908.—1913. g. apmeklējis Cēsu K. Millera, vēlāk L. Ausēja reālskolu Cēsis, kurās 7 klašu kursu beidzis 1913. g. pavasarī. Tā paša gada rudenī E. Šīrons uzņemts Rīgas Politehniskā Institūta inženieru zinātņu nodaļā, kurā nostudējis vienu gadu un beidzis pirmo kursu. Pasaules kara laikā no 1915.—1918. g. viņš nodarbojies pie ziemeļu frontes bēgļu lietu pilnvarotā un Viskrievijas pilsētu savienības bēgļu apgādes lietās; vācu okupācijas laikā 1918. g. rudenī iestājies Baltische Technische Hochschul'ē (vēlāk Высшая Школа Латвии), komercnodaļā. 1919. g. rudenī E. Šīrons iestājies par brīvprātīgo nacionālā armijā, kurā nodienējis par rakstvedi un kara laika ierēdni līdz 1920. g. aprīlim dažādās kara spēka saimniecības daļās. 1920. g. rudenī viņš iestājies Latvijas Universitātes tautsaimniecības nodaļā, kurās kursu beidzis 1926. g. 20. martā ar oikonomisko zinātņu kandidāta grādu; diploma darbu rakstījis par tematu „Latvijas koku tirdzniecība“. No 1924. g. 16. maija līdz 1926. g. 15. maijam E. Šīrons ievēlēts pie Latvijas Universitātes tautsaimniecības un tiesību zinātņu

fakultātes par subasistentu un darbojies fakultātes bibliotēkā; vēlāk ievēlēts par jaunāko asistentu līdz 1928. g. 15. maijam un darbojies pie tirdzniecības katedras doc. J. Kārklīņa un tautsaimniecības katedras prof. Dr. K. Baloža vadībā. 1928. g. 19. aprīlī viņš ievēlēts par asistentu pie tautsaimniecības katedras līdz 1930. g. 30. jūnijam.

X. Teoloģijas fakultāte.

A. Profesori.

1. **Profesors Imanuels Gustavs Adolfs Bencingers** dzimis 21. februārī 1865. g. Stutgartē, rektora Michaela Bencingera ģimenē; studējis no 1883.—1888. g. Tībingas Ūniversitātes teoloģijas fakultātē; valsts pārbaudījumus nolīcis turpat 1888. g. tanī pašā gadā ieguvis Dr. phil. gradu; 1893. g. ieguvis Tībingas Ūniversitātē Lic. theol. gradu. No 1888. līdz 1891. g. I. Bencingers bijis Virtembergas baznīcas un skolas dienestā, bet no 1891.—1894. gada strādājis pie evaņģēliskā teoloģiskā sēmināra Tībingā, tai pašā laikā turēdams priekšlasījumus par Veco derību pie ūniversitātes. No 1894.—1898. g. viņš bijis par mācītāju Neuštatē pie Kocheras, no 1898.—1901. g. par privātdocentu Vecās derības teoloģijā pie Berlīnes ūniversitātes, no 1902. līdz 1912. gadam par augstākās vācu skolas skolotāju un direktoru Jerusalemi un tai pašā laikā arī par Holandes vicekonsulu. No 1912.—1914. g. I. Bencingers darbojies par austrumu valodu profesoru Torontas Ūniversitātē Kanādā un no 1915.—1918. g. par profesoru Vecās derības un reliģijas vēsturē Mīdvilē (Meadville). 1921. g. viņš pārnācis uz Rīgu par Isrāēļa reliģijas vēstures profesoru pie Latvijas Ūniversitātes. 1924. g. I. Bencingers iecelts par Latvijas Ūniversitātes Dr. theol. hon. causa.

I e s p i e s t i e d a r b i: 1) Bādekera Palästina und Syrien. 3. Aufl. 1891, 4. Aufl. 1897, 5. Aufl. 1900, 6. Aufl. 1904, 7. Aufl. 1910. 2) Hebräische Archäologie. 1. Aufl. 1893., 2. Aufl. 1907, 3. Aufl. 1927. 3) Bādekera Palestine et Syrie. 2. éd. 1894, 3. éd. 1906, 4. éd. 1912. 4) Bādekera Palestine and Syria. 2. ed. 1894, 3. ed. 1898, 4. ed. 1906, 5. ed. 1912. 5) (Zusammen mit R. Hartmann) Palästina. 1898. 6) Kommentar zu den Büchern der Könige. 1899. 7) (Zusammen mit N. Müller) Die Bibel mit 252 Bildern und Karten. 1899. 8) Kommentar zu den Büchern der

Chronik, 1901. 9) Researches in Palestine (Explorations in Biblelands ed. by Hilprecht). 1903. 10) Geschichte Israels. 1. Aufl. 1904, 2. Aufl. 1912, 3. Aufl. 1924. 11) Bilderatlas zur Bibelkunde 1905, 2. Aufl. 1912, franču izdevums 1905, somu 1907, zviedru 1907. 12) Wie wurden die Juden das Volk des Gesetzes. 1908. 13) Erläuterungen zu Lichtbildern für den Religionsunterricht, 1920. 14) Jahvist und Elohist in den Königsbüchern. 1921. 15) Erläuterungen zu Lichtbildern für den Geschichtsunterricht. 1926. Bez tam Bencingers bijis laikraksta „Zeitschrift des deutschen Palästinavereins“ redaktors XX.—XXVI., 1897.—1903. un līdzstrādnieks pie: a) Herzog-Hauck, Protestantische Realenzyklopädie, b) Encyklopaedia Biblica ed. by T. K. Cheyne, c) Pauly's Realencyclopädie der Altertumswissenschaft, d) The Jewish Encyclopedia, e) The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge. f) Die Religion in Geschichte und Gegenwart. 1. Aufl.

2. **Profesors Kārlis Kundziņš** dzimis Smiltēnē 12. aprīlī 1883. g. — mācītāja K. Kundziņa sen. vecākais dēls. Pirmo izglītību viņš dabūjis mājās, pēc tam iestājies Tērbatas klas. ģimnasijā, kurū beidzis 1902. g. ar zelta medaļu; 1902./03. gadā bijis par mājskolotāju; 1903. II—1907. II. studējis teoloģiju Tērbatas Ūniversitātē; 1906. g. vasarā klausījies lekcijas Berlīnē pie Harnaka, Zēberga, Gunkeļa, Paulsena. Tērbatas Ūniversitātē K. Kundziņš ieguvis zelta medaļu par darbu „Jēzus misijas runa mācekļiem“. Ūniversitāti viņš beidzis 1907. g. ar teol. kandidāta gradu. Sākot ar 1908. g. K. Kundziņš bijis par reliģijas skolotāju Valmieras skolotāju seminārā un vidusskolās, arī par aprinča vikārmācītāju. 1916. g. rudenī viņš ievēlēts par docentu praktiskai teoloģijai Tērbatas Ūniversitātē ar tiesību lasīt latv. valodā; apstiprināts par J. Deribas eksēģēses docentu, lasījis arī lekcijas praktiskā teoloģijā. 1918. g., Tērbatas krievu ūniversitātei pārejot uz Voronežu, K. Kundziņš pārnācis uz Rīgu par Latv. Izglītības Biedrības vidusskolas direktoru. 1919. g. augustā viņš iecelts par docentu Latvijas Ūniversitātē un par filoloģijas-filosofijas fakultātes pagaidu dekānu; lasījis lekcijas pārdabīgajā. 1920. g. K. Kundziņš pārgājis teoloģijas fakultātē, kur lasa Jaunās Deribas (pirmkrist. reliģijas zin.) priekšmetus. 1921. gadā viņš ievēlēts par profesoru; iejēmis

prōrektora biedra, tad sēkrētāra vietu Ūniversitātes Padomē un strādājis pie ūniversitātes satversmes likuma. 1925. g. maijā K. Kundziņš iegūst Dr. theol. gradu, aizstāvēdams disertāciju „Topoloģiskā trādicijas viela Jāņa evaņģelijā“. Viņš darbojas arī par pādagogu Rīgas pils. II. vidussolā un vairākās sabiedriskās organisācijās, to starpā Latv. Bērnu Palīdzības Savienībā — par viņas priekšsēdētāju.

Iespējamie darbi: 1) Par ticības mācības reformas nepieciešamību (Die Reformbedürftigkeit des Religionsunterrichts). Mitteilungen und Nachrichten der ev. Kirche Russlands. 1913. 2) Domas par dzīves mērķiem 19. g. s. Druvā, 1914. 3) Kristīgā reliģija un antīkvās mistērijas. Jaunā Latvija, 1918. 4) Dziņu psiholoģija un viņas nozīme audzināšanā. Izgl. Min. Mēnešr., 1920. 5) Eine wenig beachtete Überlieferungsschicht im vierten Evangelium. Zeitschr. für neutest. Wissenschaft, 1923. 6) Dokumenti par pretreformāciju Latvijā. Latv. Ūniv. rakstos, IX., 1924. 7) Reliģijas nozīme audzināšanā. Tautas audzināšana I., 1923. 8) Lūkas evaņģelijs, tulkojums no pirmteksta. Britānijas bībeles biedr. izdevums, 1924. 9) Topoloģiskā trādicijas viela Jāņa evaņģelijā, Latv. Ūniv. raksti XII, 1925., 80 lpp. 10) Topologische Überlieferungsstoffe im Joh. Ev. Göttingen. Vandenhoeck & Ruprecht, 1925. 11) Reliģijas mācība un ētika jaunatnes audzināšanā. Rīgā, Valtera & Rapaš izd., 1927., 175 lp. 12) Kristus kults un vēsturiskais relatīvisms. Reliģiski filosofiski raksti, II., Rīgā, 1928. 13) Das Urchristentum im Lichte der Evangeliumforschung. Verl. A. Töpelmann, Giessen, 1929., 49 lp. 14) Latvijas Ūniversitātes pirmie pieci gadi. L. Ū. 10. g. jubilējas pārskatā, Rīgā 1929. Bez tam lielāks skaits sīkāku rakstu dažādos periōdiskos izdevumos.

K. Kundziņa redakcijā ar viņa priekšvārdu iznākušas latv. valodā: 1) M. Paula „Vairāk sirsniņas“ (Rokaš grāmata tic. mācības skolotājiem). Valmierā, 1911., 240 lp. un 2) Otto Pfeleiderera „Reliģija un reliģijas“. Rīgā, 1923., 167 lp.

3. **Profesors Voldemārs Maldonis** dzimis 6. jūlijā (v. st.) 1870. g. rokpeļņa ģimenē, apmeklējis skolas Tīrzā, Vec-Piebalgā, Liezerē un Cēsīs un pēc tam bijis par skolotāju Smiltenes Blošos un Rīgā (1889.—1895.). Tērbatas Ūniversitātē viņš studējis teol. (1895. II.—1900. II.); pēc beigšanas nodibinājis sieviešu ģimnasiju Rīgā (1901.), bijis tās direktors līdz 1909. g.

Tai laikā V. Maldonis bijis par Rīgas Latv. Biedrības Literātūras fonda un pēc tam par Zinību Komisijas priekšnieku, Latvijas Konversācijas vārdnīcas līdzdibinātāju un līdzstrādnieku. Pēc tam viņš aizgājis no Rīgas un bijis par mācītāju un skolotāju Lubānā, Cēsis (1909.—1918.). Kara laikā tas bijis par bēgļu kom. priekinieku Cēsis, un bēgļu kom. revidentu Pēterpilī un tad par Pagaidu Zemes Padomes priekšsēdētāju. Lielinieku laikā V. Maldonis studējis filosofiju un teoloģiju Marburgā, kur 1923. gadā ieguvis filosofijas doktora gradu; viņš ir arī Prāgas Husa fak. teol. doktors honoris causa. 1912. g. viņš bijis Latvijas Ūniv. org. kom. un teol. fak. kodola loceklis, 1920. g. docents un 1923. gadā profesors sistēmatisks teol. katedrā, Universitātes Padomes loceklis, bijis goda tiesnesis, fak. dekāns — divus lāgus. 1919. g. valdība V. Maldoni iecēlusi par konsistorijas viceprezidentu un šini amatā tas kopā ar citiem daudz strādājis pie jaunās demokrātiskās ev.-lut. baznīcas iekārtas. Kā protestētāju par Jēkaba baznīcas atdošanu katoļiem, Iekšl. Min. atceļ viņu no amata.

Iespiestie darbi: 1) Poruka reliģija, 2) Poruka ētikas prōblēmi, 3) Poruka uzskati par aistētisko audzināšanu. 4) Die Richtlinie der Sozialpädagogik Schleierchmachers. 5) Kanta reliģija pēc Kanta: „Religion innerhalb der Grenzen der blossen Vernunft“. 6) Vai modernais cilvēks var Dievu lūgt? 7) Natorpa dzīve un mācība (nekrologs). 8) Mācītāja Ozoliņa runu veids un saturs. 9) Reliģiju vēsture 1927. 10) Bērnu audzināšana pēc latv. t. dziesmām 1928. 10) Ētika, 1928. Laikrakstos un žurnālos iespiesti mazāki raksti: 1) Ticības Latvijā. 2) ģimenes dzīve, 3) miera ideja, 4) pienākums, 5) pašnāvība, 6) praktiskās kristības konference Stokholmā. 7) svētrunas. Konversācijas vārdnīcā (Gulbja izd.) iespiesti attiecīgie darbi teol. nozarē. Bez tam rakstījis laikrakstos isākus un garākus ievadrakstus, ceļojumu aprakstus, dažādus apcerējumus par baznīcas, skolas un sabiedrības dzīvi, recenzijas par dažādām grāmatām un t. t.

4. Profesors Jāzeps Vītols dzimis 26. jūlijā 1863. g. Valmierā; pirmizglītību mūsikā baudījis Jelgavā pie tēva, ērģelnieka un teorētiķa Posteļa, pianista un vijolnieka Rapa. No 1880. g. februāra līdz 1886. g. J. Vītols studējis Pēterpils konser-

vātōrijā: violu (pie prof. Veikmaņa) 1880.—1881. g., klavieres (pie profesora van Arka) 1882—1883. g., kompozīcijas teōriju (pie prof. Johansena, prof. Rimski-Korsakova) 1881.—1886. g. Maijā 1886. g. viņš ieguvis brīvmākslinieka diplomu, beigdams savas studijas ar zelta medaļu. Konkursa darbs tam bijis simfōnija c-moll I. daļa, arija no „Borisa Godunova“, koris a capella. No 1886. g. febr. J. Vītols bijis par skolotāju, no 1901. g. par profesoru Pēterpils konservātōrijā. 1911. g. novembrī tas iecelts par Krievu Ķeizariskās Mūsikas biedrības Pēterpils nodaļas goda biedru; viņa vārds iekalts marmora tabulā konservātōrijas vestibulā. Tad viņš arī skaitās par augstākās pakāpes profesoru. 1919. g. pavasarī J. Vītols piedalījies Latvijas Konservātōrijas dibināšanas priekšdarbos, kopš tā paša gada rudens bijis par konservātōrijas pirmo direktoru un profesoru, vēlāk ievēlēts par konservātōrijas rektoru. 1886. g. 5. nov. J. Vītola op. 1. — Sonāte klavierēm — izpildīta Krievu simfōniskā koncertā (piānists N. Lavrovs). No 1894.—1918. g. J. Vītols organizējis un vada Pēterpils latviešu mūsikāli sabiedrisko dzīvi: Latv. Labdarības biedrībā, Pēterpils Dziedāšanas biedrībā (viņa koris piedalījies V. dziesmu svētkos un ieguvis pirmo godalgu). 1918.—1919. g. viņš bijis Latvijas Operas direktors. No 1898.(?)—1914. g. J. Vītols bijis „St. Peterburger Zeitung“ mūsikas kritiķis, līdz pasaules karā R. L. B. Mūsikas komisijas līdzstrādnieks un kopš 1922. g. — Skaņražu kopas priekšsēdētājs. No 1926. g. rudens sēmeštra viņš ir ārštata profesors teoloģijas fakultātē baznīcas mūsikas vēsturē un teōrijā.

I e s p i e s t i e d a r b i: A. Orķestrim: 1) Ligo svētki, op. 4. (1889.); 2) Drāmatiska uvertūra, op. 21. (1896.); 3) 7 latvju tautas dziesmas, op. 29-b. (1904.); 4) uvertūra „Spridītis“, op. 37. (1909.); 5) Svīta „Karalis Brusubārda un Princese Gundega“, op. 46. (1914.). B. Korim ar orķestri: 1) Beverinas dziedonis, op. 28. (1900.); 2) Dziesma, op. 35 (1908.); 3) Legenda (1924.); 4) Ziemeļblāzma (1914.). C. Vijolei ar orķestri: 1) Fantāzija par latvju tautas dziesm., op. 4. (1910.); 2) Rapsōdija par latvju tautas dziesmām, op. 39. (1909. partitūra manuskriptā). D. Kamermūsikai: Stigu kvartets, op. 27. (1899.). E. Klavierēm: 1) Sonate, op. 1. (1886.); 2) Variācijas par

latvju tautas dz., op. 6. (1892.); 3) Latv. tautas dziesmas, op. 29. (1901.), op. 32. (1904.); 4) Variācijas — portrejas, op. 54. (1921.); 5) Carmina (1922.); 6) 49 prēlūdijas, eti-des u. c. mazākas kompozīcijas; 7) Sonatine, op. 63. (1926.). F. Vijolei ar klav.: 1) op. 2. Melodie un Mazurka (1887.); 2) Romance, op. 15. (1894); 3) Berceuse, op. 55. (1919.). G. Violai ar klav.: Recit., op. 14. (1894.). H. Violončelam ar klav.: Esquisse, op. 12. (1894.). I. Dziesmas vienai balsij: 1) op. 7, 11, 31, 34, 36, 40, 50, 51, 53, 58, 59; 60; 61; — kopā 75 dziesmas; 2) 240 tautas dziesmas klav. pavadījumā. J. Dziesmas jauktam un vīru korim (nezina, cik). K. Tautas dziesmu aranžējumi (nezina, cik). II. Manuskriptā palikuši: A. Orķestrim: 1) Simfōnija mi-min.; 2) simfōnija do-min. (manuskripti pa juku laiku nozuduši); 3) Skatuves mūsika lugām: a) „Sprīdītis“, b) „Vaidelote“, c) „Jāzeps un viņa brāļi“, d) „Spēlējū, dancoju“, e) „Aspasija“ u. c.; 4) Suite „Dārgakmeņi“ (1924.). B. „Glin-kas“ Prēmijas: 1) 1905. (Variācijas, op. 6.; 2) 1907. (Drāmatiska uvertīra; 3) 1911. (Dziesmas, op. 34, 40; 4) 1911. Uvertīra „Sprīdītis“).

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Ludvigs, Ernests Ādamovičs** dzimis 23. okt. 1884. g. Dundagas Kublu skolā, kur tēvs bij par palīg-skolotāju līdz 1898. g., apmeklējis pagastskolu turpat, tad vienu gadu Dundagaš divu klašu ministrijas skolu un divi gadus Fr. Cirčeļa privātskolu Talsos, beidzot no 1900.—1904. g. Rīgas Aleksandra ģimnasiju, kuŗas kursu beidzis ar zelta medaļu. No 1904.—1909. g. tas studējis teoloģiju Tērbatas Ūniversitātē un ieguvis par darbu „Das christologische Problem in der neu-esten evangelischen Theologie“ teoloģijas kandidāta gradu. 1905.—1906. g. L. Ādamovičs ziemā palīdzējis tēvam skolotāja darbā I. Stendes pagasta skolā; ar 1909. g. rudeni iesācis ār-štata reliģijas skolotāja gaitas vairākās Rīgas vidusskolās. 1914. g. mobilizēts aizmugures dienestam Ziemeļpolijā, 1915. g. piekomandēts evaņģeliskam luteriskam kara mācītājam Fr. Šmitchenam Daugavpils kara apgabalā, 1916. g. krievu zie-melfrontē un, izturēdams 1915. g. pie Vidzemes konsistōrijas pārbaudījumus pro venia concionandi un pro ministerio, ieguvis

mācītāja amata kandidāta gradu. No 1915.—1918. g. L. Ādamovičs strādājis kara vīru garīgās apkopšanas darbu Tērbatā hospitāļos un pie latviešu strēlnieku reserves bataljona, darbojamies par sēkrētāru Tērbatas latviešu bēgļu apgādāšanas komitejā un par reliģijas un latviešu valodas skolotāju turp pārceltās Rīgas vidusskolās. 27. novembrī 1917. g. viņš atstāts pie Tērbatas Ītiversitātes teoloģijas fakultātes gatavoties zinātniskai darbībai; 1918. g. pavasarā sēmeštrī viņš ir N. Draudziņas sieviešu ģimnasijas pādagōģiskās padomes priekšsēdis, tā pašā gada vasarā ordinēts par Maz-Salacas mācītāja Edg. Hasmaņa adjunktū, bet rudenī aicināts uz Valmieru par Latviešu Izglītības Biedrības Valmieras nodaļas virsreālskolas direktoru un organizētāju un tur palicis tās pašas skolas priekšgalā, kad tā ar citu nosaukumu pārdzīvoja lielinieku laikus un beidzot Latvijas likumīgās valdības laikā pārvērtās par Valmieras pilsētas reālskolu, līdz 1920. g. vasarai. 14. jānv. 1920. g. L. Ādamovičs ievēlēts un 28. jānv. apstiprināts par teoloģijas fakultātes docentu baznīcas un reliģijas vēsturē un vēlāk, palicis par vecāko docentu pie baznīcas vēstures katedras. No 1920.—1927. g. viņš bijis par fakultātes sēkrētāru un bibliotēkas pārzinātāju; 1927./28. un 1928./29. m. g. par dekānu; no 1. jūlija 1929. g. L. Ū. prōrektors studentu lietās. Blakus tas pasniedzis stundas I. valsts vidusskolā un Rīgas skolotāju institūtā, kādu laiku arī N. Draudziņas neōģimnasijā un Valsts parauga pamatskolā; lasījis daudz lekciju par reliģijas mācību un ētiku gan skolotāju organisāciju, gan Izglītības Ministrijas sarīkotosursos. Rīgas Latviešu biedrībā L. Ādamovičs bijis par Derīgu Grāmatu Nodaļas biedru un nodaļas Rakstu Komisijas priekšnieku no 1910.—1914. g., Konversācijas vārdnīcas un žurnāla Druvas rīcības komitejas locekli 1911. g., no 1912.—1914. g. Konversācijas Vārdnīcas rīcības komitejas priekšsēža biedru un faktisko vadītāju, locekli arī Literātūras Fondā un Jautājumu izskaidrošanas vakaru komitejā. Latviešu Izglītības Biedrībā tas bijis par skolu komisijas locekli kopš 1910. g. un priekšsēdi 1914. g., darbojies dažādos amatos arī Biedreņu Komitejā un citās komitejās. 1917. g. aprīlī L. Ādamovičs ievēlēts Kurzemes Pa-

gaidu Zemes Padomē un bijis par Izpildu Komitejas priekšsēža biedru un izglītības nodaļas priekšēdi; 1917. g. ievēlēts arī Latv. Bēgļu Apgādāšanas Centrālkomitejā; bijis tanī gadā arī par Latviešu sabiedrisko organizāciju biroja priekšēdi Tērbatā; 1919. un 1920. g. par Valmieras pilsētas domnieku; citādi pēdējā laikā darbojies tikai skolotāju organizācijās. 1917. un 1918. g. Mētraines latviešu skolotāju biedrības priekšnieks, 1918. līdz 1920. g. Valmieras apriņķa skolotāju biedrības priekšnieks, 1920. un 1921. g. Latvijas Skolotāju Savienības valdes loceklis un kopš 1923. g. Latvijas Vidusskolu Skolotāju Biedrības priekšnieks, kopš 1926. g. Latvijas Vidusskolu un Arodskolu Skolotāju Savienības priekšnieks un Latvijas Nacionālo Skolotāju Savienības valdes loceklis. Piedalījies septītā starptautiskā skolotāju kongresā Belgradē 1925. gadā un astotā Ženevā un Grenoblē, (tur bijis arī rīcības komitejas loceklis), desmitā Bukarestā 1928. g. un vienpadsmitā Hagā 1929. gadā. Rīcības komitejas priekšēdis un prēsidiņa loceklis viņš bijis latviešu skolotāju kongresā Tērbatā 1917. g., prēsidiņa loceklis un referents 1920. g. kongresā Rīgā, referents visos trijos vidusskolu un arodskolu skolotāju kongresos 1921., 1923. un 1927. g. Presē L. Ādamovičs sācis līdzī strādāt kopš 1906. g., rakstidams par reliģijas, teoloģijas, baznīcas, skolas un audzināšanas kā arī skolu politikas jautājumiem un recensēdams latviešu valodā iznākušas grāmatas šīnīs nozarēs, pie kam lielai rakstu daļai nav pilna vārda paraksta. Sākot ar burtiem „z“ un „s“ rakstijis RLB. Der. Grām. Nod. izdotā Konversācijas Vārdnīcā par dažādiem filosofijas, paidagōģijas, psiholoģijas, teoloģijas un reliģijas vēstures jautājumiem Raksti iespiesti laikrakstos: Latvijā 1906.—1914. g., Līdumā 1917. un 1918. g., Vidzemniekā 1919. un 1920. g. (dažiem numuriem arī faktiskais redaktors un korektors), Brīvā Zemē 1920.—1922. g. un atkal kopš 1925.; Latvī kopš 1921. g., un žurnālos: Druvā, Jaunā Latvijā, Izglītības Ministrijas Mēnešrakstā, Audzinātājā, Latvju Grāmatā un Burtniekā. 1929. g. aprīlī viņš iesniedzis fakultātei doktora disertāciju „Baznīcas un ticības dzīve Vidzemes latviešu draudzēs no 1710. līdz 1740. g.“; pēc

doktōra pārbaudījuma izturēšanas pielaists pie disertācijas publiskas aizstāvēšanas. 1929. g. 10. septembrī ieguvis teoloģijas doktōra gradu.

Iespiestie darbi: A. Grāmatas: 1) Garīgas dziesmas latviešu kareivjiem, Jurjevā, 1915., 16°, 76 lp. 2) Praviēši. Bībeles viela (jaunā tulkojumā ar ievadījumiem un piezīmēm) 1924., Rīgā, 16 + 24 lp. 3) Dzidrais Avotiņš. Kristīgas ticības un tikumu mācības sākumi māj mācībai un pirmskolas bērniem. Rīgā, 1926., 80 lp. 4) No Dzīvības Avota. Ticības mācības viela Latvijas skolām I.—IV. burtnīcas. Rīgā, 1925.—1927., 160 + 70 + 124 + 185 lp. 5) Kristīgās Baznīcas Vēsture. Vidusskolu kurss Rīgā, 1927., 313 lp. 6) Kārlis Mūlenbachs. Latviešu zinātnieka izglītības gaita, dzīve un mūža darbs. Rīgā, 1927., 32 lp. (Papildināts atsevišķs novilkums no Filologu Biedrības Rakstiem VII. sēj. K. Mūlenbacha dzīve un darbi.) 7) Skolu lietas Latvijā 1919.—1927., 24 lp., Rīgā, 1927. 8) Dzimtenes Baznīcas Vēsture 106. lp., Rīgā, 1927. 9) Ceļā uz pilnību. Visp. reliģiju vēstures un Isrāēļa reliģijas vēstures viela vidusskolas I. klasei, Rīgā, 1928., 207 lp. 10) Mana skolas grāmata. Ticības mācība pamatskolas I. klasei. Rīgā 1929. Rokraksts. Jumis. Das altlettische Ackerbaumysterium. 1926. (apbalvots ar Kr. Barona prēmiju 1927. g.).

B. Atsevišķi raksti: 1) Konversācijas Vārdnīcā no 1911.—1921. g.: Sokrats, VI. Solovjovs, sofistī, scholastika, Spensers, Spinoza, Stoīki, Šopenhauers, Šellings, templeiši, teoloģija,*) teosofiskas biedrības, tikumība, tikumības biedrības, tikumības mācība, tikums, tolerance, tolstojieši, Tolstojs kā dzīves filsofs, tuvāku mīlestība, ultramontanisms, ūnitārieši*) ūniversitāte, upura dāvanas, ūtopija, valdieši, vecticībnieki, Virģilijs, Saratuštra, cumftes, censūra, *) Cvinglijs *) un beigu vārds priekšvārda vietā, kā arī daudz sīkāku rakstu, (ar zvaigznīti *) apzīmētie sarakstīti pa daļai kopā ar citiem autoriem). 2) Kristīgā draudžu dzīve Vidzemē 17. g. s. un 18. g. s. pirmajos gadu desmitos un 3) Reliģiskā kustība Vidzemē 18. g. s. 30-os un 40-os gados. Laikrakstā Latvija 1910., 30., 48., 65., 98., 138., 143. un 158. numuros. 4) Eposs par Gilgamešu. Druvā 1912. g., 478.—483., 572.—581., 691.—696. lp. 5) Babiloniešu un ēbrēju nostāsti par ūdens plūdiem. Latvijā, 1912. g., 100. un 105. num. 6) Arhaioloģiskie pētījumi Palestīnā. Druvā 1913. g., 566. līdz 575., 703—712. lp. 7) Jato. Gābaliņš no evaņģ. baznīcas dzīves Vācijā pēdējos gados. Druvā, 1913. g. 598.—600. 8) Ticības apliecības jautājums mūsu evaņģeliskā baznīcā. Druvā,

1913. g., 967—975 lp. 9) P. Rozeģera biogrāfija (P. Rozeģera stāsti I., 3.—8. lp., RLB Der. Grām. Nod. izd., 1913.). 10) Kārlis Mūlenbachs. Jaunā Latvijā, 1918. g., 167.—178. lp. 11) Ciņa par latviešu skolu Valmierā 1917. un 1918. g. I. M. M. 1921. g. 5. un 6. burtn. 12) Latvijas evaņģel. baznīca I. Baznīcas ārējais stāvoklis. Latvī, 1922. g., Nr. 103. un 104. 13) Jaunais likums par evaņģeliskas luterāņu baznīcas pārvaldīšanu. Brīvā Zeme, 1922. g., Nr. 35 un 36. 14) Baznīcas likuma pirmais paragrafs. Svētdienas ritā, 1922. g. Nr. 8. un 9. 15) Pārmaiņas Latvijas evaņģel. baznīcas iekārtā. Latvī, 1922. g., Nr. 249. un 250. 16) Otrs Latviešu vidusskolu skolotāju kongress. I. M. M. 1923. 135.—152. lp. 17) Otra jauno Baltijas valšku skolotāju organizāciju apspriede. I. M. M. 1923. g., 962.—964. lp. 18) Igaunijas un Lietavas skolu un izglītības lietas Tallinas konferencē. I. M. M. 1923. g., 1059.—1063. lp. 19) Reliģijas mācības uzraudzība skolās. I. M. M. 1923. g., 1300.—1301. lp. 20) Vidusskolas īpatnējais stāvoklis Latvijas skolu sistēmā. I. M. M. 1924. g., 178.—181. lp. 21) Fr. V. Fersters (priekšvārds viņa grāmatas „Kā man dzīvot“ tulkojumam). 22) Tautas baznīca I.—VI., Latvī 1924. g., Nr. Nr. 703, 710, 732, 815, 825, 929. 23) Latvijas evaņģeliskās baznīcas satversmes projekts. Latvī 1925. g., Nr. Nr. 983, 988, 997, 998, 1004. 24) Skolu politika Latvijā 1919.—1927., I.—IV. Rakstu krājumā „Skola un zinātne I. un II., 1925. un 1927. un 25) Latviešu skolas attīstība un sasniegumi 1919.—1925. un 26) Skolas sistēmas pamatlinijas. Kopojumā „Latvijas skola tagadnē un nākotnē, 1926. g., 8.—21. un 25. līdz 31. lp. 27) Skolas vienības princips ārzemju skolu sistēmās visjaunākā laikā. I. M. M. 1926. g., 180.—183. lp. 28) Referāti par vidusskolu stāvokli Latvijā. Bulletin International édit par Bureau International des Fédérations Nationales du Personnel de l'Enseignement secondaire public, Nr. 10, Juin 1924., 36. un 37. lp., Nr. 19 Juin 1927. g., 43.—45., un 69—71 lp.; Nr. 25, Juin 1929. g., 42.—43. lp. 29) Ernests Felsbergs. Audzinātājā 1926. g., 286.—287. lp. 30) Reliģiskā dzīve Latvijas evaņģeliskā baznīcā valsts pirmajos pastāvēšanas gados. Rakstu krājumā „Ausma“, 1926., Nr. 3. 31) Septītais starptautiskais vidusskolu skolotāju kongress Belgradē, 1925. g. 32) Astotais starptautiskais vidusskolu skolotāju kongress Ženevā un Grenoblē 1926., abi rakstu krājumā Skola un Zinātne II., 1927., 44.—56. lp. 33) Latvijas augstākā tipa skolu skolotāji agrāk un tagad. I. M. M. 1927., 262.—267. lp., bet pilnīgā veidā rakstu kopojumā „Latvijas vidusskola un arodskola“ 60.—66 lp.

34) Dziesmu dziesma modernās zinātnes apgaismojumā. Latvju Grāmatā 1927. g., 1. un 2. burtnīcā, 12.—21. un 80.—86. lp. 35) Tā nevar nodibināt jaunu reliģiju. Burtņiekā, 1928., 262. līdz 264. lp. 36) Vai V. Reiznieka kristiānisma kritika ir pamatota un vai no tās var izaugt jauna reliģija? Burtņiekā, 1928., 442.—446. 37) Latviešu skolotāju sagatavošanas un obligātōriskas ziemas skolas apmeklēšanas prōjekts 1727. g. Audzinātājā, 1928., 97.—99. lp. 38) Le rôle particulier de la Communauté des Frères Moraves de Herrnhute dans la vie religieuse, spirituelle et sociale du peuple Letton. Referāts kristiānisma vēstures kongresā Parīzē, 19.—22., IV., 1927. Iespīests kongresa aktīs III. sēj., 169.—179. lp. 39) Studijas latviešu brāļu draudzes vēsturē I.—III. Reliģiski psiholoģiski raksti II., 34.—91. lp., 1928. 40) Anglikāņu baznīca un Common Prayer Book reforma. Burtņieks, 1928., 859.—863. lp. 41) Latvijas evaņģeliskā luteriskā baznīca (kopojumā „Latvijas republika 10 pastāvēšanas gados“, 1928. g., 593.—596. lp. 4°). 42) G. F. Stendera Mazā Bībele. Studija latviešu kultūras un reliģijas paidagōģijas vēsturē. R. L. B. Zinību Komīisijas 19. krājumā 1929. g., 3.—75. lp. 43) Pasaku motīvi vēsturiskos dokumentos, Filologu Biedribas Rakstos, IX., 1929. g., 164.—169. lp. Bez tam daudzi sikāki raksti.

C. Sprediķi (iespiesti): 1) Jaungada sprediķis, Pēterpīlī, 1916. g.; 2) Klusā nedēļa, Rīgā, 1920. g.; 3) Ticības dziesmas pamatskaņas (Jaunā gadā); 4) Ceļš uz debesīm (Debesbraukšanas dienā); 5) Dzīvības avots (otros vasarssvētkos); 6) Divējādi likteņi, divējādas mērauklas; 7) Kur jemsim maizi? Krājumā: „Tuvāk pie tevis, Dievs!“ kopoļ. E. Bergs un A. Kleperis, Rīgā, 1923. g. 8) Sēkla, kas aug ar Dieva gādību (krājumā „Mūžīgās ilgās“ 1929. Nr. 3.

D. Recensijas: 1) J. Senderlenda Bībele jeb sv. grāmata Vecā un Jaunā Derībā etc., tulkojis J. Spietāns. Latvijā, 1908. g. jūlijā. 2) J. Kupče, Vai kristīgā reliģija ir vienīgi patiesā reliģija. Latvijā, 1911. g., 67., 100. 3) G. Frensena, Jēzus dzīve, latv. pārstrādājis Janševskis. Latvijā, 1909., 48. 4) M. Paula, Vairāk sirsnības etc. — Latvijā, 1911., 297. 5) A. Šellera, Katķisms līdzībās. Latvijā, 1912. 6) K. Bormaņa, Ticības mācību metodika. Latvijā, 1914., 82. 7) G. Šauruma, Iekšējā misija. Latvijā, 1914., 94. 8) K. Freudenfelda, Kristīgās baznīcas vēsture. I. M. M., 1922., 1310.—1318. 9) K. Kundziņa, Topoloģiskā trādīcijas viela Jāņa evaņģelijā. Latv. Grāmata, 1926., 198.—202. 10) J. Sandera, Trijvienība un kristīgā dievticība.

11) P. O. Henča, Ziemeļamerikas pirmtautu profētija. Latv. Grāmata, 1926., 198.—202. 12) K. Kundziņa, Reliģijas mācība un ētika jaunatnes audzināšanā. L. Gr. 1927., 293.—294. Par to pašu grāmatu I. M. M., 1927., II. 547.—554. 13) V. Maldonis un J. Ozoliņš, Reliģiju vēsture. L. G. 1928., 365.—369.

Piedalījies izdevumos: 1) S. Melgunova Austrumu senātnē I. un II., 1910. un 1911., (redakcija un plaši papildinājumi nodaļās par Aigiptes, Kanaanas un Babilonijas senāko vēsturi un pielikumā babiloniešu un asiriešu poēzijas tulkojumi). 2) L. Adamoviča, L. Bērziņa un Rob. Bērziņa, Garīgas dziesmas skolām un sētām, 1., 2. un 3. izd., 1923., 1925. un 1926. g. 3) Krišjāņa Bārņa atmiņas 1924., (piezīmes patekstā un pielikumā uzņemto dokumentu redakcija un tulkojumi). 4) Fr. V. Fersters, Kā man dzīvot (redakcija un priekšvārds). 5) Latvijas skola tagadnē un nākotnē. Pamatskolu, arodskolu un vidusskolu skolotāju konference 4.—5. jānv. 1926. g. nolasītie referāti, debates un pieņemtās teses. Rīgā, 1926., (redakcija). 6) Latvijas vidusskola un arodskola. III. Latv. vidusskolu un arodskolu skolotāju kongress 22. un 23. aprīlī, 1927. g., Rīgā, 1927. g., (ievads un redakcija).

2. **Ārštata docents Ludvigs Bērziņš** (†) dzimis 4. maijā 1874. g. Vidzemē, Burtniekos; apmeklējis Burtniekos pagasta un draudzes skolu; 1888. g. iestājies Rīgas pilsētas ģimnasijā, kuŗu beidzis 1893. g. No 1893.—1901. g. viņš ar pārtraukumiem studējis teoloģiju Tērbatas Ūniversitātē; studijas beidzis 1901. gadā ar I. šķiru; 1903. gadā ordinēts par Rīgas apriņķa vikārmācītāju. 1904.—1913. g. Bērziņš bijis par mācītāju Allažos. 1914. g. viņš komandēts uz Krievijas latviešu draudzēm: pēc tam atgriezies Allažu un Vangažu draudzē, no kurienes viņu padzinis vācu kaŗaspēks 1917. g. Pēc tam Bērziņš iestājas par reliģijas skolotāju Rīgas Latviešu Izglītības Biedrības vidusskolās, no 1920. g. atkal par Allažu un Vangažu un arī Ropažu draudzes mācītāju. 10. septembrī 1920. gadā Bērziņš ievēlēts par Latv. Ūniversitātes teoloģijas fakultātes ārštata lektoru ebrēju valodā, 1925. gada jānvārī — par ārštata docentu ebrēju valodā un literātūrā (raksts — „ebrēju grammatikas pamatlinijas“). Bērziņš rakstījis teol. grāmatu recenzijas bij. Krievijas ev.-lut. baznīcas laikrastā „Mitteilungen & Nachrichten“; 1914. g. izdevis „Baznīcas vēsturi vidusskolām“

(Paukšēna B. V. pārstrādājumu); 1924. g. sarakstījis „Ebrēju grammatikas pamatlīnijas“ (rokrakstā); komponējis meldījas vairākiem koraļiem; miris ar sirdstrieku 1. martā 1925. g.

3. **Vecākais docents Gustavs Menšings (Mensching)** dzimis 6. maijā 1901. g. Hannoverā, apmeklējis līdz 1920. g. dzimtenes pilsētas Gētes ģimnāziju un beidzis to ar gatavības apliecību. Ģetingā, vēlāk Marburgā un Berlinē viņš studējis reliģiju vēsturi un sanskritu, 1923. gadā prōmovējies par teoloģijas licenciātu Marburgā un pēc tam izturējis teoloģiskos amata eksāmenus. No 1924. līdz 1926. gadam G. Menšings bijis privātasistents pie Marburgas reliģijas filosofa un reliģijas vēsturnieka profesora Rūdofa Ota (Otto) un nodibinājis šinī laikā zinātnisku rakstu seriју Aus der Welt der Religion, ko izdod vēl jo projām kopdarbībā ar prof. Nibergallu un prof. Otu (Otto) (izdevniecība Alfr. Töpelmann, Giesen). 1927. g. pavasarī viņš habilitējas par privātdocentu salīdzināmā reliģiju zinātnē pie tehniskas augstskolas Braunšveigā. Ar 1. jūliju 1927. gadu G. Menšings ir reliģiju vēstures docents, ar 1. jūliju 1928. g. vecākais docents Latvijas Ūniversitātes teoloģijas fakultātē.

Iespējamie darbi: Grāmatas: 1) Die Bedeutung des Leidens im Buddhismus und Christentum. Giessen, 1924. 2) Die liturgische Bewegung in der evangelischen Kirche, ihre Formen und ihre Probleme. Tübingen, 1925. 3) Das Heilige im Leben (Sammlung gemeinverständl. Vorträge aus dem Gebiet der Theologie und Religionsgeschichte). Tübingen, 1925. 4) Das Heilige Schweigen. Eine religionsgeschichtliche Untersuchung (Sammlung: „Religionsgeschichtliche Versuche und Vorarbeiten. Herg. von Prof. Malten und Prof. Weinreich). Giessen, 1926. 5) Glaube und Werk bei Luther. Zugleich als Beitrag zur Wesensbestimmung des Gottesdienstes. Giessen 1926. 6) Katholische Kultprobleme, dargestellt in ihrem Verhältnis zur evangelischen Kultauffassung. Gotha, 1927. 7) Das Christentum im Kreise der Weltreligionen. Grundsätzliches über das Verhältnis der Fremdreligionen zum Christentum: Giessen, 1928. 8) Einführung in die Religionsphilosophie (i. Sammelwerk: „Einführung in die Philosophie“ hrg. von Dr. Schnass). Osterwieck, 1928. 9) Buddhistische Symbolik (Mit 68 Bildtafeln). Gotha 1929. 10) Glaube und Gedanke. Reden

über Gottes- und Weltanschauung. Riga 1929. Atsevišķi raksti: 11) Religionsgeschichtliche Formeln (Enzyklopädie „Religion in Geschichte und Gegenwart“ (RGG) 2. Auflage). Tübingen. 12) Die Liturgie in der Religionsgeschichte (RGG²). 13) Heiliges Schweigen (RGG²). 14) Jesus und die sekundäre Frömmigkeit. Monatschrift. f. Pastoraltheologie. Göttingen, 1927. 15) Glaubensbekenntnis im Gottesdienst (RGG²). 16) Das liturgische Gebet (RGG²). 17) Ev. lit. Bewegung der Gegenwart (RGG²). 18) Liturgik (RGG²). 19) Gottesdienstl. Reformbestrebungen (RGG²). 20) Das Heilige im Gottesdienst. Christl. Welt. 1922. 21) Probleme der Kultpredigt. Monatschrift f. Gottesdienst u. kirchl. Kunst-MGkK, 1923. 22) Zum Verhältnis von Kultus und Predigt (MGkK), 1925. 23) Das Vaterunser im Gottesdienst (MGkK), 1926. 24) Die Idee des Höhepunktes im Gottesdienst. Sammelwerk: Feiernde Gemeinde. Berlin, 1925. Izdod: a) Aus der Welt der Religion. Forschungen und Berichte hrsg. mit R. Otto, E. Fascher. Giesesen. b) Liturgische Blätter. Hrsg. mit R. Otto, R. Wallau.

4. **Ārštata docents Jānis Rezevskis** dzimis 1. martā 1872. g. Degāles Jaun-Juku mājās Tukumā apr., zemkopja, bijuša skolotāja ģimenē; izglītību baudījis pēc pirmnācības Tukuma apriņķa skolā, Jelgavas ģimnasijā; studējis Tērbatas Ūniversitātē teoloģiju no 1892.—1896. g., ieguvis cand. theol. gradu. Pēc tam J. Rezevskis bijis par mājskolotāju, skolotāju privātā progimnasijā Talsos, 1901. g. par mācītāja palīgu Jelgavā, 1902. g. nolīcis vācu valodas skolotāja eksāmenu un bijis par skolotāju Kremenčugā, Rīgā Aleksandra ģimnasijā. No 1907.—1926. g. viņš izpildījis mācītāja pienākumus Priekulē, Kurzemē; no 1923. g. augusta pasniedzis arī stundas Rīgā I. valsts vidusskolā un Dzeņa reālģimnasijā. 1924. g. J. Rezevskis ievēlēts par jaunās derības grieķu valodas lektoru pie Latvijas Ūniversitātes un sācis darboties no t. p. g. septembra; 1925. g. ievēlēts arī par ebrēju valodas ārštata lektoru. 1926. gadā J. Rezevskis habilitējies teoloģijas fakultātē pie jaunās derības eksēģēses katēdras ar rakstu „Hellēnisma mistēriju reliģija un apustuļa Pāvila pestīšanas jēdziens“ (neiespiests); Ūniversitātes Padomes 17. novembrī 1926. gadā viņu ievēlējusi par privātdocentu.

Iespiestie darbi: 1) 1926. g. Aizkraukles Šulcs un viņa zemnieku likumi. Baltijas Vēstnesī, 1895. g. 2) Teoloģiski artikuli Latviešu Biedrības Zinību Komisijas izdotajā „Konversācijas vārdnīcā” līdz „L” burtam, starp tiem „Brāļu draudze”, „Dziesmu grāmata”, „Huss un husiti” u. c.

5. **Privātdocents Jānis Sanders** dzimis Cēres novada Sumbri-Ķīros saimnieka Ata Sandera ģimenē 1858. g. 9. jānvārī; mācījies Cēres un Kandavas pirmmācības skolās, pēc tam iestājies Kuldīgas ģimnasijā, bet drīzi pārgājis uz Jelgavas ģimnasiju, kur beidzis 1879. g.; studējis teoloģiju Tērbatā no 1879. līdz 1883. g., kur ieguvis teoloģijas kandidāta gradu un godalgu par zinātnisku rakstu *Biblische Lehre von der christlichen Vollkommenheit*. 1884. g. J. Sanders bijis palīgmācītājs Krimuldā, no 1885.—1920. g. Jēsus draudzes mācītājs Pēterpīlī un līdz 1917. g. Pēterpils kara apgabala mācītājs, no 1885.—1918. g. arī ticības mācības skolotājs vairāk Pēterpils vidusskolās. 1916. g. J. Sanders iecelts par teoloģijas profesoru Tērbatas Universitātē, kur pirmais lasījis teoloģijas fakultātē lekcijas latviešu valodā. 1920. g. tas pārnācis Rīgā, šeit ievēlēts par Jēsus draudzes mācītāju. Septembrī 1921. g. J. Sanders ievēlēts par privātdocentu Latvijas Universitātes teoloģijas fakultātē; 1926. g. 17. februārī ieguvis teoloģijas doktora gradu ar disertāciju „Trijvienība un kristīgā dievticība”. No 1920. līdz 1926. g. viņš pasniedzis ticības mācību I. pilsētas vidusskolā un no 1926. g. sākot reliģ.-ētikas metodiku Valsts centrālā pārdarīgiskā institūtā Jelgavā.

Iespiestie raksti: 1) populārzinātnisks mēnešraksts „Baznīcas Vēstnesis” no 1896.—1900. g. 2) Par svēto vakariņu 1907. g. 3) Jēsus draudzes vēstnesis. Pēterpīlī 1910. g. 4) Jaunas dziesmas (garīgu dziesmu teksti latv. tautdziesmu pantmērā ar jaunām melodijām tautdziesmu garā, 1911. g. 5) Mūsu kulta reforma. Priekšlikums, kā izveidot mūsu dievkalpošanu un garīgos aktus evaņģēliskā un nacionālā garā, 1923. g. 6) Vai Jēsus bija jūds? Pētījums par Jēsus tautību, 1927. g.

XI. Veterinārmedicīnas fakultāte.

A. Profesori.

1. Profesors Ludvigs Kundziņš dzimis 15. februārī 1855. g. Sīpeles Kundziņos, Dobeles (tagad Jelgavas) apriņķī; apmeklējis skolas Dobelē un Jelgavā, beidzis Jelgavas toreizējās 4-klasīgās reālskolas kursu; iestājies Tērbatas Veterinārinstitutā 1876. g., beidzis kursu 1881. g.; par studenta godalgas rakstu saņēmis zelta medaļu; prēmōvējies par veterinār-medicīnas maģistri 1882. g.; ievēlēts par prōsektoru pie Tērbatas Veterinārinstitutā anatomijas kabineta 1882. gadā. 1886. g. L. Kundziņš uz vienu pusgadu piekomandēts Maskavas Ūniversitātes medicīniskai fakultātei. No 1893. g. sākot L. Kundziņš bijis anatomijas profesors, 1905.—1914. g. tā paša institūta direktors. Institutā Padome to vairākkārt komandējusi uz ārzemēm, lai strādātu anatomiskos un zoolōģiskos institūtos un iepazītos ar ārzemju veterinārinstitutu iekārtu: 1885—1886. g. uz Vāciju un Franciju (Berlīni, Lionu, Parizi (Alfortu)); 1891. g. uz Neapoles starptautisko zoolōģisko institūtu, 1902. un 1912. g. uz Freiburgas Ūniversitātes anat. institūtu. Apmeklējis viņš arī Zviedrijas, Šveices un Itālijas veterinārinstitutus. L. Kundziņš piedalījies par Tērbatas Veterinārinstitutā pārstāvi Krievijas augstskolu jaunās satversmes izstrādāšanā Pēterpilī. Krievijas dienestā viņš ieguvis īstā valstspadomnieka nosaukumu un Stani-slava un Annas II. šķiras, Vladimira IV. un III. šķiras ordenus. 1919.—1920. g. L. Kundziņš bijis anatomijas profesors Igaunijas Ūniversitātes veter. med. fakult. un no 1920. g. ir anatomijas profesors Latvijas Ūniversitātes vet.-med. fakultātē, ūniversitātes Padomes loceklis no 1920.—1926. g., dekāns no 1922. līdz 1924. g. Ārzeses komandējumā (uz Vāciju) tas bijis maijā, jūnijā, jūlijā 1926. g.; 1926. gadā viņš pensionēts un ievēlēts par

ārštata profesoru, Profesors Kundziņš ir Latvijas Īniversitātes veterinār-medicīnas un dabas zinātņu goda doktors, Triju Zvaigžņu ordeņa komandiers.

Iespīestie darbi: 1) Über die Entwicklung des Hornhufs bei einigen Ungulaten. Disertācija 1882., Tērbatā. 2) Nodaļa „Huf“: Koch, Encyclopädie der Veterinärwissenschaften. Vīnē 1884.—85. g. 3) Par galvas kausa attīstīšanos pie zīdītājiem. Krievu valodā (I. vispārējā krievu veterinārārstu kongresa darbos, 1903. g.). 4) Par deguna skrimšļa attīstīšanos. Krievu valodā (I. vispārējā krievu veterinārārstu kongresa darbos, 1903. g.). 5) Par viscerālā skeleta attīstībām ar ausu kapsulu pie zīdītājiem, autoreferāts 1927. g. 6) Uterus izveidošanās pie dažādiem zīdītājiem, lasīts II. veterinārārstu kongresā.

2. **Profesors Kārlis Kangro** dzimis 1862. g. 18. jūnijā Tērbatā, vidusskolu apmeklējis Vīlandē, Tērbatas Veterinār-institūtā iestājies augustā 1880. gadā; 1883. gadā par izsludinātu godalgojamu studentu darbu Veterinār-institūta Padomes godalgots ar zelta medaļu; institūtu beidzis 1884. g. 19. decembrī 1884. g. pēc sekmīgas disertācijas aizstāvēšanas: Über Entwicklung und Bau der Stenoschen Nasendrüse der Säugetiere, Kangro iegūvis maģistra gradu. No 1885. g. līdz 1888. g. viņš bijis par Pernavas pilsētas veterinārārstu, no 1888. g. līdz 1897. g. apmeties Rīgā par brīvpraktizētāju un ārštata pilsētas veterinārārstu; 1897. g. ievēlēts par Rīgas pilsētas veterinārārstu un tā paša gada novembrī par Rīgas Politehniskā Institūta docentu. Kad Politehnisko Institūtu 1915. g. 1. decembrī krievu valdība evakuējusi uz Maskavu, Kangro palicis Rīgā par pilsētas veterinārārstu un šai dienestā sabijis visu laiku līdz 1. maijam 1922. g. 1. sept. 1918. g. okupācijas laikā, atklājot Politehnisko Institūtu, tas atkal darbojies Rīgā kā docents; 16. febr. 1921. g. uzaicināts pie Veterinār-medicīnas fakultātes par docentu; apstiprināts par profesoru skaitot no 1. jūlija 1928. g.

Iespīestie darbi: 1) Über Entwicklung und Bau der Stenoschen Nasendrüse der Säugetiere, disertācija 1884. g. 2) Über die Milchversorgung Riga, 1908. g. 3) Beiträge zu

Frage des Vorkommens und der Bedeutung der Stenoschen lateralen Nasendrüse der Säugetiere, sowie der Drüsen des Sinus maxillaris 1927. g. Referāts „Gaismas terapijas pamati“, lasīts II. vet.-ārstu kongresā.

B. Docenti.

1. **Vecākais docents Valdemārs Brencēns** dzimis 1. febr. 1887. g. Vidzemē, Madlienas draudzē, tag. Madlienas pag. Šķebiņu mājās; apmeklējis Madlienas draudzes skolu, tad Rīgas Aleksandra ģimnāziju; no 1906.—1910. g. studējis Tērbatā Veter. Institutā, kuŗu beidzis 6. nov. 1910. g.; bijis Iekšlietu Ministrijas stipendiāts. No 1. febr. 1911. g. līdz 25. maijam 1912. g. V. Brencēns bijis Institutā klīnikas asistents, pēc tam Alūksnes un Gulbenes rajonu veterinārārsts līdz kara sākumam. 26. jūl. 1914. g. tas mobilizēts un iecelts par 2. Somijas artil. divizona jaunāko veterinārārstu; no 7. apr. 1917. g. iecelts par vecāko vet. ārstu 4-tā Inženieru pulkā, kuŗā bijis līdz armijas demobilizācijai; visu kara laiku pavadījis frontē; apbalvots ar 4 ordeņiem. 1918. g. V. Brencēns atgriezies Latvijā un atkal iejēmis Alūksnes rajona vet. ārsta vietu. Pēc Latvijas valsts prōklāmēšanas viņš kopīgi ar vet. ārstu Frišmani Iekšlietu Min. uzdevumā saorganizējis Vet. valdi. 1919. g. oktōbrī V. Brencēns brīvprātīgi iestājies Latvijas armijā, kur bijis par armijas artilērijas reserves vecāko vet. ārstu, pēc tam par armijas zirgu ādas slimību lazaretes priekšnieku; 15. dec. 1919. g. paaugstināts plkv.-ltn. pakāpē. 1920. g. jūnijā viņš demobilizējies un iestājies atpakaļ Vet. valdes dienestā par Vet. valdes priekšnieka palīgu. Jau 1919. g., nodibinoties vet.-med. fakultātes kodoļam, V. Brencēns ievēlēts par viņa priekšsēdētāju; 20. jānv. 1920. g. ievēlēts par pagaidu dekānu; bijis Organiz. Padomes, vēlāk Ūniv. Padomes loceklis; saorganizējis fakultātes sākumu un nokārtojis telpu jautājumu; par fakultātes dekānu bijis 1923./24. un 1924./25. māc. g. Ārzemju komandējumos V. Brencēns bijis: 1920. g. Zemkop. Minist. sūtīts — Holandē; 1923. g. vasarā Kultūras fonda līdzekļiem — Vācijā, Šveicē, Dānijā, Zviedrijā; 1927. g. ar paša līdzekļiem Vācijā, Austrijā, Čehoslovāķijā un

Italiņā. V. Brencēns lasa vispārējo un speciālo cheirurgiju, operāciju mācību, pagaidām arī dzemdēšanas mācību un lauksaimniecības fakultātes studentiem lopārstniecību; vada cheirurg. klīnikas nodaļu; ir par klīnikas atbildīgo vadītāju. Bez vairākiem populāri zinātniskiem rakstiem, kas iespiesti lauksaimnieciskos žurnālos, V. Brencēns izstrādājis arī daudzus, lekšlietu Ministrijas izdotos noteikumus par mājlopu sērgu apkarošanu. 1927. g. Veterinārvaldes pārskatā iespiests viņa raksts: „Grūsnības noteikšana pie ķēvēm pēc prof. Beneša metodes“. No 1922. gada strādā pie disertācijas temata: „Aerophagia pie zirgiem un viņas operatīvā ārstēšana“. Referāts „Endokrīno dziedzeru nozīme mājkustoņu dzimumdzīvē“ lasīts II. vet. ārstu kongresā.

2. **Vecākais docents Rudolfs Grapmanis** dzimis 1884. g. 22. jānvārī Rīgas apr., Mālpils pag., Kalna-Svērpos; 1905. g. beidzis Jelgavas reālskolas pilnu kursu; 1905. g. rudenī iestāties Tērbatas Veterinārinstitutā, kuŗu beidzis 1910. g. novembrī. Par studentu konkursa darbu ar tematu: *Вліяніе лактаціоннаго періода и корма на содержаніе фосфатнаго бѣлка въ молоко коровъ* R. Grapmanis arbalvots ar lielo sudraba medaļu. 1911. g. maijā viņš apstiprināts par virštata asistentu pie Tērbatas Vet. institūta patoloģiskās anatomijas katedras. 1911. g. augustā R. Grapmanis iestāties Rīgas pilsētas dienestā par veterinār-sanitārārstu; 1914. g. jānvārī izturējis eksāmenus uz vet. zinātņu maģistra gradu ar tiesību aizstāvēt disertāciju; 1914. g. jūlijā mobilizēts un iesaukts aktīvā kara dienestā, piedalīies lielā pasaules karā un 1917. g. komandēts uz Vladikaukazu cīņai pret liellopu mēri; 1919. g. jūlijā iecelts par Saldus rajona veterinārārstu; 1919. g. decembrī mobilizēts Latvijas armijā par Latgales divīzijas vecāko veterinārārstu; 1920. g. jūlijā atsvabināts no kara dienesta un pārvests Izglītības Ministrijas rīcībā. 1920. gada augustā R. Grapmanis apstiprināts par Latvijas Augstskolas jaunāko docentu veterinār-medicīnas fakultātē, skaitot no 1. jūlija 1920. gadā; še tās lasa patol. anatomiju, patoloģ. histoloģiju, animālo uzturvielu hiģiainu, tiesu veterināriju un vada sekcijas; 1922. gada

1. aprīli ievēlēts par vecāko docentu. Par fakultātes sēkrētāru tas bijis no 1. augusta 1924 g. līdz 1. jūlijam 1926. g. un no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g.; par fakultātes dekānu no 1. jūlija 1926. g. līdz 1. jūlijam 1928. g.; par patoloģiskā materiāla un animālo uzturvielu izmeklēšanas laborātōrijas vadītāju no 1. jūlija 1924. g. līdz 1. jūlijam 1929 g. R. Grapmanis komandēts uz Vāciju zinātniskā nolūkā 1920. g., kur strādājis pie prof. Joesta.

Iespēstie darbi: 1) Влияніе лактаціоннаго періода и корма на содержание фосфатнаго бѣлка въ молокоѣ коровь 1909 г. Manuskripts atrodas Tērbatas Vet. institūtā. Vet. valdes uzdevumā un kopīgi ar Vet. valdi izstrādājis: 1) Likumu par eksportējamās gaļas un tās pārstrādājumu kontroli, 1924. g. V. V. Nr. 122. 2) Likumu par lopkautuvēm un gaļas izmeklēšanas stacijām Latvijā, 1927. g. V. V. Nr. 53. 3) Noteikumus par kaujamā lopu, gaļas un pārējo animālo uzturvielu izmeklēšanu un to brāķēšanu 1927. g. V. V. Nr. 188—192. „Gaļas un gaļas prōduktu veterināri-sanitārā kontrole“; „Kommūnālo vet.-ārstu administratīvais un saimnieciskais stāvoklis“, lasīti II. vet.-ārstu kongresā.

3. **Docents Jānis Lūsis** (†) dzimis 1871. g. 29. jūlijā (pēc vecā stila) Cēsu Pilsmuižas pagasta L. Putru mājās, apmeklējis Bērzaines (Birkenruhe) ģimnasiju pie Cēsīm, no 1892.—1898. g. studējis Tērbatas Veterinār-institūtā un 1898. gadā to beidzis. Students būdams, viņš sevišķu vērību piegriezis dabas zinātnēm un baktērioloģijai, un šinī laikā parādās dažādi viņa raksti Zemkopī u. c. 1899. g. Pēc Vet. institūta beigšanas J. Lūsi kā kroņa stipendiātu komandē uz Aizkaukazu pie Persijas robežām Bekmanlu-Džebrailes apriņķī, Jelizavetpoles guberņā par satiksmes un pierobežas vet. ārstu, liellopu mēŗa apkaŗošanai. Aizkaukazā valdība atver Zurnabades liellopu pretmēŗa serumu staciju un piekomandē viņu šai stacijai; 1903. g. to ieceļ par šīs stacijas priekšnieka palīgu, 1913. g. ieceļ par šīs stacijas priekšnieku; šo amatu viņš ieŗem līdz 1917. g., bet revolūcijai izceļoties ir spiests atlūgties. Bez tiešā administratīvā darba J. Lūsis šinī laikā nodarbojās ar zinātniskiem pētījumiem. Iepazīstoties ar prof. Rob. Kocha darbiem tropisko slimību pē-

tišanā Dienvid-Afrikā, Lūsis sāk nodarboties ar šo slimību pētīšanu Aizkaukazā. Viņš noskaidro, ka šeit stipri izplatīta piroplasmōse pie liellopiem, kas sacel lielu interesi ne tikai Krievijas zinātnieku starpā, bet par to sāk dzīvi interesēties arī Vakar-Europā; ar šo atklājumu viņš nāk personīgos sakaros ar pašu Rob. Kochu, ar kuŗu pastāvīgi korespondē. Ar savu atklājumu J. Lūsis izskaidro, kāpēc pie simultānās immūnisācijas pret liellopu mēri ir tik liels potējamo dzīvnieku krišanas procents. Bez šī galvenā darba viņš pēta tripanosōmas pie liellopiem, spirillōsi pie mājputniem, it īpaši pie zosīm, leishmaniōsi pie suņiem, kas no pēdējiem pāriet pie meža dzīvniekiem (zaķiem, trušiem etc.). Kopā ar prof. Kupci J. Lūsis izstrādājis liellopu pretmēra potes izgatavošanu sausā veidā, par kuŗu dotas labas atsauksmes (Centrālblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektionkrankheiten Bd. XXXVI. Nr. 1. 1904.). Beidzamā laikā Bakū viņš sācis strādāt pie izsituma tīfa pētīšanas. Tūliņ pēc atsvabināšanās no Zurnabades liellopu pretmēra seruma stacijas priekšnieka amata J. Lūsi uzaicina par zinātnisko speciālistu baktērioloģiskā nodaļā pie lauksaimniecības zinātniskās komitejas (Ученый специалистъ отдѣла бактериологии сельскохозяйственного ученаго комитета) Pēterpilī, bet šo uzaicinājumu tas nepieņem. 1918. g. viņu iecel par Azerbeidžanas centrālās baktērioloģiskās un lauksaimnieciskās stacijas direktoru Bakū; 1920. g. viņu vienbalsīgi ievēl par mācības spēku Azerbeidžanas republikas ūniversitātē Bakū, baktērioloģijas un vispārīgās patoloģijas katedrai un uzdod viņam saorganizēt epizootoloģijas katedru. 1921. g. 23. oktobrī L. Ūniv. Veterinār.-med. fakultāte Lūsi uzaicina par vecāko docentu lipīgo un invasiijas slimību katedrai. Viņš šo uzaicinājumu arī pieņem. 3. oktobrī 1921. g. Lūsis dodās ceļā no Bakū uz dzimteni un ar lielām ceļa grūtībām 1. jānv. 1921. g. pārbrauc Latvijā. 14. jānvārī 1922. g. viņš mirst ar izsituma tīfu Cēsīs, ar kuŗu atgriežoties no Krievijas ceļā bija inficējies.

Iespēstie darbi: 1) Пироплазмозы рогатого скота. Вѣстникъ Общ. Ветер. № 17 за 1903 г. (Предварительное сообщеніе). 2) Die Piroplasmosen der Rinder (Vorläufige Mitteilung).

Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektionskrankheiten, Erste Abteilung. Originale, Band. XXXV. Nr. 4. 3) Apparat zur sterilen Defibrinierung des Blutes. Centralblatt für Bakteriologie Band XXXVII. 1904. 4) Atoxyl при спириллозѣ гусей. Вет. Вр. № 11, 12, 13 за 1908. 5) Piraplasmosē der Igel. Ziņojums IX. starptautiskā veterinārārstu konferencē Hāgā 1909. 6) Пироплазмозъ овецъ въ Закавказьѣ. Вет. Вр. № 1. un 2. за 1909 г. 7) I. Entwicklungsformen von Piroplasma in Zecken. II. Leishmania beim Hunde in Transkaukasien. III. Zur Frage über die Erforschung der Protozoenkrankheiten des Geflügels in Transkaukasien. (Speciālā brošūrā 1900. g.) 8) Барбонъ и Чума. Докладъ Закавказкому Ветеринарному Обществу. 20 января 1909 года въ Тифлисѣ (spec. brošūra). 9) О способахъ предохраненія и леченія при спириллозѣ гусей. 10) Къ вопросу о пироплазмозѣ козъ. Вет. Вр. № 10 за 1909 г. 11) Protozoenkrankheiten des Blutes der Haustiere in Transkaukasien. (Speciālā brošūrā). 12) Untersuchungen über die Gänsespirillose. Ziņojums IX. starptaut. veterināram kongresam Hāgā 1909. gadā. 13) „606“ при спирохетозѣ гусей. Ziņojums Keizarikai Kaukaza Medicīnas biedrībai 7. septembrī 1910. gadā (Spec. brošūrā.) 14) Пироплазмозъ лошадей и ословъ въ Закавказьѣ. Ziņojums Veterinārārstu Aizkaukaza biedrībai. (Spec. brošūrā.) 15) Nuttallia und Piroplasma bei der Plasmosē der Einhufer in Transkaukasien. From Parasitology, Vol. V. Nr. 4. 5. februārī 1913. gadā. 16) О новыхъ гематозояхъ у дикихъ млекопитающихъ животныхъ въ Закавказскомъ краѣ. Докладъ, прочитанный авторомъ въ засѣданіи секціи научной ветеринарии 17 іюня 1913 г.

4. Docents Augusts Pētersons (†) dzimis 1875. g. 25. jūnijā Vitebskas guberņas, Polockas apr. Bakjauču muižā — muižas arendātorā dēls, pirmo izglītību baudījis Jaunjelgavas apriņķa skolā, bet vidusskolu apmeklēja Rīgā — Aleksandra un Rīgas pilsētas ģimnasijas; no 1896.—1901. g. studējis Tērbatas Veterinārīnstitūtā un institūtu beidzis 1901. g. 1902. g. 1. jūlijā Pētersons iecelts par Jaun-Gulbenes iecirkņa vet. ārstu, 1903. g. 1. aprīlī iecelts par Valmieras apriņķa vet. ārstu, 1907. g. 1. sept. pāriet Tukuma pilsētas dienestā, 1908. g. 1. jūnijā iecelts par Kurzemes guberņas vet. inspektora palīgu un Jaunjelgavas apriņķa vet. ārstu, 1912. g. 15. nov. pāriet par Jaunjelgavas pilsētas vet. ārstu. 1916. g. 1. martā A. Pētersons iesaukts aktīvā armijā

un apstiprināts 1916. g. 18. jūnijā par haubicu divizona vecāko vet. ārstu. Aktīvā dienestā tas izpelnījies gan dienesta pakāpes paaugstinājumus līdz valstspadomnieka pakāpei, gan arī vairāk ordeņu. 1918. g. 25. jūnijā, krievu karaspēkam aizejot, viņš paliek Jaun-Gulbenē un šē iecelts par Gulbenes iecirkņa vet. ārstu; 1919. g. 1. jūnijā apstiprināts par Jaun-Gulbenes rajona vet. ārstu; 1920. g. 29. sept. uz paša lūguma viņu atsvabina no šī amata. 1920. g. 15. sept. L. Ū. veterinār-med. fakultātes padome Pētersonu ievēlējusi par docentu pie hipoloģijas katedras; viņš lasa zirgkopību, eksterjeru un mācību par nagu un apkalšanu. No 1920. g. 30. sept. līdz 1924. 24. jūlijam viņš bijis fakultātes sēkrētārs, no 1922. g. 1. jūnija līdz 1924. g. 1. jūlijam dēlēgāts Ūniv. Padomē. Ārzemju komandējumos Pētersons bijis: 1923. g. 4. maijā Holandē un Vācijā ar paša līdzekļiem; 1924. g. 14. jūlijā uz 3. mēnešiem Austrijā un Šveicē ar Kultūras fonda līdzekļiem — miris Berlīnē atgriežoties no komandējuma 24. jūlijā 1924. g. A. Pētersons darbojies līdzī terminoloģijas komisijā un izstrādājis latviešu valodā zirgu spalvas nosaukumus. Darbodamies līdzī dažādās lopkopības organizācijās, viņš uzstājies ar daudz referātiem, no kuriem sevišķi būtu minams „par aklimatisāciju“. Rakstījis daudz mūsu lopkopības žurnālos. Daiļliterātūrā P. pazīstams zem pseudonima Linksmiņš (līdz 1902. g.), tulkojis arī Ničses dzejas (nav izdotas).

C. Asistenti.

1. **Vecākais asistents Kārlis Kaņepe** (Kaņeps) dzimis 1897. gadā 19. martā Drabešu pagasta Kalna-Baložos, mājas īpašnieka ģimenē; vispārējo izglītību baudījis vietējā pagasta (Baložu) skolā, tad Āraižu draudzes skolā un no 1910. g. Cēsīs K. Millera (vēlākā L. Ausēja) privātā reālskolā, kur viņš beidzis 1915. g. 1915. g. rudenī viņš iestājies Tērbatas Veterinārinstitūtā, kur studējis līdz 1918. g. decembrim. 1919. g. septembrī K. Kaņepe brīvprātīgi iestājies Latvijas nacionālā armijā, kur sākumā ieskaitīts par veterinār-feldšeri, vēlāk izpildījis veterinārārsta vietu; no kara dienesta atsvabināts 1920. g.

2. jūnijā. K. Kaņepe strādājis par subasistentu L. Ū. mikrobioloģijas laboratorijā, bet līdz oktobrim izpildījis arī rajona veterinārārsta vietu Alūksnē; no 1921. g. 1. aprīļa izpildījis Veterinārvaldes baktēriologa vietu līdz iesaukšanai kara dienestā. Ar 1920. g. rudens sēmēstri viņš turpinājis studijas L. Ū. veterinārmedicīnas fakultātē, kuŗu nobeidzis 1922. g. 25. jānvārī ar veterinārārsta gradu. 1922. g. 7. februārī K. Kaņepe iesaukts kara dienestā kā vet.-ārsts; no 1922. g. 1. decembra līdz atsvabināšanai no kara dienesta bijis par sevišķu uzdevumu veterinārārstu pie kara veterinārinspektora; no kara dienesta atsvabināts 1924. g. 31. martā. Skaitot no 1. decembra 1922. g. K. Kaņepe ievēlēts par jaunāko asistentu L. Ū. veterinārmedicīnas fakultātē; 1924. g. 1. aprīlī pārvēlēts par asistentu un 1927. g. 1. aprīlī par vecāko asistentu fakultātes klinikā. 1926. gadā ar fakultātes gādību viņam piešķirts International Education Board'a pabalsts zinātniskam ārzemju komandējumam, kuŗu izmantodams, vienu gadu studiju nolūkā uzturējies Vācijā, papildinādamies Berlīnes Veterinārā Augstskolā.

2. **Asistents Jānis Pētersons** dzimis 20. novembrī 1895. g. Cēsu pagasta Maz-Rukos, beidzis L. Ausēja reālskolu Cēsis 1915. gadā, pēc tam iestājies Tērbatas Veterinārā Institutā, kur studējis līdz 1918. gada beigām. Lielinieku laikā J. Pētersons strādājis par vet. feldšeri sarkanarmijā; 1919. g. jūlijā iestājies Latvijas armijā, kur strādājis par vet. feldšeri un vēlāki par vet. ārsta v. i. līdz 1920. gada 28. maijam. Pēc dēmobilisācijas 1920. gada rudenī viņš iestājies Latvijas Ūniversitātes veterinārmedicīnas fakultātē turpināt studijas; 1921. gada 1. novembrī pieņemts par subasistentu L. Ū. veterinārmedicīnas fakultātes klinikas cheirurgiskās nodaļā. Veterinārmedicīnas fakultāti J. Pētersons beidzis ar vet. ārsta gradu 1925. gada 28. maijā, pēc tam ievēlēts par jaunāko asistentu; no 1. aprīļa 1927. gada ievēlēts par asistentu.

3. **Asistents Pāvils Ozoliņš** dzimis 1895. g. 8. novembrī Madonas apriņķī, Praulienas pagasta Graviņu mājās, kur viņa vecāki nodarbojās ar lauksaimniecību; pirmo izglītību baudījis vietējā pagasta un draudzes skolās; 1911. g. rudenī iestājies

Fr. Šmitčena un L. Bērziņa Dubultu ģimnasijā, kuŗu pabeidzis 1916. gada pavasarī Tērbatā. Tā paša gada rudenī viņš imatrikulējies Tērbatas Vet.-institutā. Pēc divu gadu studijām P. Ozoliņam iesāktais darbs kara apstākļu dēļ bijis jāpārtrauc. Vācu okupācijas un kommunistu laiku viņš pavadījis vecāku mājās Praulienas pagastā. Kommunistiem aizejot 1919. g. vasarā, P. Ozoliņš iestājies par brīvprātīgo Latvijas nacionālā armijā; demobilizējies 1920. g. rudenī, pēc kam turpinājis studijas Latv. Universitātes vet.- med. fakultātē, kuŗu pabeidzis 1925. g. pavasarī. Visu laiku Rīgā blakus studijām P. Ozoliņš strādājis pie prof. Kundziņa mājlopu anatomijā par subasistentu, bet no 1925. g. 1. jūlija līdz pat šim laikam par asistentu. 1927. g. vasaras brīvlaikā viņš aizbraucis komandējumā uz Leipcigu, kur papildinājies anatomijā pie prof. Bauma un prof. Šaudera.

4. **Asistente Milda Salmiņa** dzimusi 1894. gada 6. maijā Ropažu pagasta Jaun-Muižniekos, Rīgas apriņķī; 1915. gada pavasarī beigusi Draudziņas sieviešu ģimnasiju Rīgā; 1919. gada rudenī iestājusies Latvijas Universitātes veterinār-med. fakultātē, kuŗu nobeigusi 1926. gada 22. jānvārī ļoti sekmīgi ar veterinārārsta gradu. 1923. gada 1. jūnijā M. Salmiņa pieņemta par subasistenti pie L. Ū. veterinār-med. fakultātes patol. anatomijas kabineta. Pēc veterinār-medicīnas fakultātes beigšanas 1926. gada 1. febr. viņa ievēlēta par jaunāko asistenti pie minētā kabineta; 1927. gada 1. aprīlī ievēlēta par asistenti. „Vēža mēris Latvijā un viņa apkarošana“, lasījusi Latvijas vet.-ārstu biedrībā.

5. **Jaunākais asistents Mikēlis Rolle** dzimis 1892. g. 13. februārī Rucavas pag. Šūnas mājās; pirmo izglītību baudījis Sudargu pagasta skolā no 1900.—1905. gadam. Līdz 1911. gada pavasarim viņš strādājis tēva mājās; no 1911. gada aprīļa līdz 1913. gada pavasarim mācījies lauksaimniecību Bērzmuižā pie prof. J. Berga; pēc kursa beigšanas līdz 1913. g. rudenim strādājis par lauksaimniecības instruktoru pie Jelgavas lauksaimniecības; no 1913. g. rudenim līdz 1917. gada rudenim atradies Krievijas armijā un pasaules karā. 1917. g. Rolle saslimis un no frontes nokļuvis slimnīcā; pēc izveseļošanās dabūjis atva-

linājumu un iestājies Krievijas pilsētu savienībā, agronomijas nodaļā. Tur viņš sabijis līdz tās likvidācijai — 1918. g. rudenim; par visu šo laiku cītīgi gatavojies vidusskolas gala eksāmenam, 1919. g. Rolle pārbraucis Latvijā; tā paša gada rudenī iestājies Latvijas armijā. 1920. gada pavasarī Rolle piekomandēts Latvijas Īniversitātes lauksaimniecības fakultātei, kur strādājis par fakultātes fermas vadītāja palīgu; 1920. gada rudenī iestājies Latvijas Jaunatnes Savienības vidusskolā, kur beidzis 1921. g. pavasarī; tā paša gada rudenī iestājies Latvijas Īnivers. vet.-med. fakultātē. No 1924. g. rudens Rolle strādājis par subasistentu pie patoloģiskās anatomijas katedras; 1926. gada pavasarī beidzis fakultāti, iegūdam vēt. ārsta gradu ar atzīmi „ļoti sekmīgi“. Pēc beigšanas Rolle atstāts pie Īniversitātes sagatavoties zinātniskai darbībai. Par šo laiku viņš cītīgi nodevies baktērioloģijas un mājkuoņu lipīgo slimību studijām. 1927. g. viņu Īniversitāte komandējusi papildināties Hannoveras Veterinārās Augstskolas Hiģiainas Institutā. Tur tas strādājis pie prof. Mīsnera līdz 1927. g. 1. oktobrim. Tanī laikā tur Rolle ieguvis Dr. med. vet. gradu ar atzīmi „Mit Auszeichnung“. Viņš iepazinies ar vet.-med. hiģiainiskā institūta darbību arī Leipcigas Īniversitātē un Berlīnes Veterinārā Augstskolā. No 1928. g. 1. oktobra Rolle ievēlēts par jaunāko asistentu vet.-med. fakultātē.

Iespēstie darbi: 1) Apstrādāšanas mēģinājumi pie labības. Zemkopis, 1913. g. Nr. 5. 2) Mēģinājumi piena lopu ēdināšanā. Zemkopis, 1913. g. 3) Balto asinsķermenīšu izmaiņa pie mājkuoņu lipīgām slimībām. Godalgots ar L. Ū. I. godalgu. 4) L'effet du Bacille bilié de Calmette et Guérin (BCG) sur l'organisme. C. R. M. la Soc. M. biol. 1927, Mai. 5) Ein Beitrag zur Kenntnis der „BCG“ Eigenschaften. D. W. Nr. 18. S. 313. 1928. 6) Morphologische und kulturelle Eigenschaften des Bact. pyogenes. D. W. Nr. 35. S. 585. 1928. 7) Das Bacterium pyogenes als Krankheitserreger bei Rindern und Kälbern. D. W. Nr. 37. S. 615. 1928. 8) Biologie des Bacterium pyogenes, In.-Diss. Hannover 1928. 9) Das Bacterium bipolare. D. W. Nr. 52. S. 868. 1928. Rēferātu „Paratifus un tā nozīme vet. medicīnā“ un „Šā gada biežie zirgu krišanas cēloņi“, lasījis Latvijas vet.-ārstu biedrībā.

Rādītājs:

Profesori.

- Adelheims Romāns — 448
Alksnis Jēkabs — 449
Amslers Cēsars — 453
Arbuzovs Leonīds — 148
Balodis Francis — 152
Balodis Kārlis — 528
Bencingers Immanuēls — 578
Bergs Jānis — 277
Bīmanis Mārtiņš — 234
Blachers Kārlis — 89
Blese Ernsts — 157
Brikmanis Aleksandrs — 405
Buchholcs Alvils — 237
Budulis Hermanis — 456
Bušmanis Arnolds — 279
Čakste Jānis — 531
Centneršvers Mečislavs — 94
Dāle Paulis — 159
Denfers Paulis — 406
Dzirne Jānis — 458
Endzelīns Jānis — 162
Feldvēgs Reinholds — 409
Felsbergs Ernests — 166
Fērmanis Ernsts — 459
Fišers Voldemārs — 101
Frēze Benedikts — 533
Frosts Valters — 168
Gartjē Eduards — 461
Gribovskis Vjačeslavs — 534
Hennigs Ričards — 409
Jakobijs Edgars — 241
Kalniņš Eduards — 461
Kangro Kārlis — 594
Kirchenšteins Augusts — 282
Klarks Čārls — 410
Kļimenka Vasilījs — 463
Klōze Alfrede — 338
Kosinskis Vladimīrs — 536
Krauss Ernests — 340
Krimbergs Roberts — 464
Kundziņš Kārlis — 579
Kundziņš Ludvīgs — 593
Kupcis Jānis — 103
Laube Eižens — 71
Lautenbachs Jēkabs — 170
Lebedinskis Naums — 343
Lejniēks Edgars — 345
Lucs Oskars — 105
Maldonis Voldemārs — 580
Malta Nikolājs — 347
Meders Alfrēds — 349
Meijers Rūdolfs — 350
Mincs Paulis — 538
Nusbergers Maksis — 173
Ostvalds Eižens — 286
Paukulis Ernests — 467
Plāķis Juris — 177
Popovs Boriss — 107
Pšepicins Ivans — 413
Purvītis Vilhelms — 73
Putniņš Reinholds — 352
Rezevskis Kārlis — 414
Rončevskis Konstantīns — 74
Ruberts Jānis — 469
Sinaiskis Vasilījs — 539
Sniķeris Pēteris — 472
Speķis Arnolds — 181
Strands Embriks — 355
Straubergs Kārlis — 183

Svirlovskis Eduards — 109
 Šīmanis Nikolājs — 416
 Šmits Pēteris — 185
 Švarcs Grigorijs — 243
 Taube Gustavs — 418
 Tentelis Augusts — 191
 Trebū Oktāvs — 381
 Vipera Roberts — 192
 Vitols Alfrēds — 421
 Vitols Jāzeps — 581
 Zālite Pēteris — 193
 Zariņš Eduards — 110
 Zīle Mārtiņš — 474

Vecākie docenti.

Āboliņš Emīls — 426
 Adamovičs Ludvigs — 582
 Adamsons Roberts — 75
 Akmentiņš Roberts — 542
 Albats Hermanis — 546
 Ansons Eduards — 245
 Ausējs Longīns — 547
 Auškāpis Jūlijs — 114
 Balodis Jānis — 246
 Bankins Aleksandrs — 427
 Barons Kārlis — 477
 Bērziņš Ludvigs — 197
 Bērziņš Ludvigs — 589
 Birkhāns Ernests — 548
 Brencēns Voldemārs — 595
 Bukovskis Vladimirs — 549
 Būmanis Aleksands — 551
 Cizarevičs Eduards — 428
 Cizarevičs Jēkabs — 247
 Dauge Aleksandrs — 199
 Delle Pēteris — 291
 Dils Erīchs — 200
 Dišlēris Ernests — 116
 Dišlēris Kārlis — 551
 Grapmanis Rūdolfs — 595
 Gulbis Fricis — 383
 Hābermanis Oskars — 429

Hedenštrēms Alfrēds — 553
 Henzelis Fridrihs — 555
 Hünchens Ludvigs — 431
 Janeks Aleksandrs — 118
 Kalniņš Arvids — 295
 Kalniņš Jēkabs — 76
 Kampe Pauls — 76
 Kārklīņš Jānis — 556
 Kauliņš Jānis — 206
 Ķīķauka Pēteris — 207
 Kļaustiņš Gustavs — 249
 Krūmiņš Arturs — 78
 Kulitans Pēteris — 300
 Kundziņš Pauls — 79
 Labutins Aleksandrs — 262
 Laimiņš Eduards — 263
 Lamze Arnolds — 81
 Lēbers Augusts — 558
 Lejiņš Pauls — 302
 Lejiņš Pēteris — 557
 Lepiks Arvids — 305
 Liberts Arnolds — 384
 Liepiņš Aleksandrs — 119
 Lindemanis Eduards — 121
 Maizīte Jānis — 121
 Malvess Augusts — 82
 Menšings Gustavs — 590
 Neilands Fridrihs — 307
 Neureiters Ferdinands — 478
 Nomalis Pēteris — 311
 Pāvels Ričards — 264
 Pavulāns Pāvels — 250
 Petrikalns Alfrēds — 127
 Pīmanis Mārtiņš — 128
 Puriņš Kārlis — 558
 Putniņš Ernests — 479
 Raisters Augusts — 313
 Razums Alfrēds — 252
 Rozenšteins Eižens — 130
 Segrests Eņjens — 208
 Sikсна Aleksandrs — 265
 Štālbergs Ernests — 82
 Teikmanis Andrējs — 316

Tormanis Kārlis — 433
 Tramdachs Arturs — 253
 Vārsbergs Jānis — 319
 Vegners Maksimiliāns — 255
 Veiss Eduards — 257
 Vencelides Vladimirs — 435
 Vitols Jēkabs — 83
 Vitols Vilis — 559
 Ziemeļis Edmunds — 259
 Zilīte Persijs — 435
 Žagars Alfrēds — 386

Docenti.

Āboliņš Leons — 382
 Apsītis Jānis — 287
 Asaris Jānis — 438
 Bokalders Jānis — 290
 Eglītis Maksis — 294
 Hakelis Oskars — 430
 Jirgens Rūdolfs — 204
 Ķiršteins Kārlis — 296
 Kreišmanis Pāvils — 298
 Lūsis Jānis — 597
 Markus Rūdolfs — 307
 Mitenbergs Oskars — 432
 Pētersons Augusts — 599
 Rezevskis Jānis — 591
 Rozenauers Nikolājs — 432
 Starcis Pēteris — 314
 Treijs Fridrihs — 385
 Žonvals Mišels — 208

Privātdocenti.

Ābele Anna — 209
 Ābele Kārlis — 388
 Balodis Eduards — 560
 Bamberģis Kārlis — 323
 Bērziņš Jānis — 210
 Brants Maksis — 480
 Bružs Boris — 131
 Celms Teodors — 211
 Dermanis Pauls — 323

Erleins Ādams — 482
 Feders Gerhards — 482
 Galenieks Pauls — 389
 Gēliņš Eduards — 390
 Hilze Armins — 484
 Jansons Ernests — 486
 Jurevičs Pauls — 212
 Kadiķis Pēteris — 391
 Kangars Arturs — 561
 Karlsona Alise — 213
 Kešans Augusts — 132
 Kochanovskis Nikolājs — 563
 Komarovs Semjons (prōsektors) — 501
 Konrads Pēteris — 267
 Krīgers Jānis — 215
 Krugļevskis Aleksandrs — 564
 Leimanis Jānis — 268
 Lūsis Arvids — 292
 Miķelsons Jānis — 487
 Mucenieks Pāvils — 487
 Mucinieks Pēteris — 565
 Pestmalis Jānis — 439
 Pētersons Eduards — 217
 Prīmanis Jēkabs — 488
 Pōls Kārlis — 324
 Reinharts Gustavs — 491
 Rizga Pēteris — 326
 Sanders Jānis — 592
 Stradiņš Pauls — 493
 Straumanis Mārtiņš — 133
 Šīrons Jēkabs — 495
 Šulcs Jānis — 497
 Tilmāne Marija — 392
 Trofimovs Vladimirs — 498
 Ugrjumovs Anatolijs — 566
 Vallins Harijs — 219
 Velme Jēkabs — 219
 Vebers Eizens — 501
 Vipars Boris — 221
 Zaltis Kārlis — 270
 Zāmelis Aleksandrs — 393
 Zemīts Nikolājs — 327

Lektorī.

Akermanis Pauls — 222
 Akmentiņa Helene — 222
 Cimmermanis Rūdolfs — 223
 Gailītis Laimons — 328
 Koisone-Gersoni Klāra — 224
 Krieviņš Emīls — 567
 Raulinaitis Adolfs — 224
 Reinfelds Nikolājs — 439
 Rudbārdis Jānis — 329
 Sudrabs Jānis — 330
 Vilsons Viljams — 224
 Zariņš Jānis — 225
 Zeiferts Teodors — 226

Instruktori.

Ansons Jānis — 84
 Lāzdiņš Paulis — 569
 Linde Kristaps — 570
 Roze Jānis — 570
 Rutkis Reinholds — 572
 Smilga Austra — 573
 Stiprais Jānis — 568
 Stūls Aleksandrs — 573
 Tilts Bernhards — 574
 Vunderlichs Eduards — 575

Vecākie asistenti.

Āboliņš Jānis — 441
 Ādams Eižens — 84
 Antonovs Sergejs — 85
 Bārs Alberts — 331
 Batmanis Georgs — 395
 Bikše Kārlis — 85
 Birzenieks Aleksandrs — 86
 Bomovskis Nikolājs — 271
 Doniņš Vilhelms — 443
 Galeniece Marija — 333
 Gūtmanis Marģers — 134
 Hartmanis Hermanis — 86
 Iegriņe Edvins — 135
 Ieviņš Alfrēds — 136
 Jākobsons Eduards — 273

Kalniņš Alfrēds — 334
 Kalniņš Paulis — 137
 Kaņepe Kārlis — 600
 Krūmiņš Kārlis — 334
 Krūmiņš Valters — 444
 Krustiņsons Jānis — 139
 Kvēlberga Irma — 140
 Liepiņš Roberts — 335
 Misiņš Jānis — 141
 Nuka Paulis — 142
 Rīmers Vilhelms — 87
 Rūtiņš Roberts — 446
 Skārds Vilis — 272
 Skujiņš Fridrihs — 87
 Stankevičs Jēkabs — 336
 Šiliņš Roberts — 520
 Štāls Voldemārs — 143
 Šteinbachs Nikolājs — 144
 Štrenks Kārlis — 144
 Tīfs Teofilis — 445
 Tranzejs Nikolājs — 402
 Vanags Gustavs — 145
 Vāvere Nikolājs — 446
 Zēbergs Jānis — 337
 Zēbergs Katrīne — 146

Asistenti.

Amtmanis Jānis — 331
 Apiņš Kārlis — 503
 Bebre Austra — 504
 Bērziņš Kārlis — 575
 Birze Paula — 505
 Bormane Anna — 505
 Brūvers Alberts — 506
 Bumbieris Kārlis — 506
 Burkevičs Vilhelms — 442
 Dārziņš Egons — 508
 Delviņš Aleksandrs — 443
 Galējs Jūlijs — 509
 Jirģensons Bruno — 136
 Jirģensons Oskars — 137
 Kaktiņš Jānis — 511
 Krastiņa Lūcija — 513

Labsvīrs Milda — 141
 Lācis-Grauze Olga — 141
 Liepiņa Milda — 231
 Lūsis Ādams — 514
 Mežciems Aleksandrs — 516
 Milenbachs Viktors — 517
 Ozoliņš Pāvils — 601
 Pestmalis Herberts — 445
 Pētersons Jānis — 601
 Ramanis Ģederts — 397
 Robežniece Irina — 142
 Rozēns Andrējs — 335
 Rudzītis Kristaps — 519
 Salmiņa Milda — 602
 Skuja Jānis — 521
 Slaucītājs Leonīds — 400
 Širons Eduards — 576
 Šmits Arvīds — 143
 Šķilteris Viktors — 142
 Štolceris Pauls — 521
 Tāle Dagmara — 336
 Trauberga Olga — 403
 Veidemanis Arvīds — 146
 Veidemanis Miķēlis — 522
 Vētra Nikolājs — 523
 Videmains Erīchs — 88
 Vilde Jānis — 525
 Vītolīņš Aleksandrs — 524
 Zušmane-Mazkalniņa Minna — 525

Jaunākie asistenti.

Baumane Auguste — 275
 Butulis Kristaps — 507
 Dauvarte Anna — 396
 Eiche Vilis — 332
 Fremberģe Elizabete — 509
 Helda-Andersone Edite — 511
 Kadils Pauls — 333
 Kaudzīte-Usenko Elza — 512
 Krastiņš Augusts — 512
 Kraulis Verners — 513
 Kronbergs Frīcis — 139
 Koceris Jānis — 514
 Ķurzene-Ozole Marija — 514
 Meija Artūrs — 515
 Nolle Verners — 517
 Rencis Eduards — 518
 Rolle Miķēlis — 602
 Rudovska Olga — 232
 Sikсна Reinhards — 398
 Skuja Heinrichs — 399
 Strautiņš Edvards — 522
 Veģis Auseklis — 404
 Viģante Marta — 524

Adjunkts.

Ozoliņš Viktors — 396

Papildinājums.

Chēmijas fakultātē: 1) profesors Maksis Glāzenaps † (25. IX. 19.—16. VIII. 23.), 2) asistents Roberts Sīmanis † (19. IX. 19. — jānv. 21.), vecākais asistents P. Dauge † (16. IX. 19. — miris 31. XII. 21.).

Filoloģijas un filosofijas fakultātē: profesors Tors Čellīns (Kjellīns) (no 1. VII. 29.).

Inženierzinātņu fakultātē: 1) profesors Arnolds Jenšs † (darbojies L. Ū. 19. IX. 19.—11. II. 20.), 2) profesors Pīrs Bōls † (19. IX. 19.—25. XII. 21.), 3) privātdocents Eduards Ramanis (no 29. V. 29.).

Lauksaimniecības fakultātē: 1) asistents Ēriks Gailītis (līdz VII. 29.), 2) jaunākais asistents Pauls Šreinerts (no 1. VII. 29.), 3) jaunākais asistents J. Dzelve (no 1. VII. 29.), 4) jaunāka asistente Anna Fērmāne (no 1. VII. 29.).

Matemātikas un dabas zinātņu fakultātē: docents Kazys Pakštas.

Mēchanikas fakultātē: jaunākais asistents Edgars Freimanis (no 1. VII. 29.).

Medicīnas fakultātē: profesors J. Jankovskis † (1. VII. 20.—6. XII. 25.), 2) profesors Arsenijs Starkovs † (1. VII. 25.—19. XII. 27.), 3) privātdocents Andrējs Skuja (no 15. X. 21.), 4) asistente Eiženija Krimberga, 5) ārštata asistents Jānis Princis, 6) asistents Edvards Šable, 7) asistents Jānis Spulģerāns.

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē: 1) privātdocents Arveds Švābe (no 1. VII. 29.),

- 2) asistents Arnolds Aizsilnieks (no 1. VII. 29.),
 3) asistents Konstantīns Čakste (no 1. VII. 29.).

Par mācības spēkiem bijuši:

Architektūras fakultātē: 1) docents A. Aleksejevs (no 19. XI. 19.—1. IX. 20.), 2) asistents A. Kramarovs (1. IV. 21.—1. VII. 25.), 3) instruktors A. Zeidaks (1. IX. 20.—1. I. 26.).

Chēmiijas fakultātē: 1) profesors P. Valdēns (1919. g.), 2) lektors J. Priede (19.—20./21. m. g.), 3) lektors D. Blūmentāls (no 15. I. 21.—1. VII. 22.), 4) vecākais asistents Kārlis Neimanis (1. I. 21.—15. X. 25.), 5) vecākais asistents T. Lējiņš (1. I. 21.—1. VII. 26.), 6) asistents M. Copijs (25. IX. 19.—31. X. 23.), 7) asistents R. Šiliņš (1919. — 28.), 8) asistents Alfrēds Šiliņš (1. VII. 20. — 1. IX. 28.), 9) jaunākais asistents Jūlijs Brammanis (1. X. 23.—27.), 10) jaunākā asistente Marta Skuja (26./27. m. g.), 11) jaunākā asistente Zelma Lejiņa (no 1. IX. 22.).

Filoloģijas un filosofijas fakultātē: 1) profesors Ernsts Šneiders (1. II. 20.—30. VI. 28.), 2) profesors Josefs Brichs (1. I. 23.—15. XI. 26.), 3) profesors Tianders (1. VII. 21. — 1. XII. 22.), 4) profesors Maksis Ēberts (1. VII. 22.—17. I. 25.), 5) docents Edgars Krieviņš (1. VI. 20.—1. XI. 20.), 6) docents Filips Šveinfurts (29. IX. 19.—1. VII. 26.), 7) docents Nikolājs Arsenjevs (1. VII. 20.—1. VI. 21.), 8) privātdocents Konstantīns Arabažins (1. VII. 20.—1. VII. 22.), 9) privātdocents Kārlis Levis of Menārs (1. X. 21. — 1. VII. 25.), 10) lektors Frīdis Zālītis (18. VII. 19. — 1. VII. 23.), 11) lektors Viktors Eglīte (11. IX. 19.—1. VII. 23.), 12) lektrise Eiženija Turkina (17. IX. 19.—1. VII. 23.), 13) lektors Ludvigs Sēja (22. IX. 19.—15. IV. 21.), 14) lektors Alberts Fogts (22. IX. 19.—1. VII. 21.), 15) lektors Kārlis Dēkēns (22. IX. 19.—30. VI. 20.).

16) lektors Augusts Šteins (22. IX. 19. — 1. VII. 21.), 17) lektors R. Māzings (27. IX. 19. — 1. VII. 22.), 18) lektors Frīdrihs Gulbis (no 27. IX. 19.), 19) lektrese Ella Rītiņa (8. IX. 20.), 20) lektors Frīcis Ādamovičs (1. VII. 20. — 1. I. 21, 1. VII. 22. līdz 1. VII. 24., 1. VII. 26. — 1. I. 27.), 21) lektors Jēkabs Graubiņš (1. X. 21. — 31. XII. 22.), 1. I. 26. — 1. VII. 26.), 22) lektors Broka (1. X. 21.—31. XII. 21.), 23. lektors Edvīns Mednis (12. IX. 21. — 1. VII. 21.), 24) lektors Davids Matvējs (1. VII. 22. — 31. XII. 22.), 25) lektors Eduards Mēklers (1. VII. 24. — 1. VII. 25.), 26) lektors Andrējs Bumbieris (1. VII. 24. — 1. VII. 25.), 27) lektors Gustavs Šķilteris (1. I. 25. — 1. VII. 25.), 28) lektors Mārtiņš Rācenis (1. I. 26. — 1. VII. 26.), 29) lektors Jānis Bērziņš (1. I. 27. — 1. I. 28.), 30) lektors Vaclavs Čičars (1. VII. 24. — 1. VII. 27), 31) lektors Pēters Dreimanis (no 1. I. 21. — 1. VII. 21.).

Inženierzinātņu fakultātē: docents Andrējs Stūrstēpis (26. I. 21—1. IV. 26.).

Lauksaimniecības fakultātē: 1) vecākais docents Artūrs Krīdeners (1. IX. 26. — 1. VII. 27.), 2) docents Jānis Bickis (24. I. 20. — 1. I. 26.), 3) docents Krišs Melders (1. VII. 21. — 1. I. 26.), 4) privātdocents O. Nieuvjārs (Nieuvejaar) (1. IX. 24. — 1. VII. 27.), 5) lektors Sergējs Grigorjevs (5. X. 21. — 1. VII. 26.), 6) lektors Bruno Jurevičs (1. VII. 20.—21./22.), 7) lektors Frīdrihs Kīgleris (1. XII. 20.—1. VII. 22), 8) lektors Jānis Ledus (1. VII. 20. — 1. I. 21.), 9) asistents Edgars Frīcendorfs (8. IV. 21.—1. VII. 21.), 10) asistents Felikss Jaunzems (1. IX. 24.—1. X. 25.), 11) asistents Kārlis Krievs (15. II. 20.—1. I. 21.), 12) asistents Arvēds Kundziņš (1. VII. 20.—8. IV. 21.), 13) asistents Jūlijs Vīgants (1. X. 21. — 1. IX. 23.), 14) asistente Anna Pauļiņa (1. VI. 21 — 1. XI. 23.), 15) asistents Alfrēds Šiliņš

(27./28. m. g.), 16) jaunākais asistents J. Dambergs (no 1. XII. 27.), 17) jaunākā asistente Alvīne Zvirgzdiņa (no 1. XII. 27.), 18) jaunākais asistents Arvīds Šmits (1. V. 26. — 15. VI. 27.).

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē: 1) profesors Gvido Šneiders (15. XII. 19.—1. I. 21.), 2) asistents Andrējs Bumbieris (4. II. 20. — 1. VIII. 25.), 3) asistente Tajisa Putniņa (1. X. 20.—1. I. 26.), 4) lektors J. Priede (1. X. 19. — 20. VII. 20.), 5) lektors Augusts Šteins (24. I. 20. — 1. VII. 21.).

Mēchanikas fakultātē: 1) profesors Georgs Nolteins (17. IX. 19.—23. VII. 26.), 2) profesors Antons Rodzevičs-Beļevičs (1. I. 21.—1. IX. 21.), 3) asistents Jānis Levāns (1. IX. 19.—25. X. 20.), 4) asistents Jānis Liepiņš (1. VII. 20. — 1. IX. 21.).

Medicīnas fakultātē: 1) profesors Gastons Bakmanis (23. II. 20. — 1. VII. 25.), 2) Dr. med. O. Voits (15. IX. 19. — 26. X. 20.), 3) privātdocents K. Hachs (3. X. 21. — 28. VIII. 22.), 4) privātdocents Kazāks (16. I. 22. — 16. IX. 25.), 5) asistents F. Biezais (15. IX. 20. — 1. VI. 25.), 6) asistents Jānis Jēgermanis (no 1. X. 23. j. asist), 7) asistents A. Neuberģs (no 1. I. 21.—4. X. 26.), 8) asistents A. Eicēns (1. XII. 21. — 15. V. 24.), 9) asistents Kr. Melnalksnis (1. XII. 21. — 1. XI. 22.), 10) asistents A. Baidiņš (1. XII. 21. — 20. VI. 24.), 11) asistents P. Ābele (no 15. V. 22.), 12) asistents J. Nīmanis (no VII. 22.), 13) asistents A. Karpis (no 1. I. 22.), 14) asistents Vaivariņš (4. IX. 22. — 1. IX. 26.), 15) asistents Georgs Dimza, 16) asistents Frīdis Andreika, 17) asistents P. Mucenieks, 18) asistents Alfrēds Mednis (no 1. III. 24.).

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē: 1) privātdocents Mikēlis Valters (ievēl. 1924.), 2) lektors R. Māzingis (27. IX. 19. — 1. VII. 22.).

- 3) lektors Leslie Maršals (1. I. 20. — 1. VII. 20.),
4) instruktors Kārlis Liepiņš.

Teoloģijas fakultātē: 1) profesors E. Šrenks (28. I. 20. — 8. IV. 21.), 2) profesors M. Stefanijs (28. I. 20. — 8. IV. 21.).

Veterinār - medicīnas fakultātē: jaunākais asistents P. Mežaks (no 15. II. š. g.).

Saturs:

	lapp
I. Latvijas Universitātes attīstība	3— 68
Prof. K. Kundziņš. Latvijas Universitātes priekšvēsture, viņas nodibināšana un pirmie pieci gadi	5— 50
Prof. A. Tentelis. Latvijas Universitātes otrie pieci gadi	50— 58
II. Latvijas Universitātes mācības spēki	69—603
1. Architektūras fakultātē	71— 88
2. Chēmijas fakultātē	89—147
3. Filoloģijas un filosofijas fakultātē	148—233
4. Inženieru zinātņu fakultātē	234—276
5. Lauksaimniecības fakultātē	277—337
6. Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē	338—404
7. Mēchanikas fakultātē	405—447
8. Medicīnas fakultātē	448—527
9. Tautsaimniecības un tieslietu zinātņu fakultātē	528—577
10. Teoloģijas fakultātē	578—592
11. Veterinār-medicīnas fakultātē	593—603
Rādītājs	605—610
Papildinājums	611—615

